

Legenda aurea / [Jacobus].

Contributors

Jacobus, de Voragine, approximately 1229-1298.
Morris, William, 1834-1896

Publication/Creation

Strassburg : [G. Husner], 1496.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jxpep8nc>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

1205 Voragine (Jac. de) Lombardica Historia que a plerisq. Aurea Legenda
Sanctorum appellatur, lit. goth. double columns, with signatures,
oaken boards, stamped leather (rebacked), g. e.
Impressus Argentinae, Anno 1496 (s. nom. impress.)

S. e. 7.

FROM THE LIBRARY
OF WILLIAM MORRIS
KELMSCOTT HOUSE
HAMMERSMITH

22.D 50 35

Lombardica historia que a plerisq3
Aurea legenda sanctorū appellatur

27^m mēd in rēp. 28^m 9^m vūm d voluphar d qz p pōm qst
28^m q mēd fletu tr de vol q mēd rēp d hōm l qst v. l. m. 6

120
5
Hadrianus Barlandus in dialogis suis. Colloquio pite.
et Joannis. Agitur de dno Huberto. Tunc erudit hoc ita
accidisse? fo. Legitur in Legenda aurea. PET. Imo pluri-
bus locis. Quam multa hic narratur, quam nunquam diu
prestitit in hunc et tamque expetit hic insignis liber a quibus
amatur, ac penitus studiosius legatur quam euangelium,
frequenter itaque et honoris prefatione citatur in con-
silio fratrum, quam Paulina opus. Editi Antwerp. 1539

Ludov. Vinis Judicium de Nova Legenda . . .
Videri est fol. sing. operis extremo.

Jacobi de Voragine opus huiusmodi ord. pueri. scriptum volumine
magnum de vita et gestis multorum sanctorum quod vocatur
Legenda aurea seu Speculum Sanctorum, vulgo de
Legenda seu Historia Lombardica. huius libri diversae vi-
dit Lappin editiones. In bibliotheca publica Ultravisi
exstant editiones duae, quarum prior est in fol. edita (in loco
et typographo 1481. et ccxv. capita habet, ultimamque
de cena dei. Altera in 4to desinit in Legenda sua
Barbari capitula habet cclxxxviii. Impressa Lugdun
et Joan. de Vinghe expressit Jacobi de Huguetan in
vltimisq. Legenda principium est, Adversus dei per
quatuor septimanas est. Auctor Jacobus opus ad
numeros ob scripturas crebras allegationes Vorago non
cupatur ut tradit fol. 209. Tritemius de scriptoribus
ad Sixtum Senensis fol. 270. ait natum de oppido Vor-
ginis quod in ora maritima Ligurum non longe a Ge-
nitum est. Vir multis variisque evolutionis propria lingua
facundus et in sacris doctrinationibus f.

Reliqua in fine huius
Libri habet.

Tabula legendarum

Incipit tabula super

legendas sanctorum fm ordinem alphabe
ti collecta. Et pmo pmititur prologus qui
ostendit modum rependi materias pten
tas in diuersis locis huius voluminis

Prologus

Montam sicut

dicit Iudas in libro de sum
mo bono ad puerlandem et
corredidit moralium. multum p

sunt exempla sanctorum. Idcirco cogitavi or
dinare ad vtilitatem pctorum. et solandem p
catoy. vnam tabulam p ordine alphabeti sup
legendas sanctorum copilatas p frem Jaco
bum de voragine ianualem. ordinis fratrum
picatorum. ad h. q. p dicatorum. i. luis p dicatori
bus exempla magis conuenientia cum et leuius
inueniant. Nam multe pulcre legende sunt
in eis legende. q. nunq. vel raro legunt. et ita
sunt valde bone et inductiue ad penitentiam.

Ordinavi autem eam sic. Quoniam ita po
nunt oia notabilia q. de legendis collegi fm
ordinem alphabeti. Et post q. d. libet notabi
le ponit numerus q. demonstrat legendam de
qua sumptum est illud notabile. et p. nume
rum ponit littera que demonstrat capitulum le
gende illius de qua sumptum est notabile q. d. q.
ratur. Deinde ponit. si op. sit in qua p. t. cu
la illius capituli ponit illud notabile. puta vel
in principio. medio. vel in fine vel circa. et p. l.
ratur. notat paginam. Verbi gratia sic cap. p.
mum notabile quod dicit. Abscondita diu
nitus manifestant. q. d. signat. lxxxi. B. De
inde quere q. legenda hoc numero designa
tur. et inuenies q. est legenda sanctorum Iobis et
pauli. Postea quere in corpore dicte legende
litteram B. que significat secundum capitulum. q. d.
incipit sic. Post B. filius terrenus. Et sic repe
ries legendam et pariter seu capitulum legende
de qua sumptum sit notabile. videlicet Abscon
dita diuinitus manifestant. Exemplum ali

ud. Absolutio ab excommunicatione defun
ctis facit valet. quod signat. clvi. k. Quere
legendam hoc numero designatam et inue
nies q. est sanctus Gregorius. Postea in corpe
dicte legende que habent litteram k. ut in hoc re
gistro designatur que signat capitulum ex
quo sumptum sit illud notabile. Deinde q.
re paragraphus. Legit quoque et repies q. d.
queris. Et sic consequenter faciendum est cu
alijs. Nota q. aliquando post notabile
sequuntur plures numeri et hoc est. quia il
lud notabile in pluribus legendis reperitur
quia in tot legendis. quot sunt numeri. Itē
aliquando plures littere diuerse sequuntur
numerus. Et hoc est. quia illud notabile
pluries in vna et eadem legenda inuenit. sed
in capitulis diuersis.

Abscondita diu

nitus manifestant. legenda octu
agesima secunda. capitulo B

In principio

Absolutio ab excommunicatione defunctis fa
cit valet. clvi. k. s. Legit q. s.

Absstinencia sanctorum dura fuit. lv. E. cxiii. B

clxii. E. B. clxii. B

Absstinencia licet maxima libidine non eriguit
penitus. clxii. B

Absstinencia penitentium dicitur esse magna. cxv.

B. clxii. B. E. B

Absstinencia impetrat optata. clxii. E

Accedentes ad altare se debent habere.

clxvii. E

Accusatores peccatorum tres. j. k

Ad discenda sunt tria. v. E. Circa finem.

lv. B

Aduentus xpi est quadruplex. j. A.

Aduentus christi oporuno fuit tripliciter.

j. B

Aduentus xpi vultas multiplex. j. C

Aduersus inuiste panem ponere magni

meriti est. clvi. In medio

Efflicio corporis penenda est. clxii. B

Et gyos q. re. li. B. Post medium.

Ille quatuor habet. li. A

Alma redemptoris quis instituit. clxxvi. k
 In medio
 Altare psecrat ad tria. clxxvii. A
 Altare spoliates incurrunt penam pale. lxi. J.
 §. Vir quidam
 Amabile facit tria. xli. In uerptatōe.
 Amatores mudi sunt tria. clxxv. B. E
 Ambrosius tria docuit augustinū. cxix. E
 In principio
 Amicitia b^o mudi cito dissoluit. x. B
 Amici luciant unus pro altero monat.
 lx. B
 Amici homines tres sunt. clxxv. E
 Amor proximi est complementū mātatoz
 dei. ix. B
 Amor signatur p ignē triplici rōne. lxxvi. F
 In medio
 Amor habet triplicem vim. lxxvii. F. Post
 medium.
 Amor duplex. cxix. B. §. Eo tpe
 Angelus ad custodiā hoīs deputat. cxi. E.
 §. Quarto bec
 Angelus dei adiuvat seruos dei in tribula:
 tionibus et consolatur dei seruos. lxxvi. A.
 lxxv. B. xlii. B
 Angeli ab infidelibus inueniuntur inuisibili.
 cxiii. B
 Angeli dicunt celū. lxxvi. E
 Angeli apparent in ecclesia. lxxxi. A. Circa
 finem
 Angeli apparēt i passionib^o sciōz. lxxxi. F
 Circa mediū.
 Angeli sunt famuli et promotores hominū
 cui. A
 Angeli sanctorū aīas deferūt. cxi. E
 §. Quarto h. §. §. Quarto bono rōdi
 Angeli cum demonib^o p animab^o pugnāt.
 cxi. E
 Angeli quot et quomodo animā defendūt.
 cxi. E.
 Angeloz nouē ordinū noīa et officia. cxi. E.
 §. Quarta apparitio
 Elia pl^o est diligēda qz corp^o. xvi. B.
 Elia in trib^o locis corporis pncipaliē sedē uidet
 habere. li. B
 Anime cūtes a corpe quo padunt. xxi. F. §.

Cum quadam
 Anime pro diuersis causis apparent. clxvi.
 B. Per totū
 Elie salus est fuga boīm. clxx. A
 Animalia mortua a seruo dei vocata resur:
 gūt. cxi. E. B
 Animalia siluestria bñficia recognoscunt.
 cxli. E. In pncipio
 Anaphone psalmi. qñ et a qñ ceperūt cāta:
 r. lxxvi. A. In fine
 Annichast^o oēs de cepe conabit^o quatuor mo:
 dia. i. E. In pncipio
 Apostate pessime finiunt. cxlii. A. Per
 totū
 Aplos homines diuersa sustinuit. v. F
 Apostoli ponus elegerūt suū martyru^z qz
 idolatrarum interitum. cluij. B
 In principio
 Apostoli omnes sanctos in quattuor exce:
 dunt. clxii. B
 Apostolorū persecutio facta est a romanis
 impatoribus causa multiplici. lxx. A
 Circa finem
 Aqua bñdicta expellit demonē. clxxvi. B
 Aqua manuum seruoz dei cecos illumina:
 uit. xli. B
 Aq^o sciōs sustinet. cxvii. B. In medio
 Aq^o liberos sancti balneare n^o potuit. cxvii. B
 §. Cū i pibus.
 Aquila quattuor habet proprietates. clj. B
 In medio
 Arrij officiū fides et obuia. cui. A
 Arrianoz et fidelū dura pccatio. cui. A
 In pncipio. B. In fine
 Arbo: pessida que virgini marie inclinauit
 r. B. In fine
 Arma seruorum dei qualia sunt. lv. B
 In fine
 Ars malefica super bonos nihil potest. c.
 xxxv. A
 Ascensionis christi nouē dilutates. lxxvi. E.
 In medio
 Ascēdit xps quadruplici. lxxvi. E
 Ascēdere distulit xps qd a gesima die tripli:
 ci rōe. lxxvi. B
 Ascēdere potēs indiget scala habente quat:

Tabula legendarum

inor gradus. clxvi. A
 Aspecus mundan⁹ est piculosus. ii. B.
 Avaricia abominabilis et abicienda. iiii. B.
 lv. E
 Avaricia et luxuria excecant hominem. vii. A
 Aves bonos non umet viros. s; eis obediunt.
 celui. E. In fine
 Auduit xps obprobria et blasphemias qua
 dupliciter. li. A. §. Quinto ex.
 Audire cantu quinq; inducit ad peccatum. cxix.
 E. Post medium

Sculus sancti ui

ria a demone defendit. cxv. B
 §. Apud

Baptismus ad sanuatem corporis inducit
 xlii. B
 Benedictio sponsis danda. v. B
 Circa finem
 Beneficia recognoscuntur ab animalibus
 filii. celi. E
 Bernardus cum fratribus asterium igre
 datur. cxv. E B
Bernardus videns naturam xpi sapientia est
efficit. cxv. B

Bibes sine licentia et signo crucis demoniac⁹
 efficit. cxv. B. §. Existere beato
 Bona p malis reddenda sunt. lv. E
 Bon⁹ pot dici q; tripli. cxlii. A
 Boni viri quinq; futura predicunt. cxv. B.
 §. Cum in.
 Boni viri qcqd a deo petunt ipetrant. cxv. B.
 §. Existente
 Bonis recedentibus fit vindicta a deo i ma
 los. lv. E
 Bonitas signu est velle liben⁹ viuipari qz
 laudari. celui. §. In fine
 Bonitas signu est velle liben⁹ subesse qz
 velle. celui. §. In fine

Alix fractus ora

non re integratur. cx.
 §. Cum autem. cxii. B.

§. In ecclesia

Campane que pullant tempestate insurgu
 te. lxx. E

Candelaz oblatio a sanctis acceptat. lxx. §. 4.
 Quedam comissa.

Caritas mirabilis. vii. B. §. Cu aut
 Caritas pauperes nutrit. clvi. A

§. Post hoc
 Caruans cedula a pluuia balneari non po
 tur. cxv. B.

Caruati odit dyabolus. clvi. A. B
 Carnis temptatio p pena corporis fugatur
 cxv. A B

Carnis motus accidit duplici de causa.
 cx. E

Carnis cruciatio est aime saluatio. lxxvii
 B. Post mediu

Carnis stimulu oratio sancti viri remouet
 cxlii. A. In fine

Carnis temptatio a demone in suis dei exco
 rat. clvi. B. celui. B

Caroli magni forme descriptio. clxxvi. k.
 Post medium

Castitas a sententia mortis liberat. ii. B.
 §. Quidam inuenis

Castitas est amplectenda. iiii. E
 Castitas a spulatio custodit. vii. A

Castitas in quinq; pictari solet. clxxv. §. 4.
 Quarto in.

Causas amicorum audire est piculu. s; extra
 neorum est securum. cxix. B

In principio
 Cella oia docet. clxxi. A

Celebrare p defunctis diabolo displicet. clviii
 B. In medio B

Celi multiplex. lxxviii. E
 Celi triplice bz pprietate. clxiii. A

Ciborum corporum non multu est curan
 dum. cxix. E

Cicatrices corporis xpi suate quinq; de causis.
 lxxv. B. In medio

Cicatrices reseruabit xps et insignia passio
 nisi iudicio triplici de causa. i. B

Clauis petri diabolu ab aia expellit. cx. B.
 In fine

Clauorum dñici corporis inuenio. lxxvi. E.
 §. Terum cu.

Clausis ianuis domū qñqz bon' bō intrat
 cxij. B. S. Cū ad quoddam
 Clemēs dī qñtuor modis. clxv. A.
 Cogitationes impediūt ad salutē. xxi. S.
 S. Anthonius dū
 Cogitatio hominem insensibilem facit
 cxix. A. S.
 Cognoscere cupiēs xpm se pñit a bñliat.
 cxliij. A. S. Quendā igit.
 Columba plures habet proprietates.
 lxviij. B.
 Commendata sanctis feliciter gubernatur
 iij. S.
 Complexiones boiū sunt quattuor. xxxv.
 A. S. Quinta rō
 Concordia inter fratres semp est habenda.
 clxxij. A.
 Concupiscencia qualiter est refrenāda. cxv.
 B. In fine
 Concupiscencia carnis a signo crucis supat.
 cxlvij. B. Añ mediū
 Confessio cordis nō sufficit sine pñssioe oris
 qd duplicat rōe. clxij. E.
 Confiteri est bonū qz occulta diuinū oibus
 reuelant. xlix. A.
 Confiteri xpm in pñna diaboli respicit ima
 go xpi. lxviij. S.
 Confidere de seipō null' dī. clxxij. A.
 Confidere in operibus suis nullus debet.
 clxxij. A.
 Considerāda sunt pñs peccata pñna qz alie
 na. clxxij. A.
 Consilium non est contra dñm. clxxvi. A. S.
 Post mediū. z. xxxix. E.
 Consiliatores mali puniūt graui. xlvj. A. S.
 In fine. lx. A. Post mediū
 Consolator qualis haberi dī i guerris pec
 cator. cxij. E.
 Consonum peccator est viuendum. x. S.
 S. Legit
 Constantia maxie i trib' apparet. lv. B.
 Costāna magna in fide z seruuio dei est ha
 benda. lv. B.
 Consuetudo quedā circa mortuos est obser
 uata. xliij. B.
 Contraria contrariis curantur. lxviij. S.

Post mediū
 Conuersatio fratrum debet esse sicut prima die
 clxxij. A.
 Conuersatio ad deum debet fieri totaliter.
 xlvj. B.
 Conuersio pñonis demonē pñstiat. clxv. A.
 Circa finem
 Couerētes ad xpm ab infirmitate z morte
 diaconis vl' mortu liberant. lxij. A.
 Couerū volētē xpus multipl' solat. luj. A.
 Post medium
 Conuertitur aliquando malum in bonū.
 clxxv. E.
 Conuertunt aliquando multi exēplo vñi.
 cxij. B.
 Conuina viuare est tutū. cxix. E.
 Corona clericorū quō inuenta z qd significat
 xliij. E.
 Corp' pñuū reuñiū est aīe. n. S.
 Corpus nostrū affligendum est. xlvj. B.
 In medio
 Corpus dñici reijcientibus dare non debz
 clxxvi. B.
 Corpus xpi verū est quod in missa pñerat
 xlvj. k.
 Corpus xpi redurit ad pacē qñdā nolentes
 cxv. S.
 Corpus flagellatio a seruo xpi est appetēda.
 clxxij. B.
 Corpus afflictio existimari dī. clxxij. B.
 Corpora sanctorū bene in patria reuerēt
 lxij. E.
 Correctio a malis odit. cxix. A.
 Crux chasti debet venerari. xxx. E.
 lx. A.
 Crux xpi est odorifera. lxviij. B.
 cxix. E.
 Crux xpi multos curauit. cxix. B.
 Crux xpi mortuos suscitauit. lxviij. B.
 Crux chasti qualiter ab imperatore laudat
 cxix. E.
 Crux xpi pñssa multū sanguinem effudit.
 cxix. B.
 Crucis signū demones odiūt z fugiūt. xlvj.
 k. cxv. B. cx. E.
 Crucis signū effudit penenū. xlvij. B.

Tabula legendarum

Infernus octo pedes habet. **ix.**
 Post medium
 Infideles videtes sciorum miracula puerunt.
lxj. B. §. Quidam iuuenis §. Apud
 Infirmitas corporis sanitas ē aie. **lxvij. A**
 Infirmitas corporis vna in meli⁹ mutare vi-
 detur. **lxvij. A**
 Infirimos ad mortē demōes penitere impe-
 diūt. **xciiij. §. §. Dum tres**
 Infirmitas memoriale faciendū. **cxix. E.**
 Ingratitudo ab aialib⁹ videt naturalit^r ab-
 ominari. **cxij. E**
 Inimici bovis domestici et⁹. **clxxij. E**
 Inurias patēt sustinēs meret. **clxvi. A**
 Inurias serui dei patienter sustinent. **clxx**
iii. A
 Innocens per os infantis ab infamia libe-
 ratur. **cluij. E. §. Post hoc. clxij. A. §. Anno**
 autem.
 Inobediētia generat peccatū. **clxxij. A**
 Inuidia homicidium procurat. **clxviij. E. §.**
 Id est byter
 Inuidia malicias excogitatas facit. **clxviij. E.**
 Inuidia primū occidit. **li. B**
 Inuidia inuidentē interficit. **clxviij. E**
 Id est byter
 Inuidia demonē torquet. **lv.**
E
 §. Erant et
 Inuidia insidiatur prosperitatem habenti
 clxxvj. E
 Iohes baptista qre sic vocat. **lxxx. A**
 Iohannes baptista quare plus qz ppha d^r
 lxxx. E
 Iohes baptista nouē pūlegijs claruit. **lxxx.**
E. In principio
 Iohes baptista defensor est lōgobardonij.
 lxxx. B. In fine
 Iohannis baptiste laus ex quinqz compre-
 henditur. **lxxx.**
E
 §. Scdm ambrosiū
 Iohis baptiste sanctitas triplex habuit tes-
 timoniū. **lxxx. B**
 Iohannis euāgeliste vestimētū punctū sā-
 guinem emisit. **clxvj. k**
 §. Quibusdam
 Iohannis euāgeliste mater quō migauit.

E **lxx. A. Circa finem**
 Ioseph ducis euasio a morte. **lxvij. §**
 Iracundia displicet deo et hoib⁹. **clxxij. A.**
 §. Dixit iterum
 Iratus alteri dormire non debet. **clxxij. A**
 In fine
 Irasci est bonū et malū. **clxx. B**
 Iudicare de oculis alieni cordis nō est bo-
 num. **clxviij. E**
 Iudicare aliquem de suspitione malum est
 xxvij. B
 Iudicādoz qtuor erūt ordines. **i. B**
 Iudiciū antedēna sunt tria. **i. B**
 Iudiciū pcomūtiā sunt pla. **i. §**
 Iudiciū habebit insignia passionis xpi circa
 trices in corpore triplici de causa. **j. B.**
 Iuliani apostate origo vita et finis. **cxv.**
E. B. E
 Iuliani apostate nauitas et sublimatio. **lxv.**
clxx. A. §. Verum
 Iuliani apostate subleuatio et mors.
 clxx. E
 Iuramentū dare iuranti fallum est peccatū
 cxv. B
 Iuramento facto peti⁹ ptestimonio vitatis
 voluntarius expirauit. **clxvi. L**
 Circa finem
 Iurantes fraudulenter puniuntur graui^r
 iij. E. §. Vir quidam
 Iurare falsū volēs graui^r punitur. **clxx. A**
 §. Ad eius
 Iusticia contra quēcūqz seruanda est. **lv.**
B. B. B
 Iusticia etiam p pno filio nō parcat. **clxvi. B**
 §. Fertur
 Iusticia quomodo seruari debet. **cx. E. §.**
 Cum quidam
 Iuuenes q a principio pnie bñ incipiūt. bñ fi-
 niunt. **lxxxix. A**
Alchama defice
 re non debet. **lv. E**
 Lacrima triplex. **li. A. lv. B**
 Post medium
 Lacrimatus fuit xps tribus vicibus. **li. A.**
 §. Quinto ex eo.

Laudari velle nullus debet. xlvj. E
 In principio
 Laurus habet quatuor virtutes. cxij. A
 Legentes et audientes secularia puniuntur.
 qh. B
 Leo quatuor habet proprietates. clj. B
 Leo triplicem habet proprietatem. clj. B
 In fine
 Leo virginē quandā in vīginitate defendit.
 clj. A. Post mediū
 Letania duplex. lxxvj. A
 Letanie p̄menomē triplex. lxxvj. A
 Letanie sc̄benomē triplex. lxxvj. A.
 Letanie in processione qualē ordinē seruant.
 lxxvj. A. E
 Letanie quatuor sunt institute. lxxvj. A. B
 Liber in q̄ magis est studendū. cxvij. B.
 Liber dyaboli p̄net peccata hominū. cxix. A
 In fine
 Libido et auaricia excecāt hominē. vij. A
 Post medium
 Libidinem expellit consideratio aliene vite
 clxxij. A
 Liliū triplicē habet proprietatē. clxxij. A
 Lingua terna inter sanctos seducem facit.
 cxxij. B
 Lingua retrahens a bono conuincit malū
 lxxij. E
 Lingua nō refrenātes puniunt. xlvij. F
 Loca sc̄oz vīsiādi mētalit̄ mod⁹ opimus
 lxj. k.
 Loca sanctorum nō reuerētes puniuntur.
 cxj. A. In fine
 Longobardorum aduentus in lombardū
 am. clxxvj. A
 Longobardoz regis finis. clxxvj. J.
 Loquela mala etiā vera et manifesta nō est
 bona. cxvij. F
 Loqui malū de sanctis piculū est corporis
 lxj. F. B. B
 Lucis pprietas. lxxij. A. clj. A
 Lūmē oculoz p̄lōrādo amittitur. cxij. E. S.
 Erataūt
 Lumen oculorum p̄ baptismum recuperat.
 cxij. E
 Lusor quidam quomodo religionē exiit

et rediit. cxvj. B
 S. Monachus quidam
 Lusoressa demonibus agitantur. lxj. k. S.
 Vir quidam
 Luxuria orōe et penitētia sanat. ij. B
 Luxuria penitētia duoz in vno purga-
 tur. ij. B
 Luxuria graui⁹ punit. ij. B. S. Quidam iu-
 uenis. vij. A. cxij. F
 Luxuria expellitur per visionem paradisi et
 inferni. clxxvj. J
 Post medium
 Luxuria et comestiones incurrūt pestem
 pessimam. lxxvj. A
 Luxuriolus pessime morit̄. cxxvj. B

Agumetus

m clxxvj. B

Mag⁹ de trib⁹ modis. cxij. B

Magister nō d̄z eē nimis dur⁹. xij. A

Malā agentes a dracone subito occidūt
 lxij. A

Malā de bonis dicta credi non debent
 cxvij. B

Maledictio parentū amēda est. vij. F

Maleficia seruī dei nocere non possunt.
 lv. E

Man⁹ sacerdotis in missa osculata p̄ciōe
 sanat. cxij. E

Margarite pprietas et virtus. lxxvij. A

Mari⁹ nō natalib⁹ s̄ morib⁹ est eligēdus
 cxij. A

Martyriū est triplex sine sanguine. clxxvj. B
 S. Sc̄da differētia

Martyriū affectāt sancti. lxxvij. A

Martyres imitandi sunt in tribus. cxij. B

Post medium

Mater Iohis euangeliste quō migravit.
 lxx. A. In fine

Matres debent inducere filios ad seruiciū
 dum deo. cxvij. B

Matres in seruino dei filios p̄fortare debēt.
 cxvij. B

Matres semp filios puocare dñi ad bonū
 lxxvj. A

Tabula legendarum

Adaires qualiter filios ab infanzia educa-
re debent. cxv. B
Adammoma facere non est laudabile.
cxix. E
Adedicina ab angelo datur contra vomit-
um. cxi. B
Adedicina verborum indiget habitas i curia
magnatorum. clxxv. B
Ademoria monis habenda est. cxvii. B. s.
Audiens
Ademore preterea peccata cum fletu.
clxvii. A
Adens pfecta tria debere. clxx. A
Adenturi sanctis piculolum est. xxx. E
Adenturi nemo debet blandicijs induci.
lxii. B
Adichael multa mira opa facit. cl. A
Adissa in tribus linguis cantatur. clxxvii. A.
s. Secundo
Adisse pro defunctis celebrare eos liberant.
clviii. B. E
Adisse viuis et mortuis psumt. et a periculis
liberant. clviii. B
Adisse inceptio tres varietates habuit. clxx.
vi. k.
Adissas libenter audiens magnifice bono-
ratur. cxvi. F
Adissas pro defunctis dicendas dyabolus im-
pedit. clviii. B.
Adisericordia viginatate pseruat. ii. B.
Adisericordia tpalia multiplicat. iii. E
Adisericordia quod apparuit bono Jobam
elemosynario. xxviii. A
Adisericordia dei immutat hominem. xxviii.
A. s. Eius enim
Adisericordia in morte demonem fugat. xcvi.
F. s. Dum tres
Adisericordie operibus insudare debemus.
clxi. B
Adiracula que apparuerunt diuersis tpi-
bus. clxxvi. h. l. d. p.
Adodus deceptoris saracenorum. clxxvi. B
Adonacho volens monasterium uisitare male
cessit. cxvii. B
Adonsoluen dicitur monstrum luminis.
lxxvii. A

Adors pprua a sanctis ppris pndet. clviii. E
Adors sanctorum plosoda est triplici dca. lv. E.
s. Ante pietatis
Adors sanctorum psonis quique reuelat. clviii.
B. lv. F. lx. L. s. In florina. cxviii. J. s. Fra-
ter quidam.
Adors sanctorum querebatur natal. cx. A
Adors sanctorum piosa. xvi. E
Adors sanctorum est multum fructuosa. lx. E
Adors a sanctis desiderat. lv. E. F. lxvii. A
Adoris tpe recordat xps amicos. i. J.
Adortur homo cuius quique credat. clxii. B.
s. Inuatus
Adortur ponus eligatur quam inimicis dari. lx.
iii. F
Adortu dei desiderium debet esse in vris bonis.
cxix. F. s. Laudabat
Adorientes a demonibus visitant. cxv. F. s.
Infirmatus. clxi. E
Adortu dei dulcis. clxi. k
Adortu dei passionem non detraciorem im-
pedere bonum est. clxi. A
Adortu dei resurgere non curat. cx. E
Adortu surgere vocat reddita rone querit.
cx. E. s. Cum quodam
Adortu vocata respondit. cx. B. s. Vir
quidam
Adortu vocati in christo respondent. cx. E
s. Quadam vice
Adortu meritis sanctorum ad ecclesias eorum
portant suscitant. cxv. E
Adortu aliquando apparere viuis. clxi. L.
s. Unde
Adortu immediate ad iudicium rapiunt.
clxi. m.
Adortu quilibet sancti suffragia p eis fca. clxi.
E. In fine.
Adortu triplex genus. clxi. E
Adortu tribus generibus aperit regnum celo-
rum. clxi. E
Adortu statim quodamque viuis reuelat.
cxviii. E
Adortu oratio amicorum a penis libat.
clxi. E
Adortu psumt quatuor genera suffragiorum.
clxi. E

Ad omnes ordines vinorum grates sunt. clviij. E.
Ad omnes quere dies septimum et tricesimum et ante
 uersari. dant. clviij. E.
Ad omnes suffragia facta a bonis tantum pro
 sunt. clviij. F.
Ad uir sapiens multa et gloriosa opatur.
 clxix. A.
Ad uir plenus mali potest quasi diabolus. lxxvii.
 A. clxx. B.
Ad uirum cum personis sanctis sanctificatur.
 loquendo. clxx. F.
Ad uirum in habitu virili duram penam fece-
 rit. lxxix. A. lxxvii. A.
Ad uirum aliquam penam infamie portaue-
 rit. clxx. B. clxx. A. B. clvi. B.
Ad uirum plenus alijs creaturis iuuenes se-
 ducit. clxx. B.
Ad uirum offendere non est bonum. clxxi. E.
Ad uirum leuiter decipiunt. lxxvii. A.
Ad uirum persona sunt uirtutes a bonis. clxxi.
 A. clxx. B. Post medium.
Ad uiribus serui de loqui nolunt. clxxi.
 A. clxx. F.
Ad uirum habet quinq; mala. xxi. A.

Arduus habet du-

plicem uirtutem. clxx. A.

Arbitratas quandoque reuelatur. vi. E.
 clviij. A.
Arbitratas episcopus uidetur sapiens effectus. clxx. B.
 §. In sacramentalibus
Arbitratas tres corporales significat tres spi-
 rituales. clxxi. E. §. Et nota
Arbitratas obediit suo dei. clvi. B. In principio.
Arbitratas puerus duram penam facit. cl. A.
Arbitratas totum
Arbitratas de quatuor sunt specialiter instru-
 di. lvi. B.
Arbitratas dominus noster iesu christi inuocantes adiuuat
 de omnibus angustiis. clxx. B.
Arbitratas dominus noster iesu christi dulce est ad nomi-
 nandum. lxxv. B. In fine
Arbitratas dominus noster iesu christi inuocatum liberat
 ab omni infirmitate. xix. B.
Arbitratas dominus noster iesu christi ab infideli placatus

cecum illuminat. xcv. B. In medio
Arbitratas de ordine recedere uolens orationes
 uocat. clviij. B.
Arbitratas in principio quid facere debet. clxx.
 E. In fine
Arbitratas debet resistere penitus eos temptanti-
 bus. clxx. B.
Arbitratas tres habet proprietates. lxxvii. B.
 §. Secundo monstratus

Obedientia debet

fieri solo uerbo plati. clxxvii. A.

Obedientie perfectio magna. clxx. E. §. Acces-
 dit. B. B.
Obedientie obediunt elementa. clviij. E. §.
 Placidus
Obedientia non suauis a demonibus grauer
 puniunt. clviij. B. §. Clericus quidam
Obediunt elementa sanctis uiris. lxi. E. In
 medio. ix. B. In fine
Obediunt predicatori aues. clxii. B. In fine
Obediunt sanctis uiris serpentes. clxxv. A.
 Circa medium.
Obediunt deo serpentes et non homines. clxi. E.
 In fine
Obedire nolentes sancti in uisione apparentibus pu-
 niunt. clvi. L. §. Post more
Obedire deum nullus debet. clxx. B.
Obedire deum fugienda est oratio assumenda et labor
 xxi. F. §. Antihomus
Obedire deum augustus antihomum expugnat
 cy. E. In principio
Obedire deum amoris uirtutis dignus sit nescit homo
 clxxii. In fine
Obedire deum uerba referre periculum est. clxx. E.
Obedire deum a quo et quod ordinatus fuit. clxi.
 B. In principio
Obedire deum ambrosianum dimissum et grego-
 rianum solentur diuulgati. clxxv. k. clvi. A.
 In principio
Obedire deum gregorianum uel ambrosianum discipulas
 uo ex snialata cum miraclo. clvi. A. In pn.
Obedire deum reges fracie inungunt miraclole mut-
 ti. xvi. B. §. Cum aut.
Obedire deum quia sunt. clxxii. A. In fine

Tabula legendarum

Opera virum deo placeat nesciri. r. clxxij.
A In fine
 Opera hominis astant in iudicio ante deū
 w. B. s. Q. aut
 Oratio ab infirmitate liberat. ij. E. s. Post
 Oratio cum penitentia a luxuria servat. ij.
 B. In principio
 Oratio debet pcedere opa hominis. ix. B. s.
 Refert belinandus
 Oratio pcedens pccationē expellit infirmi-
 tatem corporale. lxi. J. s. Frater
 Oratio debet esse discreta vtilisq; aie. ix. E.
 Oratio de potestate dyaboli eripit. xxvi. B.
 Oratio demones expellit. cvij. B.
 s. Existente
 Oratio male loquentē mutum facit. lxi. L.
 s. Cum quidam
 Oratio clausas ianuas aperit et clausas
 nius intrare facit. cvij. B. s. Cum ad
 Oratio vas fractum reintegrat. clviii. **A**
 In principio
 Oratio hoīem tristē consolat. cxvi. B.
 Oratio in aduersitate facienda est. cxix. B.
 s. In diebus
 Oratio exaudita. Et a penitente peccatrice.
 clvii. **A**
 Oratio est maioris labors ceteris virtutib⁹
 clxxiii. **A**
 Oratione noua lingua loqui impetrat. cxv.
 E. In medio
 Oratione in necessitate acquiritur pecunia
 cviii. s. s. Quadam
 Oratione panis multiplicat. cviii. s. s. In
 ecclesia.
 Oratio pluuiā descendit. clviii. B. s. Quada
 Oratione sanant infirmitates. v. B.
 Oratione sanctorum delētur peccata. xxvi.
 E. cxrv. B.
 Oratio et cōpassione pestas cessant. clvi. B.
 Oratio et cōpassione fiunt miracula.
 clviii. **A** B. E.
 Orationes sanctorum sanant corp⁹ et ani-
 mam peccatoris. clviii. **A**
 Orationes seruorum suorum exaudiri. lxi. E.
 Orationes peregrinorum a deo exaudiunt
 cxvii. B.

Orandum tempore tribulationis est. clvi. B.
 Orantes dyabolus temptat. clviii. B.
 Orans mulier p pulcritudine excecatur. xi.
 B. In fine
 Orat auis et exauditur. xi. E. In medio
 Orant sancti in patria p nobis. clvii. s.
 Orare nullus debet pro damnato. clvi. J.
 s. Dum igit
 Orare debemus p inimicis. lxi. B.
 Oratur ad orientē triplici ratione. clxxv. B.
 s. Terno consecrat
 Ordinatur homo fm se q̄ntum ad tria. lxi.
 vi. B. clj. B. B.
 Ordinatur hō quantum ad primum in tribus
 lxxvi. E. clj. E. s. Scdō fuit
 Ordinationi dei non potest obuiari. clxxvi.
 B. post medium
 Originis librorum daminatio. cxrxi. B.
 Originale peccatum lau ant q̄ngz remedia
 ad hoc instituta. cxrxi. B.
 Oras custodia diligētē est seruanda. xxi. E. s.
 Orantes quare se signo crucis mununt
 lxxv. **A**

Attentia est ma

gna merui. cxv. E. cxvi. E.
 lxxix. **A**

Patiente magne verbum opumū. ij. s.
 Patientie triplex genus pira exempla pro-
 batur. cxv. E.
 Patientie exemplū. cvij. B.
 Patientia penitētes hō debet. lxxix. **A**
 Patientia sanctorum meritis multiplicatur.
 ij. E. s. Quodam. cvij. s.
 Papa liberi arriane fidei p̄sensu. cxvii. **A**
 Papa electio et epoz confirmatio concedit
 karolo. clxxvi. J. In medio
 Papae nomē mutat triplici de causa. clxxvi.
 L. s. Huus tempe
 Paradisi et inferni cōgitatio libidinem ex-
 pellit. clxxv. J. post mediū
 Paradisi terrestres p̄p̄nias. cxrxi. **A**. post
 medium.
 Patētes fideles bonū filiū generant. ij. B.
 lxxvii. **A**. lxxix. **A**. lxxix. **A**

Parentes mali qñq; bonum filium gene-
rant. lxi. **A**
Parētes boni plus debēt animas filiorum
diligere q; corpa. xviij. **B. S.** Cū filia. lxxviij. **A**
cxviij. **clxx. A**
Parētes filiū suū volētes retrahere a suūo
dei. ij. **B. S.** Quidam iuuenis
Parētes sunt aliquñ causa filioꝝ damna-
tio- nis. xxviij. **B**
Parētibꝫ ira deū obedi- re nō dēmus
clxx. **B. in fine**
Paruulꝫ qualis futurꝫ sit. qñq; pꝛvisiones
reuelat. cxviij. **A. cxv. B**
Passionē xp̄i fuisse voluntariā qñq; rōn-
bus pbat. ij. **E**
Passio xp̄i ignominiosa tribus rationibꝫ
fuit. l. **A**
Passio chꝛisti dolorosa fuit propter quāq;
l. **A**
Passio xp̄i fuit fructuosa. l. **E**
Passio xp̄i iniusta fuit. l. **A**
Passio xp̄i fuit in omnibꝫ membris corpis
l. **A**
Passio sanctorū miraculose infideles mul-
tiplicat. lxxviij. **E**
Passionis xp̄i modus fuit acceptissimꝫ ad
placandū. l. **E**
Passionis xp̄i modus efficacissimꝫ ad tra-
bendū. l. **E**
Passionis xp̄i modus fuit pꝛguentissimꝫ
ad curandū. l. **B**
Passionis xp̄i modus fuit prudētissimꝫ
ad expugnandū. l. **F**
Pauli desideratō est pꝛ xp̄m. xxxvi. **F**
Paulus apostolus bona omnū in se hūit
lxxv. **B. in fine**
Pauli apostoli magister. cxviij. **A**
Pauptas cogit ad peccandū. iij. **B**
Pauptas est religiosi habēda tōndē-
da. clxviij. **B. E**
Pauptibꝫ ē miseratō. xxviij. **A. clvi. B**
Pax est optanda. lxxviij. **B**
Pax est ubi pꝛiū nō est. lxxviij. **B**
Peccata minima bonū est pꝛuē. cxi. **E**
Peccata pꝛia pꝛius consideranda sunt q;
aliena. clxxi. **A**

Peccata pꝛia videre non sunt seclāris cō-
uersano. clxxi. **A**
Peccatoꝝ tria genera. cxxv. **B**
Peccatoꝝ male moritur ⁊ merito. lxxviij. **E**
B. In fine
Peccatoꝝ manifestꝫ quibꝫ ⁊ qualiter orare
debet. clxviij. **A. in medio**
Peccatoꝝ vindicta non est appetenda. l. **S**
penitētia. l. **B. in fine**
Peccatoꝝ vesania. lxxviij. **B**
Peccatoꝝ sciāz psonaz monitiōe cōuer-
tunt. cx. **B. lxxi. A. clxx. B**
Peciores nō sūt digni vidētia bonis. cxi. **B**
S. Dum constantinopolim
Peciores in malū suū pꝛferāt. lv. **E**
Pecatoꝝ iuxta altare stare non debent.
lv. **B. in fine**
Pecatoꝝ sunt vitandi. x. **B**
S. Legitur quoq;
Peciores sunt blandetractandi. xvi. **E**
Pecatoꝝ abnegant xp̄m leuiter ⁊ diabo-
lo subdunt. xxvi. **B**
Pecatoꝝ aliquando dominꝫ visibilē re-
ducit. clvi. **B. In medio**
Peciores a deo qñq; mirabilē conuertunt
xxviij. **A. lxxi. A. in medio**
Peciores nō sunt digni mirare ecclēsiā dei.
lxxi. **A. lv. B. S. Terno in**
Pedum xp̄i vestigia remanserunt in terra.
lxxi. **A. in fine**
Pena duplex data duobꝫ iuuenibꝫ. xv. **A**
Pena corporis tēptatōes carnis fugat
xv. **A**
Pena corpis est sanitas aīe. cxviij. **E**
Post medium
Pena vni est pꝛuēio alteri. cxvi. **B**
Pena in hūido a scīs ponē eligat q; futu-
ra. clvi. **B. S. Feri quoq; qꝫ angelus**
Penam bonis inferre volentes puniūt.
v. **B. lv. E**
Penitētia cum oratione grātiter est rei-
cipienda. lv. **B**
Penitētia dē esse pꝛstans ⁊ firma. xvi. **E**
Penitētie opa ad hꝫ sūt pꝛfecta tria sūt ne-
cessaria. xxxviij. **A. S. Tria autem**
Penitētia debet esse dura. xviij. **E**

Tabula legendarum

Penitētia dicitur esse cum humilitate. lviij. **A**
Penitētia dura virginitatem conservat. cxi. **B**
Penitētia in celo lectum vel locum parat. clvi. **A**
Penitētia finalis non videtur secuta. clviij. **A**. s.
Scdi. q. Circa finē
Penitētia parua sufficiens est ad delendum peccatum. clx. **B**
Penitētia tripliter iniuncta. quomodo utilis est. clviij. **A**. Ante mediū
Penitētia malorum peccatorum acceptat deus. xxx. **B**. In fine.
Penitiam in agere studet quicquid pueri. iij. **B**
 clviij. **A**. lxxv. **B**
Peniam facientes demones infestant. clviij. **A**.
 B. l. lxxv. **B**
Peniam agens deus de cibo pudet. xv. **B**.
 clviij. **A**. cxiij. **F**
Peniam erubescere non debet qui peccare non cre-
 buit. lviij. **A**
Penitentia maxime desiderat deus in boie.
 lviij. **B**. s. Refert iosephus
Penitentia dura pro solo peccato facit theodora.
 lxxv. **A**
Peniam inducit deus in vobis et signis. lviij. **B**.
 Refert Iosephus
Penitentiam agentes ab angelis solantur.
 xc. **F**
Peniam vni potest facere pro alio. 2 ad thessalu-
 nicenses. clviij. **A**
Penitere volentes deus benigne recipit.
 xxi. **B**
Penitere nolentes deus punit terribiliter.
 lviij. **E**. **F**. **B**
Penitens debet facere iura. cxxv. **B**.
 In medio
Penitens pfectus omnium penam libenter su-
 scipit. clviij. **A**
Penitenti peccatorum deus multa beneficia co-
 fert. xc. **A**
Penitenti aduersitates occurrunt. clx.
A. **B**
Penitenti dyabolus aduersatur. xxi. **B**
Penitentes demones ledere non possunt. xcviij. **E**.
 Refert Iulius

Idernus grauer puniuntur. lxxj. Cir
 ca finem
 Ideregrinos offendentes puniuntur. xcviij.
 E. S.
 Ideregrinos diabol' tēptat. xcviij. E. S. Be
 fert. S. Quidam
 Ideregrini salutē aie sue nō petētes puniūt
 xcviij. B. S. Refert
 Ideregrinoꝝ oꝛōnes grauiunt. xcviij. B.
 In pncipio
 Iderpenna sancta est. clxviij. B
 Ideseuerāia in orationibus est habenda.
 clxviij. B
 Identi' apl's eplaz leonis pape coꝛrent. lxxvj.
 ij. A. S. Cū bear' leo
 Identi' apl'us suo deuoto uenit impetrauit
 lxxviij. B. S. In eodē q's
 Ideteras sine mora ē cōhibēda. clxj. J.
 Idylan' nō adiuu' soluōz ueritatis tribus
 de causis. ij. A
 S. Lerno q' ad peritatē
 Idylan' histona. ij. B. Idertoni
 Idylan' et herodis amicitie et inimicitie cau
 sa. ij. B. S. Herodes aūi
 Idlacere dō uolēs d's tria fuare. xxi. E.
 Idlacente dicit' a grecis adorari. clxxv. B.
 Idlauster fratrib' petētib' negans puniuntur
 celuij. J. S. Cū frēs
 Idlenitudois signum triplex. lxxviij. E.
 S. Triplex est
 Idluuia oratione facta cessauit. cxviij. S
 S. Cūq's
 Idluuia oꝛōe facta descēdit. clxviij. B
 Idopule me' q're in pascuēd's. ij. A. S. Se
 cundo ex.
 Idonari debet chusius quattuor modis.
 rcv. A
 Idedicatori silau' imponēti aues obediūt.
 clxviij. B. S. Cū ap'd. cxviij. A
 Idedicatores p'stellas figurāt. cxviij. A
 Idedicatores qui uane gl'ie resistere debēt.
 cxvj. B. S. Quada
 Idedicatorio oꝛdo quō et quo tpe p'sfirmat'
 fuit. cxviij. B.
 S. Post uocauit
 Idedicatio fieri debet tripliciter. cxviij. E

§. Sacerdos quidam
 Predicare Johis tripli fuit comendabile.
 lxxx. §. Et notandum
 Predicatio multum placet deo. cxvii. E. §. Sa
 cerdos quidam
 Predicator audiendo peccator puerit. cxlv.
 El. Circa medium
 Predicatoris cum oratione sancta corporale expellit in
 firmitate. l. j. §. Frat.
 Predicatur futura quicquid viri boni. cxvii. B. §.
 Cum in. cxv. B
 Predones ecclesiastica spolia rapietes pu
 nunt. xxx. B
 Predelatus non debet timere mortem propter utilitates
 xxxvi. B
 Predemum magisterium puerorum quale quicquid est
 xix. A
 Predomissio sui dei quicquid propter in vita vel pro
 morte. cii. E
 Preduella virgo maria quadragesima die presenta
 tur in templo triplici ratione. xxxvii. El.
 §. Quare autem
 Preduelle inuentutem suam deo dare debet.
 cxii. A
 Preduelle coreas et vanitates vitare debent.
 cxii. B
 Puer exilis in utero reuelat quicquid quis futu
 rus sit. cxvii. El. In principio. cxv. B.
 Puer appetit nasci propter quatuor. cx. A
 Puer libere studere debet. cxvii. A
 Puer non sustinet incantationes cum liberat.
 cxv. B. Circa medium
 Pueri in seruitio dei stantes esse debent.
 cxviii. A
 Pueri quicquid pronosticant quid facturi sint. c.
 lxxvi. A
 Puerorum bonorum meritis quicquid deus miscet
 operibus. lxxvii. B
 Pulcrum quando quandoque impedit seruire do
 cxv. B
 Pulcrum quando quadruplex. cxli. A
 Purgano ab infamia quicquid modis. xxxvii.
 B. §. Quarta ratio.
 Purgando tria sunt genera. cxviii. A. §.
 Illorum autem
 Purgando animas ab omni diuersa loca depu

tant multiplici de causa. cxviii. B
 Purgatorum patricii. cxv. B

Questiones tres fa

celsus christo ascendit. lxxvii. B

§. Byonius
 Questionibus tribus responsio a demone cum
 quodam magistro. cxviii. §.
 §. Legitur
 Ques in hoc mundo haberi non potest
 cxviii. A
 Quinquagesima instituta est propter tres ra
 tiones. xxxiii. A

Aptores rerum ec

clesiasticarum a deo puniunt. xxi. B.

xxx. B. cxii. E
 Reddere debemus bona pro malis. viii. B
 Post medium. lxxii. B. ii. §.
 Regina celi quod primo angeli carauerunt. cxvi.
 B. In fine
 Regni celorum quicquid denarius acquirit. xxiii. A
 Religiosus quale vitam ducere debet. cxviii. B
 cxv. B. §. B
 Religiosus vitam communem seruare debet.
 cxliii. B
 Religiosus penes obliuiscitur debet. cxv. A.
 Religiosus verus debet habere quatuor. cxv. B
 In medio
 Religiosi non debet habere proprium. xxi. §.
 §. Frater. cxvi. k. §. Legit
 Religiosi tria habere debet. cxv. A
 In medio
 Religiosi qualiter studere debet. cxv. B.
 Religiosi curias magnarum fugere debent
 cxliii. B. §. Cum apud.
 Religionis viute quodam a vinculis liberantur
 cxv. E. In fine
 Religionem volens intrare penitus non debet cre
 dere. cxv. E
 Religionem mirantibus verbum notabile debet.
 cxv. E
 Religionem mirantes non bona inueniunt vitam
 male finiunt. cxliii. A

Tabula legendarum

Relinquēb⁹ pentes & p⁹na volūtatē eter-
na p⁹na p⁹mutū. lxxvi. B
Reliq⁹ scōz cum reuerētia sūt b⁹de. xc. B.
§. Epibus
Reliquie scōz ab angelis p⁹sere deducunt
xcvi. E
Reliq⁹ scōz ab angelis bonorāt. cxi. B.
§. Translato
Reliq⁹ scōz bonorate demones cruciant.
cxi. B. §. Translato.
Reliq⁹ scōz a mortuis bonorāt. cxi. B.
Reliq⁹ scōz irreuerēt⁹ tractātes p⁹mutū
celvi. B. In fine
Reliquie scōz demones cogunt reuerēt⁹
am exhibere. cxi. B.
Reliquie scōz aspides reuerētiā exhibent
rcii. B.
Res sanctas irreuerēt⁹ tractās p⁹mutū. cxi.
B. §. Apud antiochia.
Ritio dūci & frāscā cardinali hostiā d⁹p
latōib⁹ celvi. E. §. In vber romana
Resurrectionis humane vera testificatio
rcvi. A
Romanorū maria occisio scā fuit. dxxvi. B

Sacerdos in maxi

ma reuerentia haberi debet. celvi.
B. In fine.

Sacerdos sup⁹ reges est bonorād⁹. clx. B.
Post p⁹ncipiū
Sacerdos d⁹ v⁹gine maria tānū celebrās p⁹
uat. §. v⁹gine maria ipm restituit. xi. E. §. Sa-
cerdos. cxxvi. B. §. Sacerdos
Sacerdos man⁹ in missa osculata p⁹ciōe
sanctificat. cxi. E
Sacerdos celebrā angel⁹ r⁹du. clvi. B.
§. Cū apud
Sacerdotes nō reuerēt⁹ piculū est. lv. E.
Saluari volēs qd⁹ facere d⁹. xxi. E
Salve regina antiphona quō inuēta fuit.
clxxvi. B.
Sancte de⁹. scē foris q⁹ inuēti fuit quō
p⁹uolum. lxxvi. B. §. In b⁹moi aut
Sanctū boiem facit tria. xxxix. A.
Sancti inuāt suos deuotos. xi. B. xcvi. B.

Sancti deuotos suos liberāt a demōis illusi-
one. xvi. B. §. Narrat
Sancti deuotos suos infirmitate visitāt &
solant. lxx. E
Sancti deuotos suos sanāt arte chirurgica
cxxxvi. A. B.
Sancti suos deuotos sine p⁹na decedere nō
p⁹mutū. xc. B. §. Miles.
Sancti suis deuotis aliq⁹ apparent. ix. B.
§. Sanctus
Scī ipalia ecciāz suaz defendūt. ij. B.
Sancti ipalia p⁹ueniunt. xxi. A.
Scī pascūt cibo diuini⁹ m⁹llo. xv. B.
Sancti viri a nēdētia q⁹ p⁹na vidēt in spū
clvi. E. B. E
Sancti viri vidēt q⁹q⁹ cogitāōes aliorū.
clvi. E. §. Quādā vice.
Sancti viri demones expellunt. lv. B. cxi.
B. §. Cū a sumo. & §. Apud
Sancti viri suas reliq⁹as bonorari volunt
lxxi. In medio. lxx. B. §. Abbas qdā
Sancti p⁹ p⁹nt defuncti q⁹ viuēt. lxi. E. L.
§. Cū in.
Scī inuocāt triplici de cā. lxxi. B.
Scī visitāb⁹ reliq⁹as suas auxiliū in die iu-
dicij p⁹mutū. lxxii. B.
Scī multa tormēta passi sūt. cxi. A. B.
Sancti suis peregrinis in via subueniunt.
rcvi. B. E. §.
Sancti voluntarie pauebantur. xcvi. E
In medio B
Scī a leonib⁹ & v⁹līs non ledunt. lxxv. B.
In fine
Sancti in tēpestare maris subueniūt inuo-
cantib⁹. ij. E
Sancti viri moni desiderāt. clvi. A. cxi. §.
§. Quādā vice
Scī in celo exītes p⁹patunt afflicti & cōso-
lant eos. cxi. B.
Sancti defendūt cis recōmendata. cxxxvi.
B. §. Cū quidā
Sanctoz v⁹us magna d⁹ demones. xxi. B.
Scōz corpa & sepulcra i reuerētia habēt a
p⁹o. xxxix. §.
Scōz corpa aialia reuerēt⁹. lxx. B.
Scōz corpa lōgo tēpe integra quādōq⁹

pfeuerat. xxx. B. lxxij. A. In fine
 Scioꝝ corpa dicunt ꝑiosa qñqꝝ rōnibus.
 clvi. E
 Scioꝝ glia fidelibꝝ reuelat. lxxix. B
 Scioꝝ dignitas ē quadruplex. clxvi. E
 Scioꝝ rebꝝ facta a maleficiis liberat. xcvi. A
 §. Qd cū.
 Scioꝝ molestātes gūe pūiūt. clj. B. clviij.
 E. lxxij. B. In fine
 Scioꝝ affligētes mala morte decedūt. clvi.
 B. In fine
 Scioꝝ inuocātes a ꝑcis maximis liberant
 xcviij. B
 Scioꝝ dñs i necessitate succurrit. xix. A.
 xxi. B. Circa finem. xxi. B. xxi. A
 Scioꝝ mortuis defuncti reuerentiā exhibēt.
 xxviij. B
 Sanctis uiris serpentes obediūt. cxviij. A.
 In fine
 Sancti reuerentiā exhibent sensibilia
 clviij. F. B
 Sanctis uiris aialia ⁊ volatilia obediūt. clviij.
 E. §. Id est byter
 Sanctis uiris oēs creature obediunt excepto
 peccatore. cxviij. E
 Sanctis detrahētes pūiūt. clviij. k
 Sanctitas bonoꝝ in morte mirabilē reue
 latur. lxxix. B
 Sanguis xpi effusioes septē. clxxviij. E.
 Sapientia a morte liberat ⁊ grām regis ꝑe
 trat. lxi. F
 Saraceni quō decepti sunt. clxxvi. B
 Saracenoꝝ fides. clxxvi. B. E. F. B
 Scala ꝑ quā celū ascēdit qtuor gōꝝ habet.
 clxxvi. A.
 Scisma fuit in ecclia. clxxvi. A. Id
 Septura facta manu fui dei temptationes
 fugat. clxviij. B. §. Cū frater
 Seculares ꝑlꝝ studēt placere mō qꝝ serui
 dei. xlv. A
 Septuagesima instituta est ꝑ ꝑtres rōnes
 xxi. A
 Sepulcra scioꝝ qñqꝝ ꝑꝑhanāt. cxi. E
 Sepulcra scioꝝ fugāt demōes de corpibꝝ
 hoim. lxi. J. In fine
 Sepulchre scioꝝ mirabilē facie. xcviij. E

Serenitas oꝝde serui dei impetrat. xli. B
 In fine
 Seruꝝ de ꝑaia xpi mortis ꝑiculo expoꝝ se
 lx. B
 Seruꝝ dei nec terroribꝝ nec ꝑmissionibꝝ cō
 cūf. xxxix. B
 Serui dei cogitāōes impediūt ad salutē.
 clxx. B. In fine.
 Serui dei ab inimicis defendunt. lv. E
 Serui dei ab inimicis ⁊ elemēis ledi n ꝑnt.
 ci. B. E
 Serui dei excellēbūt vītes. lv. B
 Serui dei ꝑ volucres a deo ꝑascūt. xv. B
 xxxviij. A
 Serui dei bono ꝑꝑꝑati vīliter agunt.
 li. B
 Serui dei clauꝝ carceribꝝ tꝛāsserūt. cv. B.
 Serui dei eligūt pūiri i bac vita ꝑonꝝ qꝝ i
 alia. xlvij. J. Circa finē. clx. A. In fine
 Serui dei mulieres videre nolūt. clxx. A.
 In ꝑncipio. clxxij. A. §. Matrona
 Serui dei modicū dormire dūt. clxxij. B
 Serui dei mltū flere debēt. clxxij. B
 Serui dei silentiū tenere dūt. clxxij. A
 In ꝑncipio ⁊ in medio
 Serui dei bona tꝛalia despicere debēt. clxx
 iij. B. §. Cūqꝝ ꝑat
 Serui dei bona ꝑꝑꝑalia reddere debent
 clxxij. A
 Serui dei sꝝ sunt i vili bñū iñ bonoꝝ adi sunt.
 clxx. E. §. Deinde
 Serui dei ꝑ ꝑꝑꝑo ꝑan desiderāt. xxi. B.
 xxxvi. B. xxxix. B
 Serui dei dulci mōiūt. clxx. lk. In fine
 Serui qñqꝝ dñis nocere ꝑnt. clxxvi. E. L
 §. Deniqꝝ
 Seruoꝝ dei aqꝝ manuū refuata cecū illuāt
 xli. B
 Seruoꝝ dei aliqꝝ vītes. clxxij. A
 Seruos dei offendētes pūiūt. ij. B. v. B.
 cv. A
 Seruos dei dñs mirabilē defendit. xli. B
 Seruos dei i suis tribulāōibꝝ angelꝝ adiu
 uat ⁊ ꝑsolat. cv. A. In medio.
 Seruis dei fere siluestres aqꝝ familiares
 sūt. xxxviij. A. clxviij. B

Tabula legendarum

Seruis dei et vbi eorum rationes facientes
pununt. xl. A. In fine
Seruire deo volentes aliqui multas tribula
tiones patiunt. clvi. A. Circa finem
Seruire deo volentes impediunt parentes p
posse. clxv. A
Seruientes deo inueniunt eum. rcv. E
Sexagesima instituta est propter tres rationes
xxv. A
Simonia miraculose in episcopo inuenit. clxxvi
A. §. Hildebrandus
Sinagoga ne destrueretur miraculose condita
est. E
Societas mala est fugienda. lxi. B
Solis eclipsio in passione Christi. clxvii.
A. B
Sonitus uisus tribus modis. xxvii. A
Sordores quidam duram duxerunt vitam. c. A
Spissitudo duobus modis mutatur. lxxvi. B
Spissitudo in quadruplici specie mutatur. lxxvii. B
§. Et notandum
Spissitudo tribus vicibus apostolis datus fuit.
lxxviii. B
Spissitudo qualiter in apostolos missus fu
it. lxxviii. E
Spissitudo quinquaginta sanctuarum hominis reuelat
xxv. A
Spissitudo apparuit in igne multiplici ratione
lxxviii. F
Spissitudo apparuit in linguis igneis tri
plici ratione. lxxviii. E. In fine
Spissitudo veniens sex utilitates facit.
lxxviii. H
Spissitudo magnificat eum in quo habitat. xxv. A
Spissitudo recipientes quales esse debet.
lxxviii. B
Spissitudo quinquaginta habere. xxviii. B
Spissitudo quinquaginta beneficia prestat sponsis suis
xxviii. E
Statua Christi verbis virtutis sanctorum infunde
bat. c. B. §. Refert eusebius.
Stermitatibus quibusdam ostendit adiuuare. lxxv. A
Sudarium in libro caritatis. cxi. H
Sudarium lectuorum et omnium assidue vacare
debet. cxi. A
Sudarium domini quomodo fuit romae positum.

li. B. Circa medium. §. Cumque
Supbia deo est odibilis. cxx. E
Supbia et iactantia modicum durare possunt
xxv. B
Supbus miraculose extinguitur. cxxvi. E.
In fine
Supborum honores paruo tempore durant
cxxv. B
Suspendium triplex. cxxvii. A

Aciturnitas est

visus suo dei. clxxv. A
§. Quidam enim

Lacus mulieris est periculosus. clxxv. A.
§. Illius enim
Lacus laudamus quoniam et a quibus operatur fuit.
cxi. E
Lacus per sanctos viros augmentatur.
xxv. B.
Lacus augmentatur oblationibus ieiunantibus facientibus.
xxv. B.
Lacus per opera misericordie non minuuntur. cxi. E. §.
Quodam tunc.
Lacus bonis diuidere nolentes amittunt
clxi.
Lacus demum demonis pena corporis fugat
clxi. B
Lacus apostoli despiciunt. cxxv. B
Lacus fecerunt. li. A. §. Primo ex eo.
In fine
Lacus tria continet optima. cxi. B
§. Tandem
Lacus per peccatores sunt tres. j. A
Lacus sanctis ludus est. xxv. E
Post medium
Lacus sanctis quinquaginta a peccatis inferunt
xxv. A
Lacus sanctis parietes inferentes a deo puni
untur. xxv. B
Lacus quinquaginta torores occidunt. cxxv. B. E
Lacus multos sanctos ledere non possunt.
xxv. A. B. cxi. B. cxxv. B. E
Lacus sustinentes deus solat visibiliter. vii.
B. cxi. B

Trabs una breuis in ope eccie. o. de fusa p.
 longata est. cxij. B. Gregon. q.
 Transfiguratio xpi qñ facta est. cx.
 In hac die.
 Trib. sacerdotat. et regalis cognatioe iun-
 gebant. cxvi. B. S. m. 12
 Tribulatio pñs modicu durat. cv. A.
 Tribulatio tpe ad scios dei recurrēdu est.
 xc. B. E.
 Tribulatioes p xpo patientes sustinetes n de-
 relinquit de. xcv. A.
 Tribulatioes ponates solatioz pñtiaz re-
 cupant. vii. E. S. Quodā tpe
 Tribulatioes solatioes sequunt. clxvi. B.
 Tribulatio ad scios sibi deuotos recurrētes
 liberant. iij. E. B.
 Tribulatio qñqz tribulatioe ad aliquē sciu
 recurrere debet. lxi. B. B.
 Trinitatis pulcrū exemplum. clxvi. A. S.
 An vero
 Trinitatis unitas miraculo comprobatur
 clxvi. A. S. An vo
 Turris pñtiaz. xxvi. B. In fine

Enenū seruus dei

nocere nō pñt. x. F. xlvij. B

Veni xps pñt pñtates in
 mundum. i. E.
 Verbum dei ad penitentiam puocat. lv. E.
 S. Quidā herencus
 Verbu dei libenter audiri debet ppter qua-
 tuor. v. E.
 Verbu dei pñt pñt cibo corpis. vii. B.
 Verbu dei audiendū est patient. xli. A.
 Verbum dei qñ pñt pñt iannocbia.
 xxvi. B.
 Verbu dicit notabile religionē inranibus
 cv. E. In fine
 Verbu optimū hospitantib. est dicendum.
 cli. A. In fine
 Verba sacre scripture magne sunt virtutis
 lxxvi. B.
 Verba iactante vñt panatē sonātia depu-
 menda sunt. xlvj. E.
 Verba maledicta loquens pñt. cxij. B.

Bubulcus
 Verba uia vñt custodiēti. clxx. B.
 Veritas examiata a duobus ipedit. et a du-
 obus adiuvat. clxx. E.
 S. Deinde qñtuor
 Vestis pñtiosa religiosi nō pñt. cxix. B.
 An finem
 Vestigia pedu xpi remāserūt in terra. lxxv.
 A. Circa finem
 Verano sola intellectus dat audiui. cxv. E.
 In fine
 Victoria deo dat. lxxvi. A.
 Vicius et vestimentum vicarij qualis fuit.
 lxxvi. A.
 Vidua se totā fuitio dei dare dz. xxix. B.
 Vidua in acerbitate et hūilitate et paupitate
 se suare dz. xxix. E.
 Viduis afflicti meriti est subueire. xlvj. B.
 Vie xpi septē. clxxvi. E. An mediū
 Vincula sanctoru liberāt ab infirmitate et
 monio. cv. B. In fine E.
 S. Quāte aut
 Vindicare se bō nō dz. xxvi. E. In fine
 Vindicta de pñtōib. nō est appetēda sed pe-
 nitentia. li. B. In fine
 Virginalis stat. melior est qz conjugalis.
 cxv. B.
 Virginitas a spūscō custoditur. iij. E.
 Post medium
 Virginitas est regina viuū. v. B. In fine.
 Virginitas in corpe mortuoz redolet. cvij.
 B. S. Cū igit
 Virginitas dura pñt pñt. cli. B.
 Virginitas pñt pñt et lila designat. clxvi.
 B. In fine
 Virgo linguata post mortē visibilē pñt.
 cxij. B. S. Refert.
 Virgo maria petijt ne demones videret in
 morte. cxvi. A. In medio. lk. In pñticio
 Virgo beata suos suos deuotoz solatur
 et sanat. xxvi. E.
 Virgo maria suo deuoto manū amputa-
 tā restituit. lxxvi. A.
 Virgo maria sui deuoti aīam a demōib.
 eripuit. cxvi. B.
 Virgo maria sue deuote meritis virū a po-

Tabula legendarum

testate dyaboli liberat et dicitur. cxvii. **B**
 §. Miles
 Virgo maria suos deuotos a morte libat.
 cxvii. **B**
 Virgo maria ea salutem sepius a suspensio li
 berat. cxvii. **B** §. Erat quida
 Virgo maria sua missam dicentem manu epi
 liberauit. cxvii. **B** §. Sacerdos
 Virgo maria officium eius deuote dicentem de ui
 dicio dei liberauit. cxvii. **B**
 §. Quidam clericus
 Virgo maria eam uocantem ab incendio libera
 uit. cxvii. **B**
 Virgo maria suos dei vindicat a mal' boi
 bus. xxx. **E** Alii finem
 Virgo maria triplicem gratiam inuenit. **B**
 In medio
 Virgo maria gratia plena fuit propter quatuor que in
 mente habuit. l. **A** In fine
 Virgo maria iohannes baptista dicitur primo le
 ua uir. lxxx. **B** In fine
 Virgo maria sanctitatem bonorum manifestat
 lxxx. **A** Post medium
 Virgo maria impetrat pro omnibus veniam peccatorum
 l. **E** §. Quidam miles
 Virgo maria peregrinos a demonibus liberat.
 xcvi. **E** In fine
 Virgo maria orat pro humano genere. cxvii. **E**
 Virgo maria fratres predicatorum res bonas dedit
 cxvii. **E**
 Virgo maria sua uincit ardorem concupiscentie
 de a fratre exiit. cxvii. **E** §. Rome pro
 Virgo maria christum iratum mundo pacificat.
 cxvii. **E**
 Virgo maria subueniet eam innocenti. cxvii.
B §. Bubulcus. cxvii. **B** §. Quidam moechus
 et §. Quidam mulier.
 Virgo maria suas missas celebrantes bono
 rariis libent. cxvii. **B** §. Sacerdos
 Virgo maria filio vi duce reddidit. suum rece
 pit. cxvii. **F** §. Quidam mulier
 Virgo maria in suo deuoto zelouia ostendit.
 cxvii. **B** §. Fuit quidam
 Virginitatis marie imago pestem fugauit. clvi.
B Post medium
 Virginitatis marie annuntiationis dies. fuit di
 es multorum operum dei. l. **B** In fine.
 Virginitatis saluatio a demonis potestate libe
 rat. l. **E** §. Quidam miles
 Virginitatis saluatio peccatorum pueri. l. **E**.
 §. Quidam miles
 Virginitatis marie quia officia commutunt in celo.
 cxvii. **B**
 Alii finem
 Virginitatis marie displicet quod diuina ab ipsa ma
 le faciant. cxvii. **B**.
 §. Cum dux
 Virginitatis marie qui militauit ab ea est bono
 ratus. cxvii. **F**
 Virginitatis mariam salutare inuenit tria. l. **A**.
 In medio
 Virginitatis solas pelare instituit leo. lxxx.
 iii. **A**
 Virginitatis in quatuor excellit. clvi. **E**
 §. Quarta differentia.
 Virginitatis ordines signat sanctuarium. clxxvii.
B Post principium
 Virginitatis pulcherrima predicatio
 lxx. **A**
 Virginitatis bona uxoris impedire non debent.
 clvi. **B**
 Virginitatis quodammodo uxoris dominantur
 lxx. **A**
 Virginitatis duodecim gradus. v. **B** §. Pro
 primum autem
 Virginitatis quatuor in quatuor domibus inuenire
 cxvii. **B**
 §. Quidam scolarius
 Virginitatis nocturna aliquando vera est. clvi. **E**.
 §. Cum quosdam
 Virginitatis triplex. lxxvii. **A**
 Virginitatis sanctorum desiderata. lv. **E**
 Virginitatis sanctorum laudanda. lv. **E**
 Virginitatis cum finit quod credat. xii. **B**.
 Virginitatis in virtutibus plena ducenda est.
 lxi. **B**
 Virginitatis bona predicat efficaciter. cxvii. **B**.
 §. Hospitatus
 Virginitatis religiosi qualis esse debet. cxvii. **B**
 Undecies miles pater noster dicentes sola
 tuum uirginem in monte habuit. clvi. **E**
 Circa finem

Voluntas dei est ut sancti patiantur. lxxxiij. E.

In fine

Voluntas carnis multa mala operatur
cxxxv. B

Vomitum medicina bona sanana. xl. B.

In pmo. s.

Voti negligenti solutio punit. iij. B

Vota non plene sanctis displicent. clxij. E. s.

Abbas quidam

Vro: vir suum inducere debet ad bonum
cxxxvj. B. E

Vro: aiam viri pl⁹ q⁹ corpus diligere debet.
cxxxvj. B

Vro: innocens super vomeres ignito proba
ta est. cxij. E. s. Legit in vita

Vro: suspensus per ignem purgata fuit. cxij. E
s. Legit in vita

Vro: ordo vir saluatus fuit. clxvj. B

Vro: alicui dare periculum est. cxi. E

ps illusus fuit qua

tuor vicib⁹. li. B

Xpater lacrimatus fuit. li. A

s. Quinto ex eo

Xps in q⁹ n⁹ d⁹ habuit q⁹ tuor excellencias. li.

Al. s. Secundo fuit

Xps in q⁹ n⁹ h⁹ b⁹uit q⁹ tuor excellencias q⁹ bus
ornata fuerunt cornua crucis. li. B

s. Quarto in cruce

Xps oia remedia p⁹ originale p⁹u⁹m i se as
sumpsit. cxxxvj. B

Xps pbat⁹ p⁹lutarie passus fuisse q⁹ n⁹ r⁹
nib⁹. iij. E. s. Post mediu

Xps in cruce fecit testamentum. li. A

In pncipio

Xps in cruce p⁹des quod ab amore suu pec
catores traxit. li. E

Xps resurrexit q⁹ n⁹ modis. li. A

s. Circa tertiu

Xps sex modis se vere resurrexisse pbat.
li. Al. s. Circa tertiu

Xps resurrexit p⁹ q⁹ tuor n⁹as p⁹lutas
li. E. s. Circa q⁹ntum

Xps resurgere non distulit i die iudicii tripli
c⁹ r⁹one. li. E

Xps resurgens apparuit decem vicibus
li. B

Xps in die resurrectionis q⁹ n⁹ vicib⁹ ap
paruit. et alijs diebus post ena⁹ q⁹ n⁹ vicib⁹
li. B

Xps resurgens qualiter eduxit vinctos de
limbo. li. s

Xps diabolu ad nihilu redegit. xxi. B

Xps suos suos volentes p⁹u⁹m m⁹l⁹pl⁹ r⁹so
lat. li. A. Al. finē

Xps p⁹ seruis suis pugnat. lvi. B

Circa finē

Xps q⁹ tuor modis ponari d⁹. xcv. A.

Xps et sancti suos deuotos in monte visuat
et p⁹forat. c. E.

Xps iminabat⁹ m⁹dm destruere. cxij. E

Xps illa hora q⁹ nat⁹ est desideriu apparuit.
cxv. B. s. Post mediu

Xps benignus est magna erga peccatores
li. B

Xps vestis iratu reddit mansuetum. li. B

Post mediu

Xps in⁹ sp⁹ale sciu⁹m b⁹re d⁹. xc. B. s. Al. p⁹les
et s. Clericus q⁹dam.

Xps in falsi magis s⁹nt i p⁹fundo inferni q⁹
pagani. cxvj. B. in fine

Imago christi per

cussa multum sanguinem emisit.

cxxx. B

Imago virginis pestem fugauit. clxj. B. s.

Sed q⁹ adhuc

Prophet⁹ q⁹da in domo p⁹dicato⁹ curat⁹ est
li. L. s. Anno d⁹ni

Alcharias propter

dubitationem plagas solus incurrit mul
tiplicatione. lxx. B

Sunt tabula feliciter

Tabula legendarum

Incipit prologus

sup legendas sanctorum quas collegit in vniu
frater Jacobus natione ianuenlis ordinis
fratrum predicatorum.

Quersum tem

Pius pñas vite i quantu ordi
stinguit. In ipsa deuotionis.
renouationis siue reuocatio
nis. Relatio. et pegrinatio
nis. Tempus deuotionis fuit ab Adam post
qz scz a deo deuauit. et durauit vsqz ad mo
ysen. Et istud tps repñat ecclesia a septuages
sima vsqz ad pascha. Tñ tñc legit liber Ge
nesis. In q ponit deuatio pñor parenu

Tempus renouationis siue reuocatio. s. ice
pit a moyses durauit vsqz ad natiuitate xpi
In q hoies p pphetas ad fide reuocati sunt
et renouati. Et istud tps representat ecclesia ab
aduente vsqz ad natiuitate xpi. Tñ tñc legit
Isaia. vbi de hac renouatione apge agitur.

Tempus recõdiationis est ipa in q pñum
sumus recõdian. Et istud tps representat ecclesia a
pascha vsqz ad pentecosten. Tñ tñc legitur
Elpo. vbi plene agit d mysterio recõdian
onis. Tempus pegrinationis est tps pñus
vite in quo pegnamur in pugna semper
sumus. Et istud tps representat ecclesia ab octaua
pentecosten vsqz ad aduentu dñi. Tñ tñc
legunt libri regu et machabeor in qb d mul
tiplica pugna agitp quā nostra pugna spū
alis signat. Tempus aut illud qd est a natali
dñi vsqz ad septuagesimam pñum pñetur
sub tpe recõdiationis qd est tps lenicie. s. a na
tali vsqz ad octauā epiphanie. pñum sub tpe
pegrinationis. s. ab octaua epiphanie vsqz ad
septuagesimā. Et potest accipi bec qñor
pler tempoz variatio. Idmo penes qñor
tempoz distinctio. vbi yemas referat ad pñ
mum. ver ad secundū. est as ad ternū. aut
nus ad qñū. Et rō appropriandis suis patz
Secundo penes qñor partes diei vt nos re
ferat ad primū. mane ad secundū. merdies
ad ternū. vespere ad quartū. Licet aut pñ

ua fuerit deuatio qz renouatio in eccia oia
officia sua ponit incipit in tpe renouationis qz
deuotionis. In aduentu ponit qz in septua
gesima. Et hoc duplici rōne. Primo ne vi
deatur incipere ab errore tenet enim rem et non
seqt ordinē tps. sic et euāgeliste sepius faciūt
Secundo quoniam p aduentu xpi omia reno
uata sunt. ppter qd ipsa istud d: tps renoua
tionis. Apoc. xxi. Ecce ego noua facio oia.
Congrue igit in hoc tpe renouationis ecclesia
omnia officia sua renouat. Et igit ordo tē
poris ab ecclesia distinctus seruet. pmo age
mus de festiuitatibus q occurrūt infra tps
renouationis. qd tps representat ecclesia ab ad
uentu vsqz ad natiuitate dñi. Secundo de illis
que occurrūt infra tempus qd partum pñ
netur sub tpe recõdiationis. partum sub
tempe pegrinationis. quod tempus representat
ecclesia a natiuitate vsqz ad septuagesimā.
Terno de illis que occurrūt infra tempus de
uotionis. quod tempus representat ecclesia a se
ptuagesima vsqz ad pascha. Quarto de illis
que occurrūt infra tempus recõdiationis. qd
tps representat ecclesia a pascha vsqz ad octa
uam pentecosten. Quinto de illis que oc
currūt infra tempus pegrinationis. qd tempus
representat ecclesia ab octaua pentecosten.
vsqz ad aduentum.

Explicit prologus

Incipiunt capitula

De festiuitatib⁹ que

occurrunt infra tps renouatiois

De aduentu domini Legenda p^{ma}
De sc^o andrea ap^{lo} Legenda.ij.
De sancta nicolao.ij.
De sancta lucia virgine.iiij.
De sancto thoma ap^{lo}.v.

De festiuitatib⁹ que

occurrunt infra tps q^o p^{am} p^{ri}ncet sub tpe
reconciliationis ⁊ partum sub tempe pegrⁱ
nationis

De nativitate domini.vj.
De sancta anastasia.vij.
De sancto stephano.viiij.
De sc^o ioh^e ap^{lo} ⁊ eu^{an}gelista.ix.
De innocentibus.x.
De sc^o thoma cantuarien^{is} archiepo.xi.
De sancto siluestro.xij.
De circumcisione dⁿⁱ.xiiij.
De epiphania dⁿⁱ.xiiij.
De sancto paulo heremita.xv.
De sancto remigio.xvj.
De sancto bilario.xvii.
De sancto machario.xviii.
De sancto felice in p^{ncis}.xix.
De sancto marcello.xx.
De sancto anibomo.xxi.
De sancto fabiano.xxii.
De sancto sebastiano.xxiii.
De sancta agne virgine.xxiiii.
De sancto vincenno.xxv.
De sancto basilio.xxvi.
De sc^o ioh^e elemosynario.xxvii.
De p^uersione sancti pauli.xxviii.
De sancta paula.xxix.
De sancto iuliano.xxx.

De festiuitatib⁹ que

eveniunt infra tps deuianonis

De septuagesima.xxxi.
De sexagesima.xxxii.
De quinquagesima.xxxiii.
De quadragesima.xxxiiii.
De ieiunio quattuor tempor^{um}.xxxv.
De sancto ignacio.xxxvi.
De purificatio^e beate marie v^ginis.xxxvii.
De sancto blasio.xxxviii.
De sancta agatha.xxxix.
De sancto vedasto.xl.
De sancto amando.xli.
De sancto valentino.xlii.
De sancta iuliana.xliii.
De carbedra scⁱ petri.xliiii.
De sancto mathia ap^{lo}.xlv.
De sancto gregorio papa.xlvi.
De sancto longino.xlvii.
De sancto benedicto.xlviii.
De sancto patricio.xlix.
De annunciatio^e dⁿⁱ.l.
De passione.li.

De festiuitatib⁹ que

occurrunt infra tps reconciliationis

De resurrectione x^pi.li.
De sancto secundo martyre.lii.
De sancta maria egyptiaca.liii.
De sancto ambrosio.liv.
De sancto georgio martyre.lv.
De sancto marco eu^{an}gelista.lvi.
De sancto marcello papa.lvii.
De sancto vitali.lviii.
De v^gine quad^a anthiocena.lx.
De sancto petro nouo martyre.lxi.
De sancto philippo ap^{lo}.lxii.
De sancto iacobo minore.lxiii.
De inuentio^e sancte crucis.lxiv.
De sc^o ioh^e ap^{lo} aⁿ port^a latina.lxv.
De letania maiore ⁊ minore.lxvi.

Tabula legendarum

De ascensione dñi. lxxij.

De spiritu sancto. lxxij.

De sanctis gordiano et epimacho. lxx.

De sanctis nero et achilleo. lxx.

De sancto pancratio. lxxij.

De festiuitatibus que occurrunt infra ipsa peregrinationis

De sancto vrbano. lxxij.

De sancta petronella. lxxij.

De sanctis petro eremita et marcellino. lxxij.

De sanctis primo et feliciano. lxxij.

De sancto barnaba. lxxij.

De sanctis vito et modesto. lxxij.

De sanctis quirico et iuliano. lxxij.

De sancta maria. lxxij.

De sancto iohanne baptista. lxxij.

De sanctis geruasio et pabio. lxxij.

De sanctis iohanne et paulo. lxxij.

De sancto leone papa. lxxij.

De sancto petro aplo. lxxij.

De sancto paulo aplo. lxxij.

De septem fratribus. lxxij.

De sancta theodora. lxxij.

De sancta margaretha. lxxij.

De sancto alerio. lxxij.

De sancta maria magdalena. xc.

De sancta barbara uirgine. xcj.

De sancto apollinari. xcj.

De sancta christina. xcij.

De sancto iacobo maiore aplo. xcij.

De sancto christoforo. xcj.

De septem dormientibus. xcj.

De sanctis nazario et cello. xcj.

De sancto felice papa. xcj.

De sanctis simplicio et faustino et beatrice. xcj.

De sancta martha. c.

De sanctis abdon et sennen. c.

De sancto germano eplo. c.

De sancto eusebio. c.

De sanctis machabeis. c.

De festo sancti petri aplo ad vincula. cv.

De sancto stephano papa. cv.

De ieiunio sancti stephani pibomartina. cvij.

De sancto dominico. cvij.

De sancto sisto. cx.

De sancto donato. cx.

De sancto ciriaco et marcello. cxj.

De sancto laurentio martyre. cxj.

De sancto ypolito et socijs ei. cxj.

De assumptione beate marie. cxj.

De sancto bernardo. cxv.

De sancto thimotheo. cxv.

De sancto simpboriano. cxv.

De sancto bartholomeo. cxv.

De sancto augustino. cxv.

De decollatione sancti iohannis baptiste. cxv.

De sanctis felice pbro et adaucto. cxv.

De sanctis saumano et sauma. cxv.

De sancto lupo. cxv.

De sancto mamertino. cxv.

De sancto egidio. cxv.

De nativitate gloriose uirginis marie. cxv.

De sancto adriano. cxv.

De sanctis gorgonio et doroteo. cxv.

De sanctis pbro et iacinto. cxv.

De exaltatione sancte crucis. cxv.

De sancto iohanne chrisostomo. cxv.

De sanctis comelio et cipiano. cxv.

De sancta eufemia. cxv.

De sancto lamperto. cxv.

De sancto matheo aplo. cxv.

De sancto mauricio et socijs ei. cxv.

De sancta iustina. cxv.

De sanctis colina et damiano. cxv.

De sancto foiseo eplo. cxv.

De sancto michael archangelo. cxl.

De sancto hieronimo. cxl.

De sancto remigio. cxl.

De sancto leodegario. cxl.

De sancto francisco. cxl.

De sancta pelagia. cxl.

De sancta margaretha dicta pelagia. cxl.

De sancta thea uirgine. cxl.

De sancto diomisso cum socijs ei. cxl.

De sancto calixto papa. cxl.

De sancto leonardo. cl.

De sancto luca. cl.

De sanctis crisanto et varia. clj.

De festo undecim milium uirginum. clj.

De sanctis simone et iuda apostolis. clxij.
 De sancto quinnino. clx.
 De sancto eustachio. clxi.
 Omnium sanctorum festum. clxii.
 De commemoratione omnium fidelium animarum.
 clxiii.
 De quattuor coronatis. clx.
 De sancto theodoro. clx.
 De sancto marino. clxi.
 De sancto bacio. clxii.
 De sancta elizabet. clxiii.
 De sancta cecilia. clxiiii.
 De sancto clemente. clxv.
 De sancto crisogono. clxvi.
 De sancta katherina virgine et martyre.
 clxvii.
 De sancto saturnino. clxviii.
 De sancto iacobo martyre. clxix.
 De sancto pastore abbate. clxx.
 De sancto Johanne abbate. clxxi.
 De sancto moysi abbate. clxxii.
 De sancto arsenio abbate. clxxiii.
 De sancto agarbon abbate. clxxiiii.
 De sanctis barlaam et iosephat. clxxv.
 De sancto pelagio papa. clxxvi.
 De dedicatione ecclesie. clxxvii.

Sequitur festiuitates

et legende adiuncte post bystorie lombardorum finem.

De decem milibus martirum. clxxviii.
 De visitatione beate virginis marie ad elizabet. clxxix.
 De sancto arbogasto. clxxx.
 De sancto abelso. clxxxi.
 De sancto iudoco. clxxxii.
 De sancto othmaro. clxxxiii.
 De festo presentationis marie ad templum iherusalem. clxxxiiii.
 De sancto Conrado. clxxxv.
 De sancto ylarione. clxxxvi.
 De bystoria karoli magni. clxxxvii.
 De conceptione sancte Almarie virginis. clxxxviii.

De sancta odilia. clxxxix.
 De sancto thimotheo. c.
 De sancto fabiano. cxci.
 De sancto bonifacio martyre. cxci.
 De sancta scolastica sorore sancti benedicti. cxci.
 De sancto rupertio. cxci.
 De sancto flonano. cxci.
 De sancto erasmo. cxci.
 De sancto kiliano. cxci.
 De sancto henrico imperatore. cxci.
 De sancta barbara. cxci.
 De sancta bugda. cc.
 De sancto gangolfo. cci.
 De sancto vdalrico. cci.
 De sancta affra. cci.
 De sancto osualdo. cci.
 De sancta tecla. cci.
 De sancta kunegunde. cci.
 De sancta dorotea. cci.
 De sancto wolfgango. cci.
 Miraculum sancte katherina. cci.
 De sancto ludouico rege francorum. cci.
 Legenda sancti thome de aquino. cci.
 De sancto marcello parisiensi. cci.
 De sancta genouefa. cci.
 Dominica in ramis palmarum. cci.
 De cena domini. cci.

De aduentu domini

Incipit legenda scriptorū que lombardica
nōiāt hystoria. Et pmo de festiuitatibus q
occurrūt infra tps renouationis qd̄ rep̄e:
sentat ecclia ab aduentu vsq; ad natūitātē
domini.

Legenda. I.
De aduentu dñi

Al

Quent' dñi

p̄ quatuor septimanas a gr̄
ad significandū qd̄ duplex
est aduent' . s. in carnē . in
mentē . in morē . et ad iu:
diciū . Elia at̄ septima

na vix finit. q; scōz glia q̄ dabit in vltio ad:
uentū nūq; terminabit. Hinc ē enā q̄ p̄mū rñ:
sonū p̄mē dñice aduent' cōputatō glia p̄i q̄
tuor' vsus p̄uener. ut p̄dictos quatuor aduent' de
signet. Quis autē cui magis pueniat . prudēs
lector atēdat. Licet at̄ duplex sit aduentus
in ecclia sp̄aliter de duplici. s. in carnē et ad iu:
diciū videt̄ memorā facere. sic in officio ip̄i
us ip̄is patet. Hinc ē enā q̄ ieiunū aduentus
p̄mū est exultatōis et p̄mū meroris. Hārōe
aduent' in carnē dñi ieiunū exultatōis. rōe ad
uent' ad iudiciū dñi ieiunū meroris. Et ad
hinnuendū ecclia cōtat nūc quēdā canūca len
cie. et p̄pter aduentū mīscōie et exultatōis. q̄
dā vō de pōit. et p̄pter aduentū seuerē iusticie
et meroris. B Circa aduentū igit in car
nē tria videri p̄nt. s. aduentū op̄ortunitas.
et aduent' necessitas et vilitas. Op̄ortunitas
aduentū anēdit pmo ex p̄e hōis q̄ pmo i
legenature p̄uic' fuit de defectu cognitiōis
diuine. Un' et tūc i pessimos errores idolatrie
cecidit. et iō coact' est clamare ac dicere. Illu
minia oculos meos etc. Deinde venit lex iu:
bēs in qua p̄uic' est de impotētia. cū prius
clamaret. nō deest q̄ impleat. s. q̄ iubeat. Ibi ei
est solūmō erudit'. s. nō a p̄ciō liberat'. nec
p̄ aliquā grām ad bonū adiuu'. et iō coact'
est mutare ac dicere. Non deest q̄ iubeat. s.
q̄ impleat. Op̄ortune igit filius dei aduenit
q̄n homo de ignorātia et impotētia p̄uic'us
fuit. ne si forte an' venisset hō suis meritis sa
lutē p̄scriberet. et ideo medicūe grat' nō est

Secūdo ex p̄te t̄p̄is. q̄mā venit in plenitudi
ne t̄p̄is etc. Sal. iij. Et ubi venit plenitudo t̄e
poris etc. Aug'. Multū dicit quare non an
venit x̄p̄s. q̄ nō dū venerat pleitudo t̄p̄is mode
rātē illo p̄ quē facta sūt oīa t̄p̄a. Deniq; ubi
venit plenitudo t̄p̄is. venit ille q̄ nos libera
uit a t̄p̄e. Liberati autē a t̄p̄e p̄tū r̄issim' ad
illam eternitatē ubi nullū est t̄p̄s. Tercio ex
p̄te vulneris et morbi vniuersalis. Quomā
enī morb' erat vniuersalis. op̄ortuit fuit
vniuersalē exhiberi medicinā. Un' dñi Aug.
q̄ tūc magnus venit medicus q̄n p̄ totum
mundū magn' iacebat egrotus. Un' ecclia
in septē an̄phōnis q̄ cantantē aīnā nūnatē
dñi ostēdit multiplicatē sui morbi. et ad quē
libet p̄nt remediū medici. Et si liquidem ad
uentū filij dei i carnē eram' ignorantes siue
ceci. penis eternis obligati. serui diaboli. ma
la p̄ciū s̄uetudine vincti. tenebris obuoluti.
exules a patria et repulsi. idōq; indigebam'
doctore. redemptore. liberatore. educatore. il
luminatore et saluatore. Quia igit ignoran
tes eram'. ideo ab ip̄o doceri indigebam'.
Et ideo statim in p̄ma an̄phōna clamam'
O sapientia q̄ ex ore altissimi p̄uisti etc. vent
ad docendū nos viā prudēte. S; p̄p̄ p̄des
set si doceremur et nō redimeremur. et iō ab
ip̄o redimi postulam' cū in scda clamam'
O adonay et dux dom' israel etc. veni ad re
dimendū nos in brachio extēto. S; qd̄ p̄des
set si essem' docti et redēpti. si adhuc post re
demptionē detineremur captiui. et ideo libe
rari petim' cū in tertia clamam'. O radix
yesse etc. veni ad liberandū nos. iam noli tar
dare. Sed quid p̄des set captiui si essent re
dempti et liberati. sed tamē nondū essent ab
omni vinculo absoluti. ut sc; sue potestas
essent et libere q̄ vellent ire possent. parū igit
p̄des set si nos redemisset et liberasset. s; tñ ad
huc vinctos retineret. et ideo ab oib' peccati
vinculis educi petim'. cū in q̄ta clamam'.
O clauis dāuid etc. veni et educ vinctos de
domo carceris. sedentes in tenebris et um
bra mortis. S; q̄ illi q̄ diu fuerūt in carcere
habēt oculos tenebratos nec clare vidēre pos
sunt. ideo post absolutiōnē a carcere. restat

De aduentu domini

nos esse illuminandos ut videam⁹ q^uire debemus. et id in q^unta clamam⁹. **O**mnis splendor lucis etc. veni et illuina sedentes in tenebris et umbra mortis. s^{ed} si essem⁹ docti. redempti et ab inimicis penitus liberati et illuiani. q^{uod} valeret nisi deberem⁹ saluari. et id in duabus sequentibus saluari petim⁹ cu^m dicim⁹. **O** rex genui veni et salua boiem que de limo formasti. **Ite**. **O** emanuel etc. veni ad sal. nos d^{omi}ne de^{us} noster. **I**n p^{ri}ma aut petim⁹ salute genui. **U**n^{de} d^{icit}. **O** rex genui. **I**n sc^{ri}pta salute iudeoy q^{ui}b^{us} d^{omi}ne de^{us} rat legem. **U**n^{de} d^{icit}. **O** emanuel dux et legis. no.

Et illas aut adueni^{ent} xpi a diuersis sacis diuersimode affligi. **I**pe namq^{ue} d^{omi}ne sic p^{er} luc. iij. p^{ro}p^{ter} septem vilitates se velle et missu esse testat^{ur} dicens. **S**p^{irit}us d^{omi}ni sup^{er} me etc. vbi p^{ro} ordine d^{icit} se esse missu ad pauperes. solat^{ur} ad d^{omi}nitoy sanato^{res}. ad capiuoy liberato^{res}. ad indocto^{rum} illuina^{tos}. ad p^{ec}cto^{rum} remissione^m. ad tot^{ius} h^umanⁱ generis redemptio^{em}. ad merito^{rum} retributio^{em}. **E**ug^{en}ius aut ponit tres vilitates adueni^{ent} xpi dicens. **I**n seculo isto maligno q^{uod} abundat nisi nasci. laborare et mori. **H**ec sunt mercumonia regiois n^{ost}re. et ad tales merces mercator ille d^{omi}scendit. **E**t q^{uod} ois mercator dat et accipit. dat q^{uod} d^{omi}ne b^{eat}us. et accipit q^{uod} n^{on} b^{eat}us. **X**p^{istu}s iⁿ ista mercatura dedit et accepit. **A**ccipit q^{uod} b^{eat}us abundat. s^{ed} nasci laborare et mori. **D**edit res nasci. resurgere. et iⁿ eternu^m regnare. **I**de^o. **V**enit ad nos celestis negociator. accipeptume l^{ib}er^{ta}te et dare bonore. subire morte et dare vitaz. habere ignominia et dare gl^{ori}am. **G**reg^{orius}. aut ponit quatuor vilitates siue casus adueni^{ent}is dicens. **S**tudebat ois sup^{er}bi^{us} ad a^{nt}isturpe p^{ro}geniu^m. p^{ro}spera vite p^{ri}us appetere. aduersa deuitare. obp^{ro}bria fugere. gl^{ori}az appetere. **V**enit in^{ter} eos incarnat^{us} d^{omi}ne aduersa appetens. p^{ro}spera spernens. obp^{ro}bria amplectens. gl^{ori}ia fugiens. **I**de^o. **X**p^{istu}s expectat^{ur} veni^{ent}. veniens noua docuit. docens noua mirabilia exercuit. mira faciens praua tolerauit. **B**erⁿardus. q^{uod} alias ponit dicens. **T**riplici morbo miserabili laboram⁹. n^{am} et faciles sum⁹ ad seducendu^m. debiles ad opandu^m. et fragiles ad resistendu^m. **S**i discernere volum⁹ in^{ter} bonu^m et malu^m decipimur. si repta^m facere bonu^m deficiamus.

si conamur resistere malo sup^{er}amur. **N**ecessari^{us} est p^{ro}inde saluatoris adueni^{ent} ut in nobis p^{ro} fide b^{eat}as illuinet cecitate n^{ost}ram. et nobiscum manens adiuuet infirmitate n^{ost}ram. et p^{ro} nobis stans fragilitate n^{ost}ra p^{ro}tegat et p^{ro}pugnet. **H**ec **B**erⁿardus. **E**t circa sc^{ri}ptam adueni^{ent}is. s^{ed} ad ius d^{omi}ni duo videnda sunt. **A**ntecedena iudicium et cocomutana. **A**ntecedena sunt tria. s^{ed} signa terribilia. anti xpi fallacia. et ignis debemena. **S**igna aut terribilia p^{re}cedena iudicium ponunt q^{uod} n^{on} q^{uod}. **L**uc. xij. **E**rit sig^{num} in sole et luna et in stellis et in terris p^{ro}ssura genui p^{ro} p^{ro}fusione sonu^m maris et fluctu^m. **T**ria sig^{na} p^{ri}ma determinat^{ur} **A**p^{osto}l^{us}. **S**ol fac^{iet} et niger tanq^{uam} sacculus. et luna facta est sic sanguis. et stelle d^{omi}ce lo ceciderunt sup^{er} terra^m. **S**ol igit^{ur} d^{omi}ce obscurari vel q^{uod} n^{on} ad sui luis p^{ro}uato^{res}. ut patrefamilias. i. boie moriente q^{uod} si lugere videat. vel q^{uod} n^{on} ad maioris lucia. i. claritatis xpi sup^{er}ueni^{ent}es. vel q^{uod} n^{on} ad metaphoricam locutio^{em}. q^{uod} s^{ed} m^{ag}ist^{er} **A**ug^{ustinus}. i. seuera erit vindicta diuina q^{uod} eniaz sol ipaz respicere n^{on} audebit. vel q^{uod} n^{on} ad mystica significato^{em}. q^{uod} sol iusticie xps tunc obscurat^{ur} erit. q^{uod} null^{us} ipm p^{ro}sterni audebit. **C**elum aut d^{omi}ce h^{ab}ere. et stelle vocat^{ur} assub q^{uod} b^{eat}is silitu^m d^{omi}ne stellaz. et d^{omi}ce stelle cadere de celo s^{ed} m^{ag}ist^{er} vulgi opinionone q^{uod} n^{on} assub descendi^{unt}. **U**n^{de} et scri^{ptura} p^{ro}formare se c^{on}tr^omodo loq^uendi. **T**unc ei marie fiet talis imp^{ro}ssio quia ignea qualitas abundabit. et h^{ab}et faciet d^{omi}ne ad terro^{re} p^{ro}cto^{rum}. **U**n^{de} stelle dicuntur cadere q^{uod} igneas comas emittent. vel q^{uod} multi q^{uod} videbant stelle de ecclesia cadere. vel q^{uod} retrahet lum^{en} suu^m ut mime videant. **D**e q^{uod}to signo q^{uod} erit p^{ro}ssura iⁿ terra legit^{ur} **M**atth xij. **E**rit tunc tribulatio qualis n^{un}q^{uam} fuit ab initio m^{un}di etc. **Q**uoniam signu^m sc^{ilicet} p^{ro}fusionem maris q^{uod} d^{omi}ce existimat esse q^{uod} mare cu^m magno fragore pibit a p^{ro}stina q^{uod}litate s^{ed} illud **A**p^{osto}l^{us}. **E**t mare iⁿ n^{on} est. **U**n^{de} s^{ed} m^{ag}ist^{er} ali^{us} ille sonu^m erit q^{uod} n^{on} sine murmure magno. i. cubitus sup^{er} montes eleuabit. et postea dep^{ro}met. **U**el ad l^{ib}er^{ta}te s^{ed} m^{ag}ist^{er} **G**regor^{ius} tunc fiet noua et inaudita maris et fluctu^m p^{ro}urbatio. **H**ieronymus aut in annalib^{us} breu^{ium} inuenit. xv. signa p^{re}cedena iudicium. **S**ed p^{ro}ut p^{ro}p^{ro}ue futura sunt an interpo^{ne}re.

De aduentu domini

latum nō exp̄ssit. Prima die eriget se mare. et cubitus sup̄ altitudinē mouit stās in loco suo q̄si mur. Secūda die tantū descēdēt ut videri possit. Tertia die marine belue appa-
rentes sup̄ mare dabūt mugitū vsq; ad celū et eaz mugitū sol⁹ de⁹ intelliget. Quarta die ardebit mare et aqua. Quinta arbores et her-
be dabūt rore sanguineū. In hac enā quinta die vtralijs asserit omnia volantia celi grega-
bunt in campis. vni q̄d q; gen⁹ in ordie suo nō gustātia nec bibētia. s; vicinū aduentum iudicis formidātia. Sēria ruēt edificia. In hac enā sexta die vtr di fulmina ignea surgēt
ab occasu solis p̄ra faciē firmamēt vs; ad orientē p̄currētia. Septima petre ad inuicem collident et in quatuor p̄sscandent. vna q̄q; p̄s vtr di collidet alterā. nescietq; hō sonū il-
lum sed tantū de⁹. Octaua fiet generaliter remot⁹. q̄ adeo erit magn⁹ vtr di q̄ null⁹ hō nullū animal stare poterit s; ad solū omnia p̄sternent. Nonā eq̄bit terra et oēs mōtes et
colles in puluere redigent. Decima exbunt hoīes de cauernis. et ibi velut amētes. nec mutuo sibi loq̄ poterūt. Undecima surgēt ossa mortuorū et stabūt sup̄ sepulcra. oia enī sepulcra ab ortu solis vsq; ad occasum sol⁹
aperient vnde mortui exire valeāt. Duodēcima cadēt stelle oia ei⁹ ydola errātia et stan-
onaria spargēt ex se igneas comas. et iterū tūc valde generabunt assub. In hac enā die d; q̄ oia aialia veniēt ad cāpos mugitū
tia. nec gustātia nec bibētia. Tredecima mo-
riet vniētes vtr cū mortuis resurgāt. Quar-
tadecima ardebit celū et terra. Quintadecima fi-
et celū nouū et terra noua et resurgēt omēs.
Et scdm qd pcedet iudicium erit anup̄i
fallacia. Ipse ei oēs deape conabit quantū
or modis. Ipso p callidā suasionē siue scri-
pturaz fallam expolitōz. Ipse ei psuadere
et scriptura firmare se esse messiam in lege
pmisū. Vn et legē ip̄i destruet et suā statuet
psal. Constitue dñe legislatorē sup̄ eos et glo-
sa. i. anup̄m legis p̄uēlatoz. Danielis. et
Et dabūt abominatōz et desolatiōem templi.
Solos. Amichas. in tēplo dei sedebit q̄ dō
vtr lege dei auferat. Scdm miracloz opatū

onē. ij. Thes. ij. Cui⁹ aduēt⁹ erit sim opatōz
sathane i oib⁹ vbi⁹ et lignis et p̄digis et me-
dacijs. Apoc. xii. Fec̄ lig vtr enā ignē facerz
de celo in terrā descēdere. Glo. Ut aplis da-
tus est sp̄s s̄lancē in sp̄e ignis. et illi dabūt sp̄-
ritū malignū in sp̄e ignis. Tercio p donoz
largiōz. Dan. xi. Dabit eis p̄tāre in mltis et
terrā diuidet gēntio. Glo. Anup̄s deceptus
dona mltā dabit et terrā suo exercitū diuidz
Quos ei suo terrore subiugare nō poterit.
auidicia subiugabit. Quarto p tormētōz
illationē. Dan. vii. Sup̄ qz credi pōt vni
uersa vastabit. Itē Gregor⁹ loquēs d̄ anu-
p̄o. Robustos q̄ppe iusticiā cū eos q̄ mētē
iuncti sūt corpaliē vincit. Tercio qd pcedz
iudiciū erit ignis vehemētia. q̄ qdem pcedet
faciē iudicis. Illū ei ignē emittet de⁹. Ip̄o
p̄p̄t mōi inuatiōz. purgabit ei et renouabit
oia elementa. Vn et ad instar aq̄ diluuii. ex-
cubitus mōnib⁹ alioz erit. sic d; i hystoria sco-
lastica. q̄ropa boīm tānū ascendere poterāt.
Scdm p̄p̄t boīm purgatiōz. q̄ illis q̄ tunc vi-
ui repient erit loco purgatiōz. Tercio p̄p̄t
maiorē dānatoz cruciatōz. Quarto p̄p̄t
maiorē sciōz illuatiōz. Itā fm basilū d̄s fa-
cia mōi purgatiōe diuidet calorē a splēdore.
et totū calorē mittet ad regionē dānatiōz vtr
ample⁹ crucient. et totū splēdore ad regionē
beatoz vtr ample⁹ iocūdent. Et Conco-
mitātia at iudiciū erit p̄la. Ip̄umū est disce-
ptatio iudicis. Iudex ei in vallē Josaphat
descēdet et bonos et malos iudicabit. bonos
a dextris et malos a sinistris statuet. Et cre-
dēdū est i Bloco eminentē ei ēē futurū vñ cete-
ri poterūt ei videre. Nec intelligendū est q̄
oēs intra illā valliculā pcludāt. q; hēl; pue-
rile vtr diē hieronim⁹. s; q̄ erit ibi et locis cir-
cūacētib⁹. In parua aut terra innumerabi-
lia milia boīm ēē p̄tē marie q̄n p̄stringunt.
Et si necesse fuerit electi erit i aere corporū
aglutate. dānati vō enā esse poterūt diuina
suspēdente v̄tute. Et tūc iudex cū mal⁹ disce-
ptabit et eos p opib⁹ miscēdie q̄ nō habuerūt
obiurgabit. Et tūc oēs sup̄ se plāget fm qd
ōndit Chrysostom⁹ sup̄ albanthē dicēns.
plāget se iudei videntes vuentē et v̄vifit

De aduentu domini

canē. quē q̄i boiez mortuū enstumabāt. zcō
uincētes se de corpe vulneratū scēl^o suū dñe
gare n̄ poterūt. **I**dlāgēt se z gēiles q̄ varijs
disputatō. b^o phoz decepti irrōnabile stulta
ciā putauerūt eē deū colere crucifixū. **I**dlan
gēt se xpiani pctōres. q̄ mag^o dilexerūt mōm
q̄s deū vel xpm. **I**dlāgēt se berenici q̄ purbo
minē crucifixū dixerūt. cū videāt ipm esse iu
dicē in quē cōpunerūt iudei. **I**dlāgēt se oēs
trib^o tre. qz nec resistēdi v^o est. n^o cū fugiē
di facultas aū faciē ei^o est. nec p̄m̄i loc^o. nec
satisfactōis ips. ex angustia enī oīm rez nul
eis remanet p̄ter lucū. **S**cdm̄ ē dif
ferētia ordīs. **I**hā sicut dī Grego. in iudicio
q̄ttuoz erūt ordīnes. duo ex pte reproborū. et
duo ex pte electoz. **A**li ei iudicāt z peunt. sic
bi qb^o dicef. **E**surui z nō dediſtis mibi mā
ducare zc. **A**li vō nō iudicant z peunt. sicut
bi de qb^o dicat. **Q**ui nō crediderūt iā iudica
tus est. **E**t nec iudicis vba p̄cipiunt. q̄ ei^o fi
dem nec vbotē suare voluerūt. **A**li iudici
cant z regnāt. sic bi qbus dicef. **E**surui z de
diſtis mibi māducare zc. **A**li nō iudicāt et
regnāt. sic viri p̄fecti q̄ alios iudicabūt. n̄ q̄
sniam ferāt. qz hoc sol^o iudicis est. s̄ dicunt
iudicare. i. iudicān assistere. **E**t illa assistētia
erit p̄mo ad scōz bonozē. **I**hāgn^o ei bonoz
erit cū iudice sessionē h̄e. **I**uxta qd̄ p̄misit
dñs **I**hāz. x̄r. dicēs. **S**edebitis sup̄ sedes
zc. **S**cdō ad snie p̄firmatōz. sniam enī iudici
cis approbabūt. sic aliqñ illi q̄ iudicanti assis
tunt ei^o sniam approbāt. rad ip̄am approba
dā subscribūt. **I**dsal. **U**t faciāt in eis iudici
um p̄scriptū zc. **T**erno ad maloz p̄denatō
nē. q̄s qd̄ p̄denabūt ex vite sue p̄p̄atōe. **I**
Tertū est insignia passiōis. s. crux. clau.
z cicatrices in corpe. **I**hec ei erūt p̄mo in oñ
sionē sue gliose victorie. z ideo in excellētia
glie apparebūt. **U**n̄ **E**bry. sup̄ **I**hāz. **C**ru
z cicatrice bradii solis erūt lucidiores. **I**de
Cōsidera q̄nta sūt v^o crucis. sol obscurabit
z luna nō dabit lumē suū. vt discas q̄ntum
crux luna lucidior z sole p̄clarior est. **S**cdō
i oñsionē sue misericōdie. vt ex hoc oñdat qz mi
sericordiē boni sint saluari. **T**erno in oñsioz
sue iusticie. vt ex hoc oñdat qz iustissimē re p̄

bi sunt dānati. qz scz tantū p̄ciū sui sanguinis
ptempserunt. Tñ in h̄ v̄ba eis exprobrabit.
vt dicit Chrysostomus. sup. Math. dicens. Ego p
pter vos homo fact⁹ sum. ppter vos alliga
tus sum ⁊ delusus ⁊ cesus ⁊ crucif⁹. vbi est
tantaz iniuriarū mearū fruct⁹. Ecce p̄ciū san
guinis mei qđ dedi p̄ redēptiōē aīaz v̄stra
rū. vbi est seruit⁹ v̄stra quaz mibi p̄ precio
sanguinis mei dedistis. Ego sup. glia meā
vos habui. cū essem de⁹ apparēs bō. ⁊ vilio
rem me oib⁹ reb⁹ v̄is fecistis. Itā oēm rem
viliissimā terre āpl⁹ dilexistis qz iusticiā me
am ⁊ fidē. Hec Chrysostomus. **¶** Quartus est
seueritas iudicijs. Itā enī flecret timore qz
oī potēs est. Chrysostomus. Itā resistēdi v̄t⁹
est p̄tra cū nec fugiēdi facultas ē. Nec mu
nere poterit corūpti. qz diuissim⁹ est. Bern.
Veniēs vemet dies illa in q̄ plus valebunt
pura corda qz astuta v̄ba. ⁊ sciētia bona
qz malsupia plena. Ille enī est q̄ nō fallēt v̄
bis. nec flecret donis. Jē. Aug⁹. Expectat
dies iudiciū ⁊ aderit ille eq̄ssim⁹ iudex q̄ nul
lus potēs psonā accipit. cui⁹ palatiū auro
⁊ argēto null⁹ epus vel abbas v̄l comes cor
rūpe poterit. Nec odio qz optim⁹ est. In cū
enī qz optim⁹ ē odiū cadere nō p̄t. Sapientia
Itā bil odisti eorū que fecisti. Nec amore. qā
iustissim⁹ est. Tñ etiā frēs suos. i. falsos xp̄i
anos nō liberabit. Psal. Frater n̄ redimet
Nec errore. quia sapientissim⁹ est. Leo pa
pa. Itā est sciētia summū iudicijs. iste ē tre
mendus aspectus cui peruiū est oēs solidus.
⁊ apertū omne secretū. cui obscura clarent
mura respondent silentiū confiteat. ⁊ sine vo
ce mens loquit⁹ Et ideo cum ei⁹ sapiētia sit
talis ⁊ tanta. p̄tra ip̄i⁹ sapiētiā nil valebūt
allegatōes aduocatoz. nec sophismata p̄bi
losophoz. nec p̄clarissima eloq̄a oratoz. nec
astute p̄sutoz. De his q̄tuor sic dicit Hiero
nym⁹. Quā illic elingues ⁊ muti felicio
res loquacibus erunt. q̄ ad p̄mum. quāti
pastores p̄bis. q̄ ad secūdu. quāti rustici ora
tozib⁹. q̄ ad tertiū. quāti hebetes argutus p̄
ferēdi sunt ciceronis. q̄ ad quartū. **R**

Quintū est accusator terribil. Tres eim
tūc accusatores & peiores stabūt. Idam⁹ est

De aduentu domini

dyabolus qui tunc accusabit. **Aug.** Prodest tunc erit dyabolus recitans verba confessionis nostre. et obiciens nobis quecumque fecimus. et in quo loco et in quo hora peccauimus. et quod bonum tunc facere debuiamus. Dicitur est enim ille aduersarius. Et si me iudex iudica istum meum esse ob culpam quam tuus esse noluit per gratiam. tuus est per naturam. meum per misericordiam. tuus ob passionem. meum ob suasionem. ubi inobediens. ubi obediens. a te accepit immortaliem stola. a me accepit hanc pannum. nam qua induit est immunda. tua veste dimisit. cum mea buc venit. Equissime iudex iudica illum meum esse et meum damnandum esse. Ideo uero poterit ne talis apud os qualem inueniet ut iuste cum dyabolo deputet. **Hec Augustinus.** Secundus accusator erit proprius sceleris. per quem eum propria unumquemque accusabit. **Sap. iiii.** Veni enim in cogitatione peccatorum suorum timidi et traducunt illos et aduerso iniquitates eorum. **Bern.** Tunc loquens filius opam dicit. Tu nos egisti. opam tuam sumus. non te desierimus. sed spiritum tecum erimus. et tecum ad iudicium pergemus. **Abulatis.** et multiplicibus criminibus eum accusabit. Tertius accusator erit totus mundus. **Gregorius.** Si quis quare accusabit. dico totus mundus. Offenso enim creatore offendit totus mundus. **Chrysostomus.** super **Matth.** In illo die iudicium est quod respondeamus. ubi celus et terra et sol et luna dies et noctes et totus mundus stabunt aduersus nos et testimonium peccatorum nostrorum. et si omnia tacerent ipse in cogitationes nostre et opera specialiter stabunt aduersus nos ante deum nos fortiter accusantes. **L.** Secundus est testis infaillibilis. Tres enim testes tunc aduersum se habebit peccator. Unus supra se habebit peccatorum. deum qui erit iudex et testis. **Idem.** xxx. Ego sum iudex et testis dicit dominus. **Alia** intra se. sciam. **Aug.** Quisquis futurum iudicet tunc. prius sciam corrigere. Sermo enim tue cause testimonium scientie tue. Tertius iuxta se. proprius angelus ad custodiam deputatus. qui tanquam sciamus omnia que fecit pro eum testimonium perhibebit. **Job. xx.** Reuelabitur celum. angeli iniquitatem eius. **Septimus** est arratio peccatorum. De hoc sic dicit **Gregorius.** Quod angustie erunt tunc vires perbia. superius erit iudex iras. inferius boni redus

chaos. a dextris peccata accusantia. a sinistris infinita demonia ad supplicium trahentia. intus conscientia prensa. foris mundus ardens. **Idem.** peccator sic depressus qui fugiet. latere erit impossibile. apparere intolerabile. Quartus est finis irrevocabilis. Illa enim finis nunquam poterit reuocari. nec ab illa poterit appellari. Triplici enim de causa appellatio in causis iudicialibus non recipitur. **Idem.** propter iudicis excellentiam. Unus a rege feretur finiam appellari in regno suo non poterit. quia in regno suo nullus superior se habet. Similiter nec ab impatore vel papa potest appellari. Secundo propter criminis evidenciam. quia quod crimen notum est non potest appellari. Tertio propter rem non differendam. quia res non recipit dilacionem. quia forte et dilatio detrimetur patere. Si propter hanc triplicem rationem ab illa finis non poterit appellari. **Idem.** propter iudicis excellentiam. quia iudex ille nullus superior se habet. sed ipse omnes excedit eternitate. dignitate et potestate. Unus ab impatore vel papa posset aliquo modo appellari ad deum. a deo autem ad nullum licet. quia supra se nullum habet. Secundus propter criminis evidenciam. omnia enim scelera et crimina reproborum ibidem nota erunt et manifesta. **Idem.** Et de illa die in qua facta nostra quasi in quadam tabula picta demonstrabunt. Tertio propter rem non differendam. nihil enim quod ibi agitur dilacionem patitur sed omnia in momento in actu oculi paguntur.

II

De sancto Andrea apostolo

Rozas interpre

tae decorus. vel iudex vel vir. **Idem.** de andrea quasi anthropos. homo. ab ana quod est sursum. et tropos quod est puerilis. quasi sursum ad celestia puerilis. et ad suum creatorem erectus. Fuit ergo decorus in vita. respondens in sapientia doctrina. virilis in pena. et anthropos in gloria. Eius passionem perhiberi et dyacones achaye. seu asie sicut oculis suis viderant conscripserunt.

Idem. et quidam alij discipuli tribus vocantur a domino sunt vocati. **Idem.**

De sancto Andrea

enī vocauit eos ad sui nōciā. Sicut qñ stā
te andrea die quādā cū Iohē magistro suo
et alio discipulo audiuit a Iohē. Ecce ag
nus dei. ecce q̄ tol. zc. Et statim cū alio disci
pulo venit et vidit vbi manebat ibi. et manse
rūt apud illū die illo. Inueniēsq; Andreas
frēm suū symonē adduxit eū ad iesum. Se
quēti autē die ad piscatōis opa redierūt. Idē
modū scōdo vocauit eos ad sui familiarita
tem. sic cū die qdā turbis irruētib; ad Ibm
iuxta stagnū genezareth qd dicitur mare galilee
nauiū mirauit symonis et andree. et capta
multitudine magna pisciū. vocatisq; Iaco
bo et Iohanne q̄ erāt in alia naui secun sūt
eū et itē ad ppria redierūt. Sz postea tertio
et vltio vocauit eos ad sui discipulatū. sicut
qñ ambulāte iesu iuxta idē lit; vocauit eos
de piscatōe dicēs. Venite p̄ me faciā vos zc
Qui relicti oib; secun sūt eū. et q; sp p̄ mo
dū adheferūt. nec vltia ad ppria redierunt.
Ibi Iohannis m̄ vocauit andrea et qdā de su
is discipulis ad apostolatū. de q̄ vocatōe dicit
Mat. iij. Vocauit ad se q̄s voluit ipse. et
venerūt ad eū. et fecit vt essent duodecim cum
eo. Et post ascēsiōē dñi diuisis apo
stolis Andreas apud scythiam. Paulbeul
p̄o ap̄o mirmidoniā p̄dicauit. Viri autē illi
p̄dicatōis mathei penit; respuētes ei oculos
eruerūt. et vincū incarcerationis. post pau
cos dies occidere eū disponētes Interea an
gelus dñi. scō andree apparuit et mirmido
niā ad sciū matheū ire p̄cepit. Quo rñdē
te se p̄iā nescire. iussit vt ad ripā maris iret. et
ad p̄mā nauē quā inueniret intraret. Qui
veloci; iussa cōplens ad vrbē p̄dictā venit an
gelo duce. et p̄spo v̄to flāte. et inuēto ap̄erto
carcere scī mathei. eoq; viso fleuit plurimum
et orauit. Tūc dñs matheo reddidit bñfici
um duoz luminū qb; euz puauerat neq̄cia
p̄ctōz. Mathe; autē abinde recessit. et antbr
ochiā venit. Andreas p̄o mirmidonie rema
nēte. iran illi de euasiōe scī mathei andrea;
apprehendit et p̄ plateas ligans manib; per
trahit. Cūq; ei; sanguis efflueret p̄ eis ora
uit. et ad xpm eos sua oratōe p̄uenit inde in
achayā p̄ficiēs. Idocauit qd dicit dñm dī

oratione mathei et restitutione duoz lūme
nū pandrea nō puto dignū fidei. ne in tāto
euangelista minoratio infima denotet. qua
si sibi nō potuerit obanere qd andreas ei taz
facile impetrauit. Quidā iuuenis nobilis
dñi inuitis penitib; ap̄o adhefisset parentes
ei; domū in q̄ morabat cū ap̄o succēderūt.
Cūq; iam in altū flamma succresceret. puer
accepta ampulla sup ignē aquam sparsit. et
statim ignē exinxit. Illis autē dicētib; fili;
noster mag; effect; est. dum p̄ scalas vellent
ascēdere adeo sūt excecati v̄ri pas scalas pe
nit; nō viderēt. Tūc qdā exclamās ait. Et
qd vos stulto labore p̄sumis. de; pugnat
peis. et vos nō videtis. Cessate iam ne i vos
ira dei deficiat. Multū ergo hoc videntes
dñō crediderūt. Parētes v̄o eius post qñq;
ginta dies mortui in vno momento sūt po
siti. Quedam mulier cui dā homicid cō
iuncta cū parere non posset foror sue dixit.
Elade et p̄ me dyana dñam vōstrā inuoca.
Cui inuocāti ait dyabol;. Cur me inuocas.
cū tibi p̄desse nō possim. Sz vade ad andre
am ap̄m q̄ fororē tuā poterit adiuvare Et d
quēcū iussit et ap̄m ad fororē picuantem
duxit. dixit ei ap̄s. Recte s; pateris. q; ma
lenuphsisti. dolose p̄cepisti. et demōes p̄sului
sti. Sz tñ penite et in xpm crede et puer p̄ice
Qua credente abominū p̄uulit et dolor ces
savit. B Gēner qdāmoie Nicolai
adijt ap̄m dicens. Vñe ecce. lxx. anni vite
mee sunt in q̄bus sp̄ luxurie deseruiui. Ac
cepta autē aliqñ euāgelii orās deum vt mibi
amodo p̄inennā largiret. Sed in ip̄o pec
cato inueteratus. et a mala cōcupiscētia illes
ctus statim ad op̄ solū reueriebar. Qua
dam igit vice cōcupiscētia inflāmat; oblit
euāgelii qd sup me posueram ad lupanar
iui. Itaq; meretriz dixit mibi. Egredere se
nex egredere. q; angel; deies tu. ne me pun
gas. neq; huc accedere p̄sumas. video ei su
per te mirabilia. Stupescens ad v̄ba me
retrici recolui q̄ mecū euāgelii deuulsiem.
Ihūc igit sc̄e dei p̄ salute mea tua pia orō i
tercedat. Audies s; beatus andreas flere ce
pit. et a terra p̄sq; ad nonā orauit Et surgēs

De sancto Andree

noluit comedere s; ait. Nō comedas donec
scā si dñs miserabit bui? semis. Cūq; dieb;
qñq; ieiunass; venit vox ad andrea dicens.
Obiues andrea p sene. sed sicut p ieiunium
macera stitit. sic se ipe affligat ieiuniis vt sal
uetur. Sicq; fecit r lex mēib; in pane et aq
ieiunauit. r postmodū plen' bonis opib; in
pace regēuit. Venit igit vox ad andream di
cens. Ider oīdem tuā nicolaū quē pōderā
acqsiuit. Quidā iuuenis xpian' secretus
sancto Andree dixit. Pater mea pulc; me
vidēs de ope me illicito temptauit. Cui cum
nullaten' assentire iudicē aduē. volēs in me
crimen tantē iniquitatis inquirere. Sed ora
p mēne morari tam iniuste. nam r accusa
tus penit' r eneebo malēs vitā p dēre q; ma
trē meam ita turpuer infamare. Iuuenis
igit ad iudiciū vocat. r illuc eū andreas ple
quit. Accusat pater mater filiū q se volue
rit violare. Interrogatus plures iuuenis
an res taliter se haberet. nihil penit' r dēbat.
Tunc Andreeas manu dixit. Crudelissima
femina; que p uālibidīnē mīcū filiū tuum
vis p mēre. Tunc illa pposito dixit. Homi
ne huic homini fili' me' adhesit postq; hoc
agere voluit. sed nequit. Iratus itaq; iudex
iussit puez in saccū linui pice r bitumie mit
ti. r in flumine pici. Andreea vero in carcere
reliuati donec excogitaret suppiciū q puz.
Sed orante andrea tonitruū horribile om
nesterruit. r terremoto ingens cunctos op
strauit. r mulier a fulmine pcussa r arefacta
corruit. Orantib; aut ceteris apostolum ne
pirent. orauit p eis r oīa cessauerūt. Tunc p
positus credidit r dom' ei' tota. Cū aut
aptius esset in ciuitate nicea dixerūt ei ciues
q extra ciuitatē secus viam septem demōes
erant. qui dierunt homines occidebant.
Quibus ad iussu apostoli an populū in
specie canū venientibus. pcepit vt illuc irent
vbi nulli hominū nocere possent. Qui stan
euauerūt. Illi aut homines p vīlo fidē xpī
receperūt. r cum venisset ad portā alterā
ciuitatis ecce qdā iuuenis mortu' ferebatur.
Querēte aplo qdā ei accidisset. dicitur est ei q
septem canes venerunt r eum in cubilō ne

cauerunt. Et la chrymās apostol' ait. Sgo
dñe q fuerūt demōes qsa nicea vberē puli
Thurq; patri. Quid dabis mibi si suscita
uerō filium tuū. Cui ille. Nil cari' eo possi
deo. ipm ergo tibi dabo. Et facta oīde surre
xit r apostolo adhesit. Cū quidā piri nu
mero quadraginta ad aplm nauigio veni
rent. vt ab eo fidei doctrinā recipere. Ecce a
dyabolo mare pūat. r omēs puer submer
gunt. Cū autē eoz corpa ad lū' delata fuiss
lent. an apostolū deponant. r ab eo pūuo
suscitant. Qui omnia q sibi acciderant nar
rauerūt. Unde in quodā hymno ipius legi
tur. Quater denos iuuenes submersos ma
ris fluctibus. vire reddidit v sibi. Itē ma
gister Iobes beletū ait de festo sancti An
dree. Sciendū est inquit q niger fuit colore
barba plura. statura mediocri. E De
atus igit Andreeas in achaya consistenator
tam eā ecclesiā impleuit. ac plurimos ad fi
dem xpī conuertit. Proxem quoq; egeas
cōsulit fidē xpī docuit r sacrobaptis mans
fonte ipam regenerauit. Eludēs s; Egeas
parras ciuitatē ingredit. compellens ebast
anos ad sacrificia idolor. Cui occurrēs an
dreeas dixit. Ponebat vt tu qui iudex ho
minū esse meruisti in terris iudicē tuū qui i
celis est agnoscere. r agnū colere. r colē
do animū a falsis dijs penitus reuocare.
Cui egeas. Tu es andreeas qui superstitio
sam predicas sectam. quam romani prin
ces nup exterminari iusserūt. Ad quē An
dreeas. Romani pncipes nondū cognoue
runt quomodo filius dei veniens docuerit
ydola esse demonia. que hec docent vt offen
datur deus. vt offensus ab eis auertatur. et
auersus nō exaudiat. r nō exaudiendo ipi a
dyabolo captiuent. r captiui tam diu de
ludant donec nudi de corpore exeant. nihil
secum preter peccata ponantes. Cui egeas
Ista vana. Iesus vester p dicens crucis pa
ribulo est affixus. Cui andreeas. Idō restau
ratione nostra non p culpa sua crucis pati
bulum sponte suscepit. Ad quem egeas di
xit. Cum a suo discipulo fuerit traditus. r a
iudcis tentus r a milibus crucifixus quo

De sancto Andrea

modo tu dicis eū sponte crucis subiisse sup-
pliciu. Tunc Andreas q̄nq; rōib⁹ cepit oñ-
dere xpm volūtariē passum fuisse. s. ex eo q
passionem suam prēuidit. ⁊ discipulis suis
futuram prēdixit. Ecce inquit ascendē-
mus hierosolimāz. Et ex eo q petro eū ab-
haurere cupiē dure indignat⁹ fuit dicēs
Vade post me satbanāz. Et ex eo q viri-
q; scz panēdi ⁊ resurgēdi se potestātē habere
manifestauit dicens. Ip̄ potestātē habeo po-
nendi animā meā ⁊ iterū sumendi eā. Et ex
eo q prodiozem prēcognouit cū panem in-
tinctū ei dedit. nec tamen vitauit. Et ex eo q
locum in quo prodiozem venturūz sciebat
elegit. Et his omnibus se interfuisse asseruit
addiditq; Andreas q mysteriūz crucis ma-
gnū esset. Cui egeas. Mysteriū dici nō po-
test. sed suplicium. Verū tamen nisi dicis
meis obtemperaueris. ip̄m mysteriū i te fa-
ciam experiri. Cui Andreas. Si crucis pa-
ribulum ex pauescere. crucis gloriā non p̄-
dicarem. Audire autē te volo mysteriū cru-
cis si forte credas. ip̄m agnitiū colas vt salue-
ris. **S** Tunc cepit ei mysteriū redē-
ptiōis pandere. ⁊ qz congruū ⁊ necessariū
fuerit quinq; ratiōibus psuadere. Prima
ratio est. q quia primus homo per lignum
mortem intulerat p̄uaricando. congruū
fuit vt secundus homo per lignum mortēz
repelleret panendo. Secunda q quia d̄m
immaculata terra factus fuerat p̄uaricator.
congruū fuit vt de immaculata nasceret v̄-
gine reconciliator. Terna q quia adam ad
cibum ventū in cōtinenter manus extende-
rat. congruū fuit vt secundus Adam in
cruce immaculatas man⁹ extēderet. Quar-
ta q quia adam cibum suauem ventūz gu-
stauerat. congruū fuit ad hoc q pirariūz
repelleret contrario. vt xps esca fellea cibare-
tur. Quinta quia ad hoc q xps nobis suāz
immortalitātē conferret. congruū fuit vt no-
stram sibi mortalitatem assumeret. Nisi enī
deus factus fuisset mortalis. homo non fie-
ret immortalis. Tunc egeas dixit. Hec va-
na tuis narra. ⁊ mibi obtempera disq; om-
nipotentibus sacrificia. Cui Andreas. Om-

nipotentia deo agnūz immaculatū quondie
offero. Qui postq; a toto populo comest⁹
fuerit viuus ⁊ integer pseuerat. Egea q̄mo-
do hoc fieret requirete. Dixit Andreas vt for-
mam discipuli assumeret. Cui egeas. Ego
cum tormentis a te exigam hui⁹ rei nonciāz
Iratulq; iussit eum in carcere recludi. Nā
ne facto tribunali sistitur. ⁊ ad sacrificia ido-
lorū egeas eum uerum inuitare cepit di-
cēs. Nisi mibi obtemperaueris in ip̄az quā
laudasti crucem faciā te suspendi. Tunc ei
multa supplicia minaretur. respōdit. Quis
quid tibi videtur in suppliciis maius excogi-
ta. Tanto enim regi meo ero acceptior. qn̄
to fuerop nomine eius in tormētis constan-
tior. Tunc iussit eum a viginti hominib⁹ ces-
di. ⁊ celum manibus ⁊ pedibus cruci alliga-
ri. vt sic longiorē reciperet cruciatū. Tuncq;
duceret ad crucē factus est x̄cursus ip̄lorūz
dicentiū. Innocens sanguis eius sine can-
sa damnatur. Quos tamen rogauit apl⁹
ne suū martyrium impediret. Vidēs autē
andreas a longe crucē. saluauit eaz dicens.
Salue crux que in corpe xpi dedicata es. et
ex membris eius tanq; margaritis ornata.
Anteq; in te ascenderet dñs timorē terrenū
habuisti. modo vero amorē celestem ob-
tinens p voto susciperis. Securus igitur ⁊
gaudens venio ad te. vt tu exiliāsus suscipi-
as me discipulum eius qui pependit i te. qā
amator tuus semp fui ⁊ desiderauī ample-
cti te. O bona crux que decorē ⁊ pulcritudī-
nem de membris domini suscepisti. diu desi-
derata. solite amata. sine intermissione q̄si-
ta. ⁊ iam cōcupiscenī animo preparata. ac-
cipe me ab hominibus. ⁊ redd me magistro
meo. vt per te me recipiat qui per te me rede-
mit. **S** Et hec dicens se exiit. ⁊ vesti-
menta carnificibus tradidit. Sicq; eum in
cruce vt iussū fuerat suspenderunt. In q
biduo viues viginti milibus hominū astā-
tium predicauit. Tunc minante turba egee
mortem. ⁊ dicente virum sanctum mansue-
tum ⁊ piū non debere ita pati. veit vt ip̄m
deponeret. Quem videns Andreas dixit.
Quid tu ad nos venisti egea. si p penitēcia.

De sancto Andree

ipam consequeris. si autem ut me deponas
scias quia ego vivus de cruce non descēdas.
Iam enim video regē meum qui me expectat.
Et cum vellent eum solvere. nullo modo pote-
rant ad eum perungere. quia statim eorum vi-
cia stupida reddebant. Unde autē An-
dreas quod plebs volebat eum deponere. hanc
ordem in cruce fecit. ut dicit Augustinus in li-
bro de penitencia. Iste me punit a domine
descēdere vivū. sed tempus est ut cōmendes
terre corpus meū. iam diu enim iam posuisti.
iam tam diu super commendatū vigilasti. la-
borasti quod vellem iam ab ipsa obedientia libe-
rari. et isto gravissimo indumento spoliari.
Recordor: quantum in portando onerosum
in domando superbiū. in fovendo infirmum
in coercendo lascivū laborasti. Scis domi-
ne quoniam a puritate contemplationis pre-
trahere me contendebat. quoniam a dulci-
simo quietis tue somno me excitare obēde-
bat. quantum et quoniam labores ingerbat.
Quia tam diu ut posui pater benignissi-
me pugnavi restui. et tua ope superavi. a te
iusto remuneratore et pio posco ne mihi id
ultra cōmendes. sed depositū reddo. Cōmen-
da alij quod illo ultra non impediat. et resurrecti-
um servet et reddat. ut et ipsum quoque meritū
sui laboris recipiat. Terre id cōmēda ut me
amplius vigilare non oporteat. et libere ad te
fontē indeficientis gaudij tendere anxietas
non retrahat nec impediat. Hec Augustinus.
Iste dicit splendor nimius de celo veniens
dimidia hora eum circūdedit. ita ut nullus
eum videre posset. Et abscedente lumine si-
cut ipso lumine spūm tradidit. Adhuc illa vo-
x: ecce tulit corpus apostoli sancti et honorifi-
ce sepeliunt. Egeas vero antequam domū suā re-
disset arreptus a demone in via coram om-
nibus expiravit. Hūit quoque de sepulcro sa-
cra andree manna in modum farine. et oleū
cum odore suavisimo emanare. a quoque sit
anni futuri fertilis in colis regionis ostē-
tur. Hāc si erigui pfluit. erigui terra exhibet
fructū. si copiose copiosum. Hoc fore autē
quod verum est. Sed modo eius corpus apud
constantinopolim translātū esse perhibetur.

A Episcopus quidā religiosam hūmilitate
atque andream inter ceteros sanctos in veneratōe
habebat. ita quod in cūctis suis opib⁹ hūc sem-
per titulū pponēbat. Ad honore dei et beati
Andree. Invidēs igitur viro sancto hostis anti-
quis ad eum decipiendū tota calliditate se cō-
tulit. seqz in formā mulieris pulcherrime tras-
formavit. Veniūgit ad palatū episcopi asserens
se velle confiteri eidem. Adhuc episcopus
ut suo penitentiā cōfiteat. cui plenitudinem
tradiderat potestatis. Renūciat illa quod nul-
li hominū nisi sibi secreta sue conscientie re-
velabit. Sicqz conuictus episcopus eam ad se ve-
nire pcepit. Cum illa. Obsecro dñe miserere
mei. Ego enim in annis puellaribus ut cer-
nus constituta. et a puericia delicate nutri-
ta. necnon et regia stirpe pgenita. huc in pere-
grino habui sola veni. Nam pater meus rex
vixit valde potens et cūctis magno principi
me volebat in coniugium sociare. Cum illis
dixi omnē iborū abominarē maritales. quā
virginitatem meā xpo in perpetuū dedica-
vi. et ideo nunqz possem in carnalē copulaz
plēniri. Deniqz sic artata quod oportebat me
eius volūtatē durissime obedire. aut certe di-
versa subire supplicia. latentē fugā inu. ma-
gis eligens seculare quā sponso meo fidem in-
fringere. Hūc ihs vō vestre sanctitatis pco-
niū. sub alas vestre pietatis p fugi sperans
me apud vos locū repire quies. ubi possez
cōtemplatōis carpe secreta silēna. pñsqz
vire vitare naufragia. et perturbatē mūdi
fugere p strepitū. Admirans in ea episco-
pus nobilitatē generis. pulchritudinē corpis
tam immēsum feruorē tante eloquētie ves-
tustatē. placida benigna voce respondit.
Esto secura filia. ne formides. quod ille ob cui⁹
amorem te et tuos et tua tam viriliter cōtem-
plisti. ubi ob hoc in plēni cumuli gratie. et in
futuro plenitudinem glorie largietur. Sed et
ego servus eius me et mea tibi offero. Ele-
gasqz ubi tibi placuerit mansionem. Volo
autem ut hodie mecum prandere debeas.
Cum illa. Noli inquit pater. noli de hac
re me rogar. ne forte ex hoc aliqua mali su-
spicio proveniat. et mior fame vestre dentis

De sancto Andrea

grationē aliquā patiat. Ad quā epus dicit
 Plures erunt? et nō soli. et iō nullū male su-
 spiciōis scrupulū in aliq̄ poterit generari. De
 mētes itaqz ad mēsam ep̄s et illa ex opposito
 p̄sederūt. ceteris residētibz hinc et inde. Inie-
 dit in eā crebro ep̄s. eiusqz faciē nō desinit in-
 tueri. et pulcritudinē admirari. Sicqz dum
 oculi figit animi sauiat. Et dū ei? faciē non
 desinit intueri. annuq? hostis cor ei? gūta-
 culo vulnerauit. Ipsi p̄pedit h? et ipe dyabolus
 et pulcritudinē suā cepit magis ac magis au-
 gere. Namqz ep̄s primus erat p̄sensui vitē
 de illicito ope attēptaret qñ possibilitas se of-
 ferret. Tunc subito qdam pegrin? uenit ad
 hostiū crebris ictibz pulsans et magnis cla-
 moribz postulās sibi apiri. Cūqz ap̄re nollēt
 et ille magnis clamoribus et ictibz nimis eis
 fieret importunus. interrogat ep̄s mulierem
 si ingressum illius pegrini hominis accep-
 taret. Cui illa dicit. Ipsi proponat sibi aliq̄ qd
 satis grauis. quā si enodare sciuerit admit-
 tat. Si aut nescierit tanqz insci? et indignus
 ep̄i p̄ntia repellat. Fauēt ei? oēs snie. et quis
 sufficiens est? hanc quēstionē pponere scisci-
 tant. Cūqz nullus sufficiens inueniret ep̄s
 dicit. Quis ei nostrz ad hoc tā sufficiens est si
 cur pos o dñā que ceteros nos et eloquētia
 p̄cedit et sapientia nobis omnibz amplius
 rutilans. Nos igit hanc pponite quēstionē
 Tunc illa dicit. Interroget quod est mai-
 mirabile quod de? vnqz in parua refecerit.
 Interrogatus de hoc pegrinus p̄nunciū
 dicit. Diuersas et excellentia faciez. Inter-
 tot enim homines qui fuerūt ab initio mun-
 di et vsqz in finem futuri sunt duo repiri nō
 possent quoz facies p̄ omnia similes essent.
 et in ip̄a quoqz tam minima facie omēs sen-
 sus corporis deus collocauit. Audiētes omēs
 eius responsionē admirantes dixerūt. Ve-
 ra et optima est solutio quēstionis. Tūc mu-
 lier ait. Ipsi proponat sibi secūda quēstio gra-
 uior in qua melius possumus eius sapiētiā
 expiri. Querat ab eo ubi terra sit alior om-
 ni celo. Ipsi cunctatus de hoc peregrin? re-
 spondit. In celo empireo ubi residet corp?
 christi. Corpus enī xpi quod est alijs omi-

ni celo. est de nostra carne formatū. Ipsi dō
 caro nostra quedam terrea substantia est.
 Cum ergo corpus christi super omnes ce-
 los sit et de nostra carne originez duxerit. ca-
 ro aut nostra de terra sit condita. constat qd
 ubi corpus xpi residet ibi p̄cul dubio terra al-
 tius celo manet. Refert nunciū que respō-
 derat pegrinus. Et ecce omnes responsionē
 eius mirabiliter approbant. et magnifice sa-
 piētiā eius laudant. Tunc illa iterū dicit.
 Fiat cetera quēstio grauissima. et sic e?
 et ad soluendum difficilis et obscura. ut sic e?
 sapiētia tertio comprobet. et dignus sit ut ad-
 mensam ep̄scopi merito admittatur. Que-
 ratur ab eo quantum spaciū sit a terra vsqz
 in celum. Requisitus de hoc pegrinus nū-
 cio dicit. Uade ad eum qui te misit ad me et
 de hoc diligenter p̄cunctare. ipe enim meli?
 me hoc nouit. et ideo de hoc tibi meli? respō-
 debit. Nam et ipe illud spaciū mensurauit
 qñ de celo in abyssum cecidit. ego autē de ce-
 lo nunqz cecidi et ideo illud spaciū nūq̄m
 mensuraui. Non enim est mulier s? dyabo-
 lus q? se posuit in similitudinē mulieris. Au-
 diens hoc nunci? uehementer expaui. et ea
 q? audierat corā omnibz recitauit. Adurā-
 bus itaqz oibz et stupētibz annuq? hostis
 de medio eoz euaniuit. Ep̄s aut rediens ad
 se redarguit amare seipm. et de p̄petrata cul-
 pa veniam lamentabiliter p̄cabatur. Hic
 itaqz nūciū ut pegrin? introduceret. s? neqz
 amplius inuenit. Tūc ep̄s pplm p̄uocauit
 et eis euidenter exposuit ordinē geste rei. p̄ce-
 pitqz ut omnes ieiunijs et orōnibz insisterēt
 si forte dñs reuelare alicui dignaret. qñ nam
 ille pegrinus fuerit q? eū a tāto piculo libera-
 uit. Reuelatū aut est illa nocte ep̄o q? beat?
 andreas fuerit q? p̄ liberatōe ip̄i se posuerit
 in habitu pegrini. Ep̄i igit ep̄s in deuotiōe
 beati Andree magis crescere. ac eum exinde
 in reuerentia pl? habere. Et cū p̄posu-
 quidā cuiusdā ciuitatis agrū san cu andree
 abstulisset. et ob hoc grauissimis febribz orā-
 te ep̄o fuerit correptus. ille ep̄scopum roga-
 uit ut pro se oraret et agrum sibi redderet.
 Et cū orante ep̄o sanitate recepisset. agrū

De sancto Nicolao

itep vsurpauit. Tunc ep̄s orōi se dedit et oēs lampades ecc̄ie fregit dicēs. Hoc lumē nō accendēt donec dñs se de suo inimico videret. et ecc̄ia qđ amiserat recuperet. Et ecce p̄positus gūissimis itez febribz laborauit. misitqz nūcios ep̄o vt p̄ se oraret et agri sui et alius sibi silem redderet. Qui cū ep̄s rēderet. iam orauit et exaudivit me dñs. ip̄e ad eū se portari fecit. et vt ecc̄iam intraret ad orādum coegit. Ep̄s dum ecc̄iam ingredit. ille subito moritur et ager ecc̄ie restituit.

III

A

De sancto Nicolao

Nicolaus dicitur

a nicos qđ est victoria. et laos qđ ē ip̄s. inde nicola⁹ qđ est victoria ip̄s. i. victorū que popularia et vilia sunt. Et dñs victoria ip̄s. qz multos ip̄s vita et doceria docuit vicia et peccata vincere. Vel nicola⁹ dñs a nicos qđ est victoria et laos. quasi victorū ola laus. Vel a nico: et laos qđ est ip̄s. quasi nico: ip̄s. Habuit ei in se a qđ nico: et mū: dicitur faciūt. Ip̄s fm ambrosiū mūdāt sermō diuin⁹. mūdāt vā cōfessio. mūdāt sc̄ia cogitatio. mūdāt bona op̄atio. Eius legendam doctores argolici conscripserūt. Est autem argos fm gl̄ioz ciuitas grece. Un̄ et argolici greci vocant. Alibi quoqz legat qđ methodi⁹ patriarcha ei⁹ vitā grece conscripsit. quā Ioh̄es dyaconus in latinum itāstulit et plura addidit.

B

Nicolaus quis patere vobis et diuinitib⁹ et sanctis patrēb⁹ originem dicitur. Idcirco eius epiphanius. mater vero Iohanna dicta est. Quē cū in p̄meo iuuentinis sue flore parentes genuissent deinceps p̄nēter viuētes celebem vitam duxerunt. Hic p̄ma die dñi balnearēt erectus stetit in pelui. In sup̄ quarta et sexta feria itāū semel fugebat vbera. Factus autē iuuenis aliorum iuuenū deuitans lasciuas. ecclesiā arum potius terebat lumina. et quicquid ibi dñi sacra scriptura intelligere poterat memorē retinebat. Idcirco parentibus vero suis defunctis cogitare cepit qualiter tantam diuinitatem

copiam non ad laudē humanam s; ad dei gloriam dispensaret. Tunc quidam conuincaneus suus satis nobilis tres filias v̄gines ob inopiā p̄stare cogit vt sic infami earū cōmerno aleret. Quod vt sanctus compescerit. scelus abhorruit. et massam auri panno inuolutam in domū eius p̄ fenestram nocte clāmi iecit et clām recessit. Mane autē surgēs homo massā auri reperit. et deo grās agēs primogenitē nuptias celebrauit. Non multo post tempe dei famulus simile p̄egit op⁹. Quod rursus ille rep̄iens et in laudes immentas p̄umpens. de cetero vigilare p̄posuit vt sciret quis esset qui sue inopie subuenisset. Post paucos enām dies duplicatā auri massā in domū proiecit. ad cuius sonitum ille excitatur. et Nicolai fugientem īsequitur. taliqz voce alloquitur. Siste gradum. neqz aspectui ne subtrahas meo. Sicqz accurrens velocius Nicolai hūc esse cognouit. Por hūm prostratus osculari volebat pedes eius. Quod ille refutans ab eo exegit. ne eum qđ diu viueret publicaret. Post hoc mirē ciuitatis defuncto ep̄scopo. conuenerūt ep̄scopi illi ecc̄ie dñi ep̄scopo prouisi. Eliderat autē inter eos quidā magne auctoritatis ep̄s. ad cui⁹ electiōem omnium sententia dependebat. Cum igit cūctos ieiuniis et orationibus insistere monuisset. nocte illa vocem audiuit dicentem sibi vt hora matutinali fores ecc̄ie obseruaret et quē primū ad ecc̄iam cuius enām nomē esset Nicolaus venire conspiceret. ipsum in ep̄scopum consecraret. Hoc ergo alijs reuelans ep̄scopis admonuit vt omnes orationibus insisterent et ipse p̄ foribus excubaret. Ad idum in modum. Hora matutinali quasi a deo missus ante omnes se agebat Nicolaus. Quem apprehendēs ep̄scopus dixit ei. Quod tibi nomen est. Ille vt erat columbina simplicitate plenus inclinato capite. Nicolaus inquit vestre sanctitatis seruus. Quem in ecc̄iam ducentes licet plurimū retinentē in cathedrā collocauerunt. Ip̄e autē eandē quam p̄ns humilitas et mox grauitates in omnibus sectabāt

De sancto Nicolao

In ore pugilabat. corp⁹ macerabat. mulier⁹ soluta fugiebat. bñlis erat i oēs suscipiendo. efficax in loquēdo. alacer i exhortādo. seuer⁹ in corpiēdo. Fēti qz sic legi in cronica qdā nicolaū niceno interfuisse cōalio.

E Quadā autē die dū qdā nautē periclitaret ita cū lacrimis orauerūt. Nicolae famule dei si pā sūt q de te audiuim⁹. nunc ea expiamur. **A**ux qdā in e⁹ similitudine apparuit. Ecce assum. vocastis ei me. Et cepit eos i anēnis r rudētib⁹ alijsqz iuuare nauis armamētis. Statimqz cessauit tempestas. Cū at ad ei⁹ ecciam venissent quē nūqz a n̄ viderāt sine indice cognouerūt. Tūc dō r sibi de sua liberatiōe grās egerūt. Qd ille diuie miscdie r eoz fidei n̄ suis meritis atiri buere docuit. Quodā ipetora puinciam scī nicolai famē palida pculit. ita vt oībus deficeret alimēta. Eludēs autē vir dei naues onustas tranco portu applicasse. illic statim pficiscit rogās nauitas vt saltē in cenū mōdis p quālibet nauē fame piclūanib⁹ subueniret. Cui illi. **N**ō audē⁹ pat. qz mēsuratū alexādne opret i hōnea ipatoris nos redere. Quib⁹ scūs dixit. Facite nūc qd dico r vob in dei v̄tute p̄mitto q nullā minoranōnē habebitis apd regū exactorē. Qd cū fecissent r eandē mēsurā quā alexādne acceperāt reddidissent militib⁹ impatoris miraculū referūt. r deū in suo famulo magīca laude attollūt. Frumenū autē fm vniuscuiusqz in digenā vir dei distribuit. ita vt miraculose duob⁹ annis n̄ tantū ad viciū sufficeret. s; et ad vsum semis abūdaret. Cum autē regio illa idolis deferuiss; p̄ ceteris nefandē dyane symlacz p̄p̄s coluerat. adeo vt vsqz ad ipsū viri dei nōnulli rustici p̄dicte religiōi execrabili deferuērēt. ac sub qdā arboze p̄secrata dyāe qdā rit⁹ genliū exerceret. Et vir dei p̄dicu r rui de oib⁹ finib⁹ expulsi. ipamqz arbozem p̄scidi mādauit. Grat⁹ ex h⁹ p̄ cū hostis antiq⁹ oleū mydiaton qd pira naturā in aq⁹ r lapidib⁹ ardet p̄fecit. seqz in formā cuiusdā religiose feie trāfigurās. qbusdā ad vix dei nauigantib⁹ in qdā lagenula obuiauit. Sic qz affata est eos. **A**llē ad scūm dei peire

vobiscū s; nequeo. **B**ogo ergo vos vt **B**oleum ad ei⁹ ecciaz deferatis. r ob mei memoriā ex illo aule ei⁹ pietes liniant. r stant euasnuut. Et ecce aliā cernūt nauiculā cū hōestis psonis int⁹ qz vn⁹ erat simillim⁹ scō nicolao. Quis car illis. **H**eu qd mulier illa locuta est vob⁹ vt qd attulit. Illi at cūcta p ordinez narrauerūt. Quib⁹ ille. **H**ec ē ipudica dyana. r vt me v̄p̄dicere cōp̄bens. oleū illud i mare p̄ciue. Quib⁹ p̄ciuentib⁹ ingēsignis i mari succēdit. r pira naturā diuī in mari ardere cōspicit. Venientes igit ad seruū dei aiebāt. **T**errenus ille q nob in mari apparuit. r a dyaboli insidijs liberauit. **B**

Per idē ip̄s cū qdā gens romano impio rebellass; p̄ ea impator tres p̄ncipes **A**epo: cianū **U**rsūm r **A**pilonē misit. Quos portui aduatico ob v̄tū p̄rarū applicatos. beatus **N**icola⁹ vt secū comederent inuitauit volens vt gentē suā a rapinis cōp̄sceret qz in nudinis exercebāt. Interim dū sanct⁹ ab esset. p̄sul corrupt⁹ pecunia ires innocentes milites iusserat decollari. Qd vt vir sanct⁹ audiuit rogauit p̄ncipes illos vt secū illuc vsqz gradu cōcito p̄peraret. Veniensqz ad locū vbi decollādi erāt inuenit eos publice flecto r facie iam velata r spiculatorē ensem sup eoz capita iā vibasse. Et **N**icola⁹ zelo accēsus i lictorē se audaciter igessit. r gladiū de manu ei⁹ emin⁹ ppulit. innocentesqz soluens eos incolumes secū duxit. **A**lico ad p̄torum p̄sulis p̄perat r fores clausas vt rese rat. **A**ux illi p̄sul occurrēs salutauit eum. **E**lsp̄nēs hoc sanct⁹ dixit. **I**nnimice deileg p̄uaricator. q temeritate p̄sumpsisti tān conscius sceleris vultum consp̄icere nostrum. Quē postqz plimū obiurgauit. ad p̄ces in illoz ducū eū penitētē benigne recepit. **B**ecēpta igit b̄ndictiōe impiales nūciū iter pagūt r impio sine sanguine hostes subdunt. **B**edientēqz ab impatore magnifice sūt recepti. **Q**uidā autē eoz felicitantibus inuidēs p̄fecio impatoris p̄ce r p̄cio suggesserūt v̄reos apud impatorē de lese maiestatis crimie ac culari. Qd cū impator suggessisset. ille n̄ impio furore replet⁹ eos icarcerari p̄cepit. ac

De sancto Nicolao

sine aliq̃ interrogatōe illa eos nocte occidi
mādaunt. Qd̃ cū a custode didicissent scide
rūt vestimenta sua. ⁊ gemere amare ceperūt.
Tūc vñ eoz. f. nepocian⁹ recolēs q̃ beatus
nicola⁹ tres inocētes liberauerat erborat⁹
est alios vt ei⁹ patrocina flaguaret. Quib⁹
oīāb⁹ scīus nicola⁹ nocte illa p̃stāno ipa
tori apparuit dicēs. Cur illos p̃ncipes tam ī
iuste p̃p̃endisti. ⁊ mōrī sine crimie adduxi
sti. Surge velox. eosq̃ q̃nton⁹ dimitti iube
to. Sin aut̃ oro deū vt tibi susciat bellū. an q̃
tu coruas ⁊ bestias cib⁹ fias. Cui impator.
Quis estū q̃ hac nocte palatū meū ingres
sus talia audes loq̃. Cui ille. Ego sum nico
laus miree ciuitatis ep̃s. Sic p̃fectū similis
ter terruit p̃ visum dicēs. M̃dēte ⁊ sensu p̃or
te. cur in necē inocētū p̃sensisti. Iderge cu
to ⁊ eos liberare stude. Sin aut̃ corp⁹ tuum
vermib⁹ scaturiet ⁊ dom⁹ tua cit⁹ destruet.
Cui ille. Quis es tu q̃ nob̃ tanta minaris.
Scio inq̃ me esse Nicolaiū miree ciuitatis
ep̃m. Viriq̃ euigilantib⁹ itaq̃ mutuo sua
somnia pandūt. ⁊ pillis incarcerationis conti
nuo mittūt. Quib⁹ aut̃ impator. Quas ma
gicas artes nostis vt iāus nos illudatis. Sō
nija. Cui illi respōderūt semagos n̄ esse. nec
momo sniam meruisse. Tūc impator. No
stis inq̃ boiem cui nomē est Nicolai⁹. Et il
li audio f̃ nomē man⁹ extēderūt ad celum
rogātes deū vt eos scī nicolai meritis a p̃i
niculo liberaret. Et cū impator totā vitā
ei⁹ ⁊ miracula ab eis didicisset. dixit eis. Ite
⁊ grās deo agite q̃ vos ei⁹ p̃cibus liberauit.
S⁹ ⁊ d̃ nostris eidē afferre gaudiolis. rogā
tes eū vt p̃ter m̃ib⁹ minas nō inferat. sed p̃
me ⁊ regno meo ad d̃m p̃ces fundat. Idoct
paucos dies p̃dicti viri ad famulū dei veni
unt. Alib⁹q̃ ad ei⁹ pedes humiliter se p̃ster
nūt dicētes. Elere famul⁹ dei es. vere cultor
⁊ amator xp̃i. Cūq̃ sibi oīa p̃ ordine retulit.
fene. ille eleuans in celū manib⁹ immēsas do
laudes retulit. ⁊ bñ instructos p̃ncipes ad p̃
p̃ia remisit. Eū aut̃ d̃ns velle eum
assumere. rogauit d̃m vt anglos suos sibi
mutteret. Et inclinato capite anglos ad se ve
nire vidit. ⁊ dicto psalmo In te d̃ne speraui

vsq̃. In man⁹ tuas d̃ne. ⁊c. tradidit spiritū.
anno d̃ni. ccccluij. vbi celestū melodia audi
ta est. Qui dū sepult⁹ fuisset i tumba marmo
rea. a capite fons olei. ⁊ a pedib⁹ fons aq̃. p̃
fluit. ⁊ vsq̃ bodie ex ei⁹ mēbris sacz refudat
oleū valēs in salutē multoz. Successit autē
ei qd̃a vir bon⁹ q̃ tñ de sede sua ab inuidis ē
depulsus. Quo cuncto oleū fluere desijt. sed
eo reuocato. pin⁹ emanauit. Idoct mltū
p̃o t̃pis ibura mireā vbe d̃struxerūt. Qua
draginta vō septē milites barēses illuc p̃fecti
q̃ntoz monachis illis oīdēb⁹ tumba scī
nicolai aperuerūt. ossaq̃ ei⁹ i oleo natanna
in vbe bareā reuerentē detulerūt. anno d̃ni.
M̃. lxxvij. Vir qd̃a ab vno iudeo qd̃a
summā pecunie mutuo accepit iurās super
altare scī nicolai. cū alii fidei uisore b̃ne neq̃
rer. q̃ q̃ curi possit sibi redderet. Tenēte aut̃
illo diu pecuniā. iude⁹ eā expostulauit. s⁹ eaz
sibi reddidisse affirmat. Trahit ergo euz ad
iudiciū ⁊ iuramentū indicat debitor. Ille
baculū cauatiū quē auro minuto impleue
rat fecit deuulerat. ac si ei⁹ adminiculo indig
eret. Volēs inq̃ facere iuramentū. iudeo ba
culū tradidit reservādū. Iurauit ille q̃ plus
sibi reddiderit enā q̃z deberet. Facto iuramē
to baculū suū repetit. Et iude⁹ ignar⁹ astu
ne eū sibi reddidit. Rediēs aut̃ q̃ fr̃ audē fece
rat in qd̃a biuo opp̃ssus corruit somno. euz
rusq̃ cū ip̃eu veniēs eū necauit. ⁊ plenū ba
culū auro fregit. ⁊ auz effudit. Audiēs hui
de⁹ p̃cu⁹ illuc venit. Cūq̃ doluz vidisset. et a
multis ei suggereret vt auz reciperet. oīno res
nuit. nisi q̃ defunct⁹ fuerat ad viā bñ Nicol
lai meritis redderet. afferēs se si fieret bap
tisma suscepit ⁊ xp̃ianū futur⁹. Continuo q̃
defunct⁹ fuerat suscitāt. ⁊ iudeus in xp̃i noīe
baptizatur. S⁹ Quidam iudeus vidēs
beatū Nicolai virtuosam potentā in mira
culis faciendis. imaginem eius sibi fieri p̃ce
pit. eamq̃ in sua domo collocauit. Cui res
suas cum aliquo longius iret euz minis cō
mendabat. bect̃ similia verba dicens. Ecce
Nicolae. Omnia bona mea vobis custodi
enda committo. ⁊ nisi omnia bene custodier
itis. p̃tionē expectam de vobis verberibus

De sancto Nicolao

et flagell. Quadā igitur vice dñi ille abesset fures
aduenerunt. cuncta rapiunt. solā imaginē derelin-
quunt. Judeus autem rediens et se spoliātū videns.
imaginē alloq̃t. talib⁹ vel silib⁹ vsus verbis.
Bene nicolae nōne in domo mea vos posu-
erāt ut res meas a latronib⁹ seruarens. Cur h̃
facere nolulistis et latrones q̃re nō prohibuistis
Igitur dira tormēta recipies et a latronib⁹ pe-
nā lues. Sicq̃ dñū meū in tuis recōpēsabo
tormēns et furore meū in tuis refrigerabo ṽ-
berib⁹ et flagellis. Accipies ergo iudeus ima-
ginē dire eā vberat. direq̃ flagellat. Adira
respicit et stupēda. diuidētib⁹ furib⁹ q̃ rapu-
erāt. fact⁹ dei itaq̃ i se vbera recepiss⁹ apparu-
it. h̃ vltima vba dicens. Cur itā dire p vob⁹ fla-
gellat⁹ sum. cui itā crudelē vberat⁹. cur tor-
menta tot passus. Ecce quō corp⁹ meum li-
uet. Ecce quē effusio sanguinis rubet. Per-
gite cū et cuncta reddite q̃ tulistis. Alloquin
di oipotēns i vos ira defuerit. ita ut scel⁹ ve-
strum in mediū publicet et q̃lib⁹ vest⁹ suspē-
dū patiat. Ad quē ille. Quis estū q̃ nobis
talīa loqueris. Et ille. Ego sum nicola⁹ su-
us xpi quē iudeus ille p reb⁹ suis q̃s tulistis
itā crudelē flagellauit. Terrā illi ad iudēz
peruenit. miracul⁹ referūt. ab eo qd̃ imagini
fecerat audiūt. cuncta reddūt. Sicq̃ et latro-
nes ad viā redeūt reatūdis et iude⁹ fidē am-
plectē saluatoris. Vir qd̃az p amore filii
sui lras addiscēns festū sancti nicolai annu-
aum solēnē celebrabat. Quadā igitur vice pa-
ter pueri iunioris p̃pauit et multos clericos i-
uitauit. Venit autē diabol⁹ ad ianuā in bitu
pegrini. petens elemosynā sibi dari. Et iu-
bet q̃ntionus pater filio ut det elemosynā
pegrino. Idropat puer s⁹ pegrinū nō inueni-
ens in se q̃t abeuntē. Cūq̃ ad qd̃ā cōpū p-
ueniss⁹ apprebēdens diabol⁹ puer eū strāgu-
lauit. Qd̃ audies pater vehemēntē ingemu-
it. corp⁹ iulu. i thalamo collocauit. Cepitq̃
p dolore clamare et dicere. Fili dilectissime
quō est tibi. Sancte nicolae beccine est mer-
ces honoris quē vobis tādū exhibui. Et cū
hec et filia pat̃ diceret. statim puer q̃ si d̃ som-
no euigilās oculos aperuit et surrexit. B-
Vir qd̃ā nobilis rogauit beatū nicolāū ut

sibi filiū a dño impetraret. p̃mittēs se filium
ad eccliam ei⁹ ductur⁹ et cyphū aureū obla-
tur⁹. Fili⁹ ergo nascit⁹ et ad etatē pducit. et cy-
phus fieri iubet. Qui dñi sibi valde placeret
suis eū ad aptauit vsibus et aliū eque valen-
tem fieri pcepit. Nauigantib⁹ itaq̃ ad ecclē-
siā sancti nicolai iubet pater filio ut in illo cy-
pho quē p̃mo fieri fecit aquā sibi afferret.
Ipuer autē cū vellet aquā haurire cū cypho
in mare cecidit. et statim disparuit. Ipuer autē
amare stens nihilomin⁹ votū suū p̃fecit. Ve-
niens igitur ad altare sancti nicolai cū obtulisset
scdm cyphū tanq̃ p̃iect⁹ cecidit de altari.
Cum autē eū eleuasset et sup altare iter posu-
isset. rursus de altari longi⁹ est p̃iectus. A-
rantib⁹ oib⁹ ad itā grande spectaculum ecce
puer san⁹ et incolumis aduenit. p̃mū cyphū
in suis gestās manib⁹. Narrauitq̃ coram
omnib⁹ q̃ q̃m in mare cecidit statim beatus
nicola⁹ affuit et eū illesum suauit. Sicq̃ pa-
ter eius let⁹ effect⁹. Virūq̃ cyphū beato nico-
lao obtulit. Quidā vir diues meritis be-
at⁹ nicolai filiu habuit quē adeodanū voca-
uit. Hic sancto dei capellā in domo sua
struēs. oī anno festū ei⁹ solēniter celebrant.
Erat autē loc⁹ ille situs iuxta terrā agarenō-
rū. Adeodatus ergo quadā vice ab agarenis
capit⁹ et in seruutē regis eorū deputat. Se-
quēti anno dñi festū scī nicolai pat̃ ei⁹ deu-
te celebraret. et puer cyphū p̃ciosum tenēs re-
ga assisteret. recolis suā captiōē parēnni do-
lorem. et gaudiū qd̃ in sua domo ea die fie-
bat. cepitq̃ alit⁹ suspirare. Quorū suspiriorū
causam dñi rex minis extorsisset aut rex. quic-
qd̃ tu⁹ nicola⁹ agat tu hic nobiscū manebis
et subito facto p̃eto vehemēntē totaq̃ domus
p̃cutiēte puer cū cypho rapit⁹ et aī fores ec-
clesie ubi p̃entes agebāt solēnnia collocatur
et magnū gaudiū oib⁹ generat. Illi tū legi-
tur qd̃ p̃dict⁹ iuuenis fuit de normandia q̃ vlti-
mā mare p̃ges a soldano capit⁹ et aī eū sepe
vberat. Qui dñi in festo scī nicolai vberare
tur. et i carcere clusus fletet. et p sua liberatiō-
ne et p̃lencia quā tūc h̃re p̃sueuerāt parētes
subito obdormiunt. et euigilās in capella pa-
tris sui se inuenit.

De sancta Lucia

III
De sancta Lucia uirgine

Lucia dicitur a lu

ce. Luceni hz pulcritudine in aspe

Est ut ois i a^o aspectu gra sit. hz ena diffusi
one sine conqⁿat^ore. qz p q^uqz imudo dif
fusa no conqⁿat. rectu in celsum sine curu
tate. longissima linea p^rasit sine morosa dila
tione. Ider h ondit q^uia vgo Lucia habuit
decoru v^gnitatis sine aliq corruptione. diffu
sione caritatis sine aliq imudo amore. rectu
in celsum in tendit deū sine aliqua obliq^uat
te. longissima linea diurne opationis sine ne
gligentie tarditate. Vel Lucia d^r quasi lu
cia via.

Uia vgo syracusana nobil^r gene
re. audies fama scit^r agathe p^rioraz
silicia diuulgari sepulch^r eius adit
cu m^re sua eubicia am^r q^utu o^r fluru sang
nis incurabil^r panere. In ep^a igit m^rlariu
solena p^rigit ut ill^o euageliu legeret in q^o d^ris
m^rl^re ab hac passioe sana se narra^t Luc
Lucia matri dicit. Si credis his q^u legunt^r
crede agathā illi sp^u h^re p^rne p^r noine susti
nuit passionē Si ergo ei^o sepulch^r credes co
nigeris. p^rfecta p^rnuo sanitate gaudes. Igit^r
receden^t b^u cūctis m^re filia iuxta sepulch^r i
o^rde existē^t Lucā somn^o arripuit. vidit
qz agathā in medio angl^oz gemis ornatā
stantē dicit^r sibi. Soror mea Lucia vgo
deo deuota. qd a me pens qd ipa poteris p
stare p^rnuo m^ri iue. Hā ecce p^ride tuā sa
nata ē. Euagilās at lucia m^ri sue dicit. Alba
ter mea ecce sanata es. Ider ipam ergo te d^r
p^rcor q^u suis o^rib^u te sanauit ne mibi d^r cete
ronoies p^rosū. Sz q^uq^u mibi datura eras
p^rdotē paupib^u dargire. Cui m^ra ait. Lege
pus oculos meos q^uq^u volueris d^r facul
tate facio. Ad quā lucia. Qd moies das
ideo das q^u tecū ferre nō potes. da igit dum
p^ruis m^rcedē habebis. Cum ergo redi
sent sit quidie distractio rez dant in necessi
tate pau^rpez. In terea dū patrimoniu d^r
tribuit ad sponsi nouā puenit. Requirit

sponsus a nutrice d^r hia. Bndit illa caute q^u
pultore possessionē spōsa sua inuenisset quaz
suo volebat noie cōpare. tō videbat aliqⁿ
ra distrahere. Credidit stult^r carnale omer
tū. t cepit autor esse vendennū. Quidis ac
omib^u t paupib^u erogans. spōsus trahit cū
corā pascasio p^rsulari dicēs eā xpianā esse. et
p^rleges agere augustoz. C Inuitate
igit eam pascasio ad sacrificia idolorū rōdit
Sacrificiū placēs deo ē visitare paupes. et
eis in necessitatib^u subuenire t qz iā ampl^r
nō bēo qd offerā mēpaz sibi imbuo offeren
dā. Cui pascasi^o. Ista vba nbi fili stulto xpi
ano narrare poteris. mibi aut q^u p^rncipū de
creta custodio ista frustra p^rlegris. Ad quē
lucia. Tu p^rncipū tuoz decreta custodis et
ego dei mei legē custodiā. Tu p^rncipes ties.
t ego deū timeo. Tu illos offendere nō vis
t ego deū offendere caueo. Tu illis placere
desideras. t ego v^r xpo placē concupisco.
Tu ergo fac qd nbi v^rile ē cognosce. t ego
faciā qd v^rile mibi ē p^rperero. Cui pascas
sius. Patrimoniu tuu cum corruptionibus
erpendisti. t iō quasi mereris loq^ris. Cui
Lucia. Patrimoniu meū in tuto loco p^rst
tui. corruptores at mēas t corpis nūqz scui
Rōdit pascasi^o. Qui sūt corruptores mē
tis t corpis. Lucia dicit. Corruptores mē
tis vos estis q^u suadens ut aie suū deserāt cre
ato^re. Corruptores vo corpis sunt q^u corpa
lem delectandos p^rponūt epulas sempiternas
pascasi^o dicit. Et sabūt vba cū puenit fu
erit ad verbera. Cui Lucia dicit. Verba d^r
cessare nō possunt. Cui pascasi^o. Tu ergo
de^res. Rēpōdit Lucia. Ancilla dei sum q^u
dixit Cū steteris aū reges t p^rsides t hō ei
pos estis t. pascasi^o dicit. In te ergo spūs
sanct^r est. Cui Lucia. Qui caste viuūt tem
plum spūs sancti sunt. Cui pascasi^o. d^r go fa
ciam te duci ad lupanar. v^ribi violatōez ac
cipias. t spūs sanctū p^rdas. Cui lucia. Nō
inquinat corpus nisi de p^rsensu mēis. Itaz
si me inuū violari feceris castitas mibi du
plicabitur ad coronā. Itaz nūqz aut volūatē
meā ad p^rsensum poteris p^ruocare. Ecce cor
pus meum ad omne supplicium est paratū

De sancto Thoma aplo

Quis moraria. Inape fili dyaboli deside-
ria penarum exercere. Tunc pascali⁹ leno-
nes fecit veniri dicēs eis. Inuuate ad eā oēm
ipm et tādū illudat donec mortua nunciet
Volētes aut eā trahere tāto pōdere spūssan-
tius eā fuit ut oīno eā mouere neq̄ret. Fecit
qz pascali⁹ mille viros accedere et man⁹ ei⁹ et
pedes ligare. sz eā nullaten⁹ poterant moue-
re. Tūc et cū viris mille pla paria boni adhi-
buit. sz tū vgo dñi imobil⁹ p̄māsit. Locatis
āt mag⁹ ut suis icarationib⁹ moueret. oīno
moueri n̄ potuit. Tūc dixit pascali⁹. Que
sūt illa maleficia q̄ vna puella a mille viris
n̄ mouet. Lucia dixit. Iſtā sūt ista maleficia
sz bñficia xp̄i. Iſdono si adhuc decē milia ad-
hibueris. eque vtriusq̄ imobilē me videbis.
Iſdū tūc p̄o pascali⁹ p̄m quidā figmēta q̄ lo-
uo fugarent maleficia. iussit eā lono pfundi
Cūqz n̄ sic moueri possz. angustiat⁹ nimis
copiosum ignē circa eā accēdi picēqz et res-
nā et feruēs oleū sup eā fundi iussit. B
Dixitqz Lucia. Inducias ipetraui marty-
rij mei ut credētib⁹ amorē auferā passiōis. et
n̄ credētib⁹ vocē insultatōis. Vidētes autē
amici pascali⁹ eū angustari. i gutture e⁹ gla-
diū interferūt. Que neq̄qz loq̄la amittēs di-
xit. Annūcio vob⁹ pacē ecclie reddūā maximi
ano hodie mortuo. et dregno suo diodecia
no expulso. Et sicut ciuitati carbanēsi soror
mea a gatha data est precitur. sic et ego ciuita-
ti siracusane p̄cessa sū iteruētur. Bū h̄ vgo
loq̄t. ecce mīstrū dānoy veniūt. pascaliū ap-
p̄bēdūt. vincitū ad cesarē ducūt secū. Et ludie-
rat enī cesar q̄ vniuersam p̄uinciā fuerat de-
p̄dat⁹. Venies ergo romā et senatui accusa-
tus p̄t et p̄uici⁹. capitali snā ē p̄t⁹. Virgo
p̄o lucia d̄ loco i q̄ p̄cussa ē mota n̄ ē. n̄ spūz
tradidit q̄ ad usqz sacerdotes venirēt et corp⁹
dñi ei traderēt. Et oēs astātes amē dñō rīde-
rūt. In eodē aut loco ē sepulta. et ecclia fabri-
cata. Iſtā ē aut tpe p̄stāum et maxentij cir-
ca annos dñi. ccc. x.

V
De sancto Thoma aplo
Thomas interpre

taf abyssus. Igem⁹ qd et grece didim⁹ dī.
Et dī thomas a thomos qd ē diuilio siue
sectio. Dicit ergo abyssus eo q̄ pfunditates
diuitias penetrare meruit. qñ ad sui ierro-
gatoz xps sibi rīdit. Ego sū via vītas et vita
Dicit gemin⁹ ex eo q̄ resurrectōz xp̄i qñ ge-
miatē et i duplū qz alij cog⁹ uit. nā illi cogno-
uerūt vidēdo. iste vidēdo et palpādo. Bilio
āt siue sectio dī. qz mētē suā ab amore mūdi
diuisit. v̄l qz ab alijs i fīb⁹ resurrectōis diuis⁹
sect⁹ fuit. Et dī thomas q̄ i tot⁹ mēas i dei. f.
amore et p̄eplatoe. Iſdū ei tria q̄ in ipō idī-
cauerūt fuisse amorē dei. de q̄b⁹ dī Iſdros p̄
in li. de vīa p̄eplatiua. Quid est deū dilige-
nisi aīo p̄ape feruidū vīsiōis dei affectū. pec-
cati odiū. et m̄dis fastidiū Et thomas dicit a
theos qd ē d̄s et mē. vñ thomas qñ dā me⁹
et p̄pter illd qd dixit cū certificat⁹ credidit.
dñs meus et de⁹ me⁹. B

Thomas apls cū essz apd cesareaz
apparuit ei dñs dicēs. rex indie gū-
dofoz⁹ misit p̄positūz abanē q̄rere
hoīem architectona arte eruditū. Veni igr
et mītā te ad eū Cui thomas. Bñe q̄ vis mītē
te me p̄ter ad indos. Cui dñs. Vade secure
q̄ ero custos tui. Cūqz indos p̄uerteris ad
me cū palma martyrij venies. Cui thomas
Dñs me⁹ es? ego sū⁹ tu⁹. Fiat volūtas tua
Cūqz p̄posit⁹ for pambulare dicit ei dñs.
Quid cōpare vis iuuenis Cui ille. Bomi⁹
me⁹ misit me ut aduā suos i arte architec-
tona eruditos ut romano ope sibi palanūz
p̄struat. Tūc dñs tradidit ei thomā asserēs
eū plurimū in tali ope peritū. Nauigātes
autē ad quandā ciuitatē venerūt in qua rex
filie sue nuptias celebrabat. Iſdū cum p̄con-
sari fecisset ut oēs nuptias interessent alāre
gem offenderēt. illuc cōtingit abanē et aplm
introire. Iſdū ella aut hebreā fistulam in ma-
nu gerens vñ quēqz laud aliq̄ cōmēdabat
Vidensqz aplm intellexit hūc esse hebreum
eo q̄ non manducaret sed oculos ad celum
fixos haberet. Cūqz puella corāz eo hebra-
ice caneret dicēs. vnus est deus hebreoz
q̄ creauit oīa et fundauit maria. apls ipam
h̄ eadē vba repetere satagebat. Vides autē

De sancto Thoma aplo

puncerna q nō mādū caret nec biberet. s; tan
tū oculos suos ad celū bāt. aplm dei i maxil
lam pculsit. Cui apla. Alēli? ē yr in futuro
indulgētia ibi tradatur. ⁊ bñtāstona plaga
reddat. Nō hunc surgā donec man? q me p
culsit buc a canib? affraat. Hic ergo ad hau
riendā aquā abiit. ⁊ leo ipz occidēs sangnē
ei? bibit. Lacerantib? at canib? ei? corp? vn?
niger canis manū ei? dexterā i medū puiui
um apponauit. Quo viso oīs turba obstu
puit. ⁊ puella ei? vba referēs piecta fistula
ad pedes apli se pēcit. Hmōiā vliūdem fa
ciā repbat. Elug? in li. p faustum. ⁊ asserit a
pseudo fuisse infernū. vñ ⁊ legenda h? q ad
pla suspecta bēt. Psofz in dia q h nō aio i
pēdoi. s; mō pōicēdi dicitur. Si in augusti
ni vba diligēt inspicāt. nō penit? ista repba
re videat. Hic ei sic i eodē lib. Legūt scriptural
apocryphas manichei. nescio a qb? hictoribul
fabulaz sub aploz noie scptas q suoz scri
ptoz ipib? i auctoritatē scē ecclie recipi mere
rent. si scū ⁊ docu hoies q tūc i hac via erāt.
⁊ examiare poterāt. eos vā locutos esse co
gnoscerēt. Ibi tū legūt aplm thomācū esset
in qdā nupiaz puiuo pegriū? ⁊ p fūfūico
gnit? a qdā mistro palma pculsi. imbecitū
fuisse hoi. puiuā seuāqz vndictā. Hā cum
egressus fuisset ad fontē vñ ⁊ aquā puiuāt
b? miltaret. in eū leo irruēs interemit. ma
nūqz ei? q caput apli leuictu percusserat a
corpe auulsam fm vbi eūfōe apli id optā
tis atz ipcānl canis iulit mēfō i qb? ipē apli
discūbebat. Quid h? crudeli? videri pē. Ele
rū q ibi nisi in fallo? s; ēt scptū ē q a veniaz
in secto futuro penerit. scā ē p pēfano bñfici
maioris. vñ ⁊ apls qz car? do ellz ⁊ dñs per
hūc nōrē pmedaret ignotis ⁊ illi p? hāc vi
tā qnqz finēdā in eternū pfuleret. Elizilla
vā sit an pficia narrano nūbil mea nūc inter
est. Certe ei manichei a qb? ille scripture qz
canon eccliaflic? respuit tāqz vñ atqz since
re acceptat. salte h? cogūt fateri illā panēne p
tūe quā docet dñs dices. Si qste pculserit
in maxillā suā dexterā pbe et sinistrāz. posse
esse in pparatōe cordis. enā si nō exhibeat
gestu corpis ⁊ expfione vboz qn qdē aplus

palma pculsus pot? dñm rogauit vt uniu
oso hoi in futuro seculo parceret. in pñt āt
illa iniuria nō multa relinqret. qz vel pbut
ferient aliterā parē. aut vt uez feriret am o
n uir. Tenebat certe interi? dilectōis affectū.
⁊ exteri? reqrebat correctōis exemplū. Siue
hoc vey sit siue pficiū. cur nolunt credere ta
li aio famulū dei moysen idoli fabricatores
⁊ adoratores gladio pstrauisse. Si aut pe
nas illas cōpamus. qd sile ferro interimi. et
a feris trucidari atqz lamari. Qñ quidē ui
dices publicis legib? seruientes maioris cri
minis reos bestijs tradi qz gladio pcuti
bent. Hec Elug?. Tūc apls ad pennonē
regis spōsum ⁊ spōsam bñdixit. Vā inqens
dñe adolefcēb? bis bñdiciōz tue dextere. ⁊ i
eoz mēib? semia semē vñ. Elbeite autem
aplo in manu iuuenis est rept? plen? dactul
palmeram? Comedēb? vō spōso ⁊ spōsa
de fructu eius ambo obdormiūt ⁊ somnū
simile ambo cernūt. Videbat etenī eis q rex
gēmatu eos amplecteret ⁊ diceret. Elplūs
me? bñdixit vos vt eterne vite pncipes sūtis.
Euglānb? aut ⁊ mutuo sibi somnia reue
lantib? aplūs ad eos ingreditur dicens eis
Rex me? vob modo apparuit. ⁊ me clausa
ianuū buc adduxit vt sup vos bñdiciō mea
fructificet. Habeas carnis integritatē. que
est oīm regina vñ. ⁊ fruct? salus ppetue
Virginitas soror est angloz. possessio oīm
bonoz. victoria libidini. fidei tropheū. expu
gnatio demonū. ⁊ eternoz securitas gaudi
orum. De libidine aut corruptio gignit. de
corruptōe pollutio nascit. de pollutiōe rea
tus orit. de reatu confusio generat. Hec illo
referēte duo angeli apparuerūt dicentes eis
Hos sum? angeli vobis ad custodiū depu
tati. q si apli bñ seruaueritis monita. offerē
mus deo omnia vota vestra. Eos iqr apls
baptizauit ⁊ de fide diligēter edocuit. Hōit
multū vō ipis sponsa noie pelagia sacro ve
lamie psecrata martyriū panē. ⁊ spōsus no
mine dyonisi? illi ciuitati i epm ordinatur.

C Hōit h? aut apls abanes ad regē
indie puenit. Designato vero ab aplo
mirabili palacio. ⁊ copioso thesauro acce
b

De sancto Thoma aplo

pto. rex in aliā puincia pñficiat. et aplos vni
uersum thesaurū paupib⁹ largit. Perto
tū aut biennū q̄ abfuit rex apls p̄dicatōi isti
tit et innumerabile pplm ad fidē puerit. Bedi
ens it rex. et q̄ thomas fecerat disces. ipm cū
abane i una retrusit carceris. vt postmodū
vuios exconatos vlticib⁹ daret flāmis. In
terea gad frāt regis morit. et ei sepulcrū cuz
ambude nuntia pparat. Quarta at die qui
monu⁹ fuerat resurrexit. et stupefactis oib⁹
cūcūqz fugiētib⁹ dixit frī suo. Hic bō frater
quē exconare et icēdere disponebas amicus
dei ē et oēs angli famulāt ei. q̄ me i padisum
ducēt qdōa mibi oñderūt palatū ex auro
et argēto et lapidib⁹ p̄ciosis mirabilē fabrica
tū. Et cū ei⁹ pulcritudinē admirare dixerūt
mibi. Hoc ē palatū qd thomas frī tuo ex
truxerat. Cūqz dicere vñā ianitor ei⁹ essem
dixerūt mibi. Frater tu⁹ se illo fecit indignū
Suis in illo manere rogabū⁹ dominum
vt te susciare digne vt illud a fratre tuo pos
sis emere reddens ei pecuniā quā se existiat
p̄didisse. Et hō dicēs cucurrit ad carcerē apo
stoli. fratri suo postulās indulgē. Abieci
qz vnculis rogare aplm cepit vt vestē acci
peret p̄ciosam Cui apls. Ignoras qd nihil
carnale. nihil terrenū gestuit q̄ cupiūt habe
re in celestib⁹ potestate. Egrediete aut aplō
de carcere rex occurrit ei raduolūt⁹ ei⁹ pedi
bus veniā postulabat. Tūc apls ait. Adul
tūm vob⁹ p̄stuit de⁹ vt secreta sua vob⁹ ostē
deret. Credite in xpm et baptizabimini vt eē
ni regni p̄ncipes sitis. Dixit ei frater regis.
Vidi palatū qd fratri meo fecisti. et illō cō
parare merui. Cui apls. Hoc i p̄tate fratris
tui est. Cui rex. Illō erit meū. apls fabritz et
bi aliō. Qd si forte nequerit. mibi et tibi vñū
hoc cōmune erit. Rñdu apls. Innumera
bilia palatia sūt i celo ab inino seculi ppara
ta q̄ fidei p̄ci⁹ siue p̄cio et elemosinis cōpāe
Diuine at vestre ad illa vos aīcedere pñt.
se q̄ vō oīno nō pñt. B Post vñū aut
mēsem fecit apls paupes oēs illi⁹ puīcie cō
gregari. Quibus gregans debiles et infir
mos seorsum stare iussit et super eos orauit.
Cūqz q̄ docui fuerāt rñdissent amē. corysca

no de celo veniēs tā aplm qz ceteros fere p
horā dimidiā sic pstraui vt oēs se putarent
ictu fulguris interisse. Erigēs aut se apls
dixit. Surgite qz dñs meus sic fulgur venit
vosqz sanauit Exurgētes aut oēs sani dñm
et aplm glorificauerūt. Tūc apls cepit eos
docere et duodecim grad⁹ virtutū assignare
Prim⁹ est vt in deū crederēt. q̄ est vñ⁹ i essen
tia et trī⁹ in psonis. Bedūqz eis triplex exē
plū sensibile quō sint in vna essentia tres plo
ne. Primū est qz vna est i boie sapiētia. et de
illa vna pcedit intellect⁹. memoria. et ingeni
um. Nā ingeniū inq̄ est vt qd nō didicisti
uenias. Memoria vt non obliuiscaris q̄ di
diceris Intellect⁹ vt intelligas q̄ ostendi pñt
vel doceri. Secūdu qz in vna vinea tria sūt.
scz lignū. folia. et fruct⁹. Et hō oīa tria vñū
sunt et vna vinea sunt. Tertiu⁹ est qz caput
vñū q̄ tuor⁹ sensib⁹ cōstat. in vno emz capite
sunt visus. gust⁹. audit⁹. et odorat⁹. et hō p̄la
sunt et vñū caput sunt. Scōs gradus est vt
baptisimū susciperēt. Tern⁹ est vt se a formi
catōe puerēt Quart⁹ vt se ab avaricia ipa
rent. Quint⁹ vt gulā restringerēt. Sext⁹ vt
pñiam tenerēt. Septim⁹ vt in his p̄leuerā
rēt. Octau⁹ vt hospitalitatē amaret. Non⁹
vt volūtate dei i faciēdis quērent et ea ope
complerēt. Decim⁹ vt eā in nō faciēdis quē
rent et ea ope vitaret. Undecim⁹ vt charita
tem amicis et inimicis impederēt. Duodeci
mus vt i custodiēdis his vigilē curā hēnt.
Post p̄dicatōem vō baptisati sunt nouem
milīa viroz exceptis puulis et mlierib⁹ E
Post hāc in supiorē indiā abiit in q̄ in nu
meris miraculoz insignijs coruscauit Sin
ticem etiā amicā migdomie vxoris Carlij
cognati regis apostol⁹ illuminauit. Dixitqz
migdomia ad sinticē. Idutis si potero euz
videre. Tūc migdomia de cōsilio ei⁹ ba
biū mutauit. et inter paupes mulieres vbi
aplos p̄dicabat aduenit. Et apostol⁹ autem
cepit de vite hui⁹ miseria p̄dicare dicēs iter
cetera. Quonā vita hec est vita misera. cali
bus subiecta. et adeo fugiua vt cum teneri
credet effugiat labefacta. Deinde cepit q̄ tu
or⁹ rōnib⁹ exhortari vt p̄bū de libet audirā.

De sancto Thoma aplo

ipm vbi dei qtuor rex generib' copando. scz collino ex eo q oculi nostri intellect' illu minar. Idononi. ex eo q nost' affectu ab oi carnali amore purgat z mudat Emplastro ex eo q pctorz nroz vulnera sanat. Cibo. ex eo q nos celestiu amore delectat. Et sic inqt hec egroti no valēt nisi ea i se recepit. sic nec aie languē vbi dei pdest nisi illud cū diuor none audierit. Idedicāte igit aplō migdomia credidit z dinceps vni thoz abbozrunt. Tūc carli' a rege ipetravit. z aplm i carcerē posuit. Ad quē penēs migdomia rogauit ut sibi ignosceret q ppetē i carcerē misus esset. Quā ille benigne solans hōia seli benē pan asservit. Carli' āt regē rogauit ut reginā sorore sue vxoris ad eā mitteret. si forte eā reuocare possit. Nulla regina couerit ab ea quā volebat puerere. viliqz tot miraculis q apls faciebat dicit. Male dicit sunt a deo q no tot signis credūt z opib' Tūc apls oēs q aderāt d' trib' breuē i iuravit. f. v. ecce siā diligēt. sacerdotes honozat z assidue ad audiedū vbi dei pueniūt. Reuerētē āt regina dicit ei rex. Ut qd iā diu morata es. Que rēdit. Idurabā migdomia stultā esse h sapiētissima ē. z me ad aplm dei ducēs vram vitanis me cognoscere fecit. z nimis stultā sūt q in xpm n credūt. Noluitqz regina regi dinceps copulari. Stupescit āt rex dicit cognato suo. Dū tuā vxorē recipare velles meā pidi. z peior mibi mea ē qz tua tibi.

Luc rex iussit aplm ligatis māib' ad se adduci papiēs ei v. ad suos vxos pūges reuocaret. Apl's āt triplici exēplo ondit qz diu in errore pisteret h facere n deberent videlicz exēplo regis. exēplo turris. z exēplo fontis. vñ dicit. Tu cū sis rex nō misbrē cor in qnata fuita h mūdōs suos pē z ācillas. Quāto magis credere debes deū amare ca stissima z mūda fuita. Quid ergo culpo: si deū amare pōico i fuis suis. qd diligis z i tuis. Fabucaui turrim excelsas z dicis mibi vt ego q fabucaui eā destrūā. Fodi terrā p fundā. z eduxi fontē d' abyssō z dicis michi vt obstruā illū. Tūc irat' rex affert iussit ar deneo lamina ferrea z aplm stare nudis

pedib' sup eas. Idonon' aut nutu dei fons ibi erupit z eas exiit. Tūc rex p silio cogit sui cū in fornacē ardētē munit fecit. Que tūc refrigerata ē. v. die altera san' inde curz z ille sus. Durūqz regi carli'. fac illū offerre sacrificiū deo sol' ut sic dei sui iū incurrat q ab his eū liberat. Tūqz ad h' vgeret dicit regi. Idestātores iū qz factura tua. Ex qm mō vix deū negligis z picurā colis tu pūtas q sic d' Carli' de' me' mib' irascet p' qz adorauero deū tuū. magis āt irascet deo tuo. eūqz pminuet. Adoro igit eū. Si ergo me adorāte deū tuū. de' me' n euertet illum sacrificio illi. Si aut sic. tu credas deo meo. Cui rex. Adhuc meū d' pari loqris. Idcece pū igit aplus bebraice demoni q in eo erat. vt qz cū corā idolo genua flecteret stā i doli cōminueret. Flectēs igit apls genua dixit. Ecce adoro. h nō idoli. Ecce adoro h nō metallū. Ecce adoro h nō simulacrū. Adoro aut dūm meū iūm xpm. i cui' noie p'cipio n bi demon q in eo lautas vt simulacrū istō cōminuas. Stāqz sic cera liquefactū ē. Tūc oēs sacerdotes mugitū dederunt. Idonon' aut tēplē eleuās gladiū aplm trāsuertit dicens. Ego vndicabo iniurias d' mei. Rex aut z carli' aufugerūt vidēs q ppls vells aplm vndicare z pontificē vniū incendere. Christiani aut cor' apli tulerūt z bonon' ce sepelierūt. Idost longū ipas scz circa ānos dñi. cc. z. rxx. corpus apli in edissam ciuitatē que olim dicebat rages medoz trāslatum est. Alexandro impatore ad syroz pces hoc faciente. In illa aut ciuitate null' bereticus nullus iude' null' paganus potest viuere. nec tyrann' aliqz ibi nocere possit qz ab agarus rex illi' ciuitatis eplāz manu saluatoris scriptā accipe meruit. Nam si qn gēs aliq' ciuitatē illā insurrexerit infans baptizat' suz per pōnā stans eplām illā legit z ea die tam saluatoris scriptis qz apli thome meruit bo res aut fugiūt aut pacant. Idonon' libro de vita z obitu scōrum sic de apostolo dicit. Thomas discipulus xpi ac similis saluatori. audiendo incredulus. videndo fidelis fuit. Idic euangelium predicauit parib' me

De nativitate domini

dis, persis, bircanis, et brachmanis, et utras
orientale plagā et ierna gēnū penetrās ibi p̄
dicatō; suā vsq; ad nūlū sue passiōis pdu-
xit. Hic lanceis trāsire occubuit. Hec J. s. d.
Ebrystom⁹ q̄s ait qdū thomas ad regio-
nē magorū q̄ ad xpm adorādū venerāt due-
misset, eos baptizavit, et facti sūt adiutores fi-
dei xpiane.

De festiuitatibus que
eueniūt infra tps qd p̄i p̄tinet sub tpe reco-
aliatōis et p̄i sub tpe pegrinatōis.

Secundo de festiuita

O t̄ib⁹ q̄ occurrūt infra tps renouatōis
qd incepit a moyses pph̄is et dura-
uit vsq; ad aduētū xpi i carnē. qd tps represen-
tat ecclia ab aduētū vsq; ad nativitatē dñi i-
clusiue. Sequit de festiuitatib⁹ q̄ eueniūt infra
tps qd p̄i p̄tinet sub tpe recoaliatōis, p̄i
sub tpe pegrinatōis, qd tps repr̄sentat ecclia a
nativitate vsq; ad septuagesimā, sic supra i
p̄logo dictū est.

VI

De nativitate domini nostri Jesu chri-
sti fm carnem.

Festiuitas domini

nostri Jesu xpi fm carnē ut qdam
aiunt, completis ab Ildam quiq;
milib⁹ ducentis, xxviii. annis. Vel fm alios
sex milib⁹. Vel fm Eusebium, cesariēsem in
chronicis suis qnq; milibus centū nona gū-
tanouē tpe octauiani impatoris facta ē. Et o-
putano aut̄ sex milū ānoꝝ inuēta fuit a me-
thodio pon⁹ mystice q̄s cronice. Veniente
aut̄ ipso filio dei i carnē nāta pace vniuersus
mūdos gaudebat, ut tōi orbi vnic⁹ roma-
noꝝ impator pacifice p̄sideret. Hic dict⁹ est
octauian⁹ a p̄ma imposuōe, cesar a iulio ce-
sare cui⁹ fuit nepos August⁹ ab augmento
reipublice, impator a dignitatis honore, qui
ad differētiā alioꝝ regū fuit p̄mo h̄noie inli-
gnit⁹. Hāc sic nasci voluit ut nobis pacē pe-
ctōis p̄l̄ ipis et pacē eternuans tribueret, sic
voluit ut nihilominus orum suū pax tēpis

illustraret. Cesar igit̄ august⁹ vniuerso p̄fi-
dens orbi scire voluit, q̄ p̄uincie, q̄ ciuitates
q̄t castra, q̄t velle, q̄t boies in toto orbe eēnt,
iussitq; ut dñi in h̄storia scolastica ut omnes
boies ad suā ciuitatē p̄i traherēt originē p̄-
gerēt, et q̄libet denariū argenteum q̄ valebat
decē nūmos vsuales, p̄i et denari⁹ dicebat̄,
p̄sidi, p̄uincie tradens se subditiū romano i-
perio p̄fiteret̄. Hāc et nūmus ima gūnē p̄feret̄
bat celaris et superscrip̄tōez nois. Dicebat̄ aut̄
p̄fessio et descriptio s̄ diuersa cōsideratione
p̄fessio enī dicebat̄, q̄ quilibet q̄ reddet̄
bat p̄sidi, p̄uincie censurā, i. denariū illuz
qui sic vocabat̄, ponebat sup caput suū et p̄-
p̄rio ore p̄fitebat̄ se esse subditiū romano im-
perio, vñ dicebat̄ p̄fessio, i. p̄p̄rio ore fassio, et
hiebat h̄ corā omni ipl̄o. Descriptio aut̄ dice-
bat̄, q̄ numer⁹ eoz q̄ celsū capius ferebant,
certo determinabat̄ numero et redigebat̄ in
scriptis. Hec aut̄ descriptio p̄ma facta est a
p̄sidi sirie cirino. Idema dñi ut in eadē h̄sto-
ria scolastica habet̄ q̄ntū ad cirinū, q̄ enim
iudea in vmbilico terre nostre habitabilē esse
dñi, pusum est ut in ea inchoaret̄, et deinde p̄
circumstātes regiones et alij p̄sides p̄fēret̄
Vel p̄ma vniuersalis, quia alie p̄cellerunt
pariculares. Vel forte p̄ma caputū in ciui-
tate hiebat a p̄sidi, secunda ciuitatū i regiōe
a legato cesaris, terna regionū in orbe corā
cesare. Ioseph aut̄ cū esset de genere dauid
a nazareth in bebleē p̄fecus est. Et cū aut̄ be-
ate Marie tps pariedū instaret, et ip̄e de suo
redu nesceret, eā secū assumpsit i bebleem
secū duxit, nolēs thesaurū sibi a deo p̄missuz
in aliena manu dimittere, s̄ ip̄e p̄ se voluit il-
lum cura p̄uigili custodire. Et ergo beble-
em appropinquasset ut frater Baribolome-
us in sua cōpilatōe testat̄, et de libro infante
saluatoris est sumptū, vidit b̄tā v̄go p̄tē ipl̄i
gaudentē et p̄tē gementē. Qd sibi angel⁹ ex-
ponens ait, p̄dars ipl̄i gaudent̄ est ipl̄i gen-
tilis, q̄ in semine abrae eternā b̄ndictōem ac-
cipiet, p̄dars aut̄ gemēs est plebs iudaica a
deo suis meritis reprobata. Cum igit̄ ambo
bebleē venissent, et q̄ paupes erant, et q̄ oia
hospitia alij q̄ p̄tē h̄um venerant occupat̄

De natiuitate domini

nerat. nullū hospitium habere potuerunt. Di-
uerterit in cōi trāsitu. q̄ ut dicitur hystoria scola-
stica. erat int̄ duas domos opimētiū hīs q̄
diuerforū dicitur. sub q̄ cūes ad colloquēdū vlt̄
ad p̄uendū i dieb⁹ ocl̄ vlt̄ p̄ acria int̄perie
diueriebāt. vbi forte ioseph p̄sepe boui rasi-
no fecerat. Vlt̄m quosdā rustici cū ad for-
veniebāt aialia sua ibidē ligabāt. r̄ iō p̄sepe
ibi p̄strucij erat. Ip̄a igit̄ nocte media diei
dñicebāt vgo filii sui pepit r̄ i p̄sepio super
fenu reclinauit. Q̄d fenu ut bēt in hystoria
scolastica bīa belena postmodū romā detu-
lit. Et cui⁹ fenu comestioe bos r̄ alin⁹ ut dicit̄
abstinebat. B̄ Notandū aut̄ q̄ natiui-
tas xpi mirabilē fuit facta. multiplici oīsa.
r̄ vtilē exhibita. Fuit aut̄ mirabilē facta.
tū ex pte generāis. iū ex pte genitū. ex parte
modi generādi. Ex pte generāis. q̄ ip̄a fu-
it vgo an̄ p̄nū. r̄ vgo p̄ p̄nū. Et b̄ sc̄ q̄ virgo
manēs pepit q̄nq; modis oīsum ē. Primo
p̄ p̄phetā. Is̄a. vii. Ecce vgo p̄cipiet r̄ p̄iet fi-
lii. Sc̄do p̄ figurā. B̄ enī figuratū fuit p̄ vir-
gā aaron. q̄ sine oībū ano studio floruit. r̄ p̄
porā. Ezechiel q̄ sp̄ clausa p̄māsit. Tercio p̄
custodiā. Ioseph ei ex eo q̄ ip̄as custodiuit
testis sue v̄ginitatis extitit. Quarto p̄ exp̄i-
tiam. Cū enī ut in cōpilatōe Baribolomei
habet. r̄ delibro infante saluatoris sumptū
fuisse videt. beate marie pariedū ipsi mltaret
Ioseph licet deū de v̄gine nascitūz non du-
bitaret. morē tñ gerēs patrie obstetrices vo-
cauit. quaz vna vocabat̄ zebel. r̄ altera salo-
me. Zebel igit̄ cōsiderās r̄ in q̄rēs r̄ ip̄am v̄-
ginem inueniēs exclamauit v̄ginē peperisse
Salome aut̄ dū nō crederet. s̄ b̄ p̄bare sit-
vellet. panuo aruit man⁹ ei⁹. Iussu tñ āgli
sibi apparēns puez teugit r̄ panuo sanuatē
accepit. Quinto p̄ miraculi euidētiā. Ro-
me enī v̄t testat̄ Innocēti⁹ papa tēn⁹. duo-
decim annis par fuit. Igit̄ romanit̄plum
pacis pulcerrimū p̄struxerūt. ubi statimam
romuli posuerūt. Cōsulētes aut̄ apollinēz
q̄ntū duraret. acceperunt r̄nsum q̄nq; vgo
pareret. Idoc aut̄ audietes dixerūt. Ergo ut
eternū durabit. Impossibile ei credebāt q̄
vñq; pareret vgo. Vñ in forib⁹ iēpli nulluz

hic scripserūt. Templū pacis eternū. S̄z in
ip̄a nocte q̄ vgo pepit. templū fundit⁹ corru-
it. Et ibi est mō ecclia sancte Marie noue.

Sc̄do fuit mirabilē facta ex parte genitā
Itā sic dicit Bernardus in eadē p̄sona eternū an-
tiquū r̄ nouū mirabilē p̄uenerūt. Etenū. i.
diuitias antiquū. i. caro ab adam traducta.
nouū. i. aia de nouo creata. Itēz sic idēz die
hodie tres mixturas vlt̄ia opa fecit de⁹ ita
mirabiliter singularia ut talia nec facta sunt
nec ampli⁹ faciēda sint. Coniūcta q̄ppe sunt
ad inuicē de⁹ r̄ homo. mat̄ r̄ virgo. fides et
cor humanū. Itā mixtura valde mira-
bilis. q̄ p̄iūcta sunt lum⁹ r̄ de⁹. maiestas r̄ in-
firmetas. itā vilitas r̄ itā sublimitas. Itā
bil enī deo sublim⁹ r̄ nihil lūmo vil⁹. Sc̄da
nihilomin⁹ valde mirabilis. a seculo enī nō
est auditiū q̄ vgo esset que pepit r̄ q̄ mat̄ esset
que vgo p̄mansit. Tercia est prima r̄ secun-
da inferior. s̄z nō min⁹ foris. Vlt̄z est enim
quod cor humanū fidē his duob⁹ accōmos-
dauit. quō credi potuit q̄ de⁹ bō esset r̄ q̄ vir-
go p̄mansit que pepisset. Idēz Bernard⁹

Tercio fuit mirabiliter facta ex pte modi
generādi. Et enī parē fuit supra naturam
ex eo q̄ virgo cōcepit. supra rationē. ex eo q̄
deū genuit. supra humanā p̄duōz. ex eo q̄ si-
ne dolore pepit. supra p̄suetudinē. ex eo q̄ de
sp̄s sanero p̄cepit. Itā enī genuit vgo ex hu-
mano semine. s̄z ex mystico spirantie. Itā
spiruū sanct⁹ de castissimis r̄ purissimis s̄-
guinib⁹ virginis accepit. r̄ inde cor⁹ illud
formauit. r̄ sic quartū modū mirabilē faciē-
di boiem de⁹ ostēdit. Itā sic dicit Anselmus
de⁹ potest q̄ntoz modis hominē facere. s̄z
ne boie r̄ femina. sic fecit Adam. De homie
sine femina sicut fecit Euam. De homine r̄
femina. sic cōmunis pbat vsus. De femina
sine viro. sic hodie mirabilē factū ē.

Sc̄do et natiuitas fuit multiplici ostēsa.
Ostēsa enī est p̄ oēs grad⁹ creaturarū. Est
enī q̄dam creatura q̄ tantū bz esse sicut pure
corporea ut lapidea. Quedā q̄ bz ēē r̄ viue-
re. sicut vegetabilia ut arbores. Quedā que
bz ēē viuere r̄ sentire. sic sūt animalia b̄vta.
Quedam que habet esse. viuere. sentire. et

De nativitate domini

discernere sic homo. Queda quod habet vivere sentire discernere et intelligere. sic angelus. Per has oēs creaturas bodie christi natiuitas est ostensa. Quia autem creatura scilicet pure corpora triplex est. opaca. intransparens siue purpurea et lucida. Pro ergo ostensa est pure corporis opacitas. sic per destructionem templi romanorum. ut supra dictum est. et per ruinam statue romuli dei romanorum. quod tunc cecidit et diminuta est. et per ruinam etiam aliarum statuarum quod tunc in aliis locis plurimif ceciderunt. Legit enim in historia scolastica quod hieremias propheta in egyptum descendens per mortem gobolie regis egypti signum dedit quod eorum idola corruerent. cum uirgo filium parireret. Quia propter sacerdotes idolorum in agnitione uirgis pueri in gremio baulanis secreto loco templi statuerent et eam ibi adorabant. Sed a ptolomeo rege postea interrogatus. quod sibi uellet. dixit. paterne traditionis hoc esse mysterium. quod a sancto uiro et propheta eorum maiores acceperant. et sic in regem ueritatem credebant. Secundo per pure corporis transparentiam et puritatem. Nam in ipsa nocte natiuitatis dominice obscuritas aeris in claritatem diei uersa est. Rome etiam ut attestat Hieronymus et Innocentius papa tertius. fons aquarum in liquore olei uisus est et erunt preces usque in tyberim profuerunt. et tota die illa largiflume emanauit. In quo loco modo ecclesia sancte marie trans tyberim. Propheta ueritatem ei Sibilla quod quando erumpet fons olei nasceretur saluator. Tertio per pure corporis luciditatem sicut per corpora supracelstia. Nam in ipsa die natiuitatis per aliquos reuelatos. ut ait Chrysostomus magister super quondam montem orantibus stella quodam iuxta eos apparuit quod formam pueri pulcherrimi habebat. et in eius capite crux splendebat. Que magister alloquens dixit ut in iudeam pergeret. et ibi natum puerum inueniret. In ipsa etiam die tres soles in oriente apparuerunt. quod paulatim in unum corpus solare redacti sunt. Per quod signabatur quod unum et unius diei noticia totum orbem iminebat. Quod quod natus erat ille in quo tria scilicet anima caro et deitas in una persona conuenerant. In historia tamen scolastica dicitur quod non ipsa die natiuitatis tres soles apparuerunt. sed ante per aliquod tempus scilicet per mortem Iulij cesaris quod etiam Eusebius in cronica asseruit. Octavianus in super impator ut ait In

nocentius papa tertius. uniuerso orbe bitione romane subiugato. tantum senatum placuit ut eius deo colere uellet. Prudens autem impator se mortale intelligens immortalitatis nomen sibi noluit usurpare. Ad illos uero ipso iuncta instantia sibilla prophetissam aduocat scire uolens per eius oracula si in mundo maior eo aliquis nasceretur. Cum ergo in die natiuitatis domini filium super hac re uocasset. et sibilla sola in camera ipsa oris oraculum insisteret. in die media circuli aureus apparuit circa solem. et in medio circuli uirgo pulcherrima stans super aram puerum gestans in gremio. Tunc Sibilla per cesarem ostendit. Cum autem impator ad predictam uisionem plurimum admiraretur. audiuit uocem dicentem sibi. Hec est ara dei celi. Dixitque ei Sibilla. Hic puer maior est et ideo ipsum adora. Eadem autem camera in honore sancte Marie dedicata est. Unde usque bodie dei sancta maria ara celi. Intelligens igitur impator quod hic puer maior se erat. eum bura obtulit. et deus de cetero uocari recusauit. De hoc autem Hieronymus ita dicit. Octavianum ipse hora circiter terna. celo repetente quando ac puro et sereno circuli ad spem celestis arcus orbe solis ambiuit. quasi uenturus esset quod ipsum solem solus mundi quod totum et fecisset et regeret. Hec Hieronymus. Idem autem Eusebius Refert quod ibi montibus historiographus se in antiquis romanorum historiis inuenisse quod octauianus a trigintaesimo quarto regni sui anno capto. lumen ascendit. et quod post se republicam gubernans a diis sollicitate requisitum. Et audiuit uoces sibi dicentes. Hic est ether ex deo uiuente sine ulla generis. non multum post ex intemerata uirgine deus homo sine macula est nasciturus. Hoc audiens ibi aram edificauit cui hunc titulum inscripsit. Hec est ara filij dei uiuentis. Secundo ostensa est natiuitas et manifestata per creaturam que habet esse et uiuere. sicut sunt plante et arbores. In hac enim nocte ut Bartholomeus in sua compilatione testatur vinee engadi quod profuerunt balsamum flouerunt. fructum proferunt. et liquorem dederunt. Tertio per creaturam quod habet esse uiuere et sentire. sic sunt animalia. Hieronymus ciscensei ioseph in bethleem cum Maria pergnante duxit secum bonum fontem ut ipsum pederet et cen-

De natiuitate domini

lum p se r pūgie solueret. r d residuo viues
rēt. r vniū asinū. forte vt vgo sup eū vberet.
Bos igit r asin⁹ miraculose dñm cognoscē
tes. flexis genib⁹ ipm adorauerūt. An et xpi
natiuitatē p aliq̄ dies vt aut eusebi⁹ i cronu
ca cū qdā ararēt. boues ad aratores dixerūt
Hoiēs deficiēt. legetes pficiēt Quarto p
creaturā q̄ hz eē viuere sentire r discernere.
vt ē bō. sic p pastores. Itā i ipa hora pasto
res sup gregē suū vigilabāt. sic bis i anno in
lōgionib⁹ r breuionib⁹ noctib⁹ anni plueue
rāt. Ados ei fuit annū q̄ genib⁹ i viroq; sol
ficio. festuali circa festū Johis baptiste. r
hyemali circa natiuitatē dñi vigilas noctis
custodire ob sol⁹ veneratōz. Qui forte mor
etā apud iudeos ex p̄sū cobabitantiū mole
uerat. Ipsi igit angel⁹ dñi apparēs r salua
torē natū nūciatū r quō inueniret signū de
dit. Factaq; est cū angelo multitudo aglorū
dicentū. Gloria in excelsis dō dñi. Pastores er
go veniētes tōtū sic angel⁹ dixerat inueniūt.
Sic itez manifestata est p cesarē augustū
q̄ tunc pceptū dedit ne cū aliq̄s dñm vocare
auderet. sicut Proh⁹ testat. Forte ei cū p̄sū
onē illā circa solē vidiss. recolēs simul dñi
na templi. r de fonte olei. r intelligēs q̄ in mū
do natus esset q̄ maior se erat. nec dā n⁹ dñs
pocari voluit. In q̄busdā q̄s cronias legē
q̄ appropinque die natiuitatis dñi. Octau
anū p mundū vias publicas fieri pcepit. r
omnia debita romanis dimisit. Sic etiam
manifestata est p sodomitas q̄ omnes in to
to mundo in illa nocte extincui sunt. Sic dīc
Hieronymus sup illud. Lux orta est eis.
tanta scz q̄ omnes laborantes in illo vicio ex
tincti. Et hoc fecit xps vt omnes eradicaret
ne in būana natura quā assumpsit tanta
de cetero immundicia inueniret. Itā vt dicit
Aug⁹. videns de⁹ vicū p̄ra naturā in būa
na natura fieri. sere desijt icarnari. Qui
to p creaturā q̄ habet esse viuere sentire dis
cernere r intelligere. sicut angel⁹. Angeli eni
ipam xpi natiuitatē pastorib⁹ annūciauerūt
vt supius dictū est. **B** Terno eius na
tiuitas nobis est vltimē exhibita. Primo
ad demonū cōfusiōē. Itā hostis iam nob

vt ante pualere nō pōt. Tū legē q̄ sanctus
bugo abbas cluniacē. i vigilia natiuitatis
dñi vidit beatā vginē in vlnis tenēē filiu et
dicentē. Adest dies in q̄ pphaz oracula re
nouant. Tū nūc est hostis q̄ añ hūc diem
hoib⁹ pualebat. Ad hāc vocē dyabol⁹ dñi
mo p̄pū vt vbi dñe insultaret. sz mēta ē
iniquas sibi. q̄ dūz officinas fratz circūret.
ipm ab oratorio deuono. a refectōio leuio.
a dormitorio stramēta vilia. a capitulo pan
enna reuertit. In libro q̄z p̄dri cluniacē
legit q̄ in vigilia natiuitatis dñi. scō Hugo
ni abbat cluniacē. apparuit beatā virgo fili
um in gremio tenēs r cū eo ludēs q̄ dicebat
Post mater q̄ diē natalis mei ecclesia cum
magno laudis tripudio celebrat. Et vbi est
nūc dyaboli p̄r⁹. vel qd dicere p̄t vlticare.
Tūc dyabol⁹ videbat q̄si dñi humo surgere
ac dicere. Et si in ecciam vbi laudes tue fiūt
inirare nō possum. sz tñ capitulū. dormitor
ium r refectoriū introibo. Qd ille autē p̄pū
inuenit hostiū capitulū nimis artū sibi gros
so. hostiū dormitorij nimis depressū sibi
elato. hostiū refectorij repagulatū impedi
mentis. caruare scz seruientiū. auiditate au
diendi lectiones. r sobrietate cibi r pot⁹. sic cō
fusū euauit. Sed o ad veniē p̄p̄rā dñi
Tū legē in qdā libro exēploz q̄ cū qdā mu
lier lubrica ad cor tande redisset dñi venia de
sperabat. Itā cogitās de iudicio reputa
bat se esse reā. de inferno reputabat se ibi esse
cruciandā. cogitās de paradiso reputabat
se esse immūdam. de passione reputabat se
esse ingrātā. Cogitās vō de pueri infantia r
q̄ pueri de facili placant. Tūstū p suam i
fantā adiuuauit r vocē de sua venia audi
re meruit Tercio ad infirmitatis curatiō
nem. De hac natiuitatis vtilitate dīc Berij.
Triplici morbo laborabat gen⁹ humanū.
in p̄ncipio. medio. r fine. i natiuitate. vita. et
morte. I natiuitas erat immūda. vita pueri
sa. mors piculosa. Venit xps r p̄ hūc tripli
cem morbū annū triplex remediū. Natus
est eni vixit r obiit. Et⁹ natiuitas purgauit
nostram. eius vita instruit nostram. mors
illius destruxit nostram. Itēc Bernardus.

De sancta Anastasia

Quarto ad supbie hūilitatē. Unde dicit Aug⁹. q^d hūilitas filij dei quā nobis in carnatione exhibuit fuit nobis in exemplū sacramētū et medicamētū. In exemplū pueniētissimū q^d bō imitaret aliu sacramētū q^d pccū nri vinculū solueret. et hūmū medicamētū q^d tumor nostrē supbie sanaret. Hec aug⁹. Supbia ei p^rmi hoīs sanata ē p^r hūilitatē xpi. Et notāduz q^d pueniēt hūilitas saluatoris rīdeat superbie p^ritoria. Supbia ei p^rmi hoīs fuit p^r deū vsq^z ad deū et supra deū. Fuit p^r deū. q^d fuit p^r ei⁹ p^rceptū q^d p^rceptat ne d^r ligno scie boni et mali comederet. Fuit et vsq^z ad deū. q^d vsq^z ad appetitū deitatis. credēs q^d diabol⁹ dixerat. Erms sic d^r. Fuit et supra deū. sicut dicit Ansel. volēdo q^d d^r illū velle volebat. Tūc ei suā volūtātē posuit supra volūtātē dei. Et fili⁹ dei p^rmi iohēz damas. hūiliauit se p^rp^r hoīs nō p^r hoīs vsq^z ad hoīs et supra hoīmies. p^r p^r hoīs q^d p^r p^r eoz volūtātē et salutē. vsq^z ad hoīs p^r nascēdi modū p^r hūit. Supra hoīs p^r nascēdi modū dissilem. Hā ei⁹ natiuitas et p^rmi aliqd nobis siliū fuit. q^d scz nati⁹ ē ex muliere et p^r eandē portā p^r paginis. et p^rmi aliqd dissimil. q^d de spūsancio ex Alia tria vrginenatus est.

VII

De sancta Anastasia

Anastasia dicitur

ab ana q^d est sursum. et stasis q^d est stans sive stat⁹. q^d sursum stetit

a vicijs ad v^ritutes.

Anastasia nobilissima romanorū filia p^rtertati illustris h⁹ pagani a matre sua fausta xpiana et a beato crisogono fidē xpi edocta ē. Tradita āt publico in vxorē languorē simulās sp^rse ab ei⁹ p^rforio abstinebat. Qui audies eā cū vna tantū ancilla i vili habitu xpianorū carceres circūire. et eis necessaria ministrare. fecit eā arissime custodiri. ut et eā eidē alimoniam denegaret. Volebat autē eā sic punire ut posset in eius largissimis possessionib⁹ lasciuire. p^rduas igitur se mori dolorosas l^ras crisogono mittere. ille cōsolatorias remittebat. Interea

vir ei⁹ morit. et illa a carceribus liberat⁹. Hec habebat tres ancillas pulcerrimas q^d sorores erāt. q^d vna dicebat agapen. altera chionia et terna birenem. Que cū xpiane essent. et p^rfecta v^ribis monitis nullaten⁹ obediret. in cubitū eas reclu^rit ubi coq^zne v^resilia suabanē. p^rfecta āt ei⁹ eaz ardēs amorē ad eas iuxta suā libidīnē exerceret. Qui a mentiaz v^rsus putās se tractare vrgines cacabos patellas caldaria et similia āplectēs osculabatur. Et cū ex h⁹ sanar⁹ fuisset foras exiit nigerrim⁹ et deformis et vestimētus pcisus. Quē fuit q^d eū p^r forib⁹ expectabāt sic aptatū vidētes. cogitātes q^d i demonē v^rsus esset. eū vberib⁹ affecerūt. et fugiētes solū reliq^zerunt. Eūq^z impatorem adiret ut de h⁹ p^rquereret. alij vrgis eū p^rcutiebāt. alij i facie ei⁹ expuebāt. alij lutū et puluerē in eū p^riciebāt. suspicātes q^d i furiam v^rsus esset. Oculi āt ei⁹ tenebāt ne se sic deformē p^rderet. Quia p^r p^r mirabat⁹ plimū cur sic eū oēs deridebāt. quē i tāto honore hūe p^rsueuerāt. Uidebat ei⁹ q^d ipse et oēs albis vestib⁹ essent induti. p^rduas vō cū sic se deformes ab alijs didicisset q^d puelle sibi p^rartē magicā h⁹ fecissent. iussit eas coram se expoliari. ut eas saltē nudas aspiceret. S^z statim eaz vestimēta sic corpib⁹ adbeferūt ut nullo mō exiri valerēt. p^rfecta āt p^r admiratōe sua obdormiuit stertens q^d enā a pullanib⁹ nō poterat excitari. Tandē vrgines mari yrio coronāt. et anastasia ab impatore cūda p^rfecto traditur. ut si eā sacrificare faceret. postmodum i vxorē eā hūer. Eūq^z eā in thalamū duxisset et eam amplexari vellet. statim cec⁹ effectus est. Deos adiit quērēs si euadere posset. Qui rīderūt dicētes. Quia sancta anastasia cōtristasti nobis tradit⁹ ea. et amodo semp nō bis cū in inferno torqueris. Eūq^z domūz reduceret. int⁹ man⁹ puerorū vitam finivit. Tūc anastasia alij p^rfecto tradit⁹ ut eā in custodia dēneret. Audies vō idē q^d infinitas possessiones haberet. p^ruatim dixit ei. Anastasia si vis esse xpiana fac q^d p^rcepit d^r tu⁹. Ille enī p^rcepit. q^d nō renūciaret omnib⁹ que possidet. etc. Omnia igitur que habes mibida et p^radelibera quo polueris et pere

De sancto Stephano

christiana eris. Cui illa rēdit. Be⁹ me⁹ p⁹ce-
pit. v⁹de oia q⁹ habes: da paup⁹ib⁹ et nō diui-
tib⁹. Cū ergo diues sis p⁹ceptū dei faceres
si aliqd⁹ tibi darē. Tūc anastasia dīro carce-
ri fame cruciāda tradit. S; a scāi theodora
q⁹ iā p⁹ martiriū coronata fuerat p⁹ duos mē-
ses elca celestī pascit. Tādē cū ducēna vīgini-
bus ad insulas palmarias ducta ē vbi mlti
p⁹p⁹tē nomē xpī fuerāt relegati. Ipd⁹ aliq⁹s vō
dies p⁹fect⁹ oēs ad se vocauit et anastasiā ad
palos ligatā ignib⁹ cremari iussit. Ellos vō di-
uersis suppliciis iusserunt. Int⁹ q⁹s vn⁹ erat q⁹
pluries p⁹p⁹tē xpī mltas diuinas spoliat⁹ sem-
per dicebat. Vbi salū mibi nō auferetis
Elpollina autē corp⁹ sancte anastasiē i vir-
dario suo facia ibi ecclia honorifice sepeliuit
Idālla est autē sub Diocleciano circa ānos
dm. cclxxvi.

VIII

De sancto Stephano

Stephan⁹ grece. la-

tine d⁹ corona. sed bebratice norma.

Fuit enī corona. i. p⁹ncipiū martiriū i nouo
testamēto. sic abeli veteri testa. Fuit et nor-
ma. i. exemplar et regula alijs panēdi p⁹p⁹o
sue bñ agēdi et viuēdi. v⁹l p⁹municijs orandi.
El Stephan⁹ d⁹ q⁹ si strenue fans. q⁹ p⁹ i suo
fmone et iluculētia diuini vbi p⁹dicatōe. El
d⁹ Stephan⁹ q⁹ si strenue fans an⁹. i. strenue su-
ue laudabilē fans. i. instrues et regēs an⁹. i.
viduas q⁹ ab aplis fuerat p⁹fect⁹. q⁹ ad lrās
an⁹ erāt. Est ergo corona p⁹p⁹tē p⁹ncipiū mar-
tyrii. norma p⁹p⁹tē exēplū panēdi et bñ viuēdi.
strenue fans p⁹p⁹tē luculētiā p⁹dicatōnem. et
strenue fans an⁹ p⁹p⁹tē viduaz laudabilez
instruētiōem.

Stephan⁹ fuit vn⁹ d⁹ septē dyaconi-
bus ab aplis i ministerium ordinatis
Crescēte enī nūero discipuloz puer-
fieri gētib⁹ aduersus puerfos ex iudeis mur-
murare ceperūt ex eo q⁹ vidue eoz i ministe-
rio quadiano p⁹tenēbāt. Ipd⁹ autē murmuris
causa dupli⁹ p⁹ōtelligi. Elut q⁹ vidue eoz i
misterio nō admittēbāt. aut q⁹ p⁹ceteris i qui-
diāo misterio gūabāt. Elpli ei v⁹l expedit⁹ p⁹

dicatōi i nisterē viduas ministratōz p⁹miserāt
Vidētes itaq⁹ apli murmuratōz orā p⁹ ad
ministratōe viduaz volētes s⁹ murmur sedā-
re p⁹gregata oī mltitudine dixerūt. Ipd⁹ ē equū
nos d⁹ relinq⁹re vbi d⁹ i ministrare mēsis. glo.
q⁹ meliora sūt ferclā mētis q⁹ dapes corpis
Cōsiderate ergo frēs et vob⁹ viri cōbōi testi-
monij septē plenos spūscō et sapia. q⁹s p⁹stitu-
am⁹ sup⁹ vob⁹. glo. v⁹l ministrēt v⁹l v⁹l ministrāt⁹
bus p⁹stint. Ipd⁹ vō ordi et p⁹dicatōi istantes
erunt Et placuit fmo oī iplo et multitudini
Et elegerūt septē q⁹z bñs Stephan⁹ p⁹m⁹ et p⁹
miceri⁹ erunt. Et adduxerūt eos ad aplos et
iposuerūt sup⁹ eos man⁹. Stephan⁹ autē ple-
nus grā et fortitudine faciebat p⁹digia et signa
mag⁹ i iplo Inuidēs igit iudei et cū sup⁹are
et p⁹vincere cupiētes. triplici mō eū i p⁹lio a g⁹
gressi sūt. i. disputatōe testū p⁹ducitōe. et tor-
mētoz illatōe. S; tū ipse disputātes sup⁹auit
testes falsos p⁹uicit et suis tononib⁹ triumphā-
uit. Et in q⁹libet pugna adiutorū sibi d⁹ cedo-
dant⁹ est. In p⁹ma enī ei dat⁹ est spūllance⁹ q⁹
sapiam ministraret. In scda vult⁹ angelic⁹ q⁹
falsos testes terreret. Et terna visus est xps
adiuare par⁹ q⁹ martyre p⁹fortari. In q⁹li-
bet igr pug⁹ poi⁹ histona tria. i. aggressiū plū
collati adiutorū et adeptū triūpbū. histonā
igr breuit⁹ p⁹currētes s⁹ oia videre poterim⁹.
Cū igr bñs Stephan⁹ mltia sig⁹ facerz
et frequē⁹ iplo p⁹dicaret. iudei sibi inuiden-
tes p⁹mū plū cū eo inierūt. v⁹l eū p⁹ disputatō-
nē vincerēt. Surrexerūt ei q⁹ bñ d⁹ synagoga
q⁹ appellabat⁹ libertinoz a regioe sic dictōi.
v⁹l libertinoz. i. filioz libertorum. Libertani
enī dicunt⁹ filij libertoz. i. eoz q⁹ de seruitute
manumissi sunt. libertan donau⁹ et sic d⁹ stir-
pe seruli fuerunt. q⁹ p⁹mo fidei restituerūt. et ci-
renensū a cirene ciuitate. et alexandrinūz
et eoz q⁹ uierant a cilia et asia disputantes
cum Stephano. Ecce p⁹mū plūm. Deind⁹
subiungit triumphum. Et nō poterant resis-
tere sapiēte. Postremo ponit adiutorūz.
Et spiritui q⁹ loquebat⁹. Vidētes igitur
q⁹ per hunc modū pugnandi eum non pos-
sent superare. ad secundū modum callide se
puerterūt. v⁹l sc⁹ eū falsis testibus suparent.

De sancto Stephano

Submiserunt ei duos falsos testes qui eundem
quod duplici blasphemia accusaret. Adducen-
tes itaque eum in consilium suum falsi testes eum
accusabant. scilicet de blasphemia in deum. in moysen
in legem. et in tabernaculum suum templum. Ecce plures
et intuitus eum omnes qui sedebant in consilio viderunt
faciem eius tanquam faciem angelorum. Ecce auxilium. De
inde ponit hunc sedem pugne victoris. cum falsi te-
stes de his omnibus confutaret. Dixit ei princeps sacer-
dotum si huius ita se haberet. Lucet beatus Stephanus
de illis quatuor qui sibi falsi testes imposuerunt
se per ordinem excusant. Et primo excusavit se de
blasphemia in deum dicens deum qui locutus fuit pa-
tribus et prophetis deum glorie fuisse. id est datorem vel
possessorem glorie. vel cui a creatura debetur gloria.
Ubi deum tripliciter commendavit. scilicet per quod huius tri-
plici per exponit. Est ei deus glorie. id est collator glorie
i. Beatus. Qui honorificauit me glorificabo
eum. Vel deus glorie. id est primum glorie. Propter quod. vii
Quidam sunt diuine glorie. Vel deus glorie. id est deus
cui a creatura debetur gloria. Et primo. i. Begi-
seculorum immortalis inuisibilis soli deo honor et gloria
in secula seculorum amen. Commendavit igitur deum tri-
plici. scilicet quod sit gloriosus. glorificans. et glorificandus
Deinde excusat se de secunda blasphemia in
moysen ipsum moysen multipliciter commendando
Commendat ei eum precipue a tribus. scilicet a zeliferuo-
re. qui percutit eum in egyptum interfecit. a mi-
radorum opatore qui in egypto et in deserto fecit. et a
dei familiaritate qui plures cum deo familiariter
locutus fuit. Postmodum excusat se de tertia
blasphemia. quae erat in legem ipsam tripliciter com-
mendando. scilicet ex ratione dantis qui fuit deus. ex ratione ministrantis
qui fuit moyses talis et talis. et ex ratione finis. qui
datur vita eterna. Postremo cepit se pur-
gare de quarta blasphemia quae erat in tabernacu-
lum et in templum. ipsum tabernaculum quod dupliciter
commendando. scilicet quod fuit a deo preceptum fieri. in visi-
one omnium. a moysen assumptum et archetypum
monij eternum. Templum autem dixit tabernaculo
succesuisse. Sic ergo beatus Stephanus de crimi-
mine sibi obiecto rationabiliter se purgavit
B. Videntes igitur iudei quod nec isto secundo modo
eum superare valerent. tertium modum assumpserunt et ter-
tiam pugnam inueniunt. ut scilicet saltem tormentis super
plicis eum superarent. Quod ut vidit beatus Ste-

phanus. volens preceptum dominicum de fraterna cor-
rectione suare tribus modis eos conatur. est
corrigere et a tanta malicia coercere. scilicet pudore
timore. et amore. Primum pudore eis du-
ritiam cordis et sanctorum necesse improperando.
Dura inquit ceruice et incircumcisi cordibus et
auribus. vos spiritus sancto resistitis. sicut
patres vestri. et vos. Quoniam enim prophetarum
patres vestri non sunt persecuti et occiderunt eos
qui pronuntiabant de aduentu iusti. Ubi sicut
dicit glossa. tres gradus malicie eorum ponit.
Primum est quod spiritus sancto resistunt. Secun-
dus quod prophetas persecuti sunt. Tertius est quod cresce-
te malicia eorum eos occiderunt. Sed quia fratres
miseris meretricis facta erat eis. et nesciebant
erubescere. nec sic a concepta malicia desiste-
rent. imo audientes dissocabant cordibus
suis. et stridebant denubium in eum. Secundo cor-
rexit eos timore. per hoc scilicet quod Iherusalem staret a dex-
tris dei se videre prohibuit. quasi parati se adiu-
uare. et aduersarios condemnare. Cum enim esset
Stephanus plenus spiritu sancto intus in celum
vidit gloriam dei et ait. Ecce video celos aper-
tos et filii hominis stantes a dextris virtutis dei.
Licet igitur iam pudore et timore correxerit eos
non in adhibere desistit. sed deterior. scilicet pul-
suerunt. Exclamantes autem voce magna primum
erunt aures suas. Glossa. ne blasphemarent au-
dirent. Et impetum fecerunt unanimiter in eum
et percussiones eum extra ciuitatem lapidabant. in hoc
secundum legem se agere arbitrabantur. quod blasphemum ex-
tra castra mandauerat lapidari. Et illi duo
falsi testes qui in eum primum lapidem mittere debe-
bant. secundum legem dicentem. prima manus testium
lapidabit eum. deposuerunt vestimenta sua
ne illi tactu conquinarentur. vel ut ad lapidan-
dum expeditiores redderent. secundo pedes ado-
lescens qui vocabatur saulus. et postea vocatus
est paulus. Qui dum lapidantem vestimenta cu-
rodiret ex eo quod ad lapidandum eos expeditio-
res redderet. quasi manu omnium lapidauit
Cum autem eos nec pudore nec timore a
tanta posset nequitia retrahere. tertium mo-
dum adhibuit. ut scilicet eos amore coerceret
Et non eximus amor fuit quoniam eis ostendit
quoniam pro se et pro ipsis orauit. Pro se quidem

De sancto Stephano

oravit ne sua passio plōgaret. et sic ipse et no-
xa maior teneretur. Ipsi autem oravit ne
eis hoc in peccatum imputaret. Lapidabant autem
Stephanum invocantes dicentes. Vne ihu accipe
spiritum meum. Solus autem genibus clamavit vo-
ce magis dicens. Vne ne statuas illis peccatum
quod nesciunt quod faciunt. Et vide amorem mirabi-
lem. quod oratio pro se stetit. oratio pro suis lapidato-
ribus genua flexit. quasi pro ordine quam ipse sa-
ciebat. quasi illam quam pro se effundebat cuperet
audiri. Ipsi autem etiam postquam pro se genua fle-
xit. quod videtur gloriari. ibidem maior iniquitas.
maius supplicium remedium postulabat. In
hoc etiam martyr christum imitatur. est qui passi-
one sua pro se oravit dicens. Ipsi autem man-
us commendo spiritum meum. Et pro suis crucifixo-
bus dicebat. Ipsi autem ignosce illis. Et cum hoc
dixisset obdormiuit in domino. Vnde. Ipsi autem dicitur est
obdormiuit et non mortuus est. quod obuium sacri-
ficii dilectionis. et obdormiuit in spe resurrectionis.
Facta est autem lapidatio Stephani eodem
anno quod dominus ascendit in primo mense augusti ter-
tia die iuniorum. Scilicet pro gamaliel et nicodemus
qui erant christianis in oibus filiis iudeorum sepelie-
runt eum in agro ipsius gamalielis. et fecerunt pla-
cium magni super eum. Et facta est magis persecutio
christianorum qui erant in hierusalem. quod occiso beato ste-
phano uno de principibus alios grauius persequi
ceperunt. inter quos quidam christiani propter apostolos
qui erant ceteris fortiores propter iudeorum puinci-
am dispersi fuerunt. quod dominus preceperat eis. si vos
persecuti fuerint in una ciuitate fugite in aliam.

Refert Augustinus doctor egregius beati
Stephanum innumeris miraculis claruisse. et
mortuos se suis meritis suscitasse. multisque
a variis languoribus curasse. Ipsi autem alia
refert miracula digna memorie commendanda.
Ipsi autem quod flores super altare beati Stephani pone-
bant. et inde ablatis super infirmos ponebantur et
mirabiliter curabant. Ipsi autem etiam de eius altari
super et super egros ipsorum multis emerunt in-
firmis in medela. Ipsi autem sic ait in libro. de
ciuitate dei. Flores ipsi de altari assumpsi cu-
iusdam mulieris cece oculi imposuisti. et illa
per lumen recepit. Refert etiam in eodem li-
bro cum quidam vir primarius ciuitatis nomine

cialis infidelis esset. et nequaquam conuertere vellet. cum
plurimum egroraret. gener suus valde fidelis ap-
ecclesiam sancti Stephani venit. et de ipsis flori-
bus qui super altare erant accipiens ad caput soce-
ri flores ipsos latenter posuit. Super quos dum ille
dormisset. prius autem diluculus clamauit ut pro
episcopo mitteret. Cum autem episcopus abisset sacerdos
ad eum venit et ipsum cum se credere diceret baptiz-
auit. Ipsi autem quod dum virus huiusmodi spiritum ore habuit
Christe accipe spiritum meum. cum in huiusmodi beati Step-
hani ultia verba fuisse nesciret. Aliud sicut in eo
delibrio refert miraculum quod quidam matrona no-
mine patronia. cum diu infirmitate grauissima
torqueretur. et multa adhibere remedia. nullum sen-
tiret liberationis vestigium. tandem quandoque iu-
deum consulit qui anulum quendam cum quodam lapi-
de attribuit ut ipso anulo cum corda ad nuda
corpi cingeret. ut ex virute illius beneficii recu-
peret sanitatem. Sed dum hoc sibi nihil valere
aspiceret. ad ecclesiam per homines martyris peruen-
it. et pro salute sua instantius beati Stephanum ex-
oravit. Tunc subito insoluitur corda et ille
anulo remanente anulus in terram puluit et con-
nuo perfecte sanata se sensit. Aliud sicut
in eodem non minus mirabile refert miraculum.
Apud namque cesariam capadocie quidam nobilis
matrona erat viri quodam defuncti solatio. sed
nobili vallata multitidine filiorum. Nam de-
cem filios habuisse dicitur. quorum septem mares.
et tres femine fuisse phibent. Quadam igitur
vice dum mater ab eis offenderet. maledictionem
sua filijs imprecatur. Subito autem maledictionem
matris diuina vindicta subsequitur et omnes pene
simili et horribili feriunt. Nam omnes tremore
membrorum omnium horribiliter sunt percussi. Qua
propter nimium dolentes et eorum cuius oculi
los non ferentes per totum orbem vagari cepe-
runt. et quocumque ibant. omnium in se conuer-
bant aspectum. Ex his autem duo frater et
soror. Ipsi autem paulus et palladia ipsonam venerunt.
et ipsi Augustino ibidem episcopo que sibi pingerat
narrauerunt. Cum ergo iam. xv. diebus ante
pascha ecclesiam beati Stephani frequenter
fuerit. et sanitate ab ipso multis pabulis postu-
lassent. in ipso die pasche cum frequenter populus
luis presens esset. prius ex eis scilicet paulus repente

De sancto iohanne apo. et euā.

cancellū introiuit. et ante altare cū multa fide
et reuerētia se prosternit in orōe. Et cū astātes
rei exiū expectarēt subito surrexit san⁹ a tre
more corporis demenceps alien⁹. Cū autē ad au
gustinū fuisset adduct⁹. ipse eū ad ipsū tulit
et sequenti die libellū dī illi⁹ curā de eis recitan
dum pmisit. Cū autē sic ad ipsū loqueret⁹ et lo
ror illi⁹ ibidē oib⁹ mēbris tremens assisteret
surgēs illa e mediob⁹ stephani cū cellos in
trauit. et statim velut obdormiēs subito sa
na surrexit. Ipse sibi i mediū pducit⁹ et d⁹ viri
iulq⁹ sanuante deo et b⁹o stephano imēse grē
referunt. Pro⁹ nāq⁹ a hieronimo ad Au
gustinū rediēs. q⁹ d⁹ reliq⁹as scī stephani d⁹
tulit ad q⁹ p⁹dicta et plura alia miracula fa
cta sunt. **B** Notā dū at q⁹ b⁹us stepha
nus hac die passus ē. s⁹ ea die vi d⁹ q⁹ ei⁹ i
uēno celebrat. Et⁹ ai i uēno d⁹ hac die exiuit
se. S⁹ q⁹re festa mutata sunt dicit⁹ cū de iuēn
one ager. Ad p⁹ns at⁹ h⁹ d⁹isse sufficiat q⁹ du
plici d⁹ ecclia s⁹ tria festa q⁹ sequūt n⁹ritatem
d⁹ni sic voluit ordiāre. **S** d⁹na est vi x⁹po spōso
et caput oēs sui comites adiūgāt. **M**at⁹ em
x⁹ps spōsus ecclie ibidē mōm tres sibi cōtes
adiūxit. De q⁹ b⁹ comitib⁹ d⁹ i cāncil. **D**ilect⁹
me⁹ candid⁹ et rubicū⁹. elect⁹ ex milibus.
Candid⁹ q⁹ ad iohē euāgelistā p⁹ciolus cō
fessorē. **R**ubicū⁹ q⁹ nū ad stephanū p⁹bo
martyrē. **E**lect⁹ ex milib⁹ q⁹ nū ad turba in
nocentiū v⁹ginalē. **S** d⁹ rō est vi sic ecclia
oim marty⁹z genera sibi grad⁹ dignitatis i
simuladunaret. q⁹z q⁹dē marty⁹z x⁹pi natui
tas causa fuit. **E**st ei triplex marty⁹z. **U**nū
volūtate et ope. **S**ecūdu volūtate et non ope.
Terū ope et nō volūtate. **P**rimū fuit i bea
to stephano. **S**ecūdu in beato iohē. **T**er
tium in innocentiis.

IX

De sciō iohē aplo et euāgelista

Iohannes inter

p⁹at dei grana. vel i q⁹ est grā. vel
cui donatū est. v⁹l cui donano a
deo factū est. **I**der h⁹ intelligūt q⁹tuor p⁹uile
gia q⁹ fuerūt i b⁹o iohē. **P**rimū ē p⁹apua x⁹pi
dilectio. **E** b⁹ist⁹ enī p⁹ ceteris aplis eum dile

xit. et ei maiora dilectōis et familiaritatis sig
ostendit. Et inde dicit⁹ dei grana. quasi deo
gratiosus. **E**nam pl⁹ petro ipm dilexisse vi
dei. S⁹ est dilectio animi et signi. Et illa q⁹ ē
signi duplex est. **U**na que p⁹stuit in familia
ritatis ostēsiōe. et alia in b⁹ificiōz exhibitiō
ne. **Q**uantū ad p⁹mā v⁹trūq⁹ equalit⁹ dilexit.
q⁹ntū ad secūda pl⁹ iohē. q⁹ntū ad ter
tiā pl⁹ petr⁹. **S**ecūdu est carnis icorruptio
q⁹ virgo a d⁹no est elect⁹. Et inde d⁹ in quo ē
grā. **I**n ipō enī fuit grana pudicie v⁹ginal⁹.
Unde et de nup⁹is volēs nubere a d⁹no vo
catus fuit. **T**erū est secretor⁹ reuelatio. et in
dicit⁹. cui donatū est. **E**vidē enī donatū est m⁹
ta secreta et p⁹funda noscere. sicut de diuini
tate v⁹bi et p⁹sumatione seculi. **Q**uartū est
matris dei recōmendatio. Et inde dicit⁹. cui
donano a deo facta est. **A**l⁹ d⁹ima ei dona
no a d⁹no nūc eidē facta est quando mat⁹ dei
in eius custodiā donata est. **E**ius vitam
muler⁹ laodice ep⁹s scripsit. quā **I**sidorus i
libro de oru et vita et obitu sanctor⁹ patrum
abbreviauit.

Iohānes aplo et euāgelista dilect⁹
a d⁹no et v⁹go elect⁹. post pēbēcōste
diuini aplis in asyā est p⁹fect⁹. v⁹bi
ecclias m⁹ltas fundauit. **D**omician⁹ igit⁹ im
perator ei⁹ intelligēs famā accersit eū i do
lum feruens olei aū porā lannā m⁹im iussit
Ille autē inde exiit illelus. sic a corrupciōe car
nis eruitur alien⁹. **E**idē igit⁹ impator q⁹
nec sic a p⁹dicatiōe desisteret. eum in patib⁹
mos in sulam in exiliū relegauit. v⁹bi sol⁹ de
gens apocalipsim scripsit. **E**odem anno
imperator propter sui nimiam crudelitatem
occiditur et a senatu quicquid fecerat reuo
catur. **S**icq⁹ factum est vi sanctus iohā
nes quicum nimia iniuria in insulam de
portatus fuerat cū bonore ephesum rediit.
occurrēte ei vniuersa turba et dicente. **B**ene
dictus q⁹ p⁹mit in noie d⁹ni. Cū autē ingredi
tur v⁹rbem drusiana ei⁹ dilectrix que suum
plurimū desiderabat aduentū mortua effe
rebatur. **P**arentes igit⁹ vidue et orphā d⁹
xerunt ei. **S**ic ē iohēs ecce drusianā effert
mus q⁹ tuis semp monitis obsecūdans nos

De sancto Iohāne aplo et elian.

omnes alebat. tūq; desiderabat plurimuz
aduēū dicēs Si videā aplm dei aīq; mo
riar. Ecce tu visti et te videre n̄ potuit. Tūc
iussu ferēz depom et corp⁹ resoluī. dī. Dñs
me⁹ h̄s p̄s suscitā te de uisana Surgez va
de i domū tuā et para mibi refectōz. Statz
illa surrexit et cepit ire sollicita de iussu apli
ua ut sibi videret qñ de morte s; d̄ somno ex
cussisset eā. **E** Altera ā die traibō p̄bs
in foro pplm duocauit ut oñderet quō h̄mū
d⁹ p̄necō ēet. Duos ei diuissimos iuuenes
frēs. p̄ciosissimas gēmas d̄straxit o toto pa
trimonio emere fecerat et eas i p̄pectu oim
p̄fringui sserat. **E** Dugu igit aplm illuc trāsi
tū facere vocāsq; ad se p̄lm. h̄mōi mbi p̄p̄
piū triplici rōe p̄dēnauit. **I** p̄d̄o qz ore boim
laudat. s; diuio iudicio p̄dēnat. **S**eda qz ex
tali p̄ceptu viciū nō curat. et iō pan⁹ est sicut
medicina vana d̄: ex q morb⁹ neq; curat.
Terno qz p̄cept⁹ meruon⁹ ē q sua paupib⁹
elargit. sic dñs iuueni dixit. Si vis p̄feci⁹ ēē
vade et vade oia q habes et da paupib⁹. **E**ui
crat bon dixit. Si v̄e d̄s m̄gr tu⁹ est et vult ut
haz gēmaz p̄ciū paupib⁹ eroget fac ut rein
tegrent ut ad ei⁹ facias glām qd ego ad ho
minū feci famā. Tūc btūs iohes gēmarum
fragmēta i manū suā recolligēs orauit et fa
ciē sunt integre sic p̄us. Statq; p̄buser illi
duo iuuenes crediderūt et gēmas p̄dēntes
p̄ciū paupib⁹ erogarūt. **B** Duo ilup
iuuenes bono: an boz exēplo p̄dēntes oib⁹ et
paupib⁹ erogatis aplm secuti sūt. Quada3
ā die vidētes suos suos p̄ciosos indumēns
fulgētes et i vili pallio se egētes p̄rictari cepe
rūt. Qd cū scūs iohes adueruss; eo q facie
tristes essent v̄gas et lapides a litore maris
deferri fec. et eas in aux et gēmas conuertit.
Qui iussu apli vniuersos aurifices et gē
marios p̄ sepiē dies q̄rentes reuerfi sūt dicē
tes q illi nuq; tā puz aux et tā p̄ciosas gē
mas se vidisse testati sūt. Dixitq; eis. **I**te et
redimite vob⁹ terras q̄s p̄didistis qz celoz
p̄mia p̄didistis. **E**stote floridi ut marcescas
tis. **E**stote diuites ipaliē ut i p̄petuū mēdice
tis. Tūc apls p̄diuitas diuini cepit disputa
re oñdēs q̄ sex sūt q debēt nos ab imodera

to diuina p̄p̄petuū retrahere. **I** p̄diuitas ē scri
ptura. **E**ñ recitauit historā d̄ diuite epulo
ne quē dñs rep̄bauit. et d̄ lazaro paupe quē
dñs elegit. **S**ed m̄ ē nata. qz bō nud⁹ sine di
uini nascit et nud⁹ sine diuinitis morit. **L**er
tūm est creatura qz sol. luna. sidera. pluua
aer oib⁹ sūt cōia. et cōner sua b̄nficia oib⁹
largiunt. sic et iñ boies oia cōia ēē deberēt.
Quartū est fortuna. Dixit ei q diues hūis
efficiat nūm⁹ et dyaboli. **I**stūm qz n̄ possidet
diuitias s; ipe a diuinitis possidet. **D**yaboli.
qz iuxta euangelū a maior pecunie fuus est
māmone. **Q**uintū est cura. qz habet curā et
solitudinē diurnam et nocturnā in acq̄ren
do et in custodiēdo. **I**stā in acq̄redo h̄it la
boz. et in custodiēdo timorē. **S**extū ē iactu
ra. et ostēdit q diuine sunt cā duplicis iactu
re. vñ q est in acquilū de duplicis mali. scz
mali in p̄nti qd est elano. et mali i futuro qd
est eterna damnatio. et alter⁹ q est in p̄d̄uo
ne duplicis boni. s. boni in p̄nti qd est grana
et boni in futuro qd est eterna gloria. **E**

Cū igit sanct⁹ Iohes p̄diuitas talē dis
putaret. ecce iuuenis qdam mortu⁹ effereba
tur q triginta dies habebat q vixit acceper
rat. **V**enies igit mat vidua et ceteri q eū fle
bant ad pedes apostoli p̄ciderūt. rogantes
q hūc qz sicut d̄ uisā in noīe dñi suscitaret.
Istēte igit aplo diuini et orate p̄tinuo resur
recti. **P**receptuq; ei ut illis duob⁹ discipulis
enarraret quātiā incurrissent penā. et q̄ntā
glām p̄didissent. qui multa d̄ glia paradisi
et d̄ penis inferni q̄s viderat enarrauit dicēs
Miseri vidi anglos vestros flātes. et d̄mo
nes gratulantes. **D**ixitq; eis q p̄didissent
eterna palana q sunt gēmis coruscantibus
fabricata. claritas mirabilis contētiua. co
piosis epulis referta. delijs plena. gaudijs
gloriosa. et i p̄petuū p̄mansura. **D**e inferno
aut octo penas dixit que his versibus conti
nētur. **T**ermes et tenebre flagellum frigus
et ignis. **D**emonis aspectus scelerum con
fusio lucis. **T**unc ille qui fuerat suscitatus
et illi duo discipuli ad pedes apostoli se p̄o
sternētes rogabant ut misericordiā consecq̄
rāt. **Q**uib⁹ apostol⁹ ait. **T**riginta dieb⁹

De sancto Johanne

penitentia agite. in q̄s orate ut v̄ge et lapides
ad naturā p̄stinā reuertant. Q̄d cū factum
esset aut eis. Ite et v̄n tulistis v̄gas et lapides
oferant. Q̄d cū fecissent et v̄ge et lapides in
sui naturā reuersi fuissent. om̄i v̄tutū grām
quā p̄us habuerāt receperūt. S̄ Cum
aut̄ b̄n̄s Iohes p̄ totam asiā p̄dicass̄ culto
res idolorū seduc̄s i p̄lo p̄cātes Iohes ad
tēplū dyane trahēbat cogētes eū sacrificiū
offerre. Quib̄ Iohes hāc distinc̄ō p̄posu
it. ut aut̄ ip̄i ad inuocatōs dyane eccliam xp̄i
euerteret et ip̄e idolis sacrificaret. aut̄ ip̄e ad
inuocatōs xp̄i tēplū dyane euerteret et ip̄i in
xp̄m crederet. Huic ergo sn̄e cuz maior ps
ip̄i p̄sensisset exētib̄ cunctis d̄ tēplo. orauit
ap̄ls. et fundit̄ tēplū corruit. et dyane ima
go penit̄ cōminuta est. Aristodem̄ aut̄ pōn
it̄ idolorū i p̄lo seduc̄s maximā p̄cāuit.
ita v̄tina ps p̄ aliam ad plū pararet. Cui
ap̄ls. Quid n̄bis facia ut placeas. Cui il
le. Si vis ut credas in deū iuū dabo n̄bi ve
nenū bibere. et si nullā in te lesionē tulerit. ve
rus dē d̄n̄s tū apparebit. Cui ap̄ls. Fac ut
loquar̄ es. Et ille. Volo ut alios inde morien
tes videas ut sic amplī p̄mescas. Ider gēs
igit̄ aristodem̄ ad p̄cōsulē duos viros d̄ca
pit ad os penit̄. et eis corā oib̄ venenū dedit
Qui mori ut venenū biberit sp̄m exalarit
Tūc ap̄ls calicē accipies et signo crucis se
munies totū venenū bibit et nullā lesionē in
currit. Quapropt̄ deū oēs laudare ceperūt
Aristodem̄ aut̄ dixit. Iobuc̄ mibi n̄ est du
bietas. sed si veneno mortuos suscitaueris.
absq̄ dubio v̄e credā. Tūc ap̄ls ei tunicā
suā tribuit. Cui ille. Cur mibi tunica tuā de
disti. Cui ap̄ls. Ut sic p̄fusus a tua infidelit̄
tate discedas. Cui ille. Nūq̄d tunica tua cre
dere me faciet. Et ap̄ls. Uade et mitte eā su
per corpa defunctorū dicēs. El p̄ls xp̄i me mi
sit ad vos ut i xp̄i noie exurgatis. Q̄d cū fe
cisset ilico surrexerūt. Tūc ap̄ls p̄nificē et
p̄cōsulē credentes cū oī parētia sua in xp̄i
noie baptizauit. Qui i honore b̄n̄ Iohānis
eccliam p̄struxerūt. B̄ Refert beatus
clemēs sic in quariolibet eccliaſtice h̄storie
inuenit q̄ q̄dam ip̄e ap̄stol̄ quēdam iuue

nē pulcr̄ et ferocē puerit̄. et eū cui dā ep̄o sub
deposui noie cōmēdaui. Post aliq̄d autē
ips̄ iuuenis d̄ reliq̄t ep̄m. et fact̄ ē p̄nceps la
tronū. El p̄ls uaq̄ ad ep̄m venit et suū d̄posuū
requirit. Cūq̄ ille d̄ pecunia intelligeret ex B̄
vehemēter stuperet. dixit ei ap̄ls. Iuuenē il
lū a te repero quē ibi tā studiose recōmēda
ui. Cui ille. Nā sc̄ie in aia mortū est. et i tā
limōre cū latronib̄ degit. q̄z ip̄e p̄nceps ex
stit. Quib̄ auditis vestē suāz scidit et caput
suū pugnis ferēs. bonū inq̄ te custodē fr̄is
aie dereliq̄. Confessum igit̄ equū sibi parare
iussit. et ad illū montē inire p̄d̄ cucurrit. quē
cū iuuenis insperisset p̄ pudore nimio stanz
equū ascendit et velocī aufugit. El p̄ls autē
etatis oblit̄ p̄get calcarib̄ equū et post ter
gū clamat fugiens. Ut q̄d fili dulcissime
fugis parē senē et inernē. ne timeas fili. q̄a p̄
te xp̄o ratiō reddā. et certe p̄ te libet̄ moriar
sicut xp̄s p̄ nobis ē mortū. Reuertere fili re
uertere q̄ de me misit. Qui audies cōpun
ctus redit et amarissime fleuit. El p̄stol̄ aut̄
ad pedes eī p̄cibit. et manū ē tāq̄ p̄niam
iam purgata osculari cepit. Ieiunāte igit̄ et
orante p̄ eo ap̄stolo veniā impetravit. ip̄m
q̄ postmodū in ep̄m ordinavit. Legit̄ q̄
in eadē h̄storia eccliaſtica. et habet in glo. su
per sc̄dam canonicā Iohis. q̄ cū Iohānes
apud ephesum balnea lauādi gratia intro
isset. et ibidē cberinib̄ berencū vidisset. pro
nūc exliit̄ dicens. Fugiam̄ hunc ne balnea
sup̄ nos corruāt in q̄b̄ lauāt cberant̄ v̄tū
ne inimic̄. Iū Cū aut̄ q̄ per dix̄ d̄. ut
ait Cassian̄ in libro collanōiū. viua beato
Iohāni a q̄dam oblata fuisset. et ille eā q̄ de
mulcēdo tāgeret et p̄rectaret. q̄dā a dolescē
hoc vidēs ad coeuos suos ridēdo dixit. Ue
dote quō ille senex cuz a uicula sicut puer lū
dit. Q̄d beat̄ Iohannes p̄ sp̄m recogno
scēs iuuenē ad se vocauit. cui dixit a dolescē
Tu ne es Iohānes q̄ talia agis et tā sc̄us
haberia. Quē Iohes q̄d in manu tenere re
q̄siuit. Cui cū se arcū diceret tenere ait. quid
inde facias. Et iuuenis. El ues inde ac bestias
sagittamus. Cui ap̄stolus. Quale tūc
iuuenis arcum cepit tendere et tensum it̄

De sancto Iohāne aplo et euā.

manu tenere. S; cū nil ei apłe diceret. iuue-
nis arcū distēdit. Cui iohes. Quare fili ar-
cū distēdisti. Et ille. q; si diuin⁹ iēsus teneret
ad iaciēda iacula infirmos redderetur. Et
apłs ad B. Sic et hūana fragilitas ad prem-
platoz min⁹ valida fieret si sp in suo rigore p-
lister fragiliter suemierdū pdescedere recu-
saret. Itā et aqla cūctis auib⁹ celsi⁹ volat. et
solē clari⁹ cōspicit. et in nature necessitate ad
ima descēdit. Sic et hūan⁹ anim⁹ cū semo-
dicū a pēplatoe retrahit. crebra in nouatōe
ardēt⁹ ad celestia sedū. Beat⁹ igit iohes
v testat⁹ Hiero. cū ipse vsq; ad ipam suā vlti-
mā senectutē ephesi moraret. et vix inē disci-
puloz man⁹ ad eccliam deferret. nec pła ver-
ba dicere posset ad quālibet pausam h dice-
bat vba. Filiioli diligite alterutrū. Tandem
frēs q; cū eo erāt adiuuantes q; sp eadē vba di-
ceret dixerūt ei. Magister q;re sp loqris hec
vba. Qui rēdit. Quia pceptū dñi est. et si so-
lum h fiat sufficit. Refert q; Helinādus
q; cū Iohes euāgelista euāgelii scribere de-
beret pūs indiget ieiunijz vt oraret se digna
scripuit. Fecit autē ipm p illo loco secretissī-
mo. in q; diuina scriptur⁹ secesserat orasse vt
nullas huic insidēs biopi pētorauit ibauz
iniurias pateret. Itaq; eadē loco vsq; bodie
reuerētiā elemēta suare dicūt. Itē Helinā-
dus. **I** Cū igit eēt nonagitanouē an-
noz. et a passiōe dñi fm Iliāno. lxxv. appa-
ruit ei dñs cū discipul⁹ suis dicēs. Vem dile-
cti ad me. q; ipse vt in mēsa mea cūz tuis
frīb⁹ epuleris. Surgēs at Iohes cepit ire.
Cui dñs. Dñica die ad me venies. Veniēte
igit dñica vniuersus ppls puenit i eccliam
q; fuerat i ipi⁹ noie fabricata. Qui a primo
pulloz cātu pōcauit eis dē bonās eos vt ihi
de essent stabiles et i mandans dēseruētes
Post h foueā q; dñs iuxta altare fecit fieri et
terrā extra eccliam iactari. Descēdensq; i fo-
ueā expāsio ad deū manib⁹ dixit. Inuitatus
ad puuū tuū dñe Iesu xpe ecce venio gra-
tias agēs. q; dignat⁹ es me ad tuas epulas
inuitare scies q; ex toto cord meo desiderā-
te. Cūq; ordem finis tāra lux sup eū emicu-
it q; null⁹ in eū respicere potuit. Recedēte at

lumie. māna fouea plena inuenit. qd i loco
illo vsq; bodie generat. ita vt i fundo foueae
instar minute arene scaturire videat. sicut i
fontib⁹ fieri p̄suevit. Sane et edmūd⁹ rex
anglie nulli petēt in nomie sci Iohis euā-
geliste aliqd denegabat. Cū igit q; qdam
pegrin⁹ absente camerario i noie sci Iohis
euāgeliste impone a rege elemosynam
postularēt. Cui rex p̄ciosum anulū cum nil
aliud in p̄mptu habere dedit. S; post plu-
res dies qd miles anglie in trāsmarinis p-
tibus p̄stitit⁹ ab eodē pegrino anulū regi
referendū in h verba recepit. Ille cui et p cu-
ius amore anulū hūc dedisti tibi remandat
Cū liqdo patuit q; beat⁹ Iohānes eides in
forma apparuit pegrini. Ildor⁹ i libro d
oru vna et obitu sciōz patz. Itē ut ait Ioh-
hānes in aux siluestres frondū vgas. luto-
reaq; sara in gēmas. gēmaz fragmina in p-
pā reformauit naturā vduā pcepto popu-
li suscitauit. et rediuitū corp⁹ iuuenis reme-
ante aia repauit. bibēs lenitū haustu euas-
sit piculū. et eodē poculo p̄stratos in vitere
parauit statū. Itē Ildor⁹.

X
De innocētiis

Innocētes dicti

sūt triplici rōe. s; rōe vite. rōne pene-
rōe innocētie assecute Bōe vite dicti sūt inno-
cētes. ex eo q; vūā innocētiā. nō nocentē ba-
buerūt. Nulli enī vnq; nocuerūt. nec deo p-
inobediētiā. nec primo p iniusticiā. nec sibi
p aliquid p̄ci maliciā. Et iō dñ in psal. Inno-
cētes et recti adbeferūt mibi. Innocētes i vi-
ta et recti in fide. Bōne pene qmā innocēt et
iuste passi sunt. Cū psal. Effuderunt san-
guinē innocētē zc. Bōne innocētie assecute
qmā in ipso martyrio assecuti sūt baptisma-
le innocētiā. i. ab originali p̄ciō mūdiciāz
De q; innocētiā dñ in psal. Custodi innocē-
tiā et vide eq̄tatē. i. custodi innocētiā ba-
ptismā. et postmodū vide eq̄tatē bone
opanoniā.

Innocētes ab herode a scalonita i-
terfecti sunt. Tres ei herodes sacra

De innocentibus

scriptura pmemorat. q̄s famulos fecit eoz in
famis crudelitas. Idem dicitur est herodes
ascalonita. sub q̄ dñs nat̄ ē. a q̄ pueri deci
si sūt. Sc̄s dicitur ē herodes antipas q̄ iohes
decollauit. Tern̄ dicitur ē herodes agrippa q̄
iacobiū occidit et perzicarcerauit. Cū de h̄
ettant vsus. Ascalonita necat pueros. anti
pa iohem. Agrippa iacobū claudēs i carce
re perz. S; p̄m herodis hystoria breuit v̄o
am. Antipat̄ idume⁹ vt i hystoria scolasti
ca legit. neptē regis arabū duxit in vxorē. ex
q̄ filiū habuit quē vocauit herodē q̄ p̄m
dū ascalonita dicitur ē. Hic a cesare augusto
regni iudee accepit. Et tūc p̄m ablatū est
scep̄z de iuda. Hūc sex filij nati sūt. s. Antip
pater. Alexander. Aristobol⁹. Archela⁹. He
rodes antipas et Philipp⁹. Alexandrū autē
et aristobolū ex eadē m̄re iudea gentios ro
mā misit liberalib⁹ arab⁹ iudēdos. Id est h̄
a studio redierūt. Et erat alexander grāmā
cus. Aristobol⁹ at acerrim⁹ poator. Itaq;
liberi licē de susceptōe regni cū p̄e discip
tabāt. Ob h̄a p̄e offensus Antipat̄ illis p
ponere satagebat. Cūq; illi d̄ morte p̄is tra
ciassent. et ob h̄a p̄e reiecti fuissent cesarem
adeūt de p̄is iniuria p̄sturi. Interea ma
gib⁹ iherosolymā veniūt et de ortu noui regis
diligēt⁹ sciscutant. Herodes hoc audiens p
turbat̄ iunēs ne d̄ veroy regū genere aliq̄s
nat⁹ esset. q̄ cū itaq; regni inuasorē expelleret
Rogat̄ igit magos vt eo inuēto sibi renūci
ent. simulās se velle adorare quē volebat oc
cidere. Tēz m̄ magi palā viā reuersi sunt i
regionē suā. Vidēs herodes q̄ neq; ad se
venirēt. stelle v̄siōe eos deceptos ab se redi
re erubuisse credidit. et iō ab inq̄siōe pueri
aīm reuocauit. Cū autē audisset q̄ pastores
dixerāt. et q̄ symeon et anna pphauerāt debe
mēt̄ timuit et se a magis turpiē illūsum pu
tauit. Tūc herodes d̄ nece pueroz q̄ erāt in
berblee tractare cepit vt cū eis ille quē igno
rabat occideret. ad monitōz at angeli ioseph
cū puero et m̄re i egyptū in ciuitatē hermo
polum fugit. ibiq; septē annos vsq; ad obitū
herodis p̄māsit. Ingrederē igit dño egyptū
fm̄ Isate p̄māsit v̄niuersa idola corruerūt.

rūt. Tradit q̄s q̄ sic in exitu filioz isrl̄ d̄ egypto
nō fuit dom⁹ i egypto i q̄ p̄curate dño
nō iaceret mortuū p̄mogeniū. itā nec tūc fu
it templū in q̄ nō corruissent idolū. Refert
Cassiodor⁹ i hystoria tripita q̄ i hermo p̄o
licitate iherba de dicat ē arbor q̄ vocatur
psidias valēs i salutē m̄loz si fruct⁹ aut foli
um aut pa comias collo egrotātiū alligetur
Cū igit beata maria cū filio i egyptū fugerz
becarbor vsq; ad terrā inclinata ē. et chabstū
supplicat adorauit. Hec Cassiodor⁹. C
Cū igit herodes d̄ nece pueroz disponeret.
a cesare augusto p̄ptam ē curat⁹. filioz ac
cusatōib⁹ insur⁹. Qui cū p̄barbū iter face
ret. intellexit q̄ magos naues iherusalem trās
uerissent. et iō oēs naues iherusalem p̄buri fecit
fm̄ qd̄ p̄dictū fuerat. In spū vebemētē p̄es
res naues iherusalem. Cūq; pater cū filiis corā
cesare disceptaret. diffinitū est vt filij patri i
omnib⁹ obedirēt et ipe cui velle regnū dimit
teret. Rediēs igit herodes et ex p̄firmatione
fact⁹ audacior. mittēs occidit oēs pueros q̄
erant in berbleem a bimatu et infra. fm̄ ips
qd̄ exq̄sierat a magis. Hoc enī duplicem in
telligētā cōnnet. Idem vt infra dicat ordi
nē ip̄is. et ē sensus. Ab bimatu et infra. i. ab in
fantiū duoy annoy vsq; ad pueros vniū
noctis. Vidicerat enī herodes a magis ea
die q̄ stella apparuit eis dñm natū esse. et q̄
iā ann⁹ fluxerat eo q̄ promāsierat et redierat
dñm anniculū et aliq; insup diez esse crede
bat. Itaq; supra etatē ei⁹ vsq; ad bimōs et i
fra. i. vsq; ad vni⁹ noctis infantes desciuit in
pueros. tūc pueri mox phoseon. nescz pu
er cui sidera famulabāt supra etatē suā v̄si
fra faciēt̄ trāsformaret. Et h̄ snia v̄sitatioz ha
bet et verior reputat. Alio mō exponitur fm̄
Crysostom⁹ vt infra dicat ordinē numeri. et est
sensus. Ab bimatu et infra. i. a pueris duoy
annoy vsq; ad pueros q̄nq; annoy. Dicit
ei stellā p̄annū aī ortū saluatoris magis ap
paruisse. Herodes autē postq; h̄a magis di
dicit. romā vadēs ad buc p̄anū distulit. Cre
debat autē tūc dñm natū fuisse q̄n magis stel
la apparuit. et iō dñm duoy annoy ēē credebat.
Cū pueros bimōs occidit et deinceps vsq;

De innocentibus

ad quinquaginta annos. sed non minores bimis. Cui
asserendi fide facere videtur quod ossa innocentium
habent a deo gratiam quod bimorum esse non possunt.
Prout in dicitur quod lege maiorem erat tunc homines
quatuordecim annos. Ipse autem herodes statim ibi
de punire est. Item sic autem Macrobius aliam me
thodum. et in quodam cronica legitur. prout puulus fu
it berodis ibidem ad nutriendum casu fuerat
dat. quod cum alius a carnificibus occisus. Tunc
impleti est quod dictum est per prophetam. Torplo
rat et plulat. prout scilicet maius audita est in ra
ma. in excelso. **B**erodis autem iudeorum iustis
simus prout in eis de historiis legitur scolasticus est
passus tamen herodis nequaquam remanere impu
niam. diuio ei in iudicio factum est. ut quod multos orba
uerat filius. ipse suis miserabili orbare. Item
alexander et aristobolus ut patris habui sunt
suspecti. Cuius filius autem unus de eorum propter
quod alexander multa sibi donaria promissus si pa
tri venenium propteraret. Cuius filius est etiam et bar
bion foris de promissis sibi muneribus si diu pa
tris barbara raderet eum continuo iugularet. Et
videtur alexandri diuissile. non esse ponendam
speciem in se quod sibi capillos tingeret ut iuuenis
appareret. Ob hoc patris iratus eos occidit fecit
antipatrem autem suum regem instituit. Sed ipsi an
tipater herodem antipater in regnum substituit. In
super herodem agrippa et herodiade uxore pri
lippi quod ex aristobolo suscepit paterna dile
ctione fouebat. Item duplici causa antipater
intolerabile propter premceptum obitum in manu quod eum
antipater occidit propter venenium. Quod herodes
plennius eum in carcere posuit. Augustus autem ce
sar audiuo quod herodes filios occidisset. dixit.
mallem esse herodis potius quod filius. quod cum sit pro
litis potius pater et filios occidit. Ipse autem
herodes cum iam aetate. bene in quatuordecim egri
tudine cecidit. Item febrem valida. pruritum eorum
ponis. colli prunus tormetia. pedum inflatione
ymescantibus testiculis. intolerabili fetore. crebro
anbelitu. et interruptis suspurgetis torquetur. Et
medicis pro oleo posuit. idem quod moriturus est ab
latu. **E**t iudei autem iudeos morte sua
cum gaudio expectare nobiliores iuuenes ex
omni iudea collectos in carcere posuit. diuque sa
lome sororis sue. Scio iudeos de morte mea

gausuros. Sed potero bene multos iugiter et
nobiles eregas mei funeri. si meis volue
ris pere mandare. ut cum spiritus emiserit cunctos
occidas quod in custodia suo. ut sic omni iudea
me offeant in iura. Item erat in consuetudine ut pro
omnibus cibum pomum pro se gladio purgaret et come
deret. Cuius gladium in manu teneret. nullique vio
lenta distenderet. circumspectus ne se aliquis impedi
ret seipsum percussit manu dextra sustulit. Sed
probat. et sustinendo dexteram et impediuit
herodem autem qui iter moriturus esset in aula regia
plulat insonuit. Quo audito exultat antipa
ter. militibus si solueret custodibus pollicetur. Quod
cum cognouisset herodes. gemit filii exultantes
quod propter tunc moriturus. Item inter quos satellites eius
occidit fecit et archilaum pro se regnum instituit.
Sicque pro quinquaginta dies moriturus est a alijs fortuna
nullum. in rebus domesticis infelicissimus. Salome
autem sororis eius omnes absoluit quod rex occidi
mandauerat. Remigius autem in originali super mat.
dicit quod herodes gladio quod pomum purgabat. se
pemit. et quod salome sororis eius omnes vincios. prout
cum fratre ordinauerat interfecit.

XI

De scio thoma cantuariensi

Thomas interpres

turabyssus geminus vel secus. Elbyss
id est. profundus in humilitate. quod patris in alicio et pe
dum pauper lotore. Geminus in platione. quod ge
minate profuit. verbo et exemplo. Secus in pas
sione.

Thomas cantuariensis archiepiscopus du
i curia regis anglie consistere. et quod
ibidem fieri prius religioni videret cur
ria ipsam deseruit. et cantuariensi archiepiscopo se
comisit. a quo archiepiscopo facit ad pces in
ipsi archiepiscopi. regis cancellaria suscepit ut pri
dona quod erat propter malignorum in ecclesiam publi
beret insultus. Quod a deo rex dilexit ut propter des
cellum archiepiscopi in cathedrali honore perc
rauerit sublimari. Qui plurimum resistere.
tandem ad obediendum preceptum humeros suppo
suit ad ponendum. Subito autem in viis profectum
altera prout et caro eius alicio et ieiunio ma
cerat. non solum enim alicio. pro familia de

De sancto Thoma cantuariensi

ferabat s; et femoralia ciliqua usq; ad publi-
cem banulabat. Scitatis aut sua ita subtiliter
occultabat ut saluo sp honestatis rigore s;
decena vestiu et apparatu presiliu concordaret
monib; singlor. Tredecim pauper pedes
quidie curuatis genib; abluebat. et refectos
dans culib; quatuor argenteis remittebat. Rex
aut ad voluntate sua i detrimentu eccie ipsum in-
flectere nitebat. volens ut psuetudines q; lib-
tate eccie pdecessores sui habuerat. ab eode
sint firmaret. Qui duz oino assensu noluit
p se i regis et pncipu puocauit. Quadam
aut vice sic ipe cu alijs epis a rege artat. ut
etia sibi monis sniam minaret. magnor vi-
roru dceptu p silijs vboten assensu pbuit vo-
to regis. Tunc ex h videns aiaz piculu immi-
nere. seipm postmodu i pnia sui cruciauit
et ab altaris officio se suspedit usq; a sumo
pontifice restitui mereret. Requit deniq; rex
ut qd vbo dixerat scpio firmaret. Cui viri-
liter dixit. et a curia creata sibi banulas cru-
cediscessit. clamantib; impus p eu. Capite
fure suspeditur ptoze. Et ecce duo magni p-
ceres et fideles ad eu susulacrimis venientes
sub iuramento assensu q in ei more multi p-
ceres pnrarunt. Vir igit dei magis eccie q;
sibi metuens fuga iuit. et senonia a papa alex-
andro suscepit. et i monasterio ponna celi co-
medat. postmodu i fraiciam usq; deuenit.
Rex vo du roma missis; vt legatu veniret q;
hnegociu diffunderet. oino repulsam patitur
et ob h in ira p archiep m ampl; pcutat. Un-
oia q erat archiep i suoz diripuit et tota ei
pgenie exilio pdenauit. neq; qm deferens di-
tioni vlt exu ordinu vlt etat. Ipe aut prege-
et p regno anglie quidie exorabat. Reuelat
aut archiep q ad sua eet ecciam rediturus
et ad xpm cu palma martyrii migru. Se-
ptimo igit ano sui exilij redire pcedit et a cu-
ctis cu bonore suscipit. E. Ider aliqt di-
es an ei martyru iuuens qda de corpe exiel
et postmodu miraclose rediel aiebat q usq;
ad supmū scioz ordinē duci fuit in aplol
sedē qndā vacuā vidit. Ider cūcū aut eet
h sedes. angel; rñdit q cūdā magno sacerdo-
n anglicoza dño fuaret. Sacerdos qdā

missa d bñ vñgie celebrabat quidie Qui arch-
iepo accusat; ab eo accersit et itaq; ideota et i-
scus ab officio suspedit. Cū aut bñs thomas
ciliu suu suere deberet et sub lecto ipum ab-
scodiss; vt ad psuendū bonā captaret. beata
maria sacerdotu apparuit dicēs. Quid ad ar-
chiepm. ei q; dicas q illa ob cui amore mis-
sas dicebas. et ciliu qd ē in tali loco psuit
et scia rubea de q illd psuit ibidē reliqt. Illa
igit sibi mādāt q iudiciu qd tibi fecerat des-
beat relaxare. Qd ille audies et ita inuenies
stupuit. et iudiciu relaxas sacerdotē h se cre-
tū hñ pcepit. Defendū vt p iura eccie. nec
a rege flecti vlt pce. Cū ergo nullaten; fle-
ci poss; ecce milites regis armati veniunt
vbi archiep sit vociferado inqrit. Quib;
ille occurrens dixit. Ecce ego. Quid vultis.
Et illi. Venim; vt occidaris et vltra viuere
nō valebis. Quib; ille dixit. Ego p deo mo-
ri par sum et p defensione iusticie et eccie lib-
tate. Sugit me qritus. ex pte dei oipotens et
sub anathemate pbeo ne hoz cuiq; aliqt
nus noceat. dō aut et bñe marie et scis oib;
et bñ dionisio cām eccie et meipm comendo
Quib; dicit veneradu caput gladijs ipioz
rum ipenit. sacra capitis corona pcedit cere-
vñ p eccie pauimentu dispgit. et sic martyr
dño psecrat ano dñi. M. d. lxxij. B
Dū igit cleri requie etia incipent et pro eo
missam ageret defunctor subito vt aut an-
geloz chon astates voces catanū interrūpit
martyris missa incipiunt. letabit iust; pñit
et ceti cleri psequunt. Hec ē reuera mutatio
dextere excelis. dū cat; meroris pñt in cācū
laudis. cū illū cui defunctor suffragia ichoa-
uerat martyz postmodu bymnis laudant.
Reuera eximia cōpbat sanctitate pñtus et
martyr dñi gloriosus. quē itao bonore angeli
puenerunt et scioz martyz cathalogo ascrip-
serunt. Passus ē aut scis iste p ecclesia. i
ecclesia. i loco scio. et in tpe sacro inter manus
sacerdotū et religiosoz vt patiens pietas et
psequentiū crudelitas oñdat. Multa in
sup et alia miracula p sanctū suū dñs opari
dignat; est. Ideris enim eius cecis visus.
surdus audiu. claudis gressus. pira morius

De sancto Siluestro

restituata sunt. Idem quoque qua panem asperit
sancti laudant multis extitit in medela. Que
da dñi de angia vario oculo hñe obla sci
niam et maiore pulcritudine affectabat. sup
hoc vouēs ponti nudis pedib⁹ sepulcris bñ
thome visitant. Que cū in orōe pstrata ia
ceret. surgēs inuenit se penit⁹ excecata. statim
qz penitēs cepit rogare beatū Thomā ut iā
nō varios s; salte suos sibi redderet oculos.
qđ tandē cū mag⁹ difficultate vir valuit ob
tinere. E Quida aut illud or aquā sim
plicē p aq̄ scī thome dñi suo i pūde obrulu
puuāt. Cui dñs ait Similimibi vnq; fura
tus fuisti sanct⁹ thomas aquā suā bucte d
ferre pmutat. si autē re furtus aq̄ ipa pmut
euanescat. Hūc igit dicto ille p̄sensit. sciens
q pūde aq̄ nup impleuiss. mira res pūde
pūuo aperuerūt et vacuā inuenerūt. Sic
qz pūes i mēda cio dēpēdit et furti re eui
dēt cōprobat. Aliis qđa docta loq. cuz
nihilus ea inlegrē hē dīdicerat cepit clamare
Scitēbo. adiuua me Et statim in suis moru
cecidit et illa euasit. Quidā quē scūs tho
mas valde dilexerat cū gūit infirmaret iuit
ad ei tūbā et p sanitate sua rogauit et ad libi
tū ipetravit. Sz cū sanat⁹ rediret cepit cogi
tare q illa sanitas aie sue fo sñā n̄ expediret.
pūuēz rediēs ad sepulcr⁹ orauit ut si nō eēt
pule aīne sue pūuo ipa infirmitas rediret
Statimqz infirmitas rediit ut p̄ua. Ine⁹ āt
interfectores in iāu p̄uo diuina d̄seuit ut alij
digatos dēb⁹ suis frustari dīscerpētes. alij
sane d̄stūctes. alij palu dissoluti. alij amen
tes effecti miserabilē interirēt.

XII

De sancto Siluestro

Siluester dicitur a

file qđ ē lux et ira qī lux terre. i. ecclie
q̄ instar bonē tre hz pinguēdine bone opati
onis. nigredine hūilitatis. et dulcedine deu
tōis. Idem ista ei tria agnoscat bona ira. ut
aut palladi⁹. Et siluester dicitur a silua et theos.
qz boies siluestres. i. culos et duos ad fidē
xp̄i traxit. Et sic dicitur in glosario. Siluester
dicitur p̄ndis. agrestis. p̄mbros⁹. nemoros⁹. Et

ndis celestia p̄plā dō. Agrestis sēp⁹ excolē
dō. P̄mbrosus ab oī p̄cupiscētia refrigera
tus. Nemosus in arbores celi plāat⁹. Et
legēdā p̄p̄lauit Eusebi⁹ cesariēsis. quā bea
tus gelasi⁹ in xclio septuaginta epoz a ca
tholica legendā cōmemorat. sicut i decreto
habet.

Siluester a matre re et noie iusta ge
nuit⁹. et a cirino p̄b̄ytero erudit⁹ ho
spitalitatē sūmope exercebat. Et bi
mothe⁹ āt qđa xp̄ianissim⁹ ab eo i bos pūuiz
suscipit. qm ob p̄secutōz ab alijs vitabatur
Hic thimothē⁹ p vñū ānū et cā mēses p̄dica
uit. et p̄ea coronā a secut⁹ ē martiri. dū p̄di
caret p̄stāssime fidē xp̄i. Idem autē i arq̄m⁹
p̄fecit thimothēū mltis abundasse diuinis. eas
a siluestro expēit i feres ei mias mōmōs Sz
cū v̄e thimothēū bñdī diuina nō habuisse
cōperit. siluester idolū molare p̄cepit. alio qm
i crastinū recipet diuersa genera tormētōrū
Cui siluester. Stulte hac nocte morieris. et
sempiterna tormēta recipies. et vel nō v̄ez dū
esse quē colum⁹ recognosces. Siluester igit
carceri iradi⁹. et i arq̄m⁹ ad p̄adiū inuitatur
Dū ergo comediet. os pulas i e gumure sic
p̄lat ut nulla rōe reijcere potuerit ut glutire.
Sicqz media nocte d̄funct⁹ ad tumultū cuz
luctu ducit et siluester cū gaudio a carcere li
berat⁹. Qui n̄ solū a xp̄ianis s; etiā a pagāis
muro diligebat affectu. Erat ei aspectu āge
lic⁹. p̄mōe nudo. integer corp⁹. sanct⁹ opere
p̄silio magn⁹. fid⁹ catholic⁹. ipe p̄antissim⁹
charitate diffusus Et dicitur igit melchirade
epo v̄bis rome. siluester ab oī plebe p̄simuz
remētēs i sūmū pōntificē elect⁹. Hic oīum oz
p̄banoz. viduaz et paupez noia i matricla
sc̄p̄ia bēbat. et oib⁹ necessaria p̄uidebat. Hic
q̄ntū et sextū diē et sabbatuz ieiunius instituit
obseruandū. q̄ntū v̄o q̄ntū dñicū celebrandū
Hecis v̄o xp̄ianis dicēb⁹ sabbatū diē po
tius qz q̄ntū celebrandū r̄ndit hoc fieri n̄ de
bere. qz hoc ē traditōis aplice. et qz dñice d̄be
tur cōpassio sepulture. Cui illi. Quid est sab
batū sepulture in q̄ semel in anno ieiunium
est exhibēdum. Quibus Siluester. Sicut
oīs dies dominic⁹ resurrectionis gloria. sic

De sancto Siluestro

omne sabbatū decorat dñica sepultura Igi-
tur de sabbato acq̄escit. s; b̄ q̄nta feria vabe-
ment p̄cedit. asserētes n̄ d̄bere xp̄ianoz solē
nuantib; sociari. Siluester at̄ ei⁹ dignatē p̄ci-
pue i trib⁹ oñdit. Quomā hac die dñs ad ce-
los ascēdit. ⁊ corpis ⁊ sanḡnis sacramētū in-
stituit. Et sacz crisma eccl̄ia pficit. Des igit̄
rōnib; ei⁹ acq̄escit. **E** p̄sequēte aut̄
p̄stāno xp̄ianos siluester d̄ vbe erit ac i q̄-
dam mōte cū suis clericis māsit. Ip̄e at̄ p̄stā-
tū merito p̄secutōis tyrānice i incurabilez
cecidiit plagā lepre. Tādē ad p̄silū pōnificūz
idoloz adducta sūntia milia pueroz vt eos
occidi faceret. ⁊ se in eoz sanḡne recentē ⁊ ca-
lido balnearēt. Egredietē aut̄ eo ad locum
p̄hibalnei pari debebat. matres puerorum
adē occurrūt. q̄ solus crinib; miserabiliter
plulabāt. Et lacrimās p̄stānus iussit stare
currū ⁊ erigēs se dixit. Audite me comites ⁊
cōmilitones ⁊ oēs ppli q̄ astant. Dignitas
romani ip̄erij d̄ fonte nascit pietatis q̄ hanc
enā legē dedit vt capitali snie subderet q̄cun-
q; i bello aliquē occidisset infāntē. Quāta er-
go erit crudelitas vt h̄ris faciamus filijs.
q̄d fieri p̄hibuim⁹ alienis. Quid iuuat bar-
baros sup̄asse si a crudelitate vincamur. Itā
vicisse extraneas natōes rōe virū ē bellātū
p̄p̄loz. vincere at̄ vicia ⁊ p̄ctā. v̄tus ē morum.
In illis v̄o p̄lis formores nos exultim⁹ illis.
In his v̄o nobilimenplis formores sumus.
Qui enī fuerit i isto certamine sup̄at. victo-
riā obtinet vicē. Victor ei⁹ p̄ triūphū vinci-
tur si pietas ab ip̄ietate sup̄at. Vincat ergo
nos pietas i isto p̄gressu. Bñ ei oim aduer-
santiū poterim⁹ ēē victores si sola pietate v̄-
camur. Qm̄ ei se ēē dñm cōprobat. q̄ suū se
mōstrauerit pietatis. **A**deli⁹ ē ergo me mo-
ri salua vita inocētū q̄ p̄ eoz intentū vitāz
recupare crudelē. quā tñ recupare incertū ē
cū tñ certū sit q̄ sic recuperata crudelis est.
Iussit igit̄ vt matrib; suis pueri redderētur
⁊ dona plima ⁊ infima vebicula p̄berentur.
Sicq; matres q̄ sēdo venerāt ad loca sua
cū gaudio redierūt. Ip̄e aut̄ impator ad pa-
lanū suū reuersus ē. **D** Sequenti v̄o
nocte pet⁹ ⁊ paul⁹ apparuerunt ei dicētes.

Quomā exhoruisti effusionē sanḡnis ino-
centis. misit nos dñs Ip̄e xps dare tibi recu-
perāde p̄silū sanitatis. Siluester igit̄ ep̄m q̄
apud moniē sirapum latrat accersire. h̄ibi
piscinā oñdet. in q̄ imersus terno ab omi cu-
raberis lepre morbo. Tu v̄o xpo hanc vicis-
itudinē reddas vt idoloz tēpla diruas. **X**p̄i
restaures eccl̄ias. ⁊ ei⁹ deinceps cultoz fias.
Eugilās igit̄ **E**ostantū. statim misit mili-
tes ad siluestz. **V**ides aut̄ Siluester milites
statim ad palinā mariyū credidit se vocari
Deo at̄ se recōmēdāns ⁊ socios secū abbor-
tans. **E**ostantino iūrepid⁹ p̄ntat. **E**uip̄stā-
nus assurgens ait. Bñ te venisse ḡtulamur
Quia siluestro resalut⁹ narrauit ei p̄ or-
dinē sui somnij visionē. **P**ercūctiā v̄o con-
stāno q̄ eēt illi duo dij q̄ sibi apparuerunt
Siluester r̄ndit illos ēē xpi ap̄los ⁊ nō deos.
Tūc ad p̄ces ip̄atoris Siluester ap̄loz ima-
gines iussit sibi afferri. Quas vt impator
asperit. illes ēē q̄ sibi apparuerūt declamauit
Siluester igit̄ eū catibecuminiū fecit. ⁊ vniūz
bebdomade ieiunijz sibi indixit ⁊ carceres
ap̄ire monuit. **E**ūq; in aquā descēdisset ba-
p̄tismaus. mirabilis ibi emicuit splendor lu-
cis. Sicq; inde mūd⁹ exiit. ⁊ xpm se vidis-
se asseruit. **P**rima autē die sui baptis-
matis hanc legē dedit vt xps ab vbe romana tan-
q̄ v̄o de⁹ coleret. **S**ecda vt si quis ch̄istūz
blasphemaret capite puniret. **T**ertia vt qui
cūq; xp̄iano fecisset iniuriā bonoz suoz
pte dimidia p̄uaret. **Q**uarta vt sicut impa-
tor rome. sic roman⁹ pontifex caput ab vni-
uersis ep̄is habeat. **Q**uinta vt q̄cūq; i eccl̄e-
sias pfugerit ab oib; fuet iniurijs immunis.
Sexta vt null⁹ nisi de licētia sui anastasi ec-
clesiam edificet iura muros alicui⁹ ciuitatē.
Septima vt ad edificatōem eccl̄iaz decie
possessionū regalū tribuant. **O**ctaua ip̄e
rator ad eccl̄iam sci petri venit. ⁊ de suis cul-
pis se lamētabiliter accusauit. **P**ostmodū
arrepio bidēte ad fundamētū basilice eccl̄ie
p̄struendū terram p̄mus aperuit ⁊ duode-
cim cop̄inos in suis scapulis foras eiecit.
E **H**ec vbi belena mat̄ p̄stāni augu-
stini bebbama p̄stēs audiuit p̄lās laudari

De sancto Siluestro

lū q̄ abrenūciasset simulacris idolorū. s̄ du
re increpat q̄ relicto dō iudeorū crucifixū bo
minē deū colat. Rescribit autē august⁹ ut iu
deorū m̄grōs secū adducat. et ipe xpianorū
doctores pferret. ut sic ex disputatione mu
tua appareat fides v̄a. Addunt igr̄ sc̄a bele
na cēn q̄dragintaunū doctissimos iudeorū
In q̄s duodeci erāt q̄ sapia et eloquētia pre
ceteris runlabāt. Cū igr̄ siluester cū clericis
suis et p̄dicat iudei ad disputandū coram im
peratore insimul venissent. d̄ cōi p̄sensu du
os iudices gēntes sapientissimos et p̄bato
s noie crathon et zenophilū statuerunt. ad q̄s
p̄ineret snia dicēdoz. Qui s̄ gēntes erāt. in
iustissimi et fideles. Taliz̄ inf̄ eos snia ēfir
manū de vno stāte et loq̄ntē ali⁹ non loquāt.
Incipies igr̄ p̄m d̄ illis duodecim noie
abiatbar ait. Cū ist̄ tres deos dicāt. patrē et
filiū et sp̄m sanctū. manifestū est eos contra
legē agere que dicit. Videte q̄ ego sū sol⁹ d̄s
et nō est ali⁹ d̄s p̄ter me. Deniq̄ si dicūt xp̄s
deū ēē q̄ m̄ta fecit signa. In nr̄a etiam lege
m̄ta fuere q̄ miracula plima fecerūt. et tamē
nūq̄ ex hoc deitatis nomē sibi vsurpare au
is sūt sic iste ihs que ist̄ adorāt. Ad quē Sil
uester. Hos vniū deū colim⁹ s̄ nō in tāta so
litudine eū dicim⁹ ut gaudiū filij non babe
ret. Ex vestris autē libris vob̄ imitātē p̄sōa
rū demonstrare valem⁹. Nā patrē dicim⁹ d̄
q̄ p̄p̄bata ait. Ip̄e inuocauit me pater meus
es tu x̄c. Filius de q̄ idē. Filius me⁹ es tu ego
hodie genuite. Sp̄m sanctū de quo idē.
Sp̄s d̄s et ois v̄r̄ eorū. In h̄cā q̄ d̄
nr̄. Faciam⁹ boiem ad imaginē et similitudiez
nostrā. eundē et p̄sonaz pluralitatē et diui
nitatis vnitatē demonstrat. Licet autē sint
tres p̄sone vn⁹ tamē de⁹ est. Q̄ exemplo vi
sibili aliq̄ntē demonstrare valem⁹. Et aeq̄
pietas purpurā impatoris tres sibi plicas fe
cit dicēs. Ecce videns tres plicas. Et expli
cans eas ait. Ecce q̄ tres plice sūt vn⁹ pan
nus. va tres p̄sone sūt vn⁹ de⁹. De hoc autē q̄
d̄ q̄ ex miraculis d̄s credi non d̄z. cum ali
plures sancti miracula fecerūt. nec in se deos
dixerūt sic xp̄us deū p̄ hoc se asserere voluit.
Certe de sup̄bientes contra se nūq̄m pass⁹

est sine pena acerrima p̄terire. sic patet in dā
than et abyron alijsq̄z q̄z plib⁹. Quō ergo
mentiri potuit et se deū dicere q̄ nō erat. cū
eū se deū dicentē nulla pena secuta fuerit. s̄
v̄rūm efficacia comutabatur. Tunc iudi
ces dixerūt. Constat abiatbar a siluestro su
perari. Nam et rō hoc docet. quia si de⁹ nō
esset et se deū dixisset. confere v̄ram mortis
non valeret. Tū illo amoro secū⁹ qui et
Jonas dicebat ad conflictum accedēs ait
Abiaā a deo circumcisiōne accipies iustifi
cat⁹ fuit. et enā oēs filij abiahe p̄ circumcisiōnē
iustificabant. Igit̄ q̄ non fuerit circumcisi⁹.
non erit iustificat⁹. Ad quē Siluester. Con
stat abiaā a n̄ circumcisiōnez dō placuisse. et
amicū dei appellatū esse. Igit̄ nō circumcisiō
ip̄m sanctificauit. s̄ fides et iusticia ip̄m deo
placere fecit. Non igr̄ accepit circumcisiōnez
in sanctificatiōem s̄ in distinctiōem. Isto su
perato tern⁹ q̄ et godolias accedēs ait. Quō
xp̄s vester potest esse de⁹. cum asseratis eūz
esse natū. remp̄tū. traditū. nudatū. felle po
ratū. ligatū. crucifixū. sepultū. cum h̄ omnia
in deo esse non possint. Ad hoc Siluester.
De vestris libris h̄ omnia p̄bam⁹ d̄ christo
fuisse p̄dicta. Nam de eius natuitate dixit
Isaias. Ecce virgo concipiet. et pariet. De et̄ rem
p̄tione Zacharias. Vidi Jesum sacerdo
tem magnū stantē coram angelo et satibā
stabat a dextris eius x̄c. De eius traditiōe
psalmista. Qui dēbat panes meos magni
ficauit sup̄ me supplantatiōem x̄c. De et̄ nu
datione idē. Diuulerūt sibi vestimēta mea x̄c.
De eius potatione fellea idē. Dederunt in
escam meā fel x̄c. De eius ligatiōe. Hēbrais
Unxitis me non sic p̄m q̄ liberaui vos
de terra egypti clamantes a n̄ tribunal iudi
cis humiliastis me. suspendētes in ligno tra
didistis me. De eius sepultura. Hieremias
In sepultura eius reuiuiscet mortui. Cū
ergo godolias quid responderet nō habes
ret. data snia remotus est. S̄ Quare
qui et Annas accedens ait. Ea que de alijs
dicta sunt Siluester iste de suo xp̄o p̄dicta
fuisse firmat. Unde sup̄est ut probet bec de
suo christo dicta fuisse. Ad quem Siluester

De sancto Siluestro

Habuerit ergo alium quem homo recepit. quod felle est ci-
bar. spinis coronatus. crucifixus. mortuus. et se-
pultus. qui resurrexit a mortuis. et ad celos asce-
dit. Tunc statim ait. Si alium non dederit. scilicet
at se esse superatum. Qui cum hoc facere non possit amo-
uet. Quintus qui et doctus producit. qui ait. Si
ex semine dei ipse natus esset. et sanctificatus. ut de-
cans. ergo baptizari non debuit ut iterum sanctifica-
retur. Et hoc quod siluester. Sic circumsilio in christi cir-
cumcisione sine accepit. ita noster baptismus
in christi baptismate inuicem sanctificationis habuit.
Non ergo baptizatus est ut sanctificaretur. sed ut sa-
ctificaret. Qui cum taceret ait. statim. Non
taceret doctus si bene prius non haberet. Tunc
fertur qui et chulsi ait. Vellemus ut siluester ille
causas habet virginis pro nobis exponeret. Et hoc quod
siluester Terra dicitur quod ad formam est corrupta
erat et homo. quod nec dum se ad bibendum humanum
sanguinem aperuerat. nec maledictos spinas ac-
cepit. nec hominum mortui sepulchra bebat. nec
serpenti data fuerat ad edendum. Poptum er-
go ex maria virgine nouum adam fieri. ut sic spiritus
natus ex virgine viceret. sicut nato ex virgine vin-
ceretur. Et qui adeo victor exiit in paradiso. ipse
temptator factus est dominus in deserto. ut qui adam vi-
cerat manducantem. vinceret a domino ieiunante.
Hoc superato septimum qui et Beniamin ait.
Quod ipse vester filius dei per eum qui a diabolo tem-
ptari potuit. ut modo fame panes ex lapide
huius facere videret in domo in templi celsitudinem
leuaret. modo ad adorandum ipsum dyabolum idu-
ceret. Et hoc quod siluester. Si dyabolus ideo vicit
quod ab adam manducare est audire. statim eum
esse superatum. quod est a christo ieiunante preceptus.
Nos autem eum non in quantum deus sed in quantum homo tempta-
tus esse fatemur. Non autem tripliciter est temptatus
ut a nobis omnes temptationes excluderet. et formas
vincendi daret. Sepe namque in homine victoriam
abstinente sequitur temptatio humane glorie. et tempta-
tio humane glorie appetit. diuini et excellentie con-
mutat. Ipse igitur a christo in his vincit ut vincat
in forma nobis donec. Isti superato octa-
uus qui et aroel ait. Constat quod de summe pre-
fectus est et nullus indiget. quod ergo ei opus fuit
ut nasceretur in christo. Quod iterum christum verbis
appellat. Sed et hoc stat quod deus a se habet

ret filium pater dici non potuit. ergo si pater
christi postea dictus est mutabilis factus est
Et hoc siluester. Filius ante tempora ex pa-
tre est genitus. ut faceret que non erat. et ite-
rum est natus ut reficeret que perierat. Que et si so-
lo verbo reficere poterat. tamen per passionem nisi
homo fieret redimere non valebat. quia in sua
deitate ad patiendum aptus non erat. Nec hoc
erat imperfectionis sed perfectionis si in sua non
erat deitate passibilis. Pater filium verbum dei
dixit ex eo patet. quia per prophetam ait. Eructauit
cor meum verbum bonum. De quo spiritus pater fuit
ut. quod spiritus filius extitit. Filius enim eius est verbum
eius. sapientia eius. virtus eius. In patre au-
tem spiritus fuit verbum iuxta illud. Eructauit cor
meum verbum. Semper sapientia iuxta illud. Ego
ex ore altissimi prodii primogenita ante om-
nem creaturam. Semper virtus iuxta illud. Eni-
te omnes colles ego parturij. nec dum fontes
aquarum eruperant etc. Cum ergo pater nunquam
fuerit sine verbo. sapientia et virtute. quomo-
do putas hoc nomen sibi ex tempore adue-
nisse. Hoc ergo amoto nonus qui et iu-
bal dixit. Constat quia deus coniugia non
damnat. nec eis maledixit. quare ergo de con-
iugio natum denegatis hunc esse quem colimus
nisi ut obfuscare coniugia studeamus. Bur-
sus quomodo temptatus qui potens est. patitur qui
victus est. mortuus qui vita est. Denique ad hoc
cogemus. ut duos filios esse dicas. primum quem
pater genuit. alterum quem virgo genuit.
Rursus quomodo fieri potest ut patiatur
homo qui assumptus est sine lesione eius a quo
assumptus est. Et hoc siluester. Nos christi
sum non ideo natum de virgine dicimus ut con-
iugia condemnemus. sed causas virginis par-
tis rationabiliter acceptam nec hac asser-
tione obfuscamus. sed ornantur coniugia.
quoniam hec virgo quem christum peperit. de
coniugio nata est. Temptatus autem christus
ut omnes temptationes dyaboli vinceret.
patitur ut vniuersas passionibus subiceret.
moriatur ut mortis imperium subiugaret.
Dei quoque filius vnus in christo est. qui si-
cut est vere dei filius inuisibilis. ita visibilis
est christus. Est ergo inuisibile hoc quod est

De sancto Siluestro

de? et est visibile? qd est bō. Ita nō posse
boiem assūptū sine passiōe ei? qd assūptū exē-
plo doceri p̄t. Itā p̄nā purpure regis ma-
mur exēplo. Lana ei fuit. et buclane sāguis
accedēs colorē purpureū p̄buit. Cū ergo te-
neret dignitatis colorē in filo. qd tōq̄bat. hoc
qd regie dignitatis colorē est. an bō lana ex-
titerat aīq; purpura fieret. Lanē ergo assū-
milat bō. colon purpure dā. qd sūt in passiōe
fuit dū pateret i cruce. s; passiōi in nullo sub-
iacuit. Decim? qd t̄bara dixit. Nō mibi
placet istō exēplū. qd sūt colorē tōq̄ cum lana
Cui cū oēs diceret. Siluester dixit. Accipe
ergo aliud exēplū. Arbor i se hās sol? splēdorē
cū in dū icū qdē suscipit. splēdor aut ab in-
cisiōe immūis existit. Sic boie panēte diuini-
tas nulli passiōi subiacuit. Undeci-
mus qd sileon ait. Si de xpo tuo p̄p̄he ista
p̄nā nānā sūt. itāte irratiōis. passiōis et moris
causas scire vellemus. Et siluester. Esuruit
xps ut nos reficeret. Suiuit ut arduam nrē
vitalia pocula mīstrat. Lēptat? ē ut nos a
tēptatōib; liberaret. Lent? est ut nos a dō-
mū captiua redimeret. Iratus est ut nos ab
irratione demonū erueret. Ligat? est ut nos
a nodo maledictōis absolueret. Inuiliat? est
ut nos exaltaret. Expoliat? est ut nudatē p̄-
me p̄uariatōis indulgēte indumētō tege-
ret. Spinea coronā accepit ut flores paradī
si p̄duos redonaret. In ligno suspēsus ē ut
p̄cupiscētiā in ligno genitā dānaret. Felle et
aceto potat? est ut boies ad trā flūctem lac et
mel introduceret et fiores nob; mellifluos ape-
rīret. Adxalitatē suscepit ut suā nob; imor-
talitatē donaret. Sepulchre in scōp̄ sepulchri-
tas b̄ndiceret. Surrexit ut mortuis viā red-
deret. Ascēdit i celū ut celi ianuam aperiret
Sedet ad dextris dei ut p̄ces credentū exau-
diat. Itēc siluestro p̄sequēte. vniuersi tū impa-
torē iudices et iudei i laudē siluestri p̄pupe-
rūt vnanimē. Tūc indignat? duodeci-
m? et Zambā indignatōe magna dixit. Alitro-
vos sapiētissimos iudices v̄boz ambagib;
credere et dei oīpotentiā estimare b̄nā rō-
ne cōcludi. S; iā cessent v̄ba et veniam? ad
facta. Similissimū qd sūt qd crucifigū co-

lunt. cū ego nomē dei oīpotēns sciam. cuius
virtutē nec sasserūt sara nec audire valet q̄lis
bet creatura. Et ut me v̄x dicere cōproba-
tis. t̄baur? ad me ferocissim? adducat. et dū
in ei? aure nomē istud insonuerit t̄baur? dū
comoret. Ad quē siluester. Et tū quō bō
men nō audies didicisti. Zambā dixit. Itā
est tū hoc noscere mysteriū qd iudeoz iumi-
cuses. Adducat aut t̄baur? ferocissim?. v̄x
a centū boib; fortissimis tract? Et p̄bā zam-
bā i aure ei? v̄bū pulit p̄tinuo t̄baur? mu-
gens oculisq; ei? cū expirauit. oēsigit i u-
dei vebemēter acclamāt et siluestro infulāt.
Quib; Siluester. Itā dei nomē pulit. sed
nomē pessimi demonis noiauit. De? enim
me? Itā r̄ps nō solū viuētes mortificat. s;
etā mortuos viuificat. Itā occidere posse et
viuificare nō posse est leonū serpentū et fēra-
rum. Si ergo vult ut credam qd nomen dei
monis nō fuerit. dicat ut et viuificet qd oc-
cidit. Itā de dō scriptū est. Ego occidam et
ego viuere faciā. Qd si non potuī nomen
demonis absq; dubio noiauit qd viuēte oc-
cidere pot. mortuū viuificare nō pot. Quis
Zambā ad suscitandū t̄baurā iudicib; v̄ge-
retur dixit. Suscitet eū Siluester in nomine
iesu galilei. et oēs in eū credem?. Itā et si pen-
nis posset volare. istud tū nō valeret p̄ficere
Desigit iudei s; t̄baurū suscitauerit se credi-
turos p̄mittit Tūc siluester orōne facta ad
aure t̄bauri se applicās dixit. O nomē ma-
ledictōis et mortis egredere iussu dñi nostri
iesu xpi. In cui? noie tibi dico. T̄baurē sur-
ge et ad armenū tuū mansuet? recede. Sta-
tū i gr̄ t̄baur? surrexit et cū oī māsuetudine
abijt. Tūc regina iudei iudices et ceteri om-
nes p̄uersi sunt ad fidē. Itā post aliq̄
v̄dies idolorū pontifices ad impatorē ve-
nerūt dicentes. Sacratissime impator ille
draco qui est in fouea postq; fidem xpi re-
cepistis plus qz. ecc. boies quidie interfecit fla-
tu suo. Consulēte super hoc constantino sil-
uestri r̄ndit. Ego p̄ xpi virtutem eū ab om-
ni lesione cessare faciā. Itā promittit pon-
tifices se si hoc faceret credituros. Diante at
siluestro sanctus Petrus apparuit ei dicens.

De circūcisione domini

Secur⁹ ad draconē descēdēt et duo p̄sbrī
q̄ sūt tecū. Cūq; ad eū veneris eū talit̄ alloq̄
rī. Dñs noster ih̄s xp̄s d̄ v̄gienat⁹ crucifir⁹
et sepult⁹. q̄ resurrexit et sedet ad dexterā patris
h̄ v̄etur⁹ est iudicare viuos et mortuos. Tu
ergo sathana eū i hac fouea dñi venerit expe
cta. Quāt ei⁹ ligabis filo et anulo crucis h̄m
te signū desup sigillabis. Postea ad me sa
ni et incolumes venietis. et panē quē vob̄ pa
rauerō comedetis. Descēdit itaq; siluester
cū duob⁹ p̄sbyteris i fouea p̄ gō. cl. duas se
cū ferēs laternas. Tūc draconis p̄dicta v̄ba
dixit et os ip̄i stridens et sibilans ut iussus fu
erat alligauit. Et ascēdēs inuenit duos ma
gos q̄ eos secū fuerāt. ut viderēt si vsq; ad
draconē descēderēt ex draconis feroce pene
mortuos. et eos secū adduxit incolumes atq;
sanos. Qui statū cū mltitudīe infimū puer
si sūt. Sicq; romanorū p̄p̄s a duplici monte
est libat⁹. s. a cultura demōis et veneno dra
conis. Tādē h̄m siluester mortū appropin
quā de p̄trib⁹ amonuit. s. ut in se caritatez
h̄rent eccl̄as suas diligēt⁹ gubernat⁹ et gregē
a luporū morsib⁹ custodiēt. P̄sbrī dñi fel
cū obdormiunt circa annū dñi. cccxx.

XIII

De circūcisione dñi

Circūcisionis do

minice diē q̄ttuor celebrē faciūt so
lemne. Prīmū est octaua natiuitatis domi
Scdm̄ ip̄osino noui et saluteri nois. Ter
ciū effusio sanguis. Quartū sigculū circūci
sionis. Prīmū ergo ē octaua natiuitatis
dñi. Si ei⁹ aliorū sc̄orū octauē solēnes sūt. q̄n
to magis dies octaua sc̄i sc̄orū solēnis erit.
h̄m videt⁹ q̄ natiuitas dñi deat h̄re octauam
q̄ ei⁹ natiuitas rēdebat ad mortē. obit⁹ at s̄a
ciōz iō octauas h̄nt. q̄ ip̄i tūc nascūt ea na
tiuitate q̄ ē ad vitā etnā ut postea resurgāt i
corpi⁹ gl̄iosis. Eadē rōe videt⁹ q̄ n̄ deat h̄re
octauā natiuitatis biē v̄gil. nec bñ ioh̄is bap.
sūt nec resurrectio dñi. q̄ iā facta erat ipsa re
surrectio i re. S; notādū q̄ sic dī p̄posuimus
sūt octauē sup̄pleōis ut ē octaua natiuitatis
dñi. iā sup̄plem⁹ q̄d min⁹ i festo factū fuerat

sc̄i officii d̄ parturiēte. Tū enā i missa olim
psuenerat cātari ad honore biē v̄gis. Tul
tū tūm zc. Itē sūt octauē venerandis. ut pas
sce. p̄the. biē v̄gis. b. ioh̄is bap. Itē deuotiō
nis ut cuiuslibz sc̄i p̄nt fieri octauē. Figura
tōis ut sūt octauē instituē d̄ sc̄is q̄ significāt
octauā resurrectōis. B Scdm̄ est un
posino noui et saluteri nois. Hodie ei⁹ im
posuū est ei⁹ nomē nouū q̄d os dñi noiauit.
Nomē p̄ter q̄d n̄ est aliud sub celo i q̄ opor
teat nos saluos fieri. Nomē q̄d s̄m Bernē
mel in ore. melos i aure. et iubil⁹ i corb. Ho
mē q̄d sic dīc idē bern. instar olei lucet p̄dica
tū. pascat recogitātū. lenit et vngit iuocatum
H̄m at̄ triplex nomē. sic ex euāgelio manife
stat⁹. s. fili⁹ dei. xp̄s et ih̄s. Vocat⁹ at̄ fili⁹ dei in
q̄ntū est de deo de⁹. xp̄s in q̄ntū est hō a p̄fo
na diuina q̄ntū ad hūanā naturā assumpt⁹.
Iesus in q̄ntū est de⁹ humanitatu vniū
De hoc triplici noie dī Bern. Vos q̄ i pul
uere estis exp̄giscimini et laudate. Ecce dñs
venit cum salute. venit cū vngēto. venit cū
gl̄ia. Itē q; enī sine salute iesus. neq; sine p̄n
ctione xp̄s. neq; sine gl̄ia venit fili⁹ dī. Si
quidē ip̄e salus. ip̄e p̄nctio. ip̄e gl̄ia. Quā
tum aut̄ ad hoc triplex nomē an̄ passionem
p̄fecte notus nō erat. Itā q̄ntū ad p̄mū ab
aliquib⁹ cognoscebat cōiecturaliter. sicut a
demonib⁹ q̄ dicebāt ip̄m esse filiū dei. Quā
tum ad secundū p̄cularit̄. ab aliquib⁹ enī
paucis cognoscebat esse xp̄s. Quantum ad
tertū vocaliter quia q̄ ad hanc vocē Iesus
sed non quo ad rōnem nois q̄d est saluare
Post resurrectōem aut̄ hoc triplex nomen
clarificatū est. Prīmū nomen quo ad cern
tudinē. Secundū quo ad diffusionē. Ter
tium quo ad nominis rationē. Prīmū
igit nomen est fili⁹ dei. Et q̄ hoc nomen sibi
recte pueniat sic dīc Philari⁹ in libro de trimi
tate. Clere dei filiū v̄nigenū dñm nostrū
sum xp̄m esse multis modis cognūū est. dñ
de eo testat⁹ pater. dñ de se ip̄e p̄fitei. dñz apl̄i
p̄dicāt. dñ religiosi credūt. dñ demōes con
fiteant. dñ iudei negāt. dñ gentiles in passione
cognoscūt. Idem. Domini deū nostrū Je
sum xp̄m his modis cognoscimus nomine

De circūcisione domini

natiuitate nostra. p̄tate. p̄fessioe. Secūdo
dū nomē est x̄ps. qđ interpretat vnc̄. Ipe enī
fuit vnc̄. oleo leuicie p̄ncipib⁹ suis. Ipe h̄
aut̄ qđ vnc̄. insinuat qđ ipse fuit p̄p̄ta. pu
gil. sacerdos et rex. Iste ei q̄tuor: p̄sone olim
pluerat iungi. Fuit enī p̄p̄ta i doctrine
eruditiōe. pugil i diaboli debellatiōe. sacer
dos i p̄is reconciliatiōe. rex i p̄mior̄ retribū
tiōe. Ab h̄ scđo noīne denotamur qđ a x̄po
dicimur xp̄iani. De qđ noīe sic dicit. Elogi⁹.
Christian⁹ iusticie. bonitatis. integritatis. pa
tētie. castitatis. pudicie b̄n̄m̄itatis. innocē
tie. pietatis nomē est. Et tu istō quō n̄bi de
fendis et p̄dicas cui de tā plurimis reb⁹ nec
pauca subsistūt. Christian⁹ ille ē qđ nō noīne
tān̄ h̄enā ope extat. Hec Elogi⁹. Et Ter
tiū nomē est ihs. Hoc aut̄ nomē ihs h̄m̄ ber
nardū dī ab⁹ fons. medicia et lux. Hic aut̄
ab⁹ m̄ltiplicē bz̄ effectū. Est ei ab⁹ p̄forauit
impiguitatē. roboratū et vegetatū. De
bis sic dī Berni. Est ab⁹ h̄ nomē ihs. An nō
toties p̄foraris q̄n̄s recordaris. Quid eq̄
mētē cogitans ip̄nguat. qđ ita exercitatos
reparat sensus. v̄tutes roborat. vegetat bonos
mores. atq; castas fouet affectōes. Scđo
dī fons. In dī uō Berni. Ihs ē fons vite si
gnat⁹ qđ i q̄tuor riuos se diffundit i plateas
Un̄. Qui facit est nob̄ sapia. iusticia. sc̄ifi
catio et redēptio. Sapia i p̄dicatiōe. iusticia
in p̄ciōz absolutiōe. sanctificatio i p̄uersatio
ne p̄l̄n̄ p̄uersione. redēptio i passiōe. Hec
Berni. Alibi qđ sic dī. Tres riuī fluxerunt a
iesu. v̄bū doloris. in quo est p̄fessio. sanguis
asp̄sionis. in qđ est afflictio. aq̄ emundatiōis i qđ
est op̄ificatio. Lani⁹ i medicia. Un̄ sic ait.
Est enī h̄ nomē ihs medicina. Ihs ille ita
ire ip̄enū cohibet. sup̄bie tumore sedat. sanat
lucos vuln̄. restringit luxurie fluxū. extin
guat libidinis flāmā. sc̄im̄ tempat auaricie.
actionē de decoris fugat puriginē. Quā
to est lux. Un̄ ait. Un̄ putas i toto orbe tan
ta et tā subita fidei lux nisi dī p̄dicato Ihesu.
Hoc ē nomē qđ paul⁹ portabat corā gēti
bus et regib⁹ tāq; lucernā sup̄ candelabriz.
Hoc etz nomē ihs ē mulie fauuians.
Un̄ Berni. Si scribas n̄ sapu mibi nisi lege

roib⁹ illū. Si disputes ac p̄feras nō sapit
mibi nisi sonuerit ihs. Ipe Richard⁹ de
sc̄is victore. Iesus ē nomē dulce. nomē dele
crabile. nomē p̄foras p̄ciōe et b̄n̄ spei. Ergo
iesu esto mibi ihs. Scđo ē m̄ltē p̄uolūta
na. Un̄ petr⁹ rauēn. Vocabis nomē ei⁹ Ie
sum. Hoc ē nomē qđ dedit cecis visum. sur
dis audiri. claudis gressum. h̄m̄onē mutis
vitā moriū. totiq; diaboli potestate de ob
fessis corpib⁹ v̄b⁹ n̄ois effugauit. Ter
tio est m̄ltē excellēte et sublimat⁹. Unde
Berni. Nomen saluatoris mei. fratris mei.
carnis mee. sanguis mei. nomē a seculis ab
sconditū. s̄ in fine seculoz reuelatū. nomen
mirabile. nomē ineffabile. nomē inestimabi
le. imo eo mirabili⁹ q̄ inestimabili⁹. eo ma
gis gratū qđ gratuitū. Hoc aut̄ nomē Ie
sus imposuit ei ab eterno. ab anglo. et a pa
tre putatiuo sc̄z Ioseph. Iesus ei saluator
interpretat. Dicit aut̄ saluator tripliciter. Vel
a potētia saluādi. v̄l ab habitu. vel ab actu.
Scđm̄ qđ dicit a potētia saluādi puenit ei
hoc nomē ab eterno. Scđm̄ qđ dicit ab ha
bitu saluādi sic fuit imposuit ab angelo et cō
uenit ei a p̄ncipio p̄ceptiōis. Scđm̄ qđ dicit
ab actu saluādi dī imposuit a Ioseph rōne
future passiōis. Un̄ glosa sup̄ illud. Vo
cabis nomē eius iesum. dicit. Nomen impo
nes qđ ab angelo vel ab eterno imposuit
est. Et tangit hic glosa h̄ac p̄dicam triplicē
denominatiōe. Et i enim dicit. nomen im
pones tangit denominatio a Ioseph cum
dicit quod ab angelo vel ab eterno impos
uit est tangit alie due. Recte igit̄ in die
capitis anni. constituta a roma capite mū
di. et insignita capuali littera alphabeti Chri
stus caput ecclie circumadi. nomen ei im
ponitur et eius natiuitas octauus dies co
latur. **D** Lani⁹ est effusio sanguis x̄pi
Hodie enim sanguinē suū p̄mo pro nob̄
fundere cepit. qui ipsum postmodum plu
res effundere voluit. Quinq; enī vicibus
sanguinē suū pro nob̄ effudit. Primo in
circūcisione. et h̄ effusio fuit nostre redēptio
maimū. Secūdo in oratione. et h̄c ostēn
dit nostre redēptionis desiderium. Lani⁹

De circūcisione domini

in flagellatōe. et hūc fuit nostre redēptiōis me-
ritū. q̄. lūo ore et sanan sum⁹. Quarto i cru-
cifixione. et hūc fuit nostre redēptiōis p̄ciū. tūc
ei q̄ nō rapuit exoluit. Quinto i lateris ap-
tōe. et hūc fuit nostre redēptiōis sacramētū. idē
enī exiit sanguis et aq̄. q̄d figurauit nos p
aquā baptisimi debere mūdari. q̄ dē baptis-
m⁹ habuit⁹ erat efficaciam a sanguine xp̄i

Quartū et plimū ē signaculū circūcisio-
nis. q̄d q̄d xp̄s hodie accipere dignat⁹ ē. No-
luit ar dñs circūcidī p̄p̄t mltas rōes. P̄mo
rōe sui vt perā carnē hūanā se assūp̄sisse oñ-
deret. Sciebat ei aliq̄s futuros q̄ dicerēt ip̄s
nō corp⁹ vey s̄z fantastiū assūp̄sisse Et iō
vt eoz erroze pfutaret voluit circūcidī. et s̄a-
guinē ibi emittere. Corp⁹ enī fantastiū san-
guinē nō emittit. Scdo rōe nostri. vt nos
sp̄ualiter debere circūcidī monstraret. Du-
plex ei est circūcisio s̄m Bern. q̄ d̄z fieri a no-
bis. s̄. exterior in carne. et interior i mēte. Cur
cumcisio exterior p̄sistit i tribus. s̄. in habitu
ne sit notabilis. in actiōe ne sit rep̄bensibilis.
et in s̄mone ne sit p̄ceptibilis. Interior autē
sistit p̄sistit in trib⁹. s̄. in cogitatōe vt sit sancta
in affectiōe vt sit pura. in intēdiōe vt sit recta.
Hec Bern. Itē rōne nostri. vt nos salua-
ret. Quēadmodū enī sit cauteriū i vno mē-
bro vt totū corp⁹ sanet. sic xp̄s voluit porta-
re cauteriū circūcisiois vt sic totū corp⁹ my-
sticiū saluaret. Col. ij. Circūcisi ei estis circū-
cisione nō manufacta i expoliatiōe corp̄is
carnis. s̄z circūcisione xp̄i. glosa. a vicis tan-
q̄z petra acutissima. Petra enī erat xp̄us. j.
Cor. x. Et Exo. iij. Tulu ilico sephora acu-
tissimā petraz. et circūcidit carnē p̄p̄ciū filij
sui Circūcisione x̄c. Duplīciter exponitur s̄m
glosam. P̄mo mō sic. Circūcisi inq̄z estis
circūcisione nō manufacta. i. humano ope
s̄z diuio. i. circūcisione sp̄uali. que q̄dē circū-
cisio fit in expoliatiōe corp̄is carnis. hoc est
depositiōe carnalis boīs. i. vicior et desiderij-
orū carnaliū. s̄m q̄d caro accipit. j. Cor. viij.
Caro et sanguis regnū celoz nō posside. x̄c.
Estis inq̄z circūcisi circūcisione non manu-
facta s̄z circūcisione sp̄uali. Scdo modo sic
Circūcisi inq̄z estis in xp̄o et hoc circūcisioe

nō manufacta. i. circūcisione legali. q̄ q̄dem
manufacta siue legalis fit in expoliatiōe cor-
poris carnis. i. corp̄is q̄d est caro. s̄. cuius car-
nis q̄ in circūcisioe legali auferit. Non estis
inq̄z circūcisi ista circūcisioe s̄z circūcisione
xp̄i. i. sp̄uali in q̄ oia vicia āputata sunt. Vñ
Boz. ij. Idē enī q̄ in manifesto inde⁹ est. ne
q̄z q̄ in manifesto i carne est circūcisio s̄z qui
in abscondito inde⁹ ē et circūcisio cordis i sp̄u
nō lra. cui⁹ laus nō ex boib⁹ s̄z ex deo ē. Cur
cumcisio estis circūcisione nō manufacta in
expoliatiōe corp̄is carnis s̄z circūcisione xp̄i.

Tertio rōne iudeoz vt i excusabiles eēt
Sic circūcisus nō fuisset potuissent se iudi
excusare et dicere. Nōne nō recipim⁹. q̄z disti-
milises parib⁹. Quarto rōne demonij.
ne s̄z in carnatiōis mysteriū cognoscerent
Cū enī circūcisio fieret contra originale pec-
catū. creditur diabol⁹ et hunc q̄ circūcideba-
tur similiter peccatoze esse q̄ circūcisiois reme-
dio indigeret. Id̄o p̄ter eandē causam vol-
uit vt mater sua virgo p̄petua esset despon-
sata. Quinto rōne p̄fecte iusticie adim-
plende. Sicut enī baptizari voluit vt p̄fectā
iusticiā. id est. p̄fectā humilitatē. que est sub-
dere se minorū impleat. sic etiam voluit cir-
cumcidī vt eandē humilitatē nobis ostēde-
ret. dum auctor et domus legis voluit se sub-
dere legi. Sexto ratiōe legis moysayce ap-
probande q̄ erat bona et sancta et cōplenda
q̄z nō venerat legē soluere s̄z adimplere. Bo-
manoz. xv. Dico enim Jesum xp̄um minis-
trum fuisse circumcisiōis propter verita-
tem dei x̄c. Quare autē circumcisio octaua
die fiebat multiplex potest ratiō assignari.

Prima sumit penes intellectū historici
siue litteralem. Nam sicut dicit rabimoyse
marimus philosophus et theologus. licet iu-
deus. puer in septē diebus ante ad huc tene-
ritudinis est quāte est ad huc in p̄tero ma-
tris existens. In octauo autē die fornicat⁹
et solidatur. et ideo vt dicit noluit dominus
paruulos ante octauū diem circumcidī ne
ob nimiam teneritudinē nimis lederent. Ul-
tra octauū vero diē ipsam circūcisiōe nō
luit prolongari p̄pter tres causas quas p̄ius

De circūcissione domini

idē assignat. **I**sta ut piculū emittet. ne. si in
mū differret sine circūcissione eos mori pinge
ret. **S**cda ut dolor puuloy pūdeat. cū enī
in circūcissione maxm^o dolor sit. voluit eos
dñs circūcidi dū puā adhuc imaginatōem
haberēt ut minore ibi dolore lenirēt. **T**ertio
ut penitū tristitie pūlet. **I**stā cū ex circūcissione
pleriqz puuli morerēt. si circūcisi fuissent iaz
magm^o et h^o mortui. maior dolor fuisset pa
rēb^o qz si morerent^o octo tantū dies hūes.

Scda rō sumit penes intellectū anago
gicū siue celestē. **I**stō enī octaua die fiebat ut
daret^o intelligi q^o octaua resurrectionis ab oī
pena et miseria circūcedemur. Et sūm^o h^o octo
dies erūt octo etates. **I**stuma ab adam vsqz
ad noe. **S**cda a noe vsqz ad abraā. **T**erna
ab abraā vsqz ad moysen. **Q**uarta a moy
se vsqz ad dauid. **Q**uinta a dō vsqz ad xpm.
Sexta a xpo vsqz ad finē mōdi. **S**eptima mo
riētū. **O**ctaua resurgētū. **U**l^o octo dies i
telligunt^o octo q^o in etna vita possidebim^o. q^o
enūerat **E**ug^o. dīcēs. Quid aliud ē ego ero il
loy de^o. nisi ero eis vñ sanct. **E**ro qūqz bo
nelte desiderat. **I**stā. sal^o. vñ^o. copia. glia.
honor. par. et omē bonū. **U**l^o alit^o. **I**stā. **S**eptē
dies intelligit^o bō pñs ex corpe et aīa. **Q**uar
tuor enī dies sūt qūtuor elementa ex qbus cor
pus pñst. et tres dies sūt tres potēte q sūt i
aīa. **I**stā. pñs. aīa. rāscibil^o. et rōnalis. **I**stā. **I**stā
q nūc h^o septē dies qñ vñitāt etnē cōmūta
bilitatis pūget. nūc octo dies hēbit. et illo oc
tauo die ab oī pena et enā culpa circūcedet.

Terna rō sumit penes intellectū tropolo
gicū siue morale. Et sūm^o hoc octo dies dūer
si. nōde pñt accipi. **I**stūm^o pñt esse pñt cogni
tio. **p**sal. Quoniam iniquitatē meā ego cognos
co. **S**cda pñt pñt delectō malū et faciēs
di bonum. qd notat in filio pñt qui dixit.
Surgā et ibo ad pñm meū. **T**erna pñt
do: de pñt. **U**l^o aplūs. **Q**uē enī fructū ba
būstis nūc illi qb^o nūc erubescas. **Q**uar
tus amor de futuro iudicio. **J**ob. Quasi
mētēs sup me fluxerūt nūm dei. **I**stā. **I**stā.
Sive comedā siue bibā siue aliud aliqd fā
ciā sp^o videt^o mibi illa vox in aurib^o meis so
nare. **S**urgite mortui et venite ad iudiciū

Quint^o pñt. **U**l^o **I**stā. **L**uctū vñget
nū facitū. **S**ext^o pñt. **p**sal. **D**ixi pñt
bor aduersū me in iusticiā. **S**eptim^o pñt
venie. **I**stā et si iudas pñt suū pñt a fūe
rit. nō in spe venie. et iō nō est misericordiā
pñt. **O**ctau^o pñt. **S**anctificatio. et in hac die bo
mo spūalit circūcedit nō solū a culpa s^o enā
ab oī pena. **U**l^o duo pñt dies sūt dolor de
pñt et de pñt. et desiderii emendandi. **E**lly
duo pñt mala q fecimus et bona q omisi
mus. **E**lly qūtuor sūt orō. lacrimay effusio
corpis afflictio. elemosinay largitio. **U**l^o
octo dies pñt et octo quoy diligēs pñt
no oēm volūtātē peccandi a nob^o circūcedit
ita q q vñū diligētē pñt a uerū vñam ma
gnā dietā faciet. **Q**uoy septē enumerat ber
nard^o dīcēs. **S**eptē sūt de essentia hominis
q si bō pñt et eternū nō peccaret. **I**stā. ma
teria vilis. opano turpis. erū. flebilis. stans
instabilis. mors instabilis. dissolutio mis
rabilis. et dñatio detestabilis. **E**t octauū pñt
esse consideratio glorie ineffabil. **Q**uar
ta rō sumit penes intellectū allegoricū siue
spūalē. **I**stā. hoc quinqz dies erūt quinqz li
bri moysi in qbus pñt lex. **D**uo erūt pñt
te et pñt. **O**ctau^o dies erūt doctrina euāgelis
ta. **S**z in septē pñt dieb^o nō fiebat pñt
circūcissio. **I**n octauo at pñt circūcissio
fit ab omni culpa et ab omni pena. nūc spe
s^o tandē in re. **E** **Q**uare autē data fūe
rit circūcissio sex sūt cause q notant^o in bis
sibus. **E** autē rñ. signū. meritū. medicina. fis
gura. **E**xēplum fuit olim circūcissio dura
De carne autē circūcissionis dñi b^o pñt
eā karolo magno attulit. et ipse eā a quis gra
ni in ecclia sancte **E**stare bono nō fice collo
cauit. **I**karol^o vñ illam postea ferē carosus
translulisse. **I**stā autē dñe esserome in ecclia
que b^o sancta sanctoy. **U**l^o et ibidē scriptum
legitur. **C**ircūcissa caro xpi. sandalia clara
Et vñblici vñget hic pñt caro. **U**l^o et ea
die fit statio ad sancta sanctoy. **S**z si h^o vñpē.
valde vñqz mirabile est. **E**z enim caro ipa
fit de veritate humane nature credimus q
resurgēte dñs redijt ad locū suū glori
ficatū. **E**lly qū dixerūt q hoc verum sit iuxta

De epiphania domini

opinionē illoz q̄ dicūt illō solum eē d̄ vitate humane nate. q̄d ab adā traductū est. et illō solū resurgere. Notandū q̄ olim a pagania et genib⁹ i his kalēdis mltie supstitiones obfuabāt q̄s scī etiā a xpianis vir extirpare potuerūt. Quas Aug⁹. in q̄dā s̄mōe p̄met morat. Credētes ei vt dī Janū ducē q̄ndaz dei esse eū in his kalēdis plimū venerabāt. et ei duas facies figurabāt. vnā post se et alia aū se. q̄ erat finis anni p̄teriti et p̄ncipiū sequeūtis. Rursus i his kalēdis formas monstruosas assumebāt. alij vestiētes se pellibus pecudū. alij assumētes capita bestiaz ex q̄ dicabāt nō tā habuī se beluīnū bz q̄ sensū. Alij tunicis muliebrib⁹ vestiēbant nō erubescētes inferere tunicis muliebrib⁹ milia: res lacertos. Alij ita auguria obfuabāt. vt focū de domo sua v̄ aliud q̄cūqz bñficiū culibet petēti nō tribuerēt. Diabolicas etiā strenas. et ab alijs accipiunt et alijs tradunt. Alij in nocte mēlas laute p̄parant. et fictoria nocte manere suūt credētes q̄ p̄ totū annūz p̄uina in tali sibi abūdantia p̄cuerent. Et subdit Aug⁹. Qui de paganorū p̄suetudie aliqd obfuare voluerit. timēdū est ne nomē xpianū ei p̄desse n̄ possit. Qui etiā stultū boīnū ludēb⁹ aliquā bñanuatē p̄penderit p̄cū eoz p̄ncipē se eē nō dubitet. Vos autē frēs nō sufficiat q̄ h̄ malū nō facis. s̄ vbi cūqz fieri videris arguite corripite et castigate. Hec Augustin⁹.

XIII

De epiphania dñi

Epiphania domini

in q̄duplici decorat miraculo. et iō q̄duplici vocabulo nūcupat. Hodie ei magi xpm adorāt. Ioh̄es xpm baptizat. aqua i vinū xps mutat. et q̄nqz milia boīm de quib⁹ qz panib⁹ sanat. Cū ei Ihs esset tredecim dierum magi ad eū stella duce venerūt. Et in die epiphania ab epi q̄d est supra et p̄banos q̄d est apparitio. q̄ tūc desup stellā apparuit. siue ip̄ xpus p̄ stellā q̄ desup visa est magis per⁹ d̄s demonstrat⁹ est. Eadē die reuolut⁹ xxx. annis. cū iam annū tricesimū attingit

set. q̄ habebat viginonē annos et tredecim dies. erat ei incipies q̄i annoz. xxx. vt dī Lucas. Et s̄m bedā habebat. xxx. annos plenos. q̄d et romanā eccliam tenere asseru. tūc inqz i iordanē baptizat⁹. Et ob h̄ vocat⁹ theophania. a theos q̄d est d̄s. et p̄banos q̄d est apparitio. q̄ tūc d̄s trinitas apparuit. pat̄ in voce fili⁹ in carne. spūs sc̄us i colūbē spē. Ipo ite rum die reuoluto vno anno. cū esset triginta vlt̄ trigintaūm annoz et tredecim dierum aq̄m in vinū mutauit. Et ob h̄ vocat⁹ bethphaiā. a beth q̄d est dom⁹. q̄ i miraculo factū in domo per⁹ d̄s apparuit. Ipo ite die reuolut⁹ to anno cū esset annoz triginta vni vlt̄ triginta duoz et tredecim dierum q̄nqz milia boīm d̄ q̄nqz panib⁹ sanauit. sicut dī Beda. et sic dī i illo hymno. q̄ in mltis eccl̄is cantat⁹. et sic capit. Illuminā a lūmīnē. Et ob h̄ vocat⁹ tur phaguania. a phage q̄d est bucca siue manducare. De hoc autē quarto miraculo p̄z bac die p̄gerit dubitat. tū q̄ in originali Bede nō sic exp̄s̄ legi. tū q̄ Ioh̄. vi. vbi de hoc miraculo agit dī. Erat autē primum pasca. Et ista ergo q̄d triplex apparitio ista die facta est. Prima facta est p̄ stellā in p̄ sepio. Secda p̄ voces patris in iordanis fluuiō. Terna p̄ mutatioz aq̄ in vinū i p̄uuiō. Quarta p̄ multiplicatioz panū in deserto. Prima at apparitio p̄cipue hodie celebrat⁹. et iō et h̄istoriā p̄sequamur. B̄ Hato enī dñō tres magi hierosolimā venerūt q̄z noīa in hebreo sūt a p̄ellius. ameri⁹. dama/ scus. grece galgalath. magalath. sarachin. latine caspar. balthasar. melchior. Cui⁹ modū autē magi fuerint bi. triplex extat s̄nia. s̄m q̄d magus triplici dicit⁹. Almag⁹ enī dī illu/ sor. malefic⁹. et sapiēs. Dicit ergo q̄daz bos reges ab effectu dictos fuisse magos. i. illu/ sores. ex eo s̄z q̄ berodē illuserūt. q̄ ad eum nō redierūt. Vñ et dicit⁹ de Iherobe. Quidē q̄ illusus esset a magis. Et magus ite dicitur maleficus. Vñ malefici p̄baronia dī cūnt magi. Et inde dicit Chrysostom⁹ bos magos vocatos. Dicunt enim istos fuisse maleficos. s̄z postea conuersos. Quib⁹ dñs poluit nannuatē suā reuelare. et eos ad se

De epiphania domini

[illegible]

quā talis puer ad quē pperabat eos in
 tā breui spacio pducere potuit. Tūc poterit
 dici sūm hierony. q̄ sup̄ dromedarios vene-
 rit q̄ sunt a italia velocissima. q̄ iamū currūt
 vna die quāū equi in trib⁹. Tūc d̄ dromeda-
 ri⁹ a dromos qd̄ est cursus ⁊ arcus qd̄ ē v̄r⁹.
 Cū ergo hierosolyma venissent interrogauē-
 rūt dicētes. Tūc est q̄ nat⁹ est rex iudeorum.
 Nō interrogauerūt an nat⁹ sit. q̄ B̄ credebāt
 s̄ q̄ nāt⁹ vbi nat⁹ sit. Et q̄si aliq̄s interrogasset
 eos. vñ scitis hūc regē natū eē r̄iderūt. Tū-
 dum stellā ei⁹ in oriētē ⁊ venim⁹ adorare eū.
 Hoc est. Nos existētes in oriētē. vidim⁹ stel-
 lam ei⁹. ⁊ ei⁹ naturam ostēdit. vidim⁹ in q̄s
 sup̄ iudeā posuit. Tūc nos existētes in nostra
 regione vidim⁹ stellā ei⁹ in oriētē. ⁊ in oriēta-
 li pie. His vbi sicut dicit Bernig⁹ in origi-
 nali veyboiem ⁊ veyregē ⁊ vey dei cōfessi
 sunt. Vey boiem cū dixerūt. Tūc est q̄ nat⁹
 est. Vey regē ei⁹ auit. Vey iudeoy. Vey de-
 um cū subiungunt. Venimus adorare eum
 p̄ceptū enī fuit vñ null⁹ nisi sol⁹ de⁹ ado-
 raret. S̄ herodes p̄audēs turbat⁹ est ⁊
 ois hierosolyma cū illo. Triplici de cā rex
 turbat⁹ est p̄damo ne iudei regē natū tāq̄m
 suū recipient. ⁊ letanq̄s alienigenā expellerēt.
 Tūc t̄ b̄ yf. Sicut ramū arboris in excelsō
 posuit leuis etiā aura monet. sic ⁊ sublimēs
 homines in culmine dignitatū existētes le-
 uis etiā fama p̄turbat. Secūdo ne a roma-
 nis culpā possit si aliq̄s ibi rex vocarentur
 quē augst⁹ nō p̄struisset. Si enī ordina-
 uerāt romani vñ null⁹ de⁹ vel rex sine fili-
 cētā ⁊ impio diceret. Terno quā sicut dicit
 Grego. Tūc regē nato rex terre turbat⁹ est.
 q̄ nūq̄ aliūdo terrena p̄fundit dum cel-
 siūdo celestis ap̄i. Ois etiā hierosolyma
 cū illo turbata ē triplici de cā. p̄damo q̄a
 impij gaudere nequūt de aduētū iustū Se-
 cundo vñ regi turbato aduārent p̄ hoc q̄ se
 sibi turbatos oñderēt. Terno quis sicut sele-
 vennis cōcutientib⁹ vnda concutit. sic ⁊ re-
 gibus ad inuicē certantib⁹ p̄p̄s p̄turbatur. ⁊
 iō ex hoc timuerūt ne sc̄z p̄ni ⁊ venturo re-
 ge ad inuicē certātib⁹ ip̄i p̄turbationibus ⁊
 voluerent. Idēcō est t̄ b̄ yfostoi. **B**

De epiphania domini

Luc berobes oēs sacerdotes et scribas conuocāsciscuabat ab eis ubi xp̄us nāsceretur. Cū aut ab eis didicisset q̄ i bethleē iude vocāscis ad se clam magis diligēt ab eis didicissē stelle. ut videlicet sciret q̄d faceret si ad se magis nō redirēt. Vnde et eis ut inuēto puero ei renunciarēt. simulās se velle adorare quem volebat occidere. Et nota q̄ cū magi bethrosolymā ingressi fuissent. stelle ducantū amiserūt. et hoc p̄pter tres rōnes. Prima ut loco natiuitatis xp̄i q̄rere cogerent ut sic d̄ ip̄i ortu certificarent. ita p̄ stelle apparitōis. q̄ p̄ p̄phetie assertione. sic et factū est. Secūda quia auxilium gr̄es hūanū iuste p̄dere meruerūt dñi. Tercia quia s̄ḡ infidelib⁹ data sūt s̄m aplm s̄ p̄pheta fidelib⁹. et nō signū datū istis dum adhuc essent infideles. non debuit apparere dū essent inter iudeos fideles. Hec triplex rō tangit in glo. Cū aut bethlem egressi fuissent stella antecedeat eos p̄ q̄ dū veniens staret supra ubi puer erat. De hac stella cuiusmodi fuerit sūt tres opiones. q̄s ponit remig⁹ in originali. Quidā dicūt fuisse sp̄m sc̄m ut ille q̄ postmodū descendit sup dñm baptizati i sp̄e colūbe. apparuerit enā magis in specie stelle. Alij ut Ehyf. dicūt q̄ fuerit angel⁹. ut ip̄e q̄ apparuit pastorib⁹. apparuerit enā et magis. S̄ ip̄is pastoribus iudeis itaq̄ rōne dñi apparuit i forma rōnali. gentilibus vō itaq̄ irōnabilib⁹ i sp̄e irōnali. Alij q̄d veri⁹ creditur q̄ fuerit stella dñi nouo creata. q̄ pacto suo ministerio redijt in p̄cia centē materiā. Ista aut stella s̄m q̄d d̄ Fulgenti⁹ differebat ab alijs in trib⁹. In situ. q̄ nō erat localitē sita in firmamēto s̄ p̄cedebat i mediū illio aēris p̄mo terre. In fulgore. q̄ ceteris erat splēdidior. q̄d inde p̄t. q̄ splēdorem eius nō poterat solis splēdor obfuscare. imo i meridie lucidissima apparebat. In motu. q̄ p̄cedebat magos more viatoris. n̄ enī mouebat motu circulari s̄ q̄si motu aialit̄ p̄cessiuo. Alietres differēt tangūt in glo. Matth. ij. que incipit sic. Hec stella domini nate natiuitatis. Prima in origie. q̄ alie in mōdi p̄ncipio sūt facē. s̄ mō. Secūda in officio. q̄ alie facere sūt ut sūt in signa et tempa

ut d̄. Ben. j. bec aut ut magis viam p̄beret. Tercia i duratiōe. q̄ alie sūt p̄petue. h̄ p̄pletō officio suo redijt i materiā p̄iacentē. Et cū aut stellā vidissent gausi sūt gaudio magno valde. Hic aut q̄ triplex est stella quā isti magi viderūt. s̄ stella material. stella sp̄ialis. stella intellectualis. stella rōnalis et stella sup̄substantialis. Prima s̄c materialem viderūt in oriēte. Secūda s̄c sp̄iales q̄ est fides viderūt in corde. Tercia s̄c stella. s̄c fides in eoz corde radiasset neq̄q̄ ad visionē p̄me stelle venissent. Habuerūt ei fidē de et humanitate cū dixerūt. Vbi est q̄ natus est. Et de et regali dignitate. cū dixerūt Rex iudeoz. Et de et deitate cum dixerūt. Venum⁹ adorare eū. Tercia s̄c intellectualē q̄ est angelus viderūt i somno. q̄n p̄ angelū sūt moniti ne redirēt ad herodē. Licet s̄m q̄ndam glosam nō angel⁹ s̄ ip̄e dñs eos admonuerit. Quarta s̄c rōnalē q̄ fuit beata vgo viderunt diuersorio. Quinta s̄c sup̄substantialē q̄ fuit xp̄s viderūt i p̄sepio. Et de hac duplici d̄. Inuitates domū inuenerūt puer cū maria matre ei⁹. Quelibet autem stellarū de stella. De p̄ma psal. Luna et stellas q̄ tu fundasti. De secūda Eccl. xliij. Species celi. celestis hoī. gloria stellarū. virtutū. De terna Baruch. iij. Stelle aut d̄derūt lumē i cultu dñi sui. vocate sūt zc. De quarta Blue maris stella. De quinta Apoc. vi. Ego sum radix et gen⁹ dauid. stella splēdida et matutina p̄p̄ visionē p̄me et sc̄de stelle magi gausi sūt p̄p̄ visionē terre stelle gausi sūt gaudio. p̄p̄ visionē quarte gausi sūt gaudio magno. p̄pter visionē quarte stelle gausi sūt gaudio magno valde. Ut sicut d̄ glo. Ille gaudet gaudio q̄ de deo gaudet q̄ est v̄p̄ gaudioz. et addit magno q̄ conibit est maius et vald⁹ q̄ de magno p̄t alijs plus alijs min⁹ gaudere. Vel p̄boz v̄boz exaggeratiōem voluit ostendere eū angelista q̄ hoīes p̄ gaudent de rebus p̄diis et rebus inuēns q̄s de se possessis. Et cūq̄s domunculam inuissent et puerum cum matre inuissent. flexis genibus ei singuli h̄ munera obtulerūt. s̄ aurū et myrrā. Hec exclamat. Elug⁹. dicēs.

De epiphania domini

O stupēda infātia cui astra subdūt. Cur
 est ille magnitudinis et supne glie ad e pan
 nos et angelis excubāt. et sidera obsecundant
 reges et repūdāt. et sectatores sapie geniculant
 O beati tuguriū. O sedes dei secūda p^o ce
 lū. vbi nūc lucerna lucet s; stella. O celeste pa
 lanū in q̄ habuit nō rex gēmar^o s; de^o inco
 porat^o. cui erant p^o molli^o ibon^o dura p^o se
 piap^o laquearib^o aureis fulgine curminis
 tecta. s; sideris obseq^o decorata. Si uero cū
 uideo pannos et intueor celos. est uo cū aspi
 cio in p^osepio mendiciū et sup astra p^odarum
 Iē Berni. Quid facis o magi. qd facis
 Lactente puer adorans i tugurio uili i mli
 b^o pānis. Ergo nede^o est iste. Quid facis
 q̄ auz offeris Ergor ex^o est iste. Et vbi aula
 regia. vbi ibon^o. vbi curie regalis frequētia.
 Iū qd aula ē stabulū. ibon^o p^osepiū. curie
 frequētia Ioseph et Maria. Isti inspicētes
 facti sūt ut fieret sapiētes. De hoc enā sic dīc
 Hilari^o in libro scdo de trinitate. Iduar^o vir
 go. s; par^o a deo est. Infans uagū. laudan
 tes angeli audiūt. Iddm sordēt. de^o adorāt.
 Ita qz potestas dignitas nō amittit dnm
 carnis hūilitas p^odicat^o. Ecce quō in xpo pu
 ero nō tān fuerūt hūilia et infirma. s; etiam
 diuinitas sublimia et excelsa. O uerū dī
 ro. sup eplām ad Heb. Belpis cūnas xpi
 uide parit et celū. Elagiet in p^osepi in ueris
 infātiē. s; anglos sūc auscultā laudātes Ihe
 rodes psequit. s; adorant magi. Ignorant
 pharisei. s; stella dīmōstrat. Baptizat a suo
 s; p^o de^o de^o de^o tonāns audīt. Elquis imer
 git. s; colūba descendit. imo spūscūi colū
 ba. **¶** Quare aut magi hūmū mūera
 obtulerūt mltiplex est rō. Prima qmā tra
 dūto annūqz fuit ut dīc Bernig^o. ut null^o ad
 deū uel ad regē uacū introiret. per se autē et
 chalderitalia munera p^osuenerāt offerre Isti
 aut ut dīc i bistoria scolastica uenerūt a finy
 bus p^olay et chaldeo^o vbi ē fluu^o saba a q̄ et
 saba ē regio. Scda q̄ est Bernardi. qmā
 bīc vgmū auz obtulerūt p^o in opie subleua
 uonē. ibus p^o p^o stabulifetore. mirā p^o mē
 broz pueri p^o solidatōz et maloz vīnuū expul
 sionē. Terna qmā auz ad tributū. ib^o ad

sacrificiū. mirra ad sepulturā p^o tincti mōu
 orum. Ider hīria ergo in xpo intima tur re
 gia potestas. diuina maiestas et hūana mō
 talitas. Quarta qmā auz significat dilectōez
 ibus oratōz. mirra carnis mortificatōz. Et
 hec tria xpo debem^o offerre. Quinta qmā
 p^o hec tria significant irā q̄ erāt in xpo. s. diu
 nitas p^ociōsissima. aīa deuōssima et caro in
 tegra et incorrupta. Ider tria significabāt p^o il
 la tria q̄ erāt in archa. Iddm vga q̄ floruit ca
 ro xpi q̄ resurrexit. p^osal. Et resurrexit ca. mea
 zc. Labule vbi erāt scripta p^ocepta. aīa i qua
 sūt omēs thesauri scie et sapie dei abscondit
 Iddmā deitas q̄ habz oēm sapōre et oēm su
 auitatē. Ider auz ergo qd est p^ociōs^o oibus
 metallis intelligitur diuinitas p^ociōsissima.
 Ider ibus aīa deuōssima. qz ib^o significat d
 uorōez et oratōz. Iddm. Dirigat^o orō mea zc.
 Ider mirā q̄ p^osuat a corruptōe caro incor
 rupta. Eldmonia aut magi in somnis ne
 rediret ad herodē. palā piā reuerli sunt i re
 gionē suā. Ecce quō magi p^ofecerūt. Iddm stel
 la duce uenerūt. p^oboies imo p^o prophetiam
 edocu fuerūt. angelo duce redierūt et in xpo
 quieuerūt. Iddm corpa mediolanū in ecclesia
 q̄ nūc est fratrū ordinis nostri scz fraiz p^ou
 catōz q̄ secebāt. s; nūc colome requiescunt.
 Iddm corpa p^omo p^o belenā p^ostantini ma
 trē raptā in constantinopolim translata po
 stea p^o sanctū eustorgiū epum mediolanū in
 trāslata. S; p^o Ihenricū impatorē postq̄m
 mediolanū possedit. in coloniā suprenū flu
 uū sunt delata. vbi i magna reuerētia et p^opli
 deuōde chonūscāt.

XV

21

De sancto paulo beremita

Stulus paxm^o be

remuta ut testat^o biero. q̄ ei^o uia cō
 scripsit seruēre decū p^osecutiōe bere
 mū vastissimā adijt. ubiqz in qdā spelūca. Ir
 annis hoib^o incognit^o p^omasit. Iste deca^o ē
 fuisse galien^o q̄ fuit binomi^o q̄ cepit āno dñi
 cclvi. Quidē enim sanctus Iddm^o xpianis
 tottoz mētoz genera irrogari in beremum
 aufugit. Et o siquidē in tempe duo iuuenes

D 2

De sancto Paulo heremita

xpiani p̄bendunt q̄z vñ toto corp̄e melle
pungit. ⁊ sub ardore solis aculeis muscarū ⁊
scabronū ⁊ vespariū lacerand⁹ exponit. Elē
vō mollissimo lecto imponit. ⁊ in loco amē-
nissimo collocat. vbi aeris erat tēperies. rē
uoz sonū cantū auiū. ⁊ floz olfact⁹. fūmb⁹
tñ flozis colorib⁹ obiectus sic iuuenis angit
vt manib⁹ vel pedibus se iuuare non posset
Edest quedā iuuecula corp̄e pulcerrima et
impudica. ⁊ cū impudice nactat iuuenem dei
amore repleti. Cū autē ille in carne mor⁹ cō-
trarios rōi sensisset nō hñs arma q̄b⁹ ab bo-
ste se eruat linguā p̄p̄iā dēib⁹ suis incidit. ⁊
in faciē impudice expuit. ⁊ sic tēptatōez dō-
loz fugauit. ⁊ tropheū laude dignū p̄merus
u. Hoz ⁊ alioz penis sanct⁹ paul⁹ territ⁹ he-
remū petijt. B Eo tpe cū anibom⁹ p̄-
mū se int̄ monachos heremicolā cogitaret.
in somnis aliū se multo meliorē heremū in-
colere edoceat. Qui dū eū p̄siluas inquirez
obuiā habuit ipocentaury boiem eq̄ mixtūz
qui ei vñ dextrā demonstrauit. Postmodū
obuiū habuit aīmal ferēs fruct⁹ palmarū su-
pra imāgie bois insigniū. Deorsum vero ca-
pre formā hñs. Qui dū ipm p̄ deū iuraret
vt sibi diceret q̄s esset. r̄ndit se esse sanz deum
siluaz sm errore gētiliū. Postremo obuia-
uit ei lup⁹. q̄ cū ad cellā sancti pauli p̄dixit.
Paul⁹ autē anibomū p̄sentēs. hostiūz sera-
clausit. Anibom⁹ rogat vt sibi aperiat.
asserēs se nūq̄z inderecessūz sibi pon⁹ mo-
ritur. Tūc paul⁹ ei aperuit. statimq̄z abo-
in amplex⁹ ruit. Cūq̄z hora p̄adij adesset.
corū duplicatā panis p̄tē attulit. Cūq̄z d̄ b̄
anibom⁹ miraret. r̄ndit paul⁹ q̄ de⁹ libi om-
ni die talit̄ ministrabat. ⁊ p̄bēdam p̄pter ho-
spitē duplicauerat. P̄dia hñs q̄s magis
dign⁹ esset panē diuidere. Defert paul⁹ bo-
spitē ⁊ anibom⁹ senior. Tādē vterq̄z manū
opponit ⁊ in eq̄spres panē diuidūt. Cū autē
anibom⁹ rediēs iā celle sue appropinquaret
vidit anglos pauli aiām deferētes. q̄ veloci-
ter rediēs inuenit corp⁹ pauli flexis genib⁹ i
modū orāns erectū ut ipm viuere estia-
ret. S; cū ipm mortuū didicisset ait. O san-
cta aīa q̄d gerebas i p̄ta. in morte monstra-

ti. Cū autē nō haberet vñ sepulturā faceret.
ecce duo leones aduenerūt ⁊ foucā pauerūt
sepulcroq̄z eo ad siluā redierūt. Anibom⁹ at
tunicā pauli ex palmis p̄textaz assūpsit. qua
postmodū in solēnuantib⁹ utebat. Obijt autē
circa annū dñi. cclxxvii.

XVI

De sancto Remigio

Remigi⁹ dicitur a

remi q̄d est pascēs. ⁊ geos q̄d ē ter-
ra. q̄t pascēs terrenos docia. Al Remigi-
us d̄ a remi q̄d est pastor. ⁊ gyon q̄d est lu-
ctatio. q̄t pastor ⁊ luctator. P̄t autē ei gregez
suū vbo p̄dicatōis. exemplo p̄uersatōis. suf-
fragio orōis. Est etiā triplex gen⁹ armorū.
sc; defensiois vt scutiū. pugnatōis vt gladi⁹
munusis vt lorica siue galea. Luctat⁹ ei gr̄
p̄ diaboli scuto fidei. gladio vbi dei ⁊ galea
spei. Et vñ i gmar⁹ remēis archiepiscop⁹
scripsit.

Remigi⁹ doctor egregi⁹ ⁊ confessor
dñi gl̄iosus a q̄daz heremua nasci-
talit̄ est p̄uissus. Cū enī vandaloꝝ
p̄secutio totā frāciā deuastasset. q̄dā redul⁹
vir sanct⁹ q̄ lumen oculoz amiserat p̄ pace
eccleie gallicane crebris orōnib⁹ dñm exora-
bat. Et ecce angel⁹ dñi in visu ei astitit ei q̄z
dixit. Scito q̄ mulier illa noīe alina filium
noīe remigii generabit. q̄ genit̄ suā a malo-
rū incuris liberabit. Cūq̄z euigilass; statz
ad domū aline venit ⁊ q̄d vibrat enarrauit
Cūq̄z illa nō crederet eo q̄ an⁹ iā esset. ille r̄-
dit. Scias q̄ cū puer ablactaueris. oculos
meos de lacte tuo pungenz ⁊ p̄mio mibi vi-
sum restituet. Cūq̄z p̄ ordinē h̄ oīa p̄gisset
remigius mūdū fugit ⁊ reclusorū intrauit.
Crescēte autē eius fama. cū esset. xxi. annoz
ab oī p̄p̄to archiep̄s remēb⁹ ē elect⁹. Tādē at
māluerudis fuit q̄ etiā ad mēsam ei⁹ pasle-
res veniebāt ⁊ d̄ manu eius reliq̄as ciborūz
comedebāt. Quodā tpe cū in domo cuius-
dā matrone hospitat⁹ fuisset. illa modicu-
z vimbrēt. remigi⁹ cellariū introiit. ⁊ sup̄ do-
lum crucē fecit. Cūq̄z ibidē orass; mor̄ d̄ sup̄
vinū egredit̄ ita q̄ p̄mediū cellariū fūdbat

De sancto Remigio

Cū autē clodone rex frācie tūc tps gentē esset
nec ab vxore sua xpianissima cōuerna posset
vidēs q̄ infimē exerceat alemanorum sup se
venisset. dñs dō quē vxor sua colebat votū
pouit q̄ si de alemanis sibi victoriā pcederet
morē fidei rēp̄i reciperet. Qd cū fuisset ad librum
psecutus beatus remigū adiit se baptizari
poposcat. Cūqz ad fontē baptis matis adue-
nissent. nec ibidē sacrasima haberēt. ecce co-
lūba qdā ampullā cū crismate i rostro bru-
lit. de q̄ regē pontifer linuit. Nec autē apulla
in remē ecclia pseruat. ande vsqz bodiere
ges frācie inungunt. E p̄ost longum
tps cū Benebald⁹ vir puid⁹ nepis beati re-
migū in vxorē haberet se religionis cā mu-
tuo absoluisent. p̄dictū Benebaldū beatus
Remig⁹ laudunēsem ep̄m ordinauit. Et
genebald⁹ cū vxorē suā causa instuendi ad
se sepi⁹ venire pmitteret. ex frequēti colloq̄o
anim⁹ ei⁹ in deipiscentiā inflāmat⁹ et vsqz i
p̄ctūm secū plabit. Que p̄cipēs et filiū pari-
ens hoc ep̄o inuauit. Et ille p̄fusus adeā
remādapit dicens. Quomā puer de lairocy-
nio a cāsurus est. volo ut lairo vocet. Ille autē
suspicio aliqua oziret. vxorē suā sicut p̄ ad
se venire p̄misit. Verū tamē post p̄mi pecca-
ti flētū secū ruit neqz p̄ctūm. Que cū filiam
pepisset et h̄p̄o retulisset. illerūdū. Illā filiā
vulpeculā noīate. Tandē ad se reuersus be-
atū remigū adiit. et ad pedes suos p̄cadens
stolā de collo suo deponere voluit. Qd cū
sanct⁹ Remig⁹ p̄hibuisset et ab eo qd accide-
rit audiuisset. blādē cū p̄solās ip̄m in quadā
cellula pua p̄ septē annos recluist. et ip̄e in te-
rim ei⁹ eccliam gubernauit. Septimo igit
anno cū in cena dñi in orōne p̄sisteret. ange-
lus dñi eidē astuit et p̄ctūm suū sibi dimissus
p̄hibuit. ac ut foras exire debeat imperauit.
Cū cū rēdisset n̄ possū qmā dñs me⁹ remi-
g⁹ hostium h̄ clausit et sigillo suo munuit.
Angel⁹ ait. Ecce p̄ scias celū nbi ap̄um eē.
Beati hostiū saluo sigillo nūc ap̄it. Statim
qz ut dixerat est ap̄ū. Tūc Benebaldus ia-
ctans se in mediū hostiū in modū crucis ait.
Enā si dñs me⁹ h̄s r̄ps ad me veniret. huc
hunc nō egrediar nisi dñs meus Remigius

huc veniat q̄ me recluist. Tūc sanct⁹ Beni-
gius ad ammonitiōē angeli laudunū ve-
nit et ip̄m in locū suū restituit. Qui vsqz ad
obiitū suū in scis opib⁹ p̄leuerat. et lauro fi-
lius ei⁹ in ep̄atu eidē successit q̄ etiā scis fu-
it. Tandē sanct⁹ remig⁹ multis clar⁹ v̄it.
bus in pace q̄euit circa annū dñi q̄ngētesimū
Eodē die celebrat n̄ralis sancti hylarii pi-
ctauoz v̄bis ep̄i.

XVII

De sancto hylario

Hylari⁹ dictus est

q̄si hylaris. qz in fuitate dei valde
hylaris fuit. Et dicit hylari⁹ q̄alari-
us. ab alio et ares v̄t. qz fuit alio in scia et v̄tu-
tibus i v̄ta. Et hylari⁹ dicit ab illo qd est q̄si p̄a
mortalis materia q̄ obscura fuit et ip̄e i di-
ctis suis magnā habet obscuritatē et p̄fundu-
tatem.

Hylari⁹ pictauoz v̄bis ep̄s. regis
aq̄tanie oriūdo q̄si lucifer refulgēs
int̄ astra p̄cessit. Hic vxorē p̄mutat
h̄ns et filiū in la ycali habitu monasticā vitā
ducebat. Tandē i v̄ta et scia p̄ficiēs in ep̄m ē
elect⁹. Cū igit beatus hylari⁹ nō solū ciuitatez
suā h̄ totā frāciā ab hereticis defēderet ad
suggetiōē duoz ep̄oz q̄ ab heresi fuerant
deprauati ab impatore q̄ hereticorū fautor
erat. cū b̄tō Eusebio vercellen. ep̄o est i exilū
relegat⁹. Benig⁹ cū v̄biqz arriana heresis
pullularet. et ab impatore licētia data esset ut
oēs ep̄i puenirēt et d̄ vitate fidei disputarent
cū sanct⁹ hylari⁹ aduenisset ad penitēdem di-
ctoz ep̄oz q̄ eius eloquētiā ferre non pote-
rant pictauū redire cōpellit. Cum āt ad
insulā gallinariā que tota erat plena serpen-
tib⁹ p̄p̄inquasset. et in ip̄am descendisset. oēs
serpētes ex sui v̄sione fugerūt et in medio in-
sule palū fixit. nec ampli⁹ libertas data est il-
lis occupare qd v̄xuit tanqz p̄s in sile non
sit terra h̄ pelag⁹. Cū ergo pictauis esset
quendā infante sine baptismo defunctū su-
is orōnib⁹ ad vitā restituit. Itā t̄dū iacuit
in puluere donec pariter surgerent senex de
oratiōe et infans de morte. Cū autē filia eius

De sancto Hilario

apia maritū vellet accipere hilari⁹ pater ei⁹ ei
p̄dicauit. et in sacre v̄ginitatis p̄posito cōfir
mauit. Quā dū ille firmā p̄siderās et ne ali
qñ flecteret formidās. dñm instanti⁹ exora
uit. ut eā ad se recipet nec vltra viuere p̄mit
teret. Qd⁹ factū est. Itā p̄ paucos dies ad
dñm miguit quā ip̄e p̄p̄is m̄ib⁹ sepeluit.
Qd⁹ marit⁹ ap̄ie p̄siderās ep̄m rogauit ut
sibi qd⁹ filie ip̄etraret. Qd⁹ fecit. et ip̄az oīo
ne sua ad regnū p̄misit. E Coipe leo
papa bereticorū p̄ph̄ia deprauat⁹. omnium
ep̄orū p̄ciliū p̄uocauit. Quib⁹ p̄uocans Hi
lari⁹ nō vocat⁹ aduenit. Qd⁹ audies papa p̄
cepit ne aliq̄s sibi assurgeret. nec aliquē locū
daret. Cū ergo ingressus fuisset dixit ad eū pa
pa. Tu es hilari⁹ gall⁹. Et ille. Itā sū gall⁹.
It⁹ de gallia. i. nō sum in gallia nat⁹ It⁹ de gal
lia ep̄s. Cui papa. Et si tu es hilari⁹ d⁹ gallia
et ego sum Leo romane sedis ap̄lic⁹ et iudex
Cui hilari⁹. Et si sis leo nō in tribu iuda
et si iudicās res ides It⁹ nō in sede maiestatis.
Tūc papa cū indignatōne surrexit dicens.
M̄h̄odicū p̄stolare donec redeā. et tibi quod
mereris reddā. Cui hilari⁹. Si nō redieris
q̄s mibi p̄teritū sur⁹ erit. Et ille. Cōc̄t⁹ redi
bo et tuā sup̄biā humiliabo. Cū ergo papa
ad secreta sue nature uisset dissenteria p̄ijt.
et oīa intestina ibidē p̄iciēs miserabiliter vi
tam finuit. Interea vidēs hilari⁹ q̄ nullus
sibi assurgeret. patiet⁹ ferēs in terra se posu
it dicēs. Dñi ē terra. Statimq⁹ nutu dei ter
ra quā infederat. sursum se extulit et vsq⁹ ad
equalitatē aliorū ep̄orū se leuauit. Cū igr̄ pa
pa miserabiliter nūciaret defunct⁹. assurgens
hilari⁹ oēs ep̄os i fide catholica p̄firmauit et
p̄firmatos ad p̄p̄ia remisit. It⁹ c̄at miracu
lū de morte leonis pape dubitationem habz
tū q⁹ h̄istoria eccl̄astica v̄l trip̄ta nihil d⁹ h̄
loquit⁹. tū q⁹ aliquē papa tal⁹ nō istūc fuisse
cronica nō testat⁹. tū q⁹ Hieronym⁹ dicit q⁹
sc̄iā romana eccl̄a sp̄ immaculata p̄māsit. et
i futuro manebit sine vlla bereticorū insula
tione. It⁹ d̄osset it̄m dicit q⁹ tūc erat aliq̄s papa sic
vocat⁹. nō qd⁹ canonice elect⁹ It⁹ tyrānice in
trusus. Et forte liberi⁹ papa q⁹ stāno be
renco faucebat. alio nōie dicit⁹ est leo. Tūc de

mulis miracul⁹ p̄petrans cū beat⁹ hilari⁹
infirmat⁹ obuiū suū imminere cognosceret
Leonciū p̄sbyterū quē maxime diligebat ad
se vocauit et nocte imminente ut foras exeat
admonuit. et si qd⁹ audiret ut renūciaret ip̄era
uit. Ille iussa complēs. voces ad huc ciuita
tis tumultuāns se audisse reuerēs exposuit
et cū circa eū vigilaret finē ei⁹ expectans me
dia nocte itez iubet. et qd⁹ audiret iacētū refer
ret. Qui cū semib⁹ audisset renūciasset. mor
numia claritas quā etiā p̄dictus p̄sbyter suf
ferre nō poterat ad eū intrauit. et sic paulatī
recedente lumine ad dñm migravit. Flou
it aut⁹ circa annū dñi. cccxl. sub p̄stāno. Se
stū huius sc̄i est in octaua ep̄iphanie Cū
duo mercatores massam cere cōis haberēt.
et vn⁹ alfo renūciēt eā ad altare sc̄i hilari⁹ ob
tulisset. statim p̄ mediū diuisa p̄a vna sibi re
māsit. reliq⁹ renūciēt deuēnit.

XVIII

De sancto Machario

Machari⁹ dicitur a

machba qd⁹ est ingenū et ares v̄tus.
Et d̄ia machba qd⁹ est p̄cussio et no
magister. Fuit ei ingeniosus et demōis fal
laciā. v̄mulus q̄mū ad v̄nā. p̄cussio i doma
tione corp̄is. m̄gr̄ i regimie p̄latōis. Et ma
chari⁹ a. beat⁹.

Machari⁹ abbas descendit p̄ pastura
tē defū et iurauit dormire i monu
mēto v̄l i sepulta erāt corpa paga
norū. et extraxit v̄nū corp⁹ sub caput suū tāq⁹
plumaciū. Demones aut⁹ volētes eū terrere
vocabāt q̄ i v̄nā mulierē dicētes. Surge ve
ni nobiscū ad balneū. Et alē demon sub ipo
tanq⁹ ex moruo illo dicebat. It⁹ de regnum
quendā habeo sup̄ me nō possum v̄are. Il
le aut⁹ nō expauit. It⁹ iudebat corp⁹ ill⁹ dicēs.
Surge et vade si potes. Et audietes demo
nes fugerūt vocem magna clamātes. Thisti
nos dñe. Dū aliqui abbas machari⁹ a pa
lude ad cellā suā p̄ieret occurrit ei diabol⁹
cum falce m̄lsona et volēs eū cū falce p̄eu
tere nō potuit. Et dixit ei. M̄lā violētiam
p̄norā te machari⁹ q⁹ n̄ possis p̄ualere ad.

De sancto Machario

uerſute. Ecce eni q̄cqd tu facis ⁊ ego facio. Jeunasti ⁊ ego penitē nō comedo. Vigilaſti ⁊ ego oīno nō dormio. Unuſ eſt ſoluſ mō in q̄ me ſupas. Et dixit abbas. Qd̄ eſt illud. Cui ille hūilitas tua p̄ quā nō puaſco aduerſute. Bū tēptatōes ip̄z nūmū moſtarēt. ſurgēs ⁊ magnū ſaccū arene humeris ſuis iponēs. dieb⁹ multū ſic p̄ deſuſ ibat. Quē iherolebi iueniēs dixit. Abba cur tānū on⁹ poras. Et ille. Vero verantem me.

Abbas machari⁹ viduſ ſathanā in aſeuntē in habitu hoīs ⁊ hūtem veſtimētū lineuz laceratū ⁊ p̄ oīa foramiā depēdebāt ampulle ⁊ dixit ei. Quo vadis. Cui ille. Vado p̄ nonare frēs. Cui machari⁹. Quare totam pullas poras. R̄ndu. Buſtū frīb⁹ pono. ⁊ ſi vnū alicui n̄ placebit. offerā aliud p̄tertium. ⁊ ſic p̄ ordinē ut aliqd̄ placeat. Et cū rediret dixit ei machari⁹. Quid feciſti. R̄ndu. Deſ ſanctificauit ſit ⁊ nō mibi acceperit niſi vn⁹ q̄ vocat̄ rheonit⁹. Surgēs aut machari⁹ uſ illuc iuit ⁊ frēm tēptatū iueniēs ſua eū exhortatōe puerit. Ip̄s hūez cū machari⁹ iueniēs dixit. Quo vadis. Cui ille. Ad frēs vado. Reuerſen occurrū ſenex ⁊ dixit. quid faciūt frēs illi. Cui diabol⁹. Ad ſale. Et dixit. Quare. Quia oēs ſcī ſunt. Et qd̄ maius malū. vnū quē babeat amiſi. ⁊ oib⁹ ſancis oī facit eſt. Audies ſenex grātiā egreſſo deo.

Quodā die machari⁹ caput deſuncire perit. ⁊ dū orāſſet. interrogauit illud cui⁹ caput fuerit. Et r̄ndu ſe fuiſſe paganū. Et dixit ei machari⁹. Ubi eſt aīa tua. R̄ndu i inferno. Cūqz requireret ſi mltū in pfundo eſſet. r̄ndu q̄tantiū in pfundo erat q̄tū diſtat terra a celo. Cui machari⁹. Sūtne aliq̄e pfundiores. R̄ndu. Eūa iudei. Cui reſp̄ſit. Et vltra uſ deos ſūtne aliq̄e pfundiores. Cui ille. Ip̄s pfundiores oib⁹ ſūt ſcī xp̄iani q̄ xp̄i ſanguine redēpti tantū p̄cū p̄uipederūt. Cū Bū p̄ q̄ndā ſolitudinē pfundiſſimā pgeret ad qd̄libet miliare arūdinē figebat p̄ p̄ modū redire ſcīret. S̄z dū iā nouē dietas feciſſet. ⁊ in qdā loco q̄ſceret. diabol⁹ oēs arūdines collegit ⁊ ad caput ei⁹ poſuit. Cū ad rediū dum plurimū laborauit. Frater qdā

plurimū cogitatōib⁹ ſuis moleſtabat q̄ ſc̄s in cella ſua inuoluer eſſet ſ̄ ſi inter homines habitaret multū p̄deſſe poſſet. Qui cūz cogitationes ſuas machario reuulſit. ille ait. Filii ſic illis reſpōde. Hoc ſaltē facio. q̄ p̄p̄t r̄dm pietes iſt⁹ celle cuſtodio. Bū q̄ndā culicē ſe pungentē manu occidiſſet. ⁊ mltūz de illo ſanguinis emanaiſſet. reprobendēs ſe q̄ p̄p̄tiam vidicaſſet inuiriā. nud⁹ ſex menſibus in deſerto māſit. ⁊ inde a ſcabronib⁹ totus lacerat⁹ exiit. Poſt h̄ multis clar⁹ virtutib⁹ in pace quieuit.

XIX

De ſancto Felice.

Eliz p̄nomine i

p̄ncipis dī. p̄ ſa loco in q̄ reſeſcit. p̄ ſa ſubula q̄b⁹ paſſus p̄hibet. Iſtā p̄ncipis ſubula dī. Eluēti q̄ cū magr puerorūz extuerit ⁊ eis nūmū rigid⁹ fuerit tent⁹ a p̄ganiſcū xp̄m libere p̄fiteret. tradit⁹ fuit i manib⁹ puerorūz quos ip̄e docuerat q̄ eum cūz ſtulis ⁊ ſubulis occiderūt. Eccleſia tñ tenere videtur q̄ nō mariyr extuit ſ̄ cōfeſſor. Iſtā ad qd̄cūqz idolū ducebat ut ei ſacrificaret in illud exuſſabat. ⁊ continuo corruēbat.

Legit aut in qdā alia legēda q̄ dū mariyſ nolan⁹ ep̄s p̄ſecutōz fugiēs fame ⁊ gelu afflictuſ ſolo corruſſet felix ab anglo ad eū munit⁹. ⁊ cum nihil ibi cibi haberet d̄ ſente prima pendente vidit racemū de quo in os eius exp̄ſſit vini humerūqz impoſitū ſecūz detulit. Ip̄o igit deſuncto felix in ep̄m eligitur. Qui poſt dū p̄dicaret ⁊ p̄ſecutorūz q̄ reret inē pietel dirutos p̄ modicū aduū ſe occuſauit. Statimqz nutu dei p̄ aduū illū teſlas araneas extuerūt. Quas dūz p̄ſecutores conſpiciūt. neminem illic eſſe putātes abſcedunt. Iſtā aut ad aliū locū ſanc⁹ felix pergens. a qdā vidua p̄ tres mēſes alimenta ſaſcepit. nūqz tñ ei⁹ faciē vidit. Tandem pace reddita. ad ecciam ſuā rediit ⁊ ibi pace requieuit. ſepultus in ſa vrbē in loco q̄ dī p̄ncipis.

Iſtū ⁊ ali⁹ erat frater q̄ felix ſili⁹ dicebat. Cūqz etiā ip̄e idola adorare cogereſſet dixit. Iſtū iſtū deo vni veſtroꝝ. quia ſi

De sancto Marcello

me ad illos duxeritis in eos sicut frater me⁹
erufflabo et corruet. **B** Ercolebat aut
sanct⁹ felix omni. Quib⁹ v^o olera eius rape
cupientes. dū furtiū se facere cogitabant. tota
nocte omni diligē⁹ excolebāt. **M**hane autē a
scitō felice salutari. p^octum suū p^ostetes ad p^o
p^oia repierūt. **V**enietes autē gēiles v^o scūm
felice tenerēt. man⁹ eoz dolo: nūm⁹ appbē
dit. **Q**ui cū v^olularēt dixeris. **V**icite xps est
de⁹ et dolo: p^onuo vos dimittet. **Q**uib⁹ d^o
cētib⁹ sanati sūt. **M**ōnfer idolo: ad eū ve
nit dicēs. **D**ñe ecce de⁹ me⁹ v^o te venientem
vidit p^onuo fugā arripuit. **C**ui dū dicerē q^o
refugis ait. **V**irtutē hui⁹ felici ferre nō pos
sum. **S**i ergo de⁹ me⁹ ita te timet. q^onto ma
gis ego te timere debeo. **Q**uē cū felix in fide
instruxisset baptizari se fecit. **A**ldozātib⁹ ap
pollinē dixit felix. **S**i v^o de⁹ apollo ē. dicat
mibi q^o est q^o in manu nūc clausum teneo
Habebat autē in manu cedulā i qua oratio
dñica erat scripta. **Q**uo nūc rōdente gēi
les pueri sunt. **L**ādē missa celebrata et po
pulo data pace i p^ouimētib⁹ i orde se p^ouicēs
migravit ad dñm.

XX

De sancto Marcello.

Marcellus dict⁹ est

q^oli arcēs malū a se. **A**l^o b^o marcell⁹
q^oli maria pcellēs. i. mūdanas aduersitates
p^ocunēs et p^oculcās. **E**ssimulat a mūd⁹ mari.
q^o sic v^o **E**chys. sup⁹ **M**bat. **I**n mari ē sonus
p^ofulsus. amor: p^onu⁹ imago mortis. v^ondaz
p^oieno infatigabil. incōstantia iugis.

Marcell⁹ cū rome summ⁹ p^ontifex eēt
et maximianū impatorē de numia i
xpianos seuitia i creparet. et i q^odas
domo cuiusdā matrone in ecciam p^osecrata
missam ageret. irat⁹ impator: domū illā fec
stabilū iumenioz. et eundē marcellum ibi
ad seruiciū cū custodia aialium deputauit.
In q^o seruio post multos annos in dñō re
quirit circa annos dñi. cclxxvii.

XXI

De sancto Anthonio

Anthoni⁹ dicitur

ab ana q^o dē sursum et tenēs q^o sup⁹
na tenens et mundana despiciens.
Desperit autē mōm. q^o imūd⁹. inq^oet. transi
ton⁹. **D**ceptu⁹. et amar⁹. **D**e bis d^o **A**ug. **O**
mūde imūde q^o p^ostrepis q^o auertere nos
conaria. tenere nos vis fugiēs. q^o faceres si
maneres. quē nō decipes dulcis q^o amarus
dulcia alimēta mēuris. **E**t v^oitā anastasiū
scripsit.

Anthoni⁹ cū. xx. esset ānoz et audir⁹
legi ecclia. **S**i vis p^ofect⁹ eē vade et
v^ode oia q^o babes et da paup^oib⁹. oia
sua vendēs paup^oib⁹ erogauit et beremincā
vitā duxit. **I**hic innumerabilia demonū tem
p^oamēta sustinuit. **Q**uadā vice dū spūz for
nicatōis v^oite dei sup⁹asset. diabol⁹ i spē pu
eri nigrā cū eū p^ostrat⁹ apparuit. et se ab eo v^o
cū p^ofellus ē. **I**hā et p^oab⁹ ipetrauit. v^o vide
ret fornicatōis demonē iuuenib⁹ in sidiātes.
Quē cū in p^odicta forma vidiss⁹ dixit. **V**id⁹
suma mibi apparuisti spē. te v^oltro nō timebo

Ella vice dū in q^odā tumulto lautarēt m^o
tudo demonū eū adeo lacerauit q^o mīster
ei⁹ q^oli mortuū eū p^op^ois humeris asportar⁹
Eūq⁹ eū oēs q^o p^ouenerāt q^oli mortuū plorat
sent. dolētib⁹ cūcis subito anthoni⁹ reuiu
scit. et a mīstro ad p^odictū tumultū se itez por
tari fec. **Q**ui cū ibi ex dolore vulne: p^ostrat⁹
iaceret. ex v^oite ai ad p^oficiū dñm oēs exorta
bat. **L**ūc illi i formis varijs feraz appuerūt
et eū itez dētib⁹ cornib⁹ et vnguib⁹ crudelissē
melacerauerūt. **E**t subito splēdo: mirabil
ibi appuit et dñm oēs cūctos fugauit **A**nthoni⁹
n⁹ at p^onuo sanat⁹ ē ibiq⁹ xpm adesse itel
ligēs ait. **V**bi eras bone ihu vbi eras. q^ore a
p^oncipio nō fuisti v^o me adiuuares et vul
nara mea sanares. **C**ui dñs. **A**nthoni⁹ h⁹ eras
h⁹ expectabā v^oire certamē tuū **I**hūc at q^o v^o
rilit dimicasti. i toto orbe te faciā nominari.

Tanā seruoris erat q^o cū maximian⁹ i
pator xpianos occideret. ipse martires seq^obat
v^o cū eis martur fieri mereret. et vebemēt v^o
stabat eo q^o sibi marturū nō dare. **E** **C**ū
autē in alterā beremū pgeret. argētū discus

De sancto Antonio

repperit. et ita se sic dicere cepit. Tu es argenteus
discus. ubi hominum refugia nulla habet. Si enim
diatorum cecidisset. utique pro sui magnitudine ka-
tere non posses. Hoc diabole artificium tuum est
voluitate enim mea nunquam poteris imitare. Et
dicens discus presumit euauit. Postmodum in
genite massam perit aurum repperit. Et in
dum aurum fugit. Sicque ad morem fugiens. et an-
tis ibi piamis. inumeris corporibus miraculis

Quadā vice dū in spū rap^{us} ēēt totū mū
dū laq̄se inuicē inectenb^{us} plenum vidit.
Qui exclamans ait. Q̄s istos euadet laq̄
os. Et audiuit. būltas. Aliqñ dū ab an
gel^{is} in aere deua^{re}ēt assū^{er}ū demō^{str}ēs. et^{is} trāsi^{er}
tū p̄ciē^{er}. p̄ciē^{er} et^{is} ab exordio natū^{er}uatis et^{is}
obijcē^{er}. Quib^{us} ang^{eli}. nō debens illa nat
rare q̄ xp̄i n̄ pietate sūt delecti. Et q̄ āi scitis
ex q̄ faci^{er} ē monach^{us} illa p̄ferte. Et cū i p̄ba
tioē deficerēt. liber anthoni^{us} i sublime tollit^{ur}
liber deponit. B^e Harrarā^{us} boni^{us} de se
dice^{re}. Et dū aliqñ diabolu^m celsum corpe q̄ se
dū viuē^{er} p̄uē^{er}ēt aius^{us} ē dicere. z ait. quid
vis m̄a mē^{us} det anthoni^{us}. Illego spūa i
os et^{is} p̄geminas totū me i eū xp̄i nomīe ar
mat^{us} ingelli. z stāi euauit. Hūic diabol^{us}
aliqñ i nāra p̄cruate apparuit q̄ capite celū
tāgere videre^t. Quē cū anthoni^{us} q̄s esset
interrogasset. z ip̄e se sathanā esse dixit. ad
didit sathanas. cur me sic i p̄ugnā^m mōachi
z malefici^{us} xp̄iani. Cui anthoni^{us}. Inste
hoc faciū^{us} q̄ tuis sepe infidijs molestā^{us}. Et
ille. Ego eos neq̄q̄ molestō s; ip̄i inuicem se
p̄urbā^{us}. Ego ei ad mīlū sū redac^{us}. q̄ nā i
cūcū p̄ib^{us} regē xp̄s Quadā sagittarius
beati anthoni^{us} mū gaudere cū frīb^{us} q̄daz vice
p̄perit z adisplicuit. Cui anthoni^{us}. Idōe sa
gittā i arcū z trabe. Q̄d fecit. Eunoz scō
z terno p̄hieri mādasset dixit sagittari^{us}. Tā
m̄i trābere posō q̄d et^{is} fraciōē dolebo. Cui
anthoni^{us}. Sic ē in ope dei. q̄ nā i sup̄a mē
surā tēdere vellem^{us} cū^{us} frāgeremur. Erpe
dit ergo rigore aliqñ relaxari. Hoc audiēs
ille edificatus recessit. E Interrogat^{us}
uit q̄dā anthoni^{us}z dice^{re}. Quid custodiens
placebo dō. Et rēdēs dixit. Quocūq̄ vadis
sp̄ dei p̄ oculis habebas. In his q̄ agis testu^{us}

monii sacrag scripturaz adhibeas. In quibz
q3 loco sederis nō inde cito recedas. Hec etia
custodi ⁊ salu⁹ eris. Abbas qdā interro
gauit anthoniū dicens. Quid faciā. Cui an
thoni⁹. Nō cōfidas i tua iusticia. Ctenus ⁊
lingue sit ubi penitētia. Et ne penitear s⁹ re
trāscia. Dixit itez anthoni⁹. Sic pascēs si i
siccō tardauerim moriūc. ita ⁊ monachi
tra cellā tardātes aut cū viris secularib⁹ ui
uunt. a qñs ppolio resolunt. Itēz di
xit anthoni⁹. Qui sedet i solitudine ⁊ qñcit
a trib⁹ bellis eripit. laud⁹. locut⁹. ⁊ visu⁹
⁊ p vni ianiūmodo pugnā habebit. scilz cor
dis. ⁊ Quidaz frēs cū qdam fenēd
abbatē anthoniū visuandū ierūt. Dixitqz
anthoni⁹ frīb⁹. Bonū comitē habuistis se
nēbūc. Deinde dixit sem. Bonos frēs inue
nistis tecū abba. Cui ille. Bonos qdē inueni
si habuano eoz nō habet ianuaz. Quicūqz
ei vult irati i stabulū ⁊ solui afinus. Hoc ar
dicebat. qmā oīa q erāt i corb⁹ eoz stat⁹ erāt
in ore. Dixit abbas anthoni⁹. Sare pue
niū qmā fuit frēs mor⁹ corpales. Tñ⁹ qdē
nate al⁹ ⁊ ex ciboz plenitudie. tēn⁹ ⁊ dīmone
frat⁹ qdā renūciauerat seculo. s⁹ n̄ plene
qz qdā adbuc reitinebat. Cui anthoni⁹.
Vade ⁊ eme carnes. Qui vadēs emit car
nes. pportans eas dū veniret lacerabāt euz
canes. Cui anthoni⁹. Qui renūciat seculo
⁊ volūt bñe pecunias. ita impugnat a dīmo
nib⁹ dīscerpēt. Anthoni⁹ dū i beremo
tertio afficeret dixit. Bñe polo salu⁹ fieri. ⁊
nō pmitit me cogitatōes mee. Et surgens
exiit foras ⁊ vidit qndā sedentē atqz opātē.
⁊ deinde surgētē ⁊ orantē. Erat ar angel⁹ dñi
⁊ dixit. Sic fac ⁊ salu⁹ eris. Cū qdā vice
frēs de statu aiazab Anthonio qñsissent. se
quēti nocte vox vocauit ei dicens Surge et
⁊ vide. Et ecce vidit quendā longū ⁊ terribi
lem caput vlsqz ad nubes tollentē qui qñs
dam pennatos ad celum volare cupientes
exēsis manib⁹ phibebat. ⁊ alios libere puo
lantes rennere nō poterat ⁊ maximū gaudi
um mienū cū nimio dolore audiebat. Et in
tellerit aiazullū esse a seculū ⁊ dyabolū. pbi
bentem. q quosdam obnoxios recūnē ⁊ de

De sancto Fabiano

sanctorum volatu quod retinere non poterat sic do-
leret. Aliquid cum fratribus operaretur antihoni
suspiciens in celum cum tristis visus; vidisset puo-
lur? an deum rogavit ut futurum scelus auerteret
Fribus vero super his eum interrogantibus cum lacry-
mis et singulibus dixit quod inauditu scelus seculi
immineret. Vidi inquit altare dei a multitudi-
ne equorum circumdantem. quod calcibus omnia discerpebant
Adhuc ei turbine fides catholica subuer-
titur. et homines iumentis siles christi sacramenta diru-
piunt. Factaque est vox domini dicens. Abominabun-
tur altare meum. Post duos autem annos erumpen-
tibus arrianis ecclesie unitate scelerunt. baptiste-
rum et ecclesias polluerunt. et super altaria christiana os-
milarum ovium mactaverunt. Et Bux quodam
egypti arrianus nomine Ballachus. cum ita ecclesie
sua dei infestaret. ut virgines et monachos nu-
datos publice uberaret. sic ei sepsit antihoni.
Unde ira dei super te veniente. Nam desine persequi
christianos ne ira dei te occupet. quod primum ubi
minat interitum. Infelix legit epistolam et iratus
in eum expulsum in terram precit. ac perituros ver-
beribus multis afflicto antihonio talia reman-
davit. Quoniam tibi est tanta cura de monachis
ad te quod perveniet nra disciplina rigoris. Post
quodque autem dies equum suum mansuetissimum inli-
dens morsu ipsius equi ad terram percussit et conolis
atque lacerans cruribus infra triiduum expiravit.
Cum quodam fratre verbum salutis ab antihonio quasi
vissent. ait ille. Eludistis dominum dicente. Si quis
te percussit in unam maxillam prebe ei alteram. Di-
xit ei. Hoc implere non possumus. Et ille. Sal-
te de vna parte ferre. Et illi. Nec enim hoc pos-
semus. Quibus antihoni. Salte ne velis per-
cutere magis quam percuti. Et illi. Nam hoc possemus.
Tunc antihoni dixit discipulo suo. Sucos per
para fratribus istis quod nimis delicati sunt. Sola
oratio necessaria est vobis. Hec in vna scriptura legitur
Tandem beatus antihoni. cum anno vite sue frater
deosculans in pace quievit sub constantino qui cepit
circa annum domini. ccccl.

XXII

De sancto Fabiano.

Albionus quasi

fabrican? fabricans beatitudinem

supra. id est sibi ac quod est tripliciter. in re ad-
opnans. emptoris et debellantis.

Albion? quis romanus fuit. et cum pa-
pa defuncto palio eligendo ipse pue-
nisset. inter eos et ipse venit reitum
scire poles. Et ecce columba candida descendit
super caput eius. Quod cum oes mirarentur ab eis in
papam eligi. Hic ut ait damasus papa per oem
regiones septem dyacones misit et eis de septem
subdyacones tradidit quod omnia gesta martyrum
collegerit. Hic ut ait baymo imperator per hy-
lipo volens interesse palce vigiliis et concare
mysterijs restant. nec quicquam precia peteret et us-
ter penitentes stare. interesse permisit. Tandem po-
nificatus sui anno. xii. iussu decem capitulis obitu
canone martyrio coronatus. Passus est autem cir-
ca annum domini. cclij.

XXIII

De sancto Sebastiano

Sebastianus dicitur est

a sequens et binitudo. et alii. quod est citas. et
ana quod est sursum. quasi sequens binitudine civitatis
supra. Hec enim possides et acquires. et hanc triplici
denario secundum Augustinum. Id est aupertate regni. dolore
gaudii. labore requie. ignominia gloriam.
morte vitam. Et dicitur sebastianus a basto. Nam
miles christus. equi ecclesia. bastum sive sella sebasti-
an? quod mediate christus ecclesia militavit. et de mul-
tis martyribus victoriam obtinuit. Et sebastia-
nus interpretatur vallatus vel circumiens. Vallatus
quod sagittis totus erigitur fuit circumdatus. Circum-
iens. quod oes martyres circumdabat et omnes co-
forabat.

Sebastianus vir chastissimus.
narbonensis genere. cuius mediola-
nensis. dyocleciano et maximiano im-
peratoribus adeo carus erat ut principatum ei per-
me cohortis traderetur. et suo aspectu uberetur
spasitare. Hic militare clamore ad baptismum
ferebat ut christiano. in animas quod in tormentis
videbat deficere confortaret. Vnde autem per claris-
simi viri marcellianus et marcus gemini fra-
tres per fide christi decollari deberent. ad eos peni-
tes advenit ut ipsorum animosa suoppositio
reuocarent. Advenit ergo mater ei solutio

De sancto Sebastiano

capite scissusq; vestib⁹ pberibusq; onis aie
bat. O poulces filij circūdat me iaudia mi
seria et iolerabil⁹ luce⁹ heu me misera. amie
to filios meos ad morē plūro tēdētes. q̄s si
mibi hostes auferrent. p media segrer bella
raptores. Si violēta iudicia pcluderēt. car
cerē irūpēm mortura. Nouū h̄ pēdi ge
nus ē. i q̄ carnifer rogat ut feriat vita optat
ut pcat. mors iuuat ut veiat. Nouus h̄ luc⁹
noua miseria. in q̄ natōz iuuat spōre amut
at. et penitū miserāda cogit senectus ut viuat
Hec dicēte matre. pat̄s mori mābus addu
citur fuulorū. et capite aspsō puluere b̄mōi
voces dabat ad celū. Ad morē plūro pfici
scēribus filijs valetur⁹ adueni. ut q̄ mee
sepulture pauerā in filioz sepulchris infelix
expēdā. O filij mei baculū senectutis et gemi
nū meoz viscep lumē. cur sic morē diligitis
Venite buc iuuenes flete sup iuuenes spō
te pantes. Eleite buc senes et mecū sup filios
meos plāzue. Accedite buc pēs et p̄biete
ne talia patiāmi. Deficite plorādo oclū mei
ne videā filios meos gladio cedi. Hec dicē
te p̄e adueniūt iunges aspectū eoz p̄p̄ios
filios offerētes atq; euulando clamātes. qui
bus nos dimittitis. q̄ erūt boz infantiū dñi.
Quis vestras largas diuidet possessiones.
Heu q̄s ferrea pectora. q̄s p̄entes despicius
amicos respicius. p̄ores abijcius. filios ab
dicatis. et vos carnificib⁹ sp̄oraneos exhibe
tis. In h̄ aut cepērūt viroz corda mollesce
re. **E** Tūc sc̄n̄s sebastian⁹ q̄ ibi aderat
erūpens i mediu dicit. O fortissimi milites
xp̄i nolite p̄ misera blādū mēta coronā depo
nere sempitnā. S̄s et penitib⁹ dixit. Nolite ti
mere. nō sepabūt a vob̄. s̄ vadūt in celū vo
bis p̄pare sidereas māsiores. Itā ab iūno mbi
h̄ vita in se sperātes fefellit. se expectātes dce
pit. de se p̄sumētes iurrit. et ita nullū oīno cer
tum reddidit ut oibus p̄bet eē mēta. Quia
h̄ admonet furē ut rapiat. iracundiū ut seui
at. mendacē ut fallat. Ipa i perat crimina.
iubet facinora. suadet iniusta. Hec aut p̄es
cuno quā h̄ pauiur. bodie exardescit et cras
euanesct. bodie exardescit et cras refrigescit
sub vna hora inducūt et sub vna hora excludūt.

dit. Dolor aut etern⁹ renouat ut seuiat. au
gmentat ut exurat. inflāmat ut puniat. In
amore ergo martiri n̄rōs iā susciuem⁹ affe
ctus Ibi enī diabol⁹ se vincere exultat q̄ dñi
capit cap⁹ est. dñi tenet iētus est. dñi vincit ut
ctus ē. dñi torquet torquet. dñi iugulat occid⁹
est. et dñi insultat iustus ē. Igit dñi beat⁹ Se
bastian⁹ h̄ ex ore p̄ferr̄. subito p̄ vnā fere bo
ram a splēdore nimio d̄ celo descēdēte illuina
tus ē. et sub illo splēdore pallio cādidissimo
amict⁹. et ab angel⁹ septe clarissimis circūda
tus. Iuuenis enī apparuit iuxta eū dans ei
pacē et dicēs. Tu sp̄s meū es. Cū aut b̄tū
sebastian⁹ h̄ et his siliā p̄dicaret. Zoe vxor
nicostran. in cui⁹ domo sancti custodiebāt.
que loquēdā amiserat. pedibus eius p̄uolū
ta nūb⁹ veniā postulabat. Tūc sebastian⁹
ait. Si ego xp̄i fūus sum. et si vā sunt oīa q̄
ex ore meo h̄ mulier audiuit et credidit. ape
riat os ei⁹ q̄ aperuit os zacharie. p̄p̄ete suū
Ad hāc vocē mulier exclamauit. B̄ndictus
h̄mo oratur et b̄ndicti q̄ oibus q̄ locutus es
credūt. Uidi enī angelū lib̄rū tenētem a n̄ te.
ubi omnia que tui dixisti scripta erāt. Vir ā
eius hoc audies p̄dit ad pedes sc̄i Seba
stiani sibi postulas indulgeri. Statimq; ab
solūes martyres rogabat ut liberi abirent.
Qui dixerūt nullaten⁹ se deserturos p̄cios
riam quā cepissent. Tantiā igit grām et v̄nū
tem v̄bis sancti sebastiani dñs p̄tulerat q̄ n̄
solū marcellianū et marciū in martyrii p̄stā
na roborauit. s̄ enī patrē eoz nōie t̄nquil
lū et matrē eū multis alijs ad fidē p̄uerit.
Quos oēs polycarpus p̄sbyter baptizauit.
B Trāquillus aut morbo grauissi
mo laborās mor ut baptizatus est sanuatus
recepit. Ipf̄fectus aut v̄bis rome q̄ et ipse
morbo grauissimo laborabat rogauit tran
quillū ut ad se adduceret eū q̄ sibi sanuatiē
dederat. Cū ergo ad eū venissent polycarp⁹
p̄sbyter et sebastianus. et ipse eos rogaret ut
enā sanuatiem reciperet dixit ei sebastia
nus. ut prius idola abnegaret. et confringeret
di ea sibi potestatem traderet. et sic sanuatiē
reciperet. Cui cum Eromacius p̄fector di
ceret q̄ serui sui hoc facerent et non ip̄e. dixit

De sancto Sebastiano

Sebastianus. Timidi deos suos confringere
formidant. si autem diabolus hac occasione eos le-
deret. diceret infideles eos esse obiles quod
eos suos confringeret. Sicque polycarpus et Se-
bastianus accincti plures ducere idola prege-
runt. Ipsi autem dixerunt cromacio. Cum nobis ido-
la fringentibus sanitatem recipe debuerint rece-
pisti. certum est quod aut infidelitatem nodum abieci-
sti. aut aliquid idola refuisti. Tunc indicauit se
heribalamum in quem erat omnis disciplina stellarum
per quem patet suus plures ducere potestatem aurum expe-
derat. et per quem futura omnia preuidebat. Cui Se-
bastianus. Quando hoc iterum habueris. recipi-
si integrum non habebis. Cumque ad hoc ille asse-
turer. Liburnus eius filius iuuenis egregius dicit.
Nunc panarum opus destruita preclat. si ne patine
sanitatem videam esse potestatem. duo cibam accedant.
ut si destructo opere patet me sanitatem non recepit
ambo viui preueniet. Cui Sebastianus. Sic fi-
at ut locutus es. Dignus illa confringeret ange-
lus perfectio appuit. et sibi a domino istum sanitatem
reddita nuntiavit. Statimque sanus effectus cur-
ritur per eum ut et pedes oscularetur. Qui eum
bibit ex eo quod baptismum nodum recepat. Sic
quod ipse et liburnus filius eius et mille quod ducunt de
eius familia baptisati sunt. Tunc autem ab infidelibus
tota et diu cruciata emisit spiritus. Quod cum audis-
set trans illam precepit et dixit. Semienos ad co-
ronam procedite. ut quod viui. Ipsi autem per pau-
cos dies lapidati sunt. Et Scitus autem libur-
nus super prunas allatas iubet aut incensum diu
imponere. aut super ipsas nudis planis cedere
re. Qui sibi signum crucis facies. Stans super
ipsas nudis ingressus est planis dicens. Vide
mihi quod super roseos flores incedam in nomine domini
nostrum christi. Cui fabia. perfectus dixit. Quis
ignorat magicam artem christi vos docuisse. Cui
liburnus. Obmutescite infelix. quod si es dignus
nomen tantum et tantum mellis non noiare. Tunc
iussit perfectus iussit eum decollari. Marcellianus
autem et marcus stuprum affigunt. Cumque fuissent af-
fici percellentes dicebant. Ecce quod bonum et quod iocum
diu habuere fratres unum. Quibus perfectus. Infelices.
deponite ammentum et vos ipsos liberate.
Cui illi. Nunquam tam bene epulan sumus vinum
indium sic nos esse permittes quod diu corpore

gimur indumento. Tunc perfectus iussit eos lan-
teis platera transferri. et sic martyrium
summauerunt. Ipsi autem hoc perfectus dioeciano
ipatorum sebastiano suggessit. Quod ad se vo-
cas dixit. Ego te in primis palatio meo sp-
habui. et tu salutem meam et deorum iniuriam acce-
nus latuisti. Cui Sebastianus. Ipsi salutem
tua christum spiritus colui. et per statum romani imperii
dei qui in celis est spiritus adoravi. Tunc dioecianus
iussit eum in medium campum ligari et a milibus
sagittari. Qui ita cum sagittis impleuerunt ut
quod si erius videret. et estimantes illum mortuum
abierunt. Qui intra paucos dies liberatus
stans super gradum palatii. impatores venient-
es de malis quod christianis inferebant dure rebat-
guit. Dixeruntque impatores. Iste ne est Se-
bastianus quod diu sagittis ita fici iusseram.
Cui Sebastianus. Ad hoc me dominus resuscitare
dignatus est. ut veniam vos et redarguam vos de
malis quod christi famuli irrogatis. Tunc impator
iam eum fugigare iussit donec spiritum exalar-
et. Fecitque corpus eius in cloaca pungi ne a christi-
anis per mariem coleretur. Scitis autem sebastianus
sequenti nocte sancte Lucie apparuit et corpus
eius sibi reuelavit. ut in vestigia apostolorum
lud sepeliret precepit. Quod et factum est. Ipsi autem
est autem sub dioeciano et maximiano impa-
toribus qui ceperunt circa annos domini. cccxxvii

¶ Refert Gregorius in primo libro dialo-
gorum quod quidam mulier in inscia nup nupta cum
ad dedicationem ecclesie sancti sebastiani ab alijs
mutata esset. in ipsa nocte qui sequenti die ire de-
bebat. carnis voluptate stimulata a viro suo
se abstinere non potuit. Facto autem mane ma-
gis erubescens vulum hominum quam dei illuc pre-
cisa est. Quod autem ut oratorum ubi erant reli-
que sancti sebastiani ingressa est. dyabo-
lus eam arripuit. et coram omnibus perare cepit.
Tunc presbyter illius ecclesie pallam altaris arri-
piens inde eam operuit. Sed diabolus statim
ipsum presbyterum inuasit. Duxerunt autem eam ami-
ci sui ad incantatores ut suis incantationibus
diabolum effugeret. Sed mox dum incantaret
iudicio dei legio demonum. id est. sex mille se-
ringentis sexaginta sex in eam ingressi. ipsam
acrius perare ceperunt. Quidam autem vir

De sancta Agnete uirgine

noie fortunat' scititate p'piciu' sua p'ciab' eā
sanauit. Legit q' i gestis logabardoz q'
tpe gubern regis italia tota tāta peste pcul-
sa est ut vir vn' aliter sufficeret sepelire. Et h'
pestis maxie rome ac papie grassabat. Tūc
visibile bon' angel' multis apparuit malo
anglo seqm' et venabulū ferē. p'piciū ut p-
cueret ac cedē faceret. Quomēcūq' at aliqua;
domū p'cunebat tot ide moruū efferebātur.
Tūc cuidā diuini' reuelatū est q' neq'm h'
pestis cessaret donec scō sebastiano aliare
papie strueret. Qd' qdē struētū ē i ecclia
scī petri q' d' ad vincta. Quo scō statim cel-
sauit illa q'stano. Et illuc a roma reliq'e san-
cti sebastiani sūt delate. Ambrosi' in p'fa-
tione sic ait. Beati martyris sebastiani p' con-
fessione noī sūt dñe venerabil' sanguis effu-
sus sūt et tua mirabilia māifestat q' p'ficiat i in-
firmitate vīuit et nris studijs das p'fectu; et
infirmis ap'd te p'stas auxilium.

XXIII

De sancta Agnete uirgine

Gnes dicta est ab

agna q' mīus et hūilis tāq' agna fu-
it. p' a greco quodam agnos qd' est pui; q'a
pia et mīficos exiuit. p' agnes ab agnoscen-
do. q' vīa vītat' agnouit. Veritas aut' fm
Augustini opponit vanitat' et falsitat' et du-
plicitat'. queria a se remouit p' vītutē quas
habuit.

Gnes vgo prudentissima ut testat'
ambrosi' q' ei' passio; p'spiciat' de
amo āno etatis sue morte p'didit et
vīa inuenit. Infantia qdē p'putabat' tāms
h' erat senect' mētis imēla. Corpe iuuēcula.
h' aio cana. pulchra facie. h' pulchrior sūt. Que
dū a scolis reuertit' a p'fectu filio adamatur.
Cui ille gēmas et diuitias innumerabiles p'-
misit si p'sensu ei' iugio n' negaret. Cui ag-
nes r'p'it. Discede a me fomes p'ciū. nutri-
mētū facinorū. pabulū morū. q' nā ab alio
amatore p'ucta sūt. Cepitq' ip' sūi amatore
et spōsum a q'ngz p'mēdare. q' spōsū i spōsū
p'cipue requirit. s. a nobilitate generis. a deco-
re pulchritudis. a diuina; abundantia. a for-

tudine et potēte efficacia. ab amoris excellen-
tia sic dicēs. Illū amo q' lōge te nobilior ē et
genere dignior. cui mat' vgo ē. c' pat' femiaz
nescit. cui āgelū sūiūt. c' pulchritudinē sol' lu-
na mirat'. cui' opes nūq'z deficiūt. cui' diui-
tie nūq'z d'crescūt. c' odore reuīscūt moruū
c' tactu p'forāt infirmū. c' amor castitas ē.
tact' scitias. vno vīginitas. Hec at q'ngz po-
nit in qdā auctoritate dicēs. Cui' generositas
cellior. possibilitas formior. aspect' pulchrior.
amor suauior. et oī grā elegātor. **E** De
inde poit q'ngz b'nficia q' sibi spōsus p'ulit et
alijs spōsis p'fert. s. q' eas anulo fidei subar-
rat. multiplici vītuū varietate eas p'fert et or-
nat. passiois sue sang'ne eas ligat. vīdō amo-
ris eas sibi copulat. et thesauris celestis gl'ie
eas dūat sic dicēs. q' anulo suo subarrauit
me. d'ctā meā et collū meū cinxit lapidib' p'-
ciosis. iduū me cūclade auro p'terra. et imen-
sis monilib' ornauit me. posuit signū i facie
meā ut nullū p'ter eū amatore assumā. et san-
guis ei' ornauit genas meas. iā amplexib'
ei' castis astricta sūi. iā corp' ei' corpi meo so-
ciatū est. oīdū mibi thesauros incōpabiles
q' mibi se dātū; si i eo p'leuerauero rep'mi-
sit. Studia h' infan' iuuenis lecto p'ternit. et
q' amore egrotet per alta suspiria a medicis
aperit. Cūq'z pati iuuenis eadē vīginitate replica-
ret. et illa p'oris spōsi federa se violare nō pos-
se assereret. cepit p'fect' iqrere q's esset iste spō-
sus de cui' se agnes potestate iactaret. Cūz
ergo quidā assereret q' xpm spōsum suū di-
ceret. blādis p'us s'monib' demū terrorib'
eam pulsat. Cui Agnes. Quicqd' vis age.
q' qd' q'ris poteris n' obtinere. Ip'm enī ter-
rentē ut plandierē sili' deridebat. Cui p'fect'.
Unū tibi de duob' elige. aut cū vīrginibus
dece p'esse sacrificia si tibi vīginitas placet. aut
cum meretricib' s'coraberis. Quia ei nobil'
erat. vim sibi inferre nō poterat. et iō titulus
sibi xpianitatis opposuit. Cui illa. Nec sacri-
ficabo dijs tuis nec sordibus polluar' alieis.
Nec cū imbebeo custodem corporis mei.
angelum dñi. **B** Tūc p'fect' iussit eas
expoliari. et nudam ad lupanar duci. Tan-
tam aut' densitatē capillis ei' domin' cōn-

De sancta Agnete uirgine

tulit ut melius capillis quam vestibus tegeretur. Ingressa autem turpitudinis locum angulum domus propriam inuenit. quod locum claritate nimia circumfulsit. sicque stolam candidissimam perperam. Sicque lupanar locum sit orationis adeo ut mundior exiret quam fuisset ingressa. quod immenso lumi dabat honorem. Perfecit autem filius cum alijs uirginibus ad lupanar venit. et eos prius ad ipsam intravit. Qui ingressus est ex miraculo terram. propriam redierunt. Quos ille miseros appellans et ad eam furcibus intras cum ea uellit trahere ipsum lumen intravit. Qui cum deo non dedisset honorem. profocatus a diabolo expirauit. Quod profectus audires cum ingenti ploratu ad eam venit. et cum moris eius diligenter scrutatus. Cui agnes Ille cui uoluntate uolebat perficere potestatem in eum accepit et occidit. Illa loci eius de uiso miraculo terram redierunt illesi. Cui profectus. In Bappebit quod non magicis artibus habegisti. si ipse petrare potius ut resuscitetur. Orante agnete iuuenis resuscitatus. et Christus ab eo publice predicat. Ad hoc tempore pontifices seductores excoisantes ipso exclamauerunt. Tolle magam tolle maleficam. quod mentes mutat et animas aliat. Profectus autem uiso tanto miraculo eam liberare uoluit. sed per scriptos merces uicarium dereliquit. et quia eam liberare non potuit tristis abscessit. Tunc uicarius aspalis nomine iussit eam in copiosius ignes iactari. Sed in duas partes flamma diuisa. sed in osum ipsum exurebat. et eam mime conungebat. Tunc aspalis in gutture eius gladium immergi precepit. Et sic Christus sponsus candidus rubicundus ipse sibi sponsus et martyrem consecrauit. Idem salus est ut creditur tempore istam magni quod cepit anno domini. ccc. x. Cum igitur corpus eius christianum et parentes eius cum gaudio sepeliret. uir a paganis in eos lapides mittentibus euaserunt. Et

Emeretiana autem eius colleganea uirgo sanctissima. sed adhuc cathecumina dum iuxta sepulchrum stare. et postea gentiles argueret. ab eis lapidata est. Stansque tremor et conuulsiones et fulgura extiterunt adeo quod ex paganis pluri perierunt. ita quod ipsi de cetero uenientes ad sepulchrum uirginis non leserunt. Corpus autem emeretiane iuxta corpus sancte agnetis positum est. Cumque pentes eius octauo die iuxta tumulum uigilaret. uiderunt choros uirginum uelut aureas

diantes. inter quas uiderunt beatam agnetem sibi ueste fulgere et a dextris eius agnum candidiorem nubes stantem. Quibus illa. Videte ne me qui mortuam lugeatis. sed gaudente mecum et congratulamini quod cum his omnibus lucidas sedes acceperit. Propter hanc uisionem celebrat festum agnetis secundo.

Costantiana uero filia istam lepra grauissima laborans. Cum hanc uisionem audisset. tumulum eius adiit. et ibi dum oratione persisteret obdormiuit. Audiensque beatam agnetem sibi dicere. Constantiana age istam si in christum credideris continuo liberaberis. Ad hanc uocem euigilans perfecte se sanata inuenit. Que baptismum recipiens. super corpus sancte agnetis basilicam fecit. et ibi in uirginitate degens multos exemplo suo uidere uirgines aggregauit. **S** Quidam uir nomine paulinus in ecclesia sancte Agnetis sacerdoti fungens officio. mira cepit carnis temptatione uexari. Sed cum deum offendere nolle a summo pontifice licentiam petiit. et ab eo. Cuius bonitatem et simplicitatem papa considerans. anulum ei cuius smaragdo dedit. et iussit ut imaginem formosam se beate agnetis quam in sua ecclesia depicta erat ex parte sua paret ut se pmitteret desponsari. Cumque huius sacerdos imaginem imparet. illa continuo dignum anulare porrigens et anulo suscepto digiti retrahens. omnem temptationem a sacerdote fugauit. Profectus autem anulus adhuc deus in eius digito apparere. Illi ubi legit quod cum ecclesia beate agnetis rueret. papa cuidam sacerdoti dixit se sibi uelle quandoque sponsam custodire dam et nutrire. sed ecclesiam sancte agnetis committere. dantesque ei anulum iussit ut dictam imaginem desponsaret. Quam illa exedente et retrahente digiti desponsauit. De hac uirgine dicit Ambrosius in libro de uirginibus. Hanc senes hanc iuuenes hanc pueri carant. Nemo est laudabilior quam ab omnibus laudari potest. Quot homines. tot precones qui martyrem predicant diu loquuntur. Stupete uniuersi quam diuinitas testis existeret quam adhuc arbura super etatem esse non possunt. Fecit denique ut ei de deo crederetur cui de homine adhuc non crederetur. quod quod ultra naturam est. Sed de auctore nature est. Non uero martyrii genus nondum idonea pene. et iam matura uictorie. Terrare difficile habilis coronari. Ad

De sancto Vincentio martire

gisteriū virtutis impleuit q̄ nōdū iudiciū habe-
bat etatis. Itē sic ad balamū nuptia p̄pera-
ret. ut ad supplicij locū. leta successu. gōu fe-
stina. vgo p̄cessit. Itē Amb. in p̄fatione.
Beata agnes generositate oblectamēta d̄-
spiciēs celestē meruit dignitatē. societatis bu-
mane vota p̄nēs. eterni regis ē sociata cō-
silio. p̄ciosas morē p̄p̄i p̄fessione suscipiēs
simul ēi facta p̄formis.

XXV

A

De sancto Vincentio martyre.

Vincen^o dicitur

q̄i viciū incēdēs. v̄l vinctēs icēdia
v̄l victoriā tenēs. Itē enī incēdit
id ē. p̄sumpsit vicia p̄ carnis mortificatiōem
viciū incēdia supplicior p̄ p̄stāte penar p̄p̄f-
hōnē. victoriā tenuit v̄l p̄p̄i d̄spiciēdem
Viciū ei iura q̄ erāt i mūdo. s̄. falsos errores
imūdos amores. mundanos timores q̄s
viciū p̄ sapiam. mundiciā. p̄stātiā. De q̄b̄
dicit Augustin^o. Ut cū oib̄ errorib̄ amo-
ribus. timorib̄ vincti b̄ic mūdo. sanctoꝝ
martyria docēt. et docuerūt. Eius passiōem
q̄dam beatū Augustinū dicit p̄plasse. quā
p̄videnti^o v̄sib̄ luculētē exequit.

Vincen^o nobilis genere. s̄. fide ac re-
ligiōe nobilior. bean valeriⁱ episcopi
p̄dya con^o fuit. Cui ep̄s q̄ impedi-
ōis erat lingue vices suas cōmiserat. et ipse
oratiōi et cōtemplatiōi vacabat. Iussu igit̄
daciāni p̄sidis valentiā trabunt. et dīro car-
ceri mancipant. Cūq̄ eos fame pene defec-
isse crederet. eos sui aspectui iussit astare.
Quos cūq̄ sanctos cerneret et gauderet. ira-
tus in hanc vocē p̄p̄it. Quid dīas tu Va-
leri q̄ sub noīe religiōis p̄decreta p̄ncipum
facis. Cū aut beat^o valeri^o leni^o rīderet. de-
rui ei Vincen^o. Noli p̄at venerabilis q̄i mē-
te timida submurmurare. s̄. libera voce ex-
clama. Si ergo iubēs p̄atē sancte rīsis v̄l
cē aggredior. Cū ille. Itā dudū tibi fili caris-
sime loq̄ndi curā p̄miserā. et nūc p̄ fide qua
astam^o rīsa cōmuto. Tūc Vincen^o p̄uersus
ad daciāniū accen^o inq̄ta tē fmo d̄ neganda
fide p̄orauit. s̄. nepharū apud xp̄ianorum

p̄videntiā esse cognosce. Deitatis cultū abne-
gādo blasphemare. Tūc dicit^o acian^o ep̄m
in exiliū mitti p̄cepit. Vincenū v̄l tanq̄ p̄u-
macē et p̄sumptuosū iuuenē ut ē exēplo ali-
terrere. in eculeo distentiū mēbris oib̄ d̄s-
sipari. Cūq̄ corpe tor^o dissiparet aut dacia-
nus. Dicit mibi Vincenū v̄l nūc tūc mīseri-
mū corp^o p̄spiciat. Et ille subdēs ait. Itē cē
q̄b̄ sp̄ optauit. Et Tūc dicit^o p̄les cepit ei
oia genera tormētōꝝ minari. nisi ei assensu
p̄beret. Cui Vincenū. O felix me. q̄ mibi
irascite graui^o putas. eo meli^o icipis mīseri
Insurge ergo mīser et toto malignitatis sp̄-
ritu debachare. Videbis me dei v̄tute plus
posse dū torq̄or q̄ possis ip̄e q̄ torq̄s. Et d̄
p̄les cepit clamare et carmīfices v̄gis et fustib̄
bus p̄berare. Et ait Vincen^o. Quid facis da-
ciane. Ecce in ip̄e me vindicas d̄torionibus
meis. Tūc p̄les amēs fac^o dixit carmīficeb̄
Adferrum nūl facinus. Cur d̄ficiūt man^o
v̄l. Adulcos et p̄tridas vicere potuistis
ut nūl inē illata supplicia celare possēt et nūc
sol^o Vincen^o vestra poterit supare tormenta
Tūc carmīfices pecunies ferreos vsq̄ ad in-
ima costarū fixerūt. ita ut de toto ei^o corpe s̄-
guis efflueret. et solutis costarū cōpaginibus
viscera int̄na paterēt. Et ait daciān^o B.
Adferrere tui Vincenū. ut possis tā pulcrā re-
cupare inuēniē. et ea q̄ sup̄sit lucrari tormē-
ta. Et ait Vincen^o. O venenosa dyaboli lin-
gua. tormēta tua nō timeo. S̄. s̄ solū valde
metuo q̄ te mibi fingis velle mīsereri. Itā q̄
te magis iratū video. eo ampli^o et magis ex-
ultō. Nolo ut aliqd̄ minuas d̄ supplicijs. ut
te viciū in oib̄ fatearis Tūc ex eculeo depo-
sit^o atq̄ ad ignis craticulā rapit^o moras car-
mīfici arguēdo ad penā alacriter p̄perabat.
Craticulā ergo sp̄ore p̄scendens ibidē assat^o
exurit et cremat. mēbrisq̄ oib̄ vincti ferrei
et ardētes lamine infigunt. Cūq̄ sanguine
flāma respergit vulnera vulnerib̄ impmū-
tur. Sal insup̄ ignē spargit ut i corp^o ei^o
vndiq̄ vulneratū resiliens stridentibus flā-
mis crudeli^o cōburat. Jamq̄ non ad ari^o
sed ad viscera tela iaciunt. ipsaq̄ interna
viscera de eius corpore extra labunt. Inter

De sancto Vincentio martire

hec ille manet immobilis. et sursum erectis lumbis precabatur. Cumque ministri dacionem reculissent. beatus autem dacionem vincamur. Sciam nunc uti pena diuini uiuat ipsum terribiliter carceri includere et ibi testas acutissimas agere. pedes ei ligno figite. sine omni humano solatio extensum sic suppositas relinque et cum defecerit nunciate. Fautem quoniam ministri crudeliter domino crudeliori. Ecce ex parte quod miles patitur penam commutat in gloriam. Nam tenebre carceris ab imensa luce expellunt. testas aspidas in oim flos suauitatem mutat. pedes dissoluunt. et angelorum solatio venerando perficitur. Cumque super flores cum angelis psallens incederet modum latio dulcis et mira suauitas flos. perculit diffundit. Per terram custodes. cum primas carceris quod uiderat uidissent. ad fidem peruersi sunt. Nec audies dacionem amens facit aut. Et quod eremplum faciem. Ecce enim victi sumus. Transfereat ad lectulum et stramentis mollioribus reponat. ne plus cum gloriosum faciamus. si forte defecerit in tormentis. Sed ponit recreat. nouis iterum supplicis puniat. Cum igitur ad stratum molliorem deponatur esset et ibidem paululum quiescit. Ita tamen spiritum iradidit. circa annos domini. cccc. lxxv. sub diodeciano et Maxiano. Quo audito dacionem uehementer sic uicinus dolens ait. Et si non potui cum supare uiuere puniam ut defunctum. Et sic sanabor de pena. et sic potui mihi puenire victoria. Iussu ergo dacionem corpus eius in caput aures et bestias duorum exponitur. Et statim angelorum custodia premitur et ita cum a bestijs peruat. Denique corum ingluuiet de die. alias aues se maiores impetu alarum abegit. et lupum accurrete morsibus et clamoribus effugauit. Qui reflexo capite in aspectu corporis sacri fixus cernit. ut ipse quod ibidem angelorum custodiam mirabatur. Quod audies dacionem ait. Puto quod nec defunctum potui supare. Subtergo corpus eius in gremio molam alligari et in pelago pici. ut quod in terra a bestijs consumitur potuit saluum in pelago a marinis beluis deuoratur. Haute igitur corpus eius in pelago deferretur submergitur. et ipse nautis velocius litora corpus peruenit. Quod a quodam matrona et quibusdam alijs ipse reuelare inuenit. et ab eis honorifice sepelitur.

E De beato martyre sic dicit Augustinus. Beatus Vincentius uictus in uerbis. uictus in penis. uictus in passionibus. uictus in tribulatione. uictus crucis. uictus submersus. uictus oratione. uictus mortui. Ideo. Torquet uincet ut exerceat. flagellat. ut erudiat. iudicet ut solidet. exurit ut purget. Ambrosius. in psalms dicit ipse sic ait. Torquet uincet. iudicet. flagellat et exurit. sed in uictoria per se non uoleat animam. non per uictoria plus ardet igne zeli quam ferri. plus nec timore dei quam seculi. plus uoluit placere deo quam foro. plus dilexit mortui mundo quam domino. Item Augustinus. In oculis nostris mirandum spectaculum constitutum est. Iudex iniquorum. toror crucis. martyr inuictus crudelitatis pietatisque certamine. Puta denique quod claruit ipse theodosii senioris. qui cepit anno domini. cccc. lxxv. sic ipsum dacionem inuictum disse ait. Tormenta. carceres. ungulae. stridulae. et flammis lamia. atque ipsa penarum plura mors christianis ludibria. Tunc dacionem Vincit reitoris brachijs sursum ac deorsum extende donum corpage ossium diuulsa membrati crepet. ut placuinas uulnerum iecur detectum palpat. Videbat hic miles dei. manum crucis in caput fixam per fundum iraret arum ungula. Cum esset in carcere angelus dixit ad eum. Exurge martyr iclute. exurge securus. exurge et almis centibus noster flos. datus addere. Miles inuictissime fortissimo rui formosus. iam te ipsa seuat aspera tormenta victo retremunt. Exclamat prouident. Tu solus insignis. solus brauij duplicis palmas tulisti. tu duas sis parasti laureas.

XXVI

De sancto Basilio episcopo

Basilus uenerabilis

episcopus et doctor. per caput. cuius vitam scripsit amphilochus iconi episcopus. ante scintillas exterit cunctas beremite noie effere in visu monstratum est. Cum ei dicitur effere in extasi positus esset uidit colunam ignis. cuius caput uisus ad celum pungebat. et uoce de super audiuisset dicentes. Talis est magnus basilius. Quis huius colunam ignis quam cernis. Venies igitur ad ciuitatem in die epiphanie. ut tantum uirum uidere posset. cum uidisset eum stola candida indutum cum de ricis uenerabiliter procedentem. ait intra se.

De sancto Basilio episcopo

Et video in a cui laboravi. Iste ei cum in ta-
li honore et stipendie sit positus neque quod talis pot-
est quod ad modum videri. Iste ei quod poraui mul-
titudine dei et est. Nihil ille persecutus. Et hic
cum in tali honore et stipendie sit positus sit colu-
na ignis est. Aliter ista. Basilius igitur in spiritu
videns fecit eum ad se introduci. Qui cum introdu-
tus esset vidit linguam igneam posere ei loquentem.
Et ait effre. Vere magnus basilius. De caluma-
nia ignis basilius. De spulsiis loquitur posere ei. De-
ruxit illi effre. Obsecro dñe ut mihi ipse res
quod grece loquitur. Cui basilius. De difficile postu-
lanti. Iste eo in orauit et continuo grece loqui
cepit. Quidam autem heremita videns basilium
alias in pontificali habitu procedente ei desperit
iudicium eum in corde suo quod in tali populo plimum
delectaret. Et ecce facia est vox ad eum dicens
Tu amplius delectaris in palatio carum
causa quod delectetur basilius in apparatu suo
Vales imperator fautor arrianorum ecclesiam
quod a catholicis abstulit et arrianis dedit.
Ergo quod accedens basilius ait. Imperator scriptum
est. Honor regis iudicium diligit. Et tunc. Iu-
dicium regis iusticia. Et cur cor tuum impauit
in catholici eijcerent de ecclesia et daret arrianis.
Cui imperator. Iste ad premedias reuer-
teris basilius non decet te. Et ille. Decet me
iusticia etiam mori. Tunc demosthenes perfectus
epulaz imperatoris fautor arrianorum et loquens
peis fecit barbarissimum. Cui ait Basilius
Tuus est de pulmentis regis cogitare non
dogmata diuina decoquere. Qui mox confu-
sus tacuit. Dicit imperator basilio. Uade et iu-
dica me eos non in immoderatum amore populi
Albini ergo dixit orationem catholicis et arrianis
ut fores ecclesie clauderent et viri usque prius sigil-
lo munirent. et ad quod ordes apertus sua esset
Quod cum omnibus placuisset orationem arrianis tribus
diebus et noctibus et venientibus ad fores ecclesie non
sunt aperte Tunc basilius processione ordinata venit
ad ecclesiam et facta oratione leui baculo pas-
torali fores tenuit dicens. Tollite portas prin-
cipes vestras et cleua. por. e. et. etc. Et continuo sunt
aperte et intrantes deo gratias reddiderunt. Et red-
dita est ecclesia catholicis. Fecit autem imperator
primus multis basilio. ut in historia tripartita

legit. si sibi plerumque Et ille. Iste uisus ista due-
munt. Iste quod diuina saginata eloquia. com-
pere de diuina dogmatibus. nec una sillabam
patuit. Tunc imperator indignatus ut ibidem dicitur
cui de ei exilio suam vellet scribere. per. se-
cundo. certum calamum fraxit est. Deid tremor
magnus eum manu inuasit. Alii indignatus car-
ta fregit. B. Cui quod venerabilis non
mine erat filia unica bebat. qua psecrare
dño disponebat. Sed diabolus huius generis
inimicus. Hadueres unum de suis predictis ad
in amore puelle plimum inflamauit. Uex cum
impossibile cerneret ut ipse quod suus erat in amplex-
us in nobis puelle accedere possit ad unum de
maleficis accessit. promittens ei multa pecunie
quantitate. si ad deum uiuere vellet. Cui dixit
maleficus. Ego hoc agere non possum. si si vis
mitti te ad dñm meum diabolus. et si feceris que
ipse tibi dixerit tuum desiderium obtinebis. Et di-
xit iuuenis. Quicquid dixerit mihi facia. Al-
le ergo maleficus epistolam ad diabolus fecit. et ea p-
dictum iuuenem in litteras transmisit. Quoniam quod
de mi dñe optet me festinater et solitare quod
a christianorum religione abstrahere et me adduce-
re voluntati. ut per tua quod die multiplicetur
mihi tibi hunc iuuenem cupiditate in tale puel-
lam exarsum. et postulo ut suum desiderium as-
sequat. ut et in isto gloriaretur et alios tibi de cetero
valeat aggregare. Et dñs ei epistolam dixit. Ta-
de et tali hora nocuus ista supra monumentum
gentis. et ibidem demones acclama. et hac car-
ta in aere exalta et statim aderunt tibi. Qui pa-
dens demones inuocabat et carta per aerem eicie-
bat. Et ecce adest princeps tenebrarum vallatus
multitudine demoniorum. Qui cum epistolam ple-
gisset. ait ad iuuenem. Crede mihi ut tua com-
pleta voluntate. Qui ait. Credo dñe. Cui dia-
bolus. Et abnegas christum tuum. Qui ait. Abne-
go. Dicit diabolus. Iste infidus estis vos christiani
quod quid me opus habens ad me venitis.
quod autem desiderium vestrum affecit estis statim
me negatis et ad christum vestrum acceditis. Ille
autem quod clementissimus est suscepit vos. Sed si vis
ut tua completa voluntate. fac mihi manu tua
scriptum in quo psecutus te abrenunciare christo tuo.
et baptismum. et christiane professioni. et meum

De sancto Basilio episcopo

sisseru? et mecum iudicio pbenad? Qui sta-
tim manu propria scriptum fecit. Quia xpo abrenu-
ciaret. et se futurum diaboli manciparet. Connuo
igitur diabolus accersit spiritus qui erant super fomes
caroz. iubes eis ut ad predictam puellam accederet
et cor eius in amorem iuuenis inflamarent.
Qui accedentes cor eius ad deo accederunt ut pu-
ella se i terram piceret. et ad prem lametabiliter
exclamaret. Misere mihi pater misere mi-
hi. quod daretur quod propter amorem talis pueri nri.
Misere mihi visceribus meis. et paternum amorem
mihi ostende. et puero quem amo et pro quo cruci-
or me coniuge. Sin autem pro modicum in me moritu-
rum videbis et pro me i die iudicii roem reddas.
Pater autem euilans dicebat. Iheu me miserum
Quid pigri misere filie mee. Quis meum
thezaurum furatus est. Quis dulcelumen oculorum
exunxit. Ego te volebam celesti sposo coniungere
et pro te saluari putabam. et tu i amore lasciuie in-
sanisti. Sine filia ut sic disposui te domino coniun-
gam. ne ducas scelerem meum cum dolore ad inferos.
Illa autem clamabat dicens. Pater mihi aut ci-
to desiderium meum contemne aut morturam post
modicum me videbis. Cum igitur illa amarissime
fleret et quoniam saniret. pater eius i magis desolande
posuit et amicorum filius deceptus. suam voluntatem
impleuit. et eam puero i uxorem dedit. ac coniunxit
sibi sibi tribuit dicens. Quia filia mea
pe miseram. Cum ergo in solum permaneret. iuuenis
ille ecclesiam non introibat. nec sibi crucis signi-
culum faciebat nec de se recomendabat. Unde
hoc notat? ea nonnullis qui uxorem suam dixerunt.
Scias quod vir tuus quem tibi elegisti christianus non est.
nec ecclesiam ingreditur. Quod illa audies uehementer
eximuit. et humo se prosternens ungulis se-
ipsum discerpe cepit ac peccatum suum conderet di-
cere. Iheu mihi misere cur nata sum. et nata
perpetuo rapta non sum. Cum ergo viro tuo qui au-
dierat retulisset. et ille nequaquam se sic esse assereret
sed omnino falsum quod ipsa audierat affirmaret. illa
ait. Si vis ut credam tibi. ego et tu cras ecclesiam
ingrediamur. Videns ille quod latere non possit
narravit ei totum ordinem gelterei. Quod illa
audies uehementer ingemuit et ad beatum basili-
um peruenit. et quia quod viro suo et sibi con-
gerant enarravit. Basilius autem puerum vocans

et omnia ab eo audiens dixit ei. Tu fili reuer-
te ad dominum. Qui ait. Unquam domine. sed non valeo. quia
diabolo sum professus. et christum abnegavi. et abne-
gationis mee scriptum feci. et diabolo ipsum dedi.
Qui Basilius. Nonne tibi cure. benignus est et
dominus. et te penitentem suscipiet. Et continuo appropin-
quans puerum signum sancte crucis in eius fronte fecit. et
tres dies cum reclusis. Postea cum visum et di-
xit. Quod habes fili. Qui ait. In magna sunt
domine defectio. nec suffero clamores eorum et
terrores seu delapidationes. Tenens enim ma-
nuscriptum causant me dicentes. Tu venisti ad
nos et nos non ad te. Et dixit sanctus. Noli ti-
mere fili tantum crede. Et dedit ei modicam
escam. faciensque signum crucis. iterum reclusit et pro
eo orauit. Post aliquot dies iterum eum visum.
et ait. Quod habes fili. Qui ait. Pater a longe
clamores eorum et minas audio. sed eos non vi-
deo. Et dans ei iterum escam. et signum et claudens
hostium abiit. et pro eo orauit. et pro aliquot dies re-
dies dixit. Quod habes. Respondit. Non habeo
sancti dei. videte i visu pugnare pro me et dyaboli
vincere. Postquam Basilius eum eduxit. omnem deum et
religiosos et ipsam puocauit. et omnes pro eo orare
admonuit. tenensque manum pueri ducebat eum
ad ecclesiam. Et ecce dicit. O quam multitudine dei
monum ad eum venit. et inuisibilis appropinquans puerum
conabatur eum rapere manu eius. Et cepit cla-
mare puer. Sancti dei adiua me. Et tanta eorum
impetum instans aggressus est. ut etiam sanctum im-
peraret irabiles puer. Qui ait ad eum Impro-
bissime non sufficit tibi perditione tua nisi et dei
mei reprobos plasma. Diabolus autem dixit ad eum
multas audientibus. Preiudicas mihi obasili-
li. Tunc omnes clamauerunt Kyrieleyson. Ba-
siusque ad eum basilius. Increpete dominus diabole.
Qui ait. Preiudicas mihi obasili. non abij-
ego ad eum. sed ipse venit ad me. abnegavit
christum suum. et professus est mihi. ecce scriptum est in
manu habeo. qui ait. Non cessabim? orare do-
nec scriptum reddas. Et orate basilio et tenete
celum manum. ecce carta patris delata et ab om-
nibus visa venit. et iposita est in manum Basilius.
Quam ille suscipiens dixit puero. Cognoscas
has litteras fratres. Et ille. Ena domine. man-
mea scripte sunt. Et fratres basilius scriptum

De sancto Basilio episcopo

perdunt eū ad ecclias. et dignū eū fecit scō my-
sterio. et bñ instrues et reglam sibi dās reddi-
dit mulieri. **E**t mulier qdā pctā mltā
hñs. et ea in carta p̄scribes in fine qdā gū-
us p̄scripsit. et septuā ipm bñ basilio iradidit.
rogās v̄p̄ea oraret. et suis orōnib⁹ pctā ip̄a
deleret. Qui cū orasset et mulier carā ap̄eu-
isset. oīa pctā p̄ter istud graui⁹ deleta inuenit.
Que aut ad basilium. Miserere mei sue dei et
p̄hoc mibi idulgētiā impetra sic p̄ alijs ipe-
trasti. Qui aut ad illā. Recede a me mulier.
q: bō pctō: ego sum indigēs indulgētiā sic
et tu. Cū aut illa instaret dixit ei. Quid ad s̄a-
cū v̄p̄ effrē. et ille q̄ postulas tibi potit impe-
trare. Que cū ab illis ad sanctū v̄p̄ effrē et
cur ad eū a scō basilio missa sit intima s̄z il-
le ait. Recede q: bō pctō: ego sum. S̄z redi-
filia ad basilium. et q̄ ubi p̄ceteris veniā impe-
trasti. p̄isto q̄z ipe trare valebit. festina cito
v̄t eū viuū iuenias. Que cū i ciuitate venis-
set. ecce basilis ad tumulū ferebat. Illa aut p̄
eū clamare cepit et dicere. Quidat dō et iudic-
inē me te q: valēs placare deū. p̄ me ad ali-
um trāsmisisti me. Tūc p̄iecit carā sup̄fere
rū. Et p̄ modicū illā recipēs et ap̄ies illud
pctūm penit⁹ deletū inuenit. Sicq: ip̄a et oēs
q̄ aderāt dō imēlas grās reddiderūt. **B**
Et q̄z at vir dei migrat⁹ a corpe. posu⁹ i in-
firmitate q̄ et mortu⁹ ē qndā iudei noīe Jo-
seph medicinali arte vald⁹ p̄rit⁹ quē vir dei
mltū diligebat eo q̄ se illū ad fidē p̄uersurū
p̄uidebat ad se q̄ ei opa indigeret vocauit.
Ille v̄o ei⁹ p̄illū tāgēs. et ex taciū mortē i na-
uis eē cognoscēs. dixit familie. Que ad se-
pulturā necessaria sūt p̄pate. q: p̄tinuo mo-
riet. Qd basilis audiēs dixit ei. Nescis qd di-
cis. Cui ioseph. Crede dñe. q: sol cū sole oc-
cideret bodie. i. tu cū sole occideret bodie. Cui
dixit basilis. Quid dicis si nō moriar bodie.
Cui ioseph. Nō est possibile dñe. Et basilis.
Et si in crastinū vsq: ad horā sextā sup̄uere-
ro. qd facies. Et ioseph ait. Si vsq: ad illā
sup̄uereas horā v̄nq: ego moriar. Et basilis
uis. Cū moriari pctō. viuas aut xpo. Et il-
le. Scio qd dicis. et si vsq: ad illā horā sup̄ui-
xeris faciā qd bonaris. Tūc basilis i s̄m

naturā ilico mortu⁹ esset. a dñō tñ mortu⁹
ducias ipe trauit. et vsq: i crastinū i horā no-
nam viuit. Qd ioseph vidēs et stupēs i xpm
credidit. Basilis at v̄tute ai imbecillitatē cor-
pons sup̄ans. de cubiculo suo surrexit et ec-
clesiā ingrediēs eū sup̄p̄is m̄ib⁹ baptis-
auit. Ipostea v̄o ad lectulū suū rediit. Et sta-
tim dō aiām felicit reddidit. Floruit circa
annos dñi. ccc. lxx.

XXVII

De sancto Iobelelemosynario.

Iohannes elemo-

synari⁹ patriarcha alexandrin⁹. qdā
nocte i orōe p̄sistēs. vidit qndā pu-
ellā pulcerrimā sibi afflītā et coronā oliua-
rū in capite hauriāt. Quā ille vidēs numū
stupefact⁹ q̄ esset inq̄siuit. Et illa. Ego sū mise-
ricordiā q̄ filiū dī d̄ celo adduxi. Nō de sp̄sā
accipe. et bñ tibi erit. Intelligēs ergo p̄ oliuā
miscdiam deligētiā. ab illa die facit⁹ est sic mise-
ricordiā v̄t eleymor. i. elemosynari⁹ vocaretur.
Ipsa v̄p̄es aut sp̄ suos dños appellabat. Et i
de hospitalarij bñt etiā v̄t paupes dños su-
os vocēt. Omēs igit suos famulos p̄uoca-
uit. et vsq: dixit. Eūtes p̄ totā ciuitatē p̄scribe
mibi vsq: ad v̄nū omēs dños meos. Illis
v̄o non intelligētib⁹ dixit. Quos vos ege-
nos et mēdicos vocatis istos ego dominos
et auxiliatores p̄dico. Isti enī nobis v̄e auri-
liari et celeste regnū donare poterūt. Tolēs
homines ad elemosynam inuitare narrare
siue v̄t q̄ paupib⁹ semel se ad solē calefaciē-
tibus. ceperūt inuicē d̄ elemosynatorib⁹ con-
ferre et bonos collaudare. et malos vitupa-
re. Erat aut qdā telonari⁹ noīe Ioseph. di-
ues valde et p̄potēs. s̄z numis paupib⁹ immi-
sericordiā. q: ad domū suā accedētes cū indi-
gnatione nimia repellebat. Cū ergo nullus
illoz inuē⁹ fuisset q̄ in domo sua elemosinā
recepisset. v̄n⁹ illoz dixit. Quid vultis mibi
dare si ego bodie ab eo elemosynā accipias
Et faciētib⁹ cū eo pacū ad domū ei⁹ venit.
et elemosynam postulauit. Et ille domum
reuerēs. et paupem p̄ foribus vidēs. cum
manapium eius panes siliginis in domū

De sancto Jo

deferret. ille lapidē nō inueniēs. panē siligiā
arripuit. et cū furore in dñm pculit. Quē pa
nū arripies paup ad locos rediit. et qd mā
nu ei elemosynam accepit indicauit. Post
duos dies infirmat⁹ ad mortē. vidit se añ ui
diciū stare. et mauros qdam sup staterā
eius mala apēdere. Ex altera aut parte sta
tere qdam dealban tristes stabāt eo qd nihil
qd ibi apponerēt inuenire valebāt. Tūc vn⁹
eorū dixit. Vere nihil habem⁹ nisi vnū panē
siligina. quē añ duos dies ppo dñi coact⁹.
Quē dñi sup staterā ponerēt. eq̄litas vt sibi
videbat facta est. Dixerūtq; ei. Eldaue ad
siliginē hanc. alioqn te mauri apprehēdent.
Euigilās aut et liberat⁹ dicebat. Idape. Si
vna siligo quā p furore iactaui ita pfuit. qñ
to magis oia sua indigentib⁹ largiri. Qua
dam igit die cū optimis vestib⁹ idur⁹ p vias
pgeret. qdam naufrag⁹ ab eo vestimētū ali
qd postulabat. Continuo ille p̄ciso vestimē
to se expoliauit. et illi dedit. Qd ille accipiens
statim p̄didit. Cū aut telonari⁹ rediit et ve
stimētū suspensum videret. contristat⁹ ē vald.
ado vt nec cibū sumere vell⁹ dicēs. Quom
am nō fui dign⁹ vt mei memoriā hēt egen⁹
Et ecce dū dormiit. vidit qdam sup soles
fulgētē. et sup caput crucē ferētē. et habētē in
dutiū vestimētū qd dderat egeno. et dicētē si
bi. Quid ploras⁹. Idere. Qui cū causas sue
tristitie sibi dixisset. ille ait. Cognoscas k. Et il
le. Enā domine. Et domin⁹ ad eū. Illo ego
vestior ex q mibi ddisti. et gratias ago bone
volūtan tue. qmiam frigore affugebar et co
operuisti me. In se ergo reuersus. cepit ege
nos bñficare ac dicere. Viuit dñs. nō mori
ar don⁹ fiam vnus ex eis. Dñs ergo pau
pib⁹ q bēbat. et accessit notario suo dixit ei
Secreni volo tibi cōmittere. qd si ppalaue
ris aut si me non audieris barbaris pēdas
te. Dñsq; ei decē libras auri dixit ei. Quod
in sanctā ciuitatē et merces tibi eme. et me ali
cui xp̄iano pēde. et paupibus p̄cium tribue
Illo aut recusante dixit ei. Si me nō audie
ris ego barbaris pēdam te. Ducēs ergo eū
vt dixerat cuidam argētario vestibus sordi
dis indutum tanq; suum suū p̄didit et irigi

ta nummismata in d accipies paupib⁹ ero
gauit. Idere ergo omia officia vilia facie
bat. ita qd ab omib⁹ contēnebat. et ab aliis f
uis frequēt p̄cunebatur. et etiam iam amēs
appellabatur. Dñs autē frequēt sibi appare
bat. et vestimēta et nummismata ostēdēs. ipm
solabat. Vex ipatore et vniuers⁹ d amissio
netān viri dolētib⁹. qdam vicin⁹ e⁹ constan
tinopolim ad visitandū loca sancta venerūt.
et a dño ipius iūtaui. cum pranderet sibi ad
iūicē aure dixerūt. Quā silis ē puer iste do
mino. Idere tolenario. Et curiose respiciē
tibus vn⁹ dixit. Vere dñs. Idereus ē. Sur
gam et tenebo eū. Quod ille adueniēs latet
fugit. Erat aut hostiari⁹ furdus et mulus. q
p signū hostiari apiebat. Cui p̄it⁹ vt sibi api
ret nō signis s; vbi ipauit. Et ille continuo
audies. et loq̄lam recipies. sibi q; rīdens ei
aperuit. et domū i grediēs cūcūs d ei⁹ loq̄la
mirātib⁹ dixit. Ille q coqnam faciebat exiit
et fugit. s; videre ne di sit suus. Cū enī mibi
dixit. nbi dico ap̄i mor ex ore e⁹ flamma ex
it que linguam et aures meas teigit. et con
tinuo audiui et loq̄lam recepi. Et exilientes
vniuersi et concurrētes post eum ipm apl⁹
inuenire nō potuerūt. Tūc omēs d domo
illa p̄niam egerūt eo q̄talem vix sic vilit tra
ctauerūt. B Monachus qdam U
talis nomie volēs sanctū Iohannē tempa
re. si poss⁹ sibi vbi p̄suaderi. et ad scandalū
facile inclinari. Ingridiēs ergo ciuitatē. oel
publicas meretrices p̄scripsit. Intra bat er
go ad illas p ordinem dicēs cui libet. Bona
mibi noctē istam et noli fornicari. Ipse aut
domū ei⁹ intrans in angulo flexis gembus
toia nocte in oratione stabat. et pilla orabat
et postea mane exibat p̄cipiēs cui libet ne ali
cui reuelaret. Una aut vitam ei⁹ manifesta
uit. Quē statim orante sene a demone vexa
ri cepit. Cui omēs dicebant. Reddidit tibi
deus quod merebaris. qmiam mentita es.
Ut forniceur enim ingredit⁹ pessimus iste.
et non p̄pter aliud. Vespere autē facto dice
bat p̄dictus Vitalis cūcūs audientibus.
Volo ire. quia talis domina expectat me.
Alulus vō illum criminatib⁹ respōd̄bat

hāne elemosinario

Numquid ego non habeo corpus ut omēs
aut monachis solū irat⁹ est de⁹. v. et ipso
mines sunt ut ceteri. Dicebant autē quidam
Elcapienbi mulierē vñā abba. et muta huius
ut nō scādalises alios. Ille autē fingēs se ira-
tū dicebat. Vere non audiam vos. ne a me.
Qui vult scandalizari scandalizet. et collidz
frontē in parietē. Itē qd iudices pstituti estis
sup me a deo. Itē et de vobis curam habete
vos p me nō reddētis rōnē. Hec autē cū cla-
more dicebat Cūqz ad beatū Jobem queri
monia deferret. cor ei⁹ de⁹ indurauit ne his
fidē adhiberet. Deprecabatur autē deum ut post
more suā op⁹ suū alicui redaret. ut nō im-
putaret in peccātū his q de eo scandalizabāt.
Multas igit de pōicis mliēb⁹ ad pueris-
sionē pduxit. et in monasterio plimas collo-
cauit. Quodā manebū ab vna illarū egre-
deret obuiauit ei qdam ingrediēs ad forni-
candū cū ea danqz et alapa dūxit. Elqzq
pessimē nō emēdas te ab his tuis immūdu-
cis. Et ille. Crede mihi accipies a me talem
alapa ut tota alexandria cōgregetur. Et ecce
postmodū diabol⁹ ī specie mauri sibi alapa
dedit dicens. Hec est alapa quam mittit tibi
abbas vitalis. Et statim a demone veratur
ita q ad voces ei⁹ oēs currebant. Et ī pē-
nitens per oīdem liberat⁹ est. Vir autē dei
more appropinquans hāc scripturā reliq. Itē
lite aī tps iudicare. Multierib⁹ autē pstitenti-
bus q faciebat. omēs glorificabant deum. et
pripue bñs Jobānes dicens. Quomā ala-
pā quā ille accepit accepissem et ego. Qui
dam paup⁹ habitu pegrini ad iohē veni.
et ab eo elemosinā postulauit. Et ille voca-
to dispensatore dixit. Da ei sex nummūlinata.
Quē ille accipies et abies. habitu mutauit.
et itē ad patriarchā rediens ab eo elemosy-
nam postulauit. Ille autē dispensatore voca-
to dixit. Da ei sex aureos. Quos cū sibi de-
disset ille abiit. Dixit et dispensator. Der oīa
nōdes tuas pater iste idē hodie mutato ha-
bitū bis accepit. Beat⁹ autē Jobes quasi h
se nescire dissimulauit. Iterum ille terno ha-
bitū mutans ad beatū Johannem venit
et elemosynam postulauit. tunc dispensator

beatū Johannem tenuit īnuēs q ille eēt
Cui beatus Johannes respondit. Glade et
da ei duodecim nummūlinata ne forte sit domi-
nus meus. Ille xps qui temptare me velit.
ut rū poterit hic plus accipere qz ego dare

Quadam die cū Isidricus quandam
pecuniā ecclesie in mercatorib⁹ ponere vellz
et patriarcha nullatenus consensuret. h pau-
peribus eam dispensare veller. ambo pluri-
mū contēdentes irati ab inuicē recesserunt.
Elouiente hora. xi. mandat patriarcha p
archiepiscopū et parricio dicens. Domie sol
ad occasum est. Quod ille audiens. la chry-
mis infusus ad eū venit et veniam postula-
lauit. B Cū qdam su⁹ nepos a qdam
tabernario grauē iniuriā audiuisset ex h
patriarche lamentabiliter cōquerēs nullate-
nus consolari posset. patriarcha respondit
Et quō est ausus tibi aliqz contradicere. et
os suū contra te apere. Crede fili mee parui-
tati. quomā faciā in eo hodie talē rem. ut to-
ta alexandria miret. Qd audiens ille cōfo-
lādem recepit. putans qz eū faceret graui-
ter verberari. Vidēs Jobes q solatiōem
recepisset. pect⁹ ei⁹ osculat⁹ est dicens. Fili si
vere nepos mee humilians exultas ppara te
et flagellari et crucia pati ab oib⁹. Cetera eū
cognatō nō ex carne et sanguine sed ex vīte
mēns agnoscat. Cōfestum igit p illo homie
misit et ab omni pēione et tributo libereum
fecit. Et oēs audientes mirati sunt. Et intel-
lexerūt h esse qd dixerat. faciā in eo talē rem ut
tota alexandria miret. Audiēs patriarcha
plu audinē esse q mor ut impator coronat⁹
est. cōfestum monumentoz edificatores su-
munt quattuor vñ qnqz minutas marmo-
rum pusillas diuersi coloris. et ingrediētes
ad impatorē dicit. De qli marmore vel me-
tallo iubet impiū tuū sibi fieri monumentū
Imitat⁹ h monumentū sibi fieri pcepit. h tū
vsqz ad obitū suū illud impecū manere
fecit. Ordinavitqz aliqz q ad eū cum in cele-
bafestuitate cū clero cōsisteret accederet si-
biqz dicerent. Dñe monumentū tuū impecū
cum est pcepte ut consummet. eo q nescis
qua hora fur veniat. E Bñes qdam

De sancto Jobāne elemosinario

cū vidisset beatus iohāem in stratu suo viles
pānos hēre eo q̄ ceteros paupib⁹ erogasset.
q̄dā vald⁹ p̄ciosū coopimētū emī et b̄io iohā
bānū tradidit. Qui cū istā nocte sup̄ se hēret.
tota nocte dormire nō potuit. cogitās q̄ t̄re/
centi dñi sui de tāto p̄cio coopiri possēt. Lo/
ta insup̄ nocte lamētabat et dicebat. Quān/
incenān. q̄ntū in foro pluuiis madefaci. q̄n/
tū p̄ frigore dēnib⁹ stridētes hodie dormierūt.
Tu p̄o gñdes pisces duorās. et in thalamo
requiescēs cū oib⁹ malis tuis. insup̄ te coopro/
rio. xxxij. nūmismatū calefacis. Humilis iohā/
bānes alia vice h̄nō vestiet. Statimq; sc̄o
mane illd̄ vēdit. et p̄cū paupib⁹ erogauit.
Qd̄ audies ille diues coop̄io: nū sc̄o emī et
b̄io Jobānū tradidit. et rogās ut ipm̄ de cete/
ro non vēderet. s; sup̄ seipsum teneret. Et ille
istud accipies iussit itē vēdi et dñis suis p̄ci/
um erogari. Qd̄ ille diues audies. itē abijt
et ipm̄ redemit ac b̄io Jobānū detulit ei q; g/
tulabūdis dixit. videbim⁹ quis d̄ficiet. aut
tu vendēdo aut ego redimēdo. Et sic suauiter
q̄si diuitē vindemiabat dices q̄ possit ali/
q̄s intēdē dandi paupibus diuites talit̄ ex/
poliare nec peccat. Duo ei lucrat talis. Anū
q; aīmas illoz saluat. Alit̄ q̄nā ip̄e ex hoc
mercedē nō modicā accipiet. Volēs be/
atus Jobānes boies ad elemosynā puoca/
re. narrare. Aueit de sancto Serapione q̄
cū amicū suū paup̄itribuisset et aliter obui/
ans q̄ frig⁹ patēbat tunicā suā tribuisset. et
euangeliz tenēs nud⁹ sederet. interrogauit
eū quidā dices. Alia q̄ te expoliāuit. Et d̄
monstrans euāgelium dixit. Ille me expolia/
uit. Alias aut̄ alii paup̄erē vidēs euangeli/
um ipm̄ vēdidit et paup̄i p̄cū debuit. Qui cū
interrogaret ubi ipm̄ euangelū hēret. respō/
dit. Euangelium p̄cipit dices. Vade et vende
omnia q̄ habes et da paupib⁹. Seipm̄ ergo
habebā et seipm̄ vēdidit et tradidit ut manda/
bat. S; Cū quidā elemosynā petēti da/
ri p̄cepisset beatus Jobānes q̄nq; nūmos. in/
dignat⁹ ille q̄ maiore sibi elemosynā non se/
cisset. continuo ad contumelias ip̄i p̄cipit
ac in ei⁹ faciē conuiciari cepit. Qd̄ ei famu/
li audientes in eū voluerūt irruere. ac ipm̄ ḡ

uiter cedere. Qd̄ b̄iūs Jobānes oīno p̄bi/
buit dices. Sinite fr̄es linite ut mihi male di/
cat. Ecce enim habeo sexaginta annos blas/
phemās p̄ opa mea xp̄s et vñū iucū n̄ por/
tabo ab isto. Iussitq; sacculū afferri et corā
ip̄o asponi ut inde tollerēt q̄ntū velleret. Cū
popul⁹ lecto euangelio eccliam exiret. et for/
tis ociosis verbis vacaret. q̄dam vice post
euangelium patriarcha cū eis exiret in medio
eoz sedere cepit. Om̄nib⁹ v̄o d̄ hoc miran/
tibus dixit ad eos. Filij vbi onesibi pastoz.
Eut̄ igit̄ intrate et ego vobiscū mirabo. aut
manete hic et ego parit̄ manebo. S; igit̄ et
bis hoc fecit. et sic populū stare in ecclia eru/
diuit. Cū q̄dam iuuenis sancumonialem
q̄ndam rapuisset. et clerici talē iuuenē corāz
b̄io Jobāne exprobarēt. et ipm̄ excoicāduz
esse dicerēt. v̄puta q̄ duas aīmas p̄diderat.
sc; suā et illi⁹. p̄pescunt eos b̄iūs Jobānes dices.
Nō sic filij nō sic. Q̄ndo vob⁹ q; et vos duo
p̄ciā cōmittitis. Id̄mo q; p̄ra p̄ceptū dñi
facis q̄ ait. Nolite iudicare ut nō iudicemini.
Sc̄o q; nescitis pro certo si vsq; hodie pec/
cēt et se nō peniteāt. Frequēt aut̄ existente
b̄io Jobāne in orōne et iextali mēns posito
talib⁹ v̄bis cū dō disputare audir⁹ ē. Sic sic
bone Jhu ego dispergēdo et i ministrādo
videam⁹ q̄s vincat. S; Cū febre conue/
pt⁹ se morti appropinq̄re cerneret dixit. Gra/
tias tibi ago dē. q̄niam exaudisti miseriaz
meā rogantē bonitatē tuā inueniret mo/
riēti mihi nisi vñū tremisse. Hoc igit̄ paup̄/
bus dari iubeo. Ip̄osū est igit̄ venera/
bile corp⁹ ei⁹ in sepulcro vbi corpa duorū
ep̄oz fuerāt tumulata. Et corpa illa mirabi/
liter sc̄o Jobāni cesserunt. et locū mediū va/
cū dimiserūt. An̄ aut̄ paucos dies q̄s
moreret. cū q̄dam mulier q̄dā flagitiosissi/
mū p̄ctū cōmisisset. et nulli vnq; p̄tteri au/
deret. dixit ei sc̄iūs Jobānes ut saltē illd̄ scri/
beret eo q̄ scribere sciebat. et sigillatū ei offer/
ret. et ip̄e pro ea oraret. Cui illa assensit. et pec/
catū scribēs diligēt̄ sigillauit et b̄io Jobānū
tradidit. S; post paucos dies beatus Jobā/
bānes infirmat⁹ in dño q̄euit. Illa ut audiret
illū defunctū. se v̄nparatam et confusam

De conuersione sancti pauli

putauit. credēs q̄ sc̄ptū alicui cōmisiſſe: et ad
man⁹ alteri⁹ deuēſſet. Ad iuſtū igit sc̄i
iobis acceſſit. et ibi p̄berrime ſc̄e dā mabat
dicēs. Iſheu beu putās p̄fuſionē vitare. cōfu
ſio oib⁹ facta ſum. Cūq; amariffime ſlerz et
beati ioh̄ez rogaret vt ſibi oñderet vbi nam
ſc̄ptū ſuū dimiſiſſet. ecce bea⁹ ioh̄ez in habi
tu pontificali de iuſtulo p̄ceſſit. duob⁹ ep̄is
q̄ ſecū q̄ſcebāt hic et inde vallat⁹. dūq; mu
lieri. Cur noſ itā inſeſtas. et me et ſc̄os iſtoſ
q̄ mecū ſunt q̄ſcere non p̄mitis. Ecce ſtole
la criminis tui oēs mādēſcite ſunt. Iſponere
q; ſibi ſc̄ptū ſuū ſigillatū vt p̄us fuerat diceſ
et. Et de ſigillū B et a p̄i ſc̄ptū tuū et lege. qd
illa aperiens p̄ctū ſuū oīno deſcū inuenit
Et ibi taliter ſc̄ptū repperit. Iſd̄o p̄i ioh̄ez
ſc̄rū meū deſcū eſt peccatū tuū. Sicq; illa
immēſas deo gr̄as reſtulit. Et bea⁹ ioh̄ez
cū alijs duob⁹ ep̄is in monumētum redijt
Elaruit circa annū dñi ſexcentiſimū qñ
tum tpe ſoce impatoris.

XXVIII

De cōuerſiōe ſc̄i Pauli.

Conuerſio ſancti

c pauli apli facta eſt eodez anno q̄
xps paſſus ē. ſtephan⁹ lapida
tus. āno nō naturali ſz emergē. Iſh̄a ebull⁹
vñ. kal. aplis paſſus eſt. ſtephan⁹ eodem
anno. iij. die auguſti lapidat⁹ ē. Iſd̄aul⁹ vñ
vñ. kal. februarij puerſus eſt. Quare at
ei⁹ puerſio pon⁹ q; alioz ſc̄ioz celebrat⁹. ar
plex rō ſolet aſſignari. Iſd̄amo p̄p̄ exemplū
vt nullus qñtūcūq; peccator deſperet de ve
nia qñ tantū in culpa talē poſtmodū cōſp̄
ci fuiſſe in grana. Sedo p̄pter gaudiū. Si
cut enī eccl̄a magnā iuſticiā habuit in ei⁹ p̄
ſecutione. ita maximā lentiā habuit in eius
puerſione. Terno p̄pter miraculū qd ſc̄z
p̄ſun eo oñdit dñi de ſeuſſimo p̄ſecutore fe
cit fideliffimū p̄dicatōrē. Eius enī cōuerſio
fuit miraculoſa rōne efficiēſis diſponētis et
patiēſis. Bōne efficiēſis. xpi q̄ cum puerit
Iſbi enī p̄mo oñdit ſuā mirabilē potētā Iſ
q̄ ei dicit. Tūc eſt tibi p̄ra ſtimulū calcitra
re. Et in hoc q̄ ipm tam ſubito immutauit.

Unū p̄mū immutat⁹ rōdit. Bñe qñd me
viſ facere. Aug⁹ ſup B vbo. Occluſus agn⁹
a lupis. ſicut agnos de lupis. Iſtē parat ſe ad
obediendū q̄ p̄us ſeutebat ad p̄ſequendū
Sedō ibi oñdit ei⁹ mirabilē ſapiam. Iſtē
rabilis enī ſapia fuit in hoc q̄ ipm a tumo
re ſupbie deiecit. offerēdo infima hūilitatis
nō ſublimia maiestatis. Ego inq̄ ſum Iſh̄
nazaren⁹ quē tu p̄ſequē. zc. gloſa. Iſd̄o deus
vd dei filius ſe vocat. ſed hūilitatis inq̄ mee
ſuſape infima et ſupbie tue ſquamas depo
ne. Terno ibi oñdit ſuā mirabilē clemētiam
qd notat in B q̄ ipm c̄ſtēre i acū et volūta
te p̄ſeqndi puerit. Licet ei h̄et deſormē af
fectū q̄ ſpir̄as minaz⁹ cedis. puerſus cona
tum q̄ acceſſit ad p̄ncipes zc. q̄ ſe ingerens
p̄ncioſum acū q̄ ibat vt vinctos p̄ducere i
hierlm. et ei⁹ uer peſſimū erat. ipm iſt m̄ſe
ricordia diuina puerit Sedo fuit miracu
loſa rōe diſponētis. lucas q̄ ipm ad puerſi
onē diſpoſuit. Iſpa enī lux diuina fuit ſubita i
menſa et celica. Et ſubito inq̄ circūfulſit euz
lux de celo. Iſd̄aul⁹ enī ita vicia in ſe bebat.
Iſd̄amū erat audacia. qd notat in B q̄ dicit
acceſſit ad p̄ncipes ſacerdotū. glo. nō vocat⁹
tus. ſz ſp̄ore zelo p̄citare eū. Sedo erat ſup
bia. qd notat in B q̄ dicit ſpir̄as minaz⁹. Ter
nū erat carnal⁹ intelligētia. quā ſz in lege ba
bebat. Unū glo. ſup illud. Ego ſum Iſh̄ zc.
Ego de⁹ celeſtus loq̄. quē mortuū putas ſe
ſu iudaico. Iſpa igit lux diuina fuit ſubita vt
audacē terreret. fuit immēſa vt ſublimem et
ſupbū in imia hūilitatis p̄ſterneret. fuit cel
lica vt carnalē ei⁹ intelligētiā in cel̄e m̄ſe
taret. Vel poteſt dici q̄ illud diſponēs fuit i
trib⁹. ſ. in voce acclamate. in luce fulgente. in
v̄tute potente. Terno fuit miraculoſa ra
tione patiēſis. i. p̄i paulū q̄ facta eſt puer
ſio ipa. In eo enī bectria miraculoſe exteri⁹
facta ſunt. ſ. p̄ſtrato. obcecato. et iudana
ieiunato. Eſt enī p̄ſtrat⁹ vt erigat quantū
ad deſſum affectū. Aug⁹. Iſd̄o ſtratus eſt
paul⁹ vt cecaret. cecatus eſt vt mutaretur.
mutatus eſt vt mitteret. miſſus eſt vt p̄ ver
tate pateret. Item Auguſtin⁹. Eluſus eſt ſe
mens et fact⁹ eſt credens. eluſus eſt lup⁹ et fa

De sancta Paula

quis est agn⁹. elisus ē psecutor: et fact⁹ est p⁹di-
cator. elisus ē fili⁹ p⁹ditōis et fact⁹ ē vas electi-
onis. est obcecatus ut illustraret quā ad tene-
bras intellectū. Et in illo triduo q̄ mansit
cecat⁹ d⁹ q̄ doc⁹ fuerit euāgelium. Nō enī ac-
cepit ill⁹ ab hoīe neq; p̄ hoīe ut ipse testatur:
s; p̄ reuelatōz ihu xpi. Aug⁹. Paulus dico
per athletā xpi. docui ab illo vincum de illo
crucifixū cū illo. et gliosum i illo. Est i carne
macerat⁹. ut ipa caro disponat ad bōe opa-
tiōis effectū optime ei deinceps corp⁹ ei⁹ ad
oē op⁹ bonū dispositū est. Nā esurre et abū
dare sciebat. et ubiq; i oib⁹ institut⁹ erat: oīa
aduersa libent⁹ sufferebat. Chrys⁹. Tyrānos
ac ipsos spirātes furore velut q̄dā esse culti-
ces estimabat. Adorē pō atq; crucianset
mille supplicia q̄li ludū putabat esse puerorū
Nec amplectebat libent⁹ et magis decoraba-
tur catēna vincit⁹ q̄s dyademate coronat⁹
ac libent⁹ recipiebat vulnera q̄s alij mūera.
Uel ista tria dicunt⁹ fuisse i eo p̄ tria que fue-
runt i pmo parēte. In ipso enī fuit p̄tra deū
erectio et contra in paulo ad terrā pstratio
In ipso octoz apertio et cōtra i paulo occu-
lorum obcecatio. In ipso fuit māducatio ei
bi veni et contra in paulo abstinentia cibi
licui.

XXXIX

De sancta Paula

Paula fuit nobilis

lima matrona romanorū cui⁹ vna
beat⁹ Hieronym⁹ cōposuit in bec vba. Si
cūcta corp⁹is membra ptererēt in linguas
et oēs art⁹ humana voce resonaret⁹ nihil di-
gnū scē ac venerabilis paulē vtrūq; dicerē
Nobilis genere. s; multo nobilio: sanctita-
te. potēs q̄ndā diuitia. s; nūc xpi paup̄tate i-
signior. Lector: ielūm et scios angelos eius
ipm q; p̄pū angelū. q̄ cultos fuit et comes
admirabilis femine. me nihil in grām. nil di-
cere more laudānū. s; qd dicit⁹ sum p̄ testi-
monio min⁹ ei⁹ esse meritis. Vile lector: bre-
uiter eius scire vntes. oēs suos paupes pau-
perior ipa dimisit. Et sicut inē multas gem-
mas p̄ciosissima gēma micat. et sicut iubar

solis paruos igniculos stellarū obruit et ob-
scurat. ita cūctorū vntes sua humilitate sus-
perauit. Nā in maq; fuit inē oēs vi oim ma-
ior esset. Et q̄nto pl⁹ se deiciebat tanto ma-
gis a xpo subleuabat. Latebat et n̄ latebat.
Fugiedo vanā glām. glām merebat. q̄ vtu-
tem q̄li vmbra seq̄. et appetitores suos dese-
rens. appetit p̄ceptores. Nec cū q̄nq; liberos
edidisset. blesillā sup cui⁹ mortē eā rome p̄lo-
lat⁹ sum. Paulinā q̄ sanctū et admirabile
vix p̄mā cū et p̄positū et reus suarū reliquit
heredē. ad quē sup ei⁹ obuiū pūū libellū edū-
dim⁹. Eustochiū q̄ nūc in scis locis v̄gant
tatis et ecclē monile p̄ciosissimū est. Rufinā
q̄ imaturo funere pūū mris aīm p̄sternauit
et torocū p⁹ quē pere desijt. ut intelligeres eā
nō diu fuisse voluisse officio pūgali. s; ma-
riti desiderio. q̄ mares optabat liberos edū-
disse. Postq; vir ei⁹ mortu⁹ est. ita eū plan-
xit ut ppe ipa morerēt. ita etā se cōuertit ad
dei vntē ut morerēt q̄li videret optasse.

Quid ergo referā ample et nobil⁹ do-
mus et q̄ndā opulētissime oēs pene diuitias
in paupes erogatas. Nec paulū ep̄i anibi
ocent et epiphaniū q̄ romā venerat accēsa v-
tūb⁹. p̄ momēta patriā deserere cogitabat
Quid vltro differo dīcedit ad portū. fratre.
cognata. affinis⁹. et q̄d his maiorē libris
plequētib⁹ et clemētissimā matrē vincere
cupiētib⁹. in carbala tendebant et remorū
ductu nauis in aliū pirabebat. pūis toro-
cū sup plicēs man⁹ tendebat i litore. Rufi-
na iam nubilis ut suas expectaret nuptias.
tacēs fletib⁹ obsecrabat. et in illa siccōs o-
culos tēdebat ad celū. pietatē in filios. pietatē i
deū supans. Nesciebat se matrē ut xpi sep-
barer ancillā. Torq̄bant viscera et q̄si a suis
mēbris distrahent. cum dolore pugnabat
Nec contra iura nature plena fides p̄te-
bat. imo gaudēs anim⁹ appetebat et amores
filiorū maiore in deū amore cōtemnēs i sola
eustochio que et p̄positū et nauigatōis ei⁹ cō-
mes erat acquiescebat. Sulcabat interi na-
uis mare. et cunctis qui cū ea debebant luto-
ra respicientibus. illa versos tenebat o-
culos ne videret quod sine tormento videre

De sancta Paula

nō poterat. Cūq; ad loca terre scē venisset: & p̄cosul palestine q̄ familia ei⁹ op̄ie nouerat p̄misit apparitorib⁹ iussisset ei parip̄onuz elegit hūile cellulā. q̄ cūcta loca xp̄i vestigio: rūtā ardore ac studio circūbat ut nihil ad reliq; festinaret a p̄mis nō possit abduci. Id̄o strataq; aī cruce q̄ si p̄cedente dñm cerneret. adorabat. Ingressaq; sepulcrū resurrexio nis osculabatur lapidē quē ab hostio monu: mēt̄ amouerat āgel⁹. & ip̄s corp̄is locū in q̄ dñs iacuerat q̄ si uis desiderata ē aq̄s fidei ore labebat. Quid ibi lacrimarū q̄nū genu: tuū qd̄ doloris effuderit. testis ē cūcta biero solima. testis ē ip̄e dñs quē rogabat. Deīde prexit bethleē. atq; in specū saluatoris ingre: diēs. v̄bi facz v̄gis diuersorū. & me audie te iurabat se cernere fidei oculis infan̄tē p̄: nis inuoluit. vagietē in p̄sep̄io. dñs magos adorātes. stellā fulgētē desup. m̄rē v̄ginez. nutritiū sedulū. pastores nocte p̄mentes ut viderēt v̄bū qd̄ factū erat. q̄ etiā tūc euāgeli ste ioh̄is p̄ncipiū dīcarēt. In p̄ncipio erat v̄bū. & v̄bū erat apud deū. & v̄bū caro factū est. Id̄arū los uerfecos. herodē se uenētē. ioseph: & mariā fugietes i egyptū mirasq; gaudio lacrimis loq̄bat. Salue bethleē domul panis in q̄ nat⁹ est ille panis qd̄ de celo descen dit. Salue effrata regio v̄berrima cui⁹ feru litas de⁹ ē. Dauid loq̄ p̄fideret. inuoluit in tabernaculū ei⁹. adorabim⁹ i loco v̄bi ste terit pedes ei⁹. Et ego misera & peccatrix di gna suis iudicata deo sculari p̄sepem q̄ dñs paruul⁹ vagiit. orare in spelūca in q̄ virgo puerpera deū fudit infan̄tē. Hec reges mea q; dñm mea patria est. h̄ habitabo q̄nā salua tor: elegit eā. Cū tāta se b̄iuitate deiecit ut quē a v̄disset. & p̄ celebratē noīs uidere gestisset ip̄am esse nō crederet. s; ancillaz v̄l timā. Et cū frequētib⁹ eb̄onis v̄gūū cingere tur & veste & voce ac habitu & incessu mima oīmerat. It̄unq; post v̄ri morē vsq; ad di em dormitiōis sue cū v̄llo comedit viro q̄z: uis eū sanctuz & in pontificali culmine posu tum scire. Balneas nisi piculans non adijt. Adolla etiā nisi in grauissima febre lectuli strata nō habuit. sed sup durissimā hūmūz

strans cūctis q̄secebat. si tū illa q̄es diceret: da est q̄ iugib⁹ pene oīdib⁹ dies noctesq; uī gebat. Ita leuia p̄cā plangebatur ut illā gūis: sumoz criminū crederes eē reā. Cūq; a nob crebri⁹ moneret ut p̄ceret ocul⁹ & eos suaret euāgelice lectōi aiebat. Turbāda est facies quā p̄ dei p̄ceptū purpurisso & cerusa & st: bio sepe depunxit. affligēdū est corp⁹ qd̄ mul tis vacauit delijs. Lōg⁹ risus p̄petuo cō: p̄sando est fletu. Adolla lintheamia & ser: ca p̄ciosissima. asperitate cūcti p̄mutāda sunt. Que viro & seculo placuit. nūc xp̄o placere desidero. Si inē tales tantaq; v̄tutes casti: tatē in illa voluero p̄dicare. sup̄flu⁹ videar. in q̄ etiā cū secularis esset oīm rome matro: naz exēplū fuit. q̄ se ita gessit ut nūq; dilla ē maledicoz q̄sq; auderet famā p̄ringere.

Fateor: erro: ē meū. cur i largiēdo esset p̄: fusio: arguēda. illud p̄ferēs d̄ ap̄lo. Non ut alijs refrigeriū sit. v̄b̄s ā tribulatio. s; ex eq̄: litate in h̄ ipe v̄t v̄t ab iudāia sit ad illoz in: op̄iā. & illoz ab iudāia sit ad v̄strā in op̄iāz. Et p̄uidēdū ē ne qd̄ libēt faceret sp̄ facere nō posset multaq; h̄m̄di. Que illa mira ve recundia & p̄mone p̄cissimo p̄uissimozq; dñs soluebat. testē inuocās dñm se p̄ illi⁹ nomie cuncta facere & h̄ habere pot. ut mēdicans ip̄a moreret ut v̄nū nūmū filie nō dūmterz & in funere suo aliena syndone inuolueret. Et extremū inferebat. Ego si p̄uero m̄ltos inueniā q̄ mihi tribuāt. Iste mēdicans si a me nō accepit q̄ ei possum etiā de alieno tri: buere si mori⁹ fuerit a q̄ eius aīa req̄retur. Iste olebat in his lapidib⁹ effundere pecuniā q̄ cū terra & seculo trāsiuri sunt. s; i v̄uis la pidib⁹ q̄ voluunt sup̄ terrā. de q̄b⁹ i Apo. Ioh̄is. ciuitas magni regis extruit. Ex: ceptis festis dieb⁹ v̄r olei i abo accipiebat. ut ex h̄mo eximaret qd̄ d̄ vino & d̄ liq̄mine & piscibus & lacte & melle & ouis & reliquis q̄ gustui suauia sunt iudicaret. In quibus su mēdis qd̄am se abstinentissimos putant. & si his ventrem ingurgitauerint tutam pudici am suspiciunt. Non ut susurrone quenda nū quod gen⁹ hominū vile est. quasi beniuolū nūctasse. q̄ p̄e nūmo feruore v̄rtutum

De sancta Paula

q̄busdā videret insana. et cerebri illi diceret
prouendū. Cui illa r̄ndit. **B**eatus sc̄i sum⁹
m̄do et angel⁹ et hoib⁹. **I**los stulti p̄p̄t̄ xpm.
s̄z stultū dei sapiēt⁹ ē hoib⁹. **I**ps⁹ viro nū mo
nasteriū qd̄ viuis iradiderat gubernādum
ples v̄gines q̄a ex quier⁹ p̄uincijs p̄gregas
uerat tā nobil⁹ q̄z mediocri⁹ et iūmū genera.
in tres turmas et mōasteria diuisit. ita dum
taxat ut ope et cibo separe. psalmis et orōe iū
gerent. **I**urgātes int̄ se s̄mone lenissimo fe
derabat. la sciuentē adolecēulaz carnē cre
bras et duplicans fr̄agebat ieiunijs. malens
eas stomachū dolere q̄z mētē. dicēs mūdicti
am corpis atq̄z v̄stū aie ēē imūdicti. et qd̄
int̄ secti hoies v̄l leue putat v̄l nihil. **B**i mōa
sterijs gūssimū ēē deliciū dicebat. **E**ūq̄z alij
is languēb⁹ largē p̄beret oia et s̄lū q̄z ex b̄
beret carniū. si q̄n ipa egrotaret sibi n̄ indul
gebat. et i eo ineq̄lis videbat q̄ i alijs clemen
tiā. i se duriciā p̄mutabat. **R**eserā qd̄ exp̄
tus sum. **A**d se iulio feruētissimis estib⁹ in
cidit in ardore feb̄is et p̄ desperat⁹ cum t̄i
mificordia respirasset. et medici suaderēt ob
refectōes corpis vino ēē op⁹ tenui et puo ne
aquā bibēs i bydropisim v̄teret. **E**t ego clā
beatū ep̄m epiphaniū rogare v̄t eā monerz.
imo cōpelleret vinū bibere. ut erat prudēs et
solerns i genu. ita i sensu insidias et subadēs
meū esse qd̄ ille diceret inmauit. **Q**uid plā.
Cū bear⁹ p̄nter p̄ multa bonamēta exis
foras. querē mibi qd̄ egisset r̄ndit. **T**ātum
p̄fecit ut ipa mibi sentioi pene p̄sua serit ut
vinū nō bibā. **I**n lectu m̄uerat et suoz
morib⁹ fr̄agebat maxie liberoz. **I**psa et viri
et filioz dormitōe sepe picitata ē. **E**t cum os
stomachūq̄z signaret et matris dolorē cru
cis miteret imp̄l̄siōe lenire supabat affectu et
credulā mentē penitus viscera p̄sternabant.
aioq̄z vincēs fragilitate corpis vincebatur.
Scripturas sanctas tenebat memoriē et cu⁹
amaret b̄storiā et illa v̄tans diceret funda
mentū magis seq̄bat intelligentiā sp̄ualem.
et h̄culmine edificat⁹ aie p̄tegebat. **L**o
quar et aliū qd̄ forsitan emulis videt incre
dulū. **D**ebzā linguā quā ego ab adolecen
tia multo labore et sudore ex p̄tē didici. et infa

rigabili meditatioē nō desero. ne ip̄e ab ea de
serat. discere voluit et p̄secuta est. ita ut p̄sal
mos bezaice caneret. et sermonē absq̄z v̄lla
latine lingue p̄p̄rietate p̄sonaret. **Q**d̄ qd̄em
v̄sq̄z hodie i sancta filia ei⁹ eustochio cerni⁹
Hucusq̄z nauigauim⁹ p̄sp̄eris ventis et
crispantia maris eq̄a labēs carina sulcauit
nūc in scopulos incurrit orō. **Q**uis ei pos
set siccas oculis paulā narrare morientē. **I**n
cidit in grauissimā valitudine. imo qd̄ op̄a
bat inuenit. ut nos desereret et d̄no plen⁹ iūi
geret. **Q**uid diu differo et dolore meū i alijs
imorādo facio lōgiore. **S**enebat prudētissi
ma feminaz adesse mortē et fr̄igescēte iā p̄te
corpis atq̄z mēbroz. solū aie tepore in sacro
et sancto pectore palpiare. et nihilomin⁹ q̄si
ad suos p̄geret. alienoq̄z despicere. illos v̄si
culos susurrabat. **D**ne dilexi decorem do
mus tue et locū habitatōis gl̄ie tue. et q̄z dile
cta tabernacula tua d̄ne. **E**legi abieci⁹ esse i
domo dei mei. **E**ūq̄z a me interrogaret cur
taceret cur nollet r̄ndere in clāmāu. an dolo
ret aliquid. greco sermoner̄ndit. **I**stibil se ba
bere molestis oia q̄eta et irāquilla p̄spicere
Ipost hoc obmutuit et clausis oculis qua
libiana despicere v̄sq̄z ad exp̄rationē aie
eodē repetebat v̄siculos v̄ix ut aure apposit
ta qd̄ dicebat audire possem⁹. **T**ota ad fu
nus ei⁹ palestinaz v̄biū turba p̄uenit. **Q**uē
ei monachoz latētū in beremo cellula sua
tenuit. **Q**uā v̄ginū cubiculoz tenuerunt se
creta. **S**acrilegiū putabat q̄ nō tali femine
v̄ltimū reddidiss̄ officii. donec sub ecclia
et iuxta specū d̄ni cōderet. **V**enerabilis filia
ei⁹ v̄go eustochiū q̄i ablactata sup̄ matrem
suā abstrahi a p̄nte nō poterat. de osculari
oculo a berere vulnū. totūq̄z corp⁹ amplexa
ri. et se cū matre velle sepeliri. **L**ectis est i iul
nec v̄nū qd̄ nūmū ab ea filie derelictum. s̄z
magis tribuēs egeia. et qd̄ bis difficil⁹ est
frat̄z et soroz immēsā multitudinē quā et
sustentare arduū est et abicere impiū est.
Vale o paula et cunctis tui v̄ltimā senectū
tem orōib⁹ iuuā.

XXX

De sancto Iuliano.

21

De sancto Juliano

Julianus quasi iu-

bilis et a quo est sursum. In iuliano. qui sub iuliano. qui cum iuliano supna petijt. Et a iulio quod est incipiens et ante. In aui dei summo fuit senex loganimitate et incipiens sui reputatōe.

Julianus cenomanensis episcopus fuit. Hic symon ille leprosus dicitur fuisse quem dominus a lepra sanauit. et qui dominus ad comitum iulianum. Qui post ascensionem domini ab apostolis cenomanensis episcopus ordinatus est. Hic multis virtutibus clarus et res et mortuos suscitauit. et post modum pace quieuit. Iste dicitur esse iulianus qui ab innerantibus perueniendo bono hospitio inuocatus. eo quod in domo eius dominus fuerit hospitatus. Et verum videtur esse alius iulianus qui per tres penitus ignoranter occidit. cuius historia infra ponetur.

Fuit et alius iulianus baluerna genere nobilis. sed fide nobilior. qui desiderio martyrii se vitro plectuntibus offerebat. Tandem crispinus consularis misit militem et eum occidi mandauit. Quod senex iulianus sponte foras perijt et quatenus inire per se opponens peritum ferientis excepit. Cuius caput leuantes ad sanctum ferreoli socii iulianum detulerunt. et eodem more si mulum inuenerunt. nisi prius immolaret. Quibus cum assentire nollet. eum occiderunt. et caput sancti iuliani cum corpore sancti ferreoli in uno tumulo posuerunt. Et post multos annos sanctus mamerius viennensis episcopus inuenit caput sancti iuliani inter manus sancti ferreoli in alium et integrum ac si eadem die fuisset sepultum. In cetera habet sancti miracula solet referri quod cum quidam dyaconus oues ecclesie sancti iuliani rapet et pastores ei deus ex parte sancti iuliani prohiberet. Ille respondit. Julianus non comedit arietes. Et ecce post modicum febre uehementissima purgetur. et inualescit febre quia a martyre incedit confitetur. Fecitque super se iactari aquam ut refrigeraretur. Et statim tunc fumus et fetor de corpore eius erijt. ut cum qui aderat fugeret. et ipse post modicum expiraret. Cum quidam rusticus ut ait Gregorius iuroni. in die dominica arare vellet peritum digitis manibus securis cum qui vomerem inuadere polebat ei perire adhibuit. Et post duos

annos in ecclesia sancti iuliani ad eius preces curatus est. **Fuit** insuper alius iulianus frater beati iulij. Hic duo fratres ad theodosium imperatorem per amissum venerunt. petentes ut in templis idolorum ubicumque inueniret destrueret. et reprobos edificaret. quod imperator libet faciens scripsit ut oēs eis debeant obedire. et eos in omnibus sub pena capitis adiuuare. Cum igitur beatus iulianus et iulius loco qui dicitur gaudianum ecclesiam fabricaret. et cum ciuitate transientes eos in ope ob imperatoris ipsi adiuuaret. pugit ut quidam cum curru idem transire faceret. qui dixerunt ad iulianum. Quia excusatoris prede repoterimus ut libi transiret. et in ope isto non occupemur. Dixeruntque. Idcirco vni ex nobis in plaustrum supinum. et cum panis coopiamur. Dices in quibus quibus morum in uehiculo beatus et sic libere transire poterimus. Arripientesque hominem vnum in plaustrum piecerunt. eique dixerunt. Tu sile. octos claude. et quisque transierunt. qui morum iace. Cumque boies tamque morum coopuissent. et usque ad campos dei iulianum et iulium venissent. dixerunt ei sui dei. Filii pariter subsistite et nos in spe modicum adiuuate. Qui respondit. Non possumus. stare quia boiem morum in plastro beatus. Quibus sanctus iulianus dixit. Ut quod ita memini filij. Et illi. Non memur dñe. sed sic est ut loquimur. Et sanctus iulianus dixit. Secundum veritatem dicitur vni vobis pingat. Et ille boues pingentes pertransierunt. Cumque paulum pertransissent. accedentes ad curru cepervit collegam suum vocare ex nomine dicentes. Surge amodo et stimula boues ut celerem transiamus. Cum autem nullatenus se mouerent. eum pulsare cepervit dicentes. Ut quod deliras. surge et stimula boues. Et cum nullatenus ille responderet. accedentes discoopervit eum. et mortuum inuenerunt. Tuncque timore ipsos et ceteros iussit ut nullus de cetero famulo dei mentiri auderet.

Fuit etiam alius iulianus qui per tres penitus nesciens occidit. Cumque enim iulianus per diceret iuuenis ac nobilis quadam die venationi insisteret. et quando ceruicem repertum insequeret. subito ceruus versus eum diuino nutu se vertit atque dixit. Tu me insequeris qui patris et matris tue occisor es. Quod ille audies uehementem extimuit. et ne sibi fore coningeret quod a cer-

De sancto Iuliano

uo audierat. relictis oib⁹ clā discessit. et ad re-
gionē valdē remotā puenit. Ibiq³ cuidā pnci-
pi adhesit. et tā strenue vbiq³ et bello et in pa-
lano se habuit q^d pnceps eū milite fecit q^dndā
castellanā viduā i iugē ei tradidit. et castel-
lū p dote accepit. In tēa pētes iuliani pro a-
milliōe filij nimij dolētes vagabūdi vbiq³
pgebāt. et filiū suū solite requēbāt. Tādē
ad cast³ cui iulian⁹ pērat dūenerūt. Tūc at
iulian⁹ a castro casu recesserat. Quos cu³
proxiuliani vidisset. et q^d nāz essent inq³lisset. et
illi oia q^d filio suo acciderāt enarrassent. itel-
lexit q^d viri sui pētes erant in pote q^d B a viro
suo forte frequē audierat. Iposigit benigne
suscepit. et p amore viri sui lectū suū eis dimi-
sit. et ipa sibi alibi lectulū collocavit. Scio at
mane castellana ad eccliam prerit. Et ecce
iulian⁹ mane venies in thalamū q^dli prores
suā excuratur⁹ intravit. Et iuenies duos pa-
rie dormiētes. prore cū adultero esse suspi-
tus. silentē extractio gladio abos p³ iteremut
Exiēs aut domū vidit prore ei⁹ ab ecclia re-
uertentē. et admirās interrogavit q^d nā eēnt il-
li q^d in suo lecto dormirēt. Illa ait. Iparen-
tes vri sūt q^d vos diuissime q^dlierūt. et eos in
pro thalamo collocaui. Qd ille audiēs pe-
ne exanimis effect⁹ amarissime flere cepit ac
dicere. Heu miser qd facias q^d dulcissimos
meos parētes occidi. Ecce impletū ē vbi³ cer-
ui. qd dū vitare volui miserim⁹ adimpleui
Iā nūc vale soror dulcissima q^d cetero nō
q^descā donec scā q^d de p³niā meā acceperit
Eui illa. Ibi sit dulcissime frat⁹ vt te deserā et
sine me abeas. Iq³ fuit tecū pnceps gaudij.
ero pnceps et doloris. Tūc insil⁹ recedentes
iuxta qdā magnū flumē vbi multi picula
bāt qdā hospitale magnū statuerūt. vt ibi
p³niā facerēt et oēs q^d vellēt trāsire fluvij i-
cessanter trāsueberēt. et hospitio vniuersos
paupes recipient. Ibi mltū vō tēpis media
nocte dū iulian⁹ fessus q^dscerz et gelu g³ue el-
set audiuit vocē se miserabilē lamētantē. ac
iulianū vt se trāsferret voce lugubri iuocātē
Qd ille audiēs p³at⁹ surrexit et tā gelu ipm
d³ficiētē iuenies i domū suā portauit et ignez
accēdēs ipm calefacere studuit. Et cū calefi-

eri nō possz. et ne ibi deficeret ipz i lectulū suū
ptauit. et diligēt coopuit. Ibi paululū ille q^d
lic infirm⁹ et q^dli lepus appuerat. splēdidus
scādū ad ebera. et hospiti suo dixit. Iuliane
d³ns misit me ad te mādās tibi q^d nā p³niā
accepit. et abo p³ modicu³ i d³no q^dscens.
Sicq³ ille disparuit. et iulian⁹ cu³ prore sua
p³ modicu³ plē³ bois opib⁹ et elemosynis in
d³no requēuit. E fuit et ali⁹ iulian⁹ nō q^d
dē scūsz sceleratissim⁹. Iulian⁹ apostata.
Ibi iulian⁹ p³us fuit monach⁹ et magne re-
gionis simulator. Quedā at mlier vt refert
magister ioh³ es beleb i sumā d³ officio ecclie
h³stres ollas plenas auri. aux illd in onzi-
cū ollaz cinere ne apperet opuit. et p³dictas
ollas iuliano quē scilicet mltū boies estimabat
corā q^dbusdā monachis seruādas tradidit.
Q³ aut aux ibidem essz nulli ali⁹ indicauit
Iulian⁹ igit p³dictas ollas accipēs. et tā co-
piosum aux ibidē iuenies totū illud aurū
furat⁹ est. et ollas impleuit cinere. Post aliq^d
ipsa cū mulier depositi suū requēret ille ollas
cū cinere sibi reddidit. Cū vō aux requirerz
p³uincere illū nō potuit q^d de auro testes nō
habuerat. quonā monachi corā quib⁹ hoc
sibi tradiderat. nil in eis nisi cinere viderant
Et sic aurū obtinuit. cū quo romam fugit.
Et p³ illud aux sequenti tēpe rome obtinuit
psulatū. deinde in impiū sublimat⁹ ē. Qui
cū instruct⁹ esset a puericia in arte magica.
et multū sibi placeret. magistros inde plures
secū habebat. Die aut quadā sic in histona
tripuca habet cum puer adhuc esset. et rece-
dente magistro suo solus remansisset et ad-
iurandēs demonū legere incepisset. at eum
maxima multitudo demonū instar ethyo-
pū nigroz aduenit. Tūc iulian⁹ p³ vidēs et
metuens. signū crucis spinus fecit. et ois illa
mltudo demonū euauit. Qui cū magi-
stro reuertē qd sibi acciderit retulisset. dixit
ei magister su⁹. Hoc signū crucis maxime
demonēs odiūt et timēt. Sublimat⁹ igit i un-
perū bu⁹ et a memorās cū p³ artē magicam
opari vellet apostatauit. et signū crucis vbi-
q³ destruxit. ac d³stianos in quantum po-
tuit psecutus est. putans q^d aliter demones

De sancto Juliano

subminime obediret. Descendens iulianus in p[ro]sidia sic legit in vitaspatz. misit demonē in occidēte ut sibi inde deponeret r[ati]ō. Cū autē demō ad q[ua]ndā locū venisset p[er] dies ibi de immobil[itate] stetit. q[uo]dā monach[us] ibidē die ac nocte orabat. et ei sine effectū regresso dixit iulian[us]. Quare itā tardasti. Qui r[ati]ō dicit Sustinui p[er] decē dies publicū monachū. si forte ab orōe cessaret et trānsire posset. Cūq[ue] nō cessaret p[ro]hibere sum trānsire et redi[n]i nihil agēs. Tūc indignat[us] iulian[us] dicit q[uo]d cū illuc veniret vindictam de illo monacho faceret. Cū ergo de p[ro]p[ri]a victoria sibi demō ea p[ro]mutaret. soporista su[us] dicit curā xp[ist]iano. Quid putas nūc facit fabu[la] fili[us]. Et ille. Sepulcrū pat[ris] iuliano. Dū igit[ur] ut i[n] historia scī basilij legit. et ut fulbert[us] carnotē. ep[iscopu]s testat[ur]. celsa reā capadocie dueniss[us]. sc[ilicet] basili[us] ad e[um] occurrat et quatuor panes ordeaceos ei p[ro]mūere misit. at iulian[us] indignat[us] eos recipere p[ro]cepit. et p[ro]p[ri]is sibi fenū misit dicēs. Idabulū nob[is] ut r[ati]ōnabiliū animalū obtulisti. recipe q[uo]d misisti. R[ati]ō dicit basili[us]. Idos q[uo]d q[uo]d comedit m[er]ito tibi misim[us] tu v[er]o dōdisti nob[is] v[er]ū bestias tuas nutras. Ad h[uius] iulian[us] r[ati]ō dicit. Cū p[ro]sas subegero. h[ab]e v[er]bē destrua[m] et arabo. ut farrifera magisq[ue] homifera noiet. Sequēti autē nocte vidit basili[us] i[n] ecclesia sc[ilicet] marie i[n] visu m[ult]itudinē anglo[rum]. et in medio eor[um] q[ua]ndā feminā i[n] throno stantē. et astātib[us] dicē. Uocate mihi cito mercuriū q[uo]d iulianū apostatā occidat. q[uo]d me et filiū meū sup[er]be blasphemat. Erat autē mercuri[us] miles q[ua]dā. q[uo]d ab ip[s]o iuliano p[ro]fide p[ro]fuerat interfect[us]. et i[e]ade[m] ecclesia erat sepulch[us]. Stetitq[ue] sc[ilicet] mercuri[us] cū armis suis q[uo]d ibi seruabant affuit. et iussus ab ea i[n] pl[ur]um se p[ro]p[ri]auit. Exprophetatq[ue] itaq[ue] basili[us] ad lo cū ubi mercuri[us] cū armis suis q[ua]sebat iuit et monumētū suū ap[er]t[us] n[on] corp[us] ibidē rep[er]it n[on] arma iueit. Tūc custodē q[ua]s arma aspor tauerit inq[ui]siuit. Ille v[er]o cū iuramento affir mabat eadē arma vesp[er]e ibi fuisse. vbi p[er]pe tuo suabāt. It[em] igit[ur] basili[us] recedēs. et mane illuc rediēs iueit ibidē corp[us] ei[us] et arma et lā ceā sang[ui]ne cruetatā. Et ecce q[ua]dā de exercitu rediens dicit. Cū iulian[us] imp[er]ator i[n] exercitu

moraret. ecce q[ua]dā miles ignor[ans] cū armis suis et lancea veniēs et calcarib[us] v[er]gens equū audaci mēte iulianū imp[er]atorē impetijt et lā ceā foris v[er]bās ip[s]m valde p[er] mediū p[ro]fora uit et subito abscedens n[on]q[ue] p[ar]auit. Ip[s]e v[er]o iulian[us] dū adhuc spiraret. sanguis suo sicut d[icitur] i[n] historia tripta manū suā impleuit. et in aera p[er]iecit dicēs. Elacasti galilee v[er]cisti. Sicq[ue] i[n] his vocibus miserabiliter ex p[ro]p[ri]auit. Et oib[us] autē suis insepult[us] relinquitur. et a p[ro]p[ri]is exconat[ur]. et de cono suo regi p[ro]f[er]um substratorum efficit.

De festiuitatib[us] que

eueniūt infra tempus deuotionis.

Acto de festiuitatib[us]

o tanb[us] q[uo]d occurrūt infra tēps q[uo]d p[ri]mū p[ro]tinet sub tēpe recōciliano nis. p[ri]mū sub tēpe p[er]grinationis. q[uo]d ip[s]e rep[re]s[entat] ecclesia a nativitate xp[ist]i vsq[ue] ad septuagesimā. sequit[ur] videre de festiuitatib[us] q[uo]d eueniūt infra tēps deuotionis. q[uo]d incipit ab adā et durat vsq[ue] ad moysen. q[uo]d ip[s]e rep[re]s[entat] ecclesia a septuagesima vsq[ue] ad pascha.

XXXI

21

De septuagesima

Septuagesima si

gnat tēps deuotionis. septuagesima tēps viduatiois. q[ua]nq[ua]gesima tēps remissiois. q[uo]d septuagesima tēps p[ri]m[us] spiritualis Inchoat autē septuagesima a d[omi]nica in q[ua] canat. circūdederūt me. et terminat sabbato post pascha Instituta est autē septuagesima p[ro]pter tres r[ati]ōes. sicut inuit[ur] i[n] summa de officio m[ag]i[stri] ioh[ann]is de beletb. s[ed] p[ro]pter redēptō[em]. q[ua]n[ti]a sc[ilicet] p[re]s[ent]auerūt ut p[ro]p[ter] venerandem diei ascensionis. i[n] q[ua] natura nostra celos asce dit. et sup[er] choros angelorū sublimata est. sp[iritu] ip[s]a quinta dies solēnis et celebris haberet. et in ea ieiuniū non obseruaret. quia i[n] p[ri]m[us] uia ecclesia. eque solēnis erat sicut p[ri]ma feria. Et n[un]c nūc solēnis p[ro]cessio fiebat ad r[ati]ōem tan dū p[ro]cessione discipulorum vel ip[s]orum

De septuagesima

angelorum. Ideo in vulgare puerbum vsu est
 ut diei dñice dicat cognata dies iouis. qñ
 tñt fuit eq̃ solēna. S; festa sciōz supuenē
 rūt z celebrare tot festa erat qñ onerosū. iō so
 lēnitas illa cessauit. In redēpiōz ergo illorū
 diez sci p̃res vnā septimanā q̃dragelime in
 abstinentia addiderūt z septuagesimā voca
 uerūt. **B** illa ē p̃p̃ significatōz qñā i b
 tpe significatur deuiatio exiliū z tribulatio
 tuus hūani generis ab adā vsq; ad finē mōi
 qd̃ qd̃ exiliū sub reuolutōe septē diez pagu
 tur. z sub reuolutōe septē milij annorū iclu
 dit. Idder septuaginta enī dies. septuaginta
 centenas annorū intelligimus. Elb initio at
 mūdi vsq; ad ascensionē sex milia annorū cō
 putam. z tñc vō q̃cqd̃ ipis sequit vsq; in fi
 nē mūdi sub septimo millenario cōp̃bendi
 mus. cui terminū sol⁹ de⁹ nouit. Nos igit
 xp̃s in sexta etate mūdi ab exilio i spe etne
 retributōis. reddita innocentie stola p̃ baptis
 mū eripuit. S; p̃sumato tempe nostri exili
 viraq; stola nos p̃fecte decorabit. Hinc est
 q̃ in b̃tpe deuiatōis z exili canuca lencie de
 ponimus. S; tñ in sabbato pasce vnū allelu
 ia decātam. tanq; in spe etne patrie g̃tu
 lātes. z stola innocentie i sexta mūdi etate xp̃s
 recuperantes. Cui enā tract⁹ subiicit. p̃ quem
 significat labor quē adhuc ad impletiōz man
 datoy dei hēdēm. In sabbato p̃ pascha
 in q̃ṽ dicitū est terminat septuagesima. duo
 alla cāramus. q̃ cōpleto b⁹ mūdi termino.
 duplicē stola glie p̃seqmur. **E** illa est
 rō p̃pter rep̃ntatōz. qñā septuagesima rep̃
 sentat septuaginta ānos q̃b⁹ filij isrl̃ sub ca
 p̃nitate babilonica fuerūt. Et quēadmo
 duz illi deposuerūt organa sua dicētes. quō
 cātabimus cāncū dñi zc. sic z nos cāuca lau
 dis deponim. Iddostea vō data ill' licentia
 redeūdi a quo sexagesimo anno ceperunt le
 tari. z nos q; in sabbato pasce tāq; i sexagesi
 mo anno alla cāram⁹ eoz rep̃ntādo lenciā
 S; tñ illi in apparatu redit. z i colligendo
 sarcinulas m̃lium laborauerūt. z nos post
 alleluia tractū statim subiūgim⁹ q̃ laborem
 significat. Sabbato autē q̃ septuagesima t̃m̃
 minat duo alla cāramus. eoz plenā lenciāz

p̃ quā puenerūt in patriā figurātes. Hoc ē
 temp⁹ captiuitatis z exili filioz isrl̃ et rep̃e
 sentat tps nr̃e pegrinatōis. q̃ sic ipi i sexage
 simo āno sūt liberati. sic nos i sexta mōi etā
 te. Et sicut adhuc i colligēdo sarcinulas la
 borauerūt. sic z nos etiāz liberati i p̃plenone
 mādatorū laboram. S; cū ad patriā puen
 tū fuerit. labor ois cessabit. z glia p̃fecta erit.
 z duplex allā in corpe z anima cātabimus.
 In b̃tpe exili ecclia multis tribula
 tōib⁹ p̃ssa. z fere i baratro desperatōis posi
 ta. ab alto trabēs suspiria clamat in officio
 z dicit. circūderūt me gemit⁹ mortis zc. et
 ostēdit multiplicē sui tribulatiōem quābz et
 p̃ miseria p̃racta z p̃ duplici pena inflata
 p̃ culpa q̃ ad aliq̃s cōmissa. S; tñ ne despe
 ret. p̃ponit ei in euāgelio z i epla triplex salu
 bre remediū. z triplex p̃miū Remediū est vt
 si ab illis vult p̃fecte liberari. in vinea aie sue
 labores abscondēdo vicia z p̃ciā. postea i sta
 dio p̃sens vite sue currat p̃ p̃nie opa. den
 de viriliter in agone pugnet z oia dyaboli
 temptamēta. Et si hoc fecerit triplex p̃miūz
 hēbit. q̃ labori dabit denari⁹. currēti bra
 uiū. pugnant corona. Quia enā. lxx. signi
 cat tps nostre captiuitatis. p̃ponit nob̃ re
 mediū p̃ qd̃ a captiuitate possum⁹ liberari.
 sc; p̃ cursum fugiēdo. p̃ pugnā p̃liando. per
 denariū redimēdo.

XXXII

De sexagesima

Sexagesima icho

at i dñica i q̃ cātat. exurge q̃re ob
 dormis dñe. z terminat ni q̃rta feria post pa
 sca. Instituta est autē p̃p̃ redēpiōz. p̃pter si
 gnificatōz. z p̃pter rep̃ntatōz. Iddostea rep̃nta
 tiōē. qñā melchisedes papa z beat⁹ Silue
 ster statuerūt vt bis i oī sabbato comedere
 ne p̃pter abstinentiā quā boies sustinuerūt
 in sexta feria in q̃ oī tpe ieiunandū est. natu
 ra debilitaret. In redēpiōz ergo sabbatorū
 illius ipis vnā septimanā q̃dragelime addi
 derūt. z sexagesimā vocauerūt. Illa ratio ē
 p̃pter significatōem. quoniam sexagesima
 significat tempus p̃ducatū ecclie z m̃ro

De sexagesima

rem illius p absentia sponsi. quia fructus sexagesime debet videtur. In solandis ar illi p absentia sponsi q ad celos rapit est tunc ecclesie due ale. s. sex opere misericordie exercitatio. et decalogi plenitudo. In sexagesima sonat series decem. ut p sex intelligat sex opera mie. p decem intelligat decalogus. Terna ratio est ppter repititionem. In sexagesima si solus significat ipsa divinitas s. etiam mysterium nostre redemptionis representat. In sexagesima intelligit homo q est decima digna. eo q facit sit ut unum novem ordinum repareret. ut intelligat p decem eo q stat ex quantum bonis qm ad corpus. et tres potentes in anima. memoria. intelligentia. et voluntas. q facit sunt. ut fuerit beatissime trinitas. ut in ipsam fideliter credam. ipsam ferventer diligam. et spem in memoria teneam. Ppter sex intelligitur sex mysteria p q homo decem est redemptus. q sunt incarnatio. natiuitas. passio. descensio ad inferos. resurrectio. et celi ascensio. Et ppter sexagesima p q ad quarta feria p pascha i q carat. venit benedicti patris mei. q illi q i operibus meis se exercet audiet istud venit benedicti. ut ipse pstat. ubi tunc spose ianuam aperiet et amplexu sponsi fruetur. In epistola admonetur ut istar pauli tribulatio de absentia sponsi patienter toleret. In euangelio ut seminati bonorum operum spem in istar. Et q q desperas clamauerat. circūdederunt me gemitus mortis nunc q ad se rediens puenit in officio in tribulationibus adiuvare. et ab ipsis eripi dicens. Exurge dñe. Et ponit ibi triplex exurge. Quia dñe enim sunt ecclesia q aduersis pmitit s. non deiciunt. Quidam q pmiunt et deiciunt. Quidam q nec pmiunt nec deiciunt. an q aduersa non tolerant piculum est ne ipsa ipso frangant. Clamat ergo ecclesia ut exurgat quantum ad primos ipso pforando. cui dormire videat ipso non eripiendo. Clamat ut exurgat quantum ad secundos ipso pueriendo a q b videt faciem auerisse ipso qdammodo repellendo. Clamat ut exurgat quantum ad tertios ipso in prosperis adiuvando et liberando.

XXXIII
De quinquagesima

Quinquagesima

q durat a dñica i q carat esto mihi dei prec. et terminat in ipso die pasce. Instituta est ar ppter suppletionem et ppter significatos. et ppter repititiones. Ppter suppletionem quia cum debeamus. et diebus ieiunare ad sitrudinem christi. et non sunt ibi nisi. et xxv. dies ieiunabiles. q i dñica non ieiunant. nisi ppter leuitam et reuerentiam resurrectionis. nisi exemplo christi q ipsa die resurrectionis bis comedit. s. qm intravit ad discipulos ianuis clausis. et illi obtulerunt ei pte piscis assi et fauim mellis. et iterum cum discipulis eunibus ierusalem secundum quodammodo p suppletionem dñicam additi sunt quantum dies. Et iterum clerici videtur q sic pcedebat populum ordine. ita pcedere debet scituate p duos iterum dies an illos quantum abstineret et ieiunare ieiunant. Et sic una septimana addita est q et quinquagesima nominat. s. papa thedesphorus ordinavit. ut ait Elm. Alia ratio est ppter significatos. quia quinquagesima significat tempus remissionis. ut puenit in q oia remittunt. quinquagesima etiam n. erat iubile. q erat ante remissionis. q tunc dñica dimittebant. sui liberabant. et oes ad suam possessiones reuertebant. Ppter qd significabat q p pnam dimittunt dñica pctorum liberat omnes a fuitute demonum. et reuertunt ad possessiones celestium mansionum. Terna ratio est ppter repititiones. In quinquagesima non solus ipse remissionis significat. s. etiam statim beatitudinis representat. In quinquagesimo anno sui efficebantur liberi. in quinquagesimo die a die agni immolauit lex data est. in quinquagesimo die a pascha datur est spiritus sanctus. Et tunc numerus beatitudinis representat. ubi erit adeptio libertatis. cognitio veritatis. et perfectio caritatis. Terna autem sunt necessaria q pponunt nobis in epistola et in euangelio ad hoc q opera pnie sint perfecta. s. caritas q pponit in epistola. memoria dñice passionis et fides. q intelligit p illuminationis cecis. et h ponitur in euangelio. In fides ipsa opera facit acceptabilia. q sine fide impossibile est placere deo. Unde Gregorius. Si passio christi ad me mouam reduciur. nobile est quod non equo

De quadragesima

animo toleret. Caritas facit esse parua qd sic
dicit Greg. Amor dei nō pōt ēē oculos. opa
tur ei magis si ē. si aut opari negligit amor non
est. Et sic in pncipio eccia qd desperans cla
mauerat. circū dederūt me zc. et postmodū
ad se rediēs adiutori petebat. ita hic tū cōce
pta fiducia et spe venie. pp̄ p̄niam orat et dicit
Esto mihi in deū p̄tore zc. vbi q̄tuor petit
scz p̄tione. firmamētū. refugiu. et ducanū
Des ei filij sui aut sunt i grā. aut sūt i culpa.
aut in aduersis aut in p̄speris. Illis q̄ sunt i
grā petit firmamētū. v. l. in ip̄a grā p̄firmēt
Illis q̄ sūt i culpa petit v. de. sit corz refugiu.
Illis q̄ sūt i aduersis petit p̄tore. v. in
ip̄is tribulatiōibz p̄regat. Illi q̄ sunt i p̄speris
petit ducanū. v. scz in ip̄is a deo innocent ducant.
Terminat it̄ q̄nq̄gesima v. dicitū est in
die pasce. qd p̄nia ad nouitatē vite facit reluz
gere. In hoc tpe psalm⁹ q̄nquagesim⁹. l. mi
serere mei de⁹. q̄ est psalmus p̄nie et remissio
nis plurimuz frequentatur.

XXXIII.

De quadragesima

Quadragesima in

capit a dñica q̄ cātāt inuocauit me
Ubi eccia q̄ tot tribulatiōibz p̄ssa clamaue
rat. circū dederūt me zc. Et postmodū resp̄
rauerat inuocādo adiutori dices. erurge zc
et Esto mihi i deū p̄tore zc. nūc ostendit se
exaudiri dices. Inuocauit me zc. I. florādū
aūt qd q̄dragesima p̄inet. xlii. dies. cōputat
dñica dieb⁹. ex q̄b⁹ dū sex dies dñicales sub
trahunt remanēt. xxxvi. dies in abstinentia q̄
sunt decima tot⁹ anni. Ann⁹ ei bz trecentos
sexaginta q̄nqz dies q̄z triginta sex sūt decia
S; q̄tuor dies p̄cedētes adduntur. v. l. sacer
num⁹ q̄draginta diez i pleat. quē saluator
suo ieiunio p̄secrauit. Quare aūt in hoc
numero q̄dragenario ieiunū obseruamus
triplex rō assignat I. dñica ē augustini. q̄m
am mathe⁹. xl. generatiōes xpi posuit. Et b
igit dñs suo q̄dragenario numero ad nos de
scēdit v. nos ad eū nrō q̄dragenario ascēda
mus. Illā assignat idē dices ad h̄y habeam⁹

q̄nq̄genariū q̄dragenario abbēo est dena
ri⁹ qd ad h̄y veniam⁹ ab beatā requie. opz
nostoto p̄nis vite tpe laborare. v. l. dñs. xl
dieb⁹ cū discipul⁹ suis māsūt. et post decia die
spūm sanctū paduū misit. Ternas assignat
magister p̄posuim⁹ i summa dñi officio dicens.
Q̄nto in q̄tuor p̄es et an⁹ i q̄tuor tpe diui
dit. et bō ex q̄tuor elemētis et q̄tuor p̄pleto
nib⁹ p̄stituit. et nouā legē q̄n q̄tuor euāgel
iis p̄stitit et veterē q̄ i decē mādatis nr̄al gres
si sum⁹. Q̄p̄tergo v. l. denari⁹ p̄ q̄ternariū
multiplicet. v. l. sic q̄draginariū faciamus. i.
mādata veteris et noue legis toto tpe vite b⁹
impleam⁹. Cōstitit q̄dē cor⁹ nostz sic dicit
mus ex q̄tuor elemētis. q̄ enā q̄ q̄tuor sedes
in nob⁹ h̄nt. I. h̄a ignis i ocul⁹. aer in lingua et
aurib⁹. aq̄ in genitalib⁹. terra in manib⁹ et i
aliis mēbris dñat. In oculis igit curiositas
in lingua et aurib⁹ scurrilitas. in genitalibus
voluptas. in manib⁹ et in aliis mēbris ē cru
delitas. Hec q̄tuor confitetur publicanus.
Quia enā a lōge stat cōfitef luxuriā que est
fenda quasi dicat nō audeo appropinquare
dñe. ne in narib⁹ tuis fiteā. qd nō audeo ocu
los ad celū leuare. cōfitef curiositatē. qm
nū p̄cunt pecc⁹. cōfitef crudelitātē. qd p̄p̄
ci⁹ esto mihi p̄ciōz p̄fitef scurrilitatē. I. h̄a scur
re p̄sueuerūt vocari p̄tōres. v. l. pon⁹ lecca
tores. Hec p̄posuim⁹. B. Gregori⁹ q̄z i
omeliis tres ponit rōes dices. Cur in absti
nēna q̄draginari⁹ numer⁹ custodit nisi qd v
ius decalogi p̄ lib⁹os q̄tuor sc̄i euāgelij im
plet. In hoc enā morali corpe ex q̄tuor ele
mētis subsistim⁹. et p̄ voluptates eius dē cor
poris p̄ceptis dñicis p̄triamur. Q̄tergo
p̄ carnis desideria decalogi mādata p̄p̄si
mus. dignū ē vt eādē carnē q̄terdecies affli
gam⁹. Et p̄ni q̄z die v. l. ad pasca sex hebdo
made. i. q̄draginta duo dies veniūt ex q̄bus
dū sex dies dñici de abstinentia abstrahuntur
triginta sex in abstinentia remanēt. Buz vō
p̄ trecētos sexaginta q̄nqz dies ann⁹ ducit q̄
si anni nostri decimas deo dam⁹. Hec gre
gori⁹. Quare it̄ nō obseruam⁹ nostz iei
unū eodē tpe q̄ xps ieiunauit. q̄ it̄ ann⁹ p̄ ba
ptismū istud inchoauit. s; cum pasca pon⁹

De ieiunio quattuor temporū

istud p̄sumamus. q̄duplex rō assignat. i. sū
ma de officio m̄gri nobis d̄belet. p̄dima
est ut si volum⁹ cū xp̄o resurgere q̄ p nobis
ip̄e est passus. et nos cū eo pan̄ dē. Se
cūda cā est ut filios isrl̄ imitemur q̄ pmo eo
tpe exierūt d̄ egypto. postea eo tpe d̄ babilo
nia. q̄b̄ ind̄ pbat. q̄mā nā isti q̄ illi statim q̄n
egressi sūt celebraverūt pasca. Sic nos imi
tātes eos b̄ tpe ieiunam⁹. ut d̄ egypto et ba
bylona. i. b̄ ind̄ i terrā eterne hereditatis i
gredi mereamur. Terna cā est q̄mā fer
uor libidinis in tpe veris magis solet nos ac
cedere. ut ergo refrenem⁹ corp̄is estū i b̄ tpe
maxie ieiunam⁹. Quarta ē q̄ statū p̄ ieiū
niū dē. corp⁹ d̄ni accipe. Sic ergo filij isrl̄
p̄s q̄s comederūt agnū affligebāt se et come
debāt agrestes lactucas et amaras uia et nos
dēmus p̄ p̄niam p̄s affligi ut digni valea
mus comedere agnū vite.

De ieiunio quattuor temporum

xxxv

Et

Ieiunia quattuor

ip̄m a calixto papa instituta sunt
Sunt aut̄ b̄ ieiunia q̄ter i anno s̄m
q̄tuor: tpe ip̄i. āni. et b̄ ē multiplex rō. p̄dima
ē q̄mā ver est calidū et humidū. estas ca
lida et sicca. autūn⁹ frigid⁹ et sic⁹. hiems friv
gida et humida. Ieiunam⁹ igit̄ i vere ut no
rium humore. i. luxuriā in nobis tpeamus. i
estate ut noxiū calorem. i. auariciā in nobis ca
stigem⁹. i. autūno ut castigem⁹ ariditatē su
perbie. in hieme ut castigem⁹ frig⁹ infidelit
atis et malicie. Secūda rō est q̄re sc̄z q̄ter i
anno ieiunam⁹ q̄mā prima h̄mō ieiunia fi
unt in marcio. i. in p̄ma septimana quadra
gesime. ut in nobis marcescat p̄cia. nō eim
oīno possunt extingui. Vel pon⁹ ut i nobis
vitiū germina oriant. In estate fiunt sc̄da.
ut in septimana p̄becostes. q̄ tūc p̄cū sp̄s
sanct⁹. et nos debem⁹ esse seruētes i sp̄s sc̄o.
In septēbra fuit aī festum sancti michaelis
terna ieiunia quoniam fructus tūc colligunt̄
et nos debem⁹ deo reddere fructus bonorū

opey. In decembri fuit quarta. quoniam tūc
moriunt̄ herbe. et nos dē. mortificari mū
do Terna rō est. ut iudeos imitemur. Ju
dei quidē quat̄ in anno ieiunabāt. ante pa
scha. aī penthecostes. aī scenop̄egia. aī
infixionē tabernaculi in septembri. et ante en
cenia. id est. ante dedicationem in decembri.

Quarta rō est. q̄mā hō p̄stat ex quattu
or elemēis. q̄ntū ad corp⁹. et t̄rib⁹ potētis sc̄z
rōnali. p̄cupiscibili. et irascibili. q̄ntū ad aia
z Ut ergo h̄ moderent̄ in nobis q̄ter in anno
p̄ tres dies ieiunam⁹ ut q̄ternari⁹ referat̄ ad
corp⁹. ternari⁹ vō ad aiam. Et he rōes sunt
magistri nobis belet. Quinta rō est. q̄m
am ut dic̄ ioh̄es damascen⁹. i. vere augmen
tat̄ sanguis. i. estate colera. i. autūno melāco
lia. i. hieme flegma. Ieiunam⁹ igit̄ in vere.
ut in nobis debilitet̄ sanguis p̄cupiscēte et i
eptelencie. Sanguine⁹ enī est libidinosus et
leuis. In estate ut debilitet̄ colera iracundie
et fallacie. Coleric⁹ enī est naturalit̄ iracū
et versutus. In autūno ut debilitet̄ melāco
lia cupiditatis et tristicie. Melancolic⁹ enī
est naturalit̄ cupidus et tristis. In hieme
ut debilitet̄ flegma bebetudinis et pigricie.
Istā flegmatic⁹ naturalit̄ ē bebes et piger.

Sexta rō est. q̄mā ver cōparat̄ aer. et al
igni. autūn⁹ terre. hiems aq̄. Ieiunam⁹ igit̄
in vere. ut in nobis edomet̄ aer elatōis et su
perbie. In estate ut in nobis edomet̄ ignis
cupiditatis et auaricie. In autūno ut edo
met̄ terra frigiditatis spiritualis et tenebrose
ignorantie. In hieme ut edomet̄ in nob̄ aq̄
leuitatis et incōstantie. Septima ratio ē.
quoniam ver refert̄ ad puericiā. estas ad ado
lescenciā. autūn⁹ ad maturitatē siue virilē
etatem. hiems ad senectutē. Ieiunam⁹ igit̄
in vere ut simus pueri p̄ innocentia. in estate
ut efficiamur iuuenes p̄ cōstantiam et fortel
vitando incōtinentiā. In autūno ut efficia
mur maturi p̄ modestiam. In hieme ut ef
ficiamur senes p̄ prudentiā et honestā vitā
ut pon⁹ i hieme ut sanctā aiam⁹ q̄cqd̄ p̄ illas
q̄tuor etates offendimus. Octava ratio
est m̄gri guill. alusi ioh̄o doren̄s. Ideo enim in
quattuor annis ip̄ib⁹ ieiunam⁹ ut emende

mus q̄ in illis q̄tuoꝝ āni t̄pib⁹ deliquimus
Et fuit p̄ tres dies. vt satisfaciā⁹ in die q̄d
deliquim⁹ i mēse. Et fuit i feria q̄rta. q̄ tunc
dñs a iuda traditus fuit. i sexta feria. q̄ i ea
crucifix⁹ fuit i sabbato. q̄ i sepulcro iacuit
q̄ i iustis erat apli de nece sui dñi.

XXXVI

De sancto Ignacio

Ignacius dicitur

1 quasi igne pan⁹. id est. igne patet
diuini amoris.

Ignaci⁹ fuit discipulus bñ ioh̄is ⁊
eps antiochen⁹. Hic eplam ad hes
arā v̄ginē direxisse legit i hec verba.
Ebusstifere marie su⁹ ignaci⁹. Alde neophy
cū ioh̄is q̄ tui discipulm p̄focaret p̄olari de
bueras. Be i u eni tuo p̄cepi mira dictu. ⁊
stupefact⁹ sū ex auditu. Et te aut q̄ sp̄ fuit i
familiarit p̄uicta ⁊ secretor⁹ p̄scia. Desider
ro ex anio fieri ceruor ex auditu. Valeas ⁊
neophici q̄ me cū sūt ex te ⁊ p̄ter i te p̄focet.
Bia aut v̄go di genurix maria in h̄ v̄ba sibi
r̄ndit. Ignacio dilecto p̄discipulo humil an
alla xp̄i iesu. Be i u q̄ a ioh̄e audisti ⁊ didi
cisti vera sūt. illa credas. ill inbereas. ⁊ xp̄ia
tans v̄orū firmū teneas. ⁊ mores ⁊ v̄tā vo
to p̄formes. Veniā at vna cū ioh̄e ter q̄ tecū
sūt visere. Sta ⁊ virilit age i fide nocte p̄mo
ueat p̄secutiois austeritas. s̄ valeat ⁊ exult
sp̄s tu⁹ i dō salutari tuo amē. Tāte aut
autozians beat⁹ ignaci⁹ exultat q̄ etiā dyoni
si⁹ pauli apli discipul⁹ q̄ fuit i phia tā sūm⁹
an diuina scia tā p̄fect⁹. v̄bū bñ ignaci⁹ ad cō
firmatōz dīcorū suoz tāq̄ p̄ auctoritate ad
duxerit. Cū ei v̄tpe in libro de diuīs noib⁹
anteat. q̄dā nomē amoris in diuīs rep̄ben
derēt dicētes i diuīs nō tā esse nomē amoris
q̄ dilectōis. volēs oñdere b̄noie amoris p̄
oia i diuīs esse vtendū ait. Scribit ei diuin⁹
ignaci⁹ amor me⁹ crucifix⁹ ē. Legit i b̄sto
ria triptita q̄ ignaci⁹ audiuit anglos cantā
tes antiphonas sup̄ mōrē q̄ndā. ⁊ ex ide sta
tuit antiphonas cantari i ecclesia et psalmos
sm antiphonas intonari. B Cū ergo
beat⁹ ignaci⁹ diu p̄ pace ecclesie dñm exorā

set nō suū s̄ infirmoz p̄culū metuēstrayā
no impatori q̄ cepit anno dñi. c. de victoria
redeūti. ⁊ xp̄ianis oib⁹ mōrē minanti occur
rit. ⁊ libere se xp̄ianū esse asseruit. Quē tray
nus ferro vinctū decē milib⁹ tradidit ⁊ ro
mā adduci p̄cepit. minās eadē q̄ traderetur
ibi dē bestiis deuorād⁹. Cū ergo romā duce
rēt ad oēs eccias eplās destinabat. ⁊ eas i f̄
de xp̄i p̄firmabat. Int̄ q̄s vna sc̄psit ad ro
manā ecciam. sic legit i b̄storis ecclesiasticis
rogās ne suū martyriū ipe diat vbi sic dicit.
A Syria vsq̄ romā cū bestiis terra mariq̄
dpugno. die ac nocte p̄nex⁹ ⁊ colligat⁹ decē
leopardis milib⁹ ducor ad custodiā dāns
q̄ ex b̄nficijs nris leuiorē fuit s̄ ego eoz ne
q̄cīs magis erudior. B salutare bestie q̄ p̄
parāt mibi. q̄n veniēt. q̄n emittēt. q̄n eis lice
bit carnib⁹ meis frui. Inuitabo eas ad de
uorand⁹ meā ⁊ d̄pabor ne forte vi i nōnūll
fecerūt. timeāt p̄tingere corp⁹ meū. q̄nūmo ⁊
si cūctabūt. ego vim faciā. ego me ingeram.
Date q̄so veniā ego noui q̄d mibi exp̄diat.
Ignes. cruce. bestie. disp̄s oēs ossū. discer
p̄des oim mēbroz. ⁊ ton⁹ corp̄is. ⁊ oia pene
in me v̄nū supplicia diaboli arte q̄sita p̄sentē
dñm oīm xp̄m merear adipisci. C

Cū ergo romā veniss⁹ ⁊ ad trayanū du
c⁹ fuiss⁹ dixit trayan⁹. Ignaci cur antib⁹
ochū rebellare facis. ⁊ gēte meā ad xp̄ianū
te p̄uernis. Cui ignaci⁹. Cū nā ⁊ te possē cō
uertere. vt sp̄ obineres fortissimū p̄ncipatū
Cui trayan⁹. Sacrifica dñs meis ⁊ sacer
dotū oim p̄ncepseris. Cui ignaci⁹. Iñ dñs
tuus sacrificabo. nec tuā affecto dignatē. Be
me q̄cqd vis facere poteris. sed nullatenus
memutabis. Trayan⁹ dixit. Plumbans
scapulas ei⁹ p̄tūdite. ⁊ vngulis latera lama
te ⁊ duris lapidib⁹ ei⁹ vulnera p̄fricate. Cū
q̄s h̄ oia i eū fecissēt. ⁊ ipe immobilis p̄manē
ret dixit trayan⁹. Carbones viuos afferte ⁊
ipm nudis plāis desuper ambulare facite.
Cui ignaci⁹. Nec ignis ardēs. nec aq̄ bulli
ens poterit i me xp̄i b̄u caritatē extinguere.
Cui Trayan⁹. Maledicta sūt b̄ q̄ tāta patēt
nō p̄sentis. Cui ignaci⁹. Nos xp̄iani ma
lefiq̄ nō sum⁹. s̄ in lege nōstra maleficos m

Ignatio

vere prohibemus. Si vos malefici estis qui
ydola adoratis. Tra yan? dicit. Vos u? ei?
pungulis lamate et plagas sale pfundite. Cui
ignaci? H?o s?i? p?digne p?ssioes h?o p?is ad
futur? gl'am. Tra yan? dicit. H?nuc eum
tollite. vinculis ferreis alligate in cippo in imo
carceris custodite. sine cibo et ponu eum esse p
mutue. et p? u?duu deuoradum bestijs date
Tertia igit die impator et lenat? oilq? plus
puenerit ut videret epim anthioceni? q? erat
cu? bestijs pugatur? Dicitq? tra yan? Quos
na? ignaci? supb? et p?umare ipm alligate.
et duos leones ad ipm laxate. ut ne vllas re
liq?as ex eo relinq?nt. Tuz sc?us ignaci? dicit
ad pplum q? astabat. Viri romani q? B?erta
me aspiciatis. n?o sine mercede laboravi. q?a n?
pp? p?auitate s? pp? pietate s? p?anoz. Beand
cepit dicere sic legit in histona ecclesiastica.
Frumen? xpi sui. bestiaz denib? molar ut pa
nis inu?o efficiat. Hoc audiens impator di
xit. B?radis e? toleranta xpianoz. Quis gre
cor? tanta toleraret p?do suo. B?ndit ignaci?us
H?on h? mea v?itue. s? xpi adiutorio toleravi.
Tuc sancti? ignaci? cepit leones puocare ut
ad se deuoranduz accurreret. Accurrentes
igit duo sc?i leones ipm tantu? modo p?foca
uerunt. carnem ei? nullaten? tengerunt. Tra y
an? at h? videns cu? nimia admiratione discel
sit. p?cipies ut n?o p?biberet si q?a veller tollere
corp? ei?. Quapp? xpiani corp? ei? tulerunt.
et ipm honorifice sepelierunt. Cu? aut? tyr?nus
q?b?a lras receperat. i? q?b? plim? sc?os xpianos
q?a impator occidi iusserat plim? p?menda
bat doluit de his q? Ignacio intulerat. et p?ce
pit ut null? xpian? inq?reret. si q?a t?i?i?ideret
puniret. B? Legit aut? q? beat? ignaci?
in? tot tormetoz genera nuq? ab iuocatione
nois iesu xpi cessabat. Que cu? tormetores req?
reret. cur h? nom?e tonies replicaret aut? Hoc
nom?e cor?d meo insep?u b?o. n?o ab ei? iuo
candoe cessare n? valeo. H?ost morte igit eius
illi q? audierat volentes curiosi? expir? cor? ei?
ab eius corpe auellunt. et ill? scindentes p?me
dii. totu? cor? eius insep?u? h? nom?e ihs xps
lris aureis inuenit. Un? ex hoc plim? credidit
runt. De hoc sc?o sic dicit Bern?us. sup? psalmum

Qui habitat. Magn? ille ignaci? auditor
discipuli que diligebat iesus. martyr et ipse
cuius p?ciosis reliquijs nra est ditata paup
tas. Magna quide? in pluribus quas ad ea
scripsit epistol? chastiter? c?salutat. Egregi
us plane titulus dignitatis. et comendatio
bonoris immensi.

De purificatione be ate marie virginis.

XXXVII

Purificatio beate

p? u?ginis marie q?dragelimo die p?
natiuitate d?ni facta est. Et osueue
aut? ill? festu? trib? noib? appellari. s? purifica
tio. ypap?ri. et candelaria. Purificatio at
q? ex eo q? q?dragelima die a natiuitate d?ni
beata v?go Magna ad t?plu? venit ut fm le
gis p?uerudine m?daret. cu? t?i?i? sub illa lege
n?o teneret. Precepit at? lex. Leuit. xij. q? mu
lier q? suscepto semine filiu? peperisset imunda
esset septē dieb?. imunda. s?a p?orno hois? et ab
ingressu t?pli. S? copletis septē dieb? mun
da quide? efficiebatur q? ad p?sonu? hominu?
s? adhuc vsq? ad xxxij. die q? ad ingressu? t?
pli imunda erat. Tandē copletis q?dragin
ta diebus. q?dragelima die t?plu? intrauit. et
puer? cu? muneribus offerebat. Si v?o femi
nam peperisset duplicabant dies. et quo ad
confortu? hominu? et q? ad ingressu? templi
Quare aut? d?ns p?cepit ut quadragesi
ma die puer? i? templo offerret? implex p?t esse
rano. Una ut p? hoc intelligat q? sicut puer
quadragelima die i? materiale templu? indu
citur. sic et quadragelima die a c?ceptioe ut
sepius anima in corpus tanq? in suu? t?plu?
infunditur sicut dicit in scolastica histona.
licet p?bilia dicant q? quadraginta sex dieb?
corpus perficiat. Secunda ut sicut ani
ma quadragelima die corpi infusa ab ipso
corpore maculat. sic quadragelima die tem
plum ingrediens per hostias ab ipsa macu
la amplius expietur Tertia ut p? hoc d?c
intelligi q? in templum celeste merent? ingre
f 4

De purificatione beate marie uirginis

di. q. decē pcepta cū fide q̄tuor euāgeliorū
voluerint obſuare. In pariete vō feminaz
duplicant dies q̄ ad tēplū ingreſſione. ſicut ⁊
duplicant q̄ ad corp⁹ formatōz. Itā ſicut i
q̄draginta dieb⁹ corp⁹ maſculi organiſat et
p̄ficiť. ⁊ in quadragelima die ania infundit
vt ſepi⁹. ſic corp⁹ femine in. lxx. p̄ficiť. ⁊ octu⁹
agelima die aia vt ſepius inſpirat. Quare
aut duplo corp⁹ femine tardi⁹ p̄ficiť i vtero
q̄ corpus viri ⁊ aia infundit. obmiſſis ra
tionibus naturalib⁹ triplex rō assignari p̄r.

Prima quoniam xp̄s aſſumpt⁹ erat car
nem i ſexu virili. iō vt ipm ſexū bonozaret. ⁊
ampliorē ſibi grām faceret voluit vt puer ci
uius formaret ⁊ mater ciuius mundaretur.

Secūda vt quoniam mulier pl⁹ peccauit q̄z
vir. ⁊ ſicerūne ei⁹ ab erūnis viri duplicate ſit
exteri⁹ in mūdo. ſic ⁊ duplicari debuerūt i
rius in vtero. Tertia vt p̄becintelligi de
tur q̄ mulier q̄dam mō pl⁹ ſanguauit deū q̄z
vir. ex eo q̄ ampli⁹ obliqui. De⁹ ei q̄dam mō
in noſtris prauis opib⁹ ſanguat. Cū ip̄e dic
Iſa. xlii. Seruire me feciſti i peccatis tuis.
Et rēz dicit Hierē. vi. Laborauit ſuſtinens.

Beata igit vgo huic legi purificandis n̄
tenebat. q̄z nō pepu ſuſceptio ſemie ſz myſti
co ſpiramie. Cū moyses addidit ſuſcepto
ſemie. cū n̄ neceſſe nō erat quantū ad alias
mulieres q̄ oēs ſuſcepto ſemine pariūt. ſz iō
addidit vt dicit Bern. q̄z inuit in matre dō
mini blaſphemiam irrogare. Voluit in
ſe ſubdere legi p̄p̄ q̄tuor rōnes. Prima
rō eſt. vt exēplū bñilitatis daret. Unde dicit
Bern. Vere bñā vgo n̄ habes cām nec tibi
op⁹ eſt purificatōe. Sz nūq̄d filio tuo opus
erat circūciſiōe. Eſto in mulieres tanq̄z vna
illaz. Itā ⁊ fili⁹ tu⁹ ſic eſti medio puerorūz.
Nec aut bñilitas nō ſolū fuit ex pte maris.
ſz etiā ex pte filij q̄ fili⁹ voluit ſe in ſe ſubdere le
gi. Itā in natiuitate ſe habuit vt paup bō. i
circūciſione vt paup ⁊ peccator bō. ſz bodie
vt paup ⁊ peccator ⁊ ſuus bō. Ut paup. in
eo q̄ oblatōz paup⁹z elegit. vt peccator. i eo
q̄ ip̄e cū matre voluit expiari. vt ſuus in eo
q̄ voluit redimi. Sic etiā voluit poſtmodū
baptizari. non p̄pter culpam purgandam.

ſz p̄pter eius humilitatē maximā oñdendā.
Itā oia remedia p̄tra originale peccatū in
ſtituta xp̄s in ſe aſſumere voluit. nō q̄ aliq̄
ten⁹ indigeret. ſz vt bñilitatē ſuā maximā no
bis oñderet. ⁊ vt illa remedia ip̄e ſuo bona
ſuiſſe mōſtraret. **B** Quinq̄ ei reme
dia p̄ ipm origiale peccatū p̄ceſſum ip̄is in
ſtituta ſūt. q̄z tria ſm q̄d dic bugo v̄ ſancto
victore i lege veteri iſtituta ſūt. ſ. oblatōe. de
cimarōe ⁊ ſacrificiorū imolarōe. p̄ q̄ mari
me op⁹ noſtre redēptōis exp̄mebat. Itā
mod⁹ redimēdi exp̄mebat p̄ oblatōem. ipm
p̄ciū p̄ ſacrificiū in q̄ erat ſanguinis effuſio.
ipm redempt⁹ p̄ decimarōz. q̄z bō ſignificat p̄
decimā diagmā. Prīmū ergo remediū fuit
ut oblatio. Cū chayn obtulit dō munera v̄
frugib⁹ ⁊ abel de gregib⁹. Secūdū fuit de
cimaratio. Cū ⁊ abraā melchisedech ſacerdo
n decimas obtulit. Itā ſm Augu. decimas
bat q̄d curabat. Tertiū fuit ſacrificiorū imo
lario. Ip̄a ei ſacrificia ſm q̄d dic Gregori⁹
erāt p̄ originale peccatū. Quia in exagebatur
vt ad mūn⁹ alē penitū fidelē eſſet. ⁊ aliqui vtri
q̄z in fideles eē poterāt. iō aduenit q̄rtum re
mediū. ſ. circūciſio. q̄ ſue p̄ntes fideles eēnt
ſue infideles valebat. Sz q̄ illud remediū
nō poterat puenire niſi ſolā marib⁹. nec ia
nuā padili poterat apire. iō ſuccellit ei quē
tū remediū. ſ. baptiſm⁹ q̄ e cōis oib⁹ ⁊ ianu
am celi apit. Prīmū igit remediū xp̄us q̄d
ammodo aſſuſpiſſe videt q̄n i tēplo a paren
tibus eſt oblat⁹. Secūdū remediū q̄dā
modo aſſuſpiſit q̄n quadraginta diebus ⁊
noctibus ieiunauit. quia ei nō habebat p̄n
de ſolueret decimas rez. ſalē deo obtulit de
cimas diez. Tertiū aſſuſpiſit q̄n māte ſuis
paritur⁹ aut duos pullos columbarum
p̄ eo obtulit vt inde ſacrificiū fieret. vel q̄n in
cruce ſe ſacrificiū obtulit. Quartū quando
ſe circūciſi p̄miſit. Quintū q̄n Jōh̄es bap
tiſma ſuſcepit. Secūda rō eſt vt legē imple
ret. Itā eni venerat dñs legē ſoluere ſed ad
implere. Itā ſi in Blegē ſoluiffz potuiſſent ſe
iudei excuſare ⁊ dicere. Quoniam doctrinaz
tuam non recipimus. ex eo q̄ diſſimilis es
patrib⁹. nec legis iraditiones obſeruas

De purificatione beate marie uirginis

Triplici atq; legi hodie se xpus et uirgo subiecit
Primo legi purificationis i significatōis uirtus
ut postq; oia bñ fecerim? dicā? qd fuit inuit
les sum? Secdo legi redēptōis ad exemplū
bñilitatis. Terno legi oblatōis ad exemplū
paupertatis. Terna rō ē ut legē purificatō
nis emieret. Sic ei adueniente luce cessat tene
bre. et adueniente sole recedit ymbra. sic adue
niente purificatōe vera. cessauit purificatio ti
pica. Ibi eni aduenit uia purificatio nrā. id
est. xps q; acciue dicit purificatio. ex eo qd nos p
fide purificat. fm qd dicit. fide purificans cor
da eoz. Hinc est qd nec de cetero pñes tenent
ad solutiōis. nec matres ad purificatōem. vel
tēpli ingressiōis. nec filij ad illā redēptionem.

Quarta rō ē ut nos purificatōis instrui
eret. Quinq; atq; modis fit purgatio ab infir
mia fm iura hz tres imbebeatur fm qd et nos
purgari dem? i. iura mero qd significat pecca
ta abrenūciatōis. atq; qd significat baptisimalē ab
lutōem. agne qd designat spūalē grē infusionē
testib? qd designat bonoz opez multitudine
bello qd significat tēptatōis. Quēdā autē beata
uigo ad tēplū filiū suū obtulit et uē qnq; sicut
redemit. Notandū ēi qd quedā pñogenita
redimebant. sicut pñogenita vñdecim tribu
bui. qd redimebat qnq; sicut. Quēdā nō re
dimebant sicut pñogenita leuitas. qd nūq;
redimebant s; cū in adultā etatē pueniebāt
sp in tēplo dño fuebāt. et sic pñogenita mū
doz aialū qd itez nō redimebant s; dño offe
rebant. Quēdā comutabant. ut pñogeni
tū alim. qd comutabat in ouē. Quēdā occi
debant. ut pñogenitū canis. Cū igit xps fu
erit de tribu iuda qd fuit pñā vñdecim tribu
um patet qd debuit redimi. Obiulerūt et
pñ dño par turturū aut duos pullos colū
baz. Nec eierat oblatio pauper. s; agn? ob
latio diuini. Itō autē dicit pullos turturū sic
dicit pullos colūbaz. qd pulli colūbaz sp
inueniunt. pulli autē turturū nō sp inueniunt
tur. turtures autē sp inueniunt. Nec dicit par
colūbaz sicut dicit par turturū. qd colūba
est auis libidinosa. et iō in sacrificio suo de
noluit eā offerri. turtur autē est auis pudica.
S; qd beata uigo maria paulo an a ma

gis multa pondera auri recepat. uidet ergo
qd bñ potuerit agnū vñū emere. S; dicēdus
qd sine dubio fm Bern. magi magna pōde
ra auri obiulerūt. qd nō est uisile qd tales re
ges tali puero uilia munera obtulisset. S;
tñ bñ uigo ut aliq; placet illō sibi nō retribu
it. s; stans paupib? erogauit. Ut forte pēgre
nandū in egyptū p septennū immunē pui
de referuauit. Ut forte nō in māg qntitate ta
lia obiulerūt cū h in significatōis mysticā offer
rent. Idonit atq; expositio: tres oblatōes dō do
mino facias. Idia facta ē de ipso a pñtib?
Secda pñpō d aub? Terna fecit ipm cruce
pñtib?. Iduma oñdit ei? bñilitatē. qd dñs
legis se legi subiecit. Secda paupertatē qd pau
per oblatōes elegit. Terna caritatē qd se pro
pñtib? tradidit. Idopetates turturū ba
benē bis vñib?. Elia pñt turtur. cāando ge
mit. uenēs per. Illuciat et caste uiuū solusq;
morat. Idullos nocte fouet. moruūm q;
fugit. Idopetates iō colūbe bis vñib? nō a
tur. Brana legit. uoluit sociata. cadauera
uitat. Felle caret plāgu locūq; p oscula tan
git. Idetra dat buic modū. fugi hostē i flumī
ne uisū. Bostro nō ledit. gemios pullos bñ
nuit. Dicit scdo h festiuas ypapann.
qd idē est qd pñano. ex eo qd xps est i tēplo pñ
sentat. Ut ypapann qd idē est qd obuiatio.
qd symeon et anna obuauerūt dño cum of
ferret in templo. et dicit ab ypa qd est iure. et anti
qd est xra. Tunc autē accepit eum symeon
in vñas suas. Et notandū qd triplex obui
brano siue exaninio hic de saluatore nostro
facta est. Iduma est exaninio uiratis. Ille
enī qd est uirtus. qd oēm boiē p seipm qd est
uia. in seipm qd est uia ducit. hodie ab alijs
se duci pmissit. Cū induceret in qd puez i bñ
z. Secunda est exaninio bonitatis. qmāz
ille qui solus sanctus et bonus est tanq; im
mundus uoluit cum matre expiari. Terna
est exaninio maiestatis. quoniam ille qd est
portans omnia verbo uirtutis sue hodie in
vñis semis se recipi et portari permisit. qui ta
men portabat portantem se. fm illō. Senex
puerum portabat. puer autem senem rege
bat. Tunc autem symeon benedixit eum d

De purificatione beate marie uirginis

cens. *Ita* cunctis suis tui dñe zc. Et appel-
lat eū symeon trib⁹ noib⁹. s. salutare. lumē. z
glām plebis isrl. Bō āt b⁹ triplicis nois pōt
q̄duplicat sumi. *Id*io penes nrām iustifi-
catōz. ut dicat salutare remittēdo culpā. q̄a
iesus iterptat saluator. ex eo q̄ saluū fac po-
puluū suū a pctis eoz. Lumē dādo grānam
Bla plebis dādo glām. Scdo penes nrās
regeneratōz. *Ita* pmo puer exorizat⁹ z bap-
tizat⁹. z sic a pctō mūdāt q̄ ad p̄mum. Scdo
cādela accēsa ei dat q̄ ad scdum. Tertio ad
altare offerit q̄ ad terū. Tertio penes bodi-
ernā p̄cessionē. *Ita* pmo cādele bñdicūt z ex-
orizant⁹. Scdo accēdūt z in manib⁹ fidelū
dant⁹. Tertio eccliam cū cāncis ingrediunt⁹
Quarto penes triplicē b⁹ festi denotatiōez
Ita dī purificatio q̄ ad purgatiōem culpe.
p hoc q̄ dī salutare. Bicit cādelaria q̄ ad il-
luminatōz grē p b q̄ dī lumē. Bicit ypapā
n q̄ ad collarōz glie. p b q̄ dī glām plebis isrl
Luc ei occurrē obuiā xpo i aera. El p̄
dici q̄ laudat xps in Bēanco ut par. ut salus
ut lux. ut glia. *Id*ar q̄ mediator est. Salus
q̄ redēptor. Lux q̄ doctor. Bita q̄ p̄mia-
tor. Bicit z tertio hoc festū cādelaria. ex
eo q̄ cādele accēse in manib⁹ ponāt. Qua-
re aut ecclia hoc ordinauerit ut. s. in hac die
cādele accēse in manib⁹ ponēt p̄nt assignari
q̄tuor rōes. *Id*rimo p̄pt remouendā erro-
neā p̄suetudinē. Romani ei olim i kalēdis
februarij ad honorē februe matris maris. q̄
erat de⁹ bella. vrbē de q̄nto in q̄ntū annū cūz
ceris z facib⁹ tota nocte lustrabāt. ut filius
suus. s. mars eis victoriā de inimicis p̄cede-
ret cui⁹ matrē tā solēniū honorarēt. Et illud
spaciū dicebat lustr. Romani etiā in febru-
ario sacrificabāt februo. i. plutoni z ceteris
dijs infernalib⁹. z hoc p̄aib⁹ āncellorū suo-
rum. Et ergo p̄piciarēt eoz. iō z eis solēne
hostias offerebāt. z tota nocte eoz laudib⁹
insistētes cū ceris z accēsis facib⁹ vigilabāt
Q̄d mulieres etiā romanorū ut ait Innocēti⁹
papa bis dieb⁹ festū luminariū exercebant.
q̄d a q̄busdā fabulis poetaz originez traxit.
Quit ei q̄ p̄spina fuit adeo speciosa q̄ plu-
to deus infernalē ācupiscēs ipam rapuit.

z deā eā fecit. *Id*ar etes aut sui p̄siluas et ne-
mora cū facib⁹ z luminariis eā multo tpe q̄
suerūt. Et istud mulieres romanorū rep̄ntā-
tes cū facib⁹ z luminariis circuibāt. Et q̄mā
difficile est p̄suetā relinq̄re. xpiani de gētib⁹
ad fidē p̄uersi difficile poterāt relinq̄re hui⁹
modi p̄suetudines paganorū. iōq̄ sergi⁹ pas-
pa hāc p̄suetudinē in meli⁹ pmutauit. ut scz
xpiani ad honorē scē mris dñi oī āno i hac
die totū mōm cū accēsis candelis z bñdictis
ceris illustrarēt. ut solēnitas q̄dēstaret. sed
alia intēdō fieret. Scdo p̄pt oñdendā v-
ginis puritatē. Aliq̄ ei audientes v̄ginē puri-
ficatā possent credere ipam purificatiōe id-
guisse. Et ergo oñdat q̄ tota fuit purissima
z splēdida. iō ordinauit ecclia ut luminosol
ceris obuiem⁹ ac li po facto dicat ecclia.
Virgo biā purificatiōe nō indiges; tota ru-
tila. tota splēdes. Etere ei purificatiōe nō in-
digebat q̄ z nō suscepto semine p̄ceperat. et i
matris p̄ter op̄ecillime mūdāta z sc̄ificā-
ta erat. Aldeo āt fuit i matris p̄tero z i aduē-
tu spūsc̄i sc̄ificata z mūdāta q̄ nō solū ali-
q̄d inclinamētū ad pctū i ea penit⁹ non re-
māsit; etiā v̄t sanctitatis ei⁹ vsq̄ ad alios
extēdebat. s. trāsfundebat. ita q̄ in alijs oēs
mor⁹ carnal⁹ ācupiscēne extinguebat. Unde
dicūt iudei q̄ cū maria pulcerrima fuerit. a
nullo tñ vnq̄ potuit ācupiscā. z rō est. q̄ v̄t
sue castitatis cūctos aspiciētes penetrabat.
z oēm in eis ācupiscētiā repellebat. Unde
cōpat cedro. q̄ sic cedrus sp̄etes odore suo
interficiat. ita ei⁹ sanctificatio i alijs radiabat
z oēs motus i carne serpentinos occidebat
Cōpat etiā murre. q̄ sic murra interficit ver-
mes. sic eius sanctitas ācupiscēntias carna-
les. Et hāc p̄rogatiuā habuit p̄ ceteris sc̄ifi-
catis in p̄tero z virginitas. quia eoz sancti-
tas z castitas in alios transfundebatur. nec
carnales motus in alijs extinguebat. Vir-
tus aut castitatis virginis etiā impudicorū
corda medullis penetrabat. et ea quo ad
ipsam prouius casta reddebat. Ter-
tio propter representandā bodiēnam p̄-
cessionem. *Ita* m Maria et Ioseph z Si-
meon z Anna. hodie honorabilem procel-

De purificatione beate marie uirginis

honē fecerūt & puerū ibi i tēplū p̄trauerūt. Sic ē nos p̄cellionē facim⁹ & cereū accēsum p̄ quē significat ih̄s i māib⁹ baiulam⁹ & vsq; in eccl̄as deferim⁹. Tria ei sūt i cereo. s. cera licbim⁹ & ignis & p̄ h̄ tria significat tria q̄ fuerūt in xp̄o. s. h̄a cera significat carnē xp̄i q̄ nata est d̄ maria v̄gie. sine corruptōne carnis. sic apes carā gignūt sine alterūz p̄mixtōe. Licbim⁹ in cera latēs significat aīaz cādidissimā in carne latēz. Ignis v̄o sive lumē significat diuinitatē. q̄ d̄s noster ignis p̄sumēs est. v̄i q̄dā sic ait. H̄āc i bono epe candelā porto marie. Accipe p̄ carā carnē d̄e v̄gine veram. H̄der lumē numē maiestatisq; cacumē. Licbimus & est aīa sub carne latēs populi.

Quarto p̄p̄t i n̄strucōz n̄strā. In B̄i i n̄strumur q̄ si volum⁹ ēē aī d̄i purifica/ u i m̄b̄. tria i nob̄ habere dēm⁹. s. fidē veraz acōz bonā. m̄tēz rectā. h̄ā cādela i manu accēsa est fides cū op̄atōe bona. & sic cādela sine lumē d̄ ēē mortua & lumē p̄ se sine can dēla nō lucet s̄ mortuū ēē videt. sic & op̄ano sine fide & fides sine bono op̄e mortua ēē d̄r. Licbim⁹ aut̄ i n̄tē i cera occultat⁹ ē i n̄tē nō recta. Cū h̄ reḡ. sic sit op̄ i publico v̄t tū in tēno maneat i occulto. E Quēdā ma trona nob̄ i n̄ beatā v̄ginē maximā deuoi tōz bebat. H̄ec q̄dā capellā iuxta domū suā p̄struxerat. & p̄p̄uū capellanū h̄is omī die missaz d̄b̄tā v̄gie audire volebat. El̄p̄o p̄uq̄ntē āt festo purificationis b̄tē v̄gis. sacer dos ob q̄dā suū nego cū lōg⁹ secessit. & do mīa die illa missā b̄tē n̄ potuit. s̄ v̄t alibi legi t̄ oīa q̄ b̄tē p̄ofat. etiā vestimētā p̄ amore v̄gīl dābat. Cū cū clamidē dediss̄. & ad eccl̄iā ire n̄ poss̄. sine missa illā ea die manere op̄ie bat. De q̄ cū plim⁹z doleret. eccl̄iam p̄p̄uam seu camerā intrauit. & aī altare b̄tē marie v̄ ginit sep̄strauit. Tūc subito i excessu mēis facta. videbat sibi se i q̄dā eccl̄ia pulcherrima & speciosa collocatā esse. Et respiciens vidit turbā maximā v̄ginū in eccl̄iam veniētē q̄s quēdā v̄go pulcherrima dyademate corona ta p̄ibat. Cūq; oēs p̄ ordines s̄edissent. ecce turba alia iuuenū. q̄ i p̄uū ordinē cōfesi derūt. Et ecce q̄dā maximū cereoz fāscē d̄r

ferēs. cereū p̄mo v̄ginū q̄ ceteras anteibat d̄r dit. & postea alijs v̄ginibus & iuuenibus tri buit. Deinde ad illā matronā venit & cereū ei obtulit. quē illa libet accepit. Tūc p̄ chori respiciens. vidit duos ceroferrarios. subdiacono. diaconū. & sacerdotē sacris iduos vesti bus ad altare p̄cedētes itaq; missaz solēna celebrare volētes. Videbat aut̄ sibi q̄ acolui essent vincēti & laurēti. diacon⁹ & subdiacono duo āgeli. sacerdos āt xp̄s. Facta aut̄ p̄fessioe duo pulcherrimi iuuenes i medium chori iuerūt & officiū misse alta voce & duo n̄llime inceperūt. & ceteri q̄ in choro erāt p̄le quunt. Cū aut̄ ad oblatōz ventū fuiss̄ regia v̄ginū & ceterē v̄gies cū alijs q̄ erāt in choro cereos suos sacerdoni v̄t monēs flexis genibus obtulerūt. Cū āt sacerdos illā matronā expectaret v̄t sibi cereū suū offerret. & illa ire nollet. misit ad eā regina v̄ginū p̄ nūciū m̄p̄ rusticitatē faceret q̄ sacerdotē tādū expecta re p̄mitteret. Illa āt r̄ndit q̄ sacerdos i missa suā p̄cederet. q̄ cereū suū sibi nō offerret. Tūc itez regia alii nūciū misit. Cui sit illa r̄ndit. q̄ cereū sibi dāti penū nulli daret sed illū ex deuotōne teneret. Regina aut̄ v̄ginū nūcio p̄cepit dicēs. Eade itez eaz roga v̄t cereū offerat. sin aut̄ ip̄m de manib⁹ ei⁹ violētē auferas. Cūq; nūci⁹ iuss̄. & illa rogātē audire recusaz. dixit se i mādatus b̄tē v̄t ip̄s ab ea violētē auferret. Tūc ille cū maḡ violētia cereū cepit. & ip̄m auferre conabat. Illa aut̄ foris tenebat & se viriliter defendebat. Cūq; lōga fieret aliricatio & b̄ncinde cere⁹ violētius traheret. subito cere⁹ fractus est & medietas i manu nūciū & alia medietas in manu ip̄i d̄n̄tē remāsit. H̄o b̄ācigit vebemētē fractōz illa subito ad se rediit. & se iuxta altare vbi se posuerat inueniēs cereū fractū in manu sua repit. De q̄ valde admirās im mēlas grās b̄tē v̄ginū reddidit q̄ cā sine missa illa die remanere nō p̄misit. s̄ tali officio interesse fecit. Illa aut̄ cereū diligenter repo suit & p̄ maximis reliquijs referuauit. Sed & oēs v̄t d̄r qui tūc tangebant de eo a q̄cūq; detineb̄tur infirmitate p̄nuis liberabant. Quēdam alia matrona dum ess̄ grā

De sancto Blasio

unda quā nocte i somnis vidit se portare quō
dā verrillū. quō colore sanguineo erat tinctum.
Eugilās aut pūno sensum amisit. Quā
dyabol⁹ adeo ludificabat ut videret sibi quā
xpianā fidē quābacten⁹ habuerat intē mās
millas hēt. et inde pūno erreret. Que cum
nullaten⁹ curari posset in quā ecclā bē vgi
ma in festo purificationis pnoctavit. et inter
gram sanguatē recepit.

XXXVIII

De sancto Blasio.

Blasius quasi blan

dius ut blasius quiblasius. a bela quō
est habit⁹. et syor puul⁹. Fuit enī
blād⁹ p dulcedinē smonū. habit⁹ p habit⁹ v
tūnū. puul⁹ p būlūatē moy.

Blasius cū oī māsuetudine et scititate
polleret xpianū cū i sebaſte ciuitate
capadocie in epūm elegerūt. Qui
epātū suscepto ad dioleciā pcurōz spe
lūcā penit. et ibi beremica; vitam duxit. Cui
aues pabulū afferebāt. ac fere ad eū vnanī
mē fluebāt. et vsq; dū iponeret manū eis
būdices. n̄ recedebāt ab eo. Veniq; si q̄ iſr
mabāt. ad eū pūno veniebāt. et sanitatē ad
integz repozabāt. Idrefesigit illi⁹ regiōis
dū milites suos ad venādū misissz. et illi iua
nū alibi laborātes ad antz scū blasij casu p
uenissent. magnā ibidē bestiaz mltitudinez
a n̄ ipm stātū repererūt. Quas dū nullatē
cape posset antonin dñs suo nūciauerūt. q̄
stātū milites ples misit. et ut ipm cū oib⁹ xpī
anis ad se adduceret pcepit. in ipsa at nocte
ter xps ei apparuit di. Surge et offer mibi sa
crificiū. Ecce aut aduenerūt milites dicētes
Egredere. vocat te ples. Quib⁹ rñdu scūis
blasij. Būuenistis filij. nūc video quē dē nō
est oblit⁹ mei. Idregēs vō cū eis nūq; a pdi
catōe cessauit. et corā eis miracū mltā fecit.
Tūc mulier quā filiū suū morētē i gutture
os piscis trāsuerſū erat ad pedes⁹ attulit.
et ut sanaret cū la crimis postulabat. Scūis
vō blasij sup eū man⁹ iponēs orauit. ut pu
er ille. et oēs q̄ ei⁹ noie aliqd pederēt sanitatē
būficiū obinerēt. Et statim sanat⁹ est. B

Mulier quā paupcula vnū solū porcū ha
bēs quē in violēt lup⁹ rapuerat. scūis blasij
deprecabatur ut sibi reddi faceret suū porcū.
Qui sūdēs dixit. Mulier noli pīstari red
det tibi porcū tu⁹. pūno lup⁹ venit et porcū
vidue reddidit. Ingredeſ vō blasij cū
tē iussu pncipis carceri mācipat. Illa vero
die iussu ples ipm sibi pīstari quē vidēs blā
dis smōib⁹ salutauit dicēs. Gaude blasij ai
ce deoz. Cui blasij. Gaude tu optie ples sed
ne dicas eos deos s; demōes. qz eterno igni
cū his q̄ eos bonoz tradūt. Grat⁹ ples enī
fustib⁹ cedi iussit. et i carcerē retrudi fecit. Cui
blasij dixit. Inſensate spās p pēas tuas dei
mei a me auferri amorē q̄ ipm i me bēo cor
roboratozē. Eludēs h̄ vidua illa cui porcū
reddiderat. porcū ipm occidit et caput cum
pedib⁹ cādela et pāe ad scūis blasij dponat
uit. Ille grās agēs comedū sibi qz dixit. Sin
gulānis cādela i ecclā noīs mei offeras. et i
bi et q̄cūq; plecterit bū erit. Quō sp̄ egit et sibi
p spūas mltā fuit. P⁹ h̄ cū educū a carcere
ples ad deos i dīnare n̄ posset iussit eū in li
gno suspēdi. et carnes e⁹ cū ferreis pecunib⁹
laniari. et sic itez i carcerē reportari. E
Septē ergo mulieres seqntes guttas sāgnis
colligebāt. Que mox tenēt et ad deoz sacriſ
ciū cōpellūt. Que dixerunt. Si vis ut deos
tuos adozem⁹ cū reuerēcia. mitte eos ad sta
gnū ut ibi facieb⁹ ablūis mūdus adozare
possim⁹. Let⁹ ples efficit. et cū⁹ quō dixerāt
adimplet. Ille vō deos arripuerūt. et eos in
stagni mediū piecerūt dicētes. Si dij sūt v
debim⁹. Quō ples audies et pira insāmes. et
seipm pcurēs dixit mistria. Cur n̄ tenuistis
deos nostros ut nō miterēt in pfundū lac.
Qui dixerūt. Volose tecū locute sūt mulie
res. et eos i stagnū piecerunt. Cui mulieres.
De⁹ ver⁹ volos n̄ pati. s; et si dij fuissent pie
scuissent vngz quō eis facere volebam⁹. Et
iratus ples iussit plūbū liquefactū et pecies
ferreos et. vii. loncas igne candētes ex vna
pie parari. et ex alia camiseas afferrī lineas.
Quo dicēte ut ex his quō mallēt eligerēt vna
illaz duos puulos bñs audacter cucurrūt et
lineas camiseas accipēs in caminū pcur.

De sancta Agatha uirgine

Pueri vō matris dixerūt. **¶** Ad nos matris dulcissima p^o te relinq^{re}. s; sic nos replesti dulce dine lactis. sic nos reple dulcedie regni celestis. **¶** Tūc ples iussit eas suscipi. et carnes earū pecunib^{us} ferreis lamari. q^{uod} carnes vt m^{ax}imē albisime erūt et p^{er} sanguinem lac luebat. Cū autē supplicia iūte ferret. **¶** Angel^{us} dñi ad eas venit. et eas viriliter p^{ro}forauit d^{omi}n^um. **¶** Nolite timere. bonū ei opari^{te} q^{uod} bñ incipit et bñ p^{ro}ficat et a p^{ro}ducen^{te} celestib^{us} meret^{ur} p^{ro} p^{ro}pleto ope. et mercedē accipit p^{ro} labore. et gaudiū possidet p^{ro} mercedē. **¶** Tūc ples iussit eas de p^{ro}ci et iⁿ caminū mⁱⁿui. q^{uod} diuini^{us} igne extinto extierūt illele. **¶** Quib^{us} ples. **¶** Itā nunc magici^{us} ar^{te} diuinit^{us} et deos nrōs adorare. **¶** Querūt derūt. **¶** Perfice q^{uod} ce^{le}pisti. q^{uia} ad regnū celeste vocatē sum^{us}. **¶** Tūc ille data s^{an}ctia eas decollari mandauit. **¶** Quē dñi decollari debet^{ur} et flexis genib^{us} adorauit d^{omi}n^um. **¶** De^{us} q^{uod} nos a tenebris sepasti. et iⁿ hac luce dulcissima adduxisti. q^{uod} nos sacrifici^{us} tuū fecisti. aia^m nrā^m suscipe. et ad v^{er}ā etnā^m facias p^{ro}uēire. et sic trūcans capib^{us} addñm miguerūt. **¶** **¶** **¶** Iussit ples blasf^{em}ia bi p^{ro}itari et dixit ei. **¶** Tūc adoras dñm p^{ro} tñ. **¶** Cui blasf^{em}ia. **¶** Impie n^{on} timeo minas tuas age vt vis. cor^{de} ei^{us} meū penit^{et} tibi irado. **¶** Tūc iussit eū mⁱⁿui et stagnū. **¶** Ipse vō aqua liguit. et mor sic fra arida fira p^{ro}malit. **¶** Dixitq^{ue} eis. **¶** Si veri sūt dii v^{est}ri oñdie v^{est}re eoz et igredi^{te} mⁱⁿui buc. **¶** Ingressiq^{ue} l^{it}er^{as} v^{est}ri stagnū p^{ro}nuo sūt submersi. **¶** Angel^{us} dñi descēdēs dixit ei. **¶** Egredere blasf^{em}ia et coronā tibi a d^{omi}no p^{ro}parā suscipe. **¶** Cūq^{ue} exisset dixit ad eū blasf^{em}ia. **¶** Vno d^{omi}no iussit n^{on} adorare deos. **¶** Cui blasf^{em}ia. **¶** Cognosce m^{is}er q^{uod} xpi sū^{us} sum. nec de m^{is}eris adoro. **¶** Et statim iussit eū decollari. **¶** Ipse autē orauit ad dñm. vt q^{uod} cūq^{ue} p^{ro} infirmitate gutturis v^{est}ra^m q^{uod} cūq^{ue} infirmitate ei^{us} p^{ro}patrocinia postular^{et} exaudi^{ret} p^{ro}nuo mereret^{ur}. **¶** Et ecce vox d^{omi}nⁱ celis ad eū venit q^{uod} sic fieret vt orauit. **¶** Sicq^{ue} p^{ro}nuo minar^{et} s^{an}cti s^{an}cti duob^{us} puerul^{is} decollari^{te} est. circa annos dñi. cclxxiij.

XXXIX

De sancta Elgarba uirgine

Gatha dicitur ab

agros qđē sciti. ⁊ theos dē qđ scā dī. ⁊ tra
ci sui sic dē. ⁊ bryf. qđ scium faciūt. ⁊ illa pfa
fuerūt. ⁊ ea. scior dī mū dīca. spū scī pma. ⁊
bonoz opoz affluētia. ⁊ l' dē ab a qđ ē linez
geoz ita. ⁊ theos dē qđ dā linez. ⁊ line amo
re t'renoz. ⁊ l' ab aga qđ ē loqns. ⁊ ab eo
sumano. qđ plūmate ⁊ pfecte loqns qđ piz
fuerūt. ⁊ l' ab aga d. qđ ē it fuit. ⁊ tba ag
supior. qđ fuit. ⁊ l' ppe illud qđ dicit.
Suma igenitas ē ista. ⁊ l' ab aga. qđ ē
solēis ⁊ tba plūmano. qđ solēis plūmata
i. sepulta. qđ piz i angel' qđ ē sepelierūt. ⁊

Balba vgo ingenua mente ⁊ corpe
 pulcherrima i dibe catbanesii deus
 spi oī scitate colebat. Quincian⁹
 at psularis sedicē cū essz ignobil libidinosus
 auar⁹ ⁊ idol⁹ flicē⁹ beas agatiba pphēdese
 nuebat vt qz erat ignobil cōphēdēdo nobi
 lem tumeret. qz libidinosus ei⁹ pulcritudine
 frueret. qz auar⁹ ei⁹ diuitias rapet. qz idola
 tra dijs eā faceret imolare. Fecitqz eā ad se
 adduci. Que cū adducta essz ⁊ ei⁹ immobile
 ppositū cognouissz. tradidit eā cū dā mēz
 triticoie affrovisse. ⁊ nouē filias ei⁹ ei⁹
 turpitudinis. vt p triginta dies suaderet ei
 quōd ei⁹ aum imutaret. Et mō pmitēdo leta
 mō terredō p aspa. sperabāt eā a bono ppo
 sito reuocare. Quib⁹ brā agatiba dixit. Des
 se lupia petrā solidata ē ⁊ tpo fundata
 vba vestra vēti sūt. pmissioes vstre pluuie
 sūt. eroses vī flumia sūt. Que qñiūis ipu
 gnāt fundamētū dom⁹ mee cadere nō pales
 bit. Hec at dices flebat quōdie ⁊ orabat sinēs
 ad martyri palmā pucire. Unde ei⁹ affro
 bilia ipam immobile pmanere dixit qñcian⁹.
 Facili⁹ pnt laxa molliri. ⁊ ferrū i plūbi mol
 licie pueri. qz ab intēdōe xpiana mēstius
 puelle pueri seu reuocari. Et qñcian⁹ fecit eā
 ad se adduci. ⁊ ait illi. Cur⁹ p ditiōis es. Cur
 illa. Nō solū ingenua sed ⁊ spectabil⁹ genere
 vt omnis parentela mea testatur. Cui quim
 cianus. Si ingenua es cur moribus te serui
 lem psonā habere ofēdis. Illa rñdit. Quia
 ancilla xpi sum iō seruile me exhibeo psonā
 Quincianus dixit. Site ingenuam dicas.
 quō ancillā asseria. Illa rñdit. Summa inge

De sancta Agatha uirgine

multas ista est q̄ fuit xpi cōprobat. Quin-
cian⁹ dixit. Elige qd volueris. aut scz dijs sa-
crificare. aut diuersa supplicia sustinere. Cui
agaiba. Si tal' p̄or tua. q̄lis fuit ven⁹ dea
tua. ⁊ iustalis qualis fuit de⁹ tuus iupuez.
Tūc q̄ncian⁹ iussit eam ala pis cedi dicene.
In iniuriā iudicis noli temerario ore gar-
rire. Agatha r̄ndit. Adire te viz prudētem
ad tantā stulticiā deuolutū. vt illos dicas de-
ostuos esse q̄z vitā nō cupias tuā p̄ugem
vel te iniuriari. vt dicas tibi iniuriā fieri si eoz
p̄uas exēplo. Itā si dii tui sunt bonum tibi
optauit. Si aut' execraris eoz p̄sona meuz
sennis. Quincian⁹ dixit. Quid tibi p̄boruz
supfluus cursus. aut sacrificia dijs. aut te sa-
ciam diuersis supplicijs interire. Agatha re-
spōdit. Si feras tibi p̄mutas. audio cha-
sti noie m̄suscit. Si ignē adhibeas d' celo
tibi rore saluificū angli m̄strabūt. Si pla-
gas vltor mēta ieras habeo spūm sc̄m p̄
quē d' spicio vniuersa. E Tūc iussit eaz
tradi ad carcerē. qz voce eū publica p̄funde-
bat. Ad quē lenissime ⁊ gliant' ibat. ⁊ q̄li ad
epulas iuitata agonē suā dño cōmēdabat.
Seq̄nti die dixit ei q̄ncian⁹. Abnega xps
⁊ adora dōs. Que cū renueret iussit eā iecu-
leo suspēdi ⁊ torq̄ri. Dixitqz agaiba. Ego in
his penis ita delector sic q̄ bonū nūciū audit
aut q̄ videt quē diu desiderauit. aut q̄ mltos
thesauros iuenit. Itō ei p̄ trincū in boreū
pomi m̄sutea ei fueru fortit' p̄culcata ⁊ in pa-
leas redacta. Sic aia mea n̄ pōt irare i pa-
radisu cū palma martyri nisi diligēt feceris
corp⁹ meū a carnificib' attritari. Tūc iras-
tus q̄ncian⁹ iussit eā māmilla torq̄ri ⁊ totā
diuissime iussit abscedi. Cui agaiba. Impie
crudelis ⁊ dire tyrāne nō es p̄fusus ampu-
tare i femia qd ipei m̄re luxisti. Ego habeo
māmillas tēgras it' in aia mea. ex qbus nu-
trio oēs sensus meos q̄s ab infanta dño cō-
secraui. B Tūc iussit eā i carcerē recu-
pi. p̄hibēs i gressum medicor. ⁊ panē l' aquā
sibi ab aliq' m̄strari. Et ecce circa mediā no-
cie venit ad eā qdā senex quē a n̄cedebat pu-
er lumis ponior. diuersa secū ferēs medica-
mēta ⁊ dixit ei. Licet p̄sularis infan⁹ tormē-

tis te affligerit. tu eū tuis r̄sis ampli⁹ afflixi-
sti. Et lz vbera tua torserit. lz illi⁹ vbertas in
amaritudine p̄uertet. Et q̄nā ibi erā q̄n bec
panebaris. vidi qz māmilla tua p̄t curaz sa-
luta suscipe. Cui agaiba. Ad medicinā carna-
lē corpi meo nūqz exhibui. ⁊ turpe ē vt qd tā-
diu fuaui nūc p̄da. Dixit ei senex. Filia ego
xpian⁹ sum. ne perecūderis. Cui agaiba. Et
p̄n perecūdari possū. cū tu sis senex ⁊ ḡndes-
uus. ego p̄o ita crudeliter lacerata q̄ nemo
de me possit p̄cipe voluptatē. Sz ago tibi ḡ-
nas dñe pat. qz solitudine tuā tibi ipēdre
dignat' es. Cui ille. Et q̄re nō p̄mutis vt curē-
te. Agatha r̄ndit. Quia bēo dñm ihm xps
q̄ solo vbo curatoia. ⁊ m̄onere restaurat vni-
uersa. b si vult p̄ me p̄nuo curare. ⁊ subn-
des senior dixit. ⁊ ego apls ei⁹ sum. ⁊ ipse me
misit ad te. ⁊ in noie ei⁹ scias te esse sanātam.
Et p̄nuo petr⁹ apls disparuit. ⁊ p̄cedēs be-
ata agaiba ḡas agēs iuenit se vndiqz sana-
tā ⁊ māmilla suo pectori restitutā. Cū ergo
ex imēso lumie custodes fr̄m aufugissent. et
aptū carcerē reliq̄ssent. rogabāt eā qdā vt
abiret. Absit inq̄t vt fugiā. ⁊ coronā patiēte
p̄dam ⁊ custodes meos tribulatiōib' tradā.
E Post dies q̄tuor dixit ei q̄ncianus
vt deos adoraret ne ḡuora supplicia sustine-
ret. Cui agaiba. Verba tua fatua sūt ⁊ va-
na. aerē maculāna ⁊ imq̄. Adiser sine intelle-
ctu quō vis vt lapides adore ⁊ deū celi q̄ me
sanauit dimittā. Quincian⁹ dixit. Et quis te
sanauit. Cui Agatha. Christ⁹ fili⁹ dei. Quī-
cian⁹ dixit. Iteru xpm audes noiare quēz
ego nolo audire. Agatha dixit. Quā diu
vixero xpm corde ⁊ labijs iuocabo. Quin-
cian⁹ dixit. Itūc videbo si xps te curabit. Et
iussit testas fractas spargi. ⁊ sub testas car-
bones ignitos mitti. ipam desup nudo cor-
pore volutari. Qd cū fieret ecce tremor⁹ n̄
m̄ fact⁹ est. q̄ totā ciuitatē ita cōcussit vt ps
corruēs duos p̄sularios q̄ncianū opprimerz
⁊ omnis populus ad eum concurreret con-
clamās q̄ p̄pter iniustū agathe cruciatū ita
lia paterentur. Tūc quincianus ex vna p̄-
te tremorū ex alia seditionē ppli metuens. ip-
saz iuxta carcerē recipi iussit. vbi sic orauit di-

De sancto Vedasto

cens. Dñe ihu xpe q me creasti ⁊ ab infāna
custodisti. q corp⁹ meū a pollutiōe fuasti. ⁊
a me amore seclī abstulisti. ⁊ q tormenta me
vicere fecisti. ⁊ eis vñtū pāte ēbūisti. accipe
spūz meū ⁊ iube me ad tuā mīa; pueire. Dec
cū orassz cū īgēi voce spūz irādidit circa an
nū dñi celiij. S. dacio alio decio impatore
S. Cū āt fideles cū aromantib⁹ corp⁹ eius
pdrēt ⁊ ī sarcofago collocarēt qdā iuuenis
sericis induit cū pl⁹ qz cētū vīrū pulcerrimū
⁊ ornatis ac albis idūis. q nūqz ī ill⁹ pñb⁹ vi
si fuerāt. ad corp⁹ ei⁹ pēit. ⁊ tabulā marmore
am ad caput ei⁹ pōnēs ab ocul⁹ oīm stān dīl
paruit. Erat āt ī pñcta tabula scptū. Qd ēē
scīāz spōtaneā honore dō ⁊ patrie libatōem
Qd sic ītelligr. Qd ēē scīāz bñtū. spōtaneā se
obtulit. bonore dō dōit. ⁊ patrie liberatōz fe
cit. Et hū miraclo diuulgato enā gēntes ⁊ iu
dei sepulcr⁹ ei⁹ plurimū venerari ceperunt
Quicquid āt dū ad iūestigādas diuini
aspēct⁹. duob⁹ eqs int se fēmitū dānb⁹ calce
qz ī cātāb⁹. vñ ei⁹ mōxū appēit. alē calce p
cūsum ī fūic pēit. ita q corp⁹ ei⁹ nūqz
pōnit iueiri. ī Reuoluto āno circa diē na
talis ei⁹ mōs qdā marit⁹ circa ciuitē rube
eructant ī cēdū. qd qūto nēs d mōre dscēdēt
⁊ laxa trāqz liqfaciēs ad vrbē cū magno im
petu vēlebat. Tūc paganorū mltitudo dscē
dū d mōre. ⁊ ad sepulcr⁹ ei⁹ fugiēs veluz vñ
cooptū erat sepulcr⁹ arripuit. ⁊ ipm statuit
pignē. stānqz ī diē natal⁹ ipi⁹ vgis ignis ste
uit ⁊ vltia vllatē n pcessit. De hac vigne
dramb. in pñtōe. D felix ⁊ iclura vgo q me
ruu dñi p laude fidel⁹ martyris sangnē clari
ficare suū. D illūstris ⁊ glōsa gemino illu
strata decore. q ī cōtortō mēta alpa cunctis
plara miracul⁹ ⁊ mystico pollens suffragio
apli meruit vilitatōe curari. Sic nuptam
xpo susceperūt ethera. Sic humādi arē glō
sa fulgēt obseqa vbi angloz chor⁹ scūates
mētis ⁊ patrie indicat liberatōnē.

XL

De sancto Vedasto

Eoast⁹ quasi uere

dās est. qz vñ sibi dōit est afflictiōis

⁊ pñie. Tūc qñ vñ distās qz vñ etnū ab eo dī
stat. Hā dānan spōdicet. vñ scz qz dñi offēdi.
vñ qz dyabolo pñsi. vñ qz nar⁹ fui. vñ quia
mōi nō valeo. vñ qz īā maletoz qz. vñ quia
nūqz liberabor.

Eoast⁹ ā bñō remigio ī atrabatēse
epm ordiat⁹ fui. Qui cū ad pñā
ciuitatis pueissz. ⁊ ibid duos pau
pes vñū cecū ⁊ aliū claudū petētes elemosy
nā repissz dicit eis. Ergēū ⁊ auz n est mibi.
qdāt hēo vob dō. Et scā orde vñ osqz sana
uit. Eūqz āt in qdā ecclā derelicta. vepabus
opra lup⁹ bitaret. ad pceptū pñe fugeret. n
vltra illuc redire auderet. Qd ⁊ factū ē. De
niqz cū vbo ⁊ opem llos puerissz. qdragēsi
mō āno sūtēpar vidit colūnā igneaz. a celo
vñ ī domū suā dscēdēt. Qui finē suū adē
se pñderās p modicū ī pace qēuit. circa an
nū dñi qngēsi lūmū qngēsi lūmū. cū āt corp⁹
ei⁹ trāsseret audomar pñmo cec⁹ dolēs q
corp⁹ ei⁹ videre nō potāt mōx lūmē recepit
s postmodū ad votū suū lūmē amissit

XLI

De sancto amando.

Amo⁹ dicitur qz

amabil⁹ fuit. Hū cū mīa ī se q fac
unt hōiem amabilē. pñmū est societas grā
prouer. xviij. Tūc amabil⁹ ad sociatē ma
gis amic⁹ est qz frater. Scdm ē puerfandiō
bonestas. ⁊ sic dī de bēstē. ij. q oīm oculis
amabilis videbat. Tertiū est pñuatis vñ
suas. ij. Be. u. Saul ⁊ Jonathas amabiles
⁊ decor.

Amānd⁹ ex nobilib⁹ pñtib⁹ ornis
monasteriū introuit. Qui dñz p
monasteriū ābularet qndā mart
mū spētē inuēt quē stān vñtē crucis ⁊ ord
ne ad foueā vñ ererat redire coegit nūqz in
de exiit. Tēmes āt ad sepulcr⁹ scī marini
annis. xvi. māsit alicio idit. ⁊ aq ⁊ pñe or
deaceo sustētar. Qd hū romā iussit et in
ecclā scī petri ī ordē pñociaret. cū llos ecclē
he ipm irreuerētē foras eiecit. Qui dñz ad
ammonitiōz scī petri qui libante fores ec
clē dōmiciē apparuit ad gallias iussit. et

De sancto Valentino

ibi de regē bagoberiū p suis crimib⁹ icrepa-
ret. arat⁹ rex eū d suo regno eiecit. Deniq; cū
rex filiū nō hiet et o: dē fecit ad dūm filiū ba-
buiſſ; cogitare cepit a q infantē suūz faceret
baptizari. Vēitq; in mēre ei⁹ ut ab amādo
eū baptizari faceret. Quēſito igr amādo ei
ad regē adducto. rex ad pedes ei⁹ pſternit ro-
gauitq; ut ſibi indulgeret. et filiū suū quez ſibi
dñs dederat baptizaret. Ille vō p mā pēuōz
benigne pceſſit. ſ; ſeculārib⁹ negociis ipſicari
mētēs. ſcdaz renuit et abſceſſit. Tādē vic⁹
p cib⁹ annuit voto regis. Quē cū baptizaret ta-
centib⁹ cūcis infans rēdit amē. Ipſ⁹ hoc rex
ipm i trāiectilem epm ſublimari fecit. Qui cū
a pleriq; vbi p dīcatōis pēm videret. i va-
ſconiā iuit. vbi cū qdā ioculatoz vba ei⁹ irri-
deret. a demōe arripit. et p pūis dētib⁹ ſe diſ-
cerpēs q viro dei iniuriā fecerit pſtet. et ſtatū
miserabilē monē. **B** Bū aut qdā vice
man⁹ lauaret. qdā ep⁹ aquā illā ſeruari fecit
de q qdā cec⁹ poſtmodū curat⁹ fuit. Cū i
qdā loco d volūtate regis mōaſteriū pſtru-
ere veller. qdā ep⁹ prime ciuitatis moleſte
ſuſtinēs miſit famlōs ſuos. ut aut ipm occi-
derēt v inde eijcerēt. Qui veniētes eadē do-
loſe dixerūt ut ſecū pgeret. et ſibi locū apūz ad
mōaſteriū oñderet. Ille aut maliciā eoz p
cognoſcēs. vſq; ad caecū mēōs vbi eum
occidere cupiebāt eūz eis iuit. eo q multum
martyriū affectaret. **S**z ecce tāta pluuia et
tēpeſtate mōſtegiū ut ſe mutuo videre non
poſſent. et iā ſe mori putātes pſtrati veniam
poſtulabāt. et ut eos viuos abire pmitteret ex-
orabāt. Qui orōz effudit. et ſerenitatē maxi-
mā ipetrāuit. Illi ergo ad ppriā redierūt et
ſcūs amād⁹ euadēs. et mltā alia miracula fa-
ciens in pace qeuit. Floruit circa annū dñi.
vclui. rpe eracli.

XLII

De sancto Valentino

Valentinus dicitur

quali valore tenēs. Beſt i ſcūtate p
ſeuerās. v dī valēnn⁹ qſi valēs tyro. i miles
xpī. **M**iles dī valēs q nūq; cedit. ſomē ferit.
ſe valētē defendit. potētē vincit. ſic valēnn⁹

nōceſſit martyriū vitādo. pcuſſit ydolatriā
etiāciādo. defendit fidē cōmuniendo. vicit
patiendo.

Valēnn⁹ reuerēdus pſb; fuit quem
claud⁹ impator ad ſe adduci faci-
ens interrogauit dicēs. Quid ē va-
lēnnē. cur amicitia nrā nō frueris. ut dōs no-
ſtros adorās ſupſtitiōz tue abijcias vaitans
Cui valēnn⁹. Si grāz dī ſares. iſta neq; qm
dicereſ. ſ; ab ydol⁹ aīm reuocareſ. et dēū q ē
in cel⁹ adorareſ. Tūc qdā q claudio aſtabat
dixit. Quid vis dicere valēnnē d ſcūtate dō-
rū nrōz. Cui valēnn⁹. Ego nil dēis dico. ni-
ſi q fuerūt boies miſeri. et oi in iudicia pleni.
Ad quē claudi⁹. Si xps per dōs ē. cur imbi
nō dicis qd vepz ē. Cui valēnn⁹. Elere xpus
ſol⁹ eſt dōs i quē ſi credideris aīa tua ſaluabit
reſpublica augebit. oīm inimicōz tibi victo-
ria pcedet. Rēdēs at claudi⁹ aſtātib⁹ dixit.
Viri romani audite qz ſapient⁹ et recte loq̄t
hō iſte. Tūc dixit pſcet⁹. Seduct⁹ ē impator
Quō deſerem⁹ qd ab infāna tenuim⁹. et cē-
cor claudij imitatū ē. Tradit⁹ at cū dā pnci-
pim cuſtodīā. Et cū i domū ei⁹ dūc⁹ fuiſſet
dixit. Dñe ihu xpe vepz lumē illumia domū
iſtā ut te vepz dēū cognoſcāt. Cui pſcet⁹. **M**ſ-
ſor te dicēte q xps ē lumē. Equidē ſi filiā me-
am diu cecā illumiauerit faciā quecūq; pce-
peris. Tūc valēnn⁹ orās ei⁹ filiā cecā illumia-
uit. et oēs de domo ſua cōuertit. Tūc impe-
rator valentinū decollari pcepit circa an-
nū dñi. cclxxx.

XLIII

De sancta Juliana

Juliana dū eulo

gio pfecto nīcomedie deſpōſata ēet
et nollet ſibi aliquatenus copulari
niſi reciperet fidē xpī. iuſſit eā pater ſu⁹ expolia-
ri et gūſſime cedi a xpī pfecto tradi Cui pſe-
ct⁹ ait. Dulciſſima mea iuliana cur me ita d-
luſiſti. ut me ſic renueres. Cui illa. Si tu ado-
raueris dēū meū acq̄ſcā tibi. alioq̄n nūq̄m
dñs me⁹ eris. Cui pſect⁹. **D**ñā mea h face-
re nō poſſū. q impator amputari faceret ca-
put meū. Cui iuliana. Si ita iūmes impato

De sancta Juliana

rem mortale. quod vis ut impatorē nō timeas
imorale. Fac qd vis q me decipe nō va
lebis. Tūc pfecti iussit ea guissime vgis cedi
et dimidia die p capillos appēdi et plūbū liq
factū in capite ei fundi. Qd cū nihil ei no
cuissit ipam catenis ligauit. et i carcerem re
clusit. Elo quā venit diabolus i spē angli dicēs
Juliana ego sū angelus dñi. q me ad te misit.
ut te debeā cōmonere ut dijs sacrifices netā
diu crucieris. et tā mala morte moriaris. Tūc
iuliana flēs orauit dicēs. Dñe de me ne p
mittas me pīre. s. oīdemibi qd est iste q mi
hi talia pīnādet. Fac itaq est ad eam vox ut
ipm apprehēderet et qd esset ipm cogere pīte
ri. Que cū eū tenuissit et qd esset ipm interro
gasset. dixit ei qd demō ē. et qd ad eā decipien
dā pāt su ipm misissit. Tūc iuliana. Et qd ē
pāt tu? Bñdixit beelzebub q ad oīa mala nos
dirigit. et fac nos gūit vberari qnēs a xpīa is
fuerim? supari. et iō scio q malo meo huc ve
ni. q te supare nō potui. In eā alia q pfectus
est dixit. q nūc maxie xpīanis elōgabatur qn
mysteriū dñici corpis agebat. et qn oīdes et
pīdicanōes fiebāt. Tūc iuliana manibus re
trosum ipm ligauit. et ad terrā ipm dñicent
cū catēna q erat ligata ipm durissime vber
rauit. Diabolus vo clamās rogabat eam di
cens. Bñā mea Juliana miserere mei. Tūc
iussit pfecti ut iuliana d carere educeret. et
exies irabebat p se demōne alligatum. De
mon autē rogabat cū dicēs. Bñā mea iuliana
noli amplius d me ridiculū facere. Nō ei
potero plura in quēpiā pualere. Chūstiani
dicūt misericordes eē. et tu nullā de me miseri
cordiā habes. Sicq pīorū foz ipm traxit et
postea in qndā latrinā impiecit. B Cū
autē ad pfectū puenissit. in qdā rota adeo ē ex
tēsa q oīa ei ossa vsq ad medullas pīritum
sūt pīracta. Angelus autē dñi rotā pīminuēs. ip
saz i momēto sanauit. Qd vidētes q ad eā
crediderūt. statim decollati sūt viri qngēti.
et mulieres. cxx. Deinde cū in qndā ollam
plūbo liqfacto plenā missa fuisset. s. plūbum
velut tēpani balneū factū esset. maledixit pfecti
ei dijs suis q vñā puellā punire nō poterāt
q tantā iniuriā eis irrogabat. Tūc iussit eaz

decollari. Que dū ad decollādū duceretur.
demō quē vberauerat in spē iuueis apparēs
clamabat dicens. Nō līre et pīcre qnā deos
vīos viupauit. et me hac nocte vberauit. red
due ergo sibi qd meruit. Cūq iuliana pau
lulū oculos apuissit videt qd esset q tāta loq
ret. dñō aufugiēs exclamauit. Nō heu heu me
miser adhuc puto q me velit cape et ligare

Cū ergo brā iuliana decollata fuisset pfecti
et nauigās i mari cū. cxxiij. viris oīa tēpe
state submersus ē. Nō opāt corpa euz mare
iactasset a feris et a uib? sūt comesta

XLIII

De cathedra sci petri apli

Et theodora triplex

eē dñi. Regali. i. Reg. cxxij. Daud se
dēs i cathedra zc. Sacerdotali. i. Be. i. The
li sacerdote sedēre sup sellā zc. N. i. agistralis
N. i. xxiij. Sup cathedrā moysi zc. Bea
tus ergo petr? sed i cathedra regali. q fuit
pnceps oīum regū. Sacerdotali. q fuit pa
stor oīz clericor. N. i. agistrali. q fuit doctor
oīum xpīanor

Et theodora sci petri ab eccia festiue
colit. q tūc bñs petr? apd antioch
iam i cathedra honore sublimat
fuisse phibet. Nō autē solēnians insturmo
qd plice cām hē videt. Nō cā ē. Cū eū
bñs petr? apd antiochiā pīdicaret. Theophi
lus pnceps ciuians illi dixit ei. Nō dēre q rō
ne pplm meū subuertis. Et ergo petr? sibi fi
dē xpi pīdicaret. ille eū vinclari fecit. et sine cibo
et potu eū manere pīmisit. Sz cū petr? iā pe
ne deficeret resūpnus tū virib? deuās oculos
ad celū ait. Nō xpe mīseror adiutor adiut
ua me i his tribulatiōib? officiet. Qui dñs re
spōdit. Nō dēre credis te derelictū a me. Nō de
bonitati derogas si tāta p me dicere nō for
midas. Nō restō ē q tue subueiet miserie. Flu
diēs autē paul? dī carceratōe petr? ad theophi
lū venit. et se i mīlis opib? et arrib? summum
opificē eē asseruit. Ligna et tabulas se scire
sculpe. tētona pīge. et mīlia alia idustrie ope
rari dixit. Qui a theophilo obnixe rogatur
ut ei? curia secū pīstet. Euoluit paucos di

De cathedra sancti petri apli

ebus paul⁹ ab petra abscoſe i carcere uiro iuit
 Que uides pene mortuū a plūptū amarissi
 me flere cepit a i apl⁹ ei⁹ q̄ si fēdo dñeiebat
 a pūpēs sic inq̄t. O perrefrat me⁹. glā mea
 gaudiū meū. dimidiū aie mee meo introitu
 resume vires. Tūc pet⁹ oculos aperies. a ipz
 cognoscēs lacrimari cepit s; sibi loq̄ n̄ potu
 it. a accurreſ paul⁹ viros ei⁹ aperuit. a impo
 nens cibū ipm̄ refocillauit. Cū āt pet⁹ ci
 bo pfortat⁹ fuisset. accurreſ in oscula p̄dauit
 ruit. a ambo plurimū fleuerūt. p̄dauit autē
 occulte rediēs i theophilo dixit. O bone theo
 phile magis est glā tua. a curialitas tua bone
 stans amica. De boneſtat multa bona ex
 guū malū. remiscere qd fecisti illi deicole q̄
 di pet⁹. vclut eē aliqd magnū. p̄dannoſus.
 deformis. macie psumpt⁹. p̄ oia vileſcit. solo
 smone clareſcit. a talē te decet i carcere po
 nere. Qui pon⁹ si libate soluta frueret. possz
 tibi aliq̄ pulioz eē. Itā sic de illo hoīes qdaz
 auit. infirmos sanat. mortuos suscitāt. Cui
 a theophil⁹. Fabulosa sunt ista paulē q̄ dicis
 qz si mortuos suscitare posset. a seipm̄ de car
 cere liberaret. Cui paul⁹. Sic xpsu⁹ a mor
 tuis resurrexit p̄dicūt. q̄ in de cruce deſcēde
 re noluit. sic pet⁹ ut auit p̄ exēplo se n̄ libat
 pan p̄p̄o nō formidat. Cui theophil⁹. Dic
 ergo ei ut filiū meū iā p̄xiū. annos mortuū
 reluscitāt. a incolumē eū reddā a liberū. In
 grediēs igit paul⁹ dixit. quō reluscitātōz filij
 p̄ncipis spopondisset. Cui pet⁹. Bē grādē
 paulē p̄misisti. s; dñi v̄tutē facillimā. S; cū
 pet⁹ eductus de carcere monumēto a p̄top
 eo orasset cōmūo resurrexit. S; pene p̄ oia
 perisile nō videt. ut aut paulus bñana astu
 tia se talia fabulia ſcire pponere fingerz. aut
 ut ſn̄ia iuuenis p̄ q̄tuordecim ānos suspen
 ſa fuisset. Tūc theophil⁹ a vniuerſus popu
 lus a theobchie a alij qz plures dño credidūt
 a glōſam ecclīaz fabricauerūt. In cō medio
 excellam cathedrā collocauerūt. a petz ab
 oib⁹ videri a audiri possz exaltauerūt. In q̄
 ſeptē annis ſedit. S; postmodū veniens ro
 mā in romana cathedra ſedit. xxi. ānis. De
 pmo in bonore ecclīa celebrat. qz tūc pmo p̄
 lan ecclīe ceperūt loco. potestate. a noie ſubli

marī. Tūc ergo iplē est illd qd legit i pſal
 mis. Exaltēt eū in ecclīa zc. Et notandum q
 tripler est ecclīa i q̄ beat⁹ pet⁹ fuit exaltat⁹. ſ.
 ecclīa militātiū. malignātiū. a triūphātiū In
 hac triplicē ecclīam exaltat⁹ est ſm̄ triplicē fe
 ſtiuitatē quā dīpo ecclīa celebrat. Est enī ex
 altat⁹ in ecclīa militātiū eidē p̄ſidēdo a eam i
 gio in fidei morib⁹ laudabiliter regēdo. a hoc
 qm̄ ad ſolennitatē bodiēnā q̄ dī cathedra
 qz tūc ſup antiochenā ecclīaz p̄nificatiū acce
 pit a cāſep̄e annis laudabiliter exiit. Scdō ē
 exaltat⁹ in ecclīa malignātiū. ipam. ſ. diſſipā
 do. a eā ad fidē pueriēdo. a p̄p̄met ad ſcdaz
 feſtiuitatē q̄ dī ad vincula. tūc ei malignāti
 um ecclīam diſſipauit. a mltos ad fidē pueri
 tit. Terno est exaltat⁹ in ecclīa triūphātiū i
 ipam felicit̄ introeūdo. a p̄ qm̄ ad ternā ſo
 lennitatē q̄ est paſſiōis ei⁹. qz tūc ecclīam triū
 phātiū introiuit. E Itōiādū ē qz p̄lib⁹
 alijs rōib⁹ ecclīa ter in āno deo feſtiuitatē fac
 ſ. p̄p̄t p̄uilegiū p̄p̄t officiū p̄p̄t bñficiū. p̄p̄t de
 bitū p̄p̄t exēplū p̄p̄t p̄uilegiū qm̄ beat⁹
 pet⁹ ab alijs aplis in trib⁹ fuit p̄uilegiat⁹ p̄
 p̄ter q̄ tria p̄uilegia ecclīa ter in anno eū ho
 norat. Fuit enī p̄ ceteris dignior i autoritate
 qm̄ p̄nceps aploz extitit. a clauēs regni ce
 loz accepit. Feruētiōz i amore. cū maiore ei
 feruore xpm̄ dilexit qz ceteri. ſic in multis lo
 cis euāgelū manifēſtāt. Et efficacior i v̄tute
 Itā ad vmbiā petri ut legitū actib⁹ ſana
 bant infirmi Scdō p̄p̄t officiū. Ipe enī
 officiū p̄latōis ſup vniuerſam ecclīam hñt.
 Et iō ſic pet⁹ fuit p̄nceps a p̄lat⁹ ion⁹ ecclīe
 q̄ diſſuſa eſt in trib⁹ p̄tibus indi. ſ. aſia. aſſir
 ca. a europa. ita ecclīa ter in anno celebrat fe
 ſtum ei⁹ Terno p̄p̄t bñficiū. qz ipe q̄ p̄iā
 tem accepit ligādi a tqz ſoluēdi. liberat nos a
 tribus generib⁹ peccatoz. ſ. cogitātiōis. locu
 tionis. a opationis. Vel qd in deū. qz in p̄i
 mū qz in nos peccauim⁹. Vel iſtud bñficiū
 p̄t eſſe triplex bñficiū aliud qd v̄tute clau
 um p̄ctō in ecclīa p̄ſeqt Itūmū eſt abſolut
 onis a reatu oñſio Secundū pene ſempitē
 nalis in tempalē cōmutatio. Tertiū pene ſē
 porat ſm̄ p̄tē relaxatio. Et p̄p̄t i triplex bñ
 ficiū ſanc⁹ pet⁹ eſt tripliciter honorandus

De cathedra sancti petri apli

Quarto pp̄t debuit q̄ ei ipse triplici p̄auit
et pascit nos. s. vbo. exēplo. et ipali subsidio. si
ue orōis suffragio. iō obligamur ut ipm tri
plici honorem. Quarto pp̄t exēplū ut null⁹
p̄ciō: desperet. etiā si terno sicut petr⁹ deū ne
gauert. sicut si sic ip̄e velit corde ore et opere
p̄fiteri. **B** Secūda cā institutio est h̄. q̄
qd̄ de inuenero clemēsis ē sūpra. Cū enī pe
trus v̄bū dei p̄dicās antiochia appropinq̄
ret. oēs de ciuitate illa ei obuiauerūt nudis
pedib⁹ p̄gētes. cilicis se induētes et caput pul
uere aspergētes. agētes p̄niam q̄ p̄tū simoni
mago p̄sensissent. p̄ter v̄o eoz p̄niam v̄
dēs grās dō egit. Tūc illi obtulerūt ei omēs
veratos lāguonb⁹ et demōib⁹ saugatos. q̄s
dū petr⁹ a se ponuissit. et sup̄ eos nomē
dñi iuocassit in eis lumē ibidē apparuit
oēs p̄nī sūt sanati. currētes et osculātes ve
stigia sc̄i petri. Tūc itra septē dies pl⁹ q̄s de
cē milia hoīum baptisma suscepērūt. ita ut
theophil⁹ p̄nceps ciuitatis illi domū suā in
basilicā fecerit p̄secrari. et ibidē petro excelsaz
cathedrā collocari. ut ab oib⁹ videret et audi
ret. Nec istud p̄nū est his q̄ sup̄ dicta sunt
p̄dōuit ei fieri q̄ petr⁹ p̄ op̄atos paula the
ophilo et toto ip̄b⁹ magice sit suscept⁹. Et
recedēte petro symō mag⁹ ip̄m puerū. et p̄
perz gūit incitauit. p̄dōmōdū v̄o p̄niam
agēs itez honorabilē eū recepit. Hoc autē
festū de in cathedra dē b̄i petri p̄sueuit ap̄el
lari festū epulaz beati petri. et hinc terna ra
tio sumit institutio b̄i festi. Consueudo
ei fuit anniq̄ gētiliū ut ait magister Jobes
belet singulis ānis in mēse februario cerro
die epulas offerre sup̄ tumultos parentiū su
orum et eas de nocte demones cōsumebant
p̄p̄i autē ab aiab⁹ circa tumultos errābus
q̄s ymbrias vocabāt vastari putabāt. Sole
bāt ei anniq̄ dicere. v̄idē ait q̄ q̄n ibi manus
corpib⁹ sunt dicūt aīe. i. inferis manes. spūs
v̄o vocabāt q̄n ad celos ascēdebāt. ymbrias
q̄n recēs erat sepultura. siue q̄n circa tumult
los errabāt. Nec autē p̄sueudo de ip̄is epul
is a xp̄ianis potuit extirpari. Qd̄ sc̄i p̄cā
antēdentes et h̄ penit⁹ extirpare volētes. festū
de in cathedra nonē beati p̄dēri. tum de illa

que fuit in home. tum de illa que fuit in an
tiochie statuerūt. illo scilicet eodem die q̄ italia
fiebat. v̄nde ab illis epulis adhuc ab aliquib⁹
bus festū beati petri epulaz vocat. Quar
to instituta est pp̄t reuerentiā corone clerica
lia. p̄fiorandū enī quia alioz traditōz cor
rona clericoz hic p̄mo sumptū initū. Nam
dū petr⁹ antiochie p̄dicaret in p̄meliā
nois xp̄iani summitatē ei⁹ capitis abaserit.
Quod quidē postmodū tōi clero traditū
in honore. qd̄ p̄p̄o ap̄loz p̄ncipiū p̄me
liam fuerat irrogatū. Circa autē ip̄am co
ronā clericoz ita attendunt. s. capitis abra
sio. capilloz detricatio. et forme circulatio.
Abasio autē in sup̄iore p̄te capitis fit triplici
rōne. quaz duas assignat dyonisi⁹ i. ecclia
stica hierarchia dicēs. Detricatio capilloz
signat mundā et nō formabilē vitam. Et de ca
pilloz etiā detricationē siue capitis abasioez
ita sequunt. s. mūdiciē cōseruano. deforma
no. et denudatio. Et de detricationē cōseruano. q̄a
ex capillis sordes in capite aggregantur. De
formatio. quia capilli ad ornatiū sunt. Si
gnificat ergo tonsura mundā et nō formabi
lem vitam. hoc est q̄ clerici debēt habere mūn
diciam mēis interius. et non formabilē. i. nō
exquisitiū habuū exteri⁹. Denudatio autē si
gnificat q̄ inter se deū nihil dō esse medium
sed immediate debēt deo vniri. et reuelata fa
cie dñi gloriā speculari. Et capilloz detrica
tio fit ut ex hoc deur intelligi q̄ clerici omēs
cogitādoes sup̄fluas a mēte sua debēt absci
dere. et ad v̄bum dei sp̄ auditiū parati et erpe
ditū habere. et oīa ip̄alia p̄ter q̄s ad necessita
tem a se penit⁹ remouere. Si autē circularis
figura multiplici rōne p̄dōmo quoniam h̄
figura nō habet finē neq̄ p̄ncipiū. p̄der qd̄
dat intelligi q̄ clerici sūt ministri dei qui nec
bz p̄ncipiū neq̄ finē. Secūdo q̄mā h̄ figura
nullū angulū bz significat q̄ clerici nō debēt
habere sordes in vita. quoniam vbi angulus
ibi sordes ait dicit Bern. Et debēt habere ve
ritatē in doctrina. quoniam veritas angulos
nō amat. sic dicit Hieronymus. Terno q̄
nam hec figura est omniū figuraz pulcē
rūm. Cū in hac de⁹ celestes creaturas fecit

De sancto Bathia

Per qđ significat qđ clerici dñt bñe pulcritu
dine interi⁹ in mēte & exteri⁹ in conuersatōe.
Quarto qmā h̄ figura ē oīm figuraz sum
plicissima. Nulla ei figura vt dī August. ex
vna linea p̄stet. sola circularis figura est q̄
vna tāti linea claudī⁹. Per qđ significat qđ cle
rici bñe debēt simplicitatē colūbarū iuxta illō
Et simplices sicut columbe.

XLV

A

De sancto matbia aplo

Matbias hebraice

latine dī donatus dño. vñ donatio
dñi. vñ humilis siue pu⁹. Nam do
nat⁹ a dño fuit qñ ipm de mdo elegit. & ier
lxii. disciplos designauit. Donatio dñi fuit
qñ forte elect⁹ inter aplos nomīari pmeruit
Idaru⁹ fuit. qñ verā sp̄bilitatē suauit. Est
āt triplex bñitas sic dī amb. Idia ē afflictio
nis. q̄ qđ bñitatē. Secōdo p̄sideratōis. q̄ p
cedit ex p̄sideratōe sui. Terna deuotōis. q̄ p
cedit ex cognitōe creatoris. Idmā bñit bea
tus matbias martyriū patēdo. Secūdam
seipm despiciēdo. Terna maiestātē dei ad
mirādo. Et dī a manu qđ est bonū & bñis
posuio. inde matbias. bonū posuū p malo
scz p iuda. Et vñ q̄ p ecclias legīt beda scri
psisse credit.

B

Matbias aplos in locū iude substitui
tus est. Sz pmo oriū & originē ipi⁹
iude p̄duos breuit videam⁹. Le
git in qđā hystoria lz apocryfa q̄ fuit qđā vir
in hierlm noīe ruben q̄ alio noīe dicit⁹ est sy
mon de tribu dan. vel fm hieronymū dī tri
bu ysachar. q̄ habuit proīē q̄ cyborea nūcu
para est. Quadā igit nocte cū sibi mutuo d
bū exoluissent. cyborea obdormiēs somn
um vidit. qđ p̄terita cū gemitib⁹ & suspirijs
viro suo retulit dicēs. Videbat mibi qđ filiū
flagiciosum parēē. q̄ ton⁹ gēns nrē causa p
diuōis existeret. Cui ruben. Hefariā inquit
rem nec relatu dignā pfaris & sp̄ceū puto
phuonico raperis. Cui illa. Si me pcepisse
sensero & filiū pepero. absqz dubio non spūs
photonie⁹ erunt. lz reuelatio certa fuit. Idio
cedēte igit ipe cū filiū peperisset parētes plu⁹

rimū timuerūt. qđ de eo facerēt cogitare ce
perūt. Cūqz filiū abhorerēt occidre. nec vel
lent destructorē sui generis enutrire. ipm in
fiscella posuū mari exponunt. Quē marini
fluct⁹ ad insulā ppulerūt q̄ scarioth dī. Ab
illa igit insula iudas scariothbis appellat⁹ est
Regina aut illi⁹ loci carens liberis ad litus
maris causa spaciādi pcessit. & fiscellā a ma
rinis fluctibus iactari vidēs ipam apiri p
cepit. inueniensqz ibi puez elegantis forme
suspirans ait. Qh solani tante subleuaret
sobolis. ne regni mei puaret successore. Pu
erū igit secreto nutri fecit & se grauidam si
mulauit. Tandē se filiū peperisse mēnit. & p
totū regnū fama h̄ celebris diuulgat. Idm
cipes p̄suscepta sobole vebemēter exultant
& ingēni gaudio plebs letat. Ip̄m igit fm ma
gnificentiā regiā regina educari fecit. Non
p⁹ mltū vō ipis regina de rege pcepit. & suo
ipe filiū p̄iuruit. Cū aut pueri aliquantulū
iā creuissent ad inuicē sepi⁹ colludebāt. & pu
erū regū iudas crebris molestijs & iniurijs
molestabat. & ad flētū sepi⁹ puocabat. regia
aut B moleste ferēs & iudā ad se non punere
scēs ipm crebri⁹ verberabat. lz nec sic a mos
lestia pueri desistebat. Tandē res pandit. et
iudas nō ver⁹ regine fili⁹ lz inuēt⁹ fuisse ape
ritur. Quidas vt cōperit vebemētē erubui
t & fratrē suū putauit filiū regis latēt oc
cidit. Ob B capitale sniam timēs cū tributa
rijs in hierlm aufugit. seqz curie pilati iunc
p̄sidis mācipauit. Et qmā res similes sibi
sunt habiles pylat⁹ iudā suis morib⁹ inuenit
congruere. & ideo cepit ipm valde capbas
bere. Vniuersē igit curie pilati iudas pfici.
& ad ei⁹ nutū oīa disponunt. Quadā igit die
pylatus de palatio suo in qđā pomeriū
aspiciēs. illoz pomoz iāo desiderio captus
est vt pene deficere videret. Erat aut illō po
meriū ruben patris iude. Sz nec iudas pa
trem neqz ruben filiū agnoscebat. quia & ru
ben ipm in marinis fluctib⁹ pisse putabat &
iudas qđ pater aut q̄ patria sua fuerit peni
tus ignorabat. Idlat⁹ itaqz accersit iuda
ait. Tāto illoz fructū cap⁹ sum dīdrio q̄
sibi frustrat⁹ fuero sp̄s exalabo. Cōcūis

apostolo

igitur iudas pomeum iussit. et velocius mala
carpit. Interea ruben venit et iudas mala sua car
pere iussit. Fomit igitur ab eo dedit et iurgia sup
addidit. Iudas iurgia surgit ad verba et mutui
se iurijs affecerunt. Tunc iudas ruben ea p
te q ceruic collo necne lapid percussit puer et
occidit. Iudas igitur sustulit et pilato qd acci
derit enarrauit. In die idem nocte supue
niente ruben mortu iuenit. et subitanea mor
te putat. Tunc pylatus oes facultates
ruben iude tradidit. et cyborea vxore ruben co
iuge iude dedit. Quada igitur die dñi cyborea
gunt suspiraret et iudas vxor ei qd bñt dilige
ter interrogaret. Illa ridit. Iden ifelicissima
sui oim feiaz. q infantulu meū marinis flu
cib umerit. et vxor meū morte putat iuei. s. et
doloru misere pilat addidit dolorē. q me me
stissimā nupit tradidit et iussimā tibi co
iugiu copulauit. Tunc illa oia de illo infan
tulo enarrauit. et iudas illa q sibi acciderant
reulisset. inuentu est q iudas mrem suam
in vxore duxerit. et p ptem suū occiderit. Ipe
nena igitur dicit. suadente cyborea dñm nrñz
ibm xpm adijt et suoz delictoz veniā implo
rauit. Ihuusqz i pdicta bistoria apocrita le
git. q vxor recitanda sit lectiois arbitrio relin
tur. s. si ponat relinquit qd assereda. Do
minu aut suū cū fecit discipulu de discipulo i
suū elegit aplm. Qui adeo sibi familiaris ex
tuit et dilecti pti suū faceret pcuratorē. quē
postmodu ptulit suū pñore. Iudas abat ei
loculos et ea q xpo dabant furabat. Dolēs
vō tpe dñice passionis q vnguentu qd irice
tos denarios valebat non fuerat venditum
vt illos enā denarios furaret. abiit et domi
num. xxx. dnarijs vedit. quoz vnusquisqz
valebat decē denarios vsuales et ita dñm
tricentoz dnarioz recōpensauit. Et vt qui
dam aut oim q xpo dabant decimam ptes
furabat. et iō p decima pte quā in vnguento
amiserat. s. p. xxx. denarijs dñm vedit. qd
tñ pnia dicitur reulit. et abies la qd se suspēdit
et suspēsus crepuit medi. et diffusa sūt visce
ra ei. In h aut delam est on ne p os effūde
ret. Iho eni dignu erat vt os tā vilit inqnare
tur qd iam gliolum os. xpi congerat. Di

gnū enā erat vt viscera q pñoz pceperant.
rupta caderēt. et guttur a q vox pñoz exte
rat la queo artaret. In aere enā interijt. vt q
angelos in celo et hoies in terra offenderat.
ab angeloz et hoim regione separet. et i aere
cū demonibz sociaret. Et igitur int ascē
sionē penthecosten apli in cenaculo simul
essent. vidēs pen. q numer. xij. aploz erat i
minu. qm dñm in h numero elegerat vt fi
dem imitans in qtuor mundi pñbz pdica
ret. surrexit in medio frat. dices. Qui frēs
oportet vt aliqū loco iude substituiamus q
testet nobiscū resurrexerit xpi. qd dñs dixit
nob. Erunt mibi testes in hierlm et i omi iu
dea et samaria. et vsqz ad plumi terre. Et qz
testis nō nisi de his q vidit bz testimonium
ferre. eligēdus est vn. ex his viris q nobiscū
sp fuerūt et dñi miracula viderūt et ei doctri
nam audierūt. Et statuerūt duos de septu
aginta duobz discipulis. s. Ioseph q cognō
minat est iust. p sanctitate sua. q fuit frater
iacobi alphi. et matthā de cui laude subit
ceur. qz sufficit ei p laude qm aplm ē elect.
et oīes dixerūt. Tu dñe q nosti corda oim
onēd quē elegeris ex his duobz accipe locū
munisterij huius et apostolat. quem iudas
amiserat. Et dñs illis sōmbz cecidit sors su
per matthiam. et annumerat est cū vñdeciz
apostolis. Et notandū q exemplo hoc vt ait
Hieronym. nō est sōmbz vñdū. qz pñle
gia paucorū cōmunē legē nō faciūt. Bursus
enā sicut ait Beda. donec veniret veritas
figurā licuit obseruare. Tera enī hostia in
passione fuit immolata. s. in penthecostē cō
summata. Et iō in electioe matthie sōmbz vñ
sunt ne a lege discreparet. i. q sum sacerdos
sore querebat. Ipost penthecosten vō iam
p. ruare ppalata septē dyacones nō sōre sed
discipuloz electioe et aploz orde et manuū i
posicione ordinati sunt. Cuiusmodi autē
be sores fuerunt due sanctoz patrū extāt sen
tēne. Hieronym. et Beda volūt q be sores
testales fuerunt qles ille qz in veteri lege cre
berrim. vsus erat. Dionisi. aut q fuit pau
li discipul. irreligiosus existat hoc arbitra
ri asserens sibi videri quilla sors nūbil aliud

De sancto Gregorio

fuerit. nisi quod splendor et radii diuini super
matthiam emissus per quem ipse ostendebat in apostolum
assumendum. Et sic ille ecclesiastice hierarchie
De diuina autem sorte quam super matthiam diuinum ce-
cidit. alij quod alta dixerunt non religiose sic ar-
bitror. mea autem et ipse itentioz dicam. Videtur enim
mibi eloquia sortis noiare theartici quodam do-
num demonstrans illi theartico choro a diuina
electione susceptum. Hic igitur matthias apostolus in-
deus in sorte accepit et predicator ibidem insistens
et multa miracula faciens in pace quiescit. In nonis
his vero codicibus legitur quod paubulum crucis protulit
et tali martyrio coronatus celos ascendit. Hu-
ius corporis romae in ecclesia sancte marie maioris
sub lapide porphyreo sepultum esse dicitur. et ibidem ca-
put eius ipso demonstrat. **B** In quodam vero
legenda quod treueris inuenit. sic inter cetera legitur
Matthias tribu iuda et ciuitate bethleem
lustris profapia oratum fuit. Qui lris traditus
oem in breui legis et prophetarum scienciam apprehendit.
Rascentia quod abborrens pueriles annos morum
maturitate vincebat. Informabat quod etiam
m ad virtutem percellit ad intelligentiam habilis. ad
miam facili in prosperis et elat. et aduersis con-
stans et irreprebensibilis. Satagebat ut quod iussu prece-
rat ope compleret. et omnis doctrinam manuum
operando monstraret. Hic cum per iudeam predicaret
cecos illuminabat. leprosos mundabat. demo-
nes expellebat. claudis gressum. surdis audium
morum vitam restituebat. quod cum contra pontifice
accusaret in mulas. respondit. De obiectione quod cri-
mina dicens non oportet me multa dicere. quoniam christi
anum esse non est criminis sed glorie. Qui ponit. Si
tibi danti inducere vis penitere. Et ille. Absit ut
a veritate quam se inueni per apostasiam digrediar.
Sed matthias ille erat doctissimus. corbus mu-
dus. aio prudens. et soluentis quoniam libere scri-
pturam acuit. et per filio perit. et sermone inatione
expedit. Qui cum verbum dei per iudeam predicaret.
multos signis et prodigijs conuertebat. Unum
dei iudices ipsi per filio statuerunt. Duo ergo
falsi testes qui ipsum accusauerunt. primo in ipsi la-
pides miserunt. quod lapides in testimonium illi se-
cui petri sepeliri. qui dum lapidaret securi mo-
re romano percunt. et extensis in celum manibus
spiritus domino reddidit. Et subdit ibidem. Et corpus

de iudea romam et inde treuerim est translatus.
E In quodam vero alia legenda legitur quod duz
matthias in macedoniam aduenisset. et fide christi
dicaret. quando potionem toxicatam quam visu cunctos
peruabat sibi dederunt. quam in nomine christi bibit et
nullam lesionem incurrit. et cum illa potione plus quam
centis excecassent. ille singulis manibus imponens oculos
illuminauit. dyabolus autem in similitudine infantis
eis apparuit suavit ut matthiam occideret. quod eo-
rum cultum euacuaret. et cum ipse in medio eorum
persisteret. inter septem diebus eum queres minime inue-
nerunt. Terna autem die se eis manifestans dixit.
Ego sum. Quem manibus per tergum ligatis. et fu-
ne collo imposito crudeliter afflixerunt. et sic in car-
cere recluserunt. Ubi demones appaerentes de-
tibus in eum fremebant. sed appropinquare non poterant.
Vnus autem cum multo lumine ad eum veniens ipsum de-
tra leuauit. et vindictam soluens et dulcem confortans
hostium apuit. quod egressus verbum domini predicauit
dum autem quod obstinatus persisteret dixit eis. De-
nuncio vobis quod vivum in infernum descendens. mor-
talis terra se apuit et cunctos illos deglutit.
Reliquum vero ad dominum sit perueni.

XLVI.

De sancto Gregorio

Gregorius dicitur

a grex et gregis quod est predicare sive di-
cere. Unus gregorius quasi gregis predica-
tor. Vel de gregorius quasi egregorius ab egres-
sus et gregis. quasi egregius predicator et doctor.
Vel gregorius in lingua nostra vigilans so-
nat. quod ipse vigilauit sibi deo et gregi. Sibi per
mundicie preservationem. deo per internam prepla-
tionem. gregi per assiduam predicandem. Et hunc
merentem dei visionem. Augustinus in libro de or-
dine. Ipsi videt deum qui bene viuunt. bene stu-
det. et bene orat. Eius vitam scripsit Iohannes
longobardus hystoriarum quibus Iohannes
nes dyaconus diligenter postmodum com-
pilauit.

Gregorius senatoria stirpe progenitus
cuius patris gordinus et mater filia di-
cebat. Cum summi prelate apicem in ipsa
sua adolescentia attigisset. ac rex et diuinorum
copia plurimum abundaret. cognouit in hec

De sancto Gregorio

oia deferere. et in religionē se trāstere. Sz dū
lōgī pueriōne p̄ralet. et tūc se xpo famu
latuz putat. si sub p̄tōis vrbani bīu mōdo
speciēre. defuit. ceperūt mlti dū ex seculi
cura succrescere. ut n̄ tām sp̄s i eo reu
neret. et mēte. Ad dē p̄e orbat. ser mōasteria
in sicilia p̄struit. septimū ita menia. vbi s̄
honore scū andree a p̄li ip̄p̄io domatē fabu
cauit. In q̄ relicis sericis auro gēmisqz ra
diātibz vili mōastico habui tegebat. Ubi
ad itā p̄fectōz ibi deuēnit. ut ip̄o sue cō
uersiōis inuio possz itā p̄fectōz nūero p̄pu
tari. Cui q̄dē p̄fectio ex v̄bis suis q̄ ip̄logo
sup̄ dyalogū poit aliq̄l p̄p̄dī p̄t. vbi sic dī
Infelix anim' me' occupatōis sue pullat
vulnere meminit q̄lis aliq̄n i mōasterio fu
it. quōd a labēna cūcta subtererat. q̄nū rebus
oibz q̄ voluit eminebat. q̄ nulla nisi celestia
cogitare p̄sueuerat. q̄ et reitē corpe ip̄a iam
carnis claustra p̄eplatōe trāstibat. q̄ mōtez
qz q̄ pene cūctis pena ē. v̄icē v̄i igressum v̄ie
et p̄mū labōis sui amabat. Tāta deniqz di
strictōe corp' suū affligit ut infirmatio itō
macho subsistere vix valerz. et iclione vitali
um quā greci sincopū vocāt panēs crebris
angustijs p̄horaz momēta ad eritū p̄pinq̄
rer. Quādā vice dū qdā in mōasterio suo
vbi abbas p̄erat sep̄rarz āgel' dñi in specie
naufra gī sibi affuit. sibi qz misereri lacrima
bilis postulauit. cui cū greg. ser argēteos da
ri fecisset et abijssz. eadē die itez redijt. seqz m̄
ta p̄didisse pauca v̄o recepisse p̄hibuit. Qui
cū ab eo tōndē argēteos recepissz iteruz vice
terua reuersus misereri sibi ip̄onīs clamo
ribz postulabat. Sz greg. cū apcuratore sui
mōasterij didicissz nil dādū p̄er scutellā ar
gentēā quā mātē sua cū leguminibz mutere
solebat. i mōasterio remāsisse. illā statim da
ri p̄cepit. Quā ille libentē accipies letus ab
scellit. Itē at angel' dñi fuit sic se sibi p̄mo
dū reuelauit. E Quādā die bñs gre
p̄ for v̄bis romane trāstēs ceruit q̄dā pue
ros forma pulcerrimos. vultu venustos. ca
pillorū nūore p̄spicuos eē venales. Interro
gatūqz mercatorē de q̄ illos patria attulissz.
Qui rīdit. De britānia cui' icole sili cādo

re refulget. Inīrogat itez si xp̄iani sūt. Cui
mercator. Itō sz paganicis erroribz ip̄licati
tenēt. Et greg. acrit ingemiscēs beu p̄chdo
lor inq̄ qz splēdida s̄a cīel p̄nceps tenebrāz
nūc possidz. Interrogatū sup̄ qd eē vocat
bulū gēns illi' Cui ille. anglici vocant. Bñ i
q̄ anglici q̄i angelici qz angelicos vult' ba
bēt. Interrogatū itez eo qd nomē habet il
la p̄vincia. ait mercator. p̄uinciales illi deū
vocāt. Et greg. bñ inq̄ deū vocāt. qz dū
sūt eruedi. Bursus dñi nomē regis itez rogā
te ait mercator. qz aelle diceret. Et gregorius
bñ aelle qz altā in p̄nb' illis decātorū opozet
Qui mor ad sūmū p̄nficē accedēs. cū m̄
ta m̄stāna et p̄ab' vix obtinuit ut ad illos cō
ueriēdos mitteret Cūqz itā iter arripuissz. ro
manū dēi' ablenia plimū p̄urbā papam
adeūt et eū talē alloquunt. Idēz offendisti
romā destruxisti. grego. dimisisti. Sicqz pa
pa p̄terit' ad eū reuocādū annuo nuncios
destinauit. Cūqz greg. itez m̄ū diez pegissz.
et i qdā loco diueriēs qdā cētis q̄elcēb' lecti
taret. locusta sup̄ueniēs eū coegit a legēdo
q̄elcere. et ex p̄sideratōe sui noīs docuit eū i
eodē loco stare debere. Qd ille sp̄i p̄phēco
discēs. statū comites adhortat ut veloci' dbe
ant p̄ficisci. sz sup̄ueniēb' ap̄licis nūcijs re
dire cōpellit. sz de s̄ plimū trāstaret. Tūc pa
pa ip̄m a mōasterio suo abstraxit. et suū
dyaconū cardinālē ordinauit. B Quo
dā tpe tiberis fluu' aluēū suū egressus intā
tū excreuit. ut sup̄ muros v̄bis iflueret et plī
mas domos euertēret. Tūc enā p̄ ryberim
fluuū multitudo sp̄enū cū dracone magno
in mare descēdit. Sz a flucub' p̄focati et ad
lit' p̄ecati. totū aerē sua putredine corrupē
rūt. Sicqz plaga pessima quā inguinariaz
vocāt secuta est. ut enā corpali v̄isu sagit
te celit' venire et singulos q̄sqz p̄cute viderē
Que p̄mo oīum pelagiū papā p̄culit. et sine
mora exiit. Idōstmodū v̄o ita in reliquū
vulg' deiecit ut subitacis habitatoribz do
mos plurimas vacuas in v̄be reliquerit. sz
q̄ ecclia dei sine rectore esse nō potat. Bre
gonum licet tons v̄ribus remittentem plebs
omnis elegit. Cum ergo benedici deberet.

De sancto Gregorio

et lues ipsam deuastaret. Simonem ad ipsam fecit
processione faciens letanias instituit et ut omnes
deum attente exorarent admonuit. Cum igitur deus
omnis congregatus ipse exoraret in tantum lues ipsa des-
seuit ut in una hora. lxx. homines spiritum exalareret
Sed nequam cessauit ipsum admonere. ut ab-
ordine nunquam desisteret donec pestis ipsa diuina pro-
pullaret misano. Finis processione fugere volu-
it sed nequit. quia die noctuque portas urbis pro-
pter eum vigilas obsuabatur. Tandem mutato ha-
bitu a quibusdam negotiatoribus obtinuit ut in qua-
dam dolio super quadrigam de urbe educeret. Qui
mor siluam expeuit cauernarum latibula requirit.
ibi quibus tribus diebus latuit. Elezianum dum solite quere-
ret. columna lucis profulgens a celo de pedes su-
per locum in quo latuabat appruit. in quo columna angel-
los descendentes et ascendentes quodam reclusus aspe-
xit. Adhucque ab omniuerso populo capite irabatur et
suum proferre precebat. Quod ad Bononiam
culmine iuxta ascendit. quia verba sua legit patet
aduertit. Nam in epistola ad narsum patricium sic
ait. Dum contemplandis altis describis. ruine
mee mihi gemui renouatus. quia audiui quod
tuus prodidisti foras ad culmen regum inmeri-
tus ascendi. Tanto autem me merore percussum cog-
nosce ut vir loqui sufficiam. Nolue ergo me
vocare noem. i. pulcrum. sed vocare me mara.
quia amarum die plenissimum. Item alibi. Quod me ad
epistolam ordinem cognoscens puellam. si me dili-
gis plangue. quia et ego incessanter desleo. atque ut
deum pro me exorans rogo. In prologo quoque super
dialogum sic ait. Ex occasione cure pastoralis
animam meam secularium hominum negocia patiuntur.
propter in pulcrum sue gentis spiritum terreni acris pul-
ueres fedat. Per pedem itaque quod tolero. pen-
do quod amili. Sed itaque illud quod prodidisti. Hic
uius quod porro. Ecce enim magni maris fluctibus
quod no. atque in nauis mensis sepe statim valide pro-
cellis illido. et cum ponis vire recolo quasi propter ter-
gum ductis oculis viso litore suspiro. Sed
quia adhuc romam predicta pestis vastabat mor-
re solito. processione cum letanias percurans cir-
cuitum quodam tempore pascale ordinauit. in qua imagi-
nem beate marie semper virginis quam adhuc ut aiunt
est rome in ecclesia que dicitur sancta maria ma-
ior. quam lucas arte medicus et pictor egregius

formasse dicitur. et eadem virgini simillima ponia
prohibet. ante processione reuerenter portari fecit.
Et ecce tota aeris infectio et turbulenta ima-
gini cedebat ac si ipsa imaginem fugeret et ei-
us penam ferre non posset. Sicque post imaginem
mira serenitas et aeris puritas remanebat.
Tunc in aere ut refert iuxta imaginem audite
sunt voces angelorum canentium. Regina celi
letare alla. quia que meruisti portare alla. re-
surrexit sicut dixit alla. Statimque beatus gre-
gorius quod sequitur adiunxit. Ora pro nobis deus
rogamus alla. Tunc beatus Gregorius vidit
supra castrum crescentium angelum domini qui gla-
dium cruentum detergens in vaginam re-
munebat. Intellexitque Gregorius quod pestis il-
la cessasset. Et sic factum est. Unde et castrum
illud castrum angeli deinceps vocatum est.

Tandem ut desiderauerat Augustinus
mellum et iohannem cum quibusdam alius in angli-
am misit et eos suis precibus et meritis ad fi-
dem christi peruenit. Et Late etiam uoluit
beatus Gregorius extitit ut se laudari nullo mo-
do permitteret. Nam stephano episcopo quicum suis
epistolis laudauerat ita scripsit. Multum
mihi et vltra quam audire debui indignum fauor-
em in vestris epistolis demonstrastis. Et
in scriptum est. Ne laudes hominem quod diu
uit. Tamen et si audire talia dignus non fui.
orationibus vestris peto ut dignus efficiar.
ut si bona ideo in me dixistis quia non sum. ideo
sint quia dixistis. Item in epistola ad narsum pa-
tricius quod causet nois similitudinem faciendo pro scri-
pturas clausulas declamationesque forma-
tis. certe frater carissime si mecum leonem vocas.
quod eo modo vos agere conspiciam. quo sca-
biosos cattulos sepe pardos vel tigres voca-
mus. Item in epistola ad Anastasium pa-
triarcham antiochenum quod vos me os domini. quod
lucernam dicatis. proloquendo multis prodesse
multisque posse lucere prohibens. existimationes
meas fateor mihi in dubitationem maximam
produxistis. Considero namque qui sum. et nihil me-
re hominibus bono signo deprehendo. Conside-
ro autem quod estis. et vos mentiri posse non arbi-
tror. Cum ergo credere volo quod dicatis. con-
tradicit mihi infirmitas mea. Cum disputare

De sancto Gregorio

polo qđ ilaude mea bñ. dñe mibi sanctitas
vñ. Sz qđo vir scie nob aliqd de Bcerramie
nrđ pueniat. vt si n qđ dicitur ita ē sit ita qđ di
cina. Vocabula ē iactānā vñ vanitatē sonā
na oīno respuebat. Un̄ eulogio patriarche
alerādūno qđ eū vniuersalē papā vocauerat
ua scribit. In p̄fide eplē quā ad medirex
stus supbe appellatōis vñ vniuersalem me
papā dicēs imp̄mere curauisti. Qđ peto
dulcissima sanctitas vñ vñ nō faciat. qđ
vñ subtrahit qđ alteri p̄ qđ rō erigat p̄bet
Ego ei vñ p̄pari nō qđo sz morib⁹ n̄ bo
norē esse reputo in qđrēs honorē suū p̄dere
cognosco. Recedat ergo vñ qđ vanitatē in
stant. caritatē vulnerat. Hic est qđ cū iohēs
ep̄s p̄stānopolitan⁹ p̄ vocabulū vanitatis
sibi vsurparet. et se vniuersalē papā vocari
fraudulēt a synodo obmūssit. int̄ cetera sic
de eo scribit greg⁹. Quis ē iste qui p̄ statuta
euāgelica. p̄ canonū dēcta nouū sibi nomē
p̄surpare p̄sumit vt p̄ sine imminuē sit vñ
qđ esse appetit vniuersus. Verū ē iustitias si
bi a coep̄is dici nolebat. Un̄ ait i eplā ad eu
logiū ep̄m alerādūmū. vñ mibi caritas loq̄
dicēs. Sic iustitias. Qđ vñ iustitias peto a
meo audiu remoueri. qđ scio qđ sū et qđ estis.
Loco ei mibi frēs estis. morib⁹ p̄rēs. In
sup ob nūmā hūilitatē qđ erat p̄vñ. nolebat
qđ matrone se ācillas suas dicerēt. Un̄ rusti
cane patrie scribēs ait. Un̄ i iuis ep̄istol
egre suscepi. qđ qđ sel esse potat sepi dicebat
ancilla vñ. et ācilla vñ. Ego ei p̄parat⁹ one
ra oīm fu⁹ sum fact⁹ qđ rōe remibi ancillam
dicas. et āncillam suscepi p̄parat⁹ fui. Et nō ro
go p̄ oī potētē deū ne vñ vñm aliqñ ad me i
scriptis tuis iueniā. Idem⁹ in suis eplīs se p̄
vñ fuoz dei noīauit. et alios noīari iussit.
Libros suos vñ ad huc vñerēt ob nūmā
hūilitatē publicari nolebat. et alioz p̄paratōe
suos nūb valere existabat. Un̄ innocēti
p̄fecto affrice sic scribit. Qđ ex p̄sūmōem sci
iob vñ trāsmitti voluisti. vñ studio p̄gau
dem⁹ Sz si delictoso cupins pabulo sagina
ribi augu. p̄patriote vñ opulcula legite. et
ad p̄paratōem illi⁹ similitudinē nostz furturē
nō qđana. Itē qđ ei volo dñ in hac carne suz

si qđ dūisse me p̄guit ea facile boib⁹ innotesci
S Legit qđ in quodā libro de greco i
latinū trāslato qđ qđā sanct⁹ p̄at noīe abbas
iohēs cū romā ad vñsuādū ap̄loz lumina ve
nisset. et beatū gregoriū papā p̄ mediū ciuita
tis trāsire videret. voluit ei occurrere. ac vt d
cebat reuerētiā exhibere. Eternēs vñ beat⁹ gre
gori⁹ qđ se in terrā vñellet p̄sternere. festinauit
et p̄mo se corā ip̄o in terrā p̄strauit. nec inde
surrexit qulqz abbas p̄mo surrexit. i qđ mari
ma ei⁹ humilitas cōmēdat. Late aut lar
guis elemosynas p̄tenuit vt nō solū p̄nib⁹
sz etiā lōge positis et i mōre synai monachis
necessaria mīstraret. Itā oīm indigēti nō
mina sc̄pta hēbat. et eis liberalit̄ subuēiebat.
Monasteriū hierosolymis iussit et dei fa
mul illic degētib⁹ necessaria mutere p̄cura
uit. Trib⁹ qđ milib⁹ ancillis dei p̄q̄ndia
nis sp̄edīs octoginta libras auri ānualit̄
offerebat. Quod die etiā ad suā mensam
p̄grinos qđlibet iuuabat. In qđ die qđam
vñ accessit. i cui⁹ manib⁹ dñ ip̄e ex hūilitate
aquā fundere vñellet. p̄uersus vicei⁹ accepit.
sz rep̄te eū in cui⁹ manib⁹ aquā fundere vo
lebat nō inuenit. Cūqz hoc factū secum ip̄se
miraret. eadē nocte dñs p̄ visionem ei dixit.
Ceteris diebus me in membris meis. hēstet
no aut die me in memē p̄o suscepisti. Alio
qđ tpe p̄cepit cancellario vt. xij. p̄grinos ad
p̄andū mutaret. Qui p̄gēs iusta cōpleuit
Dñ aut sit discumberet inuēs papa. xij. nu
merauit. et accessit cancellario cur p̄ suam
iustitiā. xij. inuitare p̄sumplerat inquisiuit
Quos cācellari⁹ numerās et tantū. xij. inue
niēs ait. Crede mibi p̄at nō sunt nisi. xij. An
aduertit greg⁹. vñ p̄p̄ discubētē vñlū cre
bro mutare et nūc adolesemē. nūc vñ sibi ve
tulū venerādā quadā canicie simulare. Si
nūro igit p̄uio illū in cubiculo duxit vñbe
ment aduirs vt ei se nomēqz suū p̄dere dī
gnaret. Qui rōdēs ait. Et cur iuerogas de
noīe meo qđ ē mirabile. Verū tamē scuo qđ
ego sum naufrag⁹ ille cui scuellā argenteā
tribuiti. quam tibi miserat cum legumib⁹
mater tua. Et hoc tibi p̄o certo sit cognit⁹
qđ ab illo die qđ mibi dedisti dīstinauit te dñs

De sancto Gregorio

fieri ecclesie sue p̄sulez petri apli successorem.
Cui greg. Et tu quōd h̄ nostiq̄ tūc me dñs p̄
esse sue eccie destinauerit. Et ille. Quoniam an
gel⁹ ei⁹ sū. et me tibi dñs nūc remisit ut te sp̄s
beā p̄regere. et oē qd̄ petieris p̄ me apd̄ ip̄um
valeas petrare. statiqz ab eo dispuir. **B**
Corpe fuit qd̄a beremura vir magne v̄tutis
q̄ oia p̄p̄t dei reliq̄rat. et nihil p̄ter v̄nā cattā
possidebat. Quā blādiēs crebro q̄i cobabi
tarricē i suis gremiis refouebat. Orauit igr̄
ad dei ut sibi oñdere digr̄et cū q̄ fūseremū
neratōis m̄sionē sp̄are debuiss̄ q̄ illi amo
re nil ex diuinis h̄ seclī possideret. Quadam
igr̄ nocte sibi reuelat q̄ cū greg. romano pō
nifice m̄sionē sibi sp̄are d̄et. Et ille formē in
gemiscēs paz̄ sibi volūtariā paup̄iatē p̄fuit
se putabat. si cū eo remuneratōz recipet q̄ tā
tis m̄sionalib⁹ diuinis abūdar̄. Cū ergo gre
goni diuinis sue paup̄iatē die noctuqz su
spirādo p̄ferret. alia nocte audiuit dñm si
bi dicēte. Cū diuinitē possessio diuinaz sed
cupido faciat. cur audes paup̄iatē tuā gre
goni diuinis p̄pare q̄ magillā cattā quā ha
bes quādie palpādo dilige cōpbar̄. q̄z ille tā
tas diuinis q̄s n̄ amādo. s̄ p̄tēdo. cūcul
qz liberalit̄ largiēdo disp̄git. Itaqz solitari⁹
deo gr̄as retulit. et q̄ meriti sui d̄creuisse pu
tauerat si greg. p̄ferret. orare cepit ut cum eo
m̄sionē q̄nqz pape mereret. **B** Cum
apd̄ mauriciū impatorē et filios ei⁹ sup̄ mor
te cuiusdā ep̄i falso accusaret. sic aut̄ in eplā
quā apocrisario munit. Unū est qd̄ breuiter
suggeras dñs meis. q̄z si ego su⁹ eoz i mor
te lō gobardoz v̄l dānū me miscere voluiss̄
hodie lō gobardoz gēs n̄ regē nec ducē nec
comites h̄er̄atqz in sua p̄fusiōe ess̄. S̄z q̄a
deū timeo i morte cuiuslibz hoīs me miscere
formido. Ecce q̄nte hūilitas extitit. q̄z cū eēt
sūm⁹ pōtifer. ip̄atoris se suū vocabat. et dñz
suū cū appellabat. Ecce q̄nte inocēne. quia i
morte inimicōz suoz plenire nolebat. Cū
aut̄ maurici⁹ ip̄ator gregonū et ecciam de ip̄
se q̄ret. int̄ cetera sic ei scripsit greg. Q̄z ei p̄ior
sūm credo q̄ oipotētē deū tāto vob̄ aplius
placatis q̄nto me ei male seruientē affligis.
Quadā igr̄ vice quidā monastico hūi

indutus. sp̄atā euāgeliā dextera tenens co
ram impatore int̄cepit astitit. et cū vibrā
illum gladio mortu⁹ p̄dixit. Territ⁹ mau
rici⁹ a p̄secutōe gregonū cessauit. et v̄p̄le ora
re deberet instāter petuit q̄ten⁹ ip̄m in hac vi
ta de malis suis deus puniret et nō punien
dum extremo examini referuaret. Quadā
igr̄ vice vidit se maurici⁹ aū tribunal iudicis
stare et iudicē p̄clamare. Dare mauriciū.
Et capiētes eū m̄st̄ri ip̄m aū iudicē posue
rūt. Cui ille. vbi v̄s v̄t reddā tibi mala q̄ i h̄
seculo p̄petraasti. Ille r̄ndit. Hic pon⁹ ea do
mine mibi. et non in seculo futuro retribuē.
Stāqz diuina vox iussit tradi mauriciū v̄
orem filios et filias focē m̄lin occidēdos. Qd̄
et factū est. Hāc p̄ m̄lū ei tēpis focas qd̄am
miles ei⁹ ip̄m cū tota familia sua gladio oc
cidit. et ei in impio successit. Cū apud san
ctam mariā maiore in die pasce missam ce
lebraret. et paz̄ dñi p̄nūciaret. angel⁹ dñi alta
vocer̄ndit. Et cū sp̄u tuo. Un̄ papa apud il
lam ecciam in die pasce stationē facit nec si
bi cū d̄t. paz̄ dñi in hui⁹ miraculi testimoniu
r̄ndet. **¶** Quodā tēpore trayan⁹ impator
roman⁹ ad quoddā bellū v̄chemētissime fe
stinabat. Cui vidua quedā flebiliter occur
rit dicēs. Obsecro ut sanguinē fili mei ino
center p̄empti vindicare digneris. Cūqz tra
yanus h̄ san⁹ reuereret se vindicare testare
tur. vidua dixit. Et quis mibi hoc p̄stabit si
tu in p̄lio mortuus fueris. Trayanus dixit.
Ille qui p̄ me impabit. Cui vidua. Et qd̄
tibi p̄derit si alter mibi iusticiā fecerit. Tray
anus dixit. Un̄qz nihil. Et vidua. H̄ōne in
quit meli⁹ est tibi ut mibi iusticiā facias. et p̄
hoc mercedē accipias q̄z ut alteri hāc trans
mittas. Tūc trayan⁹ pietate cōmōt⁹ de eq̄
descēdit. et ibidē innocēs sanguinē vindica
uit. Fecit qz q̄ cū qd̄a fili⁹ iraitan⁹ p̄ v̄bem
equitando nimis lasciuē discurreret. filium
cuiusdā vidue interemerit. Qd̄ cū vidua tray
ano la crimabiliter exponeret. ip̄m filiū suū q̄
p̄fecerat vidue loco filiū sui d̄functi tradidit.
et magnifice ip̄am dotauit. Dum igr̄ qd̄a
vice diu iam defunctio trayano gregon⁹ p̄
fōz trayani irā s̄irer. et huius mansuetudinē

De sancto Gregorio

iudicis recordat⁹ fuisse. ad sci petri basilicaz
puer. et ibidem ei⁹ errore amarissime fleuit.
Tunc sibi diuinit⁹ est rñsi. Ecce penitētia cō
pleuit. et traiano penā etnā pepci. De cetero at
diligēssime cauēas ne p dñato aliq⁹ pccel
fundas. Damascen⁹ at in qdā suo hmoē
narrat q⁹ gregor⁹ p traiano ordē fundēs
audiuit vocē sibi diuinit⁹ illatā. Vocē tu az
audiui et veni traiano do. C⁹ rei ut ibidez
di testis ē ordēs dñi occidēs. Sup⁹ B⁹ dixerūt
qdā q⁹ traian⁹ reuocat⁹ fuit ad viā. ubi gñā
psecut⁹ veniam meruit. et sic glām obtinuit
Hec erat i inferno finalis deputat⁹. nec snia
diffinīua dñat⁹. Illi dixerūt q⁹ aia traya
ni nō fuit simplr a reatu pene etne absoluta
sz ei⁹ pena vsqz ad ipus. sz vsqz ad diē iudici
fuit suspēsa. Illi q⁹ pena q⁹ ad locū p⁹ modū
aliquē tormētū sub pōitōe fuit arata. donec
ordē gregoriō p rpi grām loc⁹ p⁹ mod⁹ ali
q⁹ mutaret. Illi ut iohēs byacon⁹ q⁹ hanc
legēdā p⁹ lauit q⁹ nō legat oras se fleuisse. Et
fregit dñs mīst⁹ pccit q⁹ bō q⁹ suis dñs dñat
petere nō psumit. et q⁹ aia nō est ab inferno
liberata et i paradiso reposita. sz simplr ab ifer
ni cruciāb⁹ libata. Qal⁹ ei⁹ ut dñs aia et in in
ferno existeret et inferni cruciāb⁹ p dei miam
nō sentire. Illi q⁹ pena etnā pñstū in duob⁹
scz in pena sensus et i pena dñi q⁹ est carēna
vīsonis diuīe. Idēna igit eterna qñtum ad
pñm est sibi dimissa sz qñtū ad scdm retenta
Fert⁹ qz q⁹ et angel⁹ ist⁹ adiecerūt. Quia enī
p dñato rogasti. duoz tibi dat⁹ optio. Aut
eni in purgatorio duob⁹ diebus cruciāberis
aut certe toto tpe vite tue infirmuāb⁹ et do
loribus sangaberis. Qui p⁹legit toto tpe vi
te sue dolorib⁹ p⁹cu. qz duob⁹ dieb⁹ in pur
gatorio cruciari. Qñ factū est q⁹ semp de in
ceps aut febrib⁹ laborauit. aut podagre mo
lestia pñsus fuit. aut validis dolorib⁹ pñssa
tus. aut dolore stomachi miserabilē crucia
tus. Qñ in quadā eplā sic loquit⁹ dñs. Tā
tis podagre tātis molestiaz dolorib⁹ pñmor.
ut vita mea mibi gñssima pēa sit. quondie
eni in dolore deficio. et moris remediū expe
ctādo suspiro. Itē alibi. Dolor me⁹ iterduz
mibi let⁹ est. mīerduz nūm⁹ sz neqz ita lentus

ut recedat. neqz ita nūm⁹ ut interficiat. vnde
fit ut q⁹ qñdie in morte sum repellar a morte.
Sic aut me infectio noxi bñonis imbibit ut
vivere mibi pena sit. et mortē desiderant ex
pectē quā gemitib⁹ meis solā credo ēē reme
diū. It⁹ Matrona qdā singul⁹ diebus
dñicis bñō gregoriō panes offerebat. Cui cū
p⁹ missaz solēna corp⁹ dñi offerret et diceret
Corp⁹ dñi nri ihu xpi custodiat te in vitam
eternā. laetitia subulit. Ille pñuo dextera
ab ei⁹ ore pueritē. partē illā dñici corpis sup
altare deposuit. Istosmodū corā oī pñlo mī
terrogauit quā ob cām ridere pñsumpserit.
Et ait. Quia panē quē p pñis manib⁹ fece
rā. tu corp⁹ dñici appellabas. Tūc greg. p i
credulitate mulieris se in ore prostrauit. et
surgēs puculā illam panis instar digni car
nē factā reperit. et sic matronā ad fidē redu
xit. Orauit uerz. et carnē illā in panē puerfā
vidit et matrone sumendū tradidit. Qui
buldā pñcipib⁹ aliq⁹ pñciosas reliq⁹as peten
bus aliqñtulū de sci iohēs euāgeliste dal
manica tribuit. Qd illi suscipiētes tāqz viles
reliq⁹as cū indignatōe nimia eidē reddide
rūt. Tūc beat⁹ gregor⁹ ordēne facta cultellū
petiit. et pannū illū pupugit. ex cui⁹ punctiōi
bus sanguis pñnus emanauit. Sicqz qz p
ciōse essent reliq⁹ae diuinitus est ostensum

Quidā diuini romānoz relicta coniuge
fuerat a pontifice cōmunionē pñatus. Qd
ille molestissime ferens sed auctoritatem rñi
pontificis euacuare nō valens. magoz sus
fragia reqñsiuit. Qui se suis carminib⁹ age
re pñmiserunt. ut immisso dñone tamdiu
caballus pontificis veraretur. quousqz cuz
sellore suo picluaret. Tūqz Gregorius ali
quando sup caballum suū transiret. immis
so demone magi eius equū tam forit vira
ri fecerūt ut nequa qz ab aliquo teneri vale
ret. Tūc greg. reuelāre spū diabolicā immis
sionē cognoscē. scd crucis si gñculo. tā cabal
lū a pñter rabie libauit. qz maleficos ppetua
cecurate mītrauit. q⁹ reati suū pñtētes ad sacri
baptismi grās p⁹ modū pñenerūt. Quib⁹ lu
men ne artē magicā relegerent reddi noluit
eos tamē ecclīastico subsidio nutriti pñcepit.

De sancto Gregorio

Legit q̄s i libro q̄ a grecis lymon b̄: q̄ ab
bas q̄ perat mōasterio sc̄i gregori eide nū:
ciauit q̄ qdā monach⁹ penes se numisma:
ta tria h̄et. Quē gregori⁹ ad alioz t̄roze ex:
cōicauit. Iḡ modicu ipis firat moriē sancto
gregorio nesciēte. Qui irat⁹ q̄ sine absolutō
ne mortu⁹ fuerat. oīes i pictano sc̄psit. q̄ eu:
ab excōicatis vinculo absoluebat. Deditq;
eā vni diaconoz p̄cipiēs vt eā sup foueā fr̄s
defuncti legeret. Quo iussa p̄lētē seq̄nti no:
cte q̄ defunct⁹ fuerat abbati apparuit. ⁊ se v:
q; mō i custodia detēnū. s; heri absolutu; fu:
isse p̄buit. **L** Officiū ⁊ cātū ecclesi:
cū necnō ⁊ scolā cātōz iſtituit. ⁊ p̄ duo ba:
bitacula. vnu iuxta basilicā sc̄i petri. alteru;
iuxta lateranēsem ecciāz fabricauit. Ubi v:
q; hodie lect⁹ e⁹ q̄ recubēs modulabat ⁊ fla:
gellū ei⁹ q̄ pueris miabat. cū anuphonio
autēntico. veneratōe p̄grua referuāt. In cā:
none appositū. Die q; n̄rōs i tua pace dispo:
nas. atq; ab et̄na dānatōe nos eripi. ⁊ in ele:
ctoꝝ tuoz iubeas grege nūerari. **L** Adē bea:
tus gregori⁹ cū sedis h̄anis. xii. mēib⁹. vi. et
dieb⁹. x. plen⁹ bonis opib⁹ miguit a corpore.
In cui⁹ iūba bi v̄sus sc̄p̄n sūt. Suscipe tra:
uo corp⁹ d̄ corpe sūptū. **R**edde qd̄ valeas
v̄uificāte deo. **S**pūs astra pent. letitū iura
nocebit. Cui vite alterius mors magis ip̄a
via est. **I**ḡ d̄nificis sūmi hoc claudunt mem:
bra sepulcro. Qui innumenis sp̄ v̄uit vbiq;
bonis. Fluxerūt aut̄ anni ab icarnatōe d̄ni
dcvi. sub Foca impatore. **I**ḡ post mortem
bri gregori⁹ regionē totā maria fames inua:
sit. **U**n paupes q̄s liberalit̄ greg. pascere so:
lebat ad successorē suū veniētes dicebāt. **B**o:
mine q̄s pat̄ noster greg. solebat pascere tua
sc̄ntas fame nō sinat̄pire. Quib⁹ v̄bis pap̄
indigē sp̄ talit̄ r̄ndebat. Si greg. ad famam
sue laudis cūctos p̄los curauit suscipe. nos
aut̄ nō possum⁹ pascere. Et sic eos sp̄ vacu:
os remittebat. **U**n sc̄us greg. ter ei apparu:
it. ⁊ tūc blāde d̄ sua tenacia ⁊ diractōe redar:
guit. s; ille se d̄ nullo emēdare curauit. **U**n il:
li q̄rio apparēs tribuit eū corripuit. ⁊ i capite
leralit̄ p̄cussit. **E**⁹ dolore vexat⁹ i breui vitā fi:
niuit. **B**ū ar̄ adhuc p̄dicta fames instaret. q̄

bā iūdi gregorio cepit detrahe asserētēs q̄
totū t̄bē sauz ecciē tanq; vir. p̄dig⁹ p̄sūp̄sset
Un ob h⁹ v̄dictā ad p̄burēdos libros suos
cetoz aīos iclinariūt. q̄z dū q̄dā iā p̄bussit:
sent. ⁊ cetoz p̄burere vellēt. **I**ḡ det⁹ diaconus
ei⁹ familiarissim⁹ cū q̄ q̄tuoz libros dialogo:
rū disputaauerat. tradit̄ vebemētissime resti:
tisse. asserēs. **B**adē⁹ delēdā memoriā nil vale:
re. cū i diuers⁹ mōi p̄b⁹ exēplaria tenerēt. ad
iūgēsū mane sacrilegiū eē. tū p̄is ⁊ tot ⁊ tas:
les libros exurere. sup̄ c⁹ caput ip̄e sp̄m̄ sc̄us
i similitudine colūbe fr̄q̄nissime p̄sp̄eriss; **L**ā:
dē eos i hāc sniaz adduxit. vt si illud qd̄ dire:
rat iure iurādo p̄firmās mori p̄nuo meru:
isset. ip̄i a libroz exustioē desisterēt. Si vero
mori n̄ meruiss; s; sup̄stes sui testimonij er:
tuss; ip̄e q; p̄bustionib⁹ manus dar; **F**ert̄ ei
gregoriū sibi dixisse q̄ si miracū d̄ v̄sioē co:
lūbe publicaz. p̄ v̄uere n̄ valeret. **I**ta q;
cū apparatu diaconar⁹ euāgelioz libz bau:
lās. venerabilē leuita pent⁹ adueniēs mor vt
tactis sacrosctis euāgelijis. gregoriū sc̄ntat̄
testimoniū p̄buit. a dolore mortis extrane:
us. sp̄z inē v̄ba v̄e p̄fessiois efflauit. **A**ḡ
Quidā mōach⁹ mōasterij sc̄i gregori qd̄:
dā penes se peculū p̄gregauit. **B**uis ar̄ gre:
alē mōacho apparēs dixit. vt sibi d̄nūciaret
q̄ peculū disp̄geret ⁊ p̄niaz ageret. q; die ter:
na eēt mortu⁹. **Q**d̄ ille audies vebemēt̄ ex:
pauit. p̄niaz egit ⁊ peculū reddidit. **A**ḡ p̄orq;
febr̄b⁹ adeo corrept⁹ ē vt a diluculo die t̄ne
vsq; ad horā t̄nā p̄ nimio icēdio linguaz ab:
ore p̄ciēs v̄lūmū statū emutē videt. **S**z cū
circūstātes monachi corā ip̄o p̄sallerēt. p̄sal:
modiā t̄adē ut r̄p̄etēs ei d̄irāhe ceperēt. **I**l:
le ar̄ p̄nuo reuulscēs ⁊ oculos subndēdo cō:
cunēs ait. **P**arcat vob̄ d̄ns fr̄es. **Q**uare mi:
bi d̄irāhe voluistis. **I**ḡ ip̄e d̄m̄m̄ mibi nō
modicu generastis. q; tā a vob̄ q; a dyabol:
lo sub vno t̄pe accusat⁹. nesciebā cui calum:
nie p̄mit⁹ r̄ndere. **S**z si q̄n quēlibz migrātes
videritis eidē nō detractionē s; p̄passionem
impendatis. v̄pute qui ad tā distric̄ iudic:
is cū criminatore suo iudiciū vadit. **I**ḡ am:
ad iudiciū cū dyabolo st̄et ⁊ adinuāte sc̄o
gregorio. cūctis suis obiectionib⁹ b̄n̄ respōd̄

De sancto Gregorio

Tanti de una obiectione pueri erubui qd
 ut vidistis talis su verax. et adhuc me n po
 tui liberare. Cuqz dea frs reqreret ait. Iho
 au deo dicere. qd cu ad vos a bio greg. iuss
 su veire. diabolus d b plimū est qst. putas
 q me ad pniaz agēda p cū illa dō remitteret
 Quappēb. greg. vadē dēd. ne cōmōā calū
 niā culibz reuelare. Alorqz clamans dicit
 Dandrea. Bāno peas. q me prauo consilio
 ad pculū ppoluit. Et ita reuolūns tribi
 lit oculis expirauit. Erat atqz vbe qdā noīe
 andreas q eodē mōmēto q a monachō mo
 rēs pculū fuerat ipcar. ita gūē morbū dō
 dit. ut defluenti carnibz plumi possz. mori
 aut n possz. Tūc monachis monasterij scū
 greg. uocans. pssus ē q cū p dīcto mona
 cho qdā mōasterij carulas rapuissz. ac lu
 sceps p cīs extraneas tradidissz. Alorqz is
 q dūdū mori n potat inē vba sue pssionis
 spūz exalauit. Itē Eo tpe vī vna scū eu
 genij legē dū adhuc ambrosianū officiū mag
 qz gregorianū ab ecclīis puarēt. roman pō
 nfer noīe aduā. pculū uocauit. vbi statim
 est ut gregorianū officiū deberz pnuer salū
 obfuar. Et ita karol. ipator executor gūis
 p dūerfas dīcūtes pncipal. minis et supli
 cīs oēs clericos ad hūm cogebat. et libros
 ambrosiani officiū vbiqz pburebat. mltosqz
 clericos rebelles icarcerabat. Iohāncēscē at
 b. eugenij epō ad pculū. iueit ipm pculū pū
 dū iā solutū. suaqz prudētia dīm papā sic
 induit q oēs plos q pculū infuerat. et iā
 p res dīcas recesserat reuocauit. Conclio
 iqr uocato oīum patrū b snia vna fuit. ut
 missale ambrosianū et gregorianū sup alta
 rebz petri apli ponerēt. et fores ecclīe opime
 claudrēt. ac plimoz epōz sigillatū diligēssime
 munerēt. et ipi tota nocte orōi iūsterēt. ut dīl
 p signū aliqd reuelaret qd bonū ab ecclīis
 mag fuar. vlls Sicqz p oia ut ordinauerāt
 facientes. mane ianuas ecclīe aperuerūt. Et
 vtrūqz missale sup altare aptū inuenerūt. Et
 ut alij asserūt. missale gregorianū penit. dīl
 solūū. et huc illucqz dispsum inuenerūt. am
 brosianū aut solūmō apū sup altare i eodē
 loco i q posuerāt repererūt. Quo signo diu

nius sunt ebocti. ut gregorianū officiū obe
 ret p mōm totū disp. Ambrosianū at tāū
 in sua ecclīa obfuar. Sicqz scū pēs ut diu
 nuus ebocti fuerāt statuerūt. et sic vsqz hō
 die obfuar. Narrat Iohes diacon. q v
 tā bti gregoriū ppoluit q dū vna ē pscribe
 ret et ppararet. qdā vir sacerdotale insignit
 ei dormienti et ad laternā ut sibi videbat scri
 bēi astuit. Cui desup cādidissima et adeo te
 nuissima vestis erat. ut ei raritate nigredo
 subteritōis tūnce appareret. Iohē ppr. acces
 sit et inflans buccis riliū pnnere n potuit. Cū
 qz iohes eū interrogar. cur vir gūis offi
 cū sic dissolute rderet. ait. Quia tu scribis d
 moriū qz viuēs nūqz vidisti. Cui iohes
 Et si illū non noueris facie. m de illo scribo q
 didici leuēde Et ille. Tu inqz vī video sic vo
 lūsti fecisti. et ego q facere potero n cessabo.
 Alorqz illi lumē latine exiit et adeo ipm p
 terruit ut vehementer exclamās putaret se ab
 illo gladio iugulatū. Alorqz gregoriū affu
 u comuāte secū dextro oīū bio Nicolao. simi
 strosū m pō petro diacono ei qz dicit. Alor
 dice hīdē qre dubitasti. Cū qz p cōmūā lecti
 aduersari lauraret. Iohē. ex manu Iohē
 diacon magnā facē quā tenere videbat arri
 piens. euīqz flāmis os facieqz ipi aduersa
 rii exurens. ad instar ethyopis denigrauit.
 Quodā aut scāilla puillima cadēs in eius
 veste candidā ipam dīcto cū p flagrauit. et
 sic nigerrimū tor apparuit. Vtrūqz Iohē
 brō gregono. Sans denigrauit. cū. Cui
 Iohē. Iohes illū nō denigrauit. s. nigr fu
 ille monstraui. Sicqz ibidē mltio relicto
 lumie abierūt.

XCVII
 De sciō Longino

Longin⁹ fuit qui

dā cēurio. q cū alijs milibz cru
 ci dñi affl. iussu pilati lat. dñi lā
 cea pforauit. et videns sig q fiebāt. sole scz ob
 scuratū et tremotū. i xpm credidit. marie ex
 eo ut qdā dicit q cū ex infirmitate velle ne
 crute et oculi caligassent. d sangne xpi plā
 cea decurrēte foruū oculos suos reuiguit. et

De sancto Longino

panem dare vidit. Unrenūciāns militie et ab apłis instructus i cesaria capadocie. xxviij. annis monasticā vitā duxit. et ybo et exēplo ad fidē multos puenit. Cū at a pside tē fuisset et sacrificare nolleret iussit p̄ses oēs dētes eius excuti et linguā abscidi. Lōginus tñ ex B loq. lā nō p̄didit. s; accepta securi oia idola p̄minuit et fregit dicēs. Si dii sunt videbimur. Remones at d̄ idolis exētes i p̄side et i oēs socios ei intrauerūt. et insaniētes et lairātes se lōginū pedib; p̄strauerūt. Et ait lōginus demonib;. Cur habitatis i idolis. Qui rēderūt. Tbi nō noīat xps et ei signū nō est posuiz tbi ē habitatio nrā. Cū ergo p̄ses insaniret et oculos amissis dixit ei lōginus. Scito q; sanari n̄ potens nisi qm me occideris. q; cito eum a te mortuū fuero. p te orabo. et sanitatez tibi corp̄is et aie petrabō. Et statim eum decollari iussit. Ip̄s habuit ad corp̄is et p̄strat; cū lacrimis p̄niam egit. et p̄nuo visū et sanitatez recepit. et i bonis opib; vitā finiuit.

XXVIII

De sancto Bndicto.

Benedictus dictus

est. vñ q; mlti bñdixit. vñ q; i hac vita multas benedictiōes habuit. vñ q; omnes bñ dicebāt de eo. vñ q; etiā meruit bñdictiōz bñ. Et vñ sanctus Gregorius scripsit.

Benedictus ex nuria puincia ori; cū romē liberalib; studiis tradit; esset in ip̄a sui infantia lras deseruit et d̄ fertū petere decreuit. Quē nutrit sua q; eū te nerrime diligebat vs; i qndā locū q; d̄ elide secuta ē. vbi ad purgandum tritici mutuo capisteriū penit. S; sup mēlazicaute ponēs cū corruisset in duabus pnb; fractum vidit. Quā bñdict; flere spiciens p̄ses capisterij accepit. et ab orde surgēs integre solidatū inuenit. Ip̄s postmodū nutritē occulte fugiēs in qndā locū venit. vbi trib; annis boib; inco; gnuē māsit. excepto qdā monacho romano noīe. q; sibi sedule necessaria ministrabat. Cūz vñ ad specū a romani monasterio iter n̄ ēēt panem longissimū sup̄ ligabat. et sic euz dē;

ponere cōsueuerat. Lintinabulū etiā ip̄i corde inseruit. vt ad eius sonitum vir dei cognosceret qm roman; sibi panē p̄beret. quēz exiens acciperet. S; annuq; hostis vñ ebaruan et alteri; muidēs refectōi lapidē iactas; uit. et lintinabulū fregit. s; tñ roman; ei ministrare nō desit. Ip̄s b; cū dā p̄sbytero refectōz sibi i pascale solēnitate parān. vñ p̄ visum apparuit dicēs. Tu tibi delicias p̄paras. et tuus meus illo iloco fame cruciat. Qui pan; surrexit. et cum difficultate mag; eum inueniēs dixit. Surge et sumam; cibū q; hodie pasca dñi est. Cui benedict;. Scio quia pasca est. q; videre te merui. Lōge q; p̄ ab hominib; posui. q; die eadem pascat; esset solēnitas ignorabat. Cui p̄sbyter. Elaciter hodie resurrectiōis dñice dies est. abstinere te non cōuenit. q; ob hoc ad te miss; sum. Sicq; dñi bñdicētes sumpsērūt cibūz.

B Quadā die auis quedā nigra que merula vocat; impoitiue circa ei; faciē volitauit. ut ab eo manu capi potuisset. S; signo crucis educto. auis recessit. Alorq; diabolus qndam feminā quāz aliqñ viderat. aī eius oculos mēns reduxit eiusq; animū tanto igne in spēm illi; accēdit. vt pene bere mū voluptate vice; deserere deliberaret. S; subito diuina grātia ad se reuersus cōtinuo se exiit. et in sp̄is et repub; que ibi aderant se a deo volutauit. vt toto corp̄e inde vulnerat; exiret. et p̄ cūis vulnera mēns vulnera educeret. Elacit itaq; peccatū q; mutauit in cendū. Ab illo autē penulla postmodū remptano in ei; corp̄e pullulauit. Crebrescente itaq; ei; fama cū abbas mōasterij cuiusdā obisset. tota ip̄i; monasterij cōgregatio ad eū venit. et vt p̄sse eis deberet penit. Qui diu negādo distulit. suis illozq; fratrū moribus se puenire nō posse p̄dixit. S; tandē vñ eius assensum dedit. Cūq; regulam illic d̄ stricte suari p̄cipet. semetip̄os rep̄bendebāt q; ip̄m sibi p̄sse poposcerāt. q; scz fornicatio normā eius rectitudinis offendebat. Cūq; sibi cum eo aspiceret illicita non licere. et gūe esse se dule assueta relinquere. venenūz vino miscuerunt. et sibi recumbē obliuerūt. S;

De sancto Benedicto

bñdicti signū crucis edidit. et quāsi acui lapidē
dia vas illū vitreū fregit. Inrelligens igitur
poni mortis habuerat. quod portare nō potuit
signū vitreū surrexit. et placito vultu dixit
Altera vestri oīpōtes dñs frēs. Illū quod non
dixi vobis quia vñs ac meis morib⁹ nō puenire.
Tūc ad locū derelictē solitudinis rediit. vbi
crebrescētib⁹ signis claruit. et multis ad eū ve
nientib⁹. duodecim mōasteria pstruxit. In
vno illoz quodā mōach⁹ erat quod ad orōz diu sta
re nō poterat. s; orātib⁹ alijs mor foras exibat
et aliq̄ trena et trāstiona agebat. Quod cum ab
bas illi mōasterij bñdictio narrass. iure
illuc. et vidit quillū mōachū quī in orōe manes
re nō poterat. quodam niger puerul⁹ p vestimēt
fimbriā foras trahēbat. Bñdict⁹ abbas mō
nasterij et mauro mōacho illū quod nō aspiciat
quod est quod eū trahit. Cūq; rīdissēt. ait. Ore
mus ut vos enī videatis. orātib⁹ illi maurus
vidit. s; abbas videre nō potuit. Die igitur alia
expleta orōe vir dei mōachū foras repit quē
p sui cecitate vga percussit. et ex tūc immobilis
in orōe pmanē. Sicq; atq; hostis dñari nō
ausus ē in ei⁹ cogitāde ac si pē percussus fu
isset ex vberē. Ex his mōasterijs tria sur
sum i rupib⁹ mōnstrā q̄ deo lū cū magno
labore aq̄s bauriebāt. Cūq; frēs illi vñz dei
sepe rogaret ut mōasteria sua mutaret. quodā
nocte cū quodā puero mōrē ascēdit. vbi diu
orās. res peras i eodē loco p signo posuit.
Cumq; de mane domū rediisset. et frēs. pē
dē cā ad eū veissent dixit. Ite et illā rupē in q̄
tres peras posuistis iueneritis i medio caua
te. valet ei dñs inde vobis aqua mducere.
Qui cū ites et illā rupē sudāte iuēntes co
cauū locū illū fecerūt. et mora q̄ repleū vide
rūt. Que vsq; nūc tā sufficē emanat ut ab
illo mōis cacumie vsq; ad inferora descē
dat. Quodā vice dñi circa mōasteriū vir
dei quodā cū falcastro vepres abscederet. ferrū
de manubrio piliēs in quodā lacū pfundus
cecidit. Cūq; de Bille nimis angustaretur
vir dei manubriū in lacū posuit. et mox ferr
vsq; ad suū manubriū enatauit. Et illa
ad puer⁹ et mōach⁹ ad bauriēdū aquā egre
diēs in flumē cecidit. et mox ipm vñda rapu

it. et penē in vñd sagitte cursū a ira introitus
trahit. Vir autē dei i cella pstitēs Bin spū stans
nouit. Et maup vocās quod de puero accides
rit indicauit. ac ut ad ipm eripiedū pgeret i
perauit. Et accepta bñdictio dñi maur⁹ p
rexit. et p terrā seire existimās sup aq̄s vsq; ad
puer⁹ puenit. eūq; p capillos tenēs de aq̄ ex
trahit. Qui ad vñz dei veniēs retulit quod acci
derat. S; ipse hoc nō suis meritis s; ei⁹ obedi
entie deputauit. Idē h̄y quodā florēt⁹ no
mine viro dei iuidēs. ad tñā deuenit mal
ciā. ut panē veneno infectū viro dei tñq; pro
bñdictioe trāsmuteret. quē scūs gāt accepit
et comū quod de manib⁹ ei⁹ panē accipe. Plueue
rat ipm. pēcit dicens. In noīe tñz xpi tolle
hūc panē. et cū in tali loco vbi a nullo homi
ne sumi valeat pice. Tūc comū apto ore ex
pālis alis. circa eū dē panē cepit discurre
atq; crociare ac si apte diceret. et obedire se
velle. et nō illā iplere nō posse. Cui scūs iterū
atq; itez picipiebat dicens. Leua leua eū secu
rus atq; ipm ut dixi pice. Qui tandē eū tol
lens. post tres dies rediit. et d manu ei⁹ a no
nā quā plueuerat accepit. Euidēs aut florēt⁹
quod corp⁹ magistri necare nō potuit. se ad ext
guēdas discipuloz aias accēdit. na ut septem
nudas puellas i orō mōasterij ludere et cā
tare faceret. ut sic monachos ad libidīne in
flammarēt. Quod sanct⁹ vir d cella pspiciens
lapsum discipulis pmetēs. iudicē locū de
dit. et quib⁹ dā secū allumpns fratrib⁹ ipse ba
bitationē mutauit. S; florēt⁹ cū in solario
cōsistens eū recessisse aspiceret et gaudere. re
pente solarium cecidit. et ipm pnuicē cecidit.
Tūc maur⁹ post vñz dei currēsau. Reuer
tere quod te plegbat gemit⁹ est. Quod ille audi
ens vebemēter ingemuit. vel quā mame⁹ oc
cubuit. vel quia de inimica morte discipulus
eruktavit. Qua de refectū est ut eū dē pñaz
indiceret. q̄ mandās talia gaudere de mami
ci morte plumpisset. Ipse aut ad alia mignō
locum nō hostē mutauit. Nam ad mōnē
callinū venit. et tēplum apollinis quod bī suū
erat in scā Jodis baptiste oratorij fabrica
uit. et circūiacentē populū ab idolatria con
uertit. S; hoc antiquus hostis grauiter fe
b 3

De sancto Benedicto

res corporales ei oculis terribiliter apparerebat, et in eius ore oculisque flammantibus visibiliter sequebatur atque dicebat. Benedicte benedicte. Sed cum ille nihil sibi rideret dicebat. Maldicte male dicte. non benedicte quod me persequaris. Quodam die lapide quendam in terra iacentem frater in edificium levare volebat. sed nequaquam valebat. Cumque viros multos adesset. et ab eis levare non possit. adveniens vir dei benedictus dedit. et tunc maria celeritate levatus est. Ex quo prope dicitur quod dyabolus illi insidebat. qui eum moveri non permittebat. Cumque frater pariete paulo altius edificaret. antiquus hostis viro dei apparuit. et quod ad labores fratres pergeret indicavit. Qui puerum eis nuntium misit dicens. Frater caute vos agite. quia ad vos spiritus malignus venit. vir autem nuntius verba contempsit. et ecce pariete antiquus hostis evertit. et quendam puerum monachum ruina perivit. Sed vir dei puerum mortuum et lacertum in sacco ad se adduci fecit. et ordo sua ipsum resuscitans operi predicto restituit. **B**enignus quodam boneste viro singulis annis ad visitandum viro dei ieiunium venire consueverat. Quodam igitur die dum illuc iret se illi alii viator adiunxit. qui sumedos in innere cibos portabat. Cumque iam tardior hora exiret illi dixit. Veni frater sumam cibum ne lassetur in via. Quo respondente quod nullatenus cibum in via gustaret. ad horam ille subiecit. Postmodum ad boc ipsum inuitavit. sed ille sentire noluit. Veniensque cum hora iam perisset et eos longum fangas iter praeiit et fonte et quicquid corporis ad reficiendum dlectare poterant inuenerunt. Tunc viator hoc ei ostendens rogavit ut paululum gustaret et ibidem quiesceret. Cum igitur verba auribus et loca oculis blandirent ei respondit. Cumque ad benedictum venisset. dixit ei vir dei. Ecce frater malignus hostis se tibi persuaderi non potuit. sed non valuit. sed tertio superavit. Tunc ille pedibus eius aduoluit se deliquisse ingemuit. Tota rex gothorum expiri volens viro dei pro bene spiritum habere. quidam suos pariter vestimenta regalia tribuit. eumque cum omni apparatu regio ad monasterium destinavit. Quem ille venientem aspiciens dixit. Prodone fili pone si quod portas. non est tuum. Qui pannus in terram cecidit. et quod tanto viro illudere presumpsit

se expandit. Clericus quodam qui a diabolo vexabatur. ad viro dei ut sanaret adductus est. Cumque ab eo diabolum expulisset ait. Uade et de cetero carnes non comedas. nec ad sacros ordines accedas. Quacumque ei die ad sacros ordines accedere presumpseris. iuri diaboli mancipaberis. Cum vero hanc tempore custodisset. sed maiores suos sibi propter in sacris ordinibus cerneret. verba viro dei quae longo tempore obliuio postposuit. atque ad sacrum ordinem accessit. Quem moris qui eum reliquerat diabolus tenuit eumque vexare quicquid aiam eius excuteret non cessavit. **E**t Vir quodam duos flascones vini per quendam puerum misit. Sed ille vinum in via abscondit et alium distulit. Vir autem dei cum gratia actione accepit vinum. et discendentem puerum monuit dicens. Fili viro dei ne de illo flascone quem abscondisti bibas. sed inclina illum caute. et inuenies quod mihi habeat. Qui perfusus valde ab eo exiit. Et reuersus volens adhuc probare quod audierat. cum flasconem inclinasset. prius de eo serpens egressus est.

Quodam vice cum vir dei sero cenaret monachus quodam filius defensoris ei assistens. et lucernam tenens per spiritum superbie intra se cogitare cepit. Quis est hic cui ego manducantem assisto. lucernam teneo. Puerum impedo. Quis sum ego ut isti seruiam. Cum istam vir dei ait. Signa cor tuum. frater signa cor tuum. Quid est quod loquaris. Locutusque fratribus. lucernam iussit de manibus eius tolli. ipsum vero iussit ad monasterium accedere et quietum sedere. **H**oriborum quodam Zalla nomine perfidie fuit arriane. qui totius regis tempore per catholicam ecclesiam religiosos viros ardore inamissimamente crudelitate exarsit. ut ut quisque ei clericus monachus de antea facie venisset. ab eius manibus viro nullo modo exiret. Quodam vero die auaricie sue estu succensus rapia reprobantem dum quodam rusticum crudeliter tormentis affligeret eumque per supplicia diuersa laniaret. victus penitus rusticum sese et res suas benedicto dei famulo commendasse perfusus est. Et dum haec torquente credit suspensa interi crudelitate ad vitam interi repatur. Tunc idem Zalla cessauit rusticum tormentis affligere. sed eius brachia longis foribus astruens ante equum cepit impellere ut quis esset ille benedictus qui eius res suscepit demonstraret. Quem

De sancto Benedicto

ligans brachijs rusticis antedecedit duxit ad sã:
cui viri monasterii. cuiq; an ingressu cellule so:
lū sedere cepit. legere. Et ad subsequenti
seu ien zaller rusticus dixit. Ecce iste ē de q̄ dicit:
rā bñdicit pat̄. Quē dñi serudo spū cū per:
uerse mētia infamia fuisset intuit̄ eo errore q̄
psueuerat actuz se existimās. magis cepit
vocib⁹ damare dicēs. Surge surge z res isti
us rustici reddē q̄s accepisti. Et cui⁹ voces
vir dei pun⁹ oculos leuauit z a lecto cessauit
cuiq; inuuit⁹ mor rusticū q̄ ligat⁹ tenebat ar:
tendit. Et cui⁹ brachia dñi oculos deflexisset
mīro mō ita celeritate cepit alligata bra:
chia lora dissoluere. vt dissolutam concie
nulla hominū festinaude potuissent. Eūq;
q̄ ligat⁹ venerat cepisset subito astare solui⁹
ad itate p̄tatis vim tremefactus z alla ad irā
corruit z ceruicē crudelitatis rigide ad eius
vestigia inclinās. orōnib⁹ se illi⁹ cōmēdauit
Vir autē sciūs a lecto mīre surrexit. sed vo:
cans fratrib⁹ eū mīrosus tolli vt bñdiciōez
acciperet p̄cepit. Quē ad se reducum vt a tā:
ta crudelitatis infamia q̄scere deberet admō:
nuit. Qui refect⁹ recedēs nihil vlt̄i⁹ repe:
re a rustico p̄sumpsit. quē vir dei nō itā gēdo
s; respiciēdo soluerat. Quodā tpe i capā:
nie regione fames incubierat magna. que
oēs alimētōz indigētia coangustabat. itq;
in bñdici monasterio fructū deerat. p̄ces vō
pene oēs p̄sumpti fuerāt vt nō pl⁹ q̄s quīq;
ad refectōis borā fratrib⁹ inuenire potuis:
sent. Eūq; eos venerabilis pat̄ iuristatol cer:
neret eoz pusillanimitatē studuit modesta
inreparatōe corrigere. z rursum p̄missiōe s;
leuare dicēs. Quare de panis iopia vester
anum⁹ p̄ristat. hodie qdē min⁹ est s; crastia
abūdantē habebitis. Sequēti autē die ducenti
farine modij an fores celle in saccis iūcti sūt
q̄s oī potēs dō q̄b⁹ deferētib⁹ irāsmisiss; nūc
vlsq; manet incognitū. qdē cū fratres cerne:
rent. dñi grās referētes. didicerūt iā d abun:
dantia nec in egestate dubitare. Legit q̄s
q̄ qdā habebat filiū morbo elephanūno cor:
ruptū. ita vt iā pilis cadētib⁹ cūns iumescē:
ret. atq; increscētē famē occultare nō posset.
q̄ ad vix di ab eodē pat̄e mīlī salū p̄stare

sub oī celeritate restituit⁹ est z de hūmēlas
grās dñi obtulerūt. z postmodū dicit⁹ puer
in bonis opibus pseuerās dñi feliciter ob:
dormiuit. Cū q̄dā ex frīb⁹ ad q̄ndā locū
mitteret vt ibidē monasteriū p̄struerēt. p̄stru:
tura die se ad eos vētūz dixit z q̄lī p̄strui de:
beret indicare. nocte vō eadē q̄ p̄missus illu:
cescebat dies. monacho quē illic p̄posuerat
atq; eius p̄posito in somnis apparuit z loca
singula vbi queq; edificari d̄buisent subnu:
ter designauit. Cū autē visioni fidē nō darēt
z ad buciū expectarēt. tandē ad eū reuerfi
dixerūt. Expectauim⁹ pater vt venires sicut
p̄miseras nec venisti. Cui illē. Quare fr̄es
ista dicis. Illi qdē nō vobis apparuit. et loca
singula designauit. Itē z sicut p̄ visione vidi
stis oīa ordinate. S; illōge ab e⁹ mo:
nasterio due sanctumoniales femie ex nobi:
li genere crāt q̄ linguā nō restringebāt. s; cū
q̄ eis p̄erat incautus fr̄monib⁹ sepe ad iraciū:
diā puocabant. Qui cū h̄ viro d̄i retulisset.
mādaui eis dicēs. B̄stringite linguā v̄az
alioq̄n ex cōmunicabo vos. Quā ex cōmu:
nicatōis sniam nō p̄ferēdo iulit. s; intentā:
do. Ille autē nihil mutare. infra paucos dies
defuncti sunt z in ecclesia sepulci. Abi dum
misse celebrarent. z dyacon⁹ ex more diceret
q̄ nō cōmunicat exeat foras. nūrr̄ earū q̄ p̄
eis sp̄ oblatiōem offerebat eas de sepulchris
suis p̄gredi z exire ecciam videbat. Cūq;
scio bñdico nūciatū esset. ille manu sua ob:
latiōē dedit dicēs. Itē z hāc oblatiōem pro
eis offerre. z vlt̄i⁹ ex cōmunicatē non erunt.
Quod cū factū fuisset. dyaconus ex more
clamarēt. ab ecclesia de cetero exire vilesū sunt.

Alphonchus qdā cū ad visitādos pa:
renes exisset sine bñdiciōe z ea die qua ad
eos puenit defunctus fuisset z sepulchri semel
z bis terra reuolūit. parētes ei⁹ ad eum vene:
runt. z vt ei suam bñdiciōem impederet ro:
gauerūt. Qui corpus dñi accipiens ait. Itē
z hoc sup̄ pecus eius ponite. cuiq; sic sepul:
ture tradit. Quod cum factū fuisset. sepul:
tum corpus terra tenuit. nec plera proiecit.

Quidam monachus in monasterio
manere non valens. viro d̄i tantum instat

De sancto Benedicto

dō nec ipm irat' abire pmissit. Qui mori vlt
monasterio erit. apto ore draconē in unne
re inuenit. Quē cū duorare vellet clamauit
dicens. Currite currue. q: draco iste vult me
deuorare. Currētes aut frēs draconē mīme
inueniūt. s: tremēte & palpiatē mōachū ad
monasteriū reducerūt. Qui statim pmissu se
nūq: d' monasterio recessit. Quodā tpe
dū totam illā puincā fames valida occupa
ret. & vir dei oia q: inuenire potuerat egētibz
tradidisset. ita q: nūl in monasterio preter
modicū oleū vase vitreo remāssisset. iussit cel
lerario vrillō modicū olei cui dā egenti darz
Ille vō unpantē audiuit s: implere pcepit.
eo q: nūl olei fratribz remanebat. Qd v
vir dei cōperit vas vitreū cū oleo p fenestrā
pici iussit. ne qd i monasterio p inobediētiā
remaneret. Proiectū itaq: vas cū sup ingē
tia sara cecidisset. nec vas fractū nec oleū est
effusum. Qd ille leuari iussit & dari integrū
postulā. Mōachū aut illū d' inobediētiā & dif
fidētiā icrepās. se i orōem dedit. & pnuo qd
dā magnū dolū qd ibi erat oleo plenū fuit
qd adeo excreuit vt p pauimentū effluere vi
deret. **¶** Quodā vice ad visitādū so
roz suā dscēderat. Cū at ad mēsam sederet
rogauit eū vt secū illa nocte manerz. Cui cū
ille nullaten' acquiesceret. illa caput i manib'
dñm rogatura inclinauit. Cūq: caput leuaf
set ita choruscatis & tonitruū v' . itaq: v
undano pluuie erupit vt nec qdē pedē mō
uere possz. cū tñ aū serenitas mira essz. Illa
ei q: lacrimaz fluuios fudit. serenitates aeris
ad pluiā puerit & irarū. Cui vir d' pūsta
mus ait. **¶** Parcat tibi oipotēs d's soror. Quid
ē qd fecisti. Cui illa. Rogauite & audire no
luisti. rogauit dñm & exaudiuit me. **¶** Mō er
go egredere si potes. Sieq: factū est vt totā
illā noctē pugiles ducerēt. atz p sacra eloqā
sele vicaria relatiōe sanaret. Tūc ecce p' ur
dū cū ille ad monasteriū redisset. eleuatis
oculis aīam sororis sue i spē colūbe eeli secre
ta penetrāre aspexit. Qui mor corp' ei' ad
monasteriū iussit dferri. & i monumēto qd
sibi ppauerat collocari. Quodā nocte dū
p fenestrā spiceret. & dñm exoraret. vidit su

lam lucē desup cūctas noctis tenebras effu
gasse. Subito at oīs mōa velut sub vno solē
radio collecti aī octob' adducti est. ibiq:
aīam germinā epī capuati ad celūz deferri
vidēs. manifeste postea pperit q: ea dē hora
a corpe miguit. **¶** Eod' aīo qd bac vi
ta erat exiit. obi' sū die frīb' denūciauit.
Zlā sermū vō die sui exiit sibi apiri sepulcrūz
iubz. Qui mor febrib' corrept' cū p singlos
dies lāguor inguisceret. sexta die i oratorūz
portari se fecit. ibiq: exitū suū dñici corpis & lā
guis pceptōe munuit. atz i nē discipulōz mas
n' ibecillia mēbra sustēns. erectus i celū mā
bus stetit. & vltimū spūz i nē vba orōnis effla
uit. Ipā at die q: vir de miguit ad xpm duo
bus frīb' vni i cella morā alā lōgo posito.
reuelano eadē mōstrata ē. Elidit nāq: vīā
lucidā pallijs strata. ac i numeris chorū scan
tē lāpadib' a cella bñ bñdici vsus onētē ad
celū tēdēt. Cui venerādo hitu vir desup clā
rus assistēs. eēt via quā cernerēt inq̄liuit.
Qui cū nescire se diceret ait. Nec ē via q: d' v
lect' vir dei bñdici' celū ascendit. Sepulc' vō
est i oratorio scī Joh. bap. qd destructa ara
apollinis ipe pstruxit. Floruit circa annos
dñi. dxxviii. tpe iustitū senioris.

XELX

De sancto Patrício

Strici' qui cepit

circa ānos dñi. cclxx. dū scotoz
regib' xpi passiōe p'dicaret. stans
aī eū & appodiās se sup ferulā quā manu te
nebat. & casu pedis regis supposuerat. cū acu
leo pedē pforauit. Rex vō credēs scūz epīm
ex industria h' facere. & se alit' fidē xpi n' posse
suscipere nisi filia p xpo pateret. patēt sustinuit.
Scūz h' itadē intelligēs obstupuit. & peca
bus regē sanauit a croti. puinnie obtinuit q
nullū venenosum animal ibidē possit viuere.
Qd nō solū obauit. imo etiā ligna & cona
illi' regis p'aria vt dicit sunt veneno.

Quodā vir onē vicini sui furat' fuerat &
comederat. Et cū vir sanct' sepi' horaret sa
nificare furē. q: cūq: ille essz. & null' cōparerz
dñi or' ipse ad eccliam puenissz. in vīuē suā

De sancto Patricio

xpi pcepit. ut i cur? vtrē ovis irasset coram
oib? balam daret. Qd faciū? Et egit res pe
nuētiā. et alij a furis sibi cauebāt. Erat ei cō
suetudo. oēs cruce q̄s videbat duore vene
rari. S; aū cruce q̄ndā magnā t̄pulerā iū
sam p̄terit. a suis at̄ locis amone? cur illas
nō videret n̄ inclinaverit. dū p̄ab? a dñore
q̄reret. cuius esset. audiuit vocē de sub terra
Hō vidisti q̄ ego h̄ sepul? sum paganus.
et signo crucis indign? Unfecit cruce illam
abinde tolli. B Cū beat? p̄daria? per
hyberniā p̄dicaret. et fructū ibi p̄modicū fa
ceret. rogauit dñm ut aliq̄d signū ostenderet
p̄ qd vel terrū penetrēt. Iussu igit dñi in q̄
dam loco circuli magnū cū baculo signa
uit. et ecce terra intra circuli se aperuit et pu
teus maxim? et pfundissim? ibi apparuit. Re
uelatūq̄ est b̄o patricio q̄ ibi qdā purgato
riū loc? esset. in quē q̄s vellet descendere alia
sibi p̄nia non restaret. nec aliud p̄ctis pur
gatorū sentiret. pleriq̄ at̄ inde nō redirēt. et
q̄ redirēt eos a mane vsq̄ in sequens mane
ibi dē moram facere oporteret. Adulū igit in
grediebant q̄ de cetero non reueriebāt. Ipo
longū igit ip̄s moruū patricio vir qdā no
bilis Nicolā? noie. q̄ p̄ctā multa cōmiserat.
cum eū delictorū suorū penetreret. et purgato
rium sanctū p̄daria? sustinere vellet cū an
tea. xv. dieb? ut oēs faciebāt se ieiunijs ma ce
rasset. ap̄to ostio cū clau que in qdāz abba
cia suabat. in p̄dictū puteū descendit. et qdā
ostiu a latere ip̄i inuenit. In qd ingredies
cū qdā ibi oratorū reperisset qdā mō acbi
albis induti oratorū intrauerūt et officij fa
cientes Nicolā? dixerūt ut p̄stans esset. quia
multa diabolū tēptamēta eū p̄currere oporteret
Cū ille p̄quireret qd adiutorū p̄ h̄re possit
dixerūt. Cū te penis affligi senseris. pun? ex
clama et dic. Ihu xpe fili dei vni misere mi
hi p̄ctōi. Recedētib? igit p̄dictis viris. cō
nuo assunt demones. et vi reuertat et sibi obe
diat p̄mo blandis p̄missionib? psuadēt asse
rentes q̄ eū custodiēt et ad p̄p̄ia incolumē
p̄ducēt. S; cū eis ille nullaten? obedire vel
let. p̄nus diuersas ferarū terribiles audiuit
voces parit et mugitus ac si oia elemēta cō

centerent. Ad qd cū ille terrore horribili pal
puaret. Ihu xpe fili dei vni misere mihi
p̄ctōi. pun? exclamauit. et statim ois ferarū
illaz tumult? terribilis p̄ceuit. p̄processit et
vltra ad aliū locū. et ibide adest demonū ml
tudo dicentiū sibi p̄daria? q̄ man? nostras
eu a feris p̄sequa q̄s. S; nūc potius in ap̄ies
affligi et torq̄ri. Et ecce qdā maximus ignis
et terribilis ibide apparuit. Dixerūtq̄ ei dēmo
nes. Nisi nobis p̄senseris in ignē te iactabi
mus cōburēdū. Qd cū ille reuocaret ip̄m ac
ceperūt et in illū ignē terribilē p̄cecerunt. Ibi
dū cruciaret p̄nus exclamauit. Ihu xpe.
zē. Statimq̄ ille ignis exiit et est. Ad aliū de
mō p̄cedēs locū vidit qdā viros i igne vi
uos cremari. et lamias ferreis cādētib? a de
mōib? vsq̄ ad viscera flagellari. aliosq̄ v̄
tres h̄ites de oisum terrā p̄ dolore morderē
et clamare. p̄darce p̄ce. Quos tūc demones
gū? flagellabāt. Aliosq̄ vidit q̄z mēbra ser
pētes vorabāt. et bufones ignis aculeis eo
rū viscera erubebāt. Qui cū eis assentire
nollet. i eū dē ignē et penas p̄cipit et eisdem la
minis et penis flagellat. S; cū ille exclamaf
set. Ihu xpe zē. a pena p̄dicta pun? liberat?
est. Deinde p̄cedit ad qdā locū vbi boies
sarragie frangebāt. vbi rota maria erat vnei
nis ferreis ignis plena. in q̄bus p̄ diuersa
mēbra boies erāt suspēsi. Quetam velocitē
voluebat q̄ globū ignis eminebat. Ipo ost̄
vidit maximā domū h̄ne foueas metallis
bulliētib? plenas. i q̄b? alij vni pedē. alij du
os habebāt. alij ibi erāt vsq̄ ad genua. alij vsq̄
ad ventrē. alij vsq̄ ad p̄ctē. alij vsq̄ ad col
lū. alij vsq̄ ad oculos. S; h̄ oia p̄currēs no
mē di iuocabat. p̄processit itēz et qdā latiss
mū puteū intuef. de q̄sum? horribilis fetor
intolerabilis eribat. indeq̄ boies vt ferrum
candētes in modū fauillaz erībāt. S; demōes
eos reimpingebāt. Dixerūtq̄ et demones.
Loc? iste quē aspicias est infern?. in q̄ noſter
dñs beelzebub biat. In ip̄m igit puteū te
iactabim? si nobis assentire recusas. Ipo ost̄
q̄z autē illuc iactat? fueris nullū inde remedi
um euadēti obinebis. Quos cū ille audis
re p̄neret. ip̄m arripientes in p̄dictū puteūz

De annūciatione dominica

iactauerūt. Quia tūc pehemēn dolore absorp-
tus ē. ut fere oblitus fuerit nomē dñi iuocare.
Sed dñi ille ad se rediēs Ihu xpe ꝛc. exclama-
set corde q. voce si potat. pñm⁹ idē ille susce-
pit. et oīs demonū militudo itaqz victa eua-
nuir. Ipsi procedēs ad locū aliū. vidit qñdā pō-
tē sup quē trāsire eū oportebat. q. qñdē erat
strictissim⁹. et istar glaci ei polu⁹ et lubac⁹. Ibi
q. fluui⁹ ingēs sulphure⁹ et igne⁹ fluebat. su-
per quē dñi trāsire se posse oīno desparēt. in-
recoḡdat⁹ vbi qñdē eū de tot mal⁹ eripuit. pñdē
ter accessit. et vñū pedē sup pōrē ponēs Ihu
xpe ꝛc. dicere cepit. Valid⁹ at clamor ad oī eū
terrunt ut subsistere vix valerz. Sed pñciūm
vbi pñciū. et secur⁹ māsūt. Deind aliū pedēz
posuit. et eadē vba ieravit. Et quolibz eniaz
passū eadē vba pñciū. sic secur⁹ trāsivit. Cū
ergo trāsissz i qñdā pñciū amenissimū dñe
vbi diuersoz floz mira suauitas redolebat.
Et ecce duo speciosi iuuenes ei apparuerūt
q. ipz vsqz ad qñdā ciuitatē speciosissimā ex
auro et gēmis mirabilē rutilatē pduxerunt.
De c⁹ porta odor mirabilē manabat. q. illū
qñdō recreauit q. nullū dolorē vltiorē sensis-
se videbat. Dixerūqz ei q. illa ciuitas padis-
ellz. In quē cū nicola⁹ irare vellz dixerūt ei
pñciū iuuenes q. pñmo ad suos redirz. et p lo-
ca p q. venerat eū redire opteret. dñm ones in
eū nō lederēt. hēo vñō tñm fugerēt. et q. post
xxx. dies i pace qñsceret et tñc illam ciuitatē ci-
uis ppetu⁹ irōret. Tñc nicola⁹ in ascēdēs
supra puteū se restituit inueni. et oīa oībus
q. sibi pñgerāt narrās. post xxx. dies in dño
feliciter requēuit.

C. A.
De annūciatione dñica.

Annūciatio dñica

Dr. q. tali die ab anglo aduent⁹ filij
dei i carnē fuit annūciat⁹. Cōgruūz
ei fuit ut incarnat⁹ filij dei pcederet angelica
annūciatio tripliciter. Primo rōe ordi-
pñciādi. ut scz ordo repationis rñderet ordi-
ni pñciātionis. Vñ sic dyabol⁹ temptauit
mulierē ut eā pñraberet ad dubitandē. et p
dubitandē ad cōsensum. et p cōsensum ad

lapsum. sic angel⁹ nūciat⁹ vñm. ut nūciā-
do excitaret ad fidē. et p fidē ad pñsum. et p
pñsum ad pñciēdū dei filiū. Secūdo rōne
mysterij anglica. q. ei angel⁹ est dei mīster et
su⁹. et beat⁹ vñgo electa erat ut essz dei mat. et cō-
gruū est mīster dñe famulari. pueniens fuit
vñbiē vñm annūciatio p angelum fieret.

Terno rōe lapsus angelici reparādi. q. a
enī incarnatio nō tantū faciebat ad repaiōz
humani lapsus. sz etiā ad repandē ruine
angelice. adeo angeli nō debuerūt excludi.
Vñ sicut lex mīlebris nō excludit a cogni-
tōe mysterij incarnatōis et resurrectiōis. sic
etiā nec angelic⁹ nunc⁹ imode⁹ vñm q. an-
gelo mediāte nūciat mulierē. Incarnatōis
vñm marie. et resurrectiōis marie magdale-
ne. Cū ergo vñgo beata a terno āno etatis
sue vsqz ad quartūdecimū annū in templo
cū alijs vñgibz exuisset et votū dñi fūda ea
stuate emississet nisi de⁹ aliter disponderet. eaz
ioseph despōsavit dño reuelātē. et Ioseph vñ-
ga frondēte. sicut i historia beate vñgis ple-
nus cōtinet. et in beblē vñde oñdus erat
necessaria nuptijs pñsursū. Ipa vñm
nazareth in domū parētū redijt. Ipa nazareth
interpretat⁹ flos. Vñ dñt Bern. q. flos nāsa
voluit de flore in flore et flos i tēpe. Ibi igit
angel⁹ ei apparuit et ipam salutauit dicens.
Aue grātia plena dñs tecū. bñdicta tu i mu-
lieribus. Bern. Inuitat nos ad marie salu-
tatōem gabrielis exēplū. Ioh⁹ is tripudiz et
refalutōis lucrū. Sz h pñmo videndū est
q. rē dñs matrē suā voluit despōsari. Sup
h assignat Bern. tres rōnes dices. Necessa-
rio despōsata est maria ioseph. qñtā p h my-
steriū a demonibz abscondit et a spōso vñm
tas cōprobat. et vñm istā pēcūdie qz fame
pūdet. Quarta rō est ut ab oī gradu mul-
eris obprobriū tolleret. scz iugatis vñgini-
bus et viduis. Vñ ipa vñgo in hoc triplia sta-
tu fuit. Quia ut viri ministerio vñretur.
Sexta ut matrimonij bonū cōprobaretur.
Septia ut pñm genealogie seriea texeretur.
Dixit ergo angel⁹. Aue grā pleā. Bern.
In vñtre grā deitatis. in corde grāa chari-
tatis. i ore grāa affabilitatis. in manibz grāa

De annūciatione dominica

miscdie et largitatis. **Idē.** Vere plena. q̄a de plenitudine ei⁹ capuit vniuersi. Captiui redē p̄tōs. eger curatores. iustos solatiores. p̄tōres venia. iusti gr̄as. āgeli lencia. deniq; tota trinitas gl̄am. fili⁹ hoīs hūane carnis subam

Dñs tecū. Dñs p̄tē tecū q̄ genuit quē cōcipia. et dñs spūscū de q̄ p̄cipit. et dñs fili⁹ quē carne tua iduis. sic dicit **Bern.** Bñdīcia tu in mulierib⁹. i. sup̄ oēs mlieres. q̄. s. eris mat̄ et vgo et mater dei. Triplici maledicto mlieres subiecte erāt. i. maledicto obprobrij maledicto peccati. maledicto supplicij. **Alia** ledicto obprobrij q̄ ad nō p̄cipietes. **Un̄** dicit **rac̄el.** abstulit dñs obprobrij meū. **Alia** ledicto p̄tē q̄ ad p̄cipietes. **Un̄** p̄s. Ecce i in q̄tāb⁹ p̄cept⁹ fuit. **Alia** ledicto supplicij q̄ ad p̄cipietes. **Un̄** i gen̄. In dolore paries zē. **Sola** āt vgo maria bñdīcia est in oēs mulieres. cui⁹ vgnitatis fecunditas addit. et fecunditas i p̄ceptu sanctitatis. et sanctitati i p̄uio cūditas. **Bicū** ergo gr̄a plēa sic dicit **Bern.** p̄p̄t q̄tuor q̄ fulserūt i ei⁹ mēte. q̄ fuerūt duo nō hūilitatis. reuerētia pudorū. magnitudo crudelitatis. martirij cordis. **B** **Dicit** tū dñs tecū. p̄p̄t alia q̄tuor q̄ fulserūt dēce lo. sic idē dicit. q̄ fuit marie sc̄ificatio. angelica salutatio. spūscū sup̄uēio. filij dī carnatio.

Bicū enā bñdīcia tu in mulierib⁹ p̄p̄t alia q̄tuor. q̄ sic idē dicit fulserūt i ei⁹ carne. q̄a sc̄z fuit vgnitatis p̄miceria sine corruptione fecunditatis. siue gūedine gūida. et sine dolore puerperarū. **Que** cū audis turbata ēi s̄mōe āgeli et cogitabat q̄lis esset ista salutatio. **Idē** ap̄paret laus vgnis i auditu i affectu et cogitatu. **In** auditu laudat modestia q̄ audit et tacet. **In** affectu p̄cūdia. **Un̄** turbata ē. **In** cogitatu prudētia. q̄ cogitauit q̄lis esset ista salutatio. **Turbata** ē autē de angeli s̄mone. non de ei⁹ vñdōe. q̄mā bñ vgo anglos sepe videbat. s̄z mīq; talia loq̄ntes audierat. **Idē** rursus rauē. **Uenerat** inq̄t angel⁹ blād⁹ i specie s̄z in s̄mōe terribili. **Un̄** quā leuē lencitauit vi sus. nūmū turbauit audit⁹. **Bern.** **Q̄** turbata est fuit vñdōe vgnitatis. q̄ nō p̄turbata. fornicatōis. q̄ tacuit et cogitauit prudētia et discretiōis. **Et** nūc angel⁹ p̄sonans en̄ dicit.

Ne timeas maria iuenisti gr̄am ap̄ dñm. **Bern.** Quā gr̄am. Dei et hominum pacē. mortis destructiōis. vite reparatōis. **Ecce** p̄cipies et p̄s filiū et vocabis nomē ei⁹. **Idē** m. i. saluato rē. q̄ saluū faciet p̄p̄m suū a p̄tōis eorū. **Idē** erit magn⁹ et fili⁹ alius. vocabit. **Bern.** **Idē** dicit **Ille** q̄ magn⁹ dicitur futurus ē magn⁹. i. magn⁹ hō. magn⁹ doctor. magn⁹ p̄p̄ta. **Dicit** āt maria ad āgelū. Quō fiet istud q̄mā viz nō cognosco. i. me nō p̄pono cogniturū. **Et** ita fuit vgo mēte. carne p̄posito. **Sz** ecce **Alia** na interrogat. et q̄ interrogat dubitat. **Cur** ergo sol⁹ **Zacharias** plagā taciturnitatis incurrit. **Sup̄** hoc p̄tē rauēntē assignat q̄ tu oī rōes dices. **Ille** p̄tōz cognitor non vba s̄z corda p̄iudit. **Idē** q̄ dixerunt s̄z q̄d senserunt iudicauit. **Erāt** ei interrogatū cū dīssi milis. spēs diuersa. **Idē** naturā credidit. ille dubitauit. p̄ natura. **Idē** ite gre ordinē q̄ ruit. ille q̄ de vult fieri nō posse p̄scribit. **Ille** repellēb⁹ exēplis nō accedit ad fidē. **Idē** sine exēplo p̄currit ad fidē. **Idē** mirat de p̄u vgnis. ille de p̄ceptu disputat. **Idē** gū. **Idē** ergo dubitat de facio. s̄z modū q̄rit ordinem. **Idē** cū triplex sit mod⁹ p̄cipiendi. natural. spiritualis. et mirabilis. q̄ istoz p̄cipiat sc̄ificatur. **Et** rñdens angel⁹ dicit ei. **Spūscū** āt sup̄ ueniet i te q̄ ip̄m tuū p̄ceptū efficiet. vñ et dē spūscū p̄cept⁹. et h̄ p̄p̄t q̄tuor rōes. **E**

Idē p̄p̄t oñsionē eximie caritatis. ut. s. oñdat q̄ ex ineffabili dei caritate vñ dei caro facit. **Idē** i. sic dñs dilexit mūdū zē. **Et** h̄ rō est m̄grī s̄mōz. **Sed** p̄p̄t oñsiones gr̄e absq; meritis. ut p̄ h̄ q̄ dicit p̄cept⁹ de spūscū oñdat q̄ sit ex sola gr̄a quā nulla hominū p̄cellerūt merita. **Et** h̄ estrano **Augustin.** **Tertio** p̄pter vñtē op̄atōis. q̄ sc̄z op̄atōe et vñtē spūscū p̄cept⁹ est. **Et** h̄ estrō **Ambrōsij.** **Quarto** p̄pter motū conceptionis. **Et** h̄ estrano **Augustinus** de sancto **Victore** **Adonij** vñtē ad p̄ceptionē naturalem est amor viri in mulierē. et amor mulieris i vñtē spiritū sancti singulariter ardebat. **Idē** i ei⁹ carne amor spūscū sancti mirabilia faciebat.

Et virtus altissimi obumbrabit ubi. **Idē** q̄

De annūciatione dominaica

fm glo. sic exponit. Umbra a luce et corpe ob
recto solet formari. et vgo sic purus homo plenitu
dine diuitans capere nequebat. et vbi altissimi ob
umbravit dñi in ea incorporea lux diuitans cor
pus suscepit humanitas. ut sic possit dei pan
is. Hanc expositio videtur tangere. Berni. qui sic ait
Quod spiritus est. nos vero umbra corporis sui. pa
uit se nobis ut per obiectum vivificet carnis videat
mō vbi in carne. solē in nube. lumē in testa. ce
reū in laterna fm Berni. sic exponit. quasi dicat.
Illū modū qd de spūscō accipies dei vbi xps
in suo secretissimo consilio obumbrando occulta
bit. ut sibi tantū notū habeat et nbi. Et si dicat
Quid a me quia. qd te mor experieris. Sci
es scies et felicitas scies. et illo doctore qd auctore
Ego nūciare missus sum vginale pceptum
nō creare. Et obumbrabit. i. te a vicio estu
refrigerabit. Et ecce elizabeth cognata tua.
et. Ecce dicit ut ostendat fesse magnū nouū
vicinū. Quatuor d' causis pceptū elizabeth
marie nūciat fm Berni. B. Idia ē cu
mulus lenae. scōda pfectio scie. tertia pfectio do
ctrine. quia obsequiū misericordie. B. ceni sic
Hieronymus. Sterilis cogit pceptū marie nūciat.
ut dñi miraculū miraculo addit. gaudium
gaudio cumulet. Et id qd pfectio decebat ut
vbi mor diuulgādū vbiqz. sciret pū vgo p
angelū qz audiret ab hoīe. ne mat' dei a cōsi
liis filij videret amota si eoz qd i terris tā ppe
gerunt remāssisset ignara. vbi id ponit ut dum
nūc saluatoris nūc pcursons edocet aduēt
re ipsos et ordinē tenēs. ipa postmodū scptor
rib' atqz p'dicatorib' referet vnatē. Et id ut
audies cognatā vetulā et grauidā. cogit u
uēcula d' obsequio. ut sic puulo pphē deī loc
obsequedi dño. et mirabili miraculū fiat de
miraculo. Itē Berni. Ba vgo rñsum festi
nanē. o dñi rñde vbi et suscipe vbi. pfer tu
um et suscipe diuinū. emitte trāsitorū et am
plectere sempiternū. surge curre apertū. Sur
ge p fidē. curre p deuotōz. aperit p sensionē
Tūc maria expāsis manib' et oculis ad
celū eleuatis ait. Ecce ancilla dñi fiat michi
fm vbum tuū. Berni. Elise in ore. alijs i au
re. alijs in manu vbi dei factū fuisse memo
ratur. Marie aut factū est in aure p angeli

cam salutationem. in corde p fidem. in ore per
fessionē. in manu p p'ecationē. i. vtre p
carnatōz. i. gremio p sustentatōz. in brachijs
p oblatōz. Fiat michi fm vbi tuū. Berni. Ho
lo ut fiat michi aut declamatorie p'dicatum.
aut figuratē significatū. aut imagiatorie som
natiū. et silenti inspiratū. psonalit icarnatū
corpuliter inuisceratū. Statimqz fili' dei in
vtero illi' pceptū est. pfect' dñs. pfect' hō. et in
ipā pma die pceptōis tāte sapiētie ac potētie
eruit qntē in tricesimo anno fuit. Tunc
surges maria abiit in mōtana ad elizabeth
Et cū eā salutasset Iohes i ei' vtero exulta
uit. Glo. Quia lingua nō poterat aīo exul
tātē salutat. et sue pcurSIONis officiū inchoat
Fuit aut in ei' obsequio trib' mēib' donec io
hannes nasceret. quē manib' suis d' terra le
uauit. sic in libro iustoz legat. In hac die
ut d' p multa ipm curricula dñs multa opat
est. Que qdē egregijs vbi' sic declarauit.
Salue festa dies qd vulnera nostra coerces
Angel' est missus. est passus i cruce christ'
Est adam fact'. et eodē tpe lapsus. Ob me
ritum decime cadit abel fr̄is ab ense. Offert
melchisedech. ysaac supponit aris. Est d' col
latus xp̄i baptista beatus. Est iherus ere
ptus. iacobus sub herode pempt'. Corpus
ra sanctorum cū christo multa resurgunt.
Laito dulce tamen p christū suscipit amen
E. Miles quidam diues ac nobilis se
culo abrenunciavit. et ordinem cisterciensium
introiuit. Et quia literas nesciebat. erube
scientes monachū tam nobilem psonam in
ter laycos deputari. dederūt ei magistrum.
si forte modicum addiscere posset. et sub hac
occasione inter monachos pmaneret. Sed
cum diu cum magistro fuisset. et nihil omni
no preter hec duo vocabula Elue maria di
scere potuisset. hec itaqz auide retinuit ut quo
cūqz deambularet. quicquid ageret. ea in
cessanter nominaret. Tandē morit' et in ci
miterio cū alijs fratribus sepelit'. Et ecce su
per ei' tumulū speciosū excreuit lilij et qdli
bet solum Elue maria literis aureis habebat
in scriptū. Currentes omnes ad tā grāde
spectaculum. terram de tumulo effoderunt

De passione domini

et radicellij de die defuncti pcedere reperit.
Intellerunt ergo cum tanta deuotione illa duo
verba dixerat. que dominus tantum bonore potius illu-
strauit. Quidam miles quidam pia castroz
bebat. et ocatrales singulis aliis spo-
liabat. v. g. in mrem di quidie solutabat. ne
p aliq impedimento emergenti ab ipsa salutari-
one aliq die cessare volebat. Accidit autem ut q
da vir religiosus et sanctus idem transiit faceret. et
ipm potius miles continuo expoliari iuberet.
Quia autem sanctus rogauit pdonea ut ipm ad dñs
suum ducat. q ad ipsz hz secreta q pferat. Et do-
ducit autem rogauit militem ut oēs d familia sua
et castro pgregari faceret ut eis ibi dñi ppo-
icaret. Cum autem pgregari fuissent alleant. Neq qz
h estis oēs. s. aliq adhuc deest. Cum cum oēs
se ibi deesse assererent. aiebat. Diligēt pgrate. et
aliquē inueniens abesse. Tūc vnus exclamās
dixit. qmā solus camerarius illuc n̄ visset. Ille
autem dixit. Vere ipse ē q solus deest. Ipso eo igr
cito mittit et in mediu deducit. Cum autem vix de-
vixisset. reuoluit terribili oculi caput istar i
sani agitabat. ne ppter accedere audebat. Quia
autem sanctus dixit ei. Eduro te p nomē dñi nri ie-
su xpi. ut qd sis nob edisseras. et ob quā cām
huc venis palā pādas. Cum illeridit deū
adiurat. p dēre cogor iur. Ego ei nō sū hō
s. demō q formā hōis accepi. et cuius cū
h milite sic p māsī illā noster pnceps me huc
milit ut die q h sue marie saluatoz n̄ diceret.
Diligēt obfuarē ut ei pte accepta ipz co-
tinuo strāgularē. et sic i mal opibz vna finiel
noster esset. Quacūqz ei die illa saluatoz di-
cebat ei pte hēre nō poterat. Et ecce autē die
in die diligēt obfuaui. et nullā diē qn eā sa-
lutaui ptermisit. Nec miles audies vehe-
ment obstupuit. et ad pedes viri dī se piciēs
penā postulauit. et i meli deinceps virā mu-
tauit. Quia autem sanctus dixit demōi. Ipse recipio ti-
bi dmon i noie dñi nri ihu xpi ut hunc abse-
das et talē actenus locū possideas. vbi nulli
gliofaz dei genitricē iuocā nocere psumas
h vbi iusta dedit demō abscedens euauit.
Et miles vix sanctū cū reuerētia et grāzaciō-
ne libez abire pmissit.

LI

LI

De passione dñi

Assisio christi fuit

ex dolore amara. et illusione despe-
ra. et ex vilitate multiplici fructu-
osa. Dolor autē causabat ex qnz. Ipso ex
eo q ipa passio fuit ignominiosa. et hoc ppter
ignominiosum locū q in caluaria vbi ma-
lefactores puniebant. Ipsopter ignominio-
sum suppliciu. quia morte turpissima p dē-
natus est. Erunt enim suppliciu erat latronum.
Et licet crux nūc esset multe ignomine. nunc
est in mēse glie. Unde Aug. Erunt q erat
suppliciu latronū. nūc trāsit ad frōres impas-
torum. Sicut enim bonorē de pultis supplicio
suo. quid pferet suo suo. Ipsopter ignomi-
niosum consorciu. quia cum sceleratis dñi
tutus est. id est. cū latronibz qui pmo erant
scelerati. sed postea vnus conuersus est. dis-
mas q erat a dētra. sicut dicit in euangelio
nicodemus. et alius damnat. s. zelinas. qui
erata sinistra. Vni ergo dedit regnū. alte-
ri suppliciu. Ambrosi. Vltor pietatis i cruce
pendens in singulis negociis pietatis of-
ficia diuidebat. psecutōem aplis. pacē disci-
pulis. corpus iudei. crucifixionibus vestimē-
ta. patri spūm. virgini paranimphū. latroni
padilum. peccatoribz infernū. crucē christia-
nis penitētiis cōmendabat. Ecce testamē-
tum qd fecit xps in morte pendens in cruce
Secundo ex eo qd fuit inulta. quia peccati
non fecit. et nō est inuētus dolus in ore eius
et ideo que venit indigna pena dolēda venit.
De tribz enim iniuste pcpue ei accusabāt. v.
delictet qz tribuni reddi. phibeat. qz se reges
dicebat. et qz se filiū dei faciebat. Contra has
tres accusandōes dicim in parascene in pso-
na saluatoris tres excusatores. Ipso pule me-
us qd feci tibi zc. vbi exprobat xpus tria be-
neficia eis collata. s. liberatoz ab egypto. re-
gimē in deserto. plātiōne vinee i loco opor-
mo. q si dicat xps. Accusas me d redditiōe
tribuni ponis grātiā agere deberes. quia
liberaui te a tributo. Accusas me quia dixi
me regem. ponis deberes grātiā agere. qz
regaliter paui te in deserto. Accusas me qd

De passione domini

me filium dei dixi. ponit deberes gratias agere quia
te in vineam meam elegi. et loco optio plantauit
Terno ex eo quod fuit ab amicis. tolerabilior enim
est dolor si patitur ab his qui aliquando cum deberet
esse eius inimici. vel ab his qui essent alieni vel extra
neus. vel ab his quibus aliquando comoda intulisset. Sed
in patitur ab amicis. id est ab his qui deberet esse suorum
cui. Item a prius. id est ab his de quibus stirpe natus est. De
his duobus dicitur per prophetam. Elicui me. et per me. Job. xxx.
Non mei qui alieni recessa me. Item ab his qui
multa bona contulerat. Job. vii. Multa bona
operatus sum eis. Berni. Deinde ibi quod dicitur
hoibus proferat. et quod magis abundantiissima
eis largitus est. et quod dura et aspera passus est
dura verba duriora verba. Durissima crucis
tormenta. Quarto de teneritudine corporis. unde
in figura dicitur de eo. ii. reg. xli. Ipse est qui tener
ligni vniculus. Berni. Deinde lapides
estis lapides percutitis molliores. de qui resonat
tinnit pietatis et bullit oleum caritatis. Item
Hieronymo. Traditur est in manus verberatus et illis
sacrosanctum corpus percutitur de capax flagel
la secuerunt. Quinto ex eo quod fuit vniuersalis
quod per omnes peccata per omnes sensus. Idcirco ei fuit huius
modi oculi. quia lacrimatus est sicut dicitur. Ihesu. v. Ber.
Ascendit in altum ut loqui audiret. forte clama
bat. ut nullus excusaret clamorem lacrimas addi
dit ut homo propateret. Et sic et his lacrimas fudit. si
resuscitatus de lazari. et super hierusalem. Itaque per me
lacrimae fuerunt amoris. Unde et quod cum vidissent
eum lacrimantes dixerunt. Ecce quid amabat eum
Scilicet de fuerunt passionis. Et sic de terne fuerunt
dolores Scilicet de fuit in auditu cum eis. obpro
bria et blasphemie interrogata sunt. Item per spiritum
sanctum: bini in quibus obprobria et blasphemias au
ditur. Unde ei excellentissima nobilitate. quia quoniam
tunc ad diuinam naturam fuit eterni regis filius. et
quoniam ad humanam de regia stirpe genitus. ita quod et
in quantum homo. fuit rex regum et dominus dominum. Ita
buit ineffabile veritate. quia ipse est via veritas et vi
ta. Unde de se uerba dicit. Sermo tuus veritas est. Filius
ei est sermo siue verbum patris. Habuit insuperabile
patris. quia omnia per ipsum facta sunt. et sine ipso factum
est nihil. Habuit insuper singularem bonitatem.
quia nemo bonum nisi solus deus. In his etiam audi
uit obprobria et blasphemias. Idcirco quod

quo ad nobilitatē. **M**at. xij. **N**ōne bicēsa
ba fili? **N**ōne mātē? dī maria zē **S**cdo
q̄ ad potestātē. **M**atth. xij. **H**ic nō ejus des
monia nisi in beelzebub p̄ncipe demoniorū
Ite **M**atth. xxvij. **A**lios saluos fec. seipm
nō p̄t saluū facere. **E**cce dicūt ipm ip̄otētes
cū in adeo potens extitit q̄ p̄secutores suos
sola voce p̄strauit. **M**ā cū interrogass. quē
queritis. illi r̄dissent. aīm nazarenū. z ipe
diuisset. ego sum. **P**rimo ceciderūt in terras.
Eug. **U**na vox turbā odijs plenā z ferocē
armis terribilē sine vllō telo p̄cussit. repulsi.
strauit. v̄tute latēns diuinitatis. **Q**uid iudi
catur? faciet. q̄ iudicand? **E**fec. q̄ d̄ regnurus
pōit. q̄ moriur? **P**otuit **T**ertio q̄ ad v̄
tatē. **Jo. viij. L**u d̄ te ip̄o testimoniū p̄bibe
testimoniū tuū nō est ver. **E**cce q̄ dicūt eus
mēdācē. cū in ipe sit via v̄tas z vita. **H**anc
v̄tatē pilat? scire v̄l audire n̄ meruit. q̄ ip̄us
fm v̄tatē nō iudicauit. **I**nchoauit q̄ppe iu
dicū a v̄tate. s̄ i v̄tate nō p̄māsit. z iō d̄ v̄ta
te q̄stionē merui ichoare s̄ n̄ meruit soluti
onē audire. **E**lia rō ē fm **E**ug. q̄re solutiōs
nō audiuit. q̄ cū illā q̄dēm feciss. subito p̄
illi in mentē p̄suetudo iudeorū q̄ solebat vn?
dimitti i p̄sca. z iō statim exiit z solutiōem n̄
expectauit **T**ertia rō est fm **E** bry. q̄ sciebat
q̄ q̄stio iā difficilis indigebat mlio ipe z mul
ta discussio. z ipe ad liberatōem xpi p̄pera
bat. z iō statim exiuit. **L**egit in euangelio
nicodemī q̄ cum pylatus **A**īm iterrogass.
q̄d est v̄tas. **A**īs ei respōdit **T**errae d̄ celo
est. **E**i pilatus. **I**n terris non est v̄tas. **V**ic
i **A**īs **Q**uō potest veritas esse in terris. que
iudicat ab his q̄ potestātē habēt in terris.

Quarta q̄ ad bonitatē. Dicebāt enī ip̄m
esse p̄ciōrē in corde. Job. ix. Nō scim⁹ q̄
bomo p̄ciōrē. Seductōrē i s̄mōe. Lu. xxiij.
Cōmouit populū docēs p̄ vniuersam iude
am. incipēs a galilea vsq; buc. Legis p̄ua
ricatōrē in ope. Job. ix. Nō est bichomo
a deo qui sabbatū non custodit. Lc.
tū fuit in odoratū quia magnum feroem
sentire potuit in loco caluarie vbi erant cor
pora feda mortuorum. Vñ dicit i scolasti
ca bystoria q̄ caluaries pprie est os caput

De passione domini

humani nudū. Un̄ q̄ ibi decollabāt rei. ⁊ multa ossa capuū ibi aspsa erāt. dicebat caluarie loc⁹ p̄ caluariū. Quarto fuit i gustu. Un̄ cū clamaret suū. dederūt ei acenū cū mura ⁊ felle mutū ut ex aceto cū mure tur. ⁊ ipi custodes a custodia cū liberarēt. tū ei crucifixos cū moni si acenū bibāt. et ex mirra paretet olfact⁹ ⁊ ex felle gust⁹. Aug⁹. Ipsi dō mero replet sinceritas aceto. inebriat felle dulcedo. adijcit inocētia reo. morit vna p̄ mortuo. Quinto fuit ita cū. q̄ in omnib⁹ p̄ib⁹ corp⁹ a plāna pedis vsq̄ ad vncē nō fuit i eo sanitas. d̄ h̄at q̄l̄ in oib⁹ sensib⁹ dolorē h̄uit dīc Berū. Caput angelicas tremendū spirib⁹ dēsiuare spinaz pūgit. facies pulcra p̄ filijs hoīm spūs iudeoz deurpat oculi lucidiores sole caligāt i morte. aures q̄ audiūt angelicos canē audiūt peiōz insul tias. os q̄ docet anglos. felle ⁊ aceto potat. pedes q̄ scabellū adorat q̄nā sanctū est cruci clauo affigūt. man⁹ q̄ formauerunt celos sunt i cruce extēse ⁊ clauis affixē. corp⁹ vberat. lāt lancea pforat. Et qd̄ plura. Non remāsit i eo nisi lingua v̄ p̄ p̄cōib⁹ exoraret. ⁊ in rēm discipulo cōmēdaret. **S**e cūdo ei⁹ passio fuit erilluō dēspecta. Quatuor ei⁹ vici⁹ fuit sibi illuū. Ipsi dō i domo anne vbi recepit spūa. alapas. velanōz oculoz. Berū. Clutū mū bone. Ipsi dō desiderabilē in quē desiderāt angli. p̄picere spūs in quinauerūt. manib⁹ p̄cussērūt. velop̄ derisone opuerūt. nec amaris vulnerib⁹ pepercit. Sedo in domo herodis q̄ cū fatuū ⁊ nō sane mēse est mās. ex eo q̄ nullū ab eorū sum h̄re poterat. p̄ derisōe cū veste alba induit Berū. Tu hō es ⁊ habes ferrū de florib⁹. et ego de⁹ ⁊ habeo coronam de spinis. Tu habes cyrobecas in manib⁹ ⁊ ego habeo clauos defixos. Tu i albis vestibus irpudias ⁊ ego p̄te derisus fui ab herode i veste alba. Tu irpudias cū pedib⁹ ⁊ ego laboram cū meis pedibus. Tu in chozeis brachia extendis in modū crucis in gaudiū. ⁊ ego ea in cruce extensa h̄ui in obp̄rū. Ego in cruce dolui ⁊ tu in cruce exultas. Tu habes lauis aperit⁹ ⁊ pect⁹ in signū pane glie. ⁊ ego lauis

effossum habui. p̄te. Un̄ reuertere ad me et suscipiā te. Sz q̄re dñs tpe sue passionis corā herode pilato ⁊ iudeis sic tacebat. Ipsi dō triplex rō. Ipsi dō rō est q̄ n̄ erāt digni audire suā r̄sioz. Scda q̄ reua peccauerat p̄ loq̄ citatē. ⁊ iō xps voluit sanctificare p̄ taciturnitātē. Terna q̄ q̄cqd̄ n̄ videbat totū calūniabāt ⁊ dep̄auabāt. Terno i domo Ipsi dō vbi milites clamidē coccinē circū dederunt ei. arundinē in manu dederūt. ⁊ coronā spinēā sup̄ caput ei⁹ posuerūt ⁊ genu flexo dicebant. Huc rex iudeoz. Illa āt spinea corona d̄ fuisse de iūcis marinis. q̄z acies nō min⁹ spina est dura ⁊ penetratua. Un̄ ⁊ sangnez de capite credit illa corona spinea extraxisse. Un̄ Berū. Caput illud diuinū m̄plici spinaz dēsiuare vsq̄ ad cerebrū p̄fixum est. Be aia sunt tres opiones. vbi scz aia p̄ncipalem habeat sedē. s. vel in corde p̄pter illud de cor de exeit cogitāōes male. ⁊c. vel in sanguine p̄pter illud Leuit. Aia ois carnis i sanguine est. Vel in capite p̄pter illud Et in clinato capite tradidit spūm zc. Ipsi dō triplicē opiones iudei ipso facto vident scilicet Ipsi dō vbi aiaz a corpe euellerēt q̄ h̄e iū ipam in capite. cum spinas vsq̄ ad cerebrū infixerūt. Querērūt in sanguine. cū eius venas in manibus ⁊ pedibus aperuerūt. Querērūt in corde cū ei⁹ lāt pforauerūt. Eōra has tres illusiones i parascēue p̄mūm⁹ aū reuelatōem crucis tres adoratōes dicēt. Agyos zc. q̄ ter adorātes. ter illū sum p̄p̄t nos. Quarto in cruce Ipsi dō xxiij. Ipsi dō principes sacerdotū illudētes cū semorib⁹ ⁊ scribis dicebāt. Si rex israel est descēdat nūc de cruce ⁊ credim⁹ ei. Berū. sup̄ hūc locū. Interim patiam maḡ exhibet. humilitatē cōmēdat. obediētiā implet. charitatē p̄ficat In bis nēpe vīrū gemmis q̄ tuos crucis cornua omanē ⁊ sup̄emū nēor caritas a dextris obediētia. a sinistris patia. radix oīm vīrū hūlitas in p̄fundo. Ipsi dō oia q̄ xps passus est Berū. v̄enit collegit dices. Ipsi dō mero q̄ diu vixero laborūz q̄ p̄tulit in p̄dicādo. sanguiōnū in discursū. vigilāz in orando. temptatōnū i ieiunando. lacrimaz in cōpanēdo. in s̄p̄iariū

De passione domini

in colloquendo. postremo punctione. sputorum
collapso. subannatione clauorum. et expia-
tionem. **E**t tunc passio eius fuit vultus
te multiplici fructuosa. **E**t vultus per se triplex.
scilicet per remissionem. gratie collationem. et glorie exhibi-
tionem. Et tria notant in titulo crucis. quod ibi
quod ad primum. nazarenus quod ad secundum. rex iudeorum quod
ad tertium. quod ibi erimus omnes reges. **D**e eius vultu
tate dicit Augustinus. Culpam deleuit christus. prout peritiam
et futuram. **P**ropterea peritiam tulit ea remittendo
peritiam homines ab eis retrahendo. futuram gratiam
quod vitarent perferendo. **D**e eius et vultu dicit Augu-
stinus. **A**dmoremur. gaulemur. amemus. laudemus
adoremus. quoniam per redemptionem nostram mortem
de tenebris ad lucem. de morte ad vitam. de corru-
ptione ad incorruptionem. de exilio ad patriam. de
luctu ad gaudium vocamus sumus. **Q**uam vultus
autem modus redemptionis nostre fuerit. per quatuor res
nobilis. videlicet. quod fuit acceptissimus ad placandum de-
um. congruentissimus ad curandum morbum. effica-
cissimus ad attrahendum gentem humanam. prout deus illi
in ad expugnandum humani generis inimicum.

Idem ergo fuit acceptissimus ad placan-
dum et reconciliandum deum. quod sic dicit Anselmus in libro
Cur deus homo. **N**ihil asperius et difficilius potest homo
pari ad honorem dei sponte. et non ex debito quod mor-
tem. Et neque quod magis homo potest se dare deo quod cum
se morti tradit ad honorem ipsius. et hoc est quod dicit
Ephraem. **T**radidit semen ipsum oblatorem et hoc
fuit deo i odore suauitatis. **Q**ualiter autem fuit
sacrificium nos deo placans et reconcilians dicit
Augustinus dicitur. **Q**uid tam grate suscipi possit quod ca-
ro sacrificij nostri corporis effectum sacerdotis nostri.
Ut quoniam quatuor considerant in omni sacrificio
cui offeratur. quod offeratur. per quod offeratur. et quod of-
feratur. idem ipse unus quod mediator per sacrifici-
um pacis reconcilians nos deo unus cum ipso ma-
neret cui offerebatur. unus in se faceret per quod offe-
rebat. unus ipse esset qui offerebat et quod offerebat.

De hoc autem quod per ipsum sumus reconcilians
idem dicit Augustinus. **Q**uia christus est sacerdos et sacrificium
dei et templum. **S**acerdos per quem sumus reconcilians
et sacrificium quod sumus reconcilians. deus cum sumus
reconcilians. templum in quo sumus reconcilians. **I**n
quo bus omnia habent reconciliandam parumpedentibus
Augustinus a persona christi reprobat dicens. **C**um esses

inimicus patri meo reconcilians te per me. **C**um
esses longe ego veni per redimere te. **C**um inter
omnes mores et siluas errares quoniam sum te. in lapide
des et ligna iuueni te. et ne luporum ferarumque rapi-
do ore lamiaris collegi te. **B**eneficentia mea pos-
taui te. per meo reddidi te. laboravi. sudavi
caput meum spinis opposui. manus meas cla-
uis obieci. lacea laqueo apui. tot non dico iniuriis
sed a sputantibus laniatus sum. sanguinem meum fudi
animam meam posui ut perducerem te mihi et tu diui-
deris a me. **S**ecundo fuit congruentissimus
ad curandum morbum. **C**ongruas autem attedat ex
parte temporis. ex parte loci. ex parte modi. **E**x parte temporis
quod ad hoc factus fuit et peccauit in mense marcio
feria sexta et hora sexta. et idem christus pati voluit in
marcio. quod idem die qui fuit annuntiatus fuit et passus
fuit in sexta feria et hora sexta. **S**ecundo ex par-
te loci. quoniam locus sue passionis tripliciter consideratur.
scilicet aut communis. aut specialis aut singularis. **L**ocus
communis fuit terra promissionis. specialis caluarie lo-
cus. singularis crux. **I**n loco autem communis prout
mus homo fuit formatus. quod in publico illis iux-
ta damascum in agro damasceno de fuisse for-
matus. **I**n loco speciali fuit sepultus. quod ibidem
ubi christus passus est adam de fuisse sepultus. **L**ocus
autem communis non fuit. cum secundum Hieronymum adam
ebrius morte sepultus fuerit. sic enim Iosue. xiiij.
expressit habere. **I**n loco singulari fuit deceptus.
non quod in illo ligno in quo christus passus est adam fuit
deceptus. sed peritiam deus. quod sicut adam deceptus fuit
in ligno. ita christus passus fuit in ligno. **I**n quo
dam in historia grecorum dicitur quod in eodem. **T**ertio
ex parte modi curandi. quod quidem modus fuit per si-
miliam et per pirariam. **P**er similitudinem. quoniam sicut dicit
Augustinus in libro de doctrina christiana. **P**er femi-
nam deceptus. per feminam natus. **I**dem homo homines
mortalis mortales. morte mortuos liberauit.
Elimbro. **E**x terra origine adam. christus ex virgine
Ille ad imaginem dei. hic imago dei. **P**er mul-
lierem stulticia. per mulierem sapia. **I**dem adam
nudus christus. **A**ltera pars arboris. una per crucem. **I**n
deserto adam. in deserto christus. **P**er pirariam. quod
nam per hominem secundum Hieronymum. peccauerat per superbiam
inobedientiam et gulam. **V**oluit ei assimila-
ri deo per scientie sublimitatem. transgredi preceptum
dei luxuriam. et gustare ponam suauitatem. **E**t

De passione domini

quā curatio huius fieri per piratū. idem modus
satisfaciendi gravior fuit. quod fuit per huius
anone. diuine voluntatis plenitudo et afflictio dem
De his tribus ad Iherosolimam. Iherosolimam semper
sui. quod ad primū. facit obedientiam. quod ad secundū. per ad
morem. quod ad tertium. **E** Terno fuit effica
cissimum ad attrahendum gentem humanam. Iherosolimam ei
saluo libertatis arbitrio magis ad amorem
suum et fiduciam gentem humanam attrahere potuit.
Qualiter per hanc amorem nos attrahat dicit
Bernardus. Super omnia reddit te amabilem bonae iesu
calix quem bibisti operis redemptionis nostre. Hoc om
ni amoris nostri facile dedicat tibi. Best
quod nostris amoris et bladii alliciat et iustitiam erigit
et cum stringit et vehemens afficit. Et tunc ubi
te exinanisti ubi te naturalibus radiis exuisti.
ubi pietas magis emicuit. ubi charitas plenius et
fulsit. ubi gratia amplius radiavit. Qualiter ad
fiduciam dei. Roma. viii. Qui enim pro proprio filio
suo non peccat. sed pro nobis omnibus tradidit il
lum. quod non enim omnia cum illo nobis donauit.
De hoc etiam Bernardus. Quis non rapiat ad spes
impetrandi fiduciam. quod et attrahit corporis dispo
sitionem videlicet caput inclinatum ad osculum
brachia extensa ad amplexum. manus peroratas
ad largiendum. labia apta ad diligendum. pedes
affixione ad nobiscum comanendum. corporis ex
tensionem ad letum nobis impediendum. **Q**
uarto fuit prudens ad expugnandum
huius generis inimicum. Job. xvi. Iherosolimam
na et percussit superbum. Et ultimo. Iherosolimam po
teris cape leuiathan bamo. Chastitatem enim ba
mū sue diuinitatis abscederat sub esca bu
manitatis. Et diabolus cape volens escas car
nis capere est bamo diuinitatis. De hac pru
denti capite dicit Augustinus. Venit redemptor et vi
ctus est deceptor. Et quod fecit redemptor caput
uatorum nostrorum. Tunc dicit mulier pulchra crucem suam
posuit in ea escam sanguinem suum. Iherosolimam po
luit fundere sanguinem non debitoris. propter quod
recessit a debitoribus. Iherosolimam debitorum apostoli po
cat cyrographum. quod quidem ipse tulit et cruci
affixit. De quo cyrographo dicit Augustinus. Eua
peccati a diabolo mutuauit. cyrographum
scripsit. fidei iussor ededit. et usura posteritatem
creuit. Licet a diabolo peccati mutuauit

quod preceptum dei sue prauersioni vel suggesti
oni consensit. cyrographum scripsit quod ma
num ad peccatum ventum porrexit. fidei iussorem
dedit quod adam peccato plenitudo fecit. et sic usura
peccati posteritatem creuit. Contra igitur con
temnentes hanc redemptionem quam nos de inimici
potestate reduxit. Bernardus. expugnando dicit in persona
christi. Iherosolimam pule meus au dñs. quod tibi facere po
tui et non feci. quod cause est quod inimico meo ma
gis liber fui quam mihi. nec ille creauit vos sed
nec pascit. Si parua huius vident intrans non
ille sed ego redemi vos. Quo precepto. Iherosolimam puz
auro corum patibuli vel argenteo. non sole aut luna
non salte angelorum aliquid. sed proprio vos cruore re
demi. Ceterum si negotia multiplici iure debita
est a vobis elicere famulam. omisso oibus.
mecum salte ex denario diurno puenite. Et
quod in morte christi tradiderit. iudas per auari
ciam. iudei per inuidiam. pilatus per amorem. idem vi
dendum est de pena a deo his inflata merito
bus peccati. Sed de pena et origine iude iuuenis i
legenda sancti matthei. de pena et exordio iude
orum i legenda sancti Jacobi minoris. De pena
autem et origine pilati in quodam historia licet apo
crifa sic legitur. **S** fuit quod rex noietyr
quod quidam puella nomine pilati filia cuiusdam molen
dinarii nomine attus carnaliter cognouit et de ea
filium generauit. Iherosolimam autem ex nomine suo et nomine
patris sui quod dicebat attus unum nomen composu
it et nato puero imposuit nomen pilatus. Cum
autem pilatus tres annos haberet ipsum pilatum ad
regem transiit. Habebat autem rex filium de regni
na coniuge sua qui fere pilato coetaneus vi
debat. Ipsi dum annos discretionis amigisset
sepius luctamine pugna et funda ad inimicū
colludebat. Sed regis legitimum filium ut geneie
erat nobilior. licet in omni loco pilato inueni
ebatur strenuior et omni genere certaminis
aprior. Ob hoc pilatus inuidie luore como
tus et felleo dolore stimularis fratrem suum latente
occidit. Quod rex audies vehementer doluit.
et concione conuocata quod de scelerato et homi
cida faciendum sit filio requisit. Qui enim omnes
reum mortis esse unanimiter acclamauerunt
Bex autem ad se reuersus iniquitatem iniquitate
noluit duplicare. sed ipsum pro tributo quod

De passione domini

annuatim debebat romanis obsidē misit. tunc
volēs in omni eē ab occasione filij. tū a tributo
romanoꝝ cupiēs liberari. Tūc enī ipse erat
rome filij regis frācie quē sūt rex miserat ro
mam. p. tribuna. Hūc pilat⁹ associat⁹. cum
se ab eo morib⁹ et industria pcelli videret. eū
inuidie stimul⁹ agitat⁹ occidit. S; cū romā
qđ de eo faciendū esset inq̄reret. dixerūt. Hic
si supuixerit qđ frēs necauit. obsidē iugulauit
reipublice p̄simū vnus erit. et colla ferocum
hostiū feror ipse domabit. Dixerūt ergo Cū
re⁹ mortis habeat i potos insula gēib⁹ illis
qđ nullū patiūt iudicē. iudex p̄ficiat. si forte
neq̄cia iporū p̄umacia edomet. si nō. qđ me
ruit panat. Missus igr pilat⁹ ad gentē ferro
cem et suoz iudicū p̄p̄ricē. n̄ inscius ad q̄s
missus sit. et q̄s p̄dula vite sue snia. tacere
p̄siderās vītā suare voluit et gentē nequam
ipse minis et p̄missis supplicio et p̄cio penitus
subiugauit. Q; igit ita dure gēis victor exi
it a potos insula p̄dū pilat⁹ nomē accepit.
Herodes autē boīs illi industria vī auduit
p̄lurijs ei⁹ p̄gaudēs. ipe v̄sur⁹ eū ad se mune
rib⁹ et internūcijs iuitauit et sup iudeā et hie
rusalē p̄tāre et vicē suā ei tradidit. Qui cū pe
cuniā innumerabile p̄gregass; nesciēs He
roderomā abiit. et infiniā pecuniā iuberio i
p̄aton obtulit. et ab eo sibi dari qđ ab herode
tenebat munerib⁹ ipe traxit. Hūc iulscemodi
cā facti sūt inimici pilat⁹ et herodes q̄adusq̄
ipe passiōis dñi eū sibi recōciliauit eo qđ dñs
ad se misit. Alia cā inimicie assignat in hy
storia scolastica. Quidā ei se filiū dei faciēs
m̄lios d galileis seduxerat. q̄s cū in garizim
deduxisset vbi dixerat se ascēsur⁹ in celū sup
ueniens pilat⁹ ipm cū oib⁹ occidit timēs ne
sūt iudeos seduceret. Ob hoc facti sūt inimici
qđ Herodes p̄sidebat galileis. Et vtrāq̄ cā
potuit esse vā. Cum autē pilat⁹ dominū
iudeis crucifigendū tradidisset. timēs tamē
offensā tyberij cesaris eo qđ p̄demnass; san
guinē innocentē. quēdā sibi familiarē p sui
excusandē ad cesarē destinauit. Interea cū
tyberij morbo graui teneretur. nūciat eidē
qđ hierosolymis quidā medicus esset qđ om
nes morbos solo verbo curaret. nesciens qđ

eū pilatus et iudei occidissent. Viri q̄s volu
siano sibi puato. Glade cui⁹ trās ptes mar
nas. dice q̄s pilato vt hūc medicū mibi mī
tar. qđ me p̄stine sanitati restituat. Cū autē ille
ad pilatū venisset et mandatū impatoris ex
posuiss; eidē. terrū pilatus. rui. diez induci
as postulauit. Infra qđ spaciū dñi volusia
nus quidā matrona qđ fuerat familiaris ie
su noie veronicā vbi nam xps iesus ineniri
posset interrogasset ait. Hec dñs me⁹ et de⁹
me⁹ erat quē pilat⁹ p inuidiā tradidit p̄dem
nauit et crucifigi p̄cepit. Tūc ille nimis do
lens ait. Vehementē doleo. qđ qđ mibi dñs
me⁹ iusserat explere n̄ valeo. Cui veronica.
Dñs me⁹ cū p̄dicādo circūiret. et ego ei⁹ p̄
na nimis inuitē carere volui mibi ipi⁹ depin
gi imaginē. vt dñi ei⁹ puaret p̄ntia mibi salte
p̄staret solamū imaginē sue figura. Cūq̄ lun
tū pictor deferre pingēdū. dñs mibi obui
auit. et qđ tenderē req̄siuit. cū cū vīc cām ape
ruissē a me petijt p̄nū et ipm mibi v̄nera
bili sua facie reddidit insignitū. Imagis er
go h⁹ aspectū si dñs tu⁹ deuote intuebit p̄
nuo sanitatis b̄nficio ponet. Cui ille. Est ne
b̄mō iūmago auro vel argēo cōpabil. Cui
illa Hō. s; pio affectu duorōis. Ecce igr p̄
ciscar. et videndā cesari imaginē deferā. et re
uertar. Venit igr volusian⁹ cū veronica ro
mā. diezq̄ tyberio impatori. Hm a te dū
desideratū pilat⁹ et iudei inuiste morti tradi
derūt. et p inuidiā crucis patibulo affixerūt.
Venit igr matrona qđā meū ipi⁹ iū ima
ginē deferens. quā si deuote p̄spereris. mor
sanitatis me b̄nficiū obtinebis. Cesar igr p̄
nis sericis vītā sterni fecit et imaginē sibi p̄nta
ri p̄cepit. Qui mor vīcā fuit intuit⁹ sanitatē
p̄stina ē assēcut⁹. Ip̄dōn⁹ igr pilat⁹ impio ce
saris capiti et romā p̄ducit. Audies cesar py
lātū aduenisse nimio furore p̄cū replet⁹ eū
ad se adduci fecit. pilatus autē tunicā dñi in
cōsulitē secū detulit quā indutā corā impa
tore portauit. Hec vī impator eū vidit om
nē irā deposuit. et ei p̄nū assurrexit. nec sibi
dure in aliquo loqui p̄ualuit. et qđ in eis ab
sentia videbat ita terribilis et fer⁹. nūc meū
p̄ntia inuenit quādammodo m̄asuer⁹. Cūq̄

De passione domini

eū licēnaſſi mor p cū terribili exandescit ſe
mifer clamās q̄a furore ſui pectoris mīme
oñdiſſet. Stāq; eū reuocari fecit. iurās cō
teſtās q̄ fili⁹ moriaſſet. nec pbaſſit cū viue
re ſup terrā. Qui vt eū vidit p̄mū eū ſalu
tauit cōm ai ferocitate abiecit. Alſi raniur
oēs mirabat i tpe q̄ ſic p̄ pilatū dū abelſer
candesceret. dū p̄ p̄ſeēt nībil ei aſpeloqui
poſſi. Adē diuio nutu p̄ſore alic⁹ xpiani
ſuaſu ipm illa tunica expoliari fecit. d̄ p̄ſe
ſtūā anūm ferocitate mor reſuplit. Dūq; d̄
hoc impator plūm miraret dicit eſt ſibi q̄
illa tunica fuiſſi dū u. Tūc impator ipm
in carcerē recipi uoluit. donec ſapiētī cōſilio
deliberaret qd̄ de eo fieri oporeret. Data ē
igit in pilatū ſinia vt morte turpiſſima dāna
ret. Et diēs hoc palat⁹ cūtello p̄prio ſe nece
uit i tali morte uitam finit. Cognita ceſar
morte pilatū dixit. vere mortu⁹ eſt morte tur
piſſima. cui p̄pria manus non peperit.
Alſi d̄ igit ingēnalligat⁹ in tyberim fluuiū
immergit. Spūs vō maligni i ſordidi cor
pori maligno i ſordido p̄gaudētēs i nūc in
aq̄s nūc i aere rapiētēs mirabiles iundatio
nēs in aq̄s mouebāt. i fulgura. tempeſtates
tonitrua i gñdines i aere terribili genera
bāt. Ita vt cūcū timore bombili teneret. Qua
p̄p̄t romani eū i tyberis fluuiū extrahētēs
deriſiōis cauſa ipm vigenā depozauerūt. i
rodano fluuiū inſeruerūt. Algēna enī d̄ q̄ſi
uia gebēne q̄erat tūc loc⁹ maledictiōis. p̄po
n⁹ d̄ biēna eo q̄ vt d̄ biēno ſit ſtrucia. S̄
ibi neq; ſpūs n̄ defuerūt ibi d̄ eadē opantes
Iſdoies ergo illi tūc inſeſtatiōs demonū nō
ferētēs paſſi d̄ maledictiōis a ſe remouerūt.
i illō ſepelēdū loſanne ciuiam i ſeruitio cō
miserūt. Qui cū nimis p̄ſatis inſeſtatiōib⁹
guarent. ipm a ſe remouerūt i i qdā puteo
mōtib⁹ arcuſepto inſeruerūt. vbi adhuc rela
tōe q̄ d̄ qdā diabolice machiādes ebul
re vident. Iſu cuſq; i p̄dicta hiſtoria apocri
ſa legit. Que vix recitāda ſuſcitōis iudicio
relinq̄t. Nota in q̄ hiſto. ſcol. legit q̄ py
lat⁹ a iudeis accuſat⁹ e ap̄d tyberiu d̄ violē
ta inocētū inſeſtatiōe. q̄ iudeis reclamanti
b⁹ una gies gēnū i nēpo ponebat. i q̄ pecu

niā reſpoſuā i corbonā i ſuos redegerat vſuſ
ind̄ faciēs aq̄ductū i domū ſuā. Et p̄ his oī
bus depozat⁹ eſt lugdunū in exiliū vñ oīū
dus fuerat vt ibi obp̄bū gēis ſue moreret
Iſdomit eē ſi in illa hiſtoria p̄net vītātē. q̄a
p̄mo iā edictū dederat vt lugdunū i exiliū de
pozaret i q̄a n̄ reuerſiōe voluſſam ad un
peratorē ibi fuerit depozat⁹. S̄ poſtmodū
tyber⁹ audies. q̄lū ipm occidiſſi. ipm de exi
lio educi i ad ſe romā adduci fecit. Eusebius
aūt i beda i ſuis croniciſ n̄ dicit ipm i exili
um relegatū ſi tātū q̄ i mltas calamitates i
adē p̄p̄a manu ſe pemit.

De feſtiuitatib⁹ que

occurrūt infra tpe reconciliatiōis.

Icto de feſtiuita

b ub⁹ q̄ occurrūt infra tpe diuatiōis
qd̄ inceperat ab adā i durauit vſq;
ad moylem. qd̄ ip̄s rep̄nateccia a ſeptuāge
ſima vſq; ad palca. Sequē videre de feſtiui
tatib⁹ q̄ eueniūt infra temp⁹ reconciliandi
qd̄ ip̄s rep̄nateccia a palca vſq; ad octa
uam penthecoſtes.

III

De reſurrectiōe xp̄i.

Reſurrectio Iſu

ſu i terna die a paſſiōe ip̄i facta eſt.

Circa āt ip̄s reſurrectiōs diuſi ſe
p̄p̄ ordinē ſuū p̄ſiderāda. Iſd̄io q̄lū reſur
q̄ trib⁹ dieb⁹ i trib⁹ noctib⁹ i ſepulcro iacu
it. i i terna die reſurrexit. S̄cō q̄re n̄ ſtanū
vt mortu⁹ eſt reſurrexit. ſi vſq; i die ierum
expectauit. Tercio q̄lū reſurrexit. Quarto
quare reſurrectiōem ſuā accelerauit nec vſq;
ad generalē reſurrectiōs diſtulit. Quinto p̄
pter qd̄ reſurrexit. Sexto quēns apparuit re
ſurgēs. Septio q̄lū ſanctos p̄ſes q̄ erāt i lim
bo inde eduxit i qd̄ ibi egit. Circa p̄mū
notandū q̄ ip̄s trib⁹ dieb⁹ i tribus noctib⁹
in ſepulcro fuiſſe d̄. ſm Aug⁹ ſinodoche.
vt p̄ma dies accipiat ſm p̄ſi ſui poſtremā
ſecūda dies ſm ſe totā i integram. terna ſm
p̄ſi ſui p̄mā. ſic erūt tres dies. Et q̄libet

De resurrectione domini

bon diez suā noctē habuit pcedēte. Lucem
fm bēdā mutat^r est ordo ⁊ curs⁹ diez ac no-
ctū. Anteā ei dies pcedebāt ⁊ noctes seqbā-
tur. p⁹ passiōz at hōrdo mutat^r est. ita q⁹ no-
ctes pcedūt ⁊ dies sequūt. Et h⁹ mysterio cō-
gruit. qmā hō pmo d⁹ die grē cecidit i noctes
culpe. p xpi⁹ at passiōz ⁊ resurrectiōz d⁹ nocte
culpe rediit ad diē grē. Circa scdm scien-
dū est q⁹ uenies fuit ut nō statim qm mortuus
fuit xps resurget. s⁹ vsq⁹ i diē tertiu expecta-
ret. ppt qnqz rōca. Prio ppt significatiōez.
vt lcz ex h⁹ significat^r glux sue mors curauit
nostrā duplā morē. iō vna die integra ⁊ du-
ab⁹ noctib⁹ iacuit i sepulcro vt p diē ielliga-
tur lux sue mors. p duas noctes nostra du-
plex mors. Et hāc rōz assignat glo. sup illud
Luc. xiiii. Oportuit xpm pati. Scdo
ppt pbarōz. q⁹ sic in ore du oz vltimū testiu
stat omne pbū. sic i trib⁹ dieb⁹ expit q⁹ om-
ne factū. ⁊ iō vt morē bñ pbarē ⁊ se pballe
ōnderet. trib⁹ dieb⁹ iacere voluit i sepulcro.
Tertio ppter sue potestatis oñsionē. q⁹ si
statim resurrexisset. nō videret pntē bñe po-
nēdi aiaz suā sic resurgēdi. Et h⁹ rō videt m⁹
gl. i. Co. xv. sup illo. qmāz xps mortu⁹ est ⁊c.
Iō inq⁹ de morte pmittit vt sic vā mors oñ
dū. ita vā resurrectio oñdat. Quarto p-
pter restaurādoz pfiguratiōz. Hāc rōz assig-
nat IDe. rauen. di. Tres dies voluit ei sue
sepulture. q⁹ i celo sit restauratur⁹. q⁹ i terra
reparatur⁹. q⁹ apō inferos redēptur⁹. Qui-
to ppt tripliciter stat^r iustoz repñtatiōz. Hāc
rōz assignat Grego. supzech. di. Sexta feria
xps passus est. sabbato qeuit i sepulcro. dñi
coāt diē resurrexit a morte. Idēs at vita ad
huc nob⁹ sexta feria ē. q⁹ i angustijs ⁊ dolori-
bus cruciamur. Sz sabbato q⁹ i sepulcro q⁹
escum⁹ q⁹ reqē aie p⁹ morē inueniem⁹ dñi
coāt die a pñtōe octauo. cuz corpe a morte
resurgim⁹. ⁊ i glia aie etiā cū carne gaude⁹.
Dolor ergo nos i sexta feria. reqēs i septia ⁊
glia excipit in octaua. Idēc Grego. Cir-
ca tertiu. s. q⁹ resurrexit. Iñtādū q⁹ pmo
surrexit potēt. q⁹ vñte ppna. Jo. x. Idētem
bēo ponēdi aiam meā ⁊ iter lūmē diē. Jo.
hā. ii. Soluētēplū h⁹ q⁹ i trib⁹ dieb⁹ exatib⁹

illo. Secōdo felicitatē. qz deposita oī misia. **Ma-**
thei. xvi. Ipsi ostēdūt sūt sur. p. v. in galilea. **Sal-**
leat intereat trāsmigratio. **E**brai. ergo qñ
resurrexit in galileam pcessit. qz de misia ad
glām. d. corruptiōe ad incorruptiōez transiuit.
Leo papa. Ipsi passiōez xpi ruptis vinculis
moris. infirmitas in virtute. mortalitas i et
nuitatē. numelia trāsijt i glām. **T**ertio vult
qz capta pda. **H**iere. iij. Elscēdit leo d cubili
suo z p dō gentiū se leuauit. **I**te Job. Cum
exaltat. fuero a ira oia trabā ad meipsum. i.
Eū exaltat. fuero a ira aiām meā. i. educen
do d limbo z corp. de sepulcro oia trabā zc
Quarto mirabiliter. qz remanere clauso se
pulcro. Sic ei exire clauso manū ptero eri
uit. z ad discipulos ianuis clausis intrauit.
sic nūmz existēte clauso sepulcro inde exire
potuit. **U**n legi i bistoria scol. qz cuidā mo
nachō scilaurēij rome extra muros anno
ab incarnatiōe dñi. **M**. xj. mirāt d angulo
suo qā cancer erat insoluto pecto ante illuz
vor in aere facta est. Sic potuit xps clauso
exire sepulcro. **Q**uinto vacat. qz in corpe vō
z pprio. **S**ex autē modis se pē resurrexisse p
bavit. **P**rio panglīm q nō mentit. **S**ecōdo
fregitē apparitiōez. **P**er bec duo ostēdit se pē
resurrexisse. **T**ertio p comestiōē. p qd pba
uit q nō arte magica. **Q**uarto p palpatiōez
p qd pbaui q i vō corpe. **Q**uinto p cāctū
cū ostēsiōē. p qd pbaui q in eodē corpe in q
mort. fuit. **S**exto p dom. clausis ianuis i
gressiōē. p qd ostēdit q glificatus surrexit.
Ite ei oēs dubitatiōez circa xpi resurrectiōez
vident fuisse in discipulis. **S**exto surrexit i
mortalitē qz nūq. d cetero moritur. **R**o. vi.
Xps resurgēs ex mortuis iā nō moritur zc.
Bic emi Dionysii in epla ad **H**emophiluz
xpm etiā p ascēsiōē cuidā scō viro noīne
carpo dixisse. **P**arat. sum rursus p boib.
saluādis pan. **P**er qd videt si possibile esset
ad buc p hominib. mori patuū esset. **B**eu.
lit ei pdictus carpus a vir mire sanctitatis be
ato **D**ionysio vi in eadē epla pūct. q cum
qdā infidelīū fidelez quendam puerisset.
adeo carp. molestetuli vt ex B infirmitatē i
curreret. **T**āc autē sanctitatis erat vt nūq.

De resurrectione domini

celebraret qñ sibi celestis visio inferret. Sed
cū p̄p̄rius q̄ pueris de ore debere. deū m̄
quidie exorabat ut abutis de q̄daz amboz sil
imilicordibz abutis p̄p̄rius. Et ecce circa no
ctis mediū dū euigilaret bāc ordē facerz
subito dom⁹ i q̄ erat i duo diuisa fuit. a q̄daz
fomaximēla ibidē apparuit. Respiciesqz sur
sū vidit celū ap̄u. a ibidē iēm circūdatū mē
titudine angloz. Deinde iuxta fomacē p̄p̄ri
ci duo viri remulū stare cernit. q̄ a sp̄itibz
de fomace p̄cedētibz. moribz a iuolūtibus
violēt in fomacē trahēbāt. necnō a q̄b⁹ dā
alijs viro ip̄ingēbāt. h̄ vidēs carp⁹ adeo in
istoz vindicta dēctabat ut sup̄iorē q̄dē vīl
onē iuēt p̄tēneret. a i boz vindictā. tot⁹ intē
tus maneret. ita q̄ p̄lū mōleste ferebat q̄
in fomacē nō cūo cadēbat. Adē cū difficul
ter in celū respēctis. a p̄diciā vīlōz ut p̄us vi
disset. ecce ihs boiū illoz mibi⁹. ex sup̄cele
sti throno surrexit. vīlqz ad illos cū mīlū
dine angloz descēdēs manū erēdit et ip̄os
eripuit. Dixitqz ihs carpō. Alīdū erēta p̄
cute p̄ me. de cetero ei par⁹ sum rursus p̄ bo
minibz saluādis par⁹. h̄ mibi amicus nō q̄
alij peccē boies. h̄ h̄c āt vīlōne quā recuat
dyonisi⁹ grāb⁹ p̄bi posuim⁹. E Circa
qñū q̄rēdē expectauit cū alijs resurgere qñ
scz fuit general⁹ resurrectio. Sciendū est q̄ p̄
pter tres rōes noluit differre. Idio p̄pter
corpiis dignitatē. Cū ei illd corp⁹ cēt dignissi
mū et eo q̄ erat deificatū siue diuinitati p̄mi
tū. nō fuit decēs ut iādiu sub puluere iaceret
Vñ p̄a. h̄o dabis sanctū tuū. a corp⁹ sc̄ificā
tū. a deificatū. vide cor̄upciōz. h̄e psalmi.
Surge dñe i requiē tuā tu a archa sc̄ificati
onis tue. Et vocat archa sc̄ificatiōis corpus
illd q̄d fuit p̄tēnū diuinitatis. Scdō p̄pter
fidei firmitatē. Si ei nūc n̄ resurrexissz. fides
p̄lisset. nec v̄x deū cū aliqz credidissz. q̄d p̄z
ex h̄ q̄ in passione excepta b̄nā v̄gine oēs fidē
amiserūt. scz cognita resurrectiōe ip̄am recu
perauerūt. i. Co. x. Si xp̄us non resurrexit.
vana ē fides nr̄a. Terno p̄pter nr̄e resurre
ctiōis exemplariatē. raro em̄ inueniret qui re
surrectiōz futurā sp̄ara nisi eā in exēplo p̄cel
sisse videret. Et p̄p̄ hoc b̄t apl̄a. Quia si xp̄s

resurrexit a nos resurgem⁹. Q̄ ei⁹ resurre
ctio est cā exēplariā nr̄e resurrectiōis. B̄reg.
Exēplo dñs mōstrauit q̄d p̄misit in p̄mio
ut sic oēs ip̄m resurrexisse fideles cognosce
rēt. ita in sc̄ip̄is i fine mūdi p̄mia resurrectiō
nis speraret. Idē h̄o p̄l⁹ q̄z triuānam esse
mōrē voluit. ne si i illo resurrectiō differret i
nob̄ oīno desperaret. Idē habem⁹ spem re
surrectiōis nostrē p̄siderata gl̄ia capitis no
stri. Circa qñū scz p̄p̄ q̄d resurrexit. sc̄is
dum q̄ p̄p̄ q̄tuor magnas vīlūates nr̄as
resurrexit. Est ei⁹ resurrectiō opans iustifi
caciōem p̄ciōz. docēs nouitatē mōz. gene
rans spem de receptiōe remunerādoz. a
causans resurrectiōz oīm. De p̄mo Ro. iij.
Tradit⁹ est p̄pter delicta nr̄a a resurrexit. p̄
pter iustificaciōz nr̄am. De scdō Ro. vi. Sic
xp̄s resurrexit a mortuis p̄ gl̄iam patris. ita
a nos in nouitate vite ambulem⁹. De tertio
i. Idē. Qui p̄p̄ magnā misericordiā suā
resuscitauit nos i spem vite p̄ resurrectiōem
xp̄i a mortuis. De q̄rto. i. Co. x. Ch̄istus
dñs resurrexit a mortuis p̄m̄ne dom̄icūz
qñā q̄dē p̄ boiem mōis a p̄ boiem resurre
ctio mortuoz. Et notandū q̄ sic p̄z p̄dici
cia. xp̄s in sua resurrectiōe q̄tuor habuit. p̄
p̄ia. Idmū est q̄ nr̄a resurrectiō vīlqz i
finē differi. sua v̄o die terna celebrata est. De
cundū q̄z nos p̄ illū resurgam⁹. alle v̄o per se.
Vñ Elm̄. Quō potuit adiutorūz sui cor
poris q̄rere resuscitādi q̄ alios resuscitauit. Ter
tium est q̄z nos in cineremur. scz corpus ei⁹
in cinerari nō potuit. Quartū est q̄z sua re
surrectiō est nr̄e resurrectiōis causa efficiens
exemplariā a sacramētali. De p̄ma causa
glo. sup̄ psal. Eld̄ v̄es p̄z demorabit̄ flēt⁹. Et.
Resurrectiō xp̄i est causa efficiēs resurrecti
onis aīe in p̄nā. a corpiis in futuro. De scdā
i. Co. x. Si xp̄us resurrexit. De terna
Ro. vi. Et quō xp̄s. B Circa sextū
scz quōtēs resurgēs apparuerit. notandum
est q̄ ip̄adie resurrectiōis apparuit qñqz vici
bus. a alijs dieb⁹ sequētib⁹ enā qñqz vicib⁹.
Idio enī apparuit Marie magdalene.
Job. xx. Itē Marci. vi. Surgens Iesus
mane p̄ma sabbatū apparuit p̄mo Marce

De resurrectione

Secdo vt oñderet se mortuū p pñōnibus
 Ap. Ath. x. Nō veni vocare iustos s; pñōres

Quinto apparuit discipulis congregatis
vni. ⁊ significat religiosos cū foris qñq3 sen-
suu clausos. Job. ix. Iste qñq3 apparitiones
ip̃a die resurrectionis facte sūt. ⁊ bas repñtat
sacerdos ī missa qñq3 se p̃ies ad ip̃sum. s3
terna ṽsio ē cū silēto. q3 significat terna appari-
tionē faciā petro q̃ nescit vbi ṽl qñ scā fuerit

Septimo discipul' piscatib'. Jo. vi. et si
gnificat p'dicantes q' sunt piscatores hominum.

benib⁹ i cenaculo vbi i crebilitate eoz⁹ di-
ricia cordis exprauiit. **M**ar. vi. p⁹ q⁹ intel-
gim⁹ p⁹ciōesi i pndenario t⁹asgressiōis posi-
tos. q⁹ dñs aliqui⁹ vilitat⁹ mifericordiē. **B**e-
camoz vltio apparuit discipul⁹ extimb⁹ i mōte
olueti. **L**u. vi. p⁹ q⁹ significat⁹ mifericordes z mi-
sericordiē oleū diligētes. **D**e **B**loco ascēdi i
celū. q⁹ p⁹teras ad oia v⁹ p⁹missiōem hñs zc.
Lu. iij. **E** **S**ūt z alietres apparūōes
q⁹ referūt i ipa die resurrectiōis facie. s⁹ tñ **B**e-
textu n⁹ bēt. **I**dia q⁹ apparuit iacobo iusto
i. iacobo alpheu. d⁹ q⁹ apparūōe iuuenies i legē
da ipi⁹ iacobi. **A**lia q⁹ ipa die apparuisse de
iōseph. sic legi⁹ i euā. nicodemi. **I**hā cū audis-
sent iudi q⁹ iōseph corp⁹ ihu a pilato pensset
z ipm i monumēto suo posuiss⁹. indigna ad-
uersus eū ipm ceperūt. z i q⁹da cubiculo vili-
gent⁹ clauso z sigillato reduserūt. p⁹ sabbatū
eū occidere volētes. **E**t ecce i⁹ ipa nocte re-
surrectiōis suspēsa domo a q⁹ttuo⁹ angulis
ad eū i⁹rauit. z facie e⁹ extersit. z osculū d⁹dit
z iud⁹ saluis sigill⁹ eū educēs i domū suā i ar-
maib⁹ ipm adduxit. **T**ertia q⁹ añ ceteros
v⁹gum maria apparuisse credit. s⁹ h⁹ ab euāgel-
istis taceat. **I**hoc romana eccia approbare
videt⁹ q⁹ statim ipa die apud sanctā **M**ariā
celebrat statōz. **S**i ei h⁹io nō credit. q⁹ null⁹
euāgelista testat⁹. p⁹sequēs e⁹ v⁹ p⁹ resurrectiōis
nūq⁹ sibi apparuerit. q⁹ vbi v⁹ q⁹n null⁹ euā-
lista edisserit. s⁹ absit v⁹ talē mrem talis fili⁹ ta-
li negligētia deboneauerit. **S**z iō forsan h⁹
euāgeliste subicerūt. q⁹ eoz⁹ fuit officiū so-
lūmodo resurrectiōis testes inducere. mres
aut⁹ ad testificandū p⁹ filio iducere eos nō de-
cuit. **S**i enī vba exiraneaz femiaz delirame-
ta v⁹sa sūt. quō nō mag⁹ mrem p⁹ filij amore
crederet⁹ delirare. **I**hoc igr⁹ euāgeliste scribe-
re noluerūt. s⁹ p⁹stān reliq⁹rūt. **B**ebu⁹ ueniz
mairē pus lenificare d⁹ resurrectiōe quā āplis
us ceteris p⁹stat doluisse d⁹ morte nē mairē p⁹-
tereat q⁹ ficalios cōsolari festinat. **I**hoc enī
Amb⁹ testat⁹ i n. l. ij. d⁹ v⁹gim⁹ dicēs. **V**idit
mairē resurrectiōis dñi. z p⁹ma vidit z credidit.
Vidit maria magdalena q⁹zuis adduc ipa
nutaret. **S**eculū⁹ q⁹z agēs d⁹ xpi apparūōe sic
d⁹. **S**emp v⁹go manēsbu⁹ se milib⁹ q⁹stans

domini

Luce palā dñs p̄s obtulit bōa mat. Grā-
dia diuulgās miracula. q̄ fuit olim. Et duc-
mēnter h̄ sit redēns et iudex. **S** Be-
sepio aut̄ i ylio h̄ p̄siderādo q̄l scōs p̄rēl
q̄ erāt i limbo x̄ps eduxit. et q̄d ibi egit euā ge-
lū agie nō explanauit. Aug⁹. in in q̄dā ser-
mone et nicodem⁹ i suo euāgelio aliquatē
h̄ oñdūt. Alii sciūs Aug⁹. Alioq̄ v̄t x̄pus
sp̄m tradidit. v̄nua sue deuau aia ad in-
feroz p̄funda d̄scēdit. Et q̄z tenebrarū minuz
q̄i q̄dā dep̄daro splēdit. ac terribil' atq̄ulz
aspiciētes eū ip̄ie ac tartaree legiōes fr̄ite in-
q̄rere ceperūt dicētes. Q̄n est iste iā fons. iā
terribil' iā splēdit. iā p̄clar⁹. Alioq̄ ille qui
nobis s̄bōit fuit. nūq̄z nob̄ talē mortuū mi-
sit. nūq̄m inferis talia munera destinauit.
Quis est ergo iste q̄ sic inirep̄d⁹ nostros fi-
nes ingredit. et nō solū nostra supplicia non
peret. v̄z etiā alios de nostris v̄ncul' absol-
uit. Ecce ip̄i q̄ sub nostris solēbāt suspirare
tomētis. insulāt nobis de p̄cep̄ione salutis
et nō solū iā nūl' verent̄ h̄ insup nob̄ mūn-
tur. Nūq̄z h̄ sic mortuū sup̄bierūt. Nec ali-
q̄n sic potuerūt leuē ēē capui. v̄t q̄d bucistū
adducere voluistis. P̄ncēps noster perijt
ois leticia tua. iluci diuersa sūt gaudia tua
Dum tu x̄pm suspēdis in ligno ignozas q̄n
ta damna sustineas in inferno. p̄ istas cru-
deliū voces infernaliū. ad imp̄iū dñi omēs
ferret p̄fracti sūt rectes. et ecce innumerabiles
sanctoz p̄p̄i eius genib⁹ p̄uolū lacrimabi-
li voce dicebāt. Et dūenisti desiderabil' redē-
pro: mūdi. Et dūenisti quē desiderātes quoz
indie expectabam⁹. Descēdisti p̄ nobis ad i-
feros. noli nobis deesse cū reueri⁹ fueris ad
sup̄os. Alcedē dñe J̄hu inferno expoliato.
et autore mortis suis v̄nculis irremō. redde-
iam leticiā mūdo. succurre inq̄unt. iā seua
exigūe penas. miserādo resolue capiuos
dū bices absolueres. dū alcederis d̄fende-
mos. Nec Aug⁹. In euāgelio āt nicodem⁹
legit q̄ carin⁹ et leuci⁹ filij symeonis senis cū
x̄po resurrexerūt. et anne et cāyppe et nicode-
mo et ioseph et gamaliel apparuerūt et ab eis
adiuran q̄ x̄ps apud inferos gessit narraue-
runt dicētes Eū esse cū om̄ib⁹ patrib⁹

nostris patriarchis i caligine tenebrarū. sub-
to fac⁹ est aure⁹ sol' color purpure⁹ q̄z et res-
galis lux illustrās sup̄ nos. Staumq̄z Adā
humani generis pat̄ exultauit dicēns. Lux
ista ē auctoris lūis sempit̄m. q̄ nobis p̄misit
mittere lumē coetmū suū. Et exclamauit isa-
ias dicēs. Nec ē lux patris. fili⁹ dei sic p̄dixit
cū essem viū⁹ in terris. J̄dopul⁹ q̄ abulabat
in tenebris vidit lucē magnā. Tūc sup̄uenit
genitor noster symeon. et exultās dixit. Glo-
rificate dñm. q̄ ego x̄pm infanē natū i ma-
trib⁹ suscepī i templo. et cōpulsus sp̄s sancto
dixit. Hūc viderūt oculi mei salutare tuum.
Q̄d post h̄c. J̄d⁹ h̄ sup̄uenit q̄dam heremi-
cultor. et interrogat⁹ a nob̄ q̄s es dixit. Ego
sum J̄obes q̄ x̄pm baptizauit. et a n̄ facie eius
pare v̄s et p̄ui. et ip̄um oñdī digito dicēns
Ecce agn⁹ dei. et descēdi nūciare vob̄. q̄ i
primo est ip̄m v̄sicare vos. Tūc s̄b̄ dixit
Cū uisēs ad portas paradisi rogare dñm v̄t
transmuteret mibi angelū suū v̄t daret mi-
hi de oleo mie v̄t ungerē corp⁹ patris mei
ade. cū essem infirm⁹ apparuit michael āgel⁹
dei dicēs. Noli laborare lacrimis oñdō p̄p̄e
oleū ligni misericordie. q̄ nullo mō poteris
de illo acapere nisi q̄n cōplē fuerint q̄nq̄z mi-
lia ducēt āni. Nec audiētes oēs patriarche
et p̄p̄ete exultauerūt magna exultatiōe. Tūc
sathā p̄ncēps et dux mortis dixit ad infernū
J̄dēpa te suscipe i h̄m q̄ se gl̄iat x̄pm filiū dei
esse. et bō est timēs mortē dicēs Tristes āni-
ma mea vsq̄z ad mortē. Et multos quos
fecit curuos sanauit. et claudos erexit. B̄n-
dens infern⁹ dixit. Si potēs es tu q̄lis ē bō
ille J̄esus q̄ nūc mōrē. potēne tue aduersa
tur. Nam si dicit se mōrē. capere te
vult et venibit i sempiterna secula. Cui sa-
thā. Ego illū temptauit. et p̄p̄m aduersū
illum excitauit. iam lanceā exacuī. et acenū
miscui lignū crucis p̄p̄am. i primo ē mos-
eius v̄t p̄ducā eū ad re. Cui infernus. Ip̄se
ne est qui suscitauit Lazāz quem tenebam
Cui sathā. Ip̄se est. Cui infernus. Conu-
ro te per virtutes tuas et meas ne p̄ducas eū
ad me. Ego enim cū audiui imperium v̄bi
eius contremui nec ip̄m lazārum conuincere

De sancto Secundo martire

poni. sed excutens se vi a q̄la sup oēm agili-
tate salies exiit a nob. Et cū h loqr̄t. sc̄tā ē
por vi tonitruū. di. Tollite portas principes
v̄as. ⁊ eleuam̄ porte et̄nales. ⁊ introibit rex
gl̄ie. Ad hāc vocē cōcurrerūt demones ⁊ bo-
stia enea cū vecib⁹ ferreis clauserūt. Tūc di-
xit dauid. Hōne ego p̄betam dicēs. Cōsu-
teat dñs iē. q̄ prius portas ereas ē. Facta
est uex por maḡ dicēs. Tollite portas p̄n. ⁊c
Thōes infern⁹ q̄ duab⁹ vicib⁹ clamauerat
q̄ si ignorās dixit. Quis est iste rex gl̄ie. Cui
dauid. Dñs fortis ⁊ potēs. dñs potēs i p̄lio
ip̄e est rex gl̄ie. Tūc rex gl̄ie supuenit. ⁊ et̄nal
tenebras illustrauit. Et exēdēs dñs manū ⁊
tenēs dexterā ade dixit. Ista tibi cū omnib⁹
filijs tuis iustis meis Et ascēdit dñs ab infe-
ris ⁊ oēs sancti sunt ei secuti. Dñs at̄ tenens
manū ade tradidit michaeli archangelo ⁊ i-
troduxit eos i paradysum. Quib⁹ occurrerūt
duo viri vetulsi diez ⁊ interrogati sūt a sc̄is.
Qui estis vos q̄ nobiscū in infernis morui
nondū fuisse. ⁊ i paradiso corpore collocati
estis. Et r̄dit vn⁹ ex eis. Ego sum enoch q̄
buc trāslatus sum. Hic autē helyas q̄ buc
curru igneo assumpt⁹ est ⁊ adhuc morēnō
gustauim⁹. s̄ v̄sq̄ i aduentū ant̄xp̄i refua-
ti sum⁹ cū eo platuri. ⁊ ab eo occidēdi. ⁊ p̄-
tridū ⁊ dimidiū diē in nubibus assumēdi.
Et cū h diceret. ecce supuenit ali⁹ vir ponās
in humeris crucis signū. Qui interrogat⁹
q̄s esset dixit. Ego latro fui ⁊ cū ihu crucifi-
xus fui. ⁊ credidi ip̄m esse creatorez. ⁊ oram
dicēs. Admō: esto mei dñe dū veneris i re-
gnū tuū. Tūc dixit mibi. Amē dico tibi ho-
die mecum eris i paradiso. Et dedit mibi istud
crucis signū dicēs. Hoc porās ambula i
paradysum ⁊ si nō dimiseris te ingredi angelus
custos paradisi. oñde illi signū crucis ⁊ dicēs
ad illū. Q̄ xp̄s q̄ nūc crucifir⁹ est transmisit
me. Et cū h fecissem ⁊ dixissem angelo stanz
aperiēs iroduxit me. ⁊ ad dexteram paradisi
collocauit me. Cū h carū ⁊ leuā locū fu-
issent. subito trāsfurati sunt. ⁊ ampli⁹ visi
nō sunt. Gregori⁹ q̄ nicen⁹ v̄l̄m q̄dam
libros Aug. de hoc eodē sic ait. Confestim
et̄na nox inferoz x̄po descēdere resp̄nduit.

mor ferruginei ianitores talia int̄ se vmbro-
sa silenna metu incumbēte submurmurant
Quis nā ē iste terribil⁹ ⁊ nimio splēdore cho-
ruscus. Hūq̄ talē noster excepit tartarus.
Hūq̄ i nr̄as cavernā talē euomuit mūdus
Inuasor est iste n̄ debitor. effractor est ⁊ de-
structor. n̄ p̄ciō: s̄ p̄dator. iudicē videm⁹ nō
supplicē. veni pugnare nō succumbere. er-
pere nō manere.

LIII

De sc̄o Secundo martyre

Secundus dicitur

q̄ si p̄dēs. i. se honestate morz cō-
ponēs. v̄l̄ secūdo d̄: q̄ si secūdas. i. obsecūdas
a. mā dāns dñi obipans. v̄l̄ secūdo q̄ secum
dux. fuit ei su⁹ dux. q̄ rōne sensualitatis bñ p̄
fuit. ⁊ ip̄as ab oē op⁹ bonū p̄duxit. v̄l̄ secūdo
d̄: respectu p̄mi. Due ei sūt vie cūdi ad v̄taz
Istā p̄ p̄nie lamētū. Sc̄da p̄ martyrium.
Iste autē martyr p̄ciōsus n̄ solū iuit p̄ p̄mā
h̄ enā p̄ secūda.

Et cū miles strenu⁹ ⁊ athleta xp̄i
egregi⁹ martyr q̄ dñi gl̄iosus i ciui-
tate astēli martyrio coronatus est.

Cui⁹ gl̄iosa p̄nna p̄dicta ciuitas illustrat. et
eo velut singulari patrono letat. Hic a biō
colocero q̄ a sambacio p̄fecto i ciuitate astē-
li i carcere tenebat fide xp̄i edoct⁹ ē. Cū igr̄b.
marcian⁹ i terdonesi ciuitate detineretur i
carcere. sambaci⁹ illuc p̄fisci voluit vt eum
faceret i molare. Secūdo autē tāq̄ cā solaciū
secū est p̄fectus beatū Marcianū videre d̄:
siderās. Cum ergo extra ciuitatē astēsem fu-
issent. columba sup secūdu descendit ⁊ ca-
pit eius insedit. Cui dixit Sambaci⁹. Q̄
de secūde q̄dij nostri te amāt. vt etiam aues
celestes ad te visitandū trāsmittāt. Cum autē
ad tanagrū fluuiū puenissent vidit secūdu
angelum dñi super aquam ambulantē ⁊
sibi dicentē. Secūde fidem habēas ⁊ sic sup
idolozum cultores ambulabis. Cui Sam-
baci⁹. Frater Secūde deos audio ad te
loquentes. Cui Secūdu. Ambulem⁹
ad desideria cordis nostri. Cum v̄o ad bu-
rinā flumen puenissent. angelus similiter

De sancto Secundo martire

ibide sibi apparuit. eiqz dicit. Secūdo credo in deū an forte dubitas. Cui secūdo. Credo vitatē passionis et resurrectionis ei? Cui sambuci? Quid est qd audio dīe. Cū at terdo nam igredere. marciā ad pceptū angeli de carcere extens secūdo apparuit. eiqz dicit. Intra secunde viā vitatis et pge ut accipias palmā fidei. Sambuci? dicit. Quis est h q nob qsi somnās loqit. Cui secūdo. Tibi sōmūs sibi amonitio et sōmō ē. Id? H secūdo mediolanū iuit. et faustini et iōnā q i carcere dīnebat angel? dñi ad se extra ciuitatē adduxit. et ab eis bapalma qdā nube aqz pbeie suscepit. Et ecce subito colūba de celo venit. et corp? et sanguine dñi deferēs ea faustino et iōnate tribuit. Bedi aut faustini cor pus et sanguine dñi secūdo ut ad marciā dñi deferret. Bediēs igr secūdo cū iam nor ēet. et ad ripā padī veniss. angel? dñi frenū accipiens eiqz sup padū ipm trāsugit. et vsqz terdonā in carcere ad marciā cū iroduxit. Bediēs secūdo marciā mun? faustini. et ipel lud sumēs dicit. Corp? et sanguis dñi me cū su in vūā eternā. Tūc ad mādān angli secūdo dūo carcere et iuit ad suū hospiciū iuit. Id? H marciā caputale sūaz a cepit et secūdo corp? ei? rapiēs sepeluit. Qd audies sambuci? ipm ad se vocauit. eiqz dicit. Quā nū video xpianū te ēē pferis. Cui secūdo. Vere xpianū pfero: me ēē. Cui sambuci? Quā nū video malā morē dīderas. Cui secūdo. Illa tibi pon? debet. Cūqz sacrificare nollet iussit eū expoliari. Et atqz āgelus dñi affuit et vestē sibi paui. Tūc sambuci? cū i eculeū suspēdū tādiu torqri fecit don? ei? bāchia a suis cōpaginib? solueret. Et cū fuisset sanuā pstine a dñorestituit. iussit eū i carcere reduci. Elbi dñi ēet angel? dñi ad eū venit eiqz dicit. Surge secūdo seque me: dūcā te ad creatorē tuū. Tūc ipm vsqz i ciuitatē astēlem pduxit. et eū i custodia pbierat collocet? et saluator cū eo posuit. Quē vidēs secūdo ad eius pedes se pēcit Cui saluator. Noli timere secūdo. qz ego sum dñs de? iū? qz te de oib? malis eripia. Benedicensqz eis ascendit i celū. Ad dñe igr sambuci? ad car?

cerē misit. Qui carcere qdē signatū inuenerunt. secūdo vō nō inuenerūt. pgens autē sambuci? de terdona ad ciuitatē astēlem. ut salte collocet puniret. iussit ut pōict? collocet: rus sibi pferat. Et ecce nūciauerūt sibi qz secūdo cū collocero ēet. Quo audito eos ad se adduci fecit. eiqz dicit. Quomāz dñi nostri sciūt vos esse pemptores suos vos insimul mori volūt. Cū aut sacrificare nollet picē cū resina liquerit fecit et sup eoz capita fundi. et in ora eoz iactari. Illi at hoc tāqz aquā suā iussimā cū magno desiderio bibebāt. et voce clara dicebāt. Quā dulcia faucib? meis eloquia tua dñe. Tūc sambuci? sup eos dedit sūaz ut secūdo i ciuitate astēsi decollaretur collocet? vō albiganiū miter? et ibide puniret. Cū at bñs secūdo decollat? fuiss. ecce angli dñi corp? ei? tulerūt et ipm cū mltis laudib? et cāu sepulture dederūt. Passus est autēz terno kalē. apulio.

LIII

De sancta maria egyptiaca

Stria egyptiaca

q peccatrix appellat. xlvj. annis iheremo arullimaz viam duxit. quā circa ānos dñi. cdx. ipe claudij iurauit. Quidā aut abbas noie zozimas dñi iorda ne trāssit. et bēni magnā pcureret. si forte aliqm scūz pēz iueniret. vidit qndā ābulā: tē nudo nigroqz corpe et ex icēdio sol exusto. Hecāterat maria egyptiaca. Stātiqz h fūga arripuit. et zozimas p? eā veloci? currere cepit. Tūc ait illa. Abba zozima qd me plesqis. Ignosce mibi. nō possū facie meā ad te puertere eo q mlier sum et nuda. s. palliū tuūz mibi porrige ut possis sine pēcūdia te videre. Qui se noiari audies stupefact? palliū tibi u. et i trā pstrat? ut se bñdicet? rogauit. Cui illa. Eld te pat bñdictio magis spectat. quē sacerdonij dignas ornat. Ille ut audiret qnōz me et officiū ei? sciret āpli? mirabat? et se bñdici obui? pēcabat. Tūc illa. Bñdictus deus redemptor animaz nostraz. Cūqz illa extē: sis manib? oraret vidit eam qsi vnu cubitū mensura eleuari a terra. Tūc senex dybua:

De sancto Maria egyptiaca

re cepit ne forte spūs esset. et fingēdo orōs fa-
ceret. Cui illa. Satisfaciat tibi deo q̄ me pec-
catricē mlierē in iudō spūm existimasti. Tūc
30. annos illā p̄ dñm iurauit vt p̄ditiōs suā
ei enarrare deberet. Cui illa. Ignosce mibi
pat. q̄ si tibi statū meū narrauerō veluta s̄-
p̄tē territ⁹ fugies. et aures tue a s̄monibus
meis p̄tamiabūt. et aer a sordib⁹ polluet. Cū
q̄z ille pebemet instaret dixit. Ego frater egypti
pro nata sum. et eras mee anno alexandria
veni. ubi q̄z. xvij. annis publice libidini me sub-
ieci. et nulli vllatenus me negauit. Cū autē bo-
mines regiōis illi⁹ p̄ adoranda sc̄a cruce hie-
rosolimā ascēderet. rogauit nautas vt me se-
cū dimitteret phisici. Cū vō me dñaulo req̄-
reret dixit. Nō habeo frēs aliud naulū sed p̄
naulo corp⁹ meū habeo. Sicq̄z sumpt⁹
rūt me et corp⁹ meū nauli grā habuerūt. Cū
āt hierosolimā puēssim et p̄ adoranda cruce
vsq̄z ad fores ecc̄ie cū alijs duēssim. sub-
ito et inuisibilē repulsāz patior. nec int̄irare p̄-
mitto. Itēz atq̄z itēz pueni vsq̄z ad limē
ianue. et subito iuriā panebar repulse. cū n̄
oēs libez haberet aditū. nec aliqd̄ inueniret
impedimētū. Rediēs igit ad me et cogitans
q̄ hoc mibi obseclez meozūmanitate accid-
ret. pect⁹ meū cepi manib⁹ tūdere. lacrimas
amarissimas fundere et a cordis iūmo gūie
suspirare. Bepiciēsq̄z vidi ubi imaginē bea-
te v̄ginis marie. Tūc ipam lacrimabiliter ex-
orare cepi vt p̄ditiōz meozū veniā impetraret.
et ad adoranda cruce sanctā me intrare per-
mitteret. p̄mittēs me seculo abrenūciaturaz.
et de cetero castā mansurā. Cūq̄z B̄orassim
et in noīe beate v̄ginis fiduciā recepissim. fo-
res itēz ecc̄ie adit⁹ et sine aliquo ipedimento
ecc̄iam intravi. Cū autē sanctā cruce deuot⁹
sime adorassim qdā mibi tres nūmos tribut-
it de q̄b⁹ tres panes emi. Et diuinq̄z vocē di-
centē mibi. Si iordanē trāsieris salua eris.
Iordanē igit trāsii et in hoc desertum veni
ubi. xlvij. annis nullū penit⁹ hoīez vidēs māsī
Illi autē tres panes quos meū deuulsi istar
lapidis p̄ipa durauerūt. et. xlvij. annis mibi
ex his comedēdo suffecerūt. Vestimēta autē
mea iam dudū putrefacta sunt. Decē septez

primis annis in hoc deserto a temptatiōib⁹
carnalibus molestata fui. sed nūc p̄ dei grā
nam omnes vici Ecce oīa opa mea tibi nar-
raui. et rogo vt p̄ me ad deum p̄ces fundas.
Tūc senex ad terrā p̄stratus in famula sua
dñm benedixit. Cui illa. Obsecro te vt in die
dñice cene ad iordanē redeas et corp⁹ dñici
tecū feras. Ego autē ibidē tibi occurrā et d̄
manu tua corpus sacru⁹ suscipiā. Itēz a die
qua huc veni p̄munionē dñi nō accepi. Be-
diens igit senex ad monasteriū euoluto an-
no dñi dies cene appropinq̄ret. tulit corp⁹ do-
mici. et vsq̄z ad ripā iordanis veniens ex
alia ripa mulierē stantē p̄spexit. Que supra
aquas facto crucis signaculo iuit et ad senē
vsq̄z puenit. Quā videns senex obstupuit et
ad pedes eius humiliter se p̄stravit. Cui illa.
Vide ne feceris. cū sacramēta dñica penes
te habeas. et sacerdotij dignitate refulgeas.
S̄ obsecro vt sequēti anno ad me pater redi-
re digneris. Tūc illa facto signo crucis sup̄
iordanis aquas iuit. et beremī solitudinē pe-
tijt. Senex vō ad suū monasteriū rediēs se-
quenti anno ad locū in q̄ secū p̄mo locutus
fuerat veni. et eā ibidē expirasse repperit q̄ la-
crimari cepit et ipam tāgere nō p̄sumpsit.
Dixitq̄z iura se. Ego qdē corpusculū sacre
sepelire volebā. sed timeo ne tibi displiceat.
Itēceco cogitāte vidi iuxta caput suū lrasī
terra descriptas. ita p̄mētes Sepeli 30. anna
marie corpusculū. reddē terre puluerē suū et
ora p̄ me ad dñm. ad c⁹ p̄ceptū sc̄da die a p̄l-
reliq̄ b̄ seculi. Tūc senex p̄ certo cognouit.
q̄ mor⁹ vt dñi sacramēta acceperit et ad desit⁹z
rediit. vñ finiuit. Illudq̄z desertū qdē 30. an-
nas p̄. xx. diez spaciū vix ambulauit. illa in
vna hora p̄currit et ad deū migrauit. Cūq̄z se-
nex terrā fodere s̄ neq̄ret vidi leonē ad se ve-
nientē māsute dixitq̄z illi. Sc̄a h̄ mlier p̄ce-
pit sepeli corp⁹ suū. et ego cū sim senex fode-
re n̄ possū. nec enā aptū habeo ferramētum
Tu ergo terrā fode vt possim et corp⁹ san-
ctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere et ap-
tā foueā p̄pauit. Quo pacto leo vt agn⁹ mā-
suet⁹ abiit. et senex ad suū monasteriū glori-
fias deū venit.

De sancto Ambrosio

LV

De sancto Ambrosio.

Ambrosio dicitur

ab ambra qđ est spēs valde redolē
et p̄ciosa. Ip̄e ei ecclē valde p̄cios
eruit. et in dictis et in factis suis valde redo
luit. Et dicitur abrosio ab ambra et syos qđ ē de
q̄i ambra dei. Be nāq; p̄ ei q̄i p̄ ambra vbi
q; redolēt. Fuit ei et est bon^{us} odor xpi i oī lo
co. Et dicitur ab abor qđ est pat̄ luis. et syos qđ ē
puul^{us}. q; pat̄ i mīor filioz spūali generatō
ne. lūosus i sacre sc̄pture exposiōe. et puul^{us}
in sua bñl p̄uersatōe. Et sic dicitur i glosario.
ambrosio odor vlt̄i sapor xpi celestis. Ambrosia
esca angeloz. ambrosiū celeste mellis fauuz.
Fuit ei celestis odor p̄ odoriferā samā. sapor
p̄ p̄replatoz iūternā. celeste mellis fauū p̄ dul
cē sc̄pturaz expōitōz. esca angelica p̄ gl̄iosaz
fructoz. Et vñ sc̄ptur paulin^{us} nolan^{us} ep̄s ad
Augustinū.

Ambrosio fili^{us} ambrosij p̄fecti rome
cū i cū nabul^{us} ario p̄torū eēt polū
et dormiret. exāmē apū subito vent
ens facie ei^{us} et oīta p̄pleuit vī q̄i alueolūz
suū miraret p̄t et exiret. q̄ postea euolantes
i t̄a aeris alitūdinē s̄leuare sūt vī bñanis
ocul mīme vident. Quo pacto fr̄it^{us} pat̄ ait.
Si vixeris iūstul^{us} iste aliqđ magnū erit. p̄
ea cū adoleuiss^{et} et videret m̄rē et sororē sa
crā v̄gūne man^{us} sacerdotib^{us} osculari p̄e lu
dēs sororū dexterā offerēbat. asserēs et libi
ab ea fieri oporere. illa vō vt adolescētē ne
scitē qđ diceret respuebat. Rome igit̄ lris
erudit^{us} cū c̄is p̄torū splēdore poraret. a valē
uniano impatore ad regēdū liguriā emiliā
q; puincia direct^{us} est. Cūq; mediolanū ve
niss^{et}. et ibi tūc ep̄s deess^{et}. veniit ip̄s vī libi
de ep̄o p̄uidet. s; cū mē arrianos et cathol
cos d̄ligēdo ep̄o seditio n̄ modica oriret. al
luc amb^{rosius}. cā sedōe seditōnis p̄erit. et statim
por infans insonuit dicēs ambrosiū ep̄m.
Cui^{us} vocē oēs vnanimēs p̄senserūt. Ambrosiū
ep̄m acclamātes. Quo ille cogit vt eos a se
terrorib^{us} remoueret ecclāz exierit iūbunal cō
scēdit et p̄ s̄uē dūne suā iōmēta p̄sonas ad

biberi iussit. Qđ cū faceret. ip̄s nihilomin^{us}
acclamabat. Ip̄d cūm tuū sup nos. Tūc ille
urbat^{us} domū rediit et p̄biam p̄fiteri voluit
qđ vt ne faceret reuocaret^{us} ē. Ip̄d publicas mul
eres publice ad se i gredi fecit vībis vīsis abe
lectōe ip̄m reuocaret. S; cū nec sic p̄ficeret
s; sp̄ populū peccatū tuū sup nos acclama
re videret fugā media nocte petiit. Cūq; n
cinū p̄gere se putaret. mane ad porā ciuita
tis mediolanēsis q̄ romana d̄ inuenit. Qui
inuenis cū custodiret a ip̄lo missa est relatiō
ad clementissimū impatorē valentinianum
Qui summo gaudio accepit q̄ iudices a se di
recti ad sacerdotū peterent. Letabat enī p̄
bus p̄fect^{us} q̄ vbi suū fuerat i eo adimpletū
Dixerat enī cū p̄fiscētū mandata donaret.
Vade age nō vt iudex s; vt ep̄s. Ip̄d edēte re
latiōe itez abscedit. s; inuēt^{us} cū adhuc esset
ibecum in^{us} baptizat^{us}. et octauo die in ep̄alem
cathedrā sublimat^{us}. Cū aut^{em} p̄ annos q̄ttuor
romā iussit et soror sua sacra virgo ei^{us} dexte
rā oscularē. subridēs ait. Ecce vt dicebat^{us}
bi sacerdotis manū oscularia. E Cū
aut^{em} in q̄ndā ciuitatē p̄ q̄daz ep̄o ordinando
iussit. et electō iūstina impat̄re et alij be
renici p̄ra diceret volentes vt aliq; de sua se
eta ordinaret. vna de arrianoz iugimb^{us} im
pudentior ceteris tribunal cōscēdit et beatus
ambrosiū p̄ vestimentū apprehēdit. volens
ip̄m ad p̄e mulierē trahere. vt ab eis celus et
ecclesia cū iniuria pelleret. Cū ambrosi^{us} ait
Et si ego indign^{us} iūz tāto sacerdotio. abia
men nō veniit in qualēcūq; sacerdotē ma
nus iungere. Cū iūmere debuiss^{et} iudiciū di
ne tibi aliqđ iungat. Qđ dicit^{us} erit cōfirma
uit. Itā die alio mortuū ad sepulcrū vsq; de
dūti grām p̄ stumelia repēdens. Qđ scūz
oēs p̄terit^{us} Ip̄ost h̄ mediolanū reuert^{us}
innumeras infidias a iūstina impat̄rice p̄
tulit. munerib^{us} et honorib^{us} aduersus eū po
pulos excitāte. Cū ergo multa cū in exilium
pellere nuerent vñ^{us} eoz ceteris infelicioz iā
tū furore excitat^{us} ē vt iuxta eccliam domū si
bi locaret a ciea qđ dīgā parā bēt q̄ pcurante
iūstina facilius raptum ad exilium depor
taret. S; dei iudicio ip̄o die quo eū rapere

De sancto Ambrosio

arburabat in eadē q̄dnga dē eadē domo ier
iliū pulsus ē. Cui tñ amb. reddēs bona pro
malis. sup̄ r̄ necessaria mīstrauit. Cāt̄ r̄ of
ficiū in ecclia mediolanēsi p̄mū celebrari in
stituit. Erāt tñc ip̄s mediolanū multa
demonib⁹ obsessi q̄ se torq̄ri ab ambro. ma
gnis vocib⁹ clamabāt. Justina aut̄ r̄ multi
arrianorū cū sūl habuazēt. Dicebāt amb. pecu
nia boies cōpare q̄ se ab imūdia sp̄itib⁹ de
rari mēnēt. r̄ ab amb. dicerēt se torq̄ri. Tūc
subito vn⁹ ex illis arrianis q̄ astabāt arrep
tus a demonio i mediu p̄siliit atqz clamare
cepit. Annā sic torq̄rent v̄t torq̄or q̄ non cre
dunt ābro. Et illi p̄fusi in piscinā dumerfū
boiem necauerūt. Quidā herenc⁹ acerr
mus disputator. r̄ dur⁹ r̄ incōueribilis ad
fidē. cū audiret ambrosiū p̄dicantē vidit an
gelū ad aures ei⁹ loq̄ntem v̄ba q̄ ip̄lo p̄dica
bat. Quo v̄so fidē quā p̄seq̄bat cepit defen
dere. **B** Quidā aruspex demones ad
uocabat r̄ ip̄os ad nocēdū ambrosio trans
mītebat. S; reuerſi demōes renūciabāt q̄
nō solū ad ip̄m s; nec enā ad fores dom⁹ sue
appropinq̄re valebāt. q̄nā ignis insupabilis
oē illud edificū cōmūnret v̄t enā lōge posi
ti v̄rerēt. **P**redict⁹ v̄o aruspex cū a iudice p
pter quedā maleficia torq̄ret. clamabat am
pli⁹ ab ambro. se torq̄ri. Quendā demo
nia cū mediolanū ingreditē demō dimisit
egreditē inuasit. Interrogat⁹ de h̄ demō
ait ambrosiū se timuisse. Ell⁹ q̄daz nocte
ei⁹ cubiculū adiit v̄t gladio ip̄m necaret. p̄ce
ac p̄cio a iustina induc⁹. S; cū dextera gla
diū eleuass; v̄t ip̄m p̄cuteret p̄nuo arruit
man⁹ ei⁹. Cū v̄rit bellalonicē ciuitans i
pator alq̄d deliq̄ssent r̄ eis ip̄ator p̄ab⁹ bñ
amb. i dulsiss; clā agēte curialiū malicia per
uissū ip̄atoris nesciēte ābro. plim̄ sunt occasi
Qd̄ v̄t amb. p̄p̄t ip̄atorū copā iurādī ecclā
denegauit. Cui cū impator diceret q̄ dauid
adulterū r̄ homicidiū cōmississ; r̄ndit. Qui
secut⁹ es errātē seq̄re corrigēt. Qd̄ cū audis
set clemētissim⁹ ip̄ator. ita grantez suscepit q̄
purā p̄niam agere n̄ negauit. Quidā a de
monio arreptus clamare cepit ab ābro. se
torq̄ri. Cui ambro. **O**bmutesce diabo. q̄a

nō te torquet ambrosi⁹. s; tua iudicia. q̄ illuc
boies ascēdere p̄spicias. v̄t in turpē corruisti
Istā ambro. nescit inflari. Et ille statū obmu
tuit. **E** Quadā vice cū beat⁹ amb. p̄ci
uitatē p̄geret casu q̄dā lapsus ē r̄ i tra p̄stra
tus iacebat. q̄d̄ vidēs alē r̄de cepit. Cui am
bro. Et tu q̄ stas videne cadas. Quod dicio
statū lapsū suū voluit q̄ n̄serat alienū. Qua
dā enā vice amb. ad palatū macedoniū ma
gistri officiorū. v̄t p̄ q̄dā iurcederz venit. S;
cū fores clausas iueniss; nec iurādī copiam
h̄re potuisset ait. Et tu q̄d̄ venies ad ecclā;
r̄ n̄ clausi ianuis s; ap̄n̄s iurare n̄ valeb;. Ela
p̄so aliq̄t p̄metuēs inimicos macedoniū
ad ecclā fugit. r̄ patēb⁹ ianuis aduū rep̄i
re nō potuit. Fuit enā t̄te abstīnēne q̄ q̄
die nisi i sabbato r̄ die dñico r̄ festis p̄cipuis
ieiunabat. T̄te enā larguatis erat q̄ oia q̄
h̄re poterat ecclā r̄ paup̄ib⁹ nil sibi retinēs
tribuebat. T̄te p̄passiōis v̄t cū aliq̄s lapsū
suū sibi p̄fitebāt sic amarissime fleuit q̄ illuz
sūl flere cōpellebat. T̄te bñilitatis ac labo
ris v̄t libros q̄s dictabat p̄p̄ia manu scribe
ret. nisi cū infirmitate corp̄is ḡuaret. T̄te
āt pietatis r̄ dulcedis v̄t cū aliq̄ sc̄i sacerdo
tis v̄t epi sibi obit⁹ nūciaret. sic amarissime
flebat v̄t v̄t p̄solari valeret. Cū āt iuroga
ret cur viros sc̄ios q̄ ad glām p̄ficiā sc̄ebantur.
sic fletz aiebat. **R**eputens me flere q̄ recesse
runt. s; q̄ me p̄cesserunt. r̄ q̄ difficile inueniē
q̄ tam dign⁹ ei⁹ officio habeat. T̄te etiam
p̄stāne r̄ fortitudis q̄ impatoris v̄t p̄ncipuz
vicia nō palpabat. s; eos voce libera p̄stān
tissime arguebat. Cū q̄dā v̄r q̄daz fla
giciū p̄petrasset. r̄ corā eo adduct⁹ fuisset di
xit ambro. **O**portet illū tradi sathane i iue
ritū carnis ne talia deinceps au deat p̄petra
re. Quē eodē momēto euz adduct⁹ mo ellet
in ore ei⁹ immūdius sp̄s discerpere cepit.

Quadā vice v̄t aut̄ cū beat⁹ amb. romā
p̄get. r̄ in q̄dā villa tuscae ap̄d quendā homi
nē nimū locupletē hospitāt⁹ fuisset. illū bo
minē sup̄ statū suo solicate requēuit. Cui ille
r̄ndit. Stat⁹ me⁹ dñe sp̄s felix exiit r̄ glōsus
Ecce ei diuini finis abūdo suos r̄ famu
los q̄z p̄les habeo. copiosaz filiorū r̄ nepotū

De sancto Ambrosio

turbā possideo. et oīa sp̄ ad vōta habui. nec
vñq; mihi aliqd aduersū accidit. vñ qd̄ p̄trv
staret euenit. Qd̄ audies amb. uehemēt ob
stupuit. et bis q̄ erat secum in comitatu dixit
Surgite et hinc q̄nton? fugiam? q̄ dñs nō
est i loco isto. Festinate filij festinate. nec i fu
giedo morā facite ne nos h̄ diuina vltio app
bēdat. et i p̄ctis illorū p̄t nos iuuuat. Cū er
go fugerent et alq̄ntulū p̄cellissent. subito se
tra aperuit et boiem illū cū vniuersis q̄ ad il
lū p̄nebat̄ ua absoibuit vt nullū idē vestigi
um remaneret. Qd̄ cernēs ab eo dixit. Ecce
frēs q̄z misicordie dñs p̄t. cū h̄ aduersa ēbu
it et q̄z leuere irascit cū sp̄ p̄sa elargit̄. In eo
dē at̄ loco fouea qd̄ p̄fūdissima remansisse
dī q̄ vñq; bodie i h̄ fci testimonij p̄leuerat
S Cū at̄ scīus amb. radice oīz malorū
auariciā magis ac magis i boibz crescere cer
neret et marie i b̄is q̄ erat p̄tībz constituta
ap̄d q̄s oīa p̄cio vdebāt necnō et i b̄is q̄ erat
sacris mīsterijs deputat. uehemēt iugemu
it. et se b̄z seculerina liberari instā? ero
rauit. Qui cū se id obinuisset gaudet. reue
lauit frīb? q̄ vñq; ad resurrectōz dñicā cū eis
er. Et vñ paucos dies q̄z lectulo deueniret
cū. elui. psalmū cūz notariū dīcāret. subito
ip̄o vidēte notariū i modū scū breuissimū
caput ei? operuit atq; paulatī p̄ oser? tanq̄z i
domū bitatorū iurauit. Lūc faceret tanq̄m
nū effecta ē. h̄ postmodū ad suā sp̄z reuer
sa ē. Ip̄o igr die scribēdi et dīcādi finem fec.
nec ip̄m psalmū exple re potuit. Ip̄o igr pau
cos dies infirmitate corp̄s laborare cepit.
Lūc comes itale cū mediolanū esset nobiles
puocauit dicēs q̄ tāto viro recedēte piculūz
esset ne itale interu? immineret. Rogauitq; vt
ad vñq; dei accederet rogantes vt sibi adhuc
spaciū p̄mēdi vno āno a dño ipetraret. Qd̄
ille vt ab illis audiuit rēdit. Itō ita int̄ vos
viri vt me viuere pudeat. nec mori timeo cū
bonū dñm habea? Eo tpe q̄ntuor? dya
coniūcē p̄uenerūt tractātes int̄ se q̄z p̄t
obitū bon? cēt ep̄s. Cū ergo a loco i q̄ vir dī
amb. iacebat lōge essent et simpliciānū ua s̄
lent nō iā essent vt vñ iūcē se audiret ille ab
eā lōge posu? seruo exclamauit. Senex sed

bon? Qd̄ audietes erūt fugerūt. et nō nisi il
lū p̄t ei? obitū elegerūt. In loco aut̄ i q̄ iace
bat vidit ibz ad se veniēte et sibi vultu alacri
arridentē. Honorat? vñ ep̄s vñ cellē. q̄ b̄i
amb. obitū expectabat. cū se soporē dedisset.
vocē terro se clamāntē audiuit. Surge quia
mō ē recessur? Qui p̄surgēs mediolanū cō
cū? vñ et ei dñici corp̄s sacramētum dedit.
Alorq; ille man? i modū crucis expādit et
vltimū sp̄z int̄ vba oīis efflauit. Floruit
circa ānos dñi. ccc. lxxv. Cū at̄ i nocte pasce
corp̄s ei? ad ecciam fuisset delatū. plim ifan
tes baptizati cū viderūt. ita vt aliq̄ cū sedēte i
cathedra tribunali diceret. alij ascēdēte digi
to suis genibz demōstraret. nōnulli vñ stel
lā sup̄ caput ei? se vñ die narraret. Quidā
p̄s b̄t cū i puuio cū mltis alijs cēt. et sancto
amb. detrahe cepissz. cū puuio plaga p̄cu
lit. et d̄ puuio ad lectū ductus vñ am finuit.
In vñ caribagin. cū tres ep̄i sūt puuaret.
et vñ? corb. amb. diraxissz. relatiū ē qd̄ illi p̄s
bytero q̄ sibi diraxerat accepissz. Qd̄ cū ille
vilipēderz subito letale vuln? accepit et exte
mū puuio die clausit. S Hōiā q̄ bea
tus amb. in mltis cōmēdabilis fuisse videt.
Ip̄o i liberalitate q̄ oīa q̄ bebat paup̄ez
erat. Cū refert d̄ se ip̄o q̄ impatorū petēba?
silicā sic rēdit. et in decreto. puenior. xxij. q.
viij. Si a me peterz qd̄ meū esset. i fundū me
um. argenti meū et b̄mōi meū nō refragarer
q̄z oīa q̄ mea sūt paup̄ez sūt. Sedo in
mūdicie puritate. fuit ei vñgo. Cū refert b̄s
ro. cū dīxisset. Virginiatē n̄ solū offerim? s̄
suam? Tertio i fidei firmitate. Cū dīxit
cū impator peterz basilicā. et ē in eodē caplo
Ip̄o ē vt aiaz mibi q̄z fidei auferat. Quar
to i martyrii auduare. vñ legi i eplā sua d̄
basilica nō iradēda q̄ p̄posu? valēnnianūz.
brosio mādauit. d. Lu p̄tēns valēnnianūz.
caput tibi tollo. Cui amb. De? p̄mitat tibi
vt facias qd̄ minaris. Et q̄z vñā de? auerz
rat eos ab eccia et i me oīa tela sua p̄uerat et
meo sanguine sum suā expleat. Quinto
in oīis instāna. Cū d̄ de eo et habet in. xj.
libro h̄storie ecciastice. Amb. aduersum rez
gine furo rēnō se manu defendebat aut telo

De sancto Ambrosio

sed ieiunijs et cōnuatijs vigilijs. sub altari
posuit p̄ obsecrañdes defensores sibi atq; eccie
dei parabat. Sermo in lacrimarū abūdā
tia. Habuit enī tria genera lacrimarū. lacri
mas cōpassiōis p̄ aliorū culpis. An̄ dī pau
lin⁹ de eo i legēda q̄ cū aliq̄s lapsū sibi p̄fite
bat. sic amarissime flebat q̄ illū flere sibi cō
pellebat. Lacrimas deuotiōis p̄ cōmis desu
derijs. vñ supra dictū est a paulino q̄ cū in
terrogaretur cur scitōs q̄ moriebāt sic flerz rñ
dit. Ne me putatis flere q̄ recesserunt sed q̄a
ad gl̄iam me p̄cesserunt. Lacrimas cōpassi
ōis p̄ aliorū iniurijs. An̄ ip̄e dī de se. et est i
decreto in supiori caplo. Et ouerfus milites
gothos lacrimis mee arma mea sūt. Tūc ei
munimēta sūt sacerdotis alie nec debeo nec
possi resistere. Id̄ Septio i fori p̄stan
na. cui⁹ p̄stana marie i trib⁹ apparet. Id̄ dīo i
defensiōe catholice vitans. An̄ dī in l. r. ec
clesiastice hystorie. q̄ Justina mat̄ valēntia
ni impatoris arriane hereseos alūna. p̄ur
bare cepit ecclesiaz statū. cōmunari sacerdoti
bus d̄pulsiones et exilia. nisi arminēf cōcilij
decreta reuocarēt. Quo bello ecclesie murus
ac turrim validissimā pulsabat ambrosius
In ei⁹ q̄ p̄fatiōe sic de eo cantat. Tūc am
brosiū viuite solidasti p̄stane. tāto mūre celi
tus decorasti. ut p̄ eū exclusa torq̄rent demo
nia. arrianorū impietas p̄pulsā tabesceret. ac se
culariū p̄ncipū colla tuo iugo subacta red
derent bñllima. Scdō i iūnde ecclesiastice
libertatis. An̄. cū impator auferre vellet
q̄ndā basilicā opposuit se ambrosius. Impa
torē. sic ip̄e testat. et est in decreto. xxij. q. viij.
Cōuenior ip̄e a cominib⁹ ut p̄ me basilice fie
ret matūra iraditio. dicētib⁹ impatorē iussit
se iuri suo iradi debere. rñdi. Si patrimonij
um penit iū adue. si corp⁹ occurrat. Tūc in
vincula rape. vultus in mōrez volūtas est
mibi. Id̄ ego me vallabo circumfusiōe po
puloz. nec altaria tenebo vñ obsecrās. s. p̄
altarib⁹ gran⁹ imolabor. Adādaē iradere
basilicā. Urgemur itaq; p̄cepis regalibus
s. p̄firmamur septure fimonib⁹. q̄ rñdi. Tūc
q̄ vna ex insipientib⁹ locuta es. Id̄oli gūare
te impator. ut putes te i ea q̄ diuina sunt imi

periale aliq̄ ius hē. Ad ip̄a torē palatia p̄
tinēt. ad sacerdotes eccie. Scitū naboth vi
neā suo pprio cruore defendit. Si ille vineaz
nō iradidit suā nec nostrādem⁹ x̄p̄icciām
Tributū cesaris ē. nō negēt. eccia dei est. ces
lari vñq; nō donet. Si d̄ me aliq̄d cōpelleret
et posceret aut fund⁹ aut dom⁹. aut auz aut
argētū. id q̄d iuris mei esset libet offerre. Te
plo dei nihil possū decerpere detrahēre. cū
illud custodiendū nō iradendū acceperim.

Terno i oburgatiōe vicij et ois iniquitatis
An̄ legit in hystoria tripita in q̄dā cronica.
q̄ cū ap̄d thesalonicā orta seditōe q̄dā iudi
ces fuissent a p̄lo lapidati theodosius impa
tor indignat⁹ iussit oēs interimiri. nocētes ab
inocētib⁹ n̄ secernēs vbi fere q̄nq; milia bo
minū sūt occisa. Eū igr̄ impator mediolanus
penisset et ecclesiaz irare vellet. occurrit ei am
brosius adianuū. atq; adiūz p̄hibuit dicēna.
Cur impator p̄ cām tān furoris n̄ agnoscat
molētne p̄sumptōis. S. fone recognōdem
peccatū p̄hibet potestas imperij. Decet te ut
vincat rō potestatis. Id̄ princeps es o impator
s. p̄seruoz. Quib⁹ ergo oculis aspicias cō
munis dñi tēplū. q̄b⁹ pedib⁹ calcabis sc̄m
pauimēū. Quō man⁹ erides de q̄bus ad
huc sanguis stillat iniust⁹. q̄ p̄sumptōe ore
tuo poculū sanguis ei⁹ p̄cipies dum furore
tuo fmonū tant⁹ iniuste sic sanguis effus⁹
Recede ergo recede. ne scdō p̄cto p̄iorē ne
quiciam augere p̄ēdas. Suscipe vinculu
quo te dñs nūc ligauit. est enī medicina ma
xima sanitatis. Id̄is fmonib⁹ impator obe
diens gemēs et fies ad regalia remeauit. Eū
ergo diu in fletu mansisset. rufin⁹ magister
militiū cāz tāte tristitie req̄siuit. Cui ille. Tū
in q̄ mea mala nō senas q̄ fuis et medicā
bus apta sunt tēpla. mibi vō ad ea igressus
nō est. Et h̄ dicēs singula vba singulib⁹
terrumpebat. Cui rufin⁹. Curro si vis ad
ambrosiū ut tibi soluat vinculū q̄ te ligauit.
Et ille. Id̄ poteris suadere ambrosio quia
nō verēbit impiale potestatis ut legem possit
p̄uaricari diuinā. S. cū ille p̄mitteret q̄ euz
flecterz. eum impator ire p̄cepit. et ip̄e post
paululū est secut⁹. Id̄ or̄ aut ut Ambrosius

De sancto Ambrosio

rufinū vidit ait. Impudētā canū imitatus
es. o rufine tūc vicis necis auctor es. et nec
pudorē qd frōre detergēs n̄ erubescis p̄ male
statē laurare diuinā. Quāqz rufin⁹ p̄mpato:
re supplicat⁹ diceret eū seq. supno zelo accē
sus amb. ait. Ego tibi p̄dico qm̄a ingredi eū
sacra lumia p̄bibeo. Si v̄o p̄tāre i tyrāndez
mutaueru necem libentē suscipio. Qd cū ru
fin⁹ impatori renūciat⁹. p̄gas inq. ad eū vt
iustas i facie p̄melias recipiā. Cū ergo ve
niss⁹ i sua solui vincula postulat⁹. occurrēs
ambro. i gressū p̄bibeas ait. Quā p̄nias oī
disti p̄ tātās iniquitates. Et ille. Tuū est ipo
nere. meū obipare. Tēz cū ipator allegaret
qz dō adulterū i homicidiū p̄misisset. ait
amb. Qui secut⁹ es errantē seqre penitētem
qd ita grātē ipator suscepit q publicā p̄nias
agere n̄ recusat. Cū i ḡ recoctiar⁹ eccliam
itrasset iura cācellos statet regit amb. qd
ibi expectaret. Cū cū diceret se p̄ceptū dē sa
croz mysterioz expectare. ait amb. V̄ ipa
tor i terroza loca tātū sacerdotib⁹ sit collata.
Egre dē i ḡ i hāc expectatōz cū ceteris habe
cōem. I d̄ purpura nāqz ipatorz fac n̄ sacer
dotes. Cū ipator p̄m⁹ obediu. Cū ergo
p̄stānopolis reuerfus extra cancellos statet
māo aut ei dē eps vt iraret. Et ille ait. Vir
discere potui qd d̄na sit ipatorz sacerdotib⁹
Vir ei v̄uans iueni magistz Amb. nāqz so
lum nom vocari p̄nificē. I De cauo i
sana doctia. Et nāqz doctia bz altā p̄fun
ditatē. Hiero. d. iij. doctoz. Ambro. sup. p
fundoz p̄na rap⁹ i aeris volucer qz diu in
p̄fundū ingredit fructū d̄ alto cape videtur
Firmā soliditatē. Hiero. lib. d. Et oēs snie fi
dei i ecclie i oīm v̄uū firme sūt colūne Ele
gātē venustatē. Aug. i. li. d̄ nupijs i p̄cibus
I d̄ elagi⁹ beresiarcha sic laudat amb. vt dy
cat. V̄nū s̄ brosi⁹ epi⁹ i c̄ p̄cipue libris roma
na lucz fides. q̄ septoz i n̄ latios flos quidā
emicuit. Et subdit Aug. C̄ fidem i purissi
mū i septuagē sensū. n̄ i uicē qdē ausus ēre
p̄bēdere. I d̄ agnā auctoritatē q̄ atqz docto
res. sic aug⁹. v̄ba sua p̄ mag⁹ auctoritate ha
bebat. Cū refert aug. ad ianuariū. qd cū ma
ter ei⁹ marata fuiss⁹ cur mediolani sabbato

nō ieiunaret. ad Aug⁹. Ambrosiū i terrogat⁹
ait ambro. Cū venio romā ieiunio sabbato.
Sic i tu ad quā forte eccliaz veneris e⁹ morē
sua. si cuiqz n̄ in d̄ vis scādali eē. nec quēqz
tibi. Et subiūgit aug⁹. Ego d̄ hac līna etiam
atqz etiā cogitāura semp habui itaqz eā celesti
ora culo acceperim.

Elia i passio i yburcij i valeriani i pas
sione sc̄e Ecclie p̄inet.

LVI

De sancto Georgio

Georgi⁹ dicitur a

geos qd ē ira. i d̄ ge qd ē colere.
q̄i colēs irā. i. carnē suā. Aug. a. i. li. d̄ i. d̄ q
bōa ira ē in alia die mōiū. ipamēo collū.
plamie cāpoz. I d̄na ei ē bōa ad v̄itē i b̄er
bas. sc̄da ad vineas. t̄na ad fruges. Sic be
georgi⁹ fuit al⁹ d̄ spiciēdo inferiora. i d̄ ha
buit viroz puritatis. I par⁹ p̄ discretōz. i d̄ ha
buit v̄uū inēne iocūditatis. I d̄ lan⁹ p̄ b̄uile
tatē. i d̄ p̄uult fruges bōe opatōis. Al⁹ geor
gi⁹ d̄na gerat qd ē sacz i gion qd ē arena. q̄
si sacra arena fuit enī arena qz p̄dōrosus
moz gūrate. minur⁹ b̄uile. alice⁹ a carna
li voluptate. Al⁹ georgi⁹ d̄na gerat qd ē sacz
i gion qd ē lucatō. q̄ si sacer lucator. qz lu
cat⁹ ē cū d̄na cone i carnifice. Al⁹ georgi⁹ d̄
a gero qd ē p̄grin⁹. i ḡ p̄ciosus. i uis p̄li
ator. I p̄e ei fuit p̄grin⁹ i d̄ p̄piu m̄di. p̄cios⁹
in corona martiri. i p̄liator i p̄dicandē re
gni. Et i legēda inē scriptura sap̄ocrifia i mee
no p̄liho p̄numerat⁹ et eo qd ei⁹ martiri cer
tā relatōz n̄ bz. I d̄ i i kalēdario bēdē d̄ q̄ sit
passus i p̄sida ciuitate diaspoli. q̄ p̄us l̄p̄da
vocabat. i ē iuxta iopen. I d̄ libid⁹ q̄ pass⁹ sit
sub dyodeciano i maxumano impatorib⁹
I d̄ libi legat⁹ q̄ sub dyodeciano i ipatore p̄larū
p̄nibus. lxx. regib⁹ imperij fuit. I d̄ i d̄ q̄ sub
daciono p̄sida i p̄ganib⁹ dyodeciano i ma
xumano.

Et

Georgi⁹ tribun⁹ genere capadoc⁹ p̄
uenit qdā vice i puincia libie i ciuit
tatē q̄ d̄ silena. iuxta quā ciuitates
erat stagmū i n̄ star maris. in q̄ draco p̄stifer
lauabatur. q̄ sepe p̄p̄m p̄ se armatū in fugā cō
uerterat. I d̄ iuxqz suo ad muros ciuitatis ac

De sancto Georgio

cedēs. oēs inficiebat. Quappi p̄puli cūes
duas oēs q̄ndie sibi dabant ut ei⁹ furore se
darēt. alioq̄n sic muros ciuians iuadebāt.
et aerē inficiebat q̄ plurimi interibāt. Cū er-
go iā oues pene deficerēt marie cū barū co-
piā h̄re nō possent. iūo p̄silio ouē cū adiūto
hoīe tribuebāt. Cū igit sorte oīum filij et filie
darent. et fors neminē excipet. nā pene oēs fi-
lij et filie p̄pli essent. p̄supti. q̄dā vice filia regia
unica sorte est de p̄bensa et draconi adiudica-
ta. Tūc rex tristat⁹ ait. Tollite aux et argē-
tū et dimidiū regni mei et filiam meam mibi
dimitte ne talitē moriat. Cui p̄puli cū furore
r̄ndit. Tu o rex Bedicu fecisti. et nūc oēs pu-
eri nri mortui sūt et tu p̄siliā tuā saluare. ni-
si in filia tua cōpleueris q̄d in alijs ordinasti
succendem⁹ te et domū tuā. Qd rex audiens
cepit filiā suā flere. d. Iheu me filia mea dul-
cissima qd de te faciā aut qd dicā. q̄n p̄l⁹ vi-
debo nuptias meas. Et puerus ad populū
dixit. Oro ut inducias. viij. diez lugēdi mibi
filiā tribuans. Qd cū p̄puli admississet. in fine
viij. diez reuersus ē p̄puli cū furore. d. Quas
re p̄dis p̄puli tuū p̄p̄t filiā tuā. En oēs affla-
tu draconis morimur. Tūc rex vidēs q̄ nō
possit filiā liberare idcirco eā vestib⁹ regalib⁹ et
āplexatus eā cū lacrimis dixit. Iheu me filia
mea dulcissima de te filios in regali gremio
nutrire credebā. et nūc vadis ut a dracone de-
uoreris. Iheu me filia mea dulcissima. spera-
bā ad tuas nuptias p̄ncipes iutare. palati-
um margarinis ornare. tympana et organa
audire. et nūc vadis ut a dracone deuoreris. Et
de osculās eā dimisit eā dicēs. Utinam filia
mea ego aī te mortu⁹ eēs q̄z te sic amisssem.
Tūc illa p̄cidi ad pedes patris petēs ab eo be-
nedictio. suā. Quā cū pater cū lacrimis b̄ndix-
isset ad lacū p̄cessit. Quā b. georgi⁹ casu int̄-
trāsies ut ploarē vidit. eā qd h̄ret interroga-
uit. Et illa. Bōe iuueis velocit equū ascēd et
fuge ne mecū p̄i moriaris. Cui georgi⁹. Noli
nere filia s̄z dic mibi qd h̄ p̄stolaris oī plebe
spectāte. Et illa. Ut video bone iuueis ma-
gnifici cordis es tu. s̄z cur mecū mori d̄sidās
Fuge velocit. Cui georgi⁹. Hic ego n̄ discēdaz
don⁹ mibi qd h̄eas immabis. Cū ergo totū

sibi expolui⁹. aut georgi⁹. Filia noli nere q̄a in
xp̄i noie te iuuabo. Et illa. Bone miles me-
cū ne peas. s̄z tēp⁹ saluare festines. sufficit ei
ut sola p̄cā. nā melibare si posses et mecū per-
rises. Bū h̄ loqr̄et. ecce draco veniēs caput
d̄lacu leuauit. Tūc puella tremefacta dixit.
Fuge bōe dñe. fuge velocit. Tūc georgi⁹ equū
ascēdēs et cruce se munies draconē p̄se veni-
entiē audaci aggredit. et laceā foris vibrās et
se bō p̄mēdās ipm gūit vulnerauit ad trā-
detecit. Dixitq̄z puelle. p̄ice zonā tuā i collū
draconis nihil dubitās filia. Qd cū fecisset se
q̄bat eā velut mōsuetissim⁹ cais. Cū ergo cū
i citatē duceret p̄pli h̄ vidētes p̄mōres et colles
fuge ceperit dicēs. Ne nob q̄z iā oēs p̄ibi⁹.
Tūc b. georgi⁹ inuit eis dicens. Noli tūcere
ad h̄ ei me misit dñs ad vos ut a penis vos
liberare draconis. Tūc mō i xp̄z creduer⁹ vn⁹
q̄sqz vestz baptisēt et draconē istū occidant.
Tūc rex et oēs p̄pli baptizati sūt. Būc aī Be-
or. euagiatō gladio draconē occidit et ipz ex-
tra ciuitatē efferrī p̄cepit. Tūc q̄tuor paria
boū ipz extra citatē i magnū capū foras du-
xerūt. Baptizati sūt i illa die. xx. milia hoīz
excepti puul⁹ et mlierib⁹. B. Rex aī i
honore b̄tē marie et b. georgi⁹. ecclesiā mure ma-
gnitudis p̄struxit. De cui⁹ altari fons viu⁹
emanat. cui⁹ por⁹ omnes languidos sanat.
Rex vō infinuā pecuniā b̄tō georgi⁹. obtulit
quā ille recipere nolēs paup̄ib⁹ eā dari p̄cepit.
Tūc georgi⁹ regē d̄ q̄tuor breuit instruxit. s̄z
ut ecciaz dei curā b̄ret. sacerdotes honoraz
diuinū officiū diligēt audiret et sp̄ pauperz
memor esset. Et osculato rege ide recessit. In
aliquib⁹ tñ libris legit q̄ dñs draco ad deuor-
randū puellā p̄geret. Georgi⁹ se cruce muni-
uit. et draconē aggrediēs iūterfecit. Eo tpe im-
perātib⁹ dyocleciano et mariano. sub p̄sede
dacione tāta p̄secutio xp̄ianoz fuit ut infra
vnū mēsem. xviij. milia martyrio coronarēt.
Tñ int̄ tot tormētōz genera mlti xp̄ianoz
deficiebāt et idoli molabāt. Qd videns sc̄us
georgi⁹ taat⁹ dolore cordis intrinsec⁹ oīa q̄
bēbat disperfit. militare habitu abiectū xp̄ia-
noz habitu induit et in mediū p̄siliens excla-
mauit. Omnes dii gētiū demonia. dñs aut

De sancto Georgio

celos fecit. Cui ples irat' dicit. Qua p'supioe
sudes deos nros d'monia appellare. Sic in
m' estu aut q'noie vocaris. Cui geoz' ait
Geoz' vocor ex nobili capadoci' plapia
or'. Idalestia ipo fauere dicit. Is oia des
rui ut fuire possit liberi' deo cel'. Et n' p'se
u' ad se inclinare n' possz. iussit eu' in eculeu' le
uari z' m'ebat corp' ei' p'ngullamari. Alp
p'us in sup' ad lata facib' patenb' visceri
rumis sale plagas ei' fricari iussit. Et adeno
cte d'ns cu' in gen' luie ei' appu' r'ipm dulci
p'forauit. Et mellitua visioe r'allocut'one
sic p'forat' est vt p' n'ibilo du cerer' cruciatu
Vides daq'at' q'eu' penia supare n' possz
q'nd' magi accerfuit. Cuius dixit. xpiani suis
magis arrib' tom'eta ludificat' z' deoz' no
stroz' sacrificia p'upiedu'. Cui mag' z' si ar
tes ei' supare nequero. capinere' ero. Ipse
maleficiis suis inuictu' z' deoz' suoz' noib' in
uocatu' venenu' vno i'miscuit r'co geozio
sumed'u' porare. q' q' vir dei signu' cruci
edidit. bauitq; eo nil lefiois sentit. Bursuz
mag' p'orefor' venenu' i'miscuit. Qd' vir b'
signo crucis edito sine lefioe aliq' totu' bibit.
Quo viso mag' itauit ad pedes ei' cecidit
pena lamentabili' penit' z' le xpianu' fieri po
stulauit. Que mori uide' rota gladiis b'is acu
tis die iussit geozio. poni i' rota gladiis b'is acu
tis vntiq; arculep'a. Is itau' rota fragit' z' ge
ozio' penit' illesu' iuenit. Tunc irat' iussit ei
in l'aragine' plubo l'ig'atio plen' p'ia. Qui
fco signo crucis ei' t'aurauit. Is v'ute dei cepit
in ea q' balneo refoueri. Qd' vides daq'at'
cogitauit eu' emollire bladiis q'um i'misu
pare n' potat' vlt' tom'eta. dixitq; illi. Vides
fili geoz'. q'nie m'as'netu' dia' fuit vt nri q' te blas
phemu' etia' paten' sustinet. pati m'bilom'ne' si
puert' volueris id'ig'e. Alge er'go dilectiss'e
fili q'd' boxor' vt sup' p'fioe relicta d'is nris sa
crifices vt magnos ab ipis z' a nob' p'eq'ris
bonozis. Cui geoz'. lubides au'. vt q'd' a p'nci
pio n' mag' m'ibi p'luafit bladiis f'mob' qz
tom'etas. ecce par' m' facere q'd' boxariis. hac
p'missioe daq'at' delu' l'et' efficit. Quil'q; is
p'oce p'cois vt o'is ad se pueniret z' geoz. ita
dixit rel'ictis t'ade' cedere z' sacrificare p'v'et

Denata igitur tota ciuitate per gaudium. cum ge. 1800
 lozreplu sacrificatione irar. z ocsibz gau-
 detes altar. flexis genibz dñz exorauerunt
 plu. cu idolice oino obstruerz. qñ ad sui lau-
 de z ppli pueris nubil peti deo remaneret
 Stans igitur de celo dñs ocs replu. cu dijs z
 sacerdotibz pcremauit. itaqz se apies omea
 eoz reliqas zgmut. Hic exclamat am-
 bro. i pñato di. Georgi fidelissim? miles pñt
 dñi xpianitatis pñtor sileno regē. sol? int pñ
 colas iurepñt dei filius ē pñt? . Eui z tñā cō-
 stātia grā diuina pñcessit ut z tyrānicū pñus
 cepit pñeneret. z innumerabili n formidat z
 tormēta pñaz. Et felu z idu dñi pñtor: quē
 n solū tñal regni blada n pñsuat pñmillo. Is
 pñsecutore dñlo. sila cōrē pñtorē i abissuz
 deiecit. Hec abro. Hoc audies dñā? georg.
 ad se addu a fec. eiqz dixit. Que sūt malef-
 cia tua pessime boīs qz tantū facin? cōmissisti
 Eui georg. Hō credas me n sacrificare sū me
 cū pñge z itez me imolare vñ. Tu ille. Znel-
 ligo frau dē iñā. qz vis me facere absober si
 cū tēplū z dñs meos absoberē fecisti. Eui
 georg. Hic mihi miser. dixit i qz leuare n po-
 tuerit. quō i euuabit Iñr? rex nimis dixit
 alexādre vxor sue. Beneficēs moria. ad B
 boie me elupatū cerno. Eui illa T yāne cru-
 del? carnifex. nūqđ n dñi nbi lepi? ne xpianis
 molef? effes. qz dñs eoz pñpis pugret. z nūc
 scias me velle fieri xpianū. Z nupēta cū sūre
 ait. Hēu pñdolor. nūqđ z tu es seouda Fe-
 citqz eā p capillos suspēdi. z flagellis durissi-
 me cedi. Que dñi cederet dixit georgio. Hē
 ozi lumē vñāto qz putas puēniā nōduā q
 baptisimū renata. Eui georg. Nihil belices fī-
 lia qz sanguis tui effusio baptisim? nbi repū-
 tabit z corona Tūc illa oras addūm emisit
 spūm. Hic attestat abro. i pñā di. Ob ē z gē-
 nū regia plaz. crudelia viro dictata snia nō
 dñ baptisimū grās pñscuta glōfē palliois me-
 ruit palma. Qñ nec dubitare possumus qz
 rosea pñfusa sanguinis vnda. referata pos-
 tanus ingredit meruit regnūz possidere ce-
 loz. Hec Emb. E Sequen vñ die Hē
 ozi talē accepit sniam vt p totā ciuitate ira-
 beret. postmodū capite puniret. Dñi autē

De sancto Marco euāgelista

ad dñz ut qñqz e⁹ iplozatz auxiliū. penitōia
sue psequet effectū. diuina aut vox ad eū venit q
sic fieri ut orauit. Cōpleta orōe capitis absci
siōe martiriū psumauit. S. dyode. et max. q
ceperūt circa annū dñi. cclxxvii. Bactian⁹
fuit cū d loco i q decollat⁹ ē ad palatū rediret
ignis d celo cecidit et ipz cū mistris suis cōsu
psit. Refert gre. iuroñ. q cū qdā qdā reliqas
sci geor. dferret. et qdā oratorio hospitati fu
issent. mae nullat⁹ capla; mouere pouert.
don⁹ ibid reliqaz pculā dimiserūt. Legit
i bisto. athiocēa q cū xpiani ad obsidēdum
hierlm pgeret. qdā iuueis speciosissim⁹ cui⁹
sacerdon appuit q sciūz geor. ducē xpianoz
eē se dicēs. monuit ut ei⁹ reliqas secū i hierl
deponaret et ipz cū eis eēt. Cū aut hierl obse
dissent. et saracēis resistēb⁹ p scalas ascēdre
n auderēt b. geor. armis albidur⁹ et cruce ru
bea insigni appui inuēs ut p se securi ascēde
rēt et ciuitatē obtinerēt. Qui ex Baian ciuita
te ceperūt et saracenos occiderūt.

LVII

De sciō marco euangelista

Arc⁹ interpreatatur

sublimis mādato. cert⁹. dclinar⁹. et
amar⁹. S. blimis mādato rōe pfe
ctōis i vita. qz n solū suauit mādato cōia sz
et sublimis. sic sūt pñia. Cert⁹ rōe certitudi
i doctrina. qz doctrinā euāgelij sui certā tradi
dit utpote quā a petro mgro suo didicit. De
clinar⁹ rōe pñide būilitatis. Itā ppē nūmiaz
būilitatē pollicē sibi āputasse dī. ut sacerdos
no repb⁹ bñt. Amar⁹ rōe acerbis pene.
qz ubiqz p ciuitatē trace⁹ fuit. et i h tomēta
spūz tradidit. Et marc⁹ dīa mario qd ē mal
le⁹ maior. q qdē eodictu ferz dōat. melodiā
generat. i cūdē firmat. sic marc⁹ pñica doctri
na sui euāgelij domat hēncorp pñia. dilatat
laudē dñā. pñfirmat eccliam.

Et arc⁹ euāgelista. leuic⁹ generet sa
cerdos. petri apli i baptisate fili⁹
atqz i diuio fmoē discipul⁹ cū ipso. b.
petro romā pfect⁹ ē. Cū aut pet⁹ ibidē euā
gelij pñicarz rogauerūt fideles q erāt romē
b. marcū ut euāgelij ad pñeuiā fideliz me

monā deberz pñscribere. qd ille qdē ut ex ore
mgn sui petri audierat. fidi stilo cōscripsit.
Idē aut illd diligēt examinās. ubi oī vñate
plenū pñpexit. recipiēdū ab oib⁹ fidelib⁹ cōp
baur. Vidēs aut pet⁹ marcū pñstare i fid. ipz
aqlegiā destinauit. ubi pñbū dei pñdicās inu
meras genū multitudies ad fidē xpī cōuertit
ac euāgelij suū sūt ibidē pñscripsisse dī. qd qz
dē vsqz bodie i aqlegiē ecclia cōndit. et duo
nōe pñgrua refuat. Tādē beat⁹ marc⁹ aqle
giēm cūē. lermagorā quē ad fidē xpī con
uertit romā ad b. pñp adduxit ut cū in aqle
gie epm pñseraret. Suscepit itaqz ermago
ras pñficat⁹ officio cū aqlegiēm eccliaz
opime gubernasset. andē ab infidelib⁹ ca
pitur. et ibidē martirio coronat. Marc⁹ vo
a bñō pñero alexandriā missus est. et ibi pñm⁹
vbum dei pñdicauit. In pñmo aut iñonu suo
alexandriā ut ait philo dñs rñssim⁹ iudeoz
marima multitudine i fidē et deuotiōe et pñmen
te obseruatiōe adunata ē. Itā pñas qz hiero
politan⁹ ep⁹ vald⁹ pñclara et pñcoma pñcipuo
delucidat stilo. Idē aut vo damiani sic ait de
eo. Tādē eis deus apud alexandriā grāiā
pñrogauit. ut oēs q tūc ad fidē rudimēta cō
fuerēt. mor p continentiā ac ton⁹ scē pueri
sacris instantiā itaqz ad monastice pñfectiōis
fastigiū puolarēt. ad qd nō solū miraculoz
pñdigns. nō solū pñdicatiōis eloqia. sz etiā ex
mīs puocabat exēplis. Et infra. Factus est
aut ut pñmōe ad ualiā deinde sit reuersus.
ut terra in q dñū est sibi euāgelij scribere
sacras mereat ei⁹ reliqas possidere. Bñ es
o alexandriā triūphali hoc sanguie purpur
rata. felix et tu italia corpib⁹ ibelauz dñel
effecta. Tādē aut būilitatis dī fuit
se ut pollicē sibi amputauerit ne ad ordines
sacerdonij possz humano iudicio pñmoueri
Tēz nō dñs pñmo dei et autoritas sci⁹ petri
pñualuit q ipm alexandriā epm destinauit.
Idē aut ut alexandriā ē igressus. subito calor
amentū e⁹ ruptū est atqz solutū. Qd in spū
telligēs ait. Tēre expēdū fecit domin⁹ iter
meū. nec me saibanas impedire poterit quē
ab opib⁹ moris dñs iam absoluit. Tādē
dēs aut marc⁹ quēdā pñtera pñuente. et dñm

De sancto Marco euāgelista

calciamētiū tradidit corrigēdi. Quid cū faceret sinistra manu gūie vulnera ac fontez exclamare cepit vñ dñs. Quod audito vir di aut. Vere pspex fec dñs iter māi. scōq; luto ex spūto manū ei vñt. et pñuo sanitate cepit. Quidē bō ille iā ei efficaciā i domū suā illū iroduxit et qd ess; vñ pñuatiari cepit. Et ille sedm̄ ibi xpi suū pñsus ē. Cui ille ait. Velle ego vidē cū. Et marc⁹ Ego cū tibi demōstrabo. Incipiesq; marc⁹ xpm ei euāgelizauit et ipm cū tota domo sua baptizauit. Et uidētes āt vñ ciuitatis illi qñdam galileū q deoz sacrificia pñenerat aduenisse. ei infirmitas posuerūt. qd ille cognoscēs boiez illū quē curauerat q dicebat amian⁹ ibidem epm ordiauit. et ipe pēta polū pñt. et cū ibi dē duob⁹ amestens; itez alexādriā redijt. q iuxta mare i rupib⁹ eccliam pñruerāt i loco q dē buccula. et fideles ibidē multiplicatos i uenit. Idōñfices āt tēploz cū pñbēdre conabāt. Cū āt i solēnitare pascalib⁹. marcus mīsam celebraret pñenerūt illuc oēs. et fune in collo ei mīso ipz p ciuitatē trabebāt dicētes. Trabam⁹ bubalū ad loca bucculi. Carnes āt ei i terrā fluebāt. et sangne lapides rigabāt. Ip⁹ i carcere recludit et ibidē ab āgelo pñorāt. Et ipe dñs i bap̄sa cum pñruauit. ei qz pñorauit dicēs. Pax tibi marce euāgelista me⁹ noli timere qz ego tecū sū i tēru am te. Et dñe ergo facō funē itez collo ei i mīnūt. et bucculū qz rapit eū pñruūt exclamātes. Trabite bubalum ad loca bucculi. Ip⁹ āt dñs i trakē grās agebat. d. In man⁹ tu. cōmē. spi. meū. Et bō dices spūm exalauit sub nerone q cepit circa ānu; dñi. lviij. Cū āt pagani eū vellēt pñurere. subito aer turbat⁹ grādo exōit. tonitrua iōnāt. fulgura qz coruscā. ita ut qlibz euadere nuerēt. et sancti qz corp⁹ ibidē ita cū reliqñt. Xpiāni dō corp⁹ ei rapuerūt et ecclia cū oī reuerētia sepelierēt. Fuit āt forma b. marci b. mōi. Logo naso. subduco supelicio pulcris ocul. recalua ster. plura barba. habuūdis opie. etans me die. canis a splus. affectōe pñnēs. grādi plē. Dñs āt amb. dēo sic ait. Dñs b. marc⁹ inueneris conuiscaret miraculū pñgu i sutor cui

calciamētiū tradiderat corrigēdi. sinistra sibi i ei labore pñdret manū. Hic cū inflicto vulnere vñ dñs clamauit. dei famul⁹ audiet let⁹ affuit. lūm ex spūto facit accepit. eiusq; manū inuener. sanāq; illico reddidit. et labori tradidit. illi nēpe c⁹ pñdicabat euāgeliz sū imitat⁹ miraculū. ceci vñ a natūate illumina dñs facit. Hec Elm̄. B. Anno ab incarnatōe dñi. cccclxviij. ipe Leomē i peratōis. uenit corp⁹ sci marci d. alexādriā trās tulerūt. vñ ecclia i honore sci Marci mire pulcrum dis fabricata ē. Quidā nanq; mercatores uenit q alexādriā pñerant duos pñbiteros custodes corp⁹ sci marci pñb. et pñmissi oib⁹ induxerūt. ut occulte corp⁹ illud tolli pñmitterēt et uenias trāsponarēt. Uez cū corp⁹ de tumulo leuaret. iat⁹ odor totam alexādriā sic pfudit ut oēs vñ ita pñuoz odoris suauitas mirarent. Cū autē nauigaret et qñt corp⁹ sci marci deferret. alijs nauib⁹ reuelassent. vñ illoz ait. Forsitan alicuius egyptij corp⁹ uob⁹ datū deferret. et sci Marci corp⁹ uos dferre putatis. Cōtinuo igit⁹ nauis i q erat corp⁹ sci marci pñpaz mira celerritate se vñt. et i nauē in q ille residēbat insurgens lateris pñefregit nō pus illā dimittens don⁹ oēs se ibidē corp⁹ eēb. marci credē ac clamarēt. E Cū qdā nocte nauis cursu uelocissimo duceat. et naute tēpestare pñssa n et tenebris obuoluti q pñgerēt ignorarēt. sanctus marc⁹ cū dā monacho custodi corp⁹ sui appuit dicēs. Dic boib⁹ istis ut uelociter uela deponāt qz nō lōge a tēra distāt. Quib⁹ depositis manefacio se iuxta qñdā insulā i uenerūt. Uez cū pñuoz diuersa trāsiret. et sancti i bēla pñuoz oib⁹ occultarēt. uenientes icole pñclama bāt. Qz bñ estis q sci marci corp⁹ uos pñruat. Sinire ut ipm supplicat ad dñm. Quidā nauta ad huc omnino incredulus a demōe arripit et i adu uerac donec ad corp⁹ sci adducit se credere pñt. Quilibet rat⁹ gliaz dō dñi et b. marci i deuoiōe mag deinceps hūit. Quodā tēpe cū corp⁹ sci marci ita qñdā colūā d. lapidib⁹ marmoreis facta pauca pñcis eēt repositū ut ibi cau u⁹ fuaret. pñgu ut testib⁹ iller bac luce subla

De sancto Marco euāgelista

ha. nemo vbi nā scūseē ibesaur⁹ possz cog
nosceren⁹ aliq⁹ idicij iueire. Sicut h⁹ plā
ci⁹ i clerici. d⁹ solatō īgēs i laici. merorū imi
net vniuers⁹ Formidabat si qdē plebs duora
ne parō⁹ tam icl⁹ furauē fuissz sblat⁹. Bō
qz ieiunū solēne idicij. pcessio solēnior ordi
nat. Et ecce cūctis vidēb⁹ stupēb⁹ lap
des a colūna pslūt. z archā vbi corp⁹ ei⁹ la
tebat oib⁹ eundē oñdūt. Ador⁹ duoras lau
des agūt creatori oīm q⁹ suū eis digē⁹ erue
lare patronū. Sicqz dies illustrata tā p⁹di
gū glia singulis ānis dcurrentib⁹ posteris
fit festiua. Inuicis qdā cācri morbo i mā
milla vmb⁹ conodēb⁹ cruciat⁹ cepit beati
marci suffragia mēte iplozare duora. z ecce
sibi dormiē qdā pegrio būm insigē⁹ appuit
q⁹ gōu puto aliq⁹ pge vidbat. Qui ab eo mē
rogat⁹ q⁹ cēt z q⁹ tā velocit⁹ festiaret. marcu
se eē asseruit. q⁹ tā velocit⁹ pgerz. z eundā nam
se iuocā plicto subueiret. extēlaqz māu ifir
mū tēgit. q⁹ mane euigilās penit⁹ se sanatiū
sensit. Id⁹ modicū nauis illa potū penenaz
itruuit. narrās z suū piculū z marci adiutor
exoluit. z i scō suo mar. dō mirabilis p⁹dicat⁹
Bū qdā mercatores penen sup⁹ qndā nauē
sara cēoz alexādā pgnr z iminēs piculum
eundē viderēt. mox sup⁹ scaphā ascēdūt z fu
nē p⁹adūt. Stāqz nauis illa fluctuū iunda
tiōe p⁹it. z vniuersos sara cēos vnda vorax i
uoluit. Un⁹ at ex eis b. marci iuocās voio
q⁹ potuit se astringit. q⁹ si suū sibi pferret auri
lū. z sacz baptisma suscipet z ipi⁹ lumia visi
taret. Ador⁹ sibi vir splēdid⁹ qdā apparuit
q⁹ erepū de fluctib⁹ in scapha cū ceteris col
locauit. Ille at alexādā veniēs s⁹ liberator
suo ingi⁹ extā. n⁹ scū mar. festiat ad lumina.
nec nrē fidei suscipit sacramēta. Cui denuo
mare⁹ appuit z ipz b⁹ sua ingnitudine icrepa
uit. Rediēs i grā d se penenat⁹ p⁹it. z ibidē sa
cro baptisma sfontierenat⁹ z mare⁹ appel
lat⁹. z i x⁹ pfecte credidit. z i bonis opib⁹ vi
tā finivit. Vir qdā dū i sumitate cāpanil
scū marci d⁹ penenat⁹ qdā opis exercet. su
b⁹uo cadit ipz iuū. mēbra iū toro corp⁹ elania
tus. In ipō mī casu suo scū mar. nūmemor

ei⁹ patrociniū iplozauit. Qui cadēs ex ipa
to cundā ligno pminēi sblat⁹. z dato fune il
lesus euasit. z ap⁹ op⁹ p⁹stinū plūmādū duo
t⁹ assurgit. Quidā cuiusdā nobil⁹ p⁹uinc
alistipali fu⁹ dū voto astrice⁹ corp⁹ i ci mar.
visitare vellz. s⁹ a dño suo licētiā obtinere nō
possz. tādē iioē carnal⁹ dñi sui timor celestia
postposuit z isalutato dño ad scūz visitādū
deuor⁹ accessit. Qd⁹ dñs egreferēs ipz reuer
sū exoclarī mādauit. Fauēt qñton⁹ crudeli
dño crudeliores satellites. z bī famulū scūm
marci iuocātē ad trāp⁹ p⁹ciūt. z a cutos palos
ocul⁹ effodiēdis apponūt. s⁹ nihil paloz p⁹fici
ebāt conamie. qz i se tabescebāt subita fractio
ne. Subz i gūt vt securib⁹ crura frāgant z pe
des p⁹adāt. s⁹ i domabile ferz securiū pinus
mollescu i plābū. Subet malleis ferreis oer
dētes p⁹udi. s⁹ ferz sue v⁹uns obliuiscit z dei
potētia bebetat. Qd⁹ dñs vidēs z stupēs ve
niā penit⁹ cū suo sepulcz scū marci buo tōe
sedula visitauit. Adiles qdā i p⁹lio sic vulne
rat⁹ i brachio vt man⁹ a brachio dependēz
adeo vt ipam p⁹cedēā medici z amici p⁹sule
rent. Ille vō erubescēs fieri māt⁹ q⁹ cōsueuit
haberi tā p⁹ manū i locū suū restituit pan
is siue medicamētis ligari fec. Inuocauit
igr b. mar. suffragia z man⁹ p⁹muo sanuāt
p⁹stine restituit. sola tñ cicatrix remāsūt. z i tā
miraculū testimonū z in tal⁹ b⁹ificij moni
mentū. Vir qdā d⁹ ciuitate māue falso ab
inuidis accusat⁹ i carcere est reclusus. Qui
cū xl. dies pegilz ibidem. z nimio afficeret te
dio. tādē iriduano ieiunio se macerās beati
marci patrociniū iuocauit. Qui sibi appa
rēs iubz vt d⁹ carcere secur⁹ abscedat. Ille vō
dormitās p⁹ tedio neglexit pere iussioib⁹ scū.
existimās illusiōib⁹ se deludi. Deind⁹ sedo et
tādē tertio sibi appuit. z ead⁹ sūt ipam. Qui
ad se rediēs z hostiū ap⁹ p⁹spiciēs d⁹ carcere
secur⁹ exiit. z instar stupe p⁹pedes mox p⁹re
git. Subat i gr⁹ die media p⁹ mediū custodiū. ce
teroūqz oīm. ita vt ipē cūctos vidēs a nemi
ne vidēt. Qui veniēs ad scū mar. tumulū. ex
oluit duote dūū grāz. Cū totā apulā ste
riluas magi uaderet. n⁹ terrā illā b⁹ndicis
pluuia irrigaret reuelatū ē q⁹ tali plagā p⁹ca

De sancto Marcellino De sancto Vitali

teret eo quod ibi sancta maria festiuitas non coleretur
 Bui igitur sanctum marium uocaret. et festum eius festi-
 uum se celebraturos promitteret. sterilitate ab eis
 mar. spulit. et in super abundantiam militauit. dāf
 eis salubrem aerem et pluinam agruere. Circa an-
 num dñi. M. ccc. lxx. apud papiam in uentum ordinis
 fratrum predicatorum fuit quodam fratre religioso ac sancte
 uite nomine iuliano. natus de fauente. iuuenis cor-
 poris habens canonicam mentem quod infirmitate uelut elaboratus
 cum posset domum super statu suo requisisset. et ille
 moriens uicinis sibi imminere diceret. statim facie
 exultabat et manibus actoto corpore applaudens
 clamare cepit. Dare locum fratri. quod per nimiam le-
 nitate abundantia anima ipsius extra corpus ex eo
 quod iam totum duros riores audiuit. Et eleuans in ce-
 lum manibus dicere cepit. Eouit de carcere animas
 meas. Infelix ego homo quod me libabit de cor-
 pore mortuorum. Insuper ille leui somno obdormiens
 uidebat. mar. ad se uenisse. et se uirtute ei
 lectum collocaisse et ecce uxor ad eum d. Quid ibi
 agas o marce. Et ille. Ad moriendum accessi istum
 quod do et misterium est acceptum. Et iterum uxor ad eum
 Quare intus cetos sanctos ad eum marie tu ueni-
 sti. Et ille. quod in me speciale diuinitus habuit et locus
 ubi corpus meum quiescit diuinitus sedula uisitant
 et id ueniens in hora sui exiit uisitare. Et ecce quod
 dā albatu tota domum impleuerunt. Quibus ait
 marce. Quare huc uenistis. Et illi. Et istius
 animam in speculo dñi posuimus. Euiusmodi autem pater
 et frater pro domo a quo ego ista audiui. in
 nouo milite et oia quod uidat sibi reuerentiam cum multo
 gaudio in domino felicitate obdormiunt.

LVIII

De sancto Marcellino papa

Marcellinus annis. ix.

et mensibus. iiii. romanam ecclesiam rexit
 In diebus illis dyocletianum et maximianum
 caput. et ad sacrificium adduxit. Cum autem nihil
 sentiret. et ex his diuersorum tormentorum genera su-
 stinere diceret. metu passionis duo genera in celum
 sacrificio posuit. Tunc magis adest infidelium
 leticia. si fideles in gehena tristitia percussit. Neque
 capite infirmato formosa membra resurgit et
 minas principum perpendit. Tunc fideles ad su-
 mum pontificem perueniunt et ipsi plurimum redarguunt

Quod ille cernens in palatio episcoporum se suppositum ut
 dicendum. Ad quem illi libenter ut sumum ponere ab
 aliquo iudicet. sed in re collige causam tuam. et pro pro-
 ore te diuina. Ipse autem in penitus plurimum igitur
 munit et seipsum deposuit. sed in cum ois turba itera
 reelegit. Quod cesares audientes iterum eum capi se-
 cerunt. et dum nullatenus sacrificare uellet eum
 decollari mandauerunt. Et iterum creuit furor
 hostium ut infra menses. xxv. milia christianorum per-
 rimeret. Marcellinus autem dum decapitari deberet
 se christiana sepultura indignum esse asseruit. et id o-
 oes qui se sepelire presumere excoicauit. Quas
 propter corpus eius in sepulchrum. xxv. diebus remansit
 Idem B. per apostolum marcello successorem eius ap-
 paruit d. Frater marcelle quare non sepel me Cum
 ille. Nonne dudum sepulchrum es dñe. Cui apostolus.
 Ad se in sepulchrum reputo quod diu marcellinum ille
 pulchrum uidero Cum ille. Nonne dñe noster quille
 oes qui se sepelire anathematizauit. Cui per.
 Nonne scriptum est. qui se humiliat exaltabit. unde Bar-
 tedere debuit. Et ab igitur et ipsi ad pedes meos
 sepelias. qui statim iuxta iussu laudabiliter plene

LIX

De sancto Vitali

Italica quasi ui-

uentis talis quod quod uiuebat exterris in ope-
 ratorem in corde. Et huiusmodi a uita. ut uitalis
 uiuentis alius. in ues se alius uiuentis. Ipse ei fuit ita
 quod unum de aialibus diuinitus uidit ezechiel benedixit se quod
 tuor alaf. alaf spei. quod uolabat in celum. alaf a mo-
 ris quod uolabat in deum. alaf timoris quod uolabat in
 infernum. alaf cognitionis quod uolabat in seipsum et
 passio in libello geruasii et prafij repta fuit
 se putat.

Et

Italica miles consularis. ex ualeria uir-
 ore geruasii et pibafii genuit. huiusmodi
 paulino iudice raueenna ingressus
 cum quidam ibidem christianum medicum nomine uir-
 ficanum. pro multa tormentorum genera uisum de-
 collari uideret. et ille medicus nimium expaui-
 set exclamauit ad eum sancte uitalis. di. Nonne
 frater uisicinem medicum quod alios curare presueuit
 te ipsum eterna morte occidere. et qui ad pal-
 mam martirij multas passiones uenisti.
 noli coronam amittere tibi a deo paratam. Quod

De uirgine quadā anthiocena

viscū audies pfortatē et d' pauore suo pe-
nitēs maritū libet accepit. Scitū ē ut vitalis
eū honorifice sepeliri fecit. et p' ad paulinū
dñz suū vltra peire p'cepit. Ille vō nimis in-
dignus. tū q' ad se peire noluit. tū q' viscū sa-
crificare volētē retraxit. tū q' xpianū se eē oñ
dit. iussit eū teculū leuari. Cui dixit vitalis.
Stultissim' es si me putas dūpe q' alios sp'
studui libare. Et ait pauli' mīstris. Ducite
eū ad palmā. et si sacrificare noluerit. foueas
p'fundissimā donec pueneritis ad aqm ibidē
facite. et ibi eū viuū et supinū sepelire. qd' fece-
rūt. et b. vitalē ibidē viuū sepelire sub nerone
q' cepit circa ānuz dñi. lxxij. Sacerdos at q' b.
psilū dderat statim a demōe arrept' p' septē
dies isanica. illo loco exclamabat dī. Incē-
dis me scē vult. Die at septia i flumē a dmo
ne p'cipuar' infabulit expirauit. Troz at scū
vital' cū mediolanū rediit. iueit q' dā idol' i
molātes. Qui cū eā bonaret vt idol' imola-
ta comederit idu. Xpiana sū. n' h' mibi d' vult
sacrificijs māducare. qd' illi audietes. tā dūe
eā vberauerit q' boies sui q' cū ea crāt v'z me-
diola. eā seminuā d' duxerūt. vbi i'fra triduū
felicit' iniguit ad dñm

LX A

De v'gine q'dā anthiocena

Virgo quedā su-

it anthiochie c' bistorā amb. in. q. li.

De v'gib' recitat i h' v'ba. Anthiochie nup' v'
go q'dā fuit fugiās publici visus oñtādoz
S'z q' mag' viroz vitabat oculos icēdebat af-
feci' eo apli' ipudicos. Idulcrutudo ei audi-
ta n' visa pl' d' siderat duob' stimul' cupidit'
tatū amoris et cognomē dñi et nihil occurrit
qd' min' placeat. et pl' putatur eē qd' placeat
qd' n' vider ocul' explorat s'z aim' amatoz ex-
optat. Itaqz scia v'go ne diu' aleret potie-
de spes cupiditatis i'egritatē pudonē p'fessa
sic restrinxit i'poboz facies. vt tā n' amaret s'z
p'deret. Ecce p'secutio. Id uella fugere nescia
erate pauida. ne iciderz i' insidiatoz pudor
ris. aimū ad v'itē paui tā religiosā vt mor-
tem n' timerz. tā pudica vt morte expectaret
Clē ei corone dies maxia oīz expectatio. p'
ducit p' uella. duplex p'fessa certamē et castita-

tas et religio. s'z vbi viderūt p'stātiā p'fessiois
metū pudoris. patā ad cruciat' erubescētes
ad aspect' excogitare ceperūt quēadmodū
spe castitatis religionē tollerēt. vt cum id ab-
stulissent qd' erat. apli' et id eripēt qd' derelict'
q'rent. Aut sacrificare v'ginē. aut lupanari
p'stū iuberēt. qmō colūt dōs suos q' sic v'roz
cāt. aut quēadmodū ipi viuūt. q' ita iudicant.
Idec puella n' q' d' religioē abigēt s'z q' d' pudorē
trepidat; ipa secū inq't. Quid agim' bo-
die. aut marit' aut v'go. alia nob' iudēt co-
rona s'z nec v'gis nomē agnoscit vbi v'gitanf
autoz negat. Itā quēadmodū v'go si meretrice
colas. quēadmodū v'go si adulterz diligas
quēadmodū v'go si amorē petas. Tolerabili-
us ē mētē v'ginē q'z carnē h're. Et qz bonus
si liceat. si n' liceat. salte n' boi castē s'z dō sum'.
Et raab meretriz fuit. s'z p' q' dñō credidit.
salutē inuenit. Et iudib' se vt adulfo placere
omauit. q' n' q' b' religioē. n' amorē faciebat.
nemō eā adulterā iudicabat. Bñ successu ex-
emplū. Itā si illa q' se cōmisit religioni et pu-
dore suauit. et patriā forasiss et nos suā do-
religionē suabim' enā castitatē. Q' si Ju-
dib' pudiciā religioni p'ferre voluisset. p'bi-
ta patria enā pudiciā p'didisset. Itaqz talis
bus informata exēplis sil' aio tenēs v'ba dñi
q'b' ait. q' cūqz p'diderit aiam suā p'p'e me. iue-
niet eā. fleuit et tacuit ne eaz p' loquētē ad ulē
audiret. nec pudoris elegit iniuriā. sed xpi re-
cusauit. Et siate v'z adulterare potuerit cor-
pore q' n' voce adulteraui. Itā dū v'z p'ecun-
dabat oīz mea. et q' adire gestoz ferē crimi-
nosam atz explanare formidat. Claudite au-
res v'gēs dei. ducit puella dei ad lupanar. s'z
apite aures v'gēs dei. v'go p'stū p't. adulte-
rari n' p't. Ubicūqz dī v'go ē. replū dei ē. n' lu-
panaria infamāt castitatē. s'z castitas et loci
abolet infamiā. Ingēs petulantū p'curfus
fuit ad fornice. Discite marit' miracula san-
cte v'gēs. Discite hoz vocabula. Claudite
intus colūba. strepūt accipites fons. Et
tant' singuli qui p'dam p'mus inuadat. B

Et illa manibus in celum leuans. q'si ad
domū orationis venisset. non ad libidinis de-
uersionē. xpe inquit domū istā v'gini ferōs

De uirgine quadañ anthiocena

leones potes domare etiā boīs feras mētes
 Chaldeas orauit ignis iudeis sepe vnda su
 spēdit misericordia tua innata sua. Susana ad
 suppliciu genua flectit. et aduultus triumphat
 uir. Et ruit de terra q̄ tēplū tuū dona violabat.
 Hūc tēplū ipm antreccat tuū. ne panaris in
 cestū sacrilegiū q̄ n̄ passus es furtū. Bñdicat
 et nūc nomē tuū. ut q̄ ad aduultū vgo veni
 vgo discedā. Elir p̄pleuerat orōz. et ecce mi
 les spētrbil' rrupit. quē ad modū vgo tremu
 it. cui p̄p̄s tremēs cessit. Et illa n̄ inemor le
 cōis. Et daniel inq̄t suppliciu susanne spec
 tatur aduenerat. aqua ip̄s dānauerat vñ?
 absoluit. Ip̄s et i lupi bū ouis lateret h̄z
 et r̄ps milites suos q̄ et legiōes h̄z. Elir foras
 se p̄cussor iurauit. ne verearis aia et illes solēt
 martyres facere. Vgo fides tua te saluā fe
 cit. Cum miles. Quēdō ne pauas foras. huc
 p̄i saluare aiaz n̄ p̄dere. Serua me ut ipa s̄
 ueris. Quasi aduultū ingressus si vis martyr
 egrediar. Vestimēta mūt? Cōueniūt mea
 tibi. et tua mihi. h̄z vtraqz r̄p̄o. Lūa vestis me
 per milite faciet. et mea te v̄gine. Bñ tu vesti
 eris. ego melius exuiar. ut me p̄secutor agno
 scat. Sumē būti q̄ abscondat fecit. ita d̄ q̄ p̄le
 eret martir. Inoue clamidē q̄ occultet mē
 bea v̄gis et fuerit pudor. sume pileus q̄ tegat
 cines. abscondat ora. solēt erubescere q̄ lu pa
 nar iurauerūt. Sane cū egressa fuers. ne re
 spicias retro. memor p̄oris loib q̄ naturaz
 suā. q̄ ipudicos h̄z castis ocul' asperit. amulit
 nec uerare ne qd̄ peat sacrificio. Ego te bo
 stia deo meo reddā. tu p̄ me milite r̄p̄o h̄z
 bonā militiā castitatis. q̄ stupēdit militat sem
 p̄tina. locicā iusticie q̄ sp̄iali munimē cor
 p̄ iduat. scutiū fidi q̄ vuln' repellas. galeā sa
 lūis. Abiciē p̄sidū nrē salūis ubi ē r̄ps. q̄
 n̄ā mliens caput ē vir. v̄giniū r̄ps. Et inē h̄z
 p̄ba clamidē exuit. suspec? tū adhuc h̄z et
 p̄secutoris et aduultū. Elirgo ceruicē. clamidē
 cepit miles offerre. Que p̄p̄a illa. q̄ grā cū
 in lupanari d̄ martirio certaret. Ellobant p̄
 sone miles et vgo. Ille dū lites inē se nata. sed
 dei misatōe philes. ut p̄pleat oraculū. Tūc
 lupi et agni sil' pascēt. Ecce agna et lup' nō so
 lū sil' pascūt. h̄z et imolāt. Quid pla. Anthia

to būt euolat puella d̄ laqueo. n̄ n̄ suis alit
 ut pote q̄ sp̄ialib' ferebat. Et q̄ n̄ illa vñqz vi
 derūt secla. Egredit de lupanari virgo xpi.
 Et illi q̄ videbāt ocul' et non videbant corde
 ceu raptorez ad agnā lupi fremuere ad p̄dā
 vñus q̄ erat immodestior introiuit. S̄z vbi
 haufit oculis rei textū. qd̄ hoc inq̄t est. puel
 la ingressa est vir videt. Ecce nō fabulosum
 illud cerua. p̄ v̄gine. h̄z qd̄ vep̄ est miles ex v̄
 gine. Et etiam audierat et non credideram q̄
 aqua r̄p̄s in vna cōuerit. ita mutare cepit
 sexū. Recedam? hinc dū aduultū qd̄ fuimus
 sumus. Hūc qd̄ et ipe mutat? sum q̄ aliud cer
 uo q̄z credo. Et lupanar veni. cerno vadit
 monū. et in dum mutat? egrediar. pudic' ex
 ibo q̄ aduultū intraui. iudicio rei q̄z debebat
 tāto corōna victor. dānat? est p̄ v̄gine q̄ p̄
 gine p̄p̄es ē. ita d̄ lupanari nō solū v̄gine
 h̄z etiā martyres exierūt. Et Fecit puella
 ad locum supplicij cucurrisse. certasse abos
 de nece. Cum ille diceret. ego sum iustus oc
 cidi te absoluit linia q̄ mē tenuit. Et illa clā
 mauit. Ip̄s ego te vade mōris elegi. sed p̄s
 dem pudoris optaui. Si pudor q̄rit manet
 sexus. Si sanguis exponit fidei solō nō
 desidero. Et n̄ dissoluā habeo. i me lata ē sen
 tētia q̄ p̄ me lata ē. Certe si pecunie te fidei
 solō dedissem. et absente me iudex tuū cēsum
 feneratori adiudicasset. eadē me linia p̄uice
 res meo p̄iurimomo soluere tuos ner? Si
 recusare. qd̄ me indignā mōne cēser. Quan
 to maior est capitis h̄z cēsurā. Anthiar ino
 cēs ne monar nocēs. Nihil mediū ē bodie.
 aut rea ero sangnis iur. aut martir mei. Si
 citore d̄i qd̄ me audeat excludere. Si mōrā
 feci qd̄ me audeat absoluere. Ip̄s legib' de
 beo rea n̄ solū fuge mee. h̄z et cedis aliene. suf
 ficiūt mēbra mōrā q̄ n̄ sufficībāt iniurie. est
 in v̄gine vulnē loc' q̄ n̄ erat p̄uicē. Ego
 obp̄briū declinaui n̄ martirū. Tibi cessi ve
 stem n̄ p̄fessionē murau. q̄ si mihi p̄cepis
 mōrē n̄ redimisti me. h̄z circūuenisti. Caue q̄
 so ne credas. caue ne p̄dicere audeas. Anthia
 eripe bñficiū qd̄ dedisti. Bū mihi bñc sui a
 negas illā restituis supiorē. Sinia cū linia su
 periore mutatur. Si posterior me non tenes

De sancto Petro nouo martire

superior finis. Possunt utique satisfacere finis si me puer patiens occidi. In te habet alias. quae exerceat penam in uirgine obnoxio pudor est. Itaque gloriosioris si uideris adultera maritum fecisse quod martire adultera credidisse. Quid expectatis. duo dederit et abbo uicerit non diuisa est corona sed addita. Ita sancti maritus res inuice sibi benedicta praesentata. alia principum maritum dedit. alii effectum. **B**erthe plorum gymnasia demonem et similes pictagoreos incolas fecerunt. quorum cum esset mori adiudicatus promedatorum suorum ipsa poposcit. Tyrannus autem astutissimus cum repiri non posset estiarum penituit ut sponso daret quod se ferret. si ipse mori faceret. Quid de duobus predari nescio utique per claualem uadem mortis uenit. alii se obtulerunt. Ita quod cum re mori supplicio faceret fiduciosus sereno uultu mortem recusauit. Cum duceretur amicum reuersus est. ceruicem substituit. colla subiecit. Tunc ammirat tyrannus cariorum per his alicuius quod uia fuisse penituit ut ipse ab ipsis quod denuaerat in alicuius recipere. tanta uirtus esse gratiam ut tyrannum idcirco. Diglaudis minoris nris. Ita illi abbo uiri. huius uirgo quod pro etiam sexu uiceret illi alicuius cognita. illi tyranno se uini obtulerunt isti tyranni plures ac et crudelioribus quod uille pepit. isti occiderunt. In illos in uino obnoxia nec cessitas. in his abbo uoluntas liba. Hoc quod isti prudentiores. quod illi studij sui finis amicitiae gratia. istis corona martyrii. Illi ei certauerunt boibus. isti domino. Hec Ambrosius.

LXI

De sancto Petro nouo martyre

Etr' interpretatur

agnosces discalceas. **E**t de petra petros quod est firmus. **P**eter huius intelligit tria privilegia quod fuerunt in petro. Fuit autem predicator egregius. et in de agnosces. quod et perfectam scripturam noticiam habuit. et in predicatione quod cuius quod uenit agnouit. Secundo fuit uirgo purissimus et in de discalceas quod a pedibus suarum affectionum omnem amorem mortui discalceauit et exiit. ut non solum corpore sed etiam mente uirgo esset. Terno fuit maritus domini gloriosus. et in fuit firmus quod martiriū per defensionem fidei praestare sustinuit.

Et nouus martyr de ordine predicatorum. fidei pugil egregius de ciuitate peron. extitit orator. **H**ic tanquam splendor dum lumen de fumo. illius cadens de sensibus rubens rosa de spinis exoritur. dum de penibus per errorem excecatis. lucidus predicator exurgit. et de saucia mente. corpeque corruptus. uirgale decipit perditur. ac de spinis. de eterno incendio deputatus. in clauis martiri ascendit. **P**erantes namque suos inhebeles et benicos b. pe. huius. a quod in errore se penitus inuoluit. Cum autem adhuc esset septem annorum et a scolore dux a patre suo quod belim sapiebat. quod namque scolore diceret interrogat. Qui respondit se didicisse. Credo in de. pa. oi. cre. celis et tre. Et ille. **N**oli dicere creatori celi et tre. cum ipse uisibilium creator non fuerit sed diabolus. oia ista quod uidet creauerit. **I**pe uero puer se ponit pelle dicere sic legerat affirmabat. et sic scriptum erat se ponit credere uelle dicebat. **L**ucile per auctoritates dei per suadere ut poterat nitebatur. Quas oes puer spiritus replet sic deus puerit. ei quod pro pro gladio interemit. ut ille quod diuiteret non haberet. **Q**ui diuine ferens a puero se perfusus prius totum quod in se gestum fuerat reuoluit. et ut petrum a scolore moueret. modis omnibus per suauit. **L**imeo ei ait. ne cum petrum bene fuerit erudit ad merentem illam romanam ecclesiam se perferat. et sic fidei nostram destruat et confundat. **Q**ui nesciens per dicit. dum per benconum perfidia destruitur esse iam quod alii cauphas prope rauit. **S**ed quod res a de fiebat. patris monitis assensum non prebuit. **S**perans quod per aliquos hereticos archidiaconum suum sectam in traheretur. cum in gratiam calibus fieret erudit. **B**erthe igitur puer scitans non esse tuum cum scorpionibus habitare. mundum pariter quod despiciens. mundus ipse fratrum predicatorum ordinem introiit. **I**n quod quod ordine quod laudabiliter uixerit. **I**nnocentius papa in sua epistola apertus dices. Cum ei b. pe. a mundi fallacis in adolescentie annis peruide declinasset. ad ordinem fratrum predicatorum se transtulit. **I**n quod quod ordine. xxx. fere annorum spacio fulius catechizatus. fidei perambula. spe aeternae. comuante caritate sic perualuit et perfectus circa defensionem ipsius fidei pro qua totus ardebat quod contra illius diros hostes mente irreperda. seruans

De sancto Petro nouo martire

spū pūnuū certamē exerceas, suū tādē agōnē
diuiniū victricē sup̄ae martirio felicit̄ sum
mauit. Et sic petr⁹ firm⁹ i petra fidei petra d
mū passiois allusio ad petr⁹ rps; dignelau
reādo ascēdit. Virgitarē qz mēis et corpōis
sp̄ illibata suauit nec alic⁹ moral⁹ criminis
vūqz sensu p̄actū sic suoz p̄felloz fideli te
stimonio ēpbatū. Et qz su⁹ delicate nutrit⁹
p̄eruit i dñz, carnē suā assidua obz pot⁹ p̄ci
taie restrit. Hic vō p̄ oclū dñiā hostilibus
pater; iūctis i iustificatōib⁹ dñi exercebat as
sidue. p̄o cura licita totalit occupato, locū
in ip̄o illicita n̄ hēnt. et a spū alib⁹ neq̄cūqz tu
e⁹ ellz. Hocēna qdē silētia hūane d̄putata q
eu p̄ domitōz breuē d̄currebat i studiis le
ctionū et sōm̄ps pigliis occupabat. Dies
aut̄ ip̄debat p̄ modis aiaz vlt̄ edul̄ iminen
do p̄dicatōib⁹. vlt̄ p̄fessionū audiēte insistē
do, aut hereticoz dogma p̄stiferū validis
rōib⁹ p̄suādo. In qb⁹ sp̄ealis grē dono no
sūt claruisse. Deuotionē in sup̄ grē, b̄nilitate
lena, obia placid⁹, benignitate suauis, pietate
p̄p̄atēs, p̄p̄atēs, caritate p̄stabil⁹, et i cun
cis mox mat̄itate p̄posuit, alios p̄fusus v̄u
tū aromantib⁹ attrahēbat. Feruens qz ama
to: fidei, cultor; p̄cipu⁹, p̄p̄uqz ardēs. Sic
aio suo fidei p̄fesserat, sic letoriū illi⁹ mācpa
uerat obsequiū qz qz ip̄i⁹ opa et p̄ba v̄iute si
de re dolebat. Hic bac qz morē subire eu
piēs, h̄ p̄ncipalit̄ a dño attentis et crebris po
stularōib⁹ supplicasse p̄bat qn̄ lineret euz ex
ba luce migre, nisi sup̄o p̄llo calice passio
nis, nec fraudat⁹ est iādē a d̄sidio suo. C
onsultus vō i v̄ia sua miraculis claruit.
Itā cū ap̄d mediolanū qndā ep̄m hereticū
a fidelib⁹ captū, h̄ p̄e. examinarz, et multi ep̄i
religiosi et maria p̄s ciuitatis illuc puenisset,
et dies nū p̄dicatōe, tū examinatōe in longū p
tracta fuisset, et maxim⁹ est cūctos affligeret
dixit heresiarcha corā oib⁹. Qd petre puer se
si in eant scūis sic h̄stul⁹ ip̄s te ēē affirmat
cur eū estu mon p̄mūis, et n̄ rogās dñm ut
nubē aliquā in p̄ponat, ut nō moriat h̄stul⁹
ip̄s iāto estu. Et quēb. Hic d̄rūt. Si via p̄
mutere te abnegaturz, b̄sūm tuū et fidē carbo
nē recepturz, rogabo dñm ut faciat qd dixisti

Tūc fautores hereticoz p̄clamātes heresiarcha
che dixerūt. Hic d̄mittē p̄mūte. Credebāt eū
qz fieri n̄ poss; qd beat⁹ se faciat corā oib⁹
spopōdit, amariē cū nulla vlt̄ mīma nubecu
la in aere appareret. Catholici aut̄ sup̄ p̄missi
onebū Hic d̄mittē cepērūt. umētes ne si
des catholica ex h̄stulōi pateret. Cū ergo
heretic⁹ se obligare nollet beat⁹ petr⁹ cū ma
gna fiducia dixit. Et h̄ qz ver⁹ d̄s visibilū et
inuisibilū creator; mōstrēt. et ad p̄solatōz si
deliū et ad p̄fusionē hereticoz rogo deum ut
aliquā nubecula ascēdat et se in solē et p̄p̄m in
terponat. Qd mor p̄missio crucis signaculo
factū fuit p̄ magnā horā i modū papilionis
p̄p̄m nubecula p̄egēte. Contraxit qdā no
mie asserb⁹ cū p̄. v̄. ānos māliss; duraxit, ita
qz p̄ terrā i sextario irabere, mediolanus ad
beatū Hic d̄duc⁹ fuit. Quē cū beat⁹ petr⁹
signass; p̄nuo sanar⁹ surrexit. Quēdā etiā
miracula qz p̄ eū dñs dū viueret fecit. Inno
cēt⁹ in p̄dicta eplā recitat dicēs. Cuiusdam
nobilit̄ filii p̄ nimio et horribili toruā gule tu
more nec loq̄ nec spirare valentē, leuans ad
dñm manib⁹ et crucis i eo facto siḡculo, illo
qz accipere ip̄i⁹ cappā et infirmo sup̄ponēte
eū ilico sanauit. Hic nobilit̄ vebemētē p̄mo;
dū corpis toriōde grauaret̄, credēs et menē
etunde sibi moris imminere discrimē, cappam
ip̄am quā exiit p̄suauera treueret fecit asser
ri qz suo appositā pectori, mor verimē qndāz
duo h̄ntem caput, et piloz d̄sitate villosū
eu omuit, plena liberatōe secuta. Cuiusdam
iuueni muto, immisso in os eius digito, sueqz
lingue soluto ligamē b̄nificiū loq̄le cōcessit.
Hic et alia plura dū viuerz dignat⁹ est p̄ eū
dñs opari. Et Elez cū pestis beretica
in lombardie puincia pullularet et multas
ciuitates p̄tagione pestifera infecisset, summ⁹
pontifex ad pestē dyabolicā abolendā di
uersos inq̄sutores de ordine p̄dicatorū i
diuersis lombardie partib⁹ delegauit. Sed
cum apud mediolanū beretica nō solū mlti
numero, s; etiā magni seculari potentia ac
ti fraudulēta eloquentia, et plen dyabolica
scientia residerent, summus pontifex sciēs et
intelligēs beatū petr⁹ vix esse magnanimum

De sancto Petro nouo martire

q̄ ad hostiū multitudinē n̄ pauerat aīa dūer:
tes q̄s ei⁹ p̄stare vīuē p̄ quā aduersariorū
potēne nec ī modico cederet. cognoscēs etiā
ei⁹ faciūdiā p̄ quā facile hereticorū fallacias de
teget. n̄ ignorās insup̄ ip̄m ī diuīa plene sapi
enna erudiū. p̄ quā frivola hereticorū argu
mēta rōnabiliter refutaret. ip̄m tā strenuū fidi
pugilē. tā indefessū dñi bellatorē ī medio
lano et ei⁹ comitatu īstīuit. et ī q̄suoꝝ suū
autoritate p̄cella plenaria ordīauit. Ip̄e igr̄
iūctū officii diligēt exercēs hereticos vbiq̄s p̄
q̄rebat. nullā eis req̄s tribuēs; mirabiliter
oēs p̄fundēs. potēt expellēs. sapiēt p̄uincēs.
ita ut nō possent resistere sapiē et sp̄ui q̄ p̄ eis
loq̄bat. Qd̄ vidētes hereticos et doctores. d̄ ip̄i⁹
morte cū suis fautorib⁹ tractare ceperūt. ar
bitrātes se posse pacifice viuere si eorū tā va
lid⁹ p̄secutor d̄ medio tollerēt. Cū igr̄ p̄dica
tor utrepi⁹ mori martyr futur⁹ d̄ cūmis me
diolanū. p̄ ī q̄rēdiā hereticis p̄geret. ī ip̄o ītine
re palmā martyriū ē assecut⁹. sic Innocētiū
explicat ī h̄ v̄ba. Cū de ciuitate cumana vbi
frat̄ sui ordīs ibi morantū p̄or erat. medio
lanū p̄geret. p̄ creq̄nda ī q̄suoꝝ d̄ hereticos
sibi ab aptica sed̄ p̄cella. sic ī publica p̄dica
tiōe p̄dicerat. qd̄ d̄ ip̄orū hereticorū credenti
bus p̄ce illoꝝ inducēt. et p̄cio. ī eū salutaris p̄
posui ut p̄sequēte funest⁹ īnslit in agnū vti
q̄s lup⁹. fer⁹ ī mūē. ip̄i⁹ ī p̄u. furib⁹ d̄ ī man
suetū. ī modestū effrenū. p̄pban⁹ ī sanctū
p̄sumit īnfulū. exercet conatū. morē īnterit
sacraut caput illi⁹ crudelit̄ īmpetēs et duris
īn ip̄m īmp̄ssis vulnerib⁹ et sanato sanguīe
īstīense. venerādū illū non diuertēt ab ho
ste. s; exbibēt se p̄m⁹ hostiā et celosis sustinē
tē īn patiā irucescit dimisit. sp̄ū sup̄na petē
te. īn ip̄o loco passiōis ocalū. Ip̄o q̄s sacrile
go p̄cussuras ī xpi mīst̄z geminas īnculcā
te. ille nō q̄rula voce gemēs v̄l murmurans
s; sufferēs oīa panēt suū dño p̄mēdabat sp̄i
ritū. d. In ma. tu. d. p. sp̄i. m. Symbolū etiā
cepit dicere fidei. c. n. ī h̄ articulo desit. esse p̄
co. put ip̄e nephād⁹ q̄ a fidelib⁹ capt⁹ fuit. et
qd̄a frater dñi q̄ comes illi⁹ erat et ab ip̄o li
ctore p̄cussus diebus aliq̄b⁹ sup̄uixit postea
retulerūt. S; cū adhuc martyr dñi palpa

ret. cultellū crudel̄ lictor arripuit et p̄latū ei⁹
īnslit. In ip̄a ardie sui martyrii cōfess
or martyr p̄pba et doctor qd̄a mīo esse p̄
meruit. Qd̄ essor ī eo q̄ fidē xpi ītē tormēta
p̄stātissime p̄fess⁹ fuit. et eo q̄ ip̄a die p̄fessio
ne more solito scā obtulit deo sacrificiū lau
dis. Qd̄ arripit eo q̄ p̄fessio fidei sanḡnem
suū fudit. Ip̄o p̄beta ī eo q̄ cū ip̄e tunc q̄ria
nā pateret et socij dicerēt q̄ n̄ possent medio
lanū applicare. Ille rēdit Si n̄ poterim⁹ ad
domū frat̄z puenire. ap̄d sc̄m simpliciānū
poterim⁹ hospitari. Qd̄ et factū ē. Itā cū sa
crū ei⁹ corp⁹ deferret. fr̄es p̄p̄e nūmā p̄p̄e
quētiā nō p̄merūt illd̄ ead̄ die ad domū de
ducere. s; ap̄d sanctū simpliciānū d̄posuerūt
et ibidē ea nocte p̄māsit. Doctor ī eo q̄ ei⁹
pateret fidē verā edocuit. dūz symbolū fidei
clara voce cecinit. Et q̄s passio vene
rāda dñice passiōis filis mltiū fuisse videtur.
Xps ei⁹ passus ē p̄ vīrate quā p̄dicabat. Ip̄e
tr⁹ p̄ vīrate fidei quā defendebat. Xps pass⁹
ē ab infidelib⁹ p̄p̄o iudeorū. Ip̄e ab infidelib⁹
turba hereticorū. Xps ī pascali tēpe crucifigū.
Ip̄e eod̄ tēpe martiriū patiē. Xps cū pate
ret ī man⁹ tu. do. p. sp̄i. m. dicebat. Ip̄e cū
occederet eadē v̄ba clamabat. Xps p̄ xxx.
denarijs tradit⁹ fuit ut crucifigeret. Ip̄e
p̄ x. libris p̄p̄iū fuit v̄dit ut interficeret.
Cū igr̄ p̄ passiōē suā ad fidē mltos addu
xit. Ip̄e p̄ martiriū hereticos mltos puer
tit. Quāuis enī egregi⁹ doctor et fidei pugil
hereticorū dogma pestiferū ī vita sua plimū
eradica uerit. post mortē tñ suā eius meritis
et choruscantib⁹ miracul⁹ fuit a deo exurpauit
ut q̄s plurimi erroꝝ suū relinq̄rent et ad gre
mū sc̄e ecc̄ie p̄uolaret. ita ut ciuitas medio
lanū et comitat⁹ eiusdē. vbi tot hereticorū cō
nēcula residēbāt. a deo purgata est v̄l alijs
expulsis et alijs ad fidē cōuersis null⁹ ibidē
auderet aliquatē cōparere. Ip̄e plures etiā
de eis maximi et famosi p̄dicatoꝝ ordīnē sūt
īngressi. q̄ v̄sq̄z nūc cūctos hereticos et fauo
res feruore mirabili p̄sequunt. Sic noster
Samson plures p̄biliticos interfecit mor
ens q̄s occideret viuēs. Sic granū frumēt
cadēs ī terrā et infidelū manib⁹ cōp̄sumet.

De sancto Petronouo martire

monuū. vberē surgit i spicā Sicotr' i cor
culari calcar'. liquis reducat i copiam. Sic
aromata pilo trula. odorē plen' circūfun
dit. Sic gñū synapis parū vniē suā mlti
pli' demonstrauit. **S** Pet' scī viri gl'osū
trūpū mltis eū dñs miracul' illustrauit. q'
rū qdā sum' pōtē referet. di. p'p' monē ipi
uolāpades ad sepulcr' et de pēdētes ples p
sapas absqz oī būano studio 7 misterio di
uini' sūt accēse. qz cōuenēs nimis erat ut q
igne 7 lūie fidei excellēt claruerat. singlāre d
ipo ignis ac lūmis miraculū apperz. Qui
dā āt cū veleret cū alijs 7 ei' scūitātē 7 mira
cula d'pauarz. sup'io qdā s' b' autēstādemor
sello q' nō possz si circa b' delinqz trāsglu
tūre. sensu mor' ipm sic guntū iherēē vī illū
inducere v' educere nō valeret. Quare illico
penitēs. 7 iā vult' mirato colore q' si sentiens
pianū mortis euēni. scō mīra se vōto q' lūi
guā d' cetero ad illa nō laxaret. fuit. pū' illo
eu omīto lib'ar'. **I**layoropica qdā ad locū
passiōis 7 auxilio viri sui vir puenēs fusa
ibio dē sanitatē itegā mor' recepit. **O**b
sello a d'monib' marty' ipe delectus ill' euz
mlto sangnis vomu de corpib' libauit. fē
bres expulit. lāguozesqz curauit plimos 7 di
uersos. Cū dā sinistre man' digiti ex mor
bo fistule plimoz foraminū pcauitate defos
sum mira p' solidatōe sanauit. Quidā iū
per puer ex casu gūllimo opp'ssus. ut motu
7 sensu p' d'elituē. itāqz mortu' d'fletetur.
mor' supposita de ira suo pectori sacro eius
martyris a uore piacta icolumis resurrexit.
Quedā ē mlier c' carnē cācer edat sedula
conolide vorabat. lūmis b'mōi ira vulneri
b' ē curata. Alij āt diuers' infirmuāb' oc
cupati. q' sepulcr' ē i vebicul' 7 alijs sustēa
cul' aduenit ex mō p' modū plēa icolūitate re
cepta sine aliqb' subdijare rediere. **E** Cū
āt sum' pōtē referet. **I**nnocēt' q' r' b. petz mar
tyrē scōz carbalogo ascp'ssū. frēs apud me
diolanū ad caplm puenit. **C**olēres āt ei
corp' ad alioz locū trāferre. cū pl' qz pan
nū s' ira iacul's. uā sanū 7 itegz atz sine ali
cui' exalāōe fetoris reppū ē ac si ead' die fuis
set sepulū. **F**rēp' i' sup' magnū puluim

iuxta plateā corp' ei' cū mag' reuerētia d'bu
rerūt. 7 ibid' sic sanū 7 itegz corā oī p'p'o ē oī
sum. 7 ab eo supplicat iuocant. **I**sdē mira
cula sup' adicta i lris sumi pontificis posita
plā alia sūt p'p'a. **I**stā sup' locū passiōis eius
sepe lūmiana d' celo descēdēna ples religiosi
aliqz qz ples visibilē p'spērerūt. **I**nt' que lu
miaria duos frēs i biuū pōicatoz se vidisse
testan sūt. Quidā iuuenis noie guifred' als
guifred' d' ciuitate cumana. dū d' pāno iunt
ce scī petri biēt 7 qdā beret' eidē deridēdo
diceret ut si scīz eū credret ignē pānū ipm
piceret. 7 si d'uri nō cōtingeret. absqz dubio
scīus eēt. 7 ipe sue fidei adberet. **A**ldozqz su
per carbones accēsus pānū scī pe. p'ecul's.
ab ipo igne alū' resiliit. deinde p se sup' ipos
carbones resiliēs. ipos ardēs pēu' exiit.
Tūc incredul' ille dixit. Sic p oia pān' iūce
mee faciet. **I**sd' ē i' sup' alios carbones
ex vna pte pān' betici. 7 ex alia pte pān' scī
pe. **I**pān' āt betici mor' ut ignis calorē sēlit.
penit' ē d'ust'. pān' d' scī petri i ignē p'ua
luit. 7 ignē ipm exiit. ita q' nec pul' aliquis
d'ust' fuit. **Q**d' vidēs heret' ad vīā vīant
redire 7 miraculū oib' publicauit. **E**lpud
florētā iuuenis qdā betica p'auitate corru
ptus. cū i ecclia frat' d' florētā cū qbusdam
alijs iuuenib' āt qndā tabulā ibi ē depictā
maritū scī petri staret. vidēs licorē eū p'ca
nemē euagiatō gladio ipe dixit. **U**nnaz ego
ibi fuissē. q' valio' p'cussissē. **Q**uo dicto
stannū mut' effect' ē. **E**ūqz loci req'rēt qd
biēt. 7 ipe nihil rīdēre possz. eū domū redū
xerūt. **E**z cū i via eccliam qndā scī michael'
vidisset. elapsus d' manib' socioz eccliam in
trauit. 7 flectēs genua corde sanctū petz ro
gauit ut sibi p'ceret. vōto sic potuit se obligā
q' si liberaret p'ciā sua d'fiteret. 7 oēm belim
abnegaret. **T**ūc subito loq'ā recupauit. 7
penitēs ad domū frat' abiurata heret' p'ciā
sua p'fessus est. **D**ata licēna p'fessōi q' b' i p'p'o
pōicaret. **I**pē qz in publica frat' pōicandē
surgēs corā oī mīlitudine hoc cōfessus est.
Istāuis quedam dum in medio maris
pene naufragū pateret seuā fluctum iun
danone q' l'atā. oēlqz caliginose noctis tene

De sancto Petronouo martire

bus teneret diuersorum sanctorum suffragia postu-
labat. sed cum nullum suae liberationis videret indicium
seque picturam plurimum formidaret. quodam die na-
uone ianuam fecit silentio sic eos alloquitur. viri
fratres nunc quid non audistis quod quidam fratres de ordine
dicatorum nomine fratres petri nunc ob defensionem fidei
catholice sit ab hereticis interfecti. multa quae per
vires signum ostendat. Illuc igitur duote et perducimus in
placet quod spolia nostra nequaquam postulatione frau-
dabimur. Assensum primum sibi. per sui auri-
lium deuotionis precibus invocantes. Illi sic orantibus.
morantem nauis in qua velum appenderet. ceteris ac-
cessit tota plena conspiciunt. ita quod omnis obscuritas
apertior cereorum mirabili fulgore fugat. non quod il-
la iam caliginosa in die clarissimum permutat. Re-
spicientes viderunt quodam cum bitu fratrum predica-
torum super velum stare quod nulli dubium fuit quod be-
ne. exirent. Cum ergo predicti nauem ianuam inco-
lumes aduissent. ad domum fratrum predicatorum
venerunt. et doctores per gratias referentes eis de
fratrum testimonium miraculi senem narrauerunt. Illi
quodam in flumine cum iacentes filios mortuos pepul-
set et ex his a viro odio habent. rogauit sanctus petrus
ut sibi in auxilium fieret. Cum ergo quatuor filium pe-
pisset. filii mortui erant. quem mater accipiens
ad rogandum sanctus petrus totam se perculit. cum ut filium
suum reuiuiscere faceret. precibus deuotionis exorans.
Uxorque conpleuerat et ecce quod erat mortua
apparuit viro. Cum igitur ad baptismum peruen-
tuus. et ut iohannes vocaret diffinitum esset. sacer-
dos cum ei nomen dicere debuit. nesciens dixit
petrus. In istud nomen postmodum ex deuotione
sancti petri sperauit. In puincia iheutoie
apud traieci. mulieres quodam videntes ad eccle-
siam fratrum predicatorum in honore sancti petri. martyris
magnum concursu fieri plorum dum ipse in platea con-
sisteret et filaret astantibus sic dicebant. Ecce isti
predicatores omnem modum lucrandi nouerunt. nam
ut magnam possint pecuniam cumulare. et lata
edificare palatia. vnum novum martyrem iuene-
runt. Dum hec et filia diceret ecce subito illum
totum sanguine cruentat. et dignum quod filium tor-
quebat. sanguine mox replet. Quod ille videntes
et admirantes digitos diligenter extergunt ne for-
te in eis accidisset aliquid in scissura. Sed cum digi-
torum oino sanos conspiceret. et filium sic sanguino

lentum videret tremantes ac penitentes dicere ce-
perunt. Vere quod preciosi martyris sanguinis
traximus. nobis sanguinis miraculum tam stupen-
dum euenit. Currerunt igitur ad domum fratrum prius
omnia exposuerunt. ac filium sanguine cruentatum eis
praestauerunt. Ipsi non ita ad multorum instantiam solen-
tem predicatorum vocauit. et quodam predicans mu-
lieribus acciderat coram omnibus retulit. filium ipsum sic
cruentatum omnibus ostendit. Ceterum quodam magister artium
grammaticae in eadem predicatione persistens. factum ipsum
cepit plurimum deridere et astantibus dicere. E-
dote modo quod isti fratres simplicium corda decipiunt
Ipsi cum aliquibus mulieribus suis familiaribus
duxerunt ut filium ipsum aliquo sanguine tingeret. et
sic miraculose accidisse narrarent. Dum illa
diceret primum plurius diuine plagam accepit. et ipse
validissimam febrem est. multis aspicientibus
sic vexauit. ut a predicatione ipsa intermanus am-
corum in propria domo deferret. Sed cum vehemens
febris exaceresceret ille mox vicinam uicem. per
dictum portum accersit fecit. et eam suam praestans do-
ctorem beato petro coram dicto portu prout. quod
si eius meritis sanitatem reciperet. cum semper in spe-
ciali deuotione haberet et de cetero linguam ad
taliam non laxaret. Illa res mox ut predictus
portum prout. sanitatem integram recepit. Qua-
dam vice cum superiorum predicationi loci quodam lapides
pulcherrimos et magnos in quodam nauis per con-
structionem predictae ecclesiae duceret. nauis ipsa exi-
puito cumda luto sic ibesit. ut nullatenus possit
moueri. Descendentes pro nauem omnes unanimi-
ter ipsam ipellebant. sed nullatenus mouere pote-
rant. Cum ergo nauem se amisisse putaret predictus
superior omnibus alijs licentis manum ad nauem
apposuit. et leuit ipsam ipelles dixit. In nomine
sancti petri martyris in honore lapides istos
deferimus vade. Stantemque nauis velocissime
se mouit. et luto sana recessit. Super quas
nauem ascendentes. omnes sani et hilares ad pro-
prium remearunt. In puincia fracie ci-
uitate senonis. puella quodam cum in aqua baptiz-
trahente cecidisset. et per magnum spacium ipse
stetisset. tandem de flumine mortua est extracta.
Mox cum erat quatuor argumenta. scilicet mas-
gnum spacium ipsa. et rigiditas corporis. et frigiditas
et ingredo. Delata est ergo a quibusdam ad

De sancto Petronouo martire

ecclesiaz fratres. qui cum ea sancto petro vouissent. pu-
nue vire reddua. et salutem. Fratres iohes po-
lon. cum apud bononiam agrana laboraret. et in
isto festo sancti petri mari yria. Simonem ad clez
facere dicit. accessione eadem nocte iuxta cursu
nat. ale expectans. uere valde cepit. ne in iuncto
sibi Simonem deficeret. Sed sancti iohes. per. uer. sus
fragia. ad altare ipsi. cum duodecim accessit. oras
ut ei. meritis uiuaret. et debebat gliaz. predicare.
Sicqz. factum est. quod illa nocte febus penitus. cel-
lauit. et postea. nuqz. eum uisit. Adhuc. ad
qda. nocte. giroloa. yro. iacobi. de valle sana.
cum p. xiii. annos. ab imundis spiritibus. fuisset ob-
sessus. uenit ad qnda. sacerdotem. di. Ego. suz. de-
moniacus. et spiritus maligni. uerax. me. Adhuc. sa-
cerdos. fr. fugies. sacrificia. iurauit. et libruz.
qnda. in q. erat. iurandis. demonum. et itola. z.
latens. sub. cappa. dicens. cum bona. societate. ad-
miller. redit. Que. mox. ut. uidit. ait. Latro.
pessime. qui. iusti. qd. est. qd. sub. cappa. occulte.
porasti. E. u. ai. sacerdos. adiurandis. suas. fa-
ceret. et nil. curatis. afferret. uenit. illa. ad. b. pe.
dum. adhuc. uiueret. ab. eo. postulas. adiuuari.
Cum. ille. p. benca. uocem. dicit. E. fide. filia. ne.
despes. q. et. si. qd. postulas. ad. p. p. ficere. si.
ualeo. ipse. in. uenit. q. id. qd. a. me. penitus. plena.
re. ob. uenit. Q. d. et. facit. e. Ma. p. passio. dem-
er. cum. ad. sepulch. ei. p. dicit. mlier. accessit. ab.
illa. infestato. demonum. fuit. penitus. liberata.

Mulier. qda. nocte. eufemia. d. loco. corion-
go. mediola. n. dyoce. vii. annis. e. demonibus.
uerata. S. cum. ad. sepulch. sci. petri. ducta. fuit.
ser. ceperit. demones. ea. amplius. agitare. et. pos-
ei. cunctis. audiens. clamare. Adhuc. iola. ma-
riola. petrine. petrine. Et. demones. exiit. ea.
q. si. morua. dimiserit. S. modicum. p. plene.
sanata. surrexit. Adhuc. erat. q. dieb. dicitis.
et. festiuis. et. marie. q. nulla. celebrabat. eam.
demones. amplius. molestabat. Queda. mu-
lier. nocte. uerbona. d. beregno. p. vi. annos. a. de-
monibus. agitata. cum. ad. sepulch. sci. petri. fuisset.
adducta. uix. a. multis. uiris. detineri. poterat.
Int. q. erat. qda. credens. herencor. nocte. cora-
dua. de. aduano. q. illuc. aduenerat. ut. sci. pe.
mirata. derideret. Qui. cum. p. dicit. mulierem.
cum. ceteris. dicit. d. demones. ad. p. mulierem. dicit.

rit. Cur. tenes. nos. Ma. ne. noster. es. Ma. ne.
te. ad. tale. locum. porauim. et. ibi. tale. b. d. d. u.
ppetrasti. Ma. ne. te. ad. tale. et. tale. locum. duri-
mus. et. ibi. tale. et. tale. flagitium. commisti. Cumqz.
multa. p. sibi. diceret. q. nullus. alius. nisi. ipse. solus.
sciebat. debem. expauit. Adhuc. ai. demonem.
collum. et. pectus. mlieris. ex. corantes. et. in. ex. ites.
seminu. ea. dimiserit. S. p. modicum. penitus.
sanata. surrexit. Adhuc. dicit. ai. cora. d. betic. S.
uides. et. stupens. ad. fide. catholicam. est. uersus.

Cur. qda. nocte. opilo. credens. benecor. cum.
occasione. cuius. d. h.ence. p. sanguine. sue. ad.
ecclesiaz. fratres. uenit. et. ad. t. b. a. sci. pe. p. ges. du-
os. ibi. d. narios. p. sperit. ipse. d. narios. acci-
piens. dicit. Bonum. est. ut. bibam. istos. Stran-
qz. tot. cepit. tremere. nec. d. loco. eod. aliq. ten-
potuit. se. mouere. Qui. fr. p. dicit. os. denari-
os. in. loco. suo. mox. restituit. et. sic. in. abscessit.
Uides. ai. b. S. de. uenit. h. e. sum. deseruit. et. ad. fi-
de. catholicam. se. uertit. Scimonias. qda. z.
erat. in. alemania. et. i. clauistro. o. e. b. a. b. o. d. i.
nis. sci. l. i. t. i. p. s. t. a. n. e. i. d. y. o. c. q. p. annu. et. a. p. l. u. s.
gu. e. g. u. n. t. a. in. genu. p. p. e. s. s. a. e. a. t. a. q. nullo. reme-
dio. poterat. liberari. Hec. q. sepulch. sci. petri.
corpale. uisitare. si. poterat. ut. pote. q. erat. sub.
obediencia. p. s. t. u. t. a. et. q. infirmitate. gu. s. s. i. m. a.
u. g. e. b. a. t. cogitauit. salte. p. dicit. sepulch. meta-
li. gressu. adire. ac. deuotione. sedula. uisitare.
Disces. uo. q. i. r. u. i. d. i. e. n. s. d. loco. illo. mediola-
nu. possit. adiri. quid. p. q. libet. dicit. c. p. a. t. n. o.
ster. ad. bonore. sci. petri. dicere. cepit. Adhuc. in.
modum. cum. istas. m. e. t. a. l. e. s. dietas. talit. cepit. fa-
cere. successiue. sp. et. paulatim. cepit. se. melius.
h. e. t. et. ibi. plurima. dicit. p. f. e. c. et. ad. tumbam.
metal. gressu. puenit. fletis. genibus. ac. si. p. s. i. n. u.
alut. cora. t. u. b. a. a. s. t. a. r. e. t. p. s. a. l. t. e. r. u. i. cum. deuotione.
maria. totum. legit. Quo. expleto. ab. illa. infir-
mitate. ad. o. liberata. se. sensit. ut. ia. inde. modi-
cum. qd. sentiret. Bedies. uo. eod. mo. q. uerat.
a. n. q. z. o. e. s. dietas. expleuiss. penitus. est. sanata.

Cur. qdam. de. canapicio. de. villa. mazati.
noctis. rufin. gu. e. ualde. infirmitate. incurrit.
Ma. uena. fracta. in. inferionibus. pubis. anieri-
us. sine. cessato. sanguine. emitebat. ita. q. a.
nullo. medico. aliq. sibi. remedium. poterat. ad-
hiberi. Cum. ergo. sanguis. p. sex. dies. et. noctes.

De sancto Petro nouo martire

penne effluriss. ille beatus pe. duote i sui au-
riliu inuocauit. Qui ta subito sanat. e vt in-
effusam oros. et recepta libat. nullu pene su-
erit ueruallu. Cu at se sopon dediss. vidit qn
da fremi bitu ordis fraiz. p dicatorz grossuz
facie atqz brunu. que focu sci pe. martyris
existimabat. sic ve. et al forme extuerat. Qui
cu expasioe palmas pleas sangne cu qdam
suau vngueto eis offererat dicēs. E agnis
adbu recēs. Venuit ad recētē sanguinē
sci pe. Qui euigilās sepulcz sci petri statu
u vltuare. Quedā comisse de castro massi
no byposen. dyoc. cu i beatu pe. spale deu o-
tionē hēnt. et vigilā ieu narēt. cu ad suaz
eccliaz vt audirēt vespas accessissent. vna ea-
rū cādelā qndā i bonoz bī pe. martyris an
qda altare bī pe. apli posuit cōburēdam.
Que cu domū redissent. sacerdos auaricia
duci i ipam cādelā sufflās eā extingit. s. mor-
lumē redijt. et dūuo ipaz accēdit. Ecto et ter-
no eā exinguerē voluit. s. lumē vt pūa redijt.
Un tedio affect. choz irauit. et an mai. al-
tare aliā cādelā iuenit. quā cleric. i bonoz
sci pe. posuerat. q ei. vigilā sūti ieu nābat.
Quā sacerdos bis exinguerē voluit. s. neq
uit. Qd vidēs cleric. irat. dixit. Diabole. ap-
tū miraculū nō vidēs. et q sciūa petr. n. vult
vt suā exinguas cādelā. Terruigr. et stu-
pētes sacerdos et cleric. castiz ascēderūt. et pe-
dicū miraculū oib. narrauerūt. Vir qdā
noie roba de meda. cu vsqz ad vestes i ludo
oia poidiss. domū i sero redies euz lucerna
accēsa lectū suū adijt. et vidēs se tā viles pan-
nos bē. et se tantū amississe p dicatorz p nimia
desperatōe cepit demōes iuocare. ac se eis de-
ore nepbario cōmēdare. Statimqz tres de-
mones affuerūt. q lucernā accēsam i solari-
um pncētes. cu p collū arripuerūt. tam for-
tū ipm stringētes vt nullatē loq poss. Quē
cu plimū agitarēt. q erat i domo inferiori ad
eū ascēdētes dixerūt. Quid ē qd agis o Bo-
ba. Quib. demōes rīderūt. Iste i pace viā.
et lectos vros irate. Illa aut vocē esse creden-
tes p dicatorz viripm. redierūt. Illi recēdēib. ce-
pit multo fort. a demonib. agitari. Qd illi
cognoscētes sacerdotē pūus aduocauerūt.

Qui cum p beatu petz demones adiurass.
duo pun. exierūt. Sequētia iū die ad sepul-
crū sancti petri adduci. est. Edo quem frater
Guilhelm. vcelen. accēdēs. cepit demones
increpare. Qui eū quē nūqz viderat ex noie
vocās ait. Frat guilhelme pte nūqz exibo
q. h. noster ē. et nra opa fec. Quem cu iterro-
gass. q nomie vocaret ait. Elocor balcefas.
Elex. cu p beatu petz adiurat. fuiss. ipm
in terra pncēs mor exiuit. Ipe aut pfecte sa-
nuare māsūt. et pniaz saluare accepit. **L**

Cū qdā benc. acerrim. disputator. et elo-
quēte singlaris. cu bīo petro cu adbu viue-
ret disputaret. et errores suos subtil. et acu-
te pposuiss. in mediū. ac beatu petz vt rīde-
ret ad pposita ipozū. purgeret. alle deliba-
tōz petz oratorū qdā qd ppe erat. irauit
cu lacrimis orās deū vt cām fidei sue defen-
deret. et loqētū midū. aut ad fidei veruateg
reducerz. aut lingue pūatōe puniret. ne p eā
diceret. p fidei vitare timeret. Bediēsqz ad
berenci cōa oib. palā dixit vt suas uerū p-
poneret. oēs. Qui na penū. fact. est muus
vt nec vnu solū vbi aliqten. pferre valeret.
Un berenci. pūsi recesserūt. et catholici deo
grās retulerūt. Cū in ramis palmarū duz
adbu viueret mediolani p dicator. et ibi vti-
usqz lex. et maria multuudo. dixit publice
alia voce. Edo p cetero. q berenci iraciant
mōie meā. na q p mōie meā tā pecunia da-
ta ē. s. faciant qd pnt. qz mag. pleq. eos
mōie qz viuos. Qd vix fuisse māsētū ē.

El pō florētā i mōasterio d ripul. scimo-
nalis qdā i oīde posita. ea die q bea. petr.
mōie sustinuit. vidu bea. i v gines in excelsio
ibrono in glia residere. et duos frēs d ordine
p dicatorz i celū ascēdere. et hinc inde iuma eā
collocatos ē. Et cū inq. reret q nā essent. au-
diuit vocē dicētē sibi. Hic ē frater petr. q i con-
spectu dñi tāqz fum. aromati gliosus ascē-
dit. Repūqz ē p cetero q eadem die mōiem
subijt. q dicta scimonia. vltioz vidu. Unde
cū lōga. et gū infirmitate laboraret. ad rogā
dñi beatu petz i ora duote se cōtuli. et san-
tare integrā mōie recepit. Scolaris qdāz
cū de magalona ad mōie pessulanū. retura

De sancto Philippo aplo

et qdā saltu adō est ruptus: in gūie ut dolore
nūmo veraret. et cedere nō valeret. hic aliqñ
audies pōicare qdā mlier trā sangne bñ
pe. respas sup cāri corosioes ponēs fuerat
libata dicit. Bñe dōs trā illa nō bñ hōi illi
terre meruis b. petri tñā dedisti vñtē. potes
isti dare. Accipies igr dī terra. cū signo cru
cis: et uocatōe martyris loco supraposuit. et
statim curat fuit. Anno dñi. M. c. c. d. in
ciuitate ppostellis. fuit qdā vir nōie bñ dicit
qñ ubias inflatas bēbat i modū viriū vērem
tumentē instar pgnāti. scācē pñmūo tūmo
re horribilē. totiqz corp⁹ inflatū. ita ut mon
strū aliqd videret. Hic cū a qdā manōa vir
sup bacīm se sustēns elemosynā peteret. illa
rñdu. M. d. a g. f. o. s. a. qz aliq cibo iogeres. sed
meo filio acqesce. et ad domū frat⁹ pōica
toz pges. et petā pñcā. be. petri pñcā iuo
cato. Ille at cū mane ad domū frat⁹ pōica
toz veniss. et ostiū ecclie clausū ess. sec⁹ pōiā
se posuit. et dormiuit. Et ecce qdā reuerēd⁹ in
hiu pōicatoz eidē apparuit. et capā ipm co
operēs cū in eccliam iroduit. Ille at eui
gilās et i ecclia se rexit. et pfecte se sanātū iueit.
Qd multis admiratōz intulit et stuporē. cū
videret hōiem pene mortuū iā subuo a gra
ui infirmitate fuisse liberatū.

EXII

De scō Philippo aplo

Philippus dicitur

os lapidis. v. os manū. v. dicit a
philos qdē amor. et yper qd est sup. qñ ama
to: supnoy. Dicit igr os lapidis. ppter suam
luculētā pōicatoz. os manū ppter assiduam
opationē. amator supnoy ppter celestem
pemplatōz.

Philipp⁹ apls cū. xx. āmis p subia pte
dicat⁹ a paganis tenet. et ad imolā
dū statue maris ab eis dē ppeitūz.

Tūc subito draco qdā ingēs d sub base cri
uit. qñ filii pñficis q ignē mīstrabat i sacri
ficio ierfec. duosqz tribuos qz mīstrū philip
pñ i picul dīnebat extit. ceterosqz adō sur
flar fetore infecit. ut oēs moribidi redderent
Buntqz philipp⁹. Credite mibi et statuā istaz

phingite. et in loco ei⁹ crucē dñi adorate. ut i
firmi vñ sanent. et mortui suscitent. Et bi qui
cruciabant clamabāt. Tūc fac ut sanemur
et hūc marie. pñm⁹ phingem⁹. Tūc philipp⁹
dracont pceptū ut i locū dñi dīscēder. ita ut
nulli oīno noceret. Qui statū recessit et plerū
us nō puit. Tūc philipp⁹ oēs sanauit. et illis
trib⁹ mortuis vñtē bñficiū iperauit. Sicqz
vñuer⁹ credēb⁹ pñm⁹ vñtē eis ad buc pōi
cauit. et eis pñsios et dyaconos ordinans i
aliā ciuitatē ierapolim venit. ibiqz hēlm be
beonitaz. qñ xpm carnē fantāsticā assūpsit
dogmatizabāt extitit. Erāt at illi due sacra
nissime vñgies filie ei⁹. qñ dñs mltos ad fidē
puerit. Tūc philipp⁹ aut añ. vii. dies obitus sui
epos et pñsios puocauit. eisqz dixit. Hos se
ptē dies ppter amonitōz vñm mibi dñs cōcel
lit. Erāt at ānoy. lxxviii. Tūc h infidēles ipm
tenuerūt. et cruci ad instar mgn sui quē pōi
cabat affixerūt. et sic ad dñm miguit. et felicit
vitā ppleuit. Iuxta aut cū due filie ei⁹. vna a
dextris et alia a sinistris sūt sepultē. De isto
philippo sic d. 3. s. d. il. b. de vna oīu et obitu
scōy. Tūc philipp⁹ gall pōicabat xps. barbaras
gētes vicinalqz tenebras et tumentū oceano
pñctas ad scielumen fideiqz portū deduxit
Demū i ierapoli frigit. pñmūe vñbe cruci
fix⁹ lapidat⁹ qz obiit. simulqz cū filiab⁹ suis
ibi reqesce. Hec 3. s. d. De philippo aut q
fuit vñm⁹ d. septē dyaconib⁹ dicit Hiero. i. mar
tyrologio. q. vii. ydus iulij signis et pñgij
idit⁹ apō celsariā reqeuit. iuxta quē tres filie
ei⁹ tumulare sūt. nā qñta apō epbelū reqesce
Tūc igr ergo philipp⁹ ab isto differt. qñ ille fu
it apls. iste dyacon⁹. Ille qñ scit apō ierapo
lim. iste apō celsariā. Ille habuit duas filias
ppbeissas. iste quatuor. Tūc hīstoria ecclie
hīstia videat dicere q fuit philippus aplus
q bñt quuor filias ppbeissas. s. in hīmagis
Hieronymo est credendū.

EXIII

De scō Iacobo aplo minore.

Iacobus dicitur

suplātato: v. suplamās festinan
tem. v. ppās. Et dicit iacob⁹ a ia qd

De sancto Iacobo apostolo minore

est dicitur. et cobar quod est in pōdō. Et Iacobus qui
iacop⁹. a iaculo et cope quod est cesio. quasi ces⁹ ia-
cul⁹. Dicit ergo supplātor: mōi p ptemptū.
supplātor festināte diabolū. ppanis ad oēbo-
nū corp⁹ suū. Adale ei passiōes nōb insunt
ex trib⁹. sic dicit Greg⁹. nisen⁹ ex mala educati-
one suae puerlatōe. ex corp⁹is mala bīudine
ex vicio ignorāte. Curat aut ut dicit bōa pueru-
dine. bōa exercitatio studio docit. Sic be-
iaco. se curauit. et iō corp⁹ ad oēbonū patuz
būt. Dicit et pōdō dūm p gūitate mox iacu-
lis celus p martyriū

Iacob⁹ iste ap⁹ vocat⁹ ē iacob⁹ al-
phei. s. fili⁹. Iacob⁹ frater dñi. Iaco-
b⁹ minor et iacob⁹ iust⁹. Iacob⁹ al-
phei dicitur nō tātū fm carnē. s. et fm nois itē p-
rator. Alphe⁹ ei interpretat⁹ docet⁹. Iacob⁹ iust⁹
p fugiu⁹. s. millesim⁹. Dicit ergo iacob⁹ al-
phei. q. fuit docet⁹ p scie inspiratōis. documē-
tū p alior⁹ eruditōis. fugiu⁹ d mōdo p despe-
ctōis. et millesim⁹ p bilitatis reputatōis. Fra-
ter qdē dñi dicitur eo qd siliū sibi fuisse phibe-
tur. adeo ut pleriq; i eoz spē fallerēt. Et cū
iudei ad capiendū xpūm pgerēt. ne forte iaco-
bū in psona xpī caperent. a iuda q xpī a iaco-
bō tūq; eoz familiaris optie discernebat si-
gnū oclī acceperit. Hoc et testat⁹ ignacius in
eplā ad iohēs euāgelis. sic dicit. Silicū ē mibi
apōte ad hierosolime ptes volo ascēde ut vi-
deā illū venerabilē iacobū q cognōiat iust⁹.
quē referūt xpō ihu siliū facie. vita et mō-
puerlatōis. ac si eu sō pter fratē eēt gemellus
Quē dicūt si video. video et ip⁹ ihū fm oia
corp⁹is et lineamēta. Et dicit frater dñi. qmā
xp⁹ et iacob⁹ sic a duab⁹ sororib⁹ dscēderant
sica duob⁹ frīb⁹. s. ioseph et cleopha descēde-
putabāt. Ad eū dicit frater dñi q. fuerit fili⁹ Iō-
seph spōsi marie d vxore alia. sic aliq volue-
rūt dicere. s. q. erat fili⁹ marie filie cleophe. q
qdē cleophas fuit frater ip⁹ ioseph spōsi ma-
rie. s. mō iohēs beleth dicat q. alphe⁹ pater
ip⁹ iacobi fuit frater ioseph spōsi marie. qd
per nō credit. Iudei ergo frēs vocabāt. q se
pīraq; pte sanguis ptingebāt. **E**t el-
dicit frater dñi ppter pīgatūā et excellētiā scitans
ob quā p ceteris aplis hierosolimis ē ep⁹ or-

diat⁹. Dicit et iacob⁹ minor ad dñm iaco-
bi filij zebedei. Licet enī iacobo zebedei nat⁹
sit pōr. fuit tñ vocatōe posterior. Et enī s
psuetudo i pleriq; regiōib⁹ obtinuit. ut ille q
pōrigredit maior vocet⁹. et ille q posterior mi-
nor. s. sit pōr. aut etate maior aut scitrate di-
gnior. Dicit et iacob⁹ iust⁹ ppter meritum ex-
cellēssime scitans. Itā fm hiero. tate reues-
tēte et scitans i ppo exiit. ut fimbriam vesti-
mēt⁹ certatū cupent tēgere. Et de e⁹ san-
ctitate sic scripsit Egipt⁹ ap⁹ pōr vici⁹ sic i ec-
clesiasticis historiis legit⁹. Suscepit inq; ec-
clesiā fratē dñi iacob⁹ q ab oib⁹ noiat⁹ ē iust⁹
ab ip⁹is ipib⁹ dñi p durāssiq; ad nos. Itē
ex pto mris sue scis fuit. vinū et licerā nō bi-
bit. carnes nūq; māducauit. fery i caput e⁹
nō ascēdit. oleo nō est vnct⁹. balneis nō est vltus.
sindone. i. veste linea spīdurus. Tonens in
orōe genua flexerat. ut callosi gēib⁹ sic i cal-
caneis videret hīe. Pro hac icellabili et sum-
ma iusticia appellat⁹ ē iust⁹ et abba. qd est in-
terpratiū munimētū ppli et iusticia. Itē solus
int aplos ppter nimā scitātē suā pmittebat i-
trare i scāscōis. Itē egilip⁹. Dicit enī qd
mus int aplos missā celebrauit. Itā ppter sue
excellētiā scitans hūc sibi bonorē apli fecerit
ut post ascēsiōis dñi p mus int eos missam bi-
erosolimis celebraret. enī a nōq; ell⁹ ep⁹ ordi-
nat⁹. cū a nōq; ordinatōis i acnib⁹ dicat qd
scipuli erāt pteuerātes i docitā aploz et cōi-
catōe fractōis paia. qd misse celebratōe ac-
cipit. Et forte iō p mus celebrasse dicit qd p m⁹
in pōnticalibus eā dixisse phibeat. sic et petrus
postmodū p mus i antiochia missam cele-
brauit. et mare⁹ i alexādia. Itē ppetue vgu-
nitatis erunt. sic testat⁹ hieroni. i li. p iouma-
nū. In pasceue at mortuo dño sic dicit iose-
phus et hiero. i li. d. viris illustrib⁹ Iacobus
potū vouit se nō comestuz don⁹ videret dñm
a mortuis surrexisse. In ipā at die resurre-
ctōis. cū vsq; ad diē illā iacob⁹ nō gustasset
cibū. eidē dñs apparuit. ac eis q cū eo erāt
dixit. Idote melam et panē. Deide panē ac-
cipiēs bñdixit et dicit iacobo iusto. d. Surge
frat mi comed. q. fili⁹ hois a mortuis resur-
regit. Septio igr āno epatus ei⁹ cū ad diē pa-

De sancto Iacobo aplo minori

Iste apli hierosolymis veissent. interrogate eos
iacobo q̄nta p̄ eos fecit; dñs corā ip̄lo refe
rebāt. cū ergo. vij. dieb⁹ iacob⁹ cū alijs aplis
in tēplo p̄dicass; corā caypha ⁊ aliqb⁹ iude;
is. ⁊ iā ppe cēt p̄ baptizari vellēt. repēte qdā
tēplū ingrediēs clamare icēpit. Viri israh;
belite qd facitis. Cur ab istis vos mag⁹ deci
pi p̄mittitis. Inisum aut ip̄lū p̄citauit vt
ap̄los lapidare vellēt. Ascēdit aut hō ille sup
gēū vbi iacob⁹ p̄dicabat ⁊ ip̄s p̄cipit aut de
orsū. ⁊ erūt plūmū claudica uir. Hec āt. vij.
āno p⁹ ascēsiōs dñi b. Jac. passus est. **B**
In āno āt ep̄as sui. xxx. vidēs iudei q̄ pau
lū nō possēt occidē eo q̄ celasē appellas; ⁊ ro
mā missus fuiss; p̄secutiōis sue tyrānidē iā
cobū puerterē p̄ eū occasiōs q̄rēs. ⁊ sic p̄di
cē. egilip⁹ ap̄loz p̄tēpane⁹ refert. fm qd i ec
clesiastica hystoria inuenit. iudei ad eū puene
rūt dicēs. Dñs te vt reuocēs ip̄lū q̄ ip̄e er
rat i ihu putās q̄ ip̄e sit xpl. p̄camur ergo dis
suadeas oib⁹. pueniētib⁹ i die pasce ihu. ti
bi ei obpabim⁹ oēs. ⁊ dete tā nos q̄ ip̄lōte:
stimoniū ferim⁹. q̄ iust⁹ es ⁊ p̄sonā nullius
accipis. Statuerūt igit illū sup pinnā tēpli.
⁊ voce mag⁹ clamātes dixerūt. Tūoz iustis
sime cui nos oēs obpāre dēm⁹. q̄mā ip̄lū
errat p̄ ihū q̄ crucifus⁹ ē enūcia nob⁹ qd tibi
pideat. Tūc iacob⁹ cū igēti voce rēdit. Quid
me interrogatis dñi filiois. Ecce ip̄e sedet in
celā dextris sime vntus vntus iudicare vi
uos ⁊ mortuos. Hec auditiēs xp̄iani valde
gausi sūt ⁊ libētē eū audierūt. Israhelī aut
⁊ scribē dixerūt. Nō dāle fecim⁹ tale testimoni
um p̄stare ihu. Sz ascēdam⁹ ⁊ p̄cipitem⁹ eū
deorsū vt ceti terreat ⁊ ei credēdō p̄sumāt. ⁊
sit mag⁹ voce clamauerūt dicēs. Dñs ⁊ iu
st⁹ errauit. Ascēderūt g⁹ ⁊ p̄cipitauerūt eū.
Cū ergo p̄cipitauerūt lapidib⁹ eū obuebat.
dicēs. Lapidē iacobū iustū. Qui dieciū
nō solū mori nō potuit. sz p̄uersus ⁊ sup gēua
p̄cubens dicebat. Rogo dñe dimitte eis q̄a
nesciūt qd faciūt. Tūc vn⁹ ex sacerdotib⁹ ex
filijs rethab exclamauit. Israhelī q̄lo qd fa
ciat vob⁹ orat h iust⁹ quē lapidatis. Tūc
vn⁹ ex ip̄is p̄cā fullōis arripēs pallo ictu
caput eius ip̄erit. ⁊ cerebz excussit. Hec Egi

lipp⁹. Taliq; mariyrio miguit ad dñm sub
nerone q̄ cepit āno dñi. lviij. sepulc⁹ ibidē ppe
tēplū. Cū aut ip̄lū vellēt morē vīdicare. et
malefactores capere ⁊ punire. p̄m⁹ aufugerē
Refert Ioseph⁹ q̄ p̄p̄t p̄cūm mortis iā
cobū iustū faciū ē excidiū i hierlm ⁊ dispersio
iudeoz. sz nō solū ob mortē iacobū. sz et ob mor
tem dñi p̄cipue destructio factā ē fm qd dñs
dic. Nō relinquet in te lapidē sup lapidē eo
q̄ nō cognoueris ip̄s visuatiōis tue. Sz q̄m
am n̄ vult dñs mortē p̄cūis. ⁊ vt ip̄e excusa
tiōnē nō hēnt p̄. clānos eoz p̄niam expecta
uit. ⁊ p̄ p̄los marie p̄ iacobū frēm dñi iter
eos p̄nuē p̄dicantē eos ad p̄niam reuoca
bat. Sz cū p̄ ammonitiōes eos nō poss; reuo
care. voluit eos saltē p̄digis exerrere. Itā i
bia. ⁊. annis sibi ad p̄niam dāus. mltā mon
stra ⁊ p̄digia. sicut refert Ioseph⁹. euenerūt
Itā stella p̄fulgēs gladio p̄ oīa siliā visa ē et
iuxta desup imminere. ac p̄ totū annū exur
alibus flāmis ardere. In qdā festo azimoz
hora noctis nona tātus fulgor araz tēplūq;
circūdedit. vt oēs diē clarissimū facit; puta
rēt. In eadē festiuitate virgula ad imolādum
adducta. inē mltroz man⁹ agnā subito est
enura. It⁹ aliq̄ dies ppe sol occasus visi
sūt curr⁹ ⁊ q̄dage i oī regiōe p̄ aerē ferri. ⁊ ar
matoz cohortes misceri nubib⁹ ⁊ vides cur
cū dare agminib⁹ ip̄rouis. In alio die
festo q̄ penthecostē appellat noctu sacerdos
tes tēplū ingressi ad mīsteria ex more p̄plē
da. mor⁹ q̄lōā strepitulq; senserūt. ac voces
subitas audierūt dicēs. Trāscam⁹ ab his
sedib⁹. Tūc q̄mū et annū belli. qdā vir no
mine ih̄s ananie fili⁹ i festo tabernaculorū
repēte clamare cepit. Tūc ab onēte. vox ab
occidēte. vox a q̄tuor vntis. vox sup hieroso
lymā ⁊ sup tēplū. vox sup sp̄s oēs sp̄s oēs
Tūc sup populū vniuersum. It⁹ dicit⁹ igit
tur vnt caput. cedit. verberat. Sz ille aliud di
cere nequies q̄nto pl⁹ verberat. tanto fortius
clamabat. It⁹ iudicē igit adducat toamēns
diris afficiat vsq; ad patefaciōis ossium lani
atur. Sz ille nec p̄ces nec lacrimas effunde
bat sz cū qdā vllulatu p̄ singula pene vbera
eadem p̄ferebat. addēs enā; hoc. Elevebie

De sancto Iacobo

rosolymia. Hec Iosephus. E Cū aut iudi
nec a monuōibus puererēt. nec tāns pōdigi
is freret. post qd agelimum ānū dñs vespasia
nū r rui hierlm adduxit. q ipaz ciuitatē fū
dit destruxerit. Hec at fuit cā aduēt ipoz i
hierlm sic i qdā bistoria iueit h apocrista U
dēs pilat qz i b m inocētē pdenauerat i mēf
offensā iherij cesaris p se excusando nūciuz
noie albanū ad cesarē destinauit. Eo aut ipe
vespasian monarchiā i galacia a iherio ce
sare tenebat. Hūci i gr pilat a vēns p rari
is in galaciā pellit r ad vespasianū adducit.
Lat ar ibi suabat p suetudo vt q cūqz ibi dē
naufragiū patet reb r fuit i pncipis sub
deret. Quē vespasian qd essz aut vñ veiret
seu q rēderet reqsiuit. Cui illi. Hierosolym
tan sū. d pub lll veni romā vsz tēdebā. Cui
vespasian. Be tra sapiētiū veis artes nosti
medicamīs medic es. curare me dbeas. De
spasian ei qdā gen v mū narib insuū ab i
fannia gerebat. Cū r a vespis vespasian dī
cebat. Cui vir ille rēdit. Etrē medicaminis
dñe nescio. r iō curare te n valeo. Cui vesp
sian. Nisi me curaueris morte moreris. cui
ille ait. Ille q cecos illuminauit. demōes effu
gauit. mortuos suscitauit. ille nouit qz artes
medēdi ignoro. Cui vespasian. Quis ē ille
de q tāta pfaria. Et ille. Ihs nazaren quēz
iudei p mudiā occiderūt. i quē si crederis
sanuans grām plegria. Et vespasianus ait.
Credo qz q mortuos suscitauit. me et d ifir
mitate bac l hāre pōit. Et h dicēdo vespē b
narib ei ceciderunt. r tūuo sanitatē rece
pit. Lē vespasian ingenti gaudio replet ait.
Certe sū qz filius dī fuit q me curare pōuit.
penta i gr a cesare licētia hierlmā cū māu ar
mata p gā. r oēs p dnozes h r occisores fun
dit euerit. Vnqz albano nūcio pilat. Re
bus r vita san r icolumis domū tuā mei h
cēna reuertaria. Vespasian i gr romā adiit
r destruedi iudeā r hierlm a iherio cesare li
cētiā ipetrauit. Iher ānos i gr ples exercitū
pgregauit. ipe scz neronis ipatoris cū iudei
impio rebellassent. Cū fm cronica s nō fec
h zelo xpi. sz qz a dñio recesserant romanorū
hierlm igit cū copioso exercitu vespasian

aduēnit. r i die pasce hierlm p circuitū potē
ter obsedit. ibiqz infinitā multitudinē q addu
em festū puenerat pclusit. S Iher ali
qd aut ips a nqz vespasian hierlm aduēnit
ret. fideles q iherant a spū sancto admonen
tur vt inde recedat. r i quodā opido irasior
danē qd d dellan vocat secedat. vt ablatus ab
vrbe sanctis viris celesti vindicte fieret loc.
tā d vrbe sacrilega qz d p dō scelerato. Quā
dam aut ciuitatē iudee noie ionapata i qua
iosephus r dux pnceps erat. pmo oim ē ag
gressus. Sed Ioseph cū suis virilē resiste
bat. Tādē vidēs Ioseph imminere excidiū
ciuitatis. assūpnis. r iudeis subtraneam do
mū intrauit. vbi qd aduana fame afflicti iu
dei nō p sennēte iosepho malebāt ibi dē mon
qz vespasian se subicere huius. Volebant
qz se mutuo iherficere r sangnē suū i sacristia
um deo offerre. Et qmā ioseph i nē eos du
gnior erat. volebāt eū pmut occide. vt ei es
fusione sangnis dōs cū placaret. vñ i qdā
cronica dī. iō se mutuo iherficere volebāt. ne
darēt in manib romanor. Et ioseph vir
pudēs r mori nolēs. iudicē mortis r sacrifi
cij se pstituit. r qz pōr alio occidēd essz inter
binos r binos sorte mittere iussit. Illis i gr
somb. sorte nūc vñ nūc aliū mori tradidu
donec pēti est ad plumiū cū q ioseph sorte
missus fuit. Tūc ioseph bō strenu r agl
gladiū illi abstulit. r qd mag eligeret. vñ scz
aut morē reqsiuit. r vt sine dilatiōe eligeret p
cepit. Et ille tūmēs rēdit. Viuere nō recuso
si grā tui vñ p suare valeo. Tūc Ioseph
vñ familiari vespasian r sibi etiā familiari
latent locut ē. r vt sibi vna donaret penit. et
qd petijt ipetrauit. Cū at ad vespasianū Ioseph
essz adduct. Dixit ei vespasian. Ador
te meruisses si b pētiōib libat nō esses. Et
ioseph. Si qd pperā a cū ē in meli pmuta
ri pti. Et vespasian. Qui vici ē qd facere pti
Et Ioseph. Aliqd facere pōto si dīcno me
is aures tuas dmulsero. Et vespasian. Dō
cedat vt vñbis tuis inbereas. r qd qd boni dī
cur es pacifice audiat. Et ioseph. I mpa
tor roman interijt. r senar impatorē te fecit
Et vespasianus. Suppheta es. quare nō es

apostolo minori

vacinat⁹ hunc civitati q³ mee su subijciēda
 dūoni. Et Joseph⁹ Idem. xl. dies. Beis p⁹ dūi
 Intēa legati romāoz veniūt. vespasianum
 ad impūi sublimariū asserūt. cūq³ romā de
 ducit. Hoc q³ eusebi⁹ i cronica testat q³ scz
 ioseph⁹ vespasianū p⁹ dūi. iā dū patois mor
 te q³ dū sua Blumade. Beligt at vespasianus
 nūi filii sui i obfidiōe bierlm. Lū⁹ at vū
 eadē historia apocrica legi audies p⁹z su
 um i impūi sublimariū. tūo gaudio rēulka
 tiōe replet q³ neruoz p⁹ dūe ex frigidiūte cor
 ripit. a alto crure debilitat⁹ palisi iōq³ iose.
 at audies nūi palisi laborare. cāz mox hāps
 mox diligit i q³ nē. Cā nē. cāz mox hāps
 ipe aut q³ nā audia p⁹is elēcōe sibi acade
 rit apit. Joseph⁹ aut vū pūid⁹ r sapiēs ex
 paucis multa p⁹icit. r eripe mox hūi r cām i
 uenit. scies q³ gaudio r lencia supabundā
 debilitat⁹ fuerit. Alia duētes itaq³ q³ p⁹ia
 p⁹is curant. scies q³ q³ amozē p⁹ q³ dolo
 re frequēter amittit. q³ rēre cepit an aliq³ esset
 q³ p⁹ncipis inimicijs obnoxi⁹ teneretur. Et
 erat ibi seru⁹ adeo nō molestus ut sine vebe
 mēi p⁹urbatōe nullaten⁹ in cū posset resp⁹
 cere. nec enā nō mē ei⁹ audire. Dicit q³ Lūo
 Si curari desiderat oēs q³ in meo comitatu
 venerint saluos facias. Cui ut⁹ Quicunq³
 i nō comitatu venerit secur⁹ babeat r salu⁹
 Lūc ioseph⁹ cuo p⁹adiū fieri p⁹cepit. amēlāz
 suā mēle tū oppositā locauit. r hūi a dextris
 suis sedere fecit. Quē tyr⁹ respiciēs molestia
 p⁹urbat⁹ infremuit. r q³ p⁹us gaudio i frigidā
 tus fuerat accēsiōe furoris caluit. nēu ofq³
 distēdēs curat⁹ fuit. Id⁹ Hyr⁹ r hūi in sui g³
 nā r iosephū i sui aiaciā recepit. Q³ rūi aut⁹ h
 historia apocrica narranda sit. lectōis iudi
 cio relinq³ B⁹ Diēmo i q³ a mox bierlm
 obfessa. inter cetera mala q³ obfessos g³uit p⁹
 urgebāt tāta fames omnes tenuit q³ parētel
 filijs. r filij p⁹entib⁹. viri p⁹onib⁹. r v⁹roxes v⁹
 ris abos nō tāū e manib⁹. s⁹ etiā ex ipis den
 tibus rapiebāt. Iuuenes etiā etate fozmoz
 pelut simulacra p⁹ias oberrādo p⁹ fame ex
 omnes cadebāt Qui mox uos sepeliebant
 sepe sup ipos mortuos mox uos cadebāt. Fe
 torem itaq³ cadauez nō ferentes ex publico

sumptū ipa sepeliebāt. S⁹ deficiēte sumptū
 p⁹ncēte cadauez m⁹lāudie dū muro cadaue
 ra p⁹ciptuabāt. Et tyr⁹ circūes cū vidiss⁹ val
 les repletas cadauerib⁹. r totā patriā ex eo
 rū fetore corruptā. man⁹ sua o cū lacrimis ad
 celū leuauit d. Be⁹ rū vides. q³ ego s⁹ nō fa
 cio. Lāta ei ibi fames erat q³ calciamēta sua
 r corrigias comedebāt. Alia rona q³ dāz
 in sup generez diuini nobilis. sic in historia
 eccliaistica legi. cū p⁹ones i ei⁹ domū irruē
 tes eā oib⁹ expoliassent nec sibi vltra q³ co
 mederet remāssiss⁹. puulū lacitē tenēs i ma
 nib⁹ a u. Infelicio mis infelicio: fili i bello. i
 fame. in direptōe cui te refuabo. Q³ i ergo
 nūc o minate. esto m⁹ri ab⁹ p⁹omibus fuoz
 secul fabula. Et his dicit filii iugulauit r
 coru. r dimidiū comedēs p⁹ie alterā occul
 uit. Et ecce p⁹estim p⁹ones odorē carnis co
 cte leniētes i domū irruūt. nūi carnē p⁹oat
 monē minant Lūc illa detegēs infans mē
 b⁹ia. ecce inq³ vobis p⁹ie optimam referuauit
 Allostāt⁹ bonoz iualu q³ nec loq³ p⁹ouert.
 Eulla. Al⁹ est inq³ fili⁹ hic. mēū est p⁹uim
 Securi edue. q³ p⁹oz ego comedi quē genui
 Al⁹ hie fieri aut m⁹re religiosiores aut semis
 molliores. Q³ si vincit vos pietas r bonet⁹
 ego totū comedā que dimidiū iaz comedi.
 Illi v⁹o tremētes r terrū discesserūt Lā
 dē scdo āno impūi vespasianū Lū⁹ bierlm
 cepit. r capā subuerit tēpli q³ funditus de
 struxit. Et sicut iudei ipm. xxx. denarijs eme
 rant. sic ipe vno denario. xxx. iudeos p⁹ed
 di. Sicut aut⁹ narrat Joseph⁹ nonaginta
 septē milia iudeoz vendita sunt r vnde cēs
 cētena milia fame r gladio pierūt. Id⁹
 Legit q³ q³ nūis intrās bierusalē q³ nā mu
 rū dēfissimū vidit. ipm q³ p⁹forarip⁹cepit. Fa
 toq³ foramie q³ nā im⁹ lenē a spectu r can
 cie venerabilē iuenerūt Qui req³ sit⁹ q³ s⁹ esset
 rīdū se ēē ioseph ab arimadbia ciuitate iu
 dee. seq³ a iudeis ibidē clausum r muratū
 fuisse. eo q³ xpm sepelisset. Ad idūq³ q³ ab il
 lo tempe vsq³ nūc celesti sit cibo p⁹astus. et
 diuino lumine p⁹forat⁹. In euāgelio hī p⁹ia
 codem d⁹ q³ cum iudei ipsum reclusissent.
 obustus resurgens cum inde eripuit r in ari

De inuentione sancte crucis

matthia dicit. Idcirco dicitur quod cum eductus a predicatore per ipsum cessaret. a iudeis iterum est redusus. Et domo quod vespasiano imperatore. Tunc filius eius ad eum in ipso successit. Qui fuit vir clementissimus et multo liberalitatis. Tunc et bonitatis fuit sicut ait eusebius cesariensis cronica. et testatur hieronymus. quod dum quidam sero recordatur fuisse quod illo die nil boni egisset. aut nihil dedit. ait. O auctori huius die perdidit. Idcirco longa tempore quod a iudeis hieronymus reedificare volentes. eutes primo mater plimas crucis de rore iuenerunt. Quas intra fugientes et secundo mater redeuntibus in uisum quod per autem. Et dicitur in cronica sua crucis sanguineas vestibus suis insitas iuenerunt. Qui vehementer terram in fugam iterum visum sunt. Et tunc die reuersi. a papore ignis de terra. per deum penitus sunt erusti.

EXIII

De inuentione sancte crucis

Inuentio sancte crucis

ad dicitur. quod tali die crux inuenta fuisse refert. Nam et antea fuit inuenta a seth filio Noe in terrestri paradiso. sic infra narratur. a salomone in libano. a regina saba in salomonis templo. a iudeis in aqua piscane. bodie ab belena in monte caluarie.

Inuentio sancte crucis per annos. cc. et amplius a resurrectione dominice. Legitur ei in euangelio nicodemus. quod cum adam infirmaret. seth filius eius portas paradisi adiit. et oleum ligni misericordie quod per portas pungere et sanuare recipere postulauit. Cui apparuit michael archangelus ait. Noli laborare neque flere. pro oleo ligni misericordie obtinendo. quod nulla tenus illud assequi poteris. nisi quando completi fuerint quingenta milia quingenti anni. Et ab adam usque ad passionem christi anni tantum quingenta milia centum nonaginta nouem fluxisse credatur. Legitur quod alibi quod angelus eius ramusculum quod non obtulit. et iussit quod in monte libani plantaret. In quodam uero historia grecorum et apocrypha legitur quod angelus lignum in quo peccauit adam. eius iradidit dicens. quod quando faceret fructum pariter sanaret. Qui rediens et primum mortuum in uenies ipsum ramum super tumulum primum plantauit. Qui plantatus in arbore magna creuit. et usque ad salomonis tempore perdurauit. Et ait hec uera

sunt. lectoris iudicio relinquitur cum in ista cronica uel historia autentica legatur. Salomoni autem arboris tam pulchre prodigiosa ipsa precepit incidere in domo salutaris locari. Nam quod in utraque iohannes beletus locari poterat nec alicui loco apta repiri ualebat. sed modo aut excedebat longitudinem. aut deficiebat nimia breuitate. Si quando uero secundum longum ceterigena ipsa rationabiliter decurrassent. adeo breuis uidebatur quod oino incongrua bebat. Ob id digni artifices ipsam reprobauerunt. et super quodam lacu ut esset posttransiens preceperunt. Regia autem saba cum uenisset audire sapientiam salomonis. et per dictum lacum transire uellet. uidit in spiritu quod saluator mundi in ligno suspensus esset fuerat. et ideo super illud lignum transire noluit sed ipsam primum adorauit. In historia in scolastica legitur quod per dictum lignum regina saba in domo salus uidit. Et usque ad domum suam rediit. et inuauit salomonem quod in illo ligno quod dam suspensus esset per mortem regnum iudeorum deleueretur. Salomoni igitur per dictum lignum in sustulit. et in profundissimis terre visceribus illud dimergit fecit. Postea per bancia piscina ibi ostensa est. ubi nabineus hostias abluebatur. et non solum ex descensu angelus. sed et ex uirtute ipsius ligni tradit ibi fieri et aqua comitum et infirmorum curatum. Et propter quod uero passionem christi per dictum lignum supernatasse prohibet. Cum autem illud iudei uidissent ipsi acceperunt et cruce domino pauperum. Ipsa autem crux christi ex quatuor generibus lignorum fuisse prohibet. scilicet palme. cipressi. oliue. et cedri. Non usus. Lig crucis palma cedri cipressus oliua. In cruce enim fuit tripliciter dominus lignorum. scilicet lignum erectum lignum transversum. tabula supposita. et trunco cui crux erat infixa. Et secundum Gregorium turonensem. Tabula transversa que fuit sub pedibus christi. unde quodlibet horum potuit esse alicuius per dictorum lignorum. Hanc dominus lignorum uidetur a plerisque inuere cum dicitur. ut possint comprehendere cum oibus sanctis que sit longitudo. latitudo. sublimitas. et profunditas. Que uerba Augustinus ibidem doctor egregius sic exponit. Crucem inquit dominum cuius latitudo dicitur in transverso ligno quo extenduntur manus. longitudo a terra usque ad ipsam latitudinem quo a manibus infra torum corpus affigitur. altitudo a latitudine usque sursum cui adheret caput. profundum pero

De inuentione sancte crucis

qđ ire in fūm abscondit. Quo signo crucis oīf
actio humana et xpiana describit. bñ opari
xpo et ei pſeuerat ibere. spirare celestia sacra
mēta nō pphānare. **B**is lignū cru
cis p̄ciōsū p̄ānos. cc. et plura s̄b t̄ra latuit. sed
ab belena m̄re p̄stānū ip̄atoris hoc mō rep
tū fuit. In t̄p̄ello p̄gregata ē iuxta danubi
um flūuū mliuudo inuēabil' barbarorū
volēs flūuū trāfiret oēs regiōes vsqz ad oc
cidēte suo dñō s̄biugare. Qđ vbi p̄stānū i
p̄ator p̄p̄t castra mouit. et danubiū se cū
suo exercitū collocauit. Et barbarorū crescē
te mltitudine et iā flūuū trāscūte cōstānū m
mio f̄ore p̄cūit vidēs qđ eēnt die crastio cū
eo plūi p̄mulluri. Sequēti igr nocte ab aglo
ercuat. et vt surū respiciat admonet. Qui i
celū aspiciēs vidit signū crucis ex clarissimo
luie faciū lris aureis hūc nūlū bñs sēptum
In b̄ signo vices. Qui celesti vultūe p̄fona
i s̄ilitudinē crucis fecit. et ip̄as aī suū exercitū
ferri iussit. Irruēsqz i bōltes ip̄os i fugā ver
te. et mliuudinē maria ierfecit. Lūc p̄stānū
oēs tēploz p̄fices p̄uocauit. et dī hoc si
gnū eēt diligēt' inq̄siuit. Quib' se nescire di
cēnt. qđ dī xp̄i aduenerūt. et aī eē crucis mi
steriū. et fidē trinitatis plā' narrauerūt. Qui
in xpm p̄fē tūc credidit. et ab eusebio papa
p̄f̄m qđ dā librogā cesariēsi ep̄o sacz baptis
ma suscepit. Et i hac hystoria mltia ponūt qđ
b̄ p̄dicit hysto. trip̄ta et ecclesiastica. et vira scī
siluestri. et gesta pontificū romāorū. Scdm qđ
dā n̄ fuisse p̄stānū ip̄ator. qđ a b. Siluestro
papa fuit baptizatus. et ad fidē p̄uer'. sic aliq
bystorie vidēt inuere. s̄ fuit p̄stānū pat̄ ip̄i
p̄stānū. sic i aliqb' bystorijs inuenit. Ille eūm
p̄stānū alio mō ad fidē vēit. sic i bystoria scī
siluestri legit. n̄ ab eusebio s̄ a siluestro ba
ptizatus fuisse narrat. Adomuo tū ip̄o p̄stānū
no. cōstā. mēo: viciōne p̄is quā v̄nute scīe
crucis habuerat. Helenā m̄rē suā hieroso
lymā p̄ ip̄a cruce inueniēda trāsmisit. sic infer
r' est notariū. **E**t hystoria in ecclesiastica
hāc viciōnē alit' facit. narrat. Lūc em qđ cum
maxen' romanū ip̄iū iuasit. p̄stānū impe
rator iuxta p̄dē albinū cū maxenno p̄fictu
rū aduenit. Et igr anxi' mltū esset. et p̄ li

bi mūtēdo auxilio ad celū oculos crebro lena
ret. vidit p̄ soporē ad oriētis p̄rē in celo signū
crucis fulgore igneo runlare. āgelosqz asta
re. et sibi dicere. cōstāne i hoc vincel. Et vt
dī in hystoria trip̄ta. dū p̄stānū qđ h̄ est
miraret. xps nocte supueniēte ei d̄ apparuit
cū signo qđ vidit in celo iussitqz vt fieret ei
signū figuratio. qđ foret auxilij i p̄gressib' p̄li
orū. Lūc p̄stānū let' reddidit. et d̄ viciōnē iā
secut' signū crucis qđ in celo viderat. in sua
frōte designat. vexilla militaria i signaculū
crucis trāformat. et i m̄u dextra aureā cru
cē ponat. p̄d' h̄ dñm exorauit ne dextra su
am quā signo crucis numerat saluari cru
cie romanū sāguis maculā p̄mutet. s̄ sine
sāguis effusio viciōnē sibi dī tyrāno p̄sta
ret. p̄stānū at iussit naub' ad decupulā p̄po
suis flūuū sterni et suppositus p̄onb' eregri.
Cū at p̄stā. ad flūuū appropinquet. maxen' in
occurſu cū paucis velocit' ei p̄git. iubēs vt ce
teri se seq̄nt. sui qz op̄is p̄dē cū paucis p̄scen
dit. et decupulā qđ p̄stānū decupe voluit ē de
cepit. et in flūuū p̄fundū demersus. cōstān
nus vō ab oib' vnaminiē ē suscepit. Et sic le
git in cronica sāns autēntica. p̄stānū tūc per
fecte nō credidit. nec tūc sacz baptisma susce
pit. s̄ aliq̄nto t̄p̄is interiecto. v̄sione illā p̄des
tri et p̄dāuli vidit. et sacro baptismo p̄ silue
stri papā renat' et a lepra mūdāt' in xpm
dēinceps p̄fecte credidit. Et sic m̄rē suā he
lenā hierosolimā misit vt crucē dñi req̄reret
Ambr. in eplā de obitu theodosij et bystoria
trip̄ta dicūt qđ in vltimis p̄stānū baptisma
suscepit. baptisū differēs vt possit in ior
dānis flūie baptizari. Hoc idē dīc' Hieronim'
in cronica. Certū est at qđ sub siluestro papa
xpian' effect' est. Ut at baptisū distulit. i
dubij vnt. Vñ de illa legēda sānci siluestri
qđ ad plā sūt dubitat. Hec igr bystoria de in
uētiōe scīe crucis qđ in ecclesiasticis bystorijs i
uenit. cui enā p̄sonā cronice. vidēt ē magis
autēntica qđ illa qđ p̄ccia s̄reuat. cōstā ei
mlta ibidē eē qđ nō p̄sonāt v̄uati. nisi forte qđ
vellet dicere vt sup̄ dicitū ē. qđ n̄ fuit p̄stānū
ille. s̄ p̄stānū pat̄ ei. qđ tū mltū autēnticū
nō videtur. licet in quibusdā plurimarū

De inuentione sancte crucis

historijs sic legat. **B** Cū autem belēa hierlīz
adueniss. oēs iudōz sapiētes q̄ p totā regio
nē repti sūt ad se pgregari pcepit. Hec autem be
lena pūs stabularia fuerat. s. ppter ei⁹ pulerr
tudine pstatin⁹ sibi eā pūxit. p̄m q̄ d̄r ambro
si⁹ in h̄ vba. Stabulariā hāc fuisse asserunt
s. pūcta ē pstatin⁹ senior. q̄ postea regnūz
adept⁹ ē. Bona stabularia q̄ tā diligēte p̄le
pe dñi req̄siuit. Bona stabularia q̄ illuz sta
bulariū non ignorauit q̄ vulnera curauit a
larronib⁹ vulnera. Bona stabularia q̄ ma
luit oia estiare stercorea vt xpm lucrificeret.
Hō illā xps d̄ stercore leuauit ad regnū. hec
Amb. Alij vō asserūt. q̄ i q̄dā cronica sa
tis autēntica legit. q̄ ip̄a belena fuit filia choe
lis regib⁹ syronū. quā pstatin⁹ in britaniā ve
niēs cū esset unica p̄i suo duxit vxorē. vñ i su
la p̄ morē choel sibi deuēnit. Hoc t̄ p̄i b̄r
tones attestant. Licet alibi legat q̄ fuerit i re
uerē. Iudei igit̄ nimis formidātes dicebāt
ad mūicē. Quare putatis q̄ regia nos ad se
faciat pgregari. Cū autem ex eis noīe Judas
dixit. Scio enī q̄ vult a nob̄ discere vbi naz
si lignū crucis q̄ xps crucifix⁹ fuit. Videte
ergo ne aliq̄s sibi p̄fiteri p̄sumat. Sin autēz
certissime sciatis q̄ lex nr̄a euacuabit. t̄ pat̄
ne iraditōes fundit̄ d̄struent. Zache⁹ enim
au⁹ me⁹ p̄nūciauit p̄i meo symoni. t̄ pater
me⁹ monēs dixit mibi. Vide fili qm̄ inq̄rēt
crux xp̄i illam manifesta aīq̄s aliq̄ panaris
tōmētia. Hui⁹q̄ ei crucis gēs iudōz regib⁹.
s. illi q̄ crucifixi adorāt. quia ip̄e xps fili⁹ d̄i
erat. Cui ego dixi. p̄dat mī. si v̄e p̄s nr̄i ip̄z
esse dei filiū cognouerit. cur ip̄m crucis p̄an
bulo affirerit. Et r̄ndit. Hōiuit dñs q̄ nūq̄z i
p̄silio eoz extitit. s. eis sepi⁹ p̄dixi. Q̄ vō ip̄e
phariseoz p̄icia exprobrabat ip̄m crucifigi
fecerunt. Ip̄e vō die tertia resurrexit t̄ celos
discipulis vidētib⁹ penetravit. In quem ste
phan⁹ fr̄at me⁹ credidit. quē iudōz vesania
lapidauit. Vide ergo fili ne ip̄m v̄l discipu
los ei⁹ audeas blasphemare. Hō videt aut̄
m̄ltū p̄babile q̄ pat̄ ist⁹ iud̄ ipe passiois xp̄i
esse potuerit. cū a passioe xp̄i v̄l q̄z ad belenā
sub q̄ iudas fuit. fluxerūt pl⁹ q̄z ducēt septu
aginta āni. nisi forte diceret q̄ tūc boies pl⁹

q̄z mō v̄uebāt. Dixerūt ergo iudei ad iudā
Hos talia nūq̄ audiuim⁹. Tēp̄n si d̄ Bre
gina q̄herit. vide ne sibi aliq̄ten⁹ cōfitearis.
Cū ergo illi aī reginā stēssent. t̄ illa eos in
terrogass. de loco vbi fuerat dñs crucif⁹.
t̄ ip̄i locū nullaten⁹ indicare vellerūt illi eos
oēs igne cremari. Et illi oēs timētes iraditō
rūt iudā dicētes. Hic dñs iusti t̄ p̄p̄ie fili⁹
op̄ie nouit legē. t̄ n̄bi oia q̄ q̄heris ab eo iudi
cabit. Tūc illa oēs dimittēs tenuit iudā solū
cui dixit. Hōis t̄ vira tibi p̄posita s̄. quod
malueris elige. Vnde igit̄ mibi locū q̄ golga
tha d̄ vbi fuit dñs crucif⁹. vt crucē ei⁹ iue
nire possim. R̄ndit iudas. Quō locūz scire
valeācū ducēti animā t̄ ampli⁹ fluxerūt. et
neq̄q̄z illo tpe nar̄ esset. Cui regia. Ipsi crū
cifixi famete p̄mā nisi mibi dixeris v̄itates.
Ip̄m igit̄ in puteū siccū iussit p̄ici t̄ ibi d̄ fa
mis molestia cruciari. Cū ergo ibidē. vi. die
bus sine cibo mālisset. die septio extrahi peti
it. t̄ crucē se iudicatur⁹ p̄misit. Cū ergo extra
ctus ad locū veniss. t̄ ibi d̄ orass. loc⁹ subito
cōmouet. t̄ fum⁹ aromati muri odoris sen
tit ita vt mirar⁹ iudas ābab⁹ m̄tib⁹ plauder
et diceret. In v̄itate xpm es saluator m̄bi.
Erāt aut̄ i loco illo sic in ecclesiasticis historijs
legit. tēplū veneris q̄d aduan⁹ impator iud̄
p̄struxerat. vt si q̄s xp̄ianoz in loco illo ado
rare voluiss. videret venerē adozare. t̄ ob h̄
infrequēs t̄ pene obliuio d̄at⁹ fuerat locus.
Regina aut̄ tēplū fundit̄ fecit destrui t̄ locū
marari. Ip̄d̄ hoc iudas p̄cāgēs se viriliter fo
dere cepit. t̄ xx. passus fodiēs tres crucē ab
scōduas reperit. q̄s ad reginā p̄m⁹ depōna
uit. Cū aut̄ crucē xp̄i ab alijs larronū nescirēt
discernere. eas i medio ciuitatis posuerūt. ibi
d̄ gl̄ias dñi p̄stolātes. Et ecce cū circa horāz
nonā quidā iuuenis mortu⁹ deferret. iudas
ferēz tenuit. t̄ p̄mā scōdā crucē sup̄ corp⁹
d̄functi apposuit. s. neq̄q̄z ille surrexit. Appo
nens aut̄ tertiā crucē p̄m⁹ redijt defunctus
ad vitā. **E** In historijs aut̄ ecclesiasticis
legit q̄ cū quedā mulier p̄naria ciuitatis se
mūua iaceret. Alphasari⁹ ep̄s hierosolimi
tan⁹ p̄mā t̄ scōdā crucē adhibuit. s. n̄bil p̄
fecit. tertiā vō apposuit. t̄ mulier agnis oculis

De inuentione sancte crucis

pau⁹ sanata surrexit. Ambrosi⁹ vo dicit q^d discreuit ipam crucē dñi p nullū quē posuerat pilat⁹ quē inulū ibi inuenire legat. Si abol⁹ autē i aere vociferabat dicens. Iuda qd⁹ fecisti iude meo p⁹ria opat⁹ es. Illa ille me suadēte fecit. p⁹uoz. et tu me renuēte ibi inuenisti crucē. p⁹der illū mltorū lucrat⁹ sum aias. p⁹te p⁹dere videor iā lucratas. pillū regē bā in p⁹lo. p⁹te iā expellat a regno. Uezū ubi vice repedā. et p⁹te regē alū suscitabo. q^d si dēdeserēs crucifitū. cū tormētis te negare faciet crucifitū. Qd⁹ qd⁹ de iuliano apostata dicitū videt. q^d iudā epīm hierosolymis facitū mltis tormētis affecit. et maritū xpī fecit. Alū dīes iudas vociferatē diaboliū nūl eximū u. s. p⁹stāt diabolo maledixit dī. Xpō te damnet i abyssū ignis et m⁹ p⁹stāt iudas baptisat⁹ Quirac⁹ appellat⁹ et hierosolymoz defūcto epō ibi dī epīm ordiat. Uezū be. Helena clauos dñi n⁹ bēat. rogauit epīm q^driacū ut ad locū p⁹get et clauos dñi q^dreret Qui cum uisisset ad dñs p⁹ces fadit⁹ p⁹nuo uelut aurū clauū fulgēs i tra appuerūt. Quos ille accipēs regie deuulit. Illa at⁹ genua figēs i tra et caput inclinat⁹ eos cū multa reuerentia adorauit. Crucis ergo p⁹re belena deuulit filio. p⁹te vo ibi cū argētū p⁹uā reliq⁹ i loco clauos vo q^d b⁹ dñi cū corp⁹ fuerat affitū portat ad filiū. ex q^d b⁹ ut Eulēb⁹ cesariēn. refert. frena q^d b⁹ p⁹te ad bellū p⁹posuit. et ex alijs galā suā armauit. Nonnulli at⁹ asserūt ut gre go. iurōn. clauos q^dtuorū dñico corp⁹ fuisse et q^d b⁹ Helena duos i feno iparōis posuit ternū i imāgie p⁹stānti q^d rome sup⁹emiet p⁹ bi locauit. et q^d rui in mare adnancū. q^d vlt⁹ tūc fuerat nauigātū porago p⁹ieat. p⁹apies f⁹ festū d⁹ inuēde scē crucis singul⁹ ānis solē nū cel. biari. Ambrosi⁹ vo sic ait. Quēsiuit belena clauos dñi et inuenit. Et de vno frena fieri p⁹cepit. et de alio dyadema iterum. Beate clau⁹ i capite. corona i uice. et i māu habena ut sensus p⁹mineat. fides luceat. p⁹as regat. Scitūz at⁹ q^driacū epīm iulian⁹ apostata postmodū iuerfecit. et eo q^d scitām crucē iueit. cū ubiq⁹ lignū crucis destruere miteret. Uiz ei p⁹las p⁹get. cepit q^driacū iurare ad sacri

cia idolorū. Qd⁹ cū illerenueret. dextera⁹ sibi absconditē dīcēs. Hac māu mltas eplā⁹ scripsit. q^d b⁹ mltos a deoz sacrificijs reuocauit. Cui dicit q^driac⁹. Alū mibi canis in sensa te p⁹fuisti. q^d p⁹ulq⁹ i xpīm credere. sepi⁹ ad sy nagogas iudeoz scribebā eplā⁹ ut null⁹ in xpīm crederet. Et ecce nūc scād alū mei corp⁹ abscondisti. Tūc iulian⁹ plūbū fecit liq⁹ri et i os ei⁹ infundi. Deinde lectū ferreū iussit afferri et i eo q^driacū cū dī et desup⁹ carbonēs salē et adipe spargi. S; cū q^driac⁹ immobil⁹ p⁹mane ret dixit ei iulian⁹. Si nō m⁹ sacrificare dīis salē dicte xpianū nō eē. Qui cum exetranō recularet. iussit alū fouē fieri. et spēs vne natos ibi dē poni. et q^driacū in eandem iacia⁹ rī. s; iū spēs p⁹nuo morui sunt. Iussitq⁹ iulian⁹ q^driacū in caldaria oleo feruētī sumo plenā mitti. Qui dū se signū sponē i trare uellet rogās dñi in uicū itez in martiri lauacro baptizaret. arat⁹ iulian⁹ iussit p⁹ca⁹ eius gladio p⁹forari. Et sic in dño p⁹summa⁹ r⁹p⁹meruit. S; Quāta autē sit uita san cte crucis illo fidelinoario p⁹z. quē q^ddam mag⁹ decepit. et ad quēdā locū i quē dē dñi aduocauerat duxit. p⁹mitēs ei q^d mltis dñis n⁹is abūdarēt. Et ecce uidit quēdā magnūz ethyopē sup⁹ excelū ibi onū sedētē. et i circuitu ei⁹ alios ethyopes circa eū cū lā ceas et fustib⁹ stātes. Tūc ille magū p⁹ca⁹ iū interrogauit dīcēs. Quis est iste puer. Et ille. Dñe seruus noster ē. Cui dē dñi. Si uis me adorare et seru⁹ me ēē et xpīm tuū negare faciā te sedere in dextera mea. Ille at⁹ signū crucis morē dicit. et se xpī saluatoris seruū libere ēē ex clamauit. Si atq⁹ p⁹te uidit signū crucis ois il la demonū mltitudo euāniuit. p⁹stāt B⁹ cū q^dā uice tēplū scē Sophie p⁹dicat⁹ notat⁹ cū dño suo intrasset et an saluatoris imāgiez ambo staret. uidit dñs su⁹ q^d p⁹dicta imago sup⁹ notariū oclōs fixos hēt. et ipm anēte respiceret. Qd⁹ uidēs dicit dñs et admirās iuuenem ex p⁹te dextera stare fecit. Uiditq⁹ q^d imago in il lā itez p⁹te oclōs uoluit⁹ sup⁹ notariū fixos hēt. Rursūq⁹ fecit ipm ire ex p⁹te sinistra. Et ecce itez imago oclōs uoluit⁹ et notariū ut p⁹ uos respicere cepit. Tūc adiuratus a dño ut

De sancto iohāne apo. ante portā latinā

sibi diceret qd apd deū meruisset. ppter qd sic eū
imago respiceret. dixit se nulli boni psciū eē.
nisi qd eū corā diabolo negare noluisse

LXV

De sancto iohāne aplo an portā latinā.

Iohannes aposto

lus et euāgelista dū epheſi pōdicaret
a pōcōſule capūt. et vi diſſimolēt iu
taſ. Qui dū renueret i carcerem mittere. et ad
domicianū impatorē eplā mittē. i q magn⁹
ſacrileg⁹ et dōz pēptor. et crucifixi cultor no
miat. Juſſu iſt domiciani romā deducit.
et deductio oēs capilli p deriſiōe a capite pcy
dunt. ac an portā vrbis. q latina dicitur dolū fer
uētis oleigne de ſubſ cādēte muni iubetur.
Nullū tū ibi doloſe ſenſu ſz penit⁹ ille ex
iit. In illo iſt loco ecclia a xpianis ſabucāt
et dies illa tāqz dies ſui martyrii ſolēizatur
Cū ergo nec ſica pōdicatōe xpi ceſſaret. juſſu
domiciani i paſibmos iſulā relegat⁹ ē. Nec
tū impatores romā aplos pſeqbāt. qz xpm
pōdicabā. cū ipi nullū deū reſpuerēt. ſz qz ipz
ſine ſenat⁹ auctoritate deſignatū aiebāt. qd ipi
dōnemie fieri pōbuerāt. Un legiſi hiſtoria
eccliaſtica q cū pylar⁹ qdā vice ad tyberiu
eplā dō xpo miſiſſz et ipse tyberiu ei⁹ hōe a ro
manis recipi aſſentiret. ſenat⁹ oīno reſpuit.
ex eo q n ſua auctoritate de⁹ vocat⁹ fuit. Alia
cā eſt q legiſi qdā cronica. ex eo q romanis
pūſ n appuerat. Alia cā ē ex eo q oīm deoz
cultū cui romā iſuiebāt euacuabat. Alia
cā ē ex eo q mōi deſpectū pōdicabat et romā
auari et auitioſi erāt. Xpō et fieri n pmiſit.
ne ſbūāne potēne aſcriberet. Alia cā ſcōm
magiſt⁹ iohēz beſeb. qre ipatores et ſenatus
xpm et aplos pſeqbant erat. qz videbat eis
de⁹ nimis ſupb⁹ et iuid⁹. eo q pſoxēbiē non
digret. Alia cā ē quā oſoſi⁹ refert. q ſenat⁹ in
digne tulit q pylar⁹ ad tyberiu et n ad ſenatū
de xpi miraculis lras deſtinauit. et iō ei⁹ pſes
cratōz in deos fieri noluit. Un irat⁹ tyberiu
us mltos de ſenatorib⁹ occidit. et qdā exilio
dānauit. Quidat aut ipi⁹ iohis audies ſi
liū rome deſcendi. maīna ppaſſione p mōra
romā ad eū viſitandū acceſſit. Sz dū veſiſſz

et ipm in exiliū relegatū audieſſz indeqz rediret
i campania ciuitate vetulana migrauit ad
xpm Cui⁹ corp⁹ in qdā ſpecu ſepultū multo
tpe iacuit. ſz poſtmodū a filio ſuo iacobo re
uelatū fuit. Qd qdē mltio odore redolēs. ac
miracul⁹ multis refulgēs. ad pōdicā ciuitatē
cū multo bonore tranſlat⁹ eſt.

LXVI

De letania.

Etāne in āno bis

I fuit. ſ. in feſto ſcī marci q dicitur letania
maior. et iſt dieb⁹ an aſceſſiō dñi.
q dicitur minor. Et interpretat letania ſupplicatio
rogatio. Idem letania maior. ſcō dicitur pceſſio ſepti
formis. tertio dicitur cruceſ nigre. Dicit autē
letania maior. ppter tres cauſas. ſ. rōne illi⁹ a
quo inſtituta eſt. ſ. a magno gregorio papa
rōne loci in q inſtituta eſt. qz rome q ē dñia
et caput mōdi. ex eo q ibi ē corp⁹ pncipis apo
ſtolor⁹ et aplica ſedes. Rōne cauſe p qua in
ſtituta eſt. qz p magno et grauiffimo morbo
Romani eni cū in quadageſima annūter
viriſſent. et in paſca corp⁹ dñi recipient. poſt
modū comelationib⁹ ludis et luxurie ſrena
larabant. Ideoqz deus puocat⁹ peſte ma
ximā in eos miſit quā inguinariam vocāt.
id eſt. apoſtema ſiue inſtaturam in inguine
Tā ſeu auit illa peſtis fuit vt hoīes in ma
menſa. in ludis. in colloquiis ſubito morer
rent ita q cū aliqz vrbis ſternutabat ſepe cu
ipa ſternutatioe ſpūz exalabat. Unde cū ali
quis aliquē ſternutantiē audiebat. ſtāt ac
current. de⁹ te adiuuet acclamabat. Et ab
inde vt dicit ad buch⁹ pſueudo ſua ē. vt cu
aliquē ſternutantiē audim⁹. de⁹ te adiuuet ac
clamam⁹. Buſſus vi ferit. Cū aliqz oſcu
bat frequenter xnuo et ſbito ſpūm emitebat.
Un cū aliqz ſe velle oſcuare ſentiebat con
nuo ſignum crucis ſibi impingere feſtinabat
Et ſ pſueudo ſit vſqz mō ſua ē. Nec autē
peſtis qualē oriū habuerit i vita ſcī grego
rii reſcit. Scō dicitur pceſſio ſeptiformis. ex
eo q beatus Gregori⁹ pceſſiones qz nūc fa
ciebat p ſeptem ordines diſponebat. Nam

De letanijs

in pmo orbie erat ois cler^o. i scdo oēs mona
chi & religiosi. In ter. io scimomales. In q^r
to oēs infantes. In q^rto oēs alci. In sexto
oēs vidue & p^ruētes. In septio oēs iugan
S; qd mō n possum⁹ i nūcro psonaz. sup
plem⁹ i nūcro letamaz. q^r septies dicit debet
aūq; insignia dponat. Tercio dicit crucel
gre. qmā in signū meroris er tāta strage ho
minū. i signū pnie boies magis vestib⁹ in
duebant. Et fore p^rpt eādē cām crucez & al
taria saccis ciliis velabāt. Hoies etiā fid
les vestes penūenales dū assumere. B
Alia autē de letania minor q^r fit trib⁹ di. b⁹ aū
ascensionē. quā bea^r m^r m^r m^r e^r p^ra viennēsis
tpe Leonis impatoris q^r cepit āno dñi. cccc.
lvi. aū instituit⁹ p^rme instituit. Que de le
tania minor. rogatōes & pcellio. Dicit autē le
tania minor ad differētiā p^rme. q^r scz institui
ta ē a minorē p^ro. in minorē loco. & p^r minorū
moib⁹ Tā aū instituit⁹ b⁹ fuit. Licet ei ap^r
viennē freqntes & maritremor⁹ fiebat q^r do
mos & ecclesias p^rimas subuertebāt. & noctū
sonit⁹ & clamores sepe audiebāt. Licet ali⁹
terribile accidit. q^r i die pasce ignis d celo ce
cidit & regis palatū p^rcremauit. Aliud insu
per mirabil⁹ fiebat. Sic enī demōes porcol
da p^rmissione olum it^r auerūt. sic p^rmissiōe
dñi p^rpter p^rca boim lupos & alias feras in
trabant. & nullos verētes non solum p^r vias
s; p^r ciuitatē publice discurrebāt. & passim pue
ros & senes viros & feminas deuorabāt. Cū
ig^rā dolorosi casus q^r die fierēt. Dicit⁹
ep^rst^ridū aū ieiunū indit. letania institui
t. Et sic p^rdicta tribulatio p^rieuit. B^rand sta
tutū ē ab ecclia & firmanū vt i letania vniuer
salit obfuet. Dicit etiā rogatōes q^r oim
scōz suffragia iploz. Et merito tal obfer
uāna bis d^r dieb⁹ fūda ē. & rogatōib⁹ san
cto^rz & ieiunij bis dieb⁹ i^ristēdū multiplici rō
ne. p^rio vt diabellā pacificet. q^r i vere freqn
t⁹ p^rciant. Scdo vt teneros aduēfructul
p^ruado mltiplicz. Tercio vt mor⁹ carnales
q^r b^rpe mag^r feruet i se q^rq; magis mortificz
In vere ei sanguis mag^r feruet. & illiciti mo
tus magis pullulāt. Quarto vt ad receptō
nē sc^rip^ris se q^rq; magis habilitet. Itā p^rie

unū hō magis habilitat. & p^rrogatōes d^r
gnio: reddat. Duas alias rōnes affligi m^r
Bulbel. alio modo enī. p^ria vt scz ip^ro ascē
dēre & dicere. p^rdetur & accipiens. p^ridē⁹ pe
tat ecclia. Scdo q^r ecclia ieiunat orat vt pa
rū bea^r carne p^r ip^ro carnis maceratōem &
acq^rrat sibi alas p^rorōz. q^r orō est ala aīme. q^r
volat i celū. vt sic ip^ro ascēdēre libe possit as
seq^r. q^r ascēdit p^radēs aī nos uer & voluit su
per pēnas v^ro^rz. Aliis ei q^r mltū abūdat i
carne & p^rap^r p^rius bñ volare n^r p^r. sic pater i
strucone. Dicit et pcellio q^r tūc ecclia
generalē fac. pcellioz. In hac at pcellioe crux
deferit. cāpane pullant. vexillū ponat. Dia co
qdā cū ingēni caudat q^rbus dā ecclijs bauiat
& oim scōz singularit patrocina iplozant.
Itā autē cruce deferunt & cāpanas pulla
m⁹ vt demōes tū fugiāt. Itā sic rex in suo
exercitu b^r insignia regalia. & tubas & vexilla
sic p^rerex etern⁹ i sua ecclia militā b^r cāpa
nas p^r tubis & crucez p^r vexillis. Et sic aliq^r
tyrann⁹ valde timeret q^r alicui⁹ regis poten
tis & sibi inimici tubas in sua terra audirz. &
vexilla videret. sic demones q^r sunt in isto ae
re caliginoso vehemēter metuūt q^r tubas
xpi. & campanas pullari sentiunt. & vexilla. i.
crucez p^rspiciūt. Et ista d^r esse rō q^rre ecclia
campanas p^ruenit pullare. q^r tempestates
p^ruari vid^r. vt scz demones q^r hoc faciūt. tu
bas eterni regis audiāt. & sic terrū fugiāt. et
a rēp^rstan & p^rciatione quiescāt. Licet alia rō
sit. q^r campana nichideles admonēt & puo
cant. vt p^r instāte p^rcto orōi insistāt. Alio etiā
vexillū eterni regis ē ip^ro crux. s^rm illud. Vex
illa regis p^rciat. Qd q^rde vexillū d^rmoēs
valde timer s^rm qd d^r Chrys. Ubicūq; iqt
demōes signū d^riciū viderūt fugiūt. timen
tes baculū q^r plagā acceperūt. Et i estrano
q^rre in q^rbus dā ecclijs tpe rēp^rstans crux dec
lesia extrahit & tempestati opponit. vt scz de
mones vexillū summi regis videant & terrū
fugiant. Ideo igit crux in pcellioe deferretur
& cāpane pullant. vt demones in ip^ro aere ex
istētes terrū fugiāt. & a nostra infestatiōe
desistant. Vexillum autem ibidem deferit. p^r
pter rēp^rstentandam p^rctonaz resurrectionis

De letanijs

et pictonā ascēsiōis xpi. q̄ cū maḡ p̄da celos
ascēdit. Tū p̄ aera verillū incedēs est xps in
celū ascēdēs. Et sic verillū q̄d i p̄cessiōe d̄ferē
m̄ltitudo fidelū seq̄t sic xpm ascēdēte maḡ
scōz collectio comuat. Cā? at̄ q̄ ibi fuit siḡ
ficat̄ cā? et laudes angeloz q̄ xpo ascēdenti
obuiauerūt. et ipm cū sua societate vsq; i ce-
lū cū m̄ltis laudib; p̄duxerūt. In q̄busdā
ē eccl̄ijs et marie i eccl̄ijs gallica is p̄suetu-
do bēt q̄ draco q̄dā cū lōga cauda et inflata
plēa scz palea v̄l aliq̄ tali. duob; dieb; p̄mis
cū cruce et terno cū cauda vacua p̄ cruce d̄
ferē. p̄ q̄d significat̄ i p̄mo die a n̄ legē. et sc̄do
sub lege diabol; i b̄m̄do regunt. i terno autē
die. s̄ grē p̄ passiōē xpi de suo regno expul-
sus fuit. Rursus i p̄p̄cessiōe oim scōzum
p̄p̄p̄trocina postulā? **B** Quare at̄
tūc sc̄os rogam; p̄les cause sūt sup̄ assiḡre
Sūt at̄ et alie cause generales p̄p̄t q̄s de or-
dinauit. v̄t sc̄os orem; s̄ p̄p̄t n̄rām inopiaz
sc̄oz gl̄az. et dei reuerētiā. Sācū ei vota sup-
plicātiū scire p̄nt. q̄ i illo eterno spectō itellē-
gūt q̄mū v̄t illis p̄ner ad gaudiū v̄t nob; ad
auxiliū. **P**ria ergo rō est p̄p̄t n̄strā ino-
piā. et b̄ vel p̄p̄t inopiā quā habem; i meren-
do. v̄t vbi n̄stra nō sup̄p̄nit merita p̄tro-
cinētia aliena. Et p̄p̄t inopiā quā habem; i
p̄p̄plādo. v̄t q̄ nō possum; sūmā lucē resp̄-
cere in se. salē in sc̄is aspicere valeam; **E**t
p̄p̄t inopiā quā habem; i amādo. q̄ plēnū
q̄z ip̄fecit; bō maḡ sentit se affici circa v̄num
sancū q̄z etiā circa deū. Sc̄da rō est p̄p̄t
sc̄oz gl̄am. Quia ei d̄s v̄t sanctos iuocem;
v̄t dū p̄eoz suffragia q̄d penm; impetrām;
ip̄os magnificem; et gl̄ificādo collaudem;
Terna rō est p̄p̄t dei reuerētiā v̄t p̄ciōz
q̄ deū offendit; q̄l nō audeat ipm in p̄p̄ia p̄-
sona adire. s̄z amicor; possit p̄trocina im-
plorare. In b̄m̄o autē letanijs ē illud āgeli
cū canciū frēq̄ntatiō. Sācte de; sc̄e foris.
sc̄e et imor̄al; misere nob;. Refert ei Iobes
damascen; li. iij. q̄ cū apud cōstaninopolis
p̄p̄t q̄ndā tribulatiōz letanie fierēt. q̄dā puer
de medio ppli in celū est rapt; et istō cāncum
ibidē edocuit. Deinde ad pplm rediēs illud
angelicū canciū i p̄spectu ppli decantauit. et

mor omnia tribulatio cessauit. In calcedo-
nensi quoq; synodo fuit istud canicum ap-
probatū. Et p̄cludit uia damascen;. Nos at̄
dicim; q̄ p̄ istud canici demones recebant.
Ihu; ergo canci laus et auctoritas ex q̄tu-
or colligit. Primo ex eo q̄ angel; illō edocu-
it. Sc̄do ex eo q̄ ad ei; planōz illa tribulatio
p̄queuit. Terno ex eo calcedonen; synod;
illud approbauit. Quarto ex eo q̄ demones
illud auertit.

EXVII.

De ascensione dñi

Ascensio domini

quadragesima die resurrectione
sc̄a ē. Circa quā ascēsiōz septē po-
dinē p̄siderāda sūt. **P**rimo v̄t ascēdit. sc̄do q̄
re nō stauit p̄ resurrectionis ascēdit. s̄z tot dies
expectauit. terno q̄lit ascēdit. quarto cū q̄l
ascēdit. q̄nto q̄ merito ascēdit. sexto q̄ ascēdit
septimo h̄re ascēdit. Circa p̄mū notānū
q̄mā de mōte oliueti v̄t subebaniam celos
ascēdit. Qui mons fm̄ aliā trāslatiōem de
mons trū luminū. **P**rimo nocte ex p̄te occidē-
tis illuminabat igne tēpli. q̄ erat ignis iugis
in altari. **M**ane ex p̄te oriētis p̄mo excipie-
bat radios solis at̄q; illuminaret ciuitatem.
Habebat insup̄ in se copā olei. q̄d fomen-
tū luminis. Et iō de mons trū luminum. In
hūcigiā montē xps discipulos ire p̄cepit. **P**rimo
in ip̄a die ascēsiōis bis apparuit. sc̄l. et apli
comedēb; in cenaculo. **D**ēs q̄d etiā apli q̄z
alii discipuli. necnō et mulieres habitabāt in
illa p̄te hierlm̄ que dicebat mello. scz in mōte
syon. vbi dauid struxerat sibi palatium. Et
erat ibi illd cenaculū ḡnde strati i q̄ dñs p̄-
cepit sibi parī pasca. et in illo cenaculo iūc. et
apli habuabāt. **E**teri autē discipuli et mulie-
res habuabāt circūquaq; p̄ diuersa bospu-
na. **D**um igit̄ in illo cenaculo comedēt. dñs
minus eis apparuit. et incredulitatē eoz exp̄-
brobauit. Et cum comedisset cū eis et p̄cepit
sc̄l v̄t in montē oliueti p̄fusa beibaniā irene
ibidem eis itez apparuit. ac indiscrete quere-
ntib; r̄ndit. Et eleuans manib; eis b̄ndixit.
et inde coram eis in celū ascēdit. De loco autē

De ascensione domini

ascensionis die Sulpicius episcopus hierosolimitanus
et beatus in glo. Quid ibi postea edificata esset
ecclesia loci ille in quo steterat vestigia christi ascenden-
tis. nuncque potuit sterni pauperum. imo resiste-
bat marmora in ora collocant. Calcani etiam
pulueris a domino beatus de documentis quod vestigia
impressa cernunt. et eadem adhuc spiritus velut pressis
vestigia sua custodit. **B** Circa secunda
resque si statim ascenderet resurrexerit. si per dies
expectare voluit. Non ad id quod fecit propter tres
riones. Idcirco propter resurrectionis certificationem. dis-
ficti. et eragbare vitas resurrectionis quod pas-
sionis. quod a prima die usque ad finem potest proba-
ri passio. si ad veram resurrectionem. probanda. plura
dies requirebant. Et ideo magis ipsa requirebat in
resurrectionis et ascensionis quod in passionis et resurre-
ctionis. **D**e his sic beatus leo papa in sermone de ascensione
Quadragesima hodie die repletur. et numerus
sacratissima ordinatio disposita. et ad pulchritudinem
et in eruditiois ipsius. ut dicitur a domino in his pa-
cio mora pueri corporis extenderet. fides resurre-
ctionis documentis necessarius muniret. Gra-
tias agimus domine dispensationis. et scilicet pariter ne-
cessarie tarditatem. Substantia est ab illis. ne dubi-
taret a nobis. Secundo propter apostolorum solationes. quod
ei solationes domine superabundant tribulationibus
et ipsa passionis fuit ipsa tribulationis apostolorum. ideo
plures debuerunt esse dies illi. Tercio propter
mythica significatio. ut per hoc daretur intelligi quod
solationes domine propant ad tribulationes sicut
antiquum ad die. dies ad horam. hora ad momentum.
Quod ei propent sic antiquum ad die. per quod illud quod legitur
Isaia. lxv. Iherusalem redicere annis placabile domino et di-
em plationis domini nostri. Ecce pro die tribulationis
reddidit annis solationis. Quod autem propent sic dies
ad horam per quod per dies. et horam mortui iacu-
it. quod fuit tribulationis. et per dies surgens di-
scipulus apparuit. quod fuit solationis. **U**nus glo.
Quadragesima hodie mortui fuerat. propter hoc
et diebus se vivere firmabat. Quod vero propent
sic hora ad momentum insinuat. Isaia. lxv. In
momento indignationis mee abscondi faciem meam
et. **E** Circa tertium notandum quod ascenderet pri-
mo potest. quod per apostolorum. Isaia. lxv. Quis
est iste qui venit de domo domini. et dicit in multitudine
virtutis sue. Iste Iohannes. Nemo ascenderet in celum

secundum propria virtute. nisi qui descenderet de celo filius hominis
qui est in celo. Licet ei qui quodam globo nubes ascenderet
in hoc in non fecit quod nubes misterio indigeret. sed
ut per hoc ostenderet quod ovis creata para est obsequio
ationis suo. Iste ei potest diuitans sue ascen-
dit. Et hoc notat dominus secundum quod dicit in libro secundo.
christi ad enoch et eliam. Iste enoch et eliamus est.
Iste elias subuectus est. Iste propria virtute ascen-
dit. Iste secundum secundum gregem pro comitibus generat et gene-
ras. Secundo generat et non generas. Tercio
nec generat nec generas. Secundo ascenderet pa-
rent. quod videtur discipulus. **U**nus de. Videtur
illud eleuat. Iste Iohannes. Iste ad eum qui mi-
ser me. et nunc et vobis. me qui vadis. Glo. Ita
palam ut nunc interroget quod visu corporali fieri cer-
nat. Iste et illud videtur ascenderet voluit. ut ipse
istes ascensionis esset. et natura humana in
celum ferri gauderet. et ipsum seque desiderarent
Tercio letaret. quod iubilant angelis. **U**nus ps.
Ascenderet in iubilatione. Augustinus. Ascenderet
christo pauca oculus. astra mirant. plaudunt
agmina. rube sonant. et letis se admiscet blas-
da modulamina choros. Quarto velociter
psal. Exultauit ut gigas ad currendum viam
Iste ei velociter ascenderet qui tantum spacium qui in
momento percurrit. Refert ei rabi moyses ma-
ximus. proba. quod quilibet circuli siue quod quilibet celum
cum iustis planete huius in spissitudine via quingentorum
rurum annorum. spacium tantum quantum possit aliquis ire
via plana in quingentis annis. Et distans in celum
lum et celum est sicut ut dicit via quingentorum annorum
Et ideo cum sunt septem celi. erit secundum ipsum a cerebro tre-
viginti ad octauum celi saturni. quod est celum septi-
mum via septem milium annorum et septingentorum annorum
rum. et tantum spacium quantum de via plana aliquis
iret in. vii. milibus. decem annis si tantum viueret. ita
quod quilibet annus proponat ex. ccc. diebus et uer-
cum quilibet die sit. xl. miliarum. et quod quilibet milia-
re sit duorum milium passuum siue cubitorum. Iste
rabi moyses. Quia autem hoc verum sit deus scit.
Iste ei mensuratus ille nouit quod oia fecit in numero
potere et mensura. Iste igitur fuit magnus salus
que fecit christus de terra. in celum. Et hoc salus
et quibusdam aliis salubris christi sic dicit Ambrosius.
Salus quodam christus venit in hunc mundum.
apud patrem erat. et in virginem venit. et ex vi-

De ascensione domini

gie p sepe trāsilijt. descēdit i iordanē. ascēdit i
crucē. descēdit i tumulū. surrexit e tumulo. ⁊
sedet a dexterā patris. **B** Circa q̄m
cū q̄bus sc̄z ascēdit. notādū q̄ ascēdit cū ma
gna p̄da hoīm ⁊ maḡ mltitudie angloꝝ
Quā cū p̄da hoīm ascēdit. p̄ illū q̄ d̄r in
psal. Ascēdisti i aliū cepisti caput uariem ⁊c.
Quā ascēderit cū mltitudie angloꝝ p̄ illū
las interrogatōes q̄ r̄po ascēdere miores an
geli fecerūt maioribus. ut b̄t̄. **I**sa. lxvij. Quis
ē iste q̄ uenit d̄ edō tū. uē. d̄ b̄ofra. **E**bi d̄r glo.
q̄ q̄dā angeli n̄ plene coḡ sc̄tes misterii icar
natōis. passiōis ⁊ resurrectōis. a. vidētes ascē
dere ad celos d̄m cū mltitudie angloꝝ et
sc̄toꝝ hoīm p̄p̄ia uirtute. ip̄m incarnationis ⁊
passiōis mysterii admirāt ⁊ angel̄ comū
nib⁹ d̄m dicūt. Quis ē iste q̄ uenit. ⁊c. **E**t i
psal. Quis ē iste rex glie. **D**yonisi⁹ aī i h̄. age
lice hierarchie. cap̄lo. vij. insinuare uidet q̄
d̄m x̄p̄s ascēderet res q̄ōnes ab angelis facie
sūt. **I**dem fecerūt maiores angeli a d̄i uice
sibi ipsi. **S**c̄bz fecerūt maiores x̄po ascēde
re. **L**erna fecerūt miores maiorib⁹. **Q**uerūt
igr̄ in se maiores dicētes. Quis ē iste q̄ uenit
d̄ edō tū. uē. ⁊c. **E**dom sanguinea iterat.
b̄ofra munia. q̄i dicāt. Quis ē iste q̄ uenit d̄
m d̄o sanguineo p̄ p̄tū. ⁊ munito p̄ malici
am p̄ d̄m. ut q̄ uenit d̄ m d̄o sanguineo ⁊ inferno
munito. **R**ndit d̄s. **E**go q̄ loq̄ i iusticiā. ⁊c.
Dyonisi⁹ ponit talē l̄r̄z. **E**go ei d̄c̄ disp̄no
iusticiā ⁊ iudiciū salutaris. **I**n redēptōe hu
mani generis fuit iusticia. in q̄ntū sc̄z factor
creaturā suā a d̄no alieno reduxit ⁊ fuit ius
diciū in q̄ntū diaboli inuasores alieni iuris
ab eo quē possidebat hoīnem potēter eiecit.
Sz p̄m h̄ fac̄ **D**yonisi⁹ q̄stionē b̄. **C**ū ip̄i su
periores angeli sint d̄o primi ⁊ imēdiate a d̄o
mino illuient. q̄re ab iuicē q̄rūt. q̄i ab iuicē
discere cupiēt. **S**z sic ip̄e soluit ⁊ p̄mētator
exponit. i eo q̄ interrogat̄ significat se sc̄iam a p̄e
tere. i eo n̄t q̄ p̄mo in se p̄ferūt. demonstrant
q̄ diuinā in se p̄cessionē nō audēt p̄uenire
Espud se ergo p̄mo interrogare deliberant
ne forte illuminatōem q̄ ip̄is a deo sit nūnis
festina interrogatōe p̄ueniāt. **H**ec igr̄ q̄stio
nō est doctrine inq̄sui. s̄ ignōrāne p̄fessio.

Sc̄bz q̄stio ē quā fecerunt ip̄i sup̄m̄ angeli
ad x̄p̄m dicētes. **Q**uare ergo rubrū est indu
mētum tuū. ⁊ uestimētū tuū sic calcātum i
torculari. **D**ns d̄r habuisse indumētū. i. cor.
pus suū rubrū. i. sanguine cruciatū. ex eo q̄ d̄r
ascēderet in corpe suo cicatrices h̄bat. **G**lo.
luit ei cicatrices in corpe suo h̄uare p̄m q̄ d̄r
cit. **B**eda q̄nq̄ de causis. **E**st ei sic. **C**icatr
ices d̄s h̄uauit. ⁊ in iudicio seruatur⁹ est. ut
fidē resurrectōis astruat. ut p̄ hominib⁹ sup
plicando eas patri rep̄ntet. ut boni q̄z misē
ricordiē sūt redēpti uideāt ut reprobi q̄z iusta
sint damna recognoscāt ut p̄p̄ne uictorie
sue certū triūphū deferat. **H**uic ergo q̄stio
d̄s sic r̄ndet. **T**orcular calcaui sol⁹ ⁊ d̄ gē.
nō est uir meū. **E**t p̄i vocari torcular crux.
in q̄ntūq̄ in p̄lo sic p̄fusus est ut etiā sanguis
effunderet. uel torcular vocari diabolus. qui
humanū genus sic funib⁹ p̄ctoꝝ inuoluit ⁊
struxit. ut q̄c̄q̄ in eis sp̄iale erat exp̄meret ⁊
solū uinacia remanerēt. **S**z noster bellator
torcular calcauit. uinacula p̄ctoꝝ dirupit ⁊ in
celū ascendēs postmodū tabernā celi apuit
⁊ uinū sanc̄sp̄is effudit. **L**erna quēstio est
quā fecerūt miores angeli maiorib⁹ dicētes.
Quis est iste rex glie. **Q**uib⁹ illi r̄spōderūt
Dns ut uinū ip̄e est rex glie. **B**eda angeloz
q̄stione ⁊ alioꝝ p̄ueniēt r̄ndit sic d̄r **A**ugu.
Scn̄ficat diuio comitatu imēsus aer ⁊ ois
illa uolūtas p̄ aera demonū turba x̄po ascen
dere trāsfugit. **C**ui accurretes angeli quis eēt
sc̄lucantē dicētes. **Q**uis est iste rex glie. **Q**ui
bus alij r̄ndentes dixerūt. **H**ic est ille ualde
cādūsus ⁊ rose⁹. **H**ic est ille q̄ nō habuit spec̄es
neq̄z decorē. **I**nfirm⁹ in ligno. fortis in spo
lio. **V**ilis in corp̄sculo. armat⁹ in p̄lo. **S**e
dus in morte. pulcer in resurrectōe. **C**ādū⁹
ex uirgine. rubicūd⁹ i cruce. fuscus i opprobrio
clarus in celo. **C**irca q̄ntum. q̄ sc̄z merito
ascendit. notādū q̄ triplici merito ascendit
de quo sic dicit **H**iero. **I**ps̄o p̄ter ueritatem.
quā q̄ p̄p̄heras promissas adimplet ⁊
māfue iudicē. q̄ sic oīs p̄ uita ip̄i imolarit
⁊ iusticiam. q̄ non p̄tate s̄z iusticia eripuit
homines. ⁊ deducet te mirabilē dextera tua
potenna siue p̄tus deducet te. hoc est in celo

De ascensione domini

Et circa terrā q̄s. ascēdit nōiāz q̄ sup oēs celos ascēdit. fm q̄b̄ d̄r Eph. iiii. Qui descēdit ip̄e ē z q̄ ascēdit sup oēs celos vt adimpl̄z oīa. Sup oēs celos d̄r q̄ pl̄es sūt celū sup q̄s ip̄e ascēdit. Est ē celū materiale. rōnale. intellectuāle z sup̄subale. Celū materiale mlt̄uplex ē. s. celū aereū. etherēū. olimpiū. igneū. siderēū. cristallinū. z empirēū. Celū ā rōnale ē bō iust̄. q̄z b̄ celū rōe imbiatōnis m̄uie. q̄ sic celū est sedes z bitano dei fm q̄b̄ d̄r isa. lxxvi. Celū m̄uī sedes ē Sic aīa iust̄. q̄z b̄ in lū. Sapie. Alia iust̄ sedes ē sapie. Bōe puerfatiōis scīē. q̄ scī p̄ puerfatiōz z desiderii unū sp̄biāt̄ i celo Sic dicebat ap̄ls. Hīc cōuersatiō i celē. Bōe opatiōis p̄nuue. q̄ sic celū cōnuue mouet. s. celū p̄ bona op̄a p̄nuue mouet. Celū intellectuāle ē agēl̄. Angelū enī dicit̄ celū. q̄z istar celū sūt alūlūm rōe dignitatis z excellētie. De q̄z dignitas z excellētia dicit̄ Dionysius in l. d̄ diu. nō. c. iiii. Bōie mētes sūt sup̄ rel̄q̄ etiāna. z m̄uī sup̄ rel̄q̄ viuētia. z intelligūt z cognoscūt sup̄ sentū z rōem. z pl̄ q̄z oīa etiāna pulcr̄z bonū desiderāt z eo p̄cipat̄. Sc̄dō sūt pulcerrimū rōe natē z gl̄e. De q̄z pulcr̄tudine dicit̄ Dionysius. eod̄ l. s̄. Angel̄ ē manifestatiō oculū lūis spectū puz clarissimū in cōmūnatiū. in cōinquinatiū. imaculatū. suscipiēs. si fas ē dicere pulcr̄tudine bonifatiōis dei formatus. Tertiū sūt form̄lūm rōe viuīs z potētie. De q̄z form̄tudine dicit̄ Damascen̄ l. ii. c. iii. Fontes sūt p̄ati ad dei volūtatē explendēs. et vbq̄z p̄stīm iue nūt̄ vbiq̄z diuin̄ iussit̄ nūr. Celū ē h̄z alutudinē. pulcr̄tudine form̄tudine. De duob̄ p̄mis Eccl̄i. xliij. Alit̄udis firmamētū ēz De terro Job. xxxviij. Tu forsuā cū illo fabu cat̄ es z. Celū ā sup̄subale ē q̄litas d̄r iue excellētie. De q̄ r̄p̄a v̄it. z v̄lq̄z ad illū postmodū ascēdit. De q̄b̄ ē ī p̄f. Alūmo celo egressiō a^o. z oc. e. v. ad sū. a^o. Sup oēs igit̄ hos celos v̄lq̄z ad ip̄m celū sup̄subale xp̄us ascēdit. Q̄z ā ascēdit sup oēs celos māt̄ nales b̄t̄ p̄ illō q̄b̄ d̄r ī p̄s. Eleuata ē magni ficē. iū. sup celū. Sup oēs ē celos materia lēz v̄lq̄z in celū empirēū ascēdit. nō sic beluaf q̄ in curru igneo ascēdit v̄lq̄z ad sublunares

regionē nec eā trāscēdūt s; in padisū terrestrē
trāslat; est q̄ adeo eminet in purgat ad sub-
lunariē regionē nec eā trāscēdūt. In hoc ergo
celo empireo p̄p̄s residet ⁊ ē sp̄al; ⁊ p̄p̄a ei⁹
mālio ⁊ angeloz ⁊ alioz sanctorū. ⁊ d; agrue
p̄uenit bec bīrūo babuatoib⁹. ⁊ Illud enī
celū ceteros celos excellit dignitate, p̄p̄tate, s; u-
tu ⁊ ambitu, ⁊ iō est p̄uenies babuato r̄p̄i q̄
oēs celos r̄ōnales ⁊ intellectuales trāscēdūt di-
gnitate eternitate, s; uū immutabilitatē ⁊ abūu
p̄rāns. Silt ē ⁊ grua babuato scōz. Illud
ei celū est vniforme, immobile luminositas p̄-
fecte ⁊ c; pacatis imēse. Et recte ⁊ grui an-
gelis ⁊ suis q̄ fuerūt vniformes i opaidē, im-
mobiles i dilectōe luminosi i fide s; uū cogi-
tione, capaces i sp̄s sci receptiōe. Q; āt super
oēs celos r̄ōnales, i oēs sc̄os alcēderūt, p̄p̄
illō q̄b̄ d; Eān. ij. Et ecce iste uenit salies i mō-
tib⁹, trāf. col. Et vocat montes angelī, colles
v̄o puri sci Q; v̄o sup oēs celos intellectuales
i angelos alcēderūt, p̄p̄ illō q̄b̄ d; in psal.
Qui ponit nubē alcēsum tuū q̄ am, sup p̄e.
venioz. Trāscēdūt sup d; erubunt ⁊ volauit
sup p̄nas vētoz. Q; aut v̄lq; ad celū sup
substantialē, i dei eq̄litate alcēderūt, p̄p̄ illud
q̄b̄ d; Albar. viē. Et dñs q̄dē ⁊ b̄s post q̄m
locut⁹ est eis assump̄t⁹ est in celū ⁊ sedet a de-
xtris dei. Dextera ei dei est eq̄litas dei ⁊ d; v̄i
Dñō meo singulariter a dñō ⁊ dictū ⁊ da-
tum est sedere a dextris gl̄ie ip̄i ⁊ v̄p̄o ei gl̄o-
ria coequali in essentia substantiali, p̄ regna-
tione p̄simili, maiestate nō disp̄ari, eternita-
te nō posteriori. Ad p̄ost d; ei q̄ p̄p̄auit
a fessione sublimis fuit qd; duplici sublimita-
te, s; locali, remuneratōe p̄mij, cognitionaliz
v̄tuali. De p̄mo Ep̄b. iij. Qui dēscēdūt ip̄e
est, ⁊ alcēdūt sup oēs celos. De scōdō p̄b̄
lū. ij. Facit⁹ obediēs t̄. Vbi d; Aug⁹. Illu-
minas claritas est meritū, claritas b̄m; i-
teritas ē premiū. De terno ps. Alcēdūt super
d; erubun. i. sup oēm sc̄ie plenitudinē. De q̄r-
to p̄p̄. q; alcēdūt etiā sup p̄rāp̄in, Ep̄b. iij.
Scire etiā sup̄eminētē charitatē d; ab̄ti.

Circa septimū quare scz ascendit Iherosā:
 dum qd ascensionis sue nouez sūt fruct⁹ siue
 pñitates Idem. pñitas est consecutio

De ascensione domini

amons diuini. Johis. xvi. Nisi ego abiero
pacis n̄ veiet. Ubi dicit aug. Si carnalit̄ mi
hi adhaerens capaces spūs n̄ eruis. Scda
est maior cognitio dei. Johis. xiii. Si diligens
me gaudens vñqz q̄ vado ad prēm Ubi dicit
Aug⁹. Jō subtrabo formā istā sui in q̄ pat̄
maior me ē. ut deū spūalit̄ videre possis.

Terna ē meritiū fidei. De hac sic dicit Leo i
ser. d̄ ascēsiōe. Tūc ad eq̄lē p̄ filiū eruditior
fides gressu mēis cepit accēde. et directatiōe
corpe in xpo sube in q̄ prēmior est n̄ egere.
Adagz ei h̄ vigor ē mēis incitantē credere
q̄ corpeo n̄ vidēt intuitu. et ibi figere desideri
um q̄ neq̄as inferre aspectū. Aug⁹. li. p̄fēb.
Exultauit ut gigas ad currēdā viā suā. Ad
ei tardauit s̄ cucurrit clamās. dicens. factus.
morte. vita. descēsu. ascēsu. Clamās ut redea
m⁹ ad eū. et discessit ab ocul̄ ut redeamus ad
cor. et iueniam⁹ eū. Quarta ē nr̄a securitas.
Jō ei ascēdit ut noster aduocāt⁹ sit ap̄d pa
trē. Valde ei securi eē possum⁹ q̄ntales ad
uocam⁹ ap̄d prēm nos h̄re p̄sideram⁹. i. Jō.
ii. Aduocati habem⁹ ap̄d prēm iūm xpm
iustū et ip̄e p̄piciatio p̄ p̄cis nr̄is. De hac
securitate dicit Bern. Secuz accessus habes
obō ap̄d deū. ubi mat̄ a n̄ filiū et fili⁹ a n̄ prēm.
mat̄ oñdit filio p̄ct⁹ et vbera. fili⁹ oñdit pri
lat⁹ et vulnera. Nulla ḡ pot̄ eē repulsa ubi
tot sūt caritatis insignia. Quia ē nr̄a dig
tas. Adaria q̄dē nr̄a digtas est q̄ n̄ nata nr̄a
vsqz ad dexterā d̄i exaltata ē. Uñ et āgl̄i h̄ac
digtatē i boib⁹ p̄siderātes deinceps p̄hibue
rūt se adorari ab boib⁹. sic dicit Elpoc. xix. Ce
cidi inq̄t a n̄ pedes ei⁹ ut adorarem eū et dixit
mibi. Uide ne feceris. Iseru⁹ tu⁹ suz et fratz
tuoz. Ubi dicit glo. In veteri lege n̄ p̄hibuit
se adorari. s̄ post ascēsiōē vidēs sup̄ se exal
tari boiem timuit adorari. Leo papa in ser
mone d̄ ascēsiōe. Hodie nata nr̄a h̄uana
tis vltra cūctaz altitudinē prātū ad dei pr̄s
est p̄uecta p̄fessū ut mirabilior fieret gr̄a dei
cū remota a p̄spectu boim q̄ merito reuerē
tiā sui sentiebāt indicere. fides non diffiderz.
spes nō fluctuaret. charitas non teperet.

Sexta ē sp̄i nr̄i soliditas. Heb. iiii. Ha
bētes ergo pontificē magnū q̄ penetrat in ce

los. Jhm filiū dei teneam⁹ sp̄i nr̄i p̄fessioz.
Jte Heb. vi. Qui p̄fugim⁹ ad tenebām p̄
positā sp̄em. quā sic anchorā hēim⁹ aie tutas
ac firmā et incedentē vsqz ad interiora vela
minis. ubi p̄cursoz p̄ nobis introiit Jhesus.
De hac itē Leo. Xpi ascēsiō nr̄a est proue
nio. et q̄ p̄cessit gl̄ia capitis. eo sp̄es tēdit cor
poris. Septima est vie ostēsiō. Adich. iij.
Ascēdit p̄dens iter a n̄ eos Aug⁹. Tūc tibi
faciū ē ip̄e saluator. surge et ābula habes q̄.
noli pigrescere. Octaua ianue celestis ap
tio. Sicut enī p̄mus adā aperuit ianuas in
ferni. sic secūdos paradisi. Uñ eccl̄a cātāt Tu
deuicto moris aculeo. Non a loci p̄e
paratio. Joh. xiii. Vado pare vobis locuz.
Aug⁹. Bñe para qd̄ paras. nos ei tibi pas
te nobis pas. q̄ n̄ locū pas et tibi nobis et
in te nobis.

LXVIII De spiritaliancio

Spiritaliancio ho

Dierna die ut sacra actiū testat by
stona in ap̄los in linguis igneis missus est
Circa cui⁹ missione siue aduentū octo cōsi
derāda sunt. Jd̄io a q̄ missus ē. scdo q̄t mo
dis mitti siue missus ē. tertio q̄ tpe missus ē
q̄rto q̄ntis missus ē. q̄nto q̄nter missus est. se
xto in q̄s missus ē. septimo p̄p̄ qd̄ missus ē.
octauo p̄ qd̄ missus ē. Circa p̄mū scz a q̄
missus ē. Notandū quipm spūm pater misit
et fili⁹ misit. et ip̄e spūaliancio seipm dedit et mi
nit. De p̄mo Joh. xiii. Jd̄aradu⁹ aut̄ spū
sancus quē mittet p̄r in noīne meo. De
scdo Joh. xvi. Si a n̄ abiero mittā eū ad vos
Missio ei in istis inferiorib⁹ h̄z cōpatoz ad
suū mittentē sub triplici habitudine. s̄. ut ad
dātē esse. et sic mitti radi⁹ a sole. ut ad dātē
viriū. et sic mitti iaculū a p̄iectore. ut ad dan
tem iurisdiccionē siue auctoritatē. et sic mitti
nunci⁹ a p̄ceptore. Scdm̄ hūc triplicem mo
dum missio pōt puenire spūaliancio. Admūt
ei a patre et filio itaqz ab eis bñs esse et vñre
et auctoritatē in opando. Nihilomin⁹ et ip̄e
spūaliancio seipm dedit et misit. qd̄ vidēt in
nuari. Joh. xvi. cū dicit. Cū a n̄ venerit ille spū

De spiritu sancto

vinitas &c. **Ita** sic dicitur **Leo** papa i. f. d. penthe.
 Bñā immutabilis incommutabilis deus vna est
 in fuba inuisa i ope. plosa i volutate. pari
 oipotētia. q̄lis i glā. **Dicitur** autē sibi op^r nrē
 redēptiois misericōdia inuitas. vt pā p̄piciaret.
 fili^u p̄piciaret. spūscū igniret. **Et** ei spūscū
 ei^u dō ē. ad recte dī seipm dare. **Hoc** atq^{ue} spūscū
 scūs dō sū offit **Elm** i. l. d. spūscū sic dicitur
 Et quia^u istis mīstēte dūitatis ei^u glā cōt^r
 pbat **De** ei^u ē cognoscit. aut q^{ue} line p̄ciat
 aut q^{ue} p̄ciā p̄donat. aut q^{ue} creatā nē. sed cre
 ator ē. aut q^{ue} nō adorā. **Is** adorā. Et in f. oñi
 dī q̄libetā trinitas sētorale nobis exhibuit.
Is dō ei oīa q^{ue} hui^{us} nob^{is} exhibuit. q^{ue} licet dicit
Aug. misit nob^{is} filiū suū in p̄ciū nrē redēpti
 ois. spūm scūm i p̄uilegiū nrē adoptionis et
 scipm tōi^u referat in bēdīcatē adoptionis.
Silr. fili^u sētorale nobis exhibuit. quia sicut
 dī **Bern.** ip̄e pastor. ip̄e pascua. ip̄e redēptio
 dedit ei nobis aīam i p̄ciū. sangūē in potū.
 & carnē in cibū. & dedit ei p̄mū. **Silr.** spū
 ruit scūm sētorale oīa sua dona nob^{is} exhibuit
 & exhibz. q^{ue} sic dī. **i. Cor. ii.** **Alij** p spūm scūz
 dat^u sūmo sapie. alijs sūmo scie. sūmo eūdē spūm
 aliter fidei. i. eo spū. **Leo** papa. **Spūscū**
 inspirator est fidei. doctor. scie. fons dilectōis
 sigculi caritatis. tōi^u cā saluta. **B**
 Circa scdm q^{ue} s. modis mutit sue miss^u
Ita dō q^{ue} spūscū dōb^{is} modis mutit. sū
 sibilē & inuisibilē. Inuisibilē cū mēb^{is} scīs
 illabit. Visibilē cū aliq^{uo} signō visibilī demō
 strāt. **De** missiōe inuisibilī dī **Ioh. iii.** **Spiri**
 tū p̄buit. **Spirat** & vocē ei^u audis. s. nēcis vñ
 remat aut q^{ue} vadat. **Ita** miz. q^{ue} sic dī **Bern.**
 dō vñ inuisibilī. **Ita** dō octō nō inuitat. q^{ue}
 nō est coloratū. s. neq^{ue} p̄ aurea. q^{ue} nō sonat
 s. neq^{ue} p̄ naref. q^{ue} aer nō mīcet s. mēu. nec
 inficū aerē s. fecit. neq^{ue} vō p̄ fauces. q^{ue} nō ē
 manūm vñ bāstū. nec p̄ taciō corpis. q^{ue} l
 palpalabile nō ē. **Quero** igit^{ur} cū nō sūt in
 uel hzabiles vie ei^u vñ adessen ouerim. **Ita**
 p̄er motū cordis intellēi p̄nam ei^u & ex sū
 p̄a vicioz aduētiā potēntiā trūns ei^u. & ex
 disculsiōne sūe redargutē occultoz meo
 rum admirat^u sū. p̄funditatē sapie ei^u. & ex
 q̄nūlatiōz emēdāōz mox meoz exp^{er} sūz

bonitatem in assuetudinis eius. et ex reformatione et
renouatione spiritus mentis in preceptis utriusque spe-
cie decoratus. et ex intuitu horum omnium sibi expaui-
militudinem magnitudinis eius. Hec Bernardus.

Alfissio at visibilis est cui aliq̃ signo visibi
li ostēdit. Et notādū q̃m q̃ntuplica sp̃s visibi
li sp̃s sc̃s mōstrat̃ est. Idēmo in specie co
lumbē sup̃ xpm̃ baptizati. Luc. iij. Descē
dit sp̃s sc̃s copali sp̃e. huc colūba i xpm̃.
Sc̃do in specie nubes lucidē sup̃ xpm̃ trāsfi
gurati. Mat. xviij. Nō huc eo loq̃nte. ecce
nubes lucida obnibuit eos. Tercio sic gl̃
sa. Sic baptizato dño. sic ⁊ glificatio myste
riū sancie trinitatis ostēdit. sp̃s sc̃s in nub̃ co
lūba. h̃ in nube lucida. Terno in sp̃e flatus.
Ioh. x. Influxit autē ⁊ dixit eis. Accipite sp̃s
trinitatiū zc. Quarto in sp̃e ignis. Quirō i
sp̃e lingue. Et ibi bac duplici sp̃e apparuit bo
dierna die. Id̃ at in bac q̃ntuplica sp̃eretur
mōstrat̃ est. vt deī intelligi q̃ baptizē p̃prie
tates op̃at in cordib⁹ qb̃ illabit. Id̃no mon
strat̃ est ip̃e colūbē. Et colūba gemū p̃ carū
b. felle caret. in foraminib⁹ petre manet. Sic
sp̃s sc̃s illos quos replet facit p̃ suis pec
catis gemere. Isa. liij. Bugiem⁹ q̃h vli oē
quali colūbē mediūtes gemem⁹. Ro. viij
Ip̃e sp̃s postulat p̃ nobis gemitib⁹ ienar
abilib⁹. i. nos postulantes ⁊ gementes facit
Sc̃do sine felle amaritudinis esse. Sap. xij.
⁊ q̃s eodē ⁊ suauis est dñs sp̃s tu⁹. no
bis q̃s bonū. v. vocat̃ suauis benign⁹. hūa
nus. creō q̃ suauis benignos ⁊ humanos
faciat. Suauis in smone. benignos i corde
⁊ humanos in ope. Terno in petre forami
nib⁹. i. in xpi vulnerib⁹ habitare. Cantico. ij.
Surge amica mea sp̃sa mea. ⁊ veni colū
ba mea. Glo. Fouens mibi pullos meos i
fusione sp̃s sc̃s in foraminib⁹ petre. Glo
ba. i. in xpi vulnerib⁹. Treñ. vlc. Sp̃s ois
mōstrat̃ xps ois capius est in peccatis nris.
cui diximus in ymbra tua viuam⁹ in gēb⁹
quali dicat. Sp̃s sc̃s q̃ est ois nri. q̃
do nōstrum est xps domin⁹. q̃ est ois nōstr⁹
caro nōstra facit nos dicere xpo. In ym
bra tua. i. in passione tua in xps viuēte
volus ⁊ delectus viuam⁹ p̃ ugem memo

De spiritus sancto

na. Secdo moſtrat^r em ſpē nubis. Au-
bes a terra eleuat. refrigeriū pſtat. ⁊ pluuiā
generat. Sic ſpūſ ſcūs q̄s replet. a t̄ra eleuat
p̄ x̄ptū t̄renoz. Ezech. vii. Eleuauit me ſpi-
ritus in celū ⁊ t̄ra zc. Itē Ezech. i. Quocūq;
ibat ſpūs illuc eūte ſpū ⁊ rote p̄ie eleuabant
ſequētes eum. ſpūs enī uite erat in rōis. Itē
Greg. Suſtato ſpū deſipit oīs caro. Secdo
refrigeriū pſtat. p̄ incētia vicioz. Un ⁊ ma-
rie dictū eſt. Spūſ ſcūs ſup̄ ueniet ire ⁊ ut^r al-
tiſſimi obū. nbi. i. te ab oī eſtu vicioz refrige-
rabit. Un ⁊ ſpūſ ſcūs p̄ocat aq̄ q̄ bz vim re-
generatiuā. Joh. vii. Flumina d̄ v̄t̄er^r flu-
ent aq̄ viue. Hoc aut̄ dixit de ſpūſcō quem
erāt recepturi credētes i eū. Tercio generat
pluuiā lacrimaz. ps. Flauit ſpūs ei^r ⁊ fluēt
aq̄. ſ. lacrimaz. Tercio moſtrat^r eſt i ſpecie
flar^r. Flar^r ē mobil. calid^r. lenis ⁊ ad reſpi-
randū neceſſari^r. Sic ſpūſ ſcūs mobilis. i.
velox ē ad ſediffundēdū. oīb^r ei mobilibus
mobiliōr ē. Glo. ſup̄ illd. Fac^r ē rep̄te d̄ ce-
lo ſon^r zc. Hec ſcū tarda molimīa ſcūſpūs ḡ-
na. Secdo calid^r ē ad inflāmādū. Luce. xij.
Ignē veni mittere in terrā ⁊ qd̄ volo niſi ut
ardeat. Un ⁊ auctro v̄t̄o calido p̄pat. Eā-
nē. iij. Surge aq̄lo ⁊ veni auſter perfla zc.
Tercio lenis eſt ad demulcendū. Un et ad
ei^r lenitatē inſinuādā p̄ocat noīe v̄nciōis. j.
Joh. ij. V̄ncio ei^r docet vos d̄ oīb^r. Homie-
ronis. Un cāte eccia. Et ſui rōis iūma aſp̄-
ſiōe ſcūdet zc. Hoīe aure tenuis. iij. Be. xij.
Et p^r ignē ſibil^r aure tenuis. ⁊ ibi dominus
Quarto neceſſari^r eſt ad reſpirādū. Ideo
q̄ppe flar^r neceſſari^r eſt q̄ ſi ad boiā ſubtrabe-
rēt bō p̄nuo moreret. Sic ⁊ d̄ ſpūſcō itelli-
gendū eſt. ps. Auferes ſpūz eo. ⁊ deſi. ⁊ i pul-
ue. ſui reuer. Emite ſpūm tuū zc. Joh. vi.
Spūs ē q̄ viuificat. Quarto moſtrat^r ē
in ſpē ignis. Quinto i ſpē lingue. Quare
ūti hac die duplici ſpē appuit dicet infra.

E Circa t̄rniū. ſ. q̄tpe miſſus ē. Hōiā-
dū q̄ miſſus ē in q̄nq̄geſimo die a paſca. Jo-
h̄n i die q̄nq̄geſimo miſſus ē. ut deſi intelligi.
q̄nā a ſpūſcō eſt legis p̄fecno. eīna remue-
ratio. ⁊ p̄cōz remiſſio. Legis p̄fecno q̄n-
am ſm̄ gloſam. a die agni imolati. q̄nq̄geſi-

mo die data eſt lex in igne. In nouo etiā tes-
tamento q̄nq̄geſimo die a paſca x̄pi deſcēdit
ſpūſ ſcūs in igne. Lex i more ſynai. ſpūs in
mōre ſyon. Lex i ſublimis mōis loco. ſpūs
dat in cenaculo. Un p̄ h̄ inſinuat q̄ ip̄e ſpū-
ritus ſcūs ē p̄fecno rōis legis. q̄ plenitudo
legē dilectio. Secdo eīna remiſſio. Un
glo. Sic. i. dies q̄b^r p^r reſurrectōz x̄pi cum
diſcipul^r p̄uerſat^r ē. p̄ntē eccia; deſignat. ita
q̄nq̄geſim^r dies q̄ ſpūſ ſcūs dat^r venariū.
eīne remuneratōis erp̄mit. Tercio p̄cōz re-
miſſio. Un glo. i. b̄d. Jo in q̄nq̄geſimo. q̄n-
dulgētia fiebat i iubilo. ⁊ p̄ ſpūſ ſcūs pec-
cata remittunt^r Et ſeq̄t in glo. In ſpūali iubi-
leo rei mōis ſoluūt. debita dimittunt. exules
in patriā reuocant. hereditas amiffa reddit^r.
ſerui. i. boiēs p̄cōz veniēdā a iugo ſuū
liberant. Huc uſq; glo. Ba mōis ſoluunt^r
tur ⁊ liberant^r. Un Ro. vii. Lex ſpūs uite i
x̄po liberauit me a lege peccati ⁊ mōis. De-
bita p̄cōz dimittunt^r. q̄ charitas opit mul-
titudine p̄cōz. Exules i patriā reuocat^r. ps.
Spūs tu^r bon^r deducet me in terrā rectam
Hereditas amiffa reddit^r. Ro. vii. Ip̄e ſpi-
ritus teſtimoniū reddit ſpūi nrō q̄ ſum^r fi-
lius dei. Si ſi filij ⁊ heredes. Serui a p̄cōz li-
berant^r. i. Co. iij. Abi ſpūs dñi ubi libertas.

B Circa q̄rniū. ſ. q̄nēs aplīs miſſus eſt
Sciendū eſt ſm̄ glo. trib^r vicib^r eis dat^r eſt.
ſc̄z añ paſſiōz. p^r reſurrectōz. ⁊ p^r aſcēſiōez.
Primo ad faciēdū miracū. Secdo ad rela-
xandū p̄cā. Tercio ad p̄firmandū corda.
Primo q̄n eos ad p̄dicandū miſit. ⁊ ſup̄
oīa demonia. ⁊ ut languores curaret eis po-
teſtate dedit. Hec ei^r miracū p̄ ſpūſ ſcūs
fuit. ſm̄ qd̄ d̄. Mat. xij. Si ſi i ſpiritu d̄i ei-
cio demonia zc. Hōiā n̄s ē ut q̄cūq; b̄bz
ſpūſ ſcūs faciat miracū. q̄nā ſic gregor^r
ait miracū boiēs ſcūz nō faciūt ſz oñdūt.
Hec q̄cūq; facit miracū b̄z ſpūſ ſcūs. q̄ ⁊
mali aſſeruit ſe feciſſe miracū dicentes. Dñe
dñe nōne in noīe tuo p̄p̄betam^r zc. Deus
enī facit miracū p̄ autoritatē. angelū ma-
terie abilitatōez. demones p̄ vtutes natura-
les reb^r inſitas magi p̄ occultos p̄ctus cum
demonib^r. boni x̄piani p̄ publicā iuſticiam

De spiritus sancto

mali rpiam p signa publice iusticie. Se-
cundo dedit eis spm sanctu. qm in eos ilu-
flavit dicens. Accipite spm sanctu. qm re. pec. etc.
No n pōt qd perit remittere qm ad ma-
culā que est in aia. aut quantū ad reatu. i.
obligatōem ad penā eternā. aut quantū ad
dei offensam q solū ex infusione grē & vīne
pccatorū remittunt. Vnde nī sacerdos absol-
vere. nī qd a culpa absoluit ē infirmat. tūz
q: penā purgatorā in ipalē cōmutat. nī qd
de ipa ipali pte relaxat. Terno dedit eis
hodierna die qm eoz corda sic solidata sunt
vt nil tormēta nmerēt. psal. Spū oris ei oīa
vītus eoz. Aug. Quid est grā spū sancti q
si iusticiā inuenit dissoluti si desiderium pni-
ciosum cōsumit. si trepidatōem abicit. Leo
papa. Sperabat ab aplis spiritus sanctus. nī
vt tūc pmi scōz babitator esse inciperet. sed
vt sacra sibi pectora & feruētius accēderet.
& copiosius mūdaret. cum lās sua dona. si
inchoans. nec tēo nouus ope. q: dno: lar-
giatē. E Circa qmū qualicūq: missus
est. Rōdū q missus est cū sono in lingua
igneis. & bel lingue apparuerit. sed tēo So-
nus aut fuit repēit. celestis. vebemēs. & re-
plens. Rēpēit. q: spū sanctus. i. arda molumi-
na nescit. Celestis. q: celestes efficit. Vebē-
mēs. q: timore filiale inducit. El q: eternus
ve adimit. Vn vebemēs q: ve adimēs. Vn ve-
benēs q: vebēs mēte. Fuit & replens. q: spū
sanctus oēs aplos repleuit. Vn replei sūt
oēs. etc. Rēpēit est aut signū plenitudinis qd
fuit in aplis. Idmū est nō resonare. vt piz i
dolo qd dum pleniū est nō resonat. Job.
vi. Nunqūd mugier boā cū aī p sepe plenum
steterit. q. d. Cū p sepe cordis plenitudinē ha-
ber grē locū nō habet mugie ipatiēne. Hoc
signū babuerūt apli q: in tribulatiōib p im-
panentiā nō resonabāt. imo tūc gaudentes
a p sepe p silij. etc. Secūdu signū est nō plus
recipe siue sanerātē habere. Qm enī vas ali-
quo liqre pleniū est aliud recipere nō pōt. Silt
bō satur nō appēt amplius. Sic sancti q bñe
plenitudinē grē nō possunt recipere alii liqre
dilectionis terrene. Ila. i. pleniū sum. idō

holocausta. etc. Silt q: gustauerūt celestem
suauitatē. id nō sūt terrenā voluptatem.
Aug. Quibere d flumio pā dīlī cū vna
gutta maior ē oceano. restat vt in eo sūa h
mōi eruncta sit. Hoc signū habebāt apli q
nihil ppiū voluerūt bñe. s. in cōi oīa diuide-
re. Terno signū est supēfluere. vt piz in flu-
uio mundāne Eccl. xxiij. Qui implet quasi
philon sapiam. No lram illius fluij ppiū
est effluere & circumadiacētia irrigare. Sic
apostoli ceperūt effluere q: ceperunt loq va-
rijs linguis. Vnde dicit glosa. Ecce signum
plenitudinis. plenum vas erumpit. ignis in
sinu nō potest occultari. Ceperūt iterum cir-
cumadiacētia irrigare. Vn itaūm Idetrus
pdicare cepit. & tria milia cōuertit. Scō
missus est in lingua igneis. Circa quod tria
vidēda sunt. Idō qre pūncum in lingua
igneis. Scō qre in igne pon q: in alio ele-
mēto. Terno quare in lingua pon q: i alio
mēbro De pmo sciendū qm plici rōe ap-
paruit in lingua igneis Idō vt vba ignea
pferret. Scō vt legē ignea pdicarent. sc. le-
gem amonā. De his duob. Bern. Vn spū
sanctus in lingua igneis. vt lingua oim
gentiū verba ignea loquerent. & legē ignea
lingue nē pdicarent. Terno vt spū sancti
cum qui ignis est p eos loqui cognosceret.
& ne b diffideret & ne aliorū puerionem sibi
attribuerent. & vt omnes eoz verba tāq dei
audirēt. De scō sciendū qm missus ē
in spū ignis multiplici rōe. Idō ma sumitur
penes ei septem plicē grām. Spū s enī ad
modū ignis alia hūmilitat p donū timonā.
emollit dura p donū pietatis. illuminat ob-
scura p sciam. restringit fluida p silij. pfoz
lidat mollia p fortitudinē. clarificat metalla
tollendo rubiginem p donū intellectū. sur-
sum tendit p donū sapiē. Scō sumitur pe-
nes eius dignitatē & excellentiā. Ignis ei ex-
cellit oīa elemēta specie ordine & vīte. Spe-
ciē rōe pulcritudinis iluce. ordine rōe subli-
mitatis in situatōe. vīte rōe vigorositatis
in acūde. Sic & spū sanctus in his oīa exce-
dit. Idō ppter pūm dī spiritus sanctus incoi-
gnatus. p p se dī q: capiat oēs spiritus in

De spiritus sancto

telligibiles. ppter tertium hñs oēm virtutē. Sap. vii. Terna sumit penes ei⁹ multiplice efficaciam. Hanc rationem assignat raban⁹ sic dicit. Ignis quantum habet naturas. Triu. purgat. calefacit. et illuminat. Sic spiritus sanctus exurit peccata. purgat corda. teporem excutit. ignorantias illustrat. Hec Raban⁹. Exurit peccata. Unde Zach. xiii. Per ignem viam eos sicut viam argenti. Hoc enim igne viam petebat propheta dicit. Trementes meos etc. Purgat corda. Isa. lvi. Si sanguinem hierusalem laueris in medio ei⁹ spiritus iudicis et spiritus ardoris. Teporem excutit. Unde dicit illis quod replet spiritus sanctus. Ro. xii. Spiritus feruescit. Grego. In igne apparuit spiritus sanctus quod ab omni corde quod replet. tepore frigoris excutit. et huius desiderio sue eternitatis accendit. Ignorantes illustrat. Sap. x. Sensu artium quod sciet. nisi tu dederis sapientiam. et miseris spiritus sanctus tuus d'alissimus Et. i. Co. ii. Nobis autem reuelauit per spiritum sanctum. Quarta sumit penes ipsius amoris naturas. Amor ei⁹ pignus habet significari tripliciter. Idem quod ignis spiritus est in motu. sic et amor spiritus sanctus replet spiritus facit esse in motu bone operationis. Unde Greg. Huius est amor dei oculos. operatur ei⁹ magis si est. si autem operari negligit amor non est. Secundo quod ignis in cetera elementa est materie formale. et modicum habet de materia et multum de forma. sic amor spiritus sanctus quod replet facit bene modicum de amore terrenorum et plurimum de amore celestium et spiritualium. ut iam non carnalia carnaliter. sed ponit spiritualia spiritualiter diligat. Distinguit ei⁹ Bernardus. quatuor modos diligendi. scilicet diligit carnem carnaliter. spiritus carnaliter. carnem spiritualiter et spiritus spiritualiter. Tertio quod ignis habet alta inclinare. sursum tendere. fluida adunare et congregare. Idem huius itelligit triplex vis amoris. Amor ei⁹ sic habet ex his dyonisijs. i. l. d. diu. no. habet triplicem vim. scilicet inclinatuam. eleuatiuam et coordinatiuam. Inclinatiua quod inclinat superiora inferioribus. eleuatua quod eleuat inferiora superioribus. coordinatiua quod coordinat equalia equalibus. Hec dicit omisi⁹. Hanc ei⁹ triplicem vim amoris spiritus sanctus efficit in his quod replet. quod inclinat eos per humilitatem et sui preceptum. eleuat in desiderio superiorum et coordinat iuxta per uis formam mentis. De tertio sciendum quod apparuit ponit in lingua quod in alio

membro tripliciter ratione. Lingua ei⁹ est membrum ignegebene inflammatum. difficile ad regendum. et utile bene rectum. Ergo lingua igne infernali inflammata erat. id est igne spiritus sancti indigebat. Jaco. iij. Lingua nostra ignis est etc. Et difficile regit. id est per cetera membra gratia spiritus sancti indiget. Jaco. iij. Quis nata bestiarum etc. Et valde si bene regit id necesse fuit ut spiritus sanctus rector esset. In lingua et apparuit ad significandum quod predicantibus valde necessarii fuerunt. Per predicantibus ei⁹ necessarii etc. quod facit eos loqui feruenter absque trepidatione et id missus est in spiritu ignis. Bernardus. Vnde spiritus sanctus super discipulos in lingua ignis ut verba ignea loquerentur. et lege ignea lingue ignee predicarent. Et dicitur fuisse absque pusillanimitate. Ect. iij. Repleti sunt omnes spiritus sancto. et ceperunt loqui cum fiducia verbum dei etc. Ad huiusmodi propter capacitatem auditorum diuersitatem. et id dicitur. Ect. ii. quod ceperit loqui variis linguis. Unde ad edificandos et utilitatem Isa. lx. Spiritus domini super me eo quod vixit. me etc. Tertio ipse lingue apparuit sedendo. ad significandum quod prebendū necessarii erat. Prebendū quod iudicibus necessarii etc. quod prebent auctoritates ad peccatum remittendum. Job. xx. Accipite spiritum sanctum quod remittit peccata etc. Sapientiam ad iudicandum. Isa. xlii. Donatus spiritum meum super eum. iudicium gentibus prebent. Ad aluerudinem ad supponendum. Hier. x. Vabo eis de spiritu qui te est. ut supponat orationem propter te. Spiritus moysi erat spiritus maiestatis. ut per Hier. x. Erat moyses mansuetissimus etc. Donatus scitatus ad informandum. Job. xvi. Spiritus domini orauit celos. Circa tertium quod. scilicet missus est. Notandum quod missus est in discipulos. qui fuerunt receptacula mundi et habilia ad susceptores spiritus sancti propter. vii. qui fuerunt in eis. Ipse enim primo fuerunt ad quem quod notat in Job dicitur. Tu complerent dies penitentie. id est requiescentis. Illud ei⁹ festum erat ad requiem deputatum. Isa. lxvi. Super quem requefecit spiritus meus nisi super humilem gentem etc. Secundo dilectione vniuersi. quod notat in Job dicitur. Erat ovis pascue. Erat ei⁹ eis cor vnum et anima vna. Sic enim spiritus hominis non vniuecat membra corporis nisi sint vniuerba. sic nec spiritus sanctus membra spiritualia. Et sic ignis lignorum diuisione extinguunt. sic spiritus sanctus per

De spiritu sancto

discordia i boib. Et id carat d aplis. Inue
nit eos p cordes caritate illustravit eos mu
das diuinas detrans. Terno loco fecit.
qd notat i b qd dr. In eod loco. i. cenaculo
Plee. ij. Dica ea i solitudinem. i. ibi loqr. ad
cor ei. Quarto ordo allouit. Un p munit
Ernt p seuerates vnanimiti ordo. vñ carat d
eis. Dñs aplis dei velle nūciat. Q. eni
ord ncia sit ad susceptōz spūscū. oñdit Sa
pie. vij. Inuocauit i veri me spūs sapie. Jte
Joh. xiiij. Rogabo prēm meū i alii pacitū
dabit vob. Quinto bñlitate p dñt. qd notat i
b qd dr. Sedetia. Psal. Qui emittis fōtes
i pñallib. i. grām spūscū i bñlīb. Et sup
quē req̄scet spūs me. z. Sexto pace pñ
en. qd notat i b qd dr. i bñlīb. q̄ uerpat vñ
sio pacis. Q. at ad recipiēdū spūscūz par
necessaria sit oñdit dñs Joh. x. vñ pmo pa
cē obulit dicēs. Idar vob. Deind statim infu
flauit i dñt. Accipite spūscū. Septio in
pēplarde erecta. qd notat i b qd spūscūz re
ceperūt i supiori cenaculo. Un dr. glo. ibidem
Qui spūscūm dñderat carnis domiciliū
mēns pēplarde mēscēdēs calcat. Ii. Cur
ca septimū p pē qd scz missus ē. notat qd mis
sus ē p pē ser cās. q notat i bac autouate. pa
rachū. at spūscūz. Idio ad pōlādūz
mēstos. qd notat cū d. pacitū. qd idē est qd
pōlatoz. Jsa. lxi. Spūs dñi sup me zc. Et se
q̄. vt ponere pōlatoz lugētib. Lyon. Jreg.
Cōsolatoz spūscūz dñ. qd pē pperandē
merētib. dñi spēs veme ppar. ab aflicciōe mē
sticie mēte leuat. Scdo ad viuificādūm
mōtuos. qd notat cū d. spūs. q. spūs ē q̄ vi
uificat. Ezech. xxxvii. Ossa arida audite ver
bū dñi zc. Ecce ego imitū in vos spūm i vi
uentis. Terno ad scūficādūm imundos. qd
notat cū d. scūis. sic eni d. spūs q. viuificat.
ua scūis q. scūficat i mūdāt. Un scūis idē ē
qd mūd. ps. Flumīs iper. i. unūdās i ab
unūdās grā spūscū. scūficat ciuitatē dei. i. ec
clesiā dei. Et p istō flumē scūficauit taberna
culū suū alnūm. Quarto ad pōlādūm
amōz mē discordes i odiosos. qd notat cū
d. pat. Idat ei d. eo qd naturalit̄ diligit nos.
Joh. xxi. Jpe ei pat amat vos. Si pater er

nos filij ei. i. frēs ad inuicē i mē frēs pfectā
amicicia p seueret. Quinto ad saluādūz
iustos. qd notat i eo qd dr. In noie meo. qd
est ihs. i. sal. i. uerpat. In noie ihs. i. salu
tis. pat. misit spūm. vt oñdat qd saluādās
gētes venit. Sexto ad docendū ignaros
qd notat in eo qd dr. ille vos docebit omnia.
Circa octauū notādū qd dar. siue missus
est in pñuua ecclia pmo p ordē. Un. orā
tib. ap. zc. i. Lu. iij. Dñe ihu descēdū spū
san. zc. Scdo p vbi dei deuorā i attēā audi
tōz. Jct. r. Jdubuc loqr̄ntē petro cecidit spū.
Terno p assiduā opatōz. qd notat i manu
um ipolūde. Jct. viij. Tūc iponebat man
sup illos zc. Vel impolūno manū ligē ab
soluōem que sit in pessione.

LXIX

De sanctis gordiano i epimacho.

Dorian a geos

qd ē dogma siue dom. i. dyan qd
ē claz. qd clara dom. i. qd bitabat dñ
Sic at dic aug. i. l. d. a. d. b. d. dom. i. epibz
mēbz disposita. āplaz. lucida. Sic ille scūf
fuit pū disposit. p. p. cor. die imitandz. ampl.
p caritatē. lucid. p. vñatē. Epimach. ab
epi qd ē supra. i. machin qd ē rex. qd supna
rex. i. ab epi qd ē supra. i. machos qd ē est pū
q. p. supnis pugnās.

Dorian. vicari. iuliani impatoris
cū qdā xpianū noie ianuariū ad
sacriticādū pelleret. ad pōdicatōz
m ipi ianuarij. ad fidē cū vxore sua. i. luj. vi.
ris puerlus ē. Qd audies iulianū iulianu
ariū i exiliū mitti. gordi. vō si sacrificare nol
let capite trūcari. Decollat. ē i. b. gordian.
i. corp. e. ad canes. octo dies pectū ē. Sz
cū oino remāssit i tractuz. i. adē a familia sua
rapi. i. cū b. epimacho. quē dūdū dicit. i. u.
lian. occidit fecerat. i. longe ab vñbe miliario
fere pmo. circa annū dñi. ccc. l. sepelit.

LXX

De sanctis herero i achilleo

Ereus interpreta

tur lucas philii. i. nere. a nereib qd

De sancto Pancracio

est lucerna. et vestimenta. ut nere? qui ne. a neq
qz re? Fuit ergo filius lucis in virginiana p
dicatoe. lucerna i honesta puerlatone. festi
nas i zeli seruoze. nere? a neqz re? i scie pu
ritate Elchille? abachi qd e frat me? et le
sa qd est sal? qz fratz sal? Iboz passioez eu
ibices victoan? et macro alio maro serui xpi
scripserit.

Et Achille? eunuchi et cubacula
rii domicille nepus domiciani ipa
tonas fuerit Quos b. petrus apls ba
ptizauit. Cu ergo pdicta domicilla aurelia
no filio pful nupia eet. et gemis et purpureis
vestib? tegeret. nere? et achille? eis fide pdica
uerit. et vgitate multiplici pmedauerit. ostē
dētes vgitatē dō eē primā. āgel germanā.
boib? inatā. pzoē viro subici pugnis et cal
cib? cedi. Deformes p? sepi? pcreari. rursus
q vir mris pia monua sustinere poterat op
tere gndia puicia pan marini. Illa āt int ce
tera dixit. Scio pēm meū fuisse zelopus et
mēm meā ab eo puicia plima passā eē. Illū
qd vir me? tal futur? ē. Cui illi. Quomā qz
dui sūt spōsi vidēte eē benigni s? marui effecti
crudelit dñant. et aliqui ācillas pferūt dñab?
Dis āt scitās amissa p pniaz reuocari pōt.
sola āt vgitas ad suū statū reuocari n pōt.
Beat? ei p pniā expelli pōt. vgitas renoca
ri nō pōt. ut ad statū pōtine sanctuans atin
gat. Et flauia domicilla credidit. p vgitatē
vouit. et a sciō clemēte velata ē. Qd sponsus
ei? audies. licēna a domiciano ipetrata. vgi
nē cū scis nereo et achilleo i pōnanā insulā rele
gauit. putās se p b posse vgi apposuiū imuta
re. Id? aliqd ipsa cū ipe ad insulā prexisset et
multis munerib? scōs ut vgi suaderēt du
ceret. ipi b penit? respuētēs mag eā in dño cō
forabāt. Quappet cū ad sacrificia p pelle
rent et dicerēt se a b. pe. aplō baptizatos illā
rōne posse idōlū molare capue celi sūt. circa
ānū dñi. lxx. Quoz corpa iuxta sepulchre
ironelle posita sūt. Alios ē. f. victorinū eutbi
cē et maronē qb? domicilla adhebat. iāqz b?
uos tota die i suis pdij laborare faciebat et
vespe cātaby ad māducatōū eis dabat. Tā
dē eutbicē cedi iussit. qulqz spūz exalaret. ut

cto. vō i aqse fētib? suffocari. maronē vero
saxo igēti oppm iussit. Cū āt imānissimam
petrā quā vir. lxx. viri mouere pōtāt sup euz
ia cāssēt. ipe pdictū lapidē ibūer os accepit et
q leues paleas ad duo miliaria portauit. et
cū plimi credidisset pularis eū occidit fecit.
Id? aureliā? dōicillā d exilio reduxit et du
as vgiēs effrosinā et theodonā colla cāeas e?
ut ei suadēt misit. qōs in dōicilla ad fidē puer
tit. Et aureliā? cū spōsis pdictaz puellaz et
trib? ioclatonib? ad dōicillā vēit. ut ei? nup
as celebraret. et ipaz saltē violēter oppmeret.
S? cū dōicilla pdictos duos iuuenes puer
cū s? aureliā? dōicillā i thalamū iroduxit. et
ibi dō mimos canere fecit. et cetos secū saltare
iussit volēs eā p modū violare. S? cū des
cerēt mimi i canēdo et ceti i saltādo. ipe in p
duos dies n cessauit. qulqz i saltādo deficiēs
expirauit. Luxuri? vō frāt? ipetrata licē
na oēs q credidit iherfēt. et cubidō vbi pdic
te vgiēs morabāt ignē supposuit. Que orā
tes spūz emisit. qz corpa scūs cesari? mae
ille sa repiens sepeliuit.

LXXI

De sancto Pancracio

Pancracius a pan

qd ē tonū. et gē? et cin? qz tot? cio gē?
qz i sua puericia gē? Et sic d? i glo
sario pācras d? rapia pācranari? flagell? b
iect? pācr? lapia vane colorat? ipe ei rapu
it pōā captiuoz. fuit subiect? flagell? tormēto
rū. colorat? varietate vritū.

Et pancrac? nobilissimis or? penub?
dū apō frigiā et pē et mirē orbat? eet
s? cura dionisiū patrui sui relic? est
Albo ergo romā vbi largū bebāt pūmoni
um redierit. In qz vico corneli? papa cū sis
delib? latirabat. Et qd ē cornelio cū dice? di
onisi? et pācraci? fidē xpi recepissent. iādē dñs
onisi? in pace morit. et pācraci? caput et cesari
pūat? Erat āt pācraci? qsi ānoy. xiiij. Cui di
xi dyoclecian? cesar. Infantule suadeo nbi
ne mala morte moriaris. qz cum puer sis fa
cile deciperis. et quia nobilis cōprobaris et
carissimi mei fili? extinxi. rogo te ut recedas
ab hac pefania. ut velut filium meum te ba

De sancto Urbano

bea. Cui p̄craci? Et si puer sū corpe corin-
gero senile Et v̄tute dñi nri ihu xp̄i terro: ve-
ster t̄m ap̄d nos ē q̄m h̄ pictura quā cerni-
m̄. Dñi at̄ tui q̄s me bonarios colere. Decepto-
res et germanaz stupratores fuerit. q̄ etiā n̄
penab̄ pepercit. Q̄ si hodie suos inosilia
cognoscere facere. prius occidi uberes.
P̄les deos m̄ros: quō colere non erubescis
August? iḡ: putās se a puero victū iussit eū
i via aureliana decollari circa ānos dñi. cc.
lxxvij. C̄ corp? cocauilla senatū diligēter
sepeliuit. Ad ei? sepulcr̄ ut ait greg. iuroñ. si
q̄s falsū iurare voluerit a n̄q̄s ad cācellū c̄bo-
ri pueniat. aut stāi a dñe cap̄? ifamit. aut
cadēs i pauimentū p̄m? v̄iā p̄dit. V̄s non
modica inf. ij. erat. et iudex reū m̄me ignora-
bat. Zelo iḡ iusticie iudex ducit abos ad alta-
re sc̄i pe. d̄dunt. et ibi reū in ocēā suā quaz
p̄debat iuramēto expiare coegit. rogans
ap̄lm v̄i al. q̄ iudicio oñdet v̄tate. Cū aut̄ ille
iurass̄. et nihil mali pass? fuiss̄ iudex ei? ma-
licie p̄ci? zelo accensus iusticie exclamauit.
Senior iste per? aut nimis misericors est. aut
mior? defert. cā? ad p̄craciū iuuenē et ab eo
requā. Cū ḡ v̄essent et sup̄tumulū re? iu-
rare falsū p̄lisp̄lisp̄ manū in trabe n̄ potuit
ibi p̄ modū expirare. V̄i v̄s hodie a ple-
risq̄ obfusa v̄i sup̄ reliq̄as b. p̄craci. par-
vius iuramēti fiat.

De festiuitatibus que
occurrūt infra tps pegrinatiois

Acto de festiuita

nb? q̄ occurrūt infra tps p̄ecōcilia-
tiois qd̄ tps rep̄nat ecclia a pascha
v̄sq̄ ad octauā p̄be. seq̄ vide d̄ festiuitatib̄
bus q̄ eueniūt infra tps pegrinatiois. qd̄ iḡ
rep̄nat ecclia ab octaua p̄be. v̄sq̄ ad aduen-
tū. qd̄ incipit at̄ b̄it? tps non sp̄ hic incipit
s̄ iuxta pascale terminū variat.

LXXII

De sancto Urbano

Rban? ab urba

nitate dicit? v̄s rban? ab v̄i qd̄ est

lumē lignis. et banal r̄sio. fuit ei lumē p̄cō-
uerlatōz bonitā. ignis p̄ caritatē succellam
r̄sio p̄ doctrinā. Fuit lumē siue lux. q̄ lux ē
in aspectu amabili essentia imaterial. i siua
celestis. i acy p̄unt. Sic ille sc̄us fuit ama-
bil? p̄uerlatō. imaterial i m̄di d̄speciōe. ce-
lestis i p̄replacōe. v̄n̄ in p̄dicatōe.

Rban? calixto pape successit Cui?
ipe cū fuiss̄ maria p̄secuno in xp̄ia
nos. t̄dē alexand̄r? mater bamea

xp̄iana erat. quā origenes p̄uererat ip̄eruz
sup̄sit. Ip̄a iḡ filii p̄ci? mat̄ris induit.
v̄t a p̄secudo xp̄ianoz cessat. Verūm Al-
mach? v̄s p̄fecit? q̄ beatā ceciliā decollauit.
rat. i xp̄ianos crudelit̄ seuebat. Sācū ḡ v̄
banū diligēt inq̄r fecit. et i qd̄ ātro. p̄curante
carpasio qd̄ m̄stro cū t̄b? p̄f̄bas et t̄b? dia-
comb? regnū i carcerē m̄it iussit. qd̄? h̄ co:ā
se ip̄m adduci p̄cepit. et q̄ v̄. milia boiz cū sa-
crilega cecilia et illustrib? viris aburcio et va-
lerio seduxerat. eis obicē. et thesauros ceca-
lie req̄siuit. Cui v̄bā? Ut video p̄? te ad se
inēdū i sc̄os ducit cupiditas q̄s cl̄? d̄oz. T̄ be-
saur? cecilie p̄ manus pauper celos p̄cedit.
Cū ḡ sc̄us v̄b. cū socijs plūbanz ced̄r̄. et
ipe nomē dñi elyō iuocar̄. h̄ndel p̄fecit? aut
Sapiēs v̄t iste sener videri. et n̄c iḡ ta loz
q̄t. Cū at̄ sup̄ari n̄ poss̄et. iteri carcerē reclu-
d̄it. Vbi tres tribuos ad se veniētes cū cu-
stode carceris anolino sc̄us v̄ba. baptizā-
uit. Et v̄b. iḡ q̄ anoli? xp̄ian? fact? ēet p̄f̄e-
cto sistit et sacrificare renuēs d̄collat. Sc̄us
at̄ v̄ba. cū socijs ad simlac̄z ducit. et ibura i
ponere v̄get. Tūc or̄at v̄ba. s̄ila c̄z cecidit.
et x̄ij. sacerdotes q̄ ignem m̄strabāt occidit.
T̄ ḡuillime lamāt et p̄? h̄ ad sacrificiū dū-
cūt. Qui i ip̄m idoli exp̄uētes fr̄es cruce
m̄merit. et iuicē dato pacis of̄c̄o capua lez
sinia: acceperit s̄ alexand̄ro q̄ cepit circa ānuz
dñi. cccc. Et statū carpasi? a demōe arripit.
et deos suos blasphemās et xp̄ianos iuit? ma-
gnificās a dñe suffocat. Q̄? v̄ro: arme-
nia vid̄l. cū filia sua lucina et tota familia a
sc̄o fortunato p̄f̄sio baptisma suscepit. et p̄
h̄ sc̄oz corpa honorifice sepeliuit

LXXIII

21

De sancta Petronella

De sancta Petronella

Petronella cui⁹ ui

ta scius marcell⁹ scpsit. fuit filia sci petri apli. q⁹ cu nimis speciosa esset et ex voluntate patris febr⁹ laboraret discipuli bus ap⁹ eu discipul⁹ dixit ad eu⁹ Ty⁹. Cum oēs a te sanet infirmi. cur petronella iacere p⁹ mittis. Cui pet⁹. Q⁹ sic ei expedit. T⁹erum ne putet impossibilitas fatigans ei⁹ meis fimo⁹ nib⁹ excusari. ait ad illa. Surge petronella veloci⁹ et mittra nob⁹. Que statim sanata sur⁹ rexit et eis mittrauit. C⁹pleto aut⁹ misterio dixit ei pe⁹. Petronella redi ad lectu⁹ tuu⁹. q⁹ statim rediit. et vi p⁹ febr⁹ laborare cepit. Et ubi dei amore cepit ee pfecta. eam pfecte sanauit. Comes igr⁹ flacc⁹ ad ea venit. ut ipam p⁹ ei⁹ pulchritudinis acciperet i⁹ vxore. Cui illa r⁹ndit. si mei vxore d⁹idas iube ad me vxores venire q⁹ me vsq⁹ ad domu⁹ tuā d⁹beat sociare. Quas cū ille parat. petronella ieiunius et o⁹ib⁹ infestare cepit. et corp⁹ d⁹ni suscipiens ac i lecto se reclinas. p⁹ triduu⁹ ad d⁹ni miguit. Flacc⁹ delusu⁹ se vidēs ad felicola sociā petronelle se ouert. et ut aut sibi nuberet aut idolū mola⁹ ret pcepit. Sz cū illa vxq⁹ renueret. pfectus septē dieb⁹ sine cibo et potu i carcere eā cēfecit ac postmodū i eculeo totū occidit. ac corp⁹ in cloacā p⁹ecit. Quā in scius nicodem⁹ eleuās sepeliuit. Tūa flacco comite nicodem⁹ accersit. et sacrificare renuēs plūbanis cedit. et in tyberī ei⁹ corp⁹ p⁹icit. sz a iusto e⁹ clerico leuat et honorifice sepelitur.

LXXIII

De scis petro exorcista et marcellino

Et⁹ exorcista dū

ab arthemio i carcere detineret. et p⁹ dicit arthemij filia a demōe verare tur et ob hoc a p⁹re sept⁹ plāgeret. dixit ei pet⁹ q⁹ si i xpūm credier. statim sanitate filia ei⁹ reciperet. Cui arthem⁹. Al⁹ d⁹ro q⁹ rōe d⁹ns tu⁹ filiā meā liberare poterit q⁹ te iāna patiēte pro eo liberare n⁹ valet. Cui pet⁹. Id⁹ oēs q⁹ dem est de⁹ me⁹ eripe me sz vult vi p⁹ passio⁹ trā⁹ sit quā pueniā⁹ ad glia⁹ sempit⁹ Cui arthe

mi⁹. si me carbenas sup⁹ te duplicare d⁹stul⁹ te liberauerit. et filiā meā sanauerit. p⁹in⁹ in xpūm credā. Q⁹ cū factū fuisset scius petrus cādidis vestib⁹ induit et tenēs signū crucis eidē apparuit. et ille se ei⁹ pedib⁹ p⁹strauit. et filia ei⁹ sanata. ipe cum tota domo sua baptisma suscepit. Idem misitq⁹ alijs in carcerans q⁹ erit liberi q⁹ v⁹ vellent fieri xpiani. Quib⁹ mltisq⁹ alijs credētib⁹ a bō marcellino p⁹ lybero baptizāt. Q⁹ audies pfect⁹ oēs in carceratos ad se adduci pcepit. Quos arthem⁹ p⁹uocās et manus eoz de osculans dixit. Et si q⁹ vellent deire ad martyriū veiret i⁹re p⁹id⁹. q⁹ si q⁹ nollet abiret illelus. C⁹pio aut⁹ iudex q⁹ marcellin⁹ et pet⁹ eos baptizassent. ipos accersuit. et eos sepam i carcere reduxit. Al⁹ marcellin⁹ q⁹ de nud⁹ sup⁹ vix fra⁹ cū cōsternit. et eilumē et aq⁹ negat. Id⁹ pet⁹ vō i alio carcere alissimo et arilissimo cippo p⁹stringit. Angel⁹ aut⁹ d⁹ni marcellinū induēs et solūes ipm cū petro i domo arthemij restituit. et de septē dieb⁹ p⁹lin p⁹foraret et postea se iudici p⁹marat pcepit. Cū ergo p⁹dic⁹ iudex eos in carcere inuenit. accersit arthemij et sacrificare nolēt i⁹tra cū vxore sua obuiū fuit. Q⁹ scius marcellin⁹ et pet⁹ audieres illuc venerūt. et illa cripta septē dieb⁹ scius marcellinus xpianis se p⁹egētib⁹ missā celebrauit. Dixerūtq⁹ scius ad incredulos. Ecce arthemij potuissim⁹ libare et nos abscondere. sz ne v⁹ volum⁹ facere. T⁹c⁹ iran gēiles. arthemij gladio necauerūt. m⁹rēm vō cū filia lapidib⁹ obruerūt. marcellinū aut⁹ et pet⁹ ad siluā nigrā q⁹ nūc candida p⁹pe eoz martyriū vocat. de collarū tpe dioeciani. q⁹ cepit anno d⁹ni. cc lxxvij. Quo⁹ aias vestibus spendidis et gēmis idutas ab angel⁹ in celū defert⁹ spicula⁹ tornōie do⁹ib⁹ viderūt. Tū et xpianus effectus postmodū i pace q⁹euit.

LXXV

De scis Damo et Feliciano

Rum⁹ quasi sum⁹

et magn⁹ felicius q⁹ felix an⁹. i. felix senex. Ille ei⁹ de sumis sine magnū dignitate p⁹pter martyriū p⁹passio⁹. p⁹ate p⁹pter

De sancto Barnaba

mirādoz opatoz. scitāte ppē vte pfectōz. fe-
licitate ppē gloriā fructōz. Hic ei dī sener nō
tān ppē ipis ānqratē. s. et ppē reuerēte dig-
tate. ppē sapie matūratē. et ppē moy gūratē.

Bim? et felician? apd dyodecianū
et maximianū a tēploz pōnificibus
accusāt. q. mī eos sacrificare fece-
rūt nlla a dijs bñficiā obnere valebūt. Iussu
igr ipatoz i carcere recludūt. s. ab āgelo visi-
tant. et a vincul? qb? erāt ligant absolūt et ly-
bere i carcere dēbulāt. Dñs clara voce col-
laudabāt. p̄dostmodū ipatoz p̄ntant.
Qui cūz i fō firmi p̄stiterēt. crudelē laniant
ab inuicē sepanē. Bicit? p̄fess feliciano vt
sue senectū p̄luleret et dijs imolaret. Cui fe-
lician? Ecce n̄ octuagita ānos hēo. et xxx. ā-
ni sūt ex q. vitates agnouit et elegi dō viuere q.
me p̄t dñs manib? libare. Tūc iussit p̄fess
cū ligari et clauos i manib? et pedib? affigi. ei
qz dixit. Tādū sic eris don? nob? p̄senteris.
Qui dū leio vultu p̄stiteret euz ibidē torq̄ri
iussit. et mīl penū mīstrari. p̄d? h̄cūz p̄mū
adduci fecit. ei qz dixit. Ecce frāt? ipatoz
dēcretis p̄sentit. et ob h̄ magn? i palatio vene-
rat. Tu g? sūt age. Cui ille. L. diaboli fili?
sis. p̄ez i i p̄dixisti. q. frāt? ipatoz ce-
lestis dēcreto p̄sentit. Tūc irat? p̄fess. iussit faci-
bus la tā ei? i cēdō et plūbū bulliēs i os ei? in-
fundi. cernēte feliciano vt sic treri possit. p̄p̄e
at plūbū tāqz frigidā aqm suauē bibit. Tūc
p̄fess irat? duos leones ad eos mīni p̄cepit.
Qui statū ad pedes eoz se p̄ccerit. et tāqz ag-
gmi mālū corā eis steterūt. Bursus vīfā
crudeles dimittit. et cū leōib? mālū scūt. El-
erāt ad h̄ spectaclū pl? qz. xij. milia viroz. de
qz d. vīri dño credidūt. p̄fess autē scōs
fecit collari et eoz corpa cāib? et aub? p̄ici.
S. in abhis illesa a rpiānis honorifice sunt
sepulta. p̄dali sūt circa ānos dñi. cclxxxvij.

LXXXVI

De sancto Barnaba

Barnabas interp̄e

taf fili? veniens vī fili? solatōnis.
aut fili? ppbe. aut filiū pcludens.
Quattuor viab? ponit fili? ppē quattuor mo-

dos filiatōis ipi? Bicit enī fili? in scripturā
rōe generatōis. eruditōis. imitātōis. et ado-
ptōis. Fuit ei a xpo regenerat? p baptisimū
erudit? p euāgelii. ipm imitat? p maritū et
ab ipso adoptat? p celeste p̄mū. et h̄ qm ad
se. Quātū vō ad alios fuit adueniēs. solās
ppbeas et pcludēs. Adueniēs discurredo et
pōicādo vbiqz. qd pz. q. fuit soci? pauli. Et
solās paupes et solatōs. paupes qb? elemo-
synā dñi. solatōs qb? ex p̄e aploz eplās
destinuit. p̄dophetās. q. ppbe spū claruit.
Cōcludēs. q. magnā mīlitudinē i fō pcludit
et adunauit. sic patz cū missus fuit i anochiā
De his qm. Act. ij. Erat vir. i. virū qm
ad p̄mū. bon? qm ad scdū. plen? spū scō
qm ad tertū. fidel? qm ad qm. Et passi-
onē cōpleuit iohēs q. et marc? et p̄sobin? et
maxime a vīlione ipi? Iohēs vsqz fere i finē
Quā Beda de greco in latinum credidit trā-
tulisse.

Barnabas leuitēs cyp? genere. vñ
d. lxxij. discipul? dñi. ab historia actu-
um i m̄lis extollit et laudat. Fuit
nāqz optie informat? et ordinar? et h̄ qm
ad se. et qm ad deū. et qm ad p̄mū. Quātū
ad se ordinat? extitit fm tres vires. s. rōna-
lem. p̄cupiscibile et irascibile. Habuit nāqz
rōnale illustratū lūie cognitiōis. Un? d. Act.
xij. Erāt ā i ecclia q est annochie ppbe et do-
ctores. in qb? Barnabas et simon zc. Sedo
habuit p̄cupiscibile purgatū a puluere mī-
dane affectōis. Un? d. Act. xij. q. Ioseph q
cognōiat? est barnabas. cū b̄er agz v̄dūit
illū et p̄cū anūle et posuit ad pedes aploz
Ubi dī glo. Destituendū pbat qd iāgere de-
uitat. et docet calcandum esse auz qd subdit
gressib? aploz. Terno habuit irascibile rō-
boratū magnitudine p̄bitas. et h̄ vīrilit ag-
grediēdo ardua. vī p̄seuerat agēdo forma.
vī p̄stiter sustinēdo aduersa. Virilit aggre-
diēdo ardua sic pz i hoc q illā maximā ciui-
tatē anthiochiā ad puerendū accepit. sic pz
enā Act. x. q. cū post puerionē paul? h̄ero-
solimā venisset. et discipulis se iūgere vellet. et
oēs eum tāqz lupus agni fugerēt. barnabas
ipm audacter apprehendit. et ad apostolos

De sancto Barnaba

durū. Perseuerant opando forma. q. corp⁹
suū maceravit ⁊ ieiunijs afflixit. Un⁹ dicitur act.
xii. de barnaba ⁊ qbusdā alijs. Misit autē
autē illi dñs ⁊ ieiunāb⁹ ē. Cōstanti sufferēdo
aduersa. sic apli pphēt ei testimonij dicētes
Cū carissimis fratrib⁹ barnaba ⁊ paulo hoib⁹
q. tradiderūt aīas suas p noīe dñi nri ihu
xpi. Scdo fuit ordiat⁹ qñū ad deū defe
rēdo di autōritatē maiestati ⁊ boīatē. Eluto
ritatē qd p. ex hoc q. officiū pōicandis sibi n
p. sup. p. ut. s. hoc ex autōritate dei accipe vo
lunt. Sic bēt Alci. xii. Dixit spūscū Segre
gate mibi barnabā ⁊ paulū op⁹ ad qd al
sumpti eos. Scdo di maiestati. Cū ei sic bēt
Alci. xii. maiestati dñā sibi qdā vellent attri
buere. ⁊ etiā qd dō hostias imolare. vocātes
eū iouē itaq. pōit. ⁊ paulū mercuriū tanq.
p. uidē ⁊ eloq. nē. p. m. uo barnabas ⁊ paul⁹
p. scilicet tunicis clamauerūt. Viri qd facitis
⁊ nos mortales sum⁹ siles vob hoīes anū
ciātes vob ab his panis dñs p. uert ad deū
p. uū. Terno dei boīatē. Itā sic bēt Alci. xv.
cū boīatē grē dei q. gratis ⁊ n. ex lege sumus
saluati. qdā p. uerū d. iudei artare ⁊ diminu
ere vellent. al. f. etes s. line circūciōne neq. q. suf
ficere. paul⁹ ⁊ barnabas p. eos viriliter restite
rūt. ⁊ solā bonitatē grē dei sine lege sufficere
ōndērūt. Insup. ⁊ qd aplos dñulerūt. et
p. illos aplos eplā s. p. errauerūt. C. Ter
tio fuit opne ordiat⁹ qñū ad prim. q. gregē
suū p. uir. p. bo. exēplo. ⁊ bñficio. Verbo. q. a
p. bñ dei solite euāgelizauit. Un⁹ dicitur Alci. xv.
p. paul⁹ ⁊ barnabas dñmorabāt antiochie
docētes ⁊ euāgelizātes cū alijs p. lib⁹ vbum
dñi. Hoc ē p. p. illā maximā multitudinē quā
antiochie p. uerūt ad v. ibi p. mo vocatē
discipuli xpiani. Scdo exēplo. q. vita sua fu
it oib⁹ speculū scitatus ⁊ exēplar religionis.
Fuit ei in oī ope suo viril⁹ ⁊ strenu⁹ oim mo
rū bonitate p. p. uir. oī grā spūscū plenus ⁊
oī p. uir ⁊ fīd. p. clar⁹. De his q. m. o. bēt Alci.
xv. Misit barnabā antiochia Et seq. Ho
tabat oēs p. p. o. cordis p. manere idñs. q.
erat vir bon⁹. plen⁹ spūscō ⁊ fīd. Terno bñ
ficio. ⁊ b. dupl. Est ei duplex bñficiū siue ele
mosyna. s. p. at. q. p. s. i. n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. r. u. m. i. n. i. m. i.

stratōe. ⁊ spūal q. p. s. i. s. t. i. t. i. i. o. n. e. dñi illioīe
p. dñm bñt. barnabas qñ elynā frīb⁹ q.
erāt i bierlm dñulu. Itā sic bēt Alci. x. cū fca
est fames maria s. b. claudio fm qd p. p. haue
rat agab⁹. discipuli p. uir. q. s. q. bēbat. p. p. o. s. u. e. r. e.
in mīsteriū mīte bñt. i. i. u. d. e. a. frīb⁹. Qd
fecerūt. mītētes ad seniores p. man⁹ barnabe
⁊ pauli. Scdo bñt q. iohi q. cognōi abatu
marc⁹ offensā dimisit. Cū ei p. dicit⁹ discipul⁹
barnabā ⁊ paulū reliq. s. redēū tñ ⁊ penitē
ti barnabas indultit. ⁊ uer⁹ discipulū assum
psit. p. dñm. Itā p. uer⁹ assumere i discipulū
renuit. ⁊ iō in eos sepano fca fuit. Uterq.
ei ex pia cā ⁊ unīōe fec. Itā q. barnabas
ipm assūpsit hoc fec. ex dulcedine mīe. q. aut
paul⁹ ipm assumere noluit. Hec ex feruoris
rectitudie Itā sic bñt dñ glo. Alci. xv. Quo
niā in frōte aciei se p. s. i. t. u. e. s. n. i. m. i. s. t. r. e. p. i. d. u. s.
stetāt meruo ipm paul⁹ abiecit. ne illi q. p. a
giōe vires alioz corrūpēt. Illa aut sepano
nō ē fca ex cōmōde vicij. s. ex istictu spūscū
vi s. ab iūce separet. ⁊ p. lib⁹ p. dicitur. sic et
p. modū factū ē. B. Itā cū eā barna.
iconio citate. p. dicit iohi ei⁹ p. s. o. b. i. o. v. p. qdā
splēdio i. v. i. u. appu. d. J. o. h. e. s. p. s. t. a. s. e. s. t. o.
q. a. m. o. d. o. n. i. o. h. e. s. s. e. x. c. e. l. s. v. o. c. a. b. e. r. i. s. Qd
cū ille barnabe remiss⁹. rñdu ei. Tunc diligē
ter. ne cuiq. qd v. i. d. i. s. t. a. r. e. u. e. l. e. s. Itā mibi s. i. t.
dñs hac nocte appu. d. i. c. e. s. Cōstās est o. b. a.
na. q. e. i. n. a. p. m. i. a. p. c. i. p. i. e. s. e. o. q. g. e. t. e. m. a. r. e. l. i. q.
s. t. ⁊ a. i. a. s. t. u. a. p. m. e. o. n. o. i. n. e. t. r. a. d. i. d. i. s. t. i. Cū g.
paul⁹ ⁊ barnabas dñi i antiochia p. o. i. c. a. s. s. e. t.
angel⁹ q. s. dñi paulo a. p. p. a. r. u. i. t. d. i. c. e. s. F. e. s. t. i. n. a.
v. e. n. i. r. e. b. i. e. r. l. m. q. qdā frēs aduēn. t. u. i. p. s. t. o. r.
l. a. n. t. i. b. i. d. Cū ergo barnabas cypz veller p.
gere ⁊ p. e. n. t. e. s. s. u. o. s. i. u. s. e. r. e. p. a. u. l. ⁹ a. t. b. i. e. r. l. m.
p. e. r. a. r. e. v. e. l. l. s. c. i. o. s. i. c. i. n. s. t. i. g. a. r. e. s. p. u. a. b. i. u. i. c. e. m.
d. i. s. c. e. l. l. e. r. u. i. t. Uer⁹ cū paul⁹ barnabe qd sibi d.
xerat angel⁹ indicasset. rñdu barnabas. F. i. r.
a. t. v. o. l. u. n. t. a. s. dñi. Itā cū cypz vado ⁊ i. b. i. d. e.
v. u. a. f. i. n. i. e. s. t. e. a. m. p. l. i. n. v. i. d. e. b. o. Et cū f. l. e. s. e. i.
p. e. d. i. b⁹ s. e. b. u. i. l. i. t. v. o. l. u. n. t. a. r. e. t. p. a. u. l. e. s. e. i. p. a. u. l. u. s.
d. i. x. i. t. Itā h. i. c. f. l. e. x. q. s. i. c. dñi e. s. t. v. o. l. u. n. t. a. s. Itā z.
m. i. b. i. dñs i. n. h. a. c. n. o. c. t. e. a. p. p. a. r. u. i. t. d. i. c. e. s. R. e. p.
b. i. b. e. a. s. b. a. r. n. a. b. ā. i. r. e. c. y. p. z. q. m. u. l. t. o. s. i. b. i. d. e. i. l.
l. u. m. i. n. a. b. i. t. ⁊ m. a. r. u. r. i. u. c. o. s. i. l. i. n. a. b. i. t. P. e. r. g. e. s.

De sanctis Vito et Modesto

igit barnabas cypri cu ioh. euangeliz sacri
mathei secū deulit. 7 sup infirmos ponens
multos diuine sanauit. Cū aut de cipro exis
sent iuenerūt elymā magū quē paul⁹ lumie
oculor ad ipso priuauerat. Qui eis restitit 7
paulū irare p̄hibuit. Die igit qdā vidit bar
nabas boies 7 mulieres nudas currētes 7
sua festa agētes. Quī indignat⁹ tēplo male
dixit. 7 subito p̄sei⁹ corruens multos oppressit.
Tādē salamina deuenit 7 ibi p̄ ei⁹ p̄dictus
mag⁹ seduct⁹ nō modicū exercitauit. Cōpben
dētes igit iudei barnabā. mltis affectu inui
rijs irabebāt. 7 iudici ciuitatis puniendū tra
dere festinabāt. Cōperto aut qd Eusebi⁹ vir
mag⁹ 7 potēs dē genere neronis illuc adue
nisset. timuerūt iudei ne ipm de manib⁹ eorū
eriperet. 7 sic libez abire pmitteret. Ligātes igit
tur funē in collo ei⁹. extra portā cū traxerūt.
7 ibidē p̄m⁹ cōbussērūt. Beniqz nec sic ipi
iudei sanan ossa ei⁹ in qdā vase plūbeo reclu
serūt. in mare eadē p̄cipitare volētes. Jobā
nes aut discipul⁹ eius cū duob⁹ alijs dē nocte
p̄surgēs ea rapuit. 7 in qdā cripta occulte se
peluit. Que ibidē p̄t au ligib⁹ vsqz ad ipa
zenonis impatoris 7 gelasij pape. 7 vsqz ad
annū dñi. d. latuerūt. Sicut ipo reuelāre
perta fuerūt. Beat⁹ aut dorothē⁹ lic ait. Bar
nabas in roma xp̄m p̄mū p̄dicauit. episcopo
pus mediolanensis factus.

LXXVII

De sanctis vito et modesto

Ius dicitur a ui

ta. Distinguit aut Aug⁹ in li. de ciui
tate dei triplex gen⁹ vite. s. actiuū qd p̄inet
ad vitā actiua. ociosū qd p̄inet ad ocium
spūale vite p̄tēplatiue. 7 ex utroqz cōpositū.
Et istū triplex gen⁹ p̄tēplatiue. s. qd p̄tēplatiue
vita. s. viciu. s. viciu. s. viciu. s. viciu. s. viciu.
Besti medio vituū. quilibz ei vituū tāqz me
dū circūstāt duo vicia tāqz extrema. Istā ex
trema prudēte sūt dolositas 7 fatuitas. Ex
trema ipanē dīderoz carnaliū ad p̄tēplatiue.
7 oimoda sui afflictio. Extrema fortitudis
pusillanimitas 7 temeritas. Extrema iustit
cie crudelitas 7 remissio

Ius puer egregi⁹ 7 fidel⁹ anoz. xij
in sicilia martiriū pass⁹ ē. Istic a pa
tre crebro p̄berat. et eo qd idola p̄tē
nebat. nec ipa adorare volebat. Qd audies
valerian⁹ p̄fect⁹ puerz accersit. 7 sacrificas
re nolentē sustinēdi cedi iussit. Brachia aut ver
berantiū 7 man⁹ p̄fecti aruerūt. Clamauit
qz p̄fect⁹. Ele mibi qz manū amisi. Cui vix
Elcedat dñi tui 7 te sanet si p̄t. Cui ille. Istū
qd 7 tu facere vales. Cui vix. In nomie
dei mei valeo. Statimqz p̄ eo orauit 7 sanita
tem sibi obtinuit. Viruqz p̄fect⁹ p̄t. Cōmpe
puez tuū ne male pereat. Licet ei i domū
ducēs diuersi mulicorū generib⁹ 7 puellarū
lulib⁹ aliaqzqz deliciaz generib⁹ immutare
aim pueri satagebat. Cū aut cū i thalamū i
clusisset. mirabilis odoris fragrantia inde ex
iit. que p̄tē 7 totam familiā nūmo odore p̄
fudit. Elspiciēs qz pat⁹ p̄ ostiū vidit septe āge
los circa infante stātes. Dirigit. Vix venerūt
in domū meā. Statimqz cecit⁹ est. Ad cuius
clamorē tota ciuitas lucana cōmota ē ita vt
valerian⁹ accurreret. 7 qd sibi accidisset iter⁹
rogauit. Cui ille. Deos vidi igneos 7 vultū
eorū ferre nō potui. Ad tēplū igit iouis deduc
cit. 7 p̄recupatōe lumis thauz cū cōmibus
aureis pollicet. Sicut cū nihil p̄ficeret. filium p̄
sanatōe sua rogauit. 7 lumē suis p̄tib⁹ recu
perauit. cū aut nec sic crederet s̄ p̄t filii oc
cidere coguaret. angēl⁹ dñi modesto pedā
gogo ei⁹ apparuit. 7 vt nauē p̄cedēs puerū
ad aliā terrā deduceret impauit. Qd cū fē
cisset aqla eis ibidē abū afferebat. Et multa
ibidē miracula faciebāt. Interea fili⁹ dyocle
cian⁹ impatoris a dñmone arripit. 7 mlti vix
lucan⁹ veniat se nūqz exire fatef. Quē qrit 7
inuētus ad impatorē ducit. Cui dyoclecia
nus. Iduer puerz meū sanare vales. Cui il
le. Istō ego s̄ dñs. Statimqz sup eū man⁹ i
posuit. 7 prius ab eo demō aufugit. Et ait
dyoclecia⁹. Iduer p̄tē tibi 7 dñs sacri
fica. ne mala morte itereas. Qd cū illerēcū
saret. 7 i carcerē cū modesto missus fuisset. su
bio ferri moles q̄ eis erat imposita. cecidit 7
carcer imēso luie cōmulsauit. Qd cū ipator
nūcian⁹ fuisset. educt⁹ i clibanum ardentem

De sanctis Quirico et Julita

mittit. s. in illeus egredit. Tunc leo iribit ad
eū deuorandū munit. s. in ab eo fidei veritate
placat. Tādē ipse cū modesto et crescētia nu-
trice sua q. sp. eū secuta fuerat. i. eculēū suspē-
di iubet. S. subito aer perturbat. ira pcutitur
tonitrua mugit. idolorū tēpla corruūt et mī-
ros occidit. Impator at territ. fugiens pu-
gnis se pcutiebat dicēs. O mibi q. ab vno
puero vici sum. Illi at ab āgelo xpo solu-
ti iuxta qdā flumē se iuenerūt. et ibi paulā-
tes et oītes aias dño reddiderūt. Quorum
corpa ab aqlis custodia florentia illustris
mairona. a. vito reuelate repit. et ea accipēs
bononice sepeliuit. Passi sūt at sub dyocle-
ciano q. cepit circa ānos dñi. cclxxvi.

LXXVIII

De sanctis Quirico et Julita.

Quiricus querens

arcū. Vela chisil. quod ē formido et
cus niger. vela quiris qd est basta. vela qri-
les qd ē sedile. Ipe enī fuit arc. id ē. curu.
in sui būlitate. foris in tormētoz passione.
niger in sui despectōe. basta in inimici debet
lanōe. dei sedile ex dei habitatione. Nec eim
i eo grā suppleuit. q. etas negauit. Julita iu-
uans vita. q. vita spūali vixit. et p. banc mul-
tis p. fuit.

Quiricus fuit filius iulie illustrissime
mairone iconij. Que p. securōz de-
clinare volēs i. tharsū cilicie cū pue-
ro suo quirico q. erat triū ānoz p. et. S. in ale-
xandro p. sidi p. uat. i. vlnis suis puez gestās
Qd due famule sue vidētes fugerūt. et eā p. n-
nus reliq. rūt. I. deses igr puez i vlnis suis su-
scepit. et mīrēz sacrificare nolentē crudis ner-
uis flagellari pcepit. I. duer at mīrēz flagella-
ri spiciēs amare flebat. et lamētabiles voces
dabat. At p. ses puez quicū i vlnas et sup. ge-
nua ponēs eū osculis et alijs blādicis dmul-
cebat. Infans at ad mīrēz respiciēs p. sidi
oscula abhorrebat. et caput cū idigōe auer-
tēs. vultū ei p. ngul. laniabat. et mīri cōsonas
voces dabat. q. d. Et ego xpian. sū. Tādē
diu relucās p. sidi i scapul. momordit. Tūc
p. ses indigē. dolore cruciar. puez ab alio p.

gō. p. p. p. uat. ita ut tribuāli tenellū cerebrū
adbereret. Julita vō filiū ad regnū p. cessisse
vidēs. leta grās dño reddidit. T. iulita iulsa
est exconari. et bulliē pice p. fudi. et demū ca-
pitutricari. In qdā at legēda iuenit q. quic-
tyrānū blādicē eū ut minātē p. p. dēs xpia-
nū se eē p. fitebat. s. in qdē ipsa elinguis infan-
tul. s. i. eo loq. bat spūscūs. Quē cū p. ses i
terrogaret q. eū docuiss. ait. Quam o. p. ses
miroz spiciēs q. meā tū illā cernēs etatulas.
n. dū ipis circulo mīenne p. cunciaris q. s. me
docueri diu m. sapiam. Qui cū cederetur
clamabat. Xpian. sū. Et quēs p. clamabat
tonēs vires in tormēta recipiebat. I. deses
at matrē cū puero mēbra i. s. d. i. f. e. et eorum
mēbra ne a xpianis sepelirēt dispgi m. d. auit.
S. in ab anglo sūt collecta et nocte a xpianis
sepulta. I. hoz corpa tpe p. s. tūm magni cuz
par eē reddita eccie. ab vna d. ācill. q. ad huc
superat reuelat. et i. deuotōe mag. ab oī. p. lo
habēt. Passi sūt aut circa ānos dñi. cccxx.
sub alexandro impatore

LXXIX

De sancta Marina

Marina uirgo unī-

ca erat patri suo. Cū aut pat. qdā
mōasteriū iurall. mutauit. binū filie sue p. n-
femia s. mascul. vidēs. rogauitq. abbatē et
frēs ut filiū suū vnicū recipiēt. Quib. ei. p.
cibus annuēb. in monachū est receptus. et
frat. marin. ab oīb. est appellat. Cepit autē
vald. religiose viuere. et vald. obediēs eē. Cū
autē eēt. xxvii. ānoz. et pat. ei. se mori appropi-
q. re sentiret. filiā suā vocauit. et ipam i bono
p. posito p. firmans p. cepit. ne aliq. alicui re-
uelaret q. mulier ess. Ibat igr frequēt. cuz
plaustrō et bob. et ligna monasterio defere-
bat. Cōsueuerat aut. bospuari i domo cui.
dā viri. cui. filia cū de qdā milite p. cepiss. in-
terrogata marinū monachū se violasse asse-
ruit. Interrogat. aut. marin. cur tān. flagi-
cū p. petrass. se peccasse fatet. et veniā p. catū
Stan. de monasterio eiecit. ad ostiū mona-
sterij māsūt. et trib. annis ibidem permanēs.
buccella panis sustentabat. Postmodū fili.

De natiuitate sancti Iohannis baptiste

ablactat. abbaui minit. et marino educatus
tradit. et ibi cum eo p duos annos comoratur.
Quia autem cum maria paterina recipere et i oib?
gras deo referebat. Tunc et? bilitans et pa
tente freres miseri eum i monasterium recipiunt. et
queqz officia viliora sibi inuigunt. Ipse autem
oia hilariter suscipiebat et cuncta patienter et duo
te agebat. Tunc de bonis opib? vna ducens
migravit ad dñm. Cum autem corpus eius laueretur et i
vili loco sepelire disponeretur. respiciens multi
erunt ipm eundem. Et iuxta factum fuit oes et per
terram dei famula plimū deliquit fatentur.
Currit oes ad iā gnde spectaculum et vniū
postulat ignorare et delicti. Corp? igr? i ecc
lesia honorifice posuerunt. Illa autem q famula
dei infamauerat a demone arripit. et scel? su
um pñtes et ad sepulcr? vgis veniens liberaat.
Et dicitur cum muli ipsi vndiqz pfluunt. et multa
miracula ibi fiunt. Obijt autem xij. kl. iulij.

LXXX

De natiuitate sancti Iohannis baptiste.

Iohannes bapti

sta in liph? noiaf. Dicitur ei ppheta
amic? spoli. lucerna. angel? vox be
liae. baptista saluatoris. pco iudicis. et pcur
sor regis. In ppha desig? progauia cognuo
nit. In amico spoli progauia dilectiois. In
lucerna ardēt progauia scitatis. In anglo
progauia viginiana. In voce progauia
bilitans. In belia progauia feruoris. In
baptista progauia mirabilis bonoris. In p
cone progauia pccatoris. In pcurfore p
rogauia ppanois.

Et
Aluutias iohannis baptiste ab archan
gelo gabriele p mō annunciata fuit.
David ei rex hiebat i bistona scola
stica volēs culū dei apliare. xij. iunios sa
cerdotes instruit. qm vñ maior erat q p
ceps sacerdotū dicebat. Statuit autem xvj. viros
de eleazar. et viij. de ubamar. et fm fontes dou
vniūqz hebdomadā vicis sue. Elbias autem
octauā hebdomadā habuit. dicitur genere za
charias fuit. Et erat autem zacharias et vxor eius
senex et absqz liberis. Cum ergo zacharias et
plū dñi p incēsum poneret ingressus fuisse

et multitudo ipsi de fons expectaret. appuit ei
gabriel archangel? Cum autem zacharias ei? vi
sione timeret aut angel? Ihesus zacharia q
mā exaudita ē oia tua. Propriū ē ei bonorū
anglorū fm qd dicit glo. et sua visione fruos be
nigna exhortatōe pñt? solari. Et cōtra ma
liā gli se i lucis angelos trāfigurātes si qser
sui pñtia fruos senserit. apliori eos bonore
pcurrit. Annūciat igr? gabriel zacharie se fi
liū habuiz? nomen iohes ēēt. q vinū et lice
rā n biberet. et an dñm i spū et vīte belie pce
deret. Iohes vocat belias rōe sit? q? abo m
deho. rōe pñt? q? abo victu pñt. rōe cult? q?
abo vestitu iculū. rōe officij. q? abo pcurso
res. s. ille pcurfor iudicis. iste saluatoris. rōe
zeli. q? vniūqz vbi qī facta ardebat. Zacha
rias autem pñderat suū senectutē et vxorē sterile
tate dubitare cepit. et more iudeorū signū ab
anglo requisit. Angel? autem eo q vbi suis n
credidit ipm iacuum tans plaga percussit

B
Hic autem dicit q dubitatio plene fieri et
excusari. aliqui ppter pmissorū magnitudinē. sic
legit d abia. Cum ei dñs sibi pmissit? q semē
sui i terrā chanaan possideret. dicit ad eu abia
am. Dñs dñs pñscire possit q possessor? suz
cā. Et rñdēs dñs Summe inq? tibi vacat triē
nē zc. Aliquī ppter fragilitatis ppe pñderatōz
sic pñt i gedecōne q ait. Obsecro mi dñe in q li
berabo isrl. Ecce familia mea infima ē i ma
nasse et ego minim? i domo patris mei. Et ex
h signū peti et accepit. Aliquī ppter nature
possibilitatē. sic pñt i sara. Cum ei dñs dñs. re
ueries veniā ad te. et habebit sara filiū. risu sara
p? hostiū dicit. Ipse q? pñt? et dñs meus
venit? ē zc. Quid ē g? q sol? zacharias ex eo
q dubitauit plagā icurrat. cum ibi ēēt et magni
do pmissiois. et pñderatio ppe fragilitatis q
tale filiū se habuiz? indignū reputabat. et ipol
sitū ias natural. Hoc multiplicatō cā factum
fuisse putat. Ipsi fm bedā. qñā discredens
do locut? ē. iō silēno plectit? i tacēdo credere
discat. Scdō qñā iō mui? effect? est. vt ma
ius miraculū in natiuitate filij appareret. Cum
ei in natiuitate Iohis patri loqūla redditur.
miraculū miraculo cumulat. Terno qz cō
gruū fuit vt vocē amitteret qñ vox nascebat

De natiuitate sancti Iohannis baptiste

tur et legi silentium imponebat. Quarto quia ipse a domino signum petiit et ipsam taciturnitatem signum accepit. Cum autem zacharias foras ad populum exisset et eum factum mutum videret cognouit ut ipse inuente quod uisione uidisset in templo. Completa autem septimana officii sui abiit in domum suam et cepit elizabet et mensibus quingz se occultauit. quod si ibi dicitur. Et postquam in uero uideret. et tunc ne in senectute vacasse libidini uideret. et in gaudebat sterilitatis carere obprobrio. quod obprobrium est mulieribus non habere proprium nuptiarum. propter quod nuptie celebrant et carnaliter coniunguntur. Et de se autem. Maria quia dominum preceperat propter uero fecunda oblate sterilitati et propter senectutem. venit ad elizabet. Et cum ea salutasset b. iohannes spiritus sanctus repletus sensit filius dei venire ad se. et per gaudio in matris uero exultauit et stupidiuit. et motu salutauit que uoce non potuit. Exultauit et quasi gestiens salutare et domino suo assurgere. Et saluit ergo uerbo b. iohannes contra sua tribus mensibus ministras ei. namque puerus suus sanctus matris de terra leuauit ut habet in b. iohanne scolastica. et quasi more gerule officiosissime pegerit. Et sic dominus percursor beatus. noue specialiter et singulariter privilegii claruit. Nam idem angelus qui dominum annunciauit. ipse annunciauit. In uero matris exultat. Mater dominum ipsum a terra leuat. Lingua patris referat. Baptismus primus ordiat. Christum indice demonstrat. Christum matris suis baptizat. Christum per omnes laudat. Christum in libro positus christum uerum pronunciat. Et propter hoc. ut privilegia uocata a ipso dominum propheta et per quod propheta. Et per quod dicitur per quod propheta sic ait. Et propheta est beneficium prophete a deo accipere. nam quod prophete est beneficium baptismans deo dare. Et prophete est ut ipse deus de prophetet. nam quod prophete est ut deus de illo prophetet. Deus prophete prophetauerunt de christo. de illis autem prophetatum non est. Ipse autem non solum prophetauit de christo sed etiam alii prophete. prophetauerunt de illo. Deus per omnes ubi fuerunt. aliter ipse uox. Quantum autem uox per minor uerbo non in uerbu. tantum iohannes per quod christo. non in christo. Secundum. Laus iohannis ex quingz colligitur per quod comprehendit. scilicet ex parentibus. ex miraculis. ex moribus. ex munere. et ex predicatione. Laus autem petiit sine eundem. Et in b. iohanne.

ex quingz manifestat. Et ei sic. Plena laudatio non est quod genus in moribus. mores in equitate officium in sacerdotio. factum in mandatis. iudicium in iustificationibus comprehendit. Secundo ex miraculis. Quorum quedam fuerunt ante eius conceptum. in uero. scilicet angelica annunciano. nominis impositio. et loquelis amissio. Quedam autem post natiuitatem eius. conceptus in uero. scilicet supernaturalis conceptio. et in uero sanctificatio et prophetia domini repletio. Quedam autem ad eius natiuitatem et uero. scilicet ueriusque penitus spiritus prophetialis adeptio. quod et mater nomen sciuit et pater concipiens edidit. Loquere patris referatio et spiritus sancti repletio. Tunc et zacharias patris eius repletus est spiritu sancto. Et in b. iohanne. Respice Iohannem quia uisus sit ei uocabulo cuius nuncupatio reddidit muto uoce. patris. per quod et ipso sacerdotem. Iohannes enim erat tacet lingua. sterili filio. per uiam officio. Et per uerbum iohannes nascitur. fit repletus patris propheta. loquelis usum recipit. per quod a spiritu sancto suscipit. sacerdotis officio recognoscit. Tertio ex moribus. quod sanctissime uite fuit. De cuius sanctitate dicitur. Et uerbo iohannes iohannes omni uia culpabile faciebat apparere. Quedam modum ei si uideres albam uelut dicitur sancti candida uelut. Si uero posueris eam iuxta nubes incipit tibi sordida apparere. et si uere sordida non est. Sic quantum ad prophetandem iohannis omnis homo uidebat immundum. B.

Cuius quod sanctitas triplex habuit testimonium. Primum a supercelestibus. scilicet ab ipsa trinitate. Et primo a patre qui uocat eum angelum. Nam per lach. ii. Ecce ego mitto angelum meum. Et angelus autem nomen est officii non nature. Et ideo dicitur angelus de officio. ex eo quod omni angelorum officium exercuisse uidetur. Habuit enim officium seraphin. Interpretatur ei seraphin ardens. quia illi nos ardentes faciunt. et in dei amore per ardere. Et de iohanne dicitur in ecclesia. Surrexit Helias quasi ignis. Ipse enim uenit in spiritu et uirtute belze. Secundo habuit officium cherubin. Cherubin enim interpretatur plenitudo sciencie. Et iohannes dicitur lucifer. Job. xxviii. ex eo quod fuit terminus notis ignorantie et in uerbum lucis grane. Tertio habuit officium thronorum. quorum officium est iudicare. Et de iohanne dicitur quod arguebat be-

De natiuitate sancti Johānis baptiste

rode dicas. **N**on licet tibi be prorem fris tui.
Quarto habuit officiu dñaroniu. q̄ docent
nos erga subditos dñi gerere. Et ioh̄es er
ga subditos habebat i amore. erga reges u
timore. Quinto officiu pncipatui. q̄ docent
nos supiores reuereri. Et ioh̄es d̄ se dicebat
Qui de tra ē d̄ tra loq̄r. De p̄o ar. Qui de
celo uenit sup oēs est. J̄h̄c. Qui n̄ filii digni sol
uere corrigia calcamētū ē. Sexto officiu
p̄m̄i. p̄ q̄ sp̄at̄es aere p̄t̄. D̄ne arcet̄ q̄ n̄ po
tuerū nocere sibi iā scificato. Alio b̄ ē arce
bat. cū ad bap̄m p̄m̄i nos disponebat. Se
p̄tio officiu iurū. p̄ q̄s fuit miracula. & bea
t̄ ioh̄es multa miracula i seip̄o oñdit. Alio ḡ enī
miracula meli fuisse t̄ locustas edere. p̄
los cameloz induere. & h̄m̄o. Octauo offi
ciu archangloz q̄ n̄ reuelabat maiora. sic ea
q̄ spectat ad nr̄am redēpt̄oz. cū dicebat. Ecce
agn̄. De iōz. Alio officiu āgeloz q̄ n̄ annūcia
bat m̄iōra sic ea q̄ spectat ad mores. ut illud.
D̄niam agete. J̄h̄c. Neminē p̄cunans ē.

Seco bñt testamoniū a filio. sic p. 3. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 83

Temo a spūscō cū p pēs. Iu dixi Tu pu
 er ppba a lūsi. vocabiz zc. Scdo a celestibz
 .i. ab āgel. sic p3 Lu. i. vbi cū āgel⁹ mltiplr cō
 mēdabat. onōēs q̄ntē sūt dīgnatī. q̄ ad deū
 cū dīc. Erū eī magn⁹ corā dño. Quāte scī
 tatū q̄ ad seipm cū subdit Unū zc. sicerānō
 bībz. z spūscō replebī ex vtero mris. Quāte
 pūlatū q̄ ad pīm cū dī. Et mltos filioz iu
 rad cōuertē zc. Temo a subcelestibz. i.
 ab hoīb⁹. sic a patre suo z vicina. cū dicebat
 Quis putas puer iste erit zc. E Quor
 tō cōphēdit laus iobis ex munere. Habbū
 it eī mun⁹ istatū. i. vto. i. egressu ex vto. i. mē
 pgressu. z in mūdī egressu. In vtero ha
 buit triplex mirabile mun⁹ grē. Idūmo gū
 am q̄ in vtero sancificat⁹ fuit. Un⁹ fuit amē
 sanct⁹ q̄ nāt⁹. Idē q̄. Idūm q̄z te formāre
 in vtero nouit. z ānq̄z exires de vtre. scilicet
 equite. Scdo grām qua ppebare meruit.

fic qñ in vfo mris erulans deū adesse cognouit. Vñ Ebyr. volēs ostēdere qñ fuerit plus qz ppha dic. Iphrophe ē p merito puerfati omis r hieel ppheta accipe. Iñ qñ pphē fuit ei vt pus erat ppheta qz homo Et quia cō fuetūdo erat vt pphete inungerent. tunc qñ brā ygo elizaberb saluauit. r p iohannes in vtero in ppheta inunxit. fm qd dicit Ebyr. in h yba. Iō rps fecit marā saluare elizaberb vt fmo. pcedēs de vtero mris vbi habuabat dñs. r p aures elizaberb in gressus descēderz ad iohēm. vt illic eū vngeret in ppheta. Tercio grām qua suis meritis matri pphē nel pñm iradidit. Vñ Ebyr. volēs ostēdere qualiter pphē pl^o qz ppheta ait Quia pphetaz cum esset ppheta. ppheta facere potuit. Ihe lias qdēm vnxit dñs eū in ppheta. non itē ppheta di grām pñtulit. Iste aut in vfo mris extēsis diuini mīror^o sciam matri dō nauit. r os illi^o in vfo pñssionis pperuit. vt cur^o nō videbat pñsonam cognoscere dicitur tem dicēs. Vñ h mibi vt mater dñi mei vñ mat ad me. In gressu ex vtero habuit itē pñm^o gratie. quā or^o ei fuit miraculo sus. sanc^o iocū^o. Quia miraculosus excludit defect^o impōitē qz sanc^o r real^o culpe qz iocū^o dñs lamēū miserie. Celebrat aut or^o ius ei^o siue nauitas h; magistz guilbelmū alufiodorē. triplici rōne. Iō dñm rōne san cificatiōis in vtero. Scō dñm dignitatis in officio. Ipe enī iāqz lucifer venit. r cñus gaudiū nobis pñmus nūciauit. Tercio rōe iocū^o dñs in ora suo. Dixerat ei angelus Et multu in nauitate eius gaudebū. Et iō dignum est vt r nos in nauitate ei^o gaude amus. In progressu habuit filii mltiplex mun^o. In hoc aut patet ei^o excellētissimaz diuerfa munera grē. quonā habuit pñcno tiem omniū sanctorz. Iñ ppheta fuit qñ dixit. Qui post me vērū^o est zc. Iñ plus qz ppheta quādo rps digito demonstrauit. Ipo stol^o. qz a deo missus fuit. Ipo stolus enim idem est qd missus. Vñ. Qui bō missus ē dicitur. quia p iusticia morem sustinuit. Confessor. qz pñssus est r nō negauit. Vir go. Vñ. r ppter ipi^o vgnitatem angelus est

De natiuitate sancti Johannis baptiste

appellat. Malach. ii. Ecce ego mitto angelum meum. In egressu d. m. d. habuit triplex munus. Quod efficit martyr inuice. Tunc enim palmam martyrii adeptus est. Virginitatis nunciator. Ipe enim illis quod erat in lumbis preciosus nunciator attulit. I. de aduentu Christi et de redemptio. De ipso. Et colit enim gloriosus. Et ei enim d. o. b. bus quod ad lumbum discederunt specialiter ab ecclesia solentur et gloriose colit. F. Quinto et per caritatem. Circa cuius predicatio angelus quatuor posuit cum dicit. et multos filios israel peruerit ad dominum deum ipsorum et ipse precedet te. I. fructum ordinis. Virtutem et finem. sic per i. lra. Et notandum quod predicatio iohannis triplici fuit. Immediabilis. Ipe namque predicauit feruentem. efficaciter. et prudenter. Feruenter cum dicebat. Benimmina viperarum etc. Qui quidem feruor fuit inflammatus charitate. quod erat lucerna ardens. Unde dicit in persona ipsius bieremias. Posuit os meum quasi gloriā. acumen. Informatus veritate. quod erat lucerna lucens. Unde Iobis. v. Vos misistis ad iohannem et ille perhibuit testimonium veritatem. Directus discretione siue licentia. Unde turbis et publicanis et milibus semper vniuersisque ex gentibus perperam legem dedit. Firmus constantia. Unde etiam postea predicauit quod ex huius amulit. Hec ei quatuor d. h. e. z. l. semper quod dicit. Verum. Zelum tuum inflammabit caritas. informet pietas. regat scientia et firmet constantia. Secundo efficaciter. quia ad predicationem eius multi peruersi sunt. Predicauit ei verbo passionem doctrinam. et exemplo per scientiam vite. predicauit et peruenit meritis et orationibus deuotis. Terno prudenter. Et prudenter predicationis i. tribus fuit. Primo in eo quod plussit cominationibus. ut malos terreret dicena. Iam enim securis ad radicem arboris posita est. Secundo per missionibus. ut bonos alliceret dicēs. Poniam agite ap. ei. reg. celo. Terno moderatioribus. ut mediocres paulatim ad perfectionem attraheret. Unde turbis et publicanis et milibus leuia imponebat. ut postmodum ad maiora puerberent. turbis ut opibus misericordie insisteret. publicanis ut se ab alienorum appetitu abstineret. milibus ut neminem percuterent. nulli calumnia facerent. et suis stipendijs contenti essent. Et notandum quod sanctus iohannes euangelista hac die migravit ad dominum. I. ecclesia ipsius festum

in tertium diem post Christi natiuitatem celebrandum instituit. quod tunc et ecclesia dedicata fuit. Et solent natus natiuitatis beati iohannis baptiste in suo die remanere. Namque quod dies ab anglo gaudio natiuitatis precursoris auiuentatus fuit. Ad autem dogmatizandum est quod euangelista baptiste cesserit tamque minor maior. Ad eum decens est quod eorum maior sit disputare. Quod enim quodam exemplo diuini est consummum. Erant enim ut legitur duo doctores theologi. quod vnus Johannes bannes baptista. alius vero Iohannem euangelistam preferbat. Tunc super hoc solent disputare in dicta. quilibet valde sollicitus erat autoritates et efficaces rationes inuenire quibus suum Iohannem posset preferre. Adueniente autem disputatoris die quilibet sanctorum emulorum suo apparuit ei quod dixit. Bene concordas sumus in celis. de nobis non disputemus in terra. Tunc illi sibi ad inuicem et oī populo visionem publicauerunt. et dominum benedixerunt. Paulus logobardorum histonographus romane ecclesie diaconus et cassinensis monachus. cum deberet quodam vice cereui psecrare. fauces eius rauce facere fuit cum prius vocalis esset. Tunc ergo vox sibi restitueret hymnum. I. ut quodam laus etc. ad honorem iohannis posuit. Ab initio principio per se sibi vocem restituit. sicut et zacharie restituta fuit. Ossa mortuorum aialium undecumque collecta in hac die ab aliis bus comburunt. Cur duplex est causa. ut ait iohannes beles. Una est ex antiqua institutionis obsequia. Sicut et quodam aialia quod dracones vocantur quoniam aere volat. et aqua natat. in terra ambulat. Quoniam autem dum per aerem ambularet ad libidines percutabatur. et in puteis et aquis fluuiis spermatiactabatur. et inde sequabatur letalis annus. Contra hoc ergo istud inuentum fuit remedium ut de ossibus animalium rogi fierent. et sic talia aialia sumus fugaret. Et quod istud maxime hoc ipse fiebat. id est istud adhuc ab aliis observatur. Et ilia causa est ad repleendum. quod ossa sancti Iohannis in sebaite ciuitate. ab infidelibus combusta fuerunt. Feruntur enim facule ardentes. quod iohannes fuit lucerna ardens et lucens. Et roia veritur. quod sol tunc in circulo descendit. ad significandum quod fama Iohannis qui ipse putabatur descendit semper quod ipse testimonium perhibuit dicens. Adde oportet mihi

De sanctis Geruasio et Prothasio

nui illū at crescere. Hoc significatū est fm qd dicit Aug⁹ in eoz omb⁹ et in eoz moribus In eoz omb⁹ qz circa natiuitatē iohis dies incipiunt decrescere. circa natiuitatē xpi crescere. Iuxta illud. Solstitiū decimo xpi p̄t atqz iohem. Sic in eoz morib⁹ qz corp⁹ xpi in cruce fuit exaltatū. corp⁹ iohis capite mūnoratū. Refert paul⁹ in hystoria logobar doz qz rocharib rex longobar doz iuxta ecclia scilicet iohis bap. cū mltio ornatu sepul⁹ fuit. Quidā vō cupiditate illec⁹ nocte sepul crū apiena abstulit vniuersa. Cui b. iohan⁹ nes apparēs dixit. Cur aus⁹ fuisti tāgere mibi cōmissū. Eccliaz meā d cetero igredi n̄ valebis Qd vñqz sic euenit. Itā qñcūqz p̄dictā eccliaz irare volebat q̄i a validissimo pūgile guttur e⁹ ferebat. tūc hūc rēro ruebat

LXXXI

De sanctis geruasio et prothasio

Geruasius a gerar

qd ē facz et vas. vltā genā qd ē i corlar⁹ et lyoz puul⁹. q̄i sacer p vite meritū. vas p vniū receptaculū. pegrin⁹ p mūdi p̄ceptū. puul⁹ p sui despectū. Prothasius a p̄thos qd ē p̄mū. et lyos de⁹. siue diu⁹ vel a pcul et stas qd est posino. q̄i p̄mus p dignitatē. diuin⁹ p dilectiōem. pcul posu⁹ a mundi affectiōe. Ithozum passionem Ambrosius in libello ad caput eorum posuo sc̄ptam inuenit.

Geruasius gemini frēs filij fuerūt sancti vitalis et beate valerie. Quia oia sua pauperibus erogantes manebant cū sancto Nazario q̄ apud ebrudinū oratoriū struebat et cellus puer lapides porrigebat. Qz vero nazarius iam cellum habuisse narrat fore p anticipatōez accipit cum longe p eū sibi fuisse oblatū ex hystoria nazarij colligat. Cū aut oēs ad neronez impatoriē ducerent. sequebat eos euilās puer cellus. Quē cū vñ mltū a lapis cederet. et cedente nazarij increparet. irati milites nazariū calib⁹ ceciderūt. et ipm cū alijs in car

cerē recluserūt. et postmodū in mare p̄cipitauerūt. Geruasius vō et p̄basius mediolanū duxerūt. Nazari⁹ vō miraculose liberatus mediolanū venit. Eo ipe supueniēte cōmune astasio q̄ pira marchomānos p̄ficebatur ad bellū. deoz cultores eidē occurrēt asserētes qd iij sibi rēdere p̄mitterēt. nisi p̄ geruasius et p̄basius immolarēt. Cōtinuo igr tenent. et vt sacrificet inuiant. Cui cū geruasius oia idola furda et muta diceret. et ipm ab omipotentē deo victoriā req̄ere debere doceret. irat⁹ tādū eū plūbans cedi iussit qz dū spūm exalaret. Deind p̄basius accersiri fecit ei qz dixit. Miser vel tu viuere stude. et noli cum frē tuo mala morte perire. Cui p̄basius. Quis est miser. ego q̄ tenō timeo. aut tu q̄ metumere p̄basia. Cui astasio. Ego te miser bō quō timeo. Cui p̄basius. In h̄ me tēre et te ledi p̄basia. si nō sacrificauero dijs tuis. Si enim teledia me neqz nimeres. nūqz ad sacrificiū idolorū me ipe cōpelleret. Tūc ei comes in eculci suspēdi p̄cepit. Cui prothasius. Nō tibi comes irascor. quia m cecos oculos tui cordi attēdo qn pot⁹ tui misereor qz nescis qd facias. Elge igr qd cepisti vt mibi cū frē meo occurrere possit benignitas saluatois. Tūc comes iussit eū decollari. P̄basius aut p̄ xpi cū filio suo corpa eoz rapuit et occulte i domo sua i archa sarea sepeliuit et libellū eoz omū finē et vñā p̄nētē ad eoz caput posuit. P̄basius sūt at sb nerone q̄ cepit circa annū dñi. lviij. Ithoz corpa mltio tpe lauerūt. et tpe bñi abrosij h̄ mōre p̄ia fuerunt. Ambrosio nāqz i ecclia sc̄toz nabonis et felicitis i orōe posuo ita vt nec vigilaret apie. nec dormiret i tegre. apparuerūt ei duo pulcerrimi iuuenes vestib⁹ candidis. i. collobio et palio iduti. caligulis calcian. secū manib⁹ extēsis orātes. Orant igr abrosij vt si illis i pio viro appareat. si at vñas denuo reuelēt. Si miliguur modo canente gallo. orantes secum iuuenes apparuerūt. Terna vō nocte defecto iam corpe ieiunij nō dormienti. et stupenti cum terna sibi apparere p̄sona. q̄ similes paulo ap̄lo videbat fm q̄ in pictura

De sanctis Iohāne et Paulo

pspererat. Illiq; tacēbus aplūs sibi dunt.
Isti sūt q̄nibū tēnūz desiderantes monita
mea secuti sūt. Quorū corpa ī eo loco replet
ī q̄stas. Duodeci pedū alitudie trā cooptā
archā iuenies. et ad caput eorū libellū in q̄ o
tus eorū p̄inet et finis. Cōuocans īgr vicinū
ep̄s. ip̄e p̄or īrefossor accessit. et oia p̄ut dix
rat sibi paul⁹ iuenit. Et h̄ īā īrecē ānī et vltra
flūissent. uā tñ corpa eorū sūt repta. ac si ip̄a
hora ibid⁹ fuissent posita. Insup̄ p̄o odor su
auissim⁹ et mirabil⁹ inde fragrabat. B
Cec⁹ ē qdā tāgēs ferēz illuminat⁹ ē. Et mul
ti alij meritis eorū curati sūt. In horū solēn
tate par mēlō gobardos et romanū impiūz
reformata fuit. et iō Greg. p̄ p̄a. Lōq̄t dñs
pacē in plebē suā. ī mīrore misse cātari insti
tuit. Un⁹ et officia p̄i sc̄is pueniūt. p̄i euen
tib⁹ q̄ ip̄is p̄nge dieb⁹. Refert Aug. in l. ix.
de ciui. dei. q̄ ip̄o p̄ite et ip̄atore et multa ība
qdā cec⁹ apud mediolanū ad corpa marty
rū geruasij et p̄basij lumē recepit. Etz̄ āt sūt
p̄dict⁹ cec⁹ an alij ignorat. Idē quoq; refert
ibidē qdāz iuuenis in villa victoriana q̄ ab
ip̄o regio triginta miliarib⁹ distat cū in qdā
flumie equū lauaret. Minuo eū diabol⁹ pe
rauit. et ī flumē tāq; mortuū eū piecit. Cū āt
p̄espe in ecclia b̄dōz geruasij et p̄basij q̄ p̄pe
erat cātarent. ille vocib⁹ ill⁹ q̄ p̄cussus cū gn
di fremitu eccliam intrās altare tenebat ind
amoueri n̄ valēs tāq; si ibidē alligat⁹ fuisset
Et cū demō p̄t īn erret aduaret. ille se eus
mēbra āputare cū erret minabat. Cū ergo
aduaret⁹ erret. ocul⁹ ei⁹ ī marillā fuf⁹ tenui
penula depēdebat. s; ī locū suū sic potuerūt
oculū reuocauerūt. Et ecce itra paucos dies
meritis sc̄dōz geruasij et p̄basij plene sanat⁹
est. Almb. q; ī p̄fa. sic ait. Isti sūt q̄ v̄xillo cele
sti signū victricis apli arma sup̄erāt et a mū
danis nētib⁹ absoluti. neq̄ssimi hostis vicio
rū a cū p̄sternētes liberiz expediti xpm dñm
sūt secuti. Q̄z felix germāna. q̄ sacris ibe
rēdo eloq̄is n̄llo potuit īterpolari. et agio
q; gliosa certamis cā. vbi p̄i coronāt quos
vñ p̄ter matern⁹ effudit.

LXXXIII

De sanctis Iohē et Paulo

Iohannes et pau

lus p̄micerij et p̄eposin. Stāne filie
stānū auguſti fuerūt. Eo autē
tpe cū gēs cybica daciā et traciā occupar. et
gallican⁹ dur romanū exercit⁹ p̄diciā gen
tem muni deberet. stānūz filiā stānū p
mercede laboris sibi in vxorem dari petebat.
Qdēnā romanū p̄ncipes instānū fieri po
stulabāt. Idē autē plimū tristabat. sc̄ies filij
am suā postq; a b̄iā agnetē sanata fuerat in
vgitans p̄posito posita. facili⁹ occidi posse
q; ad plensū iclinari. Virgo tñ dō dō p̄dēs
p̄i p̄sultit ut cā sibi p̄dēat cū victor redir.
Etz̄n duas filias suas q̄s et vxore officia
suscepat. idē gallican⁹ fecit manere p̄miser
ut p̄ eas mores et votum p̄sare posset. Et
ip̄a duos p̄posuos suos iohānē et paulū
sibi p̄cederet in spe q̄si maioris firmitatis. ro
gās deū ut ip̄um et filias p̄uerteret. Qdē vbi
oib⁹ placuit gallican⁹ assup̄n iohānē et pau
lo et copioso exercitū p̄fiscit. S; tñ a cyb
can⁹ gēte et exercitū frāgī. et vbe traciāz ab
hostib⁹ obliet. Et accedēs iohānē et pau
lus ei dixerūt. Fac votū dō celi et eris victor
melior q; fuisti. Qdē cū fecisset iuuenis ibi
merofers crucē stānū sibi apparuit ei q; di
xit. Sume gladiū tuū et seque me. Quēz ille
accipēs. p̄ media castra iuit et ad regēz p̄sq;
deueniēs. illiq; occidēs. solo tñore vniuersū
exercitū subiugauit et romanis tributarios
fecit. Duosq; milites arman⁹ eidē apparēs
eum hinc inde p̄firmabāt. Fac⁹ īgr xpian⁹
romā rediit. et cū multo honore suscept⁹. ro
gauit augustū ut sibi indulgeret si filiā mini
me despōsaret. eo qdē cetero xpo p̄nēter ve
uere p̄poneret. Qdē cū augusto plimū plac
uisset. et due filie gallicani a stānū vigne
ad xpm p̄uerse essent. ip̄e gallican⁹ ducatu
cessit. et omnia paup̄ibus tribuēs xpo cum
alijs seruis dei in paup̄tate seruauit. Alia
autē miracula faciebat. ita ut solo visu demo
nes de obsessis corp̄ibus effugaret. Idē
sacre op̄inionis fama in toto orbe terrarū
inānūm excreuit. ut ab oriente et occidente
venientes viderēt virum ex patrio cōsule

De sanctis Iohāne et Paulo

lauante pedes pauperum ponēte mēsam. aq̄m
maib⁹ effundēte. lāguēb⁹ solite mīstrāte. et
cetera scē p̄mū officia exhibēte. Cōstāntino
igr̄ defuncto. p̄stān⁹ p̄stānū magnū fili⁹ arri-
ana belī dep̄auat⁹ ip̄m tenuit. Uex cū p̄stā-
n⁹ fr̄e. p̄stānū duos filios. gallū et iulianū
reliq̄s. p̄stān⁹ ip̄ator dicit gallū cesarē fecit. et
p̄ inde rebellāte misit. Quē tū postmodū i-
ter fecit. Iulian⁹ uo timēs ne exēplo fr̄is a cō-
stāntino p̄meret. monasteriū ingressus ē. Ubi
magnā religiō. siliāno lector ordiat⁹ ē. Qui
p̄ maleficiū demone p̄suluit. r̄isū accipiens
q̄ ad ip̄m sublimad⁹ ell⁹. p̄ aliq̄d ip̄a v̄gē-
tib⁹ aliq̄b⁹ negociis p̄stān⁹ Iulianū cesarē
fecit. et ip̄m i galliā destinauit. Qui oīa strēue
agebat. Ad domū aut p̄stāno et Iuliano apo-
stata in impiū a p̄stāno sublimato iussit iu-
lian⁹ de gallicā aut dijs imolaret aut absce-
deret. Tāto enī viro nō audebat nec infer-
re. Ille igr̄ alexandriā prexit. et ab infidelib⁹
p̄ cor trāsiit. martyri coronā p̄cepit. Et iuli-
an⁹ cap⁹ cupiditate sacilega auariciā suā
euāgelij testimonio colorabat. Itā facula-
tes a xp̄ianis auferēs dicebat. Christus ve-
ster dī euāgelio. Qui r̄enūciauerit oib⁹
q̄ possid⁹ nō p̄t me ē discipul⁹. Audiēs igi-
tur q̄ iohēs et paul⁹ ex opib⁹ q̄s v̄go p̄stāna
reliq̄rat xp̄ianos pauperes sustentabāt. mādā-
uit eis dē q̄ sic p̄stāno ita q̄s et sibi adhere de-
beret. Et illi dixerūt. Dū glōsi impatores cō-
stāntin⁹ et fili⁹ ei⁹ p̄stān⁹ se esse seruos chr̄-
sti gl̄iabant. nos famulabamur eis dē. Tu
v̄d q̄ religionē plenā v̄tutib⁹ reliq̄sti. a te om-
nino recessim⁹ et tibi obedire p̄cēnim⁹. Qui-
bus Iulian⁹ mādauit. Ego in ecclia clerica-
tum obtinui. et si poluissim ad p̄mū ecclie sta-
tum puenissim. Et p̄sideras vanū ēē ineri-
am sectari et oculū. milicie aīm dedi. v̄s q̄s sa-
cificans eorū suffragiis impemum obtinui.
Tū v̄s i aula regia nutriti. nō debens late-
rimeo deesse. v̄ p̄mōs v̄s i palatio meo ba-
beam. Qd̄ si a v̄ob⁹ p̄cept⁹ fuero agam v̄t ne-
cesse est v̄t p̄cēni nō possim. Qui r̄idētes dī-
xerūt. Vēn tibi p̄ponentes minas tuas nēq̄
q̄z unem⁹. ne regl̄etū inimiciā i curram⁹.
Ad h̄ Iulian⁹. Si infra decē dies plūro qd̄

me venire contempleris. coacti postmodū
faciens qd̄ sp̄de facere nō curans. Cui scē
r̄iderūt. Itā decē dies p̄terisse estima. et hodie
facito qd̄ tūcite facitū ēē minaria. Quibus
Iulian⁹. p̄duratis q̄ martyres v̄s faciāt
xp̄iani. Nil i mibi p̄sentis p̄miam v̄s.
nō v̄t martyres. s̄ v̄t publicos hostes. Tūc
iohēs et paul⁹ p̄ totos decē dies et ymnis iustē-
tes. oīa sua paupib⁹ erogabāt. Decima autē
die missus ē ad eos Libericiā⁹ q̄ dicit eis.
Dñs noster iulian⁹ staniculū aureū iouat
ad v̄s misit v̄t eidē ibura incedatis. alio q̄n
ābo sit p̄buis. Cui scē dixerūt. Si tu dñs ē
iulian⁹ habeto pacē cū illo. nobis ali⁹ dñs si
est nisi dñs Ihs xp̄s. Tūc iussit eos occulte
decollari. et in fouea mira domū sepeliri. sa-
mā faciēs q̄ i celū eēnt missi. B̄ post
h̄ fil⁹ libericiā a demone arripit. et intra do-
mū clamare cepit q̄ a d̄mone p̄ceret. Qd̄ v̄t
dens libericiā scēl⁹ p̄fuit. et xp̄ian⁹ efficitur
passio scēd̄ ab eo p̄scribit. et eius fil⁹ liberat⁹
passi sūt at circa ānū dñi. cccxvi. Refert
gre. i omelia euāgelij. Si q̄s vult v̄ire post
me. q̄ quēdā maiorā dū ecclia iustorū mar-
tyrū frequē v̄sitarat. et die qd̄as inde rediret
duos stātes monachos sub pegrino habitu
inuenit. q̄s pegrinos credēs elemosynā sibi
dari p̄cepit. Et postq̄s disp̄sator eis ad lar-
guendum elemosynā appropinquasset. astu-
terūt ei vicini et dixerūt. Tu nos modo v̄-
sitas. nos te in die iudicij requremus. et q̄cqd̄
poterim⁹ tibi p̄stābim⁹. Quo dicto ab oculis
eius ablati sunt. Ambrosi⁹ d̄ his mar-
tyrib⁹ in p̄fandē sic dicit. Vēn martyres
Iohannes et paulus veraciter impleuerūt
qd̄ dauitica voce dicit. Ecce q̄s bonum et q̄s
iocundum habitare fratres in v̄nū. Itā scē
dilege p̄lores. fidei societate coniuncti pas-
sionis equalitate consimiles. in v̄no semper
dño glōriosi.

LXXXIII
De sancto Leone papa

Eo papa ut i mi-
raculis b̄tē v̄gis legi⁹ ecclia sancte
Marie maioris in die resurrectionis

De sancto Leone papa

nis missa celebrabat. et dum fideles per ordinem
consecraret. et quodam matrona manu eius osculata
fuisse et hi cum vehemens carnis temptatione insur-
rerit. Et vir dei semetipsum seculum vltor i-
surgit. et eadem die manu se scandalizante occulte
petit. et putauit et a se reiecit. In ista murmur-
atione in ipso cursum ponit diuina more
solito si celebraret. Tunc leo ad beatam virginem se
puerit. et ei prouidentem totam se commisit. Tunc il-
la puerum sibi affuit et manu sua suis scissis
manibus illi restituit et reformauit iubes ut
procederet et filio suo sacrificium immolaret. leo igitur
omni populo quod sibi pegerit predicauit. et manus res-
tituta omnibus eundem ostendit. Hic calcedo. pelum
celebrauit. solas virginem ibidem velari iussit.
Ibi etiam statutum fuit ut virgo maria mater dei
appellaretur. Eo quod ipse antea ualida deuasta-
bat. Igitur a. leo in ecclesia apostolorum tribus diebus et
tribus noctibus orationem vacans. post hoc dixit ad suos.
Qui vult me sequi sequatur. Cum igitur ad antea app-
pinquasset. ille ut b. leone vidit de eodem descendit. eius
que pedibus puoluit rogauit ut petet quicquid vel-
let. Qui petiit ut ab ualida discederet et caput
nos relaxaret. Et dum argueret a suis quod inui-
phator oribus a sacerdote uictus esset respondit.
Ipsi uideri mihi et uobis. Uideri ei a detritis eius
formissimum militem euagato gladio statim mi-
hi quod diceret. Huius buic paruero cum omnibus uis
interbis. Cum b. leo eplaz ad fabianum episcopum
Constantinopolitanum aduersum eum ibidem et nesto-
rum scissum. super sepulchrum petri ipse posuit et
ieiunijs et orationibus iustis dixit. Quicquid hac
epla ut hiderant. in cuius cura commissa est.
corrigere et emenda. Et post dies xl. orationem illi. petrus
disparuit dicens. Legit emendaui. Accipies quod
leo eplaz iuxta eam manibus apostoli correctam et emen-
datam. Alias et septem b. petri. xl. diebus ieiuni-
is et orationibus vacans leo affuit obsecrans ut suo-
rum sibi precorum veniam impetraret. Cum petrus appa-
res dixit. Deprecor super te dominus et omnia peccata tua
dimisit. Soluim de manuum impositione debes
inquiri. si bene siue aliter alicui manum impositionis
exigeris. Obijt circa annos domini. cccclx.

LXXXIII
De sancto petro aplo.

Etrus trinomius

ertur. Vocatur enim simon bariona
Simone interpretatur obediens uel ponens
tristitia. bariona filius colube. Bar lingua sira
filius. iona hebraice coluba. Fuit ei obediens
quoniam christus eum vocauit. quod ad unum iussus voces
domino obediuit. ponens tristitia quoniam christum nega-
uit. quod egressus fons. amare. filius colube. quod deo
simplici itenore fuit. Secundo vocatus est ce-
phas quod interpretatur caput. uel petra uel icrepant
ore. Caput roe principat. i planore. petra roe
firmitatis i passione. icrepas ore roe ostendit
predicatione. Terno vocatur petrus. quod interpretatur
agnoscere. siue discalceus uel dissolues. quod christi
diuitate ag. ut cum dixit Tu es christus filius dei
ui. Et pedes affectum suorum in opere monuo
et freno discalceauit cum dixit. Ecce nos reliquit.
omnia etc. Et vincula peccatorum a nobis dissoluit. et huius
claves quas a domino accepit. Huius autem triplex co-
gnomen. Bicus est enim simon iohanna. quod interpretatur
domini pulchritudo. Secundo simon iohannis quod interpre-
tatur cundonari est. Terno simon bariona. quod i-
terpretatur filius colube. Ipsi quod datur intelligi quod
ipse huius pulchritudine mox. dona virtutum. abu-
dantia lacrimarum. quod coluba huius gemitum per canit.
Iste autem nomen petrus. uel primo sibi imponendum
promisit cum dixit Ioh. i. Tu uocabis cephas
quod interpretatur petrus. Secundo promissum impositum. sic
dicit. Ioh. ii. Et impositum simoni nomen petrus
Terno impositum firmavit cum dixit Ioh. xiii.
Ergo dico tibi. quod tu es petrus. et super etc. Eius
martyrium marcellus. lxxviii. papa. egelip. et leo
papa scripserunt.

Et apostolus in celos et supra celos
apostolos maiors seruauit extitit. Ita
et scire domini potorem uoluit. quod ut dicit
Aug. si cum scissis denique discerphissis. Et ob
hoc dominus potorem suum nominare nolebat. quod ut
au. Ebr. si ipsum nominasset petrus primo surre-
xisset. et ipsum primum trucidasset. Hic super ma-
re ad dominum ambulauit. in domini transfiguratione
et puella suscitacione a domino electus fuit. stare
rem in ore piscis inuenit. clauis regni celorum
a domino accepit. et pascendas oues a christo
suscepit. tria milia hominum in penibecostem

De sancto Petro aplo

sua p'dicatioe puerit ananie & sapbire mor-
te p'dixit. enea palinchi curauit. corneliu bap-
tismauit. tabana suscitauit. umbra sui corporis
firmos sanauit. ab hode icarcerat. & ab an-
gelo libat. Qualit' er' ab' p'tindumenu su-
erit ipe huius libro clemens testat. Idais inq't
sol' e mibi cu oliuis. & raro cu olertib' i vlu e
Indumenu at' h'e mibi q'd vides tunica cu
pallio. & h' b'is mibi aliud req'ro. Fert q's q' i
linu sp' sudariu portabat q' crebro fluens la-
crimas i'gebat. q' q' d'ulcis allocutioz p'ti-
ne d'ni meoz erat. p' nimia amons dulcedine
lacrimas p'nerere n' potat. Q' n' e culpa nega-
tiois ad memoria reducebatur v' h'amas emut-
tebat. Q' n' ad o' i' p'luetudie h'uit flere v' e' fa-
cies tota adusta lacris videb'. sic d't Clemes.
I'de ei d't q' audiuo i nocte gallicatu ad o' d'z
surgere p'luet. & tuc s'it v' d'z ad fletu p'
rumpe p'luet. Refert q's clemes fm q'd i ec-
clesiastica historia inuenit q' cu v'ro: petri ad
passioz duceret. pet' i'geu gaudio exultauit.
ac ea p'pao vocas noie post eam clamauit.
Q' n'ur memio d'ni. Quada vice d'ni pe-
trus ap'ls duos d' discipul' suis misit ad p'
dicandu. d'ni. xx. dietas iuillenti. v' n' illoz d'fun-
ctus e. alio ad petz rediit. q'd accidat n'ici-
auit. Hic d' fuisse b. marcial. v' fm q's d' ma-
tern'. Alibi legit q' p'm' fuit bea' fr' d'ro. locu-
us q' defunct' e. scds fuit p'sbyr' georgi'. Et
pet' suu baculu' sibi tradidit. p'cipies v' ad
locu p'get. & eu sup illu poneret. Q'd cum se-
cissit. ille q' i' p. xl. dies iacebat mortu' p'mul-
surrexit viu'. B' Eo tpe erat i bierlm q'
da mag' noie simo. q' se p'ma v'itate dicebat.
& sibi credetes ppetuos effici asserebat & nlla
sibi impossibilia dicebat. Legit' in libro Cle-
mens ip'm diuise. Adorabo: v' de' publice
diuinus donabo: honozib'. & q'qd voluero
facere poto. Aliqu' cu mat' mea Rachel iube-
ret me exire ad capu' v' meteret. ego falces v'
dens posita. p'cepti falci v' p' se meteret. & mel-
lur decuplo amplu' cecit. Adidit q's & h' fm
q'd d'c' h'ero. Ego sum simo dei. ego specio
sua. ego pacit'. ego oipoi's. ego omnia dei
Serpetes q's eneos faciebat se mouere. Ita
mas eneos & lapideas ridere. & canes canere.

Hic igit' v' lin' aut volēs disputare cū petro
& ostēde q' d's eēt. statuta die v'it pet' ad los
cū certamis & astantib' pet' dixit. Idar vob'
frēs q' v'itate amatis. Cui simo. Hos tua pa-
ce op' n' bēm'. Si ei par sit & p'cordia ad in-
ueniēdā v'itatē mibil p'ficere poterim'. H'ic
ei int' se pacē laironea. p'p' q'd noli inuocare
pacē. s' pugnā. Quob' ei dimicantib' tūc erit
par cū alter fuerit supar'. Et pet' Cur tunc
audire pacē. Ex p'cis eni bella nascūt. vbiat
p'cium nō sit. parē. In disputaōib' v'itas. i
op'ib' iusticia inuenit. Et simo. Nihil dicas.
s' ego ostēdā tibi deitatis mee potētiā v' repē-
te adores me. Ego sum p'ma v'it'. apollu vo-
lare p'aera. nouas arbores facere. lapides i
panē mutare. igne sine lesiōe durare. & om-
nia q' volo possū facere. Cōtra h'ic igit' simo
nē pet' disputabat. & oia ei' maleficia detes-
gebat. Tūc simon vidēs q' petro non possz
resistere. oēs libros sue magice artis ne fone-
mag' p'deret i mare p'iecit. & romā v' ibi d's
babeat p'rexit. Q'd vbi pet' cōperit. ip'm in-
sequit' & romā vsq' p'fiscit'. E' Quar-
to igit' āno claudij ip'atoris pet' romā appli-
cuit. & ibi ānis. xvj. sedit. & duos ep'os lunum
& ceteri sibi coadiutores v' ait. Ioh'es beleb.
v' nū extra muros v'bis. alii intra ordinauit
I'de redicatu' aut insistēs mltos ad fidē puer-
tebat & infirmos q's plures curabat. S'z i p'
dicandē sua sp' laudās & p'fērēs castitatē. q't
tuoz p'cubinas a gr'ppe p'fectu' ad o' puerit. q'
ad p'fectu' redire v'lieri' recusatēt. Q' n'ur
p'fectus aduersus petz occasione querebat.
Post hoc apparuit d'ns Petro dicens.
Simon & nero cōtra te cognāt. sed ne time-
as q' tecum sum v' eruā te & dabo tibi serui
mei pauli solatiū. qui cras romā ingredies-
tur. Sciens igit' petrus v' ait linus quia ves-
lor esset de posito tabernaculi sui in p'uentu
fratru' posuit manum clemens apprebēdit.
& eum in episcopuz o'dinauit. & in cathedra
loco sui sedere coegit. Post hoc paul' sicut
d'ns p'dixerat romā v'enuit & cum petro xpm
p'dicare cepit. Simon aut' magus int'itum
a nerone amabatur q' v'ite eius & salus et
ton' cū iuanis cultos sine dubio putabatur.

De sancto Petro aplo

Quadañt die sic dicitur papa dñi añ. **H**erone a starz. et effigies hito mutabat et mo senior mo adoleſceno: videbat. Qd cu videt nero. vez hunc ee dei filiu estabat. Dixit itaqz simo mag^o neroni. sic dicitur leo refert. ut scias optie impator me di filiu ee. uibe me d; collari. et terna diereturgā. Precepit igit ne ro carnifici ut eu decollare dicit. Quicu putaret se decollare simone dcollauit arterem. Simo at arte magica illeſus euasit et arietis mēbra colligēs ea abſcōdit. et trib^o diebus se occulauit. Sanguis at arietis ibid^o gelatus remāſit. Die at tmo oñdit se neroni di. Fac sangne meū q effusus ē extgi. qz ecce ego q d collat^o fuerā sic pmiſi die tna resurrexi. Quē nero vidēs obſtupuit. et ipz vez dei filiu putauit. Hec leo. Aliqñ et cū i celauit cū nero ne eet dñs i e^o spē foras ppo loqbat. Beiqz romāi tāta veneratōe eu babuerūt qz eodem imaginē fecerūt. et hūc titulu supſcōſerūt. simon dñs scō. **P**etr^o at et paul^o ut leo te ſtat ad nero. iurgiet. et oia e^o maleficia detegebāt. Adidit qz pe. q sic i xpo ſe due ſbe. ſ. dei et bois. ſic et i iſto mago ſe due ſbe. ſ. bois et diaboli. Dixitqz simo ut teſtat. s. marcell^o et leo. Hec diuit^o hūc panar iūmicū. papiāā; gel^o meis ut vidēt me diſto. Cui pe. Angelos tuos i tico. ſz ipi me timēt. Hec ro dixit. n tñes simonē q diuitatē ſuā reb^o affirmat. cui pe. Et diuitas ē i ipo dicat nūc mibi qd cogito v^l qd facio. quā cogitatōz meā p^o auri b^o iūſiſi iūuo. ut n audeat mēuri. Hec ro di. Acced^o huc et dic mibi qd cogitas. Petr^o at accedēs ſecreto dixit. Sube mibi panē orde accēi afferri et occide dari. Qui cu allat^o fuiſet. et petr^o eu bñdixit; et ſb māica abſcōdiſ; dixit. Dicat simo q se deu fec^o qd ſit cogitatu. qd dictū et qd faciū. rñdu simo. Petr^o mag^o dicat qd cogit ego. Dixitqz pe. Quid cogitet simo me ſcure docebo. dñ qd cogitauerit fecero. Tūc simo indignus clamauit. Proce dāt canes magni et du oiet eu. Et hito cñes mari apparuerūt et i perz impatū fecerūt. Ille pō panē bñdixit obtulit et ſubito ipſi i fugā puerūt. Tūc dixit ad neronē petr^o. Ecce oñ di tibi me noſſe qd p me cogitauerat simon.

nō vbiſ; ſ; facta. Hā q. pmiſerat p me agloſ pēuros. exhibuit canes. ut oñdat ſe diuitos angloſ ſi bñe ſ; camnos. Dixitqz simo. Au: die petre et paulē. Si vob^o nihil poſſū face re. veniem^o vbi optz me voſ iudicare. Ego at mō vob^o pro. **L**eo. **E** Tūc simo vait Egelip^o et lin^o i ſupbiā elat^o. auſ^o ē ſetacia: re q poſſ; mortuoſ ſuſcitare. et accidit q qui dā iuuenis moreret. Vocans g. petro et ſi mōe. hāc oēs d^o volūtate ſimōis ſimāz ſirma uerūt. ut ille occideret q mortuū ſuſcitare n poſſ; Simo igit dñ ſup mortuū ſuas mēz tandēs faceret. viſus ē a circūſtantib^o caput agitare deſuēt. Tūc oēs exclamātes petz la: pidare volebāt. Petr^o at ut ipato ſilēno de rit. Si viuit deſuēt^o ſurget abulet et loq^o. alq oqñ ſciat ſamaſma ee qd caput mortuoſ mouet. Sepet simon a lectulo. ut plene fig mēta diaboli denudet. Sepat igit simo a le ctulo et puer imobil^o remāſit. Petr^o at a lōge ſtās. et orde ſciā exclamauit. d. Adoleſcēs in noie ihu xpi nazareni crucifui ſurge et abu la. Et ſtā dñ^o ſurrexit et abulauit. Cū autē ipſi veller simonē lapidare aut petr^o. Satis eſt illi ad penā q ſe in ſuis arrib^o agnoſci ſu peratū. Adg^o at noſter nos docuit v^o p ma liſ bona reddam^o. Dixit at simo. Scitote voſ petre et paulē n vobis pñg^o qd cupiſ ut martyrio voſ digner coronare. Quid re rūt. Et dueiat nob^o qd cupi^o. ubi at nūqz bñ ſit. qz qcuqz loqris mēuria. Tūc simon vait ſcñis marcell^o iuit ad domū marcelli diſſe pulter. ligauitqz maxumū canē ad oſtū do m^o et dñcēs. Hūc videbo ſi petr^o q ad te ves mre pſuevit igredi poſit. Idoſt paululu ve nit petr^o et ſcño ſigno crucis canē ſoluit. Car nis at oib^o alijs blād^o. ſolū simonē pſeqbat. Qui apprehendens eum ad terram ſubris ſe deiecit. et eum ſtrangulare volebat. Accu rens aut petrus cam clamauit ne ei noceret Et canis qdem corpus e^o non leſit. ſz veſtes adeo lacerauit. ut ille nudus poſitus rema neret. Ido pulus aut et maxime pueri cum cane i adu poſt eum cucurrerūt donec illū qſi lupū de ciuitate fugarent. Cui obpbui pudorē nō ferēs p amuz nūqz comparuit

De sancto Petro aplo

Marcellus ait h' miracula vides deinceps petro adbeſit. Iſdoſea ait ſimō redies itez i ne: romis amicitia eſt recepta. Simon igitur ut reſert leo iplm ouocauit. et ſe a galileis grauit offenſus pſtuit. et iō vbi quā tueri ſolebat ſe deſerere velle dixit. et diē ſtatuerē q in celū deberet aſcēde q nō dignabatur i tris ampli⁹ habuare. Statuto igitur die turri excelsam. v' ſm linū capitolii aſcēdit. et inde ſe deſcēdens coronat⁹ lauro volare cepit. Dixit autē paul⁹ ad petr⁹. Aſcēdit eſt orare. et tuū eſt impare. B' itq; nero. Gerax eſt h' bō. vos autē ſeductores eſtis. Petr⁹ autē dixit ad paulū. Iſdaule erige caput et vide. Cūq; eleuaſſet caput et vidit ſet ſimonē volantē dixit ad petr⁹. Iſdēte quid ceſſas. pſice qd cepiſti. iā enī vocat nos dñs. Tūc petr⁹ ait. Domine vos angeli ſatibane q eu in aera ſeruaſ p dñm noſtrū. i m xpm vt ipm ampli⁹ nō ſeruaſ. ſz corruere dimittant. Et iunuo dimiſſus corruit. et ſfracus ceruicibus expirauit. Audies hoc nero. tale virū ſepoſiſſe doluit. Virūq; aplis. Suſpecto aio me feciſtis. pſtea malo exēplo vos pſdā. Hec Leo. B' dūq; eos i manib⁹ paulini v' r' clarifiſſim. et paulin⁹ iradiſit eos in cuſto: dia mamerum ſub cura milium pceſſi et marmanū. Quos milites petr⁹ ad fidē puertū. Uñ carcerē aperuerunt et eos liberos dimiſerunt. Quappē paulin⁹ p⁹ paſſionē aplōnū pceſſum et marmanū accerſiuit. Et cōper: to q xpm eſſent uſſu neronis capite ceſiſe. Rogabāt ergo frēs petr⁹ vt inde diſcederet. Et cū diſcedere nollet. iādē vici⁹ pſibus abſceſſit. Et cū veniſſet ad ponā vt leo et lin⁹ teſtānt ad locū vbi nūc d' ſcā maria ad paſſ⁹ vidit xpm ſibi occurrentē et ait. Dñe q vadis. Qui rñdit. Venio romā itez crucifiſ. Cui petr⁹. Dñe itez crucifiſ. Cui dñs. Enaz. Iſder⁹ vō ait. Ergo dñe reuertar vt tecum crucifiſ. Iſis dñs dñs vidēte petro et la: crimāte i celū aſcēdit. Qd cū de ſua paſſiōe dictū intelligeret rediit. Cūq; hoc frīb⁹ reu: liſſet. a miſtris neronis caput. et pſecto a gēpe pñat. Factaq; eſt ei⁹ facies ſic ſol. vt ait. Li n⁹. Cui dixit. Tu ne es ille q in plebīb⁹ et mu hercul⁹ q a iho: v' o: ſepas gl'ias. Quē

apluſ increpās dicebat ſe i cruce dñi gl'iat. Tūc petr⁹ itaq; alienigena uſſ⁹ eſt crucifiſ. paul⁹ vō qz cūſ erat roman⁹ uſſus eſt capite crucifiſ. De hac autē ſinia i ipſos data diē dyo. i eplā ad thimothēū. I morte pauli iſ vba. Q' ſrat m' i thimothēū ſi viduſſes ago nes pſūmationis ipſoz deſeculſes qdē p' triti cia et dolore. Quis nō ſleret illa hora qn pcep tū ſine egreſſū i eos eſt vt petr⁹. ſ. crucifiſ. et paul⁹ decollaret. Quiduſſes it' turbas gēn lūi et iudeoz p'cunētes eos et expūētes i fa ci es eoz. Adueniēte autē tribili tpe pſūmationis ipſoz cū ſeparent ab inuicē ligauerit colūnas mōi. nō vñq; abſq; fratz gemitu et planctu. Tūc inq; paul⁹ petro. Iſdar' tecū ſubamēnū ecclīaz et paſto: ouū et agnoz xpi. petr⁹ autē ad paulū ait. Vade i pace p'dicator bonoz mo: mediator et dux ſalutis iuſtoz. Cū autē dōgaſſent eos ab inuicē. ſecut⁹ ſū magiſtrū meū. nō ei in eoſ vico occiderūt eos. Iſec d'io nyſi⁹. Petr⁹ autē vt leo et marcell⁹ teſtānt. dū veniſſet ad crucē ait. Quoniam dñs me⁹ de celo ad trā deſcēdit recta cruce ſublimat⁹ eſt. Aſcē autē quē de terra ad celū vocare dignū crux mea caput meū i terra d' oſtendere. et pe des ad celū dirigere. Ego q nō ſum dign⁹ uia i cruce eē vt dñs me⁹. cruce meā girare et capi te dimiſſo me crucifiſ. Tūc illi cruce per: terūt et pedes ſurſum. man⁹ autē deoſ ſi fixerūt. Tūc ipl⁹ ſurore replet⁹ volebat neronē et pſectū occide et aplm liberare. Qui eos ro gant ne paſſiōz ſuā ipe dire deberet. Dñs autē vt ait. Egeſipp⁹ et lin⁹ aperuit oculos eoz qui ibi ſtebāt. et viderūt anglos ſtātes cū corōis de florib⁹ roſoz et lilioz et petr⁹ in cruce ſtātes cū eis. et libz a xpo accipientē. et ea vba q loq batur ibi legentē. Tūc petr⁹ vt teſtatur idem Egeſippus de cruce dicere cepit. Te domine imitare optau. ſz rect⁹ crucifiſ nō vſurpau. Tu ſemp rectus excelsus et altus. Iſos pmi hominis filij qui caput ſuū dimerſit in trāz cū ſu lapſum ſignificat ſpecies generatiōis humane. ſic enim naſcūmur vt pmi in terrāz videamur effundi. Aſutata qz cōdūio ē vt hoc putet mūdus de xpi. qd ſtat eē ſimilitz Tu dñe mibi omnia ea. totum quod es iſ

De sancto Petro aplo

inbitonū. et nihil aliud nisi tu solus. Grās ubi
ago spū toto q̄ uiuo. q̄ intelligo. q̄ interpello.
Ubi due aliter ostīgunt. q̄ rectus noluit
crucifigi. Adēlqz petr⁹ q̄ fides glām suā
vidissent. grās agēs et dō fideles cōmēdāns
spūm emisit. Tūc marcell⁹ et apul⁹ frēs et di
scipuli ei⁹ dō cruce eū deposuerūt. et diuersi cō
diētes a romanib⁹ sepelierūt. Ili⁹. in li. d. or
tu et obitu scōz sic aut. Iste petr⁹ p⁹ qz atbiocē
nā fundauit ecclīaz sibi claudio cesare. Si
monē magū romā pgit. ubiqz pōcās euāge
liū. xpi. anis eiusdē vrbis pontificatū tenuit.
Xxxvj. āt āno a passiōe dñi a nerōe deorsus
ut ipse voluit crucifig⁹ ē. Iste Ili⁹. In ipā āt
die petr⁹ et paul⁹ dionisio apparuerūt. h̄z quipe
qui i pōcā eplā i h̄ vba. Quēde miraculū. vi
de pōcā frāt mīthumorbee diei victimatō
nis ipoz. Ili⁹ pōcā sui ipse separatōis ipozum
Ili⁹ mortem āt illoz vidi eos iuicē māu ad
manū irrātes portas vrbis et duos vestes lu
mīosutans. l. veste luis. et coronis claritans et
lucis ornatos. Ili⁹ dō. Ili⁹. Nero āt ipun⁹
nō exiit. h̄z p̄ scelere et alijs q̄ p̄misit māu p
p̄ia se pemit. Quoz scelez h̄ aliq̄ breuē in se
ram⁹. Tūc seneca m̄gr su⁹ ut i qdā bylto
ria h̄z apocryfa legūt. pōcā mercede labonf
sui spectaret. iussu nero ipm eligē in c⁹ arbo
ris ramo suspēdū affectaret. dicēs q̄ hoc p
mū labonf sui ab eo receptur⁹ ē. Tūc autē
seneca requireret vñ hoc mortis supplicū me
ruiss̄. acutū gladiū sup e⁹ vñcē crebro vibra
ri fecit. Seneca āt nutu capitis minā gladio
cedebat. vebemēter timens p̄citari mortis
p̄cō. Cui nero ait. Ili⁹ gr̄ ut qd nutu capitis
minā gladio cedis. Cui seneca r̄ndit. Ili⁹
sū. et iō mortē vereor et iūu⁹ morior. Cui Ili⁹
ro ait. Sic ego adhuc te mēto. ut puer me
tūere p̄ueni. Quare te viuēte q̄ere nō potes
ro viuere. Dixitqz seneca. Si me mori neces
se est salte mibi p̄cede ut qd voluero eligam
gen⁹ mortis. Cui nero. Festin⁹ eligas tātu
mori ne differas. Tūc seneca balneo in aq̄
facto i vitroqz brachio sibi minui fecit. et sic ni
mio sanḡis fluxu ibidē vitā finiuit. et sic qdā
p̄lagio seneca nomē hūi q̄li se necās. q̄a qd
am mō h̄z coact⁹ māu p̄p̄ia se necauit. Ili⁹

seneca duos frēs habuisse legūt. vñ⁹ fuit in li
us gallio declamator egregi⁹ q̄ manup̄p̄ia
se pemit. ali⁹ mela p̄f lucani poete. Qui lu
can⁹ iussu neronis incisiōe venaz obussē le
git. Rursus nero nefaria mēns vefania
duct⁹ ut i eadē h̄storia apocryfa repit mairē
occidi et scindi iussit ut videret q̄lū ei⁹ vñ fo
uebat. Ili⁹ b̄sica vñ eū dñm p̄dūe arguen
tes dicebat. Jura negat et p̄ba ap̄b̄bz ut fili⁹
m̄rē necet. q̄ ipm cū tāto dolore pepit. et cū
tāto labore et solitudine enutrit. q̄b⁹ nero.
Facias me puero ipgnari et p̄ea pere. ut
q̄n⁹ dolor m̄ri mee fuerit possim scire. Ili⁹
insup volūtate p̄cēdi p̄cepit. eo q̄ p̄ vñcē trā
siesqz dā m̄liere parietē vociferatē audierat
Dicit ei. Ili⁹ ē possibile qd nature p̄riū est
necē scibile qd rōmī nō est p̄sentanti. Dixit
ergo eis nero. Ili⁹ me feceris impgnari et
pere. oēs vos faciam crudeli morte interire
Tūc illi cū ipononātes ranā sibi occulte ad
bibēdū dedrūt. et ea arificio suo i ei⁹ vñcē ex
crescere fecerūt. Et subito vñcē ei⁹ natē p̄na
nō sustinēs iumuit. ita ut nero se puero q̄u
dū estimaret. Faciebātqz sibi suare diēti q̄
lē nūriēde rane nouerāt puenire. dicēs q̄
p̄p̄ p̄cēti talia eū obfuarē op̄ier. Tūc dem
nimio dolore vñcē medicis ait. Accelerate
ipsos p̄. q̄ lāguore parietē vix anhelū h̄o
respiradi. Tūc ipm ad vomitū ipotione au
erūt. et ranā visu terribile h̄ionib⁹ infectam et
sanḡine edidit cruentatā. Respiciēsqz Ili⁹
p̄u suū ipm abhorruit. et mirabat ad dō mon
struosū. Dixērūt āt q̄ tā mōstruosum et de
formē fecit. p̄ulerūt ex eo q̄ t̄p̄u ap̄p̄ noluerūt
expectare. Et ait. Si uine talē de m̄ris egress⁹
lanbul. Et illi. Eū. Ili⁹ p̄cepit ḡ ut fecit suū
aleret. et testudinē la p̄dū suandus icluderet
Ili⁹ āt i cronias n̄ leguntur h̄z apocryfa sūt.
De mō mirat⁹ q̄l et q̄nta fuerit succēssio
troie. romā p̄ septē dies et noctes succēdit fecit
Qd ex alūssima turri p̄spectās. leratqz flā
me pulcritudine nurgido habitu helyadaz
decātabat. Ili⁹ sic habet in cronias rebus
aureis p̄scabat. cantib⁹ intēdebat ita ut oēs
cubantissas et tragedos suparet. Tūc i vñcē
re duxit. ip̄ea viro ut p̄xor acceptus est. ut ait

De sancto Petro apostolo

oro sua. Romani vō ei⁹ vesanti vltari⁹ nō
ferētes in eū ipetū fecerūt vñ extra ciuitatē
psecuti sūt. Qui vidēs q̄uē ad eū posset fuisse
dēni mo: sibi⁹ erat ciuitas. sēp mediū palo trā
fuit. tali morte vñ finit. Alibi tñ legi⁹ q̄
a lupis deuorati sūt. Bedētes igr̄ romani
ranā i testudie latrāte inuenerūt. et ipaz extra
ciuitatē piciētes cōbulerūt. Vñ et pailla ci
uitatis vt aliq̄ dicit vñbi lauerat rana latera
nis a latere rana nomē accepit. Itē Pe
scū corneliū pape greci fideles ap̄lorū corpa
furati ead̄ alporabat. Sēp demōdes in idoli
babuātes diuina coacti vñte clamabāt. Vñ
romāi succurrere q̄ dū vñ auferūt. Qua
pp̄ fidelib⁹ intelligēb⁹ d̄ aplis. gēlib⁹ vō
de suis dijs mltitudo adunata fidelū et infi
delū illos psequit. vñ greci timētes apud ca
thacubas ap̄lorū corpa i putiū pcecerūt. s; a
fidelib⁹ in d̄ p̄ modū se extraxit. Grego. in
in registro di. q̄ tāta eos visonitui atz ful
guris truit ac dispsit. vñ ea ap̄ cathacubas
dimittet. S; cū dubitaret q̄ ossa eēnt. b. pe
tri. et q̄ b. pauli. orātib⁹ fidelib⁹ neuimis inli
stētib⁹ d̄ celo eis rñsū ē. Aliaiora ossa sūt p̄
catoris. miora vō piscatoris. Et sic ossa ab i
uicē sepauerūt. et iussu eccl̄ias q̄s cuilibz edifi
cauerāt posuerūt. Ellij vō dicit q̄ siluesti pa
pa volēs eccl̄ias psecrare tā māg q̄z pua os
sa i lāce lūma reuerēna pōbauer. et medietatē
in vna eccl̄ia et medietatē in alia collocauit

Refert gre. in dialogo q̄m eccl̄ia sci petri
vbi cor⁹ ei⁹ req̄scit. vñ qd̄ erat agoniū
noie magne hūilitatis et scitatis erās. Cum
vō qd̄ puella palinca in ei⁹ eccl̄ia pmanēs
manib⁹ repet. et dissoluit renib⁹ et pedibus
cor⁹ p̄trā maret. diuqz a bō petro sanitate
petet. ei p visionē astitit di. Et ad agoniū
mansionariū. et ipse saluū restituit. Cepit
igr̄ illa pccētie loca se huc atqz illuc trahere. et
q̄s eēt agoniū intelligere. Cui repente obuiā
ipe facit est quē q̄rebat. ei⁹ dixit. Ista cor⁹
nuntio: noster beat⁹ petrus ap̄s ad te me mi
sit vt ab infirmitate melibes. Cui illerndū.
Et ab ipso mulla es surge app̄hesaqz et ma
nu ipaz leuauit. Illaqz nullo lāguonis vlti
gio remanere plene sanata fuit. In eodē

q̄s li. aut greg. q̄ gallan⁹ rōe nobilissima pu
ella symachi. filia ac patricij filia marito tra
dita. in vñ annū spacio ei⁹ ē morte viduata
Quā dū ad iterandū thalamū etas et opes
vocatēt. elegit māg spūalib⁹ nuptijs copu
lari dō. in q̄b⁹ a luctu incipit. s; a dēina gau
dia puenit. q̄s carnalib⁹ nuptijs subijci q̄ a
lencia sp̄ incipit et ad finē cū luctu tendunt.
Hui⁹ at cū valde ignea p̄sp̄tio corpis inel
set. ceperūt medici dicere. q̄ nūli ad ap̄lex⁹ vi
ri rediret. calore nimio d̄ naturā barbā habi
tura eēt. Qd̄ uia p̄ faciū ē. S; illa nūbile ex
it⁹ deformitatis rimuit. q̄ interiorē sp̄s ama
uit. Nec verua ē si hī ea sedaret qd̄ a celesti
sp̄o sō n̄ amaret. Abiecio igr̄ sectari habiū
ap̄ eccl̄ias. s. petri. mōasterio se dedit ibiqz
mltis ānis i simplicitate orōib⁹ et elymis dō
fuit. Ad eā cāri placere i māmilla pculsa.
dū aī ē lectū duo cādelabra sp̄ lucerēt. q̄ ve
lutaica lucis. n̄ soluz spūales s; et corpales
tenebras odio hēbat. vidu. b. p. ap̄. it ipa duo
cādelabra aī ē lectū p̄stulit. Que ex amo
re lūmēs audaciā exultant et dicit. Quid ē
dñe me⁹. Dimissa sūt mibi pccā mea. Cui il
le beniḡlismo vultu iclario capite anuit di.
Dimissa. veni. Et illa. Rogo vt soror bñdis
cia vñat meū. Et ille. Ite. s; tal vñat tecū
Qd̄ illa abbatisse indicās die tēia cū illa de
fūcia ē. In eod̄ insup li. gre. ait. qd̄ p̄
sbyr qd̄a magne scitatis ad extrema dedū
tus eēt. cū māg lencia clamare cepit dicēs.
Bñueniūt dñi mei. bñueniunt domini mei
Quid ad rannillū suū vestz dign estis peni
re. Venio. venio. grās ago. grās ago. Cūqz
q̄ astabat q̄b⁹ b̄ diceret interrogaret. ille admi
rādo rñdit. Illūqz cōuenisse s; sc̄os ap̄los
petz et paulū n̄ videns. Cui vō itez vt p̄us re
peteret. sc̄a illa aīa e carne soluta est. Bu
buit at ab aliq̄b⁹ vñ eadē die petrus et paul⁹
passi sūt. Dixerūt at qd̄a q̄ eadē die reuoluto
anno. S; b̄iero. et oēs fere sc̄i q̄ de b̄raciāt
in hoc p̄cordāt q̄ eodē die et āno passi sūt. sic
māifeste enā hēet ex eplā b̄ yonily. et sic dicit
leo vñ mari⁹ fm qd̄a in qd̄az fmone vñ sic
ait. Itō ei sine cā faciū putam⁹ q̄ vna die. in
vñ loco. vñ tñm tolerauere s̄mā. In

De sancto Paulo apostolo

uno die passus est ut ad romam perueniret. uno loco. ne alibi roma desisset. sed uno persecutore ut eque crudelitas videretur. Dies quoque pro merito. locum autem per gratiam. persecutor autem deus decretus est. per virtutem. sed leo. Licet autem eadem die et bona passi sint. non in eodem loco. sed in diversis. Et quod dicitur. leo quod eodem loco passus sit. sed dicitur. ex quoambo rome passus fuerit. De hoc quod dicitur sic scribitur dicitur. Ense coronatus paulus. cruce petrus eodem. Sub duce luceloco. dur Nero roma locus. Item alius. Ense sacrat paulum par lux. dur. vbi. cruce petrus. Licet autem eadem die passus fuerint. ordinavit tamen grege. ut ipsa die specialiter fieret quod ad officium solentur petrus. et in sequenti die commemoratio pauli. Tunc quia ea die fuit dedicata ecclesia. s. petri. quia maior est dignitate. tunc quia peruersio. tunc quia per manum tenuit rome.

LXXXV

De sancto Paulo apostolo.

Julius interpreta

tur ostube. l. osee. seu electum mirabile. l. electio miraculorum. vel paulus a paula quod est reges hebraice. et modicus latine. Per hunc intelligitur sermone prophanus qui habuit paulus per ceteros. Idem est lingua fructuosa. quia ab illico usque ad hierusalem predicavit euangelium. et idcirco ostube. Secundum caritatem viscerosa. quia quod infirmum erat et ego non infirmus. et in die osee. os. s. cordis. id est quod ipse dicit. Os nostrum per ad vos o corinthe. cor nostrum dilatatum est. Tercium est peruersio miraculosa. et in die electum mirabile. quia mirabiliter electus et peruersus est. Quartum est manus operosa et in die electio miraculorum. Magni enim miraculi fuit qui elegit sibi propriis manibus sumptus acquirere et incessanter predicare. Quintum fuit preplanio deliciose. quia per eum usque in tertium celum et in die dominus reges. quia in prelatore exigit reges meos. Sextum est humilitas virtuosus. et in die modicus. De hac nomine paulus tres se opinioniones. Ingenies vult quod si fuerit biominus. et vocatus sit sp. saul et paulus. Rabanus vero vult quod ante dicitur est saul a saule rege superbo. sed per peruersum vocatus est paulus qui puulus a modico. et humilis spiritus. Et in nomine sui interpretando dicebat Ego sum minimus apostolorum. Beda autem vult quod dicitur est paulus a sergio paulo per consule. quod ad

fide peruenit. Passione sancti pauli Linus conscripsit.

Julius apostolus sui peruersione multas persecuciones passus est. Quas beatus bylari breuiter enūerat dicit. Paulus apostolus in philippis vigis cedidit. in carcere ponitur et ligno pedibus affigit. in lustris lapidatur. in ico mo et thessalonica ab impijs plebs. in epheso feris datur. in damasco per spozaz e muro deponitur. in hierusalem ligatur. in cesarea clauditur in crumina. In augustinus in ualiam piculo ducitur. Romam veniens sub nerone iudicatur. et occisus finit. Hec bylari. Et postulatū me gētes accepit. Quando peractū in lustris cre xit. Iuuenē q̄ defenestra ceciderat et exspirauerat suscitauit. et multa alia miracula fecit. Et p̄d multenē in salā vipera manu ei⁹ iua sit sed nihil enī leuit. q̄n poti⁹ in igne ipaz excus sit. Sicut q̄s q̄ oēs q̄ de p̄gene illi⁹ hoīs qui paulū hospicio suscepit nascūt. a venenosis nullaten⁹ ledūt. Tū cū pueri nati sē in cunis eoz p̄es p̄etes ponūt ut p̄bēsi vert eoz n̄s li sint. Inuenit aut aliq̄n q̄ paul⁹ ē minor petro. q̄nq̄ maior q̄nq̄ eqlis. Sed reuera minor dignitate. maior p̄dicatōe. eqlis scititate. Refert baymo q̄ paul⁹ a pullozū canit usq̄ ad q̄ntā horā labor manuū in s̄stebat deinde p̄dicatōi vacabat. ita q̄ plerūq̄ usq̄ ad noctē s̄monē p̄rabebat. Besiduius vero t̄pis comestioni somno et orōi satis necessarius erat. Tū vō venisset romā cū nero non dū ēēt in impio p̄firmat⁹. et enā audies q̄ de lege in deoz et fide xpianoz in paulum et in deos questio v̄iebat. n̄ multū inde curauit. et sic paul⁹ q̄ volebat libere ibat et libere p̄dicabat. Hierony. q̄s in li. de viris illustribus ait. q̄. rrv. anno a passiōe dñi hoc est neronis sc̄do. paul⁹ romā vince⁹ mittit. et p̄ bienniu in libera manēs custodia aduersus indeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euāgelium i occidēis parib⁹ p̄dicauit. Decimo q̄rito vō neronis anno eodem anno et die q̄ crucifig⁹ ē petr⁹. capite trūcat⁹. Hec Hiero.

Eius autē sapia et religio vbiq̄ diuulgebatur. et ab oib⁹ admirabilis habebatur. Alios enā de domo cesaris sibi i amicitia copula

De sancto Paulo apostolo

uit et eos ad xpi fidē puerit. Quedaz ē scri-
pta ei⁹ corā cesare recitata si. et ab oib⁹ mira-
bili cōmēdata. Senat⁹ ē de illo alta nō me-
diocriter sentiebat. Quada vō die dū paul⁹
circa vespas in qdā solario pōicaret qdā in-
ueniens noie patroc⁹ pincerna neronis et sibi
admodū dilect⁹. ut paulū ppter multitudinez
cōmodū audiret fenestram ascendit. et paulu
lū ibi dormitūdo decedēs expirauit. Qd au-
diens nero plūmū de ei⁹ morte doluit. et sta-
tim aliū in ei⁹ officiū ordinauit. Id autē ve-
ro p spūm hoc cognoscēs dixit astantib⁹ ut il-
lucirēt et patrocū cesaris carissimū ad se de-
functū afferret. Quē allatū paulus suscita-
uit. et ad cesarem cū socijs suis misit. Qui cū
de morte ei⁹ lamentaret ecce patroc⁹ viuens
adesse pforib⁹ nūciat. Audiens nero patro-
cū viuū quē paulo ante nouerat mortuū.
plūmū qdē expauit. et eū ad se ingredu recusa-
uit. s; tādē pfluasū aicōz introire pmisit. Cui
nero ait. Patroc⁹ de viuis. Et ille cesar uiuo.
Et nero. Quis fecit viuere. Cui ille. Dñs
ibis pser oim scloz. Frat⁹ nero dixit. Er-
go illerēgit in secta. et resoluet oia regē mōdi.
Cui patroc⁹ claus. Enā cesar. Tūc nero debet
ei alapam dī. Ergo multas illi regi. Cui ille
vntq; milito q; me a mortuis excitauit. Tūc
qñq; militi impatoris q; ei iugis assistebāt.
dixerūt ei. Cur impator pcutis inuenē pau-
dentē et vacit ridentē. Itā et nos illi regi un-
uicissimo militā. Qd audies nero eos re-
clusit in carcerē ut eos nimis torqueret qd an-
nimis dilerat. Tūc oēs xpianos fecit in q-
ri. et oēs sine interrogatōe p tormenta varia
puniri. B Tūc paul⁹ vinc⁹ inf ceteros
anteneronē duc⁹ est. Cui nero. D bō ma-
gnū regis fuus mibi autē vinc⁹ cur milites
meos mibi subtrahes et tibi recolligis. Cui
paul⁹. Itō solū de tuo angulo milites colle-
gis. et enā de obe vniuerso. qbus rex noster
dona talia q nūq; deficiēt et q oēm excludēt
indigentia largiet. Itūc si subiect⁹ esse vo-
lueris salu⁹ eris. q tūc extat potēte ut iudex
oim veniat et mōdi bñ figurā pignem resol-
uat. Itōc audies nero et ira succēsus q; figu-
rā mūdi p ignē paul⁹ dixerat dissoluendaz.

oēs milites xpi iussit igne cremari. paulū ve-
ro tanq; maiestatis rei caput trūcari. Tā-
ta autē xpianoz tūc occisa ē turba. ut ppter o-
man⁹ palacii viute irripet. et seductōes dēu
excitare moliens pclamaret. Itōne modū
cesar ipa occasione p uisione. nostrates sūt
q; pdis. romanū tuent imperiū. Tūmens
impator mutauit edictū. ut null⁹ xpianos
tangeret donec impator de eis plen⁹ iudicaz
Quapropter paulus iterū est reduct⁹ et aspe-
ctui neronis oblat⁹. Quē ut nero vidit ve-
hemētissime exclamauit. Tollite malefici.
decollate impostoz. nec linite viuere crimi-
natoz. p dūte sensuū alienatoz. auferte de su-
perficie terre mentū imitatoz. Ad quem
paul⁹ ait. Itō tpe modico panar. s; viua
et nālē dño ihu xpo. Itō dicit. Auserte ab
eo caput vi me rege suo formoz intelligat q
eū deuici. et videam⁹ si sp viuere valeat Cui
paul⁹. Et scias me post mortē corpis et na-
luer viuere cū mibi caput abscisus fuerit. ut
uiuis tibi apparebo. et tūc cognoscere poteris
q; xps est de⁹ vire et nō mors. Et his dictis
ad locū supplicij ducit. Qui cū duceret di-
xerūt ei tres milites q eū ducebāt. Sic nobis
paulē qd est ille rex vester quē tantū diligis
q p eo magis mori q; viuere eligis. et qlem
inde mercedē habebis. Tūc paulus de re-
gno dei et pena inferni adeo eis pōcauit q
eos ad fidē puerit. Qui cū rogaret eū ut li-
bere abiret q veller ait. Abstī frēs ut fugiam.
Itō ei suz pfug⁹ s; miles xpi legim⁹ Scio
enī q p hanc viā trāsitoria ad viā transibo
eterna. Itōx autē ut fuerit decollat⁹ viri fi-
deles rapiēt corp⁹ meū. Nos autē locū nota-
te et illuc cras mane venite. inueniens enim
iuxta sepulchz meū duos viros orantes. s; z
titū et lucam. Quib⁹ cū dixeris q de causa
vos ad eos misi ipi vos baptizabūt et regni
celestis faciēt pfortes et coheredes. Qd cū
loqueret militi nero duos milites ut videret
si adhuc esset occisus. Et cū eos veller puer-
tere illi dixerūt. Cū mortu⁹ fueris et resurre-
xeris. tūc credem⁹ tibi de his q dicis. Nunc
aut cito veni. et qd meruisti accipe. Cūq; ad
locū passiois duceret i porta hostiis cuidaz

De sancto Paulo apostolo

matrone noie plantille discipule pauli. q̄ fm
dyonisiū alio noie dicebat lemobia. q̄ forte
binomia fuit obuia; dedit. Que flens suis
orōib⁹ se recōmēdare cepit. Cui paul⁹. Na
le plantilla eterne salutis filia. cōmoda mi
hi velū q̄ caput tuū tegis. r̄ inde oculos meos
ligabo r̄ p̄ modū tibi restituā illud. Qd̄ dū
sibi traderet iri debāt ei carnifices di. Quid
impostori isti r̄ mago tā p̄ciosū p̄nū tribu
as vt ipm amittas. Cū ergo ad locū passio
nis paul⁹ veniss⁹. ad orientē vsus r̄ manib⁹
in celū extēsis distulisse cū lacrimis patria
voce orauit. et grās egit. Ihs⁹. B̄ualefaciens
frīb⁹ oculos sibi de velo plantille ligauit. r̄ vtz
q̄ genu in trā figens collū extēdit. r̄ sic decol
lat⁹ ē. Al̄dorei caput de corpe eriliēs. Ihs⁹
xps qd̄ sibi in vita tā dulce exuit. r̄ tam cre
bro noiauerat. bebraice clara voce isonuit.
D̄ ei ipm in suis eplis xpm vltimū vltimūq̄
q̄ngēns vici⁹ noiaffe. Deet⁹ at̄ vulnerē in
da lactis vsq̄ in vestimēta militis exiuit. et
postea sanguis efflurit. i aere lux imēsa emi
cuit d̄ corpe odor suauissim⁹ emanauit. E
dyo. at̄ in eplā ad thimotheū d̄ morte pau
li sic di. In hora at̄ illa tristitie plena. frater
mi dilecte dicēte carnifice paulo. collū para.
tūc b. apls suspexit in celū munēs fronte; r̄
pect⁹ suū; signo crucis r̄ dixit. B̄nē mi iesu
xpe i man⁹ tuas cōmēdo spūm meū. Et tūc
absq̄ tristitia r̄ p̄pulsioe extēdit collū suū r̄
suscepit coronā. Ihs⁹ eueniente at̄ carnifice r̄
āputate pauli caput. tūc b̄ssim⁹ in ipso ictu
explicuit velū. r̄ collegit sangnē p̄pū i velo
r̄ ligauit eū r̄ obuoluit r̄ tradidit illi feie. Et
reuerfo militi carnifici dixit lemobia. Ubi
dimisisti magistz meū paulū. B̄ndit miles
Cū socio iacet ibi extra vrbē in valle pugilaz
r̄ velo tuo velata ē facies ei⁹. Ihs⁹ at̄ r̄ndens
ait. Ecce itrauerūt nūc petr⁹ r̄ paul⁹ induit
veste p̄clara r̄ cordas fulgētes lucera diātes
hebāt in capib⁹ suis. Et paulū velū sangnē
cruentanū r̄ mōstrauit eis. Ihs⁹ opt qd̄ opus
mli crediderūt dño et xpiani facit se. Ihs⁹ dyo.
Eudiēs nero q̄ p̄igerant vehemēte exte
muit. r̄ de his oib⁹ cū plis r̄ amicis loq̄ ce
pit. Dū h̄ iūicē loq̄ rent. venit paul⁹ ianua

clausis. r̄ añ cesarē stās ait. Cesar ecce pau
regis eim r̄ iūicē miles. Ut nūc crede q̄ nō
sū mortu⁹ s̄ viu⁹. S̄ tu miser eterna morte
morieris. eo q̄ scios dei iuste iudicis. r̄ his
dictis disparuit. Ihs⁹ autē ex nimio timore
velut amēs effect⁹ qd̄ agēt ignorabat. r̄ sua
su r̄ psilio aicoz patrodū barnabā cū alijs
soluit. r̄ q̄ vellēt libere abire p̄misit. Illivero
militēs. longin⁹ m̄gr militū. r̄ accēt⁹ ad se
pulchrū pauli mane venerūt r̄ duos viros
scz tū r̄ lucā orātes. r̄ in medio eoz paulum
stātē viderūt. Quos tū r̄ lucas vidētes ve
hementē terrā fugē ceperūt. r̄ paul⁹ disparu
it. Illi at̄ p̄ eos clamātes dicebat. Ihs⁹ vt pu
tatis vos p̄seqm̄r. s̄ a vob̄ baptizari volū
m⁹ sic paul⁹ nōb̄ dixit. quē mō vobiscū orā
tē vidim⁹. Ihs⁹ illi audietes reuerfi sūt. r̄ cū
magno gaudio eos baptizauerūt. Caput at̄
pauli in q̄ndā vallē p̄eciū ē. et p̄ multitudinē
alioz q̄ interfecti fuerūt r̄ illuc p̄eciū inuēiri
nō potuit. Legit at̄ in eadē eplā dyo. q̄ cū q̄
daz vice fouea mūdaret. r̄ caput illud pauli
cū alijs purgamētis p̄eciū fuisset. qd̄az pa
stor illud in vga sua lenauit. r̄ in tra caulas
ouū fuit. Uidit at̄ p̄ tres noctes p̄nuas ip
se cū dño suo sup̄ p̄dictū caput lucē ieffabi
lē refulgere. Qd̄ cū cpo r̄ fidelib⁹ nuncian
fuisset dixerūt. Vere h̄c caput pauli. Egres
sus igr cps r̄ vniuersa fidelū multitudo ca
put illd̄ secū detulerūt r̄ in qdā mēsa aurea
illud deponētes illd̄ corpi p̄iūge at̄ceptabāt.
Quib⁹ patriarcha r̄ndit. Ihs⁹ os scūm⁹ q̄ mli
ti fideles oculi sūt. r̄ eoz capita sūt disp̄sa. Cū
dubito caput illud corpi pauli p̄iūgere. S̄
caput h̄ ad pedes corpi ponam⁹. r̄ oipotē
tē dñm exorem⁹. vt si caput suū ē p̄uertatur
corp⁹ r̄ caput p̄iūgat. Qd̄ cū oib⁹ placuiss⁹
caput ipm ad pedes corpi b̄ti pauli posue
rūt. Et ecce cūctis orātib⁹ et stupētib⁹ corp⁹
se v̄it. r̄ in loco suo caput se iūxit. Et sic oēs
dei b̄ndixerūt. r̄ hoc ē caput pauli v̄acit co
gnouerūt. Ihs⁹ dyo. B̄ Refert gregu
ronē. q̄ tpe iustini iunions claruit. q̄ qdaz
desperās laqueū sibi parabat. nomē in pau
li uocās sp̄ dicebat. Eudiua me scie paulē.
Lūc affuit qdā vmbra s̄q̄lida hortās eū ac

De sancto Paulo apostolo

dicēs. Eya bone vir age qđ agas morā ne feceris. Et ille sp̄ parās laqueū dicebat. Bñl sume pa. adiuna me. Expedio iā laqđ affu: it alia vmbra tāqz boīs dicēs illi qđ boies bo: tabat. Fuge mi frime qz pau. aduocat? ad uenit. Lūc s̄ luda vmbra euauit. z hō ad se rediēs z laqueū p̄uicēs p̄uiaz p̄dignā acce: p̄it. Breg. in registro. Ex caribenis b. pauli mltā miracula demōstrāt. z dū mlti parū qđ exclamatura perit. assistit sacerdos cuz lima z aliqb? perētib? ua p̄ute aliqđ de caribenis ipis excunē vt nlla mora sit. Quibusdaz vō perētib? dū p̄ caribēas ipas lima ducit. et tñ vt aliqđ inde exeat nō obunē. In ead qz epla qđ supra dicta est be. Hyonisi? mortem pauli m̄gri sui p̄is v̄bis deploiat di. Quis dabit oculis nostris aqz. z pupillis nostris fontē lacrimarū. vt plorem? die ac nocte lu men eccliaz qđ extinguit est. Quis nō indu: et fletū z gemitū aut nō vestit lugubrib? et mente attonit? nō obstupefecit. Ecce etenim pet? fundamētū eccliaz glā scōr aploza nob̄ recessit. z nos orphanos dereliquit. Isdau lus qz gentiū familiaris z p̄solator pau perz deficit nob̄ z vltim? nō inuenit. Qui fuit pa ter parz doctor doctorūz p̄stor p̄storūm. Ellyssum sapie. fistulā alisonā p̄dicatorem v̄ritatis infangabilē. paulū dico nobilissimū aplm. hic angel? t̄restrius hō celestis imago z silitudo deitatis. et sp̄s deiformis. omēs nos dereliquit. nos inqz inopez indignos in hoc mōdo p̄tempibili z maligno. z ingress? est ad deū suū dñm z amicū. Ideu frater mi thimothee dilecte aie mee. vbi est pater tuus m̄gri z amator. Vñ te vltim? saluabit. Ecce enim orphan? face? es z remansisti solus. iā neqz scribet tibi sua sc̄issima manu di. tibi. Fili carissime. Temibi frāt mi thimothee. Quid hic accidit tristitie z tenebray z dāni. qz orphan? facti sum? Jā nō veniunt ad te eple eius in qb? scriptūz sit. Isdau? modic? fuus iesu xpi. Jā nō scribet de te vltimus ci uirant? dicēs. Suscipite filiū meū dilectūz. Cōpica frater libros p̄pharū z signa super eos. qz neminē habem? interpretem parabo: laz z paradigmātū z eloqz ipoz. Dauid

p̄pha plāgebat filiū suū z dicebat. Te mibi pte filiū. Temibi. Ego aut. Temibi ma gister mi. vere ve mibi. Eimodo defecit z cel sauit p̄curus discipuloz tuoz romaz veni entū z qrenū nos. Jā nemo dicturus est. eam? z videamus doctores nrōs z introge m? eos q̄lū nos regere opozeat ecclias no: bis cōmissas. z interpretabunt nob̄ eloqā do mini nostri iesu xpi z eloqā p̄phay. Etereve bis filijs frāt mi qđ uan sunt p̄ib? sp̄ualib? qbus p̄uat? est grex. Et nobis etiā frāt ve qđ uan sum? m̄gri nostris sp̄ualib? qđ colle gerant intellectu ac sciennā veteris ac noue legis. z colligauerāt in suis eplis. Vbi cur? sus pauli. z labor scōrū p̄dū e? Vbi est os loquens. z lingua p̄ulens. z sp̄s bñplacēs deo suo. Quis nō ploret z v̄ulet. Vñ q̄ me: ruerūt gloriā z honore apud deū. tāqz male factores iradunt in morte. Te mibi qmā in illa hora intui? sum corpus sanctū sangne innocentis cruentatū. Ideu mibi pat mi mas gister z doctor nō quide reus tali morte exti nisti. Nunc ergo qđ bo te q̄rere glā xpianozū z laus fidelū. Quis p̄uiscere fecit vocē tu am. fistula eccliarūz z fistula alisona ple: etrum p̄salterij decacordi. Ecce introisti ad dñm deū tuū quē desiderasti. z toto affectu p̄cupisti. Hierusalē z roma praua amicitia equales facie sunt in malo. Hierlm crucifi: xit dñm nostrū iesum xpm. Roma vō apo stolos ei? interemit. Hierlm aut fuit ei quē crucifixit. Roma aut solēzando glorificat qz interemit. Et nunc frāt mi thimothee qz dilexisti et toto corde desiderabas. paul dico regē z ionathaz. in vita sua nō sūt sepa nec in morte. Erego nō sum sepa? a dño magi stro meo nisi cū separauerūt nos boies pel simi et iniqui. Et sepaio hui? boie nōn erit semp. Vnia eius cognoscat dilectos enā sine hoc qz eloquat q̄ nūc ab eo elongati sunt. In die aut resurrectionis magna iactura eet sepa ab eis. Hec Hyonisi?. Jobānes chrysofro. in li. de lau dib? pauli hūc gliosū aplm multiplicē cōmēdat sic dicens. Vbi bil pro: sus errauit qđ p̄ratū in signe v̄tūti ac pa radisum sp̄ualē pauli aniam nuncupauit.

De sancto Paulo apostolo

Quæ lingua laudib⁹ ei⁹ inueniat equal.
cū omnia q̄ in oib⁹ sē bona aīa sua vna pos
sīdeat. ⁊ ea cūcta plene accumulet nec soluz
hominū s; etiā qd̄ ē aplius angeloz. Nec m̄
decoreticebim⁹ q̄n pot⁹ pauca dicem⁹.
Est enī hoc maximū laudis gen⁹ cū oīdis
copiā vtriusq; sup̄at magnitudo laudat. Sic
q; vinci mltō ē nobis glori⁹ q; sepe vicisse.
vniq; oportum⁹ laudū ei⁹ sumem⁹ exordi
um nisi ab hoc ipso p̄mū. vti oīdam⁹ cū bōa
oīm possidēte. ⁊ Abel obtulit sacrificiū
⁊ inde laudat. s; si pauli hostias adducit in
mediū q̄ntū celus a trā sup̄ior apparet. Si
qd̄ semetipm̄ p̄ dies singulos immolabat.
Quā tñ hostiā duplī offerebat. tñ in corde.
tñ in corpore mortificatōez circūferēs. Nō enī
oues offerebat aut bones. s; seipz duplī im
molabat. neq; bul⁹ p̄ter fuit. s; ē oīdē vniuer
sū studuit offerre q̄ trā ac mare. greciā atq;
barbariā. oēm q; sub sole regionē q̄ volūtas
circūiuit. ex oib⁹ āgelos facies. q̄nimo ip̄os
hoīes q̄ ex dīmōib⁹ in āglōs p̄uebēs. qd̄ hu
ic hostie repiet cōle quas paul⁹ gladio sp̄s
sc̄i immolauit. ⁊ in illo altari qd̄ sup̄ celū loca
tū ē obtulit. S; abel dolo germani p̄cussus
occubuit. paul⁹ vō ab eis infect⁹ ē q̄s ab in
nūeris mal⁹ cupiebat eruere. Chs atē inie
ras tibi oīdas mores. tot vniq; q̄t ē dies v̄
xit. Nō ē sē tñ i archa legi fuisse cū libe
ria. h̄ at mltō seuiore mundāte diluuiō n̄ ar
cham coaptādo cōpaginib⁹ tabularz. s; epi
stolas cōponēdo p̄ tabul⁹. vniuersū oīdē p̄
clitātē ex medijs fluctib⁹ liberauit. Nec autē
archa n̄ in loco circūferē. s; sp̄s oīdē imios
cōp̄bēdit. n̄ bitumie ac pice. s; sp̄s sc̄i ei⁹ ta
bule sūt p̄uncte. Nec suscipiēs pene irrōnabi
lib⁹ aialib⁹ stultiores. imitatores efficit āge
loz. Nō ē q̄ illā vincit archā. q̄ illa comūz
recipiēs comūz rursū emisit. ⁊ inducens lu
pū feritātē ei⁹ mutare nō potuit. Nec vō ac
cipiēs in duos q; suscipiēs fecit colūbas ⁊
excludēs oēs feritātē mālū etudinē sp̄s uiro
duxit. Abraā mirat oēs q; ad dei p̄ceptūz
patriā atq; cōgios reliq̄t. S; quō paulo pos
sit eq̄ri q̄ nō tā mō patriā l̄ cōgios. s; ip̄m
q; mōm reliq̄t imo ē celū ⁊ celus celū. ⁊ s; oīa

xpm̄ suscipiēdo desperit. Un̄ p̄ cūctis istud
solū. i. xpi caritatem requrens neq; p̄ntia. inq̄
neq; fusa. neq; altitudo zc. S; ⁊ abraam in
piculū se tradēs hostib⁹ filiū fr̄is eripuit. Et
paul⁹ v̄t vniuersū oīdē de ip̄a diaboli extra
beret m̄au. innumerabilia picula sustinuit. p̄
p̄s q; morib⁹ maxia; securitatē alijs cōpa
uit. Filiū q; abraā voluit immolare. paul⁹
vō semetipz milies immolauit In isaac pa
ciētiā aliq̄ admirant q̄maz puteos a se sc̄os
obstrui p̄nebat. Et paulus nō puteos cer
nēs lapidib⁹ obrutos. s; p̄p̄m corp⁹ nō solū
sic ille cedebat. s; eos ē a q̄b⁹ p̄nebat in celū
studebat euehere. Quāto ei⁹ apli⁹ obuebat
iste fons tāto maḡ erupebat. ac p̄les a se flu
uios effūdēdo emanabat. De lōganimi
tate atq; patiētia iacob sc̄ptura mirat. Et q̄
nā illa ē tā ad mānina aīa q̄ pauli patiētiāz
posuit imitari. Nec q; ei⁹ septēz ānoz. sed tot⁹
vire fuit p̄ sp̄s p̄tulit xpi. nō aduult⁹ solū
estu diei ⁊ noctis gelu sed septatōes mille p̄
penēs. ⁊ nūc qd̄ vberib⁹. nūc vō lapidib⁹
sc̄issus atq; collisus. ⁊ in certamia vbiq; p̄si
liens. captas oues ex diaboli faucib⁹ abstra
hebat. S; ⁊ ioseph pudicie p̄tute decorat⁹
est. ⁊ ego vereor ne tā ridiculū sit hunc etiam
paulū laudare. q̄ semetipm̄ crucifigēs nō so
lū hūanoz corp⁹z pulcritudines. sed oīa ē
q̄ vident reb⁹ clara ac decora cernebat. quē
admodū nos fauillā cinerēq; aspiciū⁹. qui
q̄i mori⁹ p̄sus ad moriū immobilē p̄mane
bat. Stupet iob oēs hoīes. Et enī aiblera
mirabilia. Et paul⁹ nō mētib⁹ tātu; s; ānis
plūbus in agone p̄durās tā clar⁹ emicuit nō
teste gleba sanie carnis radēs. s; in ip̄i⁹ inel
ligibile os leonis frequent̄ incurrēns et pū
gnās aduersus tēptatōes innumerās oī erat
lapide tolerānoz. Qui nō a tribus ⁊ q̄tuor
amicis. sed a cūctis infidelib⁹. a fr̄ibus etiāz
obprobria sustinebat. Aspuit ab oībus atq;
maledictus. Et illi erat maḡ hospitālitās et
cura pauperz. Sed quā ille curā impēdebat
carne debilib⁹. h̄c iste animis morib⁹
bibeat. Illi⁹ omni adueniēti ap̄iebat do
mus. h̄ vō aīa vniuerso patebat oībi. Et il
le qd̄ ē cū oues ⁊ bones h̄et in nūeros erat

De sancto Paulo apostolo

in paupes liberalis. Hic vobis nihil aliud corpus
suo possides de his sufficientem indigentem mun
strabat. Quod alicubi commemoras necessitan
bus meam et his qui mecum erant ministra
uerunt manus istas. Et et vides aut vulnera se
nos scito iob inferre dolores. Et si pauli
vbera fame carbenas piculaque consideres que
a domesticis ab extraneis ac a cetero patie
bat osbe sollicitudine quam ipse ecclesiis vltio
ne quam per se ad alios singulis perferbat vide
bis quod ei erat saro durior. Et illa et ferrum ac
que adamante firmitate superabat. Que enim il
le corpe bec merte paulus sustinuit. Que o
merore molestior de singulis quibusque laben
bus mesticia plumebat. Unde et iuges ex eo
fontes lacrimarum non diebus solis sed et noctibus
effluerebant. Omnis muliere putante vebemeri
us affligebat in singulis propter quod etiam dice
bat. Filii mei quod uter parituro. Et hoc
se proinde salutem deleri elegit de se. Et hoc
se utique se cum ceteris obtulit pro peccatis
suis. Hoc enim cum pereunibus prope voluit sed ut
alij saluarentur ipse de glorie eternitate decedere. Et
quidem ille per barbam hic diabolo quod die repul
gnabat. Ille pro vna gente iste pro vniuerso or
becerantur non sudore sed sanguine. Iohes
in cibis locustas et mel siluestre sumebat. sed
paulus ita in medio montis strepitum quem ad
modum ille in beremo quere videri est non quod
pastor locustis aut melle siluestri. melo autem
his victu viliori preter est ac necessario quidem
indulget cibo feruente studio predicandi. Et
ille aduersus herodiam apparuit magister
fama et illenon vni aut duos aut tres sed in
numeros et filii posuit propter corripuit. imo
longe illo semore caritatis. Et restat
ut paulus iam angelis comparem in quibus ma
gnifici predicantur quod cum omni cura deo obeduit.
Quod dauid ammirando dicebat. Idcirco vultu
te facies vultu eius. Quid vobis aliud propha
in angelis mirat. Qui facit inquit angelos suos
spiritus et mistros suos igne viuentis. Sed in
paulo possumus inuenire quod velut ignis ac
spiritus totum frax perurit obediens percurrere pur
gavit. sed non celum ista formam et et hoc oino mi
rabile gratia prestat in istis etiam moralis adhuc

carne circūdat. Quanta ergo nos per denatione
dignum sumus cum vno homine bona in se oia agre
gate nec minime quod per eos studeamus imitari
Hoc enim alia est iste forme naturam. nec dissilem
natura aiaz. nec aliter habitus modum. sed in eade
tra eadeque regione sub eisde et legibus nutritur
et moribus. cunctos qui nunc se homines fuerunt aut vi
tute transcedit. Nec vobis illo solus mirabile
est quod per abundantiam deuotionis quodammodo non sensit
dolores pro virtute susceptos. sed et quod virtute ipse
pro mercede persoluit. Illa et nos quod propter eas
proposita mercede certamus quam ille contempsit et
line primo diligebat. Et circa illa que asperitate
sui videtur impedire virtutem cum oia mansuetudine pro
penes quod die cellior. quod die assidue gerat ardenti
or. Et interatus sibi piculis noua specie alacritate
te pergebat. Qui cum sibi morte iam imminente
videret. ad conationem delectationis quod gaudij alu
os provocabat dicens. Haudete et pergeulamini
mibi. Itaque ad perfusionem iurial que obponi
candi studium sustinebat magisque ad honorem
oblectamenta properabat. mors propter quod vite
deliberum appetens paupertatis que opulencie. et
multo alius laboris que alij requiem pro labore.
ac merore magis eligens que alij voluptates stu
diosius pro inuicias et fructuosis ois que alij
aduersus inimicos. vni illi formidandum erat
atque metuendum offensa nimirum dei. nec desir
rabile illi aliud erat nisi placere deo pro. Non
dico autem quod nihil plenum desiderabat. sed nec
aliquid futuro. Non enim mihi diceas
merces. ingentes exercitus pecunias. pui
cias. potestates. hec enim quasi aranearum
fila reputauit. sed ea que promittunt in celis.
et tunc eius ardentem in christo amorem videbis.
Hic siquidem pro illi dilectione non angelorum. non
archangelorum dignitate nec quicquam bonum simile
occupauit. Quod enim erat maius omnibus christi amor
re fruebat. cum hoc enim beatorum ciuium se puta
bat. sine hoc autem neque dominum. neque pri
cipatum locum esse cupiebat. sed cum hac dile
ctione magis esse vltimum. imo etiam ex nu
mero puniorum que sine hac in sumos hono
res et sublimes. Hoc enim erat illi maximum
ac singulare tormentum ab hac caritate disce
dere. hoc illi erat gehenna. hoc solus pena. hoc

De sancto Paulo apostolo

infinita et intoleranda supplicia. Sed perfirmi-
ritate christi. Billi vira. hinc de regnum. hinc per-
sio. hinc bona videbant inuenera. Sic aspicebant in-
uersa quae tunc erat sole herba iam putrefacta co-
tem. Tyrannos vero ac ipsos spiritus furore
velut quodam esse culices estuabat. Nonne vero atque
cruciatibus et mille supplicia quae ludum putabat
esse puerorum dum pro christo aliquid sustineret. De-
corabat ei magis vincit catena quae diademate
coronatur. Et ei coartatur carcere hincbat in ce-
lo. Et clibentibus vicia recipiebat et plura quae alii
brauia diripiunt. et dolores non minus quae prima
diligebat. cum utique ipsos dolores loco duce-
ret primorum propterea ipse esset gratias noxiabat. quoniam
quod nobis sit caritatis hinc illi mariaz piebat volu-
ptate. Nonne vero quod mario videbat. propter quod et di-
cebat. Quis scandalizatur et ego non moror. Etiam si
in merore dicat quod inesse aliquam voluptatem.
Nonne ei quod filiorum moribus pluerant aliquid co-
solationis accipiunt. cum suis flentibus reliquunt. ma-
gisque dolet cum dolore prohibet. Sic et paulus. no-
cte ac die solatio accipiebat ex lacrimis. Nonne
lulus quippe tanto affectu mala propter quod ille desle-
bat alia. Quod admodum ei illi opinari afflic-
ti cum perditos desleret periculis. quod ut illi salui fie-
rent a celorum gloria cupiebat excludi. Nonne salua-
rillos multo acerbius estimabat quae semper
pire. Hunc ergo cui nare per potuit quod copare. cui
ferro. cui adamanti. Quoniam illa aliquid appel-
let aiaz aurea vel magis adamanti. Nonne et oi-
erat adamante formosus. auro gemisque preciosior
et altera quod materia firmare altera super-
bat preciositate. Cuius rei ab alia aia co-
paret. Eaz quod si oino nlli. Si vel auro
adamantis formosus adamanti bono daret
aurum. tunc forte aliquid modo propano est pauli possit
aie pucire. Sed quod ego adamante et aurum ad
silitudinem adduco pauli. Nonne si ex aduer-
so appendas oes et te videb a pre pauli inges-
pob examis. Nonne igitur et oib quod in modo se
pauli dici digore. Si igitur modo deo digore non est
sed fore celum. sed istud quod inuener inferi. Si enim
solu celum sed et quod hinc in cel dei propositum carua-
ti quod non magis dñs quod tanto est benignior pau-
lo quanto malicia bonitas antecellit. innume-
ris celum iudicat digniore. Nonne ei non tantum

diligit de quantum a nobis ipse diligit. sed tanto effu-
sus quanto non primo sufficit explicare. In pa-
radisu quod hinc de rapuit. et i celum tercium suble-
uauit. Nec immerito. Si quod paulus in tra-
dies sic se gerebat in ciuitas quae angelorum societas
te frueret. Nonne visibili adhuc corpori colligatur
illoz perfectio gaudebat. Trans fragilitatem
corporis subdit in illo inferiori supernis virtutibus
apparere certabat. Nonne itaque penam totum do-
cedo puolaunt oib. et velut incorpore labor
res pida quod prepsit. et quoniam celum possides cun-
cta peris trena desperit et itaque cum ipsis iam
corporeis virtutibus deges in gimentis interio-
vigilauit. Et angelus quod sepe diuersas gen-
tura commissa est. sed nullus illoz ita crebitur sibi
ipsum gubernauit ut paulus inuener suz oib
Sic autem aliquis indulgentissimus pat afflicter
ga filium frenes copbe suz. cuius quoniam magis co-
uicis icubusque pullat. tanto est potius mihi et
deslet. ita paulus istis a quod affligebat maior
ra adhibebat fometa pietatis. Nonne sepe
illis quod quoniam verberauerat. et ei sanguine lit-
ebat. lacrimabat et rehementer dolebat. et per
orabat. Frens inquit voluntas quod cordis mei.
zc. Rehementer quod mordebat. ac penitus deseca-
bat. cum eos penitus videt Et ei missi in igne
ferru totum perfectio ignis efficit. sic paulus car-
itate succensus effectus est totus caritas. Qui quod
coistorum modum est pat. ita in amore boz ripos-
eorum imitabat penes. imo ciuitos non carna-
les veremur spuales pres solitudine ac pie-
tate superabat. Dem enim peris hominem do-
exhibere cupiebat. quoniam inuener suum modum ipse
genuisset. sic omnes in regnu dei festinabat in-
ducere. corpus et aiam peris quod diligebat im-
pendes. Nonne iste ignobilis circuferari quod ar-
te exercebat in pellibus tanta virtute progressus est
ut vir. xxx. annorum spacio et romanos et plas-
partibos et medos indos et scias. ethiopes et
saramathas atque saracenos. et oes peris bo-
munu gen sub iugo mitteret vitans. Et sic i
stipulas aut fenu ignis immisus. sic oia de-
monu opa suspit. Paulo ei insonante lin-
gua et oi igne rehementer irruente cedebat oia
atque fugiebat. et demonu cultus et tyrannorum mi-
ne et domesticorum insidie. Adhuc autem sic

De sancto Paulo apostolo

radia solis onēb⁹ et tenebre fugāt et adulte
ri ac fures foueas cōdūt. et latrones recedūt
hoiade ad antra fugiūt. oiaq; lucida effici
unt et clara. dīsup illustrāb⁹ radia sicubi
q; euāgelii dissiminate paulo. fugabat er
ror et vitia remeabat. adūlia et alia dicitur fe
da dīfecerāt. pīsupra se isto ignisapozē pa
leaz vice pēntes. Clara vō int⁹ h⁹ vitia flā
ma surgebat. respēdēs vīz ad celū blūmā
tē pīcedēs ab hīs pōssimū s⁹ bleuata q⁹ eā op
pīmere videbāt. Nec pīcla aut iper⁹ pcelluz
et⁹ ipedire potuerūt. Erroris vō talē pōmo
q⁹ nīlō sibi obīstāte pīnecit ac dīlūit vī dē
nit. Latāt ediuerso vitia stat⁹ q⁹ mīlīs
pūgnat⁹ suscitāt et creāt. Quoniam igit⁹ ita
gen⁹ nost⁹ nobilitatūt dēi sīles studēa⁹ in
nēri. neq; ipossibile istō putē. q⁹ niaz tale illi
q⁹le nob⁹ cor⁹ fuit. talē aīa. tēs cū. dē illi tē
q; formauit. et quē admodū illi⁹ ita ē rōs tu⁹
Et dei dōa i paulo. cognoscere vestimēta
et⁹ tēor demōib⁹ erāt. h⁹ vō apli⁹ admirāda
q⁹ paul⁹ n⁹ cū i pīcla irrueret temeritatis ar
gūi potat. n⁹ cū pīcla fugēt timidiūti. ama
bat ei pīnē vīa ob lucz dōcedi. Et rur⁹ eaz
palde despiciēbat ob pīaz. ad qm illū mōi
pīpē⁹ euererat. Et q; cū vidis paulū pīcu
la fugiēt nō min⁹ illū admireris q; cū se pī
cul gaudet opponere. Et ei h⁹ formidū. ita
illō ē sapie. Et cū videris illū de se ipō aliq⁹ so
nātē. sili⁹ admireris ac si vīdis illū semetipm
despicere. vī ei illō hūilitatē ē. ita istō magm
mutas. Et q; ei merebat loqndo dē se q; ra
cēdo laudari. qmā nīl fecit istō clpabilior
ill⁹ ē q⁹ se ipō pōtune laudare didicerunt.
Ita ei glā⁹ fuit et creditos sibi oēs pīdūl⁹
q; dū se hūilitatē eos extulit. Et pī⁹ tunc
pau. placuit glādo q; alē laudē pīpas ocel
tādo. Itā tū q; q; pīuit cū sua merita cēla
ret q; nī iste cū pīdēt. Et itā gnde malū dī seip
so gnde aliq⁹ dicere at; mirabile extreme q;
dīnēte ē nīlā imūtere nēitate rez violēt pī
sus laudib⁹ velle dīcorari. Itō h⁹ pī deū loq
idicū ē. s; pōn⁹ ita mē ē. hēi oēs mercedē ena
cuat laborib⁹ sudorib⁹ q; q; suā. Et ei alit⁹ dī se
efferre pīmonē glōsi ē et insolētis selegz iactā
tis. dicere in illa q⁹ pīnē cū tūmō nēcia sē.

fructū amāns et mltior remedia cogitāns ē.
Sicut et fecit pau. q⁹ dū a pseudo capet. in lau
des suas ire pīpuls⁹ ē. marie q⁹ dīgnatē suam
oniderēt. Itō ita ē et maiora celauit. Cēnā
in q⁹ ad vīdēs et re. d. p. c. o. z. c. Tanta paul⁹
tanq; crebra cū dō hīs colloqā q; ita nec pī
pīaz n⁹ apīdēz vīl⁹ hūit. p ea ipē hūilitatē red
debat. Et q⁹ ē plagas memere vī dīscerēt q;
hīn nātāz vī⁹ erat et pīb⁹ pīvolūtātē nī solū
sūp mltos boies. vīz et vī⁹ exāgel erat. Itā
q; vō memere plagas repīdēde dīgnūz sed
plagaz metu aliq⁹ indignū pietate cōmūte
pīpō ei q⁹ plagas tēt qī certamē nī vīcīt ad
mirabilior onidit q; ille q⁹ fūit. Et nec me
rere culpabile ē. s; p merore dicere aut facere
aliq⁹ dēor q⁹ dō displicet. Itā q⁹ fūit paul⁹
onidit. q; i tali nātā vīuēs potuit qdā mō sū
pra nātāz. Q; si morē nūmū nec ipam qdē
recusabat. Itō ei nātāz hīe ifirmuatib⁹ sub
dūā. s; fūit ifirmuatib⁹ crumiosū ē. vī me
rito ille mirabil⁹ habeat q⁹ imbecillitatē nam
re volūtatis vīute supauit. Q; si vīdēs q⁹ dī
cebat mar⁹ a pīmo sepauit. Itā q; recū
fūit pīdīcatōis officio effectū. Et si q; dēz q;
istud suscipit officū nō oēs esse molle aut re
solūti. sed fore et pīcūta robustū. Itā q; enī
aliq; dēz atūngē pīclari b⁹ muneris funcio
nē nīlī par⁹ sū aīaz mīlīes tradere in mōtes
ad dīscrimīa. Qui ei nō tali aīo ē. mltos ali
os suo pīdet exēplo. magis q; vīnē si q; scāt.
sibi q; tūmū vacet. Itō ita gubernatōrē nō ad
bestias dīmicantes. nō ludo gladiatōrē nō ad
stīnatū. nō quēpiā oīno sic ad dīscrimīa at;
mōtes paratū at; dīspōsūt aīaz oēs habere
vīcū qui officū suscipit pīdīcatō. Itā et pī
cula pīfeto maiora. et aduērsarij seuiores nī
vīq; pīsus sili pīdīdē certat. Et lū nāq; in pī
mīo. i supplicio gebēna pīpōnē. hī vō aliq⁹ mē
eos cōmōno fīa ē nōlī hoc delictū putare.
Itō enī cōmoueri malūz est. sed irrōnabilitē
nullogz iusto flagitante negotio cōmoueri
malū ē. Itō ei affectū pīud⁹ nob⁹ creator in
seruit. vī dō mīetēs aīas at; resolutas ab in
ertia atq; delīdia suscitaret. q; si enim gladio
aciem. ita mentū mē ire acūmē iposuit. vī cū
oponēt vīamur. Benīgias autē semp bona

De septem filiis beate felicitatis

est. s. cū illa tps efflagrat. Qñ vñ id n̄ adest
enoz illa victiosa ē. Ita 7 paul⁹ sepe h̄ plus ē
affectu 7 modesto loq̄ntib⁹ melior erat ira
tua. Hoc autē eo erat mirabile. qz cū vinculis
vberib⁹ atq; vulnerib⁹ lōge splendidior erat
diademate purpuraq; fulgētib⁹. Cūq; vin
cius p̄iā vastus pelag⁹ ducebat. ita gaude
bat itaq; in maximū impiū duceret. Postq;
vñ romā ingressus ē. nec ibi stare p̄tē ē. s. in
hispaniā pcurrit. Nec vñ qdēz diē in ocio
passus ē. q̄ceterā fire. s. in p̄dicandi ardore
ip̄o igne ardētoz nec picula timuit nec irri
siones erubuit. Hoc vñ maiora admirandē
dignū ē qz cū tā audax ēēt ac velut ad pugnā
spaccinct⁹. 7 ignē qndā belli aspirās. rursus
placabile atq; flexibile se p̄bebat. Itā se uenit
p̄pon⁹ feruētē p̄ceperūt ut iret ibarūz non
recusauit dixerūt p̄ murū eū oportere depo
ni 7 passus ē. Itur⁹ rei grā ista faciebat. ut p̄
dicatōi diuī n̄ insisteret. 7 cū mltis h̄ credēti
bus irer ad xpm. Et tuebatur p̄fecto ne forte
paup̄ hinc atq; in op̄salutis mltioz abscede
ret. Etey cūq; bī q̄ sub vno pugnant m̄gro
viderit. eo infixa vulnera. fluētē sangnē 7
nec sic ipm hostib⁹ aliqñ cedēre. s. stare forē
hastāq; vibatē. 7 crebris icub⁹ aduersarios
corruere facientē. nec oīno dolori parcentē
maiora absq; dubio iāto duci alacritate sub
dunt. Hoc ita faciū ēi paulo. Vidētes ei il
lū ligatū carib⁹. 7 nihilomin⁹ i carcere p̄
dicantē. vidētes etiā vulneratū 7 itū p̄beran
tes ip̄os smone capientē. maiore p̄fecto si
ducia colligebat idq; significās aut. ita ut p̄les
e fratrib⁹ p̄vidētes in vinculis meis abundanti
auderēt sine timore vñ dei loq̄. Tūc cerno
rē alacritatez 7 ip̄e capiebat ac vehemēt⁹ in
aduersarios ferebat. Sicut ei ignis i diuer
sas plerūq; materias incidēs auget magis
7 incrementa sonit. sic etiā lingua pauli q̄bus
cūq; fuisset ad mota ad se eos p̄tinuo trāsse
rebat. Impugatores qz ei⁹ pabulum spūale
huic efficiebant igni. qz p̄ ipsos euāgelij flā
ma magis excrecebat. Itēc Ebrysostom⁹.

LXXXVI

De septem fratribus qui fuerunt filij be
ate felicitatis.

Septem fratres sue

rūt filij b̄te felicitatis. qz noīa sunt ia
nuari⁹. felix. philip⁹. siluan⁹. alexan
der. vitalis 7 marcialis. Hos oēs cū matre
iussu impatoris anthonij publi⁹ p̄fectus ad
se vocari fecit. Quasi qz mri vñ sui et filioz
suoz miseri deberet. Que ait. Itēq; blādy
cuis tuis potō allia. n̄ frōib⁹ frangi. Secu
ra ei sū d̄spūscio quē h̄eo qz te supabo vna.
7 meli⁹ vincā occisa. Et p̄uersa ad filios ait.
Videte filij i celū. 7 sursum aspice carissimi.
qz ibid⁹ xps nos expectat. Fozit p̄ xpo pug
te. 7 fideles vos i xpi amore exhibete. Qd p̄
fect⁹ audies eā alapis cedi iussit. Cū ḡ mat
filij in fide p̄stāssimū apparerēt. oēs m̄re p̄
dēte 7 p̄forātē diuersis s̄c̄ supplicijs in tempu
Itāc b̄as felicitatē vocat greg. plus qz mar
tyrē. qz septies passa ē in septē filiis. 7 octauo
in corp̄ suo. Greg. in omel. B̄a felicitas q̄
credēdo extitit ancilla xpi. p̄dicādo ēt facta est
marit⁹ xpi. Septē q̄ppe filios sic p̄ ferelinq̄
renuntiat viuos i carne. sic carnales parētes
solēt mēuere ne moruos p̄mināt. Idartu
runt spū q̄s carne peperat ut p̄dicādo pare
ret deo q̄s carne peperat mundo. Filios su
os q̄s carnē suā ē nouerat sine dolore non
potat moriētes vide s̄ erat vis a moris inte
rior q̄ dolore vinceret carnis. Recte ḡ hanc
feminā plus qz martirē dixerim q̄ toties i se
liis est. itā delibranē extincta. Bū ei mult
plex martiriū obtinuit. ip̄a qz martirij pal
maz vicit. Qz 7 amore xpi sola mors sua ei
mune sufficit. Itā s̄ se circa ānos dñi. cr.

LXXXVII

De sancta Theodora.

Theodora nobilis

mlier 7 speciosa ap̄d alexandriā tpe
zenōis impatoris viz h̄bat diuites
actimētē dei. Diabol⁹ at theodore iudens
scitatu. viz qndā diuitē i illi⁹ p̄cupiscētiā in
citauit. Qui eā crebris nuncijs 7 munerib⁹
molestabat. ut assensum sibi p̄beret. S̄ illa
nūcios respuebat. 7 munera p̄nebat. Intā
tū aut eā molestabat. qz ip̄a q̄etes habere nō

De sancta Theodora

pmittet. et pene deficere videt. Tade qndā
magā ad eā misit. q̄ eā vt vni illi miseret
sibi qz plerit plimū bonabat. Que cū di-
ceret se corāz oculi dei cūcta cernēis tā gnde
peccatū nūqz cōmūtē. malefica adiūit. q̄
q̄d i die fit h̄ vtiqz dā scit et videt. q̄cōdāt ad
uelpascēte et occidēte sole cōmūtē dā mīe
iūet. Dicitqz puella malefica. Hūq̄d vūatē
dicas. Et illa. Enā dico vūatē. Decepta pu-
ella vbi malefica dicit. vt aduelpascēte die
vūz ad se pēre facerz. et volūtatē suā adiple-
ret. Qd cū viro retulisset. ille vehementer exul-
tās hora q̄ p̄ierat ad eā vēr fecitqz acubu-
it et abscessit. Theodora at ad seipāz rediēs
amarissime flebat et facē suā pcunebat di-
cēs. Hēu heu me. p̄diciaz meā. d̄struxit as-
pectū decoris mei. Quid atē domū rediēs. et
proxi suā sic d̄solatā et meretrix videt. cāz tū ne-
scis eā d̄solari nūebat. h̄ illa nllāz d̄solatōez
pape volebat. Nāe at scō q̄d dāz mōasteri-
ūz mōialū adiit. et abbas illāz mērogauit an
dā q̄d dā gūe delictū q̄d die aduelpascēte cō-
miserat scire possit. Cui illa. Hūil dō absco-
di p̄t. d̄scit et videt q̄d sit q̄cūqz hora il-
lud cōmūtāt. Que fies amare dicit. Da mi-
hi libz scū euāgē. vt fornar mēmēpāz. Alpe-
riēs reput. Qd sc̄p̄i sc̄p̄i. Rediēs ḡ domū
dū q̄d die vir su⁹ abesset cōmā suā p̄cidit ve-
stimenta viri assumēs ad q̄d dā mōasterium
mōachoz q̄d p̄. viii. miliaria distabat festi-
nauit. et vt ibi cū monachis recipet penit. et
q̄d penit ip̄erant. Nūrogata de noie dicit
se theodorū nūcupari. Illa vō officia omia
hūil faciebat. et ei⁹ fuuū oib⁹ gūi fuit. Id⁹
aliqz ḡ ānos abbas h̄m theodori vocauit.
et vt boues pūget et oleū de ciuitate afferret
p̄cepit. Quid at ei⁹ plimū flebat nūmens ne cū
viro altero recessisset. Et ecce angel⁹ dñi sibi
dixit. Surge manet ista i via martyri p̄tri
apli. et q̄ tibi obuiauerit ip̄a tua pro: e. Quo
facto theodora cū camelis vēr. et vūz suū vi-
dēs et recognoscēs iura se dicit. Hēu me vir-
bone me⁹ q̄z tūz laborio p̄ eripiar a pctō q̄d
feci in te. Cū at appropinquāz salutaui eū di-
cēs. Haud eas dñe me⁹. Ille at eā penit⁹ nō
cognouit. Sed cū diuissime expectaret. et se

deceptū clamaret. scia ē por ad eū di. Ille q̄
te beri mane salutaui pro: tua erat. B
Tate at scitans fuit brā theodora vt multa
miracula faceret. Nā et boies a bestia lacerā-
tū eripuit suis p̄ab⁹ suscitauit. Ip̄az qz be-
stia infecuta maledixit. q̄ subito mortua cor-
ruit. Diabol⁹ at scitātē suā ferre nō valens
eū appuit di. Nēderet p̄ oib⁹ et aduēsa. re-
liq̄st vūz tūū vt huc venires et me p̄tēneres.
Hēu vīntes meas tremēdas i te suscitabo p̄
lū. et si te n̄ fecero crucifixū negare. n̄ dicas qz
ego sū. Ip̄a at signū crucis sibi edidit. et p̄n⁹
dñm euauit. Quadā vice cū d̄citate cū ca-
mel⁹ rediret. et i q̄dā loco hospitata fuisset. pu-
ella q̄dā nocte ad eā vēr dicebat. Dormi meciū
Que cū respueret iur ad alterz q̄ i eod̄ loco
iacebat. Cū at ei⁹ venē iurmuisset. et de q̄ p̄ce-
pisset mērogata fuisset. ait. Nō dach⁹ ille the-
odor⁹ dormi meciū. Nā iū ḡr p̄uēz ad ab-
batē mōasteriū trāsmiserat. Qui cū theodorū
increparet et ille sibi idūlgere p̄tēt. scapulis
suis puerū iposuit. et mōasterio p̄iecit. Il-
la at abiecta. p̄ septē ānos extra mōasteriūz
māsit. de la cie pecoz ifantē nutriuit. Diabo-
lus at tāte ei⁹ patie iudēs in sp̄m viri sui se-
trāfigurauit. et qz dicit. Quid hic agis dñe
mea. Ecce lagueo p̄tēn⁹ aliqz d̄solatōz rea-
pio. Veni ergo lux mea. q̄ si cū viro alio ia-
cuih̄ n̄ abūndulgeo. Et illa credēs vūz suū
esse dicit ad illū. Hūqz apl⁹ recuz manebo.
q̄ fili⁹ ioh̄is milis iacuit meciū. et volo agē
p̄nāz de eo q̄d in te peccauit. Et cum orasset
statim euauit. et demonem fuisse agnouit.
Alia itez die diabol⁹ voluit eāz trere. Nā
in silitudie feraz tribulū demones ad eā ve-
nerūt. et vir quidā instigās eas dicebat. Co-
medite meretricē hāc. Illa aut orauit et eua-
nuerūt. Alia vice multitudo militū venie-
bat. quā p̄nceps p̄cedebat. et eū ceteri adora-
bāt. Dixeruntqz milites theodora. Surge
ad ora p̄ncipē nostz. Querēdū. Dñm deū
adoro. Qd cū p̄ncipi nūciatū fuisset. iussit
eam adduci et tortorētis affici. vt mortua
putaret. Et postmodūz oīsturba euauit.
Alia itez vice vidit ibide auz multū. q̄ si
gnans se illud refugit. et deo se recōmēdauit

De sancta Margaretha

Altera et vice videtur quidam ferentem canistrum
plenum omnium genere ciborum et dicens sibi. Dicit pri-
nceps qui te cecidit. Tolle comedere. quia nescies fe-
cit. Illa autem se ligavit et perit euanuit. Et o-
pletis autem septem annis abbas patiens et considerans
eam reconciliavit. et cum puero suo in monasterium in-
troduxit. Abi cum duos per modum annos lauda-
bilitate pergeret. puer accepit et secum illum in cella
sua clausit. Et cum abbas revelatum fuisset mi-
sit quidam monachos qui diligenter auscultaret quod
nam cum eo loqueretur. Illa autem puerum aperit et deo-
sculas dicit. Fili mi dulcissime ipse vite mee
pater. Relinque deo. ipsum patrem adiutorem habes
as. Fili dulcissime ieiunius et orationibus insistas.
et fratribus suis duces fuit. Et hoc dicens spiritus tra-
didit. et in domino felicitate obdormiuit. circa annos
domini. cccc. lxx. Et puer cernens plimum flere ce-
pit. In ipsa autem nocte visio abbatum monaste-
rii monstrata est in hoc modo. In apertis marie pa-
bat. et videbatur ordines angelorum et prophetarum et mar-
tyrum et omnium sanctorum. Et ecce in medio eorum multum so-
la gloria ineffabili circumdata. et venit usque ad nup-
tias. et sedit super lectum et omnes astantes adorabant
eam. Et ecce vox dicens. Hic est abbas theodosius qui
falsum de puero accusat. Et septem tempora super eas
mutata sunt. castigata est ei. quia cubile viri sui co-
inquinavit. Excitatus autem abbas perit cum fratribus ad
cellam et viuit et ea iam defuncta inuenerunt. Et iurantes
et disceptantes ipse eam fecit iuenerunt. Adhuc
quia abbas prope puellam eam infamauerat. ad-
iuravit illi. Vir filie tue mortuus est. Et auferes ve-
lumen in mittere esse cognouit. Factus est igitur tri-
mor magnus super omnes qui haudierunt. Angelus autem
domini abbas locutus est. Surge velociter equum com-
pede et vadis in civitatem. et si quis tibi obuiaverit as-
sume et tecum adduc. Qui dum pergeret. quidam vir
curreres sibi obuiavit. Quem cum abbas intro-
garet pergit. ille ait. Mulier mea mortua est et
vado videre eam. Et assumpsit abbas virum theodo-
re i equum. et venientes plimum fleverunt. et ipse cum
multis laudibus sepelivit. Vir autem et cellam pro-
ris sue theodoro accepit. et ibi permanens iacob
in domino obdormiuit. Huius autem theodo. nutritorem
sequens omni morum honestate pollebat. ita quod mor-
tuo abbate monasterium abbas ipse unanimiter
electus est.

LXXXVIII

De sancta Margaretha.

Margaretha dicitur

quia quidam preciosa gemma quae marga-
rura vocatur. quia gemma est candida pura
et virgula. Sic etiam margaretha fuit candida
per virginitatem. pura per humilitatem. virgula per mira-
culorum operum. unde ait in libro lapidum de ecclesia sancti
guis effusione. et cordis passionem. et ad spiritus
prophetas. Sic etiam margaretha habuit vir-
tutem per effusionem sui sanguinis per constantiam. quoniam
suo martirio constantissima eruit. pro cordis
passione. id est demonis temptationibus per victoriam quoniam
ipsa diabolum superavit. Et ad spiritus prophetas
per doctrinam. quia per suam doctrinam multorum animas
proferavit et ad fidem christi pervertit. Cuius legenda
theodosius vir eruditus scripsit.

Margaretha de civitate antiochie
filia fuit theodosii genituli patriar-
che. Hec nutritrix traditur et ad adulam

etate veniens baptizata. et prope herosa per pluri-
mum habebat. Quadam igitur die dum iam annorum
attingisset. et cum alijs virginibus oves nutritrix cu-
stodiret. profectus olim inde transitum faciens
puellam tam speciosam considerans. mor in eius
amore exarsit. et pueros ad eam percurrere misi-
t. Ite et eam compellere. ut si libera esset mibi
in uxorem accipiam. si ancilla esset mibi in cubi-
na habeam. Cui ergo esset fuisset aspectu prece-
pta eam de genere suo ac nomine et religionem requi-
sit. Illa autem respondit se genere nobile. nomine
margaretham. ac religionem christianam. Cui pre-
catus. Duo prima tibi recte conveniunt. quia nobis
habebis. et pulcherrima margarita comprobabitur
ris. sed tertium tibi non convenit ut puellam pul-
cra et nobilis deum habeat crucifixum. Cui illa
unde scis christum fuisse crucifixum. Et ille. Ex li-
bris christianorum. Cui margaretha. Cui igitur
legatur pena christi gloria. quia per crucem et per stratum
vnum credamus et alter denegemus. Cui autem mar-
garetha cum sponte crucifixum fuisse per preceptum
nostri assereret. sed nunc enim in eternum vivere asserima-
ret. iratus profectus eam in carcerem muniussit. Se-
quenti autem die eam ad se vocari fecit. et quod dixit
etiam puella misere per pulchritudinem tue. et
deos nostros adorare tibi benesit. Cui illa.

De sancta Margaretha

Illū ad ora quē ira premisit, mare formi-
dat. et oēs creaturæ timēt. Cui pfectus. Illū mi-
hi pscuas corp⁹ tuū faciā lamari. Cui mar-
garetha. Xps i morte semēp m p me tradi-
dit et iō p pmo mon desiderio. Lūc pfectus iul-
lit eā i eculeū suspēdit. et iā crudeli pmo vgis
deide pectimib⁹ ferreis vsqz ad nudatōz os-
sū lamari. q sangs dei corp⁹ iāqz de fonte
purissimo emanauit. Flebat at q ibi aderat
et dicebat. O margaretha vnde dte dolem⁹ qz
corp⁹ tuū iā crudeli lamari pscipim⁹. Qd
lē amisti pulchritudinē ppter iā i credulitatē
Lūc nūc salte cred vt viuas. Quib⁹ illa. O
mali piliarij recedite a buie. h carnis cru-
cians eā iē saluatio. Dm qz ad pfectū. Im
pudēs canis et isanabilis leo. i carnē pīatēz
bēs iāqz xps refuat. Idrefect⁹ at facie cla-
mide opiebat nec tantā sanguis effusione
videre potat. Deide eā deponit fecit et eā car-
ceres recludi iussit. et mira ibi claritas fulsit.
Abi dū cēt orauit dīm vt inimicū q secum
pugē sibi visibiliter dīmōstraret. Et ecce dra-
co immanissim⁹ ibide apparuit. Qui dū eam
deuoratur⁹ ipetēt lignūz crucis edidit et ille
evanuit. Vt dū alibi legit os sup caput ei⁹
ponēs. et linguā sup calcanēū porrigēs eā p-
tin⁹ deglutit. S; dū eā abfobere velle lū-
gno crucis semunuit. et iō draco iūte cru-
cis crepuit. et vgo illesa exiit. Istō at qd dē
de draconis deuoratōe et ip⁹ crepatōe apo-
crissi et frivoliū reputat. Et Diabol⁹ iter
vt eam decipe possit i spēm boīse mutauit.
Quē vidēs i oīdēs se dedit. et dū surrexisset
diabol⁹ ad eam accessit et manū tenēs dixit.
Sufficiat tibi q fecisti. iā nūc cessa d mea p-
sona. Illa at ei p caput apprebēdit et sub se
ad terrā deiecit. et sup cervicē ei⁹ dēz pedē
posuit et dixit. Si uenire supbe dē dō sub pe-
dib⁹ fēie. Dē dō at clamabat. O bīa marga-
retha supar⁹ sū. Si iuuenis me vinceret nō
curasles. ecce a tenera puella supar⁹ sū. et iā
pl⁹ doleo. qz pat tu⁹ et mater tua amica mei
fuerūt. Illa vō eū coegit vt diceret cur venis-
set. Qui se venisse ait vt sibi pscileret qmō-
nūs pscidis obediret. Coegit qz vt diceret
cur xpianos iā multiplē temptaret. Qui re-

spōdit nā tale odiū sibi eē p viros iūdosos.
et qzuis ab eis sepe repellat. tū desiderio se-
ducendi pscipe infest⁹ existit et qz iūdet boī de
felicitate quā ipse amisit. qzuis eā recupare
nō possit ipaz iā alijs auferre pcedit. Id dū
dūqz q salōn infinitā demonū mltitudinē
i qdā vase icludit. Idost mortē suā cū de illo
vase dē dōēs ignē miterēt. et boīes iūdem
magū eē i bēlauz putarēt. vas pcregerūt et
dē dōēs exētes aerē iplēuerūt. Idis dictis
vgo pedem subleuauit et dixit. Fuge miser
Et demon statim euauit. Secura igit est
ficiat. qz q pncipez vicerat. mltz pauldubio
suparet. Seqnta igit die pueniēb⁹ iplis
iudici pīat. et sacrificare pīenēs exiit. cor-
pulsqz sagb⁹ ardēb⁹ aburitāta vt cūcū mi-
rarent quō iā tenera puella tot polz tomē-
ta sustinere. Deinde i vase magno plēo aq
ipaz ligari et poni fecit vt ex penaz cōmuta-
tione cresceret vis doloris. S; subito ira cō-
cūit. et cūcū pīdēbus vgo illesa egredit.
Lūc qnqz milia viroz crediderūt et pnoie
xpi capitale sūaz acceperūt. Idrefect⁹ autē
mene ne alij puererēt. car⁹ bīaz margare-
thaz decollari pcepit. Illa at imperato spa-
cio orandi. p se et suis psecutorib⁹ necnō et p
eius memoriā agēb⁹ et se inuocāb⁹ deuo-
te orauit. addens vt qēqz i pū pīctās se
inuocaret illesam plē emitteret. Factaqz ē
vox de celo qm suis se nouerit peniōb⁹ ex-
audiā. Surgēsqz ab orōe dixit spiculatori
Frater tolle gladiū tuū et pcutē me. Qui p
cūcū caput ei⁹ vno ictu abstulit. et sic mar-
tirij coronā suscepit. Idassa ē aut. xij. kal.
augusti. vt in ei⁹ bīstona inuenit. Ellibi legi-
tur. q. iij. id⁹ iulij. De bac scā vgie sic dic
qdā sanctua. Bīa margaretha fuit timona
dei plena iusticia pōna. religione cōpta. cō-
pūctione pfusa. honestate laudabilis. patē-
tia singularis. nihilqz in ea pīrariū religio-
ni cbristiane inueniebat odiosa pati suo.
dilecta dño iesu xpo.

LXXXIX
De sancto Alexio.
Alexi⁹ dicit ab a

De sancto Alexio

Equid est valde. et levis quod est summo. inde alteri quod
valde in verbo dei robustus.

Alexius fuit filius eusemiani viri no-
bilissimi romanoꝝ. et in aula imperato-
ris primi. Cum tria milia puerorum as-
sisterent. quod omnis aureis cingebant. et vestimen-
tis sericis induebant. Erat autem perfectus eusemianus
valde misericors. et singulis diebus in domo sua
tres menses pauperibus orphans viduas et pugniles
parabat. quibus strenue futebat. et bona nona
ipse cum viris religiosi cibum in amore domini capie-
bat. Cum vero noie a glacies eiusdem religionis
ac propolus erat. Cum autem filium non haberet. ad preces
in suas dominus eius duxit filium. Post quem ipse de
inceps in castitate vivere firmaverit. Tradidit
autem puer libalibus disciplinis. cum omnibus phie ar-
tibus ipse floretet. iam ad puberem etatem venisset
puella sibi in domo ipsa eligi et sibi coniugem
copularet. Venit enim in qua cum sponsa sua suscepit
secreta silena. tunc scilicet inueneris cepit sponsam
suam dei amore instruere. ac ipsam ad virginis
puocare pudorem. Deinde anulum suum aureum
et caput balbeum quod cingebat sibi suam tradidit
dicens. Suscipe et tua dona deo place-
rit et dominus sit in eis. Post hoc de suba sua acci-
piens ad mare discessit. ascendensque occulte na-
uem laodicam usque deuenit. indeque pergens in edissa
ciuitate sine profectu. ubi imago domini nostri iesu
christi sine humano opere facta in sindone habebat.
Quo pueniens omnia que secum detulerat pauperi-
bus distribuit. et vestimenta vilia induens cum
ceteris pauperibus in arrio dei genitricis marie se-
dere cepit. De elemosynis vero quantum sibi suffi-
cere poterat retinebat. cetera vero alijs pauperibus
erogabat. Et vero patet de recessu filij pluri-
mum gemiscens. per vniuersas mundi partes pue-
ros suos misit quem cum inquireret diligenter. Quorum
cum aliqui ad ciuitatem edissa venissent ab eo cogni-
ti sunt. cum ipse eum mitem cognoscens. eundem cum ceteris
pauperibus elemosynas tribuerit. Quas ac-
cipiens deo gratias agens dicit. Gratias tibi ago
domine. quia a suis meis elemosynam recipe me fe-
cisti. Beueris autem pueri nunciant patri quod nul-
lus valeat repiri. Adhuc igitur sua a die iure-
cessus factum in pauperum cubiculo sui strati-
uit. ubi euulsa lamentabiles voces dabat di-

ces. Hic spiritus in luctu manebat donec filium meum
recupero. Sponsa vero ad socerum dicit. Do-
nec audiam de sposo meo dulcissimo istar tur-
turis solitaria tecum manebo. Cum igitur alexius
in predicto arrio annis. xvij. maneret in dei summo
imago in diebus virginis quod ibidem erat custodie
desse dicit. Fac ut rore boies dei quod dignus est re-
gno celorum. et spiritus dei regesat super eum. Nam ordo
et sic in celum et in speciem dei ascendit. Cum autem cus-
tos dei non diceret ignoaret. atque ei dicit. Il-
le qui foras sedet in arrio ipse est. Tunc custos se-
stinus erit et ipsum in ecclesiam introduxit. Quod factum
dum cunctis innotesceret. et ab omnibus venerari ce-
pisset humanam gratiam fugiens inde recessit et la-
dicam venit. Ibi quod nauem ascendens cum in tharsu
cilicie vellet pergere. dispensante deo nauis a ven-
tus pulsa in romanum portum deuenerit. Quod cer-
nens alexius intra se. In domo patris mei igitur
non manebo nec alteri onerosus ero. Postquam
igitur a palatio redeuntem multitudinem obsequium
circubanti obuium huius ac per eum clamare ce-
pit. Serue di me peregrinum in domo tua susci-
pi iubeas. et de meis mense tue me nutrire fa-
cias. ut tui quod peregrini dignetur dominus miserari.
Quod audientes patet ob amore filij sui eum suscipi
iussit. et locum proprium in domo sua sibi constituit
cibum de mensa sua sibi tribuit. et ministrum proprium
delegauit. Ipse autem in orationibus perseverabat. et cor-
pus suum ieiunijs et vigilijs macerabat. Fa-
mularum domus ipsum multipliciter deridebant et a quibus
virescentium super caput eius frequenter fundebant. et
multas iniurias ei irrogabant. sed ipse ad omnia
patienter valde erat. Deceps igitur annos in do-
mo patris permansit sic ignotus. Et videns
ergo per spiritum quod appropinquaret terminus vite
sue. carum cum agrameto petuit. et totum ordinem
vite sue ibidem descripsit. Quoniam igitur die per mul-
tas solennia in sanctuario vero de celo mis-
sit dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et
onerati estis et ego reficiam vos. Quod audien-
tes omnes in facies suas terram ceciderunt. Et ecce
vox secundo dicens. Querite homines dei in oratione
roma. quoniam illi et mitem inueniunt. iterum
dictum est. In domo eusemiani quere. Re-
quisitum ille semel scire de hoc dicebat. Tunc
imatores archadi et bonorum una cum portis

De sancto Alexio

fice innocens ad domū p̄dicti viri veneris.
Et ecce mīster allexi ad dñm suū venit dī.
Tūc dñe ne ille noster p̄gn̄ sit. q̄ magne
vire et p̄uēbō ē. Currēs igr̄ eufemiā eū de
fūctū repit. et vultū ei⁹ tāq̄ āgelū r̄unlāe vī
dit. Volūq̄z carā quā ī manu bēbat acci
pere s̄ nequī. Exēte igr̄ eo cū b̄ ip̄atorib⁹
et p̄ntīab⁹ retulit. et illi ad eū intrāssēt dīce
rūt. q̄zuis p̄ctōres sūm⁹ regnū tñ gubernāclā
geri⁹. et b̄ cū r̄ā p̄nuērsalē regnū p̄storalē
Ba igr̄ nob̄ carā vī scā⁹ q̄ ī ea sc̄pta sūnt.
Et accēdēs p̄ntīfex carā d̄ manu sua acci
piebat. et ille eā stātū sibi dimisit. Fecitq̄z eaz
legicō. et oī p̄plo et m̄ltitudīe et p̄rēp̄r̄. Alēu
femiā⁹. B̄ audīēs m̄mo dolore p̄urbat⁹ ob
stupuit. et facit exanimis resolutusq̄z vīrb⁹
ī trā decidit. Et vō aliq̄ntulū ad se redisset
p̄stimenta sc̄dit. cepitq̄z canos caputū sui
euellē. barbā ir̄ ab̄. atq̄z semen p̄m dīcerpe. et
sup̄ filij sui corp⁹ corruēs exclamabat. Ih̄eu
me filiū. q̄re me sic p̄ristasti. et p̄torānos
mibi dolores et gēi⁹ iculisti. Ih̄eu me mīse
rū q̄ te vīdeo baculū senectutis mee ī ḡba
to iacētē et s̄iloq̄ntē mibi. Ih̄eu me q̄le p̄lo
latōz d̄ cēto h̄e p̄oto. Albat nō ei⁹ hoc au
diēs q̄si leua rūpēs rete. ita sc̄līs p̄stīmē
tis rūēs. coma dissoluta ad celū oculos leua
bat. Et cū p̄m̄ia m̄ltitudīe sanctūz corp⁹
adire nō posset clamauit dī. Dāte mibi vīri
aduiū vī vīdeā filiū meū. vī vīdeā p̄solatōz
aīe mee. et q̄ sūnt vbera mea. Et cū p̄uēssēt
ad corp⁹ icubēs sup̄ illō clamabat. Ih̄eu me
filiū. lūmē oclōz meoz q̄re sic nob̄ fecisti
et tā crudelī nob̄ sc̄lī egisti. Tūc dñs patrē
mū et me miserā lacrimātes et nō oīdebas
et ip̄m nob̄. Seruī tui iurābāt ubi et sustie
bas. Et tūc atq̄z iter p̄sternebat se sup̄ corp⁹
et nūc brachia sup̄ illō exp̄debat. nē maib⁹
āgelicū vultū directabat osculāsq̄z clama
bat. Plorate mecū oēs q̄ adēstis. q̄ p̄. xvij.
ānos cū ī domo mea habui et nō cognoui
q̄ p̄m̄c fili⁹ me⁹ ē. Seruī ei⁹ enī cōi
ciabant et alapis p̄cunebant. Ih̄eu me q̄s da
bit ocul̄ meis fōrē lacrimaz vī plāgā dīe ac
noctē dolōrē aīe mee. Sponsa vō ei⁹ iduta
velē aduāta cūcū p̄ plorāns et dī. Ih̄eu

me q̄: hodie desolata sum et apparui vīdua
tā nō habeo ī quē p̄spiciā. nec ī quē oculos le
uē. nūc ruptū ē speculū meū et p̄it spes mea.
Et modo cepit dolōr q̄ finē n̄ h̄. Ip̄opolus
at audīēs hoc lacrimābilī flebat. Tūc p̄ntī
fex cū ip̄atorib⁹ posuerit corp⁹ ī bono rato fe
rento et duxerit ī mediā ciuitatez. et nūciatū ē
p̄plo iuēnū ēē hoīez dei. Quē ciuitas tota q̄
rebat. et oēs obuiā currebāt sc̄dō. Si q̄s autē
īfirm⁹ illō corp⁹ sacranissimū tāgebāt. p̄m̄
curabat. cecū vīlī requebāt. demōiaci libe
rabāt. et oēs īfirmi q̄cūq̄z īfirmuāte tenu ta
cto corp̄e sc̄dō curabāt. Impatores atq̄z
ta mirabilia vidētes. cepit p̄ se cū p̄ntīfice
lectū portare. vī et ip̄i sc̄ificaret ab eodē cor
pore sc̄dō. Tūc ip̄atores iusserūt copīā aurī
et argenti plateis spargi vī turbe occuparet
amore pecūiaz et līneret corp⁹ sanctū p̄duci
ad eccl̄as. S̄z plebs amore pecūiaz lepōs
to. magis ac magis ad faciū sacranissimū corp⁹
ris irruēbat. Et sic cū magno labore ad tem
plū sc̄i bonīfacij martiris illō tandē p̄duxe
rūt. et illic p̄. vij. dies ī dei laudib⁹ p̄sistētes.
opati sūt monumētū ex auro et gemis et la
pidib⁹ p̄ciōs. ī q̄ sacranissimū corp⁹ cū mag
p̄neratōe collocauerūt. De ip̄o q̄z monu
mēto ita suauissim⁹ odor fraguit. vī oībus
vidēret aromātib⁹ esse plenū. Obijt atq̄z. xvij.
kal. augusti. circa ānos dñi. ccc. xviij.

XC

De sc̄a maria magdalena

Aria interpretat

amazmare vel illuiantur aut illu
minata. Id̄er h̄ aria intelligūt tres
p̄tes optiē q̄s elegit. s̄ p̄ p̄nie. p̄ p̄replacōis
inēne. et p̄ celestis gl̄e. De q̄ triplici p̄re uelli
git q̄d dīc dñs. maria opimā p̄relegit q̄ n̄
auferet ab ea. Id̄ria ei⁹ p̄s nō auferet rōe su
nis q̄ ē p̄secutio beannūdis. Sc̄da rōe cōi
nūtiāns. q̄ p̄replacō p̄re p̄nuat cū p̄repla
nōe patrie. Terna rōe sue cōnūtiāns. In q̄n
tū igr̄ elegit opimā p̄re p̄nie d̄: amazmare
q̄z ibi m̄līa amaritudīe habuit. q̄d patz ex
eo q̄ tot lacrimas fudit q̄ inde pedes dñi la
uit. In q̄ntū elegit opimā p̄re p̄replacōis in

De sancta Maria magdalena

terne d: illuianr. q: ubi bñs aut de qd p?
modu effudit abunde. ibi lumē accepit q p?
modu cetos illustrauit. In qntu elegit opti
mā pte celestis glie d: illuata q: nē illuata
ē lue pfecte cognitiōis in mēte. illuabit lu
mine claritatē i corpe. Magdalēa d: q: ma
nēs rea. v: magdalēa in ptaē munia v: in
uicta. v: magica p q insinuat q: lūe fuit ante
puerfione. q: in puerfioe. q: p puerfione
Ihā an puerfione fuit manēs rea p obliga
tione ad penā etnā. in puerfioe mūta v: in
uicta p penitēte armata. optime enī oib?
armis pnie se muniuit. q: q: in se bñt oblec
tamenta tot d: se repit olocauit. p puerfio
nē magica p grē supabū dātā. q: vbi abū
dauit deliciū supabūdauit. q: grā.

Maria magdalēa a magdalo castro
cognoata clarissimis ē ora natali
b: ppute ex regia stirpe descēden
tib? cui paf sir? mat vō eucharīa nūcupa
ta ē. h: cū frē suo lazaro. q: sorore sua martha
magdalū castro qd est scdo miliario a gene
zareib. q: beibaniā q ē iuxta irlm. q: magnaz
hierosolymoz pte possidebat. q: in oia inē se
talit diuisit. q: maria magdalū a q: mag
dalena nūcupata ē. Lazar? pte v: irlm.
q: martha beibaniā possederūt. Cū aut mag
dalēa deliciis corpi se totā exponeret. et la
zar? pl? milicie pacaret. martha prudens p
tes sororis q: frīs q: suā strenue gubnabat. et
milinb? q: familie suis ac paupib? nccaria
mistrabat. Dia in h: p ascēfione dñi vendi
derūt. q: ad pedes aploz pñi posuerūt. Cū
igr magdalēa diuinis abūdaret. q: rez af
fluētā voluptas comes seqt qnto diuinis
q: pulcrudie splēdunt. tato cor? suū volu
ptati substrauit. Unā ppo noie puto pec
catrix p senerat appellari. S: cū tps illicet
alibi pdicaret. illa nutu inspirata diuio ad
domū sumōis leprosi vbi audiuit eū discē
bere pperauit. q: nō audens vt peccatrix inē
iustos cōpere. retro sec? pedes dñi mansit.
vbi pedes ei? lacrimis lauit. capillis terfit. q:
vngēto pñoso pñit. Ihā incole regiōis illa
p ptehemēnsum sol ardore vnguentis q:
balneis ptebat. Cūq: simon pharise? inira

se cogitaret. qntā sibi ēet ppha a peccatrice
tangi se nequa qz pñit. dñs illū de supba
iusticia redarguit q: mulieri oia pñā dimi
sit. Ihā ē igr illa maria magdalēa. cui dñs
tā mag bñficia pñit. q: tāta sig dilectōis oñ
dit. Ihā ab ea sepiē demonia expulit. in suo
amore eā totat accēdu. familiarissimaz eā
sibi pñit. hospitiā suā fec. q: pcuratrice su:
am eā in unere bñe voluit. q: eā sp dulcē ex
cusaunt. Ihā excusaunt eā apd phariseū q: bi
cebat ipaz imundā. q: apd sorore suā q: dice
bat ipaz ociosaz. q: apd iudā q: dicebat eā p
digā. Lacrimatē vidēs lacrimas pñere nō
potuit. Cui dilectōe q: dñu anū frē suū re
suscitaunt. Cui amore maribā sorore suaz
o fluxu sanguis quē. xij. ānos pñella fuerat
liberant. Cui meritis marillā sororis sue
famulā v: illdā beatū q: tā dulce vbi dñs
veter q: te portauit. q: exclamās diceret. dig
nā fec. Ihā fm Elmb. illa fuit martha. q: bec
a? famula. Ihā est in q: illa q: pedes dñi la
crimis lauit. capill? terfit. q: vngēto pñit. q:
i tpe grē solēne pñia pmo fec. q: optimā pte
elegit. q: ad pedes sedēs dñi vbi ei? audiuit
q: dñi caput pñit. q: iuxta crucē i dñi passio
ne fuit. q: vngēta parās cor? ei? vngēto
luit. q: a monimēto discipul? recedēb? non
recessit. cui pñus resurgēs pmo apparuit
aploz aplāz fec. B: p post ascēfione igr
dñi. lāno. xiiij. a passione. cū iudi stephanū
iā dñi occidisset. q: cetos discipulos a iudee se
mb? eiecisset diuersaz genū discipuli subeūt
regiōes. vbi dñi ibidē seminātes. Erat aut
tē ipis cū aplis bñis maximin? pñ? dñi
dñi discipul. cui a bñs vñit o maria mag
dalena fuerat comēdata. In hac igr dispo
sitione bñs Maximin? maria magdalena.
lazar? frater ei? martha soror ipsi? q: mar
tilla pedisq: marthe. nccio q: bñs cedon?
q: cec? a natiuitate exuerat. sed a dño fuerat
liberat. oēs bñi infim? q: pñes alij xpianā
ui ab infidelib? ipositi. q: pelago sine aliqgu
bernatoze expoliui. vt oēs scz sil? submergerēt
diuio tadez nutu mariliā aduenerūt. Elbi
cū nullos q: eos hospicio reape vellat. inue
nissent. sub quadā poncu quefano genū

De sancta maria magoa.

illi terre perat morabā. Cum autē maria
magdalēa videret ip̄m ad fanū pfluere vt
idol̄ imolaret a sūrgēs vultu placido facie
serena lingua difusa. os ab idolorū cultū re
uocabat. xpm p̄fissūm p̄dicabat. 2. am
ran sūt vniuersi p̄ sp̄e. p̄ facidū. p̄ dulcedi
eloq̄nēciū. 3. Nec mixti os q̄b̄ iā pia 2. tam
pulcra pedib̄ saluatoris iherat ofcula ce
lesti adp̄. vbi dī spiraret odorē. 4. Ihs̄ B
ār adp̄it p̄nceps p̄uicitiū. cū proze lūa
p̄ habēda p̄leidor̄ imolaret. Cui magdalēa
xpm p̄dicat sacrificia dissuasi. 5. Ntea cuo
lūa aliq̄ diez curricul̄ apparuit i visu mag
dā. illi marce dī. q̄re cū tot diuinis abūdis
scōs dī famet. fr̄goze mori p̄munt. addidit
q̄z mas. mī marito suo p̄sūdet vt scōz i
opiā subleuaret. vīro dī op̄oientē icurreret.
Ipa aruionē nō vō lo dicare inuuit. Se
q̄m i gr̄ nocte eadē silla dices apparuit. 3. ad
buc viro lūo p̄dicare neglexit. 2. Terto vō
suo iūp̄este noctē silēcio apparuit vīriq̄z fr̄s
mēs 2. irata vultu igneo ac iī tota mō ar
deret. 2. ait. 2. omnis ne iyrāne mōz parit
mī fatbane cū i p̄a p̄uge tua. q̄ tibi dicare
nolui vba mea. q̄esq̄ ne crucis xpi inimice
dixeris. 4. voboz generib̄ vēm̄ iī refectā iglu
uie 2. scōs dī fame 2. sui p̄m̄ p̄re. 5. Accē
nei palatio p̄āms iuolūt̄ seriet. 2. illos delo
laros sine hospicio vides 2. p̄eria. 1. Non sic
in q̄ nō sic euades. nec i p̄nēferes q̄ntū 2
eas bñficez distulisti. sic locuta 2. abfessit
Cūq̄z m̄rōna euilās suspiraret 2. tremers
vīro suo eadē sc̄a suspirāti ait. dñe mī vidi
sti ne somnū q̄d vidi. Tūc inq̄ 2. admira
rī 2. pauere dī. dñe q̄d facis. Cui mlier
Tūlī 2. ē ei obipare q̄z irā dī sui quē p̄dicat
icurrere. Quapp̄ ip̄os hospicio receperit
2. eis nctaria mīstrauit. 3. Cū ār q̄d
die m̄rōna magd̄ p̄dicaret p̄dicat p̄nceps dī
rit ei. putas possē defende fide quā p̄dicas.
Cui illa. Eq̄des illā defende p̄sto sū. vīpore
quidāms miracul̄ p̄dicatōe m̄gri mei pe
rit q̄ rōme p̄sident roboratā. Cui p̄nceps cū
p̄uge dixit. Ecce dīc̄ nūis p̄omia obipare
pau sum 2. si a deo quē p̄dicas nōb̄ filii ipe
rabilis. p̄p̄t B̄ inq̄ magd̄. nō remāebū. 2. Lūc

bñ maria magd. p̃p̃is dñm orauit si
 bi filiu p̃cede digret. Cui p̃ces dñs exaudi
 uit. ⁊ m̃ona illa p̃cepit. Tūc vir eius cepit
 velle p̃ficari ad petru vi p̃barat si vi maria
 magda. b̃p̃o p̃bicauerat sic ṽitas ne b̃et
 Cui ṽroz dixit. qđ est dñe. putas ne sine me
 p̃ficari. El̃bit. ⁊ eēi recedēte recedā. te veni
 ente veniā. te q̃l̃cēte q̃l̃cā. Cui vir ait. H̃ic
 fiet dñe. ⁊ ei cu filis gūda ⁊ i mari l̃it
 ñra p̃icta. ⁊ faci p̃icturi posset. domi ĩg̃r
 q̃l̃cēs ⁊ p̃ossēsiōib⁹ ñris curā ip̃edes. ⁊ cō
 ira illa ĩstabat. femineū nec muas feia mo
 re. ⁊ cū lacrimis pedib⁹ ei⁹ oboluata qđ pe
 tebat tunc obtinuit. Al̃ maria b̃uēris eoz
 signū crucis ip̃soluit. ne eos aūq⁹ hostis ⁊
 aliq⁹ iunere ip̃edus. H̃aue ĩg̃r oib⁹ necessa
 rijs copiose onerātes. cetā q̃ b̃ebāt i marie
 magdā. custodia relinq̃uit p̃ficari cepē
 rūt. It̃qz ṽm⁹ diei ⁊ noctis cursu p̃ficato
 cepu nimū mare iunescere. venit flare. ita
 vt omēs ⁊ marie m̃ona gūda ⁊ debilitā se
 ut mundanō fluctuū q̃l̃lā gūl̃lūm an
 gūl̃l̃is ṽgerēt ināu q̃ i eam subto dolo
 pus uruit ⁊ in angustias ṽerī ⁊ p̃suras
 ip̃sūm p̃uēret. ex p̃ura uruit. H̃aue ĩg̃r pueru
 lus palpiabat. ⁊ ināmillaz mānaz q̃rens
 solana lamēribiles dabat vagu. H̃oc b⁹
 dolor ⁊ nat⁹ eū infans viu⁹ ⁊ matriāda effe
 ctus morētū puenit cū nō sit q̃ vite tribuat
 alimenū. Quid faciet p̃egn⁹. cū ⁊ ṽroz
 moruū videat ⁊ puez ṽa g̃iē q̃rulis voca
 bus m̃tris m̃amas a p̃petenē. lamēnabat
 plurimū ⁊ dicebat. Heu heu miser qđ faci
 es. Filii b̃e desiderat⁹ ⁊ m̃rē cū filio p̃bi
 disti. H̃aue a clamabat d̃icēte. Ĩb̃roiciat
 i mare b̃ corp⁹ a ñqz in il̃ p̃cam⁹ q̃sūu enī
 nobis cū fueris q̃l̃lano nō cessabit. Et cum
 corp⁹ app̃ebēdissent vt illō i mare lactarēt.
 p̃ate inq̃ p̃egn⁹ p̃ate. ei si nec mihi nec m̃ri
 p̃ate volueris m̃l̃eream saltes puuli ṽa
 giens. sine modici ⁊ sustinere si forte mu
 lier p̃ dolore i x̃ra si posita ad huc valeat re
 spirare. Et ecce nō p̃cul a nauī qđas collis
 apparuit. q̃ ṽlo ñl̃e credidit corp⁹ ⁊ pue
 rulum illu c̃deferrī qz maris inebelias ad de
 uorandū dari. Et vir a nauis p̃cece ⁊ p̃cio

De sancta Maria magdalena

extorsit ut illic applicaret. cūq; illic p̄ duricia
fouea n̄ potuisset effodē. i. se cremona p̄te col-
lamide supposita corp̄ collocauit. ⁊ pue-
ruli mām̄s ei⁹ apponēs cū lacrimis ait. O
maria magd. cur ad p̄ditōis ⁊ miserie mee
cumulū marfilie pub̄ applicuisti. cur ifelix
āmonitōe tua fuer arripui. penisti ne deus
ut m̄ler mea hac d̄cā capet ut p̄ret. ecce enī
cepit ⁊ pariedo mores subiit. D̄ceptusq;
ē nat⁹ ut peat cū nō sit q̄ enuriat. ecce qd̄ p̄-
ce tua obinuisti tibi cui om̄ia mea p̄mēdauī.
Deoq; tuo p̄mēdo. si potens ē memor sit aīe
m̄ris ⁊ p̄ce tua m̄sear ne peat nat⁹. Tunc
clamide sua corp̄ cū puero circūq; opuit
⁊ postmodū nauē p̄cedit. E Cūq; ad
petr⁹ uēssit petr⁹ ei obui⁹ fuit. q̄ uiso siḡ cru-
cis hūer⁹ ei⁹ affiro q̄s eēt ⁊ vñ uēssit sciscita-
tus ē. q̄ oīa sibi p̄ordinē narrauit. Cui petr⁹
p̄paratū h̄at b̄n̄uenisti. ⁊ uili p̄silio credidi-
sti. H̄ec moleste feras si m̄ler tua dormit. si
puul⁹ cū ea q̄esat. potens enī ē d̄ns cui uult
dona donare. data auferre. ablata restituere.
⁊ merore tuū i gaudiū p̄mutare. Petr⁹
ār ip̄m hierosolimā duxit. ⁊ oīa loca in q̄b⁹
x̄ps p̄dicauit. mirac̄la fecit. locū ē i q̄ passus
ē ⁊ in q̄ celos ascēdit eidē oīdū. Cūq; d̄fide
a petro diligeret instruct⁹ fuissit. biennij spacio
iā elapso nauē ascendit. repatriare curans.
Cū igr̄ nauigarēt d̄no disponēte iuxta col-
lē in q̄ corp̄ vxor⁹ cū puero positi fuerat p̄-
uenerūt. q̄ p̄ce ⁊ p̄cio eos ad ibi applicandū i-
duxit. Id uerul⁹ ar̄ ibidē a biā magda. inco-
lumis p̄seruat⁹ frequē ad lit⁹ maris p̄cede-
bat ⁊ ibidē ut pueroz morē cū lapill⁹ et gla-
reis ludē solut⁹ erat. ⁊ cū applicuissit uidit pue-
ruli more solito i litore mar⁹ cū lapill⁹ ludē
tē. ⁊ qd̄ nā eēt admirari nō d̄sinēs d̄scap̄ba
exiit. quē uidēs puerul⁹ cū nūq; tale qd̄ ui-
disset expauit ⁊ ad solita m̄ris recurrēs vbe-
ra occulte sub clamide lantabat. Id̄e regn⁹
p̄o ut manifest⁹ uideret illuc accessit. ⁊ pueru-
lū pulcherrimū m̄ris vbera sugēte iuenit. Et
accipies puer⁹ ait. O biā maria magd. q̄z fe-
lix essem q̄z mibi cūcta p̄spera aduenissent.
si m̄lier respiraret ⁊ me cū repatriare valer⁹
Sic eōq; scio et p̄culdubio credo q̄ tu q̄

puer⁹ dedisti ⁊ i bacrupe p̄biennium pausti-
poter⁹ m̄rē suā p̄cetua p̄stare restituere sa-
nitati. Id̄ vba m̄lier respirauit. ⁊ q̄ia som-
no euigilās ait. Magni meritis biā ma-
ria magda. ⁊ glorioa q̄ i p̄t⁹ mei p̄suri ob-
stetricis p̄lesti officiū. ei i oīb⁹ necessitatib⁹
ancille fuinū explesti. Quo audio p̄egn⁹
admirans ait. Tuus ne vxor⁹ mea dilecta.
Tuilla. Tuuo equidē. Et nē p̄mo d̄p̄egri-
nauōe de q̄ tu uenisti uenio. Et sic beatus
petr⁹ te hierosolimā duxit. ⁊ oīa loca in q̄b⁹
x̄pus passus est. mortu⁹ ⁊ sepult⁹. ⁊ p̄la alia
loca oīdū. sic ⁊ ego vna cū biā maria mag-
dalena duce ⁊ comite uobiscū fui ⁊ singula
loca p̄peri. ⁊ p̄specta mēorie p̄mēdauī. Et
incipiens oīa loca et mirac̄la q̄ uir uiderat
adeo plene explicuit ut neci vno articulo de-
uiaret. Tūc p̄egrin⁹ recepta puige ⁊ puero
nauī ler⁹ cōscendit. Et paulopost marfilie
pub̄ applicuerūt. Et nauī egressi inuenerūt
biām mariā magda. cū suis discipul⁹ p̄ced⁹
canē. Et ei⁹ pedib⁹ cū lacrimis puoluit oīa
q̄ eis acciderāt narrauerūt. ⁊ a biō d̄par-
mino sacz baptisma suscepērūt. Tūc in ci-
uitate marfilie oīa idolorū tēpla destrūctas
x̄pi ecclias p̄struxerūt ⁊ beati Lazarus in
eiusdē ciuitatis ep̄m ynanimiter elegerunt.
Tandē diuionuū ad aquēlem ciuitates
uenerūt ⁊ ip̄m illū ad fidē x̄pi p̄mlia mira-
cula adduxerūt. Ubi enā biūs d̄parumū i
ep̄m ordinat⁹ est. S Interea biā ma-
ria magdalena sup̄ne p̄templatōis auida.
asprimāberemū petijt. ⁊ in loco āgelic⁹ ma-
nib⁹ p̄pato p̄. xx. ānos incognita māsit. In
q̄ qdē loco nec aquaz fluēta. nec arbor⁹ nec
herbaz erat solatia. ut ex h̄ manifestaret q̄
redēptor noster ip̄az nō t̄remis refectōib⁹ s̄
tātū celestib⁹ epul⁹ disposuerat sanare. quā-
libet āt die i septē bonis canonicis ab angel⁹
i cetera eleuabat. ⁊ celestū agminū gl̄iosos
p̄cētus etiā corp̄alib⁹ aurib⁹ audiebat. Tūc
dieb⁹ singulis bis suauissimis dapib⁹ sacra-
ta. ⁊ inde p̄ eosdē angelos ad locū p̄pū re-
uocata corporalibus alimētis nullatenus
indigebat. Sacerdos autem quidā solita
triam pitam agere desiderās ad duodecim

De sancta maria magda.

habita loco eius vicina sibi cella locum. Die
 igitur quodam domino predicti sacerdos octulos aperit et
 corporis oculi eiusdem aspectu quasi angelum ad predicti
 locum cum quibusdam morabat discubebant et
 eum in ethera subleuabat. et per hoc spacium ad
 eundem locum cum diuini laudibus reuocabatur. Glo-
 rias autem sacerdos tam admirabilis uisionis uitatez
 agnosceret creatoris sui per hoc se pmedias at
 predictum locum audiam duo idcirco pperabat. cumque
 ad uisionem lacrimis lapidibus appropinquaret. ceperunt
 ei crura resolui. et tunc ualido spiritu percororia
 meouit abelare. cumque retro rediret abulans
 diuisi crura cum pedibus sic pbebant. Sed in isto
 iramite ad predictum locum accedens conaretur
 cum laqueis corporis beherendo mentis motus o-
 mni prohibebat. Intellectus igitur uir diuini paulu
 me celestem faciemini. ad quod accedens huius-
 modi non potest exprimitur. in uocato igitur saluatori
 nomine exclamauit. Eldiuuro te per dominum uisum
 es uisum rationis creatura quam illa spelunca habet
 tas mihi rindeas. tu enim consideras uitate. cumque
 hierno repensibus tui maria magna. ei rinit
 Elcece ppi per omni quam considerat oia tua scire
 potes uitate. Et cum ille tremens uisus ad medium
 spacium terminum appropinquasset aut ad eum. Elcece
 misit eum angelus de manu illa famosa pecca-
 trice quam pedes saluatoris lacris lauit et capilli
 terit. et suorum delictorum ueniam pmeruit. Cum sa-
 cerdos cum plerumque annorum euoluta
 fuit curricula per faciemque sanctam credens et pfectus
 ecclesiam. Ego inquit fui illa quam per annorum spacium
 omnibus hominibus ignota permansi. hic uari cernere u-
 bi permisi. Et hic singulis diebus angelicus maior in
 ethera subleuatus. celestium agminum dulcissimam
 inuolubram septem uicibus per singulos dies
 corporis auribus audire pmerui. quia igitur ad domino
 mihi reuelanti est per huiusmodi suum scilicet beati-
 tudinem maximam adeas et in huiusmodi in mare.
 grio die resurrexisti diuinitate per quam ad matutinu
 mihi surges per uisum. orationis solus ingrediat et
 mellic per angelorum misterium inueniet pfectum
 sacerdos autem uoce eius uelut uoces angelorum au-
 diebat neminem aut uidebat. Tunc igitur huiusmodi
 maximam adiutorem et oia per ordine enarrauit
 Scimus autem maximam nimio repleti gaudio.
 saluatoris gratias immensas reuult. et illa die ac

boza vt sibi iussu fuerat oratorum sol^o igne
suis vidu bñā mariam magdalēā ī choi
staniē in medio eoz q^o eā adduxerāt āgeloz
Erat āī spacio duoz cubitoz eleuata ā fra
stāī in medio āgeloz q^o extēsis manib⁹ dñi ex
orās. Cū ā. b. maximin⁹ ad eā accēdere tēp⁹
daret puerla dixit ad eū. Accede huc pp⁹
ne fugias filiā tuāz pat. Zlp⁹ propināte ā illo
sic ī p⁹ bñ maximin⁹ legi lib⁹z. ita vultus
dñe ex p⁹nuā d⁹uina vltioe āglōz radia
bat vt facili⁹ sol⁹ radios q³ ip⁹ facie iueri q³
possi⁹. Cōducato īgr⁹ vniuerso clero z sacer
dote p⁹dicto corp⁹ z sanguinem dñi ab ep⁹
b⁹z maria magdalena cū mīla lacrimaz iun
ctioe suscepit. Deinde toto corp⁹ pulc⁹o añ
altari p⁹strato crepidib⁹ scissima illa aīa mi
guit ad dñm. Jhs⁹ cui⁹ exui⁹ iā⁹ odor suau
tatis ibide remāsit vt p. vii. dies fere ab ingre
diēib⁹ oratorum sentur. Et p⁹ scissimū cor
puebūis maximin⁹ diuers⁹ p⁹duū aromati
bus bononice sepelitur. z p⁹ more suā iux
ta ipaz sepeleiri pcepit. **H** Egessima
ā vt fm q³da lib⁹z ioseph⁹ fatis cū p⁹dicta
bultona concordat. Zlt cū in q³da suo tractatu
q³ maria magd. post dñi ascēsiōē p⁹ ardore
caritatis xpi z edio q³o debet ā nūq³ boīz p⁹
dere volebat. Zs⁹ postq³ ad aquēle territo
riū vēū ī desertū abiit z ibi. xxx. ānis ī cogni
ta māsit. vbi erat q³libet die ī sepiē bonis cas
tonicis ab āgelis ī aera eleuabāt. H⁹ vbi
m⁹ q³ sacerdos dñi ad eā veniss⁹ reperit eā ī
cella clausā. q³ ad ei⁹ penitēz p⁹ste sibi p⁹
reptu. quāmbuens ad ecclāz secū iuit. Et ibi
cōmuniōe p⁹cepta. eleuāz ī orōne manib⁹
iuxta alcare ī pace q³uit. **I** pib⁹ āī karolo
magni. scs⁹ āno dñi. dcccxi. H⁹ardus Bur
burgidie dñi d⁹ vxore sua filiū bñē nō posset
larga manu res suas paup⁹bz erogabat. et
ecclias mīas z mōasteria p⁹struebat. Cū g⁹
vicelias cēse mōasteriū p⁹struiss⁹. misit ipe cē
ābbas ip⁹ mōasteriū mōachū q³nto cū de
centū comitatu ad aquēle ciuitatē. vt ī inde si
possi⁹ bñe marie magdalenē relinq³as nā p⁹
jaret. **C**lenēs i⁹ p⁹dict⁹ mōach⁹ ad p⁹dictā
ciuitatē cū ipaz sūdū ā paganis destrictū
repuls⁹ casu q³da i⁹uē sepulcz⁹ cū⁹ sepulch⁹

De sancta Maria magdalena

ra marmorea demonstrabat quod corpus b. marie magd. repositum inerat. In ipso autem sepulchro historia eius miro opere sculpta erat. Illorumque illud effrigens, assupras reliquas ad hoc spiritum deporauit. In ipsa autem nocte b. maria magd. eidem monacho apparuit dicens. ne timearis cepit operari. Rediens igitur cum ad medietatem a monasterio uenisset nullo modo in reliquias mouere poterat donec ueniret abbatem cum monachis cum processione honorifice sunt recepte. Miles quidam qui singulis annis ad corpus b. marie magd. uenire soluebat. in prelio occisus est. Qui dum in feretro a penibus prolareretur. magdalene pueri quibus opponeretur. curru suum monasterio processione et penitus promississet. Et subito quod defunctus fuerat stupens cum eis surrexit. et sacerdotem ad se vocari precepit. Quibus deuote confessus fuit et uiam receptisset penitus pace quieuit. Illa uero quidam uir et se his onerata naufragium perierat. una autem feia cum eis perueniens et se in mari piculati aspiceret. magdalena in quantum poterat acclamabat. uocans quod si suis meritis a naufragio euaderet et filium periret ipse monasterio perdonaret. Itaque feia quidam specie et habitu ueneranda ei apparuit quod ea per mentem arripens piculans alios icolumine ad ripam peruenit. Illa autem postmodum filius peperit. et uocem suam fideliter adimpleuit. Tunc quidam maria magd. sponsa fuisse iohannis euangeliste. quam duxerat in eam quod nuptijs christi eum uocauit. Ex ipsa indigna quod sponsa suum sibi abstulerat. abiit et in uoluptatibus se dedit. Sed quod peruenit non erat ut iohannis uocatio dante nis sibi occasio fieret. Dominus ad penitus ipsam misericorditer peruenit. Et quod a summa delectatione carnali eam remouit. id ipsam summa delectatione spirituali quod in dei amore per ceteros eam impleuit. Quod et iohannis quod daz fatent quod dulcedie sue familiaritatem eum per ceteros decorauit. quod a peruenit delectatione eum remouit. Nec autem falsa et friuola reputat. quod fratrem albertum in prebendario super euangelium iohannis ponit quod sponsa de nuptijs uocat fuit idem iohannis in uiginitate peruenit. et in societate b. marie uiginitatis christi postmodum uisa fuit et in de fine bono quieuit. Vir qui de octiduum uisum peruenit cum ad monasterium uice

liacese causa uisum ad corpus b. marie magd. dalene peruenit. et suum ei ductor diceret se ecclesiam uidere. ille magis uoce exclamauit. O sancta maria magdalena uinum aliquando uidere mereris ar ecclesiam tuam. Itaque oculi eius sunt aperti.

Quidam dum penitus sua in quodam cedula scriptis eam sub palla altarum b. marie magd. posuit. rogans eam ut sibi indulgentiam impetraret. Qui per modum cedula accipiens penitus sua in ipsa cedula oino delata inuenit. Quia dum ob pecunie exactiones in corpore tenere. maria magdalena in sui adiutorium uocabat. Et ecce quidam nocte mulier quidam speciosa sibi apparuit. quod uicta frangens et hostium referas sibi ut fugat in panit. quod se absolutum uidens penitus in aufugit.

Clericus quidam de fladria stephanus nomine in tanta scelerum immanitate ceciderat quod oia exercitia flagitia ea quod salus erat non solum non facere sed non audire uolebat. in huiusmodi maria magdalena deuotione magnam bene eius uigiliam ieiunabat et festum colebat. Dum igitur eius tumultum uisitasset maria magd. nec ex toto dormiens nec ex toto uigilans. itaque mulier formosa lugubres suscitata presidio apparuit. eique dixit. Cur quod so stephane idem meis meritis facta repeditis. cur laborum meorum propter illam nulla propter deum moueris. Ex quod ei deuotione in me bene cepisti. per te dorminum spiritum instanter exorauit. Surge igitur et penitere neque ei ego te deseram donec deus fueris reconciliatus. Ille igitur mori se infundit in gratiam sentit quod seculo abrenunciare religionem introuit et per fecissimum uite fuit. In cuius more uisa est maria magdalena uirga ferentem cum angelis assistente. et eius animam quasi columbam candidam cum laudibus in celum susculisse.

XCI

De sancta Praxedis

Praxedis dicta

quod uiridis a prasin quod est uiride inde praxedis quod si prasin uiridis quod uirum et florum flore uiginitatis. Praxedis uirgo fuit b. potestane soror. quod fuerunt sorores sancti donati et ibi morbi quod ab apostolis fide et uirtute

De scō Apollinari

sunt. Que cū psecutiōe seuerē mlioz xpia-
noy corpa sepelissent: facultates suas pau-
perib⁹ erogasset: itē i pace q̄uerit circa an-
nos dñi. clxx. sub marco et antonio scō.

XCII

De sancto Apollinari.

Apollinaris dici

tur a pollēs: et ares q̄d est vīus q̄si
pollēs vīuū. Vt dicit ab apollo q̄d inter p-
rat mirabilis: et naris p quā intelligit discre-
tio. q̄si mirabilis discretiois vir. vel ab a q̄d
est sine et polluo. et ares vīus. q̄si vīuosus si-
ne pollutiōe vicioy.

Apollinaris petri apostoli disci-
pulus fuit. et ab eo rauennā de ro-
ma missus ē. vbi prope tribuni ab
eo sanata ipaz cū viro et ei⁹ familia baptiza-
uit. Q̄d q̄dem iudici nunciat⁹ et ab eo apol-
linaris pun⁹ accessit. Buciusq; ad templū
iouis vbi ibi molar⁹. et cū diceret sacerdotib⁹
idolo aurū et argentiū idolis apellum me-
lius paupib⁹ dari q̄ ante demones sic ap-
pendi. pun⁹ caput et fustib⁹ cesus semiuu⁹
relinq̄t. sed a discipulis collect⁹ in domo cu-
tusōa vbiue septē mētib⁹ refouet. In ai v-
ni ad ciuitatē classensem v: q̄ndā nobilem
inuitū ibidē curaret. Cū autē domū igredere-
tur puella q̄dā imundū spūm hīs exclama-
uit dicens. Recede hinc serue dei. nā facias
teligans manib⁹ et pedib⁹ de ciuitate extra-
bi. quā apollinaris increpās pun⁹ demo-
nē exire ex ea coegit. Cū igr sup muum no-
men dñi inuocasset et curat⁹ fuisse plus q̄
q̄ngenti boies crediderūt. Isdā gant autē eū
fustib⁹ cesum p̄hibebant ne ibi nominaret
Ille vō in terra iacēs clamabat. quoniam
ipe verus est deus. Tūc nudis pedib⁹ sup
prunas eū stare fecerūt. S; cū adhuc xpm
pstantissime p̄dicaret extra urbem eū piece-
rūt. B Coipe dñi Rufus patrici⁹ rauē-
ne filiā infirmā haberet et ad eā sanandā ap-
pollinarē vocasset. mor vti domū ingressus
est defuncta est. Cui Rufus. Quā domū
meā nō introiisses. vī eni magni irati sum⁹
filiā meā sanare noluerūt. Tu vō q̄d ei fa-

cere poteris. Cui apollinaris. Noli time-
re. tantū mibi iura q̄si puella surrexerit. eā
creator suū seq̄ nequa q̄ p̄hibeas. Quod
cū fecisset. facia orōne puella surrexit. et no-
men xpi p̄stena cū matre et maḡ multitudine
ne baptisma suscepit et vgo p̄māsit. Q̄d au-
diens cesar sep̄sit ad p̄secutiōem vti apollu-
narē aut sacrificare f. ceret. aut ierulū miteret.
P̄fect⁹ igr eū sacrificare nolentē fustib⁹
cedificat. et in eculeo erectum torque-
ri mādauit. vbi dñm cōstantissime p̄di-
caret. aquā feruentē in ei⁹ vulnerib⁹ recentib⁹
bus iactari iussit. et sic graui p̄dere ferri vī-
ciū in exiliū mittere voluit. Quidētes autē
christiani tantā impietate accēsi aio i paga-
nos irruerūt. et pl⁹ q̄z. cc. viros ex ipis occi-
derūt. Q̄d videns p̄fect⁹ abscondit se et ap-
pollinarē in aruissimū carcerē irruit. Dein-
de carbonatū in nauim posuit et cū trib⁹ cle-
ricis eū sequētib⁹ in exiliū destinauit. vbi so-
lūmodo cū duob⁹ clericis et duob⁹ milib⁹
piculū tempestatis euadens ipsos milites
baptizauit. Deinde rauennā rediens a pa-
ganis caput et ad templū apollinis ducitur
Cuius simulacrū videns maledixit et sub-
ito corruit. Q̄d videntes p̄ouices ipm tag-
ro iudici p̄māuerunt. Qui iudex cū filium
suū cecū illuminasset credidit. et ipsum an-
nis quatuor in suo p̄dio manere fecit. P̄
hoc cum pontifices apud vespasianū eum
accusassent. iussit vespasianus vti quicūq;
dixis irrogaret iniuriā aut sacrificet aut v-
be pauet. Non eni iustū est vti deos vindi-
cemus. sed ipsi de inimicis suis se viciā po-
terūt si irascant. Tūc demosthenes patrici⁹
eū nolentē sacrificare cū dñ centurioniam
xpiano tradidit. cui⁹ rogatu p̄gens in vicū
leprosoy vti ibidem p̄pter furorē gentiliū la-
titaret. a paganis infecit⁹ et vsq; ad mor-
tem diuissime cesus. vbi septem dies super
uiuens et discipulos admonens spiritum
tradidit et ibidē a christianis bononifice se-
pultus est sub vespasiano. q̄ cepit circa an-
nos dñi. lxx. De B marure sic dicit Amb.
in p̄sa. Apollinaris dignissim⁹ p̄sul a p̄-
cipe apostolorū petro rauennā munitur iesu

De sancta Cristina

nomē incredulū nūciare. Quidū illic mira vī
tutū sūg pferret in xpo credēb. seuis vbez
flagell sepe pterit. 7 senileiā corp⁹ ab impijs
horēdis crucianb⁹ laniat. s; ne d suis vera
nōib⁹ fideles tēpider i vīte dñi mī ibi xpi
sūg aplica pñit. pñit tōmēta puellā resusci
tat mortuā. vīlū spiciū cecis reddit. 7 mu
to restaurat loq̄lā. obsessā a demonio libe
rat. pñit gionē mūdāt leprosi. dissoluta mor
bo pestifero sanat mēbra pñitū simulacri
sū cū tēplo deiecit. Dignissim⁹ admiratōe
pñit pñit. q̄ cū pñit dīgnatē aplica p
meruit accipe pñit. Dignissim⁹ aībleia
xpi q̄ erat iā frigelēte calore pñit i penit
ibm xpm mūdī pñit redēptōe.

XCIII

De sancta Cristina.

Cristina quasi a

crismate uncta. Habuit ei balsa
mū boni odoris i pñit. 7 oleū deu odoris
in mēte. 7 bñdīctōis in ore.

Cristina nobilissimis pñit⁹ orta in
tyro ualēa pñit suo i qdā turri cū
xpi. pedisseq̄s collocata ē. dōs argē
teos 7 aureos secū bñs. 7 cū pulcēria ēēt 7
a mūl⁹ i pñit pñit pñit ei⁹ nulli eā vole
bāt pñit. volētes pñi dōz cultura maneret
Ipa aī a spūscō docta idoloꝝ sacrificia ab
horēbat. 7 icēsa dijs imolāda i fenestra ab
scōdebat. Tēnēt aī pñi ei⁹ pedisseq̄ dixerit.
Filia tua dñā nā dijs nris imolare pñit
s; xpianā se eē asserit. Ipatē aī ei blādies ad
dōz culturā eā puocabat. Cui illa. noli me
vocare filiā tuā sed ei⁹ quē sacrificiū laudis
debet. Ipatē ei dijs monalib⁹ s; dō celi sacrifi
ciū offero. Cui pat. mea filia ne vni dō iatū
sacrificiū offeras ne tibi alij irascāt. Cui illa
Bñ locut⁹ es nescies pñit. Offero ei sacri
ficiū patri 7 filio 7 spūscō. Cui pat. Si pres
deos adorās cur ēt alios nā adorās. cui illa
Tres illi vna deuas sūt. Ipatē cristina pñis
sui dōs pfregit 7 aux 7 argēū paupib⁹ ero
gauit. Bedies patē dōs adoraret. s; ipos
nūnētēs 7 ab ācillis qd dñi cristina fecerit
audies irat⁹ eā iussit expoliari 7 a. xij. vir⁹ ce

diabo vī pñi mīstrī dñicēt. Tūc cristina pñi
dixit. Sine honore 7 pudore et abomiabil
dō. q̄ me cedūt dñicūt. pete illis a dijs tuis
vīte si vales. Tē catenatā eā i carcerē mitti
iussit. Iudicēs s; māt vestimenta sua scidit. 7
ad carcerē pñis filie pedib⁹ se pñit dñi.
Filia mea cristina lumē oclōꝝ meoꝝ mībere
mei. Cui illa. qd me dicis filiā tuā. nescis qā
nomē dñi mei habeo. Cūq; nil sibi pñi adere
posset. ad vīz rediit 7 qd sibi videri iudicant
Tūc pat iussit eā aī tribunal suū duci. Cui
dixit. Sacrifica dijs. s; māt mīstrī afficiat. sup
plicijs 7 mea filia nō dicer⁹. Cui illa. Māt
gnā mibi grāz pñit. q̄ iā me nō vocas se
lā diaboli. Qd aī d diabolo nascit demon
ē. tu es patē ipi s; abane. Tē ille iussit carnes
ei⁹ vngulis radi. 7 mēbra ei⁹ tenera disrupi.
Cristina aī d carnib⁹ suis accipies i vultu
pñis pñit dñi. Accipe tyrāne 7 carnē a te ge
nitā comede. Tē pat sup rotā eā posuit 7 ig
nē cū oleo supposuit. s; flāma exiliens mille
q̄ngētos viros occidit. Ipatē aī ei⁹ oīa s; ma
gis artib⁹ ascribēs ipaz itez i carcerē mitti
fecit. 7 facta nocte iussit pñis suis vī lapidē
grandē ad collū ei⁹ ligaret 7 i mare pñit.
Qd cū fecissent pñi⁹ āgeli eā assumeret. Ipatē
aī ad eā dñicūt. 7 eā in mari baptizauit dñi.
Baptizote i deo pñit meo 7 i me ibi xpo sū
lio ei⁹ 7 in spūscō. Et cōmilit eā michaeli ar
changelo q̄ eam ad terrā adduxit. Qd au
diēs pater frontē suā pñit dñi. Quid⁹
maleficijs s; facis vt in mari maleficia tua
exerceas. Cui illa. Siulte 7 infelix a xpo hāc
accepi grām. Tūc in carcerē eam mīsit vī
bens vt in crastino debeat decollari. B

Ipa aī nocte pater suus mortuus ē in
uentus. Ipatē qdā iudex iniquus succēs
sit noīe Elius q̄ cūnā ferreā succēsam cum
oleo resina 7 pice parari fecit 7 cristinā ibi
iactari cūnāq; a vīris q̄tuor agitari. vt cui⁹
plumeret. Tūc cristina deū laudauit q̄ eā
nup renatā denuo volebat vt infanulā in
cunabulis agitari. Tūc iudex iratus fecit
radi caput eius. 7 nudam p cūnitatem vsq;
ad appollinē duci. Tūc dolo imperauit et
corruēs in puluere est redactū. Qd audies

De scđo Jacobo apo. maiori

iudei expauit: & spūs tradidit illi sic successit
iulianus q̄ forma celi succedens fēc & cristina iulianus
tari. ubi p̄ q̄nq; dies cū āgel' cōfās & deābu;
lās illela p̄māte. Q̄d audies iulianus & magis
arub' p̄ ascribēs duas aspidēs. duas vipe-
ras. duosq; colubros ad eā dimitti fecit. s; spēs
spēs e' pedes liguit. aspidēs nil nocētes ad
vbera pēdēt. colubri collo se volūtes ludo
re liguit. Iulianus āt icatator dicit. nūq̄d et tu
mag' es. irrita bestias. q̄d cū faceret spēs i
eū ipeti fecerit. & eū pun' occiderit. Tūc spēs
nib' ipauit cristina & ad deū locū ire fecit
mox iū boies suscitauit. Tūc iulianus mām
lās e' p̄cidi mādauit. q̄d lac p̄ sanguine flu-
xit. deinde liguit e' p̄cidi fecit. cristina vō neq̄q;
loq̄la amica. p̄culurā liguit accipies i facie
iulianus p̄ciet & oculi ei' p̄cūtes eū excecā-
uit. irat' q̄ iulianus duas sagittas circa cor e'
& p̄nā i lat' e' dimisit. Et illa p̄culsa spūs dō
tradidit circa ānos dñi. cclxxvii. sub diocle-
tiano. redefecit at cor p̄ e' q̄d castro q̄d bul-
senū vocat int' vrbē veterē & vterbū lito. i. y-
rusei q̄ iuxta castrū illd erat fūdit' & euerla.

XCIII

De scđo Jacobo aplo maiori.

Iacob' iste aplus

dicit' ē iacob' zebedei. iacob' frater
iohis boanerges. i. fili' tonitrui. et
iacob' maior. dicit' ē iacob' zebedei. i. fili' nā-
tū carne. s; ēr nois int'p̄atōe. Zebede' uer' p̄-
nat' donās siue donatus. & bñs iaco. sc̄p̄m
xpo donauit p̄ mox maritū. & a deo nob
donat' est in spūale patrōnū. dicit' āt iaco. frāt
iohis q̄ fuit e' frāt. nō tān carne. s; ēr mox
filiū die. ābo ēi fuerit eūsd' zel. eūsd' studiū.
eūsd' voti. Eūsd' zel ad dñm placēdū. Eū
ēi samaritanū xps n̄ recipit iaco. & iohes di-
xerit. Q̄is dicit' dēscēdat ignis d' celo & cōsu-
mar illos. Eūsd' studiū ad dīscēdū. vñ isti p̄-
cipue fuerit q̄ xpm d' die iudiciū & alijs v̄tū;
ris int'rogauerit. Eūsd' voti ad obtinendū.
q̄ sessionē ad dexterā & sinist'ā xpi ābo h̄e
voluerūt. dicit' fili' tonitrui rōe sonore p̄dica-
tōis. q̄ malos trebat. p̄gros excrebat oēs
sua aliu die i amiratores p̄uerbat. p̄n dīc

Beda dei iohes q̄tā alie intonuit vñ si aliq̄nā
tulū alu' intonuit; tōr' mūdus eū cape nō
potuisset. Dicit' iacob' maior sic alē minor.
Iohes rōe vocatōis. q̄mā pus vocatus ē a
xpo. scđo rōe familiaritatis. q̄mā maior ē fa-
miliaritātē videt' xps habuisse cū isto q̄s cū
illo. sic p̄. q̄ ipm ad secreta sua admittebat
sic fuit ad puellerē resuscitandē. & ad gl̄iosas
trāsfigurandē. Terno rōe passiōis. q̄ p̄-
mus int' cetos aplos passus ē. Sic ergo dicit'
maior alio ex eo q̄ pus vocat' ē ad aposto-
lar' grām. ita p̄t dicit' maior ex eo q̄ pus vo-
catus est ad eternitatis gloriā.

Iacob' aplos fili' zebedei p̄ ascelio;
nē dñi dñi p̄ iudear' samariā p̄dica-
ret. in hispaniā tādē iuit. vñ ibi vbi
dñi seminare. s; dñi ibi se p̄ficere nil vide-
ret. & solūmodo ibidē. i. discipulos acq̄siuit;
set duos ex illis cū p̄dicādi reliq̄. & alios sei-
piē fecit assumēs itez i iudeā rediit. Q̄d ager
ster āt iohes belet dīc q̄ tān vñ ibi cōuer-
tit. Tū ergo in iudea vbi dñi p̄dicaret mas-
sus q̄dā noie hermogenes cū p̄barisēis de
scapulū suū noie philetū ad iacobū misit vñ
ipm philet' corā iudeis p̄uinceret q̄ sua p̄e-
dicatio falsa ē. s; cū aplos cōā oib' rōna-
biliter eū p̄uicisset & mltā cōā eo miracula
fecisset. rediit philet' ad hermogenē doceri;
nā iacob' approbās. & miracula recitās ac ei'
discipulū se velle fieri p̄stās & vñ ipse sūt efi-
ficere discipul' p̄ sua dēf. Tūc hermogenes
irāt' artē sua magica ita eū imobilē fecit vñ
se nullaten' mouere posset dicens. Videbū-
mus si iacobus tu' se soluat. q̄d cū philet'
iacob' p̄puep suū nūciasset. misit ad eū su-
dariū suū dī. Excipiat sudariū & dicat. Do-
minus erigit elū ipse soluit compeditos.
Statim q̄ vñ de sudario taci' ē solutus a
vinculis magicis artib' hermogenis insul-
tauit. & ad iacobū p̄perauit. Irat' hermo-
genes demōes aduocauit. p̄p̄es vñ ipsū
iacobū vincit cū phileto adducāt vñ d' ipse
se vindicet. ne discipuli ei' de cetero sibi au-
deāt talē insultare. Clemētes āt demōes ad
iacobū i aere plulare cepērūt dī. Iaco. ap̄le
dī misere nob. q̄ ānq; ipse nos t̄p̄ aduēit t̄ā

De sancto Iaco. ap. maior

ardem? Quib' iacob' ait. Ut q' uisus ad me. q' dixerit. Hermogenes misit nos ut te et philem ad ip's duceret. Et mox ut ad te uenit angel' d' nos cathedra signis reliquit et pluri mu' cruciauit. q' b' iacob'. Exoluat uos angel' d'ni. et ad ip's redite et cu' ad me uicini ad duce. Et ille. Qui cu' abissent appebēdē; tes hermodenē man' ei a tergo ligauerūt et ip's sic uincit ad iaco. adduxerit d'. Adhuc nos ubi uincit sum' et g'uit cruciat. dixerit q' demōes ad iaco. Da nob' i cu' p'atē ut possim' tuas iurias et nra' icēdia uindicare. q' b' ait iaco. Ecce philem' an' uos ē cur eu' n' teneas. Cui illi. Nos nō possū' n' fornicā q' in cubiculo uo ē manu' p'ige. Dixit q' iaco. ad philem' ut bōa p' mal' fm q' d' xps nos docuit reddā. hermodenē te ligauit tu eu' soluē. Solut' hermo. p'sul' stetit. et iaco. ap'us ei dixit. uade lib' q'cuq' uolueris. nō enī discipulū nre est ut uiu' aliq's puerat. Dixit q' ei hermo. Ego noui uas d' monū. nisi mihi aliqd' dederis q'd mecu' habēa' occidēt me Cui iaco. baculū suū dedit. Ille at' prexit et oēs libros art' suē magice ad aplm' cremā; dos attulit. Iaco. at' ne forte oboz icēdij ueraret icautos eos i mari p'ici fec. p'iect' gl' b'us ad aplm' redijt et plātas ei' tenens dixit. Eliaz libator accipe penitēte quē inuidētē et detrahentē acten' sustinui. Cepit igr' i detiore p'fect' ēē. ad u' uirtutes plime p' eu' fierēt. Uidētes at' iudi hermo. puerū zelo p'mon iaco. adierit et cur illm' cruciatu' p'dicaret in crepauerit. Ille uo cu' eis p' scptas aduentū xpi et passionē euidēt p'ball' plim' crediderit. B' Elzabar uo p'oufer' anullū' sed uōz i iplo excitauit et misso fune in collo apli ipm' ad hōdē agrippā adduci fec. Cūq' iussu ei' ad decollādū duceret. q'dā palinē in via iacēs ad eu' clamauit ut sibi sanitarē cōferret. Cui iaco. ait. In noie ihu xpi p' cui' fido uis cor ad decollādū exurge san' et b'ndic crea; torē tuū. et statū sanat' surrexit et dñs b'ndixit. Scriba at' q' funē in collo suo miserat et trahebat noie iohas h' uidēs ad pedes ei' se p'iecit et ueniā petens se xpianū fieri postulauit. Q'd uidēs abiatbar eu' teneri fec' sibi q' d'.

Alis nomē xpi maledixer' cū ipso iaco. decollaberis. Cui iohas. Adhuc dicit' tu et maledixi oēs dies tui. nomē at' dñi ihu xpi sit b'ndictū in sc'da. Tūc abiatbar os ei' pugnis ceteri iussit. et missa d' eo legatōe ad herodē ip's traui ut cū iaco. decollaret. Cū at' abo decollari d'ent. iaco. a spiculatorē lagenā aq' petijt et ibi iohā p'm' baptizauit. et statim capitis obtruncatōe p'terq' martirūz p'summatu. **E** Decollat' ē at' b. iacob'. viij. kal. ap'lis iannūciatōe dñica. et viij. kal. augusti com postellā translāt'. et iij. kal. ianuarij sepultus. q' sepulcr' ei' fabrica fuit ab augusto p'sq' ad ianuariū p'elata. Statuit igr' ecclesia ut festū ei' viij. kal. augusti in iēpe scz mag' p'gruo deberet vniuersalit' celebrari. Decollato at' iaco. ut iohes beleth ait. q' hāc trāslatōez diligent' exegit. discipuli eius corpus nocte timore iudeoz rapiētes nauim illud impofuerūt et sepulturā diuie p'udentie cōmūtes nauim sine regimine p'scēderūt. et āgelo dñi duce in galiciā in regno Lupe applicuerūt. Erat enim in hispania regina q'daz sic dicta noie et merito uire. Deponētes igitur corp' de nauī sup' q'dā magnū lapidē illis depofuerūt. Qui lapis mox ut cera corposi cessit et in sarcophagi corpi se mirabil' coraptauit. Inredientes igr' discipuli ad lupam dixerūt. Dñs ihu xps mittit ad te corpus discipuli sui ut quē noluiſti suscipe ut uū suscipias defunctū. Et narrantes ei' m' raculū q' uer illud sine regimine illuc aduenisset. locū ad eius sepulturā p'gruū p'enerūt. Q'd dñi regina audiffa. ut d'icidē Jo bānes beleth. eos in dolo ad q'dā uirū crudelissimū. uel fm alios ad regē hispanie destinauit. ut ei' sup' hoc p'sensum b'rent. Qui eos cepit et in carcerē reclusit. Cū aut' ille deſciberet angel' dñi carcerē aperuit et eos libere abire p'miſit. Q'd cū ille cognouiſſet uel locū p' eos milites q' eos capere destinauit. Cū aut' milites illi p'ōtētrāſirent fractio pontis oēs in flumine ſūt ſubmerſi. Q'd ille audis diēs p'nia ductus ſibi et ſuis metuens miſit poſt illos rogās ut ad ſe redirent. et q'quid uellet ad libitū impetraret. Illi at' redierunt

De sancto Jacobo apostolo maiori

et ipse cunctas ad fidei dei peruenit. Quod lu-
pa audiret vehementer doluit. et redeuntibus ad
se discipulis et assensu regis apientibus illa rēdit
El capite boues quas habeo in tali loco et morte
et planctus iugiter et corpore dei vni offerre et locū
sic voluerit edificare. Hec autem lupina cogita-
tio dicebat. sciebat enim boues rēditos esse i-
dominos et siluestres. et id putauit quod non pos-
set iugiter applicare. vltimū gereret huc illucque
discurreret. et sic currū dissiparet et corpore de-
iiceret et ipsos necaret. Sed non est sapientia dei.
Illi autem dolū ei non cognates morte ascēdit et
dracone quidā spirātes et eos irruēte cruce
opposita per mediū ventrē scandit. Scitens si
igno crucis super ibaturos velut agni subito
mansuescūt. et eos iugiter corpore sancti iacobi cū
la pīde super quē posuī fuerat i currū posue-
rūt. Boues autem sine alio regimine corpore i me-
diū palanū lūpe dimiserūt. Quod illa audiret et
stupēs credidit. et christiana effecta oīa quę pete-
rūt tribuit. et palanū i ecclā. et iacobō dedi-
cās magis ipas dōtāuit et i bōis opib⁹ vi-
tā finiuit. Alio quodā nocte bernard⁹ d epatu
munien. vi ait calix papa. dū capere et cate-
nat⁹ i pfūdo frīs posuī eēt et sp. b. iacobū in-
uocaret. apparuit ei. a. iacob⁹ d. Aemī se gre-
me i galiciā. et phraet cathēis cū disparuiss⁹
ille vincit ad collū suspēs ad simuātē murr⁹
ascēdit. et in sine aliq. lesiōe vnicū salū fecit.
cū in turr⁹. l. x. cubitoz altitudinē possideret.

Quidā vt ait beda cū enorme peccat⁹
plimū pmississ⁹. et ep⁹ pfūctem absoluere ti-
muisse. boies illi cū cedula i q. illud peccatū
scipū erat. ad a. iacobū misit. Cum q. i festo
eius dē cedulā sup altare posuiss⁹. et a. iac. vt
illud peccatū deleat sui meritis exoraret ce-
dulā postmodū apuit et penit⁹ delectū inue-
niēs dō. et a. iaco. grās reddidit. et facit oib⁹
publicauit. Triginta viri dō lozīgia vt ait
vbert⁹ bisuntin⁹ circa annū dñi. M. lxx. ad
a. iaco. pperātes oēs vno excepto fides libi
muni vni pmissit. Quinque illorū iūfima
et. xv. dieb⁹ a locijs expectat. h. iades a cūqz
relinqit. et a solo illo q. fide n. pmissit ad pe-
dē mōi scī michaē custodiē. h. ad uel palatē
te die mōi. Quinque ppter illi loci solitudinē

et deficiū pñiaz et iminentē nocti caliginē et
gētiō barbare feruātē valdū timuit. h. statū. b.
iacob⁹ i specie equi sibi apparēs et cū solās
ait. Trade mihi hūc mortuū. et tu ascēde p-
me super equū. Sicqz illa nocte añ sol⁹ ortus
dictas. xv. pagētes ad mōiē gaudiū q. est di-
midia leuga circa. a. iacobū puenērūt. abiqz
a. iacob⁹ virūqz deposuīt papiēs vt canon
cos scī iacobi ad sepeliēdū pēgnū mortuū
puocaret. et suis locijs diceret quod ppter fidem
fraciā eoz pēgnāno nil valeret. q. iussu pple-
uit et stupētib⁹ locijs dē innere ea q. sanct⁹
iacob⁹ dixerat iūmauit. E. Leuon
cus qdā vt ait calix papa cū filio suo circa
annū dñi. M. lxx. ad a. iacobū pgen⁹ et i
betholosa grā hospitiū diuētes ab hospi-
te inebriat. et ab eo i malba argēte cyph⁹ ab-
scondit. M. ane igr exētes q. latrōes in se-
q. nō reuocauit. et q. cyphū argēteum furati
fuerit eis dē obiecit. Cui cū diceret quod punire
eos faceret si apd eos cyphū inuenire poss⁹
et cū apia malba iueni⁹ fuiss⁹. pan⁹ ad indi-
cem rapiunt. Data ergo snia oīa q. bebant
hospitiū radunt. et vni eoz ad suspēdiū iū-
dicat. Sed cum pater p filio. et filius p patre
mori vellet. ad eū filius suspēdit. et pater ad
sanctū Iacobum merens pgreddi. Igitur
post. lxxvj. dies rediēs et ad corp⁹ filij diuer-
tens. super eū lamentabiles voces promebat
Et ecce filius suspēsus solari cepit ipm di.
Dulcissime pater ne fleueris quia nūqz mihi
sic bñ fuit. quā bñ uisqz scīus iacob⁹ me su-
stentat. et celesti dulcedie me refocillat. Quod
pater audiens ad vrbē cucurrit et venientē
ipm filij pegrinū icolumē deposuerūt et ho-
spitē suspēderūt. Refert bugo d. sancto
victore quod cū dñi pegrino ad sanctū iacobū
pgrinū diabol⁹ in specie sancti iacobi appa-
ruit et de miseria pñis vte plā pmemorās
felice se eē si ob honore suū se necaret asseru-
it. Qui mor gladiū arripuit et pan⁹ seipm
occidit. Et cū ille i cur⁹ domo hospitū fue-
rat suspēsus habere et mori plurimū for-
midaret. annuo q. mortu⁹ fuerat reuertit as-
serēs qdū demon q. mortē suaserat ad sup-
plicia ipm duxisset. b. iacob⁹ mor occurrat

De scō Jacobo aplo maiorē

et ereptū ad thronū iudicis deduxit. et accu-
santib⁹ demōib⁹ ut vite restitueret obtinuit.

Quidā iuuenis dicitur in lugdunū. ut nar-
rat hugo abbas cluniacensis. q̄ ad s. iacobum
freq̄nt cū duodecim magis ire solebat. q̄dā vice
dū illuc ire vellet. nocte illa in fornicatōz
lapsus ē. Idergē igr nocte q̄dā diabol⁹ in
specie s. iacobi apparuit dī. Ipsi q̄ sū. Me
gān illi dixit diabol⁹. Ego sum iacob⁹ aplos
quē singul⁹ ānis visitare p̄sueuisti. Scias q̄
miliū d̄ deuotōe tua gaudebā. s. nup̄ de do-
mo tua egredies i fornicatōz icidisti. et nō cō-
fessus ad me accede p̄sueuisti. q̄i tua pēgna
tio dō et mihi placere possit. Ipsi sic expedit.
s. q̄cūqz ad me pēgnādo vēire desiderat p̄
pctā sua p̄fessionē d̄ p̄dere et p̄ pēgrinā
do eadē p̄missa punire. Et his dictis demō
euauit. Tūc iuuenis ānat domū suā re-
dire et pctā sua p̄fiteri. Deinde iter reuicpe di-
sponebat. Et ecce diabol⁹ apparēs iteri spē
apli hōino dissuasit. asserēs q̄ peccatū illū
nllō mō sibi remittet. nisi penit⁹ genitalia si-
bi mēbra secaret. beatorū āt foret si se vellet oc-
cidere. et p̄ci⁹ noie maritū esse. Iuuenis igr
nocte socijs dormiētib⁹ gladiū accipiens ge-
nitalia sibi p̄cidit. Deinde eodē cultro se p̄
vētrē trāsiit. Erp̄ge facit socij h̄ vidētes et
plurimū formidātes. p̄m⁹ aufugerūt ne su-
speci de homicidio haberēt. Tūc cū fouea
ei pararet. q̄ fuerat defunct⁹ reuirit. et cūctis
fugientib⁹ et stupentib⁹ q̄ sibi acciderāt enar-
rauit dicēs. Cū me ad suggestiōes demōis
occidisset. demōes me capiētes p̄sus romā
deducebāt. Et ecce post nos bñs Jacob⁹
p̄m⁹ cucurrit et demōes de fallacia p̄limūz
inrepaui. Cūqz ad inuicē diuini discepta-
rēt. cogēte bñō iacobo ad q̄dā prātū peni-
tē. ubi vgo bñā cū mltis sanctis colloq̄ns resi-
debat. Cui cū bñs iacob⁹ p̄me p̄q̄st⁹ fuisset
illa plurimū demōes increpauit. et me vite
restituī p̄cepit. Bñs igr iacob⁹ me suscipi-
ens vite reddidit ut videns. Ipsi tridū et
go sol⁹ in illo cicatricib⁹ remanentib⁹ iter ar-
ripuit. et inuēns socijs oīa p̄ ordinē enarra-
uit. S. Frācus q̄dā prātū calix⁹ papa
circa annū dñi. m. c. cū p̄ore et filijs ad s.

iacobum ibat. tū volēs moralitatē q̄ erat i
frācia fuge. tū sanctū iacobū cupiēs visita-
re. Qui cū ad urbē p̄pilonā venisset p̄ore
ei⁹ ibidē obiit. et hos p̄es totā illi pecuniā s. i
bi cū iumento q̄ debebāt pueri usurpauit. alle
āt desolat⁹ incedens. pueros q̄ sōā in būenis
portauit. q̄ sōā ad manū irabebat. Et vir
cū a sinō cōpassiōe cōmor⁹ occurrēs sibi ali-
nū cōmodauit ut sup̄ illum pueri vberēt.
Qui cū ad s. iacobū puenisset eisdē vigilāz
et orāz. s. iacob⁹ apparuit. et an se cognosceret
requisiuit. Cui negāuit. Ego sū iacob⁹ aplos
q̄ ubi meū a sinū cōmodauit et iter accōmo-
do reuertēt. S. scito p̄nosces q̄ hos p̄estū⁹
d̄ solario cornēs monet. et oīa q̄ tibi abstu-
lerat rehabebis. Que cū oīa cōtigissent. alle
domū ler⁹ rediit et pueris d̄ a sinō depolita
a sin⁹ itā disparuit. Quidā mercator a
q̄dā urāno iniuste spoliat⁹ in custodia tene-
bat q̄ duote. s. iacobū in sui auriliū inuoca-
bat. Cui s. iacob⁹ vigilāz custodia p̄pa-
ruit. et vlsqz ad t̄ris summatē ipm p̄dixit. Ita
tūqz turris adeo se inclinauit q̄ ipi sum-
tas t̄re eq̄lis fuit. de q̄ sine saltu descēdēs so-
lū recessit. Quē custodes insequētes s. i
ta eum p̄gerēt in ipsum videre nō poterāt.

Dū res milites ut ait Elbert⁹ bysuntin⁹
lugdunū. dio. ad sanctū iacobū p̄gerēt. on⁹
eorū q̄dā muliercula rogat⁹ sacculū ipi⁹
amore sacri iacobi sup̄ equū suū portabat.
Deinde q̄ndā infirmū in via deficientē in-
ueniēs ipm sup̄ equū posuit. et infirmū buri
donē cū sacculo mulieris accipiens equum
pariē seq̄bat. S. feruore sol⁹ et labore iune-
ris fract⁹ cū galiciam aduenisset ifirmuare
guissima laborauit. Cūqz a socijs d̄ salute
aie rogaret. ille trib⁹ dieb⁹ exiit murt⁹. s. q̄
to die socijs ei⁹ moriē expectātib⁹ gūit suspi-
rās ait. Bñs deo et scō Jacobo q̄ eius sū
merito liberat⁹. Cum enī q̄d monebātis fa-
cere vellē. demones ad me venerūt me tam
grauit p̄stringētes ut nīl q̄d ad salutē ani-
me puneret aliq̄ten⁹ loq̄ possem. Tūc q̄pe
audiebā sed p̄sus respondere nō poterā.
Ipsi āt scūs iacob⁹ buc inuauit. ferens in
sinistra manu sacculū mulieris. in dextera

De sancto Cristoforo.

baculū paupis. quos i via adiuerat. ita ut
burdonē p lācea ⁊ sacculū p scuto haberet ⁊
demōes q̄li irat⁹ aggresses deuato baculo
fruit ⁊ i fugā puerit. Nūc ergo ecce b. iaco
bi grā melibauit ⁊ loq̄lā restituit. Vocate er
go sacerdotē ad me q̄ diu i bac pita eē non
possum ⁊ puer suus vni eoz dicit. Amice noli
amodo dñō tuo militare q̄ vacit ē dñar⁹
⁊ mala morte i p̄tō moriur⁹. Sepulto at
socio cū ille dñō suo b. dñs. alle p nūbilo b
ducēs. ⁊ se emēdare p̄tēnēs. p̄ modicū lācea
i bello p̄foss⁹ interijt. **S** Cū cū dā viro d
vizilacopt ait calur⁹ papa ad. a. iacobū. ppe
rāu pecunia d̄feciss⁹. ⁊ ille mēdicare erubescē
ret. sub q̄dā req̄elcē arboze sōmabat q̄. a. i
cob⁹ eū p̄alcebat. Cū i ḡlās i ḡr subemerit cū
panē ad caput repit. de q̄. r. dieb⁹ dixit q̄u
q̄ ad p̄pā remeauit. Singulē dieb⁹ suffi
ciētē bis d̄co comedēs seq̄nt die ipm i sac
culo iēḡz inueniebat. Refert calur⁹ papa
q̄ cuius q̄dā bar chinone vbi circa annu
dñi. **M**. c. ad sanctū iacobū veniens b. solū
postulasse d̄. ne demceps ab aliq̄b⁹ hostib⁹
capeit. **R**edens i ḡr p̄ siciliā i mari a sarace
nis capit ⁊ plures ab eis p nundinas ven
dit. s̄ i sp̄ carbene q̄b⁹ ligat⁹ s̄ fuerat solue
bant. Cū at iam. cui vicib⁹ v̄dū fuisse. ⁊ du
plicib⁹ carbemis astric⁹ eēt. ⁊ ille beatū iaco
bum iuocaret. scū iacob⁹ eū dē apparuit di
cēs. Quoniā i ecclia mea p̄stēs postposi
ta salute aie. liberat⁹ tantū corpis postula
sti. ideo i b. picta i cōditi. **S** q̄ dñs miser
coris est. milu me vte redimā. Statūq̄ rup
tis carbemis p̄ tras ⁊ castella saracenoz p̄
q̄ndam carbene i testimonij b. miraculi fe
rens ad trā suā cū cis videntib⁹ ⁊ stupentib⁹
bus redijt. Cū enī eū aliq̄s cape volebat. vi
sa carbena trit⁹ p̄m fugiebat. **S** cū ledēs
alieq̄ fere i eū p̄ deserta ḡdientē vellēt i sur
gere moris i sa carbena d̄cnebat terrore ni
mio ⁊ i fugā p̄m v̄iebāt. Anno dñi. **M**.
cc. xxiij. i vigilia sc̄i iacobi i q̄dā castro q̄
d̄ p̄m i ter florentiā ⁊ pistoni suo. inuenit
q̄dā rustica q̄dam simplicitate d̄cept⁹ i lege
tes mtons sui ignē apposit⁹ eo q̄ bere dūa
tem suā sibi p̄surpare volebat. **L**ent⁹ i ḡr et

p̄fessus ad caudā equi trabed⁹ incēdio ad
iudicat⁹ est. Qui peccatū p̄tens et. s. iaco
bo se deuot⁹. cū sup̄ terrā petrosam i sola
camisia diu i tract⁹ fuisse. nec i corpe nec in
camisia sensit aliquā lesionē. Tandē ad pa
lū ligat⁹. ligna vnde cūq̄ p̄gerunt igne sup
posito ligna ⁊ vincula comburunt. sed ip̄o
sem̄ beatū iacobū iuocante. nec i cami
sia nec in corpe aliq̄ lesio repit. Quē dum i
ignē vellēt iterato iactare a ip̄o eripit. ⁊ de
i ap̄lo suo magnifice collaudat.

XCIV
De sancto Cristoforo.

Cristofer⁹ ante ba

p̄lmū dicebat reproba. s̄ postmo
dū r̄p̄ofer⁹ dicit⁹ est q̄li r̄p̄m ferens
ex eo s̄ q̄ r̄p̄m q̄uor modis porauit. s̄ i
būeris p̄ traduct⁹. i corpe p̄ macerat⁹ dem
i mēte p̄ deuot⁹. i ore p̄ p̄fessionē siue p̄d
canonē.

Cristofer⁹ genere chananē p̄ceris
lume stature. vultuq̄ tribilis erat.
⁊. xij. cubitos i logūdie possidebat

Qui vt i q̄busdā gestis suis legit⁹ cū staret
cū q̄dā rege chananēoz. venit sibi i mēte vt
maiorē p̄ncipē q̄ i mūdo eēt q̄reret. ⁊ ad eū
d̄secū morat⁹ a ccederet. Venit i ḡr ad
q̄ndā maximū regē. q̄ generalis fama ha
bebat q̄ maiorē mūd⁹ p̄ncipē nō h̄et. Quē
rex videns libenter recepit. ⁊ i sua curia ma
nere fecit. Quas dā aut v̄ce ioculator q̄dā
cannonēz corā rege canebat in q̄ frequer
diabolū noiabat. Rex aut cū fidem r̄p̄ba
beret. q̄ncūq̄ diabolū noiari audiebat pro
un⁹ in faciem suā crucis signaculū imp̄me
bat. **Q**uid videns cristofer⁹ plurimū admi
rabat cur hoc rex ageret. ⁊ q̄d nā h̄mōi sig
nū sibi veller. Cū autem de hac re regem in
terrogaret. ille hoc sibi manifestare noller.
Rndū r̄p̄ofer⁹. Nisi hoc mihi dixeris tecū
pluri⁹ nō manebo. Quapropter coactus
rex dixit ei. Q̄ncūq̄ diabolū noiari audio
hoc signo me mūdo. timens ne in me pote
stas accipiat mib⁹q̄ noceat Cui cristofer⁹

De sancto Cristoforo

Si diabolus ne tibi noceat metuis. ergo ille maior: et potentior te esse iudicat. quoniam tu intantum formidare perbaris. Frustrat igitur si spe mea putas quod maior et potentior in domino inuenisse. Sed iam nunc valeas. quod ipsum diabolus quere volo ut ipse tibi in domino assumam et ei suum efficiat. Discessit igitur ab illo rege et diabolus querere perperabat. Cum autem per quendam solitudinem pergeret. vidit magnam multitudinem milium. quorum quidam miles ferunt et tribus veniebat ad eum et quoniam pergeret requirit. Cuius proferuntur. Vado querere dominum diabolus ut ipsum in domino tibi assumam. Cui ille. Ego sum ille quem quis. Saul? proferuntur se sibi in suum perpetuum obligauit et ipsum per domino suo accepit. et ergo ab eo pergeret et in quodam via coram quodam cruce erecta inuenissent mori ut diabolus ipse cruce vidit. et fugit et via de se res per aspera solitudinem proferuntur duxit. et post modum ipsum ad viam reduxit. Quod videns proferuntur et admirans interrogauit illum cur intantum in mens viam planam reliquit. et tantum deuias per aspera solitudinem ierit. Quod cum ille nullatenus sibi indicare vellet. dixit proferuntur. Nisi tibi hinc cauera statim a te discedam. Quapropter compulsi diabolus dixit ei. Quidam homo qui deus in cruce affixus fuit. cuius crucis signum cum video plurimum promisco et tunc fugio. Cuius proferuntur. Ergo ille ipse maior et potentior est cuius signum intantum formidas. Inuacuam igitur laboravi. nec adhuc maiorem principem inueni. Iam nunc valeas. quod te volo deserere et ipsum ipsum in quere re. Cuius igitur dixit quodam quodam sibi christi noticiam indicaret. tandem ad quendam heremitam deuenit qui sibi ipsum predicauit. et in eius fide ipse diligenter instruit. Dixitque heremita proferuntur. Rex iste cui seruire desideras istud requirit obsequium. quod te frequenter ieiunare oportebit. Cuius Cristoforus. Illud a me requirat obsequium quod istam rem nequaquam agere valeo. Rursus heremita. Multas quod orationes te sibi facere oportebit. Cuius proferuntur. Nescio quod sit hoc nec huiusmodi obsequium perficere possum. Cuius heremita. Hostiale fluvium in quo multi transeunt periclitantur et peunt. Cuius proferuntur. Noli. Et ille. Cum perire statum sis et forma virum? Si iuxta fluvium illum resideres et cum cros

traduceres regi christo cui seruire desideras plurimum gratum esset. et spero quod ibidem se tibi manum festaret. Cuius cristoforus. Inquit istud obsequium agere valeo. et me sibi in hoc fluvium per multo. Et periclitum igitur fluvium accessit. et ibidem sibi habitaculum fabricauit. porrasque loco baculi quondam parua in manibus quod se in aqua sustinebat. et oes sine cessatione transerebat. Et nolens multis diebus cum in domuscula sua quiesceret. audiuit vocem cuiusdam pueri se vocantis et dicentis Cristofore veni foras et me ipsum traducas. Tunc? proferuntur. et licet sibi neminem reperit. Bedensque in domuscula sua. predicta uerba uocem se acclamantis audiuit. Qui rursus foras cucurrit. sed neminem inuenit. Tertia uice ab eodem ut prius uocaretur. erit. et puer quondam iuxta ripam fluminis inuenit. Qui cristoforem ut se traduceret obnixerogauit. Proferuntur igitur puer sibi in huiusmodi eleuato baculum suum accipiens. flumen transiit. et intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumescerebat et puer instar plumbi humilissime poterat. Quamquam magis poterat ac magis cristofori huiusmodi poterat intolerali deprimebat. adeo ut cristoforus in angustia multum posset. et se picuari plurimum formidaret. Sed cum uix euasisset et fluvium transisset. puer in ripa deposuit eum. Dixit. In magno periculo puer me posuisti. et adeo poterasti quod situm mundum super me habuisses. Vir maior poterat plenissimum. Et quod erant. Reminere Cristofore. quod non solum super totum mundum habuisti. sed etiam illum qui creauit mundum tuus huiusmodi baiulasti. Ego enim sum ipse rex tuus. cui in hoc opere ipse debui. Et ut me uerba dicere comprobet. cum per aliam baculum tuum iuxta domusculam tuam in terra fige et mane ipsum floruisse et fructificasse uidebis. Stansque ab oculis eius euauit. Veniens igitur proferuntur cum baculum suum in terra firmiter manes surgens inuenit ipsum ad modum palme frondosum et dactylos produxisse. Post hoc autem salomon ciuitatem liceo perit. Tunc dominus eorum linguam non intelligeret orauit dominum ut illius lingue sibi concederet intellectum. Dum autem in prece consideret. iudices cum insanum putantes

De sancto Crisostomo

en relinquit. Alsecut? xpofer? qd petebat. vul
tu opiens ad loca certaminis venit. et xpias
nos q torqabant in dno pforabat. Tunc vn?
er iudicib? in facie ei pculit. Cui xpoferus
vultu? discoopiens dicit. Nisi xpiam? essem
mea? pun? in iura vindicalles. Tunc xpofer?
vga sua in ira fuit. et vi ppter puerione ppli
frondere dnm exorauit. Qd du pun? factus
fuit. vii. milia hoim crediderunt. Rex aut
ec. milites q eu ad se ducerent misit. Et cu eu
orante inuenissent. et sibi h in mare timerent
uerzonde misit. Qui xpi cu eo orate pun?
orauerunt. Surges xpofer? dixit eis. Quid
gritis. Qui ei? vultu videtes dixerunt. Rex
misit nos vte ad ipm vinciu ducam? Qui
bus xpofer? Si ego voluero nec solui? nec
ligat? a vob? duci poto. Dicit ei. Si ergo n
vis vade liber qcuq? volueris. et nos regi di
cem? q te neq? q? inuicem? Nisi ita inq? s? ego
vobiscu vada. Ipe at eos ad fides puerit et
ab eis manus sibi tergo ligari fecit. et se regi
vinciu pntari. Quere videtur? est et de se
de sua pun? corruit. Deinde a suis suis le
uat? dnoie suo et patria eu inuogauit. Cui
xpofer? Alii baptisnu repb? dicebat. nunc
at xpofer? vocor. Cui rex. Si vultu ubi nome
imposuisti xpi? et crucifiri q nec sibi pnt n?
ubi pdesse potit. Nunc g? ebananee malefice
qre n? sacrificas dijs nris. Cui xpoferus. Be
te vocaris dagnus. q? tu es mors mdi. foci
us diaboli. dii atui sunt opa manu hoim
Cui rex. In inferas nunt? es et n? potes nisi
feralia et hoib? incognita loq. Nunc g? si sacri
ficaueris magnos honores a me coseqris.
Sinaut supplicio psumeris. Nolent ergo sa
crificare in carcere mui iussit. ac illos mil
ites q ad xpofer? missi fuerat. p xpi noie decol
lari fecit. Deinde duas formosas puellas q
ru vna dicebat nicea et alia aqlina secuz in
carcere recludi fecit. pmutas eis mltas mune
ra si eu ad peccadu seci alliceret. Qd videt
xpofer? pun? in ordes se dedit. S? cu a puel
lis vgeret surrexit et ait illis. Quid gritis et
ob qua cam hic inroducte estis. At ille cla
ruate vult? ei? pnt dixerunt. Aliterere nri
sacra. et in dei que pntas crede valeam?

Qd audiens rex eas ad se duci fecit dicens
Ergo et vos seducte estis. Iper deos iuro.
q? nisi dnas sacrificaueris mala morte pibi
us. Que ruderit. Si vis ut sacrificem? ui
be plateas mbari et des ad replu cōgregari.
Qho facto cu ille irouisset replu soluētes cu
gulu suu posuerunt in colla deoz. et ad iram
trabētes in puluere pfergerunt. dixeratq? astā
tibus. Ite et vocate medicos ut curent deos
vros. Tunc iussu regis aqlina suspendit et li
gato ad ei? pedes ingenti saxo mēbra ei? oia
durupunt. Que cu migrasset ad dnm soroz
eius nicea in igne pnt s? inde illesa eriena
pinus decollat. Ipost h xpofer? regi pnt
rat. Qui iussit eu vgis ferreis cedi. et cassides
ferreas et igneas in caput eius poni. Deinde
scamnu ferreū fieri fecit et xpofer? ibi deliga
ri et igne in cetera pice succedi. S? instar cere
scamnu ptingit. et xpoferus illesus egredit
Deinde iussit eu ad stipitem ligari. et a. cccc.
milib? sagitari. Sagitte at oēs in aere su
spendebant. nec ipm aliq? coningere potuit.
Rex at putas ipm a milib? sagitari cum
eide insultaret. subito vna de sagittis ab aere
venēs et retro se vrens regē in oculo pculit
et ipm pun? excecavit. Cui xpofer? Crastis
na die psumat? sum. Tu igit tyrane lutus
de sanguine meo facies. oculi in unges. et fami
tate recipies. Tunc iussu regis ad decolladu
ducit. et ibi fusa orōne decollat. Rex at mos
dicu de sanguine eius accipiens et sup oculos
suu ponēs ait. In noie dei et scū xpoferi. Et
pnuo sanus effectus est. Tunc rex credidit.
das pceptu ut siq? deū et sanctu xpofer? blas
phemaret pnuo gladio ferret. Ambro
sius aut in pntōe sic ait de h martyre. Cris
ostomo tate vnius cumulu et doctrine grās
dne prulisti. vi. xlvij. milia hoim de genitū
tis errore ad xpiam dogmata cultuz coru
scantib? miracul? reuocaret. Quis nicea et
aqlina publico lupanari longo tpe sub me
reticia sordis famulātes. ad castitatis habi
tū puocauit. easq? coronā pape edocuit.
ppter ea mē igneū rogi ferreo scāno cōstru
ctus nuntū calozē nō timuit. atq? p die mē
grū oim milia sagittas irāstigi non potuit.

De septem dormientibus

Ecce una ex his carnificis oculum collisit. cui in beati martyris cruore mixto cum ira luminen restituit. et corporis cecitate tollendo illuminauit et mentem. Hic et apud te veniam impetravit atque ut morbos et infirmitates repellat suppliciter obauit. **XCVI** Et

De septem dormientibus.

Septem dormientes

in ciuitate ephesi orati sunt. Decius autem impator persequens christianos cum venisset ephesum iussit edificari templum in medio ciuitatis ut omnes cum eo miscerent sacrificijs idolorum. Cum ergo omnes christiani in quatuor iussisset et vinculos aut sacrificare aut mortem percelleret tantum penam terrore cunctis inerat quod amicis et filium patrem et primum filium abnegabat. Tunc in illa urbe inueniunt septem christianos. Maximianus malchus marciannus dyonisi iohannes serapion et istanin. Qui hi videntes nimis dolerent. Et cum essent primi palatij sacrificia idolorum spernentes in domo sua se celabant et ieiunijs et orationibus vacabant. Accusati igitur ante decium statuerunt. et compati vacantes christianam datam eis respiciendi spacio usque ad rediit decii dimittunt. At illi patrimonium suum inter omnes pauperes distribuere. inuito consilio in monte celion secesserunt et ibi esse secreta decreuerunt. Tunc ergo sic latebant unus eorum spiritum ministrabat. et quatenus intrabat urbe figura semedici et habitu vestiebat. Cum ergo decius in urbem redisset. et eos ad sacrificandum perire iussisset malchus mister eorum terris ad locos rediit et eis furore impatoris indicauit. Qui cum grauiter terrerent malchus allatos panes eis apposuit ut cibo confortati fortiores ad periculum redderent. Ipsi quoque autem cenabant sedentes et colloquentes in luctu et lacrimis subito sicut deus voluit dormierunt. Mane facto cum quatuor fuissent et inueniri non possent et decius doleret quod tales iuvenes perdidisset. accusati sunt quibus cum in monte celion latuissent. et sua christianis pauperibus erogantes in suo proposito permanerent. Iussit ergo decius ut pariter eorum adessent. et cominatus est eis mortem nisi de eis diceret quicquid scirent. Illi autem eos sicut accusauerunt diuinas suas pau-

peribus expeditis conuesti sunt. Tunc cogitans quod de eis faceret. nutu dei iussit os spelunce lapidibus obstrui ut ibi morerent fame et inopia circumsclusi. Quod ministri quidem fecerunt. Et duo christiani theodorus et rufinus eorum martyrium describentes. caute in lapides posuerunt. Porro igitur decius et tota illa generatio ne per annos. ccc. lxxij. anno. xxi. impij theodosij pullulauit heresis eorum que negabat resurrectionem mortuorum. Unde perstrat theodosius christianissimus impator. quod fidei impie agnari videbat. induit alio sedes in interiori loco per singulos dies stebat. Quod videns miser coram deo solari lugentes et confirmare spem de resurrectione voluit mortuorum et thesaurum sue pietatis aperiens. ita periculis martyres suscitauit. Adhuc quod in cor cuiusdam cuius ephesi ut in illo monte edificaret stabula pastorum sua. Semetipsum speluncam aperientibus surrexerunt sancti et ieiunice salutares perstabant se tantum una nocte dormisse et per diuina tristitia recordantes interrogauerunt malchum que eis ministrauerat quod de eis decius decreuisset. Et ille respondit. Sicut dixi in sero quiescimus ut idolis in oleum. Ecce quod de nobis cogitat impator. Respondit maximianus. Et deus scit quid sacrificabimus. Cumque locos confortassent. iussit malcho ut emptum panes ad urbem descenderet et plures quam heri afferens panes. quod iussisset impator rediens nunciaret. Tolle ergo malchus. v. solidos de spelunca emit et videns lapides miratur. sed aliud cogitans per lapidibus cogitauit. Tunc igitur timidus ad portam urbis. valde miratur est videns suppositum signum crucis. Unde pergens ad alteram portam dum idem signum inuenit ultra modum miratur est. Videns omnes portas signo crucis appositum. et mutatam ciuitatem. signasque se ad portam portam rediit se existimans somnare. Unde se firmas et vulum oprensas urbes ingreditur veniens ad peduores panem audiuit boies loqueres de christo. et apostoli stupefacti aut. Quid est inquit quod heri nemo audibat christum nominare. et nunc omnes christum confitentur. Iussit quod nec non est ephesorum ciuitas. quod aliter edificata est. aliam ciuitatem escio tale. Et cum interrogas audis-

De septem dormientibus

set hanc esse epheſi errare vacare se putauit. et re-
dire ad socios cogitauit. accessit enim ad eos qui
panem vendebant. et cum argenteos prouideret mirati
venditores dicebant aduice quille iuuenis an-
tiquum thesaurum inuenisset. et eos ad-
uice loquentes videns putabat quod vellent eum ira-
dere ad impatorem. et terrum rogauit eos ut se
dimitteret et panes et argenteos renneret. Et
illatenentes eum dixerunt ei. Quis tu. quod thesau-
ros antiquorum impatorum inuenisti. indica nobis. et
erum locum tecum et celabimur te quod alii celari non
potes. Albalchus vero non inueniebat quod diceret
illiprimore. Illi vero videntes eum tacetis misso
fune in collo eius irabebant per vicospis in me-
dium ciuitatis. Et erit rumor ad oes quodam
iuuenis thesauros inuenisset. Et congregatus est
ad eum vniuersus et cum mirantibus volebat eis sa-
tisfacere quod nihil inuenierat. Et circumpiciens oem
a neie cognoscere potest. Et perspicies in populo vo-
lebat cognoscere aliquem de sanguine suis.
is. quod vacare viuere putabat et nullum inueniens
habebat qui infans in medio populi ciuitatis. Quod cum
audisset sanctus martinus episcopus et amicum per-
sul qui nup in urbem aduenerat. mandauit ciui-
bus ut eum caute adduceret et argenteos eius. Cum
quod a ministris irabere ad ecclesiam putabat quod
duceret ad impatorem. Episcopus igitur et presul mi-
nistres argenteos interrogauerunt eum ubi thesau-
rum incognitum inuenisset. Et ille respondit se nihil
penitus inuenisse. sed de sacculo parentis suorum
eos de denarios habuisse. Et interrogat ciuem
ciuitatis est respondit. Non scio quod ciuitas sit
sicut est ciuitas epheſorum. Proculus dicit.
Fac venire parentes tuos ut testentur pro te.
Quos cum noiaisset et nulli eos cognosceret
dicebant eum se fingere ut aliquem deuaderet. Et
ait presul. Quod credum ubi quod si argenteus
parentis tuorum fuerit cum scriptura eius habeat per quod
ecclesiam. annos. et sit primorum dierum decem impa-
torum. et in nullo sitis sint argenteis nostris. et quod
pentest in annis istis ipse fuerit. tu vero iuuenis
vis deape sapiens et senes epheſi. Proculus
bebo te legibus tradidit donum. ostentis quod inuen-
isti. Tunc patres malchus ante eos dicit. Pro-
culus dicit dicit mihi quod vos interrogo. et ego
dico vobis quod est in corde meo. Decem impatorum

qui fuit in hac ciuitate ubi nunc est. Episcopus dicit. Si
li non est hodie in terra quod decem noiet. impatorum
fuit autem loquens ipse. Albalchus autem dicit. In his
dne tua stupeo et nemo credit mihi. sequimur
mi me et ego ostendam vobis socios meos qui sunt in
monte celion et ipse credite. Hoc ei scio quia sa-
cie decem impatorum nos fugimur. et ego sero
vidi quod ingressus est decem in hac urbem sicut est
ciuitas epheſi. Tunc episcopus cogitans in semetipso
dixit presuli. Quis est qui dicit vult ostende-
re in iuuenis isto. Perreperunt ergo cum eo et ciui-
tatis plima multitudo. Et ingressus est pri-
mo malchus ad socios suos. et post eum episcopus in-
grediens inuenit in lapides litteras sigillatas
duobus sigillis argenteis. et conuocato populo le-
git eas et audientibus et admirantibus ciuitatis. Et
videntes sanctos dei sedentes in spelunca et faci-
es eorum tanquam rosas florentes patentes glori-
ficauerunt deum. Et tunc episcopus et presul miserunt
ad theodosium impatorem rogantes ut cito veni-
ret et miracula dei nup ostensa videret. Qui per-
tinens surgens de humo et de sacco in quo legebat
glorificas dei venit a constantinopoli epheſum.
Et obuiantibus ei ciuitas ascendit super oes ad
speluncam. Et mox ut sancti viderunt impatorum
rem resplenderunt facies eorum sicut sol. Et in-
gressus impatorum patris ante eos glorificas de-
um. Et surgens amplexatus est eos. et super singu-
los fleuit dicens. Sic video vos tanquam super videre
dominum resuscitantes lazari. Tunc dicit sanctus mar-
tinus ad eum. Crede nobis quod propter te resu-
scitauit nos deus ante diem magne resurrectionis.
ut credas indubitanter quod resurrectio mortuo-
rum est. Vere enim resurreximus et viuimus. Et si
cui infans est in vtero matris non sentiens le-
sionem. et viuunt. sic fuimus viuentes iactantes et dor-
mientes et non sentientes. Et his dictis viden-
tibus ciuitas inclinant capita sua in terram ob-
dormierunt et tradiderunt spiritus suos in dei
imperium. Surgens autem impator cecidit super
eos flens et deosculatus eos. Et cum iussisset fieri
loculos aureos in quibus mitterentur ipsa no-
cie apparuerunt impatorum dicentes ut sic habe-
mus in terra iacuerat et ex terra resurrexerat. et
eos dimitteret donec deus iterum eos suscitaret.
Iussit ergo impator locum illum maurano la-

De sanctis nazario et cello

pidibus adornari. et oēs epōs resurrectionē
pfitentes absolui. **Q**uod ccc. lxxi. annis do-
nisse dicunt dubiū esse p̄t. q̄. āno dñi. ccc. xl/
viii. surrexerūt. Decus āt reguit vno tantū
anno et trib⁹ mēib⁹. s. āno dñi. cclij. et uā nō
dormierūt nisi. cccvi. annis.

XCVII

De sanctis nazario et cello

Nazarius dicitur

q̄i nazare⁹. qd̄ mēp̄at p̄secrat⁹ vlt̄
mōs vlt̄ sepat⁹ vlt̄ flordus aut cu
flordis. In boie repuit h̄ q̄ngz. s. cogitatio
affectio. intēno. actio. et locutio. Cogitatio āt
p̄z esse sciā. affectio mōa. intentio recta. actio
iusta. et locutio moderata. Hec oīa fuerūt i
brō nazario. Hābuit ei cogitatioez sciāz. et in
de d̄r p̄secrat⁹. Affectio nē mōam. et inde d̄r
mūdus. Intentionē rectāz. et inde d̄r sepat⁹.
Intēno ei est q̄ sepat opa q̄ ex oclō simplici
corp⁹ lucidū. ex oculo nequā corp⁹ tenebro/
sum creat. Actionē iustā. et inde d̄r flord⁹. q̄
iust⁹ florebit sicut lilū. Locutionē modera
tā. et inde d̄r custodiēs. q̄ custodiuit vias su/
as vt non delinq̄ret i lingua sua. Celsus
q̄i excels⁹. q̄ se supra se exulit dñi etatē pueri
lē p̄ute ai supauit. Hoz viāz passionē am
bro. i. l. gerualij. et p̄basij repisse d̄r. In q̄bus
dā āt libris legūt q̄ qdā p̄hs nazario deu ot⁹
ei⁹ passionē p̄c̄psit. quā cera ci⁹ q̄ sciōz cor/
pora sepelierat ad caput ipoz posuit.

Nazari⁹ fili⁹ illustrissimi viri noīe af
fricani. s. iudei. et b̄tē p̄petue xp̄iāissi
me. et romanorū nobilissime. et a be.
petro ap̄lo baptizate. cū b̄tē. ix. annos pluri
mū mirabat vidēs p̄em suū et m̄rē in ob/
seruatiōe religiōis tā dissilī variari. et q̄ ma
ter sua legē baptisimi. pater vō su⁹ legēz sab/
ban seq̄ret. Unde cū magis adberere debe
ret plimū dubitabat. cū vterq̄z ad fidē suam
eū attrahere niteret. Tandē nutu dei vesti/
gijs miris adbesit. et a brō lino papa sacruz
baptisma suscepit. Qd̄ pat̄ intelligens cepit
ip̄m a sciō. p̄posito auertere. et tormētoz ge/
nera q̄ xp̄ianis inferunt p̄ ordinē explicare.
Qd̄ aut̄ d̄r ei a lino papā baptizatum forte

intelligit nō q̄ tūc papa erat s. q̄ futur⁹ erat.
Nazari⁹ enī p̄ baptisimū sic infra p̄z ānis
m̄tis supuit. q̄ tūc nerone martyriū p̄tu/
lit. q̄ petri anno vltimo sui impij crucifixe.
Linus aut̄ p̄ mortē petri papa fuit. Cū au
tē patri nullaten⁹ assentiret. sed potius xp̄m
p̄stāissime p̄dicaret. ad p̄ces parentūz q̄ ne
occederet timebat de vbe roma exiit. et sepiē
saumarios de peniū diuini oneratos acci
piens. p̄cūitates italie penit et oīa paupib⁹
erogauit. Decimo autē anno digressiōis
sue a roma placentiā et inde mediolanū ad/
ueniēs. sciōs gerualij et p̄basij ibidē i car/
cere denneri repit. Eludito āt q̄ nazari⁹ p̄du/
ctos martyres aniarer. cito ad p̄fectū irabū
et in p̄fessioē xp̄i p̄durans fustib⁹ p̄berat. Et
sic ex vbe illa p̄iectus dñi de loco ad locū p̄/
geret. mater ei⁹ q̄ obiera tibi apparuit. et fili
um suū p̄forans vt ad gallias p̄peraret ad/
monuit. Quq̄z ad vbe gallie q̄ gemellus d̄r
aduēisset et ibidē plimos p̄uēisset. quēdā
matrona filiū suū noīe celsū elegantiē pue
rū sibi obtrulit. rogās vt ip̄m baptizaret et se
cū duceret. Qd̄ p̄fecit galliarū audies ip̄m
cū puero cello retro manib⁹ vincit⁹ et collo
catena cōstricū in carcere reducit vt eū in
crastio tormēns afficeret. Tūc p̄roz sua mi
sit ad eū asserēs iniustū eē iudiciū vt in oē
tes occideret. et deos oipōtēs vindicare p̄/
sumeret. Quib⁹ p̄hs p̄les cor̄cet. sciōs ab/
soluit. s. ne ibi p̄dicare p̄sumeret admonuit
et mēdit. Venit aut̄ ad vbez treueris et ibi
xp̄m p̄mus p̄dicās et m̄tos ad fidē xp̄i p̄uer
tens ibidē sibi eccliam edificauit. Qd̄ audv
ens comeli⁹ vicari⁹ neroni impatori māda
uit. Qui centū milites ad eū capiēdūz misit
Quē cū illi iuxta oratoriū qd̄ sibi cōstrux
rat inuenissent. man⁹ ei⁹ ligauerūt dicētes.
Nazari⁹ nero revocat Quib⁹ nazari⁹ In/
cōposuit rex incōpositos militesbz. Quare
enī veniēs honeste non diristis. nero te vo
cat. et venissem. Vincit⁹ igit ad neronē duce
bāt. et puez celsū plozātē alapis cedēte vt se
queret vgebāt. Quos cū nero vidisset nūq̄
sit eos i carcere reduci don⁹ ip̄os supplicijs
excoquans p̄meret. Interea cū nero qdā

De sanctis nazario et celfo

pice ad capiendas feras misissent venatores, subuo feraz multitudine erupens viridarium neromis intrauit ubi multos lacerauit et ple- rosque occidit. intantū ut nero turbat? diffuge- ret. et vulnerato pede vit ad palatium pueret. Multis aut diebus illi? vulneris dolore decū- bens. tādē nazarij et celsi meminit. et putauit deos sibi ita fuisse. eo quod tādū ipos viue- re pmissit. Iussu igitur impatoris milites naza- rii calcibus nudantes et pueri verberantes. de carce- re eduxerunt et coram impatore stantuerunt. Un- dens aut nero faciem? instar solis fantastice deludi putauit. et ut magicas artes deponer- et sibi dixit. ac ut dīs imolaret pcepit. Pu- eius igitur nazari? ad templū. rogauit ut oseret- ret. et sic eo oserit omnia idola se fracta. Quod audies nero iussit eū in mare precipitari. papi- ens ut si forte euaderet ipm insequentes igni co- bureret et pulueret? in mare piceret. Nazari? igitur et puer celf? nauit ponit et in mediū pelagi? pducit ubi papiant. s. ita circa na- uē tēpestas maxima cecidit. et circa scōs tran- quillas magis cernit. Cū illi picturari uerēt. et maloz q in scōs cōmiserat penuerēt. ecce na- zari? cui? puero celfo sup aq abulāsbilari vultu eis dē appuit ac sup nauē pcedē ipis iā credētib? orōe sua mare placauit. ac inde cū eis ad locū p passus fere. de. iuxta vrbē ia- nuēses puenit. Ubi cū? diuit? p dīcasset me- diolanū tādē ubi scōs geruasii et pbasii reliquat venit. Quod cū? anolin? pfect? audi- uisset eū remanēte celfo in domo cuiusdam matrone in exiliū direxit. Nazari? vō romā veniēs et pēm suū iā senē xpiani inueniens quō puerus fuerit inqsiuit. Cui dixit aplm perz sibi apparuisse et ut pcedētes se ad xpm proz et filium seqret ad monuisse. Deinde a templor pōnhab? ad vrbē mediolanū vnd romā exiliū missus fuerat redire cū iuxta multa cōpellit. ubi cū puero celfo p dī pfen- tat. Qui eduxit? extra portas romanā loco q dī tres muri cū puero celfo decollat? est. Quoz corpa cū xpiani rapuissent in oris suis collocaissent. in ipa nocte scī cū dā noie- cera cio apparētes dixerūt ut eoz corpa i do- mo sua p pnerone pfundi? sepeliret. Qui

bus ille. Quēso dñi sanate pūs filiā meā pa- raliticā. Quē cū pūno sanata fuisset corpa eoz tulit. et ut iussit sepeliuit. Id? lōgus vō ipis corpa eoz bō ambrosio reuelauit. Cellum vō in loco suo relinqns nazarium cū sangnere cenā q sic adez bōra sepulū my- ro odore fragrantē integz et incorruptū cū capillis et barba repiens ipm ad ecclia aplō rii trāstulit et ibi honozice sepeliuit. Celsū qz inde postmodū sustulit et in eadē ecclia collo- cauit. Idalli sūt aut sub nerone q cepit circa ānos dñi. lvi. De h? martyre sic dicit amb. i. p fanone. Nazari? scūs roleo lustrat? cruo- re nazari? celeste meruit pcedere regnum. Qui dū pūmūera tormentoz supplicia cru- deli? veraret. tyrānicā rabiem fidei. stantia supabat. Nec potuit psecutoz illans cedere minus qñ p se certante ipse actor. victione xps dñs dimicabat. Ducit in tēa ad tēplū idolis pibare pphānia. qz pōrenta diuio fult? p- sidio mor ut gressus ē redegit in puluerem. De h? liqdas maris in vndas lōg? a tēa p- iectus angelici muneris famulatu solida in- ter fluct? vestigia pfigebat. Felix et inclit? dñi pñator? q mōi aggressus pncipē inume- rā plm lūidines vite sociant etne. Ma- gni et ineffabile sacramentū. ut de illoz pon- us salute letet ecclia. qz pūmisse mōs exultat. Quē mater natoz suoz glificata tormētis qz nō plāctu. nō gemitu ad inferna deducit sed ad celestia etna migntes ppetua laude p- sequit. O testis fragrantissime. nuore celesti fulgide cui? inestimabil? odor? sabcis ppol- let a romanib?. Quē ambrosi? repiens pen- nem patronū dedit et medicū. fidei p pugna- torē. sacri plij bellatorē. Tu dudū multo lat- tantē puluere dragmā inuenis accensa vbi vire lupna. Et pateat cunctis tua xpe mu- nera seclis Angelicos cernāt humana qz lu- mina vultus. Ihec Ambro.

De sancto felice papa.

XCVIII

Elux loco liberii i

papā eligi? et ordiā. Cū ei liberius papa nollet arriane heresi assentire

De sanctis simpliciō et faustino

missus est in exilium a cōstāno filio p̄stāni. et
ibi p̄ triennium morat⁹ est. Quapp̄ p̄nuer⁹
suis cler⁹ roman⁹ loco ei⁹ felicē ordinauerūt.
ip̄o liberto volēte et p̄sentiente. Qui quidē
felic⁹ p̄elio puocato corā. xlviii. ep̄is p̄stāni
impatorē arrianū berencū. et duos p̄s̄bros
sibi fauētes p̄denauit. Quapp̄ p̄stān⁹ idē
gnar⁹ felicē de ep̄atu suo deiecit. et liberū eo
pacto reuocauit vt. s. solūmō p̄stāno et alijs
q̄s felix dānauerat cōicaret. Liberū igit̄ te
dio affect⁹ galij i berenica p̄auitate subseru
psit. et sic intāni p̄secutio excreuit vt q̄s plū
sacerdotes et clerici liberto nō p̄bibe inira
ecclesias se necari. Felix vō de ep̄atu deiectus
cū p̄sidio suo bitaret. inde educt⁹ martiriū
capitis obtrūcanone p̄meruit. circa annos
dñi. ccccl. **XLIX**

De sanctis simpliciō et faustino.

Simplici⁹ et fausti

nus fr̄es cū sacrificare p̄tinerēt sub
dioleciano rome mīta supplicia p̄
tulerūt. Tādē data sup̄ eos s̄nia decollati s̄
et i nberum corpa eoz p̄iecta. Soror aut̄ eoz
noie beatrix eoz corpa d̄stūie leuauit et bo
noifice sepeliuit. Lucreci⁹ at̄ p̄fect⁹ et ei⁹ vt
car⁹ dū p̄dū ip̄oz abiret. eā teneri fecit. et vt
idolū molaret p̄cepit. Quā rēnuētē lucreci⁹
nocte a suis suis p̄focari p̄cepit. Cur⁹ cor⁹
lucina v̄go rapiēs iuxta fr̄es suos sepeliuit.
Ip̄s p̄fect⁹ lucreci⁹ p̄dū ip̄m intrauit. vbi
facio amicus suis puuio. cū martirib⁹ i sul
taret infantul⁹ qdā lacrimas p̄anis iuolūt⁹ de
gremio mris q̄ ibi aderat cūcis audiētib⁹
exclamauit. Audi lucreci. Occidisti inua
sisti. Ecce dat⁹ es i possessionē inimici. Sta
timq̄ lucreci⁹ timēs ac tremēs a demōe ar
ripit et p̄ tres horas adeo ē vexat⁹ vt ip̄o cō
uiuio moreret. qd̄ vidētes q̄ aderāt ad fides
puerū s̄ et narrabāt oib⁹ passionē scē beatri
cis v̄ginis i puuio vindicatā. Passi sūt aut̄
circa annos dñi. cclxxvii. **C**

De sancta Maritima.

Maritima hospita

chasti syro p̄re eucharistia m̄re

regali ex p̄genie descendit. P̄dat ei⁹ syrie et ma
ritime mīta xq̄s oray dur extitit. Tria at̄ op̄
da. s. magdalij et bethaniā v̄ra q̄s et hieroso
lymitane v̄b p̄tē maritima cū sorore iure ma
terne hereditatis possidebat. Iñiq̄s at̄ legē
v̄rū habuisse. aut boīm p̄ubernū subisse
d̄stribuat at̄ dñō nobil hospita. et sorore
parit mīstrare volebat. q̄ videbat sibi qd̄
sui edū tāto hospiti n̄ sufficeret et tor⁹ m̄da.
Post ascensionē dñi cū facta eēt d̄sp̄sio d̄st
puloz ip̄a cū fr̄e suo lazaro et sorore sua ma
ritia magdalena necnō b̄is maximū q̄ eol
baptizauerat. et cui a sp̄s̄cō fuerāt p̄mēda
te. m̄liq̄s alij ablans remis velis et guberna
cul oib⁹ alimētisq̄. ratib⁹ ab infidelib⁹ inclu
dunt. Qui dñō duce maritima puenit. Tā
dē truoīū aquēse adeūt et ibi d̄stplm ad fides
puerūt. Erat at̄ b. maritima valde facunda et
oib⁹ ḡnosa. et rat at̄ tūc ip̄is sup̄ rodanū
nemore qdā inf̄relatē et auimōnē draco q̄
dā medi⁹ anial medi⁹ p̄scis. grossior boue.
longior eq̄. b̄ns dētes vt sp̄ata acutos b̄ns
p̄armis et v̄ra q̄s p̄re munū. Quilares in
fluie oēs trāseūtes p̄mēbat. naues submer
gebat. Tlenerat at̄ p̄ mare d̄ galacia asie. ge
nerat⁹ a leuathā. q̄ ē serpēs aq̄sus et ferocis
sim⁹ et bonacho aniali qd̄ galacie regio ḡ
gnit. qd̄ in sectatores suos p̄spaciū iugens
stere⁹ suū velut spiculū dirigit. et q̄cqd̄ tēge
ru velut ignis erurit. Et d̄ quē maritima a p̄lis
rogata accēdēs ip̄m q̄ in nemore qdā bo
minē māducātē repiens aquā b̄ndicta sup̄
eū iecat et cruce qdā sibi oñdit. Qui primus
vici⁹ vt omis stās a sc̄a maritima p̄pō cinglo
alligat⁹ et ilico a p̄plo lanceis et lapidib⁹ peri
mit. Vocabat at̄ draco ab incolis tarasco
nus. Tū in b̄ mēorā loc⁹ ille ad buco vocat⁹
tarascōna q̄ an vocabat nerluc. i. niger luc⁹
eo q̄ b̄ierāt nemora nigra et v̄mbrosa. Ibi
igit̄ b̄a maritima de licentia m̄gri sui mari
mini et sororis sue deinceps remāse et oib⁹
et iuūns indefinēt vacabat. Deinde p̄gre
garo ibidē magno soroz puētū et ad bonorē
beate marie sp̄s̄ ḡnis magna edificata ba
silica sans ibi asperā duxit viā. carnē et oēm
pinguedinē oua caseum et vinū v̄ras semel

De sancta Martha

tantus in die ebat. Tennesi die totusq; in nocte genua flectebat. **B** Quadam vice dñ apd ammonē in vrbē flumiū rodani p̄dicaret. iuuēs qdā vltra flumiū p̄stēs eius vba audire desiderans. cū nauigio careret. nudat⁹ natare cepit. sed subito in flumina: pit⁹ p̄p̄n⁹ suffocat⁹. Cum corp⁹ vir secūda die inueni⁹ a n̄ pedes scē maribe resuscitauit dñ p̄ntat⁹. Illa vō i modū crucis solopstra talit⁹ orauit. Adonay dñe ihu xpe q frēm meū lazary dilectū tuū olī resuscitasti. respice mi hospes care ad hōē circūstātiū. et resuscita puezistū. Et app̄bēsa ei⁹ māu dextera mori uicis surrexit. et sacri bap̄tisma suscepit. Refert eusebi⁹ i l. v. histo. eccl̄astice q mulier emorouilla postq; sanata fuit. i curia siue virdario suo statuā fecit ad imagines xp̄i cū veste et simba. sic ip̄m viderat. et eam plurimū reuerēbat. herbe pero sub illa statua crescētes q a n̄ nulli⁹ erāt p̄uuis. cū simba: attingerēt tāte p̄uuis erāt vt mlti infirmi int⁹ sanarent. Illa it̄ emorouillam quā dñs sanauit ambrosi⁹ dicit fuisse maribā. Refert aut⁹ Hiero. et habet in histo. tripartita q iulian⁹ apostata imaginē quā emorouilla fecerat inde sustulit. et suā ibidē collocauit. q̄ icu fulminis p̄fracta fuit. **E** Obui⁹ autē suū sibi dñs a n̄ p̄ annū reuelauit. In q̄ toto anno febrib⁹ elaborās a n̄ octauū diē sui extus angelicos choros fororis sue i celū anī mā deferētes audiuit. q̄ mor̄ fratz et fororū: puētū p̄gregato ait. **A**dei comites et dulcis mi alūm mibi q̄so p̄gūlamini. qm̄ i angelicos choros fororis mee aīas ad sedes poluicas ferētes ouanter cerno. **P**ulcherrima et mi dilecta foror: vīas cū m̄gro tuo et hospite meo i sedē bā. Stātiq; bñā martha extū suū vicinū p̄sennēs suos admonuit vt luminarib⁹ accēsis circa sep̄s ad obuiū vigilaret. **I**n nocte vō media a n̄ trāsit⁹ sui diez cū Rodib⁹ somno gūans p̄t⁹ debemēs uruit et luminaria cūca extinguit. Illa vō malignorū spiritū turbā cernēs orare cepit. **A**di pater hely. mi hospes care. p̄gregati s̄ ad deuorandū me seductores mei. sc̄pta tenētes mala q̄ gessi. **I**h̄ely ne elogaria a me. s̄ in adiuto

rū meū intēde. Et ecce fororē ad se venientē vidit q̄ manu facē tenēs cereos et lampades inde accendit. **D**ūq; altera alterā p̄p̄o noīe vocaret. ecce xps aduenit dicens. **E**len dilecta hospita. et vbi ego sum illic mecum eris. **T**u me suscepisti in hospicio tuo. ego te recipiā in celo meo. Et inuocātes te exaudia: amore tuo. **E**l p̄p̄inquāte vō hora suā trāsit⁹ foras deferri se fecit. vt celū posset viderē. **I**ussitq; se in trā sup cinerem poni et lignū crucis corā se tenerē. et in h̄ vba orauit. **H**ospes mi care hāc paup̄culā tuā custodi et sic meū dignat⁹ es hospitari. sic me suscipe in hospicio tuo celesti. **I**ussitq; vt passio s̄m lucā corā se legeret. Et cū diceret. pater i man⁹ tuas cōmendo sp̄m meū. illa emisit sp̄m. **S**eq̄nti vō die. s̄ dñca dñi circa corp⁹ ei⁹ laudes exoluerēt. circa boā terciā apud petragoncas bñō fr̄otoni missaz celebrāt. et post eplāz i carbedia domitū dñs appuit dices. **D**ilecte mi fr̄otoni si vis adimplere qd olim hospite nrē pollicit⁹ es surge velocit et seque me. q̄ iusta cōplēte subito abotarasco nū venerūt et circa corp⁹ ei⁹ p̄sallētes. totūz officiū abo ceteris r̄ndēb⁹ pegerūt. et corp⁹ ei⁹ in sepulcro suis manibus collocauerūt. **E**lez dñ apd petragoncas finis cātib⁹ diacon⁹ euāgelii lectur⁹ bñdiciōes petes ep̄m excitaret. ille vir excitat⁹ r̄ndit fr̄es mei cur me excitastis. **D**ñs ih̄s xps ad corpus marthe hospite sue me duxit et ip̄am tradidit sepulture. **D**irigite igit illuc velocit nūcios q̄ nob̄ anulū nost̄ aureū et cyrothecas cr̄seas deferāt. q̄ dñ ad corp⁹ sepeliēdū me ap̄tare sacriste p̄mēdaui. et ex obliuione dimisi q̄ me tā cito excitastis. **A**l̄i nūcij et b̄ vt ep̄s dixerat inueniētes. anulū solāq; cyrotheca attulerūt. aliā vō i b̄ rei testimonii sacrista reuinit. **A**d dicit q̄ bñs fr̄otoni. **C**ū p̄ sepulturā ab eccl̄ia extrem⁹ fr̄at qdā illi⁹ loci lris pu⁹ nos insecutus dñm interrogauit q̄ noīe vocaret. **C**ui ille nihil r̄ndēs oñdit ei co dicē quē in manu tenebat ap̄tū. i q̄ nihil aliud erat scriptū nisi h̄scul⁹ iste. **I**n memoria eīna erit iusta hospita mea. ab audinōe mala nō timebit i die nouissimo. **C**ū vō codicē

De sanctis Abdon et Sennen

reuelaret. cuius folijs hoc reperit scriptus.

Cū at ad ei⁹ sepulch⁹ crebra mirac^a fieret
clodoue⁹ rex fraco⁹ xpian⁹ effect⁹. a sac^o
remigobaptizat⁹. cū g⁹ue⁹ renū pateret do⁹
lorē. ad ei⁹ tumulū venies sanitate itegrā re
portauit. Quapp⁹ illū locū ditauit et trium
miliarior⁹ spacio in giro ex vitrag⁹ pter oda
mirā villas et castra dedū locūq⁹ illū libere fe
cit. Marulla vō ei⁹ famlā vitā ipi⁹ pscpsit.
q⁹ p⁹ modū in sclauonia pges et ibi euāgelū
xpī p⁹dicās p⁹ decimū annū a domo emar
the in pace gēuit. **CI**

De sanctis Abdon et Sennen.

Abdon et Sennen

sub decio impatore martyriū passi
sūt. Cū enī decio impator babilonia⁹
cū alijs p⁹uincijs supasset. q⁹ dā xpianos ibi
inuēit q⁹ secū ad urbē cordubā deducēs di
uersis supplicijs psumauit. et eos duo subre
gulari p⁹ietes. labdon et sennen sepeliert. vñ
accusan et decio pñtati romā p⁹ cū vñcti ca
tenis ducūt. et i⁹ p⁹pectu decij et senat⁹ intro
ducti. aut sacrificare et rez suaz recipe liber
tate. aut mori sibi⁹ bestiaz duozari iubet. Cō
tēnētes itaq⁹ et expuētes i⁹ simulacra ad the
atr⁹ p⁹rabūt. et ad eos duo leones et vñctū
or⁹ dimittūt. Qui cū scōs nō tāgeret. s⁹ enas
custodiret iniectis in eos gladijs occidūt. et
ligatis pedib⁹ iracti sūt et iactati a⁹ simulac⁹
tot. Qui cū ibi triduo iacuisent. q⁹mus sub
dyacon⁹ eos collegit. et i⁹ domo sua sepeliunt
I⁹ dā sūt at circa ānos dñi. cclij. Tpe aut cō
stantini ipi⁹ q⁹tuor⁹ martyres eoz⁹ corpa reue
lauert. et a xpianis trāslata sūt in cimiteriū
ponciani. vbi dñs p⁹ eos multa p⁹stet benefi
cia p⁹lo. **CII**

De sancto Germano.

German⁹ dicitur a

germie et ana q⁹ ē sursum. q⁹li sup⁹nu⁹
germē. Tria enī rep⁹ūt in se gere ger
mināte. scilicet calor natural⁹. hūior⁹ nūrimetalis. et
rō seminat⁹. Beat⁹ igr⁹ german⁹ d⁹ q⁹li semē
germinās. q⁹ in ipso fuit calor p⁹ feruore dile
ctionis. hūior⁹ p⁹ pinguedine deuotionis. et rō

seminat⁹ p⁹ vīte p⁹dicatois. p⁹ quā mlti osi fi
de et moribus generabat. Cuius vīcā stan
tinus p⁹elby⁹ ad sanctū censurū ep⁹m alit
siodoro sem scripsit.

German⁹ nobilissim⁹ genere i⁹ mbe
alutiodoro nat⁹. et liberalib⁹ studi
is plimū erudit⁹. itādē romā ad do
scendū iuris sciennā est p⁹fect⁹. Ubi itādē
gnitans accepit p⁹ cū senatus ad gallias trā
mitteret. vt apicē ducat⁹ tot⁹ burgū die ob
tineret. Cū ergo alutiodorensem ciuitatē ce
teris diligent⁹ gubernaret. arborē q⁹ndam
pinū in media ciuitate habebat ad cuius ra
mos p⁹ admiratione venarū is ferarum ca
pita suspendebat. Sed cum sanct⁹ amator
eiusdē ciuitatis ep⁹s de tali eu⁹ vanitate sepe
redargueret. monens vt etiā illā arborē inq⁹
cidi mandaret ne aliq⁹ mala occasio ex hoc
xpianis eueniret. ille nullatenus acquieuit.
Quadā aut vice absente germano arbor⁹
incidit et incēdio totā dedit. Qd⁹ germanus
audies xpianereligionis oblit⁹. vallat⁹ m
lūbus illuc aduenit et morē ep⁹o intemuit.
Ep⁹s aut diuina reuelatione germanū sibi
successurū agnosces. furem cessit. et augustū
dūmū p⁹erit. I⁹ dōstmodū alutiodor⁹ reuē
sus germanū in ecclia caute p⁹clusit. et ibidē
cū consulas ipm sibi successurū esse p⁹edixit.
Qd⁹ faciū ē. I⁹ dā paulop⁹ ep⁹s felicē obiit. et
germanū plebs ois in annūitate postulauit.
Qui substantia paupib⁹ erogata et p⁹ore in
forore cōmutata corp⁹ suū p⁹ xxx. annos sic
affluit. vt nunq⁹ panē frumētū. nō vinū. nō
oleū. nō sagimen. nunq⁹ vel salē p⁹ sapore co
mederet. Vistū in anno. s. in pasca et natali
pinum sumebat. sed in ipm vini sapore aq⁹
numijs exinguebat. In refecione primo a
nerem p⁹elibat. deinde panē ordeacum
sumebat. Semp⁹ aut ieiunās nūq⁹ nisi vespē
comedebat. In estate vel hyeme nullaz ve
stem habuit p⁹et aliaū et tunicā vel cucullā
Que vestis nisi forte alicui donaret itadu
ferebatur donec attritione nimia solueret.

Lectus su⁹ cinere alicio et sacco o⁹ma
bat. Nullū puluinar⁹ caput ab hiens eius
leuabat. s. semp⁹ gemēs et sanctoz⁹ reliquias

De sancto Germano

collo gerēs. nūq̃ vestimētū raro calciame
ta et raro cingulū detrahebat. Sup̃ boies si
qd̃ fuit oē qd̃ gessit. Tal' ei a' extitit vita. vt
si miracul' caruiss; icredibil' videret. Et tāta
fuerūt miracula vt nisi merua p̃cessissent fan
tastica putarent. B. Hospitat' i qd̃az lo
co cū p' cenā mēsa itez parat. admirat' inē
rogat cui denuo p̃parat. cui cū diceret qd̃ bo
nis ill' mlierib' qd̃ nocte incedūt p̃parat. illa
noctefan. german' statuit vigilare. Et ecce
vidit mltuū dūmē demoniū ad mēsam in for
ma hoīm et mltiez veniēt. Quicū p̃cipiens
ne abiret. cūctos de faula excitauit inq̃res si
psonas agnosceret. Qui cū oēs vicinos su
os et vicinas eē diceret. misit ad domos sin
glor' d̃mōib' p̃cipies ne abiret. Et ecce oēs i
suis lectul' se inuēn. Elduran igr se demōes
esse dixeret qd̃ sic hoib' illudēbat. Eo tpe. b. lu
pus ep̃s in acasine florēbat. cui' vbe cū aibi
la rex obsideret. sup̃ portā bñis lupus accla
mās q̃s eēt qd̃ eo sic ip̃eretur inq̃sunt. Cui il
le. Ego sū aibila flagellū dei. Quo p̃bñlis
p̃sul dei aut gemēs. Et ego sum lup' beu va
stator gregis d̃i et idigēs flagello d̃i. Althor
qz portas referari inlit. Illat dūmū' exce
cā p̃ portā ad portā trāsierūt. neminē ā vt
dētes aut ledētes. Bñis igr german' assum
pto p̃uico ep̃o lupō in britannias vbi betici
pullulauerūt. p̃fecit ē. S; dū in mari eēnt et
tēpestas maria oniret ad ordē. s. germani
p̃mū' trā q̃lluas mag' efficit. Adonofice igr
a p̃lis suscipiunt. qz aduētū demōes iā p̃ci
rerāt. q̃s a. german' d̃ obsellis expulerat. ve
rū cū bencos p̃uicissent ad p̃pā redierit. E
cū in qdā loco infirm' decubaret cōgit vt
tor' ille vicus rep̃ano in cēdio cōflagraret.
Qui cū rogaret vt inde asportat' ignē euā
deret. ille incendio se opponit. et p̃tra curaqz
oia p̃sumētē flāma hospiciū ei' non tetigit.
Dū ad britannias iterato rediret. vt bere
ticos p̃futeret. qdā ex discipul' ei' gōu cōci
to ei' vestigia seq̃bat. q̃ in apud cordomariū
infirmat' occubuit. Rediēs inde beat' ger
man' sepulchrius apiri fecit. ipm qz vocās
ex noīe qd̃ ageret. an aduic secum miluare
cuperet req̃siuit. Althor ille residens cūctis si

bi p̃stare sua uia. ac se nolle ecōtrā p̃stari' re
uocari rīdit. Tunc scō annuente vt requi
esceret. ille deposito capite rursū in domū
no obdormiuit. Dū in britannia p̃dicaret
et sibi et socijs rer' britannie hospiciū denegass
set. subuleus regis regressus a pascuis. rece
ptā p̃bendā in palacio ad tuguriū p̃pūū res
ferens. vidit beatū germanū cū socijs fame
et frigore laborātē. Quos i domo sua beni
gne recepit et vnicū vitulū quē habebat hos
piab' occidi p̃cepit. Ip̃s cenā scis germa
nus oia ossa vituli sup̃ pellē cōponi fecit. et ad
ei' ordē vitul' sine mora surrexit. Seq̃nti
die german' regi festinus occurrit. et curet
hospiciū denegant potēt inq̃rit. Tū rex
vehementē attonitus sibi rīdere non potuit.
Et ille. Egredere inq̃ et regnū meliori dimit
te. Germanus igr dei mādato subulcū cū
vixore venire fecit. et vniuersis stupētib' regē
p̃stuit. Et tē reges de subulci genere. p̃dē
tes dñant gēū britonū. Cū saxoēs p̃būdoēs
dimicarent et se paucos viderent scōs inde
trāsēntes vocauerūt et ab eis p̃dicant certum
oēs ad baptisimū grām p̃uolabant. Die igr
pascē ex feruore fidei. p̃iectis armis p̃ponūt
fontē p̃liari. Qd̃ illi audientes audacter p̃ in
ermes p̃perāt. s; germanus latēs cum suis
oēs admonuit vt cūz ip̃e allā damaret oēs
sibi vno damore rīdeant. Qd̃ cū factū esset
tant' hostes sup̃ se iā irruētē terror inuasit.
vt p̃iectis armis nō solū mōies s; celū sup̃ se
ruere putaret. cūctqz diffugerent. Qua
dā die dū p̃ augustudunū trāsiens ad m
mulū sancti cassiani ep̃i deuēisset quō se ba
beret inq̃siuit. Ille statim ex tumulo cūctis au
diētib' sic rīdit. Dulci q̃ete p̃furoz. et aduen
tū redēptōis expecto Et ille. Quiesce p̃lon
gū in tpo ip̃s et p̃ nob' attēn' incede vt ob
nere sacre resurreccōis gaudia mereamur.
Dū apud raennas deuēisset a regina
placida et filio suo valentiniano bononice
susceptus est. Althorā p̃o. cene regina misit ei
vas argētū aplissimū delicatiorib' cibis ple
nū. qd̃ ille sic suscepit vt cibos famlis iraderet
et sibi. p̃ paupib' ip̃m vas argētū retineret.
Loco p̃o mueris misit regie scutellā lignēā

De sancto Eusebio

panē orbe acē p̄nente. Qd̄ illa libentē rece-
pit ⁊ vas illud postmodū argēto terit. **B**
Quadā at̄ vice dū p̄dicta regina eū ad con-
uiuū iuissset. alle benigne ānuēs ab hospī-
cio suo vsq; ad palatium. eo q̄ ieiunijs ⁊ orōi-
bus ac laborib; eēt p̄fect; alimō deferēte por-
tat; est. s; dū comederet alinus. s. germani
mortu; ē. Qd̄ regina audies equum mire
māuetudis ep̄o p̄itari fec. Quē intus ait
Alibi mibi alinus p̄tiet. q; q̄ me buc anulu
reptabit. Ipd̄ gēlq; ad cadauer. surge inq̄
mulatio reuertamur hospicio. Statiq; sub-
siliēs seipm̄ p̄cussit ⁊ q̄ nihil mali pass; esset
germanū ad hospiciū deportauit. s; aūq; d̄
rauēna exiret p̄dixit q̄ neq; q; in b̄ sc̄o diu-
moraret. Ipd̄ modici febre corripit. ⁊ die se-
ptimo i dño morit; ⁊ corp; ei; ad gallias sic
a regina petierat n̄s portat. Obijt circa an-
no dñi. cccc. xxx. **E** Uex cū. s. germanus
b̄o eusebio v̄cellensi ep̄o p̄misisset q̄ si iure
uersione eccl̄iaz quā fundauerat sibi dedica-
ret. cū itellerisset sc̄us eusebi; beatū germa-
nū exisse d̄ corpe eccl̄iaz suā dedicatur; cere-
os accēdi iussit. S; q̄nto pl; accēdebāt tāto
pl; extinguebāt. Qd̄ vidēs eusebi; itellexit de
dicationē aut alio tpe fieri oportere. aut alii
ep̄o refuari. Cū igr̄ be. germani corp; v̄cel-
las delatū fuiss; mor in p̄dictā eccl̄iam indu-
cit. ⁊ statū cerei oēs diuini; inflāmāt. Tūc
sc̄us eusebi; p̄missionib; germani memi-
nit. ⁊ qd̄ viues se factuz p̄miserat. mortuuz
fecisse cognouit. Hoc ita oz accipi vt nō in-
telligat de magno eusebio v̄cellensi q̄ tpe ip̄i
factū sit b̄. Itā ip̄e sub valēte impatore mor-
tuus fuit ⁊ a morte ip̄i vsq; ad mortem sc̄i
germani vltra ānos q̄nq; gita effluxerat. Fu-
it ergo ali; eusebi; sub quo istud qd̄ enarra-
tur euenit.

CIII

De sancto Eusebio.

Eusebi; dicitur ab

eu qd̄ ē bonū ⁊ sebe qd̄ d̄ eloq̄na l'
stano. p̄ eusebi; sonat bon; cult;. Ip̄e nā;
q; habuit bonitatē in sc̄ificationē sui. eloq̄ni-
am in defensione fidei. itanonez in cōstantia
martyrij. bonū cultū in reuerētia dei. **A**

Eusebi; sp̄ v̄go et̄as duz adhuc ca-
thecumini; eēt ab eusebio papa ba-
p̄lisma ⁊ nomen suscepit. In q̄ba
p̄lismo man; angelice v̄se sē q̄ ip̄m de sacro
fōre leuauerit. Atharona qd̄a ei; pulcrū di-
ne capta. cū ip̄i; cubiculū vellet adire custo-
diētib; angel; puenire nō potuit. Tū facio
māe ad ei; pedes p̄cudit ⁊ venit ab eo penit.
Ordinat; p̄s b̄; tāta sc̄itate emicuit vt i m̄s
saz solēis int̄ man; eius misterij angelū
cū appareret. Ipd̄ h̄cū arriana h̄sis totam
italiā ificeret. impatore constantio eidē h̄si fa-
uēte. Julian; papa eusebiū in v̄cellē. ep̄m
p̄secrauit. q̄ tūc obtinebat int̄ alias v̄bes na-
lie p̄ncipatus. Qd̄ h̄nc audietes oēs forea
eccl̄ie claudi fecerūt. Et eusebi; v̄bē ingres-
sus. aū ostiū maioris eccl̄ie q̄ est. b. marie ge-
nua flexit. ⁊ oia ostia sua mor ozōne apuit.
Atharēniū mediolanē. ep̄m beretica p̄u-
tate corruptū de ep̄atu eiecit. ⁊ p̄ corvūz cat̄
tholicū dionisiū ordinauit. Sicq; eusebius
totā eccl̄iaz occidēs ⁊ athanasij totā eccl̄ie
s̄ia orientis ab arrianor; peste purgabāt. Et
ir; nāq; p̄s b̄; alexādrin; fuit. q̄ xpm puram
creasaz cē dicebat. asserēs q̄ erat q̄n n̄ erat
q̄ p̄p̄t nos facit; ē vt nos p̄ eū tanq; p̄ instru-
mentū d̄s crearet. Et iō magn; cōstantin;
celebrari fecit nicenū p̄ciliū. vbi error; p̄dēna-
tus ē. Ip̄e at̄ postmodū miserabili morte i-
terijt. q; oia viscera ⁊ intestina p̄ secessū emi-
sit. Cōstantinus aut̄ p̄stāni fil; ip̄a heresi cor-
ruptus fuit. Quocirca cōstantin; impator;
p̄ eusebiū plūmū indignat; multoz ep̄oz cō-
ciliū p̄uocauit. ⁊ dionisiū accersit. multas
q; epl̄as ad eusebiū destinauit. q̄ sciens ma-
licia in multitudīe p̄ualere venire cōtēp̄sit.
⁊ suā senectutē opposuit. Tū impator statu-
it p̄ eius excusationē in mediolanēsi v̄be q̄
p̄pe erat conciliū celebrari. Vbi cū eusebi; d̄
desse videret. iussit arrianos fidē suā deseri
bere. ⁊ dionisiū ep̄m mediolanensem accē-
pi. ep̄os eidē fidei subscribere. Qd̄ audiens
eusebi; de v̄be sua mediolanū p̄fecit; ex-
iit. ⁊ multa se passuz p̄dixit. **B** Tū igr̄
tur ad quendā fluuiū venisset vt mediola-
nuz p̄geret. nauis p̄cul ex alia p̄e fluminis

De sanctis machabeis

erit eis eo iubete ad eum veniet et ipse cum socijs
sine gubernatore alio in alporauit. Tunc ei p
dicit dyonisi? obuiauit. et ad pedes ei? p
des venit postulauit. Cum igitur eusebius ab im
peratore nec minus n^o bladijs flecti posset
coram oib? dicit. Vos dicite filium meum esse
patre. cur igitur filium meum et disciplinam p
stis. N^o est ei discipulus? super magister nec filius
super dominum suum. n^o filius? super patrem. Quia illi de
comonitanti cyrogpbu quem scripserat. et cui
dyonisi? subscripserat et obtulerat. Et ille ne
q^uq^{ue} p^{ro} filium scriba. cui auctoritate p^{ro}stis. s^{ed} istius
succedere nouit q^{ui} scriba si vultis co
scribere. Sicq^{ue} nutu di succel? est cyrogpb?
cui dyonisi? et alij xxiii. epi subscripserat. Rur
siq^{ue} arriam alium cyrogpbu scripserat. et euse
bio et alijs epijs vt subscriberet tradiderat. s^{ed}
cui ab eusebio aian n^{on} latet? p^{ro}sentirent. cepe
runt plurimu gulari q^{ui} cyrogpbu cui coacti co
scripserat penit? coacti indebat. Tunc ira
tus p^{ro}stans eusebium voluit arrianorum tradi
di. Qui p^{ro}stans ipse de medio aliorum ep^{iscop}orum
p^{ro}petes et duru? flagellaretur p^{ro} go? palatij a
sumo vsq^{ue} ad imum. et rursus ab imo vsq^{ue} ad
sumu traxerunt. Cum ergo capite p^{ro}stato m^{ul}
ti sanguine fudisset. et adhuc n^{on} assentiret. vin
cus p^{ro} tergum manib^{us} p^{ro} collu cum fume ipse tra
hebatur. Ipse autem gratias agebat se p^{ro} p^{ro}fel
sione fidei catholice mori esse paratu. Tunc
p^{ro}stanti? liberu? papa dionisiu paulinum et
o^{mn}es alios ep^{iscop}os q^{ui} ei? ex^{em}plo fuerat animam
in exiliu mitti fecit. Eusebius v^o apud scito
polim v^{er}b^o palestine arriam duxerunt ipse
in q^{uo}dā loco sic aruissimo reclusus. vt eet il
lo longitudine breuior. latitudine angustior
ita vt curuat? nec pedes extendere nec se in la
tus aliter perire posset. capiteq^{ue} de p^{ro}ssobu
ma^{gn}os t^{ra}ctū et cubitos mouere valebat. Cle
mentis p^{ro}stano defuncto. iulian? ad eum succedens
et oib^{us} placere volens. inter exultatos ep^{iscop}os re
uocari et deo^{rum} t^{em}p^{le}a agri et pacifini suble
ge q^{ui} q^{ui}q^{ue} vellent. Et sic eusebi? inde exiens ad
athanasium venit. et q^{uia} passus fuerat eides
exposuit. Defuncto autem iuliano et iouina
no regnante sopus arrianis eusebius per cel
la rediit. et eum ipse cum magna exultatione sus

cepit. Et ite valente regnare arriam repul
sulat et eusebii domū vallatice. et extra domū
supinu ipse traberes lapidib^{us} eum obruerunt. et
sic ad dñm feliciter migrans in ecclia quā ipse
struxerat sepult^{us} est. Fuit q^{ue} hac grām sue
ciuitati eusebius a deo suis p^{ro}ab^{us} impetrat
se. vt nullus arrian? ibi v^{er}uere possit. Qu
re autem fm cronica? ad min^{us}. lxxxvii. annis.
Florent circa annos dñi. ccl.

CIII

De sanctis machabeis.

Machabei fuerunt

septē frēs cū matre reuerēda. et elea
zaro sacerdote. q^{ui} p^{ro} obfuatione legis cū car
nem poranā nollēt comedere. inaudita sup
pliciorū genera p^{ro}ulerūt. fm q^{uo}d in. ii. macha
beorū pleni? dñet. Et notādu? q^{ue} ecclia or
emal facit festa de sanctis virisq^{ue} testamē
ti. occidentalis autem non facit festa de sanctis
veteris testamēti eo q^{uo}d ad inferos descende
rūt. p^{ro}ter q^{uo}d de inno cētib^{us}. eo q^{uo}d in ipis singu
lis occisus est xps. et de machabeis. Sūt autē
quatuor rōnes q^{ue} ecclia de istis machabeis
licet ad inferos descenderūt solēnsat. Idē
ma est p^{ro}pter p^{ro}ganuā martyrii. Quia ei
in audita supplicia in fēdos veteris testamē
ti passi sunt. iō p^{ro}uilegiati sunt vt eorū passio
merito celebret. Idē rō ponit in histo. scola
stica. Scda est p^{ro}pter rēp^{re}sentationē mysterij.
Septenari? ei numer? ē numer? vniuersi
tatis. Significant ergo i istis o^{mn}es p^{re}s vete
ris testamēti celebrare digni. N^{on} licet d^{ic} ipis
nō solēnsat ecclia. nū q^{uo}d ad lumbū descende
rūt. nū q^{uo}d multitudo m^{ul}toz nouoz subintra
uit. in his tñ septē impēdit oib^{us} reuerētiā. q^{uo}d
p^{ro} septē vt dictū ē vniuersitas designat. Ter
cia est p^{ro}pter exēplū patiēdi. p^{ro}ponunt enim ex
emplū fidelib^{us}. vt fm boz p^{ro}stantiā ad zeluz
fidei animent. et ad patiēdiū p^{ro} lege euange
lij sicut illi p^{ro} lege moysi foru? accingantur.
Quarta est p^{ro}pter cām supplicij. N^{on} p^{ro} defen
sio legis fuit illa supplicia passi sūt. sic et xps
nū p^{ro} defensione legis euāgelice panunt. Idē
tres plenas rōnes assignat magister Jolias
belet in summa de officiis. ca. v.

Ad vincula sancti Petri

CV. **A**d vincula sancti petri.

Etū sancti petri

apli qd ad vincula dē. qd duplici
de cā institutū fuisse putat. si me-
morā liberatiōis petri. in memorā liberati-
ōis alexandri p. destruēdo ruiū genulū. et p.
impeitāda absolūtiōe spūaliū vinculozū
p. dūma ergo cā est in memorāz liberatiōis
petri. Itāz sicut dē in histo. scola. Herodes
agrippa romā adit. tibi gayo nepoti tiberii
cesaris familiarissimus extitit. Quādā autē
die cū esset herodes in curru cūz gayo leua-
tus in celū manib⁹ aut. Unā vidēre mortē
senis. et tē dñm tot⁹ oib⁹. s. haurigā hero-
dis audiuit. et tiberio p. nūo immanit. Qua-
ppter indigē⁹ tiberi⁹ cesar herodē recludit in
carcerē vbi dū qdā die iuxta arborē innixus
esset. cui⁹ frōdib⁹ insidebat bubo. vñ de cō
captiuis p. nūis i augurio dicit ei. Noli time-
re. qz tuo libaberis. et in tūū sublimaberis qz
aicos tuos i iudiciū p. tabis. et in hac p.
sperare moneas. Quāto autē b⁹ generis
aial sup te p. dē. vltia qnū die viuere n va-
lebis. Itāz aliq. ipse tiberi⁹ mori⁹ et gai⁹ i un-
perū sublimat. q. qdē herodē de vinculo libe-
rauit. et magis sublimatū regē in iudeā mi-
sit. Cūqz veniss. misit man⁹ vt affligeret qd
dā de ecclia. De cō ar. iacobō frē ioh. is gla-
dio ab eod. an dies a. iunior p. vidēs. qz h. g. u. z
ess. iudeis. i dieb⁹ a. iunior p. p. p. b. d. u. et i
carcerē misit viles p. p. a. l. c. a. p. d. u. e. r. e. c. i. i
angel⁹ ar. noctu ei⁹ assistēs mirabil⁹ eūz a
vinculoz nexib⁹ liberauit et ad mīsteriūz p. d. i.
catōis liberare iussit. Facin⁹ ar. regē dilatiōēz
nō patit vltiōis. Sequit vō die custodes ad
se venire fec. vt p. fuga petri dūis eos penis
afficeret. Itāz m. ipedit⁹ ē facere. ne solutio
petri alicui noceret. Itāz p. ar. in cesareaz de-
scēdit. et ibi p. cūss⁹ ab āgelo expirauit. Et
sic refert ioseph⁹ in. x. ann. q. t. i. i. libro cū ce-
sareā aduenisset. et ad eū tonus p. uincie viri
vnanimē p. uēssent. ille fulgē p. veste ex auro
argēoqz mirabil⁹ p. terna induit⁹ incipiente
die. p. cedit ad ibeant. Et ibi cūz p. m. u. sol. radi-
os p. vltis argētea suscepit. rep. cūss⁹ splēdore

duplicatā spectāb⁹ lucēz fulgor. metalli p.
b. n. s. effudit. vt inuēntib⁹ p. stringet acie ter-
roz aspect⁹. Et p. h. p. l. aliqd de eo qz b. n. a. n.
nate ē ar. n. f. ar. r. o. g. a. t. i. a. m. e. t. u. r. e. t. s. i. c. o. a. d. u. s.
l. a. n. s. v. u. l. g. i. p. r. e. p. a. i. v. o. c. e. s. d. i. c. e. n. s. b. u. c. u. s. q. z. v. t.
b. o. i. e. z. t. e. t. e. n. u. u. m. s. i. z. e. t. h. i. a. s. u. p. r. a. b. u. a. n. a. z. n. a.
t. u. r. a. t. e. e. f. a. t. e. m. u. r. Et dū adulatori⁹ demul-
ceret bonorib⁹. et oblatos sibi diuinos bono-
res n. respueret. respiciēs vidit insidētē sup
funiculū capiti suo. angelū. i. bubonēz mor-
tis ei⁹ p. r. i. e. n. u. c. i. u. r. e. s. p. i. c. i. e. n. s. q. z. a. d. i. p. l. i. m. d. i. c. i. t.
En ego d. v. e. s. t. e. r. m. o. r. i. o. z. S. c. i. e. b. a. t. e. n. i. u. x. t. a.
p. d. i. c. i. o. z. a. u. g. u. r. i. s. l. e. i. f. r. a. q. n. q. z. d. i. e. s. m. o. r. i. u. z.
Et p. n. u. o. p. c. u. s. s. i. t. p. q. n. q. z. d. i. e. s. v. i. m. b. u. s. e. i. z.
c. o. r. r. o. d. e. n. t. b⁹ expirauit. Itāz ioseph⁹. In
m. e. o. r. i. a. i. g. r. i. a. m. u. r. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. i. s. p. n. a. p. i. s. a. p. l. o. r.
r. u. a. v. i. n. c. u. l. i. t. a. t. a. d. i. r. e. v. i. n. d. i. c. t. e. i. n. t. y. r. a. n. u. z. p. r.
n. u. s. s. u. b. l. e. c. u. t. e. c. c. l. i. a. f. e. s. t. u. s. c. a. n. t. i. p. e. t. r. i. a. d. v. i. n. c. u. l. a.
l. a. s. o. l. e. m. i. s. a. t. U. n. z. e. p. t. a. i. m. i. s. s. a. c. a. n. t. i. n. q. b. h.
l. e. r. a. n. o. f. a. c. t. a. f. u. i. s. s. e. p. b. i. b. e. t. s. i. m. h. v. i. d. e. t. q. b.
f. e. s. t. u. d. e. b. e. r. e. t. v. o. c. a. r. i. p. e. t. r. i. a. v. i. n. c. u. l. i. t. B.

S. c. d. a. cā institutiōis extitit. q. n. a. z. a. l. e. x. a. n. d. r.
der papa q. l. e. r. i. p. o. s. t. b. e. a. u. i. p. e. r. z. r. e. n. t. e. c. c. l. i. a. z.
et h. e. m. e. s. p. f. e. c. t. v. b. i. s. r. o. m. e. q. p. a. l. e. x. a. n. d. r. u. a. d.
f. i. d. e. c. o. u. e. r. s. u. s. f. u. e. r. a. t. a. q. r. i. n. o. t. r. i. b. u. n. o. i. n. d. e.
u. e. r. s. i. a. l. o. c. a. i. c. u. s. t. o. d. i. a. t. e. n. e. b. a. n. t. D. u. r. u. z. t. r. i.
b. u. n. a. d. h. e. r. m. e. p. f. e. c. t. u. A. d. i. r. o. z. t. e. v. i. r. i. p. a. u.
d. e. n. t. e. b. o. n. o. r. e. d. i. m. i. t. t. e. r. e. p. f. e. c. t. u. r. e. z. v. i. t. a. a. l. i. a. z.
s. o. m. n. i. a. r. e. C. u. i. h. e. r. m. e. s. d. i. c. i. t. Et ego an. b. o. s.
ā. n. o. s. h. o. i. a. d. e. r. i. d. e. b. a. t. a. h. a. c. v. i. u. a. s. o. l. a. e. s. s. e. p. u.
t. a. b. a. z. B. i. n. d. u. q. r. i. n. o. S. a. c. e. r. g. o. p. b. a. r. e. m. e. q.
a. l. i. a. v. i. u. a. n. o. u. e. r. i. s. e. t. p. n. u. o. f. i. d. e. n. t. i. e. d. i. c. i.
p. u. l. u. m. e. h. a. b. e. b. i. s. C. u. i. h. e. r. m. e. s. d. i. c. i. t. S. c. i. u. s.
a. l. e. x. a. n. d. e. r. q. u. e. t. e. n. e. s. i. n. v. i. n. c. u. l. i. p. e. b. o. e. m. e. l. i. u. s.
t. e. d. o. c. e. b. i. t. L. u. c. q. u. i. r. i. n. u. s. m. a. l. e. d. i. c. e. s. h. e. r. m. e.
a. u. t. E. g. o. t. i. b. i. d. i. c. i. t. v. t. m. e. p. b. a. r. e. f. a. c. e. r. e. s. b. o. c. a. t.
n. u. c. m. e. m. i. t. t. s. a. d. a. l. e. x. a. n. d. r. q. u. e. p. s. u. i. s. s. c. o. l. e.
r. i. b. u. s. t. e. n. e. o. v. i. n. c. u. l. a. t. u. i. T. e. r. i. u. m. s. u. p. t. e. z. a. l. e.
x. a. n. d. r. u. c. u. s. t. o. d. i. a. d. u. p. l. i. c. a. b. o. z. s. i. i. p. m. t. e. c. u. v. t.
t. e. c. u. i. p. o. i. n. u. e. n. i. r. e. p. o. t. e. r. o. v. e. r. e. f. i. d. e. n. t. i. u. s. z. e. i.
d. i. c. i. s. v. e. l. s. i. m. o. n. i. b⁹ a. d. b. i. b. e. o. F. e. c. i. t. q. d. d. i. c. i. t.
Et a. l. e. x. a. n. d. r. o. b. o. c. h. e. r. m. e. s. p. n. u. i. n. d. i. c. a. u. i. t.
D. r. a. n. t. e. i. g. i. t. s. c. i. o. a. l. e. x. a. n. d. r. o. a. n. g. e. l. u. s. a. d. e. u. z.
v. e. n. i. t. z. i. p. m. a. d. h. e. r. m. e. i. n. c. a. r. c. e. r. e. m. d. u. x. i. t. Et
i. n. u. e. n. i. e. s. e. o. s. q. r. i. n. o. i. n. s. i. m. u. l. p. l. u. r. i. m. a. d. m. i.
r. a. t. u. s. ē. Et cū h. e. r. m. e. s. q. r. i. n. o. n. a. r. r. a. r. e. q. m. o.

Ad uincula sancti Petri.

Alexander filium suum mortuum suscitasset. dixit alexandro quoniam habeo filiam gunturosa nomine balbina. pmuto igitur metum recipe fide si filie mee iperrare potes saluare. Cui alexand. vade cito. et ipas ad carcerem meum adducito. Cui dixit quoniam. cum sis quoniam i carcerem tuo te poteris iuenire. Ad quem Alex. Vade cito. quod quod me huc adduxit. ille me illic cito reducet. Iherges igitur quoniam filiam suam ad carcerem alexand. adduxit. et ibi ipm iueniens ad pedes suos se prosternit. Et filia eius cepit vicia. s. alexand. deuote osculari ut sanitate recipet. Cui alexand. dixit. noli filia mea has meas osculari catenas. s. boas. s. petri diliget inquit quod deuote osculari recipis sanitate. Quiri igitur i carcerem ubi petrus dicitur fuerat diliget boas inquit fecit ea quod cum iussisset filie sue osculanda dedit. Illa moritur ut osculata est vicia sanitas est integre beneficii assecuta. Et quiri venia petrus alexand. ad carcerem extraxit. et ipse cum familia et alijs quibus baptisma suscepit. Et s. alexand. festum i kal. augusti celebrandum instituit. et in honore apostoli petri ecclesiam fabricauit. ubi vicia reposuit. et ad vicia noiauit. In hac solennitate ad predicandam ecclesiam magnus fuit concursus populi et ibi populus vicia osculatur. Et Tertia causa instituta secundum beatam Mariam. Octauianus ipator et anthoni sub iunice affinitate coniuncti. sic iter se mutui non ipsi dimiserunt. ut octauianus occideret italiam. galliam et hispaniam. Anthoni vero in oriente aliam pontum et asiam possideret. Anthoni autem lasciuus et lubricus cum sorore octauiani in proximo habet. ipas repudiavit. et deopatra regi nam egypti in proximo accepit. Ob id igitur octauianus manu armata in asiam anthonium perdidit. et ipas in oib. superauit. Et anthoni et deopatra victi fugerunt. ac semper in dolore nimio occiderunt. Egyptus igitur regnum octauianus destruxit. et romanam puincia fecit. In alexand. dicitur preterit et oib. ea diuina spolia in romanam ipas transtulerunt. Antequam publica auxilium. ita quod pmo denario daret quod pmo quoniam pdebat. Et quod ciuilia bella valde vixit vastauerunt. ita ea renouauit ut dixerit. Inueni late. ricia. relinquit marmoream. Quia igitur in tantis reipublica auxilium. augustus pmo oim vocat

est. Unde et ab eo augustus dicitur sibi i imperio successerit. sic a Julio cesare eius auunculo cesares appellantur. Unde et hic menses augusti quod p. sextilis dicebat. quod a maruo sextus erat ipse suo nomine inuolauit eum augustum vocas. In memoriam itaque in honore victorie illa quod prima die augusti octauianus habuit ut oes romanis hac die solennizabant usque ad ipse beodosii ipatoris quod cepit regere anno domini ccccxvii. Eudoxia igitur filia predicti Theodosii ipatoris pro. valentiniani. hierosolimas ex voto preterit. Et ibi quod iudeus. p. magno munere duas ei catenas obtulit. quod sub herode petrus apostolus vincit fuit. Cum igitur romam redisset i kal. augusti. et in honore ipatoris gentilis romanos solennizare videt. dolens quod datus nato homini tantum honore et biberet. cogitans quod quod eos de facili a tali culta et suem die reuocare possit. cogitando tractauit ut obseruans quod sic stare. s. in honore sancti petri fieret. et illi die vniuersus populus ad vicia noia ret. Habuit igitur collatione cum beato Isidoro papa populum bladis et bonis ob. induxerunt. ut obliuioni traderet memoriam principis paganorum. et celebras fieret memoria principis apostolorum. Quod cum placuisset. illa catenas quas Theodosius attulerat. pulit et populo ostendit. Ipse papa vero illa catenam pulit quod sub Hierone idem apostolus vincit fuit. Hac ergo illi sociata ita miraculose una catena facta est ac si sp. vna et eadem exuisset. Unde papa et regina puni stantuerunt ut quod bonum indilcreta religio faciebat gentili damnato. in melius mutata faceret apostolorum principi petro. Ipse igitur vicia papa cum regina i ecclesia sancti petri ad vincula posuit. et ipas mueribus multis et puilegis magnis dotauit ac predicta die vbiq. celebrare fore instituit. Hec Beda. Idem dicit Sigbertus.

Quare autem vixit hac catena fuit anno domini cccclxii. apparuit. quando enim comites ipatoris Dionis ppiquum diabolus ante oculos oim tantum crudeli arripuit. ut seipm dentibus laceraret. Tunc in su ipatoris ad Iohes papam ducit. ut catena sancti petri eius collo circumdaret. Sed cum quod alia catena furens collo fuisset iposita. et nihil ex hac puerisset salus. nimirum

Ad vincula sancti Petri

ubi nil latebat virtutis. tunc via petri cathedra p:
ducit. et furit collo iponi. Late at virtutis po:
tus diabolus ferre non potuit. sed mor coram oi:
bus exclamans abscellit. Tunc theodorus me:
tenis episcopus ipaz cathedra arripuit et ea se nulla
tenens dimissus nisi manibus sibi pcederet asseru
it. Cum igitur super his in episcopum et papam aliosque cleri
cos quis oraret. prius ipator tandem ipsum lin
guis sedavit. et episcopo ex ipsa catena a papa anu
lium petrauit. Narrat mulier in cronica. et id
habet in historia triplici. quibus diebus apud episcopus
draco ingens apparuit. in cuius ore donatus episcopus
virtute insignis expulso mor eum occidit. post in
an et facie dignus. crucem delictis. et eadem ostē:
des. Quē vir octo iuga bouum ne ei putredie
aerificeret ad locum incedij trahere potuerit.
Iste quoque aut ibidem et eadem triplici historia ha
bet quod creta diabolus in specie moysi se posuit
Qui iudaeos vinctos congregans super magnū
montem precipitū iuxta mare eos duxit. Quos
dominus ad terram promissionis sicco pede se pēne du
cere polliceret innumeris enecauit. Unus cre
dit quod diabolus indiget. quod occasio iudei quē
gine cathenam dederat plausus octauiani
cessauit. Obis se taliter vindicauit. Multum at
ex his quae euaserunt. ad baptismum gratias puolant
Cum enim montes ipse declinis incuberet. et illi sese
euolueret. porcos ita acutis rupibus lacerati quos
in mari profocati mortui sunt. Cumque reliqui idē fa
cere vellent. et de porcis quod eis acciderit igno
raret. quod piscatores in trāsentes malū quod
acciderat narrauerunt eis. et sic illi conuersi
sunt. Hec in historia triplici. **Quarta**
cā institutionis assignari potest. Dominus enim a vinculis
per miraculose absoluit. et eadem ligandi et ab
soluendi potestatem dedit. Hos autem vinculis peccatorum
obligati tenemur et absolui indigemus. Iste igitur
ipsum in solennitate quod dicitur ad vincta bonorum ut
sic ipse a vinculis absolui promeruit. et sic absol
uēda domino potestatem accepit. sic et ipse a peccato
rum vinculis nos absoluat. Hanc plurimam insti
tutionem cā non nullā extitisse quae de facili per
pēdere potest. si videat quod absolutos a vinculis in
apostolice facta eplā dīcorat. absolui potestatem
sibi pcellas euāgelista recitat. absolutos ab
ipso nobis fienda hodierna oratio postulat.

Quod autem per clauēs quae accepit interdū etiam
bānandos absoluat. in quodā miraculo quod le
git in li. miraculorum beati virginis sanctae claret. Alibi
nāque colomā vrbem in monasterio sancti Petri
erat quodā monacho leui lubicus et lasciuus
hic dum subita morte fuisset puenit. Omnes
ipsum accusabant. et quibus peccatorum genera per ipsum
clamabant. Unus dicebat. Ego sum cupidus
tua. quod per diuina precepta ita frequenter cupisti. Alibi da
mabat. Ego sum vana gloria. quod te apud homines ia
ciat exaltasti. Alibi ait. Ego sum invidia cum in
mentiendo peccasti. et cetera sibi. Ecce ita quod
opa quae fecerat ipsum excusabant dicēna. Ego
sum obediētia quā senioribus spiritualibus et hu
miliasti. Ego sum psalmorum canens. quē frequenter
deo canisti. Scis autem petri cuius erat mo
nachus peripso deprecatur. deum adiut. Cum rēdit
dominus. Aliquid non propheta me inspirate dixit.
Dñe quae habuisti in tabernaculo tuo. aut quae
requiem in morte etc. Qui ingreditur sine macula etc.
Quo huius per salutem esse cum nec sine macula sit in
gressus. nec sit iusticia opat. Rogate igitur per
eo petro cum virginem matrem dei. hanc dominus sinit per
lit. ut ad corpus rediret et ibi prius ageret. Et
pfecti petri clauis quā manu tenebat diabo
lū terruit et in fugā peruenit. Numquid hoc eius
in manu cuiuslibet quod per dicto monasterio mo
nachus fuerat tradidit. et ut ad corpus ipaz re
duceret precepit. Qui ab eo per mercedem redu
cendis poposcit ut singulis diebus psalmum
Miserere mei deus diceret. et sepulturā eius se
pe scobis mūdaret. Iste quoque de monte rediens
quod sibi nigerat omnibus enarrauit.

CVI

De sancto stephano papa

Stephanus papa

cum multos gentiliū viros et exem
plo conuerisset et multa corpora san
ctorum martyrum sepelisset a valeriano et lba
lieno anno domini. ccl. summo studio perque
rit. ut eum et clericos aut sacrificare cogere
aut supplicio diuersis puniret. Venerunt
edictū ut quicquid eos periret totā eorum substantiam
possideret. Quapropter decem deus clerici
eis statim pbeni sunt et sine audentia de

De iuentione sc̃i Stephani p̃rothomar.

collat. Sequenti die steph̃a papa p̃bēdit ⁊ ad tēplū marī ducit. vbi a iuridolū adoraret. aut capitale s̃nāz subiret. S; cū tēplū īgressus fuisset ⁊ deū vīp̃m tēplū d̃strueret exorass; statū mag̃ p̃s tēpli corruit. ⁊ oīsm̃l' iudō p̃ nimo timore aufugit. Ip̃e vō ad ciuitatē sc̃e Lucie preuit. Qd̃ audies vā; lerian'. milites plures p̃onib' ad eum misit. Qui veniētes eū missam celebrantē iuenerūt et stantē in reprobū ac incepta deuote p̃ficiētē in sua sede decollauerūt.

CVII

21

De iuentione sc̃i Stephani p̃rothomar.

Quentio corporis p̃ro

thomar. Stephani āno dñi. cccc. xviij. Hō; nonij p̃ncipis āno. vii. sc̃a fuisse narrat. Beperit āt ei' iuēno trāllano ⁊ p̃uicio. Inuēno ip̃i' p̃ordie sc̃a fuit. Hāc cū qdā p̃b; nocte lucia'. i' trionio hierlitano quem Genadi' inter illustres viros p̃mēdōat ⁊ h̃ sep̃t. feria sexta in stratu suo q̃esceret ⁊ pene euigila; rer qdā vīr sener statura p̃cat'. vultu dco; barba plixa. pallio cādo aic'. cui gēmu; le auree ⁊ cruce ierāt p̃etie. calciat' calig; i sup̃ficie deaurat' ad apparuit. q̃ manu aureā ṽgā tenēs tēgit eū dī. Sūma cū dilige; na m̃os patefacito tumulos. q̃z idēcēt despecto loco recōdiū sum'. vade īgr' ⁊ dic Jobi ep̃o hierlitano vt nos i bonorabili loco reponat. q̃z cū siccitas ⁊ tribulatio m̃dm p̃culserūt. m̃oz suffragijs dōs m̃dō p̃picare d̃creuit. Cui lucia' p̃b; dixit. Dñe q̃sca. Ego sū inq̃t gamaliel q̃ paulū aplm̃ enutritui. ⁊ ad pedes meos legē p̃docui. q̃ āt mecū in cet. s. est stephan' q̃ a iudeis lapidat' extra ciuitatē p̃iet'. ⁊ vīa feris ⁊ aulb' deuoraret. Sed hōino ille p̃hibui cui idē marit' illē fide sua uir. Ego āt ip̃m cū reuerētia m̃lta collegi. ⁊ i meo nono tumulo sepelui. Hūc autē q̃ mecū iacet est nicodem' nepos me' q̃ nocte ibm̃ adijt. ⁊ a petro et ioh̃e sacz bap̃ma suscepit. quā p̃p̃t indigū i eū p̃ncipes sacerdotū eū occidissent nisi ob nri reuerentiā desistissent. Tertiū oēz subas ei' diripuērūt. et a p̃ncipatu deposuerūt. multisq; eū afflictiōes

p̃berib' semiuuū reliq̃rūt. Hūc cū ego i dōmo mea durasses. dieb' aliqb' sup̃uixit. ⁊ deo fūciū iuxta pedes b̃i stephani sepeliri fecit. Tūc vō q̃ mecū ē. ip̃e est abibas fili' me' q̃ āno etas' sue. xx. in cetū bap̃ma suscepit. ⁊ vgo p̃manēs cū paulo discip̃lo meo legē d̃e dicit. Tūc vō mea et̃ea ⁊ selemya of. lius me' q̃z fide xpi noluerūt recipere. ñā neq̃q; d̃e gni sepulcra fuere. s; eos alibi sepultos inuenies. ⁊ eoz tumulos vacuos ⁊ ianes. Hōc dicto sc̃us gamaliel disparuit. Lucian' vō euigilās dñm exorauit vt si h̃ visio in ṽitate fieret eidē sc̃o ac terno appareret. In sc̃q̃nt' tū īgr' feria sexta eidē h̃c p̃us apparuit. ⁊ cur ea q̃ sibi dixerat neglexerit requirit. Hō inquit dñe neglexi. s; rogauit dñm vt si bec visio ex deo ēēt mibi terno appareret. Vtūq; ei gamaliel. quoniā i mēte tua cogitasti si nos ṽ uenires quō reliq̃as singlōz discernere posses ex his q̃ nbi sub similitudine offero singlōz locos et reliq̃as edocebo. Vndūq; et tres calathos aureos ⁊ q̃rū argenteū. q̃z vnus erat plen' rosīs rubēb'. ⁊ alij duo rosīs albis. q̃rū enā oñdū calathū argenteū plenum croco. Vtūq; gamaliel. Hūc calathū nri sūt loculi. ⁊ herose nri sūt reliq̃e. Calath' plen' ros' rubeis ē locul' sc̃i stephani. q̃ solus ex nob' martirio meruit coronari. Alij duo rosīs albis pleni mei ⁊ nicodemī sūt loculi. q̃ sincero corde i p̃fessione xpi p̃leuerunt. Quare vō argēt' croco plen' ē abibe filij mei. q̃ cādoze p̃gitat' pollebat ⁊ mūdus de mūdō eruit. Hīs dictis itēz disparuit. Feria āt sexta sequē' bebbomade eidē ur' apparuit. ⁊ de dilatōe ⁊ negligētia sua eū gūit i crepā; uir. Cū nūq̃ īgr' lucia' hierlitā adijt. ⁊ ioh̃i ep̃o cūcia p̃ ordinē enarrauit. Idēgūt īgr' eū alijs ep̃is accersitis ad locū p̃dictū luciano oñsum. Cūq; cepissent fode tra p̃cunē. ⁊ sua uisim' odoz sennē. ad cui' odoz m̃rā fragrātiā meris sc̃oz. s; boies a diuers' in firmantib' liberāt. Sicq; i eccl̃as syon q̃ est i hierlīm. vbi sc̃us stephan' archidiaconatus officio fuit. est. cū magno gaudio sc̃oz reliq̃as m̃stulerūt. ⁊ eas ibi bono asce cōdiderūt. Ea āt hora pluuia magna descendit

De inuentione sc̃i Stephani protothomar.

Huius visionis et inuentiois meritis facit beda i
 croica sua. **B** Hec inuēno sc̃i Stephani
 sc̃a est ea die q̃ ei⁹ passio celebrat. et ei⁹ passio
 i hac die fuisse d̃r. Festa at ab ecclā mutata
 sūt duplici rōne. Prima est q̃mā xps iō nat⁹ ē
 i terrā. ut hō nasceret in cel. De cui⁹ igr ut na
 tuitati xpi p̃nuaret natale sc̃i Stephani q̃
 p̃m⁹ p xpo martiriū sustinuit. qd ē nasci in
 celo. ut p h̃ notaret vna ex alia seq. Vñ etiā
 cantat de ipso. Hec xps nat⁹ ē in tris ṽt hō
 die Stephan⁹ nasceret in cel. Sc̃da rō est. q̃
 nā festū d̃ inuētoe solēni agebat q̃z festū d̃
 passiōe. Et hū p̃p̃e reuerentiaz natiuitatis
 dñi. tū p̃p̃e m̃ia mirac̃la q̃ in ip̃i inuētoe
 dñs ostēdit. Quia g̃ passio ip̃i dignior est
 q̃z inuēto. et ob h̃ solēnior d̃z esse. iō ecclā fe
 sti de passione ad aliud ip̃s trāstulit. in q̃m
 amphiori reuerētia habeat. Trāslatio at
 ei⁹ ut ait Aug⁹. Bmō fuit. Iñā Alexander se
 nator cōstānopolitā⁹ hierlm cū vxore sua
 adiit. et p̃thomartū stephano pulcerrimū
 oratorū struxit. ac post ei⁹ obitū iuxta ei⁹
 corp⁹ se sepeli fec̃. Euoluit g̃ septē ānia. au
 liana ei⁹ vxor i patriā suā volēs redire ṽpo
 te q̃ a p̃ncipib⁹ iniuriā patebat. corpus viri
 voluit deferre. Qd cū ab ep̃o m̃l̃i p̃cib⁹ po
 stulasset. ep̃us duos loculos argēteos p̃u
 lit dicēs. Iñō noui q̃s sit ex his loculus viri
 tui. Et illa. ego noui. Et ip̃enū faciēs ample
 xata ē corp⁹ sc̃i Stephani. Sic ergo dū cor
 pus viri putat accipe. casu corp⁹ p̃thomaz
 tuis accepit. Cū at nauim cū corp̃e p̃scen
 disse. hymni audiunt angelici. odor effra
 grat. clamāt demones seuā suscitāt te pestā
 tē di. Tlenob. q̃z p̃thomartū stephan⁹ nā
 sit diro nos vberans igne. Cū ergo naute
 naufragiū formidarēt. stephan⁹ inuocat. et
 p̃nuo apparuit eis di. Ego sū nolite time
 re. Statimq̃z irā q̃lmas mag̃ subsecuta ē. Tē
 audite sūt voces demonū clamantiū. Im
 pie p̃nceps nauez accēde. q̃z aduersari⁹ no
 ster stephā⁹ ē in ea. Tūc p̃nceps demonūz
 q̃nq̃z demōes q̃ nauē incēderēt misit. s̃z āge
 lus dñi i pfundū eos dimerfit. Et cū calce
 donē venissent. demones clamabāt. Seru⁹
 dei ṽit q̃ ab iniquis lapidat⁹ ē in deis. Cōstā

tinopolim igr incolumespuenit et in qdā
 ecclia corp⁹ s̃i Stephani cū mag̃ reuerentia
 p̃diderit. Hec aug⁹. Cōuicno at corp⁹ s̃i
 Stephani cū corp̃e sc̃i laurēti h̃ ordie facia
 fuit. Cōtigit eni eudoria filiā iheodolij im
 pator⁹ a demōe g̃uit cruciari. Qd cū patri
 suo cōstānopolim p̃sturo iuuatū fuisset.
 iubet filiā cōstānopolim adduci ut la crosctis
 p̃thomartū stephani reliquijs iā gēt. De
 mon at i ea clamabat. nisi stephā⁹ romā ve
 niat nō exibo. q̃mā sic ē ap̃loz volūtas. Qd
 cū ip̃ator audiūset a clero et p̃plo cōstāno
 politano obtinuit ut corp⁹ sc̃i Stephani ro
 manis darēt. et ip̃i bñ laurēti corp⁹ accipēt.
 Tūc ip̃ator pelagio pape sup hoc scripsit.
 Ip̃a p̃p̃o de p̃silio cardinaliū ip̃atoris pe
 titioni p̃sensit. Ad illi igr cōstānopolim car
 dinales corp⁹ sc̃i Stephani romā deferūt et
 greci accipiēdo corp̃e sc̃i laurēti p̃sequū
 tur. Capue igr corp⁹ stephani recipit et bar
 chū ei⁹ dextrā a capuanis deuotis p̃cibus
 obtinet. et metropolitana ecclā in ei⁹ hono
 re fabricat. Cū aut romā venissent et ecclāz
 sc̃i petri ad vincula corp⁹ deferre vellēt. ves
 ctores substitūt nec ultra p̃cedē p̃nt. Demō
 aut in puella clamabat. Frustra laborat.
 q̃z nō h̃s apud frēm suū laurētiū sedēdes
 gu. Illuc igr corp⁹ deferēt. et ad ei⁹ tactū pu
 ella a demōe liberat. Et laurēti⁹ adueniū
 fr̃is sui q̃s i p̃gratians et arriēdes. in alterā
 p̃tem sepulcri secessit et medietatē illi vacuā
 fratri reliq̃t. Greco ṽo dū man⁹ a p̃poniū
 laurētiū ferāt ad terrā velut exanimē cor
 ruerūt. Sz orānt⁹ p̃ eis papa et clero et p̃plo
 p̃r ad se ad vesp̃as redierūt. Dēs tū infra
 decē dies mortui sūt. Latini etiā q̃ sibi p̃sen
 serāt in frenelū ṽsi sanari nō potuerūt. q̃
 adusq̃z sc̃ioz corp̃a insimul tumulata fuerēt
 Tūc vox de celo audita ē. O felix roma q̃
 corp⁹ laurēti hispani et stephani hierolimi
 tani tā glorioza pignora vno claudis mau
 soleo. Sc̃a est at ista p̃uicno. ir. kal. mai. cir
 ca ānos dñi. cccc. xlv. E Refert Aug⁹.
 i l. xxi. d̃ cum dei. ser mortuos ad iuocatio
 nē sancti stephani suscitatos. vicz quēdaz
 q̃ cū mortui sic iaceret p̃t et iam polices

De sancto dominico

lugarē. iuocato sup eū noīe bñ stephani cō
tinuo suscitatur. Jte qndā puez a plaustrō
priui. quē mat ad ecclāz. a stephani dferēs
vini & sanū recepit. Jte qndā scimomales
q cū i extēo spū pstituta ad ecclāz. a stepha
ni dlati fuiss; & ibi expirass; vidēb; oib;
& stu pēb; sanata surrexit. Jte qndā puellā
apō yponē cū i uicā cū pat ad ecclāz. a ste.
deponass; eā postmodū sup corp; dfunctē
puelle piecit. & illa statū surrexit. Jte qndā
iuuenē apō yponē corp; cū i uicū fuisset
oleo. a ste. statū surrexit. Jte quēdā puez q
cū ad ecclāz. a ste. mortuus fuisset latus ad
iuocatores scū ste. pue ē pūm; restituit. De
b marure sic dicit aug. Albarur istū gama;
liel stolar; reuelauit. saul; spolar; laudauit
p pē pānis inuolūt; dūauit & p cioso lapide
coronauit. Jte. In stephāo emicuit pulcri
tudo corp; flos etas; eloqūia sūmocionāz
sapia scīssime mēis. & opatio diuinar; Jte.
Fons colūna dei cū in lapidiferas man;
capitono forape teneret fide fidabil; ignie
bat. ferebat & poucebat. pstrigebat & ange
bat. cedebat & nō vicebat. Jte sup illū. Du
ra ceruice tē. Jte nō blādit; iuebit. nō pal
pat; p uocat. nō repidat; i hūgit. Jdem.
Altrede stephanū pfuū iūū. bō erat sic & tu.
de massa pēierat sic & tu eo p cioso redēpt; q
tu. Et cū diacon; erat euāgeliz; legebat. qd
legi; vlt audis & tu. Jbi iueit scpū. Diligite
iūmicos vōs. Jbidit legēdo. pfectū obediē
tē.

CVIII

De sancto dominico.

Dominic; dicitur

qli dñi custos vlt a dño custodi;
Uel dñi dñe qñū ad cibimologā b; noīe
qd ē dñs Dicit; ar custos dñi trib; modis. s.
custos bonoris dñi q ad deū. custos vinee
dñi vel greg; dñi q ad primū. custos volun
tat; dñi siue pceptoz dñi q ad seipm. Scdo
dñi dñe qli a dño custodi; dñs ei custodi;
uit ipm qñū ad triplicē statū suū. in qz pri
mo fuit laic; i scdo regular; canonic; i ter
tio vir aplice. Jtā i ipm cū custodiū fac
endo cū laudabilē icipe. i scdo feruēt p fice

re. i terno pfectioz apprebēde. Tertio p bica
dñe; p cibimologā b; noīe dñs. Dñs nā;
qz dñi dñs minas. vlt donās min; vel
donās mun;. Sic bñs dñe; fuit donās. i.
pdonās minas p iniuriar; dimissione. do
nās minus p corpis maceratōez. qz corpori
suo sp minus dabat qz appetebat. donans
munus p libertatis largitionē. quia non so
lū sua paupib; tribuit. s; etiā seipm pluries
pendere voluit.

Dominicus o dñi p dicator; dux &
pater induit. ex hispanie pnb; villa
q dñi calaregia oronē; dioce; pē
felice. mē vō iohāna noīe sūm carnē origies
duxit. Qui; mat an ipi; oxi vidit i somnis
se catulū gestāē i vtero ardētē i ore faculā
baulāntē. Qui egressus ex vtero totū mōi
machinā incēdebat. Cū dñi enā marrone q
ipm ex sacro fōte leuauerat videbat q puer
dñe; stellā pfulgūā bñi i frōie q totū oib;
illustrabat. Cū abducēt puerul; & sub nu
tric; custodia pstituit; depbēlus ē sepe lectū
dimute & sup nudā humū iacere. Altilius
tandē palēnā ad studiū amore sapie addi
scēde. vinū p decēniū nō gustauit. Elbi cuz
fames valida esset libros cū oī suppellectilā
vēdidit & p cū eoz paupib; erogauit. Ere
scēte iā ei fama ab epō oronē. i sua ecclia
canonic; regular; efficit. & postmodū face
oib; vne speculū a pcanonicis suprior oz
dinat; Jpe at die ac nocte lecti & o dñi vaca
bat assidue deū exorās vt sibi hāc grāz infū;
dere digrēt. q se totū aliqū salū poss; ipen
dere primoz. In libro qz dñi collar oib; puz
studiosissime leges magnū pfectois cumu
lū apprebēdit. Jdē gēs at cū p dicio epō iho
solam. depbēdit hōspitē suū herenica prauit
tate corruptū. Quē ad fidē puerit. & qñ;
dā p miciaz maipulū fute messis dñi pma
uit. Legit in gest; comitis mōi; fons q
cū bñs dñe; qdā vice aduersus herenicos
p dcaisset. auctoritates qz i mediū pduxerat
redēgit i scps. & cū dñi herenico cedulā illam
iradidit. vt super obiect; deliberare deberet.
Illa at nocte ad ignē herenico; pgregatio ce
dulā quā recepat pduxit i mediū. Qui focū

De sancto dominico

dixerit ut igne illa pueret. et si pueri pueret
 eorum fides imo pueria sua esset. Si vero pueri non
 possent, vera fides romane ecclesie predicaret. Qua
 propter cedula in igne puerit. Que cum aliquantulum
 moram in igne fecisset, icobusta ab igne puerit
 puerit. stupens cunctis, unus ceteris durior ait.
 Prociat itez. et sic experientia pleni reperitur
 et pleni experimur veritate Prociat itez. et itez
 puerit incobusta. Itex ille dixit. Terno pueri
 ciat. et tunc sine dubio rei exitu cognoscemus.
 Prociat terno. et itez incobusta puerit et ille
 lesa. Berencis autem in sua duricia permanens. de
 stricissima in se iuratore firmaverit ne pueri
 quis publicaret. quodam in miles qui ibi aderat et
 in re fidei aliquantulum adhebat. istud miraculum
 postmodum publicavit. Factum est autem in apud
 more victoriales. Sile quodam de accidisse
 apud sanum iouis indicta ibidem in diebus illis
 berencos quodam disputatoe soleni. Berencis
 ter. igitur ad prope redeuntibus et episcopo oronem. de
 fucto solus ibi scilicet dominus cum paucis remansit
 Berencos pater ubi dei amicitias. Berencis
 bat autem eum aduersarij vitas. spua. lutum. et
 bmo vilia puerit et eum. et a tergo per derisu
 sibi paleas alligatas. Cum autem sibi iterum mi
 narent impetrit rindebat. Ego ego mar
 tur dignus gloria. nodum merui ista mortem.
 Quapropter locum transies in qui sibi pate ferebat
 insidie. non solum in repido perena caras et ala
 cer pcedebat. Quod illi admirantes dixerit illi.
 Aliquod non tu mori horrore pcuteris. quid
 acur? eras si puerdissimus te. Et ille. Ro
 gasssem vos ne repennis me subito pmeret
 vulneribus. sed paulatim et successiue membra sin
 gula mutilates. deinde omnis coram oculis mei
 iderruicis membroz pcul. ipos ena oculos
 eructes ad vltimum seminum laceratuz cor
 pus sic pmitteres in suo sanguine volutari ut
 puerus ad libitum me necaretis. Cum quidam
 repisset prope nimiam quam panebat inopia be
 rencos psonis adheisse decreuit seipsum ve
 nudare quatenus ex accepto precio de seipso et ege
 stas sumt occasione pcederet. et sub errore
 venudari liberaret. Quod fecisset nisi inopia
 ei diuina misericordia aliter puidisset. Alias ena
 cum quodam mulier frim suum israhelenoz capti

uitate detentum. lametabili sibi pueritoe expo
 neret. nullumque sibi ad ei liberandis fateret co
 silium supesse. ille iuma ppassioe puerit seipsum
 p redeptioe captiui vendendum obtulit. Sed
 deus qui ipsum necarioe ad redeptioes spuale
 multoz captiuoz puererat non permisit.

Hospitat in pueri tholosanis apud quos
 dam matronas ab hereticis p ostentationes re
 ligionis deceptas p tota quodam gesum et sic
 clauum clauo retunderet. in pane solui et aqua
 frigida cum aduicto sibi socio ieiunauit. Hos
 cie vero vigilas cum necessitas cogebat. lassas
 membra super nudam tabulam reclinabat. Sicque
 factum est ut illas matronas ad agnitiones ve
 ritatis pduceret. Post haec cepit de in
 stitutoe ordinis cogitare cum officium esset pueri
 dum predicando discurrere. et berencos fide
 catholicam comunire. Cum igitur in pueri tho
 losanis mansisset p decem annos a transitu ordi
 nis episcopi pueri ad ipsos lateranenses pueri de
 buit celebrari. cum Fulcone tholosano episcopo
 romam ad pueri generale adijt ac a summo
 pontifice Innocentio ordine qui predicatoe
 diceret et eum confirmari sibi suisque successoribus
 postulauit. Qui cum aliquantulum se diffici
 lem exhiberet. nocte quodam idem pontifex vide
 bat in somnis quod lateranensem ecclesiam quae sub
 to ruinam minaret. Quod dum tremens aspiceret
 ex aduerso vir dei dominus occurrebat. bume
 risque suis suppositis totam illam casuram fabricam
 sustentabat. Euigilas autem et visionem intelligens
 petitione viri dei bilare acceptauit. bonas
 ut ad fratres suos rediens regulam aliquam ap
 probatam sibi eligeret. et sic ad ipsum rediens
 confirmationem ad libitum impetraret. Begressus
 igitur ubi summi pontificis fribus pa
 refecit. Erant autem fratres numero circiter. xij.
 Qui inuocato spiritu sancto regulam beati Au
 gustini doctoris et predicatoris eximij. ipi pa
 riter et re noie predicatoris futuri unanimiter
 elegerunt quodam artionis quodam vne pueri
 dines. quod sibi pformam pstitutionum obserua
 das statuerunt. insuper assumptes. Beatus
 Innocentio defuncto et honore in
 mu pontifice sublimato. pfirmatoz ordi an
 no domini. m. ccc. x. a predicto honore iparaz

De sancto dominico

uit. Bñ igitur rome i ecclesia sci petri p dilataioe
fui ordiis exoraret gl'ofos pñcipes ap'loz pe
trū & paulū ad se venientes asperit. qz pñ⁹
petr' vix baculū. paul' vō sibi lib'z trāde vi
debāt. a d'ebāt qz dicētes. Quid pñca qz a
deo ad h' mīsteriū es elect'. Al' d'or qz in mo
mēto ipis videbat ei q' filios suos p totum
mūdū dispersos aspiceret incedētes binos
& binos. Quapp' ibolofā rediēs frēs suos
displū & q' dā qdē i hispaniā. q' dā vō p'lius
alios iādē bononiā destinauit. ipe vō romā
reuerlus ē. E Al' d'ach' q' dā añ ordiis p
dicatoz i stituit i crastina fac' v'it bñz vgi
nē flexa genub' & iuic' maib' p'biāno gñe
filii dēp'cantē. q' dās sepe pie miri repulsa
tandē instāte ea sic ait. Quid qd possū v' de
deo apl' eis facere. nisi pñarchas & pphas
& p'p'le emēdauert. veni ego ad eos. deide
misi ap'los. & me & illos occiderūt. Al' d'ili mar
tires & p'fessores & doctores nec ill' acq'uerūt.
S' qz nō ē fas v' tibi aliq' denegē. Dabo eis
meos pñcatores p q's valeāt illiari & mū
dari. sin at veniā p' illos. S' l'ez v'isionem
ali' v'it eod' tpe q' m. abbares alter q' d'ē. or
diis ibolofā p' bencos sūt trāsmissi. Iñā cū fi
li' m'ri orān rñdūz v' supra dixit māt. Ho
ne fili nō s'm eoz maliciā. s' s'm tuā miseru
cordiā agē debes. Tūc fili' v'ic' p'ciū ait.
Qd v'itū tuū adhuc cū eis hāc mīscdiāz fa
ciā q' pñcatores meos eis mitā. q' eos mo
neāt & i' d'omēt. & si se nō cor'p'xerint āpli' eis
non parcā. Quidā frāt mior q' m'io tpe
soci' sci frāci exuerat. p'lib' s'rib' de ordie
pñcatoz narravit. cū bñs dñic' rome p cō
firmatōe sui ordiis ap' p'pā i' staret nocte
orās v'itū i spū p'm i aere existēte & tres lan
ceas i manu tenentē & p'm dñm eas vibrantē
Cui v'eloci' mater occurrēs qd nā v'ellet fa
cere inq'uit. Et ille. Ecce tot' m' d' s'rib' v'
t'is plē ē scz supbia. & p'cupiscētia. & auaricia
& iō bis t'rib' lācis ipm volo p'mere. Tūc
p'go ad ei' genua p'cedēs ait. Fili carissime
miserere & tuā iusticiā mīscdiā tēpato. Cui
p'pā. Iñōne vides q'ntē mibi mūre irrogāt
Cui illa. Tēpā fili fuorē. & paulisp' expecta
Iñābeo enī fidelē fūi & pugilē strenuū. qui

vbiqz discurrēs mūdū expugnabit & tu o
dñio subiugabit. Illū qz fūi i adiutorū s'i
bi dabo. q' secū fidelē decertabit. Cui filius.
ecce placat' faciē tuā suscepit. s' v'ellē ego v'
dere q's vis ad tantū officiū destinare. Tūc
illa xpo sciūm dñicū pñcauit. Cui xps. Te
rebon' & strenu' pugil iste. & studiose facies
q' d'ixisti. Obvultu enā sciūm franciscum. Ex
būc xps sic & p'mū p'ter emēdauit. S'ancā
ā dñic' sociū suū i v'isioe sua diligēt' p'fidez
rās quē añ nō nouerat. i crastino in ecclā i
uentus ē. h'is q' nocte viderat sine indice rel
cognouit. & i ei' āplex' & oscula pia ruēs ait.
Tu es soci' meus. tu p'ter currez meū s'te
mus s'it' & null' aduerfari' p'ualebit. Tūc
nē qz pñcaz sibi p' ordines enarrauit. Et ex
tūc fac' ē eis cor' vñū & aia vna i dñio. qd et
i poster' mādauert p'petuo obfuar. **B**

Cū qñdā nouiciū apulū ad ordinē rece
pisset qdāz q' pñca nōuici socij fuerāt eum
adeo p'uerit q' ad scām iā redire deliberāz
vestes suas modis oib' expetebat. qd beat'
dñic' audies p'muo ordinē se debuit. S' q' cū
dñicū iuuenē iā religios' vestib' expoliassent
& iā sua camisia induissent. ille magnis vo
cib' clamare cepit ac dicere. En estuo. en ar
deo. en tot' exuro. Extrahite extrahite hanc
camisiā maledictā q' me totū exurit. Iñullo
ergo mō q'escere potuit q'usqz exur' camisia
religios' vestib' denuo ē induit' & ad claustrū
reducit'. Existēte biō dñico bononie cuz
frēs iā ad dormiendū iuissent qdā frāt con
uersus a diabolo verari cepit. Qd cuz frāt
Beyner' lausanen' m'gr eius audisset biō
dñico h' studium indicare. Sciūs at dñicus
ad ecclāz añ altare ei' ponari fecit. qui cum
vira s'rib' decē fuisset deponat'. dixit bñis
dñic' Quid uro te miser v' dicas mibi quare
veras creaturā dei. & q're & quō huc intraſti
Qui rñdit. T'ero cū q' meruit. Bibit ei be
ri in ciuitate sine licētia p'ois non adbibuo
signo cruc'. vñ tūc mirauit in eū in specie b'i
bionis. qñ pon' ipe bibuit me s'il cū vino. hoc
at tūc eū bibisse v'ez p'p'ertū est. Iñē h' faciū
ē p'mū signum ad maturias. Quo auduo
diabol' q' in colloq'bat dixit. Amodo h' pl'

De sancto dominico

stare non possunt ex quo capuciani surgunt. et sic ad
ordines beati dominici eire impulsus est. Cum in pub
tholosanis quoddam flumen transisset. librum ei null
libri beatus pfuatorum in fluvium ceciderunt. Die
aut terna quoddam piscator ibi hamum percipiens. cum
magnus piscis se prendidisse putaret. libros
apposuerat. perit sic illos ac si aliquid arma
rio fuissent cum o diligena custodiri. Cum
ad quoddam monasterium venisset et fratres quiescerent
noles eos inquietare ordine fusa clausis ianu
is monasterium cum socio introiit. Adveniens co
perit est cum in pficium hencorum cum quoddam puer so
cisterciensis fuisset. Nam cum sero ad quoddam ecclesiam
devenissent et clausam invenissent. ordine fusa
a beato dominico iura ecclesiam se subito iuenerunt. et
nocte illa totam ordine duxerunt. Post labore
re iuneris antequam ad hospitium devenisset suum
ad fontem aliquem extinguere pfuevit. ne in do
mo hospitis per bibendo aliquis nota icurreret
Et Scholaris quoddam lubricum carnis panem
venit in quoddam festo ad domum fratrum de bo
nomia ut ibi missam audiret. Congit aut tunc
missam beati dominici celebrare. Cum aut
ad oblationem venisset fuisset. dictus scholaris ac
cessit. et manum eius cum mitta deuotione oscula
tus est. Quam cum osculatus fuisset tanta ex illa
potire sensit odoris fragrantiam. quam in vita
sua nunquam aliquis exprit. Et extitit estus libri
dimisi eo mirabili refrigerio adeo ut quod ante
erat vanum et lubricum. efficeret postmodum con
nens atque castum. Quanta mundicie puritate et
caro pollebat cum odoriam mirabili sordes
inmens purgabat. Sacerdos quoddam videns
aliquem beati dominici cum suis fratribus predicato
iam feruenter insistere. deliberavit eis adbere
re dummodo novum testamentum sibi ad predica
dum necessarium habere posset. Nec eo cogitante
quoddam iuuenis venale testamentum sub veste
bavulas affuit. Quod statim sacerdos cum
magno gaudio emit. Sed dum adhuc aliquis
tulit dubitaret. fusa ad deum prece. ipse factus su
per librum exteri cruce. librum aperuit et oculos
ad caplin quod primo se obituli mor contiecit. et
illud quod in actibus petro dictum est. et occurrit
Surge discende et vad cum eis nihil dubitans. quia
ego misit illos. Statimque surgens eis de adhefit

Cum apud tholosam in theologia regeret
magister quoddam scia et fama preclarus. quoddam ma
ne autem die dum suas prouideret lectiones oppress
sus somno caput suum in cathedra paululus
reclinavit. visumque est sibi quod septem stelle ei pre
sentarentur. Qui cum de nouitate talis cerni
plum miraret. subito in lumine et quietate pre
dicte stelle inuicem creuerunt quod totum mundum
illuminauerunt. Qui euigilans quod nam sibi be
vellet plurimum mirabat. Et ecce dum scolas
intrasset et legeret. beatus dominicus et cum eo sex fra
tres eius de habitibus ad predicium magistris humil
ter accesserunt. et suum sibi propositum inuidentes
dixerunt. quod scolas suas cuperent frequentare.
Qui recolens visionem. ipse esse septem stel
las quas viderat non dubitavit. Rome vi
ro dei dominico posito vir quoddam magister Regi
naldus sancti Elmiani aurelianensis. decanus
qui etiam parisiensis iure canonico repperat. annis
quingentis. romam cum aurelianensis episcopo mare
transiit. aduenerat. Budum autem in propositum
bebant. relictiis omnibus predicationi insistere. sed qui
nam modo id complere posset nec dum aduenterat.
cum autem a quoddam cardinali cuiusmodi vorum
expresserat de institutione predicatorum didicisset
et beato dominico accersito eidem suum propositum
revelasset. extitit ipsi ordine deliberavit igres
sum. Nec mora qui infirmitate febrium cor
ripit. et de eius salute penitus desperat. Post
seueritate autem in ordine beato dominico ac beatis virgi
ne cui tanquam speciali patrone cura ordinis
totam commiserat exorante. ut vel saltem modico
preceptu sibi preedere dignaret. Ecce subito re
gina miscorie duabus admodum speciosis com
mitata puellis. Reginaldus vigilans et motus
expectans ad se visibiliter venientem aspexit. bla
dasque facie sibi dicente. Vere a me quod mis
et dabo tibi. Deliberanti quod peteret. vna ex pre
dictis puellis suggessit ne quod peteret sed se io
tini regine miscorie voluntati committeret. Quod
dum fecisset illa manum extendens virgineam. aus
res eius et narces. manum eius et pedes saluta
ri quam tulerat vincione punxit. formulas per
boy proptas ad singulas vnciones subinfes
rens. Adrenes ait. Stringat renescunt cin
gulo castitatis. Ad pedes autem ait. Tingo per

De scđo Dominico

desuolos i pparatores euāgelij pacis. Et ob-
dugz. Dieterna mutā ubi ampullā restitu-
nomis plenarie sanuāt. Tunc ei bñū ordie
ostendens. en inquit iste est bñū ordinis
tui. Hāc autē visione sūt bñis dñic⁹ i ordie
posu⁹ vidit. Quidā ē factio ad eū veniens
s. dñic⁹ a sanis repperit. a ab eodē totū visio-
nis serie audiuit. a bñū quē ygo mōstraue-
rat assūpsit. Hāc antea frēs suppellicijs vie-
bant. Die autē tertia dei mater affuit et corp⁹
Reginaldi a deo punxit q nō solū estum se
bñū s enā ardore cōcupiscēne sic extinxit. ut
sic ipse postmodū est pfectus. nec pñ⁹ in eo
mor⁹ libidinis de ceto pullulauit. Hāc vi-
sione iterato exhibuit qdā religiosus d or-
dine hospitalarioz pñe qz bñō dñico ppul-
s oculis vidit a stupuit. Hāc visione multus
frīb⁹ marie post illū obitū bñis dñic⁹ publi-
cauit. Hāc illis igr Reginald⁹ bononiā pre-
dicatōi ardētē instabat. a fratr⁹ numer⁹ ex-
crecebat. Post hāc missus pñ⁹ nō p mul-
tos dies i dño obdormiuit. **S** Junie-
nis quidā nepos dñi stephani cardinal⁹ de
fossa noua. cū equo in foueā picipio lap-
sus inde mori⁹ est educt⁹. Qui bñō dñico
oblat⁹. orōe fusa vite pastine est restitutus.
In ecclā scī Symonis archiepi qndā con-
ductū a frīb⁹ sub cripta qdā ruina desuper
resoluta pñiuit. dugz sub cumulo cadēis
macerie iacentē erunt. S vir dei dñicus
corp⁹ sub cauerna subducum ad se deferri
iussit. orationūqz suaz suffragio statim vi-
te sūt a sanis restituit. In eadē ecclā apō-
tomā dum frēs circiter xl. manerēt a qdā
vice panis valde modicū inuenissent. bñis
dñic⁹ id modicum qd habebat panis i pres-
diuidi sup mēsam mādauit. Dugz vnusqz
qz buccellā panis cū gaudio frangeret ecce
duo iuuenes eiusdē habit⁹ forme qz philes
refecionū intrauerūt pallioz sinu q a col-
lo pendebāt plenos panib⁹ deferētes. Qui-
bus i capite mense serui dei dñici silēter ob-
latus ua subito discesserūt. ut nullus de cetero
vel vnde venerit vel q abierit scire possz
Tūc scūs dñicus manu ad frēs circūquas
pñēns. modo inqz fratres mei comedite.

Cūqz bñis dñic⁹ aliqui i itinere posu⁹ eēt
a gūis pluuiarū inundatio facta eēt. ille sig-
nū crucis edidit a se a socio omnē pluuiā
a deo ppulsaui ut qsi facto papilione d cru-
ce. cū tota terra densa imbrū inundatione
maderet. nec vna gutta ad spaciū trui cu-
bioreos pñgeret. Quadā vice dñi i par-
tibus tholosanis trāsisset nauigio qndā
aqua nauia ab eodē denariū p mercede trāsi-
tus exiebat. Cui cū vir dei p seruicio sibi
pēso celoz regnum pñuēret. addēs q disci-
pulus xpī eēt. nec auz vel pecuniā depōna-
ret. ille eū p cappā trāhēs. mibi inqz aut cap-
tam aut denariūz dimittes. Tunc vir dei
erectis ad celum ocul⁹ paululū intra se orās
morqz i terrā respiciēs a diuio nec dubium
pcuratū nutu denariū iacentē vidēs. ecce i-
qz frater qd postulas tolle a me libez in pa-
ce dimitte. Cōguit aliqui viro dei ut agē-
te associari sibi religiosum qndā puerfatio-
nis qdē scitūte domesticū s loqū a lingua
penit⁹ alienū. Dolēs itaqz q diuini eloqis
vna cum illo mutua se collatōe refouere nō
posset. tandē a dño vi vn⁹ lingua loquerē
alteri⁹ vbiqz sic alterut⁹ variat⁹ sese perit⁹
duū q vitz simul iuri erāt intelligerēt i perra-
uit. Quadā vice cū quidā mulus obse-
sus demonijs sibi fuisset oblat⁹. ille stolā ac-
cipiēs pñs sup pñum collū posuit. deinde
demoniaci collū cinct. mandās illis ut d ce-
tero illum boiem nō vexarent. Ipsi vero in
eiusdē obsesti corpe torqueri statim fomiter ce-
perunt a clamare. Idemite nos exire qre
nos cruciari h cōpellis. Et ille. Hō dimittis
tam vos inquit nisi mibi fideiussorē dede-
ritis q vltra nequa qz de cetero redeatis.
Quos inquit illi fideiussores poterim⁹
tibi dare. Et ille. Sanctos martyres quoz
rum corpora in ecclēsia hac requiescunt.
Et illi. Hō possumus quia nostra meri-
ta contradicunt. Quibus ille dixit. Dpo-
ter vos dare. alioquin a cruciari hoc neqz
qz liberos vos dimittam. Tunc responde-
runt ad h operā se dauiros. a post modicū
dixerūt. Ecce impetraui⁹. licet imerit q scī
martyres fideiussorē p nobis. Requiescent.

De sancto dominico

at eob⁹ rā signū dixerūt. Eas ad caplas in q⁹
sūt recōdua capua marit⁹ et ea inueniet in
uersam. q⁹ sūt est et ita inueni est sic illi fuerāt
prestant. **I**psedicare at eo aliqui qdā
matrōe ab hēic⁹ depauate ei⁹ pedib⁹ puo
lute dixerūt. Serue dei adiuua nos si vera
sūt q⁹ hodie p⁹dicasti. iā diu mētes nrās erro
ris spūs excecavit. q⁹ ille. Cōstantes estote
et expectate paulisp⁹ ut videam⁹ q⁹lī dñō adbe
sistis. Stansq⁹ videt de medio sui caitum
pñū tētrunū. p⁹silire q⁹ magni canis q⁹ nūa
tē p⁹ferēs bēbat grossos octōs et flāmanes.
linguā lōgā latāq⁹ at; sanguinolētā et p⁹ra
ciā vsq⁹ ad vmbilicū. caudā vō bñs curā
sursūq⁹ p⁹elaz posteroz turpu diez q⁹ cūq⁹
se vteret oñdebat. d⁹ q⁹ fetoz uolē ab il⁹ exa
labat. Cūq⁹ circa illas matrōas se aliq⁹ diu
buc illucq⁹ vñisset. iādē p⁹ cordā cāpane i cā
panile p⁹cedēs disparuit. feda p⁹ se vestigia
derelinq⁹s. Ille g⁹ matrōe dō grās agētes.
ad catholicā fidē sūt puerse. Cū in pub⁹
ibolofanis q⁹ dā bēncos p⁹uiciss. et illi eēt i
cēdio deputati. aspiciēs intē eos q⁹ dā Ray
mundū noīe aut mist⁹. Itū fuatē ne aliquo
mō cū cētis p⁹burat. Cōuersusq⁹ ad eū blā
deq⁹ alloq⁹s. scio inq⁹ fili mi scio q⁹ ad buc
l; tarde bon⁹ bōeris et scīs. Dimissus na
q⁹ p⁹ annos p⁹igū i bēncā p⁹aurate p⁹masit.
Landē puer lūis et frat⁹ p⁹dicatoz effect⁹ i eo
dem ordine vñā suā laudabil⁹ duxit et felici
ter p⁹sumauit. Cū eēt i hispania q⁹ buldā
sibi frīb⁹ socians apparuit ei p⁹ visu imanissi
mus draco. q⁹ frēs illos q⁹ secūerāt absorbe
re ap⁹ns faucib⁹ nitebat. q⁹ vir dei itelligēs
frēs fortiter resistere bonabat. Et post mo
dicū oēs illi excepto frē adam et duob⁹ con
uersis ab eo recesserūt. Inūrogat⁹ at q⁹ dāz ex
ill⁹ ab eo an sūt vellet abire aut. Albit pat⁹ ut
relicto capite seq⁹ pedes. et p⁹unio oratōi se
dedit. et fere oēs post modicū suā orōe con
uerūt. Alp⁹ scūm sūm in vber romana cū
frīb⁹ et nō subuo facto sup⁹ eū spū dñi ad ca
pitulū fratrib⁹ p⁹uocatis palam oib⁹ nūcia
uit. q⁹ uo: frēs ex ip⁹s i brem duos videt in
corpe. duos vō i aia mortuōs. Ip⁹ost mō
dici duo frēs ad dñm miguerūt. duo vō d

ordine recesserūt. Existēte eo bononie. erat
ibi quidā m⁹gr cunrad⁹ iben tonic⁹ cuius
gressum ad ordinē frēs mirabil⁹ affectabāt
Cū aut⁹ bñs dñicus cū pōre mōasteri cas
samane de ordie cisterciē. in vigilia assum
pñonis bñe marie sermocionaret familiari
q⁹dam p⁹idētia exigente materia inter alia
dixit ei. Fateor nbi pōr q⁹ in adhuc nulli ex
posui vñq⁹. nec tu alteri q⁹ diu vixero reue
labis. q⁹ nūq⁹ a deo i hac vita aliq⁹ peni q⁹
non allequerer iuxta potū. Cui cū p⁹dictus
pōr diceret q⁹ forlūan aū eū vñā finire. bea
tus dñic⁹ spū p⁹phēco. q⁹ ipe pōr post se diu
viveret. sic et faciū fuisse p⁹stat p⁹dit. Tūc il
le pōr adiecit. Bete ergo pat⁹ ut det tibi ma
gistrū Cūradū ad ordinē cui⁹ frēs inuicē
tantū flagitare vident. Et ipe rem inq⁹ bo
ne frater difficilē postulasti. Finito cōple
tono cētis fratrib⁹ ad quiescendū p⁹genib⁹
ipe in ecclā remāsit et i orōe more solito per
nociant. Cōuenientib⁹ i⁹gr frīb⁹ ad primaz
cū cantor incepisset Jam lucis orto sidere.
eccelucis noue hōus nouū futur⁹ magister
Cunradus subito veniēs ad pedes bñi Do
minici se p⁹sternēs habitū ordis instāter pe
nit et p⁹seueranter accepit. Hic fuit in ordine
valde religiosus. et lector in ordine pluri
mum gloriosus. Qui tandē moriens cum
iam oculos clausisset et frēs eū mig⁹isse crede
rent ille ap⁹ns oculis frēs circumspiciēs ait.
Bñs vobiscū. Quib⁹ rñdēnib⁹. Et cū spū
tuo Aluūxit. Fidelū aīe p⁹miscōiam da
requiescant in pace. Et sic prin⁹ ille in pace
quieuit. **I**n erat aut⁹ seruo dei do
minico firma valde mētis eq⁹litas. nisi cum
ad p⁹passionē et miscōiaz turbaret. Et q⁹ cor
gaudēs exbilarat faciē placidā iūterona bo
minis p⁹posuēz manifesta deforis benig⁹ia
te p⁹debat. Tēpe diurno cū frīb⁹ suis socia
re saluo q⁹dem honestatis tenore nemo cō
muniōz. nocturnis bona. vigilijs et orōib⁹
nemo instātor. Diē impnebat primis. nos
ctem deo. De oculis suis q⁹li quendā son
tem effecerat lacrimaz. Freq⁹ntē q⁹ corpus
dñi eleuabat i missa. in tantū mōt⁹ rapiebat
excessū. ac si libidē xpm incarnatum p⁹sent

De scō Dominico

se videt. ppe qd missam mltio ipe cu cetis no
auduit. Erat sibi i eccla pnotadi p suctu
do creberrima vt vir aut raro certu ad qe
scendu locu videb. Et cu lassitudine succe
dati soni interpellaret nctuas siue an altare
aut sup lapide capite recliato paululu qesce
bat. Tres singul n ocub accipiebat manu
ppa de qdaz catena ferrea disciplinas. vna
vix p se altera p pcorib q vlsant in mudo.
terna vo p bis q in purgatorio cruciatur.

Electi aliqui i coteronei. ala ciramefi. epx
omno renunt ptestas se pus terra deserere qz
electoi alicui d se facit aliquaten plemure.
Inrogat aliqui cur no libet ibolose in
ibolosana qz diocesi. in ei vix dioceli qz in
carchafoneli diocesi. moraret. rñd. Quia i
ibolosana diocesi mltos q me honorat iue
mo. apd carchafonā vo oēs epx me ipu
gnat. Inrogat a qdā i q libro pl studu
illet. rñd. In libro caruar. Quada vice
dñ vir di dñic apd bononiā pñtuit i eccla
pnotaret. diabol i specie frs eidē appuit.
Quē scñs dñic frēm existimās ei inuebat
vt cū cetis ad qescedu pgar. Ille vo q dñi
dedo eidē sibi nunt rñdebat. Tūc scñs
dñic qd nā eēt q suū mādātū dñeneret scire
volēs candela ad lāpadē accēdit. i facit e
respicēs q diabol eēt pñsti cognouit. qua
re cū ei vebemēt i crepāz. mor eid diabo
lus dfractōe silēij iultare cepit. Scñs aut
dñic vtpote fratrū m grō sibi loq licere asse
rēs. coegit ipm vt sibi diceret d q frēs in cho
ro tēptaret. Qui rñd. Facio eostarde ve
nire i curo erire. Deinde dixit ei ad dormi
tonū. de q ibidē frēs tēptaret in qrēs. Qui
ait. Facio eos nimis dormire. tarde surge.
sicqz a diuio officio remanere. i iterdū im
mudas cogitādes hē. Deide ad refectoriū
ipm duxit. et de q ibidē frēs tēptaret qñuit.
Tē demon p mēlas salēs. pl r min. pl r
min sepi rpeitēdo dicebat. Quē cū scñs
dñic qd sibi b velle irogaret ait. Quol
dā frēs tēptō vt pl comedāt. i sic ex nimia ci
bi sūptiōe delinquāt. qdā vt min sumāt et
sic i dei fūito r sui ordis obfūtiōe debiles
fiāt. In duxit ei ad locutoriū de q ibidē frēs

tēptaret in qrēs. Tūc ille crebro linguā reuol
uēs mirabil pñsionis sonū pmebat. Quē
cū scñs dñic quid sibi b velle irogaret ait.
Ihic loc tot meus est. Tūc eni frēs ad loqm
dñi pueniūt eos tēptare studeo vt cōfūse lo
quāt. i mlti se inunib vbis pñmiceant r
vn alii nō expectet. pñostremo duxit eum
ad caplm. Sz cū an ostiū capuuli fuisset. de
mon nullatenus intrare voluit. sz ait. Ihuc
nūqz igrediar. qz loc maledictōis r ifern
mibi ē. r tonū ibi amito qd in alijs locis lu
croz. Ihā cū aliquē frēs p aliquā negligētiā
delinqrefecero. mor i loco b maledictōis b
ipā negligētiā se purgat. r corā oib se pda
mat. Ihā b monēt. b pñtēt. b accusant. b ver
berāt. b absolunt. r sicutonū amissile me do
leo qd alibi melucratū gaudebā. Et bis vi
cis evanuit. Tandē appropinqne
pegnatōis terminio pñtuit apd bononiā g
ui cepit corpis infirmitate lāguere. Sui autē
corpis dissolutio sibi in vñsiōe mōstrata est
Vidit ei iuuenē pulcherrimū bis vbis se vo
canē r dicē. Veni dilecte mi. veni ad gau
dia veni. Eū vocat i gr ex frīb bononiēs
pñtēt. r. ne eos heredes r orphanos de
relinqret. testamētū pñd. di. Ihā sū q vob
tāqz filiā bereduarū iure possidēda relinq
Caruatē habete. bñlitate fuate. paupiatē
voluntariā possidete. Illa vo q poruit distri
ctōe pñbuit. ne qd vn qz i suo ordie posselli
ones iducere i pales maledictōes dei oipō
tēs r suā tribulū impcās ei q pñdicator ordi
nē tēptat diuinaz puluere pñmerz macu
lare. Frīb vo de ei dñstutōe icōsolabilē
dolēbus dulciter eos pñsolans ait. Ihē vos
mea filij corpal turbei dñcessio. nullatenus
dubitātes vñsiōe me vos mortuū habitu
ros qz viuū. pñd. unde ad extremā horā ve
mens anno dñi. M. ccc. j. dormiuit in dñio
Cui qdē trāsu eadē die eadēqz hora fra
tri Gualtūc pñi fratrū pñdicator bñria
r postmodū eiusdē ciuitatis epo b modo
mōstratus est. Ihā cum in campanili fra
trū capite ad murū inclinato leui somno
dormuallz vidit celū apertū r duas scalas
cāpōdas ad terraz submū. qz symmūitares

De sancto dominico

xps cū mīre tenebat. & āgeli p eas iubilantes
ascēdebāt & descēdebāt. In medio āt scalaz
i imo sedes posita erat. & sup sedē velato ca
pite frat sedēs. Jhs āt & mat ei⁹ sur suz sca
las irabebāt. don⁹ sedē i celo eleuata aper
tura celi clausa ē. Veniēs i gr p dicit⁹ frat bo
nomā pūno ead die & hora p rēz migrasse
cognouit. Frat qdā noierabo posu⁹ ap⁹
tybur eadē die & hora q pat miguit a corpe
missaz celebratur⁹ accesserat ad altare cum
audisset eū bononiē egrotasse. & ad locū ca
nonis veniēs i q d viuis mēto fieri p sūeuit
& velle p ei⁹ salute orare. subito fact⁹ ē i excel
su mēz viditqz vix bi dñicū qdā corōa lau
rea laureatū totūqz mirabili splēdore fulgē
tē. du ob⁹ qdē reuerēdis virz comitatū hinc
inde extra bononiā i via regia pcedēte. Diē
igr notās & hora iuēit tūc suū dei dñicum
a corpe migisse. Cū igr corp⁹ ei⁹ mltio tpe sub
fra iaculis & crebescētib⁹ idelincē miraculis
non possz vlti⁹ ei⁹ scitās occultari. fidelū
dignū dixit deu onio corp⁹ ei⁹ ad altiorē lo
cū trāferre. Cūqz monumētū fuissz. fracto
vir ferreis istrumētis cemētio sublato qz lapi
de patefactū. tāta ex ipso suauissimū odoris
pūpi fragātia. vt nō tā sepulcz qz cella vi
deret aromātū patuisse. Qui qdē odor cū
cta supabat aromata. nec alic⁹ rei natural
odor silis videbat. Nec solū olib⁹ aut pul
ueri sacri corpis inerat vel capse. vixenā tre
circūqz pgeste. ita vt ad lōginqs regiones
postmodū delata odorē ipm lōgo tperen
neret. Sratz vō maib⁹ maxie aliqd d reliq
is sacrosctis iāgētib⁹ sic inbelit. vt qntūcūqz
lore pl⁹ enā pfricate eēnt p plēs dies p suate
fragrātie testionū pūarēt. It In pū
cia vngarie vir qdā nobilis cū vxore sua et
filio puulo ad reliqas bñ dñici q i syon ha
bebanē visitādas accessit. Et fili⁹ ei⁹ i firma
tus ibidez ad extremū vite morēdo puenit.
Pater āt corp⁹ filij corā altari bñ dñici col
locās lamētari cepit & dicere. Vir dñice let⁹
peni ad te. en tristis redeo. Cum filio veni &
orbat⁹ recedo. redde mibi qso filiū meū. red
de mibi lencā cordis mei. Et ecce circa me
dñi nocus puer reuixit & p eccliaz ābulauit.

Iuuenis qdā cuiusdā nobilis dñe man
cipiū dū in qdā fluuio piscādi grā inlisterz.
in aq lapsus & suffocatus disparuit. Quidā
igno āt spacio ipis interiecto ei⁹ corp⁹ d p sū
do fluuij est educū. Dñā āt ipi⁹ p eus re
suscitatōe bñm dñicum inuocās. p mltū se
ad suas reliqas nudis pedib⁹ accessurū et
resuscitatū mancipiū libertati daturz. Sta
timqz q fuerat moru⁹ in mediū vidētib⁹ oi
bus vite reddi⁹ p siliit. votumqz suū p dicitā
dñā sicut p miserat adimpleuit. In eadē
puincia vngarie dū qdā vir filiū suū defū
cū amare lugeret & bñm dñicū p ei⁹ resu
scitatōe inuocaret. circa pulloz cū q mor
tu⁹ fuerat oculos apuit & p i dixit. Quid est
pater q sic habeo faciē madesfactaz. Et ille.
Lacrie pīs tui sūt fili. qz tu moru⁹ fueras
& ego sol⁹ remāserā oi gaudio dñitū⁹ Cui
ille. Quid tū fleuisti pāt. s bñs dñic⁹ d solati
tue p pānēs vi tibi viu⁹ redderet suis mē
tis impetravit. Languid⁹ qdā & p. xviij.
ānos cecus reliqas bean dñici visitare desi
derās. tanqz tempās ire de lecto surrexit. tā
tamqz subito sibi sensit infundi vitūe q pas
su p cto gdi cepit. Lantozqz magis in pua
lescētia corpis & illuminatōe oclorū p ficiēs.
qnto qndie in itinere pcedebat. donec tāde
ad locū destinatū pueniēs. pfectūm recepit
viriūqz beneficiū sanuans. In eadē p
uincia vngarie matrona qdā ad honorem
bean dñici missam disponēs facere celebra
ri. sacerdotē bñm debita non inuenit. Quia
ppter candelas tres ad hoc paratas manu
tergio mūdo inuoluit & in qdā vase reposu
it. Aliqntulū āt diueriēs. & postea rediēs cū
delas flāmis patētib⁹ ardere vidit. Curren
tes oēs ad tā grāde spectaculū. tam dū ibi
dē tremētes & orātes steterunt. donec sine le
sione manutergij penitus exarferūt. L
Apud bononiā scolariū qdā nomine
Nicolaus graui renuz ac genuum dolore
adeo eū veratus q de lecto surgere nō vale
bat. Cuius & femur leuū emarcuit intamū
q omnis ab eo spes curatōis abscessit. Deo
igr & beato Dominico se deuouēā cū se fu
lo de q sienda erat candela totū mēus ellz

De scō Dominico

ā lōgū cepit enā corp⁹ collū ⁊ pect⁹ cingē cū
tādē genu filo ambiere cūrisset. iuocato ad
quālibz mēsurandz noie ibi ⁊ b. dñici pñ
nuo se allentatū senēs exclamauit. ego sum
libar⁹. Erurgēs ⁊ p gaudio lacrimās. sine
aliq̄ fulcāmēto pēu ad ecclāz i q̄ corp⁹ scā do
minici q̄secebat. In eadē qz ciuitate mltā ⁊ se
reimūerabilia miracula dñs p suū suū dñici
opar⁹ ē. In sicilia apd angustā cū puella
qdā q̄ vicio lapidis laborabat iadi deberet
matē a p̄ instā pictō filiā suā dñs ⁊ b. dñico
pmēdauit. Sequēti igr nocte domūen puel
le b. dñic⁹ astitit ⁊ i māu e⁹ lapidē q̄ torq̄bat
posuit ⁊ al. scellit. quē puella euigilās ⁊ se li
beratā iueniēs mri dedit ⁊ visionē p ordinē
explicauit. Adat vō lapidē ad domū fratz
attulit. ⁊ ipz i mēoriā tān miraclī corā ima
gine bñ dñici suspēdit. In augusta ciuita
te cū i festo trāslatōis b. dñici manōe qdāz
q̄ i ecclā fratz mltā ⁊ solēnis ierfuere do
mū redirent ⁊ qdā mulierē p foab⁹ dom⁹
sue filiāe videret. ipaz caritatie redargue
re cepit. cur i festo iān pñs a fuit ope nō
cessaret. Illa vō idigra rñdit. Vos q̄ estis
hysore fratz festū colite vñ scī. Statimqz
oculis in tumorē cū pruritu quēf. ex ipis ce
perit vñ ea pun⁹ scaturire. ita q̄ vicina qdāz
deceōcto vñ es eduxit ex ei⁹ ocul⁹ nūerant
ē opūcta igr ad ecclāz fratz pēu. ibiqz pñā
sua pñēs ⁊ votū emittēs q̄ de cetō scō dei
dñico nūqz derabēt ⁊ tē festū deuote agēt
pñ⁹ restituta ē pñte sanitan. Ad Sci
momalis qdā noie maria apd tripolim in
mōasterio qdō dñi magdalena valdissimis i
firmuab⁹ elaboatō. at in tibia quē pēssa
qñqz mēib⁹ cruciatu mirabili vgebat. ita
vñ singulis horis erit⁹ tumeret. q̄ mira fere
colligēs semetipaz sic exorauit. Ad dñe nō
hū ego diḡ orare te. nec a te exaudiri. s̄ rogo
dñm meū. b. dñicum. vñ sit mediator intē me
⁊ te. ⁊ mibi ppetet bñficiū sanuati. Cū ergo
dñi cū lacris exoraret. i exaltā fca vidit bñm
dñici cū duob⁹ frīb⁹ apia corūna q̄ ante le
cū ei⁹ pēdebat iurātē libiqz dicēte. q̄retānū
sanari desideras Et illa. Dñe vñ dñi meo de
non⁹ fūire possim. Tūc ille dñi sub capz vñ

tionē mire fragrāne pferēs tibi et pñit ⁊
statū sanata fuit Et ait. Hec vñcio est valde
pñosa dulcē ⁊ difficilis. Cui⁹ vñ cū mulier
req̄reret rōez dixit. Hec vñcio dilectiōis est
signū q̄ vñ pñosa est. q̄ nullo pñcio emi pñ.
⁊ q̄ i donis dei nullū est mel⁹. Dulcē. quia
nihil dulc⁹ caritate. Difficilē. q̄ cito pñit
nili caute custodiat. Ipā enāz nocte sororū
sue i domitorio q̄sece apparuit dicēs. ego
sanau sororē tuā. Que currēs ipaz sanā
iuenit. Que cū se enā sensibili vñcio inun
ctā seniret. ipaz cū bōbice ⁊ reuerētia mltā
exerlit. q̄ cū abbatse pñson ⁊ sororū oia re
tulisset ⁊ vñciōez i bōbice pñtasset. āta et tā
noua odoris fragrātia sūt pculsi vñ nllā eis
possent aromata ppari. Ipaz āt vñcionē
cū multa reuerētia fruauerūt. Quā gñis
āt deo existat loc⁹ in q̄ sacrosanctū corpus
bñ dñici req̄scit. s̄ ex miraclo mltis elarue
rit. vñ nūqz posuisse sufficiat. Refert mā
gister Alexander ep̄s vñdomicēsi postill
latis sup illud vñbum Ad misericordiam et veri
tas obuiauerūt sibi. zc. q̄ qdā scolar⁹ degēs
bononie vanitatib⁹ seculi dedit vñciōē talē
pñit. Elidebat siq̄d sibi q̄ i qdāz campo
magno pñsteter ⁊ ibidem tēptas ingenis
sup ipm descenderet. quidū fugeret a fa
cie tēptas. ad quādam domū puenit.
Quaz cū clausam inuenisset. ⁊ pullans ad
ostū se ibidē recipi postulass⁹. q̄ deint⁹ erat
hospita rñdit. Ego sum iusticia q̄ h̄ habito
⁊ h̄ domus mea est. Quia āt tu iust⁹ nō es
in ea habitare nō vales. Ad cuius vñba ille
plurimū merens abscessit. ⁊ aliam domū
vñra illā pñciēs ad eā venit. ⁊ pullans ad
ostū se ibidē recipi postulabat. S̄ q̄ deint⁹
tus erat hospita rñdit. Ego sum veritas q̄
hic habito. ⁊ hec domus mea est. Ze āt hos
pitiō nō recipias. q̄ veritas cū non liberat
qui eam non amat. Indeqz abscedens ter
tiā domū vñra illā pñciēs. ad quāz veniēs
se similiter pñra impetū tēptas recipi fla
gitauit. Cui q̄ deint⁹ erat domina respon
dit. Ego sum par que hic habito. nō est a tē
par impijs sed hominib⁹ bone voluntatis
Et tū quia ego cogito cogitationes pacis

De sancto Sixto

et non afflictiois. dilecti filii tibi do. Ultra me
foror mea bitat q̄ miser sp̄ auxiliū p̄stat. ad
hāc accede et ei monita p̄ple. Cū ḡ accessisset
q̄ deinde erat r̄ndit. Ego sū miscdia q̄ b̄bito
Si ḡr ab imminere tepestate saluari deside-
ras. vade ad domū in q̄ fr̄es p̄dicatores de
bononia bitant. ibiq̄ iuenies stabulū p̄nie
et p̄sepe p̄mēte et pabulū docerie. asinū sim-
pliciat̄ cū boue discretiois. Maria illumi-
nante et ioseph p̄ficiēte. et puer ih̄m te sal-
uante. Cū ḡr p̄dicat̄ scolar̄ enigilasset ad do-
mū fratru venit et visionē p̄ ordinē recitans
babuum ordinis petijt et accepit.

CIX

De sancto Sixto.

Artus dicitur a

lyos qd̄ ē de. et star. q̄li diuinus
star. Vel fixus a sisto sistis. q̄li firmus et fixus
in fide passiōe et bona op̄atiōe.

It̄e papa atheniēs natiōe. p̄mo q̄
de ph̄s s̄ postea discip̄s xpi et p̄o-
titer summ̄ elect̄. Decio et valeria
no cum duob̄ diaconib̄ suis felicissimū et
agapito p̄nar̄ ē. quē cū decio nullus posset
p̄suasib̄ ieliare fecit eū duci ad replū maris
ut aut sacrificaret aut ut i custodia mamer-
tini reciperet. S̄ cū sacrificare renuē i custo-
diā duceret. b̄tis laurē post eū clamang-
ibat et dicebat. q̄ p̄grederis sine filio pater. q̄
sacerdos sc̄e sine mistro p̄peras. Cui dixit.
It̄e ego te deferō fili neq̄ derelinq̄. s̄ maio-
ra tibi debent p̄fide xpi certamina. Post tri-
duū me sequearis sacerdotē leuua. Interim
ḡ thesauros eccle accipe. et q̄b̄ ubi videt̄ di-
uide. Quos cū ille xp̄ianis paup̄b̄ distri-
buis̄. valeriā p̄fect̄ decreuit ut fix̄ ad re-
plū maris sacrificatur duceret. qd̄ si renue-
ret ibidem capite trincarē. Qui cū duceret
b̄tis laurē post eū clamare cepit ac dice-
re. It̄e me derelinq̄re pat̄ sc̄e. q̄ thesauros
tuos iā exp̄di. Et milites audientes thesau-
ros nominare Laurentiū tenuerit. sextū p̄o
cū felicissimo et agapito ibid̄ decollauerūt.

In hac die ē festū trāfiguratiōis dñi et s̄a-
guis xpi de nouo p̄mo si fieri p̄t et iueniri in

aliq̄b̄ eccl̄is p̄ficiē vel salic̄ d̄ mata vna as-
q̄ntulū in calice eliquat. In hac etas die
racem b̄ndicūt et p̄p̄s in cōicat. B̄o aut̄ b̄
est. ex eo qd̄ dñs discip̄is suis dixit i die cene.
It̄e bibā amodo d̄ b̄ genimie vit̄ donec bi-
bā illō nouū i regno p̄is mei. Illa p̄o trāfi-
figuratio dñi et qd̄ dixit nouū vinū. rep̄nat
gl̄iosas inouatiōes quā xps p̄ resurrexiōis
b̄uit. et iō in hac die trāfiguratiōis q̄ resur-
rectionē dñi rep̄nat vinū nouū in q̄rit̄ non
q̄i hac die ut qd̄ aut̄ trāfiguratio sit sc̄a
s̄i hac die ab apl̄is manifestata. Trāfigu-
ratio ei sc̄a d̄ fuisse circa p̄ncipiū vers̄. B̄i
scipulū p̄t p̄hibuē eis faciē p̄az t̄dū
celauerūt et in hac die manifestauerūt. Sic
legit̄ in libro qui d̄ murale

CX

De sancto Donato

Donatus dicitur

q̄li a deo natus. et hoc p̄ regenera-
tiōē et gr̄e infusiōē et gl̄osifica-
tiōē. q̄ est triplex generatio sp̄ualis a deo.
It̄am cū sancti monunt̄ tūc nasci dicunt̄.
Et obit̄ sc̄iōz nō mors s̄z natale vocatur
It̄uer enī appent nasci ut recipiat amphiōē
locū ad manēdū. vberiorē cibū ad vescēdū.
liberiorē aerē ad respirandū. et lucē ad vidē-
dū. et q̄ sancti cū de vtero matris eccleste p̄
mox̄e exeunt. illa quatuor s̄m modū suū
recipiunt. it̄e nasci dicunt̄. Vel d̄ donat̄
q̄li dono dei datus.

Donatus cum Juliano impatore
erudit̄ et nutrit̄ est. ita qd̄ p̄dictus
Julian̄ fuit tūc in subdiaconū or-
dinatus. S̄z cū in impiū sublimat̄ fuisset.
patrē et matrē bean̄ donat̄ occidit. Donat̄
tus p̄o i arenā ciuitatē aufugit. et ap̄d Ibi-
larū mōachūz manēs m̄lta ibid̄ mirac̄a
fecit. It̄am cum p̄fect̄ ciuitatis b̄tis filium
demoniacū eū ad donatū adduxisset. sp̄us
immund̄ clamare cepit ac dicere. In noīe
dñi ih̄u xpi noli mihi esse molest̄. ut de do-
mo mea egrediar. O donatē q̄re me exire
coartas cū iornētis. S̄z oīate donat̄ fuit
p̄m̄us liberatus. Vir quidaz Eustas̄

De scō Donato

noie. exactor: filia i iusticia publicā pecuniaz i custodia proxi noie. Eufrosine derelicta. S3 cū puicia ab hostibz p̄get. pecuniā abscondit. et dolore p̄ueta viā finit. Tūc at ei⁹ redies cū pecuniaz iuenire nō possz. et iā cum filijs suis ad suppliciu iradi debet. ad scūm donatū pfugit. Donat⁹ at ad sepulcr⁹ proxi cū eo p̄ges orōe scā clara voce dixit. Eufrosina p̄ spiritū sanctū te adiuro. vt dicas nobz vbitale pecuniā posuisti. Et scā ē vox de sepulchro di. In ingressu dom⁹ mee ibi eā subfodi. Et entes eā ibi vt dixerat iuenerūt. Post aliq̄ at dies Satir⁹ ep̄s i dñō obdormiuit. et ois cler⁹ Donatū in ep̄m elegit. Cū at vt refert Greg⁹ i dialogo. qdā die missa celebrata p̄plus cōicaret. et diacon⁹ cōicās xpi sanguine p̄pinaret. subuo paganorū impulsu diacon⁹ cecidit. et calice sanctū fregit. De q̄ cū ipe et ois p̄plus p̄limū mest⁹ essz. Donat⁹ fragmēta colligēs calicē. orōe scā ipm i p̄stinā formā restaurauit. Vna at p̄picula a diabolo abscolā fuit. q̄ in calice p̄dicto de fecit. q̄ tū ē ad testimoniu miraculi b⁹. P̄dagani autē p̄ viso miraclo sūt pueri. et octuaginta baptisma suscepērūt. Fons qdaz adeo erat infect⁹ vt q̄cuqz de illo biberet. p̄pnus moreret. Tūc igr scūus Donat⁹ sup asinū suū illuc iret. vt orōne sua aquā sanaret. diacon⁹ tribilis inde erupit. et pedes asini cauda inuoluēs p̄ donatū se p̄nn⁹ erexit. Quē donat⁹ flagello qdā p̄cūes. Vel p̄m quod alibi legit in os ei⁹ expūes p̄nnuo interfecit. P̄rauitqz ad dñm et oē venenū a fonte fuzgavit. Illū qz fontē dñi ipe cum socijs suis valde sinebat. qdaz vice sua orōe ibi p̄durit. Cū filia Theodosii ipator⁹ a demonē vexaret. et ad scūm donatū adducta fuisset. dixit donat⁹. Et i uniuēde spūs et noli in plasmate d̄bitare. Cui demon. Da michi trasūm q̄ eā aui q̄ vadā. Cui donat⁹. Tūc buc venisti. Cui demon. De demo Et scūus. Illuc reuertere. Et demo. Vides signū crucis i te de q̄ ignis exit p̄ me. et p̄ timore ignoro q̄ vadā. s3 da michi locum exiūdi et exeo. Cui donat⁹. Ecce hēs trasūm. redi ad locū tuū. Et p̄nuersam domum p̄cūes exiuit.

Cū qdā moru⁹ efferret. aduenit qdā cū ciro ḡpho asserēs debet sibi ab ipō ducetōs solidos. vñ nullatenus ipm sepeliri sinebat. Qd cū proxi ei⁹ vidua b. Donato cū lacris indicasset. aduigēs q̄ bō ille pecuniā totalitē recepißz. assurgēs ad loculum iuit. et manu defūctū tangens ait. Audi me. Qui r̄ndit. Ego sū. Et scūus donat⁹ ad eū ait. Surge et vide qd agas cū hōie isto q̄ te sepeliri nō sinir. Qui relidēs eū de solutōe debiti coram oibz p̄uicit. et ciro ḡphū accipies māu scdit. Deinde dixit scō donato. Iube me itez pater dormire. Et ille Glade amodo fili q̄esce.

Co ipe cū fere āmātibz nō pluisset. et theodas mag⁹ c̄r. isidoles ad ipatorē theodosiū pueniūt p̄cūes vt sibi donatū traderet. q̄ paritē magicā fecißz. Ad ipatorē igr in stānā donat⁹ egressus dñm erorauit. et pluuiā copiosaz dedit. sicqz vestibz c̄tis pluuiā infusus domū rediit. Cū at gotbi eo ipe italiā deuastraret. et multa a fide xpi recederet. Euabrian⁹ p̄fect⁹ a scō Donato et thalario de apostasia rep̄bēsus scōs ipsos cepit cōpellēs eos vt ioui imolarēt. Qd cū renuerēt thalarinū expoliatur. tādū cedi fecit. q̄usqz spūm exalarz. Donatū vō in carcerē reclusit. et postmodū eū decollari fecit. circa annū dñi. ccc. lxx.

CXI

21

De sancto Eriaco.

Eriacus a Bar-

cello papa diaconus ordinat⁹ cōp̄bēsus et ad Alaximianū deductus. iussus ē cū socijs suis p̄ terrā foderet. et ad locū. s. iermas q̄ ibidem cōstruebatur suis eā humeris deponaret. vbi erat scūus Saturninus sener. Quē Eriacus et Syzinnius ad porandū iuuabant. Tandē in carcerē reclusum. p̄fectus iussu Syzinnii p̄itari. Et cū cū Alpronian⁹ educeret subitō vox cū luce de celo veniens dixit. Venite b̄ndicti patris mei etc. Et tunc Alpronian⁹ credidit. et baptizari se fecit. et ad p̄fectū cōfessus xpm venit. Cui p̄fectus. In quid nūc p̄pian⁹ factus es. Qui respondit. Ele mibi

De sancto Laurentio

q: pidi dies meos. Rndit pfect? vere mō
pdes dies tuos. et misit eū decollari. Satur
nim? vō et filium? cū sacrificare nollēt dūer
fis supplicis affectu tādē decollati sūt. Filia
āt diocleciani noie arthemisia cū a demonio
peraret. clamabat i ea demō di. Hō exēā ni
li curiac? diacon? veniat. vñ ad eā adducit?
Curia? cū demoni iparet rñdit. Si vis vt
exēā da mibi vas aliqd i qd mtrē. Rnditqz
curiac? Ecce cor? meū si potes igrebe. Cui
demō. In vas tuū urare nō possū. q: vñdi
qz ē ligū et clausū. s; si ei d mē. scito qm ba
byloniā faciā te vñre. Et cū coact? exisset. ar
themisia clamauit di. q: deū quē curia? pdr
cat videt. Cū igr illā curia? baptisasset. et ex
grā diocleciani et Sereneproxos e? i domo
quā dederāt ei secur? mueret. vñt nūq? a re
ge p laz ad dioclecianū. rogās vt ad se curia
e? mueret. q: filia sua a demōe peraret. Ad p
ces igr diocleciani curia? cū largo et lima
ragdo nauū iposuit. necessarijs i babylonā
let? iuit. Cūqz ad puellā puenisset demō p os
ei? clamauit di. Fatigat? es curiace. Curia
riac? rñdit. Hō sū fatigat? s; vbiqz di auct
lio gubnat? ait demon. Tū ego ad qd vo
luite pdux. Tū curia? dicit demō. Impe
ret tibi ihs vt exas. Et ita exēs demō di
xit. D nomē terribile qd me coartat exire. Et
sic sanata puellā cū prē et mtrē et mlt? alijs ba
ptizauit. Et cū mlti sibi mūera offerrent re
cipe noluit. s; qd agita qnqz dieb? i pane et
aq? ieiunās tandē romā rediit. Hō duos at
mēses dyoclecian? defuit? ē. Cui maxian?
succedēs irat? d sorore sua arthemisia curia
cū pphēdit. et nudū et carbenis ligatū aū currū
suū trahi iussit. Iste maxian? pñao pñt dicit
fili? dyocleciani q sibi successit et ei? filiā ba
buit i vxorē. q valeriana nūcupata ē. Dein
de iussit carpasio vicario vt ipm cūz socijs
sacrificare pelleret aut dūerf supplicis occi
deret. Et cū pē picē sup caput ei? liqisset in
eculeo suspēdisset. fecit curia cū cū oib? socijs
suis decollari. Carpasio at cū domū scū ci
riaci ipetrasset. et ad derisionē xpianoz in lo
co vbi curia? baptizabat se lauaret. epulasti
qz cū decenouē socijs celebraret. subito oēs

mortui sunt. Et extūc clauso balneo gēles
xpianos timere et venerari ceperūt.

CXII

De scio Laurentio.

Laurenti? dicitur

qñ laureā tenēs. q est corona de
lauro facta. qz oli de hmoi ramis victores
coronabāt. Hec at arbor est victorie ostē
sua pñua viriditate amena. odore sua et
efficacia pñuosa. Bñs igr Laurenti? dicitur
lauro. qz victoriā obtinuit i sui passiōe. vñ
pfusus deca? dicitur. Bñto qz iā victi sumus.
Viriditate hñt i cordis mūdicia et puritas.
te. vñ et dicit. Aldea nōr obscur? hñz et opo
rē hñt p mēore ppetuitatē. Vñ dispū des
dit paupib? et iō iusticia ei? manet i scdm se
culi. Bñs maxian? Cū nō i eternū hñt
māebit iusticia quā et scō iplēuit ope. et glo
riofissimo martirio psecrauit. Efficacia ba
buit p pñuolam pñcanōes p quā Lucilla
ypollū et romanū puerū. Hmōi at arbor
ris efficacia est. qz calculus frāgit. surdibz
subuenit. fulmē nō metuit. Sic laurent? frā
git cor dūz. spūale reddit auditum. ptegu a
fulmie sine reproboz.

Laurenti? martir et leuia. genere
hispan? a biō sitor romā deducit?
est. Nam sic dicit magister Jobā
nes beleib. cū idem bñs sirtus in hispanias
pfect? esset duos iuvenes ibidē reperēs. Iq
Laurentiū et vincenniū ei? cognauit. monz
bonestate cōpositos. et in omni acione pñ
claros. ipos secū romā adduxit. qz alter L.
Laurentius secū rome māsit. vincen? vñ i
hispaniā rediit. et ibi gloriofo martirio vñ
finiuit. Hūc at opimoni magistri Jobā
nis beleib repugnat tēpus martirij vñ
qz. Hā laurenti? sub deca. vincen? aut in
iuuenili etate sub dyocleciano et Bacia;
nō passus est. Sed in deca et dyoclecia
nū fluxerūt anni circē. et impatores sepiē
medij fuerūt. vt tñc bñs vincen? nō potuit
iuuenis exuisse. Bñs aut sirt? laurentium
suū archidiaconū ordinauit. Eodem tēpe
Iphili? impator et filius suu noie Iphili?

De sancto laurentio

lup⁹ fide xpi recepat. et xpi effecti ecclesiaz
sublimare plurimū mēbāt. Iste philip⁹ p̄m⁹
imperator fuit q̄ fide xpi recepit. quē origenes
vī dī ad fidē xpi puerit. s. alibi legat q̄ bñs
ponci⁹ eū puerit. Regit at̄ an̄ o mīllesimo
ab vrbē cōdita vī mīllesim⁹ ann⁹ rome xpo
pon⁹ q̄z idol⁹ dedicaret. Qui qdē an⁹ mille
simus fuit a romanis cū ingēn ludoy. et spe
craculoz apparatu celebrat⁹. Erat at̄ philip
po impator miles qdā noīe Decius i armis
bellis plurimū strenu⁹ et famos⁹. Cū at̄ ijs bz
ipib⁹ gallia rebellaret illuc impator Decius
milit. vī rebellatē gallia romano impio sub
iugaret. Quis⁹ Decius p̄spe cūcta gessit. et ad
libitū pont⁹ victoria romā rediit. Audient
impator ei⁹ aduentū eū aln⁹ honorificare vo
luit. et ad a roma p̄s aduonā obui⁹ iuit. Et
q̄ maloz mētes q̄ magis se honorari sēuūt
eo aplius p̄ supbia inuēscūt. Decius i su
pbia elat⁹ impius cepit abire. et de morte sui
dū peractare. Cū igr impator in stratu suo
sub papilionē q̄sceret. Decius papilioz la
tent introiuit. et domiētē dñm iugulauit.
Exercitū at̄ q̄ cū impatore venerat ad se p̄ce
et p̄cio mīerib⁹ et p̄missis attraxit. et ad vrbē
regiā gōu p̄cio p̄perauit. Audient h̄ philip
pus minor vebementē exiuit et totū thesau
rū patris sui vī au sicard⁹ in cronica sua be
ato sūto et scō laurentio p̄mēdauit. vī si ip̄m
a decio in fici p̄tingeret thesauz ip̄m ecclesiaz
et paupib⁹ erogaret. Istece moueat q̄ the
sauz q̄ bñs laurenti⁹ dispēdauit. nō dicūt
thesauri ipatoris s. eccie. q̄ potuit eē q̄ cum
ip̄s thesauris philipi ipatoris aliquē et the
sauz eccie dispēdauit. Et forte iō dicūt the
sauz eccie. q̄ philippus eos reliquit ecclesie
paupib⁹ dispēdandos. licz bēat dubitand⁹
vebementē vīz sūto. nūc ip̄s fuerit sic infra di
cet. Istea philip⁹ au fugit. et se a facie de
ci occulauit. Senatus igr obuiā decio p̄
cessit. et ip̄m in impm p̄firmavit. Iste vō poi
tore. s. zelo idolatrie dñm suū occidisse vī de
ret xpianos cepit crudelissime p̄seq. p̄cipiēs
illos sine vlla misericōdia trucidari. In hac p̄
secutiōe multa milia martyz corruerūt. In
ter q̄ etiā philippus minor martyrio ē coro

natus. Iste h̄ decius de thesauro dñi sui
q̄ sinonez facies oblat⁹ ē a bñis sūtoz tāq̄ q̄
xpm coleret. et ipatoris thesauros h̄ret. Tūc
decius iussit eū in carcerē recipi vī pillata tor
menta xpm negaret et thesauros p̄deret.
Bñs at̄ laurent⁹ ip̄m seq̄ns. p̄ eū clamabat
Quo progredieris sine filio pat. q̄ sacerdos
scit sine dyacono p̄peras. Tu nūq̄ sine mi
nistro sacrificiū offerre p̄sueueras. Quid ḡ
in me displicuit patnitati tue. Iste qd̄ de gene
rē mēp̄bati. Expire certe vīz ydoneū mūi
strū elegeris. Cui cōmisti dñici sanguis di
spensationē. Cui b. sūtoz dixit. Iste ego te de
sero fili. neq̄z derelinq̄. Et maiora tibi debē
tur p̄ fide xpi certamina. Hos q̄ senes leuior
ris pugne cursū recipim⁹. Te at̄ q̄ iuuenes
manet de tyrāno glorioz mūp̄. Iste tri
duū me seq̄ns sacerdos leuita. Bedius et
oēs thesauros p̄cipiēs vī ecclesiaz et paupib⁹
erogaret. Bñs igr laurent⁹ xpianos die ac
nocte diligētē q̄siuit et vnicuiq̄z put op⁹ fue
rat mīstrauit. Et itq̄z ad domū cuiusdā vī
due q̄ mīlos xpianos in domo sua abscode
rat quā lōg⁹ dolor capitis deiebat. Bñs
at̄ laurent⁹ p̄ impolūz man⁹ eā a dolore ca
pitis liberauit. et paupū pedes lauas oibus
elemosinā dedit. Eadē nocte i domo cuius
dā xpiani veniēs qdā cecū ibidez reperit. et
facio signo crucis eū illuminauit. Et cū
q̄nt bñs sūto decio nollet cōsentire nec ydol
imolare. ip̄m ad decollādū duci p̄cepit. Et
currēs at̄ bñs laurent⁹ post ip̄m clamauit.
Iste me derelinque pat scit. q̄ thesauros tu
os iā expendi q̄s tradidisti mibi. Tunc mili
tes audientes thesauros laurentiū tenuerūt. et
parthemio tribuno tradiderūt. Iste aut̄ eū
decio p̄ntauit. Cui decus cesar ait. Ubi sūt
thesauri eccie. q̄s apud te cognouim⁹ eē res
cōditos. Qui cum sibi nō rīderet. tradidit
Valeriano prefecto. vī aut̄ thesauros p̄dat
et idolis sacrificet. aut diuersis eū mīre faci
at supplicis et tormētis. Valerian⁹ at̄ cuidā
prefecto noīe ypolito in custodiā eum tradi
dit. Quē ille cū mīlis alijs i carcere recluserit.
Erat at̄ in custodia ibi qdā gent⁹ noīe lucili⁹
qui p̄lorādo lumē oculoy amiserat. Cui cū

De sancto laurentio

laurentius lumē se restaurare pmuteret. si
xpm crederet et baptisma suscipet. ille se instā
tius baptizari postulauit. Accipies g aquā
lauren⁹ dixit ei. Dia in pfectioe lauauit. Cū
q3 ipm de articulo fidei diligenter interrogasset. et
ille oia se crede pfect⁹ fuisse aquā sup caput
ei⁹ effudit. et ipm i xpi noie baptizauit. Qua
ppter mlti ad eū cecivenerāt. et ab eo illumi
nari redibāt. B vidēs ypoli⁹ dixit ei. Qstede
mibi thesauros. Cui lauren⁹. o ypolite si
dñm iesum xpm credideris et thesauros tibi
ōndō. et vitā etnā pmutō. Cui ypoli⁹. Si di
cns facta ppeles faciā qd bonaria. Eadem
hora ypoli⁹ credidit. et sacz baptisma cū fa
milia sua suscepit. Baptizatus at ait. Elidi
aia innocētū letas gaudere. Id⁹ B mada
uit valerian⁹ ad ypolini et laurentii pnta
ret. Cui lauren⁹ ait. Ambulem⁹ abo parie
q3 mibi et tibi glia ppat. Ad tribunal gam
bo veniūt. et firmez in q3 lino d thesauro. Lau
renti⁹ aut triduo inducias petiit. q3 valeria
nus eū sub ypolini custodia cōcessit. In h
triduo laurentius paupes claudos et cecos
collegit. et eos in palacio salustiano corā de
cio pntavit dicēs. Ecce isti sunt thesauri et
ni q nunq3 minuunt. s3 crescūt. q in singulis
dispgunt. et in oib⁹ inveniunt. Hozeni ma
nus thesauros in celū deportauerūt. Vale
rian⁹ pntē decio dixit. Quid variari p mul
ta. Jā nūc sacrificia et magicā artes depone
Cui laurenti⁹. Quis d3 adorari. q faci⁹ est
an q fecit. Frat⁹ decius iussit euz scorpionu
bus cedi. et omē gen⁹ tormētoz a nīpm defer
ri. Quem cū sacrificare iuberet et h tormē
ta euaderet. rñdit. Infelix ha sepulas semp
optavit. Cui deci⁹. Si epule ista sūt. tibi siles
pande pphanos ut tecū pnt epulent. Cui lau
renti⁹. Jā cel⁹ noia sua dederūt. et eozū aspe
ctib⁹ nō es dign⁹. Tūc iubete decio nud⁹ fu
stib⁹ cedi. et ardētes lamie ad latera asponū
tur. Dixitq3 lauren⁹. Dñe ihu xpe d3 deo
miserere mei fui in. Quia accusat⁹ nō ne
gavi nomē sanctū tuū. interrogat⁹ te dñm cō
fess⁹ sū. Dixit ei deci⁹. Scio q3 p artē magi
cū tormēta deludis. me in delude diu nō va
leō. Testor deos deasq3. q3 nisi sacrificaueris

ris diuersis supplicijs pñieris. Tūc iussit eū
plūbans diuissime cedi. Lauren⁹ aut ora
uit di. Dñe ihu xpe accipe spūz mei. Tūc au
diēte decio vox de celo insonuit. Et obuc nbi
mlia certamina debēt. Tūc deci⁹ furor reple
tus dixit. Viri romā audistis demōes istū
sacrilegū solātes. qui nec deos colit nec tor
mēta metuit. nec iratos pñices expauescit.
Iussitq3 eū uex scorpionib⁹ cedi. Et ubi dēs
aut laurenti⁹ grās egit. et p astāb⁹ exorauit.
Eadē hora miles qdaz noie roman⁹ credi
dit et beato laurentio dixit. Video autē tu
uenē pulcherrimū stantē et mēbra tua cū lin
theo extergentē. Adiuo ergo te p deum ne
medereliq3. s3 festina me baptizare. Dixitq3
deci⁹ valeriano. Idūo q3 iā p artē magicā
vici sum⁹. Iussit ergo eū de catasta solui. et
in custodia ypolini recludi. Roman⁹ autē
offerens viciū cū aqua ad pedes laurentii
pcedit. et sacz ab eo baptisma suscepit. Qd
vbi decius cōperit. Romanū sustibus cedi
iussit. Qui cum libere xpianū pñteret iuss
su decū decollat⁹ est. Eadē nocte laurentius
ad decū adducit. Cū autē ypoli⁹ fieret et le
christianū esse veller clamare. Dixit ad eum
laurentius. In interiori boie magis christū
absconder dū clamauero audi viciū. Dia
igitur tormētoz genera offerunt. Dixit ergo
decius laurentio. Sicut dijs sacrificabis. aut
nor ista in te cū supplicijs expendet. Cui lau
rentius. Nea nor obscurū nō habet. s3 om
nia in luce clarescūt. Dixitq3 decius. Effra
tur leci⁹ ferre⁹. ut reqlescat in eo pūmar lau
rentius. Ad iussu ergo eū cruciūt et supra
tē ferreā extendiūt et primis suppositis eum
cum furcis ferreis compresserunt. Dixitq3
laurenti⁹ valeriano. Disce miser. q3 carbo
nes tui se mibi refrigeriū. tibi at etnū suplica
um pstant. Quia ipe dñs nouit q3 accusat⁹
nō negavi eū. interrogans christū cōfessus
sum. assatus grās ago. Dixitq3 bilari vul
tu ad decū. Ecce miser assasti vñā parie gi
ra ad altam et manduca. Et grās agens di
xit. Brās tibi ago dñe. q3 ianuās tuas ingre
di merui. et sic spūū emisit. Confusus deci
us euz Valeriano abiit in palaciū. Liberū

De sancto laurentio

relicto corpe sup igne. Qvypolit^r manera
puit. ⁊ cū iustino p̄sbro in agro verano cō:
ditū aromanb^r sepeliuit. xpianū īgnū iū nā
tes tribuo vigilas celebrarūt. mugit^r dātes
⁊ lacrimas effundētes. B Utz āt b̄ verū sit
q lauretū^r sub isto decio impatore martirū
sit passus a mltis dubitat. cū in cronica s̄i
p̄ lōge fuille p^o decū legat. Eutropⁱ āt l
asserit di. Decⁱ p̄secutores xpianos mouē
int ceteros b̄t sumū leuāt^r martirē lauretū^r
exiuit. In qdā āt cronica fāns autēntica dē
q nō sub decio impatore q p̄bippo p̄ successit
s̄ sub qdā decio minore q cesar nō impator
eruit. martirū passus fuit. Itā in decū im
peratore ē hūc decū minore sub q laurentⁱ
p̄ passus. plūm impatores s̄ sumi p̄ntifices
int medij exiuit. Etenī vt ibidē dē p̄ decio
impatorū gallus ⁊ volusian^r eius fili^r in im
perio successissent. valerian^r cū galieno p^o
eosdē impū tenuissent. dicit valerian^r ⁊ ga
lienū minore decū cesarē nō tū impatores
fecerūt. Itā antiquis q̄qz aliq dā impato
bus fiebat cesares. nō tū augusti vlt impato
res sic legi in cronica q dioclecianus maxi
manū cesarē fecit. postmodō cesarē augu
stū creauit. Lpe āt boz impatorū. s. valerian
ū ⁊ galienū s̄ romanū fedez tenebat. Itā
igit decⁱ cesar appellat^r nō ipato^r effec^t be
atū lauretū^r martirē fecit. Qm nūqz in legē
dabū lauretū vocat decⁱ ipato^r. s̄ tān de
cius cesar. Decⁱ ei impato^r duob^r tān an
tioregūt. ⁊ beati fabianū papā martirē fe
cit. Fabiano successit cornelⁱ q sub volusia
no ⁊ gallo passus ē. Cornelio successit luca^r.
Lucio stephan^r q sub valeriano ⁊ galieno
q ām̄. xv. impauerunt passus ē. Stephano
successit sūrⁱ. Itē in cronica illa legitur.
Dēs cronice tū eusebij qz bebe ē ysidorū
hoc p̄cordat. q sūrⁱ papa nō fuit tpe decij ī
peratoris. s̄ galienū. Legit tū ī alia qdā cro
nica q p̄dic^t galien^r fuit bunomi^r. dicit^r est
enī galien^r ⁊ decⁱ q sub illo passū ē. Sūrⁱ ⁊
laurentū^r circa ānū dñi. cclvij. Eodofrudū
qz ī libro suo q dē p̄theon idē asserit. q. s. ga
lien^r vocat^r ē alio noīe decⁱ. ⁊ q sub eo pas
sus fuit sūrⁱ ⁊ lauretū^r. ⁊ s̄ p̄ p̄ tūc p̄osino io

hānis beletis vā posset ēē. Refert grego. ill.
dialogoz. q. in sabina qdā scimonia lūit.
q. carnis qdē pūnētā hūit. s. lingue p. ca. citā.
tē nō declinauit. Nec dū i. ecclesia scī laurēti
fuill; sepulcra aī altare maritus a demōib;
secata ps illa pmanet altera p. remat. ita vt
mane visibit adufluo apperet. Hic q. s. turo
nēi. ait. q. dū qdā sacerdos qndā ecclesiā.
laurē. reparet. t. trabs qdā nimū breuis ēē.
rogauit beatū laurētiū vt q. paupes fouerat
sue morie subueniret. Quē subito sic excre
uit. vt ps nō modica abūderet. Quā ptem
sacerdos minutū incidit. t. mltas ind infir
mitates sanabat. Idē testat. b. fortunatus.
Factū ēāt b. apud pozas cast. i. uale. q. qdā
dū dolore dentū pmeret. de illo ligno nūgāt.
p. n. dolor fugat. Quidā sup p. b. noie
sancrū. vt refert gre. in dyals. laurēti eccle
siā a lōgobardis incelsā repare volēs aruifi
ces mltos p. uir. Quada; at die dū q. eis
q. p. neret n. hēt. p. m. ssa orōe in clibanū re
spexit. t. ibidē cādū dissimū panē inuēit. Sed
cū vir ad p. n. p. dū ei s. m. b. p. sonis suffice
re videt. Laurēti. aruifices suos nolēs d. fice
re. sic p. oitū panē mltiplicari fecit q. i. alimē
ti decē diez oparij cūcus sufficit. In ec
clesia scī laurēti apud mediolanū. vt refert
Cincenn. in sua cronica. Caly. qdā cristā
linus mire pulcritudis bēbat. q. cū i. qdā
solēuare ad altare a diacono portaret. ela
psus ē manib; in trā cecidit. t. statī cōmun
sus fuit. Et diacon. merēs fragmētā colle
git. t. sup altare pōnētib; laurēti exorauit
t. fracti calicē integz. t. soluant recepit. E
Legit q. in libris de miracis bte vgnis. q.
qdā iudez stephan. nō mie rome erat. q. mi
nera libenē acq. p. multoz iudicā puerbe
bat. Hic tres domos eccie scī laurēti. vni
orū scē agnens violentē abstrul. t. ablata in
iuste possedu. Elcidit at vt moreret. t. aī dei
iudiciū ducere. Quē senis laurēti cernēs
ad eū cū nimia indignōe accellit. t. trib; m
bus brachy; ei; durissime struxit. et dolore
nimio cruciauit. Scī hū agnes cu; ceteris
vgnib; ei; videre noluit. s. faciē suā ab eo
auertit. Tūc iudez sup ei; s. niam ferēs dicit.

De sancto laurentio

Quonia aliena subtrahit. et munera accipiens. vitate rediit. in loco unde pitoris tra-
dat. Scitis autem pietas que idem Stephanus in vi-
ta sua valde dilexerat. ad b. laurentium et ad be-
atam agnetem accedens pro eo veniam precabatur. Illis
vero et be. virginem pro orationibus processit et ut ei anima
ad corpus rediret. et ibidem. xxx. diebus penam age-
ret. Accipit insuper a bea. virginem mandatis ut
psalmus beati immaculati. singulis diebus vite sue
diceret. Cumque ad corpus redisset brachium eius ita
erat laudum et adustus. ac si in corpore passus
esset. Quod signum in eo extitit quod vixit. Male
igitur ablata restituens. et penam agens die. xxx. mi-
guit ad dominum. Legit in vita. s. Henrici im-
peratoris quod dum ipse et kunegundis vxor eius vir-
gines insilire pmanerent. diabolo instigante de
quodam milite vxore suspecta bene ipsas super can-
dentes vomeres. xv. pedum nudis pedibus ince-
dere fecit. Qua ascendente dixit. Sicut me ab
henrico et oibus inuicem nouisti ita adiuua
merito. Henricus vero verecundia ductus eam in
manibus percussit. Cui vox dixit. vgo maria te
virginem liberauit. Lotam igitur candente massa il-
lela percurrit. Cumque cesar obussit multitudi ma-
xima demonum ante cellam cuiusdam heremite
transibat. Qui apertam fenestram interrogauit plu-
rimum quod non esset. Et ille. Legio demonum sumus.
quod ad mortem cesaris properamus si forte aliquod pro-
prium in eo reprimere possumus. Aduratur igitur ut ad
se redeat. Qui rediens dixit. Nil proficimus
quod dum falsa vxoris suspicio et alia mala. et ena
bona in statum fuissent posita. adustus ille lau-
rentius olla aurea in mensam poderis attulit. Et dum
supasse videbatur illa iactata per alia stare
re plurimum poderant. Tunc ego iratus vnam au-
rem olle propi. Olla calicem vocabat quem dicit
cesar in honore. s. laurentii. ecclesie aysteteli fieri fe-
cerat. quem in speciali deuotione habuerat. Cui pro-
pter magnitudinem due aures ierant. Reptusque
est et impatore tunc obussit. et vnam aurem calicis
fractam fuisse. Refert grece in registro quod dum pro-
decessor suus quod ad corpus. s. laurentii cuperet
meliorare. et vbi natus corpus esset nesciret. subito
corpus eius ignorat apertum. oesque quod aderant tam mo-
nachique mansionarii quod corpus eius viderant infra
x. dies mortui sunt. **S.** Honoratum quod passio lau-

rentii in ceteras sanctorum martyrum passiones excel-
lentissima videtur esse in quatuor. sic et dicitur sancti ma-
ximi episcopi et b. Augustini colligit. Primum in passionis
acerbitate. secundo in effectu siue utilitate. tertio in
constantia siue fortitudine. quarto in mirabili pugna
et modo victoriae. Primum igitur excellentissima fuit
in pene acerbitate. De cuius pene acerbitate
sic dicit beatus maximus episcopus vel secundum quosdam li-
bros. Ambrosius. Primum enim frater beatus laurentius
breui et simplici passione periturus. Primum quod gladio
percussus semel moritur. quod in flammis camino mer-
gitur vno impetu liberatur. Hic autem longa et
multiplex pena cruciatur. ut mors ei non desit
ad supplicium et desit ad finem. Legimus beatos
pueros in penam suam deambulasse flammis
et igneos globos pedibus percussisse. Tunc et be-
atus laurentius non minori gloria preferendus est. Si
quidem illi in penam flammis ambulabat. hic in ipso
supplicio in igne discubuit. Illi vestigiis pe-
dum percussauerunt incedens. iste laterum suorum diffu-
sione restringitur. Illi stantes in pena eleuant
manibus orabant ad dominum. Ille prostratus in sua
pena toto corpore domino precabatur. Et nota
dum quibus laurentius per beatum stephanum in ce-
teros martyres prestatu tenere debet. non quod ma-
iorem penam sustinuerit quam ceteri martyres
cum multa tanta pena. et aliquid maiore sustu-
nuisse legantur. sed hoc debet propter sex causas insilire
curreretur. Primum propter passionis locum. quod rome
quod est caput mundi et vbi est sedes apostolica passus
est. Secundo propter predicandis officium. quod officium
predicandis diligenter impleuit. Tercio propter
laudabilem distributionem thesaurorum quod omnes
pauperibus sapienter distribuit. Quarta res rationes
ponit magister Guilelmus alanius doctus.
Quarto propter authenticum et approbatum
martyrium. quod et si de aliquibus maiora tormenta
legantur in hoc authenticum non habet et aliquod in-
dubium venit. Primum autem passio in ecclesia valde
est solennis et approbata. Tunc et multi sancti in suis
sermonibus eius passionem approbant et affirmant.
Quinto propter dignitatem gradum. quod fuit archi-
diaconus sedis apostolice. Primum quod vixit in
romana sede archidiaconus non surrexit.
Sexto propter seruiciam tormentorum. quod gravissima
supplicia perit. propterea quod super aratam ferrea al-

De sancto laurentio

latus fuit. Un de eo dicit beatus Augustinus. Laceratos artus et milita ubi per sectione pios subiecit propter ignem toreri. ut per cratem ferrea quia de feruore continuo in se habet. puerorum alterna mutatio de mēbris fieret cruciatu per hemetior et pena pducior. **S**ecundo fuit excellens in effectu siue utilitate. Ipse enim pene acerbitas secundum Augustinum. et maxim fecit eum glorificatione sublimē. opinio et fama celebrē deuotione laudabilē. et imitatione insignem. **I**dem igitur glorificatione sublimē. Unde Augustinus dicit. Sensisti persecutionem in martire. Sensisti et auxisti palmam dei aggeras penam. Item martirium per se quodammodo liberos ambrosio. Quāuis in fauilla mēbris soluit. fidei tamen fortitudo non soluit. Corpus detrimētum sustinet. sed lucis salutis accipit. Item Augustinus. Verebimur corpus quod non a se deperit. mētē inuoluit. sed ad requiem sanctam religio coronauit. **S**ecundo opinio et fama celebrē. Augustinus per se quodammodo liberos ambrosio. **B**ium martire laurentii gno in apicis possimus copare. quia diuersis attritus passionibus per totum orbem gratia sui meruit fragrare mysterii. **Q**uantea postulat in corpore uilius ignotus et uilis. postea quod ueraciter lacerat. excultus fuit. in uersis per totum mundum ecclesiarum odoribus sue nobilitatis infudit. **I**dem. Sanctus est ac deo placuit. ut natale sancti laurentii preciosa deuotione ueneremur. cuius radiatibus flammis uictrix in hunc quodammodo orbem christi choruscet ecclesia. **I**dem. **L**ata ei gloria martirij perlat. extitit in passione sua quodammodo illuminauerit in uersum. **T**ercio deuotione laudabilē. Quare autem sit laudanda et cum deuotione suscipiendus ostendit Augustinus tribus rationibus. **B**ium uix laurentia demum deuotione suscipe. **I**dem quod pios sanguinem propter deum tradidit. **B**eatus quod ei proga uas a propter deum nostrum in munda tulit ostendit quod de christiana fide. **S**ecundo propter omne existere martires meruerit. **T**ercio quod tunc et tunc se puerfatis fuit ut coronam martirij tunc pacis inuenerit. **Q**uarto fecit eum imitatione insignē. Unde Augustinus. Hec tunc et passionis propter quam mori ad dicitur est uis scitis ut sui siles cetos exhoraret. **I**n tribus autem se nobis imitabile exhibet. **I**dem in aduersos fortis in pessione. Unde Augustinus. Et erudi

endū dei ipsi in illorum ualio forma quod martirij. **E**loquentia facit ad exhortandum sui res efficitur ad suadendum. **V**alidiora tamen sunt exempla quod uerba et plene opere docere quod uoce. **I**n quod excellensissimo genere doctrine. **m**art. laurentius quod gloriola polleat dignitate et persecutores ipsi sentire potuerit quod illa mirabilis fortitudo animi non solum non cederet. sed etiam alios exemplo sue tolerantie roboraret. **S**ecundo in fidei magnitudine et feruore. **A**ugustinus per se quodammodo liberos. **B**ium in fide sua persecutionis flammam uicit. ostendit nobis per ignem fidei gehēne incēdia superare et amore christi die iudicii non timere. **T**ercio in ardenti deuotione. **I**dem uel Ambrosio. **I**lluminauit mundum plane laurentius eo lumine quod ipse successus est. et flammis quod ample protulit omnem christianorum corda calefecit. **D**e his tribus etiam sic dicit Augustinus per se quodammodo liberos. **B**eatus laurentius exemplo per uocatur ad martirium. accedimus ad fidem. incalescimus ad deuotionem. **T**ercio fuit excellensissima in constantia seu fortitudine. **D**e cuius constantia et fortitudine sic dicit beatus Augustinus. **B**eatus laurentius mansit in christo usque ad reprobationem. usque ad tyrannicam interrogationem usque ad acerrimam comminationem. usque ad peremptorem. **I**n quod longa morte quodammodo in manu cauērat et benebiberat tamen illa elca saginat. et illo calice ebrius facit. tormēta non sentit. non cessit et resistit. **E**deo autem fuit constantia et firmata quod non solum tormētis non succubuit. sed etiam ex ipso tormētis. ut habet ex dictis beati Augustini. **M**u. facit est perfectior in timore. feruentior in amore. et iocundior in ardore. **D**e pio sic dicit. **E**xtendit super flammam ignitos globos et sepius uisat in latera. sed quanto plus penam patitur tanto amplius christum deum perimelat. **Q**uanti ad secundum sic ait. **A**ugustinus per se quodammodo liberos ambrosio. **B**ranii in apicis cum attritus accendit. **L**aurentius cum patitur inflammat. **I**dem. **N**on uo admirationis genere alius illum torquet. et alius senectus tormēta perficiunt. sed deuotionem laurentii saluatoris supplicia atrociora fecerunt. **Q**uanti ad tertium sic dicit. **C**or et tanta fide in christi magnanimitate percaluit ut de specula propter corpus cruciatibus in ualidissimo torori suo et triumpharet ignibus letus il-

De sancto laurentio

luderet. **I** Quarto fuit excellensima in mirabili pugna et modo victorie. Beat^{us} nāq^{ue} q^{ui} laurentius sicut et vbi^{us} beati marini et aug^{ustinus} colligit. q^{uoniam} q^{uoniam} ignes exteriores q^{uoniam} dā^{mon} habuit q^{uoniam} in oēs supavit fortē et extinguit. **I**sta mus fuit ignis gebēne. scōs ignis material^{is} flāme. tercius carnal^{is} cōcupiscēne. q^{uoniam} r^{ati}us ar^{bitr}is dentis auaricie. q^{uoniam} r^{ati}us furēis insanie. De extincōe p^{ri}mi ignis. s. gebēne sic dicit mar^{tinus}. Nunq^{uam} q^{uod} cedere potat in omētane cor^{poris} p^{ro}is v^{er}honi cuius fides eternū gebēne extinguebat ardorē. **I**te trāsiit p^{er} ignē in omētaneū atq^{ue} terrenū. s. flāma^{re} gebēne p^{er}petuo exurētis euasit. De extincōe scōi ignis. scz materialis flāme sic ait **A**dam^{us} v^{el} **A**mb^{rosius}. s. q^{uod} dā lib^{er}os corpali laborabat incendio. sed diuin^{us} ardo^r materialē restrinxit ardorē. **I**te. Quāuis rex impro^b ligna subieceret. incēdia maiora supponeret. in scōis laurent^{ius} bas flāmas fidei calore accensus non sensit. **I**te **A**ug^{ustinus}. Supari caritas xpi flāma non potuit. regno^r fuit ignis q^{uod} foras v^{er}it^{as} q^{uod} qui intus accendit. De extincōe terci^{us} ignis scz carnal^{is} cōcupiscēne sic dicit mar^{tinus}. **E**ccebe. laurentius trāsiit p^{er} ignē nō q^{uod} adust^{us} in^{ter} horruit s. illuminat^{us} effuluit. arsit ne arderet et ne pieret v^{er}itus ē. De extincōe q^{uoniam} r^{ati}us ignis scz auaricie q^{uod} licē euasit auaricia illo^r q^{uod} t^{em}p^{or}ale sauros cupiebāt et frustrata est sic dicit **A**ug^{ustinus}. **A**lma^{re} gemina face bō cupit^{us} pecunie. et peritatis inimic^{us}. auaricia vt rapiat auz. impietate vt auferat xpm. **N**ihil obtines. nihil p^{ro}ficias b^{ea}ta crudelitas. Subtrahit^{ur} tor^{ment}is tuis materia mortal^{is}. et laurentio in celū abeunte in deficiis flāmis tuis. De extincōe q^{uoniam} r^{ati}us ignis. s. furēis insanie q^{uod} licē videlicet insania p^{er}leq^{uoniam} nū frustrata est et anibilata sic dicit **A**dam^{us}. **S**upans flāmarū min^{us} stris omē mūdane insanie restrinxit incēdu^m. **A**d hoc v^{er}o q^{uod} diabolica p^{er}fecit intēno vt vir fidel^{is} ad dñm suū gl^{ori}osus ascēdat. et crudelitas p^{er}leq^{uoniam} nū cū suis ignib^{us} p^{er}fusa torpescat. **Q**uēni p^{er}leq^{uoniam} nū insania ignis fuerit ostēdit cū ait. **F**uro^r gent^{is} accēsus cranculā p^{ar}parat ignit^{as}. vt indigⁿⁱo^ris sue flāmas ignib^{us} v^{er}ndicaret. **N**ec m^{ul}ti lib^{er}os q^{uoniam} q^{uoniam} ignes ex

teriores supavit. q^{uoniam} nāq^{ue} c^{on}trib^{us} p^{ro}di^{ci} max^{ime} h^{ab}uit tria refrigera q^{uoniam} int^{us} h^{ab}uit et tres ignes in corde portauit. p^{er} q^{uod} oēs ignē extiorē et refrigero mingauit et maior^{is} incēdio supavit. **I**ste m^{ul}ti nāq^{ue} refrigeriū fuit desiderū regni cele^{stis}. scōm meditatio diuine legis. terciū puritas p^{ro}ficie. **P**er **B**ir^{iter}plex refrigeriū oēm ignē extiorē extinguit fecit et frigidum reddidit.

De p^{ri}mo refrigerio q^{uod} ē desiderū cele^{stis} gl^{ori}e dicit **A**dam^{us} v^{el} **A**mb^{rosius}. s. q^{uod} dā lib^{er}os. **N**ec ei b^{ea}ti laurent^{ius} igniū sentire tormenta poterat q^{uod} in sensib^{us} refrigeriū padili possidebat. **I**te iacet aⁿ p^{er}des tyranni exusta caro corp^{us} eraie. nihil t^{em}p^{or}ale detrimētū patit in t^{ri}scu ius aⁿim^{us} demorat in cel^{is}. **D**e scōdo refrigerio q^{uod} ē meditatio legis diuine sic dicit mar^{tinus} v^{el} **A**mb^{rosius}. **D**ū xpi cogitat p^{re}cepta frigidū est illi oē q^{uod} patit. **D**e terci^{us} refrigerio q^{uod} est puritas p^{ro}ficie sic dicit. **E**l^{et}det p^{re}fecto totius v^{er}it^{as} scrib^{is} foras illū martir^{is} v^{er}it^{as}. s. regnū de^{us} p^{ro}trac^{ti}as refrigerio p^{ro}ficie victor^{is} exultat. **N**on b^{ea}ti nihilomin^{us} vt idē mar^{tinus} o^{mn}id^{us} tres ignes interiores. p^{er} q^{uod} omēs ignes exteriores maiora incēdio supavit. **I**dam^{us} fuit fidei magnitudo. scōs ardēs dilectio. terci^{us} vero d^{iv} cognitio q^{uod} ipm urab^{is} aut tanq^{uam} ignis. **D**e p^{ri}mo igne sic dicit idē v^{el} **A**mb^{rosius}. **I**nq^{uoniam} tū in illo fidei ardor^{is} feruet. int^{us}ium supplicij flāma frigeat. **I**te ēē saluatoris ignē feruorē fidei legim^{us} in euāgelio. **I**gnē veni mittere in t^{er}ra. **H**oc i^{gn} igne b^{ea}ti laurent^{ius} accēsus flāma^{re} nō sensit incendiū. **D**e scōdo igne sic ait idē v^{el} **A**mb^{rosius}. **E**l^{et}debat extrinsec^{us} martir^{is} laurent^{ius} tyrāni seuētis incendiis. s. maior^{is} illū int^{us}insec^{us} xpi amoris flāma torrebat. **D**e terci^{us} igne sic d^{icit}. **F**orissimū martir^{is} seuissimay^{us} secutoris flāma supare nō potuit q^{uod} lōge ar^{de}nt^{us} v^{er}itatis radij mēs ei^{us} accēsa feruebat. **I**te. **O**dio p^{ro}fodie et amore v^{er}itatis accēsus appolūt^{us} sibi extrinsec^{us} flāma aut non sensit aut vicit. **H**zāt int^{us} cetos martires b^{ea}ti laurent^{ius} tria p^{ri}uilegia q^{uoniam} tū ad officiū. **I**ste m^{ul}ti ē in vigilia. **S**ol^{us} ei int^{us} martires vigila^{nt} b^{ea}ti. **S**z vigilie scō^r p^{ro}p^{ri}et^{as} mltas d^{iv} ordina^{nt} oēs bodie ieiunia mutare s^{ic}. **A**d os eni fuit o^{mn}ia vt refert ioh^{ann}es beleib^{us} vt i^{es}tu itant^{us} scō^r

De sancto Ypolito

hoies cū vromb⁹ et filiab⁹ ad ecclia⁹ vērēt. et ibi cū lūiarib⁹ pnoctarēt. Sz qz mltā adulteria in his vigiliis fiebāt. Statutū fuit vt vigilie in ieiunia puererent. Nomē tñ annuū est retentū. qz nō ieiunia s; vigilie ad huc apellant. Scdm ēi octaua. Ipe nāqz solus cū stephano bz octauā int̄ martires. sic martin⁹ int̄ p̄fessores. Tercū ē in regressiōib⁹ antiphonaz qd sol⁹ ipe et paul⁹ bz. Sz paulus p̄p̄ excellētiā p̄icatoris. iste p̄p̄ excellētiā passiōis.

CXIII

De sancto Ypolito.

Ypolitus dicitur

ab yper qd ē supra. et lytos qd ē lapideus sup lapidē. xpm fundat⁹ p̄ ab in et polis qd ē ciuitas. Et ypolit⁹ q̄si valde polit⁹. Fuit enī sup lapides xpm bene fundat⁹ p̄ p̄stātiā et firmitatē. Fuit in ciuitate supna p̄ desiderii et auiditatis. Fuit bene polit⁹ p̄ tormētorū acerbitatē.

Ypolit⁹ postqz corp⁹ beati laurentij sepeliuit. vāt in domū suā et dās pacē suis seruis et ancillis. oēs de sacramēto altaris qd Iustin⁹ p̄s bz obtulerat cōicauerūt. Et appolita mēsa p̄s qz cibū sumeret. veniētes milites enī rapuerūt et ad cesarē duxerūt. Quē vidēs decius cesar subridēs dixit ei. Nūqd et tu magus effectus es qz corp⁹ laurentij abstulisti. Cui ypolit⁹ hoc fecit nō q̄ mag⁹ s; q̄ xpian⁹. Tūc decius furore replet⁹ p̄cepit vt habitū q̄ vt xpian⁹ utebāt. expoliaret. et os ei⁹ lapidib⁹ tunderet. Cui ypolitus. Nō me expoliasti. sed magis vesp̄stisti. Cui decius. Quō insipies effectus es. vt nuditatē tuā nō erubescas. Tūc ergo sacrificia et viues ne cū laurentio pereas. Cui ypolitus. Exemplū merear fieri beati laurentij quē tu ore polluto ausus es noiare. Tūc decius fecit enī sustibus cedi et pecunib⁹ fertras laniari. Ille autē se xpianū esse voce clara p̄stebat. Et cū tormēta hūmōi derideret. veste militari q̄ antea utebāt cū vestit⁹ fecit. hortans vt amicitia et militiā p̄stinam retineret. Cui ypolitus cum diceret se xpm militare. decius ira repletus valeriano p̄fecto

eum tradidit. vt omēs facultates eius acciperet. et duris tormentis eum interficeret. Inuento qz qz eius familia xpiana esset. adducti sunt omēs ante p̄spectū eius. Qui cū ad sacrificia cohererēt. Concordia nutrit⁹ ypolit⁹ p̄ oib⁹ arduis. Hos cū dño nostro volumus mori potius pudice qz impudice viuere. Cui Valerianus. Venuis seruoz non nisi cū supplicis emendat. Tūc p̄tre ypolito et gaudente iussit eā tamdiu plumbatis cedi quāqz emilit⁹ spiritū. Vritqz ypolitus. Stranas tibi ago dñe qz nutritice meam ante cōspectum sanctorū xpm iussit. Deinde extra portā tburinam valerianus ypolitū cum familia sua duci fecit. Ypolitus autem omnes p̄forans dixit. Fratres nolite metuere qz ego et vos vnum deū habem⁹. Iussit qz valerianus vt in cōspectu ypoliti oibus caput amputarentur. Ypolit⁹ vō pedes ad colla in domitorū equoz fecit ligari. et per carduos et ambulos trahi tādiu donec spiritum exalaret circa annos dñi. cclvi. Eorū corpora Iustinus p̄s byter rapuit. et iuxta corpus sancti laurentij sepeliuit. Corpus vō sancti Eōcordie inuenire non potuit. qz fuerat in cloacam piecum. Miles autē quidā nomine Idozphirus. credēs b̄tām Concordiam aurū aut gemas in vestimentis habere ad quādam cloacariū noie yreneū q̄ erat oculice xpianus accessit et dixit. Secretū custodi et extrahere cōcordiā. qz spero qz aurū aut gemas i vestibus suis bz. Cui ille. Quidē mihi locū i secretū habeo. et quicquid inueniero nunciabo. Cum ergo corpus extractum fuisset et nihil inuenissent. miles ille p̄m⁹ fugit. Et yreneus vocato quādam xpiano noie Ihabundo corp⁹ ad sanctū Iustinū detulit. Quod ille deuote suscipiēs iuxta corpus sancti ypoliti et aliorū sepeliuit. Quod valerianus audiēs. yreneū et Ihabundū tenuit. et ambos in cloacā viuos misit. Quoz corpora Iustinus rapuit. et cum alijs sepeliuit. Post h̄ decius cū valeriano in curiū ascendit aureum. et pergunt ad amphitheatrū vt crucient christianos. Atreptus igitur Deicius a demonio clamabat. O Ypolite ca-

De sancto Ypolito

ibenis aspis vinctu me tenes. Valerianus
sist clamabat. Laureti igneis cathenis me
ligatu trabis. Et eadez hora valerian⁹ expu
rauit. Deius aut domū reuersus tribuo a
demonio verat⁹ clamabat. Aduro telau
renti modicu cessa a tormēns. Et sic misera
bilit mortu⁹ ē. Qd⁹ p⁹or⁹ triphonia crude
lis vidēs. dimissis oib⁹ ad scium iustinu cū
filia sua cyrilla accessit. ab eo cū multis a
lijs baptizari se fecit. Aliquo die cū oraret tri
phonia emisit spūm. C⁹ corp⁹ iustinu p⁹ h
iuxta corp⁹. s. ypolu sepeliuit. Audiētes vō
xlvij. milites q⁹ regia ⁊ ei⁹ filia xpiane effecte
eēnt. vnerūt cū p⁹orib⁹ suis ad iustinu p⁹ bi
tey vt baptisma suscipent. Quos oēs dioni
si⁹ q⁹ scio sicut successerat baptizauit. Claudi
us at ipator cyrilla cū sacrificare noll⁹ iugu
lari fecit. ⁊ ceteros milites decollari. Quoru
corpa i agro pano cū ceteris sepeliūt. Et
aduertēdū q⁹ exp⁹se bēt h⁹ q⁹ illi decio q⁹ laurē
tiu⁹ ⁊ ypolu maritizauit successit claudiu
Claudi⁹ at n⁹ successit decio ipator. imo de
cio successit fm crōicas volusia. volusiano
galien⁹. galieno claudi⁹. Optet g⁹ dicere vt
videt⁹ q⁹ aut galien⁹ fuerit binomi⁹ ⁊ qd⁹ di
ce⁹ sit galien⁹ ⁊ decio. sic dic⁹ vincenn⁹ i cron
ica sua. ⁊ godofrid⁹ i libro suo. aut q⁹ galien⁹
in sui adiutoriu qdā noie deciu fecerit cesa
rē nōm ipatorē. sic dic⁹ Richard⁹ i cronica
sua. Be⁹ marure sic dic⁹ ambro. in p⁹atōe
Būis marit ypolu⁹ xpm vez duce cōfide
rās miles ei⁹ eē maluit. qz dux militū cōpa
ri Beati⁹qz laurēti sue custodie mācipiū
nō psecut⁹ ē s⁹ subsecut⁹. Qui cū ibe sauros
ecclie discuteret iuenit ibe saur⁹ quē nō tyrā
n⁹ eripet. s⁹ quē pietas possideret. iuenit ibe
saur⁹ vñ vere diuine peteret. sprenu fauorē ti
rām vt cū regis ppetui grā cōpbarer. mem
bris diuini nō refugit ne nerb⁹ diuelleret ei⁹
nis. Bubule⁹ qdā noie petr⁹ cū i festo scē
marie magdalene plaustri iussit. et boues
se qns ipos maledictus vgeret. pūm⁹ boues
⁊ arar⁹ a fulmie absunūt. ⁊ ipe petr⁹ q⁹ hoc
imp⁹cat⁹ fuerat supplicio atrociori torqbat.
Iñ ignis cū arripuit adeo q⁹ carnib⁹ ⁊ ner
uisib⁹ ⁊ crucis psumptis ossa paterent. et

ipa tandē tibia a sua cōpage penit⁹ solueret
Lucille ad qndaz eccliam bñ vgis accēdēs
tibia ipam in qdā foranie ipi⁹ ecclie absco
dit. ⁊ bñz vgis laqis ⁊ p⁹cb⁹ p sua liberatio
ne rogauit. Et ecce nocte qdā bñ vgo cū be
ato ypolito ei⁹ visione affuit. ⁊ eidē ypolito
vt p⁹er p⁹stine sanitan restitueret impauit.
Statimqz scius ypolu⁹ tibia de foranie acci
piēs. loco suo q⁹ surculū arbori i momento
inseruit. In q⁹ insuōe tantos dolores sensit
vt suis clamorib⁹ totā salū excitaret. Qui
sur gētes ⁊ lumē accēdēs. petri duo crura
⁊ duas tibias bñ pspiciūt. S⁹ se deludip
tates ipm iezat⁹ ⁊ iez⁹ directabāt. ⁊ mēbra ve
ra ipm bñ pspiciebāt. Qui vir eū excitātes
pñ sibi⁹ accidit sciscitāt. S⁹ ille eos lude ex
stimās iādē vici⁹ rē vidit ⁊ extupuit. Sed in
cora noua mollior qz vetusta. ad sustinēdā
corpis nō potat exēgri. Tñ ad publicatōez
miraculi pannū claudicauit. Et nūc uerū bñ
vgo eidēz appares scio ypolito dixit. vt qd⁹
curatōi deesset. supplere deberet. Eugalans
ig⁹ ⁊ se plene sanati iuuenēs redi forū iro
uit. cui diabol⁹ in spē nude mlieris frequē
sime apparebat ⁊ nudā ei se ingerēs qnto il
le forū resistebat tāto illa impudēt⁹ incube
bat. Cū ergo illa ei plimū pexaret. tandē ille
stolā sacerdotalē accipiens collū ei⁹ cinxit. ⁊
mor diabol⁹ abscedēte cadauer putridum
ibidē remāsit. Tantusqz fetor inde exalauit
vt nlla q⁹ vidit ābigeret. qn corp⁹ alie mu
lieris mortue fuisset ⁊ q⁹ diabol⁹ assumpsit
set.

CXIII

De assumptione bñe marie virginis.

Assumptio beate

Marie virginis qualiter facta sit
ex quodam libello apocripho q⁹ Jo
hamni euangeliste ascribit edocet. Epistol
nanqz ob predicationis gratiā diuersas mū
di subeuntibus regiones virgo beata in do
mo iuxta montē syon posita dē remansisse.
Quaqz loca filij sui. locuz baptis. ieiun.
orōnis. passionis. sepultu re. resurrectionis ⁊
ascensionis. quoad vixit deuotione scula
vilitauit. Et fm q⁹ aut Epiphanius. xxviij.

De assumptione beate marie uirginis

annis p^o ascēsiōis filij sui sup̄iuit. Refert s̄
q^u b̄tāgo q^u xpm̄ p̄cepit erat ānoꝝ. xxiij. ⁊ in
xp̄m̄ pepit. et vixit cū eo ānis. xxiij. ⁊ post
mortē xp̄i sup̄iuit. xxiij. ānis. Et s̄m̄ hoc q^u
obiit erat ānoꝝ. lxxij. Iſd̄obabili⁹ tū vidē q^u
alibi legiſ. vt. xij. ān̄ filio sup̄iuerit. ⁊ sic ſera
genaria ſit aſſūpta. cū apli totidē annis p̄di
cauerint in iudea ⁊ circa p̄ſas illas. ſic ecclēſi
aſtica tradidit h̄ſtor̄ia. Die igit̄ q^u dū in
filij deſideriū cor purgans debementē accēdit
eſtūas aīm⁹ p̄mouet. ⁊ i exteriorē lacrimaz
abundātiā eruat. Cūq^u ad ip̄s ſubtrahit filij
eq̄nūm nō ferret ſubtrahit ſolacia. Ecce an
gelus cū m̄lto lumie edes aſtūit ⁊ reuerſet̄.
p̄pote ſui dñi m̄rē ſalutauit. Elue inq^u be
nedicta maria ſuſcipiēs b̄ndictionē illi⁹ qui
mādauit ſalutē iacob. Ecce āt ramus palme
de paradiso ad te dñam attulit quē aſſeretur
ponare iudeas. cū die tercia d̄ corpe aſſume
ris. Iſā fili⁹ tuus te m̄rē reuerendā expe
ctat. Cū maria r̄ndit. Sinuū gr̄az in ocul
tuis. Obsecro vt nomē tuū mibi reuelare di
gnaris. S̄z h̄peto inſtā⁹ vt filij et fr̄es mei
apli ad me p̄t cōgregent̄. vt eos aſq^u moꝝ
ar corpaliū oculū videā. ⁊ ab eis ſepeliū vale
am. ⁊ ip̄s p̄ntib⁹ sp̄m̄ deo reddā. Iſd̄oc ueꝝ
peto ⁊ obsecro vt aia mea de corpe exiēs nul
lū sp̄m̄ tērrunū videat nllaq^u mibi ſatba
ne p̄ſas occurrat. Cū angel⁹. Cū ſere deſi
deras dñā nomē meū. q^u āmirabile ē ⁊ mā
gnū. Ecce āt oēs ad te hodie p̄gregabūt apli
q^u nobiles tibi exhibebūt exeq̄as funeris. ⁊ in
eor^u p̄ſpectu sp̄m̄ exalabis. Iſā q^u oli p̄p̄as
de iudea in babylonez i crine attulit ſubito.
ip̄e p̄culdubio ad te aplōs adducere poterit
in momento. Iſd̄alignū āt sp̄m̄ videre cur
metuis. cū caput ei⁹ oīno p̄rueria. ⁊ ſpolia
ueris ip̄m̄ ſue p̄ſas impio. fiat tñ volūtas
tua vt ip̄os nō videas. Iſd̄is dicitis angel⁹ cū
m̄lto lumie celos aſcendit. Iſd̄alma āt illa ni
mia claritate ſplēdebat. ⁊ erat q^u dēz ſge viri
ditate p̄ſiſ. ſz ſolia ip̄i vt ſtella matutina ſul
gebāt. ⁊ a cū ē āt dñi ioh̄es i cp̄beſo p̄dicaret
celū rep̄te inonuit. ⁊ nubes cāvida ip̄m̄ ſu
ſtulit ac raptū āt marie ianuā collocauit. p̄
cūq^u ſtū m̄rē m̄rouit. ⁊ reuerentē

go ſgine ſalutauit. Quē ſelix maria oſpici
ens. debementē obſtupuit. ⁊ p̄ gaudio lacri
mas p̄iere nequit. Dixitq^u fili ioh̄es m̄eor
eſto v̄boꝝ m̄gr̄i tui. q^u me tibi m̄rēz. ⁊ tē ma
bi in filiū p̄mēdauit. Ecce a dñō euocata de
bui b̄uane p̄diſia exoluo. ac corp⁹ meū ti
bi cura ſollicita recōmēdo. Eludui ei iudōs
inſiſſe p̄ſiliū dicētes. Expectē⁹ viri fr̄es q^u ad
uſq^u illa q^u iēſu ponauit ſbeat mortē. ⁊ corp⁹
ei⁹ p̄nuo rapiem⁹. ac iniectū ignib⁹ p̄bure
mus. Tu igit̄ h̄ac palmā deſerti facies āt ſe
retū cū corp⁹ meū duxeritis ad ſepulchrūz.
Dixitq^u ioh̄es. Vnū h̄eēm oēs apli fr̄es
mei. vt decēt tibi pare poſſem⁹ exeq̄as ac ex
oluerelau des diḡs Iſd̄ec illo dicēte. oēs apli
de locis i q^u p̄dicabāt a nubib⁹ rapiunt. et
ān̄ marie oſtū collocaūt Qui vidētes ſe ibi
dē inſiſſe p̄gregatos mirabant̄ dicētes. Que
nā cā ē p̄p̄ quā nos h̄ dñs inſiſſe cōgregauit.
Ioh̄es igit̄ ad eos exiit. ⁊ dñaz d̄ corpe receſ
ſurū p̄dixit. Et addidit dices. Videte fr̄es ne
cū obierit aliq^u eā deſleat. ne h̄ videns ip̄ſus
p̄iurbet ⁊ dicat. Ecce quomō iſtū m̄t mor
tem qui tñ alijs p̄dicant reſurrectionēz
B̄ Dyoniſius pauli apli diſcipulus in la
bro de diuiniſmo iſtū hoc idē aſſerit. aplōs
ſcz in dormitione ſgine p̄ueniſſe. ⁊ ſe ſimile
ter interſuiſſe. ac vniūq^uq^u in laudes ch̄iſti
⁊ ſgine ſermonez feciſſe. Elu eni ſic loquēs
ad ieroſolē. Iſd̄os vt noſti ⁊ ip̄e mul̄ ſcōꝝ
noſtroꝝ fr̄az p̄uenim⁹ ad viſionez corp̄is
vite p̄ncipis ⁊ q^u deū ſuſcepit. Iſderat autēz
⁊ frater dñi Iacobus ⁊ petrus ſūma ⁊ p̄ue
tiſſima theologoz ſūmuas. Iſd̄oſtea viſus
eſt poſt viſionē vt vniuerſi gerarche lauda
rent. ſicut vniſquiſq^u erat ſufficiens. inſim
te vniū bonitatem iſe archie inſirmuſ
Iſd̄ec dyoniſius. Cū autē b̄a maria omēs
aplōs p̄gregatos vidiffet. dñm b̄ndixit. et in
medio eoz ardentib⁹ lā padib⁹ ⁊ lucernis
p̄ſedit. Circa v̄o horā noctis terciaz Iēſus
aduēnit cū angeloz ordinib⁹ patriarcha
rum centibus. maruz agminib⁹ cōſeſſozum
acie. ſgine q^uq^u choꝝ ⁊ ante ihoꝝ virginis
acies ordinant̄. et dulcia canica frequant̄.
Quales autē exequie ihoꝝ celebrare ſunt. ex

De assumptione beate marie virginis

prodicto libello q̄ ioh̄i ascribit edocet. **I**ta p̄o-
r ip̄e h̄s inchoauit. **E**le electa mea. et po-
nā in thronū meū q̄ p̄cipui speciez tuaz
Et illa. **I**stā cor meū dñe pati cor meū
Lūc oēs q̄ cū ih̄u venerāt dulcē in tonauē-
rūt dicētes. **N**ec ē q̄ nesciuit thronū in deliciis
hēbit fructū i refectōe aiaz sc̄arū. **I**pa s̄t de
semetip̄a cecinit dī. **B**eatā me dicent oēs ge-
neratōes. **Q**uē. m. m. q̄ potēs ē. et san. nō.
et. **L**ūc cātor cātor oib̄ in tonauit excellē-
tia. **E**le dī libano sp̄sa v̄i coronaberis. Et
illa. **E**cce v̄io. q̄ i capite libi sc̄ptū est d̄ me
ut facerē voluntatē tuā d̄ q̄ erulauit sp̄s
me⁹ i te salutari meo. **S**icq̄ marie aīa d̄ cor
pe egredit. et i vlna filij aduolauit. **F**uitq̄
tā a dolore carnis extranea q̄ a corruptiōe
extiterat alicā. **D**ixitq̄ aplis dñs. **C**orp⁹ v̄gi-
nis mris i valle iosaphat deferte. et i monu-
mēto nouo q̄ ibidē iuuenis illō recōdite. et
me ibidē iriduō donec ad vos redē expecta-
te. **S**tatiq̄ circūdederūt eā flores rosaz. s. ce-
tus mariz et lilia puallū. agmīa. s. angeloz
psellor. et v̄ginū. **I**stō eā apli clamāt dicē-
tes. **V**irgo prudēssima q̄ p̄gredieris. **E**sto
nostri mēo: o dñā. **L**ūc ad p̄centū ascēden-
tū cer⁹ q̄ remāserāt admiran p̄ate obuiā p̄-
cesserūt. **A**udentesq̄ regē suū semie aiām in
vlna p̄p̄is bauilantē illāq̄ sup̄ illū innixā.
obstupescē clamare ceperūt dicētes. **Q**ue
est ista q̄ ascendit de deserto deliciis affluēs
innixa sup̄ dilectū suū. **Q**uib⁹ cōcomūates
dixerūt. **I**sta est speciosa in filiis b̄rlm. sic
vidistis eam plenā charitate et dilectōe. **S**ic
q̄ in celis gaudēs suscipit. et a dextris filij in
throno gl̄ie collocat. **A**pli autē viderūt eius
aiām tantū eē candoris ut nulla mortalium
lingua possit effari. **E**t **T**res autē virgi-
nes q̄ ibidē erāt cū corpus ei⁹ lauandi gra-
tia expoliassent tanta statū corp⁹ ei⁹ clarua-
te resplenduit. ut tangi quidē ad lauandum
posset. viderāt nō posset. **L**ādū autē lux il-
la ibidē resplēdit donec corp⁹ a v̄ginib⁹ lo-
tū fuit. **A**pli autē corp⁹ ei⁹ reuerentē ceperūt et
sup̄ feretrū posuerūt. **D**ixitq̄ ioh̄es petro.
Istāc palmarū an feretrū petre ponabis. q̄
dñs nobis te p̄tulit. et suozonū pastorem et

p̄ncipem ordinauit. **E**ui petrus. **I**stāc p̄on⁹
portare te puenit. q̄ v̄go a dñō es electa. et
dignū est ut palmā v̄ginis v̄go ferat. **L**ūc
per p̄ct⁹ dñi recubere meruisti. et exinde sa-
pientie et graue plus ceteris fluētia potasti.
Et iustū videt ut q̄ a filio recepisti plus mu-
neris impēdas v̄ginis plus bonoris. **L**ūc
tur portare debes hanc palmā lūmis ad ex-
equias sanctitatis. qui potat⁹ es poculo lu-
cis de fonte p̄petue claritatis. **E**go autē por-
tabo cū feretrū sanctus corp⁹. **E**teri autē apli
fr̄es nostri circūdātes feretrū referāt laudes
deo. **I**stāc autē dixit ei. **E**t ego q̄ minimus
oim vestrū portabo tecū. **E**leuantes itaq̄
petr⁹ et paul⁹ feretrū. **I**stē igitur cepit canare
ac dicere. **E**xit isrl̄ de egypto alia. **E**teri autē
apli canū dulcē p̄sequūt. **D**ñs autē feretrū
aplos nube p̄texit. ita q̄ ip̄i nō videbant. sed
tāū eoz vox audiebāt. **E**lfuerūt et angeli cū
aplis p̄cīnētes. et totā trā sonitu mire suau-
tatis replētes. **E**xcitati oēs ad tā dulcē sonū
et melodīā de ciuitate veloci⁹ exiūt. et q̄ dñas
hoc sit diligens sc̄ificat. **L**ūc extitit q̄ diceret
marīā illā discipuli ih̄u efferūt mortuā. circa
illā hāc quā audis p̄cīnūt melodīā. **L**ūc
ad arma oēs cucurrerunt. et se mutuo hor-
tabantē dicentes. **V**enite oēs discipulos occi-
damus. ac corpus illud q̄ seductores illum
porauit ignib⁹ cōburam⁹. **P**rinceps autē
sacerdotū hoc vidēs obstupuit. et ira reple-
tus ait. **E**cce tabernaculū illi⁹ q̄ nos et gentes
nostri p̄urbauit. qualē gl̄iam nūc accepit.
Et hoc dicēs man⁹ ad feretrū misit volēs il-
lud euertere ac ad terrā deducere. **L**ūc ma-
nus ei⁹ subito ambe aruerunt et lectulo ad-
heserūt. ita ut ad lectulū manib⁹ p̄deret et
nimio cruciatu vexat⁹ lamentabiliter euaret.
Reliquis autē populus ab angelis q̄ erant
in nubib⁹ cecitate percussus ē. **P**rinceps autē
sacerdotū clamabat dicēs. **S**ancte petre in
hac tribulatiōe me nō despicias. sed p̄ me ob-
secro ad dñm p̄ces fundas. **D**emon enim
debes esse q̄lter aliqui tibi astat et q̄lter te ac-
cusante ancilla ostiaria excusauit. **E**ui petr⁹
In obsequio dñe nostre impedi sumus. et
curationi tue intendere nō valem⁹. **Q**uerūt

De assūptione beate marie uirginis

si in dñm nostrū iēsu et in hāc q̄ ipm genuit et
portauit credideris. spero q̄ p̄nuo sanita-
tis bñficio poneris. Qui rñdit. Eredo dñm
ipm v̄p̄eē filiū dei. et hāc sacrañtissima
m̄rē e. Stāq̄ a feretro man⁹ a⁹ solute sūt.
sed in brachijs adhuc andreas remansit.
et dolor vehemēs non recesserat. Buit ei pe-
tr⁹. Q̄sculare feret⁹ et dic. Eredo in deū iēsu
xpm quē ista in v̄tro portauit et p̄ p̄m v̄go
pmāsit. Qd cū fecisset. p̄nuo p̄stine ē reddi-
tus sanus. Buit q̄ a petr⁹. Accipe hāc pal-
mā de manu fr̄is tui iobias. et pones eas sup
ip̄m excecā. et q̄q̄ credere voluerit recu-
piet visum. q̄ autē credere noluerit. viderēdū
poterit in eternū. Adariā autē portātes apli i
monumento posuerūt. et iuxta illud vt dñs
iussit. p̄cederūt. Tercia autē die veniens ie-
sus cū multitudine angeloz ip̄os salutauit di-
cēs. Idax vobis. Qui rñderūt. Hic ibi de-
us q̄ facis mirabilia mā ḡ sol⁹. Et dixit aplis
dñs. Quid grē et bonis vobis videtur vt
mee nūc p̄ferā genitrici. Et illi. Iustus videt
dñe suis tuis vt sic tu deuicta morte regnas
in seclis. sic tu resuscitasti meos corpusculū. et
a dextris tuis collocas in eternū. Quo anu-
ente michael angelus p̄nuo affuit. et marie
aniam corā dño p̄ntauit. Tūc saluatoz lo-
cū est dñs. Surge prima mea. colūba mea.
tabernaculū gl̄ie. vasculū vite. replūz celeste.
vt sicut p̄ comū labēnō sensisti crīm̄is. sic i se-
pulchro solutionem corp̄is m̄me panaria.
Stāq̄ aia ad marie accessit corpusculū. et
de tumulto p̄iit gl̄iosus. Sicq̄ ad eberēz
assumit ibalāmū. comūate secū multitudie
angeloz. Thomas at cū abesset. et rediens
credere recusaret. subito zonā q̄ corp⁹ ei⁹ p̄-
cinctū fuerat ab aere recepit ille. et vt vel sic
intelligeret q̄ toralr fuisse assūpta. **B**
hoc autē totū qd̄ predictū est videt esse illud
apoc̄r̄fū. de q̄ l̄iero. in eplā suē s̄mone ad
paulū et eustochiū sic ait. Ille sane libell⁹ ve-
re apoc̄r̄fus est cēlendus. nisi q̄ ad aliq̄ fidei
dignā q̄ vident a sc̄is approbata. q̄ sūt nouē
sc̄s q̄ p̄missa sūt et exhibita v̄gim oimoda cō-
solatio. ap̄loz oim congregano. sine dolore
p̄sumano. sepulture in valle iofaphar p̄pa;

ratio. exequial deuono ch̄st̄is totius curie
celestis obuiatio. indeoz p̄secutio. miracu-
lorū in omi cā decente conspectio. in aia sūt et
corpe assūptio. Idoro alia m̄ta sūt ibi posi-
ta pon⁹ ad simulatōnē q̄s ad v̄ritatē. vt q̄tho
mas nō affuerit. et venies dñbitauerit. et bis
silia q̄ p̄ se parit q̄ se relinq̄nda pon⁹ q̄s asse-
renda. Vestimēta āripi⁹ ad p̄solationes
fidelū dicit in tumulto remāsisse. Qnd et de
qdā p̄cipaz vestū tale miraculū cōtigisse
narrat. Cū dur nomānoz v̄bē carnōtēlū
obseruasset. ep̄s illi⁹ v̄bis iunias be. marie q̄
ibidez suabat moie p̄xilli haste imposuit. et
subseq̄nte ip̄lo secur⁹ ad hostes exiit. Sta-
tūq̄ ois hostis exerceat amēna et cecitate p̄-
cussus ē. stabatq̄ tor⁹ corde tremul⁹. et tor⁹
aio stupefact⁹. Qd illi de ciuitate vidēca. di-
uino iudicio supaddunt. et atroci hostes ce-
dit. Qd b. marie p̄lūm displicuisse p̄batur
ex eo q̄ p̄m̄ tunica illa disparuit et v̄lūz cō-
tinuo hostis recepit. In reuelatōib⁹ sc̄e
elyzabeth legit. q̄ dñi ip̄a elyzabeth qdā vice
in spū rapta esset. vidit in loco valde remo-
to qdā sepulchrū multo lumie circūfūsum
et q̄ si speciem mulieris in eo. et circūstabat mul-
tudo angeloz. et post pusillū de sepulchro
erepta est. et in sublime cū illa astantū mul-
titudine eleuata. Et ecce in ei⁹ occursum vir-
qdā de celis admirabilis et gl̄iosus aduenit
portās in dextera crucis verillū. et cū eo inf̄-
nita milia angeloz. Sicq̄ eū alacriter susci-
piētes. cū magno p̄centu eū in celos dedux-
rūt. Post modicū v̄o ip̄is elyzabeth ange-
lū cū q̄ sepe loq̄bat de p̄dicta visione interro-
gauit. Qui rñdens ait. Ostēsum ē tibi hac
visione quō tam in carne q̄ in spū dñs nō
stra in celū assumpta est. Buit autē in eisdez
reuelatōib⁹ sibi reuelatū esse. q̄ p̄. xl. dies
sui transiit in corpe sit assumpta. Nam b̄tā
maria secū colloq̄es ait. Post ascensionē
dñi anno integro et tot dieb⁹ q̄t sūt a die ascē-
sionis vsq̄ ad diē mee assumpcionis supui.
Omnes autē apli domū dñe mee interfuerūt
et corpus meū reuerenter sepulture dederūt.
Sed. xl. die postmodum resurrexi. Et ut au-
tem elyzabeth eas interrogasset v̄tūm hoc

De assumptione beate marie virginis

manifestare vel celare deberet vixit. Nec car-
na lib⁹ et incredula revelanda. nec deuotis et fi-
delib⁹ abscondenda. Et Notandum est q^d glo-
riosa vgo maria assumpta et exaltata est integ-
luer. honorabiliter letant et excellent. Assum-
pta est n. integre in aia et corpore sicut pie credit
ecclesia. Q^d q^d mlti scioz no solu assert. s^c et
p⁹bare ap⁹ rōib⁹ moluit. Bernardi. n.
rō est. Quomā scioz corpa d⁹ p⁹ciosa subli-
mauit. v⁹puta petri et iacobu. gloriose vene-
rabilia reddidit. honorem tam mirifico subli-
mauit. v⁹ et ipis deputet loc⁹ eoz veneratōi
p⁹gru⁹. et ad ipa m⁹d⁹ p⁹pet vniuers⁹. Sugit
marie corp⁹ sup⁹ trā eē dicat et nec m⁹ deuota
fregit et visitatōe fidelū. n⁹ eū loc⁹ deputet
honoris. nimirū videbit xps honores mat⁹
corpis p⁹cepisse. cū m⁹ sup⁹ trā alioz scioz cor-
pora sic honoret. Hierony. et dicit q^d xviii.
kal. septēbris maria ad celos ascendit. Q^d
p⁹o die de marie corpali assumptōe eccia poti⁹
elegit pie dubitare q^d aliq^d temere diffinire
in seq⁹ntib⁹ credēdū eē sic p⁹bat. Si n⁹ desūt q^d
dicūt in his q^d cū xpo resurrexerūt p⁹petuā re-
surrectōis iā eē cōpleat n⁹ nllī credat custodē
vgis iohē et glificata carne gaude cū xpo
cur id nō magis eē credēdū d⁹ m⁹re saluatoris
Qui ei dixit honora p⁹es et m⁹res. et non veni
soluere legē s^c adimplere. p⁹fecto m⁹res suā su-
per oēs honorauit. Nec nos debā maria
mō faciū ambigim⁹. Aug⁹. ar non solū B
affirmat. s^c eūa trib⁹ rōibus p⁹bat. Et p⁹ma
q^d eē carnis xpi et vginis vnitās. Et enī sic.
Idūredo nāq³ et v⁹mis hūane eē obp⁹atū cō-
ditiōis. a q^d obp⁹atō cū ihs alien⁹ sit marie
natura excipit quā ihs de ea assūpsisse p⁹ba-
tur. Et cū rō eē corp⁹is ei⁹ dignitas. Et n⁹ aut.
Thronū dei thalamū dñi tabernaculū xpi
dignū ē ibi eē vbi ipe ē. Lā p⁹ciōsū thesaurū
dignū ē celo suari q^d trā. Tercia ē vginat⁹
carnis p⁹fecta integritas. Et enī sic. Letare
maria leticia inenarrabili corpe et aia in p⁹-
prio filio cū p⁹po filio p⁹ppuūz filiū. Nec seq⁹
d⁹ corruptōis erūna quā nllā secuta ē tāu⁹
filiū parietō integritatis corruptio. v⁹ sit sp⁹
in corrupta quā tāta pfudit grā. sit integre vi-
uēs q^d oim integrā p⁹fectāq³ genuit p⁹uā. sit cū

illo quē in suo gessit vtero. sit apud illū illa
q^d genuit. fouit et aluit illū. maria dei genitrix
dei miltit⁹ et seruatrix. De q^d q^d alit sentire nō
audeo. aliud dicere non p⁹sumo. Ad B⁹ facit
q^d ille egregi⁹ v⁹sificator ait. Scādū ad elbe-
ra vgo puerpa. v⁹gula iesse. Ad sine corpe s^c
sine tpe tendit ad esse. Et cōsolent⁹. De B
dicit Gerard⁹ eps et marit in suis omeliis
Hodie vginē biaz celi suscepit letant. an-
geli gaudēdo. archāgeli iubilādo. throni g⁹
ultando. dñatōes psallēdo. pncipat⁹ armo-
nisando. p⁹ates cybarisando. cherubin et se-
raphin hymnisando. atq³ ad sup⁹nū diuine
maiestatis tribunal ducendo. Et Ter-
cio honorabil⁹. q^d ipe ihs et tot⁹ milie ce-
lestis exercitus eidē obuiā v⁹it. Et Hiero.
Quis illud cogitare sufficiat q^d gloriose bo-
die regina mūdi p⁹cessit. q^d nō deuotōis affe-
ctu tota in eius occursum celestū legionū p⁹-
dierit multitudo quantis ad thronū canctos
sit dducta. q^d placito vultu q^d serena facie q^d
diuinis amplexib⁹ a filio sit suscepta. et sup⁹
oim creaturā exaltata. Idēz. hodierna die
credēdū est milia celoz festiue genitrici dei
obuiā aduenisse eāq³ ingē lumie circūful-
sisse. et v⁹q³ ad dei thronū cū laudib⁹ et can-
cia spūalib⁹ p⁹dur⁹ se. celestē q^d milia bieru-
salē nūc ineffabili leticia exultasse et iocundāz
tā ineffabili caritate et oī gratulatione iubi-
lasse q^d nā festiuitas s^c q^d nobis hodie reuol-
uit ānuā. illis oib⁹ facta ē p⁹nuā. Credit⁹ q^d
q^d ipe saluator p⁹letotus festi⁹ occurrerit. et
cū gaudio eā secum in throno collocauerit.
alā q^d n⁹ impless⁹ q^d in lege ipe mādauit bo-
nora patrē tuū et m⁹rem tuā. Nec Hierony.
Quarto excellē. Hiero. Nec est dies i
qua v⁹q³ ad thronū celsitudinem intemera-
ta mater et vgo p⁹cessit. atq³ i regni solio sub-
limata post xpm gloriose reledit. Qualit⁹ aut
in celesti glia subliata et honorificata sit ostē-
dit beatus Gerardus in suis omeliis dices
Solus dñs ihs xps p⁹ot hanc magnificare
quē ad modū fecit. vt ab ipsa maiestatelau-
dem continue accipiat et honores. angelica
stipata choris. archāgelicis vallata iurmis
thronorum hinc inde possessa iubilationib⁹.

De assumptione beate marie uirginis

dinationu arcuincta tripudij. pncipatuuz
 arcuilepta obsequijs. potestatu amplexata
 plausib. virtutu girata honorib. cherubi cir
 cumspecta hymnificatib. seraphim vndiqz
 possessa ineffabilib. cantatib. Ipsa qz in
 effabilissima trinitas penni tripudio sibi ap
 plaudit atz sua gra i ea tota redudate oēs ei
 de antedere facit. El plox splēdidissim. ordo
 incessabili laude ea extollit. Martiz mltiui
 do oimode supplicat tate dñe. Cōfessor exer
 cit. inuēabil. pñuū sibi psonat cantū. Vir
 ginū cōdissimā pñuū iugē chorā ad suā ce
 lebrat gliaz. Inuēit ēt infern. sibi vluat. p
 ca cissimū demōes pclamāt. Quidā clerico
 vginū marie deuot. p dolorē qñqz vulnerū
 pñeā qñdie p h vba qī cōsolari studebat di.
 Gaude dei genitrix vgo immaculata. gaude
 q ab anglo gaudiū suscepisti. gaude q genu
 isti cū lumis claritatez. gaude mat. gaude
 scā dei genitrix vgo. Tu sola mar innupta.
 te laudat oīs creatura. a factura. genitrix lu
 cis. sis p nob qsum ppetua inuentrix. Hic
 cū nimio languore corrept. ad extrema ve
 nisset. pauore perturbari cepit. Cui vgo appa
 rens dixit. Cur filitio timore trepidas q to
 tiens tibi gaudiū nūciasti. Gaude etiā tu
 pte nali. gaudeas vci meuz. B Miles
 qdā potēs valde. diues dñi oia bona sua in
 discreta libalitate dispget ad rāā deuenit in
 opā vt q mag pñeuerat tribuere iā incipet
 nimis indigere. Hēbat aut qndā vxorē pu
 dialissimā. bte marie valde deuotā. Elpro
 pinqñte at qdāz solēntate in q pñict. miles
 mltā donaria pñeuerat elargiri. cū iā quid
 tribueret nō hēt. nimia pñuōe. p verēcūdia
 duc. qñqz pñicta trāssit solēntas defū
 locū meroris amicus expetit vt fortune sue
 incōmoda plāgeret. p verēcūdiam euitaret.
 Et ecce subito qdā equ. valde tribul tribulo
 rē bñs sessorē ad eū accessit. Cuius sessorē
 alloquit. cām tātē tristitie sciscitat. Cui cū
 oia q sibi pñerāt p ordinez enarrasset. Ille
 aut si tibi in modico obipare volueris ma
 gis qz antea glā. diuini abūdābia. Spō
 det ille pncipi tenebray se qdāqz iusserit liben
 ter facit. dñm ipē sibi impleat q. pñuū.

Et ille. Ecce pñens in domū tuā in tali loco
 regras. tibi dē tot aurū. argēti pondera. tot
 lapides pñciosos inuenies. Mibi aut hoc fa
 cias vt tali die vxorē tuā ad me addu
 cas. Sub tali pñuōe miles ad domū rez
 uertit. t in loco de q sibi dixerat qñens omia
 repit q pñuū. Que inuenies. mox emit pa
 lacia largit dona. redimit fundos. cōparat
 suos. Elpropinqñte vō die statuta vxorē
 suā vocauit. dixit. Equum pñēdne. qz aliq
 longi. mecū pñere vos optet. Et illa tremē
 ac pauēs. t viri impio pñicere nō pñumens
 bte marie se deuote cōmēdauit. t p virū ab
 ire cepit. Cū at longi. pñessent t in via qñ
 dā eccliaz inuēssent. illa de eq descēdēs ecclē
 siā intrauit. viro exteri. expectate. Bū vō bte
 marie se deuote pñēdaret. illa subito obdor
 muuit. t vgo glōsa pñicte matrone i habitu
 t glitē p oia siltis de altari. pñessit. et foras
 exēsequi pñēdū. matrona illa i ecclā dor
 miente t remanēte. Vir at suū cē vxorē arbi
 trās pñect. Cū at ad locū statutu venisset.
 Ecce pñiceps tenebray cū nimio ipetu venie
 bat. t ad locū festinabat. Et cū appropinqñs
 statū ille ifremuit. t tremēs ac pauēs accēde
 re nō pñumpit. Dixitqz mlti. Infidelissime
 hoim cur me talit. illulisti. pñans bñficijs
 mibi talia pñulisti. Ego eni tibi dixerā vt ad
 me deduceres tuā cōiugē. t tu adduxisti dñi
 genitricē. Volebā vxorē tuā t tu adduxisti
 mibi mariā. Hā cū vxor tuā mibi mltas un
 ferat iniurias de ea volebā expetere pñionē.
 Et tu ad me istā adduxisti vt me torqat t ad
 infernū mutet. Audies b vir pñemenē stu
 pebat. t bñore t admiratōe nimia loqñ po
 terat. Bñā aut maria dixit. Qua temeritate
 nequā spūs duote mee nocere pñupisti. Hō
 b tibi ipune cedit. Et nūc te hac pñictor. snia
 vt in infernū descēdas. t alicui me cū deuot
 none inuocā nocere de cetero nō pñumas
 Ille aut cū mltio euilatu recessit. Et vir de es
 quo exlicēs se ad ei. pedes pñstrauit. Quem
 vgo increpās ad suā vxorē q adhuc i ecclā
 dormiuit iubet redire t oēs diuinas demō
 nis abijcere. Rediēs igi cū adhuc vxorē su
 am dormitē inuēret eā excitauit. t sibi que

De assumptione beate marie uirginis

acciderat enarrauit. Cū autē domū redissent
et oēs demonia diuina abiecerunt. in laude
uiginis deuotione pmauerunt. et multas post
modū diuinas ipa largiente uirgine receperunt.
¶ Ad iudiciū dei quā in uisione rapit. q
pctōz sarcina quābat. Et ecce sathan affuit
et dixit. Nihil in h^o aia bēna pprii. s. mei po
tius exiat domini. Deo ei inde publicus in
strumentū. Cui dixit dñs. Ubi est tuū instru
mentū. Et ille. Instrumentū bēo qd ore pprio
ipe dictasti. et perpetuo duratur. sanxisti. Dixi
sti eni. qcuqz hora comederis morte mori
emini. Cū igr iste sit de pgenie illoz q cibuz
uentum comederūt iure instrumentū publica
mecū i iudicio dñi mori. Dixit autē dñs pmi
nē tibi o hō pte loq. Ille autē obmutuit. Bi
xit itez demon. Nē ea ē itez pscpōe. qz eaz iā
xxx. annis possedi. et mihi itaqz p^o p^o obe
diuit. Et adhuc ille obmutuit. Demon itez
dixit. Nē ea ē enā. qz et si aliq bona fecerit. ei
tū mala incōpabilē vincūt bona. Dñs autē
nolēs qd ei cito pferre sinaz eidē imminū pcel
sit octo diez ut octauo die corā se cōperet. et
de his oib^o rōez redderet. Cū igr a facie dñi
timēs ac merēs abiret. quā ei obuiauit. et cāz
tātē iusticie reqsiuit. Cui cū ille oia p ordinez
renulisset. Alit ille. Ne timeas. n^o formideas. qz
de pmo uirili te uiuabo. Cū at ab eo intro
garet. qnoie vocaret. ait. Veritas est nomē
meū. Inuenit qz p^o q pmissit ei uiuare ef
ficacit de scdo. Inrogat autē qnoie voca
ret rñdit. Iusticia vocor. Die autē octauo
aū iudiciū uenit. demon ei pmiū obiecit. Ad
qd rñdēs uitas ait. Duplicē mortē esse noui
mus. corporis. s. gebēne. Illud ergo instrumē
tū qd pte demon allegas nō loquit de mor
te gebēne s. corporis. Qd qdē ex h manifestū
est. qz cū oēs in illa sinia includant. s. q corpe
moriant. nō tñ oēs gebēne ignib^o moriunt.
qñū eni ad mortē corporis est sp duratur. qñ
tū uo ad mortē aie est p xpi sanguinez reuo
catū. Tūc demon uidens qz in pmo succu
buit. scdm sibi obijcere cepit. Sed iusticia af
fuit et p eo talē rñdit. Licet enī multas annia
seruū possederis. tñ rō sp p^oradixit. sp enī rō
murmurabat q tam crudeli dño seruiebat.

Ad terciū obiectū neminē habuit adiutorē
Dixitqz dñs. Elferat statera. et bōa et mala
oia pōderent. Veritas at iusticia pctōz di
xerūt. Ad matres miscbie q iuxta dñm sedet
tota mēte recurrit. et eā in tui adiutorū inuo
care stude. Qd cū ille fecisset b. maria in ei^o
adiutorū uenit et sup stateraz ex illa pte ubi
erāt pauca bona manū apposuit. Diabol^o
autē ex alia pte trahere conabatur. s. mat mis
ericordie pualuit. et pctōz liberauit. Ille igr
ad se rediēs i mel^o uis mutauit. ¶ In
ciuitate biuriceli circa ānos dñi. d. xxi. cū
xpiani in die pasce cōicāret cūz pueris xpia
noz quā puer iudeoz ad altare accedēs cor
p^o dñi cū eisde pcepit. Reuersus domūz cū
a pte vñ uenisset introgaret. rñdit se cū pue
ris xpianis cū qb^o ad scola sibat ad eccliam
iuisse. et cū eis cōicasse. Tūc pat ei^o furorere
plet^o puer appbendit. et cōtinuo in fornacēz
ardētē q ibidē erat pectū. Stati autē dei gen
itrix in specie imaginis quaz puer sup altare
viderat eidē affuit. et enī illelum ab igne sua
uit. Nēater uo pueri multos iudeoz et xpia
noz suis clamorib^o pgregauit. q uideēs pu
erū in fornace nil lesioni bñtē. ipm inde ex
traxerūt. et quō potuisset euadere interroga
uerunt. Qui rñdit. Quoniam illa reuerenda
dñā q sup altare stabat mihi auxiliū prebu
it. et omē a me incendiū ppulsauit. Tūc p^o
am intelligētēs eē imaginē bñe marie p^o pue
ri acceperūt. et ipm in fornacem proiecerunt.
Qui cōtinuo cōbust^o et penit^o psump^o est.

Quidā monachi ante diē uirta fluminis
stabāt et ibidē se fabulis et ociosis pmonib^o
resoluebāt. Et ecce audiūt remiges p flumē
impeiu nimio nauigātes. Quib^o monachi
dixerūt. Qui estis uos. Et illi. Bemōes su
mus q aiaz ebriūm pposuit dom^o regis frā
coz q a mōa sterio sancti galli apostatūm
infernū deferim^o. Qd audientes monachi
uehemētissime timuerunt. et fortit exclama
uerunt. Sancta maria ora p nobis. Qui
bus demones dixerūt. Bene mariā inuoca
tis. uos ei discerpere et submergere uoleba
mus. qz uos dissoluite et extra bonā confabu
lantes inuenim^o. Tūc monachi rediit ad

De assumptione beate marie uirginis

tenobit. et demones pperat ad infernum.

Erat qda monach⁹ valde lubric⁹. sed in
biam maria⁹ valde deuot⁹. Quada nocte
ad scelus assuetu pges et coram altari transiens
btam vgnem salutauit. et sic de ecclesia exiens du
qndam flumini vellet transire in aquam decidens ex
pirauit. Cum⁹ aiam cum demones rapuissent
affuerunt angeli vt ea liberaret. Quib⁹ dmo
nes dixerunt. Ut qd buc aduenistis nihil in
hac aia habetis. Statimq⁹ biam maria affuit. et
cur ei⁹ aniam rape psumpserat increpauit.
Illi aut dixerunt. qz eu finisse vitam in mal⁹ opi
bus inuenerunt. Et illa. Falsa sunt q⁹ pferis.
Scio eni q⁹ alia pges me pmo salutabat. et
redies sibi faciebat. Q. si dicatis vobis vum
fieri ponam⁹ in iudicio sumi regis. Cu de b
coram dno discipulari placuit ei vt aia ad cor
pus rediret et de suis actib⁹ peniteret. Inter
rea frs videtes matutinas differri sacrista
grunt. et vsq⁹ ad flumini pgentes submersus
in aqua repiuit. Cumq⁹ extracto corpore secus
qd factu fuerat mirarent. ille repente ad vi
ta rediit. et rem gestis referens vitam in bonis
opib⁹ psumauit. Queda mulier a demone
sibi visibile in forma hois apparere multas
molestias sustinebat. mltasq⁹ remedia nuc
aque bndicte aspersione nuc hoc. nuc illud ad
bibeat. s. nec sic ille cessabat. Quidam aut vir
scius sibi pfuluit. vt cu ad eas accederet. illa
elevationis manib⁹. scia maria adiuua me. pu
nus exclamaret. Qd cu illa fecisset. diabol⁹
q⁹si lapide pcussus terru⁹ stetit. et postmodu
dixit. Ad alius diabol⁹ iniret in buccas illu⁹ q
te istud docuit. et statim euauit nec adeam
postmodu accessit.

R. Vob⁹ sacratissime assumptio⁹ Ma
rie tradit in qda bmd ex diuers⁹ di
ctis scroz ptilato. q in plib⁹ ecclis
solennit⁹ legat. Vbi sic habet. Que in scroz
partu narratioib⁹ in toto orbe de veneran
da migratione dei genitricis inuenire potui
ad ipi⁹ laude comemorare curauit. Sanctus
cosmas cognometo vestitor ea q ab eoz po
steris q interfuert sedidisse certa relatioe
comemorat obmutatu no est. Aut ei. Quo
ma eni rps ad se pue genitricis disposuit ad

ducere. p angelu pfectu ei pnuat dormit
onis erit ne mors inopinate venies turba
nonc ipi afferret. Obsecrauerat illa facie ad
facie cu adhuc i tra puerfaret filiu. ne vide
ret qnqz spuuz malignoz pderit i gr an
gelu ad ea cu bmd i vris. **L.** p⁹ te assumen
di ad memres mea. Sic eni tras gaudior
plestu. ita fac celestia gulari. pas mei madio
nes iocudas redde. scroz meoz spu⁹ sola
re. **M.** uirbers deferens corrupedu cu suis
pcupiscens mdm. ad puerfura celeste palacu
Nec o mater reate carnis se qstrano. q ad
vita vocaris ppetua. ad gaudiu indeficis.
ad pacis reges. ad puerfatu securu. ad refe
ctione memiabile. ad luce iaccessibile. ad die
no vespascere. ad glaz ienarrabile. ad meipz
tuu filiu vniuersans factore. Ego ei sum
etna. dilectio incompabil. habitatio ineffabil.
lumene nescies tenebras. inestimabil bonitas.
D. a sine trepidatione tre qd suu est. **M.** te q
qz de manu mea rapiet. qm in manu mea
sunt oes fines terre. **D.** pone mihi corp⁹ tu
um. q in vtero tuo posui diuinitate meam.
M. gloriabi sup te mors. qz vitaz genuisti.
M. obfuscabit te caliginis vmbra. qz lumene
peperisti. **M.** non pcisionis panno te attinget.
qz me vasi fieri meruisti. **V.** eni ad eu q
ex te nat⁹ est receptura materni vteri pigno
ra. educatois mercede. lactis et esce vicissitu
dines. habita cu vnigenuo. festina adberere
filio. **M.** ou ei q alteri⁹ affectu filij no angu
stiens. Qui te vgnem matres exhibui. tonus
mudi exhibeo te muz. archa saluadoz. pon
te fluctuantu. baculu imbecilliu. scala ad ce
los ascenden. ppicia trice peccantu. **A.** ddu
cam aut aplos ad te qz a cli meis sepeliaris
manib⁹. **B.** cet naqz vt spuales mee lucis fi
lij qb⁹ scium tradidi spum. tuu corp⁹ sepeli
ant. et ipi in tuo admirabili funere mea pfo
na impleat. **P.** ost boy narratione dat ange
lus vgnem brauii palme missu ex paradisi. ppa
gine. ad certitudinem aduersus corruptiones
moris victorie et vestimenta funebria. **A.** cce
lu q venerat repent. **L.** Biam maria conuo
cans amicos et cognatos dixit. **M.** otuz vob
facio me a tpali vita fore trasuuz. **D.** pone

De assumptione beate marie uirginis

ergo vigilare. q. vnoqz trāscunte diuina vir-
tis angeloz et maligni spūs ad mortē et le-
cū veniūt. His dictis oēs flere ceperunt ac
dicere. Tu times facies spirituuqz q. autōis
oīm māt effici meruisti. q. pōnē inferni ge-
nuisti. q. sup cherubin et seraphim pparatuqz
brē solū meruisti. Quid igit nos faciemus.
aut q. fugiemus. Elberat multitudo mulierū
flentū et dicentū. ne se orphanas derelinq-
ret. Btā aut vgo eas pōlās ait. Si vos cor-
ruptibiliū natoz mres non toleratis ab eis
modiciū separi. quō ego māt vgo desidera-
re nō debeo ad meū pgerē filiū dei pīs vni-
genitū. Si q. libz vestz aliq. vbiabit filio pō-
labit supstiterit nascituro. ego at q. vniū pos-
sideo et incorrupta maneo. quō ad eū nō p-
perē anima q. oīm ē pta Btā at hagerent. be-
iobes aduenies quō reas se habeat pciat.
Cui cū vgo suā celestē mgtiōes ānūciasset.
ille in ira pstrat. cū lacris clamabat. Quid
sumus nos dñe q. nā sup nos tātas tribulati-
ones inducis. Et qd potius de corpore me non
eduxisti. vt magis sepulcrū fuisset a dñi mei ma-
trē q. ei funeri intesles. Quē vgo flentem in
thalamū introducēs palmā et vestimēta oñ-
dit. Et p. Bilecto sibi ad sepulturā strato re-
q. euit. Et ecce validissimū tonitruū sonū au-
dit. ibo q. nubes candida generat. et apli an-
ianuā domus vgis instar imbriz collocant.
Qui cū de hplm mirarent. Iobes ad eos
pgrediēs reuelat q. brē vgin p angelū nūcia-
ta erāt. Qui cū oēs fleret. Iobes eos pōla-
tus ē. Deteris igit lacrimis introierūt et be-
atā vginē reuerentē saluātes eā adorauerūt
Et illa. Quete filij vngeni mei. Et dñi mo-
dū aduenit eoz ab eis audiūisset. illa eis oīa
manifestat. Cui apli. In te celeberrima vir-
go q. ipm dñm et magistz nostz aspicientes
pōlabamur. Hoc solū refrigeriū habemus.
q. te mediatrix apud deū nos habere spera-
mus. Que cū pauluz noiatum saluasset ille
ait. Que impatir mei solamina. licet enī in
carne xpm nō viderim. cū tñte i carne video
ac si ipm videā pōlor. Usqz ad hūc diē deū
te genuisse gentibz pōdicabam. amodo te ad
ipm trāslatā esse docebo. Ibs. Beā q. angelus

attulit ei. vgo oñdit. et de lucernis vsqz ad o-
binū nō extinguēdis admonuit. Elberat. cxx.
vgines ei. obsequiū occupate. Deinde vesti-
mēta funebria induēs et oibz valedicēs. corp-
ad eritū i lecto pōit. petro ad caput posito
iobē ad pedes locato. cetis aplis lectū ambi-
entibz et dei genitricē laudantibz. Ibs. Igit-
inchoās dicit. Gaude celestius thalamou-
spōla et tridū arduū lūis cādelabz p quā
etna claritas manifestata. Hoc at. aplōs
ad dormitiōē sacramissime vgis puenisse te-
stat b. Germanus pōstianopolitanus archiep-
dicēs. Licet inenitabile morē o dei genitricē
humane nature suscepis. nō tñ dormitabit
neqz dormiet q. nos custodit oculis tuis. Nō
enī sine testimonio trāsmigratiōis tua nō m-
dar dormitio. Celū enarrat glia eoz q. sup
te cecinerūt. terra de illis exhibet veritātē. nu-
bes vociferāt bonorē q. ex eis tibi admistra-
tus est. angeli faciū in te obsequiū pōdicāt. q.
videlicet apli ad te in hierlm conuenerunt.

Albagnus q. z yonisi. ariopagita hīc
testatur dicēs. Nos vt nosti et ipse et mulier
fratribz nris ad visionē corpis qd deū susce-
pit puenim. Ibs. Iste aut erat Iacobus fra-
ter dñi et Ibs. eximia et maria theologoz
summas. Deinde placuit q. p. visiones vni-
uersi summi sacerdotes hymnificā et put vni-
quisqz esset sufficiens in mēse vniū bonita-
tem vniū infirmitatis. Ad Subsecu-
tus at scūs colinas suā narrationē ait. Ibs.
hoc aut tonitruū magnū totā domū cōcul-
sit. et spūs fragrans domū tanta suauitate re-
pleuit. vt cūctos q. aderāt excepis aplis et in-
bus vginibz lucernas gestantibz. ingens so-
por opprimeret. Dñs ei cū multitudinē ange-
loz descendēs aiām matris sue assumpsit.
Tanta autē ei aiā claritate resplenduit. vt
nullus aploz in eā respicere posset. Btā qz
dñs petro. Corp- mris mee cū oī reuerētia
sepelire. et tribz diebz illud cū diligētia custo-
dire. Ego appetūc veniā et illd ad incorruptiō-
nē trāsfērā. et simili me cū claritate induam
vt id qd acceptū est. et id qd accepit puer cō-
ueniāt et pcordeat. Refert qz et idē sanctus
Cosmas terribile et mirabile mysteriū qd

De assumptione beate marie uirginis

nō indiget naturali discussione nec curiosa i-
uestigatione cū oīa q̄ de dei genitrice dicunt
sint sup̄naturalia. ⁊ admiranda et tremenda
poni q̄z inuestigāda. Egressa ut ait d̄ corpe
ei⁹ aīa. h̄ v̄ba p̄tuli corpus. Br̄as tibi ago
dñe q̄ tua sū digna gl̄a. Admēto mei q̄nā
tūū sū figmētū ⁊ tuū suauit depositū. Ex p̄ge
facti igr̄ ut ait ceteri videntes v̄gis corp⁹ ex
anie p̄stari plimū ac genere ceperūt. Tōl
lentes igr̄ apli corp⁹ ad monumētū ferebāt.
incipiēte petro psalmū. In exitu isrl̄ de egypto.
Ebon q̄z angloz v̄ginem laudāt. ita q̄
hierim ad tāā gl̄ia ē p̄culsa. Tunc sumi sa
cerdotes cū gladijs ⁊ fustib⁹ multitudinē mit
tūt. Un⁹ at impetū faciēs ad ḡbatū accessit
cū p̄sē ad trā trahere corp⁹ d̄i gēuricis ma
rie. Qui q̄ indigne tangē nunt. ei⁹ tactu ma
nib⁹ merito p̄uat. Ultra q̄z nāqz man⁹ a cu
bus auulsa abscedit. Illiqz ad ḡbatū pen
dēb⁹ dolore horribili t̄u ciat. Implorat at
venīā ⁊ p̄mittit emēdā. Cui pet⁹. Alitaten⁹
venīā p̄leq̄ poteris nisi corp⁹ p̄petue v̄ginis
olcularis. atq̄m ex ea p̄pagati dei filiū eē cō
fitearis. Qd̄ cū fecisset man⁹ v̄n auulsa fue
rāt cubus sūt adiūcti. Elcapiēsqz pet⁹ v̄nū
dactilū ex palma dedit illi dīcēs. Uade igr̄
dere ciuatē ⁊ pone sup̄ infirmos. ⁊ oēs qui
crediderunt recipiēt sanuatē. P̄druenientes
igr̄ apli ad p̄dū gēbsemani. iuenerūt ibi se
pulcr̄ sile xpi sepulcro mirifico. ibi corpus
cū mltā reuerētia posuerūt. illud sublimissī
mū dei vas tāgere nō audētes. h̄z hinc inde
app̄bēsa sindone deponētes. Quo munito
du apli ⁊ discipuli dñi iuxta mādātū dñi circa
sepulcr̄ starēt tercia die nubel splēdidissima
sepulcrū circūdedit. voces angelice resonāt.
ineffabil odor sennē. Fuit oib⁹ stupor iminē
sus dñi dñm illuc cernerēt descēdisse. ⁊ corp⁹
v̄ginis cū gl̄ia tā imēsa trāsserre. Olculātes
igr̄ apli sepulcr̄ in domū euāgeliste ⁊ theoz
logi scī ioh̄is reueri sūt. tāte v̄gis custodes
laudātes. Un⁹ aut̄ ex aplis tāis solēni⁹ de
fuit. Qui tāta mirabilia audīēs ⁊ admirās.
sepulcrū sibi ap̄ri instāni⁹ postulabat. ut
boz oīm cognosceret v̄uatē. Qd̄ cū apli re
nerēt sufficere sibi tāoz testioia asserētes

ne forte si h̄ infideles intelligēt corp⁹ furto
sublatū esse p̄dicarēt. alle p̄ristatus dicebat.
Cur me silez vobis cōis nostri ibesauri por
tione fraudatis. Tandē sepulcr̄z ap̄ientes
corp⁹ mime inuenerūt. s̄ tantū vestimēta et
sindonē reperūt. It̄ In eubumara q̄z bi
stona libro. iij. c. xl. sc̄us german⁹ p̄stantino
politan⁹ archiep̄s se repisse dicit. qd̄ ⁊ in ḡn⁹
damaſcen⁹ sūt attestat. q̄ sc̄ie memone pul
cerima augusta cū apud p̄stantinopolim
mltas eccl̄ias eregisset. int̄ cetas apud balber
nas admirabile eccl̄iam tpe maruniani im
peratoris ad bonorē sacre v̄ginis edificauit
Et puocās iuuenalē archiep̄m hierosolimi
tanū. ⁊ alios palestine ep̄os. q̄ tūc in v̄brez
gia morabant. p̄p̄ sinodū q̄ facta ē calcedo
nie dixit eis. Gl̄u diuin⁹ corp⁹ sc̄issime v̄gi
nis i p̄dio gēbsemani tumulatū. Tolum⁹
igr̄ ad custodiā h̄ v̄bris corp⁹ illud cū debi
ta reuerētia bucrāsserre. Cui cū iuuenalis
rīdisset corp⁹ illud sic ex antiquis bystonsis cō
perit in gl̄ias eē trāssatū ⁊ sola vestimenta in
monumēto cū sindonē remansisse. ip̄a vesti
mēta dicit iuuenalē p̄stantinopoli misit. ⁊ i di
c̄ta eccl̄ia bonorifice collocant. Nec me q̄sqz
p̄p̄o h̄ arbitret̄ sensu finisse. sed ea posui q̄ p̄
doctrinā ⁊ studiū lectōis eoz didici q̄ verissi
ma traditōe a p̄orb⁹ acceperunt. H̄z uolēs
sūt v̄ba q̄ in p̄dicto s̄mōe h̄nt. H̄z ioh̄es
damaſcen⁹ q̄ ⁊ ipse grec⁹ extitit pl̄a mirāda
de hac sacratissima v̄gis assūptōe p̄lecut⁹ ē.
Aut ei in s̄monib⁹ suis. Hodie sacratissima
v̄go celesti thalamo inuebit. Hodie sacra ⁊
aīata archa q̄ intra se suū tulit artificē in tē
plo nō māufacto reponit. Hodie sacratissi
ma colūba innocēs ⁊ simplex euolans ex ar
cha. ⁊ ex corpe. qd̄ deū suscepit pedib⁹ suis re
q̄z adiuuenit. Hodie imaculata v̄go t̄renay
passionū nescia imo celestib⁹ intellectib⁹ eru
ditā n̄ in trā abiit. s̄ v̄e celū aīatū appellata i
celestib⁹ tab̄na culbitat. Licet enī natali sa
cerima br̄qz aīa tua a gl̄ioso tuo corpe se
paret ⁊ sepulture corp⁹ tradat v̄p̄tū nō ma
net in mortē dissoluit in corruptōe. Cui⁹
enī p̄ntis v̄ginis inuolata p̄mansit. h̄z
migrans corp⁹ irresolutū p̄ oīa p̄seuerat. et

De assumptione beate marie uirginis

ad meliorem sanctiorēq; uitā traducitur. non
moxe dissolutū. s; enā in etna secula pman-
surū. Sicut enī soliste splēdus ac luciflu-
us sub lunari corpe latēs ad breuē horā vi-
det qdā mō deficere. in ipse suo nō puabit lu-
mie bñs i se pennē fontē lūis. Sic et tu fons
veri lūis. incōsūpt⁹ uite thesaur⁹. s; qdā bre-
ui intuallo ipis corpālī mori sis addicta tñ
copiose nob̄ ifundis indeficiētis lūis clarita-
tē. Hinc sacra tua obdormitio nō est mors
appellāda. s; transigratio siue recessus seu
magis ppe aduēt⁹. Discedēs eia corpe ad-
uenis celo. Tibi obuiāt angeli et archāgeli.
ascēlū tuūz horēt spūs imōi. Nō iustū vgo
biā in celū vt belias. neq; vt paul⁹ vñ ad tē-
uē celū ascēdisti. s; vñq; ad regalē thronū filij
tui amigisti. Adors alioz scōz bñdiat eo q
ipos bñs exhibet. in te at̄ Blocū n̄ bz Adors
enī tua nec bñtudo tua. nec transigratio tua
nec pfectio tua. s; nec recessus largit̄ tibi bñ-
tudinis securitatē. Vm eī bonoz q bñanaz
mentē excedūt. tu pncipiū mediū m et finis
Tua securitas et vera pfectio et sine semine
pceptio. diuina inhabitatio. Vñ vere dixisti
nō a morte s; ab ipa pceptōe ab oib⁹ genera-
tionib⁹ te beatificari. Hinc te mors non bea-
uit. s; iū morē clarificasti. solūēs et⁹ mestici-
am. morēq; puerēs in gaudiū. Si enī de⁹
dixit. ne forte pēboplast⁹ extēdat manū suā
et arripiat de ligno et viuāt in etnā. quō que
ipam vitā portauit vitā sine pncipio vitā si-
ne fine. nō viuet in seculū sempiternū. Vm
de⁹ parētes bñam generis in morte peccati
dormiētes. in obediēte pncipio ias sepultos
peccati crapula iā fetētes. exules de paradī-
so expulsi. Hunc at̄ hāc q̄ toti bñano generi
vitā attulit dei ac pñs obediētiāz exhibuit.
ton⁹ passiōis imissionē excussit. quō paradi-
sus nō suscipiet. celū gaudēs ianuās nō pa-
tefaciet. Eua serpenti aurē exhibuit. pestifex
vir⁹ bausit voluptatib⁹ alliat̄ parē dolori
subiicit. et in adā pdenat. Hāc aut̄ vere biāz
q̄ aurē inclinauit deo quāz spūs scūs reple-
uit q̄ paternā miscōiam in vtero baiulauit.
q̄ sine vni tractu pceptu. sine dolore peperit.
quō mors absoibz. quō corruptio auidet ali-

quō in corp⁹ qd ipam vitā portauit. **D**
Abdit qz idē damascen⁹ in eis dē h̄mōib⁹ dy-
cens. Tēz aplōs q̄ vbiq; terraz dispersi ho-
minū piscanōi vacabāt. sagena vñbōmies
de pfundis tendens ad celestē mēsam curie
seu solēncis pñs nuptias educētē diuinū pce-
ptū q̄ sagena qdāz vñ nubes e finib⁹ tēre hie-
rusalē pūlit. vñra qdā aq̄s pgregās et colla-
gēs. Tūc qdē Adā et eua pñi pētes ex cla-
mauere. Elem ad nos o sacz et saluifex cel-
lariū tu nostz ad plestidelideriū Ecōtra scō-
rū caterua q̄ corpālī aderat dicebat. Adane
nobiscū solano nrā. ne dereliq̄s nos op̄ba
nos quā hēm⁹ laboz solaciū sudoz refrige-
riū tibi viuētī conuūere. tibi moriētī cōmōi
gliosuz. Nobis aī h̄ vitā quō vitā tua desti-
tuta pñna. Hec et bis filia vt arbitroz apli
cū reliq̄ plenitudine ecclie crebas singulib⁹
q̄relas interrūpentib⁹ pponēbāt. Illa ad fi-
liū puerfa ait. Tu dilectis filiis q̄s frēs appel-
lare placuit de meo discessu dolentibus hāc
solatoz. et impositioni manū meaz appo-
ne benedictionē sup bñdictionē eoz. Vm
de extendēs man⁹ fidelū collegiū bñdixit. et
addidit. In man⁹ tuas dñe cōmēdo spūm
meū. Filī suscipe aiām meam tibi dilectam
quā inculpatā seruasti. Tibi et non terre cō-
mēdo corp⁹ meū. custodi illud integrū qd
tibi inbitare p̄placuit. Transfer me ad tē. vt
vbitu es vñcez meoz parē. sim et ego n̄ bico
habitas. Illic itaq; talia sunt audita. Sur-
ge itaq; veni dilecta mea. o pulcra in mulie-
rib⁹ pulcra es amica mea. et macula nō est i
te. Hec bñssima vgo audies. cōmēdat i ma-
nus filij spūm suū. Profusus autē lacrimis
apli figūt oscula tabernaculo dñi benedicti-
one ac sanctitate ex cōtactu sacri corpis ad-
impleti. Tunc morbi et demones fugāt aer
et celū sanctificat. spūs ascensione iā corpis
deposiōe. aq̄ vō corpis ablutiōe. Abluitur
enī sacz corp⁹ aq̄ mūdissima. nō ab ipa mū-
datū. s; ab ipō scificata. Vnde sacruz cor-
pus mūda lindone iuolūtū lecto supponit.
lāpadēs choruscāt. vnguēta reuolēt. hymni
angelici resonāt. Elplis autēz alijsq; sanctis
qui aderant diuinas odas modulantibus

De assumptione beate marie uirginis

archa dñi emōre syō sacris aploz ceruicib⁹
imposita ad sacrasissimā villā getsemani
adducta. angel⁹ añcedētib⁹ ⁊ subleqñtib⁹. alis
qz sacz corp⁹ velātib⁹ tota ecclie plenitudine
comuāte. Effluuēt ⁊ qdā iudeoz fermento
petis ⁊ luetudis obstinati. Referūt enāz cū
iā emōre syō descēderēt sacz corp⁹ dei genitricis
ferēte. hebrei qñdā organuz diaboli
temerario actū ipetudiboliqz impulsū incur
su ad sacz corp⁹ accessisse. ad qd āgeli trepi
dabāt accēde. ac vtrāqz māu furibūde leuū
arripēs ad trā traxisse. Ferūt mī man⁹ illū
qz lig arida decubisse. Erātqz vīde tñqz trun
cū inuulē donec fides mentē alterauit. sui qz
sceleris penituit ingemētē. Ibi ē qui pora
bāt ferēt⁹ steterē donec miser iponēs manū
sacrasissimo corp⁹ ad tactū ei⁹ i statū pstanū
reuo cat. Inde igit adit getsemani. vbi ol
cula. cōplex⁹. hymni sacri. lacrimae sudoris
gūte fluētēs. ⁊ sic sacz corp⁹ venerabilū se
pulcro ponit. Et nō est derelicta aia tua in
inferno. nec corp⁹ tuū in dū corrupit. De
cebat aūt dei sacrarū. fontē indefosus. agz
maratū. vineā nō irrigatā. oliuā fructiferā.
terre gremio nō teneri. Decuit matrē a filio
sublimari. vt ad ipm ascēdat sic ad ipāz de
scēderat. vt q in partu suauit īginuātē post
mortē corpus nō videat corruptionē. ⁊ que
creatorē portauit i sinu. in diuis tabernacul⁹
cōmorēt. ⁊ quā pat⁹ despōsauit in spōsaz. in
celētib⁹ thalamis p̄fuerit ⁊ a matrē q sunt fi
lij possideant. Ihec damasce. Id Scit⁹
qz Aug⁹. in qdā s̄mone ei⁹ sacrasissimā as
sumptionē multipliciter ostēdit dīcēs. Bescris
simo corp⁹ ppetue v̄ginis eiusqz sacre aie as
sumptiōe loq suscipietes s̄ p̄mūz dicim⁹. q
in scripturis postqz eā dñs in cruce discipu
lo cōmēdauit. nihil de ea repit p̄ter qz qd lu
cas cōmēorat in actib⁹ dīcēs. Ibi oēs erant
p̄seuerātes vnanimē in orōne cū maria ma
tre iesu. Quid ergo de morte. qd de ei⁹ assū
ptione dīcōū est. Vñ scriptura nīl p̄memo
rat nisi qrendū rōne qd cōsentiat v̄tati. Et
at ergo ipsa v̄tas auctoritas sine q nec valet
auctoritas. Admōres igit p̄dōis humane
mortem illā subissē spale dicere non metui

mus. Sed si dicim⁹ eā resolutā in cōem pu
tredinē vermē ac cinerē deliberādū est si tan
te pueniat sanctitati tante aule. dei p̄rogan
te. Scim⁹ enī dictū p̄mo p̄mū. qz puluis es
⁊ in puluerē ibis. Ihec p̄dōnē caro x̄p̄tea
sit q corruptionē nō sustinuit. Excipit ergo
ab illa generali snia de v̄gine supra natura.
Adū lieri qz dñs dicit. Multiplicabo erū
nas tuas. In dolore p̄ies. Et nā maria su
stinuit. cui⁹ aia m gladi⁹ p̄ransiuit. S̄z sine
dolore genuit. Adaria ergo et si cōicat erū
nis eue. nō m cōicat p̄turiēdo cū dolore. Ex
cipit ergo a qbusdā generalib⁹ quā tāta at
tollit dignitatē p̄rogatiua. Sig dicim⁹ mor
tē eā subisse. nec m̄ vinculis ei⁹ retineri. nun
qd impui erit si voluit dñs integz mris v̄gi
nitatis suare pudorē. cur non velut incoru
piā a p̄tredinis suare fetore. Iam qd non
p̄inet ad benignitatē dñi mris suare bono
rē. q legē soluere nō venerat. sed adimplere.
Qui enī in vita p̄ ceteris illā grā sui. x̄p̄e
bonorauit. pui est credere eā in morte singu
lari saluandē ⁊ specialī grā bonorasse. Idu
tredo ⁊ vermēs hūane est obprobriū p̄dō
nia. Ibi s̄ obprobrio cū iesus sit alien⁹. natu
ra marie excipit. quā se susceit assumpsisse
pbat. Caro enī iesu caro ē marie quā super
astra trāsluerit. bonoas oēs hūanā natura.
⁊ multo magis maternāz. Si natura mris
est fili⁹. p̄ueniēs est vt sit ⁊ filij mater nō qñ
tū ad v̄nitatē p̄sone. sed qñtū ad v̄nitatē cor
poralis nature. Si enī v̄nitatē facere p̄t grā
sine proprietate special nature. qnto magis
grē v̄nitatē ⁊ corp⁹ special nature. Vñ
tas grane ē vt disciploz in x̄po de qb⁹ dicit.
Et sunt vnūz sicut ⁊ nos. Et postea. Pater
volo vt vbi sum ego ⁊ illi sint mecū. Si igit
secū h̄c vult eos q h̄c sua fide v̄nit vnūz cū
eo esse iudicant qd estimādū est d̄ matrē vbi
digna sit haberi nisi in p̄tūa filij. qñtū igitur
intelligo. qñtū credo marie aia excellētior
quada ⁊ p̄rogatiua a filio bonorat possidē
in x̄po corp⁹ suū qd genuit glonificatū. ⁊ qre
nō suūz p̄ qd genuit. Si nō obuiauerit nec
dū p̄fecta auctoritas vere credo ⁊ p̄ qd genu
it. Quia tanta sanctificatio dignior est celo

De assumptione beate marie uirginis

qz terra. Thronu dei balamū spōsi. domū
domini atqz tabernaculū christi. dignū est
ibi esse ubi ppe est. Lam p̄ciosus thesaurū di
gnū est celū qz terrā seruare. Tantā integri
tatem merito incorruptibitas. nō putredū
nis ulla resolutio sequit. Illud sacratissimū
corp⁹ in escā vermib⁹ traditū. qz sentire non
paleo. dicere p̄melco. Quā estimatio nēp
cul pellit incōparabilis gratie munus. Qd
me dicere multari scripturaz consideratio
mutat. Suis aliquando ministris veritas
ait. Ubi ego sum illic et minister meus erit.
Si bece est generalis inia oīm p̄fidei et opatio
nez xpo ministrantiū. qnto magis qdāmo
do specialit marie q absqz dubio oī ope mi
nistratrix erit. q hūc in vtero gessit. partu
qz p̄fusi aluit et fouit et in p̄sepio reclinauit.
et fugiens in egyptū abscondit. et oēm infan
tiā ei⁹ p̄secuta p̄sqz ad crucē ab ei⁹ nō recel
sit sectam. Nō potuit aut ei⁹ diuinitas nō
esse credula q se nouerat hūc nō virili semie
sed diuio spiramie p̄cepisse. Tū de filij po
testate tanqz de dei v̄tute nō nutabūda defi
ciente vino dicit. Vinū nō hnt. scies eū hoc
potuisse qd eū mox iugit miraculo comple
uisse. Ecce igit marie fides ope xpi ministra
trix. si ibi non fuerit ubi xps ministros suos
vult esse. ubi ergo erit. et si ibi fuerit. nūqz eū
li grana. et si eūli grana ubi equa dei celsura
q reddū vnicuiqz sū merita. Si merito p̄e
oib⁹ marie viuētiā est grā donata. et gra
tia mortue erit minuēda absit. Si enī oīm
scōz mors est p̄ciosā. marie sane est p̄ciosis
sima. Cōfidendū igit censeo marā ad eter
nitatis gaudiū assumptā benignitate xpi. et
bonozabilis susceptā ceteris. quaz grābo
norant p̄ ceteris. Etqz ad cōmunes huma
nitatē non esse abductā post mortē putredū
nis videlicet vermis et pulueris que suū et
omniū genuū saluatore. Si elegit diuina vo
luntas inter ignū flāmas puerorū vestimē
ta seruare illela cur abnuat in matre p̄pria
quod elegit in veste aliena. Nonā seruare in
venire cen incorruptū voluit sola misericor
dia. Mariam incorruptam non seruabit
grana. Seruatus est daniel in desperantia

ma fame leonū. nō seruāda est maria tanis
donata etiam meritis dignitatū. Nec ergo
cuncta q dixim⁹. qz naturā non seruasse co
gnoscam⁹. in integritate quoqz marie plus
grāā qz naturam potuisse nō dubitamus.
Christus ergo letari facit mariā ania et cor
pore in se p̄prio filio. nec ulla sequi corrupti
onis erūnam quā nulla secuta est in parien
do filiū integritatis corruptio. ut sit semp in
corrupta quā tanta p̄fudit grā. sit integralit
viuens q oīm integrā genuit vitā. Si ergo
dixi ut debuī approba christe tu et tuū. Si vō
nō ut debuī. agnosce obsecro tu et tuū.

CXV

De sancto Bernardo.

Ernard⁹ dicitur

a ber quod est puteus vel fons. et
nardus. que ut dicit glosa super

Tanica herba est humilis et calide nature et
odorifera. Fuit enī calid⁹ in feruēti amore.
humilis in conuersatione. fons in doctrine
emanatione. puteus in scientie p̄funditate.
et odoriferus in fame suauitate. Eius vitā
Guilelm⁹ abbas scī Theodori soci⁹ bea
ti Bernardi. et Bernardus abbas beneual
lis scripserunt.

Ernardus in burgūdia castro fon
tanis ex nobilibus valde ac religio
sis parentib⁹ ortus est. Cui⁹ pater
decelinus miles seculo strenu⁹. nec min⁹ do
religiosus. mater vō Aleth nuncupata est.
Nec septē filios genuit. sex mares et feminā
vnā. Al̄ p̄ares autē oēs monachos futuros
feminā autē sanctimōiale p̄miserat. Al̄ p̄orāt
ut filiū partu ediderat. manib⁹ p̄p̄is ipsū
deo offerebat. Alienis vberib⁹ ipos nutrit
refugebat. quasi cū lacte materno. materni
qdāmodo boni infundens eis naturā. Cū
autē creuissent qz diu sub manu ei⁹ erāt. bere
mo magis qz curie nutrebat cibis grossio
ribus et coib⁹ pascēseos qī p̄nuo ad bere
mū trāsmutendos. Cum igit terciū filius. s.
Bernardum adhuc gestaret in vtero. vidit
somnia p̄sagiu⁹ futuroz. catellū. s. totū canē
vidit. totū in dorso submissum. et latrantē in

De sancto Bernardo

vero se habere. Quod cum cuba viro dei expo-
fuisse. ille. pbenca voce ridit. Optimi ca-
relli mater eris. q domus dei custos futurus
magnos inimicos dabit latras. Erit eni
pdicatois egregius. et multos medicinal lingue
grana curaturus. Cum autem bernardus ad
huc puerulus esset. et sui dolore capitis egro-
raret. veniente ad se muliercula ut dolore su-
as carminibus mungaret. cum indigno nimia
exclamans repulit et abiect. Pueruli autem bo-
no zelo misericordia dei non defuit. hic comu-
surgens liberatus se esse cognovit. In sacra-
mentisima dñice natiuitatis nocte cum puer bernardus
matrimoniale officium in ecclesia expectaret. et q
hora noctis ipse natus fuisset scire cuperet. appa-
ruit ei puerulus iesus qui utrumq oculos suos
nascens ex viro matris. Unde quidam dixit
hanc fuisse horam natiuitatis dñice se puta-
uit. Alibi ergo hora in his q ad illud perti-
net sacramentum. et sensus eius profundior et sermo
copiosior datus est. Tunc et postmodum in laudem
genitricis et genuit. in ipsa suorum tractatum
imtia. insignis opusculi edidit. in qua illa lectio-
ne euangelica. Misit angelus gabriel angelus ex-
planauit. Quidam antiqui hostia ppositum
puerit salubre. et castitatis pposito iudit
multosq sibi laqueos temptationis apposit. Et
enim aliqui in quidam femina oculos defixos
aliquodiu tenuisset continuo de se ipso erubescens
in semetipsum seuerissimum dolor insurgit. ac in
stagnum gelidum aquam insiliens adiu ibidem per-
mauit. donec pene exanimis effectus per gratiam
dei a calore carnalis concupiscentie refrigeruit.
Circum idem tempus instinctu demonis puel-
la quidam in lectum dormientis se nudam intecit.
Quam ille sentiens cum omni pace et silentio partes
lectuli quam occupauerat derelinquens ei ces-
sit. et in latere altero se puerens dormiuit. Ad-
sera vero illa aliquodiu sustinens et expectans.
deinde palpians et stimulans. nouissime cum
immobilis persisteret. illa licet impudentissi-
ma esset erubuit et horrore ingentem atq admi-
rande perfusa surgens aufugit. Cum itez in
domo cuiusdam matrone hospitaret. illa ad o-
lescens aspectu decoris considerans. vehementer
in concupiscentiam eius exarsit. Cum autem teo-
sus le-

etiam sibi sterni fecisset. ipsa impudens et silenter
de nocte surgens ad eum accessit. Quam ille
sentiens prius exclamauit. Latrones latro-
nes. Ad quam vocem mulier fugit. familia sur-
git. lucerna accendit. latro querit. sed mime
inuenit. Ad lectulos singuli redeit. Quies-
cunt ceteri sed non illa misera requiescit. Ipsa
denuo exurgit. bernardi lectulum petit. Sed ibi
latrones latrones denuo exclamauit. La-
tro uerum querit. sed nequaquam ab eo qui soli
nouerat publicat. Et quia tercio ipso multa
et sic repulsa. dixit tandem metu vel desperatio-
ne victa cessauit. Cum autem sequenti die iter age-
ret. arguentes eum socii quod latrones
somniauerit perquirebant. Quibus ille ait
Veraciter hac nocte insidias pessus sum
latronibus. quia hospita mihi nitebatur auferre
thesaurum irreuerabile castitatis. Per-
pendens igitur non esse tantum cohabitare ser-
pentis fugam meditari cepit. et ordine cister-
ciensis ex tunc ingredi deliberauit. Quod
cum fratres eius cognoscerent. et eum ab hoc
pposito modis omnibus prohiberent. tanta ei
gratiam domini contulit. ut non solum ipse
a conuersione non prohiberet. sed omnes fratres
suos et multos alios ad religionem domus la-
craretur. Gerardus tamen frater eius miles
strenuus hec fratris verba vana putabat et
eius omnino monita repellebat. Tunc bernardus
fide iam igneus et fraterno caruatis zelo mi-
rum modum exasperatus. scio inquit frater
mi scio. sola veratio intellectui dabit auditui
Dignusq lateri eius apponens. venit inque
dies et quo veniet quando lancea latus hoc perfora-
bit et ad cor tuum pilum quod abijcis viam dabit.
Post paucos dies gerardus ab inimicis
captus et in loco cui frater dignus imposue-
rat infusa lancea gestans trahit. et in custo-
dia vincula. Ad quem bernardus veniens cum sibi lo-
qui non permitteret ad eum exclamauit. Scio
frat gerarde. quia in priorum iuri sumus et mona-
sterium intraturi. Eadem nocte compedes de ei-
pedibus ceciderunt. et ostio per se apertum au-
fugit. Indicauitq fratri se mutasse pposi-
tum et fieri velle monachum. B Anno ab
incarnatione domini. MDCXII. a pstatione

De sancto Bernardo

dom^o asteraciensi. xv. fu^o dei Bern. annos
nact^o circiter vigintuos cū socijs aplijs qz
xix. ordinē asteraciē. ingressus est. Cū autē
bernard^o cū frīb^o suis domū patnā egrede
ret. Sundo p̄mogenit^o vidēs Ihuar dū fra
trē suū minimū puez ludentē in platea cum
pueris. cya inq^r frater Ihuar de adie soluz
respiat ois fra possessiōis nrē. Cui nō pueri
liter puer r̄ndu. Eos ergo celū hēbitis et mi
hi solū fraz relinqs. Ithō ex eq^o diuisio facta
est bec. Adodico igit^o tpe cuz patre remansit
sed frēs postmodū secut^o est. Ingress^o igit^o
ordinē fuus dei Bern. ita tot^o in spiritu ob
sorpt^o est. et deo totalit^o occupat^o. vt iā nullis
sensib^o corpis vteret. Iam q̄pe annū i cella
nouicioz egerat. et adhuc an dom^o habes
ret testudinē ignorabat. Multo tpe eccliaz
intrans et enens in capite vbi tres erāt vna
tanū putabat esse fenestrā. Abbas aut^o cu
steraciens. frēs ad edificandū domū dare ual
lentem misit. et eis sanctū bern. in abbate p̄fe
cit. Qui multo ibidē tpe in nimia pauprate
degebat et pulmēta sepi^o ex folijs fagi p̄ficie
bant. Uigilabat aut^o fu^o dei vltra possibili
tatē humanā. nullus enī tps se magis p̄dere
p̄q̄n solebat qz qd̄ dormiuit ydoneā satis re
putās cōparōnez somni et mortis vt sic dor
miētes videant mortui apud homies. quō
apud deū mortui dormiētes. Et enā si quē
forte duri stertentē audiret. seu min^o cōpo
site videret iacētē. patientē ferre vir potuit. et
carnalit^o seu secularit^o eū dormire causabat.
Ad comedendū vir aliq^o voluptate trabea
tur appetit^o. sed solo amore defect^o. sic acce
debat ad sumendū cibū q̄si ad tormentum.
Ithōst cibū q̄ntū comederit sp̄ cogitare soli
tus erat. Si q̄n vel ad modicū mensurā so
lita; excessisse se dep̄bendit impune abire nō
patiebat. Sic gule illecebras edomuerat. vt
ipam qz saporis discretonē ex magna parte
p̄diderit. Ithā et oleuz perroz sibi aliq̄n p̄p̄
natū bibit. et penit^o ignorauit. nec p̄us id est
cognitū donec quidez labia ei^o miraret in
uncta. Sagimen insup crudū perroz sibi
oblatū probugro multis diebus noscit co
medisse. Solam aut^o aquaz sibi sapere dice

bat. eo qd̄ sumeret fauces et guttur et refri
geraret. Quicqd̄ in scripturis didicerat. ma
xime in siluis et in agris meditando et oran
do se confitebat accepisse. et nullos se aliq̄n
magistros habuisse. nisi quercus et fagoa.
inter amicos dicere solebat. Beniqz confes
sus est aliquando meditant^o vt oranti sacra
omnē velut suppositū vt expositū sibi apparū
ille scripturā. Quodā tpe sicut tpe in can
ticis refert. cū interloq̄ndū ex his que sugge
rebat spirit^o. et si non infidel. min^o in fidenti
anjo referuaret vt habere qd̄ diceret denuo
tracatur. ecce p̄or ad eum veni dices. Do
nec istud tenueris aliud nō accipies. E

In vestib^o ei semp paupras placuit. for
des nūqz nimirum animi fore indices aie
bat aut negligēs aut apud se inaniter glo
riantis. aui fors humanā gloriā affectans.
Ithō uerbū illud in ore ei^o frequēter sp̄ i cor
de erat. Qui hoc facit quod nemo. mirant^o
omnes. Unde et ciliū plurib^o annis pora
uit. qz diu occultus esse potuit. Sed vbi hoc
cognitū esse sensit. annuo illud abiciens ad
cōmunia se conuerit nūqz sic risu vt nō po
tius ad ridendū qz ad rep̄mendū vim sibi fa
cere oporteret. et risu suo magis stimulum
adhibere qz frenū. Cū aut^o panēne gen^o solu
tus erat dicere tripartitū. vicz ad vborz inu
rias. ad dāna rez. ad corp̄ales lesionē. hāciple
his exēplis se hē p̄bauit. Cū enī cuidaz ep̄o
amicabiliter eū admonēs q̄ndā scripsisset epi
stolā ille vebementē exacerbat^o amarissimaz
ei scripsit eplā in p̄ncipio ita dices. Salu
tē et nō sp̄m blasphemie. tanqz ex sp̄u blas
phemie illa scripsisset. Ad qd̄ ille. Ego sp̄u
tū blasphemie me hē nō credo. nec maledi
xisse cuiqz aut maledicere me velle scio p̄ser
tim p̄ncipi ppli mei. Quidā abbas p̄ vno
cenobio p̄struēdo sercentas marcas adem
misit argē. Sztota pecunia dū d̄ferret a p̄
domib^o sublata est. Quo audito nihil aliud
dixit nisi benedic^o de^o q̄ nobis p̄p̄ci ab one
re. Sed et illis inquit qui tulerūt. leui^o est fe
redū. tum qz hoc hūana cupiditas sustulit.
tū quia magna pecunia magnam eistem
ptationis occasiones ingessit. Quidā in

De sancto Bernardo

sup canonic⁹ regularis ad euz venit et ut in monachū recipere instans rogauit. Cui euz ille nō acquiesceret. s; ad suā eccliam redire p⁹ suaderet. ait ille. Et q⁹ ergo in libris tuis p⁹fectionē tantope cōmēdasti. si eā nō exhibes cupienti. vnam illos tuos habere libros. ut eos penit⁹ lacerare. Cui ille. In nullo eoni legisti nō posse te in tuo claustro eē pfectus. Alibi cōreccōnē nō locorū mutatōnē in libris oib⁹ cōmēdauit. Ille vō insan⁹ i eū in pēnū faciēs s; graui⁹ manillā eius percussit. ut succederet rubor tui⁹ et tumor ruborū. Itā q⁹ aderat in sacralēgi insurgebat. Sed puenit eos fuus dei damās et adiut⁹ ap⁹ nomē xpi ut nullatenus tangeret. nec sibi q⁹q; iniurie inferret. Nouicijs autē intrare volēbus dicere p⁹ueuerat. Si ad ea q⁹ in⁹ sūt festina⁹ hic fors dimitte corpa q⁹ de seclō amul⁹ sūt. Soli spūs ingrediant⁹. caro autē nō p⁹dest q⁹q; . Idcirco ei⁹ q⁹ solus dormire manserat. ad monasteriū iuit. et ibidē post aliq⁹ ip⁹ in senectute bona decessit. **S.** For⁹ autē ei⁹ seclō nupta. euz in diuinis et deli⁹ cijs seclī p⁹clutaret q⁹ dā vice frēs suos ad monasteriū visitatura accessit. Cūq⁹ venisset cū comitatu et apparatu supbo. ille eā tanq⁹ re⁹ tbe diaboli ad aias capiēdas abhorruit. nec ad vidēdū eā eire aliq⁹ tenus acquieuit. Ut dens illa q⁹ null⁹ frāz suoz occurreret. s; ab pno eoz q⁹ tūc portari erat. ster⁹ inuolutū diceret. tota in lacrimis resoluta. et si peccat⁹ iri sum inq⁹ p⁹alib⁹ p⁹ps mori⁹ est. Quia eni peccatrice me lenio. idcirco p⁹silu⁹ et col⁹ loquiū bonozū requiro. Et si despiciat frater meus carnes meas ne despiciat seruus dei animā meam. Veniat et p⁹apiat. et q⁹q⁹ p⁹ceperit adimplebo. Itānc ergo p⁹missionē te⁹ nens erit ad eam cū fratribus. et quia eam a viro separare nō poterat. p⁹mo ei omnem inūdi gloriā interdixit. et formā matris im⁹ tandā eidem indicens illam dimisit. Illave ro rediēs. ita repente mutata est. ut i medio seculi vitam duceret beremiticā et omni seculo p⁹orsus se faceret alienam. Tandē p⁹cebus multis virum suum vidit. et ab ip⁹o ab soluta monasteriū intrauit. Infirma

tus aliquando vir dei cū extremū iam spiri⁹ tum trahere videret in excessu mētis sue ante tribunal dei visus est p⁹itari. Affuit autē et sathan ex aduerso improbis eū accusatio⁹ nibus pulsans. Ubi vero ille oia fuerat p⁹secutus. et viro dei p⁹ sua fuit parte dicendum nihil territus aut turbatus ait. Fateor nō sum dign⁹ ego. nec p⁹pijs possū meritis g⁹ni obtinere celoz. Ceterū duplici iure illud obtinēs d⁹ns me⁹. hereditate. s; p⁹is et meritis passionis. altero ip⁹e p⁹tenet. alterū mibi donat. Ex cuius dono iure illud mibi p⁹edus cans nō p⁹undo. Cōfusus in v⁹bo inu⁹pus. puenit ille solus est. et vir dei in se reuer sus est. Tanta autē abstinentia labore et vigilijs corp⁹ suū attriuit. q⁹ et g⁹uissima et fere cōtinua egritudine languēs cōueniū vix sequi posset. Quadā vice du⁹z grauissime infir⁹ mare⁹. fratrib⁹ p⁹ eo instans orantib⁹ aliq⁹z tulū cōualuisse se sensit. Congregatis autē fratribus dixit. Quid tenens miserum bo⁹ mines. Formidēs estis et inualuitis. Idcirco queso parcie et linite me abire. Et multis autē ciuitatib⁹ vir dei in episcopoz elect⁹ p⁹capue a ciuitate ianueni⁹ et ciuitate medio⁹ lanensi. petentib⁹ se nec annuens nec impro be renuens dicebat se nō esse suū. sed alioz seruio deputatum. Fratres autē ex consilio viri dei sibi prouiderūt. et limi pontificis auctoritate muniri erant. ne quis gaudū suū ab eis tollere posset. Quodaz tpe cū frēs cartulieles visitasset. et ipi ab eo in oib⁹ plurimū edificati fuissent. vni fuit q⁹ p⁹dicti loci p⁹orem aliquā tūlū mouit. s. q⁹ sella cur equitando infidebat minus neglecta erat et parz p⁹ferens paup⁹atē. Q⁹ cū dicit⁹ p⁹or vni ex fratrib⁹ et ille viro dei retulisset. nō minus ip⁹e mirat⁹ qualis esset sella querebat. Nam a claraualle vsq⁹ carusiā venerat. et in q⁹ lis esset sella penitus ignorabat. Iuxta lacum lausanensem totus diei iunere p⁹gens penit⁹ eū nō vidit. aut se videre nō vidit. Cū eni sero facto de eodez lacu socij loquerent⁹. interrogauit eos vbi nā lacus ille esset. Q⁹ illi audientes plurimū admirati sunt. Et dicebat sane in eo sublimiorem nois

De sancto Bernardo

humilitas cordis. Nec tamen potest vnuerfus eius
erigere mundus quod seipsum deicere solus. Sumus
reputabat ab omnibus. in finem ipse se reputans. et
quod sibi omnes ipse se nemini preferbat. Denique
sic sepius ferebat in sumos quod honores et fa-
uores populi alteri sibi mutuat. bonis videba-
tur. seque potius reputabat absentes velut quod
dum somnium suspicatur. Ubi non in simplicitate
res frater erat. et amica semper licebat humilitate
frui se inuenisse gaudebat. et in propriis re-
disse personam. Semper autem inueniebat aut orationes
aut leges aut scribas aut medicos aut fratres
vbi edificans. Quada vice cum populo predicaret.
et omnia verba eius ante et deuote suscipere. et
omnino quod talis irrepsit temptatione. Tunc nunc opus
me predicare. et ab omnibus libenter audiris. et sapiens
ab omnibus reputaris. Et vir dei tali temptatione
pullari se sentiens. pariter substituit. et an prope-
deret vel finire faceret cogitare cepit. Statimque
diuino confortatus auxilio temptationem silenter res-
pondit. Nec propecepi. nec prope dimittam. Sic
quod securus predicationem usque ad finem persequitur. et
Monachus quodam qui in seculo ribaldus fuerat
atque lusus maligno stimulat. spiritu ad seculum
repire voluit. Cum autem bernardus eum retinere
non posset interrogauit eum vnde victurus esset. Qui
respondit. ad taxillos ludere scio et ideo viuere po-
terero. Et ille. Si tibi capuale pmisero vis sint
gulis annis ad me redire et lucrum mecum diui-
dere. Quod ille audientes gaudiosus est. et se libenter sic
accipere pmisit. Tugum igitur solidos ei dari pro-
cepit. Et ille cum illis abiit. Hoc autem faciebat vir
sciens preuenire reuocare posset sic et postmo-
dum factum est. Ille igitur abiectiorum prouidit et ad
portam reversus rediit. Quo audiuo vir dei ad
eum letus erexit. extenditque gremium ut sit diui-
deret lucrum. Cum ille. Nihil parum lucratum suum. sed
etiam capitali nostro nudatum suum. Si vulnus
nostro capitali recipere me. Cum bernardus. bene-
gniter respondit. Si ita inquit est. melius est ut hoc re-
cipiamus quam si vtrumque perdamus. Quada vice dum
bernardus in numero infidens aliquis pergeret. cum
dum rustico materia licet offerret de cordis
stabilitate in oratione conquestus. Quod ille audi-
ens mox eum despectit. et in orationibus suis cor-
firmus et stabile habere se dixit. Volens autem bernardus

eum vincere et a sua temeritate coercere di-
xit. Sequestrare paulisper a nobis. et tota qua-
poteris intentione oratione dominica imbuato. Qua-
si absque aliqua cordis digressionem et vagationem
finire poteris in mentem cui infideo tuus. paul-
dubio mori habebis. Tu autem mihi in fide tua
spodeas. quod si aliud ibidem cogitaueris. si mi-
hi aliquatenus non celabis. Letat ille et tanquam in
mentem iam lucratum se reputans audaci secedit.
et seipsum recolligens oratione dominica dicere incho-
auit. Vir orationis expleuit dimidium. ecce in-
portuna cogitatio de sella cordis suo se in-
git. vir enim habere debeat cum in mentem. Quod ille
adueriens. concius ad bernardum rediit. et quod ipsa
oratione sollicitate cogitauerit indicauit et de se
postea temerem non presumptum. Ad frat-
robertum eius monachum et frater secundum propin-
quus. in adolescentia sua quidam persuasione de-
cepit. dum tamen se prouiderat. Venerabilis autem
pater postquam aliquandiu dissimulauit. eundem
statuit per epistolam reuocare. Quam cum sub di-
uo dicitur. et alii monachum eam ex ore suo
scriberet. sub uo inopinatus imber erupit. et
hic qui scribebat cartam applicare voluit. Cum
bernardus. Opus dei scribere neformides. Scri-
psit ergo epistolam in medio imbre sine imbre.
Cum enim undique plueret. ibidem in molestiam
bas prius expulsi caritatis. Cum quodam mona-
stium quod vir dei struxerat occupasset mu-
scay incredibilis multitudo. ita ut omnibus graues
molestia generaret. ille dixit. ego excoico eas.
Adhuc autem omnes pariter moruas inuene-
runt. Cum a summo pontifice mediolanum mis-
sus fuisset ut ipse cum ecclesia reconciliaret. et ita
papam redisset. quodam prorem suam demoni-
acam ad eum adduxit. Adhucque per os misere
mulieris diabolus in triumphum eius prout
putat dicebat. Adhuc me de amica mea hic porus
lo sedens et brachia deuotionis pellet. Et vir
dei ipsam ad ecclesiam beati syri remisit. Beatus
autem syrus hospiti suo deferre voluit. nec
eundem aliquo curationis impedit. Sicque iterum
ad beatum bernardum adducta est. Tunc diabolus
per os eius garrere cepit ac dicere. Adhuc me ex pel-
let syrus nec esset bernardus. Adhuc
suus dei respondit. Nec syrus nec bernardus

De sancto Bernardo

bus te eijciat. s; dñs ielus xpus. Ad hoc ut ille
orōne effudit. spūs nequā dicit. Quā libe-
ter egredere ab hac amica gūie molesta-
tus in ea. Quā libentē egredere. s; nō possū
q; nō vult magn' dñs. Cui scia. Et q; est
magnus dñs. Cui ille. Jhs nazaren'. Ad
quē vir dei. Quidisti ne vñq; eū. Quorū dē-
te. ē. ait. Ubi eum vidisti. Et ille. In glā. Et
scia. Et tu in glā fuisti. Quorū dēte. vñq;
ait. Quō inde eris. Et ille. cū lucifero mul-
ti cecidim'. Hec āt oia voce lugubri pospe-
tule omib' audiētib' loq̄bat. Virq; ei vir
dei. Nūq; in illā glā redire velles. Et ille
mīro mō cachinnās ait. Ad hoc tardatū ē.
Tūc orāte viro dei demon de muliere exiit
S; cū vir dei recessisset. diabol' itez ipaz m-
uasit. Vir āt ei' post eū accurrens qd accide-
rat indicauit. Ille āt collo ei' alligari cartu-
lā pūnēte h' vba pcepit. In noīe dñi nri iesu
xpi pāpionibi demon ne hāc mulierē amodo
pungere psumas. Qd cū factū fuisset ad eā
postea nō ē ausus accedere. Apud aq̄ta-
niā qdā mli miserabiliterat. q' a qdāz demōe
petulāte et incubo vexabat. Ser ei' āms ab-
usus ē ea. et incredibili vexauit libidine. Ad-
ueniēte āt illuc viro dei demon mulierē ad
eū accedere et vehemētē mināt. q; nūc pdes-
se posset. et recedēte eo ipē q' eius fuerat ama-
tor. crudelissim' fieret psecutor. Et illa secu-
re ad virū dei accessit. et q' patere cū mltō ge-
mitu enarrauit. Cui ille. Tolle hūc meū ba-
culū. et in tuō lectulo pone. et si qd agere pōt
agat. Qd cū fecisset. et in lectulo suo recūbe-
ret adest ille pūno. S; nec ad pūnēti opus
nec ad ipm cubile psumit accedere. S; acer-
rime mināt q' illo recedēte se de ea atrociter
vindictabit. Qd cū illa bernardo retulisset. il-
le ipm puocauit. et oēs cōdelas in māu accē-
sas h're pcepit. demonēq; cū vniuerso q' ad-
erat cetū excoīcauit. ac ne ad illā p' aliā dem-
ceps accessum habeat interdiuit. Sicq; illa
a tali illu sōe penit' liberata est. J Cū in
eadē pūntia vir scūs legatōne funderet. pē
duce a quitāne ecclie reconciliaret. et ille mo-
dis oib' recōciliari renueret. vir dei ad alta
re celebratur' accessit. ipō duce tanq; exco-

municato p' forib' expectāte. Cum aut par-
dñi dicit. cor p' dñi cū sup patenā ponit. et se-
cū tollit atq; ignea facie et flāmeis oculis fo-
ras egredit. et vñq; terribilib' comūe aggre-
dit. Rogauim' te in q' et spreuisti nos. ecce
ad te pcellit vgnis fili' q' est dñs ecclie quā
tu plegas. Adest uider tu' in cui' noīe om-
ne genu curuat. Adest uider tu' in cui' ma-
nib' illa aīa tua deueniet. nūq; et ipm sic ser-
uos ei' pñms. Resiste ei si uales. Statimq;
dur tot' irriguit. et mēbris oib' dissolutis. ad
pedes ei' pñm' pñluit. Quē vir scūs calce
pullans surge iubet. et de audire siniam. Il-
le aut tremēdū surrexit. et qd vir scūs p-
cipiebat pñm' adimpleuit. Cū regnū ger-
manie p qdā mag' sedanda discordia fuus
dei intrasset archieps mogūnenf. venera-
bile qndā clericū obuiū ei misit. Cui dñi cleri-
cus se sibi obuiū a suo dñō missū fuisse dice-
ret. vir dei rñdit. Ali' dñs misit te. Adurā il-
le. se nō nisi a suo dñō archiepo missū fuisse
affirmabat. Ecōtra su' xpi dicebat. Falle-
ris fili falleris. Adurā dñs ē q' misit te xps.
Qd cleric' intelligēs ait. Idcirco q' mona-
chus velum fieri. Absit hoc a me. Nō cogita-
ui nec ascēdi sup cor meū. Quid plura. In-
eodē itinere secū palefecit. et a viro dei habi-
tū suscepit. Cū quēdā militē valde nobi-
lem ad ordinē recepisset. et virū dei quodāz
tpe sequeretur. grauissima cepit temptatōe
pullari. Cū autē cū quidam de fratrib' tam-
tristem videret. causāz tāetritie reqluit.
Cui ille rñdit. Scio inquit scio q' nūq; am-
plus letus ero. Qd verbūz cum dictus fra-
ter ad seruū dei retulisset. ille pro eo attenti-
orauit. Statimq; ille frater q' tam grauiter
temptat' et tā tristis erat. tantū ceteris appa-
ruit iocundior et hilarior q' nūm prius cete-
ristristior. Cū autē ei dictus frater verbūm
mestitiae quod locut' fuerat amicabile im-
properaret. ille rñdit. Et si tūc dixi nūq; am-
plus letus ero. sed nūc dico. Nunq; ampli-
us tristis ero. R Cum sanctus mala-
chias ep's hybernie cuius vñā plenam vñū-
tib' ipse descriptis ad xpm feliciter in mona-
stio suo migrass; et vir dei p co hostia; sa-

De sancto Timotheo

lutarē offerret. gl'iam ei⁹ dño reuelante co-
gnouit. et eodē inspirate post cōionē formaz
orōnis mutauit. leta voce sic dices. Be⁹ qui
beatū malachiā scōrū mox meritis coeque-
tribue q'sum⁹. ut q' p'ciole moxseus festa
agun⁹ uite q's unitemur exēpla. Cui dñi can-
torū inueneret q'erraret ait. Nō erro sed noui
q'd dico. Deinde accedens sacra ei⁹ vestigia
osculat. Cū instāte q'dragelima a multis fu-
isset uronib⁹ uisitata. rogauit eos ut in illis
salte sacris diebus a suis uanitatib⁹ et lasci-
uijs abstinerēt. Quib⁹ nllō mō acq'scenti-
bus iussit eis p'pinari uinū dices. Bibite po-
culū aniaz. Quobaulto subito mutati re-
cedūt. Et q' modicū ip's denegauerant totū
ip's uite sue deo dederunt. Tandē beatus
bernardus mox felicit' appropinquans ait fra-
trib⁹ suis. Tria uobis obuiada relinq'ue
in stadio p'ntis uite q' cucurri memini me p'
uirib⁹ obseruasse. Nēmī scandalū facere
uoluit. et si aliqui acciderit. sedauit potuit. Nē
nus sp' sensui meo q's alteri⁹ credidi. Lesus
de ledente nūq's uindictā expeti. Ecce carita-
tem. bñlitate et patientiā uob relinq'. Be-
niq's postq's mltā mirac'la ppetrasset. et cētuz
sexaginta monasteria p'struxisset. mltosq's li-
bros tractatus p'p'laasset. p'sumans uite sue
dieb⁹ circā annos sexaginta tres. anno dñi
millesimo. cluij. in filiōz man⁹ obdormiuit
in dño. Post obitū suū mltas gl'iam suā
manifestauit. Cuidā enī abbat in q'dā mo-
nasterio apparuit et ut se seq'ret admonuit.
Qui cū seq'ret dixit ei uir dei. Ecce ad mōrē
libani uenim⁹. et tu hic manebis. ego autē il-
luca scēdaz. Inrogat⁹ ab eo. ad q'd uellet
ascēdere. discere inq't uolo. Mirat⁹ ille quid
inq't uis discere pat. cui nullū horie inscien-
tia credim⁹ esse scōm. Et ille. Nulla hic scia.
nulla ueri cognitio. Sursum scie plenitudo.
sursum uera noticia ueritatis. Et in h' uerbo
disparuit. Ille autē diē notauit. et tūc uirū dei
bernardū de corpe migrasse inuenit. Adul-
ta autē alia et pene innumerabilia miracula p'
seruū suū de⁹ opatus est.

CXVI

De sancto Timotheo.

Timotheus quasi

timorē tenens. Uela timore et theos
q'd est de⁹. q' timor dei. Causat autē
istet timor in q'libet uiro scō sic ait Grego.
p'siderando ubi fuit. ubi erit. ubi est. ubi nō est
Ubi fuit q'mā in p'ctō. ubi erit in iudicio. ubi
est in miseria. ubi nō est in gl'ia.

Timothe⁹ sub nerone a p'fecto uir
rome duz g'uit torq'ret. et calce uia
ei⁹ plage aspg'ent. et ip'e in his grās
ageret. duo angeli sibi a'stiterūt dicētes. Eni-
ge caput in celū et uide. Aspiciensq's uidit ce-
los ap'ros et iesu in corōnā gēmatā tenentes
et dicentē sibi. Hanc de manu mea accipies
Q'd q'dā uir noie apollinaris uidens leba-
pizari fecit. Quappter p'ses iussit ambos i
p'sellōe dñi p'seuerātes decollari. Circa an-
nos dñi. lviij.

CXVII

De sancto Simphoriano.

Simphorianus di-

citur a symphonia. Fuit enim tāq's
uas musicū emittēs armoniā uirū
tū. In q'tāq's in uase musico tria fuerunt.
Nam ut dicit aueroris. sonatūū d'z esse du-
rū ad resistendū. lenē ad p'nuandū. latū ad
implendū. sic et simphorian⁹ tāq's uas mu-
sicū fuit dur⁹ sibi p'austeritate. lenis alijs p'
mansuetudinem. latius omnibus p' carita-
tis amplitudinem.

Simphorianus in augustudunē
siybeorū. duz adhuc adolescēs
cēt tanta morū grauitate pollebat
q' seniorū uitā anticipare uideret. Cum igit
pagani festum ueneris celebrarent. et statu-
am ante eradium p'fectum deferrent. sim-
phorianus affuit et nolens eaz adorare diu-
ceditur et carceri mancipatur. Et cū educi⁹
de carcere ad sacrificiū cogere. et mltā ei do-
naria promitterent dicit. Be⁹ noster ut no-
uit remunerare merita. ita nouit punire pec-
cata. Quā quā xpo soluturi sum⁹ ex debito
soluam⁹ ex toto. Vera penitudo est sub iu-
diciū uisus p'spectu. Adunera uia fucata
mellis p'mixta dulcedine male credulis mē-

De sancto Bartholomeo

lib⁹ venena pruruit. Cupiditas vā oīa ba:
bēdo nil possidet. q⁹ diabolicis artibus obli:
gata miserū lucrum de me⁹ cōpedib⁹. et gaudia
vā in siliudie⁹ vuri cū cepit splēdere fran:
gunt. Tūc iudex ira replet⁹ data sūa prece:
pit vt limphozian⁹ occideret. Qui cū ad lo:
cū duceret. mat⁹ ei⁹ de muro exclamans ait
Pate nate memēto emē vite. Sursus respice
et regnāte in celo intueri. Tūc vīa nō tol:
lit. s⁹ in meli⁹ cōmūat. Adhuc igit⁹ decollat⁹
est. et a xpianis corp⁹ ei⁹ sublatu⁹ bononifice
est sepulū. Ad e⁹ sepulch⁹ tāta fiebat mira:
cula. vt et a pagani⁹ bonore maxio hētur.
Refert gre. turonē. q⁹ de loco vbi sanguis
ei⁹ effusus ē qdā xpian⁹ tres lapillos sangui:
ne resposos sustulit. et i capsa argētea tabul⁹ lu:
gneis circūseptā locauit. Quā cū in qdā ca:
stro locasset totū castrū incendit⁹ p⁹sup⁹lisset.
de medio ignis p⁹dicta capsa sana et integra
est educta. Idāllus ē circa ānos dñi. cclxx.

CXVIII

De sancto Bartholomeo

Bartholomeus in

tertiat fili⁹ suspēdētis me. vt filius
suspēdētis aq⁹. Dicit enī a bar. qd
est fili⁹. et tholos qd ē sumitas. et moys qd ē
aq⁹. in d⁹ bartholome⁹. i. fili⁹ suspēdētis aq⁹. i.
dei q⁹ mētes docto⁹ sursum deuat. vt aq⁹ do:
ctumaz inferi⁹ fūdāt. et est nomē sirū et nō be:
briū. Idē p⁹mū vō notat triplex suspēdiū:
qdipe habuit. Fuit ei suspēsus. i. deuat⁹ ab
amore mōi. vt suspēsus. i. intent⁹ amore cele:
sti. vt suspēsus. i. inuic⁹ grē et auxilio dei. vt nō
a suis meritis. s⁹ a dī adiutorio tota vita sua
dependeat. Idē scdm vō p⁹nditas sue sapi:
enne. De e⁹ sapie p⁹funditate dicit dyonisi⁹
i mystica theologia. Quin⁹ bartholome⁹
dicit et multa theologia ē et minima. et euan:
gelū lau⁹ et magnū et rursus p⁹culū. Et vult
ōndere bartholome⁹ fm intētiōē dyonisi⁹
gyna p⁹līderandē p⁹nt oīa affirmari de deo
alia p⁹līderandē magis p⁹prie negari. B
Bartholome⁹ apls venēs ad indiā
q⁹ est in fine orbis. templū in q⁹ erat
ydolū noie astaro⁹ uirauit. et q⁹ si

pegrin⁹ ibidez manere cepit. In sybulo q⁹
dā demō habitabat qui se languētes curare
dicebat. s⁹ nō sanādo subueniebat. s⁹ a lesiōe
cessando. S⁹ cū templū languētib⁹ plenum
ēet. et q⁹ die sacrificātib⁹ p⁹firmis etiā ex lon:
ginqs regionib⁹ adductis nullū ab idolo re:
sponsum hēre possent. ad aliā ciuitate⁹ prece:
runt. vbi aliud idolū noie berub colebat. Et
interrogātib⁹ cur sibi astaro⁹ rūsū nō daret
rīdū berub. De⁹ vester catenis igneis cō:
strice⁹ ē nec respirare nec loq⁹ audet et illa bo:
ra q⁹ apls dei bartholome⁹ igress⁹ ē. Dicit
illi. Et q⁹ ē iste bartholome⁹ Et demō. Almi:
cus ē dei oipotētis. et iō vāt in istā puincia⁹
vt oēs deos ide euacuet. Et illi Dic nobis si
gna ei⁹ vt eū inuēre possim⁹. Quib⁹ demō
ait. Capillie⁹ crispie⁹ nigri. caro cārida. ocu:
li gēdes. nares eq⁹les et duree. barba plūx.
hīs paucos canos. statura eq⁹lis. collobio al:
bo clauato. purpurā vestitur. Induit pallio
albo. qd p⁹ singulos angulos gēmas habet
purpureas. Tūgentes anni sūt ex q⁹ vestes
et sandalia ei⁹ nec veterascūt nec sordidant.

Centes flexis genib⁹ p⁹ diem orat. et centes
p⁹ noctē. Angeli dei cū eo ambulāt. q⁹ nunq⁹
eū tangari nec eluriri p⁹mutūt. Semp eodē
vultu et aio. letus et hilaris p⁹leuerat. Omia
p⁹uidet. omia nouit. Omniū genū linguas
nouit et intelligit. Et qd vobiscū loquor ipse
iam nouit. Et q⁹ queritis eum si vult ostē:
det se vobis. si aut nō vult. eū nō poteritis in:
uenire. Rogo aut vos vt cū eū inueneritis.
rogetis eum in ne huc veniat ne angeli sui hoc
mibi faciant qd meo socio iā fecerūt. Cum
igitur p⁹ duos dies solite q⁹rentes eum me:
nime inuenissent. quadā die quidā demoni:
acus exclamauit dicens. Apostole dei bar:
tholomee incendunt me orationes tue. Cui
a pls. Obmutescē et exi foras ab eo. Et statū
est liberatus. Quod audiēs rex regionis il:
lius polemius noie. cū haberet filiaz lunan:
cam. misit ad aplm rogās vt ad se veniret et
filia suā sanaret. Ad quā cū apls venisset.
et eā catenis ligata⁹ videret. q⁹ accedentes
morsib⁹ lacerabat. iussit eā solui. Et cū mi:
nistri ad eā accedere nō auderēt dicit. Ego

et dicit ut respondit

et dicit ut respondit

De sancto Bartholomeo

si dicitur de sancto Bartholomeo
in scriptis ad Iohannem
Bartholomeo

demonium quod in ea erat iam ligatum teneo. et vosti
mens. Et soluta statim liberata est. Tunc rex ca-
melos auro et argenteo et lapidibus preciosis one-
rauit. et apostolum inquit facies nullatenus inire po-
tuit. Adhuc autem sequenti apparuit apostolo cum solo
rege in cubiculo dixit ei. Et quid mecum auro et
argenteo et lapidibus preciosis tota die quiescis? Ista
munera se necessaria his qui terrena requirunt. Ego
nihil terrenum nihil carnale desidero. Tunc sanctus
bartholomeus cepit enim multa de modo redemptionis no-
stre docere. ostendens inter cetera christum vixisse diabo-
li per mirabilem et gruenam potestatem. iustitiam et sa-
pientiam. et gratiam enim fuit ut quod filium virginis ad-
faciunt de terra. dum adhuc esset virgo vicerat a filio
per gratiam vinceret. Idcirco quod ipsum vixit cum de sua
dignitate potestatem eiecit quam diabolus per delecta-
tione primi hominis usurpauit. Et sic alius victor
tyranni comites suos mittit ut eum inulos vbi
quererent et tyranni inulos deiciant. sic christus victor
nuncios per quos mittit ut diaboli cultum euacu-
ent et christi cultum statuunt. Iustus vero quod iustus est ut
qui comedere boie vincens boies detinebat. a te
iunare boie victor boiem amplius non teneret.
Sapienter autem dum ars diaboli deludat artem christi.
Ius diaboli fuit ut sic acciperet rapit auem
ita in desertum caperetur christum. ut si ibi iunaret non fa-
mesceret absque dubio deus esset. si autem eluriret.
ipsum ut primum boiem per cibum deuiceret. Sed co-
gnoscere deum non potuit. quod eluruit. nec vincit quod
ei temptatio non cessit. Cum ergo eide sacramen-
ta fidei predicasset. dixit regi quod si baptizari vel-
let deum suum carbenis ligatum sibi ostenderet. Et
sequenti igitur die iuxta regis palatium dum po-
tiffices idolo sacrificarent cepit clamare de-
moniacaliter dicere. Cellate miseri sacrificare mi-
hi. ne peiora me patiamini. quod carbenis igne
is ab angelibus christi quem iudei crucifixerunt re-
ligatum sibi putaret eum a morte detineri. Ille autem
ipsum mortem que regina nostra captiuauit. et
ipsum nostrum principem auctorem mortis vinculum
neis vincit. Statimque omnes miserunt funes ut si
mulacrum euerteret sed non potuerunt. Apud
autem demoni preceperunt inde exiens ydolum comi-
nueret. Qui statim exiens omnia ydola templi se-
ipsum perfregit. Deinde fusa oratione ab apostolo
lo omnes infirmi primum curati sunt. Apud autem

Iussio apostoli ad dicens

in iussio

plum deo dedicauit. et demonem in desertum abire
precepit. Tunc angelus domini ibi deus apparuit et tem-
plum circumvolans in quatuor angulos signum cru-
cis digito suo sculpsit dicens. Hec dicit dominus.
Sicut vos omnes ab infirmitate vestra munda-
uita et templum. Hec omni sordis mundabit et habi-
tatore eius quem apostolus in deserto locum ire prece-
pit istum vobis ostendit. quem videtes ne time-
atis. sed quod signum in lapidibus his sculpsi tale
in vestris frontibus imprimatis. Tunc ostendit
eis ethiopem nigrorem fuliginis. facie acuta
barba plixa. crinibus usque ad pedes ptenlis.
oculis igneis ut ferrum ignium scintillas emitten-
tibus. flamas sulphureas ex ore et oculis spiran-
tes. carbenis igneis vinctum retro manibus et di-
xit ei angelus. Quoniam iussione apostoli audistis
de templo exiens omnia ydola perfregistis soluas
te ut vadatis in tale locum ubi nullus homo moratur.
et si ibi videris usque ad diem iudicii. Ille autem solus
cum magno strepitu et plulatu disparuit. In
gelus autem domini in celum cunctis videntibus euola-
uit. Tunc rex cum uxore et filiis omnesque populo bap-
tizatus est. et relicto regno apostoli discipulus est esse
eius. B. Tunc omnes templorum pontifices et gre-
gan ad astragel regem suum eueniunt et de
deorum suorum amissione et templi subuersione et re-
gis parte magica deceptio contra apostolum fuit
coquendi. Astrages igitur rex indignatus mille
viros armatos ad capiendum apostolum destina-
uit. Qui cum adducti fuisset coram eo. dixit ei
rex. Tu ne es ille qui eueristi fratrem meum. Cui
apostolus. Ego illum non eueri sed perueri. Tu rex.
Sic tu fecisti eum fratrem meum deum suum relinquere et
tuo credere. sic et ego te faciam deum tuum relin-
quere et meo deo sacrificare. Cui apostolus. Ego deum
quem colebat fratrem tuum ligavi et ligatus ostendi.
ut simulacrum frangeret coegi. Si sic poteris sa-
cere deo meo poteris me ad simulacrum per-
ducere. Simaui ergo deos tuos communis et tu
crede deo meo. Hec illo dicente. nuntiavit regi
quod deus suus baldach cecidisset et comminatus fu-
isset. Rex audies purpuram scidit quam induit
erat et apostolum sustulit cedi iussit. et cesum viuum
excorari mandauit. Christum autem corpus eius
tulerunt et honorifice sepelierunt. Rex autem
astrages et templorum pontifices a demonibus

De sancto Bartholomeo

arcepi moxui sui. Rex ar polemi? i epim or
dinat. r vigin ams officii epat? laudabilie
iplen plen? vtrub? i pace qeuit. Begne
sue palliois diuersa e opio. **Bartholomeo**
the? dic q crucifix? est. Ali ei sic. Bartholo
me? idis pdicauit q? euangelii fm mathei
in ppa corz ligua eis tradidit. Dormiuit in
albana ciuitate magne armenie. crucifixus
deosui caput hns. Hns at theodor? dic q
fuit exconat? In mlti at libe legif q tantu
fuit decollat? Nec at prietas talis solui pot.
vt dicat q pmo celus deinde crucifix? fuit.
deide anq; ibide moreret d cruce fuit depo
sit? r ob maiorē cruciani fuit exconat? po
streō capue tricar? E Anno dñi. ccc
xxi. saraceni sicilia in adētes liparitanā ilu
lā vbi corp? scū bartholomei qescebat vasta
uerūt. acer? sepulcr? frigētes ossa e? dispe
rūt. Itā ad hāc insulā corp? ei? talis de india
aduēisse pbiēt. Cui eni pagani ppf signoz
freqnā viderēt corp? e? plimū venerari. in
dignat loculo plūbeo posuit i mare pcpit
tauerūt. qd diuio nuui ad pdiciā insulā de
uenit. Cui igr saraceni ei? ossa dispulissent. ill
recedētib? apparuit apls cui dā mōacho di.
Surge r collige ossa mea q dispa sūt. Cui
ille. Qua rōe ossa tua collige. aut aliqē n
bi honore exhibere debem? cū nos deleri p
miseris. nec auxiliū nob? ipenderis. Cui ille
Ider multū ipis meis merus dñs iplo huic
pepat. Sz eoz pctis nimis inualecētib? et
vsq; ad celū clamātib? iā pais nō potui ve
niā obtinere. Sz cū mōach? sibi diceret q
modo inē tot alioz ossa sua qñq; inuenire
possz air. Itōce ad ea colligenda ibis? r ea
q vigne splendētia videris pui? It leuabis
Qui oia vt dixerat inueniēs apli ossa leua
uit. r sup qndā nauē pscendēs beneuentū q
r metropol? apulie ea trāstulit. Itāc at dē q
sint rome. licet beneuentū se ad huc corpus
illud hēc affirmēt. Cum qdā mulier vas
plenū oleo attulisset vt in lāpadē bñ bartho
lomei poneret. qñciq; vas sup lāpadē
clinarēt niler eo erire valebat. cum tñ digi
tos i vas miteret r oleū liqū oīno palpa
rent. Tunc qdā exclamauit. Iduro q aplō

acceptū nō est vt oleū i suā lāpadē infund
dat. Quappet in aliā lāpadē infunder? r p
un? oleū emanauit. Sz Cūmpatoz fri
deric? beneuentū destrueret. r oēs ecclesias q
ibide erant dirui mandassz. ciuitatē totā ad
aliū locū trāstere intendēs. vir qdā qdā vi
ros albatos r fulgētes iuenit. q ad inuicem
loq r inē se aliq tractare videbāt. Qui cum
vehemētē admirās q nā eēnt iterrogasset.
vn? eoz rñdit. Iste ē bartholome? apls cū
ceteris scis qz i hac vrbē eccle habebantur
Qui in sim? puenit vt inē se inq̄rerēt r tra
ctarēt qū pena eēnt ille plectēd? q eos de habi
taculis suis eiecit. Et iam inē eos inuolabili
sua est firmatū. vt ille sine mora ad iudiciū
de r accedat. de his oib? in ei? iudicio rñsur?
Idost modiciū vō rps dicit? ipatoz misera
bilis vna finiu. Legit in qdā libro de mi
raculis scioz q qdā m̄gr festū sancti Bar
tholomei oī anno solēnter celebrabat. Cui
pdiciā diabol? in specie cuiusdā puelle ad
modū speciose apparuit. quā inuicē i ea ocl
lis ad prandiu inuauit. Qui dū i mēsa cō
sisterent illa in amore suū multū eū allicere
nitebat bñs bartholome? in specie pegrini
p forib? affuit. r vt amore scī bartholomei
introduceret obniti? flagitauit. Qua dis
suadente pams ei mutit. Sz ille hūc accipe
recusauit. Rogauit tñ magistz p nūciū vt
sibi diceret. quid mag? in boie pprū esse pu
taret. Cui cū ille diceret. risibile. puella rñdit
Imo peccatū cū q bō pcpit nascit atq; vi
uit. Cui bartholome? rñdit. q ille bñ intulit
sed mulier. pfundit? indagauit. Sz cō dicit?
pegrin? magistro misit. vt sibi diceret qd lo
cus vni? pedis esset vbi de? in terra maiora
miracta ostendisset. Cui cum ille diceret lo
cus crucis. in quo de? mirabilia operat? est
Illa air. Imo caput hois in quo qū minor
mundus exstir. Alio rñq; sniaz aplis ap
probauit. Terno inq̄siuit qnta distātia essz
a summo celi vsq; ad pfundū inferni. Cui
cum m̄gr se nescire diceret. illa air. Adodo
video q pcpuoz. Sz ego hñom q? de alte
ro ad alter? decidi. r opoz q boc tibi osten
dam. Itāc diabol? cū magno euulatu sein

De sancto Bartholomeo

abissum percipit. Et dum querent pignu
mim inuenerit. Sile p[ro]legit d[omi]n[u]s andrea.

Beat[us] aut[em] Ambrosi[us] in p[re]fatione
quā fecit de illo ap[osto]lo et[er]no legendā abbreviā
ua dicit. Discipulis p[er] tunc v[er]ba dicitate
p[re]dicantib[us] t[ri]nitatē tuā mundo. mirabiliter
dignat[ur] es ostendere maiestātē. In quos
beatissimū bartholomeū mag[ist]rū p[re]e
rogauit a colendū benigna tui p[re]spectio ad
ip[s]um dixerit loquū. quēz penit[ur] hūana
p[re]s[er]uat[ur] deremotū. tibi t[ame]n p[re]dicatōis augmē
to meruit p[re]s[er]uare vicinū. Quātis p[re]conis
ap[osto]li mirabilē celebrādū. cui dum ad sem
nandū fidē primor[um] corda nō sufficerēt po
puloz. alans q[ui]si vestigijs extremos frax fi
nes penetravit indor[um]. Cū lāguētiū inuēra
caterua tēplū ingressus demoniacū. effecit
illico vt nullū cultorib[us] demō p[re]beret r[ati]onē.
Quāz mira v[er]itū ip[s]i i[n]signia d[omi]ni hūana vo
ce v[er]bosantē p[er] se aduersariū solo iussu lace
ras diuissime v[er]is reddidit muius. Begi
nā diabolica p[re]s[er]uatio lunaticaz libauit. pu
ellaz solus nerib[us] p[re]p[ar]auit sanissimā.
Quāz sublime sciat[ur] et[er]no miraculū d[omi]ni ant
quū hūani generis inimicū suū fecit in nihilū
redigere silac[us]. Quāz digne exercui nume
rādo celestī. cui v[er]o miraculū fidē comodaret
certissimā. āgel[us] apparuit sup[er]na delaps[us] ab
aula. Is igit[ur] catbenanī demonē cūc[us] ostē
tās deformē. salūferā saxo d[omi]nicaz ip[s]e p[re]s
erat crucē. Rex reginaq[ue] fil[ius] baptizant[ur] cū gē
te. v[er]biq[ue] r[ati]o. acole te d[omi]ni p[re]s[er]uare corpe sequit[ur]
a mente. Ad extremū v[er]o tēploz delatu pon
tificiū neophici polemij frater tyrann[us] b[ea]t[us]
ap[osto]li o[mn]imode in fide p[re]s[er]uare. celū atq[ue] exco
riatū a certimā fecit suscipere morē. Qui tante
mor[is] virilē p[re]f[er]endo discrimē glōriā certami
nis ad celeste gaudiū repositauit in i[n]p[er]ib[us].
Hucusq[ue] Ambrosi[us]. Hūis at[er] theodor[us]
abbas et doctor p[re]cipu[us] de Bap[ti]sma in c[er]a sic
ait. Ap[osto]l[us] dei bartholome[us] p[ri]mū i[n] licaonia
p[re]dicauit. postmod[um] i[n] india. ad plimū alba
na v[er]be. sc[ilicet] maioris armenie. v[er]bi p[ri]mo exco
riat[ur]. tādē capite p[re]s[er]uare. ibidē sepul[cr]ū ē. Qui
dū ad p[re]dicādū mūt[ur] a d[omi]no vt opinor au
puit. Et de discipule me[us] ad p[re]dicādū. exi

ad pugnandū. capax esto piculoz. ego pa
ternū opus p[re]summaui. p[ri]m[us] testis factus.
Tas q[uo]d necessariū est imple. Imutare ma
gist[er] tuū. emulare d[omi]nū tuū. Sanguinem
sanguib[us] p[re]pone. carnes carnib[us] irade. que p[er]
te passus iustitiam patere. Alma sint tibi be
nignitas in sudorib[us]. mansuetudo in ma
leficis. paciētia in his q[ui] p[er]imūt. Nō refuta
uit ap[osto]l[us] s[ed] vt famul[us] fidelis d[omi]nico acq[ui]scēs
p[re]cepto pegit. gaudēs tāq[ue] lux mūdi vt tene
brosos illuaret. tanq[ue] sal tre vt getes in spi
das saliret. tanq[ue] agricola vt spūalē agnū
turā p[re]ficeret. Idē q[ue] ap[osto]l[us] docet natōes
sed bartholome[us] p[re]f[er]enter paria inuestigar
Idē op[er]at[ur] p[ro]digia magna. sed bartho
lome[us] facit mirabilia valida. Idē capite
deorsū crucifigit. bartholome[us] postq[ue] v[er]u
exco[n]uatus est capite plecti. Ad quor[um] valet
petr[us] capescenda misteria. ad tot bartholo
meus sufficit penetrāda. equalit[er] fecundat ec
clesiā equa lance habuit et cetera diuina ca
risimata. Hic ex diuino duodenario nu
mero medi[us] ex v[er]traq[ue] p[re]sonū diuine ser
mocinatōis dat sic in cubara armoniam
Dēs apli vniuersuare sibi disp[ar]ietes p[ro]p
res regi[um] regū p[re]stun[us] suū. Hūc aut[em] est foras
pomo armenie. loc[us] q[ui] est ab euilab[us] v[er]s[us] ad
gabaoib[us] distributa. Igit[ur] vide eum lingue
aratro. rōnabilia rura sulcantē. fidei v[er]bū
in p[ro]fundo cordis recondentem paradisos
et vineas d[omi]ni plantantem singulis passio
num remedia medicinaliter inserentes. spe
nas munes euellentem. siluas impietatis
secare. sepes dogmaticas circumponere.
Sed quales mercedes creatori obtulerunt
Quāz p[ro] bonore in bono annuam. p[ro] be
nedictione maledictionem. p[ro] muneribus
penas. p[ro] requiescibili vita amarissimam
mortem. Nam postq[ue] intolerabilia tormē
menta subiit ab eis deco[n]uatus i[n] mortem sol
lis fuit. Nec postq[ue] migravit ab hoc mun
do neglexit occasores. sed inuitabat mira
culis perditos. et prodigijs admittere ad
uersos. sed bestialē mentem nil erat quod
compesceret. nil quod a malo retraheret.
Quid de cetero faciūt. Insanūt p[er] illud

*ad g[ra]t[ia]m p[ro]p[ri]am
i[n]u[er]sa fuit*

*75 Ambrosi[us] p[re]f[er]at[ur]
i[n]u[er]sa fuit*

for[is] de scriptis. p[re]p[ar]at[ur]

Sup[er]io[rum] d[omi]ni ad septimū

De sancto Bartholomeo

facto op^o. Respuut egroti medietem. oban
manuducere ceciductore. naufragi gu^ona
to^o. mortui uiuificatore. Et B^o quo. P^oro:
cui nāq; i pelag^o corp^o sancti. **I**h^o d^o
ta ē igr^o cū ipetu d^oregio^o b^o armenie archa
cū q^ouor^o alioz^o marit^o archis q^o fili^o dum sig
oparet cū ea fuerat i mare. p^oiete. r^o p^o rantez
spaciū maris q^ouor^o his pcedētib^o r^o nāq; m^o
lris obsequiū q^odāmodo ap^olo facieb^o. ve
neri i ptesialie i insulā q^o lipar^o nūcupat.
sic ep^o bosteli q^o tūc pns erat reuelatū fuit.
Uat ad paupculā thesaur^o dūllim^o. v^oit
adignobile p^ociolissima margarita. Venit
ad mēstā splēdidissimū luare. Aliis igr^o q^ou
or^o ad diuersas iras cūb^o scūm aplm i d^o
cta isula reliqr^o. Etenī p^octos q^ouor^o mari
res ap^ole relinq^os retro sū. vñ scz papinū i
ciuitate sicilie milas. aliū v^oolucianū noie i
ellinā trāsmisit. reliq^os v^oo duos i calabundē
ērs dixer^o. gregoriū q^odē i ciuitate caluinam.
achacū āt i ciuitate q^o chale vocat. q^o v^oz ho
die suffragis suis plēdēt. Suscep^ot^o igr^o cū
m^ol^o bymnis laudib^o r^o cādel^o tēplū sibi ma
gnifice fabricat. **A**l^o d^os āt vulcan^o isule cōu
gu^o cū bñatorib^o ēet nocu^o eo q^o ignē emi
tebat. q^o i p^ostidia sepiēse inuisibilē elogauit
circa mare suspēsus. ita v^oz hodie appare
at vidētib^o q^o figurano fugiē ignis. **H**unc
igr^o aue o bñe bñoz ter bñe bartholomee. q^o es
diuine lucē splēdōz scē eccle piscator. rōnabi
liū piscū pūre capture. dulcē fruct^o vñdi
palmit^o. vulneratoz diaboli mūdum suo la
trocinio vulneratū. **A**udēas sol oib^o tē
cūcta illuminās. os dei ligua ignia sapiāz
p^omens fons uigē sanuātes emanās q^o ma
re meabilib^o gressib^o scūificasti. q^o terrā pur
pureā tuo cruore fecisti. q^o ad celos cōmea
sti. vbi in medio diuie acie refulges in splē
dore imarcessibilis glē splendes i exultatio
ne iocunditatis insanabilis gaudes. **H**ec
Theodorus.

CXIX

De sancto Augustino.

Augustin^o hoc no
mē sortu^o ē p^o p^o excellēā dignat^o

vel p^o p^o feruore dilectōis. vel p^o p^o ethimolo
giā nois. **P**rope excellēā dignat^o. q^oiaz sic
ipatoz august^o p^ocellēbat oēs reges. sic ei iste
excellit oēs doctores. **S**in q^od dicit Remigius
Uñ alij doctores p^oat stell^o. **B**at. xij. Qui
ad iusticiā eruduit m^olios q^oli stel. **I**h^o d^o āt
p^oat soli sic p^oz in eplā q^o de eo cātā. **Q**uali
sol refulges. sic ipe refullit i tēplo dei. **S**cdō
p^o p^o feruore dilectōis. q^oia sic mēsis augu
stus valde feruet estu caloris. sic r^o ipe valdē
incaluit igne diuini amoris. **U**ñ ipe in li. cō
fess. de se sic dicit. **S**agittaueras tu cor meuz
caritate tua. **I**te ibidem. **A**liq^o in uiromie
us me in affectū multū inuoluat uiro: si
nescio ad quā dulcedinē. q^o si p^oficat i me ne
scio q^od erit si v^ora etna nō erit. **T**erno p^opter
ethimologiā nois. **D**icit enī augustin^o ab
aug^o r^o astin^o q^od ē ciuitas. r^o ana q^od ē sur^o
In augustin^o q^o aug^o supnam ciuitatem
Uñ de eo cātā. **Q**ui p^oualit aplificare ci
uitatē. **D**e q^o ciuitate ipe dicit in li. x. d. ciui
dei. **I**neit ciuitas dei r^o ongo r^o iformatio et
beatitudo. **Q**uonā si querat vñ sic. **D**e^o ēā
p^odit. **S**i vñ sapiens a deo illuminat. **S**i
vñ felix. deo fruit. **S**ubstiens modificatur
contēplans illustrat. inherens iocundatur
Uidet r^o amat. **I**n eternitate dei viget. **I**n
veritate dei lucet. **I**n bonitate dei gaudet.
El v^oz d^o in glosario augustinus d^o mag
nificus. felix. p^oclarus. **F**uit enim magnifi
cus in v^ora. p^oclarus in doctrina. felix in glā.
Eius vitam cōpilauit **P**ossidonius cala
mensis q^os v^oz dicit **C**assiodorus in libro de
vitis illustrib^o.

Augustinus doctor egregius. in p
uincia africana ciuitate caribagi
nensi orus. ex honestis valde pa
rentibus. scz patre **P**arricio. matre **A**l^o
nica genitus. in liberalib^o artib^o sufficienter
edoctus fuit. adeo vt summus p^obilosoph^o
et reitor luculentissimus haberet. **I**am h^o
bros aristotelis r^o omnes libros liberalium
artium quoscūq; legere potuit p^o se didicit r^o
intellexit. sicut ipe in li. confess. testatur dicē.
Dēs libros aruū q^os liberales vocāt tūc ne
q^ossim^o malaz cupiditātē h^o p^o meipm legi

De sancto Augustino

et intellexi quicquid lege potui. Inter eos. Quicquid de arreloquendi et differendi. quicquid de dimensioibus figurarum. et de musicis et de numeris. sine magna difficultate nullo hominum tradente intellexi. Scis tu domine deus meus quod celeritas intelligendi et discendi acumen donum tuum est. sed non inde sacrificabam tibi. Tunc quod scia sine caritate non edificabat in flatu. et erroris manicheorum quod christus factus fuisse affirmat. et carnis resurrectionem negat. in idu et eo panis. et dum adhuc adulescens esset permisit. Ad basenā nugas adductus est ut arboris fici plorare diceret. cum ab ea folium vel fici tolleret. Cum igitur esset annorum. et quoniam dālibus cuiusdā philosophi scilicet ciceronis in quā vanitas mundi prænenda et philosophia appetenda docebat plebem. et quod deliberat plurimum placuit. sed quod nomen ibi christi quod a me imbiberat ibi non erat dolere cepit. Mater vero eius pro eo plurimum flebat. et ipsum ad unitatem fidei reducere satagebat. Quadā igitur vice ut legitur in libro. Ipsi. vidit se stare in quadā linea lignea licet tristis. et quadā ei iuuenis ostendit. et cāz tante tristitie requiescit. Que cum diceret prouideret filij mei deploratio. allerit. Esto secuta. quia ubi tu ibi ille. Et ecce primum filium suum iuxta se stare vidit. Hoc cum augustino renuisset. ille ait. Falleris mater falleris. nec sic tibi dicium est. sed ubi ego ibi tu. E contra illa dicebat. Non fili mihi dicitur est ubi ille ibi tu. sed ubi tu ibi ille. Rogabat igitur sedula mater quā oportuna quadāz epistolam sic in eodem libro cōfess. augustinus testatur ut pro suo filio intercedere dignaretur. Qui tanta quadāmodo oportunitate deuictus propter benedictionem voce respondit. Vade secuta. quod impossibile est ut filius tantarum lacrimarum pereat. Cum autem apud carthaginē multis annis reitornica docuisset occulte matrem ne sciret romā venit. et ibidem multos discipulos congregauit. Cum enim mater usque ad portum cum secuta fuisset. ut autem eum retraheret. aut secus iret. ipse eā decipiens nocte latenter recessit. Quod illa mane perideras aures dei clamoribus implebat. quolibet autem die mane et vespere ad ecclesiam ibat. et pro filio orabat. His temporibus me diolanenses a Simacho prefecto romanorum peruenit sibi doctorē in rabonica destinari.

Idem iulabatur tunc ibi vir dei Ambrosius. Et ad preces mediolanenses illuc mittit augustinus. Mater autem eius quiescere non valens. cum multa difficultate ad eum venit. et ipsum iam nec vere manicheum nec vere catholicum reperit. Cepit autem Augustinus beatus Ambrosio adbere. et eius predicationes frequenter audire. Erat autem valde in predicatione suspensus. ne quid contra ipsam manicheorum heresim vel per ipsa diceret. Quadā enim vice contra illorum errorem Ambrosius diuinus disputauit. et ipsum apertis rationibus et autoritatibus confutauit. ita ut error ille a corde augustini penitus pellet. **B** Quod autem post hoc sibi pegerit. ipse in libro. Ipsi. narrat dicens. Cum te primum cognoui reuerberasti infirmum aspectus mei. radians in me debemeter. Et premeui amore et horrore et inueni me longe esse a te in regione dissimilitudinis. tanquam audirez vocem tuā de excelsis. Eibus sum grandium cresce et manducabis me. Nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue. sed tu mutaberis in me. Cum autem sicut ibidem refert via christi sibi placeret. sed per istam angustiam adhuc ire pegeret. immisit dominus in mentem eius ut ad Simplicianum in quo lucebat lux diuina. scilicet grana pegeret. ut sibi aperiret suos secum conferenti proferret quod esset aptus modus viuendi ad ambulandum in via dei. in quo aliter sic aliter sic ibat. Displicebat autem ei quicquid agebat in seculo pro dulcedine dei et decore domus eius quam dilexit. Simplicianus autem cepit cum hortari. ipse quoque cepit seipsum hortari et dicere. Quot pueri et puellae intra ecclesiam deo seruiunt. et tu non poteris quod isti et iste. An vero isti et iste in seipsis possunt et non in deo suo. Quid in te stas et non stas. projicite eum et excipiet eum et saluabit te. Inter horum colloquia memoria vitorum in medium venit. Unde exilarat Simplicianus narrat qualiter idem adhuc gentilis ob sui sapientiam romae quod maximus tunc erat statum in foro meruisset. et qualiter se sepius christianum dicebat. Cum cum Simplicianus diceret. non credo nisi te in ecclesia videro. ille iocando dicebat. Nunquid

De sancto Augustino

parietes faciunt boies xpiani. Tandem dñ ad
ecclesias venisset et ei tanqz p̄cundo occulte lu-
ber ubi erat symboli fidei ad legendū et pro-
nūciandū ut tūc moneretur dar⁹ fuisset. ille i
altri ascēdit. et alia voce pronūciavit. mirante
roma. gaudere ecclā. Des aut subito p̄stre-
puerūt. victorin⁹ victorin⁹. cito sonuerūt. et
cito siluerūt. Tūc etiā ab affrica qdā amic⁹
augustini noie. Thonciā⁹ supuēit. et vitā
et miracula illi⁹ magni ambonij q nup̄ i egypto
sub Cōstantino ipatore defunctus fue-
rat recitavit. Hoz exēplis aug⁹ vehemēter
erastit. ita q locū suū alipm̄ ita vultu qz mē-
te ēbat⁹ inasit. et fortiter exclamavit. qd pau-
mur. qd audim⁹. surgūt in docet et celum ra-
piūt. et nos cum doctrinis nris i infernū di-
mergimur. Et qz p̄cesserūt. pudet seq. et nō
pudet nec salē seq. Et accurrens in qndā or-
tū sub qdā ficu se p̄iecit. ut in eodem li. p̄fē.
memorat et amarissime fletula mētabiles
voces dabat dicēs. Quādiu qz diu cras et
cras. sine mō et sine paululū. Qdodo nō ba-
bebat modū. et sine paululūz p̄ibat in lon-
ginquū. Bebat sui tarduate plurimū con-
querēbat. sicut postmodū in eodē li. sc̄p̄lit.
Deu mibi qz excelsus es i excelsis. et qz p̄fū-
bus in p̄fundis. et nūqz recedis et vir redi-
mus ad te. Elge dñe et fac et excita et reuoca
nos. Elcede et rape et fragra et dulcesce. Im-
pedimēns oib⁹ hic timebas expediri quē ad-
modū impediri timendū est. Sero te ama-
ui pulcritudo iā ānq et iā noua. Sero te ama-
ui. Inrus eras et ego foras. et ibi te querebā.
et in ista formosa q fecisti deformis iruebā.
Altecu eras et tecū nō eram. Elcasti et cla-
masti. et rupisti surduatē meā. Coruscasti et
splenduisti. et fugasti cecuatē meā. Fragra-
sti et durasti sp̄m meum et anbelo ubi. Su-
stavi et esurio et sumo te. Tengisti me et erar-
si in pacem tuā. Cum autem amarissime
fleret audiuit vocē dicentēz sibi. Tolle lege.
tolle lege. Elperuisti stāi codicē aplicū et
p̄ecus oculis ad p̄mū caplm̄ legi. Induy-
mini dñm iesum xpm̄. Et stāi omēs ab eo
dubietans tenebre diffugerūt. Et In-
terim itam vehemētissimo denū dolo-

retorq̄ri cepit. ut fere sic ipse ait ad credendū
opinione Cornelij p̄bi diceret. q summus
bonū aīe i sapiētia. summū vō bonū corpis
in nullū senēdo dolorē posuerat. Tam ve-
hemens ēr ille dolor fuit. q etiā loq̄lā amilit
Quocirca ut in li. p̄fē. refert. in tabulis ce-
reis sc̄p̄lit. ut oēs p̄eo orarent. ut dñs dolorē
illū mingaret. Ipe igr cū alijs genua flexit. et
subito sanū se sensit. Insinuauit ḡ plures
ras sancto viro Ambrosio suū votū ut mo-
neret qd sibi de libris sanctis legendum esset
quo aptior fieret fidei xpiane. Et ipse iussit
Istā p̄pham eo q euangelij et vocatōis
gentiū pronūciator ap̄no videat. Cui⁹ p̄nci-
piū cū augustin⁹ nō intelligeret totum aliū
tale esse arbitrans distulit ut illud relegeret cū
in sc̄pturis sanctis magis exercitatus esset.
Adueniēte vō pascali ipse augustin⁹ cū esset
anno 222. cum filio suo Adeodato puero
valde ingenioso. quē augustin⁹ in sua ado-
lescētia dñi adhuc gentilis et p̄s ēet genuē-
rat. necnon et cū Alipio amico suo meritis
māris et p̄dicatione Ambrosij sacri bap-
tisma suscepit. Tunc sicut fertur Ambrosi⁹
Le deū laudam⁹ inq̄. Et aug⁹. te dñm p̄fi-
temur. respōdit. Et sic nūc ipi duo hūc hym-
nū alternatim p̄posuerūt. et vsqz in finē de-
cantauerūt. Sic etiam testat Thonci⁹ in li-
bro suo q d̄. speculū ecclē. In aliqb⁹ autē
libris antiq̄s titulus talis p̄ponit. Canit
cum ab Ambrosio et Augustino cōpilatū
Thonci⁹ autē in fide catholica mirabiliter
confirmat sp̄m omnē quā habebat i secu-
lo dereliquit. et scolis q̄s agebat abrenūcia-
uit. Quanta autē dulcedine diuini amo-
ris extunc frueret. ipse hoc in li. p̄fē. aperit
dicens. Sagittaueras in cor meū caritate
tua. et gestabam verba tua transira i visce-
ribus meis. et exempla seruoz tuorū quos
de nigris lucidos. et de mortuis viuos fece-
ras cōgesta in sinum cogitationis mee vie-
bant et cōsumebant grauem torporē et ascē-
dētia cōuale p̄lationis et cantam can-
ticum graduum dederas sagittas acutas
et carbones vastatores nec sanabar in illis
dieb⁹ dulcedine mirabili p̄siderare aliquid

De sancto Augustino

nem diuini filij sup salutē generi humani
Quantū fleui i bimio z cāct tuis. suauē
 sonāns ecclē vocib⁹ p̄mot⁹. acriter voces il
 le influebat aurib⁹ meis. z eliq̄bat v̄tas tua
 i cor meū. z currebant lacrie. z bñ mibi erat
 cū eis. Tūc enī in ecclā mediolanēsi h̄ canni
 ca instituta sunt. Et clamabā clamore alto
 cordis mei. **O** i pace. **O** i dīpm. **O** q̄ dixit
 dōmīa z regēscā z somnū capīa. Tu evēnī
 i dīpm q̄ nō mutarī. z i te regēs obliuiscēs
 laborū oīm. Legebā totū psalmū illū z arde
 baz q̄ fuerā larrator amari⁹ z cec⁹ aduersus
 lras de melle celi melleas z de lūie tuo lumi
 nosas. z sup sc̄pturas bñdī tabescebā. Xp̄e
 ihu adiutor me⁹ q̄s suauē mibi subito est fa
 ciū carere suauitātib⁹ nugaz meaz z quas
 amīcē me⁹ fuerat. iā dimittere gaudiū erat
 Ejiciebas enī eas a me p̄a tu z sūma suauī
 tas. Ejiciebas z irabas p̄osoi voluptate
 dulcior. s̄ nō carni z sanguini oī luce clarī
 or. s̄ oī secreto īterior. oī honore sublimior.
 s̄ nō sublimib⁹ in se. **B** Post hoc al
 sumptis Iherosolimis et Euodio z matre ad
 affricā remeabat Sed cū ēent apud hostia
 tiberina pia mater eius defuncta est. Post
 cui⁹ mortē reuersus est augustīn⁹ ad agros
 p̄pos. vbi cū bis q̄ sibi adhibebāt ieiunijs z
 orōib⁹ dō vacabat. libros scribebat. z indo
 ctos docebat. Fama āt ei⁹ vbiq̄s diffūdeba
 tur. z in oīb⁹ libris suis z acub⁹ admirabilis
 habebat. Refugiebat āt ad aliquā ciuitatē
 accedere q̄ ep̄o careret. ne ipm i p̄dicto offi
 cio īpediri dīngēt. Eodē tpe ap̄d yponā
 erat qdā vir magnaz opum q̄ Augustīno
 misit q̄ si ad eū accederet z verbū ex ore suo
 audiret. seculo renūciare posset. Qd̄ augu
 stīnus vbi cōperit illuc p̄tusus iuit. Audiēs
 aut valerius yponēsīs ep̄s famā eius ipm
 plurimū renūtiē in ecclā sua p̄sbyteroz or
 dinauit. nōnullis qd̄ lacrimas suas supbe
 interpretantib⁹ z tanq̄s eū p̄solantib⁹ z dicen
 tib⁹. q̄ z locus p̄sbyterij licet ipse maiore
 dignus esset appropinquaret in episcopatu.
 Qui ita mōāsteriū clericoz instituit. et
 cepit viuere fm regulā a sanctis aplis cōsti
 tutā De cuius mōstāterio fere decē ep̄i sunt

electi. Et q̄ p̄dictus ep̄s erat grec⁹ z min⁹
 in latina lingua z lris doct⁹. augustīno po
 testatē tribuit. vt p̄more orietalis ecclie corā
 se in ecclā p̄dicaret. Tūc cū multi ep̄o dero
 garēt. ille de h̄ nō curabat. dūmodo p̄ eū fie
 ret qd̄ p̄ se fieri nō valebat. Eo tpe Formi
 nian⁹ p̄sbyterū manicheū z alios hereticos
 p̄cipuerat baptizatores donauit. z mani
 cheos p̄uicit abstulit z p̄futauit. Cepit aut
 valerius formidare ne sibi augustīn⁹ tolle
 retur. z ab alia ciuitate in ep̄m p̄ficeret. Itā se
 bi aliquā ablat⁹ fuisse tūc eū ad locū secre
 tū trāsmisit curasset. ut vi iueneri mīme po
 tuisset. Impetravit īgr ab archiep̄o cartha
 gineni vt tpe cederet et augustīnū yponēsī
 ecclē in ep̄m p̄moueret. S̄z cū Augustīn⁹
 oīmoderecularet. cōpulsus īn z coact⁹ suc
 cubuit. z ep̄at⁹ curaz suscepit. Qd̄ in se fieri
 nō debuisset vt sūo vniēte ep̄o ordinaret
 postea et dixit z sc̄psit. p̄pter p̄ciliū vniuersa
 lis p̄bitūdem. quā postmodū ordinat⁹ dī
 dicit. Nec qd̄ sibi faciū esse voluit alijs fieri
 voluit Tūc enī fatagit vt in p̄cilijs ep̄oz cō
 stitueret vt oīa statuta patrū ordinādis de
 berēt ab ordinatorib⁹ īmari. Ip̄e āt de sedi
 nisse postmodū legīt. In nulla re michi do
 minū sentio sic iratū sic in h̄ q̄ cū nō essem
 dign⁹ poni ad remū posuit me ad amplū
 stre in apice regimī ecclē. Elestīmēta eius
 z calciamēta z ornāmēta alia nec nuda ni
 miū. nec abiecta plurimū. Sed ex modera
 to z p̄petēn habitu erāt. Ip̄e enī de se dixisse
 legīt. Fateor de p̄ciosa veste erubescō. z idō
 cū dat mibi v̄do eam. vt q̄ vestis nō po
 test esse communis p̄caum sit commune.

Alimenta frugali z parca semp v̄sus est. z
 inter olera z legumina p̄pter ifirmos et bo
 spites plerūq̄z carnes habebat. In ip̄a autē
 mēsa maḡ leciōes v̄l disputatōes q̄ epula
 tione diligebat. z p̄ pestē detraciōis in ea sic
 sc̄ptū habebat. Quisq̄s amat dīctis absens
 tū rodere vitā. Itāc mēsas indignā noue
 rit esse sibi Itāc z aliqui cū qdā sibi familia
 rissimi coep̄i ad detraciōz linguā laxassent
 adō dure eos redarguit. vt diceret q̄ nīl de
 listerēt aut v̄sus ip̄os deleteret aut a mēsa re

De scō Augustino

cederet. Quādā vice cū q̄sā suos fami-
liares ad prandiu inuissset. vn⁹ illoꝝ curio-
sior cetis coquinā igressus est. Cūq; oīa fr-
gida reperisset. reuersus ad augustinu iter-
terrogauit. qđ ciboz ipe p̄sūꝝ pater fami-
lias pparasset. Cui augustin⁹ nequa q̄z ta-
liū epulaz curiosus rīdit. Et ego vobiscuz
nescio. **E** Tria a biō Ambrosio se di-
dicasse ait. Prīmū est qđ p̄orē cuiq; nunq;
petet. Secūdo qđ militare volentē ad hñō cō-
mendaret. Tertiū qđ ad diuina iuuat⁹ non
iret. Causa p̄mī est. ne illi uē se nō cōueniāt
et sibi maledicāt. Causa secūdi est. ne militā-
tes calūniā extorqueant et cū alijs culpā refūn-
dāt. Causa tertiū est. ne forte tēperatiē modū
pdat. Lante ar puritatis et hūilitatis fuit.
ut ipa etiā mima p̄cā q̄ apud nos nulla vlt-
mima reputant. in li. p̄f. cōfiteat⁹. et de his
coram deo hūmilitē se accuset. Itā ibidem
accusat se de eo qđ cū puer esset ludebat ab
pīlā dñi ad scolā ire deberet. Itē de eo qđ
nolebat legere vlt addiscere nisi a parentib⁹
vel magistro vgeret. Itē de eo qđ fabulas
poetarū sicut fabulā enee cū ad huc esset puer
libetē legebat. et didonē mortuā p̄t amo-
rem plorabat. Itē de hoc qđ de cellario pa-
rentū vel mensa aliquid furabāt. ut pueris
ludētib⁹ daret. Itē de eo qđ in ludo pue-
roz fraudulētiā victorias exercebat. Itē
de eo qđ pira de qđam arboꝝe vicina vinee
sue cum adhuc esset annorū xvi. furat⁹ fuit.
In eodē q̄z libro accusat se de ipsa modi-
ca delectatione quā aliquādo in comedē-
do sentiebat dicēs. Sic me docuisti ut quē-
admodū medicamēta sic alimēta sup̄ur⁹
accedā. S; dum ad quietē facietans ex in-
digenie molestia transeo in ipo trāsiu in-
sidiat michi laque⁹ p̄cupiscētiē. ipe enī trāsi-
tus volup̄tas est et non est alius qđ transeat.
qđ transire cogit necessitas. Et cum salus sit
causa edendi et bibendi. adiūgit se tanq̄z pe-
dissequa piculosa locūditas et plerūq; p̄re-
conat⁹. ut eius causa fiat qđ salus causa me
facere vel dico vel volo. Ebrietas longe est
a me. misereberis ne appropinquet michi.
Erapula autē nōn hñq; subrept seruo iyo

misereberis ut longe fiat a me. Et quis est
dñe qui non aliquando rapiatur aliquan-
tulum extra metas necessitatis. Quisquis
ille est magn⁹ profecto est. Magnificet no-
men tuū. Ego nō sum qui homo peccator
sum. Habebat etiā se suspectū de olfactu
dicens. De illecebra odorū nō sat ago ni-
mis. cum absunt non requiro. cum assunt
non respuo. Itaratus etiā eis semper care-
re ita michi videor et forsitan fallor. Nemo
enim securus esse debet i ista vna que tota
tēptatio noīatur. Unde qui fieri potuit ex
deteriori melior. non fiat ex meliori deterior.
Iterum de auditu confitetur dicens. Vo-
luptates aurium tenacius me implicauē-
rant et subiugauerant. sed resoluisti et libera-
sti me. Cum michi accidit ut me amplius
canti⁹ qđ res que canitur moueat penalit-
ter me peccare confiteor. et tunc mallem nō
audire cantantem. Excusat etiā se de vr-
su. sicut de eo qđ aliquando nimis libenter
vidit canem currentem. et de eo qđ pagrum
casu transiens venationem libenter prospe-
xit. et de eo qđ domi exstēs araneas muscas
suis retribus capientes nimis attente con-
spexit. Ideo autē de his coram domino
confitetur. ut ibidem dicit. quia aliquando
heca bonis meditationib⁹ auerunt. et ora-
tiones interrūpunt. Excusat etiā se de appe-
titu laudis et motu inanis glorie dicens.
Qui laudari ab hominib⁹ vult vituperari
te te. non defendatur ab hominib⁹ iudicāte
te. nec eripietur damnante te. Laudat⁹ ho-
mo propter aliquod donū quod dedisti ei.
et tamē plus gaudet se laudari qđ donum.
Tēptamur his tēptationib⁹ quondie sine
cessatione. quondiana fornax nostra est bu-
mana lingua. Verū tamen nollē ut vlt auge-
ret michi gaudiū cuiuslibet boni mei suffra-
gano oris alieni. S; auget fateor nō solum
s; vitupatio minuit. Cōfiteor autē aliquan-
do laudib⁹ meis cū ea laudant in me i qđ
mibi ipe displiceo. vel etiā bona minora vel
lema pluri⁹ existimant qđ existimāda sunt.
S Iherencos vir iste sc̄us valdissime
p̄utabat. na ut ipi ipe se publice p̄dicarent

De sancto Augustino

peccatū nō ēē inficere augustinū. quēz tāqz lupū occidēdū dicebāt. et occasioib⁹ oia sua p̄ciā a dō dimittēda asserēbāt. Multas ab eis insidias p̄tulit. ita vt sibi aliq̄ p̄gēn in via insidias ponerēt. s; dī p̄uidētia inierit errore seducūt. vt iuenire eū nō possent. Cōpau perū sp̄m memor erat. eisqz ex his q̄ h̄re potat liberalit̄ exhibebat. Itā et dī vāf dīct̄ p̄pter paupes et capiuos aliq̄ iubeat frangi et p̄stari. et idigētib⁹ disp̄sari. Domū vel agz suē villā nūqz emere voluit. Multas enas hereditates sibi dimissas respuu. eo q̄ mor: tuoz filijs vt p̄p̄q̄s pon⁹ ip̄a deberi dicebat. In his qz q̄ in eccl̄a possidebat uen⁹ amor: re vt implicat⁹ nō erat. s; die ac nocte de scri pturis et reb⁹ diuis cogitabat. Fabricaz qz nouaz nūqz studiū habuit. deuot̄as i eis im plicatōes sui animi quē sp̄libez h̄re volebat ab oī molestia corpali vt libere vacare pos set p̄ntie meditator et assidue lector. Itā m̄ illa edificare volētes p̄hibebat. nisi forte im moderate fieri p̄sperisset. Laudabat qz plimū illos q̄b⁹ morēdī desiderū inerat. et sup̄ h̄rū ep̄oz et ep̄la sept⁹ recitabat. Am brosi⁹ enī cū in extremis eēt. et rogaret vt p̄ longatōem vite sibi p̄cib⁹ obineret. respon dit. Non sic vti vt me pudeat inter vos vi uere. nec mortuo quoniam bonū habem⁹ dñm. Qd̄ r̄sum Augustin⁹ mirabilē ex tollebat. Et dēbat qz de alio ep̄o. cui cū dice ret eū eccl̄e multū necessariū fore. et q̄ id ad: buc cū dñs liberaret aut. Si nūqz bene. si aliq̄n. quare nō mō. De alio qz ep̄o aiebat Ciprianū referre q̄ cū infirmitate graui la: boraret ad buc sibi sanuatem restituerorā: bat. Cui iuuenis speciosus apparens cū in dignatione infremuit et ait. P̄an n̄mer. exi re nō vulas. qd̄ faciā vob̄. Sciaz nullā vnqz. nec etiā germanā sororē. aut fr̄is sui fi lias. q̄ deo pariter seruebāt secum habitare p̄misit. Dicebat enī q̄ et si de sorore vt nepo: rib⁹ nulla mala posset oriri suspicio. tamen quia tales p̄sone sine alijs sibi necessarijs eē nō possent. et ad eas etiā alie aduentarēt ex illis possent infirmiores aut hūanis tēpta: nonib⁹ cōmoueri. aut certe malis hōim su

sp̄monib⁹ infamari. Itāqz cū muliere sol⁹ loqui volebat nisi secretum aliq̄d interesset. Con sanguineis sic bñ fecu nō vt diuin: os haberēt. s; vt aut nō aut minus egerent. Raro p̄ aliq̄ aut lris aut vbiis incedere vo lebat. recolens quendā p̄bilosop̄ū p̄tēpla: none fame amicis nō multa p̄stulisse. Et se pe dicebat. plerūqz potestas q̄ peti premu. Cū aut id faciebat sic stilū ip̄abat vt onero: sus nō esset. s; mereret vbanitate dictam is exaudiri. **V**olebat pon⁹ in igno: tos qz in amicos causas audire dicens. q̄ in illos potat libere iniquū cognoscere. et vnū ex his amicū esse factur⁹. p̄ q̄ scilz iustit ia mediāte sniaz daret. Et amicis p̄o esset vnū potur⁹. s; p̄ra quē p̄ferret sententiā. **E**t multis ecclesijs inuabat et ibi verbis dñi p̄dicabat. et multos ab errore p̄uertebat. Aliq̄n a p̄posito digressionē facere p̄sueue rat in p̄dicatōe. et tūc dicebat deū h̄ ad p̄fec tum salus alie ordinasse. sic in qd̄am ma: nicēoz negotiatore patuit. q̄ in p̄dicatōne qd̄as Augustini vbi p̄ digressionē faciēs p̄ra hūc errozes p̄dicauerat cōuersus fuit. **E**o tpe dum gothi romā cepissent ydo: latre et infideles xp̄tians plurimū insultabāt. Id̄o p̄pter quod Augustin⁹ librum de ciuitate dei composuit. in quo iustos in hac vi ta debere p̄m. impios autē florere ostēdū. **U**bi de duplici ciuitate scz hierusalem et ba bylone et earum regibus agit. quia rex hierusalem chusius. rex babylonis diabolus. Quas duas ciuitates vt ibidem dicit duo amores sibi fabricant. quia ciuitatē diabo: li construit amor sui crescēs vsqz ad conē ptum dei. ciuitatē dei amor dei crescēs vsqz ad conēptum sui. In diebus aut ei⁹ anno scz dñi. ccccxl. wandali totam affrice prouī ciā occupauerūt vastantes omnia nec par centes serui ordini vel etati. **I**post hoc autē ad yponēsem ciuitatē puenērūt. et ip̄az ma: nu valida obsederūt. Sub hac tribulatione augustin⁹ p̄ ceteris sue senectutis amarissi mā et lugubri duxit vīā. Fueritqz sibi lacrie ei⁹ p̄as die ac nocte. cū alios videt occisos alios effugatos. ecclesias sacerdotib⁹ vīdūas

De scō Augustino

tas ciuitates cū a colis dissipatas. Inter tot
in mala cuiusdā sapiēs snia se solabat di
cēs. Hō erit magn⁹ magnū putās q cadit
ligna vella pides ⁊ moriū morales. Quo
cans igr frīb⁹ dixit eis. Eccerogau dñm vt
aut nos ab his picul⁹ eruat. aut patriam tri
buat. aut me d hac vita suscipiat ne tot cala
mitates vide pellar. Et ecce ternū qd per
uit obunuit. ⁊ ternodecimo obliuiois mēse
febab⁹ laboras lecto decubuit. Intelligens
at dissolutōez sui corp⁹ imminere. vii. ps. pe
nitēnales sibi scribi fec. ipsosq; in loco p pa
rietē posuit lecto decubās legebat. ⁊ vberū
ac iugū lacrias fūdebat. Et vt deo vacaret
liber⁹ ⁊ ei⁹ intētio a nllō ipediri posset. ante
decē dies sui exit⁹ nullū ad se ingredi pcepit.
nisi cū medic⁹ igredere⁹ vlt cum sibi refectio
poraret. H. Quidā at eger ad eū pēit
⁊ vt sibi manū iponeret ⁊ ab infirmitate ipm
curaret instanter rogauit. Cui aug⁹ rēdit.
Quid est hoc fili qd loqr⁹. Putas q sit tale
qd facere possem. mibi hpm nō pferrem.
Ille at instabat asserēs sibi i visione pceptū
esse vt ad eū accederet ⁊ sanitatē reciperet. Et
dēs at fidē ei⁹ p ipō orauit ⁊ sanitatem rece
pit. Energuminos mltos curauit. ⁊ plura
alia miracula fecit. In li. xij. de ciuita. dei
duo miracula de scīq; de qdā alio refert di
cēs. Pponēsem qndā vginē scio. q cū se oleo
pungisset. ⁊ p illa orās p b lacrias suas in
stilla uerat mor a demone fuisse sanātā. In
eodē etiā libro sic ait. Scio etiā epm semel
p adolecente quē nō vidit orasse. illūq; il
co demonio caruisse. Nullū at dubiū vide
tur qn de se loquat. s; hūilitas causa seipm
noluit noiare. In eodē q; li. de ciuit. dei sic
ait. q cū qdā infirm⁹ inadi deberet. ⁊ de eius
moxe ob ināsiōē plurimū iuraret. ⁊ infir
mus multis lacrimis deū exoraret. cū eo et
p eo augustin⁹ orauit. et sine ināsiōē aliq
integrā sanitatē recepit. Deniq; dissolu
tione corp⁹ appropinqtē B memoriale do
cuit. nullā vicz boiez qntūcūq; excellēs me
rit sine pssētiōē ⁊ eukaristia debere trāsire.
Ido exire māz at borā penēs mēbris oibus
sui corp⁹ in columis uēgro aspectu atq; au

ditū. āno etatis sue. lxxvij. epat⁹ hō sui. cl. eo
rā posuit frīb⁹ ⁊ orātib⁹ miguit ad dñm. Te
stamentū nullū fecit. q; vñ faceret pauper
ipm nō habuit. Floruit circa ānos dñi. cccc.

Itaq; aug⁹. sapiēne lumen pfulga
dū. ppugnaculū vñ aīas. ⁊ fidei munimētū
oēs ecclē doctores tā ingemo q; sciēna vici
incōpabiliter florens tam exemplis vtutū
q; affluēna doctrinaz. Cū ⁊ bñis Remi
g⁹ Hierony. et qdā alios doctores cōme
morās sic pcludit. Hōs oēs doctores Au
gustin⁹ ingemo ⁊ scia sua vici. Hā l; Hie
ronim⁹ ser multa volumina. Ingenis se le
gisse fateat. iste tñ tanta scilicet vt non solum
dieb⁹ ac noctib⁹ scribere libros eius qe non
possit. sed nec legē qdēz occurrat. Volusia
nus ait cū Augustin⁹ eplāz scilicet. sic d eo
dicit. Legi dei deest qdā augustinū conu
geri ignorare. Hieronym⁹ quoq; in qua
dam epistola scribēs Augustino ait. Quo
bus libellis tuis eruditissimis. et omni elo
quēte splendore fulgentib⁹ respondere nō
potui. certe quicquid dici potuit. et assumi
ingemo. et de scripturarū hauriri fontibus
ate positum atq; disertum est. Sed queso
reuerentiam tuam parūper patiaris metū
um laudare ingenium. Hiero⁹. etiā in li. de
duodecim doctoribus. sic de eo scribit. Au
gustinus episcopus volans per montium
cacumina quasi aquila. ⁊ ea que sūt i mon
tium radicibus nō considerans. multa ce
lorum spacia terrarūq; situs. ⁊ aquaz cir
culū claro sermone pnuiciat. Deniq; in qn
ta eum reuerentia et dilectōe Hieronimus
habuit patet in eplis quas eidem misit. In
quaz yma sic dicit. Bñio sancto ac beatis
mo pape Augustino Hieronym⁹. Omni
qdem tempore beatitudines tuas eo quo de
cet honore venerat⁹ sum. ⁊ habitantē i te di
lecti dñm saluatorem. Sed nunc si fieri po
test cumulo aliquid addim⁹. et plena com
plemus vt absq; noīstui mentione ne vnā
borā qdē pterire panamur. Idē i alia epla
ad eundē. Abist ait vt quicq; de libris bea
titudinis tue attingere audeam. Sufficit
enim mihi mea probare ⁊ aliena nō rapere

De sancto Augustino

Breg. qz i epla ad Innocentiu affricę pfectu
d ei libris sic ait. Qd expoliōz scī Job vo
bis trāsimi voluist vō studio pgaude?
S; si delizioso cupitis pabulo saginari. bñ
augustinū ppatiore vñ opuscula legite. et
ad ppatōez illi⁹ similitudinē nostrę furfurē nō
qretis. Idē qz i registro sic ait. Legit q bñs
Augustin⁹ nec cū sorore sua bitare p̄sensit
dicēs. Que cū sorore mea sunt sorores mee
nō sūt. Boen ergo viri cautela. mag⁹ nobis
d; esse instructio. In p̄fandē qz ambrosia;
na sic legi. Almaghēciā mā i monificatiōe
augustini adōrā⁹ tua in oib⁹ opante v̄tute.
vt nullis promissis blādimētōz fallaciū vir
tuo ignit⁹ spū vinceret. qz cū ita oī gñe p̄tera
tis imbueras vt ip̄e tibi ara z sacrificiū z sa
cerdos eēt z iēplū. Bñs igr Prosper i ter
tio libro de v̄ta p̄templatiua sic de eo dicit.
Sciūs aug⁹ ep̄s acer ingenio. suavis elo
quio secularis literature perit⁹. in ecclesia;
suis laborib⁹ operosus. in quibianis dispu
tanōib⁹ clar⁹. in oī sua actōe p̄posuit⁹. i q̄stio
nib⁹ solūēdis acut⁹. i p̄uicendis bēnd⁹ circū
spect⁹. i expoliōe fidei nr̄e catholicę. i epla
nādis scripturis canonicis cauit⁹. Berñ. qz sic
de eo scribit. Augustin⁹ h̄ ē validissim⁹ mal
le⁹ bencōz. Ik. P̄dost h̄ aut cū barbarā
gens terrā illā occupasset z scā loca p̄pba
naret. fideles corpus augustini ceperunt et
ip̄m in sardinā irāstulerūt. Trāfact⁹ āt ab
e⁹ obuiū āms. cclxxx. circa ānos dñi. dccxviij
Luprandus deuot⁹ lōgobardoz rex audī
ens sardinā a saracenis depopulatā. solē
nes illuc nūcios misit vt doctōis sancti reli
quias papiā deferrēt. Qui magno precio
dato corp⁹ scī augustini tulerūt z ip̄m vsq; ia
nuam depouauerūt. Qd deuot⁹ rex audī
ens vsq; ad p̄dicā ciuitatē cū magno gau
dio eidē obuiāuit z reuerētē excepit. Cum
āt mane vellēt corp⁹ deducere. nullo mō de
loco moueri potuit donec rex votū emisit.
qz si se inde duci p̄mūet. ibidē in suo noīe ec
clesiā fabricaret. Cū aut votū fecisset statim
sine difficultate inde deduciū ē. Rex aut qd
pouerat i pleuit. z ibidē i bonore scī augusti
ni ecclesiā p̄struxit. Idē miraculū die legn

n in qdā villa ep̄at⁹ terdonē q d; caselle p̄n
git. z eod mō ibidē in bonore scī augustini
ecclesiā fabricauit. In sup villā ipsaz cū oib⁹
suis appendinijs p̄cessit fūiēb⁹ eccle scī au
gustini p̄petuo possidendam. Quia vō rex
viderat scīo p̄placere vt i suo noīe eccle sie
ret vbiq; māssiz. z tūmēs ne i alio loco qz
vbi desideraret locū sibi eligeret. in oī loco vbi
de nocte cū corp̄e hospitabat⁹ i bonore ip̄i⁹
ecclesiā p̄struēbat. Sicq; cū magno gaudio
papiā deducit. z i eccle scī p̄dri q celū au
reū d; bononifice collocaē. Alsolēdinari⁹
qdā i bñm augustini sp̄ealē deuotōz bñs
cū qndā infirmatē q d; flegma salū i tibia
patef. beati aug. deuote i sui adiutorij ius
cabat. Cui p̄visū. s. aug⁹ apparuit z tibiā
manu palpiū itegre restituit sanitati. Qui
excitāt⁹ se liberatū inuenit. z dō z bño augu
stino grās reddidit. Quidāz puer cū v̄
cio lapidis p̄meret. z de philio medicoz mē
di deberet. mater pueri mortis sibi tūmēs pi
culū bñm augustini deuote i sui filij subhi
dū inuocauit. Statimq; fusa orōne puer
lapidē cū v̄na emisit. z plenā sanitatē rece
pit. L. In monasterio qd elemosina
d; moach⁹ qdā in vigilia. s. aug. rapit⁹ i spū
vidit nubē splendidā celitus elapsam. z sup
nubē augustini sedentē pontificalibus in
signitiū. cui⁹ oculi q̄i duo solis radij totā il
lā ecclesiā illuīabant. z odor inde nūm⁹ exala
bat. Sciūs qz Berñ. dū qdā vice i manu
tūis exis aliqñtūlū obdormiss⁹. z de qdam
iraciatu Augustini lectōes legerent. vidit
qndam pulcherrimū inuenem ibi stantē. de
cui⁹ ore tantus inundantiū aquaz imper
exibat q totā illā ecclesiāz videretur replere.
Qui augustini adesse non dubitauit. qui
fonte doctrine totā ecclesiāz irrigauit. Qu
dam sanctū augustini valde diligens. mo
nachō custodi corp̄is scī augustini pecu
niā magnā dedit vt sibi scī augustini digi
tū vnū daret. Sed ille accepta pecunia digi
tū cuiusdā mortui seric⁹ in oluū sibi tribuit
similans eē dignū scī augustini. Quē illē re
uerētē accipies sp̄s diuotissime adorabat. z oī
oculisq; apponēs crebro p̄ceioni astrigebat

De scō Augustino

Eui? fide de? intus. digito illo pecto vni digiti. s. aug. tā mirabilis qz misericordia fidei de dicit. q. cū repatriassz z mltia ibi miracula fierent. fama vsqz papiam delata ē. Sed cū pōit? mōach? assereret q. cuiusdā mortui digiti? ille ē. sepulchz apperuerit. z vnum deesse de ei? digiti? iuenerit. Tū abbas re cognita mōachū ab officio deposuit. z dire asseruit. El pō burgūdiā in mōasterio qd dicit fontaneū erat qdā mōach? bugo noie scō aug. valdē deuot? q. in ei? scōp? muro deliderio pascebat. quē enī crebra supplicatōe rogauerat vt ipm ex hac luce migrenō sinneret. nūi i die sue sacratissime solenitat. Ipse i. xv. die aū festū eiusdē sic cepit duris febrib? estuare vt i vigilia ipi? sup humū tāqz moriens poneret. Et ecce plēs decora ac fulgētes viri amici albis ecclāz diti mōasterij pcellionaliter intrauerūt. q. legbat qdā reuerēdus pōnificat? insignit? Quodā ā mōach? i ecclā pñtes b. vidēs obstupuit. et q. nā ēent vt q. pgerēt inq. sūit. Cui vn? eoz dixit q. s. aug? ēet cū suis canonicis. q. ad deuotū suū moriē pgeret vt ei? aīaz ad regnū glie deponaret. Ip? illa reuerēda pcellio ad i. firmariā ingredit. vbi cū aliqdū mansisset scia illa aīa a carne soluta est. quas dulcis atē? z ab hostiū iūdijs securā reddidit. et ad celi gaudia iroduxit. Legit qz qdū ad: buc aug? in carne mueret z qdā relegēt aī se trāsire vidit demonē libz būer? baulātez quia ab eo pñt? adiurāt. vt q. ibi scpta lateant sibi pandat. qui peccata hoīm ibidē esse asserit scpta. q. vnde cūqz collegit z in eo re: posuit. Ip? orqz ei pceptū vt si aliqd suo: um pctorū ibi scptū retineret sibi legēdū cōtinuo manifestet. Ip? scō ā loco nihil aug. ibi scriptū reperit nisi q. qdā vice ppletomū ex obliuione dimisit. Ip? accipietqz diabolo vt suūz pñtolaret aduētū ecclāz ē ingressus z cōpletomū deuote dixit. z solitas orōes complete pēgit. Reuersusqz dixit ei. vt pñtū locū sibi ostenderet itez legendū. qui dū crebro reuolueret z tandē locū vacuū reperisset iratus dixit. Turpiter me decepisti. penitet me q. libz meūz ibi ostēdi. q. peccatū tuū

orōnū tuaz vīte delecti. Et his dictis cōfusus euauit. Ip? Cū qdāz mulier a q. busdā maliciois iniuriā patēt. illa ad bñz Aug. accessit vt sup? scōp? pñtū imploraret. Que cū ipm studentē inuenissz. z cū reuerēter salutaasset. ille nec ad eā respexit nec q. qz sibi rñdit. Cogitās illa ne forte ob nimia sacritatē i facie mulieris nollet uēdere pñt? accessit z negociū diligenter expōuit. Sed ille nec se ad eā puerit nec rñsum aliqd sibi dedit. Ip? eo qz illa cū tristitia magna recessit. Altera ā die cū augustin? missam celebraret z dicta mulier intercesset. post eleuatōem corpis rapta in spū vidit se posuā aī tribus: nal sanctissime trinitatis. Vbi vidit augustin? facie inclinata de trinitatis glā atē: nullime z sublimissime disputantē. Facta qz est vox ad eam dicēs. Cum ad augustinūz iūsti. ille sic de trinitatis glā atē nullime dīsputabat. z ideo q. ibi fueris penitus nō ad: uerit. sed ad eū secure redeas qz et eum de: mentē inuenies z pñtū salubre reperies. Qd cum fecisset augustin? benigne eā a: dūit z pñtū salubre donauit. Peritur qz qdū qdā vir scūs in spū rap? scōs i glā pñtū pñtū. z beatū Augustinū mīme vidit. let. qdā de sanctis vbi nā augustinus esset pñtū? est. Qui rñdit. Augustin? residet i excelsis. vbi disputat de glā excellentissime trinitatis. Cū qdāz papieses a marchio ne mala spine i carcere detinerentur. ab eis oīs pot? penitus ē interdict? vt posset ab eis magna pecunia extorqri. vnde pleriqz iam spūm exalabant. quidā pō vīnā bibebant. Et quidā iuuenis inter eos q. in beatū Augustinū magnāz deuotiōnē habebat. ipm in sui adiutorū inuocauit. Tū circa noctē medii sanctus Augustin? pñtū adolefēti apparuit. z quasi manū eius dexteraz ap: pñbendens vsqz ad flumen grauiloni ipsūz deduxit. ibiqz cū folio vīnā i aq. madefacto sic eius linguā refrigerauit vt q. iam vīnāz bibere cupierat. de potu nectaris si curaret. Ip? depositus cuiusdā ecclē in beatū Augustinū magnā deuotiōnē habens. cū pñtū annos grauē infirmitatez incurrisset ua vt

De sancto Augustino

de lectio surge nō valeret. adueniente solēnitate sci augustini cū iā i vigilia ad vespas pulsaret. ad rogādū sciūm augustinū tota deuotōe se pūlu. Cui albis augustin⁹ apparēns eide ter cirato ppo noie dixit. Ecce assūtonēsa te iuocat. surge cito ⁊ celebra inibi officiū vespantiū. Qui san⁹ surgēs cūcū stūpētib⁹ ecclāz intrauit ⁊ officiū deuote pegit.

Cum cūdā pastor seui vlc⁹ in sca pulas onū eē ad morb⁹ iualuit vtiā tor⁹ esset virib⁹ destituit. Qui dū ad sciūm augustinū pces emittet. ad augustin⁹ i visu apparuit ⁊ sup locū infirmū manū apponens pfecte eū sanauit. Idē qz vir pcederet p oculoū lūie ē puat⁹. q cum sanctū augustinū sedule inuocaret. qdā die circa meridiē adē apparuit. ⁊ oculos manib⁹ suis tergēs pstinā libi sanuātē restituit. **I**n Circa anūm dñi dcccxxi. viri qdā gūter infirmi nūcro pl⁹ qz xl. de germania ⁊ gallia romā ibāt ad lūmia aploz vīsuāda. qz qdā scānis i trā currit se hñes. alij cū baculis se suffētātes. alij puati oculis post alios se trābētes. alij octas manus ⁊ pedes hñes pgebāt. q mōtes irāleuētes ad locū q dī carbonaria puenēr. Cum āt pene ad locū q cana dī aduenissent. q iribus milib⁹ a papia distat. sanct⁹ augustin⁹ pōnticalibus indut⁹ de qdā ecclā i honore sciōz cosime ⁊ damiani structa erēs eisbē apparuit. eosqz salutās q tēderent requisit. Qui cūz ei q tēderēt rñdissent adiecit. Ire papia. ⁊ de cenobio sci petri qd dī celū auri reū interrogate. ⁊ ibi misericōdiaz habebitis quā optatis. Qui cū eu in de noie suo iūrogas sentit. Ego sum aug⁹. qndā yponēs ciur uirans ep⁹. statiqz ab oculis eoz euauit. Illi āt papia pgetes. cū ad dictū mōasteriū puenissent ⁊ ibi corp⁹ sci augustini reqesce re didicissent. ceperunt oēs voces leuare ac vnanimē pclamare. Scitē augustine adiuua nos. Ad qz clamores ciues ⁊ monachi excitati. ad tam grāde spectaculū pfluebāt. Et ecce ex neruoz distensione sanguis multus cepit effluere. ita vt ab introitu cenobij plqz ad tūbā sci augustini tota trā sangne videret aspersa. Cum āt ad sepulcr⁹ sci au-

gustini venissent. oēs sancti sunt itegre restituti. ac si nulla in eoz corporib⁹ lesio exmiss⁹. Cepit extunc fama sancti augustini crebre scire ⁊ multitudo languētū ad eius tumulū aduentare. q oēs sanitatis bñificia repositātes. sue salutis pignora relinqbāt. Faciū qz est vt tāta pōictoz pignoz fuerit mliuūdo vt inde totum oratoriū sci augustini erponit⁹ plena cēt. ita vt eūdi ⁊ redeūdi pēdimētū nō modicū generaret. quā propter mōachi necessitate cōpūlli ea inde remoueriscerunt. **M**otandus qz cū tria sint que a mūdauis hoib⁹ appetunt. s. diuine. deliciae ⁊ honores. vir iste sciēis tāte pfectōis eruit. q ipe diuinas pēple. honores respuit. volupitates abhoruit. Qdē diuinas pēple. rñ. ipe testat in libro soliloquioz. vbi rō iūrogat eū dices. Diuinas nullas cupis. Et rñdet aug⁹. **I**hoc qdē nec nūc pmiū. **I**nā cū xxx. ānos agā. xiiij. fere anni sunt ex q ista cupere destin. nec aliud in his pter necessariū victū cogitau. **I**dxosus vnus ciceronis liber mibi facile pūasit. nullo modo asperendas esse diuinas. Q. āt honores respuit. in eodē libro testat. vbi rō eū interrogat dicens. Quid honores. Et rñdet Aug⁹. **F**ateor eos modo ac pene his dieb⁹ cupere destit. Voluptates qz ⁊ delicias cōtemplit. et qntum ad cōcubium ⁊ qntum ad gustū. **Q**uantū ad pmiū interrogat eū rō dicens in eodē libro. quid vxor. **N**onne te delectat pulcra. pudica. mōgerata. diues. pserum si cer⁹ si nichil ex ea te molestie esse passuz. Et respondet Augustin⁹ dices. qntūlibet velis eam depingere atqz cumulare bonis omnib⁹ nil michi tam fugiendū esse qz concubitiū decreui. **C**ui rāto. **N**on ego qro qd decreueris. s. vxor ad B alliceris. Et respondet Aug⁹. **P**roxius nichil in b mōi qro. nichil delidero. etiam cū onere bonore ⁊ aspernatione italia recordor. **Q**uantū ad scōm interrogat eū rō dicens. qd de cibo. Et respondet Aug⁹. **S**ine de cibo ⁊ potu. siue de balneis. cetera qz corpis voluptate nihil interroges. tantū ab ea peto qntū i valitudinis opem. pferri potest.

De decollatione sc̃i Johānis bap̃.

CXX

A

De decollatōe sc̃i Johānis bap̃iste.

Ec̃ollatio sc̃i iõ

bānis bap̃iste q̃m̃or d̃ caus̃ insti-
tuta fuisse videt̃ sic in libro mira-
li d̃ officio iuueni. H̃io pp̃t ei⁹ decollatōes.
Sec̃do pp̃t ossiū ip̃i⁹ p̃crematōz ⁊ collectōes.
Terno pp̃t caput ip̃i⁹ iuētiōz. Quarto pp̃t
dignū ip̃i⁹ iustitiatōz ⁊ ec̃clē dedicatōz. Et s̃m
H̃festū istō a q̃busdā diuersimode noiat̃. sc̃z
decollatio. collectio. inuennio. ⁊ dedicatio.

Idūmō igr̃ celebrat̃ H̃festū pp̃t ip̃i⁹ decol-
latōes. q̃ d̃ debocmō sc̃a est. H̃ā ṽt b̃t in bi-
stona scolastica Herodes antipas fili⁹ ma-
gni herodis romā p̃fiscēs ⁊ p̃fr̃z suū pbi-
lippū trāsiū faciēs cū herodiade vxore pbi-
lippū. ⁊ s̃m iosephū sorore Herodis agrippe
secreto pep̃git q̃ i rediū suo vxorē repudia-
ret. ⁊ ip̃a ⁊ iugē duceret. q̃d vxorē suā sc̃z fi-
liā arethe regi damascenoz nūme latuit. et
iō nō expectato viri rediū ad p̃em q̃nton⁹
festiuit. Bediēs at̃ herodes herodiadem
p̃bilio abstulit. et Elrethā regē ⁊ Herodē
agrippā ⁊ p̃bilio i sui inimiciā cōcūit.
Johes at̃ eū de B̃ arguebat. q̃m̃a; s̃m leges
quā receperat fr̃s sui vxorē ip̃o viuere sibi
mīme h̃e licebat. Vidēs herodes q̃ Johes
iā dire eū sup̃ hoc redargueret. ⁊ q̃ ob p̃d̃-
catōz ⁊ baptisimū s̃m iosephū magnū pplm̃
p̃gregaret. ip̃m in carcere vinculauit. vxorē
placere cupiēs ⁊ ppli subleq̃ñs iohes disp̃e-
dū p̃mescēs. Ip̃m at̃ occidere voluit sed
pplm̃ inuuit. Deliderātes at̃ herodias puer
⁊ herodes occasione aliquā iuēre vt iohes
occide possent. videt̃ in se secreto cōdixisse.
vt iohes natali sui diē corā p̃mis galilee su-
isq̃ p̃ncipib⁹ celebraret. ⁊ puellē saltāti filie
herodiadis q̃c̃q̃d petierit se sibi daturū iura-
mēto firmaret. ⁊ ip̃a caput iohis petēte. illd̃
sibi pp̃t iuramētū faciū eū tribuere opor̃e-
ret. s̃z d̃ iuramēto sc̃iō se p̃ristatū simularēt.

Q̃m̃ h̃ac ṽsūnā ⁊ simulatōz habuerit
videt̃ innuī i histo. sco. vbi sic d̃r. E redibile ē
q̃ herodes cū vxorē d̃ nece iohis sub tali oc-
casione faciēda p̃us secreto iracuuerit. H̃ez

H̃ierō. in glo. H̃o forte iurauit vt occasiōes
iueniret occidēdi. H̃ā si illa p̃ns aut matris
interiū postulass̃ herodes nō ṽqz p̃fisc̃s
set. Ordinato igr̃ puino puella adest corā
oib⁹ saltat. placet cūcna. Se sibi q̃c̃q̃d petie-
rit daturū rex iurat. Amrē p̃monita. caput
iohānis expostulat. S̃z ṽsipelus herodes
pp̃t iusiurandū se p̃ristatū simulauit. eo q̃
vt dicit Raban⁹ temere iurasset q̃d eū face-
re opor̃eret. S̃z tristitiā p̃ferebat i facie cūz
lenciā h̃et i mēte. Excusat sc̃l⁹ iuramento
vt sub occasiōe pietas ip̃i⁹ fieret. H̃z ip̃i
culatoz munit. caput iohis p̃scidit. puellē da-
tur. ⁊ a puella matris adultere p̃ntat. Augu-
stin⁹ occasione h̃ iuratiōis narrat i s̃mone
q̃dā quē fecit i decollatōe iohis bap̃iste ta-
le exēplū. B̃ Fuit q̃dā bō inocēs et fi-
delis a q̃ audiuī q̃d narro. Eū enī q̃dāz sibi
negass̃z q̃d ei accomodauerat ṽt q̃d sibi de-
bebat. cōmor̃ ille puocauit eū ad iusiuran-
dū. Ille igr̃ iurauit. iste p̃didit. Videbat er-
go in ip̃a nocte se ad iudicē rapū fuisse ⁊ ab
eo interrogatū fuisse his ṽbiis. Quare puo-
casti boies ad iuratiōes quē sciebas falsū eē
iuratur. R̃ndit ille. H̃egauit mibi rē meaz
Et iuder. H̃del⁹ erat vt rē tuā p̃deres q̃z vt
aias ip̃i⁹ falsa iurandē p̃meres. H̃rostrat⁹
igr̃ tā grauit̃ cedi iussus ē. ṽt i dorso euigil-
lans plagaz vestigia appareret. s̃z idultū ē ei
postq̃ emendat⁹ est. H̃ec aug⁹. In hac
at̃ die iohes decollat⁹ nō est. s̃ circa dies azi-
mozāno p̃cedente passiōe xp̃i. Oportuit
ergo vt pp̃t d̃nica sacramēta minor cederet
maior. H̃ic exclamat Johes crysostom⁹
dicēs. Johes scala virtutū. magisteriū vite.
sc̃ritat̃ forma. norma iusticie. ṽginitas spe-
culū. pudicie iurū. castitas exēplū. penitē-
tie via. p̃ciōz venia. fidei disciplina. Johan-
nes maior boie. par angelis. legis summa.
euāgelij sanctio. ap̃loz vox. silentij p̃phaz.
lucerna mūdi. p̃curfor iudic̃. tot⁹ mediū
trinitatis. Et h̃ tant⁹ p̃at incestuose. tradit
adultere. addic̃ saltatrici. Herodes aut̃
impunit⁹ nō abiit. s̃z erilio d̃nat⁹ fuit. H̃ā
sic habet̃ i histo. sco. alter herodes sc̃z agrip-
pa cū eēt vir strenu⁹ ⁊ paup̃ p̃ nimia paup̃

De decollatōe. s. Jo. bap.

tate desperās q̄ndā turrim intravit ut ibidē
se fame afficiens morerēt. **Q**uōd cū herodias
soror sua audisset viro suo. s. herodi annipe
tetrarche supplicauit. ut eū inde educeret et si
bi necessaria ministraret. **Q**uōd cū fecisset. et am
bo iuicē epularēt. herodes tetrarcha vino
incaluit. et herodiagrippe bñficia q̄ sibi cōm
lerat ip̄operare cepit. Ex his uerbis dō
luit. et romā pficātes intātū a Gayo cesare
i grās ē receptū ut ei duas tetrarchias. s. lisa
nie et abiline tribueret et regē i iudeā ip̄posito
dyademate destinaret. **U**nde herodias q̄
frat̄ ei bñt nomē regis. viro suo molestis p̄
cib⁹ insistebat ut romā p̄get et sibi nomen re
gis cōparet. Ille vō cū mlti diuitis abun
daret ac q̄scere nolebat magis diligēs oculis
q̄s honorē laboriosus. **L**ādē deuict⁹ p̄roxia
p̄cib⁹ romā cū ip̄a prexit. **Q**uōd agrippa itelli
gēs cesari lras destinauit. q̄ herodes cū re
ge parib⁹ aiicias firmauerit. et romano
ip̄o voluerit rebellare. Et i argumētū hui⁹
rei significauit ei q̄ in ciuitatib⁹ suis bēbat ar
ma q̄ sufficerēt. lxx. milib⁹ armatorū. **L**ecta
āteptā Gay⁹ q̄ aliudē iapiēs herodem de
statu suo interrogauit. et int̄ cetera viz tāta cor
pia armoz esset i vrbib⁹ q̄tū ip̄e audierat re
q̄siuit. **Q**uōd ille mime negauit. **L**ūc Gay⁹
per esse credens q̄d herodes agrippa sc̄psit.
ip̄m i exiliū relegauit. **E**ron āt ei q̄ erat so
ror herodis agrippe quē maxime diligebat
piatē tribuit ut i trā suā rediret. **I**psa āt viz
suū voluit comitari dicens q̄ illū cui cōica
uerat i p̄sp̄is nō derelinq̄ret in aduersis.
Lugdunū igr̄ deponatū fuerūt. et ibi vitam
miserabiliē fimerūt. **H**ec in hystoria sco.
E Scdō pp̄t ossiū ip̄i p̄crematōes et col
lectōes q̄ ipsa die fm̄ q̄s bā fuerūt p̄cremata
et a fidelib⁹ ex pte collecta. **U**n̄ q̄ scdm̄ mar
tiniū panē q̄ ip̄e in suis ossib⁹ p̄cremat. Et
iō ecclā tāq̄ scdm̄ ei⁹ martiniū festū hoc ce
lebrat. Sic ei legit in. xij. li. hystorie scolastice
p̄ ecclāstice. cū discipuli Iohis corp⁹ eius
apud sebasten vrbē palestine int̄ belizeū et
abdiā sepelissent. et ad ei⁹ tumulū multa mi
racula fierēt. iubere Iuliano apostata. gen
tiles ei⁹ ossa sparsēt. et cū miracula nō cessa

rēt. post collecta et igne p̄cremata. i puluere
redegerūt et pagros vendlauerūt. sic dicit hysto.
sco. et ecclāstica **H**ec vō dicit ieronim⁹ q̄
ipsa ossa collecta lan⁹ sparsēt. et sic secundū
martiniū q̄dā mō passus videt. **H**oc q̄daz
rep̄ntat nesciētes dū i ei⁹ nitate ossa vnde
cūq̄ collecta p̄cremat **U**n̄ āt ad p̄crematū
colligēt ut bēt in hyst. sco. et **H**ec beda testat. q̄
dā mōachi a hierolimis venientes latēt coll
gētib⁹ se miscuerūt. et magnā eoz p̄tē tulerūt.
Ipsa q̄s ossa ad philippū hierosolimitanū
ep̄m deuulerūt. q̄ ea postmodū **E**lthanasio
alexandrino ep̄o misit. **P**ostmodū vō i heo
phil⁹ eu sō vrbis ep̄s ea i tēplo serapis a so
rib⁹ purgato reposuit. et i honorē sc̄i iohis
basilicā p̄creauit. **H**ec beda et hyst. sco. **P**lūc
āt ap̄d ianuā deuote colunt. sic alexand. iij. et
Innoc. iij. rei vitate cognita suis p̄uilegiis
ap̄probauit. Sic āt herodes q̄ ei⁹ caput apu
tari fecit suoz scelez penā p̄tulit. sic et iulianū
apostatā q̄ ei⁹ ossa p̄buriuissu vltio diuina p̄
cussit. **H**ec cur⁹ p̄cussio bēt i hystoria sancti
iuliani. q̄ est post p̄uersionē sancti pauli.
B **B**eb⁹ āt iuliani apostate origie ip̄e
rio crudelitate et more i hystoria tripita ple
ni⁹ edocet. **C**ōstanti⁹ nāq̄ frāt magni cons
tāntini ex eodē p̄e. duos habuit filios. s. gal
liū et iulianū. **A**ldouio āt cōstāntino. cōstānti⁹
ei⁹ fili⁹ gallū cesarē fecit. quē tū postmodū i
terfecit. **E**l iulianū mētūc mōach⁹ effect⁹ ē
Cepitq̄ magos p̄sulere si possz adhuc ad i
perū puenire. **P**ost **C**ōstanti⁹ **I**ulianus
cesarē fecit. et ad gallias misit. vbi victorias
mltas exercuit **C**orona āt laurea iter duas
colinas depēdens rupto funicō super ca
put ei⁹ i n̄ trāseūz decidit. eūq̄ ap̄tissime cor
ronauit. cūq̄ clamāb⁹ q̄ i perū signū esset
Eūq̄ a milib⁹ ap̄pellaret a gust⁹. et coro
na cū q̄ coronaret ibidē deessz. vnus iorquē
quē bēbat i collo. iuliani caput iposuit. et sic
ab eis impatorē effect⁹. **L**ūc figmētū xp̄ia
nitans q̄d habebat abiect. et tēpla idolorū
aperiēs et eis sacrificiās. se paganorū pontifi
cē nōiabat. et signū crucis vbiq̄z destruebat
Quadam vicerōs sup̄ eius vestimēta cere
ronūq̄z q̄ cū eo erant cecidit. et gūta quelib⁹

De decollatione sancti Iohannis bap.

se i cruce signū transformauit. Volēs autē cō
placere oib⁹ mortuo p̄stāto voluit vt vn⁹
q̄sqz cui vellet ritui defuisset. ac d̄ curia sua
eunuchos rōsores ⁊ coqs fugauit. Eunū
chos q̄dē q̄ p̄xorē obierat p̄ quā aliā nō
dixerat. Coqs q̄ abis simpliciorib⁹ vteret
rōsores autē q̄ vn⁹ in q̄t sufficit mltis. Albul
ios libros dicitur in q̄b⁹ oēs aū se p̄ncipes
lacerant. vt q̄ coqs atz rōsores expelleret op⁹
p̄bī nō tñ ipator⁹ egit. Et āt detraheret atz
laudaret neqz p̄bī neqz ipator⁹ fuit. Bū ali
q̄n iulian⁹ ydolis sacrificaret. i viscib⁹ pe
cudis imolauit signū crucis corona cucūda
tū eū oñs est. Qd̄ mistri vidētes timue
rūt iter p̄tates crucis futurā vniatē victorias
⁊ uermiabilitatē. Quos iulian⁹ p̄forās aut
hēc signū xpiane dogmati coercēdi. nec vl
tra circūlū dilataōi. Bū cōstātinopolim
fortune iulian⁹ sacrificaret. maris ep̄s calce
dome q̄ p̄ senectute lumē amiserat. ad eū ac
cedens ipm̄ ipiū ⁊ apostatā appellauit. Cui
iulian⁹ ait. Neqz galile⁹ tu⁹ potuit te curare.
Et ille. De h̄gras ago deo meo q̄ iō lumē
me puauit ne te videā pietate nudatū. Iu
lian⁹ āt nil aliud r̄ndens abscessit. Apud
annochiā vasa scia ⁊ pallia colligēs ⁊ i tra
p̄tēs sup ea sedit. ⁊ ignominiam addidit
Althorqz i locis illis ad oē p̄cussus vt inde v
mes scanirēt ⁊ carnes coroderēt. a q̄ pas
sione q̄sqz viru liberari nō potuit. E
Iulian⁹ qz p̄fecit dū ad p̄ceptū ipator⁹ ec
clesiaz vasa abstulisset. sup ea mingens ait.
Ecce i q̄b⁹ vab marie filio mīstrat. Cui re
p̄re os vsū est in anū et egestiōis organū ē
factū. Bū apostata iulian⁹ fortune tēplū
iraret. ⁊ mistri templi aq̄ vt mūdaret ingre
diētes aspergerēt. valentinian⁹ aspersione
guntā vidit clamide. ⁊ indignat⁹ pugno p̄
cussit mistru⁹ dicens se maculatū ponus qz
purgatū. Qd̄ vidēs ipator⁹ iussit eū i custo
diā redigi. ⁊ ad heremū destinari. Erat enī
xpian⁹ q̄ p̄ mercede meruit postmodō ad im
periū sublimari. In odiū qz xpianor⁹ iulia
nus tēplū iudor⁹ iussit reparari ipis iudeis
sup̄ largissime submīstrās. S; dū maxiaz
temēu copā submīstrasset. ibi o p̄r⁹ mar

m⁹ venēs totā disp̄sit. Deinde tremor⁹ ma
xim⁹ est effect⁹. Idem modū ignis a funda
mētis egrediēs plimōs cremauit. Illa vō
die signū crucis i celo apparuit. ⁊ iudeorū ves
tes nigro colore crucis signū sunt implete

Cū ad persas vadēs ielisonē venisset et
regē obsideret. rex sue patrie p̄tem obtulit si
ab eo discederet. Ille aut nullaten⁹ acq̄uit
putabat enī fm̄ putagore platonisqz sniam
ex mutatioe corpor⁹ alexādū aīaz possidere.
aut pon⁹ eē in alio corpe al⁹ alexāder. Sed
iaculū repēte discurrens ei⁹ lateri est infixus.
q̄ vulnere terminū vite suscepit. Qui vō in
tulit ac ten⁹ ignorat. s; alij q̄ndā iusibilū h̄
miulisse ferūt. alij vñū pastore⁹ ysmabeluaz
alij milite⁹ fame ⁊ uinere fangantū. Sed siue
hō siue angel⁹ fuerit. palā est qz diuis iussio
nib⁹ mīstrauit. Colu⁹ āt ei⁹ familiar⁹ dicit
eū a demōe fuisse p̄cussū. Idē i b̄stiriputa

S. Terno p̄p̄t ipi⁹ caput inuētōes. Itā
hac die vt aut caput ei⁹ rep̄tū est. Sic enī d̄
in li. xi. b̄stione eccl̄stice. iohes i castello ara
bie dicto macheronta fuit vinctus ⁊ capite
trūcat⁹. Herodias āt caput iohis hierusa
lē fecit deferri. ⁊ iuxta herodis habitaculū
caute sepeliri timens ne p̄pha resurget si cū
corpe caput sepultū fuisset. Tpe vō mar
ciam p̄ncipis vt b̄t in b̄st. sco. q̄ cepit āno
dñi. cccliij. iohānes caput suū duob⁹ mona
chis q̄ hierosolimā venerāt reuelauit. Qui
ad palanū qd̄ herodis fuerat p̄perantes ca
put ei⁹ inuenerūt saccis alicinis inuolutis
vestib⁹ estimo q̄b⁹ in defro fuerat obuolū
t⁹. Qui dū cū p̄dicto capite ad p̄pā remea
rēt. qd̄ā emissene ciuitas signū paup̄iatē fa
giēs comitē se eis dē exhibuit. Itic dū peram
libi crediā cū sacro capite portaret. admo
nuit nocte a scio iohāne ipos fugiēs emisse
nam v̄bē cū ipō capite est ingressus. Ibiqz
q̄diu vixit in q̄daz specu sanctū caput vene
rās p̄sp̄ritatē nō modicā assecut⁹ est. Ado
riēs āt illō sorori sue sub fide reuelauit. ⁊ fm̄
eū dē modū sibi inuicē successores. Idem
mulū vō ipis scio marcello monacho i eo
dē specu degēt b̄tis iohes caput suū h̄mō
reuelauit. Videbat enī sibi dominiē q̄ m̄te

De decollatōe. s. Jo. bap.

turbe psallētes icēderēt ac dicerēt. Ecce san-
ctus iohes bap. venit. Beide vidit beatū io-
hannē quē vn⁹ a dextris ali⁹ a sinistris du-
cebat. Dēsq; ad eū accēdētes ab eo bñdice-
bant. Ad quē cū Marcell⁹ accessisset. et ei⁹
pedib⁹ se pstrauisset eleuās eū ⁊ p̄ menuum
apprehēdēns dedit ei osculū pacis. Tunc
Marcell⁹ interrogauit eū dī. Dñe mi vnde
ad nos venisti. Et ille. de se baste veni. Cum
iḡ excitat⁹ fuisset ⁊ de hac visioe plimū mi-
rarē qdā alia nocte cū dormiret qdā ad eū
venies ipm excitauit. Et ecce dñi excitat⁹ fu-
isset. vidit stellā fulgentē i ostio cellule reside-
re. quā surgēs cum palpare vellet subito in
aliā p̄tē se trāstulit. Ille at cepit abire p̄ stel-
lā. qusq; stella stetit in loco vbi erat caput
iohis bapiste vbi fodiens reperit vñā ⁊ in ea
sancū thesaurū. Quidā aut cū nō crederet
manū ad ydnā misit. S; statū man⁹ exarui-
t ⁊ ydne adhesit. Quib⁹ at socijs manū
exaruit. s; inualida remāsit. Apparuit autē
eidē iohes dicēs. Cū caput meū in ecclā de-
ponet. ydnā pinges ⁊ sanuatē recipies. qd
⁊ fecit ⁊ sanuatē iugrā recepit. Hoc autē cū
marcell⁹ iuliao eiusdē vrbis epō indicass; ab
eis est eleuātū ⁊ i vrbē delatū. Ex q̄ tpe cepit
in eadē vrbē decollatio iohis celebrari ipsa
die vt arburam. sic dī in hist. sco. q̄ caput ē
inuentū siue eleuātū. qd postmodū cōstan-
tinopolim est trāslatū. S; Nam sicut
dī i histo. tripita. cū valens impator iussisset
sacz caput in vehiculo poni ⁊ constantino-
polim trāsserri. cū circa calcedoniā venisset
vehiculū nullaten⁹ trahi posset qñtūcūq;
boues stimulis vigerent. Ideoq; ipm ibidē
deponere sūt coacti. S; cum postea Theo-
dosi⁹ ipm inde auferre vellet. ⁊ qñdam ma-
trōnā vginē custodie caput deputatā repe-
risset ibidē rogauit eā vt sibi auferri dimit-
teret sacz caput. Illa at p̄sensit. credēs q̄ sic
tpe valens ita enā ⁊ nūc nō pmutet se aufer-
ri. Tūc deuotus impator purpura caput
amplectēs cōstaninopolim trāstulit. et ibi
pulcerrimā ecclā edificauit. Hec in histo-
ria tripita. Et inde gallias apud pictauiaz
regnante Ildipino postmodū est trāslatū

vbi ei⁹ meritis multi mortui sunt resuscitati
Et sic punit⁹ est herodes q̄ Iohannem
decollauit. ⁊ Iulian⁹ apostata q̄ eius ossa
cōbussit. sic ⁊ herodias punita est. q̄ puella
vt caput petri su ggesit. ⁊ ipa puella q̄ p̄pe-
tuit. Quidā enī dicūt q̄ herodias in exilium
dānata nō ē. nec ibi defūcta. s; cū caput Jo-
hānis i maib⁹ teneret ⁊ eidē gaudēs plimū
insultaret. diuio natu caput ipm i ei⁹ facies
insufflauit ⁊ illa pun⁹ expirauit. Hoc qdēz
vulgariter dī. Sed qd superi⁹ dicūt ē q̄ i en-
lio cū herode miserabiliter p̄supta fuerit. scū
tradūt i cronica. ⁊ sic tenēdū videt. Filia vo-
ei⁹ cū sup glacies deābularet. sub ea glacies
resoluit ⁊ ipa i aq̄s xnuo p̄focāt. In cro-
nica vō qdā dī q̄ ira ipam viuā deglunuit.
qd p̄t intelligi sic de egyptijs i mari rubro p̄
focatis dī. Deuorauit eos terra. H

Quarto ppter dignū ipi⁹ trāslatōem. et
ecclē dedicatōez. Dign⁹ enī su⁹ q̄ dñm ostē-
dit vt ferri cōburi nō potuit. Vñ ipe dign⁹ a
p̄dictis mōachis ē rept⁹. quē postmodum
vt bēt in historia scolastica scā tecla inē al-
pes attulit ⁊ i ecclā scū marimi collocauit.
Hoc enā testat Iohes beleth dicens q̄ p̄di-
cta scā tecla ipm dignū q̄ cōburi nō potuit
de plira pnb⁹ marinis i normanniā attulit.
⁊ ibi in honore scū Iohānis ecclāz fabrica-
uit. quā ecclāz vrbidē dic qdā hac die dedi-
cata fuisse asserūt. Vñ a dño papa statū
fuit. vt h̄ dies p̄ totū mūdū celebris haberet

Ep̄d mariennā vrbē gallie matrona q̄
dam iohāni bapiste valde deuota deū in-
stauit exorabat. vt sibi de reliquijs scū Jo-
hānis aliqñ aliqd donaret. Cū aut orando
nihil pficere se videret. sūpta de deo fiducia
iuramēto se astrinxit q̄ acten⁹ nō comede-
ret donec qd petebat acciperet. Cū aut dieb⁹
aliqb⁹ ieiunasset pollicē sup altare muri can-
donis vidit. ⁊ dei donūz leta suscepit. Tres
at ep̄i illuc accurrētes. cū q̄libet de illo polli-
ce ptem vellet accipere. tres sanguis guttas
stillare in linteis supposito stupuerunt. et
singuli singulas se meruisse letati sunt.

Theodolina regia lōgobardoz medoe-
ne iuxta mediolanū nobilē ecclāz i honore

De scis Felice et Adauto

scilicet iohannis baptiste construxit et dicitur. Idcirco
cedere tpe ut testat paulus i bñt. logobardoz
Constantin⁹ q² p²stasipatoz volēs ytalā a
logobardis eripe. et qdā scō viro q² spūm p
pbene habuit dēitu belli q²siuit. Qui nocte
orōni vacās manerēdit. Iohāni ecclāz re/
gina pstruit. et ipe p logobardis pūne in/
tercedit. et iō suparino pñt. Tūmetū tpe q²
loc² ille despicit. et tūc supabū. Qd tpe lka
roli fuit iplēti. Vir qdā magne viut vt
au Greg. i dial. noie Sācul⁹ cū qn dā dia/
coni a logobardis captū i sua custodia ta/
li dūderēcepisset. vt si fugit ipe p eo capua
lē finim subiret. coegit p dicit⁹ Sācul⁹ ipm
diaconē vt fugit et se liberaret. quapropter
p dicit⁹ Sācul⁹ ad decollādū adducit. et ad
Bfozūm spicātoz eligi. d² q² dubiū n erat
qn vno ictu caput et abscederet. Exiens qz
collo cū carnis fori annuū brachium cūz
ense i alū leuasset. ille pū⁹ ait. Scē Iobā
nes suscipe illū. Stāqz brachiū pculsioz
irriguit. et erecto in celo gladio inflexibile re/
mansit. Idcirco qz iuramēto qd de ceto nul/
lum xpianum ferret. vir dei p eo orauit. et
brachiū statim deposuit.

CXXI

A

De scis Felice pbytero et Adauto.

Elix presbiter et

frater su⁹ filii noie Felix et pby
Diocleciano et maximiano ob/
lati sūt. qz senior cū ad rēplū serapis vt ibid²
sacrificaret adduc² ēet. insufflauit i faciem
statue et pū⁹ cecidit. Duc⁹ filii ad statuas
mercurij puer insufflauit et pū⁹ statua ce/
cidit. Duc⁹ ternio ad simulac² diane fecit
fili. Lox⁹ i gr i eculo. Duc⁹ est qrio ad ar/
bozē sacrilegā vt ibidē imolaret. Qui flexis
genib⁹ orauit. et in arbozē insufflans eā a ra/
dice subuerit. et simulac² cū ara et rēplo ar/
bozē coruētē diruit. Qd cū pfect⁹ audisset
eū ibidē decollari pcepit. et corp⁹ ei⁹ lupis et
canib⁹ derelict. Tūc qdam in mediū repen/
te p silens xpianū se libere p fessus est. Elm/
bo i gr se inuicē osculātes ibidē in simul de/
collati sūt. Chastiani vō ei⁹ nomē ignoran

tes cū Adauto vocauerūt. eo qd scio Fel/
ci auct⁹ sit ad coronā marurij. Quos cum
xpiani fouea quā arbor effecerat sepelisset
pagani eos effodere volēs pū⁹ a dyabo/
lo sunt arrepti. Passi sunt circa annos dñi
cclxxxvii.

CXXII

De scis Sauiniano et Sauina.

Sauinianus et sa

uina fuerūt filij sauini viri nobilis/
sumi. s; pagani. qd de pma vxore sa/
uinianū genuit. De scda sauina filiā genera/
uit. et ex noie suo ambos vocauit. Legēs at
sauinian⁹ vsum illū. Elspges me dñe zc. qd
fēet qrebat s; itelligē nō valebat. An irās
i cubiculū in cinere et cilicio pstrat⁹ iacebat
dicēs se malle mori qz nō itelligē sen suz vbi.
Cui apparetis angel⁹ dixit. Noli te vsqz ad
mores affligere. qmā inuenisti grām apud
deū. et cū baptisat⁹ fueris inue cādidior eris
et tūc itelliges qd nūc queris. Recedēte an/
gelo let⁹ efficit. et ydola de ceto venerari p²/
nēs a p² plurimū oburgat. Cū q² pat⁹ lepi⁹
sibi diceret. meli⁹ est vt qz deos nō adoras
tu sol⁹ monaris. qz nos oēs i morte tua in/
simul inuoluamur. latēter aufugit et ad vr/
bē treca linā deuenit. Cūqz sup fluuiū secā/
ne venisset. et vt ibi et eo baptisaret dñm ex/
orasset. ibidem baptisat⁹ est. Duxitqz et dñs.
Nūc inuenisti qd nūc querēdo laborasti
Stāqz in trā baculū fuit. Et facta orōne
bacul⁹ ille corā multis astātib⁹ frōdes et flo/
res pduxit. ita qd. Ad. cxiij. viri dñō credide/
rūt. Impator at Alurelian⁹ hoc audies mi/
lites ad eū capiendū plures dixerūt. Qui cū
orātem inueniētes ad ipm accēde timuerūt.
Impator at plures pōib⁹ misit. q veniētes
cū eo orante pariter orauerūt. Surgentes
qz dixerūt. Imperator desiderat te videre.
Qui cū venisset et nollet sacrificare. manus
eius et pedes fecit ligari et pedib⁹ ferres cedi
Cui sauinian⁹. Adauge ro: mēta si potes.
Tūc iussit eū i media ciuitate ligari sup scā/
nū. et supposit⁹ lignis oleo et igne in cēdio cō/
cremari. Rer at inuēs vidit eū i media flā/
ma stātes p² et orāte. Stupefact⁹ i facie suā

De sanctis Sauiniano et Sauina

ceciderit. et surgens ei dixit. Fera mala non tibi
sufficiunt aie quas decepisti. nisi et nos per ma-
gicam arie deceperis moliaris. Cui sauinianus.
Elobuc milite aie et tempore per me sunt domino credi-
tore. Cui autem impator et hoc nomen domini blas-
phemasset. i. crastinum iussit eum ad stipulam liga-
ri et sagittari. Sagitte autem a dextris et a sinistris
i. aere suspēdebant. nec aliquid eum lesit. Illa die
ipator ad eum veniens dixit ei. Et ubi es tu?
Veniat nunc et de sagittis istis te liberet. Ita-
timque una de illis sagittis exiit regem in oculis
lo percussit. et perit. et cecidit. Cui iuratum iussit
eum in carcere recipi. et i. crastino decollari.
Sauinianus autem orans ut ad locum ubi baptizatus
fuerat transferret. peractis carceris et apertis
ostijs per medios milites transiit illuc venit.
Quod audiens impator iussit eum illuc insequi et
capite trucidari. Unde autem sauinianus milites
insequentes. super aquam velut super petram ambu-
lauit. quousque ad locum sui baptismi peruenit.
Cui igitur milites irascuntur. et eum percutere for-
midant. ait illi. Securi me percutite. et de san-
guine meo ad impatorem vestrum deferre ut lu-
men recipiat et deperit agnoscat. PerCUS-
sus igitur caput suum leuauit. et passibilis. flix. illud
portauit. Et impator cum de eius sanguine oculus
teugisset. prout sanatus est dicebat. Elere bo-
nus et magnus est deperianus. Quod audiens
quodam quoniam. et lumen amiserat. ad locum porta-
ri se fecit. et facta oratione prout lumen accepit.
Idem autem circa annos domini. cclxx. i. kal.
feb. Et hoc inscribitur ut hystoriae fororis sue cu-
ius festum hic precipue recolitur. quod hystoria com-
munit. B. Cui igitur foror eius sauina fra-
tre suum quod die fletet. et pro idolis supplicaret
tandem sibi dormienti apparuit angelus dicens
Sauina noli flere sed quousque babes derelinque
et iuuenies fratrem tuum in honore maximo constitutus.
Que euangelistas collectanee sue dixit. Amica
mea aliquid ne sensisti. Et illa. Ena domina. Nam
video homines tecum loquentes. sed nescio quid quod di-
cent. Nam me inquit accusabis. Et illa. Absit
domina. Quecunque vis facias. tantum te non occi-
das. Sicque in crastino amberecesserunt Cui
ergo pater dei fecisset eam inquit. et non iuuenis.
elevationis ad celum manibus ait. Si tu es de po-

tens in celo. ydola mea comminues quoniam natos
meos saluare non potuerunt. Tunc dominus intro-
nans omnia comminuit et fregit. Quod multi vi-
deres crederent. Verum beata sauina romana
veniens ab Eusebio papa baptizata. et duos
cecos duosque paruos sanans. quousque annis
ibi permanisset. Cui dormienti apparuit angelus di-
xit. Sauina quod est quod facias ut tuas diuitias
as deferens nunc in deliciis et epuleris. Sur-
ge et uade in cretas ciuitate ut fratrem tuum ibi
dem inuenias. Dixit ergo famule sue. Non
oponere nos habundantiam habitare. Et illa. Ro-
mina quod uisite. ecce oes valde te diligunt. et tu
pegre mori cupis. Et illa. De nobis ponde-
bit. Et accipiens panem ordeaceum in urbem ra-
uennam deuenit. Veniensque ad domum cuius-
dam diuitis cuius filia quasi mortua plan-
gebat. se ibidem a famula hospitio recipi po-
stulabat. Que ait. Domina mea quid hic ho-
spitari uales cum filia domine mee moriat. et oes
se grauiter affligant. Nam propter me inquit mori-
ret. Intrauit igitur domum manum puellae appre-
hendit. et sanam ipsam erexit. Et cum uellet eam
retinere nullatenus acquieuit. Cui ergo iuxta
cretas ad militem uenisset. dixit famule sue
ut parum repausaret. Et ecce uir quodam nobilis
noie Licertus de ciuitate ueniens dixit eis.
Ubi estis. Cui sauina. Hinc sum de ista ci-
uitate Et ille. Cur mentis. cum loquela tua indi-
cat te esse pegrinam. Et illa. Domine vere pegrina
sum. et fratrem meum Sauinianum diu perdis-
quero. Qui ait. Vir ille quem quisque ante paulu-
lum prope decollatus est. et in tali loco sepultus
Tunc se prosternens in oratione ait. Domine qui me
semper in castitate seruasti. non permittas me am-
plius duris uulneribus tangari. aut corpore me-
um ulterius de loco isto moueri. Commendo
tibi famulam meam quam propter me sustinuit. fra-
tremque meum quem hic uidere non potui. fac ut in
regno tuo uidere merear. Finita oratione mi-
grauit ad dominum. Quod uidens eius famula ce-
pit flere. quod ad sepeliendum necessaria non ha-
bebat. Predicatus autem uir preconem per ciuitatem mi-
sit ut homines ad sepeliendum mulierem pereg-
ram uenirent. Qui uenientes bonorum
cecam sepelierunt. Hac quoque die festum

De sancto Lupo

sancte fabine q̄ fuit vxor palatini milina. cu3
nollet sacrificare sub adriano impatore de/
collata est.

CXXIII
De sancto Lupo.

Wpus apud au-

relianus ex gñe regali or^o dñi cūcū
p̄iunb⁹ enūeret senonens⁹ archiep̄s ē elect⁹.
Qui cū oīa fere paupib⁹ erogaret. ⁊ q̄dam
die plimos ad cōiuiua iuuallet. cū vinū ad
mediū nō bñt. sic rīdu mistro. Eredo q̄b⁹
q̄ volanlia pascit nostrā pficiet carnatē. Et
stati nūciū affuit q̄ centū vinū modicos ad/
esse p̄fōrb⁹ nūciauit. Cū omēs de curia
sibi vebemēter detraberēt. q̄ v̄ginem dei fa/
mulā ⁊ filiā p̄decessoris sui nimis imodera
te amaret. corā detrabēb⁹ ipam v̄ginē ap/
prehēdens osculat⁹ est eam dicēs. Nihil no
cent homini v̄ba aliena. quē p̄pa nō macu
lat p̄scia. Quia ei ipas dñi amare ardēt co
gnouerāt. eā mēte purissima diligebat. Cū
rex francor⁹ Lorianus burgundias intrās
senescalcū suū contra senones duxeriss⁹. et ci
uitatē obsideret. sc̄tis Lupus eccl̄as sancti
stephani igressus campanā pulsare cepit.
quā hostes audiētes tant⁹ eos terro⁹ iuasit
vt nū fugerēt morē se euadere nō putarēt.

— Tandē obtento regno burgūdie. cū rex
aliū senescalcū senonē misisset. rēb⁹ Lup⁹
ei cum munerib⁹ nō occurriss⁹. indignatus
nimis adeo eū apud regem infamauit. vt
rex beatū Lupum in exiliū destinaret. q̄ ibi
in doctrina ⁊ miraculis valde emicuit. In
terea senonici q̄ndam ep̄m q̄ locum sancti
Lupi inuaserat occiderunt. vt sanct⁹ Lu/
pus de exilio rediret a rege impetrauerunt.
Quē rex videns exilio tabefactū ita diuinis
tus est mutat⁹ vt corā illo p̄strat⁹ veniā pe/
teret mulisq³ auctū munerib⁹ sue restituit
ciuitati. q̄ dum p̄ parisiū remearet. ei mul/
ta incarceratorū turba apertis hostijs solu/
tisq³ vinculis obuiat. Quadam die dñi/
ca dñi missam celebraret. lapsa est celū gem
ma in ei⁹ sancto calice. quā rex in suas rel/
quias collocauit. Rex Elorian⁹ audiēs

q̄ campana sancti stephani i sono mirā ba
beret dulcedines. misit vt parisi⁹ deferret. vt
ab ipso sepi⁹ audiret. Et cū sc̄o Lupo di/
spliciss⁹ mor vt de vbe senonica delata est
soni sui dulcedinē p̄didit. q̄b⁹ rex audiēs sta
tim restitui eam iussit. statimq³ sono reddi/
to insonuit septio ab vbe miliario. Itaq³
sc̄tis Lup⁹ obuiā preit. ⁊ q̄b⁹ dolēs p̄didit
rat cū honore recepit. Nocte q̄dā cū ora
ret. instanciu diabolū vebemēter sinens iussit
sibi a quā frigida depotari. Bolos ar̄itelli/
gēs inimici. puluinar suū sup̄ vas posuit. et
ibi diabolū itus inclusit. q̄ tota nocte vocife
rando vlulare cepit. Facto autē mane. q̄ clam
temptare venerat in die confusus abscellit.

Quadā autē vice dum more solito ciui/
tatis eccl̄as circūisset. rediens domum au
dit clericos suos rixantes eo q̄ cum mulie/
ribus fornicari vellent. Qui eccl̄as intrās
peis orauit. ⁊ mor ab eis ois stimulis tem/
ptationis abscellit. venientesq³ ante illū ve
niam postulauerunt. Tandem multis cla
rus virtutib⁹ in pace quieuit. Claruit circa
annos dñi. dccc. lxx. c. lxx. c.

CXXIII
De sc̄o Alhamertino.

Almerin⁹ pri⁹ pa

gan⁹ cum ydola q̄daz vice coleret
vnū oculū p̄didit ⁊ vni⁹ manus ariditatem
incurrit. qui dum se deos offendisse puta/
ret. ⁊ ad templū ad adorandū ydola perges
ret. obuiabatur ei vir q̄dam religiosus nomie
Sauinus. q̄ cū vnde sibi tanta acciderit in/
firmas requisit. quit ait. Deos meos of
fendi. ⁊ ideo eos orare vado. vt que michi
abstulerunt irati. reddant propicij. qui ait.
Erras frater erras. si demones deos putes
Sed vade ad sanctum Germanū antio/
dorensem episcopum. ⁊ si eius consilio ac/
quieueris cōtinuo sanus eris. Qui statim
iter arripens venit ad sepulchrum sancti
Almatoris episcopi et plurimor⁹ episcopo/
rum sanctor⁹. Secessuq³ propter pluuiam
nocte illa ad quandā cellulaz sup̄ tumbam
sancti Concordiani collocatā. Cū autē obs

De sancto Ramertino

domisset apparuit ei visio quodam mirabilia.
 quod quidam scilicet vir venit ad ostium celle. vocavitque
 sanctum concordianum ut veniret ad festum quod
 sanctus pegrinus et sanctus Almarus cum alijs epis
 faciebant. Cum ille de tumultu rediret. Non pos-
 sum modo venire quia hostes persequuntur me custodi-
 re oportet. ne a serpentibus qui habuimus occi-
 dat. Albius ille qui audierat nuntiavit. Reuer-
 susque ait. Sancte concordiane veni et adduc
 tecum iuvianum subdiaconem et iuvianum acolitu-
 tum ut officium suum faciant. Alexander autem ho-
 spitem suum custodit. Visumque est igitur Almar-
 tino quod sanctus Concordianus apprehensa ma-
 nu duceret eum secum. Cumque ad eos venisset. di-
 xit ei sanctus Almarus. Quis est iste qui tecum
 ingressus est. qui ait. Hospes meus est. Et ille
 Expelle eum. quia pollutus est et nobiscum non potest esse.
 Qui cum expelleretur prostratus coram eis sancti ama-
 toris gratiam petiit. Qui iussit eum ut ad san-
 ctum Germanum pergere festinaret. Evigilans
 igitur ad sanctum Germanum venit. et coram eo pro-
 stratus veniam postulabat. Qui cum ea que sibi
 pegerat enarraret. preceperunt ambo ad tum-
 bantem Concordiani. et remoto lapide videre
 plures serpentes qui decem pedum longitudine exce-
 debant. Cumque omnes diffugerent. beatus Germanus
 eis imperavit. ut ad tale locum pergerent ubi de ce-
 tero nemini presumat nocere. sicque Almar-
 tinus baptizatus est et sanatus. factusque est mona-
 chus monasterij sancti Germani. ubi presens
 Alodius abbas factus fuit. B. Huius
 tempore in eodem monasterio sanctus Almarinus exivit.
 cuius obedientiam sanctus Almarinus prebere vo-
 les presens officium monasterij ei commisit. pasto-
 re scilicet eum faciens bubalorum. Cum igitur in silva quodam
 boues et vaccas libere custodiret tanta sancti-
 tate pollebat quod etiam aves siluestres ad se ve-
 nientes manu propria nutrebat. Non autem apium
 quod ad cellam eius pergerat a canibus eripuit et ab-
 ire fecit. Latrones quodam cum eum expoliassent
 et vestes eius secum ferentes abiret. solum ei pallium
 dimiserunt. Qui statim post eos clamavit
 dicens. Revertimini domini mei. ecce denarium
 colligatum in medio pallio inveni. qui vobis for-
 sita necessarii erunt. Qui prius reverentes pal-
 lium cum denario abstulerat et nudum periret

miserunt. Sed cum festinaret ad suas latebras
 propteraret. tota nocte euntes in ipso crepuscu-
 lo ad eius cellam suam repit. quod ille salutis in
 cellam suam benigne recepit. pedesque eorum lavans
 necessaria quantum potuit ministravit. Qui stu-
 pefactus de eo quod fecerat doluerunt. et unusquisque
 eorum ad fidem conversus est. Quodam vice
 cum quodam iunioris monachi secum manentes ve-
 se cuncta que omnibus insidiabatur laqueos tene-
 rent. illa in laqueos nocte irruens capta tene-
 bat. Quod sanctus Almarinus presens de lecto
 surrexit et eam inveniens dixit illi. quod facis omi-
 nera. fuge cito ne capiaris. Eamque dissolvens
 dimisit. Ulex cum mortuus fuisset et corpus eius
 anathodorum deponeret. et cum fuissent in quodam
 villa nullo modo illud inde movere potuerunt
 quodamque quodam incarceratione subito fractis vni-
 culis liber exiens venit ad corpus et cum alijs
 presens ad urbem portavit. Ubi in ecclesia sancti
 Germani honorifice est sepultus.

CXXV

De sancto Egidio.

Egidius dicit ab

quod est sine. et geos quod est terra. et
 byan quod est clarum sive divinum. Ipse namque su-
 u sine terra per terrenorum despectum. clarus per
 scientie illustratorem. divinus per amoris assum-
 lat amantem amato.

Egidius athenis ex regia stirpe pro-
 genitus et sacris litteris ab infanzia eru-
 ditus. dum quodam die ad ecclesiam pergeret.
 cuiusdam egro in platea iacentem et elemosinam
 petenti tunicam suam tribuit. qui induit sanitatem
 integram mox recepit. Post hoc parentibus
 suis in domino quiescentibus. pauperum suorum
 christum fecit heredem. Quodam vice dum ab
 ecclesia rediret. quidam vir a serpente percus-
 sus eodem obuius exivit. Sed oratione fusa
 Egidius prius virus fugavit. Quodam
 demoniacum in ecclesia cum ceteris existentem
 et fideles clamoribus suis turbantem Egidius
 demone fugato sanavit. Verum humani sa-
 uis formidans periculum. clamoribus ma-
 ris petiit. et nautas quosdam in mari pericu-
 litantes conspexit. et facta oratione tempestas

De sancto Egidio

tem omnem sedauit. Applicantibus autem nauis audito quomā tenderet grauias ei meritis egerunt. et qui secum grauias uerberant. permiserunt. Cum igitur arelate uenisset. et biennio cum sancto Egidio eiusdem cuius tantis episcopo mansisset. et ibidem quendam triennio febricitante curasset. heremum cui piens clam discessit. et cum Eledonio heremita sanctitate conspicuo diu mansit. ubi sterilitatem terre suis meritis fugauit. Sed dum ibique miraculis choruscaret. humane laudis timens periculum relicto eo interior heremum penetrauit. ubi quoddam antrum et quoddam fonticulum reprensit. quādam nihilominus diuinitus ceruā preparatā ibidem habuit in nutrimentum. que cernis bonis lacris alimoniam sibi prebebat. Sed cum ibidem regis pueri uenarent. predicationes uidentes ceruam ceteris feris contemptis hanc cum canibus insequuntur. Et quibus cum uehementer uigeretur. ad pedes sui confugit alumni. Ille uero admirans cur preter solitum sic murgiret. exiens et uenatores audiens dominum exorauit. ut quā sibi tribuerat nutrimentum seruaret. Canis autem nullus infra lapidum iactum sibi appropinquare ausus est. sed cum nimio plulatu ad uenatores reuertebantur. Nocte igitur superueniente domum redeunt. et sequenti die illuc reuerentes casso labore domum iterum redierunt. Quod cum rex audisset. rem preterea suspicatus. cum episcopo et multitudine uenatorum illuc properauit. Sed cum canes ut prius accedere non presumerent. omnes plulato redirent. locum ueprum densitate inaccessibilem in girum circūdederunt. Unus autem incaute sagittā dirigens ut inde ceruā expelleret. uero dei pro ceruo oranti graue uulnus influit. Sed milites seminas ferrox aperientes ad ipsos deuenerunt speluncā. Et uidentes senem habitu monachali uestitum. canicie autem et etate uenerabile ceruam quā ad eius genua prouolutā solus episcopus et rex cum pedibus adierunt. ceteri retro stare iussis. Et interrogauerunt eum quis esset. unde uenisset. aut cur tam densam heremi uastitatem pensisset. seu quis eum uulnerare tam

grauiter presumpsisset. Quibus cum ad singula respondisset. et illi ab eo humiliter ueniam postulassent. medicos sanando uulnera sponderunt et multa donaria obtulerunt. Sed ipse nec medicinā adhibere uoluit. et munera premissa. ad ipsa etiam non respexit quoniam potius sciens uirtutem infirmitate perfici. dominum exorauit. ne quādiu uiueret sanitati persistere redderet. Sed cum rex eum frequenter uisueret. et pabulum salutis ab eo reciperet. et metas diuinitas obtulit. sed eas ille recipere recusauit. admonens ut inde monasterium construeret. ubi monastici ordinis disciplina uigeret. Quod cum rex fecisset. victus Egidius lacrimis et precibus regis postquam plurimum resnuisset. illius monasterii curam suscepit.

B Huius sancti famā rex Karolus ut audiuit eius impetrato aduentu reuerenter eum suscepit. Inter cetera saluus colloquia rex eum rogauit. ut pro eo dignaretur orare quia quoddam facinus enorme commiserat. quod nulli unquam nec ipsi sancto confiteri auderet. Sequens igitur dominica diu Egidius celestibus prege oraret. angelus domini eidem appares cedulam super altare posuit. in qua scriptum erat per ordinem et regis peccatum. et Egidij precibus dimissum. si tamen penitens et castus ab illo deinceps abstineret. Adunquāque erat in fine ut quisque sanctus Egidium per quocumque commissio inuocaret si tamen ab illo desisteret. eius meritis sibi remissum non dubitaret. Oblata igitur regi cedula peccato suo rex agnito ueniam humiliter postulauit. Egidius autem cum honore rediens apud neapolitanensem urbem filium principis quātūcūque obierat suscitauit. Post aliquantulum uero tempus pronuncians monasterium suum non longe ab hostibus euerteretur. Romam adiit. et prius legum ecclesie duosque hostias cypressinas in quibus sculpte erant imagines apostolorum a papa impetrans. dimittensque ea in tiberim diuino regimini commendauit. et ad monasterium rediens cuiusdam contracta apud neronem gressum restituit. Quāque ad monasterium redisset prius hostia in portu inuenit. et gratias agens deo quod inter tot maris pericula ille sa-

De natiuitate gl'ose uirgis marie

seruasset ea in limib' eccl'e sue ad dec' eccl'e
et monumētū paci romane sedis ererit. Lā
dem dñs die sui obit' iminere sibi p' spūm
reuelauit. Q' ille fratrib' indicās et pro se
orare suadens in dño feliciter obdormiuit.
ubi choros angeloz ei' animā in celū ferrē;
tū plurimū se audiuisse testati sunt. Claruit
circa ānos dñi septingentesimū.

CXXVI

De natiuitate gl'ose uirgis marie

Natiuitas gl'ose

u'ginis marie ex tribu iuda et regia
stirpe dauid duxit originē. **M**arib' autē et
Lucas nō generatōes marie s' Joseph de
sc'pserūt. q' in a'ceptōe xpi penit' alien' fuit
q' p' uetudo sc'p'are d' fuisse ut nō mulierū
s' uiroz generatōis series exeret. **T**erissu
me in u'gob'ā ex p'genie dauid descēdit. qd
p'cipue p' ex B. quonā ut sepe sc'ptura testa
tur xps de seie dauid duxit originē. Cū igit'
xps de sola u'gie nat' sit. manifestū est et ipam
u'ginē ex dauid natā ēē. et hoc ex cathena na
thān. Dauid enī mē cetos habuit duos fi
lios sc'z nathān et salomonē. Ex cathena igit'
nathān filij dauid ut testat' iohes damalce
nus leui genuit melchī et pāther. pāther ge
nuit barpāther. barpāther genuit ioachim.
ioachim u'ginēz mariā. Ex catena aut' salo
monis nathān b'uit prore' ex q' genuit Ja
cob. Defūcto aut' nathān melchī ex tribu na
thān. q' fili' qdē leui. frāt' aut' pātheris nupsit
proxi' nathān mairiāt iacob et genuit ex ea
bely. **F**aci sūt aut' frēs ieremi iacob et bely.
Jacob qdē ex tribu salomonis. bely ex tri
bu nathān. Defūct' est aut' bely ex tribu na
thān sine liberis. et accepit iacob frāt' eius q'
ex tribu salomonis prore' ei' et suscitauit se
mē frīs sui et genuit ioseph. Ioseph igit' na
tura ē fili' iacob ex descēsiōe salomonis. fm
legē aut' bely q' ex nathān. **M**ā fili' q' nascebat'
fm naturā erat qdē generāus. fm aut' legē
defūcti. **H**ec Damascen'. **S**ic aut' eccl'e
siastica hist. d' et Beda i sua cronica testat'
cū oēs generatōes hebreoz et alienigenaz i
archiuis ioseph secretorib' seruaret. herodes

oēs iussit incēdi. existimās se nobilē posse ui
deri si deficiētib' p'hamēis p'genies sua ad
isrl' punire crederet. **F**uerūt in qdam dñi
dñici sic dñi ob p'pinq'ratez xpi q' et nazaret
fuerūt. q' ordinē generatōis xpi p'm ut a p'
autis didicerant. p'm ut a q'bus dñi lib'is ba
buerūt q's domib' bāt q'm potēt' p'doce
bāt. **B** Joachim aut' accepit prore' noie
Annā. q' habuit sorore' noie bylmeriā. **H**ec
aut' bylmeria genuit Elizabeth et eluid. Eliza
beth iohem baptizā. **D**e eluid nat' est emi
nen. De eminen natus est sci'us Seruacus
cui' corpus est in opido traieci sup flumi
mosan in episcopatu leodiensi. **A**нна au
tem tres uiros habuisse d' sc'z Joachim.
Eleopham. et Salome. **D**e p'mo autē uiro
sc'z Joachim p'nā filiā sc'z mariā mairē dñi
genuit. quam Ioseph nuptui dedit. q' xpm
dñm genuit et peperit. **M**ortuo Joachim
accepit Eleopham frēm Ioseph et genuit
ex eo aliā filiā quā sūt. **M**ariam vocauit.
et Elpheo postmodū in iugem sociauit.
Hec aut' **M**aria ex Elpheo uiro suo qua
tuor filios genuit. sc'z Jacobū minorez. Jo
seph iustū q' et Barlabas Simonē et Ju
dam. **M**ortuo secūdo uiro **A**nnē tertium
cepit nomie Salome. ex q' aliā filiā genuit.
quā rursus **M**aria vocauit. et Zebedeo i
iugē traxit. **H**ec aut' **M**aria ex Zebedeo
uiro suo duos filios genuit. sc'z Jacobum
maioz. et Iohannē euangelistā. **E**nī et de
Bertant' ysus. **A**нна solet dici tres accepisse
marias. Quas genuere uiro iacobum. cleo
phas. salomeq'. **H**as duxere uiro. Ioseph.
alphe'. zebedeus. **I**stama parit christum.
iacobum secunda minore. Et ioseph iustū.
peperit cum sumone iudam. **T**ercia maio
rem iacobum. uolueruntq' Iohannem.

Sed mirū uidet' quō biā **M**aria potuit
esse cognata Elizabeth. ut superius di
ctū est. **C**ōstat enī Elizabeth prore' fuisse za
charie q' erat de tribu leui. et fm legē q'mlibz
de sua tribu et familia ducere debebat pro
re'. et ipaz de filiab' **A**aron Lucas fuisse te
stāt'. **A**нна aut' fuit fm **H**iero. de bebleem q'
erat de tribu iuda. **S**ed sciendū q' p' **A**aron

De natiuitate gl'ose uirgis marie

et Jojada sum sacerdos abo de tribu iuda
duxerunt uxores. Un tribus sacerdotalis et re-
gal cognatide sp ad inuicem pbat fuisse iun-
cte. Idcirco ut dicitur beda hmoi pntio re-
centior tpe fieri daz nuptus fets d tribu in tri-
bu ut manifeste biaz maria q ex tribu regia
descendit cu tribu sacerdotali cogitoez gener-
habuisse pstat. Et uia biaz maria de ytraqz
tribu erat. Voluit eni dñs ut be tribus puile
giate ppe misteriu ad inuicem misceret. q de
eis dñs nascitur erat. q vere rex et sacerdos
p nob seipm offerret. et fideles suos in mili-
tia b' vite pugnates regeret. et post victoriam
coronaret. Qdena ex noie xp'i. inuicem in-
nuat. q soli sacerdotes et reges et pphete in le-
ge veteri vngabant. Un et nos a xpo xpiani
dicamur et gen' electi et regale sacerdotium
appellamur. Sz et qd dicebat q mulieres ia
in sue tribus boib' iugerent dicit fuisse pstat
ne distributio forni pfinderet. qz ioh leuui-
ca tribus forit in cetis no bbat. mulieres d
illa tribu nubere poterat cui volebat. **E**
Historiam at natiuitatis be uirgis beat-
Hieronim' ut in plogo refert adolefcentul'
in qda libello legit. Sz post multu tps ut se
ibide legisse recoluit. pmo rogat' traslcpit
Joachim namqz ex galilea et ciuitate naza-
reth sancta Anna ex be bleie duxit uxorem.
Ambo at iusti erat. et ambo sine repbese
in oib' madais dñi incedebat. omneqz sua
substantia tripharie diuidebat. Un parte
teplo et repli seruitorib' impendebant. Alia
pgrinis et paupib' erogabat. Tertia sibi et
familie sue p'ib' referuabat. Et na pannos
et prolem ex iugio no habentes. vouerut
dñi q si eis sobolem pcederet eam seruiuo
dñi macparent. Cuius rei gra cu singulis
annis i tribus festis pcpus iherusalem fre-
qntaret. in festo Encenioz Joachim cu co-
tribulib' suis iherusalē ascendit. et cu ceteris
ad altare accedens oblationem sua offerre
voluit. Quē videns sacerdos cu indigna-
tione numia repulit. Et cur ad altare dei ac-
cedere psumeret increpauit. asserēs non esse
puenies maledicto legis obnoxii oblatioez
dñi legis offerre. nec infecidos infecidi.

et q aplm dei no auit astare. Joachim igit
sic psum se vidēs pudore domū redire
noluit. ne similiter a tribulib' suis q pau-
dierant tantu opprobrium sustineret. Sece-
dens igit ad pastores suos cum ibi aliquz diu
fuisset qdaz die ei soli angelus cum magna
claritate apparuit. et de eius visio turbatus
ne timeret admonuit dicens. Ego sum angelus
dñi missus ad te ut annuncie tibi pces tuas
exaudias esse et elemosinas tuas in cospe-
ctu dñi ascendisse. Tu diu pudorem tuu.
et diu sterilitatis opprobriu no recte tibi
obiectu. Idcirco quippe no nature pto est
de. Et ideo cu alie vix claudat. ad h' facit
ut mirabili denuo asperiat. et non libidinis
esse qd nascit. sz diuini fore muneris cogno-
scat. Prima gens vestre mater Sara. no-
ne vsqz ad nonagesimu annu sterilitat' ob-
probrium prulit. et in Isaac cui repromissa
erat omniu genium benedictio genuit. **B**
acbel ena no ne diu sterilis fuit. et tamen
Ioseph genuit. q totius egypti dominum
habuit. Quis fortis samione vel sanctoz
Samuele. et in hi ambo steriles matres ha-
buere. Rande igit et exemplis crede dilatoz
diu pcept' et steriles p'us mirabiliores esse
solere. Idcirco Anna uxora pariet tibi
filiaz. et vocabis nomen eius Maria. Idcirco
ut vouistis erit ab infamia dñi psecrata. et
ad huc ex vtero matris sue spū sancto p'ea.
nec fornicus inter populares. sed in tem-
plo dñi semp morabit ne qd simistrus de ea
aliqu suspicet. Et sic ipa ex sterili matre na-
scet. ita mirabiliter ex ea altissimi filius gene-
rabit. cuius nomen erit Iesus. et p' om-
nibus genibus erit salus. Et hoc tibi signu
Cum pueneris iherosolimam ad aurea por-
tam Annam uxorem tua obuiam habebis
que de tua iardatione modo sollicita. tunc
in cospectu tuo gaudebit. Idcirco dicitur ange-
lus ab eo discessit. Anna autē cu amare fle-
ret et qnam vir suus uisisset ignoraret. idem
angelus eadem apparuit. et sibi eadē q viro an-
nūciauerat parefecit. addens ut p signo hie
rusalē ad aurea portā pgeret. et ibidez viro
suo redeunt obuiaret. Idcirco iuxta angeli

De natiuitate gloſe nigris marie

pceptū abo ſubiuicē obuiatēs d mutua vi
ſione letau. 7 d ptole pmiſſa ſecuri. ad orato
dño domū redierit diuinū pmiſſū hilariter
expectantes. Anna igr pcepit. 7 filiā pepit. et
nomē ei⁹ mariā vocauit. 7 d ptole igr p triē
niū ablactatōis tpe ad tēplū dñi vginē cum
oblatōib⁹ adduxit. Erāt āt circa tēplū iur
ta. xv. gduū pſalmos. xv. aſcēſiōis gō. Ma
qz tēplū i mōte erat pſtuitū. altare olocauit
ſi qd forniſec⁹ erat ad iur niſi p gō nō poſat
In hoz itaqz nouiſſimo vgo pſtuita cun
ctos ſine alie⁹ adiutorio ita pſcedit. ac ſi iā
erans pfecte eſſet. Perfecta igr oblatōe filiā
cū alijs vgb⁹ i tēplo dimittēs ad ppa re
dierūt. Virgo āt qndie i oſciuitate pſciens
7 ab angel⁹ qndie viſitabat. 7 viſiōe diuina
qndie fruebat. Alii ei⁹ Hiero. i qdaz epla ad
Thymotheū 7 beliodor⁹ qbrā vgo hāc regu
lā ſibi ſtatuerat. vt a mane vſqz ad tertiam
orōib⁹ iſiſteret. a tertia vſqz ad nonā tertiū
opi vacaret. a nona ab orōib⁹ nō recedebat
quſqz angel⁹ apparēs ſibi eſcam daret. **T**
Quarto āt decimo etat⁹ ſue āno pōnſer
publice denūciatū. vt vginē q i templo in
ſituebat. 7 etans ipſe iſeſſent. domū reuer
terent. 7 puris legitime iūgerēt. Cui⁹ māda
to cuſ cetē paruiſſent. ſola brā maria vgo h
ſe facere non poſſerūdū. tū qz parentes ſui
eā dñi ſeruiuo mācipaſſent. tū qz vginatē ſuā
dño ipa vouiſſet. Tūc angia⁹ pōnſer eo q
neqz ſm ſcripturam q dicit Clouete 7 reddite.
vōi iſiſtēdū putaret. nec morē gēu inſue
tū iroducere auderet. ad imminere feſtiuita
tē iudeoz ſemonib⁹ puocāt. oim h vna fuit
ſmā vt i retā dubia pſiliū dñi qrerēt. Cū āt
orōni iſiſterēt 7 pōnſer ad pſulendū dñm
acceſſiſſet. mor de loco oratorij cūct⁹ audien
tib⁹ vox inſonuit dicēs. vt qūqz de domo
dauid nupijs habiles iugati nō eēt ſin
guli vgas ſingulas ad altare deferret. 7 cū
iſcūqz vginula germinaſſet 7 i cacumie eius
ſm yſaie paticimū ſpūſſcū i colūbe ſpecie
pſediffet. ipe pculdubio eēt cui vgo deſpōſa
ri deberet. Erat inter cetos ioſeph d domo
dauid. Cui cū incōgruū videret. ſi vir tam
puecte etans iā tenerā vginē duceret i pro

re. ceteris vgas ſuas offerētib⁹ ſol⁹ ipe vgas
ſuā ſubirarū. Tū cū nil diuie voca pſonuz
appareret. pōnſer iterato dñm pſulendū pu
tauit. Qui rñdū qſol⁹ ille vga ſuā nō attu
lit. cui vgo deſpōſari deberet. **P**rodiū uia
qz ioſeph cū vga ſuā attuliſſet. 7 ipa ilico flo
re germinaſſet. 7 i ei⁹ cacumie colūba de ce
lo veniēs pſediffet. liqdo oib⁹ patmū ipi vgi
nē deſponſandā fore. Deſpōſata igr vginē
ioſeph ipe qdē in ſuā ciuitatē bebleē recedit
domū ſuā diſpoſuit. 7 nupijs neceſſaria
puiſit. Virgo āt maria cū ſeptis vginib⁹
coeuſ 7 collectaneis ſuis qsob oſtenſionē
miraculi a ſacerdote accepta ad domū pa
rentū i nazareth reuerſa ē. In dieb⁹ āt illis
angel⁹ gabriel ei orāni apparuit. 7 de ea na
ſcituz dei filiū nūciatū. **E** Dies āt na
tūans vgis aliqnto tpe fideles latuit. Cō
tigit igr ſic reſert ioheſ beleth vt qdā vir ſan
ctus ſedule pteplanō iſiſtēs. ſingul⁹ annis
vi. yd⁹ ſeptēbris in orōne poſt⁹ iocūdiſſimā
angeloz ſocietatē ſolēniſantē audiret. Cū
qz deuotiſſime ſibi reuelari peteret. cur qū
bet anno illo ianuū die 7 non alio h audiret.
diuinū accepit rñſuz. qvgo glorioſa maria
talī die fuerit mūdo nata. 7 iō h manifeſta
ret filius ſciē ecclē vt pcordeſ fierent i hac ce
lebratate celeſti curie. Cū autē hoc ſūmo pō
nifici 7 alijs inuiaſſet. 7 illi orōnibus et iu
niſ. ſcripturis 7 antiquitatū testimonijs ve
ritatē cōpiſſent. hūc diem i honore natūa
tis vgis celebrandū vniuerſali ſtatuerunt.
Octaua āt natūaſ bte marie oli nō cele
brabat ſz dñs Innocēti⁹. iij. natūe ianuē
ipam inſtituit celebrandā. Cui⁹ h cauſa ſu
it. Gregorio enī nono p morteſ ſublato de
medio. romani oēs cardinales in quodaz
condam icluſerūt. vt cū ecclē puidet.
Sed cū p plures dies pcor dare nō pouiſ
ſent. 7 ipi a romanis mltas moleſtias ſuſti
nuſſent. puerūt regine celi q ſi eius meri
tis cōcordarent. 7 liberi abire poſſent. octas
uas ſue natūans diu neglectas de cetero
ſtatuerent celebrandas. Sicqz i dñm celeſti
nū puenerūt 7 liberati p dñm Innocentiū
pōi adimpleuerūt. Celeſtin⁹ enī modico

De natiuitate gl'ose uirgis marie

pe sup'uiat. et p'eu' ipl' nō potuit. Et nota q' tres natiuitates eccl'ie solēizat. s. natiuitatem xpi. marie. et ioh'is bap. Que tres designāt tres spūales natiuitates. Cū ioh'is natiuitas in aq' cū maria i p'nia. cū xpo rena- scunt in gl'a. Cū igr' natiuitas bapismi i adul- tis oporteat p'cedere p'itōz et gl'e filii. ideo ille due merito uigilias habet. S'z cū p'nia tota sit p' uigilia nō oportuit ut uigilia b'et. De- iauas uo oēs b'nt. q' oēs ad octauas resur- rectionis anhelāt. **S** Miles q'daz ualde strenu' et b. marie ualde deuot' ad tomea- mēn' uadē. p'io q'dā mōasteriū ad bono- rē b. marie struētū i itinere reptū nullam audiuit' iurauit. Cū āt missa misse succede- ret et ille ob honore' uigil' nullā p'termute uellz tandē mōasteriū eriens ad locū p'cepit' p'p'e- rabat. Et ecce redeūtes eidem occurrerūt et ipm strenuissime militasse referūt. Qd' dū oēs q' aderāt assereēt et vniuersi cū strenui- sime militasse vnanimiter acclamarent. nec nō et q'dā q' se ab eo captos dicebāt se eis p'ferret. p'p' oēs uir diceret' v'banū reginā v' bano mō se honorasse. q'd accideret manife- staui. et ad mōasteriū rediēs filio uigis d'ce- tero militauit. **E**p's q'dā q' b. mariā in sū- ma reuerētia et deuotōe hēbat. q'ndā eccl'iaz b'ie marie i nocte media ex deuotōe adibat. Et ecce ugo uiginiū comitata vniuerso uiginiū choro ueniēti uiro occurrit. et cū sumo honore susceptū ad eccl'iaz ad quā tendebat ducere cepit. p'cinentib' duab' de choro puel- lis atq' dicētib'. Cātem' d'no socie. cātemus honorem. Dulc' amor xpi resonet ore pio. Quos uisus tot' ali' choro' uiginiū refumen- do p'cārat. **P**redicteq'z bine cantatrices b'ie nos q' sequūt in ordine uisus subleuate sunt. **I**psū. **E**lo ima ruit magna de luce supb'. Sic hō cū tumuit p'm' ad ima ruit. Sicq'z uirū dei cū talip'cessiōe usq' ad eccl'iaz p'du- xerūt. duab' sp' incipientib' et ceteris ridentib'. **Q**uodā mulier solatio uiri sui destituta vnicū filiū habebat quē tenerrime diligebat. Quodā āt uice fili' eius ab inimic' capit' et in custodia vinculaē. Qd' illa audies incō- solabilē fletbat. et b'iam uigine' cui multū de-

uota erat p' liberatōe filij i p'ortunis p'abua- erorabat. Tandē uidēs q' sic nichil p'ficeret eccl'iaz in q' erat sculpta imago b'ie marie so- la i trauu. et corā imagie stās ipaz sic alloq' dicea. Virgo b'ia p' liberatōe filij mei te sepe rogaui et adhuc nequa q'z m'ri misere subue- nisti. **I**psatocinū tuū p' filio meo implozo. et nullū adhuc lenio fructū. **I**gr' sic fili' me- us mibi ablat' est. sic et ego filiū tuū ubi au- ferā et obliuē. p' filio meo in custodia p'ona. Et h' dices. p'pius accessit. et imagines pueri quā ugo i gremio b'at uulabat auferens do- mū abiit. **A**ccipiesq'z imaginē pueri ipaz i lintheo m'ioissimo inuoluui. et i arca recon- dens ipaz cū clau diligēt' obfirmauit. bo- nū obliuē p' filio suo b'ie gaudēs. et ipm dilu- gēter custodiēs. Et ecce seq'nti nocte beata ugo in ueni apparuit. et ianuā carcer' ap'ies unde ut erat p'cepit. ei q'z dixit. **A**psat' tue si- li dices. ut meū mibi reddat filiū. et q' reddi- di sibi suū. Qui eriens ad matrē uenit. et q' luer' b'ia ugo eum liberauerit enarrauit. **I**l- la aut' plurimū exultans imaginē pueri ac- cepit. et ad eccl'iaz uadens beate **M**arie red- didit dicens. **B**rās uobis d'na refero. quia mibi meū vnicū filiū reddidistis. et nūc uos- bis filiū uestruū reddo. quia meū me recepist' p'fiteor. **E**rat q'dam fur qui sepe latrocinia exercebat. sed b'iam mariā pluri- mū in deuotione habebat. et eam crebri' sa- lutabat. **Q**uodā igr' uice furtim q'dam ra- p'ies capit'. et suspēdio adiudicat. Cū autē suspēderet' p' uuo b'ia uirgo ei affuit. et su- spensum trib' dieb' ut sibi uidebat suis ma- nib' sustentauit. ita q' nullā leuione p'sensit. **I**lli uo qui eū suspēderūt. casu inde trans- euntes eū uiuētē et uultu b'liat' reppererūt. et arburātes q' nō bene fuisset laqueo a stru- ctus gladio ipm iugulare uolebāt. S'z bea- ta maria ferientū gladio manum oppone- bat. et illi sibi nil nocere poterant. **C**ognosce- tes ergo illo referente q' b'ia **M**aria sic eūz inuabat. mirātes eū deposuerunt et amore uiginis abire liberum dimiserūt. qui abiens monasterium intrauit. et quoad uirē in ser- uio da genitricis p'mansu. **F**uit q'dam

De natiuitate gl'ose uirgis marie

clericus quibus maria valde diligens horas eius
sedule decantabat. Cum autem pentes eius morerentur
alium non habentes habere. eidei habitate dimiserunt.
Compulsus est igitur ab eis ut prore acciperet et
habitatem propriam gubernaret. Quadam autem die cum
ad celebrandas nuptias iret in unum quendam
ecclesiam repit. et recordatus fuit. b. marie ipsam
ingrediens horas eius dicere cepit. ecce b. ma-
ria eidei appuit. et quasi seuerius ei dixit. O stulte
et infidelis cur me aica et sponsam tuam relinquis. et
tribulacionem facis et inopiam. Ad hunc punctum
ad socios rediit. et totum dissilans. celebrans
nuptias media nocte omnibus relictis domo au-
fugit et monasterium intras. b. marie duote fuit
uit. Sacerdos cuiusdam prochie et bone-
ste vite nullam missam nisi missas. b. marie scie-
bat quam ei honoris sedule decantabat. Ap-
p'us igitur accusat. et ab eo cum accersit. Cum vo-
cora ep'co se aliam missam nescire diceret. ep'us ipse
qui seductoris dure redarguit. et ab officio ei
suspensio ne de celo eam missam decantare audeat
iter dixit. Sequenti autem nocte. b. maria ep'co appa-
res ei plurimum increpauit. et cur suum male sic
tractas famulum requisit. Ad id quod die
trigesima moreretur. nisi ille ad suum officium
restitueret. Tremefactus ep'us presbyter accersit
uit et veniam postulans ut nullam missam pro illa
quam sciebat b. maria celebrare debeat ipe-
rauit. Quidam clericus vanus et lubricus erat.
sed in dei genitricem plurimum diligebat. et eius ho-
ras sanctas deuote et alacritate decantabat. Quidam
igitur nocte in visione vidit se ante tribunal dei alta-
re et dominum circumstantibus dicere De illo qui vos
aspicit qui iudicio dignus sit vos ipsi decernatis
quod tam diu toleramus et nullum adhuc deo emen-
dationis signum inueni. Tunc dominus omnibus approbans
tibi super eum damnationis tulit sententiam. Et ecce virgo
beata surrexit et filio suo dixit. Pro isto pie fi-
li clementiam tuam rogo ut super eum damnationis sen-
tentiam minges. Tunc ait ei ob gratias mei. quod ob
propria merita addidisti mortem. Cum dominus. Tuus
ei peccatoribus eum tribuo si potest saltem nunc ei corre-
ptionem sperero. Et puer sa virgo ad boies di-
xit. Glade et apostoli noli peccare ne deterius ti-
bi contingat. Ille igitur excruciatus vias mutauit. et
religionem petiit. et ibi bonis operibus suam finem

uit. **I**tem Ap'ostolica anno domini dcccxiij. fuit
quodam vir nomine theophilus cuiusdam ep'ci vicedominus
ut ait Fulbertus carnalis ep'us. qui tam prudenter
sub ep'co res ecclesiasticas dispensabat quod mor-
tuo ep'co eum dignum ep'atu omnes populi acclama-
bat. Et ille vicedominatu preter alium in ep'um
maluit ordinari. Tunc ab ipso officio inuine
ab ep'co depositus et tanta impatiencia est delapsus
ut ad suam recuperandam dignitatem cuiusdam iudei
malefici filium creperet. Ille igitur diabolus ad-
uocauit. et aduocat perit. Theophilus
ergo iussu demonis christum et matrem eius abnegas-
sit. christiane professioni abiectus abiit. et ipsi ab-
renunciacionis et abnegacionis cyroglyphum suo
sanguine proprio scripsit et scriptum anulo sigillauit.
et sigillum demoni tradidit. et sic ei sermo
se addidit. In crastinum igitur procurator demonis
theophilum et gratiam ep'ci recipit. et sui dignita-
tis officium restituit. Tunc ad se reuersus de eo
quod fecerat valde iegemuit. et ad virginem gloriosam
ut sibi iaduatorum fieret tota mensis demor-
dum fugit. Quadam igitur vice beata maria illum vi-
sione apparere de impietate christum redarguit
et diabolo abiectum ac christum de si-
lunt et omne christianitatis populum perire fecit.
et sic ipsum in sui et filii gratias recuperavit. et ad in-
dicium indultie venire iter sibi apparens cyro-
graphum quod diabolo dederat sibi reddidit. et
suppectus posuit. etiam non se diaboli filium
timere sed per virginem se liberum factum
gauderet. Quo Theophilus recepto. ve-
hementer exultans. coram ep'co omni quod po-
pulo quid sibi acciderat retulit. et cunctis ad-
mirantibus et virginem gloriosam laudans
tibus ipse postmodum in pace quieuit.
Item Quidam vir et pro: sua populi gaudium
circa annum domini m. c. filia vnicam habens. eam
cuiusdam iuueni nuptum tradiderunt. Ob amorem
autem filie generum suum secum in domo tene-
bat. Mater autem puellam iuuenem amore filie sue
tam diligenter colebat. ut non maior esset amor
puelle ad patrem quam socius ad generum. In hoc
maliciosi dicere ceperunt. quod non filie causa fecer-
ret. sed ut eadem per filiam sese ingereret. Cum
igitur mulieris animus tanta fallitas percussisset.
tunc ne in vulgi fabulam pertereret. duos iussit

De sancto Florianus

cos alloq̃t. vt si occulte generū strangulare
vellēt. cui libz. xx. solidos pollicet. Quadam
iḡ die eos i cellario recludēs maritum suū
ex industria aliq̃ ire p̃suluit. & filiā alio trans
misit. Tūc adolescēs iussu dñe sue cellariū
vt vinū afferret ingredit̃. & mor a latronib⁹
stragula ē. Ador̃ socr̃ ip̃m i lectum filie de
tulit. & q̃i dormiētē vestib⁹ arcuēnt Bedēū
tib⁹ g̃ maruo & filia & ad mēsam posuit iubet
māc filie vt maritū debeat excitare & ad mē
saz vocare. quē cū deficiū repulsi. & p̃cita
nūciafz. rora fālia i lamētū vñt. Et illa mu
lier boicida q̃i dolēs cū cētis lamērat. Tan
dē mlt̃ d̃ p̃petrato scelere valde ingemuit. &
sacerdoti oia p̃ ordinē p̃fessa fuit. Id̃ aliq̃
ipsū in muliere & sacerdotē linguā out. & a sa
cerdote sibi generi homicidiū irrogat. Qd̃
cū ad parētū iuuenis nouiciā deuenissz. ad
ducit ad iudicē. & ab eo ignib⁹ p̃cremāda
dānat. Tūc g̃ suū imminere p̃siderās ad biāz
yūgnēle puerit. & cū in rās ecclāz i orōe cū
lacrimis se p̃strauit. Id̃ ost modicū exire cō
pellit. & i magnū p̃iectā ignē oēs ibidē stare
iūleaz & icolumen p̃uenit. Et p̃entes pueri
ignē puū ēē putātes. ad sarmēta p̃currūt et
i ignē p̃iiciūt. Quidēs at̃ q̃ nec sic i aliq̃ le
deret. lācis & basti cā ip̃ugnare ceperit. Tūc
iudex q̃ aderat vebemēt obstupuit. & eos ab
ip̃i ip̃u guandē p̃pescuit. Eam at̃ diligēter
p̃siderās. nullū in ea signū incēdi p̃ter sola
vulnera lāceaz iuuenit. Cū aut̃ parētes eius
domū cā rediūssent. & cā fomēs et balneis
recrearēt nolens cā de p̃lteri hūana suspi
none fedari. post tridū i laude yūgis p̃lene
rantē ex bac p̃ua vocauit.

CXXVII A
De sancto Florianus.

Florianus a maxi

miano ip̃atore regnante martirū
passus ē. Cū enī p̃dica maximian⁹ in nico
media vbe ydolis imolaret. iussu ei⁹ cūcu
p̃ianos p̃grētes. alij timore pene. alij amo
re p̃misse pecunie vicini vicinos. propinqui
domesticos ad supplicii trabebāt. Tūc q̃s
p̃p̃u. a p̃quirētib⁹ p̃p̃heni ante regē addu

ci sunt. Quib⁹ rex. Id̃ audistis q̃lis pena
aduersus xp̃ianos posita sit. Cui illi. audē
uim⁹ & stulticie tue iussione irrūsim⁹. Tūc
rer irat⁹ neruis crudis eos cedi iussit. & lapi
dib⁹ ora eoz p̃undi mādauit. ac annotata
vniuscuiusq̃ p̃fessioe ferro victos i carcere
recludi p̃cepit Quoz adrian⁹ p̃stantiā p̃or
officij militaris p̃siderās dixit eis. Id̃ iuro
vos p̃ deū vestz vt mibi dicitis q̃ ē remune
ratio quā expectatis p̃ ista tormenta. Id̃ B
dixerit sancti. Oculis nō vidēt. nec auris au
diūt. nec i corbois ascēdit q̃ p̃parauit de⁹
diligētib⁹ se p̃fecte. Tūc adrian⁹ in mediū
p̃filiēs ait. Annotate me cum istis. q̃z ego
xp̃ian⁹ sum. Qd̃ cū ip̃ator audisset. nolentē
sacrificare vincū ferro in carcerem posuit.
Floralia vō vxor ei⁹ audies virū suū incar
ceratū scdit vestimēta sua. fens plurimū &
euulās. Sūcū audisset q̃ p̃pter fidē xp̃i car
ceratus fuisset. gaudio repleta ad carcerē
cucurrit. & vincta virū suū & alioz osculāri ce
pit. Erat enī xp̃iana. s̃ p̃p̃ p̃secutiōes se non
publicauerat Et dixit ad virū suū. Būis es
dñe mi adriane. q̃ iūcisti diuinas q̃s nō di
miserūt parētes tu. q̃b⁹ egebūt illi q̃ multa
possidēt q̃n nō erūt fenerādi tps n̄ mutuo
accipiēdi. dū null⁹ de pena aliū liberabit. n̄
pater filiū. nec mater filiā. nec seru⁹ dñm. n̄
amic⁹ amicū. nec diuine possessorē. Tūc q̃
eū admonuisset vt oēs glāz terrenā p̃temne
ret. & amicos & p̃entes sperneret. & sp̃ ad cele
stia cor haberet. Dixit ad eam Florianus.
Vade soror mea tpe passiōis nrē accersiaz
te vt videas finē nostz. Sicq̃ virum suū
alijs sanctis recōmendans vt eū scz p̃fora
rēt. redijt in domū suā. B Postmodū
audies Florianus diē passiōis sue adesse
dans munera custodib⁹. & sanctos q̃ secū
erant in fide iussos. abijt domū vocare na
taliā sic ei iuramēto p̃miserat. vt eoz passio
nib⁹ p̃sens essz. Quidam autē eum vidē
p̃cucurrit & nūciauit natalie dicens. Abso
lut⁹ est adrian⁹ & ecce venit. Quod illa au
diens non credebāt dicens. Et quis potuit
eū absoluerē a vinculis. Non mibi contin
gat vt soluat a vinculis & separet a sanctis.

De sancto Adriano

Ad hunc quod puer domesticus venit dicens. En
dominus meus dimissus est. Illa autem putans quod marty-
rium refugisset amarissime flebat. Et cum vidisset
se cum surgens velocius hostium domum per eum clau-
sit et dixit. Roge a me efficiat quod a deo corruit.
Iam mihi contingat loqui orationem per quam dominum suum
abnegavit. Et puer sa ad eum dixit. O tu mi-
ser sine deo. quod te coegit apprehendere quod non
potuisti perficere. quod te sepauit a sanctis. aut quod
te seduxit ut recederes a iuuentu pacis. Dic
mihi cur fugisti antequam pugna fieret. antequam res
pugnantem videres. quomodo vulneratus es nodum
emissa sagitta. Et ego mirabar si ex gente sine
deo et de genere impiorum aliquis offerret deo.
Iam me infelicem et miserum. quod faciam quod iuncta
sui hunc ex genere impiorum. Iam est excessum michi
ut vni hominum spacio vocarer propter martiria.
Sed ut dicerer propter transgressiones. Ad modicum
quidem exultatio mea fuit. ut ecce per secula ob-
probrium meum erit. Iam autem huiusmodi Adrianus au-
dies vehementer gaudebat. admirans de se
iuuene. pulcherrima et nobili et ante. cum me-
les nupta. quomodo talia loqui posset. Tunc ex hoc
ad martirium ardenter effectus verba eius libenter
me audiebat. Sed cum eam nimis affligi videt
dixit ei. Elperi mihi domina mea natalia. Non
ei ut putas martyrium fugi. Siste ut promisi vo-
care veni. Que non credens ait. Tunc quomodo
me seducit transgressor. quomodo mentis alii iudas.
Fuge a me miser mei paciam interficiam ut
sanctis. Et dum moraretur ad aperendum ei dixit.
Elperi cum. nam vada et vltra non videbis me
et post hoc lugebis quod me ante exitum meum non
videris. Fidei iussos dedit sanctos martyres
et si ministri me requirerent non inuenerit. sustine-
bunt sancti simul tormenta sua et mea. Iam audi-
ens natalia aperuit. et sibi iuices perstravit ad
carcerem simul abierunt. Tunc natalia per septem
dies sanctorum viscera cum limbeis percloso exterge-
bat. Et Statuta autem die impator eos per-
sentari iussit. Qui resoluti penis. quod ambu-
lare non poterant velut aialia portabant. Adria-
nus vero reus vincens manibus sequebatur. Dein
de Adrianus portans sibi eculeum cesari presentat.
Natalia vero adiungens se ei dicebat. Quid domine
meum ne forte trepides cum tormenta videbis.

Ad hunc quod nunc patiens. sed continuo cum
angelis exultabis. Adrianus igitur sacrificare
nolens gravissime cecus est. Currensque natalia
cum gaudio ad sanctos qui erant in carcere ait
Ecce dominus meus inchoavit martirium. Cum autem
rex ne deos suos blasphemaret moneret il-
le ait. Sine ego torqueor quod eos qui non sunt dei
blasphemamus. quasi ipse torqueberet qui verum deum
blasphemamus. Curre. Nec verba te illi seduc-
tores docuerunt. Ad quem adrianus. Quare
seductores eos dicis qui sunt doctores vite
eternae. Currens natalia hirsuta viri sui alij
cum gaudio referebat. Tunc rex a quatuor val-
lissimis viris fecit eum gemitu cedi. Deos autem
penas et interrogaciones et risiones. Natalia
alij martyribus qui erant in carcere continuo re-
ferebat. Instanti autem cecus est ut ei viscera
effunderent. Tunc ferro vinctus cum alijs marti-
ribus in carcere reclusus. Erat autem adrianus iu-
uenis delicatus valde et decorus. annorum xxxviii.
Natalia vero virum suum supinum iacentem et totum
laceratum considerans. mutes manu sub vertice
eius dicebat. Vires es domine meum. quod dignus es
fecus es de numero esse sanctorum. Vires es lu-
men meum. ut patiens pro eo quod per passus est.
Iam nunc dulcis meum ut videas gloriam eius.
Istudiens autem impator quod multe matrone
sanctis in carcere ministrarent. precepit ne vire-
rius ad eos ingredi permittant. Quod au-
diens natalia seipsam tonsuravit. et habitu
virilem assumens sanctis in carcere ministra-
bat. alias quoque exemplo suo ad hoc induci-
rit. Rogavitque virum ut cum esset in gloria hanc
precem pro se faceret. ut se intactam custodiret
ab hoc seculo cuius evocaret. Istudiens autem
rex qui matrone fecissent. iussit incumbere affert
ut fractis super eam cruribus sancti marty-
res interiret. Timens autem natalia ne vir su-
us ex aliorum suppliciis ferretur. rogavit mini-
stros ut ab eo inciperent. Ab his igitur ab
co pedibus. cruribusque fractis. rogavit eum
natalia ut manus sibi abscondi permitteret. quod
tenus alij sanctis qui plura passi fuerant cor-
par esset. Quo facio Adrianus spiritum red-
didit. Ceteri viro pedes pendentes ad dominum
migraverunt. Rex autem eorum corpora crema-

De sanctis Gorgonio et dorothéo

rimā dāuit. Natalia vō manū adriani in si-
nu suo abscondit. Cū autē corpa scōrōz in ignēz
pāpitarent voluit: natalia se cū eis in ignē
pāpitare. Sed subito vehemētissim⁹ imber
erupit. et ignē extingues. corpa scōrōz illela ser-
uauit. Ebristiani vō p̄silio inuio corpa eorū
cōstānopolim trāsferri fecerūt. quōqz pace
ecclesie reddita cū honore referent. Ipsi sūt
autē circa annūz dñi. cclxx. Natalia vō domi-
remānēs manū scī adriani sibi retinuit qm
in solaciū vite sue sp̄ ad caput lectuli sui tene-
bat. **B** Post h̄c āt tribun⁹ vidēs nataliā
tā pulcrā tāqz diuicē et nobilē. depolūtate im-
peratoris honestas marionas ad eaz misit.
vt in suū coniū p̄sentiret. Quib⁹ natalia re-
spondit. Quis mibi p̄stare poterit vt coniū-
gar tali viro. S; peto vt triū diez mibi denē
inducē vt me valeā p̄parare. Hoc autē dice-
bat vt inde fugē posset. Cū autē dñm exora-
ret vt se intactam p̄seruaret. subito obdormi-
uit. Et ecce vn⁹ martyri ei apparuit. et eā dul-
citer p̄solās. vt ad locū in q̄ sunt corpa mar-
tyrū veniat impauit. Eugilās igit et manūz
adriani solā accipies cū mltis xpianis nauē
p̄scendit. Qd tribun⁹ audies cū mltis milib⁹
tribus eā p̄ nauigūz insecut⁹ est. Exurgēs āt
penit⁹ p̄rari⁹ mltis eoz submersis eos redi-
re cōpulit. Alidē die autē nocte diabol⁹ in spe-
cie naucleri cū nauifantastica bis q̄rat cū
natalia apparuit. et q̄li voce naucleri ait eis.
Vñ venitis. et q̄ p̄gūf. Et illi. Et nicomedia
venim⁹. et p̄stānopolim p̄gim⁹. Quib⁹ il-
le ait. Erratis. Edo sinistra p̄gite vt recti⁹ na-
uigēs. Hoc autē dicebat vt eos in pelagus
mitteret et p̄rēt. Cū āt vela mutarent subito
adriani⁹ in nauicla sedēs eis dem apparuit. et
eos nauigare sic p̄r cepant admonuit. al-
serenis malignū spūm fuisse q̄ sibi locut⁹ fue-
rat. ponēs qz se āt eos p̄cedebat illos et iam
eis ostēdebat. Natalia vō adriani p̄cedere
vidēs inenso gaudio repleta ē. Sicqz ātqz
illuc celeret p̄stānopolim aduenerunt. Cū
autē natalia in domū vbi erāt corpa martyz
introuisset. et manūz adriani ad corp⁹ posuisset.
et post orōnē dormiuisset. adriani⁹ ei appa-
ruit. et salutē eā vt in eā pacē secū veniret

p̄cepit. Que cū euigilasset. et somniū astanti-
bus retulisset. valefaciēs oibus emisit spūm.
Fideles āt corp⁹ ei⁹ accipientes iuxta corpa
martyz illud posuerunt.

XXXVIII

De sanctis Gorgonio et Dorotheo.

Gorgoni⁹ et dorotheo

ibe⁹ apud nicomediā p̄mū in pala-
cio diocletiani annū miline renū-
ciant vt liberi⁹ regē suū sequant. et xpianos
se voce libera p̄sentent. Qd cesar audies plu-
rimū anxiabat egredies p̄dere tales viros
q̄s intra palaciū nutritos moy et generis no-
bilitas decorauit. Cū igit nec minus n̄ blan-
dicijs mouerent. in eculeo distendunt et fla-
gellis et vngulis toto corpe lacerant. aceto et
sale nudatis penes eoz vscerb⁹ p̄fundunt. et
cū h̄ alacritē tolerarēt. in crancula assant vbi
q̄ in lecto floz videbāt iacere. nihilqz lesiois
sentire. Deinde iussu cesaris laqueo suspen-
dunt. et corpa lupis et canib⁹ exponunt. S; tñ
intacta a fidelib⁹ colligunt. Ipsi sūt circa
annū dñi. cclxx. Post mltos ānos corpus
scī gorgonii romā trāslat⁹ ē. Anno āt dñi
dcccii. ep̄s metens nepos pipini regis. ip̄m
ad gallias trās tulit. et in gorgociensi mona-
stério collocauit.

XXXIX

De sanctis Ithorbo et Iacinto.

Ithorbus et iacinto

ctus fuerunt domicelli et in studio
p̄bie socij eugēie filie philippi nobi-
lissimi romanorū genere. Qui q̄des philipp⁹
a senatu p̄fecturā alexandrie accepit. et illuc
claudia vxorē suā. et filios autū et sergiū. fil-
liā qz eugēniā secū duxit. Ithoro eugēniā oī-
bus liberalib⁹ artibus et litteris erat p̄fecta.
Ithorbus qz et iacint⁹ secū studuerāt. et ad
p̄fectionē omniū sciētiarū deuenerant. Euge-
nia igit. xv. etatis sue anno ab aquilino aq̄-
lini consulis filio penit vxor. Cui illa. Et ma-
ritus nō natalib⁹. sed morib⁹ est eligendus.
Ithoruenit igit ad manus ei⁹ doctrina pau-
li. et cepit anio fieri cbristiana. Ithor missum
erat tunc xpianis iuxta alexandriā habuare.

De sanctis Protho et Iacincto

Unde illa q̄si solaciando p̄gens ad villam
transiēs audiuit xp̄ianos canātes. *Q̄s di-*
gentius demonia. dñs at̄ celos fecit. Tūc dīc
ad pueros p̄bū et iacinctū q̄ secū studuerāt
Philosophorū silogismos scrupuloso stu-
dio trāsegūm aristotelica argumēta. et pla-
tonis ydeas. et socratis monita et breuē q̄c
q̄d canat poeta. q̄c q̄d orator. et q̄c q̄d p̄us
cogitat hac snia excludunt. *B̄nam me vo-*
bis usurpata p̄as. sorores vō sapientia fecit.
Sūm ergo frēs et xpm seq̄mur. Idacer cō-
siliū. et assumptio habitu viri ad mōasteriū
cui elenus vir dei p̄erat venit. q̄ nullā ad se fe-
minā venire sinebat. Quenā q̄daz vice cū
heretico disputās cū vīm argumētōrū ferre
nō posset. magnū ignē accendit fecit. vt ille q̄
nō cōbureret verā fidē p̄baret b̄e. *Q̄d cum*
factum esset p̄or intravit et ille sus exit. He-
reus aut̄ cū intrare nollet ab oib⁹ expulsus
est. Ad hūc igr̄ cū accessisset et se vix diceret.
ille ait. Recte vir diceris. q̄ cū sis femina viri
lit agas. *Itā sibi ei⁹ p̄mo a deo fuit reuela-*
ta. Ab eo igr̄ cū p̄bo et iacincto monasticū
habuū suscepit. et se frēm eugenū ab oib⁹ ap-
pellari fecit. *P̄at̄ at̄ ei⁹ et mat̄ vidēs currū*
eugenie domū vacuū redisse merētes vndē
q̄z filiā inq̄ri fecerūt. s̄ mīme iuēnre potue-
rūt. Inrogāt vates q̄d filiā factū sit. Qui
r̄ndēt eā a dijs in astra trāslataz. Quo cir-
ca p̄at̄ imaginē filie fecit et ip̄as ab oib⁹ ado-
rari mādauit. Ip̄a vō cū socijs dei timore
p̄māsit. et mortuo p̄posito ip̄a p̄ficiat. *B*
Erat tūc alexādie matrona q̄dam diues et
valde nobil̄ melancia noie. quā scā engenia
oleo pūgēs a q̄rtana liberauit in noie Iesu
xpi. Cū multa ei misit munera. s̄ non rece-
pit. *P̄dicta igr̄ matrona frēm eugenū*
virū esse arbitras sepi⁹ eā visitabat. Chōel̄
q̄z elegātiā iuēnis et pulcritudinē corpis
in ei⁹ amorē vebement̄ exarsit. et q̄lter cū eo
cōmisceri poss̄z anxia cogitare cepit. Simu-
lans igr̄ languorē misit vt ad eā veniret. et se
inuisere dignaret̄. Qui cū venisset aperuit si-
bi q̄lter ei⁹ amorē capta esset. et q̄lter in ei⁹ cō-
cupiscētia estuaret. rogans vt secū carnalit̄
cōmisceret̄. Statimq̄z eū app̄hendens am-

plectit et osculat et ad crimen horrat. *Q̄d fa-*
ctū frater eugen⁹ abhorruit dicēs ei. Recte
melancia nomē b̄e cognoscaris. m̄credul⁹
enī repleta p̄idia nigra diceris et obscura. si-
lia tenebray. amica diaboli. dur̄ pollutiois.
fomentū libidinis. soror anxietatis p̄petue. et
mortis filia sempiternē. Illa vō se deceptay
videns. timēs ne forte scelus publicaret. vo-
luit ip̄a p̄or detegere. clamareq̄z cepit. q̄ eu-
gen⁹ se voluit violare. *Abijt igr̄ ad p̄bū*
pū p̄fectū et p̄questa est dicēs. Iuuenis q̄dā
p̄fidus xp̄ian⁹ ad me medendi cā ingressus
in me irruens impudēt̄ voluit me violare.
et nisi vni⁹ ancille q̄ intra cubiculū erat fuisset
sem liberata suffragio. sue me libidini soci-
asset. *Et vidēs hoc p̄fect⁹ ira accēdit.* et missa
apparitorū multitudinē eugenā ceterosq̄z ser-
uos xp̄i ferro vinctos adduci fecit. diemq̄z
statuit. in q̄ oēs iradi deberēt mori s̄b bestia-
rū. *Elcer fuit aut̄ q̄s corā se.* Dixit ad eugenū
am. Dic nobis enī sceleratissime. *B* vos xp̄s
vester quē colitis docuit vt operā corruptis
onib⁹ deis. et matronas impudēt̄ vesania
violens. Cui eugenia demissa faciē ne agno-
scret̄ r̄ndit. *B̄ns noster castitatez docuit.* et
integritatē suantib⁹ eternam vitam p̄misit
Hanc aut̄ melancia falsaz testez monstrare
possum⁹. sed meli⁹ ē vt nos panamur q̄z q̄
illa cū p̄uicta fuerit p̄uicta. et fruct⁹ panēne
nr̄e deperat. *Alexā adducat ancillā quā vi-*
dit nr̄i sceleris esse testē vt ex ore ei⁹ possint re-
futari mendacia. Que cū adducta esset. illa
a dñā sua docia p̄stānt̄ sibi opponēbat q̄d o-
minā suā opprimere voluit. *Quiq̄z oēs de fa-*
milia similē deprauati sic esset testarent̄. ait
eugenia. *Temp⁹ iacēdi trāsiit.* et ip̄s loq̄ndi
aduēnit. *Italo vt impudica in suos xp̄i cri-*
men imponat. nec fallacia gloriē. Et autēz
mendaciū vitas super. et sapientia maliciay
vincat. veritatē ostēdaz nō p̄pter iactantiam
sed p̄pter dei gliaz. Et h̄ dicēs tunicā a capi-
te vsq̄z deorsum siue vsq̄z ad cingulū scdit.
et femia apparuit. *Dixitq̄z p̄fecto.* Tu mihi
pater. claudia mater. fratresbi duo q̄ tecū
sedent auitus et sergius. ego Eugenia filia
tua. *Iti duo proth⁹ et iacinct⁹.* *Q̄d pater*

De exaltatione sancte crucis

audire et filium cognoscere incipere. in apler⁹
cū matre irruit. et lacrimas multas effudit.
Eugenia at vestib⁹ aureis induit. et in subli
metollit. Igms at de celo vūt. et medāciaz cū
suis pūpū. Sicqz eugenia pūz et mūz frēs
et totā familiā ad fidē xpī puerit. ita q pat a p
fectura deposuit. a xpianis ep̄s ordiat. et i ord
ne pūstēs ab infidelib⁹ occidit. Claudia aut
cū filiis suis et eugenia. romaz reuerit. et ibi
mū ab eis ad xpī m se puerit. Eugenia at iul
su ipatoris ligata gndi saxo in tyberim pū
putat. Sz rupto saxo sup vndas incolūis g
diebat. Tūc in fomacē ardētē pūcit. sz extin
cta fomace refrigerio vtebat. Recludit de
inde i tenebrosū carcerē. sz lumē splēdidiss
mū radiabat. et dē dū qz p decē dies sine cibo
fuisset. saluator et dē appuit. et panē cādidiss
mū sibi porrigēs dixit. Elcipe cibū d manu
mea. ego sū saluator tu⁹ quē tota mēns intē
tūde amasti. Eodē die q ad frās descēdit p
te eripit. In die igit nātāl dñi spīclator mū
tū et caput et abscedit. Que postmodū ma
tri appuit. et q die dñica se seqret pūxit. Ele
mēte igit dñica die claudia i ordōne posita et
mū spūz. Idiorb⁹ at i acina⁹ cū ad tēplū
idolorū iraberent. oīde simulacra cōminue
rūt. Et cū sacrificare nollēt capins obrūca
tione martyriū postmōs cōpleuerūt. Idas
si sūt aut sub valeriano et gallo circa annos
dñi. cclvj.

CXXX

De exaltatione sancte crucis.

Exaltatio sancte

crucis dñe q tali die fides et sū
cia crux plurimū exaltata fuit.

Horādū at q an xpī passionē lignū crucis
fuit lignū vitæ. qz bñmōi cruce de lignis
vilib⁹ pabāt. Infructuositas. qz qmūcūqz
in mōre caluarie plātabat fructū mīne faci
ebat. Ignobilitas. qz erat suplicū lairo
nū. Tenebrositas. qz tenebrosū et sine oīde
core erat. Adors. qz i bñboies mortuade
bant. Fetoris. qz in medio cadauey plāta
bat. Id passionē vō fuit multipliciter exaltata
qz multas trāsijt i pāositate. Tū dicit andrē
as. Salve crux pāiosa et. Infructuositas.

ferulitate. Cāñ. vij. Alcedā i palmas et appre
fr. et. Ignobilitas i sublimitatē. Aug. Crux
q erat suplicū laironū trāsijt ad frōtes im
patorū. Tenebrositas i claritatē. Eryf. Crux
et cicatrices xpī radijs sol in iudicio erūt luci
diores. Adors i vite pperuitatē. vñ cārat. Et
vñ mōis oīnebat et. Fetor i odoris suauita
tē. Cāñ. j. Cū eēt rex in accubitu suo nardus
a. crux scā dedit odore suū.

Exaltatio scē crucis solēnit ab ecclia
celebrat. qz in ea fides qz plimū exal
tata fuit. Anno ei dñi. dcn. pmutē
tedñō flagellari pūm suū p seuciā pagano
rū. cosdorex plaz oīa regna frāz suo im
perio subiugauit. Idierlm at venēs a sepul
cro dñi frū redijt. sz tū pte scē crucis quaz
scā helena ibidē reliqrat asportauit. Volēs
qūt ab oib⁹ coli vt dē. turrū et auro et ar
gento et interlucētib⁹ gemis fecit. et ibidē sol
et lune et stellarū imagines collocavit. Idier
subiles enā et oculos ducit. qsi dē aquaz
desup infundebat. et in subterraneo specu et
qui qdngas irabētes in circuitu bāt. vt qsi
turrū mouerēt tonitrūū simularēt. Filio
igit suo regno tradito itali pbano pphā
reliquit. et iuxta se crucē dñi collocās appellari
ab oīb⁹ se deū iubet. Et sic legi in libro mi
trali de officio. apē cosdore in throno residē
tanqz pat lignū crucis sibi a dextris posuit
loco filij. et gallū a sinistris loco spūscī. seruo
iussu pēm noiari. Tūc eradius impator ex
ercitū copiosū collegit. et filij cosdore iux
ta danubij flumī dimicant⁹ aduēit. Tū
dē vtrūqz pncipib⁹ placuit vt sup pontē so
li pfligerēt. et q victor existeret sine dāno vtrū
usqz exercit⁹ impū vīsurparet. Decretū enā
erūt. vt qciqz pncipē suū iuuare psumeret.
crurib⁹ absclis et brachijs. ob hoc continuo in
flumine mergeret. Et eradius totū se deo
obtulit. et scē cruci deuotionē q potuit cōmē
dauit. Ambob⁹ itaqz in cōflictu durātib⁹
eradio victoriā dñs pūlit. et pūm exercitū
suo impio subiugauit. ad q pūm uersū s
pū cosdore fide xpiane se subdidit. et sa crū
baptisma suscepit. Cosdore at ignorabat ex
mū belli. qz cū ab oib⁹ odiret sibi a nemine

De exaltatione sancte crucis

timat. Eract⁹ āt ad eū puenit. et ibi throno au-
reo cū sedere repiens eadē dixit. Quia lignū
scie crucis fm tuū modulū bonorasti. siba-
pulum et fidē xpi suscepisti. adhuc vitam et re-
gnū paucis a te acceptis obsequiis obinebis
Si autē implere cōtēpseris. gladio meo te
feriā et caput tuū pscidā. Cū igitur ille acq̄sece-
renollet extracto gladio eū p̄m⁹ decollauit.
Et q̄ rex fuerat sepeliri p̄cepit. Filii vō suū
et annorū quē cū eo repit baptizari fecit. et de
sacro fonte ipm suscipiens regnū paternū ei
dimisit. Turrū vō illā destrūēs argētū in
p̄dā suā exercitū tribuit. aux vō et gēmas ad
reparādū ecclias q̄s tyrā⁹ destruxerat re-
parauit. Sacra igitur crucē suscipiens hierosoli-
mā reponauit. Cūq̄z at de mōte oliue
n descēdēs p̄ porta q̄ dñs passur⁹ irānerat
in eā regio et ornāmēto impiali ingredi vellet.
repente lapides pone descēderūt et mūcē q̄ si-
mur⁹ vlt⁹ vn⁹ paries se clausērūt. Sup⁹ q̄ cū-
ctis stupētib⁹. angel⁹ dñi signū crucis ima-
nib⁹ tenēs sup̄ porta apparuit dicēs. Cū rex
celoz ad passionē p̄ hāc porta iraret. n⁹ cul-
tu regio h⁹ būli a se illo ingredies. būlitas ex
emplū suis cultorib⁹ dereliq̄t. Et his dictis
angel⁹ abscellit. Tūc impator lacrimis isu-
sis seipm discalcāuit. et vestimētisq̄z ad ca-
miliā exiit. crucēq̄z dñi accipiensq̄z ad por-
tā būlitis bāulauit. Adorq̄z duricia lapi-
dū celeste p̄sensit imperiū. statimq̄z porta se
suberigēs. libez mirātib⁹ patefecit ingressū
Odoz autē suauissim⁹ q̄ eodē die eodēq̄z mo-
mento q̄ de turri cosdroe sacra crux fuit ab-
lata. hierosolymis de per laz p̄uincia p̄tam
longa terraz spacia fuerat illapsus. tunc re-
dixit. oēs q̄z mirabili suauitate refecit. Rex at
deuotissimus in bas crucis laudes p̄cipit.
O crux splēdidior cūctis astris mōdo celebras
boib⁹ mltū amabit. sanctior vniuersis. q̄ so-
la fuisti digna portare talentiū mōdi. Dulce li-
gnū. Dulce clauis. Dulcis mūcro. Dulcis ba-
sta. Dulcia ferēs pondera. salua p̄ntez cater-
uā in tuis hodie laudib⁹ p̄gregatā mouerit
lo signatā. Sicq̄z p̄ciosa crux in suo loco re-
stituit. et annū miracula renouat. Adorūq̄z
dā p̄terestimunt. paralitici q̄tuor curant.

leprosi decē mudant. ceca. et illudant. Demo-
nes effugant. et a varijs languorib⁹ plim li-
berant. Et sic impator ecclias reparas et res-
gis munerib⁹ cumulās ad p̄pna remeant

In cronicis autē h⁹ gestū alit fuisse narra-
tur. Dicit ei q̄ dū cosdroe occupās vniuersa
sa regna. hierlm cū zacharia patriarcha et li-
gno crucis cepisset. et eract⁹ pacē cū eo face-
re vellet. iurauit se cū romanis pacē non fa-
ciurū. donec crucifm abnegaret et solē ado-
rarēt. Tūc eract⁹ zelo armat⁹ extra eū exer-
citū mouit. et per fas multos p̄lis deuastauit
et cosdroe vsq̄z telifontez fugē cōpulit. Tan-
dē cosdroe dissenteria incurres meda san-
ctū suū in reges coronare voluit. Sed sirois
p̄mogenit⁹ ei⁹ audiens. cū eractio fed⁹ inuit
p̄treq̄z cū nobilib⁹ p̄sequens in vinculis te-
cit. Quē pane tribulatiōis et aqua angustie
sustentās. iādē sagitari et occidi fecit. Id est
modū aut omēs incarcerationos cum patriar-
cha et ligno crucis. Eractio destinauit. Ille
autē p̄ciosum lignū crucis hierlm deuoluit. et
postmodūz constantinopolim deportauit.
Hec in multis cronicis legunt. De hāc
ligno crucis sic dixit sibilla apud paganos.
sic d⁹ in bystoria tripartita. O ter beatum li-
gnū in q̄ de⁹ extēsus est. Hoc forte dicunt p̄-
pter vūā nature grē et glie q̄ ex cruce puenit
B Apud constantinopolim iude⁹ q̄daz ec-
clesiā scie sopbie ingressus q̄ndā imaginē
xpi ibidē p̄perit. Qui se ibi solū p̄siderans
gladiū arripuit et appropiās imaginē xpi
gutturē p̄culsit. statimq̄z inde sanguis exiit
et iudei faciē et caput aspsit. Qui terrū⁹ ima-
ginē accepit. et ipam in puteū p̄iciens sta-
tim aufugit. Quidā autē chastian⁹ eidē ob-
uiauit. ei⁹ dixit. Unde venis iudee. Aliquē
boiem occidisti. Et ille. Falsum est. Turur
sus hō ille dixit. Vere homicidiū p̄perasti.
et ideo sanguine aspersus es. Et iude⁹. Ele-
re de⁹ xpianorū magn⁹ est. et fides ei⁹ firma
p̄ oia cōprobat. Nequaq̄z enī boiez p̄culsi.
sed xpi imaginē. et cōtinuo sanguis emana-
uit de ei⁹ gutture. Buxit at iude⁹ boiez illūz
ad puteū. et inde sciām imaginē errarunt.
Idola q̄ arī gutture xpi viderē obdubodie

De exaltatione sancte crucis

cernit. et iudeus panno fidelis efficit. Apud
surā in ciuitate berub qdā xpian⁹ sub ānua
pensioe hospitū bñs imagines dñi crucifixe
pra lectuli facie in pariete affixerat. ubi orō
nes suas pñue faciebat. Post ānū pō aliā
domū locauit. et imaginē ibidē ex obliuione
reliquit. Quidā autē iude⁹ pñciā domū cōdu
xit. et qdā die vñū de suis pñbulib⁹ ad cōui
uiū inuauit. In epulas at ille q inuauit⁹
fuerat casu circūspiciēs. imaginē infixā pa
rien contuet. et in illū q se inuauerat ira fre
mens cur imagines idū xpī nazareni tenere
audeat cōminat. Ille at cū ad buc pñctam
imaginē nō vidisset sacramētis qb⁹ poterat
affirmabat quillā de q dicitur imaginē penit⁹
ignoscebat. Tūc ille placatū se simulās vale
fecit et ad pñcipem sue gēns abiens iudeū il
lū de eo qd viderat accusauit. Iudei igit cō
gregati ad domū ei⁹ pueniūt. et visa imagi
ne illū pñmelis diris afficiūt. et extra syna
gogā semiuuū pñciūt. imaginē pñ pñculā
tes pedib⁹. cūcta in ea dñice passiōis obpro
bria renouarūt. Cū vō lat⁹ lancea pñora sset
pñctū sāguis et aqua vberum cūuit. et sup
posuū vas impleuit. Stupescit iudei san
guinē illū ad sinagogas deuulerūt. et omnes
infirmi ex ipso inuncti pñ curabant. Tūc
iudei epō terre illi⁹ oīa p ordinē narrauerūt
et ba pñmū et fides xpī vnanimē suscepit.
Ep̄s autē sanguinē illū in ampullis cristallū
nis et vitreis pñseruauit. Xpianū enā illū ac
cerfuit ad se et qstā pulcrā imaginē cōpo
suislet inq̄siuit. Et ille dicit. Nicodem⁹ illaz
cōposuit quā morēs gamaliel. gamaliel et
cheo. zacheus iacobo. iacob⁹ simoni reliquit.
Sicqz in hierlm vsqz ad exidius vñbis fuit
donec in dā fidelib⁹ in regnū a grupe delata
et inde ad patriā meā deducta a penib⁹ me
is ad me hereditario iure deuenuit. Factū est
hoc āno dñi. dcd. Tūc omēs iudei sinago
gas in ecclias pñsecrarūt. Et extitit h̄ mos in
oleuit vt ecclie pñsecrarent. qz antequā alia
ria pñsecrabant. Pñpōp̄ istud miraculū or
dinauit ecclia. v. kalend. decēbris memonaz
fieri dñi ce passiōis. vel vt alibi legit. v. yd⁹
nouēbris. Cū et rome pñsecrata est ecclia in

honore saluatoris. vbi ampulla cū illo san
guine reseruata. et solene festū tūc agit. E
t tūc crucis enaz apud infideles maxima
p oīa cōprobat. H̄c autē Greg. i. iij. dyalogoz
libro cōmemorat. andreas fundane ciuita
tis ep̄s dum quandā sanctimoniale femi
nā secū habitare pñmitteret antiqu⁹ hostis ce
pit isti⁹ specie oculis mētis ei⁹ impm̄ere vt i
lecto nephandia cogitaret. Quadā vero die
iude⁹ qdā romā venies. cū iā dies declinare
cerneret. et vbi manere posset mīme repisset.
in qdā tēplo appollinis ad manēdū se pñulit
Qui ipm loci illi⁹ sacrilegiuz pñmescēs. qz
uis fides crucis mīme h̄et signo crucis tū se
munire curauit. H̄c octe autē media euigilās
vidit malignoz spiritū turbā qsi in obseq
um cuiusdā potēns pñre. Cūqz q ceteris pñ
erat in eoz medio pñederet. cepit singlōz spi
ritū sibi obsequētiū causas actulqz discu
tere. qten⁹ vnusqz qstū egisset nequicie in
ueniret. H̄c vñ autē b⁹ discutiōis gregoz
us causa breuitatis pñtransit. S; ex sili exem
plo qd legit in vñalparz innotescere potest.
H̄c dñi qdā in tēplū idoloꝝ intrass. vidit sa
thā sedentē et oēm ei⁹ militā ei assistentē.
Et venies vnus de malignis spiritib⁹ adoz
rauit eū. Cui ille. Unde venis. Et ille. In il
la puincia fui. et ibi bella plima suscitauit. et p
turbādoes multas feci. et sanguinē copiosū
effudi. et vñ nūciare tibi. Et sathā ait. Quā
to tpe hoc fecisti. Et ille. In. xxx. dieb⁹. Et sa
thā. Quare tāto tpe hoc fecisti. Et ait assis
tentib⁹. Ite et flagellis eū cedite et duri⁹ vbe
rate. Et sc̄os venies adorauit eū dicens. In
mari dñe eram et cōmonōes maris excita
ui. et naues mltas demergēs. homies qz plu
res occidi. Et ait. Quāto tpe hoc fecisti. Et
ille. in. xx. dieb⁹. Et in sili bñc sili flagellari di
cens. Ira modicū tāto tpe laborasti. Et ter
cus venies ait. In qdā ciuitate fui. et rixas i
q̄buldā nuptijs excitauit. et multū sanguis ef
fusionē feci. et sponsoz ipm occidi. et veni nū
ciare tibi. Cui dicit. Quāto tpe hoc fecisti.
Et ille. in. x. dieb⁹. Et ille ait. H̄cōne plura in
tot dieb⁹ opar⁹ es. Et iussit enā circūstātib⁹
verberari. Et q̄tus venies ait. In beremo

De exaltatione sancte crucis

manſi ⁊ p. d. ānos circa q̄ndā monachū la-
borauit ⁊ vixit adē ipm in lapſū carnis p̄cipi-
tanti. Qd ſatban audiēs. de ſolio ſuo ſurre-
xit. ⁊ cū oſculans de capite ſuo coronaz ab-
ſtulit ⁊ caput illi⁹ impoſuit ac ipm ſecū cōſe-
dere fecit dicēs. Quid agnā rē ſonitēgiſti. ⁊ pl⁹
oib⁹ laboraſti. Hic igit vel ſiſis pōt eſſe mo-
dus illi⁹ diſcuſſiōis quē gregori⁹ p̄termittit.
Cū ergo ſinguli ſpūs exponerēt qd egſſent.
vñ⁹ in mediū pſiliit. ⁊ q̄nta carnis tēptandē
de illa ſc̄imomiali femia andree animūz cō-
mouiffet aperuit. Ad dēs q̄beri hora velpē-
raz pſqz ad hoc ei⁹ mentez traxerit. vt in ter-
gū ei⁹ blandiens alapā daret. Lūc malign⁹
ſpūs ei⁹z horat⁹ eſt vt p̄ficeret qd cepiffet. vt
illi⁹ ruine ſingularē int ceteros palmā tene-
ret. Idcepi⁹qz vt quērerēt quī nāz eſſet ille
qui iacere in templo eodēz p̄ſumpſiffet. Cū
autē ille vebementi⁹ palpitaret ⁊ miſſi ſpiri-
tus ei⁹ crucis myſterio lignatū viderēt. terri-
ficlamauerūt. Vere vas vacuūz. ſed ſigna-
tum. Ad hanc vocem protin⁹ illa maligno-
rū turba diſparuit ſpirituū. Jude⁹ autē cōci-
tus ad ep̄m venit. ⁊ ei oīa p̄ ordinez enarra-
uit. Quid illē audiēs vebementer ingemuit. ⁊
omnē mulierē a domo ſua ⁊ vicinia p̄tin⁹ re-
mouit. ⁊ iudeū baptizauit. Refert quoqz
grego. in li. dyalo. qd q̄ndā ſancimomial⁹ or-
tū ingrediens ⁊ lactucā ſpiciens p̄cupiuit
eam q̄ ſigno crucis benedicere oblita auidē
momordit. S; arrepta a dyabolo p̄tin⁹ ce-
cidit. Cū autē beat⁹ equit⁹ ad eā veniſſet dia-
bolus clamare cepit ac dicere. Ego qd feci.
ego qd feci. Sedebā hic ſup lactucāz. illa ve-
nit ⁊ momordit me. Ad imperiūz autē p̄dicti
viri diabolus mor de ea exiit. Legit in
hiſtoria eccleſiaſtica qd genules p̄ alexandri-
am arma ſerapis in parienb⁹ depinxerant.
Theodoſius vñ illis delens ſignū crucis de
pungi mandauit. Quo viſo gentiles ⁊ ſacer-
dotes idolorū baptizati ſunt. dicētes iraditū
eſſe ab annis q̄ ea q̄ colebant ſtarent donec
peniret ſignū illud in quo eſt vita. Quedaz
tūc lra apud illos quā ſacrā vocabāt. babe-
bat formā crucis. quā dicebant interpretari
viam futurā.

CXXXI
De ſc̄o Iohanne criſoſtomo.

Iohannes cogno

mine criſoſtom⁹ antibioce⁹ fili⁹
ſc̄o ⁊ antibure nobiliū ſuit. Cui⁹ vt
ta gen⁹ p̄uerſatio ⁊ p̄ſecutio in by. tri. p̄le-
ni⁹ declarat. Qui cū p̄ſe ſtudii impēdiſſet.
tandē hāc deſerēs diuiſi lectionib⁹ incubebat.
Qui p̄ſ byt ordiat⁹ p̄p̄t caſtitatis zelū ſene-
rior habebat. ⁊ feruorū magis q̄z māſuetudi-
ni ſuebat. Et p̄p̄t vite rectitudinē icauit⁹ ad
futura p̄ſpicere neſciebat. In p̄ſabulauone
arrogas a neſciētib⁹ putabat. In docendo
erat p̄cipu⁹. in exponēdo egregi⁹. ad mores
coercēdos opum⁹. Regnūb⁹ igit archadio
⁊ bonono auguſti. ⁊ damaso i romana ſe-
de p̄ſidēte. fact⁹ eſt ep̄s. Qui dū vitā clerico-
rū repēte corrigē voluit. oēs in ſui odiū cōci-
tauit. ⁊ ei⁹ velut furioſi⁹z declinabāt ⁊ apd oēs
ei⁹ detrahēbāt. Et q̄z nūqz aliquē ad p̄adūz
inuitabat. n̄ ab aliq̄ inuitari volebat. Dicebāt
eū h̄ iō facere. qz turpit māducaret. Alii p̄p̄t
excellētē ⁊ exq̄ſitū vſu⁹ aboy h̄ ei⁹ facere p̄-
dicabāt. Reuera at p̄p̄t abſtinētiā ſtoma-
chi ⁊ caput ſepe dolebat. ⁊ iō p̄andioz repu-
las euitabat. Popul⁹ at p̄p̄t ſimōes q̄s i ec-
cleſia faciebat eū plimū diligebat. paruipen-
dens qd p̄eū emuli loq̄rent. Ap̄poſuit qz Jo-
hannes ⁊ q̄dā p̄ceri obuiſſe. ⁊ iō p̄eū ma-
ior iudicia ē accēſa. Aliud qz fecit qd cūctos
valde cōmouit. Eutropi⁹ nāqz p̄poſit⁹ ipa-
toris ⁊ h̄ns p̄ſulis dignitatē. volens in q̄būſ-
daz ad eccleſiaz fugiētib⁹ ſe vindicare. ſtuduit
vt lex ab impatore poneret. vt null⁹ ad eccle-
ſiā p̄fuger. imo qd dudū refugerāt extraherēt.
Idcō paucoſ at dies cū eutropi⁹ regē offē-
diſſet. ad eccleſiam mor p̄fugit. Ep̄s at h̄ audi-
ens ad eū ſub altari latuit⁹ ⁊ accēſit. ⁊ omeliā
inrepatōriā p̄eūz faciēs ipm duriffime ob-
iurgauit. Ex q̄ remiſſos offendit eo qd boni-
ni infelici nō ſolū noluit miſcēdiaz impēdere.
ſ; in ſup nō deſtitit obuiſſe. Impatorez
go eutropiū raptēs. ei⁹ caput abſcidit. Idcō
diuerſis igit cauſis mltos hoies fiduciali⁹
obiurgabat. ⁊ iō erat plurimis odioſus.

De sancto Iohanne chrisostomo

Theophilus autem alexandrinus episcopus iohannes deponere volebat. et per viros quosdam nomine ysaie deorum irudere affectabat. et id causas deponendi diligenter querebat. Populus autem defendebat iohannem. et eius doctrina mirabili audientia patebat. Sacerdotes quoque iohannes secundum ecclesiasticas sanctiones vivere cogebat. dicens non debere frui bonore sacerdotum quod eorum vitam preteriret inuitari. Quod soli autem ciuitate constantinopolitana strenue gubernabat. sed et plures circuli adiacentes puincias imperiali auctoritate puidis legibus ordinabat. Quicquid cognouisset in fenice ad huc demum sacrificia ministrari. clericos illos et monachos destinauit. oiaque templa ydolorum destruxit. Eodem tempore gaimas quod erat genere celticus. consilio barbarus. studio tyrannico vehementer elatus arriana heresi deprauatus. magister in militem facit. Hic impatoris rogauit ut intra ciuitatem sibi suisque ecclesiam unam daret. Quod cum permissum esset. rogauit iohannem ut ecclesiam unam illi concederet. ut sic et tyrannidem refrenaret. Et iohannes viuite formis actorem zelo ignis non inquit impatoris. Episcopus. non sancti canibus dare. nec huiusmodi barbaris menas. Sed ambos nos iubet vocare et sub silentio inter nos quod dicitur audi. Ego namque huiusmodi linguas sic refrenabo. ut huiusmodi petere non presumat. Quod audientes impatoris gaudius est. et virique altera die vocauit. Et cumque gaimas unum per se orationem peteret. ait iohannes. Ubi quidam diuina domus aperta est ut nullus te peteret orare. Et ille. Ego alteri secte sum. et unum templum cum meis habere deponso. Multos quidem per romana re publica labores assumpsi. et ideo non debeo in mea penione premni. Cum iohannes. Multum ma primus et qui transcurrunt tua certamina recepisti. Magister militum facis es consulari toga insuper exornatus. et oportet te considerare quod dudum fueris. et qualem aspicias. Que per se paupera. et qualem substantia. Quibus vestimentis ante utebaris. et quibus ornatus modo. Igitur quod pauci labores maria tibi prima contulerunt. pro honore ante te non sis ingratus. His sermonibus eius os obstruxit. ipsumque compulsi ut taceret. Huiusmodi constantinopolitana

namque vobis strenue gubernaret. gaimas impetui ambiens cum die nihil agere posset nocte barbaros misit qui palatium concremarent. Tunc aperte monstratum est quod sanctus iohannes custodiebat ciuitatem. Barbaris enim angelorum armatorum ingens corpus habentibus copiosa turba apparuit. qui ipso primus effugauit. Quod cum domino suo nuntiasset. ille valde miratus est sciens exercitum militum per ciuitates alas constitutum. Cum igitur sequenti nocte eos iter destinasset. a visione angelorum sunt similiter effugati. Quod cum ille egressus miraculus vidit et fugit. et multas milites in die latere et nocte ciuitatem custodire. Egressus inde ad iracundiam uixit et magno congregato exercitu cuncta vastabat. amicum ciuitatis barbaricam feritatem. Impator ergo iohanni sanctissimo omnium legationis imposuit. Ille autem inimicorum immemor alacritate preceps. Gaimas vero agnoscebat et fiduciam pietate assumpta longo itinere eadem occurrit. suisque oculis dexteram eius circumposuit. et filios suos sacra eius genua osculari precepit. Huiusmodi namque virtus iohannes fuit. ut etiam valde terribiles humiliter coeget et tueretur. Eodemque tempore quanto mora eius prode corporis haberet. et quod quidam preces et certamina surrexerunt. alijs. Alijs aliud affirmantibus. marie in monachorum turba simplicium est decepta. dicentis dei forma corporea esse distinctam. Theophilus autem episcopus alexandrinus primum sapiebat. ita ut in ecclesia deos qui humane forme dei asseruerant prederet et dei incorporei potestaret. Quod egyptiorum monachi agnoscere habuacula sua reliquerunt. et alexandrinam venientes. seditionem theophilum excitauit. ita ut eum occidere niterent. Quod ille cognoscens et timens aut illis. Sic vos inquit video sicut dei uultus. Et illi. si vere inquit dicis. quid uultus dei sic est ut noster. anathema erga liberos. Digenis qui nostre opinioni aduersant. Quod si non feceris qui impatoribus et doctores a nobis obprobrium sustinebis. Et ille. Nolite in me seuire. Ego quidem qui uobis placere facio. Et sic monachos a suo impetu reuocauit. Exercitum vero et preceptum monachi in hoc seducti non sunt. sed simplices ardore fidei pro fratre primum sapientes

De sancto Iohanne chrisostomo

insurrexerunt et multos occiderunt. Bui h i
egyptio fieret iohannes apud constantinopoli doctri
na florebat. et apud omnes admirabilis habebat
Ulex cu arriani plim pulularer et extra ci
uitate ecclesiarum bñent. sabbato tñ et dñica intra
portas et pome? pgregau. hymnos et antipho
nas nocte cantabat. Biluculo at cu ipis anu
pbis p mediā ciuitate portas egressi ad su
as ecclesias pcurrebant. Hec at ad vitupationē
orthodoxorum facere nō cessabat. frequē s de
cātes. Ebi sūt q dicūt tria vñte vñt. Ioh
hānes at metuēs ne simplices bis cātib? tra
beret istuuit vt fidelū turba nocētis hym
nis insisteret. vt illoz op? obfuscaret. et fide
lū pfectio firmaret. Fecitqz cruces argente
as q cu argētas cereas portabant. Tūc arri
ani zelo accēsi in die vñs ad necē insurgunt.
Vna igit nocte petra percussus est balon eu
nuch? auguste. q ad hymnos exercendos a
iobē fuerat deputat. S; et qdā dñi pñt
qz pñt ex tñt. Ex his mor? ipator pñt
arrianos hymnosqz publice decantare.

Eo ipe seuerian? gabalen. epus bonorabil
apud multos pceres et ab ipso ipatore et augu
sta multū dilect? constantinopoli vñt. et a iobē g
tanti suscepit. Eūqz iohēs asia precessit. su
as eidē ecclesias pñt dāuit. Ille at nō fidelit am
bulabat. s; semetipm iplo pñt dābat. Sera
pion aut clic? iobis h iobi studuit nūciare.
Trāseū at seueriano nō assurrexit serapion
Ille at indigē? clamauit. Si serapion cleri
cus nō mortu? fuerit xpi bñana nata nat
nō ē. Hec audies iohēs redijt. et ipm tāqz blas
phemū de ciuitate eiecit. Qd auguste multū
displicuit et ipm reuocari fecit. rogās iohēs
vt ipm sibi recōciliaret. Qui nullaten? acqes
uit donec augusta filiū suū theodosiū ei? ge
nib? imponeret supplicās et iurās vt seueri
anū recōciliaret. Eodēqz ipe theophil?
alexandrin? epus dyoscoroz vñt scissimū et ysi
doz pñt sibi amicissimū iniuste eiecit. Qui
constantinopoli venerūt vt pñcipi et iohāni ei?
facta narraret. Iohēs at eos qdēz bonora
bat. s; an cause cognitōz cū eis pñcipare nō
lebat. Fals? in rumor ad theophilū venit. q
iohēs cū ill? cōicaret. et eis auxiliūz ferret. At

theophilus indignat? nō solū in illos vñda
ciā exercere s; iohāne deponere fōmter se ar
mabat. Celās igr inuētiōē suā misit ad sin
gulas epus ciuitatū dicens se origenis velle
libros dānare. Epiphaniū qz epm cypri vñ
rū scissimū et famosissimū circūuēt et aicuz
fecit. rogās vt et ipe sili? libros origenis dāna
ret. Epiphani? pñt sui scitantes ei? fallacias
nō attendēs. apud cypri suos epus cōuoca
uit. et lectōes origenis inuēdit. rogās iohāne
plīas vt se abboz lectōe libroz suspēderet. et
q ordiata fuerat pfirmaret. Iohānes aut s
pariūpēdēs i doctrina ecclesiastica labora
bat. et ea florebat. nūbqz debis q p eū cogi
tabat curabat. Demū theophilus ordiū diu
celatū manifestauit. et se velle iohāne dponere
indicauit. Mox inimici iobis mltiqz cleri
ci et pceres palatij ipso oportuni inueniētes
mtebāt vt iohāne apud constantinopoli pñt
fieret. Isdō s; at epiphani? constantinopoli ve
nit. dānationē libroz origenis secū ferēs et in
uentionē iohānis cā theophili decliauit. Et
qdā pñt epiphaniū reuerentiā dānatō libroz
origenis subscribēbat. plim at hoc face
re reculabat. qz vñt fuit theom? sic bē pñt
vt rectitudinē vñte famosissim? Qui rāre
spondit. Ego inq? o epiphani ei? q dū dū be
nerequieuit iniurias nō fero. neqz remblas
pbemā tēptare pñmo. dānans ea q pñt
nostri respuere noluerūt. Iñā neqz malam
doctrinā in libris ei? eē pñcio. Qui his cō
tumelias inferūt. nesciunt semetipos. Alia
nāsi? at defensor niceni pñt p arrianos te
stē sue fidei bñc vñt appellat. illi? libros suos
pñgens et dicens. Mirabilis inq? et laborio
sissim? origenes s; de filio dei nobis testimo
niū pñbet. asserēs coeternū eum patri. Ioh
bannes at indignat? nō est cur absqz regul
in ecclesia sua epiphani? ordinationē fecerit.
Sed in rogabat vt inē epus cū eo maneret.
Et ille nec se cū eo manere nec orare rñdū.
nisi dyoscoroz eiceret et dānationi libroz
origenis suscriberet. Iohāne hoc facerere
nūente. aduersus iohannem ab ei? inuidia
epiphani? incitat. Unde epiphani? libros
origenis dānauit. et dyoscoroz adiudicauit. et

De sancto Iohanne chrisostomo

Iohān tanq; boni defensori detrabere cepit.
Eunobes mādauit. Contra reglās mltā fe-
cisti o epiphani. Idmū q; ordiātes fecisti
in ecclia sub meo iure pstituta. Deinde q; in
ea auctoritate ppa sacra celebrasti. Et rurſ⁹
q; inuuar⁹ excuſaſti. ⁊ nūc denuo q; iteipm
phōia. Quapp̄ obſua ne in ipſo ſeditio o-
rat. ⁊ b⁹ rei piculū ipe ſuſcipias. Hoc aut au-
diens epiphani⁹ diſceſſit. Qui cū ad apri⁹
reuerſurus eēt. mādauit iohāni. Spero q;
ep̄s nō morieris. Et illeremādauit. Spero
q; ad patriā tuā nō redibis. Qd̄ ſic euenit.
Itā epiphani⁹ i via obiit. Et iohes poſtmo-
dū de ep̄atu depoſit⁹ in exilio p̄iā finit.
E Ad ſepulcrū aut b⁹ epiphani⁹ viri ſcīſ
ſimi demōſtes expellit. Fur aut vir mire libe-
ralitatis ad paupes. Qui cū qdā vice tota⁹
ecclie pecuniā erogāſſet ⁊ nihil ſibi remāſiſſet
qdā ſubito venies ſacculū mltaz pecuniaz
ſibi obtulit ac diſceſſit. Nec vñ penerit aut q;
abierit ſcīti fuit. Id paupes qdā volentes
epiphaniū decipere ut aliqd eis daret. vñ eo⁹
rū ſupinū ſe in tra pſtrauit. alē ſup eū ſtans
q̄i mortuū flebat. ⁊ q̄nihil vñ eū ſepelire poſ-
ſet hēt. q̄rū vocb⁹ clamabat. Epiphanius
igr ſupuenies vt in q̄te dormiret orauit. et
ſepulture neceſſaria miſtrauit. Hoiem q; cō-
ſolat⁹ abiit. Ille aut ſociū pulſās dicebat. ſur-
ge hodie tuus laborib⁹ epulemur. Quē cū
crebro pulſaſſet. ⁊ mortuū agnouit. ad epi-
phanii cucurrit. ⁊ qd̄ accidit nūciauit. ac cōt
eū reſuſcitaret. rogare cepit. Ille aut benigne
eū ſolat⁹. Eū tñ eū reſuſcitare voluit. ne mi-
niſtra dei facile illudat. Verū cū epipha-
ni⁹ diſceſſiſſet relatiū ē iohi q̄ eudoria augu-
ſta p̄ eū epiphaniū incuſaſſet. Qui ſolito ze-
lo accēſus ſmonē ad ipſū fecit. q̄ cūcūq; mlie-
rū viupatōes oimodā p̄iebat. Hic ſermo
ab oib⁹ ē accept⁹ vt q̄i d̄ auguſtū ſit plati⁹
Qd̄ cū auguſta cognouiſſet ip̄atōi p̄ſta-
eſt dices p̄mclā illatā p̄xon in eū pon⁹ re-
dūdare. Ador⁹ ad h̄ impatōr d̄ iohes p̄ce-
pit ſinodū celebrari. Theophi⁹ igr feſtine
ep̄os puocabat. Qd̄q; iohānis inimici ala-
criter p̄ſtuebāt. ſupbi⁹ ⁊ impi⁹ eum vocātes.
Vniuerſi igr ep̄i apud cōſtātinopolim p̄ſti-

tui nō iam de libris origenis tractabāt. ſed
p̄ira iohānē ſe maniſeſt⁹ erigebāt. Aditten-
tes igr p̄ iohānē ip̄m citauerūt. q̄ eos velut
inimicos vitare cenſuit. ac vniuerſalē ſino-
dū fieri. p̄clamauit. Illi vō quater eum de-
nuo citauerūt. Qui cū eos reſugeret ⁊ ſino-
dū fieri. p̄clamaret. dānauerunt eū. in nullo
eū culpantes niſi q̄ vocatus noluit obedire
Qd̄ ip̄s audiens ad ſeditōes maximas ex-
citat⁹ eſt. ⁊ eū irabi ab ecclia nō ſinebat. ſ; vt
hoc ad mar⁹ referret. cōlū. p̄clamabat. Juſ-
ſio aut p̄ncipis cōpellebat eū. velocit̄ ei⁹. ⁊ i
exiliū deportari. Iohes aut timēs ne in ip̄lo
ſeditio oriret. neſciēte ip̄lo ſemetipm tradidit
in exiliū deferendū. Qd̄ cū ip̄s cognouiſſet
importabilis ſeditio ē erona. ita vt etiā mul-
ti inimicorū ad niſcediaz mouerent̄ dicen-
tes eū calūniā paſſus. quē paulo ante deſide-
rabāt videre depoſitū. S Seuerian⁹ at
de q̄ ſupra ſimo habuit. ē. in ecclia docēs iohā-
ni detrabebat dices. Et ſi nullū aliud crimē
haberet. et tñ ſupbia depoſit⁹ eſt. cū ſuffi-
ciens eſſe poſſet. Dna igr p̄ira impatōres ⁊
ep̄os immēſa ſeditio in ip̄lo. auguſta impe-
ratorē rogauit vt iohānē de exilio reduci fa-
ceret. Terremot⁹ q; maxim⁹ ciuitatē inua-
ſit dicentib⁹ cūcis hoc accidere p̄pter inui-
ſtā electionem iohānis. Miſi ſunt igr legati
ad iohannē rogātes. vt cito rediret. ⁊ ciuitas
et peregrini ſuis orōnib⁹ ſubueniret. et in ip̄lo
ſeditiōe excitatā ſedaret. Illi q; poſt illos.
⁊ rurſus alij deſtinati ſunt q̄ eum cito redi-
re cōpellerent. Qui eū redire nolentē ad p̄-
p̄ia cito reduxerūt. eide⁹ cū cereis ⁊ lampas-
dib⁹ vniuerſo populo occurrente. Ipe aut
in ep̄ali ſede reſidere nolebat. dicens oportet
re hoc fieri iudicio ſinodali. ⁊ eos quidam
nauerant ſuam ſententiā reuocare. Ip̄o-
pulus autem miro modo accendebatur eū
in ep̄icali ſedere ſidentem videre. et ver-
ba doctoris audire. Ip̄e ualū igr uir popu-
lus. coactusq; eſt ſermōnes facere ad popu-
lum. ac in ſua cathedra reſidere. Theophi-
lus igr auſugit. Qui cum ierapolum adue-
niſſet mortu⁹ ē euſdē ciuitatis ep̄s. ⁊ ibi la-
mon ſanctiſſim⁹ monachus eſt electus. Et

De sancto Iohanne chrisostomo

Ille cum crebro refugeret ei theophilus suadebat.
ut sue electioni consensum preberet. Tunc ille promi-
sit dicens. Erit quod domino placet implebitur. Era-
stina ergo die venientes ad cellam suam cum episcopus
susciperet instanti rogabat. Qui ait. Quem pro
mo ad dominum. Qui dominum oraret. mox cum ipsa oro-
ne finitum vires sue suscepit. Iohannes itaque do-
ctrinae sedule insisteret. Et o ante plateam argen-
tea clamide circumamicta. in platea iuxta ec-
clesiam sancte sophie ad honorem eudorie augu-
ste constituta erat. ibi milites et pueri et pub-
licos exercebat. Quod quidem iohanni plurimum displic-
cebat cum videret hunc ad ecclesiam spectare iniuriam.
Sed soluta igitur fiducia rursus linguam suam
armauit. Et cum oporere principem supplicanti
omnis viro deflectere ut a tali lusu recederet. hunc
non fecit. sed impetu sui usus eloquii iubentes fi-
eri talia maledicebat. Augusta vero rursus ad
suam hoc irabatur iniuriam. et denuo labora-
bat ut aduersus eum sinodus iter celebraretur.
Hoc sentiens iohannes illam famosissimam in ecclesia
protulit orationem cuius initium est. Rursus herodi-
as insanit. rursus turbatur. denuo saltat. de-
nuo caput iohannis in messorio percussit acci-
pere. Quod factum ad iracundiam plus incitavit
augustam. Cum autem quidam iohannem vellet occide-
re a populo est comprehensus. et ad iudicandum tradi-
tus. Sed a prefato ne occideretur ereptus est. Qui
dam enim suus cuiusdam presbyteri in eum impetum
faciens ipsum occidere molitur est. Qui dum a quo-
dam teneretur. ipsum qui tenebat. et alium astantem et terci-
um percussit. Tunc clamore factio multis concu-
rentibus plurimos interfecit. Ex illo ipse populus
iohannem custodiebat. et domum diebus ac no-
ctibus munies. Suadente igitur augusta episcopi
constantinopolim perueniunt et accusatores
iohannis foris insistere ceperunt. Cum autem festi-
uitas natalis domini superuenisset mandauit im-
perator iohannem. quod nisi prius criminibus exueretur
non concareret eum. Episcopi autem nihil contra eum re-
pererunt nisi quod post deposicionem residere in se-
de episcopali sine decreto palatii presumpsisset.
Et sic dampnauerunt eum. Et propterea quate-
nus de solennitate pascale mandauit ei imperator non
posse secum in ecclesia manere cum eum duo concu-
lia condemnassent. Clacabat igitur iohannes et

nequaquam in ecclesiam descenderet. Illi qui iohannem
fauebant iohannem dicebant. Iste est
autem imperator iohannem de ciuitate expellere fecit
ac duci in exilium in quandam ciuitatem parui
ubi fines sunt ponti imperii et romani. quod lo-
ca crudelibus barbaris sunt vicina. Sed de-
mens dominus non permisit diu in locis talibus ab-
letam suam fidelissimum commorari. Hoc anno
centus papa audiens moleste ferebat. vo-
lensque concilium celebrare scripsit clero stan-
tinopolitano ne iohanni successores aliquem
ordinarent. Cum igitur longo fuisset itinere
fangatus et dolore capitis vehementissime
cruciatus. nec non et ardore solis intolerabile
patere. sancta illa anima in cumanis. cuius die
mensis septembris e carne soluta est. Quod de-
functo quando vehementer in staninopolim et
omnia suburbana descendit dicentibus. cuius hoc
dei iracundia gestum esse. eo quod multis iohannes
fuerit condemnatus. Quibus verbis fidem fecit
mors auguste. postquam subsequuta. Quarta nam-
que die post gradines est defuncta. Ad hoc quo-
que omnium doctore terrarum. occidentales episcopi
orientalibus nullatenus concitare voluerunt. do-
nec illi sacrasissimi viri nomen in predeces so-
res episcopos poneret. Verum theodosius christianissi-
mus filius patris archadii. qui autem sui nomen
et pietatem tenebat. sacras heredes doctoris reliquas
in mense ianuario in regia ciuitate transferri
fecit. Cui fidelissimus populus cum lampadibus et ce-
reis obuiauit. Theodosius autem suppliciter
eius adorans reliquias. pro archadio et eu-
doria genitoribus supplicauit. ut ignorant de-
linquentibus veniam condonaret. Eundem enim
parentes eius mortui fuerant. Hic theodosius
clementissimus fuit. adeo ut nullum se ledendum
mortui adiudicaret dicens. Unus esset mihi
possibile adiuuare etiam mortuos reuocare.
Eius curia monasterium videbatur. manu-
nas laudes agebat. codices diuinos legebat.
Hic erat pro nomine eudoria que heroy-
co metro poemata multa profecit. Habuitque
filiam nomine eudoriam quam valeriano quem im-
perator fecerat dedit uxorem. Hec omnia de by-
storia imparata extracta sunt. Ad domum est
autem circa annos domini. cccc.

De sanctis Cornelio et Cipriano

XXXII

De sanctis Cornelio et Cipriano.

Corneli⁹ interpreta

tur intelligens circuncisionē. Ipse enim
tellexit et intelligendo suavit circūci
sione; a supfluis lictis et necessarijs. Vel
corneli⁹ dicitur a cornu et leos quod est p^{ro} q^{uo}d
a. fortitudo ipsi. Ciprian⁹ dicitur a cipro quod est
mirtura et ana quod est sursum. Vel dicitur a cipro quod
est mirtura vel beredias. Ipse enim habuit sup
nā mirturā grē et vīnū. mirticiā p^{ro} q^{uo}d et be
reditatē celestium gaudiorum.

Corneli⁹ papa successor scilicet fabiani
a decio cesare cum suis clericis in exi
liū relegat. Ibiq; a scō cipriano car
thaginē episcopus lras p^{ro}foratōis accepit. Tādē
de exilio reduct⁹ decio p^{ro}ntat. et dū immobilis
maneret. iussit eū dec⁹ plibano cedi. p^{ro}cepit
q^{uo}d ut ad tēplū maris duceret. ut ibi aut sacri
ficaret. aut caputale sniam subiret. Cū ergo
illuc duceret. miles q^{uo}dā rogauit eū ut ad do
mū suā duceret et p^{ro} virore sua salustia q^{uo}d p^{ro}
q^{uo}d annos paralitica iacebat oraret. Que
dū ad orōnē ei⁹ sanata est. xx. milites cū ipsa
et viro suo dñō crediderūt. Qui oēs iubere
decio ad tēplū maris deduci. et in illud ex
puentes cū scō cornelio marurizati sūt. Ipsas
suis ēāt circa ānos dñi. cclvi. Ciprian⁹ aut
carthagini. episcopus eadē citate p^{ro}no p^{ro}osuli p^{ro}
sentat. Qui cū a fide nllatē mutari posset
i exiliū mitti. In q^{uo}d reuocat⁹ ab anglico
p^{ro}osule q^{uo}d patrono successerat sniam capita
le accepit. Qua snia lata dixit ciprian⁹ Deo
grās. Cū āt ad locū cū spicatore vīssit. p^{ro}ce
pit suis ut eadē spicatore p^{ro} mercede. xv. au
reos darēt. Et accipiens q^{uo}d limbei manu sua
oculos text. et sic coronā suscepit. circa annos
dñi. cclvj.

XXXIII

De sancta Eufemia.

eufemia dicitur ab

eu quod est bonus. et feia. q^{uo}d bona feina. i.
vnl. honesta et delectabil. q^{uo}d triplici
mō de bonū. Fuit ei vnl. alijs p^{ro} uerfatōes.
bonesta sibi p^{ro} mox p^{ro}positōis. delectabil. dō p^{ro}

celeste p^{ro}platōis. Eufemia dicitur q^{uo}d eufonia.
quod est suavis sonoral. Suavis āt son⁹ futri
b⁹ modis. i. voce ut i cāu. pulsu ut i carbara.
flatu ut i organo. sic bñ eufemia fecit dō dul
cē sonū cū voce p^{ro}dicatōis. cū pulsu bōe opa
tōis. et cū flatu intine deuotōis.

Eufemia filia senatoris vidēs xpia
nos tpe diodeciani tā diuersis pes
nis lamari. ad pascū iudicē p^{ro}pera
uit. et xpm publice p^{ro}uēs exēplo sue p^{ro}stanne
et viroz aios p^{ro}forabat. Cū igr iudex xpia
nos successiue occider. alios p^{ro}uēs esse iube
bat ut salē trini molarēt. dū p^{ro}stātes tā crude
lī lamari viderent. Cū g corā eufemia scōs
crudelī deturicaret. ipa eoz p^{ro}stanna apl⁹ p^{ro}
uocata iniuriam a iudice se pan clamabat.
Tūc iudex gaus⁹ ē. putās eā sacrificijs vel
le p^{ro}sentire. Cū cū ab ea quā sibi iniuriā face
ret requisisset illa ait. Cū sum genere nobil. cur
mibi ignotos et aduenas anponis. et p^{ro}noes
facis ad xpm p^{ro}unge. et ad p^{ro}missas gliaz pue
nire. Cū iudex. p^{ro}putabā te ad mētes redisse
et gaudebā te tuenobilitatis p^{ro} sex⁹ memisse
Reclusa igr i carcere. et seq^{uo}nti die cū vincis
sine vincul⁹ adducta. itez gūllie ē p^{ro}sta. cur
p^{ro}legē ipator sibi solia vincul⁹ p^{ro}ceret. Tūc
alapis durissime cedit. et in carcere recludit.
Quā iudex secur⁹ ex libidie opprimere volu
it. Sed illa virilī reluciatē manū ei⁹ virtus
diuina p^{ro}traxit. Tūc putās se mētatū. p^{ro}po
siti dom⁹ sue ad ipam direxit mltā p^{ro}mutēs
si eā faceret p^{ro}sentire. S; ille carcerē clausū
nec clauib⁹ aperire potuit nec securib⁹ fran
gere. donec a demone arrept⁹ clamans et se
ipm dilaniās vireu alit. Deinde educta pos
sua est sup^{ro}ia. cur⁹ vectes carbonib⁹ pleni
erant. et arufer intra rotā tale signū trabena
bus dedit. ut q^{uo}d sonū faceret simul traberēt.
et sic ereunte igne vectes corp⁹ ei⁹ dissiparet.
Sed nutu dei ferramentū q^{uo}d rota ipabat de
manu ei⁹ decidēs sonum fecit. et p^{ro}nuo illā
trabennib⁹ rota artificē cōminuit. et eufemi
am stantē sup^{ro}eam illesā p^{ro}nauit. Tūc parē
tes artificis lamētātes sup^{ro}positio igne ipsam
cū rota cōburere voluerūt. Sed rota com
busta. eufemia ab angelo soluta in quodā

De sancto Lamperto

loco excelso i columinis stare aspiciat Alipellia
n^o iudiciat. Vir^o xpianoz nō nisi in ferro
vincit. Un^o sulo vt ea facias decollari. Ere
cne igit scalis. cū qdā ad eā capiendā manuz
mittere vellet. mox tot^o paralisi solut^o vix in
de seminu^o educt^o ē. Et Ali^o aut noie so
stenes ascēdēs p^otinuo mutat^o ab ea veniaz
penit^o et euagiatō gladio ad iudicē clamauit
q^o seipm libē^o occideret q^o eā quā angli defen
debāt ptinget. Deniq^o inde educta. iudex cā
cellario suo dixit ad eā oēs penulātes iuue
nes puocaret. Qui tādū eā illuderēt don^o
fangata deficeret. S^o ille ad eā ingredies et
miltas v^ogies splēdissimas circa eā orantē
vidēs. mōiis ei^o p^otin^o xpian^o effect^o ē. P^ore
ses v^o p^o capillos v^oginē suspēdit. S^o imobi
lē pmanētē negato cibo in carcerē reclubi fe
cit. vt. vii. die int^o q^ouoz magnos lapides sic
oliua pstringet. Illa v^o q^ondie ab angelo sa
ciata. dū. vii. die intra lapides durissimos po
sita ēēt ad ei^o o^oes ipi lapides i cinerē tenui
ssimū sūt redacti. Un^o ples septicū a puella
erubescēs eā in foueā p^oica iussit. vbi tres t^o
te imitans bestie erāt. q^o o^oes hoiez dglutirēt
Que stāi blādiedo ad v^oginē pcurrēt et iū
cuis ad iuicē caudis ei q^oli cathedra ad sedē
p^obēta. iudicē s^o vidētē vebemēt^o pfuderūt
Un^o cū ples fere p^o gustia morderet. i^ogressus
carnifer vt dū sui iniuriā videret. gladiū
ilāt^o suū fixit. et xpi martirē fecit. Quē iudex p
mercede veste serica induit. et torq^o aurea cir
cūdidit. S^o egredies a leone arripit et ab eo
p^otin^o deuorat. Un^o sui ei^o diuini p^ogrētes vix
pauca ei^o ossa cū veste serica et torq^o aurea re
perit. P^ost^o q^o iudex seip^o comedēs mor
tu^o ē iuēt^o. Scia^o at eufemia i calcedonia cū
honore seplia ē. P^ost^o erus c^o oēs iudei et gēn
les calcedonie i xpi crediderūt. P^ost^o illa ē at cir
ca ānos dñi. cclxxx. Ambrosi^o obac v^ogie i
p^ost^oade sic ait. Virgo alma triūphatrix eufe
mia v^ogitans retinēs murtas. passiois meruit
vestiri corona. Cui^o p^oci^o hostis inimicus
euicit. p^ose^o aduersari^o supat. a fomacis igne
v^ogo sospes eripit. dū lapides i puluere cō
uertit. Fere māluescūt. collaq^o i b^omitūt at
q^o oia penaz supplicia ei^o o^ode supant. Illa^o

uissime gladii mucrone p^ossa carnea relin
q^ona claustra celesti choro iūgit leta. Nec sa
cra v^ogo tibi dñe eccliaz tuā p^omedet. s^o p^o nob
p^ociōib^o iūipellet. s^o ē v^ora nrā et v^ogo vnu
la illibata tibi p^ostet. CXXXIII

De sancto Lamperto.

Lampertus nobi

lis genere s^o nobilio^o scititate vitez.
a p^omeo exansue lris erudit^o abo
p^o sui scititate ab oib^o amabat. vt p^o theobard
dū m^ogrm suū t^orecē^o ecclie in ep^om merui
pmoueri. Quē childericus rex plm dilige
bat. et p^o oib^o ep^os caruz sp^o bebat. S^o crecēte
iūdoz malicia eū sine cā impij expelletes bo
nore debuo puauerūt. et feramūdū in ei^o cas
thedra statuerūt. Et lāper^o mōasteriū i gres
sus p^o vii. ānos ibides opime puerfatus est.
Quadā v^o nocte ad o^oes surgēs in pau
mēto p^o igno^ontā sonū fecit. Q^o audies ab
bas dixit. Quisq^o hūc fecit sonū stāi vadat
ad crucē. Tūc lāper^o ilico nudis pedib^o in
calicio ad crucē cucurrit. ibiq^o tādū et i nue
et gelu ac glacie fix^o stetit donec frīb^o p^o ma
iunas se calefacientib^o abbas eū deesse co
gnouit. et audies a qdā frē q^o ille ēēt q^o ad cru
cē iussit eū iroduci fecit. et ab eo cū mōachis
penā postulauit. Ille v^o nō solū clementi in
dulsit. s^o et de bono panenne eis sublimi p^ori
cauit. P^ost^o vii. ānos feramūd^o expulsus
est. et scis lāper^o iūbēte pipino ad sedē p^ori
p^ouā ereducit. Cū at sic p^o v^obo et exēplo pol
leret. iūfurgētes i eū duo maligni eū graui
infectare ceperunt. Quos amici p^onnhas
eos sic meruerāt occiderūt. Et ipe lāperus
pipinū de qdā meretrice quā tenebat plmū
inrepaui. Bodo at p^o sanguine eoz q^o oc
cisi fuerāt. et frat^o ip^o meretricis domesticus
aule regie. cōgregato exercitu domū ep^oi car
cū quaq^o obsedit. volēs occasoz necē in san
cū vindicāre lāperū. Et cū puer lāperio in
o^one posito nunciasset. ille p^osilus in dño vt
eos expugnaret mucrone arripuit. Sed ad
se redies gladiū de manu p^oecit. meli^o iudi
cans vt p^ost^oado et morēdo vinceret. q^o vt sa
cratas man^o de impioz sangne macularet

De sancto Mattheo

Lūc vir dei suos amonuit ut perā sua pſite
rent. et morē patientē sustinerēt. Et atq; im
pii irruētes. sanctū in orōne lampū. pſtrau
pemerūt. circa ānos dñi. dicit. Quib; disce
dētib; qdā ex ei; famulē uadētes corpus ei;
occulte ad cathedralem eccliam nauigio pdu
xerūt. et cū multa ciuitatis mēsticia sepulch
re dederūt.

CXXXV

De sancto Mattheo.

Matheus binomi;

erunt. s. mathe; et leui. Matthe;
at interpretat donū festinatōis l' do;
nator: pſili. vlt dī: mathe; a magn; et iudeos
qdē de; qī magn; deo. vlt a man; et iudeos q
si man; dei. Fuit enī donū festinatōis p festi
nā puerſionē. donator: pſili p salubre pſica
nonē. magn; deo p vite pfectionē. man; dei
p euāgelij pſcriptionē. Leui interpretat assūpt;
vlt applicat; siue addit; aut apposit; . Fuit ei
assūptus ab exatōe pecugaliū. applicat; nu
mero apłoz. additus pſomo euāgelistaz. et
apposit; cathalogo martyz.

Matthe; apłs in ethiopia pſicās i ci
uitate q; dī: nadaber duos magos
noie zaroen et arphaxat reperit. q
ita hoies suis arrib; demēabant ut qſcunq;
pellēt mēbroz officio et ſanitate pſuare pides
rent. Qui in tāta ſupbia eruperūt ut ſe qī de
os ab hoib; facerēt adorari. Matthe; aut
apłs pſicā ciuitatē iſgreſſ; et apd eunuchū
cābdacis regie quē philipp; baptizauerat bo
ſpuit; . ita magoz pſthgia detegēbat q; qd
ipſi faciebāt hoib; i pſicā. Hi pē pueret i ſa
lūtē. Eunuchus at ſcūz mattheū mērogāte q
mō tot linguas loqret et itelliget. expoliuit ei
mathe; q; ſpūſco dſcedere ois linguaz ſciāz
recepſiſſet. ut ſic illi q; p ſupbia iurimvſ in ce
lū edificare volebant p pſuſione linguaz ab
edificatōe ceſſauerūt. ſic apłi p oim linguaz
ſciam iurim nō delapidib; ſ; de vñmb; cō
ſtruant. p quā oēs q; crediderint in celū aſcē
dant. Lūc venit q; diceret magos illos cum
duob; adueniſſe dracōib; q; ignē ſulphure;
um ex ore et narib; euomētes cūctos hoies
occiderēt. Et pſa at ſigno crucis ſe munient

ad eos ſecure erunt. Quē mor; ut dracōes va
derūt aī ei; pedes pñm; dormierūt. Vtrūq;
magis. Ubi ē ars veſtra. Excitate eos ſi po
teſtis. Ego at niſi dñm rogallēz. qd in me co
graueratis inferre i vos pñm; retorſiſſē. Cū
at pſis pueniſſet. in noie ihu dracōib; ut ab
irēt pcepit. Et nullū ledētes pñm; abierūt. Ce
pit q; pſo de glia patuli terreſtris magnūz
ſimonē pterere. aſſerēs ipm oib; mōtib; emi
nere. et pñm celo eē. ſpinas vlt tribulos ibi nō
eſſe. lilia vlt roſas ibi nō marceſcere. ſenectutē
ibi nō euenire ſ; boiem ibi iuuenēz ſp manē
re. angeloz organa ibidē ſonare. aues voca
tas pñm obedire. De h; at padilo terreſtri
dixit hoiez et ecclī eē. ſ; p rpi natiuitatē i para
diſūz celeſtē reuocari fuiſſe. Et cū h; pſo lo
qret. ecce ſubito tumul; exortuſ ē. in q; regis
filij moriuus plāgebāt. Quē cū magi ſuſci
tare nō poſſent ſuadebāt regi q; in deoz cō
ſortij rapt; fuiſſet. et iō ſimulacrū et tēplū ſi
bi pſtrui oporeret. Iſdē die; autē eunuch;
magos cuſtodiri faciens. apłm aduocauit
Qui orōne ſuſa ei; pñm; ſuſcitauit. Quap
pter rex noie egypus h; viſo p vñmuerſas ſu
as pñmias militū dicēs. Clemente et videte de
um in effigie hois latente. Cenerūt igit; cūz
coronis aureis et diuerſis ſacrificioz generi
bus volētes ſacrificare ei. Quos mattheus
cōpeſcuit dicēs. Quid qd facitis. Ego dñs nō
ſum ſ; ſuius dñi ieſu xpi. Illi igit; de auro et
argento qd ſibi attulerāt. ipo iubēte eccliam
magñā fabricauerūt. quā intra. xxx. dierum
ſpaciū pſumauerūt. In q; apłs. xxxij. ānis
ſedit. et totā egypū ad fidē puerit. Rex autē
egypus cū vxore ſua et oī pſo baptiz; eſt.
Epibigeniā q; filiā regis apłs deo dicatam
plus q; ducēs vñmib; pſecut. B; Iſdoſt
hoc hirtacus regi ſu cceſſit. et vñmē pſicā
pcepit ſcēs. dimidiūz regni ſui apło pñmſit ſi
eā in pñmū ſuum ſibi faceret pſentire. Cū
apłs ait ut iuxta morē pſedeſſoris die dñica
ad eccliam pueniret et pñte epibigeniā cū ce
teris vñmib; q; bona ſunt iuxta cōmūgia auſ
dret. Quo rex cū gaudio feſtiuaui. pñm q;
epibigeniā veller pñmū ſuadere. Matthe;
igit; vñmib; et oī pſo cōgregatis de bono

De sancto Mattheo

matrimonij diu locut⁹. a rege plurimuz est laudat⁹. credens q^d hoc ideo diceret vt vgi- nis animu ad matrimoniu puocaret. De- inde impato silenuo simonez repent dicens. Cu ergo bonu sit matrimoniu si saluo fede re teneat. bene scius astates q^d si regis spolas aliq⁹ suoz vsurpare psumeret. no solu re- gis offensam s³ more in sup mereret. non q^d vxore du xisse pbat. s³ q^d spola dñi sui acci- piens ei⁹ matrimoniu violasse punci⁹. Ita et tu rex scies ephigenia regiseti. spolas esse etiam. et sacro velamie psecratas. qm^o pote- ris spola potetione te tollere et tuo matri- monio copulare. Quo audito rex p ira in- famiens furibud⁹ abscelsit. Ap⁹ls autē in re- pidus et p⁹stas oēs ad pa ciennā et p⁹stā cō- fortauit et ephigeniā corā se ex timore pstra- tā cū ceteris vginib⁹ bñdixit. Post missarū autē solēma rex spiculatorē misit q^d iuxta alta- re matheū stāte et expālis manib⁹ in celum orantē misso a tergo gladio interfecit et mari- rē fecit. Qd ip⁹ls audies ad palaciū regis oīa incelsit⁹ pperabat. S³ a p⁹l⁹ bñs et dyaconi- bus p⁹ detenti apli mariū cū gaudio cele- brauerūt. Ber vō cū nec p matronas ad eā directas. nec p magos ephigeniā posset ali- q⁹ten⁹ imutare. totā ei⁹ domū igne copioso pallauit. vt ipam cū ceteris vginib⁹ crema- ret. Ap⁹ls autē eisde apparēs oēm ignē ab eaz domo excussit. Qui erupens regis palaciū inuasit. et solorege eu adete vix ei vnico filio cūcta cōsumpsit. Statimq³ fili⁹ arreptus a demonio patris crumia p⁹tens ad sepulcz apli pperauit. Idater vō turpissim⁹ lepro- sus effect⁹ cū curari non posset manu p⁹pria gladio se pemit. Idopul⁹ autē frēm ephige- nie ab aplō baptizati regē cōstituit. Qui p annos lxx. regnauit. et filiū suū sibi substi- tuit. et xpianū cultū magnifice ampliauit et to- tam ethiopie puincia ecclesijs xpī repleuit. Zaroes autē et arpharat ab ea die q^d regis fi- liū apls suscitauit in p⁹sidē fugerūt. Sed sy- mon et iudas ibidē eos vicerūt. Et ita: tandū q^d in b⁹o mattheo q^dtuor pncipalit cō- siderant. Idamū est obediēte velocitas. q^d mor v⁹ xps eū vocauit. p⁹mo teloneū rel-

quit. nec dños suos timēs rōes rectagaliuz impectas reliq⁹. et xpo pfecte adbesit. Idro hac velocitate obediēte qdā occasione et- ronis sibi assumpserunt. sic recitat Hiero. in originali sup p⁹dictū locū dices. Arguit in b⁹ loco porphiri⁹ et iulian⁹ august⁹ v⁹l imper- ciā historici mētiens. v⁹l stulaciā eoz qui sta- tim secuti sunt saluatore q^d irrōnabili quē- libet vocantē boiem sunt secuti. cū tāte viru- testatā q^d signa pcellerunt q^d aplōs a nōs cre- derent v⁹lisse nō dubiū est. Certe fulgo: ipe et maiestas diuinitatis occulta. q^d etiā in hu- mana facie relucebat. ex pmo ad se vidētes trahere poterat aspectu. Si enī in magnete lapide bec esse v⁹lū d⁹ vt anulos et festucas sibi copulet. q^dtomagis dñs oīm creatura- rū ad se poterat trahere quos volebat. Idēc Hiero. Scdm est ei⁹ largitas sue libera- litas. q^d statim fecit ei cōmuniū magnū in do- mo sua. Qd quidē cōmuniū nō tantum fuit magnū rōne laute pparatōis s³ etiā fuit ma- gnū pmo rōne voti. q^d cū magno affectu et desiderio ipm recepit. Scdo rōne mysterij. q^d illud fuit indicatiū magni mysterij. Qd mysteriū erponit glo sup Lucā dicens. Qui domilio xpm recipit inerno marinis ex- uberantiū pascit delectatōib⁹ voluptatū. Tercio rōne documētōz. q^d ubi magna do- cumenta eribunt. sicut misericordiā volo et nō sacrificiū. et nō egē q^d sani sunt medico et Quarto rōne inuitatōz. q^d magni discibē- tes etiā inuitati fuerūt. xps et discipuli eius. Tercū ei⁹ bñlitas q^d apparuit in duob⁹. Idmo in hoc q^d se publicanū māifestauit. Ceteri euāgeliste vt dicit glo. veretūdie cau- sa et euāgeliste bonore nomē vulgari: nō ponūt. Ipe fm q^d scriptū est iustus in p⁹mis accusator est sui. mattheum se et publicanū nominat. vt ostendat nullū ouersum debē- re de salute diffidere. cū aplus et euāgelista de publicano repente su facit. Scdo in hoc q^d ad suas iniurias paties fuit. Quādo enī pharisei murmurabāt q^d xps ad boiem pec- catorē diuertisset potius eis matthe⁹ rñdū se ac d⁹lisse. Vos pon⁹ miseri ac peccatores estis qui vos iustos arbitrares medicum

De sancto Mattheo

refugitis. Ego autem in peccatis dico non valeo quod ad medicum salus fugio. et eide vulnus meum non abscondo. **B** Quartum est euangelium ipsum in ecclesia magna solennitas. Et enim euangelium per ceteris euangelis magis in ecclesia frequenter legitur et psalmi dauid et epistole pauli per ceteris scripturis amplius in ecclesia recitantur. Cur? Hec est ratio. quia nostra teste iohanne tria sunt genera peccatorum. scilicet peccata superbie. luxurie et auaricie. Peccatum superbie peccauit saul? a saule superbiissimo rege dicitur quod ecclesia supra modum persecutatur. Peccatum luxurie peccauit dathan et abulterius commisit. et propter ipsum abulterium fidelissimum militem nostrum occidit. Peccatum auaricie peccauit matheus. quia per auariciam lucris turpibus inhiabat. Fuit enim telonarius. Est enim teloneus ut dicitur Isido. locus in portu maris. ubi merces nauium et nauitaz et molumeta reddunt. Telos autem grece ut dicitur Beda latine dicitur vectigal. Licet igitur isti peccatores existerint. eorum tamen penitentia adeo placuit non solum dominis eorum culpas ignoscere. sed etiam eis dona sua multipliciter cumulari. Nam seculissimum persecutorem fecit fidelissimum predicatorem. adulterum et homicidam fecit probum et psalmistam lucrum inbiantem et cupidum fecit apostolum et euangelistam. Propter hoc bonorum dicta nobis sunt frequenter recitantur. ut nullus qui peccata voluerit desperet de penitentia. quoniam tales aspiciunt fuisse in gratia. Non tamen insuper quod fimbria. circa penitentiam bene matheus quod dicitur ex parte medici. quod dicitur ex parte infirmi sanati. quod dicitur ex parte morbi sanandi considerant. In medico tria fuerunt. scilicet sapientia quod radices morbi cognouit. bonitas quod medicamenta adhibuit. potentia quod ipsum in subito mutare potuit. De his tribus licet dicitur Ambrosius in persona ipsius mathei. Hic potest auferre corbis merdolos et anie pallorem quod nouit occultata. Et hoc quantum ad primum. Inueni medicum qui in celis habitat et in terra spargit medicamenta. hoc quantum ad secundum. Hic potest solus sanare vulnera mea quod nescit sua. hoc quantum ad tertium. In ipso autem infirmo sanato. scilicet in beato mattheo tria considerantur scilicet quod dicitur ambrosius ostendit. Ipse namque morbus perfectus eruit. curatus. Ipse namque morbus perfectus eruit. curatus. Ipse namque morbus perfectus eruit. curatus. Ipse namque morbus perfectus eruit. curatus.

tus et alacer et erulabat dicens. Nam non publicanum gero. iam non porro leui. Exulem postquam christum indui. Et hoc quod ad primum. Odio genus meum. fugio vitam meam. solum te sequor domine iesu qui sanas vulnera mea. Hoc quoque ad secundum. Quis est qui me sepat a caritate dei que in me est. tribulatio an angustia. an fames. hoc quod ad tertium. Ambrosius autem sanandi scilicet beati ambrosii triplex fuit. Primum enim christus ipsum vinculis ligauit. Secundo cauterium ipsum impressit. Tercio omnem putredinem emundauit. Tunc autem Ambrosius loquens in persona Ambrosii. Ligatus sum fidei clauis et bonis copepibus caritatis. Eluser iesu meorum putredines peccatorum dum habes vinculis caritatis ligatum. Secundo quodcumque inuenis vicosum. hoc quantum ad primum. Omne mandatum iuxta sicut cauterium impressum tenebo. et si vult cauterium mandati. in putrefacta carnis erurit ne ad virus separet. Et si mordet medicamentum in placcis tollit vicium. Quantum ad secundum. Tenui et tunc dominus incidens occultas et latentes varias passiones. Aperi cito vulnus non notum separet humor. emunda omne quod sentis est peregrino laua cro. Hoc quantum ad tertium. Et autem euangelium anno domini. quod dicitur manibus suis scripsit et cum osibus beati barnabe reperiit est. Quod quod euangelium beati barnabas secum ferebat. et si firmos illud ponens omnes in fide barnabe quod merito mathei domino liberabat.

CXXXVI

De sancto Ambrosio.

Auricus dicitur

a mari et cis quod dicitur vomens vel durus. Quis quod interpretatur consiliator vel festinans. Vel dicitur a mauros quod secundum Isidorum grece dicitur nigrum. Ipse namque habuit amaritudinem. in colatu miserie et dilanatione patrie. Fuit vomens per superfluum abiectionem. durus et firmus per tormentorum per passionem. Consiliator per commutationem exhortationem. festinans per feruorem et bonorum operum multiplicationem. niger per sui despectionem. Ipse namque passionem scripsit et compilauit beatus eucharistia lugdunensis archiepiscopus.

De sancto Mauricio

Mauricius in sacratissima legione. q̄
thebea dicitur extulisse phibet. Dicit
autē thebea a ciuitate sua q̄ thebea
nūcupata ē. Et autē ipsa regio in p̄b^o orien
tis ultra fines arabie habilis opib⁹. fructib⁹
ferulis. arborib⁹ delectabil⁹. Habitatores ve
ro illi⁹ regionis dicunt esse magni corporibus.
armis strenui. in bello fortissimi. callidi inge
nio. sapia locupletissimi. Ipsa autē ciuitas cē
tū portas habuit. et sup̄ nilū fluuiū q̄ d^o padū
fo egredit⁹ et gyon dicitur sita fuit. De q̄ d^o. Ecce
per⁹ thebea cētū iacet obrita poms. His ia
cob⁹ frat⁹ dñi i bñ saluus p̄dicauit. et fidē xp̄i
p̄fecte eos docuit. Diocetian⁹ autē et maximia
n⁹ q̄ ceperūt āno dñi. cclxxvii. volentes fidē
xp̄i penit⁹ extirpare. tales epl̄as p̄ oēs puin
cias in q̄b⁹ xp̄iani morabāt irāsmiserūt. Si
aliquid deimiari oporteret aut sciri. et tot⁹ mū
dus ex vna pte cōgregat⁹ ēēt. et sola roma ex
alia pte p̄sisteret. mōs tot⁹ vict⁹ fuget. et sola
roma in culmine scire remaneret. Cur g^o vos
pua plebecula ei⁹ p̄ceptis resistitis et p̄ ipius
statuta tā stolide sup̄bins. Aut igit⁹ deoz im
mortalū fidē suscipite. aut imutabil⁹ de vob⁹
sua p̄feret dānatiōis. Xp̄iani autē bñdī lras
suscipiētes. nūcios oēs vacuos remiserunt.
Tūc diocetian⁹ et maximian⁹ in urā cōmo
ti p̄ oēs puincias miserūt vt oēs bellicis ar
mis apud romā veniret. vt oēs rebelles ro
mano impio subiugarēt. Trē autē augustorū
ad ip̄lū thebeoz delate sūt. Qui ip̄lū dī p̄
ceptū q̄ dei erāt deo. et q̄ erant cesaris cesari
reddebāt. Cōgregātes igit⁹ electā militū legio
nē. s. vi. milia. dclxxv. eos ad ip̄atorē miserūt vt
in bellis iustis impatorē iuuaret. nō vt p̄ra
xp̄ianos arma mouerēt. s; eos pot⁹ defen
sarēt. Hūc autē sacratissime legiōi dux erat
inclitus vir maurici⁹. signifer autē candid⁹
innocētus. eruperi⁹. victor⁹ et stann⁹. Dio
cetian⁹ igit⁹ maximianū quē sibi in collegā
imperij assuimperat p̄ gallias cum infinito
exercitu misit. et a legione thebeam sociauit.
Hic a sancto marcellino papa exhortat⁹ sūt.
vt ante gladijs interirēt q̄z fidē xp̄i quā acce
perant violaret. B Cū igit⁹ vniuersus
exercit⁹ mōtes alpū transmeasset. et otmodo

rū aduenisset. iubet impator vt oēs qui sech
erāt idolis imolarēt. et p̄ rebelles ip̄o. et ma
rie p̄ xp̄ianos vnanimit⁹ iuraret. Qd̄ san
cū milites audiētes octo milia rē ab exerci
tu secesserunt. et in quodam loco ameno cui
aganū nomen est iuxta rodanū. cōsederunt.
Qd̄ audiēs maximian⁹. milia militū p̄ce
pit vt ad deoz sacrificia cū alijs festinarent.
Qui se nō posse facere rēderunt vt pote q̄ si
dem xp̄i haberēt. Tūc impator ira succēsus
ait. Jungit⁹ despectu meo celestis iniuria. et
mecū religio romana p̄tēnē. Bennat cōtus
mā miles nō solū mibi sed etiam dijs mas
me posse dare vindictam. Tūc cesar milia
militū suis iussit aut dijs sacrificare eos
cōpellerent. aut decimū quēqz eoz p̄otū
decollarēt. Sancū igit⁹ cū gaudio capta ex
tendētes. vñ⁹ aū aliter festinabat et ad mōnē
p̄uenire certabat. Tūc sanct⁹ mauricius
assurgens in cetera sic cōconat⁹ est. Con
gratuloz vobis. q̄z p̄ fide xp̄i oēs mori para
ti estis. Cōmilitones vestros necari sustinui
q̄z vos ad passionē p̄p̄o paratos vidit dñi
mandatū seruauit q̄ ait petro. Mute gladi
um tuū in vaginaz. Quia ergo iā cōmilitoz
nū corporib⁹ vallan sum⁹. et socoz sanguin
bus rubicatas vestes habem⁹. nos ipsos ad
martyriū seq̄mur. Hec ergo si placet cesari
mandem⁹ rē. M̄diles tu impator sum⁹
et ad defensionē reipublice arma suscepim⁹
Non est in nobis prodigio. nō formido. sed
xp̄i fidem nullaten⁹ deserem⁹. Cū hoc impe
rator audisset iussit iterū vt decimū truda
rent. Quo facto eruperi⁹ signifer venillū ar
ripiens. et in cōmilitones stās dixit. Glorio
sus dux noster maurici⁹ de nostrorū com
militonū glia est locut⁹. nec eruperi⁹ signi
fer noster ideo hec arma arripuit vt talibus
resistam⁹. Itē coniāt dextre nostre arma b
carnalia. et arment⁹ vtrūqz. et talia si placet
cesari remandem⁹. M̄diles sum⁹ impator
tui. serui autē quē libere p̄fitemur xp̄i. Tibi
debem⁹ militā. illi innocentiaz. Et te laboras
stipendiū. ab illo exordūi sup̄sim⁹ vix. Om
nia p̄p̄o tormēta suscipe parati sum⁹. et ab
eius fide nūqz discedem⁹. Tūc impi⁹ cesar

De sancto Mauricio

in sui exercitū totā legiōē circū dare uia
ut un⁹ euade nō posset. Gallant igr milites
xpī a milib⁹ diaboli. ⁊ nequidīs māib⁹ tru
cidant ⁊ pedib⁹ eqz cōcūcant. ⁊ xpō p̄ciosi
martires p̄secrant. Idā sūt āt circa annos
dñi. cclxxvii. Beāt nūc qz p̄les euaserūt.
ut in regiones alas veniētes xpī nomē p̄di
carēt. ⁊ glōsissime in locis alijs trūpharent
Ex q̄b⁹ fuisse dicit solutor. auētor ⁊ ocaui⁹
apud thaurinū. alexāder ap̄d p̄gamū. sc̄bs
ap̄d vinnū. necnō ⁊ bñs p̄stati⁹ ⁊ victor ⁊
p̄lus ⁊ qz p̄les ali. Eū igr carnifices p̄dam
diuiderēt ⁊ in sil epularēt. q̄ndā senē noie vi
etorē inde casu trāseūtē ad secū p̄uādū in
uāt. Ille āt req̄rere cepit quō mē tot milia
occisōi possent cū gaudio epulari. Eū āt a
q̄dā audisset qz p̄fide xpī mortui eēt. suspi
rās ille uebementē gemit. beāt oīno se cla
māns si cū illis fuisset occisus. Eū āt cōp̄s
sent qmā xpīan⁹ eēt i eū ipetū fecerūt. ⁊ ipm
p̄m⁹ trucidarūt. E. Idōst haur maxim
an⁹ apud mediolanū. dyoclecian⁹ vō ap̄d
nichomedīā vna die purpurā deposuerunt
ut puatā vīā agerēt. ⁊ adolecētores. s. p̄stā
nus ⁊ marū. ⁊ galen⁹ qz cesares fecerant
imperarēt. S; cū maximian⁹ uerū tyrānce
impare uellet ⁊ p̄stanno genero suo p̄secr
suspectio vīā finiuit. Tandē corpus sc̄i in
nocentij de eadē legiōe in vīdāz rodani in
mersum a dōmiciano genanensi et graibo
augustano ⁊ p̄basio eiusdē loci ep̄is. cum
alijs in ecclia ē sepulū. In cui⁹ p̄struēde q̄
dā genit̄ artifex erat q̄ alijs die dñico solēni
zantib⁹ solus opus suum exercebat. Aldest
sc̄i⁹ exercitus. rapit. cedūt ⁊ arguūt q̄ opus
suūz p̄banus assūpserūt. ⁊ die dñica cū ali
diuinis mēderēt ipe opib⁹ mechanicis inbi
aret. Correctus ad ecclia cucurrit. ⁊ se fieri
xpīanū postulauit. Ambrosius in p̄fan
one de his martyrib⁹ sic ait. Caterua fidei
um diuio lustrata lumie ab extremis t̄re se
nibus veniēs tibi fidelit̄ supplicauit. Et tam
corporeis bellatorū legio mucronib⁹ circū
sepia qz qz sp̄ialibus etiā armis vallata ad
martyriū vigili p̄stāna p̄perauit. Quos pe
stifer tyrān⁹ ut eos metu p̄taret ad uinū

nonē supplicij gladio decimauit. atz postmō
dū p̄stant eos p̄durantes in fide vniuersos
parit capite p̄lecti p̄cepit. S; hi tanto carna
tis ardore feruebant. ut electis armis flexo
poblice passim geniculātes spiculatorū tela
bilari corde suscipent. Int qz bñs maurici
us tue fidei amore succellus decertādo mar
tyrij est coronā adeptus. Idēc ambrosius.

Mulier q̄dāz filiū suū abbati mōasterij
in q̄ sc̄i⁹ marty⁹ corpa req̄scūt. erudiēdū
tradidit. quē in breudefunctū irremediabi
lulūcu plāgebat. Cui apparet maurici⁹ cur
filiū suū sic fletz q̄siuit. Que sibi rīdit. q̄ qz
diu uiueret a lacrimis nō cessaret. Cui ille.
Noli eū flere ut mortuū. s; scias eū habitare
nobiscū. Qd si p̄bare desideras. cras ⁊ in oī
b⁹ dieb⁹ p̄tue hīad matutinas surrexeris
vōcē eius inē mōachoz p̄fallentū voces au
dīre valebis. Qd illa sp̄ fecit ⁊ vōcē filij cum
monachis cantantē sp̄ discernens audiuit.

Ber gaturanic⁹ cū thesauros suos reli
ctis sc̄i p̄p̄is paupib⁹ ⁊ ecclia erōgaret
q̄ndā p̄byter mīsit ut sibi de sacrosctis ipo
rū reliquis asponaret Qui cū reliquis im
petratis rediit. dū nauis ora tēpestare i las
cu lausanēsi p̄ret. capsam cū reliquis fluct
bus opposuit. ⁊ mox secuta fuit trāquillitas
magna. Anno dñi. dcccxiij. cū q̄dā mo
nachū obientu karoliā nicolao papa corpa
sc̄i vrbani pape ⁊ sc̄i iurycij martiris in
petrassent. ⁊ redeūtes sc̄i⁹ marty⁹ ecclia vni
litasent ab abbate et mōachis ipetrarūt ut
corpus sc̄i maurici⁹ et caput sc̄i innocentij
apud annisiodoz in ecclia quā sc̄i⁹ germa
nus eis dē martyrib⁹ dudū dedicauerat irā
ponarēt. Refert petr⁹ damian⁹ qz in bur
gūdia erat q̄dā cleric⁹ sup̄b⁹ ⁊ ambrosius.
q̄ q̄ndā eccliam sancti maurici⁹ sibi p̄surpa
uerat. q̄dā potente milite sibi plimū obfiteri
u. Bū āt q̄dā die missa cantaret ⁊ i fine euā
gelij diceret. oīs q̄ se exaltat hūiliabit. derisit
miser ⁊ ait falsum est. Nā si ego meis hosti
bus me hūiliassem tot bodie diuitias ecclie
nō haberē. Et ecce fulmē instat gladij in os
eius p̄ qd blasphemie vba euomuit irouit.
⁊ subito eū exiuit.

De sancta Justina

CLXXXVII

De sancta Justina.

Justina a iusticia

Dicitur est. Ipa enim p iusticia pnuicuit
qz qd suu est reddidit. s. deo obedi-
tia. supior plato reuerentia. pari p cordia. in
feriori disciplina. inimicis patientia. miseris
et afflictis copassionem operosa. sibi sancti-
monia et primis caritate.

Justina uirgo de ciuitate antiochie
filia sacerdotis idolorum quidie ad se-
nestra sedens. prelium dyaconem euan-
gelium legentem audiebat. a quo tandem peruersa est
Quod cum mater patri lectio retulisset et ambo
domulissent. ipse cum angelis apparuit eis dicens
Venite ad me et dabo vobis regnum celorum.
Qui euangelizantes statim cum filia sua se bap-
tizari fecerunt. Hec ergo iustina uirgo a cipriano
non plurimum molestata. ipsum tandem ad fidem peruenit
Ciprianus ei a sua puericia magus extiterat
Ipsa cum vii. annorum esset a parentibus diabolo conse-
crata. Hic igitur magice artem infundebat et ma-
tronas in iumenta peruertere videbat et multa
alia perstigia exercebat. Ardens igitur in amore in-
stine uirginis. ad magicas artes se contulit. ut
ipsa per se vel per viro quodam adabio quod sibi in eius
amore exaraserat posset habere. Adiuocat igitur de-
monem ut ad se veniat et iustina per eum valeat
habere. Adueniens demon dixit ei. Quid me vo-
casti. Cui ciprianus. Amo uirginem de galilea.
potes ne facere ut ipsam habeam et voluntatem
meam secum perficam. Cui demon. Ego quod boiem de
paradiso eijcere potui. ea uero fruem suum occide-
re percurauit. iudeos ipsum occidisse feci. boies per-
turbauit. et non potero facere ut uirginem puellam
habeas. et ea iuxta tuum placitum fruaris. Un-
guentum haccipe et circa domum eius deforis spar-
ge. et ego superueniens cor eius in tuum amorem inces-
dam. et tibi eam assentire compellam. Sequenti nocte
demon ad eam ingreditur. et cor eius ad amorem illi-
cui incurrere conatur. Quod illa sentiens deuote se
domino commendauit. et totum corpus suum signo cru-
cis munivit. Ad signum autem sancte crucis dyabo-
lus terribus fugit. et ad Ciprianum ueniens ante
eum stetit. Cui ciprianus dixit. Quare non addu-

xisti ad me uirginem illam. Cui demon. Tibi eam
quodam signum et stabui. et ois uirtus mea defecit.
Ciprianus autem eum dimisit et alium formosum voca-
uit. Cui demon. Eludim tuam uisionem et uidi
illi impossibilitatem. Sed ego emendabo et tuam
complebo uoluntatem. Aggrediar eam et cor eius
vulnerabo in amore libidinis. et ea iuxta de-
siderium tuum perfruiam. Ingredivis igitur diabo-
lus nitebatur ei persuadere. et animus eius ad amorem
illicitum inflammare. Illa autem se deo deuote re-
commendans signo crucis omnem temptationem
repulit. et insufflans in demonem punxit eam ab-
iecit. Demon autem perfructus abiit et aufugit et an-
ciprianus stetit. Ad quem ciprianus. Et ubi est
uirgo ad quam te transmisi. Et demon. Tunc
me fateor et quater dicere pumesco. Quodam
enim signum terribile in ea uidi. et continuo robur
omne amisi. Tunc ciprianus eum deridens dimi-
sit. et ipsum principem demonum aduocauit. Cumque
uenisset ad eum dixit. Que est uirtus vestra tam
modica ut uideat ab una puella. Dixit demon.
Ecce egredieris variis febribus eam perabo. et
animus eius ardens inflammabo. et totum corpus
eius uehementem ardorem respergabo et frenetico
illam faciam. et varia sibi sancta smara offeram. et
media nocte eam adducam tibi. Tunc diabolus
in speciem uirginis se transfigurauit. et ad uir-
ginem ueniens dixit. Ecce ad te uenio. quarecumque
in castitate uiuere concupiscis. Uerum dic quod
solicite. quod nunc certaminis nostri merces erit. Cui
sancta uirgo respondit. Adherces quodcumque multa la-
borum modicus. Dicit et demon. Quid ergo
quod deus precepit. Crescite et multiplicamini et
replete terram. Timeo ergo bona focia quod si in
uirginitate masculinam. ubi dei uirtutem facie-
mus. et uelut continentem et inobedientes in que
iudicium decidemus. et ubi uidebamur spera-
re periculum graue incurreremus tormentum. Cepit
autem cor uirginis grauius cogitationibus perni-
tutionibus demonis concutiri. et ardore concupi-
scentie formosum inflammari. adeo ut iam surgens ab-
ire uellet. Tunc sancta uirgo ad se reuersa et quia
esset quod secum loqueretur intelligens. continuo se cru-
ce munivit. et in diabolum sufflans ipsum instar
cere punxit liquefecit. et ab omni temptatione statim
liberata se sensit. Et postmodum diabolus

De sancta Iustina

in specie iuuenis pulcherrimi se transfigurauit
et thalamum eius ingrediens cum ipsa in lectulo iace-
ret. impudens in eius lectulo perliuit. et in eius
amplexibus ruere voluit. Quod videns iustina et
maligni spiritus abesse cognoscens. mor signum
crucis edidit. et instar cere diabolum liquefecit.
Tunc diabolus promittente deo sebrat eam fan-
gangs. et plures cum gregibus et armatis occidens
maxima mortalitate in tota antiochia futu-
ra per demoniacos predicabat. nisi iustina com-
pago pletiret. Quapropter tota ciuitas morbo
languens ad ianuam penitus iustine peruenit. cla-
mans ut iustina per uigilam traderetur. et sic ciuitas
a tanto periculo liberaretur. Sed cum iustina nul-
latenus pletiret. et ex hoc more et deus oes minas
renit. vi. anno mortalitatis ipsa per eis orauit. et
oem pestilentiam pullauit. Videns diabolus quod
nihil proficeret. in formam iustine se transformas-
uit ut famam iustine pollueret. et ciprianum delu-
dens se iustina ad se duxisse iactabat. Ipsi
gens igitur diabolus. ad ciprianum in specie iustine
ad ipsum accurrebat. et cum ipse ei amoris laque-
ret osculari voluit. quam ciprianus videns et ius-
tina esse credens. gaudio repletus ait. Vnde ista
iustina oim feiarum decora. Ipsi ut ciprianus
nomen iustine noiauit. diabolus nomen illud fer-
re non potuit. sed ad eius platonem istar sumi sta-
tum euauit. Quapropter ciprianus delusus se vi-
dens tristis remansit. Tunc et apostoli in amore ius-
tine estuans ad ostium virginis diu vigilauit. et
quicquid in feiaz quicquid in auem ut videbat. arte
magica se communiis. cum venisset ad ostium vir-
gis neque femina neque auius. ciprianus peruen-
tus apparebat. Et cladi quod arte diabolica mu-
tatur in passerem cum ad fenestram iustine volasset
mor ut uirgo eum aspiceret. non passer sed a cladi
apparuit. angustiarumque nimis cepit. ac treme-
re. quod nec fugere poterat nec salire. Tunc viro
iustina ne caderet et creparet. eum per scalam depo-
ni fecit. et admonens ut a sua uelania cessaret
ne iuxta legem. maleficus puniret. Ista
oia secundum signum diabolica ad quodam apparen-
tia fiebant. **B** Tunc igitur per oia diabolus
ad ciprianum rediit et ante ipsum stetit. Cui
dixit ciprianus. Iste quid et tu viceris. Que est
miser viuis prae ut vna puella non possit opus

cere. non potest ei ea habere. sed e converso ipsa vos vin-
cat. et tam miserabiliter vos persternat. Dic tamen mihi
bi obsecro in quo estis. tam maxima fortitudo.
Cui demon ait. Si mihi iuraueris ut a me
nequius recedas virtutem et victorie tibi pandas.
Cui ciprianus. Ipsi quod tibi iurabo. Cui de-
mon. Iura mihi per virtutes meas magnas quod
a me nunquam discedas. Dicit ei ciprianus. Ipsi
virtutes tuas magis tibi iuro quod te nunquam dis-
cedam. Tunc diabolus qui secutus ei dixit. Ipsi
illa signum crucifixi edidit. et statim peribit
et oem virtutem amittit et qui cera a facie ignis est
fluxit. Dicit ei ciprianus. Ergo crucifixus maior
te est. Et demon. Quicquid maior oibus est. et nos
et oes qui hic decipimur. iradet igni inextingui-
bili cruciandos. Cui ciprianus. Ergo et ego
amicus debeo fieri crucifixus. ne tantam aliquam pe-
nam incurram. Cui diabolus. Iurasti mihi per vir-
tutes meas exercitum per quod nemo perurare valet
quod a me nunquam discederes. Iste quid ciprianus.
Le et oes fumigantes tuas virtutes pereno. et tu
bi et oibus diabolis tuis abrenuncio et crucifixi
salutari signo me munio. Statimque ab eo
diabolus confusus discessit. Tunc ciprianus ad
episcopum iuit. Que videns episcopus et credens eum ve-
nisse ut christianos in errorem mitteret. ait ei. Ipsi
ficia tibi cipriane bi qui foris sunt. nihil ei pos-
teris aduersus ecclesiam dei. Inuicta est enim
virtus christi. Cui ciprianus. certus sum quod inuicta
est virtus christi. Ipsi tamen quod sibi acciderat. ab
eo se baptizari fecit. Qui postmodum tam in sci-
entia quam in vita valde proficiens. moruo episco-
po ipse in episcopum ordinatus est. Beata uero uirgo iustina
in monasterio posuit. et multis sacris
uigini. ea ibidem in abbatissa profecit. Scitis
autem ciprianus martyribus sepe epistolam mittebat
et eos in certamine roborabat. Comes autem
regionis illius audies famam ciprianum et iusti-
ne. eos ad se pertraxit et an sacrificare vel-
lent. requisivit. Qui dum in fide christi peristeret fur-
mi iussit eos in sartagine plenam ceram pice et adi-
pe poni. Que tamen eis mirum refrigerium prestat
nec aliquod supplicium irrogauit. Sacerdos autem
idolorum prefecto dixit. Iubeas me ante sarta-
ginem stare et prefatum vinctum omnem virtutem eorum.
Cui ergo iuxta sartaгинem peruenisset dixit. Ipsi

De sanctis Cosma et Damiano

agnus es de⁹ hercules. et pater deoz iupiter.
Et ecce panno de sartagine ignis exiit et pe-
nit⁹ eū. psumpsit. Tūc ciprian⁹ et iustina de
sartagine extrahunt. et data sup eos senten-
tia pariter decollant. Hoz corpa cū septem
dieb⁹ ad canes piecia māsissent. postmodū
romā translata sunt. Hūc aut⁹ ut dī placen-
tie req̄escūt. Passi sunt aut⁹ vi. kal. octobris
circa ānos dñi. cclxxvii. sub dyocleciano.

CXXXVIII

De sanctis Cosma et Damiano.

Cosmas dicitur a

cosmos qđ est forma vel ornatu.

Vel fm Ἰσίδου cosmos grece bī
mūdus laune. Fuit ei forma alius in exēplis
ornat⁹ vtunb⁹ bonis. mda ab oībus vicis.

Damian⁹ dicit⁹ ē a dama qđāz bestia. q
hūilis ē et māsuerat. Vel damian⁹ a dogma
qđ est doctrina. et ana qđ ē sursum. Vt a da-
mū qđ ē sacrificiū. Vt damian⁹ qđ dñi ma-
nus. Ipe enī māsueuōdine habuit in pueri
sanōe. doctrinā supnā habuit in p̄dicatōe.
sacrificiū fuit i carnis maceratōe. dñi man⁹
fuit i medicinali curatōe.

Cosmas et damian⁹ germani frēs
in ciuitate egea ex religiosa matre
nomie theodora nati sunt. Hā arte
medicane edocti tantā a spūs sancto grām ac-
ceperūt vt oēs languores nō solū ab hoīb⁹
sed etiā a iumēis curarēt. grans oīa tribuē-
tes. Patrona aut⁹ quedā noīe palladia cū
omīa sua in medicis cōsumpserat. ad scōs
accessit. et ab eis sanitatē integrā reposcavit.
Tūc illa quoddā munusculū scō damia-
no obtulit. Et cū nollet recipere. illa eūz sacra-
mentis terribilib⁹ adiurauit. Qđ ille acqui-
euit recipere. nō qđ ductus cupiditate mune-
ris. sed et deuotiōi satisfaciēs offerentia. et ne
nomen dñi videret spernere p qđ videbat sic
se adiurauit esse. Hōc vbi scūs cosmas cō-
perit p̄cepit ne corpus ei⁹ vna cū ipi⁹ corpo-
re poneret. Sed seq̄nt nocte dñs cosme ap-
paruit frēm de suscepto munere excusauit
Audient corz fama. p̄cōsul lūas eos ad se
accer sin fecit. et q̄ corū lūas noīa. que patria.

que fortuna inq̄rere cepit. Sancti martires
dixerūt. Nōia nostra sunt cosmas et damia-
nus. et alios tres frēs habem⁹ q̄rū noīa sunt
antimus leoncus et euprepus. Patrona aut⁹
nostra arabia est. Hōc o fortuna chustiani
nesciūt. Iussit ergo p̄cōsul. vt frēs suos ad-
ducerent. et si idolis imolarent. S; cū oīno
imolare p̄neret. p̄cepit eos in manib⁹ et pe-
dib⁹ dire torq̄ri. Eū aut⁹ ei⁹ tormenta deride-
rent. iussit eos catibena ligari et in mare p̄api-
tari. S; statim ab angelo de mari liberātur
et an p̄sides statuunt. Qđ p̄ses p̄siderans ait.
Ipe dōs magnos maleficijs vicus. q̄ tor-
menta cōtēnuit et mare sopius. Vocete g me
h vna maleficia. et in noīe dei ad nūi sequar
vos. Et Hōc o statū duo demōes affuerūt
eū gūssime in faciē ceciderūt. Et ille clamās
dixit. Dep̄cor vos o boni viri vt p me ad do-
minū vestroz oretis. Quib⁹ orantib⁹ panno
demonēs discesserūt. P̄sides aut⁹ dixit. Vt
dens q̄lī aduersus medij indignati sunt. qz
eos relinq̄re cogitabā. Iā ergo deos meos
vos nō panar blasphemare Tūc eos i ignē
copiosum iactari p̄cepit. S; m̄ eos nil leuit q̄
pon⁹ flāma p̄siliū lōge. et mltos de astantib⁹
interemit. Iubenē ergo in eculeo suspendi.
Sed ab angelo ipos custodiēte. fatigatus
admodū in cedēdo misit. an p̄sides depor-
tū ille. Tres igit frēs in carcerē fecerūt
cludi et cosmā et damianū crucifigi et a p̄lo
lapidari. S; i suos lapides redibāt aurores. et
q̄z p̄tinos vulnerabāt. Tūc p̄ses furore re-
plet⁹. eductis trib⁹ frīb⁹ et stantib⁹ iuxta crucē
iussit cosmā et damianū supra crucē a q̄tu⁹
or milib⁹ saginari. Sagite vō puerle plu-
rimos vulnerabāt. S; scōs martires non le-
debāt. Quidēs aut⁹ p̄ses in oīb⁹ se pfusus p̄s
ad mores angustiat⁹. oēs q̄nqz frēs fecit sil-
decollari. Admōres aut⁹ xp̄iam vbi qđ dī-
xerat scūs cosmas ne in vnu sepelirent. cogi-
tabant quō vellent martires sepeliri. Et ec-
ce subuo camelus aduenit et humana voce
p̄clamans. sanctos in vno loco sepeliri p̄ce-
pit. Passi sūt sub dyocleciano qui cepit cir-
ca ānos dñi. cclxxvii. B Bulticus
qđam cū post laborē messis in cāpo apertio

De sancto Forseo

ore dormiret. serpens in ei⁹ ventre ingressus est. Cui⁹ glāa autē cū nīl sentiret domus re-
dixit. et sero facto quāssime torq̄ri se sensit. vo-
ces igit⁹ miserabiles emittebat. et scōs dei col-
mā damianū in sui auxiliū inuocabat. S-
cū dolor sp̄s incretceret ad ecclia; scōz mar-
tyrū pfugit et ibidē eo subito dormiēte sp̄s
sic p̄ os ei⁹ intrauerat sic eruit. Tū qdā
longe pfectur⁹. scīs martirib⁹ cosme et da-
miano prore suā cōmēdauit. dās ei signum
cui⁹ pū⁹ deberet annuere si aliqñ eaz voca-
ret. Idost B autē scīs signū diaboli qd ei ma-
rit⁹ dederat se in boiez tñsfigurauit. et signū
viri offerēs dixit. Tū tū⁹ ab illa ciuitate me-
misit ad te vt ducā te ad eū. Et illa ad bucire
formidās ait. Signū qd ē agnosco. s; q; scīs
martirib⁹ cosme et damiano cōmēdata sūt.
sup̄ eoz altare mibitura q; securā me ducet
et tūc pū⁹ pficiscar. Ille at cōtinuo vt dicit⁹
rat sibi iurauit. Secuta gēu cū ad qndā lo-
cū secretū venissent. voluit cā de iuneto dia-
bolus p̄cipitare vt eā occideret. Qd illa sen-
tens exclamauit. De⁹ scōz cosme et damia-
ni adiuua me. Vobis ei⁹ credidi et secuta su-
eū. Cōfestum autē sancti cū multitudine de al-
batoz ibidē affuerūt et eā liberauerūt. Dia-
bol⁹ p̄o statim euanuit. Et dixerūt ei. Nos
sum⁹ cosmas et damian⁹ qñ iuramēto cre-
didisti. deo q; festinauim⁹ venire in auxiliū
tibi. Felix papa attāns sancti Gregorij
in honore sanctoz Cosme et damiani nobi-
lem ecclia; romē pstruxit. In hac ecclia q;
dam vir sanctus martirib⁹ fuitbat cui can-
cer vñū crux totū cōsumpserat. Et ecce dor-
miente illo. sancti Cosmas et damianus de
toto suo apparuerūt. vnguēa et ferramēta
secū ponātes. Quoz vñ⁹ alteri dixit. Vbi
carnes accipiem⁹ vt absca carne putrida
locū vacuū repleam⁹. Tūc ait alē. In ami-
terio sancti petri. d pincula hodie ethiops
recens sepult⁹ est. De illo gaffer vt huic sup-
pleam⁹. Et ecce ad amiteriū pperauit et co-
ram mauri attulit. p̄dētēlq; corā infirmi.
loco ei⁹ corā mauri inseruerūt. et plagā dilu-
genti vngēes corā infirmi ad corpus mau-
ri mori dēulerūt. Cui⁹ glāa autē cū se sine

dolore sensisset. manū ad corā apposuit et nil
lesionis inuēit. Et pōnēlq; candelā cū i cru-
renibil mali videret. cogitabat an non ipē q;
erat sed ali⁹ alter esset. Rediēs autē ad se p̄e
gaudio de leculo p̄siluit. et qd in somniis vide-
rat et qd lē sanas fuerat oib⁹ enarrauit. Qui
cōcin ap̄ tumulū mauri miserunt. et coram
mauri p̄calz et corā p̄dētē viri loco illius in
tumulo posuā repererūt. Idalli sunt autē cir-
ca annos dñi. cclxxx. sub dyodeciano.

XXXIX

De sancto Forseo.

De⁹ episcopus

cuius historiā Beda scripsisse cre-
ditur. dñi omni vīte et bonitate pol-
leret. ad extremū veniens spūm emisit. Tū
dixit quoq; duos angelos ad se venientes et
eius animā deferentes. tertiū vero armatū
scuto candido et gladio fulgureo se p̄ceden-
tem p̄spexit. Deinde demones clamātes au-
diuit. Idcedam⁹ et ante faciē eius bella cō-
moueamus. Tū ergo p̄cessissent cōuersus
et abant in eum ignita iacula. S; angel⁹ p̄-
cedens scuto ea suscipiebat et pū⁹ extingue-
bat. Tūc demones angelis opponētes di-
xerūt. Deiosos sermones sepe dixit. et iō ille
suis nō debet p̄fui vīa biā. Quib⁹ angeli.
Nisi p̄ncipalia vicia dēi p̄uieris p̄p̄ mi-
numa nō p̄bit. Tūc dixit eis demon. Si uis
stare de⁹ hō hic nō saluabit. Scriptus est
enī. Nisi p̄ueris fueris et efficiamini sic par-
uuli. nō intrabitis in regnū celoz. Cui ange-
lus excusans ait. Intelligentiā in corde bas
buit. s; p̄suetudo hoim⁹ cārauit. Cui demō
Sicut accepit malū et cōsuetudine ita acci-
piat vindictā a sup̄no iudice. Scīs ange-
lus dixit. Iudicemur aī dēi. Ideliante an-
gelo aduersarij territi sunt. Tūc demon di-
xit. Seru⁹ q; scit voluntatē dñi sui et nō facit
plagas et apulabit mītia. Cui angel⁹. Quid
enī iste dñi sui voluntatē nō impleuit. Et de-
mon. Dona iniquoz recepit. Cui angelus
Eredidit q; vñusq; eoz p̄niā egisset. De-
mon dixit. An debui pbare p̄nie p̄seueran-
tiā. et sic fructus suscipere. Angel⁹ respōdit.

De sancto Forseo

Judicemur aū dei. S; demon succubuit. Grex aut ad bellandū surrexit dicēs. Usq; nūc deū existimabam? veracē q; oē delictus qd in tris nō purgat se in eternū punitur p misit. Hic ergo hō qndā veste a qdā vfora rio recepit. necd h punit? fuit. Ubi est ergo iusticia dei. Cui angelus. Silete q; occulta dei iudicia ignoratis. q; dū enī sperat pnia. comuat boiem diuina miscōia. Demon rñ dū. S; null? hic loc? ē pnie. Cui āgel? Pro funditate iudiciorū dei ignorans. Erit etenī Tūc diabol? tam gūit cū pcussit vt postmo dū vireffuit? sp pcussiois. vestigū retine ret. Elrripientes enī demones vnus de his q; in ignib? torq; bāt ipm in eū iactauerūt q; ei? būez maxillāq; incēdit. Cognouitq; boiez. q; ille erat cui? veste accepit. Dixitq; āgel? Qd incēdisti arsit te. Si enī h? vni in pcis mortui donū nō accepisses. nec pena i te ar deret. Et hāc pcussione pmitte deo prece: pndē vestimē illi? pcepit. Alē at demon di: xit. Adhuc restat illi angusta porta vbi illuz supare potim? Diliges prim tuū sic teipm Bndit angel? Vir iste in prios suos opa: tus ē bona. Aduersari? rñdit. Nō sufficit h nisi enā sic seipm dilexerit. Cui angel? Fru: ctus dilectōis ē bñ opari. q; de? reddet vni cuiq; fm opa sua. Dixitq; demon. Sed q; vbi de diligēdo nō impleuit dānatus erit. Idugnatē turba nephāda. scī angeli victo: res fuerūt. Dixitq; iterū demon. Si de? inu qu? nō est. vbi illi? transgressio ei displicet. iste penaz expers nō erit. Idromisit ei sedō abrenūciare. z ecōtrario scīm dilexit p id qd dictū est. Nō lute dilige mōm neq; ea que in mōdo sunt. Sanct? angel? rñdit. Nō sibi ea q sunt seculi. s; boib? indigēb? dispēlanda dilexit. Diabol? rñdit. Qualicūq; mō dili: gat ptra pceptū diuinū est. Vicis aduersa rñs. rursus diabol? ad callidas cōuertit ac: culandōes dicēs. Scriptū ē. Si nō annūcia: ueris iniq; inq; tatē suā. sanguinē ei? de māu tua req; rā. Hic nō annūciauit digne pctōi: bus pniā. Sanct? angel? rñdit. Qn audi: tores despiciūt vbi. lingua doctōis loq; ppe: di. dū vider q; pōcano audia despiciūt. En

pudētis est dū nō est loq; nbi ip̄s. nosse ta: cere. In omi vō ptradictōe demonū pual: da nimis extitit pugna. donec iudice dño tri: umphauit angel. deuicūq; aduersarijs. imēsa claritate vir scīs circūfusū ē. Un? aut vt Beda testat ex angel? dixit ei. Respice mundū. Respiciēs q; vidit valles tenebrosas z q; tuor ignes in aere aliqb? spacijs a sedē: stantes. Dixitq; ei angel? Hū sūt q; tuor ign: nes q; mūdū succēdūt. Un? est ignis mēda: cij. cū h; abrenūciare diabolo z oib? pom: pis ei? in baptismo boies pmiserunt mīme implet. Scōus cupiditatis. cū mōdi diuinas amor celestū pponit. Terc? est dissensio: nis cij aios prior in supuacuis reb? offen: dere nō formidat. Quare? ipietatis. cū infir: miores expoliare z eis fraudē facere p mibi: lo ducit. Deinde illi ignes appropinantes i vni redaci sūt. et illi appropinbāt. Tūc ē: q; angelo dixit. Vne ignis mibi appropin: q; t. Cui āgel? Qd nō accēdisti n ardebit i te Ignis ei ille fm merita opa boīm singulos examiat. Nā sic corp? ardet p voluntatē illi: tā. ita enā ardebit p debitā penā. Tandē ad ppiū reduc? ē corp? plāgēb? ppiū q; qui ei mortuū estimabāt. Ille aut aliquāto tpe supuixit z in bonis opib? laudabilē māsū: niuit.

CXL

De sancto Michael.

Michael interpre

tať q; vt de? Et q; nēs sic au greg. mire virtutis aliqd agūt michael m uti phibet. vt ex ipō actu z noie de? intellu: gi q; null? p facere qd facere pualet de?. Ec: idcirco eadē michaeli multa q; sunt mire vir: tis attribunt. Ipe enī vt daniel attestat in tpe antixpi p surget z p electis tāq; defensor z ptecor astabit. Ipe cū dracone z angelis ei? pugnavit. z ipm de celo eniciēs victoriaz fecit magnā Ipe cū diabolo d moysi corpe: altitcat? est eo q; diabol? ei? corp? p dēre vo: luit vt ipm p deo iudeoz ip̄s adoraret Ipe sanctorz aias recipit z in paradysum exultatio: nis pducit. Ipe olim pnceps fuit synagoge s; nūc cōstituit? est a dño in pncipem ecclē

De sancto Michael

Ipse ut dicitur plagas egyptijs intulit. mare ru-
brum diuisit. ipsam per desertum duxit et in terram promissi-
sionis introduxit. Ipse inter sanctos acies ange-
lorum significat christus habet. Ipse ad dominum impium annu-
ntians existens in monte oliuetti potentem occidet.
In voce ipsius archangelus michael mortuus re-
surgit. Ipse crucis clauos lancea et coronam
spinea in die iudicii presentabit.

B Michael archangelus sacra solennitas
est apparitio. dedicatio. victoria. et
memoria. Apparitio archangelus multi-
plex est. Prima quod in monte gargano apparuit.
In apulia namque est quidam mons nomine gargan-
um iuxta ciuitatem quod dicitur sypon. Anno archiduci cecce
in predicta urbe sypon erat quidam vir nomine gar-
ganus quod fuit quidam liberos a morte illo nomine ac-
ceperat. Ubi quod mons ille nomine accepit. Qui
omni et boni infinita multitudo pollebat. Cum
autem circa predictum montem latera pascerent. con-
guit quidam ibaurum alios relinquere et vince mon-
tis descendere. Cum domum alius redeuntibus non re-
disset. collecta dominus multitudo famulorum per de-
uia quod requiritur ipsum tandem in vince montis iux-
ta hostium cuiusdam speluncam inuenit. Inter mor-
itatemque cur solutus incederet. moris in ipso sagitta
torcata direxit. Si statim velut a veto retorta
ipsum quod iecerat repulsi. Turbati super his ciues
epum adierunt et super re tam stupida ipsum requirunt.
Qui irriduam inueniunt eas indicunt. et a deo quod re-
dunt esse admonuit. Quo pacto a michael epus ap-
paruit dicens. Scians hominem illum voluntate
mea suo telo esse percussus. Ego enim sum michael
archangelus quod locum hunc in terris incolere iussus
fuit are statuas. hoc volui probare iudicio ipsius
me loci inspector esse ac custodem. Statimque epus
atque ciues cum processione locum adeunt. et ingredi in-
ter plurimas oras per foras instituit. Secunda appa-
ritio est quod circa annum domini dccc. accidisse describit.
Ista in loco quidam dicitur iuxta mare. vi. milibus
ab urbe abnacesi michael epus predictae ciuitatis
apparet iuxta ut in predicto loco ecclesiam con-
strueret. et sic fuit in monte gargano. ita et ibi in me-
moria a michaelis archangelus celebraret. Cum
autem epus de loco in quod ecclesias construeret dubita-
ret ab ipso edoceri. ubi construi eas faceret ubi
ibatur a laicis absconditum inueniret. Inter

quod de loci amplitudine dubitans subest modum
in amplitudine statuere quantum videret ibi autem
circum pedibus peruenisse. Due autem rupes ibi
erant quod nullatenus virtus humana mouere posset.
Tunc michael cum viro apparet. percipiens ut ad
predictum locum accederet et ipas rupes remoueret.
Quo accedente tam facile rupes mouit ut mi-
biliter ponderis viderent. Et edificata igitur ibi
de ecclesia. de monte gargano parte pallii quod
sanctus michael super altare posuit. et parte mar-
moris super quod stetit ad suas ecclesias detulerunt.
Cum vero ibi de aqua penuria patierent. monui
angelus. quod aqua foramen in quod saxo durissimo
fecerunt. et ita aqua copia penitus emanauit. ut
usque nunc eius beneficio copiosi sustententur.
Hec autem apparitio in predicto loco. xvij. kal.
nouembriis solenniter celebrat. In eodem autem loco
quod memoria dignum. pugille refertur mira cu-
lū. Ille enim mons undique oceano cingitur. et
bis in dies sanctus michael iter prebens ipso aperit.
Cum ergo copiosa turba ad ecclesias pergeret.
pugil et quidam mulierem gravidam in quod par-
turi secum ire. Et ecce magno impetu vinda res
dixit. et omnis turba timore percussa ad litem fugit.
Sola autem mulier pregrans fugere non valuit. sed
a marinis fluctibus capta fuit. Et michael ar-
changelus mulierem suauiter illecebras. ita etiam quod
in medio pelagi filium parturit. quem in plenis
susceptionibus lactauit. et mari iter sibi iter preben-
it cum puero leta exiuit. **E** Tercia appari-
tio est quod rome ipse gregori papa legitur accidisse.
Ista dum ibi gregorius papa prope pestem igui-
nariam letantia maiorem instituit et deuote
pro salute ipsius exoraret. vidit super castrum quod
olum in memoria adriani dicebat angelus dominus
qui gladium cruentatum tergebat et in vaginas
mittebat. Unus sanctus gregorius intelligens pre-
ces a domino granditas. ecclesiam in honorem an-
gelorum ibi construxit. Unus et castrum illud usque
nunc castrum sancti angeli vocat. Hec autem ap-
paritio cum illa quod in monte gargano apparuit
cum syponensis victoria deditur. vij. ad maii. ce-
lebrat. Quarta apparitio est quod consistit in ge-
rarchijs ipsorum angelorum. Ista prima gerarchia
est epiphania. i. superior apparitio. media dicitur
yperphania. i. media apparitio. pluma dicitur

De sancto Michael

ypophania .i. inferiori apparuit. Et de gerarchia a gerar qd ē la crū et archos pnceps qsi sacer pncipat. Quilibet at gerarchia cōtinet tres ordies. Itā supior cōtinet seraphin. cherubin et thronos. Media pñet fm assignationē dionisi dñi adēs vñtes et pñates. Ulīma pñet fm assignatōes eius dē pncipat. archangelos et anglos. Et horū ordinatio et dispositio pñt videri p sile in tñenis pñtib. Itā mīnistroy q sē sub vno rege. qdā opant ī mediate circa psonas reg. sē cubicularij pñliarij et assessores. Silesbis sūt ordines pñe gerarchie. Quidā vō hñt officia ad regimē regni in cōi. nō deputati huic vñ illi pñcie. vñ pñcipes militie et iudices curie. Silesbis sē ordies scōde gerarchie. Quidā vō pponūt ad regimē alicui. pñe regni. vñ pposui et balui et hñdō mīores officiales. Et bis siles sē ordines tēcie gerarchie. Tres igr ordines pñe gerarchie accipiūt ī qñtū deo assistūt et ad ipm pñertunt. Ad hñt iura necessaria sē scz summa dilectio. et hñt ad ordinē seraphi qd interpretat ardentes. Idēfecta cognitio. et hñt ad cherubin qd interpretat plenitudo scie. Perpetua cōprehensio siue fruīto. et hñt ad thronos. qd interpretat sedes. qz ī eis sedet de. et qescit. Duz eos ī se qescere facit. Tres autē ordines medie gerarchie accipiūt. ī qñtū hñt pñer rege vñ ueritatē hñt mīnū ī cōi. Hoc aut regimē pñstī in tribus. Primo ī pñdēdo siue imperando. et hñt pñnet ad ordinē dñationū. ad quē spectat alij inferiorib. pñse et eos ī oib. mīsterijs diuinis dirigere. ac eis oia impare. Qd īnnuē Zach. v. vbi vñ. angel. alteri dicit. Currez loqre ad pñe pñstū dicēs. Scōdō ī opando et hoc pñnet ad ordinē vñtū. qd nūbīl est ī possibile ereq qd īmpat. qz eis datū est posse sup oia difficilia ad diuinū mīsteriū pñnetia. et id attribuit eis miracula facere. Tercio ī arcendo. vñ scz īmpediētia et īfestātia arcant. et hñt pñnet ad ordinē pñtū. q hñt coercere pñas pñates. qd sīgnū ē. Iob. viij. vbi dicit. rapbael religauit demoniū ī dextro su peroris egypti. Tres vō ordines vlīme gerarchie accipiūt fm qd hñt regimē dēmi

natū et limitatū. Quidā ei cor. pñstī vñ pñuīcie. Itā sūt de ordine pncipat. sic erat pñceps pñaz q pñrat pñs. de q habetur Dan. x. Quidā vō deputati sūt ad regimē multitudine. vñputa vñ. ciuitatis. Et bi dicunt archageli. Quidā vō ad regimē pñone singlari. Et bi dicunt angeli. Tñ et dicunt mīmanūciare ex eo qeor mīsteriū ad vñū hñiem limitat. archangeli vō dicunt maiora nūciare. qz bonū vñ. mīltitudine dignū est qz bonū vñ. hñis. In assignatōe aut ordinū pñe gerarchie greg. et bern. cū dionisio cōcor dāt. qz accipit penes eor fruītoes q pñstī ī feruē dilectōe qd seraphin. pñstīda cognitōne qd cherubin. pñetua retentiōne quo ad thronos. Sz ī assignatōe medie vlīme ī duob. ordinib. s. pncipatu et vñute dissenti re vident. Greg. et Bern. aliā pñsideratōes habuerunt. pñt scz media gerarchia accipit penes pñatos. vlīma penes mīstratōes. Pñe lano aut ī angel. triplex est. Idē sūt enī angeli angelici spiritib. et bi dñatōes dicunt. Idē sūt enī angelib. omib. hñis. et bi dicunt pncipat. Idē sūt demonib. et bi dicunt potestates. Et ordō gradus dignitatis ī his patet. Idē mīsteriū aut triplex est. qdāz qd pñstī ī opando. qdā ī docēdo aut maiora aut minora. Idē mīsteriū est vñtū. scōm archangeloz. tēciū angeloz. **B** Quia apparuit de q legit ī hñstoria tripartita. Itā iuxta pñstānopolim est qdāz locus vbi olim dea vñsta colebat. Sz nūc ecclia ī hñnoze sancti michaelis fabricata ē. q enā loc. michaeli nūcupat. Cū igr quendā noie aquilā ardētissimā febris rubens colorib. bus mora cōprehēdisset. estuā pñculū mēdici dederūt qd euomuit ad deo vñ postmodū qēqd comederet vñ biberet euomeret. Duz aut iā mori vñcū ēēt. ad locū hñc seduase cū credens se illic aut mori aut languore pñuari. Cū michael apparēs dixit vñ pñfectōes sibi ex melle et vñno et pipe faceret. et oia q comederet ibi ītingeret. et sic plenā sanitatē reciperet. Qd cū fecisset plene liberat. est. Cū tñ fm medicine rōnem pñariūz esse videat. tur calida pocula colicis exhibere. Itē cū

De sancto Richaele

historia triptota. Secundo victoria. Multu
plex at victoria ipsi archageli michael. et an
gelorum unum. Idcirco est quia archangelus mi
chael pectus hypocrisis Bimo plectit. Idcirco
aliqui ei ipsi ab uncto loco. neapolite adhibe
rentes et hypocrisis et biuicentinos et quinquaginta
milibus a hypocrisis distant ordinato exercitu
bellare ceperunt. Qui de episcopo filio triduo in
ducas penerit ut ieiunio triduo vacaret.
et patronum suum michael et sui auxilium implora
ret. Tertia die nocte michael episcopo apparuit. Pre
ces dicens exaudias. victoria pmutat affuturam
quarta die hora iubet hostibus occurrere. quibus
occurrentibus monas gargarum in medio tremore co
cunt. fulgura quoque crebra volat et caligo tenet
brosa totum monas cacumem obdurit. Ita ut de
viri de aduersariis non et ferro hostium quod et sa
gittis igneis interiret. Reliqui vero virtute archa
geli copiam. idolatrie reliquerunt errore et continuo
colla plane fidei submisit. Secunda victoria
est quia michael archangelus obtinuit quibus
concedit. luciferum cum omnibus suis sequentibus de celis
pulsit. De quo exponitur illud quod habet in apocalypsa. Sa
cui est pluvium magnum in celo michael etc. Cui enim
lucifer de elegitatem appenderit archangelus cele
stiter exercitus significat michael aduenerit ipsum
luciferum cum suis sequentibus de celo expulit et ibi
aere caliginosum versus die iudicii retrusit. Idcirco
ei permissus est eas in celo habitare sive in superioribus
aeris. quod locum clarum et amenum in terra nobis
cui non videmus non sistent. Hic aere enim celus et
terra vnde dicitur super respiciunt et videtur glaz quas
amiserunt. inde dolorem habent. et dicitur inquit res
piciunt. et videtur boies illuc ascendere vnde ipsi ce
derunt. inde invidia frequenter torquent. Frequenter
enim diuina dispellat ad nostrum exercitum ad
nos descenderunt. Unde hic aliqui vana scitionem
strati est. frequenter circa nos volutur sicut musce
Innumerabiles enim sunt velut musce totum aerem
repleverunt. Unde dicit baymo ut pluri dixerunt et
doctores nostri opinantur. aer iste tam plenus est de
monibus et malignis spiritibus sic radii soli mi
nuitissimis pulvisculis. Lucis autem totum. in iuxta
finem originis eorum exercitum minuit et eos vi
cimus. Ita ut quod ab aliquo sancto viro pictus fuerit.
deinceps ille de illo vicio de quicquid est ipsum

ñ valeat tēptare. Tercia victoria ē quā an
 geli quōdie dē demōib⁹ obunēt dñs. p nobis dē
 eos pugnantes ab eoz tēptatōne nos liberant
 Trib⁹ at modis ab ipoz tēptatōe nos libe
 rāt. Prio ptiāe demōis refrenatō Apoc. x.
 de anglo qd demōnē ligauit ⁊ in abyssū misit
 ⁊ Tob. viij. de diabolo in desūo fupiorē re
 ligato. Ite ei religatio nūbil ali⁹ est q; ptiāe
 ei⁹ refrenatō. Secdo pcupiscētiā refrigeran
 do. Qd significat⁹ Bēn. xxiij. vbi dī qd ange
 l⁹ tēgit neruū iacob ⁊ stat⁹ emarcuit. Ter
 cio mēorā dñice passiois nris mēib⁹ imp⁹
 mēdo. Hoc significat⁹ ē apoc. viij. vbi dī. Nō
 lue nocere tēre ⁊ mari nec arborib⁹ qulq; zc.
 Itē Ezēch. iij. Signa ibau in frōtes virozū
 gemētū. Tbau enī hā ad modū crucis ē fa
 cia. Et qd hīgū fuit nō amēt angelū pculsorē.
 Vñ ibidē dī. Sup quē viderat ibau nī occu
 das. Quarta victoria ē quā archāgel⁹ mi
 chael de antiṛpō habuit⁹ ē qñ ipm occidet.
 Tūc ei michael pnceps magn⁹ vt dī. Bān.
 xij. plūget. ⁊ plectas tās qd adiutor ⁊ ptecor
 p antiṛpm foris stabit. Deinde antiṛpm vt
 dicit glo. Apoc. xij. fup illud. vidi vñū de ca
 pit⁹ ei⁹ occisum zc. moriū se fūget. ⁊ per
 mēdū latens postea apparebit dices se fufci
 tatū. ateq; magica ferētib⁹ cū demōnib⁹
 in aere ascēdet. ⁊ vniuersis mirātib⁹ adora
 bunt eū. Tandē in mōre oliueti ascēdens. vt
 dicit glo. fup illud. ij. T. bēn. ij. quē dñs ielus
 interficiat zc. vñ stabit in papilione ⁊ in folio
 suo in illo loco qd quē dñs ascēdit. michael
 adueniēs ipm interficiet. De qd plio victo
 ria intelligit⁹ fm gr. illud qd dī. Apocal. xij.
 Faciū ē plūū magnū in celo michael zc. Itē
 lū dī vñū de triplici plio michael⁹ intelligit⁹.
 scz de plio qd habuit cū lucifero cū ipm dē ce
 lo repulit. ⁊ de plio qd cū demōnib⁹ hz nos
 infestantib⁹. ⁊ de isto. E Tercio hī so
 lennius dicit dedicatō ex eo qd hac die pōr
 cū locū in mōre gargano a se dedicat⁹ fū
 isse michael archangel⁹ reuelauit. Reuer
 si enī syoniam a cede aduersarioz ⁊ tā ma
 gnifica potit victoria. ad vñ dubitare cepe
 rūt. vñ pōitū locū ingredit vel dedicare cepe
 berēt. Tūc ep⁹ fup his dixit papā pelagus

De sancto Michael

psulendū. Qui rñdu dicēs. Sibō illā eccle-
sia: dedicare deberet. B̄ marie die q̄ victoria
data ē fieri oporteret. S; nō alit̄ scō michae-
li placuerit ab ipso ē sup̄ h̄ ei⁹ requēda volun-
tas. Instātib⁹ igr̄ papa ⁊ ep̄o cū cuib⁹ rñdu
ano ieiūio. michaeli hac die appuit ep̄o di-
cel. Nā ē op⁹ vob⁹ quā ego etificaui dedica-
re eccl̄as. Ip̄e ei⁹ q̄ p̄didi dedicaui. Ip̄s recepit
q; v̄ die seq̄ntu locū cū ip̄lo igredies ip̄m p̄ci
b⁹ fr̄q̄ntaret. ⁊ se sp̄ale suū p̄onu; senurēt.
B̄dūq; ei⁹ p̄dicte dedicatiōis signū v̄t. s. ab
oriēte p̄ posterulā ascēderēt. ⁊ ibidē vestigia
bois imp̄ssa marmorū muērēt. Q̄dane igr̄
ep̄s ⁊ vniuers⁹ ip̄s ad locū veniūt. ⁊ iūrogre-
diētes criptā magnā irā altaria iūenerūt. q̄z
duo i australi p̄te posita erāt. terciū v̄o i or-
entali v̄enerādū q̄dē ⁊ rubeo pallio circūtes-
ciū. Celebrans igr̄ ibidē missay solēnis cū sa-
crā cōiōnē singlī accepissent. oēs ad p̄pā cū
imēso gaudio redierunt. Ep̄s at̄ ibidē sacer-
dotes ⁊ clericos delegauit. q̄ iugit̄ diuinū of-
ficiū celebrarēt. In eadē spelūca aq̄ lucida ⁊
numū dulcis emanat. q̄ p̄ cōiōnē ip̄lus po-
tat ⁊ diuerse egritudines sanant. Tūc sum⁹
ponat̄ his auditis hūc diēi bonore sancti
michael ⁊ oīm sc̄oꝝ spiritūū p̄rotūz oibem
vniuersalit̄ statuit celebrādū. Quarto h̄
solennitas b̄ memoria sc̄i michaelis. In q̄
tū solēnitate oīm angeloz mēoriā agimus. ⁊
oēs generalit̄ bonoramus. Decet nāq; nos
eis dē laudē ⁊ bonorē ip̄endere multiplici rōe.
Ip̄i enī sūt custodes n̄ri. mīstratores nostri
fr̄es ⁊ p̄cues n̄ri. anīay n̄rāz in celū porūto-
res. orōnū n̄rāz apud deum rep̄natores re-
gis eīni. nobilissimi milites ⁊ tribulatoꝝ p̄so-
latores. Ip̄s igr̄ debem⁹ eos bono-
rare. q; sūt custodes nostri. Cuiib⁹ enī boi-
dant̄ duo angeli. Un⁹ mal⁹ ad exercitum.
Alius bon⁹ ad custodiendū. Custodia enī
boni angeli deputat̄ boi ⁊ i natūitate ⁊ i p̄te
ro. ⁊ statim p̄ natūitate ex v̄tero. ⁊ sp̄ est cū
ip̄o iā adultio. In Beni triplici statu necessa-
ria est boi custodia angelica. Nā dū puul⁹
ad huc ē in v̄tero p̄ interim ⁊ dānari. Dū ē
extra v̄teꝝ ante adultā etatē p̄a baptisimate
impediri. Dū est in adultā etate p̄t ad di-

uersa p̄cā p̄trahi. Diabol⁹ enī i boie adul-
to rōnē seducit p̄ astucias. voluntates allicit
p̄ blandicias. v̄tutē opp̄mit p̄ violentiā. adeo
necesse fuit v̄t bon⁹ angel⁹ eadē ad custodiā
deputet̄ v̄t boiem erudiat ⁊ dirigat p̄ fallaci-
am. exhorret ⁊ incitet ad bonū p̄ blādiicias
⁊ defendat ab opp̄sione p̄ violentiā. Effe-
ctus at̄ angelice custodie i boie q̄duplex al-
signari p̄t. Ip̄s am⁹ ē v̄t p̄ficiat aia i bonum
grē. Et h̄ fac angel⁹ in aia trib⁹ modis. Pri-
mo oē ip̄edimētū ad bonū remouēdo. Hoc
signū ē Exo. xij. vbi angel⁹ p̄cussit p̄mogēta
egypti. Sc̄do pigritiaz exciādo. Q̄d signū
est Zach. iij. vbi d̄. Angelus dñi exciāuit
me q̄i boiez q̄ exciāt a somno. Tercio i via
p̄nie ducēdo ⁊ reducēdo. Q̄d signū ē L̄ boi
bie. v. in anglo q̄ enī dūrit ⁊ redūrit. Sc̄ds
est v̄t nō cadat i malū culpe. Et h̄ fac angel⁹
trib⁹ modis. Prius impediēdo peccatū fu-
turū ne fiat. Hoc signū est Rume. xij. in ba-
laam q̄ ad maledicēdūz isrl̄ p̄gēs ab angelo
impedit⁹ ē. Sc̄do increpādo peccatūz v̄t ab
eo q̄s recedat. Hoc signū ē Iudicū. ij. vbi cū
angel⁹ filios isrl̄ de p̄uaricanōe increpasset
ip̄i eleuauerūt vocē ⁊ fleuerūt. Tercio violentiā
q̄ inferēdo v̄t a p̄ni p̄cōi eripiat. Hoc signū
est in violēta educiōe loth ⁊ p̄rons ei⁹ de so-
domis. i. de p̄cū p̄sueudie. Tercio effect⁹
est si cadat q̄ postmodū resurgat. Et hoc fa-
cit angel⁹ trib⁹ modis. Ip̄s moouendo ad
p̄ritūdes. Hoc signū ē L̄ boi. xj. vbi ad docu-
mētūz angeli de felle p̄ q̄d intelligit̄ p̄ritūli-
niuit patri oculos sc̄s cordis. Sc̄do purgā-
do labia ad cōfessionē. Q̄d signat̄ Ysa. vi.
vbi p̄ angelū labia ysaiē purgāt. Tercio gau-
dēdo ad satisfaciōes. Lu. xij. d̄. q̄ mar⁹ gau-
diū est in cel. sup̄ vno p̄cōre zc. Quart⁹ effe-
ctus ē ne tonēs v̄l in tot mala cadat. quēs v̄l
ad q̄t diabolus incitat. Et h̄ facit trib⁹ mo-
dis. sc̄z potestate demōis refrenādo. p̄cupi-
scētū debilitādo. ⁊ memoriā dñice passū-
onis n̄ris mētib⁹ imprimēdo. De q̄bus su-
pra dictū est. S; Secūdo debem⁹ eos
bonorare. q; sūt mīstratores n̄ri. Dēs enī
sic d̄. Iob. i. sūt admīstratoꝝ sp̄is. Dēs enī
p̄pter nos mutunī. q; sup̄iores ad medios

De sancto Michael

medij ad infimos. infimi mutantur ad nos
Hec autem missio copent bonitatem dñe. In h̄ ei
manifestat diuina bonitas q̄m n̄rā salutē
diligat. dñi nobilissimos spūs q̄ ei intima ca
ritate iugit̄ dirigit et trāsmittit ad pcuran
dū salutē nostram. Scdo caritatem angelice.
Cū enī caritatis ardētis sit maxie desidera
re aliorū salutē. ob quā etiam dixit Iſa. Ecce
ego dñe mitte me. et angeli p̄nt nos iuuare. p
eo q̄ vident nos suo auxilio indigere. et ma
los angelos nos impugne. iō q̄ ad nos mit
tunt̄ lex erigit angelice caritatis Tercio bñā
ne idigētie. Multū ē ei boni āgeli ad inflāmā
dū affectū ad amorē. Cū i figurā b̄ legunt̄
missi fuisse i curru igneo. Scdo ad illuian
dū intellectū ad cognitiōes. Hoc signū ē apoc.
et in angelo q̄ bebat libz ap̄tū in manu sua.
Tercio ad corroborandū in nob̄ omē impfe
ctū vsq; i finē. Hoc signū est. iij. Reg. xii. vbi
ange. p̄portauit Iſelie panē submericiū et
pas aq. et comedit. et ambulauit i fortitudine
abi illi vsq; ad mōrē dei ore. Tercio ho
norādi sūt. q̄ ipi sunt fr̄es et p̄cues n̄rī. Dēs
enī electi assumunt ad ordies āgeloz. q̄dam
ad supiores. q̄dā ad inferiores. q̄dā ad me
dios p̄ diuersitate suoz meritorū licet bñ vir
go sup oēs sit. Qbb. Bre. in omel. insinua
re videt. Nā vt autē nōnulli q̄ pua capiunt
s̄ in h̄ annūciare fr̄ib̄ nō desistūt. Isti an
geloz nūero currūt. Et s̄ q̄ secretorū celestū
lūma et cape p̄ualē et nūciare. bi cū archāge
lis. Et s̄ q̄ mira faciūt s̄q; et valent opantur.
Et bi cū v̄tūb̄. Et s̄ q̄ malignos spūs v̄
tute oīs et vi acceptē p̄ans fugāt. Et bi cū
p̄tūb̄. Et s̄ q̄ acceptis v̄tūb̄ electoz meri
ta trāscēdūt. et electis fr̄ib̄ p̄ncipāt. Et bi cū
p̄ncipatib̄ meritiū formūt. Et s̄ q̄ sic in semet
ipsis oib̄ vicijs dñant. vt ip̄o iure mundicie
dij in b̄oies vocent. Cū ad moysen d̄r. Ec
ce cōstui te deū p̄baraonis. Et bi cū dñano
nib̄. Et s̄ in q̄b̄ veluti throno suo dñs p̄si
dēs aliorū facta examinat. p̄ q̄s dñi sc̄a eccl̄ia
regit̄ plebzq; de suis q̄busdā infirmis acib̄
alijs electi iudicant. Et bi cū thronis. Et sunt
q̄ dei et p̄mi caritate amplius ceteris plenius.
Et bi meritorū suoz sone in cherubin nūez

acceperūt. q̄ cherubin plenitudo sc̄ie dicit. et
iuxta paulū plenitudo legis est caritas. Et
sunt q̄ supne p̄emplatōis amore accensi in
solo dñi s̄i desiderio anhelant. nihil iā
in hoc mōdo cupiunt. solo eternitatis amore
pascunt. terrena queq; abiiciūt. cuncta ip̄a
lia mente trāscēdūt. amāt et ardēt atq; ip̄o
suo ardore requiescūt. amādo ardēt. loquē
do accendūt. et quoscūq; v̄bo tangūt. ardet
rep̄nus in dei amore faciūt. Quo isti nisi
inter seraphim numez s̄onē sue vocatōis ac
ceperunt. Hec Greg. Quarto honorādi
sunt. q̄ ipi sunt animaz nostraz in celū por
tatores. Et hoc faciūt triplici modo. Primo
viā p̄parando. Malach. iij. Ecce ego mit
to angelū meū qui p̄parabit viā ante facies
meam. Scdo p̄ viam p̄paratā in celū baiū
lando. Exodi. xxiij. Ecce ego mitto angelū
meū q̄ te custodiet in via et inducat te in t̄raz
quā promisi patrib̄ tuis. Tercio in celo col
locando. Luce. xvi. Factū est vt moreretur
mendic. et p̄porteret ab angelis in sinū abrahe
S Quinto honorādi sunt. q̄ ipi sūt ora
tōnū nostraz apud deū rēpresentatores. Ipsi
nanq; primo orōnes n̄rās deo rēpresentant.
Iob. xij. quādo orabas cū lacrimis et sepe
liebas mortuos. ego obtuli orōnē tuā dñō.
Scdo ibidē p̄ nobis allegāt. Iob. xxiij. Si
fuerit p̄ eo angelus loquēs vnus de milib̄
vt annunciet boīs equitatē. miserebit̄ ei. et.
Item Zach. i. Et r̄ndit angelus dñi et dixit.
Dñe exercitū vsq; q̄ nō misereberis hieru
salem et v̄biū iuda quib̄ irat̄ es. iste iā septu
agesim⁹ annus est. Tercio dei sententiā no
bis renunciant. Dan. ix. vbi d̄r q̄ gabriel ad
eū volās dixit. Aliter ordio p̄cū tuaz egres
sus est s̄mo. glo. i. s̄nia a deo. Et sequit̄. Ego
autē veni vt indicāre tibi. q̄ vir desiderioz ea
De his tribus dicit Bern. sup Can. Biscu
rit angelus medi⁹ inter dilectum et dilectā.
vota offerens. referēs dona. excuat istā. pla
carillum. Sexto honorādi sunt. q̄ ipi
sunt regis eterni nobilissimi milites. s̄m q̄d
dicit Iob. xxi. Nunq̄d est numer⁹ militū
eius. Sicut autē videm⁹ in milib̄ alicui⁹ re
gis q̄ q̄daz eoz s̄m in aula regia cōmorantur.

De sancto Hieronimo

et regē associant. et ad ei⁹ honore et solacium
canit. qdā aut ciuitates et castella regnicu/
stodiūt. qdā vō regis inimicos expugnāt
Ita et horū milium xpi. qdā in aula regia. s. in
celo empireo spregē regū associāt. et ad eius
honore cantica lencie et glie sp cantāt dicen/
tes. Scius. scius. scius etc. Itē bñdictio et cla/
ritas et sapia etc. Apoc. vii. Alij aut custodi/
unt ciuitates. suburbana. villas et castra. illi
scz q nobis sūt ad custodias deputati. custo/
diētes statū vgnū. pñenū. pñgatoz et ca/
stra religionum. Isa. xij. Sup muros tuos
hic sūt pñtū custodes etc. Alij vō diuini
cos. i. demones expugnāt. Apoc. xij. Factū
est plū magnū in celo. i. s. vñā expositionē
in ecclia militā. Michael et angeli ei⁹ pla/
bant cū dracone. Septimo et vltio bono/
randi sunt. qz ipi sūt tribulatoz cōsolatores.
Zach. i. Angel⁹ q loqbat in me vba bona et
solatoria. Itē L. bob. v. Fori aio esto etc.
Et h faciūt trib⁹ modis. Pmo pforando et
roborando. Bā. i. x. vbi cū daniel corruisset
tetigit cū angel⁹ dicēs. Nolū timere. par tibi
et pforare et estor robustus. Scō ab impa/
cincia pforando. Psal. Angelis suis man/
dauit de te etc. in manib⁹ porta te etc. Tercio
ipam tribulationē refrigerādo et minuēdo.
Et hoc signat Bā. iij. vbi angel⁹ dñi cū tri/
bus pueris in fornacē descēdit. et fecit mediu
fornacis qsi ventū rois flantē.

CXLI

De sancto Hieronymo.

Hieronim⁹ dicitur

a gera qdē sanctū et nem⁹ qī sanctū
nem⁹. vñ noma qdē ler. Vñ dñi in le/
genda sua q hieronym⁹ interpretat sacra lex
Fuit enī scius. i. firm⁹. vñ mōs. vñ sanguine
tinct⁹ vñ vsui sacro deputat⁹. sic vasa templi
dicebant scia. qz sacro vsui deputata. Fuit
enī scius. i. firm⁹ i bono ope ppē pseuerāue
longanimitatē. et mōs i mēte p puritatem. et
sanguine tinct⁹ p dñice passiōis meditantē.
sacro vsui deputat⁹ p scpture sacre exposi/
tiōē et interpretatiōē. Dicit et nem⁹ a nemore
vbi aliqui puer sat⁹ fuit. et lex ppē regularem

disciplinā quā mōachos suos docuit. vñ qz
sacra legē exposuit et interpretat⁹ fuit. Hiero/
nym⁹ enī interpretat vñio pulcritudis. vñ or/
iudiciō locutiōes. Est at triplex pulcritudo.
Pma ē spūalis q ē in aia. Scda moralis
q sūstet in bonestate morū. Tercia intel/
ctualis q est pulcritudo angelica. Quarta
supsubstānalis q est diuina. Quinta celestis
q est sanctorū in patria. Itāc qntuplicē pul/
critudinē hieronymus in se vidit et habuit.
Itā habuit spūalē in vñū varietate. Pmo/
ralem in vita bonestate. Intellectuālē in ex/
cellenti puritate. Supsubstānalē in ardenti
caritate. Celestē in eterna vñ excellē clar/
tate. Bñdixit enī locutiōes sine vba tā
sua qz alioz. sua examinate pferendo. alio/
rū vera pfirmādo. falso pfitando. dubia
vero exponendo.

Hieronim⁹ eusebij viri nobil⁹ fili⁹
ab oppido stridonis qd dalmacie et
pānonie pfinia tenet. exiit oratō.

Hic adhuc iuuenis romā adijt et lris grecis
et latinis et hebraicis plene erudit⁹ est. In ar/
te grāmanca donatū habuit pceptores. In
rhetorica aut victorini oratorē In scpturis
autē diuinis exercitabat die ac nocte et inde
hausit aude qd postmodū effudit abunde.
Quodā vō ipe sicut ipe in eplā ad eustochi/
um pphibet cū de die nullū et de nocte plato/
nē aude legeret. eo qm in cultus sibi in li/
bris pphencis nō placeret. circa mediā qua/
dragessimā tā subita et ardenti febre corripit.
vt toto frigescēte tā corpe vitalis calor i solo/
pectore palpitaret. Bñ ergo ereqē funeris
pararent subuo ad tribunal iudicis trahit.
et interrogat cui⁹ pñtōis eēt. xpianū se esse li/
bere pfitet. Ad quē iudex. Mēntis inquit
Eyceroman⁹ es. nō xpian⁹. Tbi ei est ibe/
saurus tu⁹ ibi est cor iū. Et hieronymus
obmutuit. et pñuo ipm iudex durissime ce/
diussit. Tūc exclamauit et dixit. Miferere
mei dñe miserere mei. Tūc q a stabāt preca/
bant iudicē vt venias tribueret adolecenti.
Ipse enī iurare cepit ac dicere. Bñ si vñqz
habuero codices seculares si legero te nega/
bo. In h igit iuramētū vba dimiss⁹ subuo

De sancto Hieronimo

reuerſit. Tūc laetis totū ſe iuuenit pſuſū. et
ex uerbis q̄ añ tribunal ſuſcepit ſcapulas
terribilit̄ repperit linēta. Tāto at̄ ſtudio li-
bros diuinos legat̄ erūt q̄nto liberos genulū
p̄nq̄ legat̄. Bū at̄ eēt aīoz. xix. i. romana
ecclā cardinalis p̄b̄ ordiat̄ eſt. Ad dūuo at̄
Liberio papa h̄iero digno ſūmo ſacerdo-
tio ab oib⁹ acclamat̄. ſz dū q̄rūdā clericoy et
mōachoy laſciuiā icreparet. illi nimū indi-
gnati ei iſtūdas pauerūt. ſz p̄ veſtē m̄lebrē
ut aut̄ ioh̄es beleb et vincēt ab eis turpiter
ē deriſus. Itā cū h̄iero ad matūnas ſolito
more ſurget̄. veſtē mulier̄ quā emuli iuxta
leuū poſuerāt repperit. ſuāq̄ eē credēs iou-
it et̄ ecclām ſic pceſſit. Bāt emuli ſaciebāt. ut
mulierē bē in thalamo crederet̄. Qd̄ ille vi-
dēs tātē eoy veſtē locū dedit. et ad Grego-
riū nazanzenū cōſtānopolitane vrb̄ ep̄m
puēt. Iſdoq̄z at̄ ab ip̄o ſacras lras didicit
ibemū. p̄peraui ubi p̄ ip̄o q̄ta ſuſtinuerit
ipe ad euſtochiū narrat dices. Quonēs in
hemo ſtūit et̄ illa vaſta ſolitudine q̄ exu-
ſta ſolis ardorib⁹ horridum mōachis p̄ſtat
habita culū putauit meromans deliciis in-
tereſſe. Hōrēbāt ſacco membra deformia.
ſqualida cut̄ ſuū ethiopice carnis addux-
rar. q̄ndie lacrimē q̄ndie genuit̄. et ſi q̄n re-
pugnantē ſomin⁹ imminens oppreſſiſz. nuda
humo vir oſſa herēna collidebāt. De cibis et̄
potu iaceo cū enā lāguētes mōachi enā aq̄
vir frigida vianē et̄ coctū aliq̄d accepiſſe lu-
xuria ſit. et dū ſcorpionū tantū eſſem ſocius
et̄ feraz. ſepe choieis itererā puellaz. et in fri-
gido corpe et̄ carne p̄moxua ſola libidinu-
mēdia pullulabāt. Itaq̄z p̄tinuo flebaz. et
repugnatē carnē bebdomadaz media ſubi-
gebā. Diē crebro iunxi cū nocte. nec p̄ui-
a pectoris ceſſabā uerbis q̄z a dño trāq̄llū-
tas redderet̄. Ip̄az q̄z cellulā meā q̄ cogita-
tionū p̄ſciaz p̄meſceba. et mibi irat⁹ et̄ rigi-
v⁹ ſol⁹ deſerta penetrabā. Et ut michi teſtē ē
dñs. p̄ mltas lacrimas nōnūq̄z videbar mi-
bi iſtereſſe a ḡmib⁹ āgeloy. Iſder q̄d nēmum
igr̄ ibidē p̄nia ſic pacta ad her̄legē oppidum
remeauit. Elbi q̄li domeſticū aīal ap̄d p̄ſe-
pedū ſe obuiū p̄māſit. Bibliothecā autē

ſuā quā ſūmo ſtudio ſibi p̄biderat clauſaz.
aliq̄z libros relegēs diē ieiun⁹ ducebat ad
veſperz. Adultos at̄ ibidē diſciplos coadu-
nās i ſcō p̄poſito et̄ trāſlāōne ſc̄pturaz. lxx.
ānis et̄ ſex mēſib⁹ deludauit. et p̄q̄z ad finē
vite v̄go p̄māſit. Licet at̄ i hac legēda di-
cat̄ q̄ ſp̄ v̄go fuerit. ipe in de ſe ita ſcribit ad
p̄machin. Virginitatē i celo p̄ſero. nō q̄z ba-
beo. Tāq̄z laſciuidie fatigat⁹ eſt. ut in ſtra-
tu ſuo iacēs ſunico ad trabē ſuſpēſo ſup̄
nus maib⁹ ſe leuaret ut ſc̄z officiū monaſte-
rii put̄ potat et̄ biberet. Quadā v̄o
die ad uel per aſcētē cū h̄iero cū ſrib⁹ ad ſa-
crā leciōē audiendā ſederet ſubito leo q̄dā
claudicās mōaſterii ingreſſus ē. Quo vi-
ſo cū ceteri frēs fugerēt. h̄iero ei q̄li boſ put̄
obuiuit. Leo igr̄ dū pedē ſibi ſibi oñderet
vocans ſrib⁹ pedes ſibi p̄cepit abluī et̄ dili-
gēt̄ ei⁹ plagā inq̄r. Qd̄ cū faciū fuiſz in-
nerūt leonis plāā ſentib⁹ vulneratā. Ad-
hibita igr̄ diligēt̄ cura leo p̄ualuit. et oī ſer-
tate depolita in eos q̄li domeſticū aīal bas
buaui. Tūc h̄iero vidēs q̄nō nā p̄ſanias
te ſui pedis q̄z p̄ eoy vilitate dñs leonē mi-
ſiſſet. de frat̄z p̄ſilio eidē h̄imūit officiū ut
aſinū quē habebāt q̄ ligna de nemore defe-
rebat. ip̄e leo ad paſcua duceret et̄ ductum
ibidē cuſtodiret. q̄d faciū eſt. Itam inuicia
leoni aſini cura more paſtoris iuſtri eui-
do ad paſtū ſoci⁹ inceſſantē in neri rure paſ-
ſcendo v̄ndicūq̄z deſenſor tuſſimus erat.
Uerū tamen ut ſe cibaret. et aſin⁹ ſolū p̄ſi-
ceret op⁹. ſuens ſp̄ bonis cū eo domū redy-
bat. Quadā igr̄ vice paſcente aſino et̄ leone
guir̄ ſoporaio. mercatores cū camelis inde
trāſcētes aſinū ſolū viderūt. et cū q̄z cur⁹ ra-
puerūt. Ex p̄geſat̄ itaq̄z leo cū ſociū nō in-
ueniret rugiedo buc illucq̄z ibat. Quē tan-
dem nō inueniēs ad portas monaſterii tri-
ſtis abiit et̄ intus ut ſolitus erat p̄ verecūdia
ingredi nō p̄ſumpſit. Et videntes fratres q̄
tardius more ſolito et̄ line aſino veniſſz p̄ſi-
tauerunt q̄ fame cōpuſus aſinū comedis-
ſet. nolentesq̄ ei annōnā tribuere p̄ſuetam
dicebant. Uade et̄ reliquā p̄em aſeli q̄ ibi
remanſit mande et̄ tuā ingluuiē reple. Heli

De sancto Hieronimo

tātes tū vixit h malū ppetrass; ererūt ad pa
scua si forte aliqd mori indicū inuenirent.
Et nihil iueniētes h hieronimo retulerunt.
Tūc monit ei officiū asini leoni inuigunt
et lig cedētes leoni iponūt. Qd cū leo patēt
ferret qdā die expleto ope ad ager exit hac il
lacq; discurrū. scire desiderās qd de suo fu
ill; socio factū. Et ecce vidit a lōge negocia
tores cū onustis camelis pcedēte asino venien
tes. Ad eos ei illi regioni ē vt qn cū camelis
longi gdiunt. cameli vt directi vadāt. pce
denē et collo funiculū gestantē asinū subse
quūt. Recognitō igr leo asino cū igr rugi
tu sup eos irruit et oēs hoies ifugā puerit.
Et leo tribulū rugiēs pcutiebat cauda fomi
trā. pteritosq; camelos sic erāt onusti ante
se ad cellā ire coegit. Qd cū frēs vidissent et
hieronimo nūciassent. Ille ait. Hos pui
nris frēs carissimi pedes abluite. escas pbe
te et sup h volūtate dñi expectate. Tūc leo p
mōasteriū cepit vt solebat lei discurrere sin
gulorū fraiz vestigijs se psterne et qd per
petrata quā n fecerat culpa cauda alludēs
venia postulabat. Hiero at futuroz psci
ait frīb; Ite frēs et veniētib; hospitiū neces
saria ppate. Adhuc eo loqnte nunci ad eū
venit annūciās an fores hospites adesse q
abbatē vellēt videre. Ad qd cū ille in ill; pri
nus illi et pedib; puoluūt p culpa veniam
postulātes. Quos ille benigne eleuās. pce
pit vt sua recipient et aliena nō vsurparent.
Rogabant igr illib; hieronimū vt me
ditatē olei p bndictōe accipiat. Quib; vir
assennens tandē coacti suscipi iubet. Pro
miserūt at se annuatim eādē olei mēsuram
frīb; ipiadaturos et a suis dare bedib; pce
pturos. B Cū at oli in ecclia vnusq; l
q; caneret qd volebat Theodosi ipator vt
ait iohes beletb. Damalū papā rogauit vt
alicui viro docto officiū ecclāstici pmutet
ordinādū. Ipe igr scies hieronimū in lin
gua latina greca et hebraica pfectū. et in om
ni sapia sumū. eidem officiū pdictū cōmisit.
Hieronim; igr psalteriū pferias distinxit.
et vnicuiq; ferie nocturnū ppriū assignauit
et glā patri in fine cuiuslibet psalmi dicens

dū instituit. vt ait Sigibert; Beide eplās et
euāgelia pāni circuli decantandas. cetaq;
ad officiū pūnēna pter cantū rōnabil; ordi
nauit. Ad istūq; illd de beblee ad sumū pō
tificē et ab eo et cardinalib; suis fuit valde ap
probatiū et ppetuo aurēcanū. Post hāt
i ore spelūce in q dñs iacuit monumētū sibi
struxit. vbi explet. cxxviii. ānis et sex mētib;
sepult; fuit In qnta reuerētia cū aug; ba
buerit p; p eplās qd sibi misit. In qz vna
ei tali mō scripsit. Dño dilectissimo et cultu
sincerissimo caruati obseruādo at; ample
ctēdo Hiero. aug; zc. Alibi q; de eo sic scri
bit. Scis Hiero; p; greco latio et hebreo
eloquio erudit; in locis sanctis et in liter; sa
cris vsq; ad decrepūā vitā etatem. Cui no
bilitas eloqui ab oriente in occidentem in
star solis lampas respēdit. Beatius autē
prosper in suis croniciis de eo sic ait. Hiero
nim; p; i bableem toto iam mūdo cla
rus habitabat. egregio igemo et studio vni
uerse ecclē seruēs. Ipe q; de se sic ait ad al
bigesem. Nihil a puericia ita vitare conat
sum vt animū timentē et erectā ceruicē. det
cōtra se odiū puocantē. Idem. Ego enam
tuta oia timeo. Idem. In monasterio hos
pitalitati ex corde intendim; et omnes ad
nos venientes pter herencos leta fronte su
scipim; ac venientū pedes abluim; Psido
rus vō in li. etimologiaz ait. Hieronim;
triū linguaz erit prius Cui interpretatio ce
teris antefert. quonā et vboz tenacior est. et
p; pcurate sine clarioz. at; v; pte a xpiano
interprete perior. In dialogo q; seueri disci
puli sancti Marini q; e; ipe fuit sic de Hie
ronimo scriptū habet. Hieronim; pter fidei
meritū dōtēq; vniū nō solū latinis at; gre
cis s; etiaz hebreis ita lris instructus est. vt
se illi in omni scia nemo audeat comparas
re. Cuiusq; aduersus malos pugna. per
petuūq; certamen. Oderūt eum heretici qz
eos impugnare nō desijt. Oderūt clerici qz
vitā eoz insectat et crimia. Sed plane boni
oēs et mirant et diligunt. Nam q; cū beren
cum esse arbitrant insanū. Tor; p; lectio
ne. tot; in libris est. nō die nō nocte regelat.

De sancto Remigio

aut legit aliqd aut scribit. Nec seuerus. Et sic
ex his vbi p3. a sic ena ipe sepe testat multos
psecutores et multos detractores ppeffus est
Quas tñ psecutores q3 libet sustinuerit p3
ex eo q3 sic dicit epla ad asellā. Brās ago do
q3 digni sū habu? quē oderit mōs et malefi
cū me garrūt. s3 scio ad regnū pūere pifa
miā et bonā famā. Item. Quā ob dñi mei
nomē atq3 iusticiā vniuersa me infidelit3 tba
pseqt. vniā i opprobriū meū solido exurgat
h mdatantiū vt merear a xpo laudari et lue
pollicuatiōis sperare mercedē. Brata vniq3
et desiderata tēptatio ē cui pmiū a xpo spe
rati celo. nec maledictio gnis ē q3 diuina lau
de mutat. Obijt circa ānos dñi. ccccxiij.

CXLII

De sancto Remigio.

Emigius dicit a

remigē q3 ē nauis ductor. vt rectoz
Tel d3 a remis q3 sūt instrumēta q3 nauis
ducit. et gyon q3 ē luctano. Ipe enī eccliam
gubernauit a piculo nauis q3 eā duxit ad
portū padisi. p ea luctat? est cōtra insidias
diaboli.

Emigius regē et gēnefrācor ad xpm
puerisse d3. Ibat ei rex proxem
noie clonidm xpianissimā q3 virū
suū mirebat ad fidez puerit. s3 neqbat. Que
dū filiū genuiss3 ipm baptizare voluit s3 rex
oīno pbiuit. Illa āt q3 scire nō valēs tādē
vir hā rege obnuuit et filiū baptizauit Qui
dū baptizat? eēt subito edefici3. Cui rex ait
Ihūc a paret q3 xps viliū ē de q3 eū p quē si
deser? potat subliari i vita pfuare nō potuit
Cui illa. Imo in hā deo meo valde me dy
ligi sentio q3 pmiū fructū pēris mei ipm re
cepisse cognosco q3 regnū i infinitū mo meli
us filio meo largit? ē. Q3 cepit igr itez et filiū
aliū pepit quē sic pmiū cū mltā istāna bap
tismi fec. S3 ecce subito ifirmaf. ita q3 de eius
vita desperat. Dixitq3 rex prox. Vere debi
lis ē d3 tu? q3 nullū i suo noie baptizati i vi
ta pfuare p3. Itā si mille genuer? et cunctos
baptizaueris oēs sil pbiuit. S3 in puer qua
lunt et sanuatiē recepit ita q3 post prēz reguit.

Et fidel' mulier vix suū ad fidē reducere co
nabat. s3 ille modis oib3 resistebat. Qualē
āt ad fidē puerfus ē in alio festo q3 est post
ephiaz dictū est. Volēs āt p dicit? rex clodo
ue? facit xpian? remēs et eccliaz dotare b3
remigio dicit. vt qntū circuiret dū ipe i me
ridie dormiret sibi daret. q3 et factū est. S3
cū q3 daz molendinū suū bebatur a fines b3
remigij. molēdinari? ipm dū circuiret cū in
dignatōe repulit. Cui dicit remigi? El mīce
nō sit tibi durū vt h3 molēdinū sil habeam?
Et ille vt eū reiecit statim rota molēdin in cō
trariū vñ cepit. clamauitq3 post. s. remigij
dices. Serue dei veni et habes? p3 molēdi
nū. Cui ille. Nec mibi nec tibi. Statimq3 se
tra aperuit et molēdinū penitus deglutuit.

Ipsē vides remigius famē futurā cū i vlt
la q3 daz bladi cumulos pgregass3. inebriat
rustici senis prudētiā deridēs ignē suppo
suerūt. Q3 ille audies illuc pēit. et p frigore
etians et vespni ipis se calefacere cepit et irā
q3 illo corde dicit. S3 p fō bon? est. Q3 vñ
q3 fecerit et posteri eoz viri i genitalib3 rup
ti. fēie gunturose erūt. Q3 sic ill' eueni q3
q3 p Karolū sūt dispersi. Notandū āt q3
illo festo. a remigij q3 agūt i mēse ianuarij ē
festū de felici obitu illi. Illō āt d3 esse de ei?
sacri corpis trāslatōe. cū enico p3 eius post
ipm obitū ad ecclāz scōz ibi motha et apol
linaris cū feretro deferret. sec? eccliaz sancti
Cristoferi cepit ab eo pōderare q3 nullaten?
moueri potuit. Tādē coacti rogauerūt dñm
vt eis oñdere digrēt si fore i ecclā illa sancti
Cristoferi vbi nulle reliq3 scōz q3 secebāt se
peliri veller. Statimq3 corp? leuissime sustule
rūt. et ipm ibi honorifice posuerūt. Vbi cum
mlta miracā fierēt eccliaz aplauerūt. Et fa
cia cripta retro alare. cū efflū corp? ibi re
ponere veller mouere nullaten? potuerunt
Cum āt in oib3 pnoctarēt et media nocte
oēs p3 obdormiuisset. i crastinū. s3 kal. octo
bris iuenerūt sepulcz cū corpe scū remigij i
illā criptā ab āgelis depozati. q3 in p3 lon
gū ips in pulcritōe criptā eadē die cū capsa
argentea trāslati est. Floruit circa annū dñi
ccccx.

De sancto Leodegario

CXLIII

De sancto Leodegario

Leodegari⁹ dū oī

virtute polleret eductus ecclesie meruit in
pontifice promoueri. Qui dū dotario rege de
cedere cura regni quā pmeret voluntate dei
et principū consilio childerici fr̄is dotarij adole
scētie valde idoneū p̄fecit in regē. Sed ebroin⁹
theodonici ip̄i childerici germanū p̄ficere
nūtebat. nō p̄p̄t regni cōmodū. s; q; de p̄tate
elect⁹ et oīb⁹ odiosus irā regis et principū vere
bat. Tūc igr ebroin⁹ licētiā a rege petijt et
mōasteriū intravit. q; cedere et fr̄es suū theo
donici ne p̄ regnū aliq̄d moliret i custodia
detinere. sc̄itate et p̄vidētia ep̄i pace mirabi
li oēs gaudebat. s; p̄ aliq̄t p̄p̄t rex maligno
rū consilio deprauat⁹ in tātū i viri di odiū inci
tat q; oportunitatē et modū mori ei⁹ anē⁹
inquirebat. s; ep̄s blāde ferēs et oēs inimicos
suos ut aīcos āplectēs egit cū rege ut diē pa
sce i vrbē cui p̄erat celebraret. Et ecce illa die
nūciatū ē ei q; rex i illa nocte q̄cqd de morte
ei⁹ tractauerat p̄ficere decreuiss; . Et ille ni
hil trepidās s; illa die cū rege i mēsa cōicās
p̄fectiores sic fugit q; luxuriēs mōasterio
dñō fūiēs ē ebroino q; ibi i mōastico hūi
lauerat sedula caritate fūiuit. Ip̄s modū
cū rex mori et theodonici⁹ i regnū sublimat.
Quapp̄ leodegari⁹ ip̄i sui lacris et p̄cib⁹
mori et abbas ip̄io p̄pullus ad sedē suā re
dijt. ac ebroin⁹ p̄m̄ a postatauit et regē senel
calc⁹ ordiat⁹ ē. q; pus mal⁹ fūerit. n̄ postea
fuit peior. totoq; studio leodegariū occide
nūtebat. Nullis igr milib⁹ q; eū capent cū
leodegari⁹ p̄p̄liss; eoz furore cedēs dum i
hūi ponticali de vrbē egredēt a milib⁹ ca
pit et i statū oculos eruerūt. Ip̄s biēniū sc̄itis
leodegari⁹ cū fr̄e suo garino quē ebroinus
exulauerat i palatiū regis ē adduct⁹. Cū ad
ur̄tionē ebroini sapiēt et pacifice rīderet. ne
q; ille iussit garinū lapidib⁹ obrui sanctūq;
ep̄m tota die nudis pedib⁹ p̄q̄ndas fluuiū
sup̄ acutissimos lapides decurrētē deduci.
Et audies q; i bis tomēt deū laudaret lin
guā ei⁹ p̄cidit. et postmodū eū cū dā cū

stodi tradidit ut ip̄s nouis supplicijs resua
ret. Ille at vltū loqundū p̄didit. s; p̄dicatōi et
exhortatōi put potat vacabat. p̄dixitq; q̄n
et q̄l ip̄e et ebroin⁹ ex hac vrbē migrent. Lux
at imēsa i modū corone caput ei⁹ circūdedit.
Quā cū mlti vidisset qd fēet ab ip̄o ep̄o q;
fierūt. At ip̄e se i oīde p̄sternēs grās de ore
tulit. et oēs aīctēs ut i meli⁹ vrbē mutarent
admonuit. Qd ebroin⁹ audies et inuidens
missis quatuor sp̄culatorib⁹ ip̄s decollari p̄ce
pit. Cū igr ip̄m duceēt aut eis. Ip̄s ē in q̄t op̄
fr̄es posuunt fatigari. s; i plene desiderū
ei⁹ q; vos milit. Ad h̄res illoz adō sūt p̄p̄
cū q; ad pedes ei⁹ p̄cidentes veniā p̄cabant.
Quart⁹ vō cū eū decollass; p̄m̄ a demōe
arrept⁹ et i ignē p̄iect⁹ vrbē miserabilī termi
nauit. Biēnio expleto audies ebroin⁹ corp⁹
sc̄i viri mltis miraculis illustrari. miserabili
ter cruciat⁹ i vrbē milie illuc misit ut an sic
se b̄iet vrbē iūmaret. Miles at sup̄b⁹ et ar
rogās cū illuc vēss; calce iumbā sc̄i p̄cūf
exclamauit. Mōnat q; mortuū miracula fa
cere posse credit. Mōx ille arrept⁹ a demo
nio et subito mortēs morte sua sanctū āpl⁹
p̄mēdauit. bis audis ebroin⁹ ampli⁹ i vrbē
torq̄bat et famā sc̄i extinguere moliebat.
Sed iuxta p̄dictōnem sc̄i gladio nequiter
neq; ip̄e occidit. Passus est aut circa annū
dñi. dclxxx. ipe Costantini q̄n.

CXLIII

De sancto Francisco.

Francisc⁹ p̄m̄ dicit⁹

et iohes. s; postmodū mutato noīe
fr̄ancisc⁹ vocat⁹ ē. Cū mutatiōis noīis mul
tiplex cāfuisse videt. P̄m̄o rōne miracū cō
notādi. Liguā ei gallicā miraculose a dore
cepisse cognoscit. Tūc i legēda sua q; sp̄
cū ardore sp̄sscū repleret ardētia fons ver
ba eructās gallice loq̄bat. Sc̄do rōne officij
diuulgādi. Tūc i legēda q; diuina p̄viden
tia sibi vrbēbulū indidit ut ex singlari et i
suo noīe opinio mīsterij eius ton cuius i
notesceret oīb⁹. Terno rōne effectus conse
quēdi ut sc; p̄ hoc daret intelligi q; ip̄e per se
et per filios suos multos seruos peccati et

De sancto Francisco

diaboli debeat fr̃acos ⁊ libos facere. Quar-
to rōe magnimur i corde nā fr̃acia feroci-
tate sūt dicti. q̃ eis est nā alis feruas ⁊ ma-
gnanimitas aior. Quinto rōe ṽuoluntatis i
h̃mōe. q̃ ei⁹ h̃mō istar securi vicia icidebat.
Sexto rōe troz i demonū fugatōe. Septio
rōe securitatis er ṽiute ⁊ opeꝝ p̃fectōe ⁊ hōe
stat i p̃uersatōe. H̃mō ei fr̃aciscas dicit sig̃ q̃
dā istar securū q̃ rōme aī p̃sules ferebat. q̃
erāt i troz i securitate ⁊ i bonore. **Et**

R̃acisc⁹ fū⁹ ⁊ aīc⁹ alissimū i ciuitate
asiliū or⁹ ⁊ negociator effect⁹ fere p̃s
ad vicissimū erat sue aīnū ipsū suū va-
ne ṽuēdo p̃sūp̃t. quē dñs ifirmat flagel-
lo corripuit. ac i ṽiute aliez subitō t̃asforma-
uit. na q̃ iā spū p̃pbenco polle cepit. H̃mō cū
q̃dā vice ip̃e cū p̃līmīs a p̃sūm cap̃ dīro
fuss⁹ carceri m̃cipat⁹. dolēb⁹ alijs h̃ sol⁹
exultat. ⁊ redarguit sup̃ h̃a p̃capitū r̃ndit
H̃mō exultare nouerit. q̃ ad huc sc̃s p̃io
iū sc̃m adorabor. Quadā vice romā cū
deuorōis p̃ficiscas. ṽestimēta sua deposuit.
⁊ paup̃s cuiusdā ṽestimēta iduēs aī eccl̃a ⁊
sc̃i petri int̃ paup̃s sedit. ⁊ cū eis velut vn⁹
er illaude m̃dicauit. Et sepi⁹ filie fecisset
m̃si notoz ṽecūdia ip̃e diuiss⁹. Anqu⁹ bo-
lus cū a salubri p̃posito conabat auerte. et
fecit q̃dā sue ciuitat⁹ m̃struose gibbos⁹
cordi ei⁹ iūmuit. ⁊ m̃si respiscat a cep̃. silem
se facit minat. S⁹ a dñs p̃sonat⁹ audiuit
Fr̃acisc⁹ amara p̃dulc⁹ sūe. ⁊ teip̃s p̃tēne
h̃mō cupis agnoscere. Quēdā i g̃r leprosiū
obuiū h̃mō cū h̃mōi boīes nātali m̃ltuz ab-
horēt. diuini iū mēmorat⁹ accurrens in
osclā ei⁹ ruit. ⁊ p̃ h̃ ille statū disparuit. Qua
p̃p̃ ad leproz b̃itā clā p̃perat ⁊ eoz manus
duore osculās pecuniā donat. Eccl̃a ⁊ sc̃i
damiani orōis cāigred̃ ⁊ imago xp̃i cū mi-
raclo se alloq̃t. Fr̃acisc⁹ inq̃t vade repara
domū meā q̃ ṽt cernis tota destruit. Et ea
i g̃r hora aīa e⁹ l̃q̃facta ē. ⁊ crucif̃i p̃passio
e⁹ cordi mirabilē i h̃ra iūstū solitue eccl̃e
repande. ⁊ p̃dū q̃ bebat cū pecuniā cuidā
p̃sbytero daret. ⁊ ille timore pentū reape re-
cusaret corā ip̃o eā p̃uicē tāq̃ puluere vili
p̃dit. Quapp̃ a p̃elugat⁹ ⁊ cap̃ pecuniā

ei⁹ restituit ac ṽestē p̃t̃ reliquit ⁊ sic nudus
ad dñm euolauit ⁊ alicio se iduit. H̃mō cat
ilup fū⁹ dī q̃dā simplice ṽiute quē loco p̃s
suscipies rogat ṽt cū pat̃ ei⁹ maledicta coge-
minet ip̃e sibi ecōuerso b̃ndicat. Fr̃at ei⁹
carnal̃ hiemali ip̃e fr̃aciscū vili⁹ p̃aniculis
tecū orōi ṽacat⁹ ⁊ tremebūdū vidēs ait cui
dam. Hic fr̃acisc⁹ ṽt de sudore suo ṽiā tibi
nūmatā ṽedat. q̃d ille audies alacriē r̃ndit.
Reuera ego h̃ac dñs meo ṽedā. Quadā
die dñs audiret ea q̃ dñs discipul⁹ suis ad p̃-
dicandū missis locut⁹ ē. Itā ad ṽniuersa ser-
uādā tota ṽiute p̃surgit. solū calciāmēta d̃
pedib⁹. iūnica ṽna h̃ vili iduit. ⁊ p̃ corrigia
mutauit funiculū. T̃p̃e nūm p̃siluā abu-
lās a latrōib⁹ cap̃ ⁊ ab eis q̃a sūt r̃q̃s p̃co-
nēdi se esse asseruit. quē illi arripientes iūuē
p̃uicē dicētes. Face rustice p̃co dei. **B**

Adulū nobiles ⁊ ignobiles clerici ⁊ laici
sp̃era seculi p̃p̃a ei⁹ ṽestigis adbeferi. q̃a
pat̃ sc̃is docuit euāgelicā p̃fectiōē iplere.
paup̃iatē apprehendere. ⁊ p̃ ṽiā sc̃e simplici-
tatē icedere. Sc̃p̃t p̃terea euāgelicā regu-
lā sibi ⁊ suis fr̃ib⁹ habuit ⁊ habēdis quā dñs
papa innocenti⁹ p̃firmavit. Cep̃t erit fer-
uentius ṽbi dī semia sp̃argē ⁊ ciuitates ⁊ ca-
stella ferrore mirabili circuire. Fr̃at q̃dā
erat. q̃tū a fons videbat eximie sc̃itatis. h̃mō
admodū singlar̃. q̃ iāra districtiōe silentiuz
obseruabat ṽt nō ṽbis h̃ nūm⁹ p̃ficiet. Cūq̃
sc̃is ab oib⁹ laudaret. ṽr dī illuc adueniē
dixit. Sumite fr̃es. nec mibi i eo diabolica fig-
mēta laudate. H̃mō cat̃ sel ṽel bis i bebdos
mada p̃fiteri. q̃d h̃ nō fecerit. diabolica tēp̃-
tatio ē ⁊ deceptio fraudulēra. H̃mō cūbul⁹
q̃ illū fr̃ib⁹ dignū or̃i suo ip̃osuit ⁊ caput cō-
tūēs senullat⁹ p̃fessuz inuit. H̃mō p̃ m̃ltos
dies ad ṽmū rediit ⁊ i facinoroz acibus
ṽitā finivit. Fangat⁹ iūnere fū⁹ dī dñs ali-
nū eq̃taret. locus ei⁹ fr̃at leonard⁹ de asilio
sūt fangatū sūtra se cep̃t cogitare ac dicere.
H̃mō de pari ludebat⁹ p̃entes ⁊ mei. Et cō-
tinuo ṽr dei de asino descēdēs dixit fr̃i suo.
H̃mō p̃uēit me eq̃tare ⁊ te pedū p̃ēre. q̃ nō
bilis me fuit. Stupescit⁹ fr̃at ad pedes
p̃s p̃d̃it ⁊ penā postulauit. Tr̃a seum

De sancto Francisco

sibi aliqui mlti qdā nobil' p'cto gōu occurrut
cui lassitudine et infelicitas ābelu' miserat'
qdā req'ret inq'siuit. Et illa D'ra p' me pa
ter. q' salubre p'posu' p'cepit. viro ipediente
nō exeq'r. s' i' humo xpi mibi p'lim aduersat'.
Cuius. Uade filia q' cito d'eo p'solaiōz re
cipies et ex p'te d'i o'poret' et mea sibi d'nūcies
q' nūc ē t'p's salut'. postmod' eq'tat'. q' denū
ciante vir suburo imurat' et p'ntēnā pollicet'.
Cuidā rustico in qdā solitudine sui defu
cienti. fontē aque ibid' suis o'ib' p'petrauit.
Cuidā frī sibi admodū fāliari secretū h
sc'io istigāte spū retulit dī. Hodie ē aliq'ser
u' d'i sup' trā p'p't quē qdā vixerit nō p'mittet
d'ns famē sup' hoīes defleure. s' sic p'culdu'
bio fuisse narrat'. S' illo sublato tota i' p'riū
p'dino p'mutat'. nā p'et' felicē trāsinū p'dicto
frī apparuit dī. Ecce iā vēit fames quā don'
vuerē ego. venire sup' terrā d'ns nō p'misit.
In festo pasce cū frēs i' hemo greci mēsa
accirau' solito albis et viras p'passent. et
vir dei h' p'sperit'. p'p'n' gressū retrabēs ca
pellum cuiusdā paup'is q' nūc aderat capui
suo iponit. et baculū māu' gestās foras egre
dit' et ad ostiū p'stolat'. Ad ducant' i'gr' frī
bus clamabat ad hostiū vt amore d'i p'egri
no paup' i'firmo elemosinā largiat'. Vo
cat' paup' i'gredit' et i' trā sol' p'ecūbēs discuz
ponit i' cinere. Qd' vidēs frēs stupore m
mio sūt replen. q'b' ille ait. Qd' esaz vidi p'fā
et omatā et paup' bostiaū cū uiz vnicū nō
esse cognoui. Et p'p'ratē i' se et alijs
adco diligebat vt paup'atē d'iaz suā sp' vo
caret. Si q'n paup'iorē seipo videt p'p'n' iui
debat. et se ab ipo vincit timebat. I'fā et cū die
qdā paup'culū qdā obuiū habuiss' aut so
cio suo. Magnā v'cūdiā i'ulit nob' h' i'no
pia et n'az paup'iatē p'lim rep'bedit. I'fā p'
meis diuini meā d'iaz paup'iatē elegi. et ec
ce āpl' relucet i' isto. Bū qdā paup' corā eo
trāsiret et vir d'i i'ima fuisse p'passiōe p'mor'
dixit ei soci'. Et si h' sit paup' s'z foris i' in tota
puicia nō ē eo d'inoz volūate. Cui vir d'i di
xit. Eto tunicā tuā erue et paup'eri tribue. et
ad ei' pedes p'strat' culpabilē te clama Cui
ille p'p'n' obeduit. Quadā vice i' res mu

lieres facie et būu p' oīa siles obuias habuit
q' cū tal' salutauerit. B'nueniat d'na paup'
tas. et p'muo disparuerit et vltia vīle nō sūt.
Cū ad ciuitatē arem aduēss' et ibi bellū in
testinū p'motū fuiss'. vidit vir dei de burgo
sup' trā illā demōes exultātes. Vocāsq' so
cui suū noīe siluest'z dixit ei. Uade ad ponā
ciuitat' et demōib' vt ciuitatē creāt ex p'te d'i
o'poret' p'cipe. q' festinās aū ponā valēt cla
mauit. Ex p'te d'i i' iussu p'is nri frāscā dis
cedite demōes vniuersi. Sicq' omēs ciues
p' modicū ad p'cordiā redierit. P'p'dict' at
siluest' dū adhuc sacerdos sc'lar' ēēt vidit
i' somnis crucē aureā d' ore frāscā p'dētes.
cui' sūmitas celos tāgebat. cui' brachia p'ie
sa i' latū virāq' mūdi p'ie āplexādo cingebāt
Cōp'nc' sacerdos p'p'n' mūdi deserit. et v'e
ri dei p'fec' imitator effici. B' Existente
viro d'i i' orde diaboli' ter ei' p'po noīe vocat'
uit. Cui cū sc'iar' nōiss' adieci. Null' ē adō
in h' mūdo p'ciōz cui si p'uersus fuerit nō in
dulgeat d'ns S'z q'cūq' semen p'p'n' dura
necauerit. misc' diaz i' p'petuū nō inuēiet. Et o
tinuo su' dei p'reueland' cognouit hostis
fallaciā. quō n'isus fuerit ad teporē cū redu
cere. Cernēs at' host' antiqu' q' sic i' p'ualuit
quē carnis tēp'atōz eide i'misit. Qd' vir da
senties veste depoluit. corbula durissima se
p'berat dicens. Eya frāt a line. sic te manere
debet. sic subire flagellū. S'z cū tēp'ano neq'
q'z discedet. foras erēs i' magnā nuē se nu
dū demersit. Accipiesq' niuem i' modū pile
septē glebas p'pingit. q's sibi p'ponens cepit
alloq' corp'. Ecce inq' h' maior v'p'or tua iste
quorū duo filij sūt et due filie me. reliq' due sūt
seru' et ācilla. Festā g' oēs iduere q'nā frī
goze monuit. Si at' eoz mltiplex soliciudo
te molestat. vni d'no solici' serui. Alio dia
bol' p'susus abscessit. et vir dei deu' glorificās
i' cellā rediit. Cū ap'd d'nm leonē cardina
lē sc'et crucis ab eo rogat' aliq'z diu moraret'
nocte qdā demōes ad ipm venētes cū gra
uissime p'berauerunt. Vocāsq' sociū et libi
rem ap'ies ait. Demōes sūt castaldi d'ni nri
q's destināt ipe ad puniēdos excessus. Ego
v'o offensam nō recoło quā p' misc' diaz dei

De sancto Francisco

satisfactio non laueri. Sed forte id castalidos suos in me permisit irruere. quod maneo i curis magnan. quod foris huius mens paupculis bona suspender non generat. quod forte me ex māt delicijs abundare. et surgens summo mane inde recessit. Existere aliqui eo i orde. au diuit sup tecu domus catervas demonu discurreres cu strepitu. Qui par fons exiens et crucis signu sibi impmēs dixit. Ex pre oī potens dei vob dico demones vt qd vob pmisū est i meo corpe faciat. Libent ei oīa sustinebo. quod cu maiore inimicu nō habeas corpe. vindicabis me de aduersario meo. dū in ipso vice mea exercebis plōdes. Cōfusi igr demones euascent. Frat qdā socius viri dei i etiali factus. int cetas celi sedes vt dicit vna dignissima et nobili gla pfulgentem Qui cu miraret cui nāq pclara sedes sua ret audiuit. Sedes ista vni de rētib pncipib fuit. et nūc hūil frāscō pat. Et exies ab orde viri dei interrogauit dicēs. Quid de te opinaris pat. Et ille. videor mihi mai xim pccōz. Statimq i corde fris spūs dixit. Cognosce qvā fuerit visio quas vidisti. qmā ad sedes p supbiā pda hūilitas leuabit humilimū. E In visioe huius dei supra se leraphin crucifixu aspexit. q crucifixiois sue sig sic euidēt ei impsit vt crucifx vidēt et ipe. Cōsignāt man et pedes et lat crucis caractere. s diligēt studio ab oīm ocul ipa stigmata abscondēbat. Quidā tū h i via viderūt. h i morte plimi ppererūt. Qd aut h stigmata poīa vā exierit multis miracul ostēdit. Quoz duo q post a obitū ptege rūt h interfere sufficīat. In apulia vir qdaz noie rogeri aū imaginē sci francisci stās cepit cogitare dicēs. Ets ne h vez vt ta li clariss miraclo an pia fuiss illulio siue suoz fratz silata inuēio. Qd dū mentere uolueret. subito audiuit sonū q spiculū pli liens de balista. sensuq se in sinistra manu gūit vulneratū. Et cū i cyrotheca nil lesio nis appareret cyrotheca de manu extraxit et gūe vuln q i sanguine i palma aspexit. ex quo tāta vis pcedebat ardoris vt tot ex dolore et ardore deficere videret. Cūq penitret et se

beat francisci stigmata credere vera cūter testaret. post duos dies dū sanctū de p sua stigmata exorass. fuit continuo liberatus.

In regno qz castelle cū qdaz vir scō Frā cisco deuor ab cōpletorū pget. ab insidijs ad mortē alteri ibi pans ex errore ipent. et le talit vulnerat semiuū relinqt. Deide gla diū in gutture crudelis lictor infixit. et extra bere nō vales recessit. Fuit vndiqz pcursus et clamor. et ab oib plangit moru. Cū aqtez nocte media campana fratz ad matutinas pulsaret proz clamare cepit. Qd dñe surge et vade ad matutinas quod campana te vocat. Stā ille manū eleuās videbat alicui inue re vt gladiuz erraret. Et ecce vidēt oib gladi q si validissim iactat manu pugilia emin pfuluit. Stā mōz ille pfecte sanat se erent dicēs. Bñs frāscō ad me venies sua qz stigmata meis vulnerib apponens. eoz suauitate cūcta vulnera delinuit. et cōta qm mirifice solidauit. q cū vellet discedere sibi nuebā vt gladiū erraret. q loq aliter nō valebā. Quē statim apprehendēs valide pteci et stigmatib sanctus vulneratū guttur demulcēs pfecte sanauit. In vberoma clara illa lumia ria obis scz bñs Frāscō et bñs Bñicus corā dño hostiē q postea fuit summ pōnifer aderant. Bñiqz eis epa. Cur non facimus de vestris fratribus epoz et platos q documento et exemplo ceteris pualent. Fuit int sanctos de respondēdo longa ptenio. Quid tandē hūilitas Frānciscum ne se preponeret. Quid et Bñicu vt pmo rōdendo hūiliter obediret. Bñit ergo bñs Bñicus. Bñe gradu bono si cognoscent sublimati sum fratres mei. nec p meo posse permittā vt aliud assequant specimē dignitatis. Post hoc rōdēscūs Frānciscus dixit. Domine minores ideo vocati sūt fratres mei vt maiores fieri nō psumāt.

Igitur beatus Franciscus columbina simplicitate plen oēs creaturas ad creaturis bonat amoz pōicat auib audīt ab eis tangunt ab ipo. nec nisi licēciatē recedunt. Irundines dum eo predicante garrunt. ipso imperante promiss conuiscunt.

De sancto Francisco

F Apud porciunculam iuxta eam cellam cicada
ificu residens frequenter canebat. quā vir di ma-
nū credēs vocavit dicēs. Soror mea cicada
da veni ad me. q̄ statim obediēs sup̄ e⁹ manu
ascēdit. Cum ille. Santa soror mea cicada et
dñm tuū lauda. q̄ prin⁹ canēs in silicēcia
ta recessit. Idcirco lucernis lapidib⁹ et cāde
lis nolēs sua manu deturpare fulgorē. sup
petras reuerentē abulatiuum ei⁹ q̄ dicitur petra.
Legit de via ymiculos ne trāsēiū pedib⁹
p̄culcēt. Et apib⁹ ne inedia p̄cat glacie hie
mali mel et op̄ia vina iūbz apponi fraterno
noie aialia cūcta vocabat. M̄ro et ieffabri
li gaudio replebat ob creatoris amorē cū so-
lē lunā et stellas intuebat et eas ad creatoris
amorē iūtabat. coronā sibi magnā fieri p̄-
bibeat dicens. Volo q̄ frēs mei simplices
p̄tē hēant i capite meo. Vir q̄dā ad modū
sc̄lar⁹ cū suū dī frācscū ap̄d sacū seuerū
p̄dicatē iueniss⁹. vidu dō sibi reuelatē sc̄tū
frācscū duob⁹ trāsuerf⁹ enlib⁹ valde fulgē-
tib⁹ i modū crucis signū. q̄ vn⁹ a capite vsq̄
ad pedes. ali⁹ a manu i manu p̄pect⁹ trās-
uersalitē debebat. Quē cū nūq̄ vidiss⁹ tali i-
dictio recognoscēs p̄pice⁹ ordinē introiit et
vitā felicit⁹ p̄sumauit. Cū infirmitatē oculo
rū ex fleu p̄tinuo incurriss⁹ suadentē q̄ ab-
stineret a lacris. sic r̄ndu. Nō ē ob amorē lu-
minis q̄d hē m̄ cōe cū muscis et nelucis vi-
sitano repellēda. Cū āt a frīb⁹ p̄gēt vt pate-
ret infirmum vilis remediū adhiberi et cy-
rurgic⁹ instrumentū ferreū igne cādēs in ma-
nu teneret. vir dī ait. M̄dī frāt ignis esto mi-
hi in hac hora p̄pice⁹ et curia. p̄cor dñm q̄ te
creauit vt tuū mihi calorē tēpet Et dicens
signū crucis p̄ illd edidit. Idcirco datoz illo
in tenera carne ab aure vsq̄ ad sup̄ciliū nul-
lū vt retulit dolorē sensit Ap̄d heremū sc̄i
p̄bani h̄o di egitudine validissima labo-
rātē. cū ipe defectū nate senēs vim poculū
postulasset. nihilq̄ adess⁹ allatū sibi aquaz
signo crucis eduo h̄ndixit. mori op̄mū vir-
tū p̄uersa ē. Qd deserti loci paup̄as impe-
trare nō potuit. viri saci puras ipetrauit.
qd cui⁹ gustū subito p̄ualuit. M̄dēbat dī
se p̄tuparū audire q̄ laudē. Et nō cum ip̄i

merita in eo sanctitatis extolleret p̄cipiebat
alicui fratri vt v̄ba ip̄m vilificātia suis aui-
bus p̄culcādo p̄ferret. Cūq̄ frāt ille i iuu⁹
eū rusticū et mercenariū ip̄m et inuile dice-
ret exilarat⁹ dicebat. B̄ndicat tibi dñs. q̄a
tu verissima loq̄ris et talia me decet audire.

Non t̄m̄ de p̄esse voluit q̄ subesse. nec
t̄m̄ p̄cipe q̄ parere Idcirco gñali cedēs offi-
cio gardiani p̄iit. cui⁹ p̄ oia volūtatē sub-
iaceret. Fratri q̄ cū q̄ solū erat ire sp̄ p̄m̄e-
tebat obediētiā et suabat. **E** Cū frāt q̄dā
et p̄legē obediētiē aliq̄d feciss⁹ et p̄nē siq̄ b̄et
vir t̄m̄ ad aliorū t̄rore ei⁹ capuciū in igne
p̄iciussit. Cūq̄ p̄m̄oia capuciū fuisset in
medio ignis. p̄cepit ip̄m extrahi et fratri re-
stitui. Extrahit⁹ capuciū dī medio flama-
rū nullū h̄ns adustiois vestigiū. Quodā
t̄pe p̄paludes venetiāz abulās inuēit mari-
mā auiū multitudinē cantānū in palude. di-
xitq̄ ad locū. Sorores aues lau dāt creato-
rē suū. eam⁹ et i eaz medio horas cāndicas
dño decātem⁹. Quib⁹ mirātib⁹ aues mote
nō sūt. q̄ ob nimīū garrū se inuicē audi-
re nō potuerūt. Sorores aues a cātu cel-
sate donec claudes debitas dño p̄soluam⁹.
Quib⁹ statim tacētib⁹ finis laudibus licētiā
cantādi dedit. et statim canius suū more solito
resup̄serūt. Inuitatus deuote a q̄dā mil-
te dicitur ei. Frater hospes meus monit⁹ acq̄e-
sce. et p̄cā tua p̄hiere. q̄ cito alibi māducab⁹
Qui statim acq̄escēs domui sue disposuit. et
pn̄iaz salutarē accepit. Cū ergo ad mensas
intrassent hospes subito expirauit. Cum
q̄ndā auiū multitudinē repulset. et eas velut
rōnis p̄ncipes salutasset dixit. Frēs mei vo-
lucres multū debet⁹ laudare creatorē vest̄
q̄ plumis vos induit. p̄nas ad volandū
tribuit. aeris puritatem p̄cessit. et sine vest̄ra
solicitudine vos gubernat. Aues āt cep̄t
p̄sus cū extēdere colla. p̄ndere alas. ap̄re
rostra. et in illū attēte respicere. Ille v̄o p̄ me-
diū eaz trāsēns. tunica p̄ungebat easdem.
nec in aliq̄ dī loco est mora donec licētiā da-
ta oēs in simul auolauerūt. Cum apud
castrum almarū p̄dicaret. p̄pter garrū
irundinū ibidem n̄dificantium audiri nō

De sancto Francisco

posat. Quib⁹ ille. Sorores mee irridies iā
ips⁹ ē ut loqr ego q⁹ vos fac⁹ dixist⁹. tenete li-
leuū dōn⁹ vbi dñi ppleat. Cui pnuo obe-
diētes pū⁹ pūerit. **I**h Trāscūte aliqū
viro dei p apulā vñā bursā magnā respe-
rit i vna denarijs tumescē. quā loci⁹ vidēs
acape voluit vt paupib⁹ erogaret. s⁹ nulla-
ten⁹ ille pmissit dicēs. **I**hō s⁹ fili alienū aufer-
re. S⁹ cu ille vebemē istaret frāsc⁹ paulu
li orasubz vt bursā tollat. q⁹ iā colubz ppe-
cunia pūnebat. Qd vidēs frāt iumere cepit
s⁹ obedire volēs t iplere mādātū. bursā ma-
nib⁹ caput t ide magn⁹ serpes pū⁹ exiuit.
Erat scs. **I**h Decunia suis dei nihil aliud ē
q⁹ diaboli⁹ t coluber venenosus. Cū frāc⁹
qdaz gūit tēptaret. cogitare cepit q⁹ si aliqd
scptū d manu pūib⁹ ipa pū⁹ tēptano fu-
garet. s⁹ cū rē sibi nullatē apire auber. qdaz
vice vir di vocauit. tū dicēs. **I**h dōna mibi fi-
li caritā t atramentū. q⁹ laudes di qdā scri-
bere volo. q⁹ cū scptū s⁹ ait. Accipe cartam
hāc t vsqz ad diē mori tue custodias dili-
gent⁹. Statqz ois temptatio ab eo recessit.
Ih dēqz frāt dñi scis ifirm⁹ iaceret cogita-
re cepit. ecce mori appropinqt pat⁹ t qz pūm
solaret si p⁹ morē hēz tunicā pūis mei. p⁹
modicū. s. frāsc⁹ vocat eū. di. **I**bi irado-
tunicā istā t p⁹ morē meā ipaz habeas ple-
no iure. Cū apd alerādrā lombardie cū
qdā honesto viro hospitat⁹ fuiss⁹ ab eo ro-
gat vt ppe euāgelij obfūānā de oī appposito
māducarer. Cui cū ei⁹ deuotiō assentiret.
ille accurrens caponē septēnē ppat māducā;
dñi. **I**h Manducāb⁹ ill⁹ infidelis qdā amore
dei elemosinā petiit. **I**h dōr vir di nomē au-
diēs bñdictū mēbz sibi trāsmittit caponis.
Ih Referuat isclur datū t i crastinū dñi sanct⁹
pōdicaret oīdū dicēs. Ecce qles carnes co-
medit iste frāt quē vt sanctū honorat. **I**h
mibi bī sero tribuit. S⁹ cū mēbz caponis
ab oib⁹ piscis videret velut insan⁹ ab oī ppo
icrepat. Qd cū ille didiciss⁹ erubuit t veniā
postulauit. **I**h dētrāqz carnes ad sui spēs
postqz rediit puaricator ad mē. Dum
qdā vice ad mēsz sederet t d paupiate biē
vgis t filij ei⁹ collano fieret pūijz vir dei a

mēsa surgēs singultus ingeminat doloro-
so. t pfusus lacris sup nudam humū reliz
quū panē māducat. **S**acerdotalib⁹ mā-
nib⁹ qb⁹ pficiēdi dñici corpus sacramētū est
collata ptās magnā volebat reuerentiā erbu-
beri. **I**h t sepe dicebat. Si scio cuidā de cel-
lo veniēti t paupculo alicui sacerdoti me
pūget obuiare. ad sacerdoti man⁹ de oscu-
lādas cuius me pferrē. t scio dicerē. **E**xpec-
ta me scie Laurē. q⁹ man⁹ b⁹ vbi vte con-
treciat t vira hūanū aliqd possidet. **I**

Miraculis mlt⁹ i vita claruit. **I**h am pa-
nes ei ad bñdicēdi oblati mlt⁹ i firmis actu-
lere salutē. **E**quā in vinū puerit. t inde
eger qdā gustās pū⁹ sanitatem recepit. Et
mlta alia miracula fecit. Cū vō ad dies
iā appropinqret extremos longa ifirmirate
pfect⁹ sup nudā humūz pōm se fec⁹. **F**ecūqz
oēs frēs ibidē assistētes ad se vocari et mar-
nus singulis iponēs oib⁹ t pūib⁹ bñdixit.
t instar cene dñice singul⁹ buccellā pūis di-
ulit. **I**nnuabat vt moris sui erat omēs
creaturas ad laudē dei. **I**h t morē ipsam
cūctis terribilē t exosam horabat ad laudē
eūz let⁹ occurrit. t ad suū innuabat hospis-
ciū dicē. **I**h ueniat soror mea moris. **E**t
extremam igitur horam veniens dormiuit
i dño. Cui aiāz qdā frāt vbi i modū stelle
silis lune in qñitate soli in splēdore. **M**si
nister frāt i terra labors noie aug⁹. n⁹.
in hora iā pluma posu⁹. cū diu iā amississet
loqlā subito clamās dixit. **E**xpecta me pat⁹.
expecta. ecce iā venio tecū. **Q**uerēb⁹ frīb⁹
qd diceret ait. **I**hō videris prēm nostz fran-
ciscū q vadit in celū. Et statim i pace obdor-
miuit t prēm secut⁹ est. Cū qdā dñā que
biō **F**rāscisco deuota extiterat viā vniuerse
carnis fuisset ingressa. t clerici et presbyteri
feretro erequias celebrātes astarent. subito
se mulier erigit sup lectū t vñū de astanub⁹
sacerdotib⁹ vocat dicē. **V**olo pater con-
fueri. ego eni mortua fuerā t viro eram car-
ceri mancipanda. quoniam peccatū qd ubi
pandam necdū cōfessa fuerā. S⁹ orante p
me scio **F**rāscisco ad corpus mibi redire in-
dultū est. vt illo reuelato pōtō penā meritar

De sancto Francisco

Etiamque ut istud manifestauero in pace cernere
vobis quod scilicet. Confessa igitur et absolute rece-
pta mori in domino obdormiuit. Cum frater d. vice-
ra plaustri quoddam a quodam viro mutuo peteret.
ille indigne respondit. Ego ponam duos ex vobis cum
sancto francisco exconuere quod plaustri meum vobis
accommodare. sed in se reuersus semenipsum re-
darguit et blasphemie penituit. unde diuini
dicitur. Aliaque filii eius infirmat et ad extrema
deducit. Qui filium defunctum videns infra vo-
lutabat et scilicet sanctus franciscus inuocans dicebat.
Ego sum qui peccavi me flagellare debuisti.
reddes scilicet iam deuote precanti quem abstulisti in-
pie blasphemanti. Aliaque filii eius surrexit et
placatum prohibens ait. Cum mortuus es. sanctus fran-
ciscus per quendam viam longam et obscuram me ducens
quodam iadem me viridario pulcherrimo colloca-
uit ac deinde dixit mihi. Reuertere ad preceptum
nolo te amplius deuenire. Pauper quodam cuidam
diuini debens quendam pecunie quantitate rogauit
per sanctum franciscum amore sibi eminens prelo-
garis. Cui ille superbe respondens. tali inquit loco te recludam ubi
nec franciscus nec alius potuit inuenire. Aliaque
illum viculatum in carcere obscurum cludit. Pauper
lopost sanctus franciscus affuit. et fracto carcere
rupisque viculorum boies in columen rediit ad pre-
pium. Item Quidam miles sancti francisci opor-
tibus et miraculis detrahens cum quodam vice ludens
ad rariolos pelania et incredulitate plenus ait.
cuiuslibet autem. Si franciscus est sanctus. xviii. veniat
in rariolos. Aliaque eius senarii tripliciter apparuit
et usque ad. ix. vices quilibet suo iactu ter senos
accepit. sed istam addebat istam ait. Si verum
est quod franciscus iste sit sanctus cadat bodie corpus
meum gladio. si vero sanctus non est euadent in columis
Ludo finuo per eius orationem fieret in peccatum cum ne-
pon suo iserret iniuriam ille gladium accipiens in
viscera patrum transfudit et prius interfecit.

Vir quodam crure sic perduto ut nullatenus se mo-
uere possit sanctum franciscum talibus vocibus icla-
mabat. El diuina me scilicet francisce memor de-
uotionis et finis quod tibi impedi. Nam in alino
meo te portauit. sanctos pedes tuos et manus
osculari fuit. et ecce monor dolor habet durissi-
mo cruciari. Aliaque ille sibi apparens cum
pauulo baculo quod ibat in se figuram habebat locum

doloris tenuit. et fracto apostemate sanita-
te prius recepit. sed ibat signum super locum reman-
sit. Hoc signo sanctus franciscus lras suas plue-
uerat sigillatim. Cum in castro pomerio in
motanis apulie puella quodam et prius in mri vnu-
ca fuisset defuncta. et mater. sanctus franciscus deuota mi-
mia tristitia fuisset absorpta apparuit ei scilicet
dicens. Nolui flere quod lucerne tue lumene quod de-
ploras extinguit. mea est tibi inextinguibile reddendum
Aliaque igitur supra fiducia corpore extinguit non per-
misit efferris. sanctus franciscus nomen inuocans et mor-
tuam filiam apprehendens eam in columen alleuauit.

In vberoma cum puer puellus de fenestra
palatii cecidisset et penitus expirasset beatus fran-
ciscus inuocans et viue prius restituit. In ci-
uitate suecia cum quodam domus conueneret quondam ui-
ueneret erant illi. et cadauer in lecto ad sepeliendum
posuissent. mater. beatus franciscus tota deuotione quod
posat inuocabat. Et ecce circa mediam noctem
puer oscitauit et sanus surrexit. et laudibus
præcepit. Frater iacobus ream cum nauis
cula pua fluuium quondam cum fratribus pertransisset. et so-
cietatem super ripam posuit postremo se ad nauem
erui perpararet. reuoluta nauem ipse in profundum
fluminis est dimeris. Fratribus igitur per liberationem
submersi beati francisci inuocantibus. ipse
etiam corde ut posat beati francisci auxilium im-
plorante. ecce perdidit frater per profundum sicut
per aridam ambulabat. et demersam nauiculam
capiens cum ea puenit ad litus. vestimenta autem
ei madida facta non sunt nec aque gutta per-
rimauit ad tunicam.

CXLV

De sancta Elagia

Elagia prima se-

miarum anno die ciuitatis rebus et
diuitijs plena. corpe pulchritudine. bitu ambicio-
sa et vana. auro et corpe impudica. Quodam vi-
ce per ciuitatem cum abindec maria transibat uia quod
nihil super ea nisi aurum et argentum et preciosi la-
pides videret. uia ut quicunque iret aerem diuerso-
rum aromatum odore repleveret. quam precebat et
sequebat multitudo maria puellarum et puerorum
qui ipsi preclaris erant induti vestimentis.
quam quidam sanctus pater nomine Aaronus

De sancta Pelagia

ep̄s elio poleos q̄ nunc damiaiba vocat̄. vi-
des amarissime flere cepit ex eo q̄ maiores
curā bebat placere m̄do q̄s ip̄e h̄et placere
d̄o. Proci d̄esq̄ sup̄ pauimentū faciē suā cū
trā p̄cunebat et ip̄as trā lacris rigās dicebat
Alissime d̄s ignosce michi p̄ciōn. q̄z vniū
die meretricis ornat̄ ion̄ vite mee industria
sup̄auit. Me me d̄s p̄sūdāt vni meretricis
ornat̄ aū p̄specū tremēde maiestatis tue.
Illa p̄terrenis sumo se studio decorauit.
ego tibi imortali d̄no placere p̄posui et per
meā negligentiā nō ipeui. Vniq̄z his qui
secū erāt. In v̄itate dico vob̄ q̄ d̄s h̄ac con-
tra nos i iudicio p̄ducit̄ est. quā h̄ iā so-
lucine se dep̄git vt tremis amatorib̄ placeat.
et nos celesti sp̄sō placere negligim̄. Dū h̄
et filia diceret. subito obdormiuit. viliq̄z est
sibi q̄ q̄daz colūba niḡ et fenda nimis circa
eū celebrāte in illaz volaret. Qui dū cathe-
cuminos abscedere p̄cepisset colūba dispa-
ruit. et p̄ missaz redies et ab ip̄o ep̄o in vase
q̄dā aq̄ merfa mūda et cārida etiens tā alte
volauit q̄ videri nō potuit. Euigilans igr̄
dū q̄dā vice ad eccl̄as p̄cedēs p̄dicaret. et pe-
lagia p̄ns eēt adeo p̄pūcia ē q̄ alrās p̄nun-
ciū misit dicēs. Scitō ep̄o discip̄o x̄pi pelā-
gia discipula diaboli. Si v̄e x̄pi discipul̄ cō-
p̄baris q̄ vt audiui p̄ciōn̄ d̄ celo descen-
dit. me peccatricē s̄ penitentiē suscipe digne-
ris. Cui ille remisit. Rogo vt hūilitatē meā
nō tēptes q̄ h̄o peccator sū. S̄z si v̄e salua-
ri desideras solū me videre nō poteris s̄z in-
ter alios me videbis. Cūq̄z ad eū corā pluri-
bus adueniss̄. pedes ei⁹ apprehēdit et ama-
rissime flens dicere cepit. Ego sum pelagia
pelaḡ inq̄tat̄ exundās fluctib̄ p̄ciōz. Ego
sum p̄ciōis abissus. ego vorago et laque⁹
aiāz m̄ltos deceptos decepti q̄ nūc cūcta p̄-
horui. Tūc ep̄s interrogauit eam dicē.
Quod tibi nomē est. Cui illa. Et natiuitate
pelagia vocor. s̄z p̄p̄ vestimētōz pompam
oēs me margaritā appellāt. Tūc ep̄s clemē-
ter eam suscipiēs p̄māz ei salutarē inuixit.
et i dei timore diligēt̄ instruit. et sacro ba-
ptismate regenerauit. Diabol⁹ at̄ ibidē cla-
mabat dicēs. O violētia quā paucor ab hoc

senē decrepito. O violētia. O senect⁹ mala.
O Haledia⁹ dies in q̄ p̄rari⁹ nat⁹ es michi.
q̄z sp̄em meā maximā abstulisti. Quadam
insup nocte cū Pelagia dormiret diabol⁹
ad eam venit et eam excitans dixit sibi. Vo-
mina margarita quid vnq̄z tibi male feci.
Aliquid nō omib⁹ diuitijs et glā te ornaui.
Quēso dic michi in q̄ te p̄ristaui. et penius
tibi sancta ciuitas. Tantiū obsecro ne me desē-
ras. ne opprobriū x̄pianis efficiar. Ip̄a autē
se signauit. et in diabolūz insufflauit. et statū
euauit. Die tertio omia q̄ habebat cōgre-
gauit et paup̄ib⁹ tribuit. Post aliq̄t̄ dies
cūctis ignorantibus Pelagia inde noctu
aufugit. et in moniē oliueti deuenit. vbi ba-
biū heremite accipiens in parua cella se ibi-
dem collocauit. et deo in multa abstinentia
seruiuit. Hanc autē fame ab omnib⁹ ha-
bebat et frater pelagius dicebat. Post hoc
quidā diacon⁹ sup̄radicti ep̄i hierosolima⁹
causa visitādi loca sancta aduenit. Cui di-
xit ep̄s vt post sc̄d̄z locor̄ visitatōz q̄ndaz
monachū noīe Pelagiū quēreret et ipsum
visitaret. cum verus dei seru⁹ esset. Qd̄ cūz
ille fecisset. mox ab illa cognit⁹ nequāq̄z ip̄-
sas. p̄pter nimā maciem cognouit. Cui di-
xit pelagia. Habes ep̄m. Et ille. Imo d̄ne.
Et illa. Dicit p̄ me ad d̄m. q̄z vere apostol⁹
lus x̄pi est. Recedens autē inde diēterna ad
cellā eius rediit. Sed cū ad ostium p̄cussiss̄
et nullus ei aperuiss̄ fenestram aperuit et
mox eū inuenit ac vidit. Currensq̄ cum
hoc ep̄o nūciasset. ep̄s et cler⁹ omēs q̄z mona-
chi conuenerūt. vt iam sancto viro exequi-
as celebrarent. Cūq̄z de cella corpus ei⁹ ex-
trapulissent. reppererūt q̄ mulier esset et plimūz
admirātes deo grānas reddiderunt et san-
ctum corpus bononifice sepelierunt. Obijt
autē octauo die intrante octobri circa an-
nos d̄ni. cclxxx.

CXLVI

A

De sancta Margarita.

Margarita dicta pe-
lagi⁹ v̄go pulcherrima viues et nobil̄
tata fuit penū soliciū die custodia

De sancta Margarita

et optimis moribus instructa. ita quoque pudicitie honestate vivebat quod ab hominibus videri modis omnibus renuebat. Venique a quodam adolescente nobili coniugium quaerente et viri quoque per assensum cuncta nuptiarum necessaria cum imensa divitiarum et deliciarum gloria praeparavit. Cum igitur nuptiarum dies advenisset et iuvenes et puellae cunctae sit nobilitas ante thalamum iam patrum nuptiarum festa cum gaudio celebraret. Virgo vero inspirante considerans dominum virginitatem tam vanis plausibus praeparatam in terram cum lacrimis glaz virginis et nuptiarum molestias ita in corde suo conspiciat libenter quod omnia habere gaudia quam stercorea respuebat. Tunc nocte illa a viri consortio abstinet. media nocte vero se recommedat tonsuris criminibus et virili habitu clam aufugit. Longe autem ad quoddam monasterium veniens et fratres pelagium se appellans. ab abbate recepta est et diligenter instructa. Qui tam sanctae ac religiose se habuit quod defuncto sancti monachali puero de seniorum consilio et abbatis imperio inivit monasterio virginum est placuit. Cum ergo eis non solum corporis sed etiam animarum paucula pariter et culpabiliter ministraret. diabolus eum invidens studuit quod perperam cursu obiectu criminis impediret. Illa una virginem quae per foribus erat in adulterium traxit et immiscere vitio cum iam celari non possit. tantum pudor et dolor omnes vergens et monachos viri quoque monasterii posternavit quod solus pelagus vitio eorum famularis atque praepositus sine iudicio et examinatōe ab omnibus praediceret. Qui foras cum ignominia pellitur. ac in quodam rupis specu recluditur. sibi quoque monachorum severissimum deputat. quod sibi panem ordeaceum et aquam tenuissime ministraret. quibus gestis monachi recesserunt. et solum ibi pelagus reliquerunt. Et ille omnia patienter sustinens in nullo turbatur fuit. sed per gratias deo referens per sanctorum exempla se pariter confortabat. Tandem cum finem suum adesse cognovisset. abbas et monachis per litteras sic mandavit. Illi oblivia genere margarita in seculo dicta fuit. quae ut pelagus temptationum transire pelagus mihi nomen imponi. vir sum non per deceptionem mentita quod facinus ostendi. De crimine veritate obtinui. penam egimus. et ita quod ut quam viri facias nescierunt. sanctae sorores sepeliunt et sit expiatio vivens.

offensio monasterii. ut femine virginem recognoscant quam caelum maiores adulterii iudicabant. Illas audis monachis et sanctimonialibus ad speluncam currentibus pelagus a femine femina et virgo ita tacta cognoscit. et cunctis penam agentibus in monasterio virginum honorifice sepelit.

Finit legenda de prima feminarum antiochie civitatis abundantissima tandem pelagus appellata.

CXLVII

De sancta Basilide meretrice.

Basilide meretrix

ut in vitas patrum legit tante pulchritudinis erant ut multi propter eam venditis substantiis suis ad vitam pauperum tem deveniret. Sed amatores sui per zelo libidine in se peris frequenter puellae limia sanguine replebant. Quod cum audisset abbas praefatus sumptu habitu seculari et vno solido praefectus est ad eam in quadam egypti civitate. debuit quod ei solidum quasi pro mercede peccandi. Illa accepto praefato aurum. Ingre diamur in cameram. Cumque ingressus esset lectum praefatis vestibus stratum ascendere invitaret dicit ad eam. Si est interius cubiculum in ipsum eam. Et cum durissimam eam per plura loca. alie se dicebat quod videri timebat. Illa autem dixit. Est quoddam cubiculum ubi nullus ingreditur. Si vero deum times. non est locus quod deus tuus abscondat. Quod cum sener audisset. dixit ei. Et scias esse deum. Cumque illa respondisset se scire deum et regnum futuri seculi necnon et tormenta peccatorum. dixit ei. Si ergo nosti cur tantas animas perdidisti. Et non solum pro anima tua sed pro illorum reddenda rationem damna beris. Illa vero hoc audies proculata ad pedes abbatis praefati. cum lacrimis exorabat dicens. Scio esse penam pater. et proinde remissionem orante sorti. Tantum peto utriusque bonis inducas et post hoc quod iusseris ibo et quae cumque praeciperis faciam. Cumque locum illi abbas constitueret. ubi venire deberet. Illa collectis omnibus quae cumque ex peccato lucrata fuerat. planctus in media civitate populo spectante igne combussit clamans. Venite omnes qui peccastis mecum et videte quomodo ea quae mihi contulisti

De sancta Thaisi meretrice

etura. Erat autem pium auri librarum quodringenta. Que cum oia iecidisset, ad locum quem abbas passus fuerat, constituit prout. Quam ille regio vixit in monasterio in cellula sua reclusus hostium cellule plumbo signavit. et pariter reliquit fenestras per quas ei vici modicus inferret. Iussitque ei oib' diebus pariter paululum a quo a ceteris mistra; r. Cum autem senex discederet Thaisi ad eum ait. Quo iubes pariter et natum meum aquas meas effundam. Et ille. In cella sic digressus. Cumque iter quo deum debere adorare inquireret, rñdit. Hic est digno iare dei. neque in labijs tuis non me inuenerat adducere. In ad celum man' ex pade. Quam labia tua iniquitate pleia sunt. et man' tue sordibus inquinatae. Sed tantummodo inebes porrecte respice. huc fimonem frequentiter uerans. Qui plasmasti me miserere mei. Cum ergo tribus annis fuisse scilicet. voluit abbas passus. et pfectus est ad abbatem antonium ut ab eo requireretur si remississet illi de peccatis suis. Et narrata cum scitis antonium. ouocat discipulum suum per cepit eis ut illa nocte vigilantes in oratione persistere singillatim quicquid ex his declararet deus. per quem abbas passus venerat. Cum igitur iussus sancti orassent abbas paulus maior discipulus antonium vidit subito in celum lectum per quem vestitus ornatus. quem tres ygies clara facie custodiebant. Tres iste ygies fuerat. amor pene fusture qui ipam a malo retraxit. Istudor culpe commisit. qui ei veniam promeruit. Almor iusticie. qui ad superna traslauerat. Cumque paulus illi diceret gratias illa tantum esse antonium. por diuina rñdit. Hic est pater tuus antonium. Thaisi meretrice. Quod cum abbas paulus maneret illis. cognita dei voluntate. abbas passus cum gaudio discessit. Et mox pfectus ad monasterium hostium celle dissipauit. illa vero rogabat ut adhuc maneret inclusa. Dixit autem ei. Egredere quoniam remisi tibi de peccatis tuis. Et illa rñdit. Testor deum quod ex quo buc ingressa sum. ex oib' peccatis feci velut sarcinam et statim ante oculos meos. Et sic non discedit anhelus de naribus meis. sic non discesserunt peccata mea ab oculis meis. sed flebam spilla considerans. Cum abbas passus dixit. Hic propter penitentiam remisi tibi de peccatis tuis. sed quoniam amor se habuisti in animo. Et cum inde il-

la eduxisset. non dies supuruit. et pausauit in pace. Abbas quoque effre aliam meretricem sibi fere mox puerte voluit. Nam cum illa meretricis scilicet effrem ad peccandum alliceret impudenter dixit ei effrem. Segre me. Qua sequente. cum ad quondam locum ubi erat multitudo hominum uenisset. dixit ei. Sede buc ut commiscar tecum. Et illa. Quomodo possu facere ista multitudine astate. Et ille. Si homines erubescas. nonne magis tuum debet erubescere creator qui reuelat occulta te nebras. Illa autem confusa recessit.

CXLVIII De sancto Dionisio

Dionisius interpre-

tat uehementer fugiens. Vel de dionisio si a dya quod est duo. et nifus quod est eleuatio quoniam secundum duo eleuatur. scilicet secundum corpus et secundum animam. Vel de a dyana quod est penitus. Ideo pulcritudinis. et syos quod est deus. quoniam pulcher deo. Vel ut quidam auiunt de a dyonisia. quoniam ut dicit ysidorus est quidam gemma nigra ualeas debuerat. fuit ergo uehementer fugiens de mundo propter perfectam abrenuntiationem. eleuatur per internorum prelatorum pulcher deo per de coram uirum. ualeas per dionisium debuerat uiciorum. Hic autem uersiones multa pronomia habuit. Locatur enim ariopagita a uico in quo habitabat. Hic dicitur et ibeosophus. id est deum sapiens. Hic a grecorum sapientibus usque bodie de prigione tuarami. quod latine dicitur ala celi. quoniam in celum ala spiritualis intelligens mirabiliter volauit. Item dicitur est machari. id est uirtus. Hic a patria dicitur est ionicus. Ionica autem ut ait Isidorus una est ex linguis grecorum. Vel ionicus fuit genera romana dicitur columna. vel ionicus ut idem dicitur est pes qui habet duas correptas et duas longas. Iper quod ostendit quippe fuit sapiens deum per occultos rui inuestigationem. ala celi per celestium prelatorum nonne. uirtus per eternorum possessionem. Iper alia ostendit quippe fuit mirabilis rhetor per eloquentiam ecclesie sustentator per doctrinam breuis sibi per humilitatem. longus alijs per caritatem. Augustinus autem in li. viij. de ciuitate dei dicit quoniam ionicus est genus philosophorum. Distinguitur ei ibidem duo genera philosophorum. scilicet ualici quod est ex parte italie. et ionicus quod est ex parte grece. Quia ergo dionisius

De sancto Dionisio

summ^{us} erat p^{ro}b^{us}. ideo antonomasice dice-
bat ionicus. Eius passionem et vitam gre-
ce dictavit **Herbodus** constantinopolita-
nus. latine v^o Anastasius aplice sedis bi-
bliotecarius. v^o dicit **Igmars** rhemor^{um} epi-
scopus.

Dionisi^{us} ariopagita a beato **Paulo**
aplo ad fidem xpi puerus fuit.

Qui ariopagita a vico ciuitatis i
q^{ui} habitabat dice^{re} fuisse d^{icitur}. Ariopag^{us} enim
erat vicus maris. in q^{uo} scz erat t^{em}plu^m maris
Athenienses eni singulos vicos denomina-
bant a dijs q^{ui}s colebant. v^o viciu^m in q^{uo} colebat^{ur}
mars vocabat^{ur} ariopag^{us}. quia arioib^{us} dice^{re}
mars. Vicum in q^{uo} colebant pan^{em}. vocabat^{ur}
panopag^{us}. Et ita a singulis dijs singulos
vicos denotiabant. Ariopag^{us} aut^{em} erat vic^{us}
excellenti^{or}. quia ibi erat curia nobiliu^m & sco-
le liberaliu^m artium. In hoc ergo vico mor-
rabat^{ur} **Dionisi^{us}** maxim^{us} p^{ro}b^{us} q^{ui} ob plenitu-
dinem diuinor^{um} numinu^m & sapie^m theosoph^{us}
id est dei sapiens dicebat^{ur}. Erat et sec^{us} **Ap-
pollophan^{us}** eius c^{on}philosoph^{us}. Ibi eniam
erant epicuri. q^{ui} ponebant felicitatem ho^{mo}i^{nis}
i sola corp^{is} voluptate. & stoici q^{ui} in sola ani-
mi v^{ir}tute. In die igitur d^{omi}ne passio^{is} cu^m
tenebre facte fuissent sup^{er} vniuersam terraz
p^{ro}b^{us} qui erant athenis non potuerunt hui^{us}
causam in causis naturalib^{us} inuenire. N^{on}
fuit eni naturalis eclipsis solis. Tum quia
luna fere erat eregione ad solem. eclipsi^s at
fieri solet in synodo solis et lune. Luna au-
t^{em} t^unc erat q^{ui}ntadecima & ita in p^{er}fecta dista-
tia a sole. Tum quia eclipsi^s n^{on} aufert lu-
men vniuersis p^{ar}tib^{us} terre. Tum quia per
tres horas durare n^{on} potest. Q^{ui} aute^m illa
eclipse in vniuersis p^{ar}tib^{us} terre lumen ab-
stulerit. patet ex eo q^{uod} **Lucas** euangelista h^{ec}
dicit. & ex eo q^{uod} vniuersas dom^{us} paneba-
tur. & ex eo q^{uod} fuit apud eliopolim egypti. et
ex eo q^{uod} fuit rome & in grecia siue asia mion.
Q^{ui} aute^m fuerit rome testat^{ur} **Dionisi^{us}** dice^{ns} Cu^m
d^{omi}ns panbulo affir^{us} est. maxio terremoti p^{er}
orb^{em} facto. saxa in montib^{us} scissa. maximaz
q^{ui}z vbiu^m plurime p^{ar}tes plus soluta p^{er}culsi^one
cecid^{er}unt. Eodemq^{ue} die ab hora diei sexta

sol intant^{us} obscurat^{us} est q^{uod} tetra nox subito
obducta terris adeo vt stellas t^unc diurnas
bonas. vel pon^{us} in illa horrenda nocte toto
celo visas fuisse referatur. Hec **Dionisi^{us}**.

Fuit eni apud egyptu^m. Et hui^{us} memi-
nit **Dionisi^{us}** in epistola ad **Appollophan^{um}**
dice^{ns}. Obsuli naq^{ue} orbes vni^{us}formiter tene-
brarum caligine tabescente. vt purgatu^m re-
dijt solis diametru^m regulam p^{ro}b^{us} aridei as-
sumptum. Cuiq^{ue} reperim^{us} quod et erat no-
tissimu^m solem pan^{em} molestias n^{on} debere. aio
ad te faste perine sacrariu^m abduc nescimus
tante rei mysteriu^m. Quid inq^{ui}z speculu^m do-
ctrine appollophani his secret^{is} ascribis ad
quem mibi ore diuino & non humani sen-
sus sermone. O bone **dionisi^{us}** diuinaru^m p^{ro}-
phetar^{um} mutatio^{es} sunt reru^m. Deniq^{ue} notatu^m ferie
diem & annu^m annuncian^{do}is qua^m **Paulus**
nostris aurib^{us} suspensis inionuit. signis ac
clamantib^{us} recordari exp^{er}tus. dedist verita-
ti man^{us} & falsitatis sum^{us} nexibus absolutus
Hec **Dionisi^{us}**. B **Paulus** etiam me-
minit idem in epistola ad **Polycarpum** lo-
quens de se & appollophano dice^{ns} Imbo
apud eliopolim t^unc p^{re}sentes & coactates in-
opinabiliter sol lun^{am} incedente videbam^{us}.
Non eni erat c^{on}ueniens temp^{us}. Et rursus
ipaz a nona hora vsq^{ue} ad vesp^{er}az ad solis
dyametru^m sup^{er}naturalit^{er} restituta. Eclipsim
aut^{em} illa^m vidim^{us} in oriente ichoia. & vsq^{ue} ad
solar^{em} terminu^m veniente. postea regrediete.
Et rursus n^{on} ex eode^m & defectu & purgato^{re}
sz ec^{on}uerso sm dyamet^{er} facta. H^{ec} **dionisi^{us}**
Luceni **dionisi^{us}** cum appollophano voto
astrologice discipline apud eliopolim egypti
p^{er}regerat. et postea inde reuersus est.

Q^{ui} at fuerit in asia testat^{ur} **Eusebi^{us}** i cro-
nica asser^{ens} se i dicis ethnico^{rum} legisse. q^{uod} t^unc
in bubinia q^{ui} est puincia asie mionis. fuit ter-
remot^{us} magnus et maio^{rum} solis obscuratio
q^{ui}z vniq^{ue} fuerit & q^{uod} dies hora sexta ua i tene-
bros^{as} nocte^m vsus sit vt stelle i celo vise sint. &
q^{ui} i nicena que v^{ir}bs est bubinie mltas edea
terremot^{us} subu^{er}ni. Tand^{em} vt in histo-
ria scolastica legit^{ur} p^{ro}b^{us} ad hoc adduci sunt
vt dicerent q^{uod} de^{us} nature pan^{em}. **Elubina** mar

De sancto dionisio

legit qd dixerunt aut odo nature pueri aut
elementa mentis aut de nate panis et elementa
sibi ppanit. Et libi qd dicitur dionisi dicit. Hic
noy qua noua miram tota mundi vera luce
aduertura fuit. Tunc athenienses illi do aram
struxerunt. et suppositi et uul? ignoto deo.
Singuleni arie supponebat titulu? indicas
cui eam dedicate. Et cu uellet illi offerre ho/
locusta et uicinas dixerit phi. Nonoy no
stroz no eger. s; faciet genu flexio desan ara
ei? et supplicabit ei. q no qrit oblatio des peco
ru s; deu oides aior. Et u? paul? uellit aibe/
nas epicuri et stoici phi cum eo disputabat
Quida at dicebat. Quid seminator yboz h
puli dicere. Illi dicebat. Nonoy demonio
ru uidet annuicator ee. Adduceres e cu ad
uicu phoz ut noua doctria ibide exameres
ciper dixerunt. Noua qda infers aurib? nris
Uolum? scire qda uelint ee. Et libemien
ses at ad nihil aliud uocabant nisi aut dicere
aut audire aliqd nouu. Cu ergo paul? sin
gula deoz altaria plustrass; et int ceta igno
t dei altare uidiss; dixit ill? phia. Que igno
rantes colitis huc ego annuncio uob uer deu
q fecit celu et terra. Deinde dixit dionisio quez
p ceteris magis docui diuis uidebat. qd e
dionisi ille de? ignot? Cu dionisi? Ipe est
de? uerus q int cetos deos no est demonstra
tus. S; nobis est ignot? et sclo ueturo sum
rus et i pperuum regnatur? Et paul? Ibo
antani sps est. Et dionisi? De? et ho est.
S; ideo incognit? est. qz ei? tantu i celis co/
uersano est. Cu paul? Ille est que p dico q
de celis descendit. carne suscepit. mores susti
nuit. et die tertio resurrexit. Cu at dionisi?
ad huc cu paulo disputaret. forum trassit
pua cec? coraz eis. Stantqz dixit dionisius
paulo. Si dixeris hunc ceco. in noie dei tui
uide. et uideri statim creda. S; uia? ibis
magica. qz fore nosti uba q hnt bmdo effu
cacia. ego forma yboz tibi pscriba. In hac
igr forma yboz dices ei. In nomine ihu xpi
naue de ygie. crucifiri. mori. q resurrexit. et
ad celu ascendit. uide. S; ut ois suspitio tolle
ret. dixit paul? dionisio. ut ipe uba pferret.
Cu ergo in eadez forma dionisi? ceco ut pr

deret dixiss; pan? uisum recepit. Statimqz
dionisi? cu damari uxore sua et tota familia
baptisat? est et fidelis effect?. Sicqz a paulo
peritennu instruct? athenis eps ordinat? e.
Ab ille p dicationi insisteret ipaz ciuitate et ma
rima pte regiois illi? ad fidem xpi adduxit.
Et hunc paul? ea q in terru celu rapt?
uidit reuelasse dr. sic et ipe dionisi? in pleris/
qz locis insinuare uidet. Un? et de gerarchis
ipoz angeloz ordib? dispositioib? et officijs
ia luculenter et clare disseruit ut non putares
ipm hab alio didicisse. s; ipm pot? etiā uis
iteru celu raptu esse. et ibi homia pseruisse
Iphopheue spu claruit. sic pz in epla qua
misit ad Jobez euangelista in patmos usu/
lam in exilio relegatu. ubi pphetauit q inde
reditur? esset sic dices. Gaude uie dilecte. ue
amabilis et desiderabilis et diligibilis ualde
dilecte. Et infra. Et custodia q ei patmos
dimitteris. et ad terra alie reuertes. et facies
ibi boni dei imitantes et bis qui erunt post te
trades. Domitionib? et Marie interfuit
sic ipe in libro d diuis noib? insinuare uidet
Cu ergo audisset petru et paulu rome a
Merone in carcerib? deueni. epm sibi sub/
stuit. et ad eos uisitandos accessit. Uerū cu
illi ad diu felicit migrassent et postmodu
Clemens plderet. ab ipob? Clemente p
aliqd spaciū ipis in franca destinat. et sibi
rusticus et eleuter? sociant. Adissus igitur
parisijs uenit et multos ibide ad fidem con
uertit. et ecclesias plurimas fabricauit. et cleri
cos diuersi ordis collocauit. Tanta aut in
eo grana cele? emicunt q cu sepi? pontifices
ydoz? cu seduodem ppli cocuarēt et pplis
ad eu pdendu sepe cu armis occurreret. mor
illo uiso aut omi feruore deposita se ei? pedi
bus puoluebāt. aut nimio timore solui ab
eius plenna fugebāt. S; diabol? uidens et
inuidens q quodie sui cultura decresceret. et
multiplicans fidelib? ecclesia triumpharet. Ro
mianu impatore in tanta pmouit leuitia
ut pceptu daret. q qcuqz xpianu aliquē re
periret. aut ipm sacrificare cogere. aut diuer
sis supplicijs cruciaret. Iphofect? igr fescenis
nus et xpianos parisi? a roma direct? bñz
B 3

De sancto Dionisio

Dionisiū ipso p̄dicantē inuenit. statimq; caputū. collaphisatū. cōspuit. derisum. et loris durissimis alligatū. cū sanctis Rustico et Eleutherio sibi p̄sentari cepit. Cum ergo sancti corā illo in p̄fessione dei p̄stātes astarent. ecce q̄dam matrona nobilis aduenit et virū suū Lubrū turpiter ab his magis deceptū asseruit. Pro eius p̄tq; viro cū mittitur et in dei p̄fessione p̄leueras iniuste necat. Sancti vō a duodecim militib; flagellant. Deinde magno pondere catenarū p̄strichī carceri mancipant. Sequenti die Dionisi; sup̄ cratē ferreā suppositus flāmis nudus extendit. ubi dñs decantabat dicēs. Ignis eloquiū tuū debementer et seruū tuū. d. illud. Inde at erigitur et ad bestias ferocissimas multo ieiunio excitatas p̄icit. S; cū in eis impetuose currerent signū crucis opposuit et mansuētissimas eas fecit. Deinde in clibanū iactat. sed exuncto igne nil ledit. Cruciat affigit et diu ibidem torquet. Inde depolit; cū suis socijs et multis alijs fidelibus carceri mācipat. Ubi dū missas celebraret et ip̄m cōicaret. dñs iesus eidē cū immenso lumine apparuit. et panem accipiens ei dixit. Accipe hoc care me. q; mecū est maxima merces tua. Post hoc iudici p̄sentari uerū nouis supplicijs mactant. et iuxta ydolum mercurij cū securib; triū capita i cōfessione trinitatis p̄cidunt. Statimq; corp; scī Dionisi; se erexit et caput suū in brachia angelō duce et celesti lumine p̄cedente p̄ duo miliaria deportauit. a loco q̄ d; mons martyrii usq; ad locū ubi nūc sua ecclede et dei p̄uidētia req̄escit. Tania autē ibidem angelorū melodia insonuit ut inter multos q̄ audierūt et crediderūt etiā larcia pro; p̄fati bū xpianam se esse clamauit. et mox ab impijs decollata et in suo sanguine baptizata occubuit. Filius autē eius nomie virbius rome sub tribus impatorib; militauit. Deinde parisijs rediens baptizat. et religiosorū numero sociatur. Dum autē infideles metuerent ne sanctorū rustici et eleutherij corpora xpiani sepelirent. iusserūt ut in secāna mergerent. B. Albatrona autē quedā

nobilis p̄ectores ad prandium inuitauit. et illis epulantibus sanctorū corpora furtiue surripuit. et in agro suo occulte sepeliri fecit. Que postea p̄secutione cessante inde sustulit. et corpora beati Dionisi; honorifice locauit. Passi sunt sub Domiciano anno domini. cxi. etatis vero beati Dionisi; .xc.

Circa annos dñi. dccxv. tempe Ludouici legat; Michaelis imperatoris constantinopolitani inter cetera munera detulerūt Ludouico filio Karoli magni libros Dionisi; de gerarchia de greco in latinū trāslatos. Qui cum gaudio sunt recepti. et .xix. in firmi in ipsa nocte in ecclesia eius curati.

Cum apud arelariē sanctus Regulus ep̄a missarum solēnia celebraret. apostolorū nominibus in canone recitatis adiunxit. et beatis martyrib; ius Dionisio Rustico et Eleutherio. Quo dicto cum adhuc dei famulos viuere crederet. plurimū mirari cepit cur eorū nomia sic nesciens in canone pulisset. Et ecce eidem miranti tres colūbe apparuerunt sup̄ crucē altaris residentes q̄ sanctorū martyrum nomia habebant suis p̄toribus sanguine insignita. Quas diligēt inueniens sanctos migrasse a corpe intellexit.

Circa annū dñi. dclxii. Dagobert; rex francorū ut in q̄dam habet cronica q̄ longe ante Hipmum regnauerat a sua puericia sanctū Dionisiū in magna venerandē h̄re cepit. Nam et qñ Clotarj patris sui iū me tuebat. ad ecclā sancti Dionisi; continuo fugiebat. Cū ergo factus iam rex mori; fuisset. cuidā sciō viro i visione mōstratū est q̄ ania ei; ad iudiciū rapta fuit. et multi sancti suarū ecclēsiarū expolationē obijciebāt eidē. Cum ergo mali angeli iam ad penas rapere eam vellēt. affuit beatus Dionisi; et eius interuentu liberata est. et penam euasit. Forte enī ei; ania ad corp; rediit. et ibi p̄niam egit.

Clodoueus rex corpus sancti Dionisi; minus religiose discooperiens os brachij eius fregit. et cupide rapuit. q̄ mox in amentiam versus est. Et nota q̄ gignarus ep̄scopus remen; dicit in epistola quā misit ad Karolū q̄ iste Dionisi; missus in galliā

De sancto Calixto

fuit dyonisi? ariopagita ut supra dictum est.
Iste testat? Johānes scōr in epla ad hāro-
lum. Nec forte ratio ex cōpōto ipis p̄radu-
cit sicut aliqui obicere voluerunt.

XCLIX

De sancto Calixto.

Calixtus papa āno

dñi. cccxij. sub Alexandro ipatore
martiriū passus ē. Cui? ipib? p̄a eminētor
p̄bis rome diuio est incendio p̄cremata. ⁊
sinistra man? iouis aurea liquefacta. Tūc
oēs sacerdotes ad alexand? ipatorē venerūt
petētes ut dii irati sacrificijs placaret. Dñi
ergo offerrent subito celo sereno mane diei
iouis diuio fulmīe q̄ruor? sacerdotē idolorū
mortui sūt. ⁊ ara iouis p̄cremata ē. ⁊ sol ob-
scurat? ē. ita ut ip̄s roman? fugerēt extra mu-
ros. Eludēs aut? palma c? p̄sul q? calixtus cū
suis clericis trās tyberim latuaret. rogauit
ut xp̄iani p̄ q̄s h? malū p̄agat ad purgandōz
ciuitatē penit? deleret. p̄dalmaci? itaqz p̄iā-
te accepta cū illuc cū militib? p̄perass. h? illi
p̄n? excecari fuissent. tūc alexand? h? p̄n?
nūciauit. Tūc ipator iussit ut die mercurij
ois ip̄s p̄uēret ⁊ mercurio imolaret ut ab
eo sup̄ his rīsa acceperet. Qd? dñi fieret vgo q̄
dā tēpli noie iuliana arrepta a demone ex-
clamauit. Bē? calixtus ē ver? ⁊ p̄n? dā q̄ nris
ē pollutōib? idigē? Qd? audīēs p̄dalmaci?
trās tyberim ad p̄bē rauēnānū ad sacrum
calixtū accessit. ⁊ cū vxore sua ⁊ familia se ab
eo baptizari fecit. Qd? audīēs ipator: eū ac-
cessitū simpliciō senaton tradidit. ut verbis
blādis eū moneret ex eo q? reipublice p̄limū
necessari? ēēt. p̄dalmacio vō ieiunijs ⁊ orōi-
bus p̄seuerāte. penit? ad eū qdā miles p̄mū-
tes q? si vxore suam palucā sanaret p̄nuo-
credet. Cū g? palma c? oraret. illa sanata ad
palma cū cucurrit dicens Baptizā me i noie
xp̄i q? tenuit manū meā ⁊ allelauit me Tūc
calixtus veniēs p̄as cū vxore suo ⁊ simpliciō ⁊
mīl? alijs baptizauit. Qd? audīēs impator
iussit oēs baptizatos decollari. Calixtus vō
q̄nqz dieb? sine cibo ⁊ potu manere fecit Ille
ā? p̄dēs eū āplū p̄fouari iussit cū dieb? sin?

gul? fugari. Dāde p fenestā p̄cipitatū als
ligatūqz saxo i puteū p̄cipuari. El ster? aut?
p̄b? corp? eius de puteo eleuauit. ⁊ ipm in ci-
micio calipodij sepeliuit.

CL

De sancto Leonardo

Leonardus dicit

odo: ip̄li. a leos qd? ē ip̄la. ⁊ nard?
qd? ē herba redolēs. q? odoze bone fame po-
pulū ad se traheret. Vel leonard? dicit qd? le-
gē? ardūa. Vel leonard? dicit a leone Leo cū
q̄ruor? h? i se. p̄dno h? formidūne. quā formi-
tudine ut dicit yfodoz? h? i pectore ⁊ i capite.
Sic huius leonard? habuit formidūne i pec-
tore p̄ malay cogitationū refrenandōz. ⁊ in
capite p̄ infangabile sup̄noy p̄replandōz. Se-
cūdo h? saga citatē ⁊ h? duob? scz i apertōe
oculor? cū dormit. ⁊ i delectōe vestigiōz cū fu-
git. Sic leonard? vigilauit p̄ labore actōis.
⁊ vigilādo dormiuit p̄ q̄tē p̄replandōis. ⁊ i se
deleuit vestigia ton? mūdane affectōis. Ter-
tio h? v̄uositatē i voce. q? ei? p̄or terna die
suscitat leunculū natū mortuū ⁊ oēs bestias
figere facit gōi. Sic leonard? mltos mor-
tuos i p̄cis suscitauit. ⁊ mltos bestialit? vi-
uētes i opib? bonis fuit. Quarto h? timorē i
corde. q? ipm yfido. duo timet. s. strepitū rotarū.
⁊ ignē accēlūz. Sic leonard? timuū et u-
mēdo viuauit strepitū mūdane solitudinis.
et ideo in desertum fugit. et ignē terrene cu-
piditatis. et ideo omnes thesauros sibi ob-
latos contempsit.

Leonard? fuisse dicitur circa annū dñi
q̄ngentesimū. Iste sciōr Remigio
remēs archiep̄o de sacro fōte leua-
tus. ⁊ ab ip̄o salutarib? disciplinis instruct?
est. Cui? parētes p̄mū i palacio regi? francie
habebāt. Iste tām grāz a rege obtinuit q?
oēs incarcerationi q̄ ip̄e vilitabat. p̄n? absol-
uebat. Cū igr? fama scitaret? exercebat. rex
mltio tpe eū secū manere coegit donec opor-
tuno tpe ei ep̄atū donaret. Qd? illerenuit et
solitudinē desiderās relic? oib? aurelianū p̄-
dicādo cū fr̄e suo liuardo deuenit. Abi post?
qz i qdā cenobio aliqz diu p̄ixerit. dñi liuard?
B 3

De sancto Leonardo

sup ripam ligens solitari⁹ manere vellet. et Leonardo⁹ p⁹ spū sancti admonitōes i a q⁹ta nia disponeret p⁹dicare. osculantes se ab inuicem discesserūt. Leonardus igr ubiq⁹ p⁹dicans. mltā miracula exercens in quada⁹ silua ciuitati lemonice vicina habitauit. ubi erat aula regia causa penatōis p⁹structa. Elcidit aut⁹ ut q⁹dā die rex ibi venaret⁹ et regi na illuc causa delectatōis egressa p⁹u p⁹ictu⁹ taret. Cū ergo rex et familia p⁹p⁹te regie p⁹ictu⁹ tanonem lugerēt. et Leonardus p⁹ nemus transiret. et gementiū voces audiret. pietate cōmotus illuc p⁹perauit. et a rege vocat⁹ p⁹u nus inuoluit. Cū igr a rege interrogat⁹ q⁹s esset. et se sancti Benigij discipulū fuisse nar raret. rex spem bonā p⁹cipies. et a bono ma gistro ipm bñ instruere iustitiam. ipm ad reginā induxit. rogans ut suis p⁹cb⁹ dere cupata p⁹uge et cūta prole duplex gaudiū obtineret. Tunc ille orde fusa q⁹d petebat. p⁹tinus impetrauit. Cū aut⁹ rex multa i auro et argento sibi offerret ille p⁹tinus recusauit admonēs ut hec pauperibus daret dicens. Ego nullis horū indigeo. s⁹ tantū in aliq⁹ sil uay p⁹ceptis b⁹ mūdi diuinis soli xpo famu lari desidero. Cū aut⁹ rex totū illud nemus sibi tradere vellet. ille ait. Nō totū illud acci pio. s⁹ q⁹ntū nocte cū meo asello circūire po tero tantū mibi p⁹cedi exopto. Q⁹d rex libe tissime adimpleuit. Cōstructo itaq⁹ ibide⁹ monasterio. ibi diu cū adiūctis sibi duob⁹ monachis i abstinentia multa degebat. Cū at⁹ aqua vno ab eis miliari distaret puteū ibide⁹ siccū penit⁹ sodi iussit quē aqua orō bus suis impleuit. Locū aut⁹ illū nobilitatū appellauit eo q⁹ a rege nobili tradit⁹ sibi fuis set. Ibi tantū miraculis choruscant q⁹ quicūq⁹ ei⁹ nomē in carcere inuocasset. mor ru ptis vinctulis nullo p⁹dicere liber abiret et su as eide⁹ catenas vel compedes p⁹sentaret. Ho⁹ plures secū manebant et ibide⁹ domio seruebant. Septem q⁹ familie de eius no bili stirpe venditis omnib⁹ ad eū venerunt. et distributo singulis nemore ibi cum ipso manentes exemplo suo plurimos attraxe rūt. Benig⁹ sanctus vir Leonardus mul

ti⁹ darus virtutibus octauo idus nouem bus ad dñm migravit. Ubi postq⁹ multa fecisset miracula. clericis illius ecclesie est re uelatum. ut quia locus ille p⁹pter multitudi nis frequentiam arius erat. alibi ecclesiam fabricarent. et illuc corpus sancti Leonardi honorifice transportarent. Et illi cum po pulo iriduano ieiunio et orationi insistētes respicientes viderūt totam puinciam niue coopertam. locum autē illum in q⁹ sanctus Leonardus quiescere volebat omnino va cuū conspexerūt. Ibi itaq⁹ translatus q⁹nta miracula precipue circa incarceratos do minus p⁹u faciat. immēli ferri varietas ante eius tumulū depēdens testis existit.

Elcecomes lemonicensium ad terrores maloz quandā grauissimā catenam fece rat. quā in cippo sue turris affigi mādauē rat. qua catena quicūq⁹ collo cingebatur cuilibet aens intemperiei expositus. q⁹ vna sed quasi mille moribus āgebat. Elcidit autē ut quidam seruus sancti Leonardi il la catena sine culpa ligaret. Qui cum fere vltimū spūm efflaret intra se quo potuit to to sanctus Leonardū affectu rogauit ut q⁹ alios liberaret sibi q⁹ seruo suo subueniret. Statimq⁹ sanct⁹ Leonardus in veste can dida sibi apparens dixit. Noli timere q⁹ nō morieris. Surge et hanc catenā tecum ad ecclesiā meam deferas. Seque me et ego precedam te. Qui cōsurgens et catenam accipiens sanctū Leonardū p⁹cedentē vsq⁹ ad ecclesiā suā secutus est. Statimq⁹ ut an fores fuit. sanct⁹ Leonardus ipm dimisit et ecclesiā intrans que sanctus Leonardus sibi fecerat omnib⁹ enarrauit. et catenam illā tam maximā ante tumulū ei⁹ suspēdit.

Vir quidā in loco sancti Leonardi no biliaco habitans. et eide⁹ sancto valde fides is existēs. a q⁹daz⁹ yran⁹no captus est. Qui tyrannus intra se cogitans dicebat. Leon bardus iste omnes compeditos absoluit. et omnis vis ferri ante eū velut cera añ igne liquefcit. Si bunc igitur vinctulis ligauero proutius Leonardus aderit et ipm libera bi. Si autē ipsum custodire possem mille

De sancto Luca

soluisti; redimi facere. Et cō igr qd faciā.
In turre mea pñdā foueā faciā ⁊ homiez
hic cōpetib⁹ aggrauā ibidē submergā. De
inde sup os foueē lignē archā pstruam i q
armaros milites accubare faciā. Licet enī
leonard⁹ ferrū pfriger. tñ nōdū sub terrā in
trauit. Qd cū totū vt cogitauerat ppleuiss⁹
⁊ ille bō sanctū leonardū sepi⁹ clamaret. le
onard⁹ nocte venies archā in q iacebāt mi
lites reuoluit. ⁊ iāqz mortuos i sepulcro ita
eos sub ipā pclusit. Vide cū multa luce fo
ueā igressus manū fidelē suē tueri ac dicit.
Vox mea an vigilas. Ecce leonard⁹ quē tu
desideras. Et ille admirās ar. Dñe adiuua
me. Tō festi pfract⁹ catib⁹ as pprehēss⁹. pprijs
plinis extra turrim posauit. Vide secū hī
aīc⁹ cū aīco fabulās vsqz ad locū suū ⁊ dō
mū ipm deduxit. B I pderēg⁹ qdā cū
a visitatōe scī leonardi rediss⁹. ⁊ in auernia
cap⁹. i cauea iclusus eēt. eos plimū depca
bat p timore scī leonardi cū nūl vnqz eos
offendiss⁹. ai relaxare deberet. Qui rñderet
q nūl se copiose redimeret nō eret. Et ille
Sic int⁹ vos ⁊ scūz leonardū cui mescians
recomēdāū Sequi igr nocte scūz leonar
dus dñō ill⁹ castrū apparuit ⁊ vt pēgnū suū
dimitte paruit. Ille vō mane euigilās ⁊ vi
sionē qī somnū pūpēdēs nullat⁹ dimitte
voluit. Alēa nocte eadē ipans sibi apparuit
S⁹ ille uēz obedire pēplī. Lerna vō no
cte scūz leonard⁹ pēgnū accipēs extra op
pidū deduxit. Itaqz turri cū media pte ca
stri coruēs oppellā plib⁹ solū pncipem ad
sui pfusionē fract⁹ crurib⁹ refuauit. Qd
les qdā in britānia icarcerat⁹ sanctū leonar
dū inuocabat. Qui statī cūc⁹ vidēbus et
cognoscēb⁹ ⁊ stupēb⁹ i media domo ap
paruit. ⁊ carcerē intrās ⁊ vincta frāgēs bo
catenas i maib⁹ posuit ⁊ p mediū illoz de
ducens oēs stupore pēruit. Fuit ⁊ alius
leonard⁹ euē p pēssiois ⁊ vītus. cui⁹ corpus
qz corbia cū reqesceat. Illic cū in mōasterio
eēt plar⁹. tāta se hūilitate deuicebat vt oib⁹ i
ferio vidēt. S⁹ cū oīs pēne ppla ad eū pflu
erēt. qdā iū dī regi clonario fuaserunt q nūl
pvideret. p leonardū q mīos sub obrū re

liquōis colligebat regnū frācie detrimētum
nō modicū sustineret. Quibꝫ rex nimis cre
dulꝫ cū expelli iussit. veniētes at milites a do
ciꝫ vbiꝫ pꝑiciū sunt qꝫ se suos futuros disci
pulos spopoderūt. Rex qꝫ penitēte veniam
petiit ꝫ detractores rebꝫ ꝫ bonoibꝫ puavit.
ꝫ sancti leonardꝫ valde dilexit. ꝫ ad pꝫ
ces sci detractores dignatꝫ pꝫstine restituit.
Qui a do siliꝫ iperavit ꝫ qꝫqꝫ in carcere
tenerēt moꝫ in vocato suo noie soluerēt. Bū
at qꝫa die oꝫi incuberet serpēs qꝫaꝫ maris
mꝫa ꝫe pꝫe vbiꝫ in eiꝫ sinuꝫ tendidit. Qui
pꝫ ꝫ nullatꝫ ab oꝫe fuit. Cōpleta vꝫ
oꝫe duxit. Scio qꝫ ab initio creatōis tue
boies qꝫi pꝫales inqꝫetas. sꝫ nūc liꝫ me tibi
tradua ē ꝫia. fac in me qꝫcōd merui. Quo
dicto serpēs capitiꝫ ecclīas ad pedes eiꝫ
moriꝫ corruit. Ihsdñ. Bāt cum duos epōs
discordātes fedaliter in crastinū se finiendꝫ
pꝫdixit circa annos dñi. dñx.

CLI

De sancto luca euāgelista

¶ **W**cas interpretat

ipe p̄surgēs vel eleuāns ſi dī lucas
a luce. Ip̄e enī fuit p̄surgēs ab amore m̄di.
eleuāns ſe i amore dei. Fuit ei lux m̄di eo q̄
m̄di illūmīat vniuerſum. ¶ Bat. v. Vobis
eſt lux m̄di. Lux ſc̄i m̄di ē ipe ſol. q̄d eſt lux
bz i ſitu ſublimitatis Ec̄c̄. xij. Sol orien
m̄do i aluſſimis dī. In aſpectu delectabilis
luarē Ec̄c̄. ij. Dulce lumē ⁊ delectabile eſt
oculū v̄bi ſolē. In motu velocitates ei. ¶ Iſel.
iij. ¶ Ba q̄d eſt terra ⁊ excelsus eſt celū ⁊ velox
curſus ſolis. In effectu vilitatis. q̄m p̄bi
loſophū hō generat hoīes ⁊ ſol. Sic lucas
habuit ſublimitatē p̄ celeſtū p̄p̄lārdes. de
lectabilitatē p̄ dulce p̄ueſtārdes. velocitatē p̄
ſeruitutē p̄caridem. vilitatē p̄ doctrine ſue
p̄ſcriptionem. B

Thasylus natiōe antiochen⁹ arrie
medicus fuit fm q̄ba pñ de ier⁹.
dñi discipul⁹. Sane cū Hieronim⁹
dicat eū fuisse discipulū aploz nō dñi. 7 glo.
sup. xxv. Exordinet q̄ dñō p̄dicān nō ad
beli. s; post resurreccōez ei⁹ ad fidem venit.

4 15

De sancto Luca

magis tenendum est quod non fuerit vnus de lexi-
cet aliq sic fuerint opinati. Qui tante fuit p-
fecit dicitur et vite ut optime ordinat fuerit quantum
ad deum et quantum ad primum et quantum ad seipsum
et quantum ad suum officium. Et in signum bonum quod
dupliciter ordinatus quatuor facies habet descri-
bitur. scilicet facie hominis et leonis bonis et aquile.
Quodlibet enim de animalibus habebat quatuor
facies et quatuor pennas. ut dicitur Ezechiel. i. Et ut
melius videatur. imaginemur aliquod animal quod ha-
beat caput quadratum. ut lignum quadratum
et in qualibet superficie imaginemur vnam fa-
ciem. a parte anteriori faciem hominis. a dextera fa-
ciem leonis. a sinistrali faciem vituli. a par-
te posteriori faciem aquile. Quia vero facies
aquile super alias eminebat propter collum pro-
ducentem quod in ea longum est. ideo dicitur quod erat de-
super. Quodlibet enim horum quatuor pennas ha-
bebat quod cum quodlibet animalis quasi quadratum imagine-
mur. et in quadrato sunt quatuor anguli. in quolibet
angulo erat vna penna. Per ista quatuor animalia
malicia secundum sanctos quatuor euangeliste significatur. quod
licet quilibet habuerit quatuor facies scribendo
scilicet de humanitate. passione. resurrectione. et di-
uinitate. singule tamen singulis per quodammodo appropria-
tionem attribuitur secundum Iheronimum. Adhuc in homine
figurat. quod principaliter circa christi humanitatem im-
moratur. Lucas in vitulo agens de christi sacer-
dono. Marcus in leone eundem scribens de
resurrectione. Mattheus in homine ut dicitur usque
in tertium diem quasi mortui iacet. scilicet rugitum leonis
in die tertio excitant. Sic quod inceptum a rugitu
predicationis. Iohannes in aquila ceteris animalibus vo-
lans scribens de christi diuinitate. Christus enim de quo
scribunt omnia ista quatuor fuit. scilicet homo natus de
virgine. vitulus in passione. leo in resurrecti-
one. aquila in ascensione. Per has igitur quatuor
facies in quibus designatur est Lucas sic qui-
libet alius euangelista. ostendit qualiter illi quatuor
modis fuerit ordinatus. Nam per faciem hominis
ostendit quod recte fuerit ordinatus quantum ad
primum quod debet ratione instruere. mansuetum
digne attrahere. et libertate fouere. Homo ei
est animal rationale mansuetum et liberale. Per fa-
ciem aquile ostendit quod recte fuerit ordinatus
quantum ad deum. quod in eo oculi intellectus con-

tuet deum per contemplationem. rostrum affectus ad
ipsum exacuit. per meditationem. senectus effectus
abicit per nouam pueritatem. Aquila enim
acutius lumina est ut rotam solis irreuerberans
oculis aspiat. et in altum mirabiliter eleuat
ta pisciculos in medio maris videat. Postquam
enim nimis aduincatur ne impediat in cibo cap-
piendo petre allidit. et sic vsum cibandi abile
efficit. Cruxta insuper calore solis et in fonte
magno impetu se precipiens senectute abicit.
calore solis oculorum caliginem presumit et pen-
nas alleuiant. Per faciem leonis ostendit quod
recte fuerit ordinatus quantum ad se. quod habuit
generosam et honestam morum conuer-
sationem. sagacitatem per insidiarum hostilium vnanio-
nem. et passibilitatem per afflictionum compassionem.
Leo enim est animal generosum. quod rex animalium.
Est sagax. quod vestigia cauda delet cum fu-
git ne inueniat. Passibile quod quartana pa-
titur. Per faciem vituli siue bouis ostendi-
tur quod recte fuerit ordinatus quantum ad suum
officium. quod fuit scribere euangelium. Ibi ei
morose processit. quod inceptum a nauitate percurso-
ris et nauitate et infantia christi. Et sic paula-
tim processit usque ad vltimam summationem.
Discrete inceptum. quod post alios duos euange-
listas ut quod illi omisissent iste suppleret. et quod
sufficienter dixissent omitteret. Circa replum
et sacrificium minoratur fuit. quod per in principio et
in medio et in fine. Mos enim est animal morosum
in vngulis fissum. per quod intelligit discreto in-
molannus. Et Terum qualiter beat
Lucas in predicatione quatuor modis ordina-
tus fuerit. melius ostendit si vite eius series
melius indagetur. Primum igitur ordinatus
fuit quantum ad deum. Tripliciter autem or-
dinatus homo quantum ad deum secundum beatum
Bernardum. scilicet affectione. cognitione. et inten-
tione. Affectione debet esse sancta. cognatio
munda et intentio recta. Affectione igitur
sanctam habuit. quod spiritus sancto plenus fuit.
Iheronimus in prologo super Lucam. Obiit
inquit in bethania plenus spiritus sancto. Secundo
habuit cognitionem mundam. quod fuit virgo
corpore et mente. in qua notat mundicia cogi-
tationis ipsius. Tertio habuit intentionem

De sancto Luca

recta. q. in oib' q' faciebat honore dñi quere
bat. De his duob' plurimis dñi in plogo sup
sup actus aploz. Sine crumie in vgnitate
pmanens. Hoc qñti ad mundicia cogita
nonis. Bñio maluit seruire. i. ad honorem
dñi. Hoc quantum ad rectitudinē intentionis.
Secdo fuit ordinat' qñtuz ad primum.
Ad primum aut ordinatur cū ei impedim'
qđ debem'. Tria aī fm Rich. de sciō victo.
sunt q' primo debem'. 1. nostz posse. nostrū
nosse. nostz velle. 2. vī qñtū adpat nostrum
agere. 3. Nostrū posse in subsidia. nostrum
nosse in pñsijs. nostz velle in desiderijs. no
strū agere in obsequijs. Quantum ad h' qñtū
or ordiat' fuit btus Lucas. Dedu enī pmo
primo posse suū in subsidia. qđ pñz ex h' q'
paulo in omib' tribulatioib' sp adbelit. 2. ab
eo nūqz discedēs adē in pñdicationis subsidū
fuit. i. L. bi. iij. Lucas est mecū sol'. In h'
qđ dicit mecū. scz tñqz adiutor 2. defensor. no
tat qñtū sibi subsidia pñstuit. In h' qđ dicit sol'
notat qđ pñstet eadē adbelit. Greg. ij. Cor.
viij. dicit de Luca. Hō solū aīstz 2. ordiat'
est ab ecclesijs soci' pegrinatiois nrē. Secdo
suū nosse in pñsijs. Lūc enī suū nosse pñio
tribuit cū doctrinā apostolicā 2. euangeli
cā quā ipse nouerat ad vultatē primoz cō
scriptis. De hoc ipse testimonij sibi pñbuit i
plogo suo dices. Nilum est 2. mibi affecu
to a pñcipio diligēter ex ordine tibi scribere
optie Theophile. vī agnoscas eorū pñboz
de qđ es erudit' veritatē. Quatr enā pñbuit
suū nosse in pñsijs. pñz ex illo pñbo quod dīc
3. Iheronim' in plogo. qđ ei' pñba aīe lāguen
tis sunt medicina. Terno ei' velle in deside
rijs. qđ pñz ex hoc qđ eis salutem eternā desī
derauit. Col. iij. Salutat vos Lucas me
dicus. i. salutē eternā exoptat. Quarto ei'
agere in obsequijs. qđ pñz ex hoc qđ dñm quez
aliquē pegrinū erumabat hospicio recepit.
2. ei omne obsequiū caruans erhibuit. Fuit
enī soci' Eleopbe dñi ibat in emaus sic aliq'
dixerūt pñt refert Grego. in moral. l. i. c. 3. am
brosi' dicat aliū fuisse cur' enā nomē ponit.
B Terno fuit bñ ordinat' qñtuz ad se
ipsum. Tria autē sunt fm Bernarduz que

optime ordinat' hoīem ad seipm 2. sanctum
faciūt. scz vici' sobrius. acutus iustus. sensus
pius. Et quodlibet hor' fm Bernarduz in
tria diuidit. Vici' ubi sobrius erit. si cō
tinenter. si socialit. si humilit' vixerim'. Acc'
iustus erit. si fuerit rectus. discret' fructuo
sus. i. Rectus p bonam intentionē. discretus
p moderatōem. fructuosus p edificatōem.
Sensus pius erit. si fides nostra sentit deū
summe potentiē. summe sapienē. summe bonū.
vī p ei' potentiā nostrā credam' iuuari
infirmatē. p eius sapiam nostrā credam'
corrigi ignorantiam. p eius bonitatem no
strā credam' dilui iniquitatē. Hec Bern.
In his omnib' btus Lucas fuit optime or
dinat'. Primo enī habuit viciū sobrium. 2.
hoc tripliciter. qđ vixit pñtenter. Nam vī te
statut' Hiero' de eo in plogo sup Lucam.
ipē nec vxorē pñqz habuit nec filios. Secdo
socialiter. hoc notatur in hoc qđ dicitur de
ipso et de Eleopba. supposita opinione pie
dicta Luce plimo. Duo ex discipulis resu
abant ipsa die. Socialitas enī notatur in
hoc qđ dicit. duo. 2. in hoc qđ d. discipuli. qua
si disciplinati. id est bene mongerati. Ter
tio humiliter. cuius humilitas insinuat' i
hoc qđ nomē soci' fuit scz Eleopbe expressit 2
suū tacuit. Nam fm opinione quorūdam
Lucas ex humilitate nomē suū siluit. Se
cūdo habuit actū iustū. qđ quidē actus fuit
rectus p intentionē. hoc notat in orōe cum
b'. Qui crucis monificatōez iugiter in suo
corpe pñt nois amore portauit. Discret'
p moderatōez. Unde in forma bonis mō
strat' est qđ vngulam fudit. p qđ vire' discre
tionis exprimit. Fructuosus p edificatōem.
adeo quippe fuit. primis fructuosus qđ ab
omnib' carissim' habebat. Tñ Col. iij. po
catur ab apostolo carissim'. Salutat inqē
vos Lucas medicus carissim'. Terno ha
buit sensum piū. qđ credidit 2. in suo euange
lio pñfessus est deū esse summe potentiē. sum
me sapienē. summe bonū. De duobus pñ
mis dicit in. iij. c. Stupebāt in doctrina ei'
qđ in potestate erat sermo ipsius. De tertio
paret. xviij. c. Nemo bonus nisi solus de'.
B 5

De sancto Luca

Quarto et ultimo fuit optime ordinatus quantum ad suum officium. quod fuit scribere euangelium. In hac parte quod ibi fuerit ordinatus quoniam ipsum suum euangelium fulcit multis uirtutibus. replet multis uirtutibus. decorat multis uirtutibus. et autem et multorum auctoritate. Ideo namque fulcit multis uirtutibus. Est autem triplex uirtus. scilicet uirtus iusticie et doctrine. Uirtus uirtus est ad equum manum ad ligum. Uirtus iusticie est ad equum finem ad causam. Uirtus doctrine est ad equum rei ad intellectum. Hanc triplicem uirtutem ipsum euangelium fulcit. quia in ipso euangelio triplicem uirtutem edocet. Oñdu ei lucas et ipse hanc triplicem uirtutem in se habuisse et alios docuisse. Oñdu autem ipse hanc triplicem uirtutem in se habuisse per testimonium aduersariorum. sic per lucam. xx. Magister scimus quia recte dicis et doces. Ecce uirtus doctrine. Et non accipis per sonam. Ecce uirtus iusticie. Si uirtute uirtutis dei doces. Ecce uirtus uite. Bona ei uirtus dei uirtus dei. Secundo oñdu in ipso suo euangelio ipse hanc triplicem uirtutem docuisse. Ideo ei ibidem docet uirtus uite quod pluit in obsequio mandatorum dei. Unde dicitur. c. Diliges dominum deum tuum etc. Hoc fac et uiues. Itaque. xxij. interrogauit eum quidam. Magister quod faciendo uirtutem tuam possidebo. Et sequitur. Ad data nobis. Non occides. etc. Secundo uirtus doctrine. Unde quibusdam hanc uirtutem doctrine perueniens dicebat. xj. c. De uobis pharisais qui decimatis. id est decimatis predicans mentem tuam et oculus. et perit iudicium et caritatem dei etc. Itaque ibidem. De uobis legisperiti qui tulistis clauem scie etc. Tercio uirtus iusticie Unde dicitur. xx. c. Reddite sicut cesari sunt cesari. et qui dei sunt deo. Itaque. xx. c. Uertit me inimicos meos illos qui noluerunt me regere super se adducite huc et uertite ante me. Itaque. xij. ubi agit de iudicio ubi reprobus dicitur. c. Discedite a me omnes oparii iniquitatis. Et Secundo ei euangelium replet multis uirtutibus. unde et ille qui scripsit medicum fuit ad designandum quod nobis medicina uirtutis propria uirtutis. Est autem triplex medicina curatiua. preseruatiua. et melioratiua. Hanc triplicem medicinam nobis Lucas in suo euangelio celestis medicum oñdu propriasse. Medicina autem curatiua est quod curat a morbo. et hest pnia quod omnes morbos spirituales curat. Hanc medici-

nam dicit medicum celestem nobis exhibuisse. cum ait. iij. c. Sanare paruos corde. predicare carnis remissionem etc. Itaque. v. c. Non ueni uocare iustos etc. Medicina melioratiua est quod sanitatem auget. et hest obseruatio psilorum. Consilia enim bonorum meliora et perfectiora faciunt. Hanc medicinam oñdu nobis medicum propriasse. xviij. c. cum ait. Via quicquid habes uende et da pauperibus etc. Itaque. xj. c. Ab eo qui aufert tibi uersum etc. Medicina autem preseruatiua est quod preseruata casu. et hest uirtutis occasio peccandi et malorum societatum. Hanc medicinam oñdu medicum tradidisse. cum ait. xij. Et tunc afermeto phariseorum etc. Ubi docet malorum forma emicare. Uel potest dici quod ipsum euangelium multa uirtute replet quoniam in ipso ipse ois sapientie pñet. De hoc sic dicitur. Elms. Lucas ois sapientie uirtutes euangelij sui pplectitur. Itaque. Docuit enim naturalia curare de spiritibus dñicam incarnationem extulisse referant. Unde et David naturalem docet sapientiam ait. Emute spiritum tuum et creabunt. Item cum docuit tenebras in passione christi factas. et aram tremuisse. soles radios abstraxisse. Docuit moralia cum in ipsis beatitudinibus mores docuit. Rationalia docuit cum ait. Qui fidelis est in mimo. et in magno fidelis est. Sine hac triplici sapientia ipsa fides ipsum mysterium trinitatis esse non potest. hoc est naturalis. rationalis. et moralis. Hec Elms. Tercio ei euangelium decorat multis uirtutibus. Cuius enim stilus et modus loquendi ualde uirtutis et decoratus est. Et hest autem quod aliquos dictis suis uirtutibus et decorat teneat. Tria sunt necessaria quod tradit. Elms. scilicet ut placeat. ut pateat et ut moueat. Ut placeat dicitur loquor ornate. ut pateat dicitur loquor aperte. ut moueat dicitur loquor cum feruore. Hunc triplicem modum habuit Lucas in scribendo et in predicando. De duobus primis. ij. Cor. viij. Ad similitudinem autem cum illo fratre. glo. barnaba. uel lucam. cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias. In hoc quod dicitur. cuius laus est etc. notat quod loquor est ornate. In hoc quod dicitur. per omnes ecclesias. notat quod loquor est aperte. Quod autem cum feruore loquor sit per hoc quod cor ardens habuit dicens. Nonne cor nostrum ardens erat in uobis etc. S

De sancto Luca

Quarto ei⁹ euangelii autenticat mul-
torum auctoritate. Multorum quippe auctoritate
autenticatum fuit. Quoniam a patre fuit portan-
tum Hieron. xxxi. Ecce dies veniet dicit dominus.
et feriam domum israel et domum iuda sedus no-
uum. non secundum pacem quod pepigi cum patribus eo-
rum etc. Sed hoc erit pacem quod feriam cum do-
mo israel post dies illos dicit dominus. Dabo leges
meas in visceribus eorum etc. Et loquitur de
doctrina evangelica. Secundo a filio cor-
porum. Unde in eodem euangelio. xxi. c. Et lux
et terra transibunt. Verba autem mea non transibunt.
Tercio a spiritu sancto inspiratum. Unde dicit
Hieron. in prologo super Lucam. Sancto inspi-
rante spiritu iacobus pater hoc scripsit euangelium.
Quarto ab angelis figuratum. Fuit enim
figuratum ab illo angelo de quo dicit Apocalypsis. xiiij.
Vidi angelum dei volantem per medium celi ha-
bentem euangelium eternum. Istud autem euange-
lium de eternum. quia ab eterno efficienter. id est a tempo-
re quod est eternum de eternis materialiter. ad eterna fi-
naliter. in eternum perpetualiter. Quinto
a prophetis pronuntiatum. Nam ezechiel propheta
istud euangelium pronuntiavit cum videret de ani-
malibus faciem vituli habere dicit. per quod euange-
lium Luce signatum est. ut supra dictum est.
Item quando dicit Ezechiel. iij. se videri librum qui
erat scriptus intus et foris. et in quo erant scripta
lamenta carnis et peccatorum. Per hunc enim librum vel
ligat euangelium Luce. quod est scriptum intus per
profundi mysterii occultationes. et foris per histo-
rie apertionem. In quo etiam continetur lamentum passi-
onis. et carmen resurrectionis. et de eterne dona-
tionis. sic psalmus. xxi. c. ubi multa deponuntur.
Sexto a virgine referatum. Virgo enim beata
omnia in corde suo servabat et diligenter con-
ferebat. ut dicit Luce. ii. et postmodum scripto-
ribus referaret. ut dicit glossa ibidem. Omnia quae
de domino vel a domino facta sunt dicta cognovit in
memoria recondebat ut cum ipsa predicaret vel
scribende incarnationis adveniret. sufficere-
ter universa putarent gesta posset explicare
re querebant. Unde etiam Bernardus assignat
nans rationem quare angelus beate virginis
nuntiavit preceptum Elizabeth ait. Ideo co-
ceptus Elizabeth nuntiavit Mariae. ut dominum

nunc saluaret. nunc percursoris edoceret adven-
torem tempus et ordinem tenens. Ipse postmodum
meti scriptoribus ac predicatoribus euangelii reles-
raret veritatem quam plene de omnibus a paucis
pro celitus fuit instructa mysterijs. Credite
igitur quod euangeliste eam de multis inquirebat.
et ipsa eos certificabat. Et specialiter credite
de beato Luca quod ad eam tanquam ad archas
testamenti recurrit. et ab ea de multis certi-
ficatus fuit. precipue de his quae sibi soli co-
stabant. sicut de angelica annunciatione. et
Christi natiuitate. et huiusmodi de quibus
solus Lucas agit. Septimo ab apostolis
inimatum. Cum vero Lucas non fuerit
cum christo in omnibus actibus et miraculis
christi. ideo suum euangelium scripsit secundum quod
apostoli qui priores fuerant sibi innumera et
et reviderunt. sicut ipse in prologo suo insinuat
dicens. Sicut tradiderunt nobis quae ab initio
ipsi viderunt et misisti fuerunt sermonis etc. Cum
enim dupliciter perseverent ferri testimonium. scilicet
de visis et de auditis. ideo dominus ut dicit Augu-
stinus. duo testes voluit habere de visis.
scilicet Mattheum et Iohannem et duos de au-
ditis. scilicet Marcum et Lucam. Et quoniam
testimonium quod est de visis firmitus et certius
est quam illud quod est de auditis. Ideo ut di-
cit Augustinus duo euangelia quae sunt de
visis ponunt extrema. et alia duo quae sunt
de auditis ponunt media. ut haec media tan-
quam infirmiora ab illis extremis quae sunt cer-
tiora. hinc inde fulciantur et roborentur.

Octavo a paulo mirabiliter approbatur.
Nam ei⁹ euangelium mirabiliter approbabat
quando ad confirmationem dictorum suorum luce eu-
gelium adducebat. Unde dicit Hierony-
mus in libro de viris illustribus. Quidam su-
spicantur quod etiam Paulus in episto-
lis suis dicit. secundum euangelium meum. de Luce
significare volumine. Eius enim euange-
lium mirabiliter approbavit. cum de eo scribit
ii. Cor. viij. cuius laus est in euangelio per omnes
ecclesias. Legit in historia annochena quod
dum christiani querebant in annochia multis fla-
gitijs se dedissent. obsessi a multitudine tur-
corum fame ac miseria multiplici affligebant.

De sancto Crisanto

S; cū plene ad dñm pñiaz fuissent pueri apparuit cuidā in ecclā sciē marie de tripoli vigilanti vir qdā lucid⁹ cādidis vestimēt in-
dūt⁹. cū qreret qsnā esset. dixit se eē lucā q de
annochia venerat. vbi dñs milinam celi et
aplos ⁊ martires puocauerat vt p suis pe-
ccatis pūgrēt. Epiani igr aian oēs turconi
exercui pūgeret. **CLII** **A**

De sancto Crisanto.

Crisantus fili⁹ po-

lumi viri illustrissimi dñi fidem xpī
edocet⁹ et a pñe ad idola reuocari n̄ posset
iussit eū patē pclauū recludi ⁊ qñq; puellas
eū vt eaz seducat blādicis sociari. Qui cū
orass; deū ne a fera pessima carnali sc; pec-
ciscena suparet. pñuo pñdicte puelle sono
opresse nec potū nec cibū sumere poterāt s;
educe exteri⁹ pñuo h̄ sumebāt. Tē daria
vgo pūdenissima deē vñste dicata rogāt vt
ad crisantiū irdeat ⁊ eū dñs ⁊ patrē restituat
Qua igr egressa ⁊ a crisanto d̄ pōpa vestitū de-
bēla. rñdu senō pñt pōpā s; vt dñs ⁊ pñ eū
lucrifaceret sic iduā. Cū crisant⁹ itez eā rep;
bēdet cur p dñs illos coleret qñ auctores ip-
sōz flagitiosos pñuos ⁊ ipudicas scēas af-
firmaret. rñdu daria. pños pñnoia hoīm ele-
mēta sanxisse. Cū crisant⁹ Si vñ frā vt deā
veneret. ⁊ alē vt rustic⁹ aret. pl⁹ rustico qñ ve-
nerant exhibere pbat. ⁊ de mari ⁊ alijs silt.
Tūc crisant⁹ ⁊ daria ab eo pñersa scñspūs
copula vñui ⁊ carnale mñmonū siltantes
ad xpī plimos pñeriebāt. Plā ⁊ claudui;
tribunū q post ei⁹ tortor fuerat cū vxore ei⁹
⁊ filijs ⁊ plib⁹ alijs milib⁹ ad fidē pñerit.
Crisant⁹ igr iussu numerari i fendissimū
carcerē recludit. s; fetor i odorē suauissimū
pñuat. Daria at lupanari tradit. S; leo
ab amphiteatro fugies hostiari⁹ lupanari
efficit. Admūt igr qdā vt vginē corrupat. s;
a leone capit ⁊ q inuēsa scñā qd d̄ capiuo
fireri iubeat scñcat. Que pceptū ne eū lede-
ret. s; ad se vñre pñuit. Qui mox pñersus
p pñē eucurru ⁊ daria deā esse clamare ce-
pit. Admūt igr venatores vt leonē capiant
s; oēs a leone capuūt. ⁊ añ pedes vgis ponū

tur ⁊ ab ea pñerit. Tē pñect⁹ copiosū ignē
iussit iñtrouū. celle mñm vt leo cū daria cō-
burat. Qd leo pñderas timuit ⁊ rugiens a
vgine licentiā accepit vt nullū ledēs q vñlet
abiret. Cū igr crisanto pñect⁹ ⁊ daria diuersa
penaz supplicia irrogaret. ⁊ neqñq; ledi vale-
rēt. adē iñiolari pñges i foucā deponūt. et
terra ⁊ lapidib⁹ obrui xpō martires pñectā
tur. tēpe Carī narbonensē epī. q cepit anno
dñi. ccxc. Hoz solēntas h̄ celebr⁹ recolit.

CLIII

De pñdecim milib⁹ vginū

Decim milium

vginū passio h̄ ordie celebrata fuit
In britānia nāq; rex xpianissim⁹ qdaz fuit
noie noib⁹ vel maur⁹. q qñdā filiā noie ve-
sulā generauit. Hec mirabili bonestate mō-
rū sapia ⁊ pulcritudie pollebat. ua q ei⁹ fa-
ma vbiq; volabat. Rex at anglie cū nimis
pñepotēs eēt. ⁊ mltas nāides suo iperio sub-
iugasset. audia hui⁹ vgis fama. beatū se p-
ota fatebat si pñdicta vgo suo vñgemito cō-
pularēt. Iuuenis enā ad h̄ plurimū estua-
bat. Admūt igr solēnes nūcios ad pñz vgi-
nis. magnis pñmissionib⁹ ⁊ blandicijs. ma-
gnas adiciēs minas si ad dñm suum va-
cui reueriāt. Rex at cepit plurimū anxiari.
tum q xpī fide i signū cultorū idolorū irade-
re indignū duceret. nū q ipaz regis ferocia
te plimū formidaret. Ipā at diuini⁹ iñspu-
rata patri suasit vt pñdicto regi assensū pñe-
ret. ea tñ pñnoie pñposita vt ipse rex cū patre
decē vginēs decussimas sibi ad sola cūtra-
deret. ⁊ tā sibi qñ alijs mille vginēs assigna-
ret. ⁊ cōparatis trierib⁹ inducias triēni sibi
daret ad dedicandē sue vginutatis. et ipse
iuuenis bapulas iñ his trib⁹ annis i fide in-
strueret. Sapiens siqdem vñā pñilio. vt aut
difficultate pñposita pñnois animū ei⁹ a b-
auertiret. aut hac opozunitate pñdictas vir-
gines secū deo dedicaret. Et iuuenis libens
ter hac pñnoie accepta apud pñem iñstat ⁊
pñm bapizatus accelerari cūcta q bñ vir⁹
go pñceperat imperauit. Adat autē puelle

De undecim milib⁹ uirginum

ordinauit q^{uod} filia sua quā valde diligebat. ut
ros q^{uod} solano tam ipa q^{uod} ei⁹ exercit⁹ indige
bat i comitatu suo bñt. Undiq^{ue} i^{tem} v^{ir}gines
p^{ro}fluunt. vndiq^{ue} v^{ir}i ad tam grāde spectacu
lu currūt. Itā miliepi ad eas p^{ro}fluxerunt ut
secū pgerēt. In e^o q^{uod} fuit pantul⁹ basilienfis
eps q^{uod} eas p^{ro} romā pduxit. et inde reuersus
cū eis martiriū suscepit. **B** Sancta q^{uod}
Berafina regina sicilie q^{uod} v^{ir}u suū regē cru
delissimū q^{uod} si d lupo fecerat agnū soror ma
trij epi et d^{omi}nie maris scē v^{ir}sule cū eidem
pater scē v^{ir}sule secretū p^{ro}lras inuimas. con
tinuo inspirate deo cū quatuor filiis suis.
babilla. iuliana. victoria. et aurea. et paruu
lo suo aduano. q^{uod} amore sororu suarū v^{ir}o
se pegrinatū ingessit. relicto regno i manu
v^{ir}i filij sui v^{ir}sq^{ue} i britanniā nauigauit. Cu
ius cōsilio v^{ir}gines de diuersis locis collige
bant. et eaz sp^{iritu} duce eritēs cū eis tandem
martiriū passa est. Iuxta cōdictū i^{tem} v^{ir}gib⁹
trierib⁹ et sup^{er}ib⁹ p^{re}paris cōmilionib⁹ suis
regina secreta reuelat. et in nouā miliciā oēs
diurāt. Nam mō belli pludia inchoāt. mō
currūt. mō discunt. Interdū bellicā pluri
q^{ue} fugā siliant. oīq^{ue} ludoz genere exercitate
nihil q^{uod} aio occurrebat relinq^{ue}bāt inactuz.
Aliq^{uod} merdie. aliq^{uod} v^{ir} v^{ir}spe redibāt. Cō
fluebat p^{ro}ceres et p^{ro}mates ad tam grāde spe
ctaculū. et oēs admiratōe et gaudio replebā
tur. Tandē cū v^{ir}sula oēs ad fidem v^{ir}gines
pueriss. sub v^{ir}i diei spacio flante p^{ro}pero
vento ad portū gallie q^{uod} nella d^{icitur}. et inde colo
niā deuenerūt. Ubi v^{ir}sule angel⁹ dñi appa
ruit. et p^{ro}xit eas illuc i^{tem} negro nūero reuerfu
ras et coronas ibid^{em} martiri pcepturas. In
i^{tem} ad angeli admonitiōem romā tendētes
ad v^{ir}bē basilicā applicuerūt. et ibidē relicti na
uib⁹ romā pedestres venerūt. Ad q^{uod} aduē
tum papa Eriac⁹ valde gauisus cū ip^{se} de
britanniā oriūdu^s eēt. et multas ibidē in^{ter} eas
p^{ro}sanguineas hñt. cū omni clero ip^{se} sum
mo cū honore suscepit. In ipa aut nocte pa
pe diuinit⁹ reuelat cū cū ip^{se} v^{ir}gib⁹ palmas
martiri pceptuz. Q^{uod} ap^{ostolus} se celās multas
et ip^{se} q^{uod} adhuc baptizate nō fuerāt baptiza
uit. T^{er}tiū cū oporūnū ip^{se} videret. et anno

vno et xi. hebdomadib⁹. post pet^{ri} eccles^{iam} de
cūmulon^{em} rerisset in puentu oim pposituz
suū indicauit. et corā oib⁹ et dignitat et offi
cio reliq^{uit}. Et cū oēs reclamaret et marie
cardinales q^{uod} cum delirare putabāt eo q^{uod} res
licia pontificat⁹ q^{uod} post quāsdā muliercu
las fatuas ire veller. alle nullaten⁹ acq^{ue}scēs.
q^{uod}ndā v^{ir}u scūz q^{uod} ametos dicit⁹ ē loco sui i
pontificet ordinauit. Et q^{uod} sedem apostoli
cam inuito clero reliq^{uit} nomen ei⁹ de caiba
logo pontificū idē cler⁹ abasit. omnemq^{ue}
grām quā sacer ille v^{ir}ginū cho^{ro} i curia ro
mana habuerat a tpe illo amisit. Duo aut^{em} v^{ir}i
qui p^{ro}ncipes romane milie. scz **M**axim⁹
et **A**frican⁹ vidētes magnā v^{ir}ginū multitudi
nē. et q^{uod} multi milieq^{ue} ad eas p^{ro}fluēt. timue
rūt ne p^{ro} eas nimis cresceret religio xpiana.
Quapp^{er}ter eaz diligēt^{er} explorantes nū
cios miserūt ad iuliu cognatū suū p^{ro}ncipes
gens hunoz. ut educto p^{ro} eas exercitu ip^{se} las
cum xpiane eēt cū veniret coloniā trucidare
rent. V^{ir}i i^{tem} Eriacus cum illa nobili v^{ir}g
inū multitudine de v^{ir}bē egressus est. Se
cutus est aut^{em} ip^{se} v^{ir}centius p^{ro} cardinalia
et **J**acob⁹ q^{uod} de britanniā patria sua i anno
chiā pfectus. archiepiscopat⁹ dignitate se
ptem annis ibidem tenuit. Qui cum papā
tūc ip^{se} v^{ir}sitasset. et iam v^{ir}bē egressus de v^{ir}g
inū aduentu audiss^{et} p^{ro} redijt. et i^{tem} i^{tem}
ac passionis se eis sociū fecit. **M**axim⁹ q^{uod}
leuicane v^{ir}bis ep^{iscopu}s antūculus babille et iulia
ne. necnō et follari⁹ lucensis ep^{iscopu}s et sulphiciu^s
rauēnē^s ep^{iscopu}s q^{uod} tunc romā a duenerant
p^{ro}dictis v^{ir}ginibus adheferūt. Eibereus q^{uod}
sponsus beate v^{ir}sule manens in britanniā
p^{ro} visionem angelicā a dño admonet ut ma
trē suā bonaret fieri christianā. Nam pater
eius primo anno q^{uod} xpianus factus fuerat
mortuus est. et filius eius Eibereus eidē in
regno successit. Cum aut^{em} sacre v^{ir}gines cū
p^{ro}dictis episcopis a roma redirent. Eibe
reus a dño admonetur ut p^{ro}nuus surgens
sponse sue occurrat. ut cum ea in colonia
martiri palmā accipiat. Qui diuis moni
tis acq^{ue}scēs matrē suā baptizari fecit. et cum
ip^{se} et sorore sua puula floreina iā xpiana.

De undecim milib⁹ virginum

necno⁹ & clemente epo ipis virginib⁹ obtinās se
ad martiriū sociari eis. **M**arcus q³ eps
grece. & nepes sua p³stana filia doxorbei reg³
cōstānopolitani q³ nubēs cuidā adolecēt
filio cuiusdā reg³. s³ aū nupias morte pūe
ta v³gūates suā dño vouit. p³ visionē admo
niū romā uenerit. & p³dictis v³gib⁹ ad marty
riū se iūxerūt. **D**ēs igr v³gies cū p³dictis epis
coloniā redierit. & ipas iā ab hūis obsessas
inueniūt. Quas barbari vidētes sup³ eas
cū clamore nimio irruerūt. & q³si lupi se uient
tes i³ oues totā illā m³liū dūne occiderūt. Cū
ā ad brām visulā ceteris iugulans pēssent
vidēs p³nceps ei⁹ mirā pulcritudinē obstu
puit. & solās eā sup³ necem v³giniū p³misit. q³
eā sibi i³ iugē copularer. s³ cū illa penit⁹
respūisset. ille p³epnū se vidēs directā sagitta
eā trāst³xit. Et sic illa martiriū p³summauit.

E Quēdā aut v³go nocte cordula amo
re p³errua i³ nau nocte illa se abscondit. s³ in
crastinū sponte mori se offerēs martiriū co
ronā suscepit. s³ cū ei⁹ festū nō fieret eo q³
cū alijs passa nō eēt. ipa post longū tps cur
dā reclusa apparuit. p³ciēs v³ se q³nu die a fe
sto v³ginum ei⁹ q³ solēntas recolāt. **I**psa se
sūratāno dñi. cccxxvii. **R**atio āt tēptis
v³ q³buldā placet nō sustinet q³ h³itali tpe sint
pacta. **S**icilia ei⁹ tūc nō erat regnū nec p³stā
tinopolis. cū h³ fuisse dicat cū v³gib⁹ barū re
ginas. **T**err³ credit q³ diu p³stātinū im
parorē cū hūi & gothi seuebāt tale sit mar
tiriū celebratū tēpe scz marciāni iparor³. v³ i
q³dā cronica legit. q³ reguit anno dñi. cccclij.

Abbas q³dā ab abbanissa colonie cor³p⁹
vni⁹ v³giniū iperāuit p³mitēs q³ipm i³ capsa
argētea i³ sua ecclā collocaret. s³ cū p³ānu
ū egz sup³ altare eā in capsa lignea tenuisset.
q³dā nocte dñi abbas ipsi⁹ mōasterij euz suo
cōuentu matutinas cārarē. v³go illa cor³p⁹
liter desup³ altari descēdit. & aū altare reuerē
ter iclūās p³ mediū choz vidēb⁹ mōachis
& stupētib⁹ inde recessit. **A**bbas igr ad cap
sam currēs ei⁹ vacuā ipas inueniēs. coloniā
p³perāuit & abbanisse rei ordinem inuinauit
p³dergētēsq³ ad locū p³ illd cor³p⁹ sup³ferāt
illud ibidē inueniūt. Cū abbas penā p³

tens illud vel aliud p³et. certissime p³mitēs
caplas p³ciōlas cū se factuz nullatē i³pera
uit. **R**eligiosus q³dā cū bas v³gies i³ deu
tione m³lia b³et. q³dā die dñi gūit infirmare
vidit q³dā v³ginē pulcerrimā sibi apparētes
& si se cognosceret inq³rentē. q³ cū ad ei⁹ visio
nē miraret⁹ & se nequa q³ ipas cognoscere fa
teret. illa ait. Ego sū vna v³giniū erga q³stan
tū habes deuotiōis affectū. Et v³ inde mer
cedē accipias si amore & bonore nri vnde
es milies dñica³ o³res dixeris. i³ hora mort³
in p³ectionē & solatium nos habebis. **Q**ua
disparēte ille q³cati⁹ p³ouit h³ i³pleuit. **S**taū
q³ vocato abbate inungi se fecit. **Q**ui cū in
ungeret subito exclamauit v³ fugerent. & ve
niētib⁹ sacris v³ginib⁹ locū darēt. **Q**uē cū
abbas q³d Bess³ interrogaret. & ille p³missio
nē v³gis sibi p³ ordinē enarrasset. recedētib⁹
cunct⁹ & paulo post redeūtib⁹ ipm migrasse
ad dñm inueniūt.

CELI

De sancto Simone & Iuda aplis.

Simon interpreta

ta⁹ obediēs vel ponens iusticiam.
Hic habuit triplex cognomen. **E**i
ctus est eni Simon zelotes. & Simon cha
nane⁹ a chana vico galilee. vbi dñs a quā i
vini mutauit. Et idē est zelotes q³d chana
ne⁹ Chana eni zelus interpretat⁹. **H**abuit igr
obediētiā p³ceptoz p³ecutiōez. iusticiā af
fictoz p³ passionē. zelū animaz p³stāntē
feruorem. **J**udas interpretat⁹ p³uens vel
gloriosus. **E**l iudas quasi iubilum dāns
Ipse eni habuit p³essionem fidei. gloriā res
gni. & iubilū interni gaudiij. **H**ic multiplex
habuit cognomē. **D**icit⁹ est eni Judas iaco
bi sup³ple frater. fuit eni frater iacobi mino
ris. **S**cōdō dicit⁹ est i³hade⁹. q³d interpretat⁹ ap
p³ebendēs p³nceps. **E**l d³ i³hade⁹ a i³hadea
& de⁹. **I**hadea d³ esse pestis regia. **I**pse eni
fuit pestis regia dei p³ ornamentū virtutum
p³ quā app³ebendū p³ncipem xpm. **E**l i³hadea
deus q³liam deus. i. magnus deus scz per
adoptionem. **T**erno dicit⁹ est i³ bistoria ec
clesiastica lebe⁹. q³d sonat q³ cor vel corcul⁹.

De scia Simone et Iuda

Id est cordis cultor. Vel lebe? qñ lebes. Cor
p magnitudine. corcul? p puritate. lebes p
graz plenitudine qñ olla et vas vitum et
grē esse pmeruit. Cor passionē et legē dā be
braice abbas ep̄s babilonie ab ip̄is aplis
ep̄s ordinatus scripsit. Quā itropus ab
die discipulus transtulit in grecum. affrica
nus in latinū.

Simon chanane? et Iudas qui et
thade? fr̄es fuerūt Jacobi minoris
et filij Marie cleophe qñ alpheo nu
pta fuit. Iudas vō ad abagaz regē edisse a
Thomas missus fuit p̄ ascessionē dñi. Legi
tur ei in histo. ecclesiastica qñ dicit rex abaga
rus dñō nr̄o ih̄u xp̄o i buc modū eplaz de
stinauit. Abagaz? rex euchanie filij iesu sal
uatori bono. qñ apparuit loci hierosolymoz
salutē. Iudius est mibi de te et sanitanb? qñ
facis. qñ sine medicamētis aut herbis fiat ista
pre. et qñ vobis facis cecos videre. claudos am
bulare. leprosos mūdari. et moruos reuiu
scere. Quib? oib? audias de te statim i aio
meo vñū esse et duob? aut qñ tu sis de? et de
scēderis de celo vt b̄ facias. aut qñ filij dei sis
qñ b̄ facis? Id propterea ego scribēs rogaueri
te vt digneris sangari vsqz ad me et egritu
dinē meā qñ diu laboraui curare. Itā et illud
cōperi qñ dei murmurat aduersū te et vo
lūt insidiari tibi. Veni ergo ad me. qñ ē mī
bi pua ciuitas. s̄ honesta qñ p̄risqz sufficit.
Dñs atqz i b̄ vba sibi rñdit. Dñs es qui
credidisti i me cū ip̄e nō videris me Sc̄p̄m
est enī de me. qñ b̄ qñ me nō vidēt credēt. et b̄
qñ me vidēt nō credēt. De eo atqz sc̄p̄isti ad
me vt veniā ad te oporteret me s̄ oīa cōplere
pp̄t qñ missus sū et postea recipi me ab eo a
qñ missus sū. Cū ergo assūp̄t fuero aliquē d̄
discipulis meis mitā ad te vt curet te et viui
ficet te. Hec i histo. ecclesiastica. Vidēs atqz aba
gar? qñ p̄nati xp̄m videre nō possz. s̄m qñ
in qdam annq̄ histoia iueni. sic Iobānes
damaſcen? in l. i. i. testat. pictorē qñ daz ad
ibm misit vt dñi imaginē figuraret vt sic ip̄
sum salū p imaginē spiceret. quē in facie
videre nō poterat. sed cū ad eū pictor veni
set. ppter nimij fulgorē qñ ab ei? facie pcede

bat. in ei? facie clare nequibat videre vel in
tendere. nec ipsaz vt sibi iussu fuerat figura
re. Qñ cernens dñs vestimentū lineū ip̄s
pictoris accipies. et sue faciei sup̄imponens
sui ip̄s? imaginē eidem ip̄essit ac desiderari
regi abagaro destinauit. Cuiusmodi autē
imaginis dñs fuerit in eadez annq̄ histoia
legit. sic idem Iobānes damaſcenus testat
Fuit enī vt ibidē d̄ bñ oculat? bñ sup̄cilia
tua. longum vultū habuit. et fuit accliu? qñ
signum maturitatis fuit. **B** Illa autē
eplā dñi nostri iesu xp̄i tante vritus esse di
citur. vt in illa ciuitate edissa nullus heret
cus vel paganus viuere valeat. nec tyrān?
aliqz eidem nocere p̄sumat. Nam si aliqñ
gens aliq̄ armata manu illā ciuitatem in
surrexerit. infans aliqz sup̄ potā stans ep̄
stolaz illā legit. et ea die hostes a ut terrū fu
giūt. aut pacati cū eis cōponūt. sicut fertur
olim fuisse adimpletū. Sed post modicu
ciuitas a saracenis capta fuit et p̄phanata
sublato bñficio pp̄t abūdantiā p̄cori onē
te vñdiz patefactā. Postqz vō dñs al
sup̄t est vt in histoia ecclesiastica legi. misit
Thomas aplm Thadeū qñ et iudas dicit? ē
ad abagaz regē s̄m dei p̄missionē. Qui cū
ad eū venisset et se discipulū iesu sibi p̄missū
dixisset. vidit abagaz? in vultu Thadei qñ
dam mirū et diuinū splendorez. Quo viso
stupescit et territus dñm adorauit dicens.
Vere discipulus es iesu filij dei qñ michi di
xerat. Mittā aliquē ad te de discipulis meis
qñ te curet et tibi vitam p̄stet. Cui Thadeus
Sū dei filij credideris oīa tui cordis desi
deria obtinebis. Cui abagaz? Credo vt et
iudeos qñ eum crucifixerūt libet trucidare
si mibi possibilitas adessz. et nequaqs roma
noz auctoritas impediret. Cum igr̄ Aba
garus vt in aliquib? libris legiur leprosus
esset. thadeus eplā saluatoris accepit. et b̄
ea ei? facie p̄fricauit. et statim plenaz sanita
tem recepit. Iudas aut postea in meso
potamia et ponto p̄dicauit. Simon vō in
egypto. deinde in p̄sidem ambo venerūt et
ibidem duos magos Zaroen et arpharac
qñ Asarthe? de ethiopia fugauerat iuenez

De sc̃tis Simone et Iuda

rūt. Tūc barabach dux regis babylonie ꝑ
indos ad plū pfecturꝫ nullū a dijs suis po
tuit h̃rē r̃sū. Iſdergētes āt ad pbanū prie
uitatē ibidē habuerūt r̃sū qꝫ p̃t aplos qꝫ ve
nerūt dī r̃ndere nō possent. Tūc dux eos ī
q̃r̃fēc. ⁊ inuētos q̃nā eēnt vel q̃ d̃re vēssent
inq̃siuit. Qui r̃nderūt. Si genꝫ q̃ris bebet
sumꝫ. si p̃dūꝫ suos iesu xpi nos eēfatemꝫ.
si cām. saluē ṽrē causa huc venimꝫ. Quibꝫ
dux r̃ndit. Cū felix reuersus fuero audiam
vos. Cui apli. Qdō magꝫ p̃gruū ē te cogno
scere illū cuiꝫ ope vincere possis. plꝫ cerie re
belles pacatissimos iuēire. Quibus dux.
Dīs nris potētiōres vos video. finem belli
nob̃ rogo p̃dicare. Cui apli. Ut deos tuos
mēdaces eē cognoscas. iubeꝫ illos ad q̃lita
dare r̃nsa. ut dū dixerūt q̃ ignoī. p̃bēꝫ eos p
oia eē mētos. Tūc fantastici grande bellū
dixerūt futurꝫ ⁊ mltū ip̃lm h̃cinde p̃ho rūt
tuz. Tūc apli ridere cepērūt. Dicit eis dux.
Qdē nimio inuasit ⁊ vos ridens. Cui apli.
Noli timere. qꝫ par huc nobiscū intrauit et
cras hora diei terna legati indoz ad te veni
ent ⁊ tue se p̃iā cū pace subiiciēt. Tūc pōn
fices r̃sū enā leuauerūt ⁊ dū dixerūt. Ad h̃
isti secuz te reddē volūt. ut dū icauꝫ fueris
ab aduersarijs occupēs. Cui apli. Qdō de
ximꝫ tibi expecta vñū mēse. sꝫ vñū diē. ⁊ cras
ī pace victor exites. Tūc dux virosqꝫ custo
diri fecit. ut et rei exitu p̃aces bonozarent. ⁊
mēdaces p̃ crimie punirent. Cū g̃ in crasti
nū qd apli p̃dixerāt enenissꝫ ⁊ dux incēdere
voluissꝫ pōnifices p̃hibuerūt apli ne h̃ fieret
cū ip̃i nō inuētes occidere sꝫ mortuos viuis
ficare missi eēnt. E Tūc dux valde mira
tus qꝫ eos occidī nō p̃muerāt. ⁊ qꝫ d̃ bonis
illoz aliq̃ recipe nollēt eos ad regē dux dī
cēs. Iſta rex sunt dī latētes in effigie hoīm.
Cūqꝫ sibi oia p̃nibꝫ p̃dicne magis narraf
set. zelo iudie magi cōmon dixerūt eos ma
gnos esse. ⁊ d̃ regnū subiluer cogitare. Bi
rit eis dux. Si audens cū eis cōfligie. Cui
magi. Si vis videre qꝫ nobis p̃nibꝫ loqui
nō poterūt. veniāt huc viri eloquēssimi. et
si corā nobis ausi loqui fuerint. nos p̃ om
nia impioz p̃babis. Cū aut plurimi aduo

can abducti fuissent. p̃tuo corā magꝫ ita
mun facti sūt ut nec nūbꝫ q̃ loq̃ non pote
rant indicaret. Dixerūtqꝫ magi ad regem.
Ut scias nos deos esse. p̃mutemꝫ eos loqui
sꝫ ābulare nō posse. Itēqꝫ reddemus eis
gressū sꝫ faciemꝫ eos ap̃is oculis nil videre
Qui cū h̃ omia fecissent. dux aduocatos il
los turpiꝫ p̃fulos ad aplos duxit. quos cū
aduocati p̃ānos vidissent. eos in animo
p̃empterūt. Quibus symon. Sepe euenit
ut intra scrinea aurea ⁊ gēmata vilia que
qꝫ babeant inclusa. ⁊ intra vilissimas ⁊ lig
neas capsas sūt gēmarū monilia p̃iosa cō
posita. Quicūqꝫ ergo alieꝫ rei cupit eē p̃ol
fessor. nō magnopere gestatorū. sed ip̃lum
quod gestatur expectat. Idemutue igitur
vos ab ydoloꝝ cultura discēdere. et solum
deū inuisibilem adorare ⁊ nos signum cru
cis in frontibus vestris faciemus. ⁊ magos
p̃futare poteritis. Qd cū fecissent ⁊ i front
bus eoz cōsignati eēnt. ad regē corā magis
ueꝫ ingressi sūt. Et cū a magis supari non
possent. imo ip̃is corā oibꝫ insultaret. arati
magi multitudinē serpentū aduenire fecerūt
Statimqꝫ ad iussu regis venientes apo
stoli pallia sua de serpentibꝫ impleuerunt ⁊
in magos p̃icerūt dicētes. In noie dñi nō
mouemini. sꝫ a serpēibꝫ lacerati doloꝝ ve
stroꝝ mugꝫ dabitis. Cū ergo serpētes car
nes eoz comederēt. ⁊ ip̃i atqꝫ lupi plularēt.
rex ⁊ ceteri rogabāt aplos ut eos a serpenti
bus occidi p̃muerēt. Quibꝫ apli r̃nderūt.
Iſos missi sumꝫ reducere de morte ad vitā
nō a vitā p̃cipitare in mortē. Et facta orōne
iusserūt serpēibꝫ ut omne venenū qd̃ infu
derāt reuocarēt. ⁊ postmodū ad loca solua
ria redirēt. Qd̃aiores at cruciatꝫ magi sen
serūt cum venena serpētes retraherēt qꝫ cū
aī carnes comederēt. Quibꝫ apli dixerūt.
Tribꝫ diebus dolores sentiens. terna vero
die sanieris. ut ṽl sic a ṽā malicia recedat
tis Cū ergo tribꝫ diebus sine cibo ⁊ potu ac
somnia doloꝝ nimis cruciatū māsissent.
apli veniētes ad eos dixerūt. Qd̃a dignatur
dñs habere coacta seruina. ideoqꝫ surgite
saniet abue. habentes liberam facultatem

De sanctis Simone et iuda

faciendi quod vulnus. Illi autem in malicia perurātes ab eis fugerunt. et pene per eos tota babylo nia commoverunt. **I**hū filia cuiusdam ducis ex fornicatione concepta. et filium puriens quondam sanctum dyaconum infamavit quod violaverit et ex ipso conceptum. Cui autem patres dyaconus occidere vellent. apostoli advenērunt. et quoniam puer natus sit regerunt. Qui responderunt. Hodie hora prima diei. Dixeruntque apostoli. Infantem huc adducite et dyaconum quem accusatis huc etiam producite. Quod cum factum esset. apostoli infantem dixerunt. Dic infans in nomine domini si iste dyaconus fuisse possit. **I**hū infans. Iste inquit dyaconus castus et scis et nec unquam carnem suam commingavit. Cui autem penitus pulle istaret ut apostoli quererent quod autoribus sceleris fuisset. responderunt apostoli. Nos in ocellis absolvere nocentes perdere non decet. Tunc enim ipse con gressus ut duos nigras ferocissime quoniam in singula ueris clausis erat fugiens et oēs qui sibi occurre ret deploraret. Tunc apostoli ad eas venerunt. et in nomine domini eas velut oves masculas ascecerunt.

Rogantibus autem apostolis ab in discere rogantibus annis tres menses ibidem permanserunt. In quo spacio pluresque milia hominum exceptis puulcu regem et principibus baptizati sunt. **P**ropheti autem magis quod quondam ciuitate nomine sanctorum ubi erant. Iuxta idolorum pontifices venerunt et eos per apostolos per ciuitatem ubi illi venerunt aut eos sacrificia reppererunt. aut penitus necaret. **I**herusalem strata igitur vniuersa puicia cum apostoli ad predicandam ciuitatem venissent. ecce predicti pontifices cum vniuerso populo eos capiunt. et ad templum solliciti adducunt. **D**emonstrant per energumicos clamare ceperunt. Quid nobis et vobis apostoli dei viui. Ecce ingressi in domum nostram erurimur. Tunc agel dei eis apparet dicit. Unum de vobis eligite. **A**lii vero repentini incedunt. aut vestrum martiri. Cui apostoli **A**do randa dei misericordia. ut istos conuertat et nos ad palmam martirii perducatur. **F**acio autem silencio apostoli dixerunt. **E**t sciatis quod hi idola demonibus plebs scilicet esse impia. ut exeat. et singuli filia: tra sua perfringant. **S**tantque duo ethiopes nigri et nudi cincti stupentibus et sacrificis exterius et perfractis illi cum duris vocibus abcesserunt. **Q**uod videntes pontifices in apostolos irruerunt. et eos perfructuarunt. **I**n ipsa autem hora cum nimia ecclesia

serenitas tanta fulgura extiterunt. ut templum ipsum trifarie scinderetur. et illi duo magi in carbones ignis fulguris vterentur. **B**er autem corpora apostolorum ad urbem suam transtulit. et in honore eorum ecclesiarum mire magnitudinis fabricauit. **D**e beato autem Simone in pluribus locis inuenitur quod crucis pambulo sit affixus. **Q**uod et yherusalem. **D**e obitu apostolorum et eusebius in libro ecclesiastici. **B**eda super actus. et magister **J**ohannes beletus in summa sua testatur. Cuiusmodi autem in egypto predicasset. hierosolymam rediit. et per mortem iacobimionis in episcopum hierosolymitanum ab apostolis vniuersim electus. et ante mortem suam. xxx. mortuos suscitasse narrat. **E**t cetera de eo. **T**er denos mortuos fluctibus merfos beatus ne vite reddidit. Cuiusmodi et ecclesiarum hierosolyma: nam per annos multos restitit. et christianum ageret ipse traiani imperatoris cum antiochie psularis hierosolymam haberet. ab eo capite et iniuriis multis afficit. **E**t plurimum in cruce ipsam affligi iussit. **O**ibis qui aderant et ipso iudice mirantibus. ut. ceteris. ante oculos senex crucis supplicium perulsi. **I**hū nūllus vero dicitur sic et rei vras quod non fuit iste simon qui crucis martiri perulsi et qui episcopus hierosolymitanus fuit. sed fuit alius simon filius cleophe frater ioseph. quod etiam eusebius cesariensis episcopus in sua cronica testatur. **I**de dicitur yherusalem. et beda in suis cronica. **I**hū yherusalem. et eusebius quod perus dixerunt. postmodum in cronica suis correxerunt quod perus beda qui se huius sensisse redarguit in rera cianobis suis. **E**liuaro quod in suo marilo: gio idem testatur.

CLV

De sancto Quintino.

Quintinus genere

nobilis et ciuis romanus. ad urbem ambianam veniens et multa miracula faciens. iussu mariani a prefecto urbis capite. et usque ad defectum cedentem liberatus. carceri mansit. sed soluente eum angelo in mediam urbem iuit et ibi populo predicauit. unde neque capite et in eculeo usque ad ruptores venarum distensus neruis quod crudis durissime celsus. olei picis et adipem feruentissimum tolerauit. Et cum periret derideret iratus calcem acenit et sinapium in os eius picit. **S**ed cum adhuc immobilis permaneret et apud peromandum adductus fuisset. duos clauos

E

*Hic in nobilem de d. s. Simonis
qua p. uat. 2. mart. y. z. a. l. Nisi forte ad
opul. manu. an. sp. u. l. 1. q. an. h. A. p. l. a. t. u. s
ex. d. c. u. i. t.*

De sancto Eustachio

a capite vsq; ad crura. & decē intervngulas
& carnē p̄les infigēs tandē eū decollari fecit.
Cui⁹ corp⁹ in flumē piecū cū p̄ānos. l. l. a:
tuisset a q̄daz matrona nobili romana talē
repiū est. Hāc cū assidue orōi vacaret. nocte
ab angelo monita ad castz veromādū ppe
rare iubet. vt in tali loco corp⁹ incorruptū
scī q̄ntū requireret & honorifice sepeliret. Cū
igit ad p̄dictū locū cū mīto comitatu vēisset
& ordē ibidē fundet corp⁹ scī q̄ntū incor
ruptū & redolēs sup flumē pun⁹ enatauit.
Qd̄ sepeliēs p sepulchre bñficio lumē ocu
loz recepit. & ibidē edificata ecclia ad p̄p̄ia
remeauit.

CLVI

De sancto Eustachio.

Eustachius ante

placit⁹ vocabat. Hic erat m̄gr
militiū itāliam impatoris. Erat at
opib⁹ miscōie valde assidu⁹. s; m̄doloz cul
tui dedit. Hēbat at p̄uigē euīdē ruz & mise
ricordie existētes. Quosq; filios pcreauit.
q̄s iuxta suā magnificētiā magnifice educa
ri fecit. Et q̄ opib⁹ miscōie sedul⁹ insistebat
ad p̄a v̄tans meruit illustrari. Quadā eni
die cū venandi insisteret. gregē ceruoz reipe
rit. int̄ q̄s vñū ceteris speciosiorē & maiorem
p̄sperit. q̄ ab alioz societate discedēs in siluā
vastiorē p̄siliit. Et ex alijs milib⁹ circa cer
uos reliq̄s occupatis. placit⁹ hūc toto nisu
insequit. & ip̄m capenitebat. Quez cū tons
vmb⁹ insequeret. ceru⁹ m̄dē sup q̄ndaz rupis
altitudinē ascendit. & placit⁹ appropiās q̄lū
capi posset aio sedul⁹ reuoluebat. Qui cū
ceruū diligētē cōsideraret. vidit inf̄ cornua
ei⁹ formā scē crucis supra sol claritatē ful
gentē. & imaginē iesu xp̄i. q̄ p̄ os cerui sic olī
p̄ alinā balaā sic ei locut⁹ ē dicēs. Q placide
qd̄ me insequis. Ego tui grā in hoc aiali tibi
apparui. Ego sū xps quē tu ignorans colis
Elemosine tue corā me ascēderūt & ob h̄ ve
ni vt p̄ hunc quē venabaris ceruū. ego q̄ te
ip̄e venarer. Ellū m̄ dicūt q̄ ip̄a imago xp̄i q̄
inter cornua cerui apparuit. s; v̄ba pronulit.
Hec audies placit⁹ nimio timore corrept⁹
de eq̄ in terrā p̄cidit. & post p̄nā horam ad se

rediens de terra surrexit & ait. Reuela mibi
qd̄ loq̄ria. & sic credā ite. Erat xps. Ego pla
cite sum xps q̄ celū & trā creauit. q̄ lucez oriri
fecit. & a tenebris diuisi. q̄ tpa & dies & ānos cō
stitui. q̄ boiem de limo trēformauit. q̄ p̄p̄ sa
lutē bñiam generis in trā in carne apparui.
q̄ crucifix⁹ & sepult⁹ ita die resurrexi. Hec
audies placit⁹. itez in trā decidens ait. Cre
do dñe q̄ tu es q̄ oia fecisti & q̄ errātes puer
tis. Et dixit ad eum dñs. Si credis vade ad
ep̄m quatuor. & te baptizari facias. Cui pla
cit⁹. Vis dñe vt h̄ eas p̄xon mee? filijs me
is nūciē vt & ip̄i p̄t in te credā. Cui dñs. Re
nūcia illi vt & ip̄i p̄t tecū mūdēt. Tu q̄ die
crastina huc vēias vt tibi rurs⁹ appareā. q̄
futura sunt plen⁹ tibi p̄dā. Cū ergo domū
venisset. & h̄ p̄xon in lecto renūciasset exclat
mauit p̄xon ei⁹ dicēs. Dñe mi. & ego cū trās
acta nocte vidi dicē mibi. Cras in & virtus
us & filij ad me venient. Et nūc cognoui
q̄nā ip̄e iesus xps. p̄dererūt igit ad ep̄m
rome media nocte q̄ col cū magno gaudio
baptizauit. & placitū eustachii vocauit. ei⁹
p̄xonē theos p̄t. & filios ei⁹ agapitū & theos
p̄tū. Ad hanc factio eustachi⁹ sic p̄ul ad pena
tionē p̄cessit. & ppe locū veniēs milites suos
q̄ sub obtēu inuestigāde penandis disp̄sit.
Et itaq; in loco formā p̄me visionis aspexit.
cadēsq; in facie suā dixit. Supplico tibi dñe
vt manifestes q̄ p̄miseras p̄xonio. Cui dñs
min⁹ beat⁹ es eustachi q̄ accepisti lauacriū
grane mee. q̄ mō diabolū supasti. mō eum
q̄ te deceperat p̄culcasti. mō apparebit fides
tua. Diabol⁹. n. eo q̄ ip̄m dereliquis & te ses
ue armatur. Pponet igit te mīta sustinere vt
accipias coronā victorie. optet te mīta pati.
vt de alta seculi vanitate humilietur rur⁹
suis in sp̄ualibus diuinis exaltetur. Tu ergo
ne deficias. nec ad gl̄iam p̄stinam respici
as. q̄ p̄temptatōes optet te altez iob demō
strari. Et cū hūiliatus fueris veniam ad te
& in gl̄iam p̄stinam restituas te. Dic ergo si
mō tēptatōes vis accipe. aut in fine vite. Vi
cit ei eustachi⁹. Dñe si uia fieri optet. mō nob
accidere tēptatōes iube. s; v̄utez p̄nēte trē
bue. Cui dñs. Cōstans esto. q̄ grā mea cū

De sancto Eustachio

stodiet aias mās. Sicq; dñs in celū ascēdit
 z eustachio domū rediēs h̄ prorsue nūcia:
 uit. **B** Id̄ paucos iqr̄ dies mors pe-
 stifera cūctos suos z ancillas ip̄i inualit z
 vniuersos occidit. dande p̄ aliq̄d̄ ip̄s oēs
 equi z oia ei⁹ pecora subito interierūt. Qui
 dñs aut̄ scelesti ei⁹ dep̄danonē vidētes. z p̄no-
 ciē in domū ei⁹ irruētes cūctā q̄ reperit al-
 portarūt. z domū totā auro z argēto z reb⁹
 alijs spoliarūt. Et ip̄s cū vxore sua z filijs ḡ-
 uas agēs nocte nud⁹ aufugit. Qui ruborē
 verēs egyptū p̄gebāt. Toraq; ei⁹ possessio
 p̄ rapinā maloz ad nubilū est redacta. **B**er-
 aut̄ totūq; sena⁹ p̄ m̄gro milū tā strenuo
 milū dolebāt. eo q̄ de eo nullū indicū repe-
 rire poterāt. Cū aut̄ iter agerent. a propin-
 quē ut mari. z iuuenētes nauē sup̄ eā nauiga-
 re ceperūt. Elidēs aut̄ dñs nauis vxorē eusta-
 chio q̄ pulchra ēēt nimis. ip̄am plimū h̄iē deli-
 derauit. Cū vō trāstretāssent nāulum ab eo
 exigebat. **I**h̄s b̄n̄b̄ vō illis vnde soluerent
 iussit. p̄ nāulo denari vxorē volēs illas secu-
 habere. **Q**uō vt eustachio auduit nullaten⁹
 assentire voluit. **B**ui vō eo p̄radicēte. annu-
 it dñs nauis suis vt eū in mare p̄cipitaret.
 vt sic vxorē suā habere posset. **Q**uō cū eusta-
 chio cōperisset. vxorē ei⁹ tristis reliq̄. z duos
 infantes accipiens ingemiscēs ibat ac dice-
 bat. **E**le mibi et vobis. q̄ mater vestra alie-
 nigenē marito tradita est. **I**h̄s veniēs q̄ ad
 quendā fluuiū p̄pter agrū abundantiā nō
 est ausus cū duob⁹ filijs fluuiū p̄rāfire. **S**z
 vno circa ripā fluminis relicto. alterū trans-
 portabat. **Q**ui cū fluuiū transuadasset. illū
 infans quē baiulauerat sup̄ terrā posuit et
 ad accipiendū aliu fectināuit. **C**ū autē circa
 mediū fluminis puenisset. ecce lup⁹ p̄ctus
 venit z infans quē depoluerat rapiēs in sil-
 uā aufugit. **Q**ui de eo desperās ad aliū fe-
 ctināuit. **S**z cū abiret leo venit z aliū filiū ra-
 piens abiit. **C**ū eū p̄seq̄ nō valens cū eēt in
 medio fluminis cepit plāgere. z capillos suos
 euellere. volēs se in aquā p̄ncere. nisi eū diu-
 na p̄uidētia p̄tinuisset. **I**h̄s a stoz aut̄ viden-
 tes leonē p̄ue p̄vū p̄orare. eū cū canib⁹ in-
 secuti sūt. **I**h̄s dñs aut̄ dispelanonē leo p̄ue-

rū illefu z abiciēs recessit. **Q**uidā in sup̄ ara-
 tores p̄ lupū in clāmātes. alii p̄ue de cui⁹ s
 faucib⁹ incolumē liberarūt. **E**trigz vō. s. pa-
 stozes z aratores d̄ vno vico fuerūt. z penes
 se pueros nutrierūt. **I**h̄s vō eustachio nesci-
 ebat. s. merēs ac p̄lozās ibat dicēs. **I**h̄s mi-
 bi q̄ ante vt arbor pollebā. s. mō penur⁹ suz
 nudat⁹. **I**h̄s me q̄ multitudinē militū cur-
 cundari solebā. s. nūc sol⁹ remanēs. nec filii
 os p̄cellus suz h̄iē. **A**demini dñe te mibi dū-
 nisse. q̄ op̄onēt te tēptari sic iob. **S**z ecce p̄
 aliq̄d̄ in me fieri video. **I**lle. n. z si possessio
 nūb⁹ nudat⁹ fuerit. n̄ sterē habuit sup̄ q̄ se
 dere potuit. **A**bi aut̄ nil hoz remāsit. **I**lle
 amicos sibi cōpanētes habuit. ego imues fe-
 ras habui q̄ meos filios rapuerūt. **I**llis vxor
 est relicta. a me vō ablata. **D**a requiē domi-
 ne tribulatiōib⁹ meis. z pone custodiam ori-
 meo. ne declinet cor meum in vba malicie z
 euiciat a facie tua. **E**t hec dicens cū lacrimis
 ad quādam vicum abiit. z data sibi mercede
 agros illorū boim p̄ annos. xv. custodiuit.
Filiū aut̄ ei⁹ in altero vico educari sūt. nec se ef-
 se frēs sciebāt. **D**ñs aut̄ vxorē eustachio p̄ser-
 nauit. nec illā ille alienigena cognouit. s. po-
 tuisset intacā dimittēs vici finiu. **E**
Imp̄ator aut̄ z ip̄s roman⁹ plurimū ab
 hostib⁹ molestabanē. **E**t recordat⁹ placid⁹
 q̄ strenue p̄ ip̄os hostes sepi⁹ dimicasset. **D**e-
 ei⁹ subita mutatiōe plimū tristabat. **D**ixit
 q̄ multos milites p̄ diuersas m̄d̄ p̄es p̄o-
 mitēs oibus q̄ eū inuenissent multas diui-
 nas z honores. **D**uo aut̄ ex milib⁹ q̄ aliqui
 placido m̄strauerāt ad ip̄m vicū in q̄ dege-
 bat venerūt. **Q**uos placid⁹ de agro venire
 p̄siderās. eos ex incesu p̄tinus recognouit.
Et veniēs in memoria dignitatis sue p̄tur-
 bati cepit ac dicere. **D**omine sic istos q̄ aliqui
 me cū fuerunt p̄ter spem vidi. sic da vt aliqui
 iugē meā videre possim. **I**h̄s de filijs scio
 q̄ a feris comesti sunt. **C**lenit aut̄ ad eū vox
 dicēs. **C**onfide eustachio. q̄ scito honore tuū
 recupabis z filios z vxorē recipies. **C**ū iqr̄
 milib⁹ obuiasset. ip̄i eū m̄ime cognouerūt
Eunq; eū salutassent. q̄suerunt si aliq̄ue p̄e-
 grinū nomie placidū cū vxore z duob⁹ filijs

De sancto Eustachio

cognosceret. Ille autē se nescire p̄fessus ē. Et
preces in eius in hospino suo diuiterunt. ⁊
eustachius eis fuit. Et recolēs p̄stinum
statū suū. la crimas punire n̄ poterat. Egres
sus autē foras suā faciē lauit ⁊ reꝝ rediēs eis
seruiebat. Illi v̄o p̄siderātes ad inuicē dice
bant. Quā filie est hō hic illi quē q̄rim⁹. Et
rīdēns alter dicit. Elalde qdē filis est. Et o
derem⁹. igit̄ si habet signū cicatricis in ca
pite qd sibi in bello accidit. ⁊ si hoc h̄z ipe est.
Et respiciētes. ⁊ signū vidētes ipm esse quē
q̄rebāt p̄m⁹ cognouerūt. Et insiliētes et os
culantes cū de vxore et filijs ei⁹ lasciuati sūt.
Qui dicit eis q̄ filij mortui essent ⁊ vxor de
tenta. Tūc autē oēs q̄i ad spectaculū p̄cur
rebāt. dū milites v̄ritē ei⁹ ⁊ p̄mā gl̄iam p̄di
cabant. Tūc milites p̄ceptū impatoris ei⁹
ponit. ⁊ optimis indumētis ipm induunt.
Post v̄o iter. xv. dieꝝ ad impatorē deuēne
rūt. Qui ei⁹ adueniē audies p̄m⁹ edoccur
rit. ⁊ ipm vidēs in oīda ei⁹ ruit. Narrauit q̄
oib⁹ cūcta q̄ sibi p̄ ordinē accidērāt. Et itaq̄
ad magistrū milite trahit. ⁊ idē qd p̄us of
ficiū exercere cōpellit. Qui nūerans militi
bus. ⁊ paucos. ⁊ tot hostes eē cognoscēs. nū
sit tyrones colligere p̄ oēs ciuitates ⁊ vicos.
Cōgit at̄ illā terrā in q̄ filij ei⁹ educati sūt
describi ut darēt duos tyrones. Inuenerūt
ei⁹ loci incole illos duos iuuenes itaq̄ cete
ris aptiores m̄gro militū p̄signūt. Vidēs ve
ro iuuenes elegātes ⁊ moꝝ honestate cōpo
sitos cū sibi p̄tīmū placuissent in t̄p̄mos cō
uiuas suos ordinauit eosdē. Et sic p̄fect⁹ ad
bellū subiectis hostib⁹ exercitū suū trib⁹ die
bus in qdā loco vbi vxor sua paup̄ hospita
manebat req̄scere fecit. Illi v̄o adolescētes
in tabernaclō matris suenūi dei hospitari
sunt. nesciētes in q̄ mater sua esset. Et sedē
tes circa meridē ⁊ mutuo p̄fabulātes. ex
ponebāt sibi inuicē de infamia sua. Mater v̄o
eorū sedēs q̄ ipi referebāt attenti⁹ audiebat
Dicebat ei maior minor. Ego dum infans
essem nihil aliud recolo nisi q̄ pat̄ me⁹ ma
gister militū erat. ⁊ mater mea speciosa val
de. Quosq̄ filios habuerūt. s. me ⁊ aliū mi
norē me. q̄ ipse speciosus valde erat. Alci

pienteq; nos egressi sūt dō domo nocte. In
 gressiq; sunt nauē nescio q̄ eūtes. Cū autē de
 nauē egredieremur. mater nr̄a nescio quō in
 nauē relicta est. **I**ssater vero noster portans
 nos duos flēs pgebat. **I**sseruemesq; ad qn̄
 dā; fluuii. transiuit cū fratre meo iuniorē
 me sup̄ ripā flumīs dereliquit. Cum autē re
 uerteret vt me acciperet lup⁹ venit illū infan
 tem rapuit. et anteq; ad me appropinquare
 leo de filia griens me rapuit et in filiā deducit.
Issastoresq; eruerūt me de ore leonis. et
 nūritus sum in illa possessione in qua et ipe
 scis et nō potui scire qd̄ factus sit de pr̄e meo
 neq; de infante. **H** audies muno; cepit flere et
 dicere. **I**sser deū vt audio frater tu⁹ su; ego
 qm̄ etiā q̄ me educauerat **H** dicebat qm̄ de
 lupō erui⁹ te. Et in ampliq; ruentes oscu
 labant leuicē et flauerūt. **B** Audiens
 bec mater cor⁹ et p̄siderans q̄ eueniū suū tra
 serant in diuersis. diu ap̄ se tractauit si illi fi
 lij sui essent. Altera autē die ad magist⁹ mili
 tū adiit. et interpellauit eū dicens. **B**epcor te
 dñe vt me ad patriam meam pducitubeas
Ego enī de ira romanorū su; et pegrina hic
 sum. Et bec dices vidit eo signa maria sui.
 Et eū cognoscēs cū se iā p̄tinere nō posset. p
 cidit ad pedes suos et ait. **I**sser cor te dñe p̄ter
 ponas mihi p̄stīnā viā tuā. **I**ssuto enī q̄ tu
 sis placib⁹ m̄gr milui⁹ q̄ alio nomie diceris
 eusta chi⁹. quē placidū saluator puerit. qui
 talē et talē temptationē sustinuit. et cui pro; q̄
 ego sum in mari ablata fuit. q̄ in ab oī cor
 ruptione fuata sum. q̄ et duos filios. i. agapi
 tū et theospūi habuit. **H**ec audies eusta chi
 us. et ipām diligeret p̄siderans vxorem suam
 recognouit. et lacrimas ias p̄ gaudio ipsam
 osculat⁹ ē. glorificās deū q̄ solat afflictos.
Tunc dicit ei vxor sua. **B**omine vbi sunt fi
 lij nostri. Et ait. **E**l feris capti sūt. Et exposuit
 ei quō p̄didit illos. Et illa. **H**ras agam⁹ dō
Issuto ei q̄ quē admodū de⁹ donauit nobis
 vt inuenire⁹ nos inuicē. donabit etiam re
 cognoscere filios nr̄os. Et ille. **B**ixi ubi q̄ a
 feris capti sūt. Et illa. **H**esterna die sedens
 in orto. audiui duos iuuenes sic et sic suā m̄
 fannā exponentes. et credo q̄ filij nostri sunt.

De omnibus sanctis

Interroga igitur ab eis et dicet tibi. Et conuol-
tas eos eustachii? et audies ab eis infantias
sua recognouit quod filii sui essent. Et amplectens
eos ipse et mater super eos colla plinii flexit
rursum crebra? eos osculabant. Quis igitur exer-
cit? plinii gaudebat. et de inuentione eorum et de
victoria barbarorum. Cum igitur rediret congit ita
traianum obisse et successisse ei periorum in cele-
ribus adrianum. Qui per victoriam obrepta et iue-
nientem uxorem et filios magnifice eos suscepit.
et magnam puum praeparauit. Altera autem die ad te-
plum idolorum processit ut ibi sacrificaret per victo-
ria barbarorum. Quod deus impator quod eusta-
chius nec per victoriam? per inuentionem suorum sacri-
ficare uellet. bonabatur ut sacrificium immolaret.
Cui eustachii? Ego ipsum deus colo et illi soli
sacrifico. Tunc impator ira replet? ipsum cum
uxore et filiis in arena statuit et leonem feroces
ad eos dimitti fecit. Accurrens pro leo et demul-
so capite quod eos adorans ab eis humiliter recessit.
Tunc impator boue eum incedi fecit. et eos ibi
deus uentos immitte mandauit. Quares igitur scilicet
et leonem comedentes boue intrauerunt et ibidem
dominus spiritum reddiderunt. Tercia autem die boue
coram impatore extraxit. ut penam inuicem
nisi quod nec capillos nec quod eorum vapores
centum aliquem? pergerunt. Et primum eorum cor-
pora tulerunt et in loco celeberrimo recedens
res ibidem orationum praestiterunt. Passi sunt autem
sub adriano qui cepit circa annum domini. cxx. kal.
nouembria. per ipsum quod octava. xij. kal. octobris.

CLVII

De omnibus sanctis.

Annuus sanctorum

festiuitas quatuor de causis institu-
ta fuisse uidetur. Primo propter cuius
dam templi dedicationem. Secundo propter omissionem
suppletionem. Tercio propter negligentiam et perian-
tionem. Quarto propter faciliorem orationum et uocem
orationem. Primo igitur instituta est propter cuiusdam
templi dedicationem. Romani enim cum in uerso or-
bi diuenerent. quod templum maris praestiterunt in
curia medio sui idoli collocantes. omnium puin-
ciarum silacra per circuitum statuerunt respicientia
rectis pulchra? idoli romanorum. Si qui autem ali-

quod puincia rebellaret. continuo ut aiunt arte dia-
bolica illi? puinciae silacra idolo romano: et
posteriora uoluebat itaque inuenerunt quod ab eis? do-
minio recessisset. Et cum igitur romani ab illa pu-
uincia copiosius exercitum destinabant. et ipsam
domino suo subiugabant. Tunc non suffecit roma:
his quod omnium puinciarum silacra in urbe sua haberent.
quoniam potius fere singulis dijs singula templa constru-
erunt. itaque quod eos cumque puinciarum victores et
dominos effectisset. sed quod omnia idola templum ibidem habere
non poterant. ad maiorem suae uelantiae ostentationem
ne unum templum ceteris mirabili? et sublimi? in
honore deorum omnium erexerunt et per theon quod so-
nat ton dii uocauerunt. a pan quod est totum et theos
deus. Idonifices enim idolorum ad maiorem populi des-
ceptionem finierunt quod sibi a cibeles. quam omnium de-
orum matrem uocabant. fuerunt impati ut si de omnibus
genibus uellet uictoria obtinere. filius suus templum
magnificum fabricaret. Fundamentum autem ipsi
templi speritum ita est. ut ex ipsa forma deorum et im-
tas demonstraret. Sed quod latitudo testudinis
insustentabilis uidebatur cum supra terram in edifi-
cio aliquantulum processissent. totum inter terra reple-
bant. sicut ut dixi terra denarios iacientes. et sic fe-
cerunt quod quod praedictum templum est mirabilis et sum-
marum. Tunc data licentia ut quicunque terra aspor-
tare uellet. tota quam in ipsa terra inuenisset pe-
cunia sua esset. festine turba properat et ipsum tem-
plum cito euacuat. Denique romani pinnam
enem et deauratam fabricant. et in summitate collo-
cant. Eiusque quod in hac omnia puincia mirabilis
ter sculptura erat. ut ut quicunque roma uenisset
ipsus quod esset sua puincia scire posset. Hec autem pro-
cedente tempore inde cecidit. uenit in praedicto templo
in summitate apertura remansit. Et per igitur fove
impatoris cui in dudum roma fide dei recepit
set. bonifacius papa quod rus a magno grego-
rio circa annos domini. dcv. praedictum templum a foca-
celare impetravit et omnium idolorum eliminata
spurcia ipsum templum. in iudis manum in hono-
re beate marie et omnium marum praesecrauit. ac lo-
cum sanctae marie ad martyres appellauit. quod nunc
sancta maria rotunda a populo appellatur. Praedictum enim
praefectorum solenia ab ecclesia agebant. Sed quod ad
hoc festum multitudo maxima praefluebat et propter
defectum picturalium celebrationi pacare non pote-

De omnibus sanctis

rant ideo qdā papa gregorius hoc festum in
kal. nouēbris qm̄ maior victualū copia vi
det esse mellib⁹ et vnderijis celebratis fieri
instituit. ac p̄ vniuersum mūdū hūc dies in
honore omnū scōz celebrari solēnter ordi
nauit. Et sic templū qd fabacati fuerat oī
bus idolis. nunc dedicatū est omib⁹ scīs. et
ibi multitudo colebat idolorū. ibi deuote
laudat multitudo scōz. **S**ecūdo institu
ta est pp̄t omīssōz sup̄plenōē. Nos ei mul
tos scōs omīsim⁹ de qb⁹ nullā festiuitatez
siue etiā memoriā fecim⁹. Idē enī possum⁹
oīm scōz festa agere. tū pp̄t scōz multipli
citate. qz multi et qm̄ infiniti sūt. tū pp̄t nostrā
infirmū. qz infirmi et debiles sum⁹. n̄ ad
hoc sufficere possem⁹. tū pp̄t ip̄s breuita
tē. qz etiā ip̄s nō sufficeret. Idē sic ait Hiero
nym⁹ in qdā eplā q̄ suo kalendario p̄ponit
Nullus dies est excepto die kalendarij anu
arij. q̄ nō intra. v. milia martyz numerū re
periri possit ascript⁹. Ideo qz ecclia rōnabi
lit ordinauit. vt qz oīm scōz singularit̄ fe
sta facere nō possum⁹. salte oēs generaliter
et insimul honorem⁹. Quare aut̄ institu
tū sit vt festiuitates sanctoz in trīs agamus
magister Guillelmus alaniodoren̄sis i suis
ma de officio ponit sex rōnes. Idē est pp̄t
honore diuine maiestatis. Cū ei sanctis ho
norē impendim⁹. deū in scīs honoram⁹. et
ip̄m in eis mirabile p̄dicamus. qz q̄ scīs ho
norē tribuit. illū specialit̄ honorat q̄ eos san
ctificauit. **S**ecūda est pp̄t auxiliū nostre
infirmū. qz enī p̄ nos salutē habere non
possum⁹. ideo scōz intercessionib⁹ indige
mus a quib⁹ vt adiuari mereamur meri
to ip̄os honorare debem⁹. Legit enim. iij.
Reg. i. q̄ berfabee qd̄ interpretat puteus sa
cietatis. ecclia triūphans. filio suo. ecclie
miliani regnū suis precibus obtinuit.

Tercia est pp̄t augmentū nostre secu
ritatis. vt. s. p̄ sanctoz gloriā q̄ nobis in eoz
festiuitate proponit. nostra spes et securitas
augmente. Si enī boies mortales nobis si
miles potuerūt ita p̄ sua merita sublimari.
cōstat q̄ nos similiter poterim⁹. cū manus
dñi abbreviata nō sit. Quarta est pp̄t

exemplū nostre imitationis. Cū enī eoz festi
uitas recenseat ad eoz imitationē promoca
mur. vt scz eoz exemplo terrena contemna
mus. et celestia desideremus. Quinta est
pp̄t debui⁹ mutue vicissitudinis. Sancti
enim de nobis in celo festū faciūt. gaudium
enī est angelis dei et aniab⁹ sanctis sup̄ vno
peccatore penitentiaz agente. Et igit̄ eis vi
cissitudinē rependam⁹. iustū est vt qz ip̄i de
nobis festum agunt in celis. et nos de ip̄is fe
stum agam⁹ in terris. Sexta est pp̄t p
curationem nostri bonos. Cū enī sanctos
honoram⁹ tunc nrām rē agim⁹. et nostrū bo
norē curam⁹. qz eoz festiuitas ē nostra di
gnitas. Idē cū honoram⁹ fr̄es nr̄os bonos
ramus nos ipsos. caritas nāqz facit oīa esse
cōmunia. oīa quidē nostra sūt celestia. terre
stria et eterna. **E**t p̄ter aut̄ bas ratio
nes ponit alias rōnes iohānes Bamaſcen⁹. iij.
ca. vij. q̄re. s. sancti et pariter eoz
corpa siue eoz reliq̄e deānt honorari. Qua
rū quedā sumunt̄ q̄ntū ad eoz dignitatē. q̄
dā q̄ntū ad eoz p̄ciositatē. Dignita
tas aut̄ eoz vt ibidez dicit q̄ duplex ē. Quo
mā ip̄i sunt amici dei. filij dei. beredes dei. et
duces nostri. Et p̄t istas auctoritates. De
p̄mo Joh. xv. Si non dicā vos seruos sed
amicos etc. De scō Joh. i. Dedit eis pote
states filios dei fieri. De tercio Ro. viij. Si
aut̄ filij. et beredes etc. De q̄to sic dicit. Quan
tū laborares vt duces inuenires q̄ morali te
regi adduceret. et p̄t ad ip̄m sermones face
ret. Duces igit̄ totū generis humani q̄ ad
deū p̄ nobis interpellādes faciūt. nōne bo
norandi sunt. Vnqz quidē honorādi sunt.
templa erigentes deo et eoz memoriāz vene
rantes. Illie sumunt̄ q̄ntū ad eoz p̄ciosi
tātē. Et ponit idē Bamaſcen⁹. iij.
et Aug⁹. addit q̄ntā p̄ q̄s manifestat̄ p̄ciosi
tas eoz siue reliquiaz scōz. Ip̄a enī san
ctoz corpa fuerūt promptuariū dei. tēplū
xp̄i. alabastrū spūalis vnguenti. fontes diui
ni. et organū spūsancti. Idē enī fue
runt promptuariū dei. pura cenacula facti sunt.
Secūdo templū xp̄i. p̄sequit̄. Quoniam p̄m

De omnibus sanctis

relectum in corpib⁹ eor⁹ habitauit deus. ut ait
apls. Rescitis quia corpora vestra templu in-
habuimus in vobis spissantur sunt. de⁹ aut
spiritus est. Qualiter igit non bonoranda ani-
mata dei templa et amata dei tabernacula sūt.
De Betia Chuso. Ihs in edificatōe parietū
delectat. de⁹ aut in pueris de scōrū. Unde
psal. Dñe dilecti decori dōr. Quē decorē.
Ihs quē diuersitas marmorū splēdētū fac.
Ihs quē pstat varietas vuerū grātū. Ille de
cor carne delectat. iste vniūficat aīam. Ille p
ape deicit et decipit oculos. iste ē in ppetuū
edificat intellectū. Tercio alabastrū spūalia
vnguētū. vñ au. Vnguētū boni odoris ex
semanās scōrū reliquie tribuēt. Et nullus
hoc discredat. Si enī ex rupe et firma petra
aqua in heremo emanauit. et ex maxilla asi-
ni samsoni suauis aq⁹ venerat. multo pot⁹ ex
martyrū reliquijs vnguētū bñ olens emana-
re incredibile neq⁹ est finem⁹ diuinā vir-
tutē. et pōr sanctoꝝ bonorē. Quarto fontel
diuini. Un aut. Isti vueres in veritate cum
libera pñia deo assitit. Fontes nobis salu-
tares dñator xps scōrū suorū pūit reliquias
multiformia bñficia irrigātes. Quinto or-
ganū spūscū. Hanc rōnē assignat Augus-
tinus in li. de ci. dei dicens. Ihs sunt ptemēda sed
plurimū reuerenda sanctoꝝ corpora. quibus
dum adhuc vuerent spūscū qñ qñbus oīa
organis ad omne opus bonū vsus est. Un
de apostolus an experimentū queris eius
qui in me loquit xps. Et de stephano dicit
qñ potēat resistere sapienter spiritui qui
loquebat⁹ zc. Itē Ambrosius exameron. Hoc
est pciolissimū qñ bñ diuine vocis sit organū
et corporalis labijs expmit celeste oraculū.
B Tercio instituta est ppter negligētia
rū expiationē. Licet enī paucorū sanctoꝝ fe-
sta agamus. adhuc tñ illa pauca negligētia
sepe agim⁹. et multa ibides p ignorantiā vel
negligentiā obmittim⁹. Si igit in alijs so-
lemnitatibus sanctoꝝ quas egimus ali-
quid negleximus. in hac generali festiuitate
supplere possim⁹. et de negligētia nos pur-
gare valeim⁹. Hec rō tangi videt in finē q
bac die p ecclesias regnat in q sic dī. De res

nū est ut bac die scōrū oīm memoria habeat⁹
ut qñd būana fragilitas pignoriā l⁹ p ne-
gligētiā seu p occupaciones rei secularis in
solennitatib⁹ sanctoꝝ minus bene pegisset
in hac sancta obseruatione soluiatur. Ho-
tandū aut q quadruplex est differentia san-
ctoꝝ noui testamenti qñ panni circulus co-
lumnus et quos bodierna die insimul recolū-
mus ut ea q negligēti fecim⁹ suppleam⁹. scz
apls. martyres et pfectores et virgines. Et bi-
sm Babani p qñtuor mūdi partes signifi-
cant. Ihs orientē apls. p meridiem marty-
res. p aquilonē pfectores. p occidentes virgi-
nes. Prima igit differentia est apostoloꝝ
qñ dignitas et excellētia manifestat ex eo
q oēs alios scōs in qñtuor excedūt. Ihs
mo in peminētia dignis. Ipi enī sunt sa-
pientes pncipes ecclie militantes. potētes as-
sessores eterni iudicis. dulces pastores dñici
gregis. Bñi. Tales decebat humani gene-
ris pastores et doctores pstatū qñ dulces es-
sent et potētes et sapientes. Dulces ut me blā-
de et misericorditer suscipiēt. potētes ut for-
titer protegerent. sapientes ut ad viā et p vi-
am ducerent que ducit ad ciuitatē supnam.
Secūdo in peminētia pñia. De quoz
pñia peminētia sic dicit Aug⁹. Aplis de-
us dedit pñiā sup naturā ut eam curarēt su-
per demones ut eos euerterent. sup elemēta
ut ea murarēt. sup anīas ut ipas a peccatis
soluerent. sup montem vsq⁹ ipsam contēner-
ent. sup angelos ut corpus dñicum psecra-
rent. Tercio in progatiua scitatis. Un-
de propter eorū maximā sanctitatē et grana-
rū plenitudinem. vira et pueri sano xpi in eis
tanq⁹ in speculo relucebat et cognoscebatur
in eis sicut sol in suo splendore. sicut rosa in
suo odore. sicut ignis in suo calore. De hoc
dicit Criso. sup math. Misit xps aplos qñ
sol radios suos qñ rosa suauitatis sue odo-
rem. qñ ignis scintillas suas dispersit. ut sicut
sol in ra dijs suis appet. sicut rosa in odo-
re suis sentit. sic ignis in scintillis suis aspiciat.
sic in illoꝝ vñtib⁹ xpi potētia cognoscat. bec
Criso. Quarto i efficacia militantis. de qñ
efficacia sic dicit Aug. loqñs de aplis. Ex ab

De omnibus sanctis

teatissimis et impissimis et paucissimis nobilitant. illuminant. multiplicant dulcissima et loquia. preclarissima ingenia. copiosissima agmina. mirabileque pietas auctor facundorum atque doctorum subiungat christo. Secunda differentia est martirum. Quorum dignitas et excellentia manifestat ex eo quod passi sunt in laqueis. vale et constant.

Ad duplicem. quia propter martirum sanguinis passi sunt triplex aliud martirium sine sanguine. De quo triplici martirio dicit Bernardus. Triplex est martirium sine sanguine. scilicet paucitas in uerbis quae habent deus. largitas in paupertate quae exhibuit thobias et vidua. castitas in iuuentute quae per se ioseph in egypto. Item at Gregorius triplex est martirium sine sanguine. scilicet paucitas aduersus. Tunc dicit. Sine ferro martires esse possumus. si paucitatem in animo peracit custodimus. Tunc passio afflictorum. Tunc dicit. Qui dolore exhibet in aliena necessitate crucem ponat in mente. Dilectio inimicorum. unde dicit. Ferre cruciatis. obdientem diligere martirium est in occulta cogitatio.

Secundo dicit. Quod uultis ex parte ipsorum martirium est omnium peccatorum remissio. meritorum cumulat. tio. et tunc glorie perceptio. Ista perceptio sui sanguinis sibi emerit. et ideo eorum sanguis dicitur preciosus id est perceptio plena. De primo et secundo dicit Augustinus de ciuitate dei. Quid est preciosus? quod mors propter quam delicta dimittunt. et merita cumulant. Idest super Job. Preciosus est sanguis christi sine pretio. fecit enim ipse suorum sanguinem preciosum pro quibus dedit sanguinem in pretium. Ita si suorum sanguinem non faceret preciosum. non diceret preciosa in conspectu dei. Item aprianus. martirium est delictorum finis. periculi terminus. durus saluus. patientem in gremio domus uite. De tercio Bernardus. Tria sunt que mortem sanctorum faciunt preciosam. quies a labore. gaudium de nouitate. securitas de eternitate.

Ex parte nostra duplex est utilitas. quod dant sunt nobis in exemplar ad certandum. Chrysostomus. Tu christiane delicatus es miles si putas te posse sine pugna vincere. sine certamine triumphare. Exerce vires fortis. dumica atrociter. in plio isto certa. considera pacem. aduersionem attende. militiam nosce. pacem quod spopondisti. aduersionem quam accepisti. militiam cui nomen deposisti. Hoc enim patet cum pugnaueris. hac ad-

uentione vniuersi vicerunt. hac militum triumphauit. Hec Chrysostomus. Secundo dant sunt nobis patronos ad auxiliandum. Adiuuant enim nos et meritis suis et orationibus suis. De primo Augustinus. O immensa dei pietas. martyrum merita nostra vult esse suffragia. Illos examinat ut nos erudiat. illos conuertit ut nos acquirit. illos cruciatus nostros vult esse profectus. De secundo Hieronymus. pro vigilantiis. Si apostoli et martyres adhuc in corpore positi perorare pro ceteris. quoniam de se adhuc deberet esse solati. quanto magis post coronas victorias et triumphos. Tunc homo moyses imperauit veniam a deo sexcentis milibus armatorum. Et Stephanus paulus et multi alij veniam obtinuerunt. Sed postquam christo esse ceperunt multo magis pro. Paulus apostolus. ceterum sibi dicit in nauis aias pro donatas. et postquam resolutus cepit esse cum christo multo magis pro. Tercio statim. Augustinus. Framea est anima martyris splendida caritate. acuta uirtute dei. pugnantis vibrata uirtute quae bella fecit. quae paradisi uas caeruas redarguendo superauit. percussit infestis. prostravit aduersos. Item Chrysostomus. Tormentor quibus fortiores steterunt. acclamantes ungulae laetitia mentis uicerunt. Tercia differentia est confessorum. Quorum dignitas et excellentia manifestat ex eo quod dei confessi sunt tribus modis. scilicet corde. ore et opere. Confessio autem cordis non sufficit sine confessione oris. sic probat Chrysostomus. quatuor rationibus super mattheum. Quantum ad primam sic dicit. Bona confessio fides est cordis. confessio autem fructus est fidei. Sicut ergo quibus est radix uiua in terra. necesse est ut aut ramos producat aut folia. Si autem non produxerit sine dubio intellige. quia radix in terra siccata est. Sic quibus fides cordis integra est spiritus germinat confessionem in ore. Si autem confessio maritima fuerit oris. intellige sine dubio. quia fides cordis etiam ante siccata est. Quantum ad secundam sic dicit. Si tibi potest corde credere. et coram hominibus non confiteri. ergo et in fidei hypocrite profiteri christum potest etiam si corde non credat. Si autem ille nil proficiat sine fidei confitens. nec in proficiat credendo sine confessione. Quantum ad tertiam sic dicit. Et si sus-

De omnibus sanctis

fiat xpo qz cognoscere eū enā si pfectus eū nō fuerit corā hoīb⁹. ergo tibi sufficit. qz cognoscere xps enā si pfectus nō fuerit te corā deo. Si tibi nō sufficit cognoscere eū. nec illi sufficit cognoscere tua. Quānum ad q̄rā sic dicit. Si ei sufficeret tibi fides cordis. cor tūmō nō tibi de⁹ creasset. Hunc autē os tibi de⁹ creauit ut cor de credas et ore cōfitearis.

Tercio pfecti sunt deū ope. Qualiter autē q̄s deū ope cōfiteat. aut neget. oīdū. Hiero. in originali sup illud. p̄fitei se nō esse deū dices. Xps ē sapia. iusticia. ueritas. sanctitas. fortitudo. Regat p̄ insipienā sapia p̄ iniquitē iusticia p̄ mendaciū ueritas p̄ inuidiā sanctitas p̄ imbecillitatez animi fortitudo. et q̄ntēscūqz vincimur uicijz atqz p̄tioronēz deū negam⁹. et eōuerso q̄ntēz bñ qd agim⁹ deū p̄fitemur. Quarta differētia est uirginū. Quā dignitas et excellentia manifestat. Idio qz ip̄e sunt sponse cū regis. Ambr. p̄dula ruditiē q̄s pōt maiore exultantē de core ei⁹ q̄ amat a rege. pbat a iudice. de dicat a deo. sp̄ sponsa sp̄ in nuptia. Edo qz cōparat angel. Ambr. Virginitas p̄dūoz hūane nature sup̄gredit p̄ quā hoies angel sociant. maior tū est uictoria uirginū qz angeloz. Angeli ei sine carne uiuūt. uirgines uero in carne trīp̄bāt. Tercio qz illustriores sūt fidelib⁹ uniuers. Cū ap̄ian⁹. Virginitas est flos ecclesiastici germinal. dec⁹ atqz ornamentū grane sp̄ualis. leta in dolos laudis et bonos opus integz atqz incorruptus. dei imago. rursus ad sc̄rimoniam dei illustrior p̄mo gregis xpi. Quarto qz p̄ferūt iugans. Hec ē excellētia quā h̄z uirginitas respectu copule iugal. p̄z et multiplici cōparōe ad illā. Illa ei imp̄gnat uenire. ista mentem Aug⁹. Beneroli⁹ elegit in carne uiuā iā imitari angeloz q̄z ex carne nūerū augere mortaliū. Est autē p̄berioz feliciozqz fecūditas nō p̄erre guescere. s̄ mēre grandescere. Illa p̄turi filios dolos. ista filios gaudij et exultatiōis. Aug. Ip̄a p̄uenientia neq̄qz sterilis est. s̄ fecūda mater filioz gaudioz. d̄ marito te dñe. Illa filijs replet terrā. ista celū. Hiero. Nup̄eterrā implet. uirginitas paradisu.

Illā ē est multe solitudinis. ista q̄ntis. Hilbertus. Virginitas ē curaz silentiū. par carnis redēptio uiciorū. p̄ncipat⁹ iuitiū. Illa est bonū. ista meli⁹. Hiero. ad pammachium. Tantiū ē inē nuptias uirginitatē. q̄ntū inē nō peccare et bñ facere. Imo ut leu⁹ dicā. q̄ntū inē bonū et meli⁹. Illa p̄pat sp̄ms. ista rosas Hiero. ad eustochiū. Laudo nuptias. s̄ qz mihi uirgines generāt. Lego de sp̄ms rosas. de ira auz. de cōca margaritā. Quanto q̄a mltis gaudet p̄uilegijs. Ip̄e nanqz uirgines coronā aureolā habebūt. canticū nouū sole cantabūt. uestimēns eiū dñi xpo gaudebūt p̄ ip̄m agnū sp̄ ambulabūt. ¶ Quarto et ultimo instituta est p̄pter faciliores oras. nonū n̄rāz impetratiōes. ut sicut oēs sc̄os uniuersali hac die honoram⁹. sic ip̄i oēs p̄ nobis in sil⁹ intercedāt. ut sic dei misericōdiam facili⁹ impetrem⁹. Si ei impossibile ē multoz p̄ces nō exaudiri. ista qz impossibile valde erit oīm sc̄oz p̄ nobis orantū p̄cel nō exaudiri. becratio in ordīe tangit cū d̄r. Desideratā nobis tue p̄piciatōis abundantia multiplicatis intercessorib⁹ largiaria. Intercedūt enī p̄ nobis sc̄i merito et affectu. Adertō dñi nobis eoz merita suffragant. Affectu dñi vota n̄ra cupiunt adimpleri. q̄d tamē nō faciūt nisi uolūtate dei adimplenda didicerint. Q̄ aut in hac die oēs sc̄i ad intercedēdū uniuersali p̄ nobis pueniant. oīdū in q̄ dā uisione q̄ sequi āno abb⁹ solēnitatis institutōe p̄gisse narrat. Cū enī in hac die cū flos eccleie sc̄i petri ex deuotiōe omnia altaria circūisset. et oīm sanctorū suffragia ip̄lo rasset. et demū ad altare sancti petri redisset. ibi paululum conuiescens extra se rapitur. Et ecce uidit regem regum in sublimi folio consistentē et omnes angelos in eius circuitu p̄morantes. Tunc uirgo uirginū in diademate p̄fulgenti aduenit. quāz innumerabilis multitudo uirginum et conuentus sequebatur. Hunc rex pronus assurrexit et posito folio iuxta se sedere fecit. Id est hoc aduenit quidam uestitus pilis cameloz. quēz sequebat multitudo uenerabilium seniorum. Deinde aduenit et alius pontificali habitu

De cōmemoratione oīm fidelīū defunctoꝝ

decorat⁹ quez aliqꝫ cohoꝝ in habitu cōfili
leqbat. Postea vō pcessit inuēabil' muli
tudo militū. Post qꝫ abuēr turba diuersa
rū gentiū infinita. Qꝫ igit aī regis solum
aduenerūt et ipm flens genib⁹ adorauerūt.
Is atq in pōnticali biu erat. murrinas ce
teris pleqñib⁹ inchoauit. angel⁹ atq pcedi
cui custodē ducebat eadē visionē exposuit af
serens vginē in pma acie marē deesse. velti
tū de pilis cameloꝝ iohēz baptista cū pñar
chis sit et pph̄ia. pōnticali oīnū biu perz
cū ceteris ap̄lis. milites marines. turbā reli
quā p̄fellores. Qui iō oēs aī regē uenerunt
p̄ p̄ honore sibi hac die a morali⁹ exhibi
to grās agerent. et p oībe vniuerso oīarent.
Deinde ad locū aliu ipm duxit et viri qꝫ se
rus boies alios i strans aureis. alios i men
sis gaudētes diuersis delicijs. alios nudos
et inopes auxiliū medicātes oīdūt. Duxit qū
hūc locū purgatoriu esse. abū dātes vō aias
illas esse qꝫ ab amicis p mltia suffragia co
piose subuēiebāt. egētes vō esse qꝫ cura nul
laten⁹ habebāt. Iussit ergo vt oīa ista sum
mo pontifici inuimaret. vt post festū oīm
sanctoꝝ diē statueret aniaz vt salte genera
lia suffragia p illis illa die fierent. qui specia
lia habere nequirent.

CLVIII

De cōmemoratiōe oīm fidelīū defunctoꝝ.

Immemoꝛatio

oīm fidelīū defunctoꝝ hac die i ec
clesia fieri iustitū ē. vt general
bus beneficijs adiuuent qꝫ specialia habere
nō pvalent. sic in p̄dicta reuelatiōe monstra
tū est. Et qꝫ pet⁹ damiani qꝫ sanctus odr
lio cōp̄erēs qꝫ apud vulcanūz siclie crebro
voces et vlular⁹ demonūz audiebant. plan
gentiū qꝫ aīe defunctoꝝ elemosinas et oīo
nes de eoꝝ manib⁹ eripiebant in suis mona
sterijs ordinauit vt p⁹ festū oīm scōꝝ fieret
cōmemoratio defunctoꝝ. qꝫ fuit post ab oī
ecclesia approbatū. De duob⁹ aut hic specia
liter videri pōt. Primo de ipis purgandis.
scō de eoꝝ suffragijs. Circa p̄mū tria vi
denda sunt. Primo qꝫ sunt illi qꝫ purgant. scō

p̄ qꝫ purgant. tercio vbi purgant. Illorū
aut qꝫ purgant tria sunt genera. Idūm qui
satisfactione sibi iniuncta nondū cōpleta de
cedūt. Terūm si tantā haberent cordis cō
tritionē que sufficeret ad delendū peccatū li
beri ad vīā transirent. etiā si satisfactioem
minime cōplessent. qꝫ p̄mū est maxima p
peccato satisfactio ei maria peccati delēto.
Ihero. Et p̄dū nō tā valet mēsurā ipis qꝫ
doloris nec tā abstīnētia ciboꝝ qꝫ mortifica
tio vicioꝝ. Sed qꝫ nō adeo p̄terunt et ante cō
pletionē p̄nie moriunt. igne purgatoꝝ gra
uissime puniunt nisi forte eoꝝ satisfactio ab
aliquib⁹ caris suis p̄ficienda assumat. Et
hoc in qꝫ p̄dicta cōmutatio valeat q̄tuor re
quirunt. Idūm est ex parte cōmutantis. s.
ei⁹ autoritas. qꝫ de sacerdotis autoritate de
bet fieri. Scōm est ex parte illi⁹ p̄o qꝫ sit cō
mutatio. s. ei⁹ necessitas. qꝫ in tali statu debz
esse qꝫ se satisfacere nō valeat. s. adiuuari
indigeat. Terciū est ex parte illi⁹ i quē fit cō
mutatio. s. caritas. qꝫ necesse ē ipm esse in ca
ritate qꝫ facit ipam satisfactioē eē meritorā
et satisfactorā. Quartū est ex pte pene. s. de
bita p̄p̄onabilitas. vt videlicet mior pe
na cōmutet in maiores. qꝫ p⁹ satisfactio deo
pena p̄p̄a qꝫ aliena. Est enī triplex pena. s. p
p̄ia et volūtaria. et h̄ marie satisfactio. Scōda
est p̄p̄ia et nō volūtaria. qꝫ est in purgatorio
Tercia est volūtaria s. nō p̄p̄ia. sic est in p̄
dicta cōmutandē. et hec min⁹ satisfactio qꝫ p
ma ex eo qꝫ non est p̄p̄ia. et magis qꝫ scōda ex
eo qꝫ volūtaria. Terūm si iste p̄q satisfactio
ē assūpta decedit nihilomin⁹ tū pur
gatorio cruciat. sed in p̄ penā quā ipē susti
net et quā alii p̄ eo soluit. cui⁹ liberat. q̄māz
dñs et penam suam et penam illorū in so
tem computat. Unde si debuit in purgato
rio penam duorum mensium sustinere. tal
sic poterit iuuari qꝫ liberabitur vno mense.
Itūm qꝫ tū inde eripit quāqꝫ debitum su so
lutum. Quo soluto illud quod soluitur de
inceps est ipsius qui facit et in sinum ei⁹ cō
uertit. et si ipē non indiget p̄uertit in sinū ec
clesie. vel valet alijs qui in purgatorio sunt.
Scōdū qꝫ in purgatorio descēdūt sunt qua

De cōmemoratione oīm fidelīū defunctorū

satisfactionē qdē inuictā ppleuerūt. s; in illa
pena ppter ignorātiā v' negligētiā sacerdo-
tis nō fuit sufficiētia. Hic inī magnitudo piri-
nomis suppleat totū in purgatorio cōplebit
qd min' i hac vita fecerūt. De ei q modos
et mēsurā pccōz et penaz nouit. addit penaz
sufficiētiē ne aliqd peccatū ipmū remane-
at. Cū pnia inuicta. aut ē maior: aut equal.
aut minor. Si maior tunc illd qd pl' fecerit
cedit ei ad augmētū gl'ie. Si eq'lis tūc suffi-
cit ad dimissionē tot' culpe. Si minor tunc
illud qd restat supplet ex vite diuie iusticie.
De his vō q in fine penitēt audi qd aug. sen-
tiat. Baptizat' ad bonā secur' hinc erit fidel'
bñ viues secur' hinc erit agēs pniaz et recō-
ciliat' cū san' est secur' hinc erit agēs pniaz
ad vltimū et recōciliat' si secur' hic erit. ego
nō sū secur'. Ergo tene carnū et dimittē incer-
tū. Hec at iō dīc aug'. qz tales p'fuerūt po-
t' penitere et necessitate qz ex voluntate. pon-
tis iore pene qz amore gl'e. Terciū q pur-
gatorij dīcedūt sē q lignū fenū stipulā secu-
ferūt. q. circa suas binas ista in deū carna-
litenent affectu. Affectōes ei carnales qbus
dedit sē domib' iugib' possēssōib'. ita in
v' mīl deo pponāt. illis trib' significāt. Qui
sū suos amādi modos v' diuī v' lignūz
v' mīn' v' fenū. v' mīnū v' stipulā crema-
bunt. Qui ignis sic dīc aug'. et si emus nō
sit. mīro in modo ē gūis. excellit enī oēm pe-
nā quam vnq; passus est aliq; in hac vita.
Iūnq; in carne inuicta ē ista pena. licet mi-
rabilia martires passi sint tormēta. **B**
Circā sūm p q's. s. purgant. sciendūz q illa
purgatio et pūitio fit p malos angelos et p
bonos. Boni ei angeli nō verāt bonos s; bo-
ni malos. et mali bonos. et mali malos. Hic
in credendū est q boni angelifēs et ciues
suos frēqnt vīsiāt et solant. v' patienē suf-
ferāt et bonant. Hic enī aliud solatiōre
mediū ex eo. s. q certū gl'iaz futurā expectant.
Hic enī certitudinē de gl'a. minorē in qz illi
q sunt in patria. s; maiorē qz illi q sunt in via
Certitudo ei illoz q sē i patria ē sine expecta-
tōe et timore. qz nec illā futurā expectāt cū p-
fētiē hēant. nec illā de cetero amittere formi-

dāt. Certitudo at illoz q sunt in via contra-
rio est. S; certitudo illoz q sunt in purgato-
rio medio modo ē. Et enī cū expectatiōe. qz
ipam futurā expectāt. s; est sine timore qz cū
habēt libet arbitriū pfirmatūz de cetero se
peccare nō posse cognoscūt. Hic enī aliam
solatiōnem qn p se suffragia fieri credunt.
Fore in v' credendū ē q illa pūitio nō
fit p malos angelos. s; diuina iusticia iubentē
et statu ei succedente. Circa terciū vbi
scz purgant. sciendū est q purgant in qdaz
loco iuxta infernū posito. q purgatorij dīc-
tur sūm positiōne plimoz sapientiū. licz alijs
videat q sūm in aere v' in torrida zona. S; ta-
men p diuinā dispensatiōne diuersa loca di-
uersis aniab' aliqñ deputant. et hoc multa
p'lia de causa. s. aut ppter eoz leuē pūitiōē.
aut ppter eoz celeriorē liberationē. aut pro-
pter nostrā instructionē. aut ppter culpei lo-
co ppetratiōē. aut ppter alicui' sancti ora-
tiōē. Primo ppter eoz leuē pūitiōē
sicut aliqub' sūm Grego. reuelatū est aias
quas dā in vmbra pūitias esse. Scō p-
pter eoz celeriorē liberationē. v' s. pos-
sint alijs suam indigenāz reuelare. et ab eis
suffragia petere. et sic celerius de pena exire.
Sicut legit q quidā piscatores beati theoz
balci in autūno frustūz magnum glaciei p
pisce p'ndiderūt. de quo magis qz de pisce
gausi. maxime quia episcop' dolore pedū
laborabat ipam glaciē cuius pedibus suppo-
suerunt et magnū ei refrigerium p'stabat
Quadam vō vice de glacie hominis voces
audiuit. qui ab epō adiuratus quis esset di-
xit. Sum quedā aia que in hoc gelicidio p
peccatis meis affligor. et liberari posses. s. xxx
missas sine interuallo. xxx. diebus cōtinuis
dices. Qui cum missaz mediētē diuī s;
et se iam ad missam aliā preparasset. diabo-
lica suggestiōe contigit q fere oēs homines
illius ciuitatis inter se bella mouerēt. vñ vo-
cat' epō ad sedandā discordiā sacras depo-
nēs p'fēs missaz illa die p'ermisit. Itēz rein-
cipiens et iā duas p'fēs cōplens. exercit' mā-
gnus v' videbat ciuitatē obsedit. et compul-
sus misse officiū intermisit. Et deinde remci-

De cōmemoratione oīm fidelū defunctorū

piens cū oēs missas pluma excepta dimissz et
plumā inchoare vellet. tota villa et domus epi
ut videbat accēsa ē. Cui cū serui dicerent ut
missas inimitaret. ille dixit. Si tota villa cre
mari deberet missa nō dimitterē. q̄ celebrata
glacies pun⁹ resoluta ē. et ignis quē se vidit
se credebāt tāqz fantasima recessit et nullū dā
nū intulit. Tercio ppter nraz instructōez. ut. l.
magnā penā p⁹ hāc vitā infligi peccātib⁹ co
gnoscam⁹. Sic p⁹si⁹ p⁹ngisse legit. Ad gr. n.
filio. ut ait cātor. p⁹si⁹is q̄ndā scolarē suū so
cū egrotāte obnixe rogauit ut p⁹ monē ad
se rediret et statū suū sibi renūciaret. Id⁹ ali
q̄t igr dies sibi apparuit cū cappa d⁹ p⁹gamēo
tota de sophismatib⁹ descēpta. et int⁹ flāma
ignis tota p⁹ecta. Qui req̄sit⁹ a m⁹gro q̄nā
esset. ait. Ille vniqz sū q̄ ad te redire promisi.
Qui de statu suo req̄sit⁹ ait. h⁹ cappa pl⁹ sup
me pōderat et pl⁹ me p⁹mit qz sūnā turti sup
me h⁹ez. et ē mibi data ut eā ponē p⁹glia quā
in sophismatib⁹ habui. Id⁹ d⁹ro flāma ignis
q̄ coopta ē. pelles sūt delicate et varie q̄s fere
bā q̄ flāma me cruciat et exurit. Sed cū m⁹gr
illā penā facile iudicaret dixit ei defunct⁹ ut
manū erēderet. et sic facultatē sue pene sentire
posset. Cūqz manū erēdisset. ille guttū vna
sui sudoris dimisit q̄ p⁹dicti m⁹gr manū q̄t
sagitta cū⁹ p⁹forauit. ita q̄ cruciatū mirabi
lē sensit et ait. Talis sū tot⁹. Ille igr m⁹gr ex il
lus pene acerbitate p⁹terit⁹. seculū delibera
uit deferere. et religioez intrare. vñ mane sco
larib⁹ p⁹gregans hos vsus cōposuit. Vnq̄
coarctatis era comis vanaqz vanis. Ad lo
gicā p⁹go. q̄ mortis nō timeo ergo. Et sic secu
lū deferēs ad religionē p⁹fugit. Quarto p
pter culpe in loco p⁹petratōez. Sic aliqui fm
ang⁹. aie puniūt in locis in q̄b⁹ deliquit. sic
p⁹z p⁹ illud exēplū q̄d recitat greg. in. iiii. dya
logoz. Quidā nāqz p⁹sb⁹ dū balneū frequē
taret. q̄ndā virū incognitū ad suū obsequiū
p⁹paratū inuēit. q̄ sp⁹ sibi sedule ministrabat
Quidū q̄dā die p⁹b⁹ndicōe et laboris mer
cede q̄ndā panē b⁹ndictum sibi exhiberet. ille
mercedē rēdit. Adhibi ista q̄re das pater. Ille
panis scūis ē. Ego autē hūc māducare non
possi. Ego. n. aliqui b⁹ loci dñs fui. sed p⁹ cul

pis meis hic post mortē meā deputat⁹ sum.
Sed q̄so ut oīpotēs deo hūc panē p⁹ peccā
tis meis offeras. Tūc at te exauditiū cogno
sce. cū buc ad lauādū veneris et me mīme in
ueneris. Id⁹es byter autē p⁹vnā hebdomadā
salutarē p⁹eo q̄ndie obtulit hostiā. Et reuer
sus eū iā mīme inuenit. Quinto ppter ali
cui⁹ sancti orōne. Sicut legit q̄ scūs patri
us i q̄dā loco in trā q̄busdā purgatoriū im
petrauit. Cui⁹ b⁹storiā p⁹ festuz scū b⁹ndicti
repiēs. Circa scdm q̄d ē de suffragijs tria
sunt vidēda. p⁹mo de ipis suffragijs q̄ fiūt.
Scdo de his p⁹q̄b⁹ fiūt. Tercio de his p⁹ q̄s
fiunt. Circa suffragia q̄ fiūt. notā dū q̄t
tuo sunt genera suffragioz q̄ marie defun
ctis p⁹sunt. s. fidelū et amicoy orō. elemosina
rū largiō. salutaris hostie imolatio et ieu
niay obsequio. Q⁹ p⁹mu gen⁹ suffragioz. s.
amicoy orō eis p⁹sit. p⁹z exēplū de pascasio
de q̄ greg. in. iiii. li. dia. l. narrat q̄ cū vir mire
sanctians et vniū existerit. et duo tunc i sū
mos pontifices electi fuissent. s. in postmo
dū in vñū illoz ecclia p⁹uenisset. ipē in pasca
sū q̄ ex errore alius sp⁹ p⁹ulit. et in hac snā
v⁹qz ad mortē p⁹āsit. Qui cū eēt defunct⁹.
et dalmaticā feretro suppositā demoniacus
tenuisset. statim sanat⁹ ē. Id⁹ multū d⁹o ipis
cū german⁹ capuan⁹ ep⁹ balneū ob grām
sanitatis p⁹enisset. p⁹dictū pascasū dyaconez
stantē et obsequiēz inuenit. Quo viso vehe
menter extimuit. et q̄d illicitant⁹ vir faceret in
quisiuit. Qui p⁹ nllā alia causa se i illo loco
penali deputatūm asseruit. nisi qz in illa tali
cā pl⁹ iusto sensit. Et addidit dicēs. Quo so
te p⁹ me dñm deprecare. Etqz in h⁹ cognosces
q̄ exaudū⁹ si h⁹ buc rediēs me nō inueniēs
Qui cū p⁹ eo orasset. et illuc p⁹ paucos dies
redisset. p⁹dictū pascasū in loco eodēz mīme
inuenit. Id⁹es qz cluniacēsis ait q̄ cū q̄dā
sacerdos q̄ndie p⁹ mortuū celebraret. ex Bapō
ep⁹m accusat⁹ ab officio ē suspēsus. Cū autē
ep⁹ in magna solēnitate p⁹ cimiteriū ad ma
tinas p⁹geret p⁹ illū mortuū surrexerunt dy
centes. Ille ep⁹ nullas missas nob⁹ dat. In
super sacerdotem nostrū nobis abstulit. ko
certe nisi emēdauērū monēt. Qui et sacerdos

De cōmemoratione dñi fidelū defunctōrū

re absoluit. et libere p mortuis de cetero cele-
brauit. Quā grāte etiā sunt defunctis orō-
nes pūoz p p. qmā qdā vt refert cāoz pa-
risiēsis dñi p cimiteriū trāsiret sp psalmus de
pfundis dicebat p defunctis. Qui cū ab iuni-
cis p cimiteriū fugiēs inleqret. pūuo mor-
tui surrexerūt. et vniūqz instrumentum sui
officij in māu bebat. et sic ipm viriliter defende-
rūt. et inimicos suos fugauerūt. Q. vero
fm gen⁹ suffragiorū. elemosynaz largino
eis p. manifeste haberi pōt et eo q in libro
machabeoz legi. Quoniam vir fortissim⁹ iu-
das collatioe facta. xi. milia dragmas argē-
ti misit hierosolimā offerri ea ibi p peccatis
mōruoz iuste et religiose de resurrectione co-
gras. Quāti etiā elemosine defunctis vale-
ant colligi p exēplū qd narrat gre. in. iij. li.
dial. Quidā nāqz miles ex corpe educt⁹ ex
animis iacuit. Et cū rediēs q cū eo gesta
fuerūt enarrāuit. Aiebat nāqz q pōnerat
sub q niger et caliginos⁹ fluuit⁹ et fens⁹ decur-
rebat. Trāsacio at pōte amena erāt pā odo-
ris herbarū floz⁹ exornata. i. qb⁹ albatō-
rū hōim pūencia eē videbāt. qd varia et mi-
ra floz suauitas sanabat. Hec vō erat in p-
dicto pōte pbatio vt qd qm iustoz vellz trā-
sire in tenebrosūz fetentēz fluuiū laberet. iu-
stū vō securo gressu ad amena loca puenirēt.
Ibiqz qndā pēz noie deosūz posuim ma-
gno ferri pōdere ligatum se vidisse asseruit.
Qui dñi requireret cur illic eēt. dicit⁹ ē ei. Hec
idcirco pāte. qz si qd ei pfaciēda viderē iube-
bat. ad inferēdas plagas pl⁹ ex crudelitate
desiderio qz obediētia iubebat. Ibi ē qndā
pēgrinū se vidisse fatebat. q ad pōitū pōtes
peniēs tāta eū auctoritate trāsīuit qnta h⁹ sin-
ceritate vixit. Illē vō stephan⁹ noie dñi trāsī-
re voluisset. pes laps⁹ ē. et ex medio corpe
iā extra pōte deiecit⁹. Tūc a qbusdā terri-
mis viris ex fluie surgēb⁹ p coras deosūz
atqz a qbusdā albanis et speciosissimis viris
cepit p brachia trahi sursum. Cūqz h⁹ lucra fi-
eret. q videbat ad cor⁹ reuēbat. et qm in il-
lo occultū arbitri examie obinuēit scire nō
valuit. In q dā intelligi qm illo mala car-
nis cū elemosinaz largino certabāt. Qd ei

p coras deosūz. et p brachia trahēbat sursum
pēz nimirū. qz elemosinas amauerat et car-
nis vicis pfecte nō restituerat. Q. aut ter-
ciū gen⁹ suffragiorū. la cre hostie imolatio.
plimū defunctis p. ex multis exemplis appa-
ret. Refert eni greg. in. iij. li. dial. q cū qdāz
monach⁹ suus noie iust⁹ ad extremū veni-
ens tres se occultos aureos indicasset babe-
re. et de h⁹ gemmīs mortuus fuisset. pcepit
grego. frīb⁹ vt cor⁹ et cū trib⁹ aureis i ster-
quilinio sepelirēt dicētes. Idcirco tua tecū
fuit pūonē. Tandē cū dā frīb⁹ greg. pce-
pit vt vsqz ad triginta dies oī die p eo hosti-
am imolaret. Qui cū iusta cōplellet is q de-
functus fuerat in diem celsum cū dāz frām
apparuit. Quēz frater reqsunt dī. Quō ea.
Cū ille rīdit. Hūc vsqz male fuit. sed iā mo-
do bene sum. qz hodie cōionē recepi. B
Hec aut hostie imolatio nō solū mortuis s⁹
etiā viuig plimū p. fuisse inuēta est. Quidāz
nāqz cū in qdā rupe argentiū foderēt. sub
to rupes cecidit. et funditus cūctos exinxit.
Un⁹ aut eoz sub⁹ in qdā situ ipius rupis
morte euasit. inde m⁹ exte nō valuit. pro: at
illius eū defunctū existimā omni die p ipō
missam celebrari faciebat. et panē vni⁹ et vice-
um vni⁹ cū candela quondie offerebat. Cui
diabolus inuidēs p tres dies pūuos eides
in forma hūana apparuit. et q tenderet in qsi-
uit. Cui cū illa sui iuneris cām exponeret. il-
le aiebat. Noli frustra verari. qz iā missa ce-
lebrata est. et sic illa trib⁹ dieb⁹ missam inter-
misit. nec ipam celebrari fecit. Quidā autēz
post hoc in pōicta rupe argentiū fodiēs qn-
dā vocē audiuit de sub⁹ dicentē. Idcirco p-
cūctas. qz capm meo iminet magnus lapis.
Cū aut ille tremaret. et ad hanc vocē audien-
dā plimos pūocasset. neqz fodit et silem vocē
audiuit. Tūc oēs ppius accedētes dixerūt.
Quis eni es tu. Qui rīdens dixit. Idcirco
faciana. qz magnus lapis qsi sup me cadit.
Quia a latere fodiētes. et ad eū vsqz pueni-
entes. eū sanū et incolumem extraxerunt. Et
scācantes quō ibi tādū vixisset dicit. q qli-
bet die pams vni⁹ et viceu s vni⁹ et candela ac-
censa nisi tannū trib⁹ dieb⁹ sibi oblatum fuit.

De cōmemoratione oim fidelū defunctorū

Quod vixit et audiens et vehementer exultans agnouit quod de oblatione sua fuerit sustentatus. et quod diabolus eam deceperit. ne illis tribus diebus missas cantari fecerit. Illud ut testatur petrus cluniacensis accidit in villa nomine ferraria granopolitane diocesis. Gregorius enim refert quod dum quidam nauis in mari naufragii periret fuisset et quidam sacerdos pro eo hostiam immolasset. ipse tandem de mari sanus exiit. Cum autem quidam eualisset interrogaretur. dixit quod dum in medio maris existeret et iam pene fatigatus deficeret quidam ad eum venit. et panem quendam sibi obtulit. Quem cum ille comedisset statim confortatus vires recepit. et in quadam nauis inde transeunte receptus fuit. Inueniunturque est quod illa hora panem habuit quia pro eo sacerdos hostiam immolauerat. Quod quoniam suffragiorum genus. sicut in omnibus obseruano defunctis placet. testatur Gregorius. agens nam de isto quod de aliis tribus dicens. Anime defunctorum quatuor modis soluiuntur. aut oblationibus sacerdotum. aut precibus sanctorum. aut carorum elemosinis. aut ieiunio cognatorum. Valeret nihilominus pro eis precibus facta ab amicis. Unde retulit quidam solennis doctor quod cum quidam mulier viro mortuo de paupertate desperaret. apparuit ei diabolus dicens. quod eam daret si suam faceret voluntatem. Cui promittendo primo iniunxit ut viros ecclesiasticos in suo hospitio receptos faceret fornicari. Secundo quod pauperes in die reciperet. et in nocte vacuos expelleret. Tercio quod orationes in ecclesia garriendo impediret. Quarto quod nulli hoc profiteri deberet. Tandem cum mori appropinquasset. et a filio ad professionem admoneretur. illa ei factum aperiens dixit se profiteri non posse. nec sibi aliquid confessio valeret. Sed cum ille cum lacrimis instaret. et penam se pro ea facturum promitteret. illa compuncta pro sacerdote filium destinauit. Sed antequam sacerdos veniret. demones ad eam irruerunt. quod horrore ac timore mortua est. Filius suus pro ea peccatum suum confitens. et penam septennem faciens. ipsa completa vidit matrem eam de sua liberatione gratias referentem. Valent etiam eis indulgentie ecclesie. Vnde cum quidam apostolice sedis legatus quendam strenuum militem rogaret ut in terra albanensi in seruis ecclesie militaret. facta

indulgentia patri suo defuncto. pro patribus ibidem quod agens moratur est. Quia completa patuit. ce clariores apparuit. et de sua liberatione gratias ei egit. Circa secundum huiusmodi precibus illos pro quibus sunt quatuor videnda sunt. Primum quod sunt illi quibus potest esse. Secundo quod debet eis potest esse. Tercio si omnibus equaliter possunt. Quarto quod suffragia quod pro ipsis sunt scire possunt. De primo. si sunt illi quibus potest esse. sciendum est quod si cur dicunt Augustinus. omnes qui de hac vita decedunt. aut sunt valde boni. aut valde mali. aut mediocriter boni. Suffragia igitur facta pro valde bonis sunt gratia dantes. pro valde malis sunt viuentium qualescunque solatio dantes. pro mediocriter bonis sunt expiationes. Valde autem boni dicuntur qui statim euolant et ab viroque igne iam purgationi quasi inferni liberi sunt. Eorum autem sunt tria genera. scilicet baptizati martires et viri perfecti. qui si perfecte edificauerunt aurum et argentum et lapides preciosos. id est dilectionem. proximi amorem. et bonam operationem. ut non cogitent placere mundo. sed tantum deo. Qui si quicunque veniale peccant. feruore in caritatis ita in eis peccatum sumit sic gutta aqua a camino ignis penitus absorbet. et ita de secum cremabilia nunquam ferunt. Qui igitur pro aliquo istorum trium generum oraret. vel aliquod suffragia faceret. eis iniuriam faceret. Quia sic dicit augustinus. iniuriam facit martiri qui orat pro martire. Si vero aliquis pro aliquo valde bono oraret. de quo iam euolasset dubitaret tunc ille orationes essent gratia actiones. et ad meritum cederent exorans finem illud. oratio mea in sinu meo conuertetur. His enim tribus generibus celum promissum aperitur cum decedunt. nec aliquem purgationi ignem sentiunt. Quod significatum est per illos tres quibus celum apertum est. Et primum est enim christo baptizato. Luce. 24. Iesu baptizato et orante apertum est celum. Per quod significatur quod celus aperitur omnibus baptizatis siue sint paruuli siue adulti. ita quod si decederet promissum euolaret. Baptismus enim virtute passionis christi mundat ab omni peccato et originali et mortali et veniali. Secundo apertum est stephano lapidato. Actuum. 7. Ecce video celos apertos. Per quod significatur quod aperit omnibus martyribus ita quod statim euolant cum decedunt. et si aliquis

De comemorazione oim fidelū defunctorū

cremabilia habent oia falce martiri resecant
Tercio apertu est iohi pfectissimo. Et pocal. iiii.
Uidi et ecce ostiu apertu in celo. Ipsi qd signi
ficat qd viris pfectis qd totalit pnam coplene
runt nec venialia admiserunt. vbi si aliqui ad
mutant a feruore caritatis pnt psumunt.
celu ipm pnuuo apertu. z mox in illud ppe
tus regnaturi ingreditur. Valde aut mali
sunt qd pnuuo in inferni baratz demergunt
Ipsi qd si de eoz dñatione pstatet nulla
suffragia aliqtenus pnt fieri. fm qd dicit
Aug. Si scire patre meum esse in inferno.
nō plus orare p eo qz p diabolo. Si autē p
aliqb dñans de qz dñatio de dubitat aliq
suffragia fieret. nihil tñ eis pdescent. nec qñ
tū ad liberationē. vt. ab ipis penit liberent.
nec qñtū ad migationē. v. pena in eis mi
nget vt diminuat. nec qñtū ad suspensionē.
vt scz ad ipsa vt ad boā eoz dñatio suspen
dat. nec qñtū ad fornicationē. vt. ad tolerā
diuleu. robozent. qñtū enī ad aliqb boz in
inferno nulla redēptō est. Quidē ocie aut
boni dicunt qd cremabilia aliq. s. lignu. fenu.
stipulā secū ferunt. vt qd pnam iniunctam z
sufficienē morte poccupari coplere nō pnt.
qui nec adeo boni sunt qñ suffragijs egeāt.
nec adeo mali qñ eis pdesse valeāt. Suffra
gia igit facta p his sunt eoz expiatioēs. vñb
isti sunt illi qb ipa suffragia solū pdesse pnt
In bñdō aut suffragijs faciēdis ecclia pue
rit triplice numerum dierū marie obituare
scz septenariū. tricenariū. z annuariarum.
Error boz assignat in lib. mirali. De officio.
Obfuaat septenariū vt aie ad emū qñtis fab
bonū pueniāt. vt vt eis oia pctā remittant q
in vna egerūt qd p septe dies dicit. vel vt re
mittant eis peccata qd egerūt cū corpe qd cō
sistit et qui oīz humoib. z cū ania in q sunt
tres vires. Obfuaat tricenariū q pstatet trv
bus z denarijs vt purget in eis qcqd in fide
trinitatis z in tñsgressiōe decalogi delique
rūt. Obfuaat annuariarū. vt de annis cala
mitatis pueniāt ad ānos etnuitatis. Si cū
annuariarū scōz celebram. ad ipōz bo
noz z ad nrām pūitātē. sic z ānuararū de
functoz ad ipōz pūitātē z nrām deuotoēs.

Be: scdo q̄res. eas debet suffragia p̄desse
sciendū q̄ triplici rōe debet eis p̄desse. Primo
rōne vniuers. Sunt enī cor̄p̄ vniū cū illis
de ecclia militanti. ⁊ ibi bona sua debet eis
desse cōmunia. Scdo rōne dignitatis. q̄nias
dñi adduc p̄uenerit meruerūt. v̄t bec sibi p̄o-
desse. Et uez. Dignum est v̄t q̄ alios iuu-
runt ⁊ ipsi ab alijs iuuent. Tercio rōne ne-
cessitatis. q̄ sc̄s sunt in statu in q̄ iuuare se n̄
p̄nt. De tercio sc̄s v̄t q̄līr oībus p̄sunt.
Sciendū q̄ si ipsa suffragia in speciali fuit ma-
gis p̄sunt illis p̄ q̄bus specialit̄ fuit q̄ alijs.
Si aut̄ in cōmuni fuit magis p̄sunt eis qui
plūs meruerūt in hac vita v̄t sibi p̄desse. Si
in eq̄li v̄t maior necellitate erit. De q̄r-
to qualis. f. suffragia q̄ p̄ eis fuit scire p̄nt. Sci-
endū q̄m f. Auḡ. sc̄re p̄nt tribus modis.
Primo p̄ diuinā reuelatiōē. q̄n. f. de hoc
eis reuelat. Scdo p̄ bonoz angeloz manife-
statiōē. Angeli enī q̄ hic semp nobiscū sūt.
⁊ omēs act̄ n̄rōs p̄siderat in instanti q̄ si ad
eos p̄nt descēdere. ⁊ eis p̄sunt nunciare.
Tercio p̄ aniaz hinc ereuntū inuatiōē.
Anie enī q̄ de hoc mūdo trāseunt. bec ⁊ alia
eis nunciare possunt. Quarto nihil om̄n̄
scire p̄nt p̄ expiatiōē ⁊ reuelatiōē. Cum enī
a penis se releuari sentiūt. suffragia p̄ se fieri
cognoscunt. ¶ Circa terciū hui⁹ sc̄de
p̄rma. f. illos p̄ q̄sunt sciendū q̄ ipsa suffra-
gia si p̄desse debet. opoet q̄ h̄at ab his qui
sunt in caritate. Itā si p̄ malos fuit p̄desse
nō possunt. v̄t leḡt q̄ dñi quidā miles in le-
cto cū v̄t esset. ⁊ lunapale lucēs p̄mas
iniraret mirabā. quō homo rōnalis creatu-
ri suo nō pareret. cum ei dē creatūre irratio-
nales pareret. Et dñi cuidas militi defuncto
qui sibi v̄t erat familiaris detraxerit. subito
ille q̄ mortuus fuerat in italiam introiit.
⁊ dixit illi. Amice noli male fuscipari de aliq̄
⁊ p̄ona mibi si quid in te peccaui. Cūq̄ su-
per statu suo interrogaret dixit. Claris pe-
nis affligor. p̄cipue q̄ tale amicitij violauit
⁊ ibi quēdā vulnerans eij cappa sua expolia-
ui. q̄ mibi supponit. vno monte magis me
premit. Rogauitq̄ v̄t p̄ se oīones fieri fa-
ceret. Cum autē ille sibi diceret. an vellet q̄ a

De sancto Theodoro

jali et tali sacerdote ipsas orationes faceret fieri. ille ad hoc nihil ridens caput more reuertens percussit. Deinde dixit. si vellet quid beremina per se oraret. Cui ille. Unam pro me oraret. Quod cum se facere promitteret ille ait. Et ego dico tibi quod ab hac die usque ad duos annos tu etiam morieris. Sicque ille disparuit. et miles vna sua in melius mutata in domino obdormiuit.

Quod autem dictum est suffragia facta per malos posse non posse. intelligendum est nisi sint opera sacramentalia. prout est celebratio missae quam a malo ministro violari non potest. Vel nisi ipse defunctus vel aliquis eius amicus aliquis et malis aliquis dispensanda reliquisset. Quae tamen in uero dispensare debet. ne sibi contingat quod cuidam pugisse legitur. Miles enim quidam in bello Romanus magni ut ait turpinus cum Mauris pugnat. rogauit cognatum suum ut si in bello moreretur equum suum venderet et pauperibus precium daret. Quo mortuo cum equus sibi nimis placeret eum sibi retinuit. Et post modum cum ipse defunctus et tanquam sol resurgens apparuit dicens. Cognate bone pro octo dies me fecisti parui penas in purgatorio propter equum cuius precium ut dixeram pauperibus non dedisti. Sed unpune non feres. bodie enim feret aiam tuam in infernum diaboli. et ego purgatus vado in regnum dei. Et ecce subito in aere auditus est clamor velut leonum et luporum. et ipse de medio abstulerunt.

CLIX

De quattuor coronatis.

Quattuor corona

ti fuerunt Severus. Seuerianus. Corposorus et Victorinus. qui uerbente dyodetiano usque ad mortem ictibus plumbatorum celi sunt. Horum nomina cum reperire non possent quoniam post multos annos domino reuelante reperta sunt statutum fuit ut eorum memoria sub nominibus aliorum quatuor martyrum. scilicet claudij. castorij. simphoriani. nicholstrati et simplicij recoleretur. qui post duos annos a martyrio predictorum passi sunt. Isti enim martyres cum omnem sculpturam artem haberent. et dyodetiano idolum quoddam sculptare nollent. nec sacri-

ficare aliquatenus sentirent. iussu ipsius dyodetiani in loculos plumbatos vivi missi sunt. et sic in mari percipiti circa annos domini cclxxvij. Sub nominibus igitur istorum quatuor statuit melchias papa predictos quatuor honorari et quatuor coronatos vocari ante. scilicet eorum nomina repererunt. Et licet postmodum nomina reperta fuerint prius tamen obuium. ut quattuor coronati deinceps vocarentur.

CLX

De sancto Theodoro.

Theodorus in ur

be marmanitano sub dyodetiano et mariano martiri passus est. Cui cum preses diceret quod sacrificaret. et postquam miluam receperit. respondit Theodorus. Ego milito deo meo et filio eius iesu christo. Cui preses. Ego de tuus filius habes. Cui theodorus. Ena. Ad quem preses. Idola tua cognoscere. Et theodorus. Cuius potestis cognoscere et ad eum accedere. Hanc igitur inducis sanctio theodoro ut sacrificaret templum matris deorum noctu sanctus introiit. et igne supposito tonitruum illud succendit. Quia quodam quodam die accusatus. in carcerem ut fame ibi moreretur reclusus est. Cui dominus apparuit dixit. Confide serue meus theodore. quia ego tecum sum. Tunc turba multa dealbatorum virorum clauso ostio ad eum veniens cum eo psallere cepit. Quod videntes custodes terrum fugerunt. Cui autem inde eductus fuisset. et ad sacrificia inuitaret. ait. Si carnes meas igne cremaueris et variis consumas suppliciis. donec fuerit spiritus in naribus meis. non denegabo deum meum. Tunc ad preceptum presidis in ligno suspendit et ungulis ferreis ita crudeliter latera eius radunt ut etiam eius costae nudarentur. Ad quem preses. Vis theodore nobiscum esse. aut cum christo tuo. Cui ille. Cum christo meo et fui et sum et ero. Tunc iussus est igne cremari. In quo quodam igne spiritum emisit. sed in corpore eius ab igne ille usque permansit. circa annos domini cclxxvij. Theodore vero suauissimo odoribus repleti sunt. et audita est vox dicens. Tene dilecte mihi mira in gaudium domini tui. Celum quoque apertum multi viderunt.

De sancto Martino

CLEXI

De sancto Martino.

Strin' quasi mar

tem tenēs. bellū p̄ vicia et p̄cā vel martin' q̄i maruzon' fuit enim martir saltē volūtatē et carnis mortificatōe. Vel martin' interpretat' q̄i vultu p̄ puocās seu dñans. Iste nāq; p̄ meritū suē scitatis irruauit diabolū ad inuidiāz. puocauit dñz ad misericordiam. dñat' ē carni suē p̄ maceratiōē p̄nuā. Cui. s. carni rō suē anīm' dñāz rī dīz vī dicit Dionisi' in eplā ad demophylū sic dñatur dñs suo. aut pat' filio. aut semo: laqueo iuuēculo. Et' vīa seuer' cognō: mēto sulphur' discipulis scī martini quē Ben nadi' int' illustres viros p̄nūerat scripsit.

Strin' sabarie pannoniōz opido oriūduz. s. intra italīa papie alius cū p̄e suo tribuno militiū subostan cio et iuliano cesarib' militauit. nō in spē. q̄ ab infāntia diuinit' inspirat' cū eēt āno: rū. xii. in uis p̄nitib' ad ecclīaz fugit et cathe cuminiū se fieri postulauit. et extūc heremū i: trasset nisi carnis infirmitas obstentisset. S; cū cesares decreuissent. vt veteranoū fili p̄ parib' militaret martin' cū eēt āno: xv. ad militandū p̄gē. vno tantūz p̄tē' suo. cui tñ martin' fuit sepi' ministrabat et calcia mēta detrahebat atq; tergebāt. qdā biemali tpe p̄ portā ambianēsiū trāsīēs paupem qñ: dā nudū obuiū habuit. q̄ cū a nullo elemosinā accepisset. martin' hūc sibi fuatuz intellī: gēs. arrepto ense clamidē q̄ sibi tantū supe: rat diuidit et p̄e paup̄i tribuēs. reliq' rursus induit. Seqñtiūgr nocte xpm clamidis sue partiē q̄ paupem texerat vestitū vidit. ipm q; ad circūstātes anglos sic loqñtem audiuit. Martin' adhuc cathecumini' hac mē: p̄e p̄terit. Qñ vir scitū nō i glīaz elat' s; dei bonitatē cognoscēs cū eēt āno: xvij. bapti: zari se fecit. et adhuc ad instānā tribuni sui q̄ tpe sui tribunat' expleto se secto abrenūcia: turū p̄mittebat p̄biēniū militauit. Interea irruentib' intra gallias barbaris. iulian' ce sar' eos pugnauit' pecuniā militibus ero

gauit. Et martin' nolens deinceps milita re. donatuū recipere noluit. sed cesari dixit. Ego miles sum. pugnare mibi nō licet. Indigē iulian' dixit q̄ nō religiōis grā sed metu belli imminēs militie renunciaret. Cui martin' intrepid' rīdit. Et signaue nō si dei ascribit. crastina die aī acie iermis a sta bo. et in noīe xpi signo crucis non clipeo p̄e: aus aut galea hostiū cuneos penetrabo se: curus. vñ custodiri iubet vt inermis vt dixē rat barbaris obiceret. S; die seqñti hostes legatōes miserūt sua oīa seq; dātes. vñ nō dubiū ē meritis scī viri talē victoriā sine san guine datā esse. Et rō relicta milita ad san crā bilariū p̄ciauēles ep̄m p̄erit. et ab eo ac: colit' ordiat' monet a dño p̄ sopo:ē vt pen: tes suos adhuc gēntiles militaret. Iddiofectus igr milia aduersa passuz se eē p̄o:it. Itā inē alpes incidit in latrones. Cūq; vñ securum in caput ei' vibrasset icū feriens deiecit su: stinuit alter. Cūcis tñ p' tergū m. ab' vñ eoz custodiēs iradiē. p̄dercūcātū igr lauro ni an timuisset. rīdit nūq; se na fuisse secūz. q̄ sciret misericōdiaz dei maxie in tēptatōib' af: futura. Incipiesq; laurōi p̄o:cauit et ipm ad fidē xpi p̄uertit. Qui martinū ad miaz redū: cēs laudabilē postmodū viā duxit. B Cū aut mediolanū p̄terisset diabol' in hūa na specie sibi obui' fuit. et q̄ tenderet req̄siuit Cui cū rīdisset se q̄ eī dñs vocaret tendere. ille ait. Quociūq; ieris diabolus tibi aduer sabit. Cū autē martin' sibi rīdisset. dñs mī: bi adiutor est. nō timebo qd faciat mibi bō. statim ille euauit. Itaq; mēm p̄uertit. pa ter vō in errore p̄māsit. S; cū heresis arria: na p̄rou' obē pullularet. et ille p̄ne sol' obli: steret publice celus et de ciuitate ecclē' medi: olanū rediit. et ibi sibi monasterium statuit. S; inde ab arrianis ecclē' ad insulas galli: nariā cū vno solo p̄b'ytero p̄erit vbi ellebo rū gramē venenatū int' alias herbas in cibū sumpsit. et viciā morē leniēs omne piculū et dolorē v̄tute o:ōnis fugauit. Eludens vō q̄ bñis bilari' de exilio rediret obuiā ei p̄ fecus est. et iuxta p̄ciauū monasteriū ordi: nauit. Ubi cū qñdā adhuc cathecuminiū

De sancto Martino

haberet. parūper a monasterio discedēs. et rediēs reperit eū sine baptismo defunctum. Quē in cellā ducēs. et sup̄ ei⁹ corp⁹ se pster- nēs. ipm sua orōe ad vīā p̄stinā reuocauit. Idē vō hō referre p̄sueuit. qdū sup̄ eū da- ta snia obscuris locis deputat⁹ fuisset. p̄du- os anglos iudiciē suggestū hūc eē p̄ q̄ mar- tin⁹ oraret. Iussuz ēigit vt p̄ ipos duos res- duceret. et martino vīu⁹ redderet. Illū in- sup̄ q̄ laqō vīā finierat vite restituit. Vex- cū plebs tironica epō careret. ipm plim re- nitenē sibi ordiari petijt. Quidaz āt ex epis q̄ puenerāt eo qd deformis eēt hitu et vultu d- spicabil⁹ resistebāt. Int̄ q̄s p̄cipu⁹ fuit qdaz noie defensor. S; cū lector uic deesset qdā accepit p̄salterio p̄mū quē inuēit p̄salmiū le- gi vbi vsus h̄ erat. Ex ore infantū et lacten- tū p̄fecisti laudē. vt destruas inimicū et d̄fen- sorē. Et sic ille d̄fenzor ē ab oib⁹ p̄futar⁹. Or- dinat⁹ itaqz ep̄s. cū ip̄li tumultū n̄ ferret. duo b⁹ vō milib⁹ extra vrbē mōasteriū cōstituit vbi cū. lxx. discipul⁹ in militia abstinentia vixit. Itā ibi vinū nemobiberat nisi quē infirm⁹ tas coegisset. Adollior hūc ibi p̄ crimie erat. Adlime ciuitates de his ep̄os eligebāt. Cū qdaz sub noie marini coleret. et a martino nul de ei⁹ vīa p̄ merito inuēiri posset. qdaz die sup̄ sepulcr̄ stans orauit dñm vt q̄s esset p̄l c⁹ merui indicaret. Cōuers⁹ ad leuā vidit ymbriā nigerrimā stare. Qui a martino ad- iurat⁹ dixit se latronē fuisset ob scel⁹ p̄cassū esse. Cōnuo igit martin⁹ altare destrui p̄ce- pit. E Legit qz in dyalogo. seueri et galli discipuloz scī martini. vbi multa suppleta sūt q̄ i ei⁹ vīa seuer⁹ dimiserat. qd martin⁹ qdā tpe valentianū impatorē p̄ qdā necessitate adit. s; ille sciens eū velle petere qd ipse nole- bat dare. fores palaci⁹ sibi claudifec. Et mar- tin⁹ semel et iter passus repullā. cilio obuo- lut⁹ et cinere p̄sp̄sus. p̄ vīā bebbomadā cibi et pot⁹ abstinentia macerat. Tūc monēte an- gelo ad palaciū venit. et nullo sibi p̄hibēte ad impatorē vsqz puenit. Quē cū veniēte vide- ret irat⁹ qz fuisset admiss⁹ et assurgere nolu- it donec sellā regiā ignis opiret. et ipm impa- torē a p̄e posteriori ignis succederet. Tūc

scīo martino irat⁹ assurgēs. vīrū dñm se- sensisse p̄fess⁹ est. m̄l̄tiqz ipm cōplectēs sibi oia añqz rogaret p̄cessit m̄l̄tiqz munera ob- tulit. s; martin⁹ nō accepit. In eodē qz dia- logo legit qd tertiū mortuū suscitauit. Cūz enī qdā iuuenis defunct⁹ fuisset et mat̄ p̄e- suscitandē filij bñm martinū lacris exora- ret. iste in medio cāpi vbi erat innūerabilis multitudo gētiliū genua flexit. et cūcis viden- tibus puer surrexit. Quappter oēs illi gētes ad fidē xp̄i pueri sunt. Eide qz vīro scīo obe- diebat etiā insensibilia vegetabilia et vīrōna- bilia. Insensibilia sic ignis et aq̄. Itāz cū in qdā pbano ignem misisset. in domo prima adberēte agente vento flāma ferebat. Tūc martin⁹ sup̄ tecū dom⁹ ascēdēs obuuiū se adueniētib⁹ flāmis inferuit. Al̄or p̄ vīni pennā flāma rectorē vt p̄flicet⁹ qdā p̄pugnū in se elemētorū videret. Itāuis etiā qdā cūz p̄ciditaret. vt in p̄dicto dyal. legit. qdā nego- ciator nec dū xp̄ian⁹ exclamauit. Be⁹ mar- tin⁹ eripenos. Et statū tranquillas maḡ lucis- cessit. Silt vegetabilia. Itā cū in qdā lo- co tēplū antiquissimū diruisset. et arborē p̄- ni diabolo dedicatā velle exade. obfistētib⁹ rusticis et gētib⁹. yn⁹ eoz dixit. Si d̄do mo- fidi cā habes. nos hāc arborē succidem⁹. et in eā suscipe. et si tecū est de⁹ tu⁹ vt dicis euas- des. Quo annuēte. succise arbor. et iā vsus eū ibidē ligatū cadenti signū crucis opposuit. et in altā p̄e rediēs rusticos qui i turo loco erāt fere oppressit. Qui viso miraclo ad fidē pueri sunt. Irrōnabilia qz aīalia sibi plu- ries obediunt. sic legit in p̄dicto dyal. Cū cā canes lepulculū in seq̄ntes vidisset impauit canib⁹ vt aīal in seq̄ desisteret. Al̄or illi con- stiterūt. et q̄i vincti in suis vestigijs fixi m̄ase- rūt. Serpens enā qdā cū fluuiū qdā natādo trāsiret. martin⁹ aut ad sp̄etē. In noie dñi iubeote redire. Al̄or se ad vīū scī retoi- lit. et in ripā aliaz trāsmeauit. Et ingemiscēs martin⁹ ait. Serpētes me audiunt. et boies nō audiunt. Canis silt qdā cū in qdāz ex- martin⁹ discipulis latraret. ille ad eū puerus ait. In noie martini iubeo te obmurescere. Canis p̄nuo obmuit ac siligūā habuit

De sancto Martino

set abscisaz. **B** Fuit autem beatus martinus miles
tebulatus. **M**ā leprosus quidā cūctis homi
nibus parisi obuiū bñs ipm osculari ē atq;
bñdicit. statiq; mūdā ē. In sacroario q; re
sidēs nūq; cathedra p̄sus ē. **M**ā in ecclia nēo
eū vnq; sedere p̄perit. Sedebat at in cellula
rusticana. q; tripodes vocant. **M**ulte digni
tatis. **Q** par apli bñdicit ē. **E** p̄p̄ grāz spū
scū q in eū in specie ignis ad robur descēdit.
si ē fuit in aplis. **M**ā apli frēqnt eū nūq; cō
parē visitabāt. **L**egit eū in p̄dicto dialo. q; q;
dā vice dū martinus in cella solus sederet. **E** se
uerus **E** gallus ei; discipuli p̄ foras expectarēt
subito mirabili p̄cussio boꝝ ore p̄les i cella au
diūt insit colloqntes. **D**e q; cū p̄ modū mar
tinū requisissent. ille ait. **D**icā vob. **E**z pos q;
so nulli dicatis. **I**gnēs tecla **E** maria ad me
venerūt. **N**ec tān illa die s; sepi se ab eis cō
fessus ē visitari. **E**z petz **E** paulus aplos a se
sepe videri p̄buit. **M**ulte iusticie. **C**ū ei
ab impatore noīe martinū inuāt fuisse. **E**
martino poculū p̄mo fuisse oblatū. sperān
bus cūctis vt p̄ se regitūberet. p̄ h̄o suo
dedit nullū estmās digō ē q; p̄ se debet bz
bere. **E** indignū iudicāsi aut regē aut regis
p̄mos p̄ h̄o p̄tulisset. **M**ulte patientie.
Latā ei in oib; patientiā suabat. q; cū eēt sū
mus sacerdos ip̄ne sepe a clericis ledebat.
nec a sua eos p̄p̄ b̄ caritate repellebat. **M**ā
mo illi vnq; videri iratū. nēo merenti. nemo
ridenti. **M**ā nūq; in illi ore nisi xp̄s. nūq; in
illī corde nisi pietas nisi par nisi miscdia in
erat. **L**egit q; in p̄dicto dial. q; dū martinus
qdā vice in veste hyspida **E** nigro **E** p̄dulo
pallio circūiectus sup a sellū p̄cederet. q; s; d;
p̄ueniēb; expauefactis milites in t̄ra saltu
p̄cipit se dederūt **E** martinū arripientes gūie
p̄berauerūt. **I**lle at q̄si mūt cedēb; terga
p̄bebat. **S**z mag illi furebāt. eo q; ille q̄n sen
tiens p̄bera illata p̄nere videret. **I**diom
aut aialia adeo humo fixa p̄manebāt vt q;
tūcunq; flagellata velut saxea mouerit non
possent. q̄ul q; ad mari. redeūtes. **E** peccatū
sūū qd ignorat in eū p̄miserāt cōfiteres. ille
eis licentiā dedit. **E** gōu p̄cto aialia p̄cesser
ūt. **M**ulte assiduans in orādo. **Q**uanti

in legenda sua b; nūq; vllū boꝝ momētū
p̄terit q; nō aut orōm aut lectōi incumberet.
Int legēdū in opandū nūq; aīm ab orōe
larabat. **M**āz vt fabris ferrariis monset. q;
int opandū p̄ qdā laboris leuamie incudes
feriūt. ita martinus dū aliqd ageret sp̄ orabat

Multe austeritatis in seipo. **B**efert ei se
uerus in epla ad eusebiū q; cū martinus in
qdā villā sue diocesis veniss; **E** clerici lectū
sibi p̄limo stramie p̄parassent. ille ibidē req;
escens. insuetā molliē p̄borescit. q̄ppe q; nu
da humo vno tantū cilio supiecto cubare
p̄sueuerat. **I**taq; p̄motus iniuria surgens
stramētū omne p̄iecit **E** se sup nudā humūz
collocauit. **E** circa mediā vō noctem tota illa
palea igne accendit. **E** martinus excutatus dū
exire tēptaret s; neq̄ret ab igne capis. **E** ei
vestimēta vniūt. **B**ediēs vō ad solū orōis
p̄fugū. **E** crucis emitēs signaculū. i medio
ignis intact; p̄māsit. **E** flāmas sensit roātes
quas male expius erat viētes. **M**donachu
igit excutari cōtūit. **E** martinū quē iā p̄sum
ptū putabāt de medio flāmaz illesū educūt.

Multe cōpassiōis erga delinqntes. **Q**
oēs volētes penitere cōpassiōis sinu recipie
bat. **M**ā **E** cū diabolus martinū rep̄bēderet
cur sel lapso ad p̄niam recipet eides r̄ndit.
Sitūpe o miserabil ab hominū infestatoe de
sisteres **E** tefactoz in oz peniteret. ego nbi cō
fusus in dño xpi miscdia; polliceret. **M**ul
te pietatis erga paupes. legi in p̄dicto dial.
q; martinū in quada festiuitate ad ecclesiāz
tendentē paup qdā nud; secut; ē. **M**artinus
aut archidiacono p̄cepit vt egentes vestiret.
Sz cū hoc ille facere distulisset ingress; mar
tinus secretariū unicā suā illi tribuit. **E** p̄nuo
abscedere iussit. **C**ū ergo archidiacon; mō
neret vt ad solēna pagēda p̄cederet. ille de se
loquēs r̄ndit se ire nō posse. donec paup ve
stē accipiat. **E** archidiacon; vō nō intelligēs
q; cū extrinsecus cappa rectus eēt. ipm nudū
interi; nō videbat. paupes nō adesse cau sāt
E ille inq̄. **M**ibi vestis defera **E** paup nō
deert vestied. **E** opulsus ille ad forū vadit.
E q̄nq; argētis tunicā p̄le **E** curiā q; d; penū
la q; pene nulla rapiens ante pedes martinū

De sancto Martino

iratus piecit. Quā ille secreto induit. Cui⁹ manice vsq; ad cubitū. & longitudo vsq; ad gēua pte debant. Et sic missaz celebraturus pcedit. dū ai missaz celebraret. glob⁹ igit⁹ neus sup caput ei⁹ apparuit. & a mltis ibidē visus fuit. Ob hoc par aptis d⁹. Hui⁹ tū miraculo addit m⁹ iohes beletb. q⁹ cū i missa man⁹ ad deū vt moris eleuaret manicas l⁹ neis retro labēb⁹ cuz nec brachia ei⁹ essent grossa nec mliū carnosa nec pfata tunica p tenderet nisi vsq; ad cubitū remāserūt eadē brachia nuda. Tunc miraclose tōiq; aurei & gēman deferunt ab angel. & brachia decēter opunt. Quē etiā iōfaz qdā vice pspiciens. euāgelicū inq⁹ mādan ista ppleunt. Buas tunicas ista habuit. & nā nō hū largita est. Ita & vos inq⁹ facere debetis. Mul te pātis erga demōes expellēdos. Sepe ei ipos demōes et hoib⁹ expulit. Legit enā in pōcto dial. q⁹ qdā vacca a demone agitata cū vbiq; seuret & mltos pōdet. & vsus martini & socios suos i mēre furibūda pcurreret ille māu eleuata ipaz sistere iubet. Quā imobili pmanēte. vidit demōē dorso illius insidentē. Quē increpans discede inq⁹ fūne ste de pecude & inorū anial agitare desiste. Quo pū⁹ discedēte. vacca ad ei⁹ pedes pstermit. & ad ei⁹ impiuz cū oī māsuetudie ad gregē suū reuertit. Alie subtilitatis erga eos cognoscēdos. Demōes ei sibi ita cōspicabiles reddebāt vt apie ab ipso sub q⁹cuq; imāgie videret. Itā in dū demōes i iouis psonā pūmūq; mercurij. aliqū penens vlt⁹ mneruet rāfiguratos se ei⁹ pulib⁹ offerēbāt. q⁹ ille oēs suis noib⁹ icrepabat. Al⁹ mercuriū marie panebat infestū. Iouē vntū atq; bebetē eē dicebat. Quādā enā vice diabol⁹ in forma regis purpura & diademate & aureis caligis ornat⁹. sereno ore letaq; facie sibi apparuit. Cūq; dū abo tacuissent. agnosce inq⁹ martine quē col. Xpō ego sū delectus rus ad iras. pus me māifestare tibi volui. Ad h⁹ cū ad huc martin⁹ admirans taceret. rurs⁹ ait. Al⁹ martine cur dubitas credere cuz me videas. Xpō ego sū. Tūc ille a spūscō doctus ait. Dīs ihs xps nō se purpuratū. nec

diademate reuētē pētur eē pōxit. Ego xps nisi i eo bitu & forma q⁹ pass⁹ ē. nisi crucis stigmata pferēte. penisse nō credā. Ad hāc vocē ille disparuit & tota cella fetore ppleuit. Al⁹ martin⁹ igit⁹ obitū suū lōge aī pscuit. quē et frīb⁹ reuelauit. In ierea cā daceles di oē. cā sedā de discordie visum. Id⁹ gens ē vidit merglōs i flūie piscib⁹ insidētes & q⁹q; capietes. Forma inq⁹ h⁹ demonū ē. Insidēt aut⁹ i cauis. capiūt nesciētes captos duorāt. satari neqūt deuorant. Impat⁹ igit⁹ vt relicto gurgite defras pētent regides. Stātiq; grege facio. mōtes siluaq; penent. In illa igit⁹ di oē. aliq⁹ dū pmoiat⁹ corpis virib⁹ cepit destruit⁹ discipul⁹ idicat se iā resolutū. Tūc oēs stētes cur nos inqunt pat⁹ deferas. aut cui nos desolatos relinqs. Inuadēt ei⁹ gregē tuū lupi rapaces. Et ille eoz mot⁹ pab⁹ flenbusq; flēs q⁹ sic orauit. Dīs si ad huc ipso tuo suz necessari⁹. n⁹ reculo laborē. fiat volūtas tua. Dubitauit ei⁹ pene qd mallet. q⁹ n⁹ bos deferrere. n⁹ a xpo volebat diuit⁹ separi. Itaq; cū aliq⁹ dū molestia febriū teneret. & a discipulis suis rogaret vt i lectulo suo vbi cilio & cinere decubebat stramētū aliq⁹ poneret. n⁹ decz iqt filij xpianiū nisi i cilio & cinere mori. Ego si vob⁹ aliud exēplū relinq⁹ ipe peccauit. Quia ac māib⁹ i celū spūit⁹. anuiciū ab orōe spūm nō relaxabat. Et cū sup⁹ spūaceret. & a pbyteris rogaret vt corpusculū mutanone lateris releuaret. sinite me inquit frēs. sinite celuz pon⁹ respicere q⁹ iram. vt spū ad dūm dirigat. Et h⁹ dices vidit diaboluz assistere. Quid h⁹ iqt altas cruēta bestia. Hūbil in me funestū repies. abia me sū⁹ recipiet. Et in hac voce sub archadio & bononio q⁹ ceperūt circa annū dñi. cccc. lviij. vite ei⁹. lxxij. spūm deo reddidit. Vultusq; ei⁹ tanq⁹ iam glificat⁹ respleduit. ac cho⁹ angloz ibidem pcinēs a mltis audir⁹ fuit. Ad ei⁹ rālituz pictauit sic tironici cōuenerūt. ibiq; magal⁹ tercano ora ē. Dicebāt ei⁹ pictauit. Post⁹ ē monach⁹. Hos reārum⁹ pmedatū. Quib⁹ illi. Vobis est ablat⁹. nobis a deo donatus. Hoc igit⁹ media pictauit oēs penit⁹ sopiūt & sic tironicis p fenestrā electus p ligerū

De sancto Martino

naungio ad vrbē turonicā cuius magno gau-
dio deportat. Btūis autē seuerin⁹ colomēf
ēps cū die dñica loca scā p⁹ matutinas mo-
re solito arcūret illa hora q̄ vīr scūs obijt an-
gelos canētes in celo audiuit. Vocūq; ar-
chidiaconē inrogat si aliqd̄ audiret. Et cū
se nil audire diceret. archiep̄s vī diligēt au-
scultaret moneret. cepit sursum collū extēdere
aures erigere. et sup̄ summīs arcū baculo
sustentare. Sūz dñi archiep̄s p̄ eo oras
q̄dā in cel⁹ voces audire se dixit. Cui archi-
ep̄s. **P**ropterea martin⁹ ē. q̄ migrauit mūdo.
et nūc angeli eū in celū deferūt. Demōdes autē
affuerūt q̄ eū remnere voluerūt. s; nihil suū
in eo reperitēs p̄fusi recesserūt. Archidiacono
nūsignat diē et horā notauit. et tūc martinum
migrasse cognouit. Seuer⁹ etiā monach⁹
q̄ vitā ei⁹ sc̄psit cū post matutinas lenit ob-
dormisset. sic ip̄e in q̄dā eplā testat. scūs mar-
tin⁹ albis induit. vultu igneo. stellat⁹ o-
culis. crine purpureo tenēs libū in māu dexte-
ra quē de vitā ei⁹ idē seuer⁹ scripserat. eidez
apparuit. Cūq; post bñdictionē in celū cō-
scendere ip̄m videret et cū eo ascēdere cupet
eū gilaui. Ipost bñdictionē autē nūc ijs veniētib⁹ ea-
dē nocte sanctū martinū migrasse audiuit.
Sed q̄s die. s. ambro. mediolanēsis ep̄s
missas celebrās sup̄ altare inter p̄phetiam et
eplā obdormiuit. Et cū null⁹ eū excitare p̄-
sumeret et subdiacon⁹ nisi ip̄o inuēte eplā
nō auderet legere. trāfactus duay p̄ trū bo-
rarū spacijs excutauerūt eū dicentes. Hā bo-
ra p̄terit. et ip̄s valde lassus expectat. iubeat
dñs noster vī clerice⁹ eplā m̄ legat. Eld q̄s ille
Polite turbati. frater a me⁹ martin⁹ ad de-
um migrauit. et ego ei⁹ funeri interfui et obse-
quiū p̄bui. s; vltimā orōnes vobis excutātib⁹
explere nō valui. Tūc illi diē et horā notātes
inuenerūt sanctū martinū tūc migraisse ad ce-
lū. Capā ei⁹ vī ait m̄gr Iobes beleibre-
ges francie in p̄lijs portare cōsueuerūt. Vī
ip̄s cappe custodes capellam dicebantur.
Ipost mortē autē eius anno. lxiij. cū bea-
tus p̄petuus ei⁹ ecclīaz magnifice amplias-
set et in eā corpus ei⁹ transferre vellet semel et
bis iteratio ieiunij et vigilijs insistentes. se-

pulchrū ei⁹ nullaten⁹ mouere potuerūt. Cū
q; velle dimittere. qdā senex pulcherrim⁹ eis
apparuit dicēs. Usq; tardatis. Hā vident
sanctū martinū paratū iuuare vos si man⁹
apponitis. Tūc ille cū eis manus apposuit. et
cū summa velocitate sepulchrū leuauerūt. et in
loco vbi nūc colūt posuerūt. Senex autē ille
p⁹ hoc nūq; cōparuit. Hāc trāslatio in mē-
se iulij celebrat. Refert odo abbas clūiacen-
sis q̄ tūc oēs cāpane in oib⁹ ecclīis nullo ran-
genie pulsabant. et oēs lāpadēs diuinū ac-
cendebant. Feti q; q̄ tūc duo locierant
q̄z vñ⁹ erat cecus et aliter p̄tract⁹. Cec⁹ autē
p̄tractū ferebat. p̄tract⁹ ceco vīa demonstrā-
bat. Sicq; talī mēdicatēs mltā pecuniā ac-
q̄rebāt. Iudicēs vñ qd corp⁹ scī marti-
ni mlti sanabant infirmi. cū in trāslatioe ei⁹
corp⁹ extra ecclīaz p̄cessionatī duceret. time-
re ceperūt ne p̄dicat⁹ corp⁹ iuxta domū vbi
manebāt duceret. et sic ip̄i forsitan curarent.
Hālebāt enī sanitatem p̄sequi ne deperiret
materia q̄stus sui. Quapp̄er de illa strata
fugitēs se ad aliā trāsferebāt. p̄ quā corpus
nequa q; duci putabāt. Būz ergo fugerent
corpi eius et improuiso p̄m⁹ obuiauerunt
Et q; deus multa bona p̄stat inuita. ambo
p̄ eoz voluntatē p̄nuosuit curati. licz b̄ hoc
plimū trāstarent. Ambro. ait de scō mar-
tino sic ait. Beatus martinus p̄p̄am erro-
ris tēpla destruxit. vī illa pietas crexit mor-
tuos suscitauit ab obsessis corpibus demo-
nia seu excludit ac varijs laborātes lāguo-
rib⁹ salutis remedio subleuauit. q̄ ita p̄fect⁹
inuentus est. vī xpm̄ texisset in paup̄e. et veste
quā egenus acceperat mundi dñm induisset.
Q̄ felix largitas qua diuinitas opit. Q̄ cla-
mūdis glīosa diuīso q̄ militem teret regem
Q̄ inestimabile donū. qd vestire meruit di-
uinitatē. Digne huic diē p̄fessionistue p̄e-
mia cōtulisti. Digne ei arrianoz subiacuit
feritas. Digne amore martyrii. p̄secutoris
tormēta nō inuit. Quid erit p̄ oblationē in-
tegrī corpis receptur⁹. qui p̄ q̄ntitate vestis
exigūe deū vestire meruit et videre. Sic spe-
rantib⁹ p̄tule medicinā. vī alios supplicatio-
nibus. alios vī saluaret.

De sancto Bzicio

CLXXII
Desanto Bacio.

Fici⁹ sancti mar

uni diacon⁹. eiusq; plurimū emul⁹.
multa eides sciō pūicia inferebat.
¶ Nā cū qdāz paup mariniū rēq̄reret dixit ei
baci⁹. Nullū delirū q̄ris p̄spice emin⁹. Ille ē
enī q̄ q̄si amēs celuz respicit. Cū igit paup a
marino q̄ penerat accepisset vir sc̄tus Ba-
ciū ab se vocans dicit. Ego tibi delir⁹ vi-
deo: baci. Qd cū ille p̄ uicidia se dixisse ne-
garet. Alii marini⁹. Hōne aures mee ad os
tuū erāt. q̄si boc emin⁹ loq̄baris. Alimē dico
tibi. qz a dño obitui ut mibi in ep̄atu succe-
das. s; scias mltā te in ep̄atu aduersa passu-
rū. Qd baci⁹ audies irridere dicit. Hōne ve-
rū dicit istū delirū esse. Post mōnez igit sc̄i
marini baci⁹ i ep̄m ē electus. Qui deiceps
oīdū vacabat. Et licz adhuc sup⁹ in corpe
cast⁹ erat. Anno aut ep̄at⁹ sui tricesimo mu-
lier qdā religiose vestita q̄ eius vestimēta la-
uabat pcepit filiū rēp̄it. Tūc oīs p̄lus cū
lapidib⁹ ad ei⁹ ianuaz p̄gregat⁹ est dī. Qui
pietate sc̄i marini luxuriā tuā dissimulaui-
mus. s; iā neq̄q; pollutas man⁹ osculari va-
lem⁹. Illo aut virilē hoc negatē ait. Elodu-
cite ad me infante. Quo allato cū. xxx. eet dī
erū dixit ad eū baci⁹. Aduro rep̄ filiū dī ut
dicās corā oīb⁹ si ego te genui. Et ille. nō tu
ingēs pat̄ meus. Populo aut vrgēte ut q̄s
esset ei⁹ pat̄ requireret. ille ait. Hō ē hoc me-
um. feci qd ad me p̄uenit. Populus aut boc
tonū magis arrib⁹ attribuebat dicens. Ne
qua q̄ nobis falso pastoris noie dñaberis.
Tūc ille p̄ sui purgatoe prunas ardētes vs-
q; ad umbā sancti marini cūctis vidētib⁹
deponauit. Proiectisq; prunis. vestis ei⁹ il-
lesa apparuit. Et ait. Sicut hoc meum vesti-
mentū a prunis māsit ille fūm. sic corp⁹ me-
um a cōtāctu mulieris ē mōm. Populo aut
adhuc nō credēte. sanctū baciū prumelijs r
mirijs afficiūt. et a sua dignitate eiciūt. ut
vbi qd sc̄us marini⁹ dixerat impleret. Tūc
baci⁹ flens papā adiit. r septē annis ibidez
pmanens q̄cqd in sanctū mariniū deliquit

penitendo deiecit. Populus autē Iustitia:
nū pfect. et omā pira baciū milit. ut episc
patū sibi pira baciū defensaret. Quo cū ten
deret. in ciuitate vercellē. vitā finiuit. et ar
menū loco eius pple omis pfect. Septimo
igit anno baciū cū auctoritate pape rediēs
sexto ab vrbe miliario hospiciū accepit. et ar
menius eadē nocte spūm exalauit. Quōbr
cū p reuelationē cognoscēs. ait suis ut sur
gerent. et secū ad tumulandū tyronēsem epi
scopū pperarēt. Cū ergo Baci⁹ p vnā por
tam ciuitatē ingrederet. ille p aliam mox⁹ ef
ferebat. Quo sepulto sanct⁹ baciū sedē su
am accepit. et septē postmodū annis p fides
quam laudabilem ducens. xliij. anno epi
scopatus sui in pace quieuit.

CLXIII
De sancta Elizabeth.

Elizabeth inter:

pretat de^s meus cognouit. vel
dei mei septima. v^l dei mei satu-
ritas. Dicit ergo p^omo elyzabeth de^s me^s co-
gnouit. q^z de^s eā cognouit. i. suo bñplacito
approbavit. v^l cognouit. i. noticiā sue cogni-
tionis sibi infudit. Scōdo d^r elyzabeth. i. dei
mei septima. ipa ei habuit septimā dei v^l septē
opib^z miscōie se exercuit. q^z nūc ē in septima
etate q̄scentiū. pueniura tandē in octauā re-
surgentiū. v^l ppter septē star^z in quib^z fuit.
Ipa nāq^z fuit in statu v^gnalī. scōdo in statu
iugalī. tercio in statu vidualī. q^oto in statu
acuō. q^oto in statu cōplatiuo. sexto in sta-
tu religioso. et nūc septimo ē in statu glīoso.
Et isti septē star^z manifeste p̄ueniunt in lege
da sua vt possit dici de ea qd̄ b^r in Daniele
denabuchodonosolo. septem ipa mutabunt
sup^{er} eā. Tercio d^r dei mei saturitas. de^s enī
modo eā saturauit ⁊ repleuit splēdore verita-
tis. dulcedine suauitatis ⁊ vigore eternitatis
Vñ Aug^o. in lude ciui. dei. agēs de ciuitate
celesti dicit. In ciuitate dei p̄iget. in uitate dⁱ
lucet. in bonitate dei gaudet.

Elizabeth illustris vngarie regis fi
lia. genere nobil. s; fide ac religione
nobilioz. stirpem tā nobilez nobily:

De sancta Elizabeth

tant exēplis illustravit miracul. & deo: aut
grāfciatis. Quā auro: nature sup natam
quādmō erulit. dū puella regalib⁹ nutrita d⁹
licijs oia puerilia aut oīno pēneret. aut ea:
de in dei obsequijs māqparet. ut liqdo clare:
at tenera ei⁹ ifanna qnta simplicitate vigu:
it. qnta dulci deu orōe incepit. Et nūc liqdein
cepit bōis affluere studijs. ludos spernere
pauitans successus psperos fugere mōdi. p:
ficere sp in reuerētia dei. Cū ei adhuc eēt qn
quēmo in ecclia orādi grāfā sedula pmane:
bat. pteā ei⁹ sodales vel ancille auellere vir:
valerēt. Quā cū ancille vlt coerānce ei⁹ obf:
uarēt. aliqm de ill⁹ cā ludi vsus capellā inseq⁹
videbat. ut ei⁹ intrādi ecclias opozunitates
capiaret. Quā ingrediens genua flectebat.
aut paumēto totāl⁹ icūbebat. Et l⁹ l⁹ p⁹
tā nūc bētū corā se i ecclijs sepe p⁹steru⁹ et:
pādebat. ut quādmō se lege fingeret ne velut
occupatā qā ipediret. Et q⁹ cū puellā d⁹ trā
p⁹stratā ludi spece nēfurabat. ut subtili oc:
casiōe dō reuerētiā exhiberet. In ludo enā
anuloy & alijs ludis spē totā i deū ponebat.
Et ex his q⁹ puella puula lucrabat. vlt al⁹ pe:
culiarit possidebat. puell⁹ paupcul⁹ decimas
erbibeat. iudices eas ut sepe oībz dñicā di:
ceret & crebro vgnēs salutarēt. Et resces vō
petatē ipis. crecebat ampli⁹ p affectū deu o:
rōis. Itā bñz vgnē dei genitricē i sui patro:
nā & aduocatā & bñz iobez euāg. i sue casti:
tatis custodē elegit. Cū enī singl⁹ cedule sin:
gloy aploz noib⁹ in septe altari iponerētur.
& qlibz aliaz puellaz casu sibi cedulā pūgē
tē acciperet. ista orōe fusa trib⁹ vicib⁹ cedulaz
vbi nomē scū pērierat in septu⁹. & desidera:
bat accepit. Et quē tāto deuorōis ferebat
affectu. ut nihil in ei⁹ noie petentib⁹ denega:
ret. Itē vō mōdi successus sibi nūmū blādire
tur. quōdie in reb⁹ psporis sibi aliqd detrahe:
bat. Cū ei in aliq sibi psp succederet reliquy
inēmutēs di. nolo pcedē s⁹ p⁹pti dei reliquū i
finito. B⁹ Et choreas q⁹ cū puell⁹ cetis
aduocata cū vñū arcūu⁹ pegisset dicebat.
sufficiat nobis vñ⁹ arcūu⁹ iā p⁹pti dei alios
dimittam⁹. Et sic p⁹rale modū puellas a va:
nitatib⁹ t⁹abat. Et in mētoz laiciu op⁹ sus

sp abhorruit. & oīz in his honestates dilexit.
Et nūc q⁹ sibi numez orōnū indixerat. quē si
qn aliq occupatōe puera nūc pōuisset p⁹ficere
& ab ancillis lectū i gredi cogere. cum celesti
spōso vigilas vigilāti soluebat. Bñs q⁹ so:
lēnes puella nobilitāta deu orōne colebat. ut
etiā manica sibi p⁹ sui nlla rōne pateret aū:
q⁹ missa solēna p⁹pleret. Et irotbecap enā
vsus aū meridie in dieb⁹ dñicis sibi inēdunt.
volēs i hoc & sacre deferre solēntatū & sue sa:
tisfacere deu orōi p⁹pti qd solita erat ad hec &
silia se p⁹uonū astringē. ne q⁹ cā posset aliq⁹
sua sibi⁹ a suo p⁹posito reuocare. Officiū
ecclia stūcū audiebat cū tāta reuerētia. ut cū
sacra legerent euāgelia. vlt sacra hostia cōfi:
ceret. māicas si forte p⁹lute eēt solueret. mo:
nilia deponeret. & cetā capitis ornamēta in
imo locaret. Et vbi gōū vgnales p⁹udentē
reret & innocent pcurrit. iugale gōū intrare
cōpellit. v⁹ pote q⁹ ad b⁹ patmō impio iugebat
fructū pceptura tricesimū q⁹ fide trinitat⁹ s⁹
uauit cū decalogo pceptorū. Cōsensu i⁹ q⁹ s⁹
iura i copulā iugale. nō vlt libidini p⁹sent:
ret. s⁹ ne p⁹is pceptū pēneret & vlt filios edu:
cādos ad dei vñū p⁹crearet. Quāuis enī
fuerit legitimū iugale iusticia. nllī in culpā
de delectatōi fuit subiecta. Qd mō māifeste
stat. qntā in manib⁹ mgnī corādi vñū emi:
lit. q⁹ si viro suo cā supuere pangeret. cōn:
nennā ppetuaz obfuarat. E⁹ Fuit i⁹ gē
lant grauiō iburingie sociata iugio putre:
galis erigebat magnificētia. & dispositio or:
dinauit diuina. vlt. ibidē mltos ad dei amo:
rē adduceret. & i cultos boies edocet. L⁹āt
mutauerit statū. nūc mūtauit mēti affectū.
Quāte aut fuerit deuorōis & hūilitatis ad
deū. qntē austeritatis & abstinentie ad seipam
qntē largitatis & misericōdie ad paupes. et h⁹ q⁹
subiecta se ap⁹ declaraf. Itā i orōe tā exte:
riū feruoris. ut etiā ancillas ad eccliam gōu:
pato puenirent q⁹ q⁹ dā dā dēstinis orōnū
bus aliquādi grāz impetraret. In nocte ad
orōem sepe surgebat. rogāte eā marito ut si
bi pceret & q⁹ alicui corp⁹ donaret. Q⁹ dia:
uit aut cum q⁹ dāz domicella sibi in ceteras
magis familiar. ut si forte somno dēp⁹sa nō

De sancta Elizabeth

surgeret. cā pede tangēs excitaret. Quadaꝝ
pro vice pedē dñe tñgere voluit. ⁊ casu in pe-
dē maritū impēgit. Qui subito excitat⁹ rem
ut erat didicit. ⁊ panem sufferēs prudētē dis-
simulauit. Et ut orōnū suarūdo pinguered-
deret sacrificiū. sepe ipm irrigabat abūdā-
tia lacrimarū. q̄s q̄dē lacrimas fundebat iocūde
⁊ sine aliq̄ indecētē vult⁹. pmutandē. ita ut sp-
cū dolore flieret ⁊ de dolore gauderet. et h̄ q̄-
dā vult⁹ leticia venustaret. Tante se hūilita-
ti subieci. ut p̄p̄t de amorē vilia ⁊ abiecta n̄
spneret. s; h̄ cū deuotiōe nimia exerceret. Itā
infirmū q̄ndā vultu deformē. capitis fetore
horribilē in sinu proprio reclinauit. ⁊ horridū
crinē tondēs ei⁹ caput ancillā rēdēb⁹ lauit.
In rogatōib⁹ sp̄ p̄cellionē nudis pedib⁹ in-
duta lancis seq̄bat. Et i⁹ p̄dicatōnū statōib⁹
inē paup̄culas tanq̄s paup̄ ⁊ humilis reside-
bat. In purificatōe post p̄m neq̄q̄s se ut cete-
re gēmis ornabat. ut vestib⁹ deauratis tege-
bat. sed exēplo intemperate puerpe filiū p̄p̄is
gestās in vlnis. ipm ad altare cū agnor⁹ can-
dela hūiliter offerebat. ut ex bis ⁊ lecti pom-
pam cōtēnendā offideret. ⁊ se illibate puerpe
p̄formaret. Deinde domū rediēs vestimen-
ta ip̄a cū quibus ad eccliam p̄cellerat alicui
paup̄i mlieri tribuebat. Elccedit q̄s ad sue
humilitatis p̄conū q̄ ip̄a libertate p̄cellens
⁊ dignitate sublimis. cuiusdā viri. l. magistri
Conradi paup̄is ⁊ mendicib⁹. sed tñ scientia ⁊
religione p̄cipui. saluo iure matrimonij ⁊
p̄sentiente marito obediēte adeo se subiecit
ut quicq̄d ille p̄cipiet. ip̄a cū reuerētia ⁊ m̄-
to gaudio adimpleret. ut ex hoc et obediēte
p̄ciperet meriti ⁊ dñi saluatoris qui factus
est obediens vsq̄s ad mortē imitaretur exem-
plū. Quadaꝝ autē vice ad quantā p̄dicati-
onē ab ipo vocata supueniente marchionis-
sa myssenenſe impedita nō venit. Quod il-
le egre ferens tantā ei⁹ inobedientia ⁊ relaxa-
re noluit. donec vsq̄s ad camiliā expoliata ⁊
cū q̄busdā ancillis suis q̄ culpabiles fue-
rant fortiter vberari fecit. B Sibi q̄q̄
tantā abstinentiā ⁊ rigorē imponebat. ut cor-
pus suū vigilijs disciplinis ⁊ ieiunijs mace-
raret. Itāq̄ sepe a viri iboro abstīnēs noctes

ducebat insomnes. ut orōnib⁹ pōset insiste-
re. ⁊ in abscondito patrem celestē orare. Cū
q̄s somni interpellaret necessitas. super pro-
strata tapecia dormiebat. Sed cum marit⁹
abesset cum sponſo celeſtū orōnibus p̄no-
ciabat. Sepe etiam p̄ manus ancillariū fa-
ciebat se in cubiculo fortiter verberari. ut sal-
uatoris flagellatio vicem rependeret ⁊ carnes
ab omni lascivia coherceret. Tātam au-
tē in cibo ⁊ potu temperantiā exhibebat. ut in
mensa mariti inter diuersa ferculorū gene-
ra interdū pane simplici esset cōiecta. Alia-
gister enim Coradus sibi interdixit ne de ci-
bis mariti quicq̄s cōtingeret. de q̄b⁹ sanam
conscienciā nō haberet. Qd ip̄a tanta dilige-
tia obſeruauit. ut alijs diuersis delicijs abun-
dantib⁹ ip̄a cū ancillis suis cibis grossior-
bus videret. Sepe tñ ad mēsam sedebat ⁊ cu-
bos manib⁹ contrectabat ⁊ diuidebat. ut ex
hoc comedere videret. ne sup̄stitionis notā
incurreret. sed vbanitate tali cūctos conui-
uas lenificaret. Quadaꝝ vice cū longitū-
naris fuisset labore depressa. ⁊ marito et sibi
fuissent cibi diuersi oblati. q̄ non credebant
de iustis laborib⁹ acq̄sin. oīno abstīnuit ⁊ mi-
grū panē ⁊ durū in aqua calida madefaciū
cū suis ancillis panem comedit. Qb h̄ q̄sā
redditis iustos vir suus sibi assignauerat.
de quib⁹ cū q̄busdā ancillis suis q̄ sibi ad h̄
oīa p̄sentebat vivebat. Sepe autē cibos cu-
rie respuit ⁊ aliq̄z bonorū viroz cibaria req̄-
siuit. Itē autē omia vir suus cum patientia
sup̄portabat asserēs q̄ bec ⁊ ipe libenter face-
ret. si turbationem sue familie non timeret.

Statū q̄s paup̄tatis in summa glia p̄ſti-
tuta sumope affectabat. ut ⁊ xpo paup̄i vicē
repēderet. ⁊ mūd⁹ i ea nil p̄p̄riū h̄et. Quap-
pter interdū cū sola eēt cū ancill. vestimētis vi-
lib⁹ induēs se. ⁊ despecto velo caput suū ope-
riēs dicebat. Talitē incedā cū ad statū vene-
ro paup̄tatis. Licet autē sibi abstīnēte frenū
ip̄o sueru. tāta tñ liberalitate se ad paupes ef-
fundeat. ut nullus aliq̄ p̄mi inedia pateret. s;
oib⁹ adeo largissime subueniebat ut oēs eā
matre paup̄ez a clamarent. Serenī mīser-
ricordie opibus tota vigilantiā insudabat.

De sancta Elizabeth

ut regnū perpetuum perpetuo regnatura perciperet et pānā bñdictionē cū bñdictione ad dextera possideret. Ipsa nāq; nudos vestebat. Si quod vestimēta impendebat paupib; nudis pegrinor; et paupib; corpib; sepeliēdis. et pueris baptizādis. quod pueros sepe de fonte sacro leuabat et propriis manib; eorū vestimēta subebat. ut cōpānitare cōtracta eis liber; subuēret. Et Accidit aut; ut cū dā paupculē quodā sans bonū tribueret vestimētū. Illa aut; vidēs donū tā magnificū. tam ingē gaudio ēpūsa. ut ad trā cadēs mortua crederet. Quod bñ elizabeth vidēs doluit se sibi tanta dedisse. tamen ne sibi fieret cā mortis. Sed tñ p ea orauit. et ipa sanata surrexit. Sepe aut; ipa cū ancillis suis lanā propriis manibus filabat. et inde vestimenta fieri faciebat. ut et s; bonorū labor gloriōsū recipet fructū. et etēplū vīe bñilitatis pberet. et d; propriis corpis laborib; elemosinā daret deo. Ipsa esurientes pascebat. Ipsa paupib; ei alimēta pbebat. adeo ut languio viro suo pfecto ad curiā Friderici impatoris quātū erat cremonē. imple oēm annonā de suis grangijs collegit. et pgregatis vnde cūq; paupib; quādie eis necessaria ministrabat. eo quātū carissima et famēs valida iminebat. Sepe aut; cū pecunia ei deficeret. omniā mēta vēdebat ut paupib; subueniret. Multa ēt sibi et suis ancillis pscuit subtrahere et paupib; resuare. Ipsa sitiētes potab; bat. Quādā aut; vice ceruicias paupib; distribuens cū vnicuiq; sufficientē dedisset. inuentū est quod vas nullā habuit diminutionē s; candē quā pūsmensurā suauit. Ipsa hospitio pegrinos et pauperes suscipiebat. Domū enī maximā sub altissimo castro suo pstruxit. in quā infirmorū magnā multitudine refouebat. quod dieb; singulis nō obstante difficultate ascēsus p; descēsus visitans. et eis oia necessaria ministrabat. et vbi incitatorijs ad patiētiā inducebat. Et lic; oēm corruptionē aeris semp; egre potauerit. infirmorū tñ corruptōes. ppter dei amorē etiam tpe cōstuo nō abhorruit. s; remedia adhibuit. ut deo ppij capitis tēsit. et manibus propriis directauit. lic; ancille talia grauiē toleraret.

In eadē q; domo puerulos pauperū feminarū nutrire cū sumā diligētia faciebat. quib; se tā dulcē et bñlē exhibebat. ut eā oēs mēm vocarēt. et intrāre domū cū cū tanq; matres filij seqrēt. et aū eā ceteruā cū sumo studio collocarent. Ipsa vō et olliculas et annulos aureos et quodā alia aurea emi fecerat. ut pueri ludos pueriles in talibus exerceant. Que dū in pallio proprio equitās in castrum deferret. de rupe altissima sup lapides ceciderūt. s; nulla in eis lesio est inuēta. Ipsa infirmos visitabat. Misericordiā enī cōpassio adeo animū ei; vēdicabat quod eorū hospitia diligēt pgrēns eos solite visitabat. eorū cāmerulas familiarit; et deuote subintrās. nec difficultate vie pertenta. nec longitudine lassellita. quib; subuēnebat in necessarijs. et verba exhibebat solatiōis. Id ppter quod ex quā triplici cōsiderandē remunerationē accepit. sc; ex dignandē visitatiōis. et labore itineris. et affectu cōpassionis. et affatu solatiōis. et ex largitione muneris. Ipsa sepulturas pauperū frequētabat. Absente nāq; deuota pauperū currebat ad funera. et vestes quas propriis manib; fecerat. eorū corpib; coaptabat. adeo ut semel velū suū linēū magnū in partes cōcideret. et cuiusdā paupis corp; inuolueret. Eorū enī funera propriis manib; ptrecebat. et in iporū obsequijs deuota manebat. In hoc claudanda est deuotiō viri sui. quā licet ne gocijs ēēt mltis implicat;. in dñi obsequio erat deuot;. Et quā iper alib; psonalit; inuēdere nō valebat. vix sue pātē pcellerat agēdi omia quā dei bonorē respiceret. et anie sue salutem afferrent. Et Cupiens vō beata elizabeth ut vir suus in fidei defensionē potēne sue arma pueret. et ipm salubriter bonanone induxit. ut ad terrā scām pgeret visitandā. Ubi dū ēēt tpe lantgrau; pnceps fidelis deuot; et inclit;. fide integra et deuotione sincera deo reddidit spiritū suū opoz opoz fructus recipiens gloriōsus. Et sic ipa viduālē statum cū deuotione amplexat;. ne viduālis puenientie pmo fraudaret. sed fructū sexagesimū p;cipere. ut pote que decalogū pceptorum cū sex operibus misericordie obfueret. Ceterū cum

De sancta Elizabeth

morari sup totā fuisse turingiā diuulgata
ipā tāqz dissipatū ē. pōga a qbusdā vasa-
lis viri sui turpit et totalitē cuncta. ut ex hoc e-
pāta claresceret. et paupratis diu pceptū dī-
deriū obliuēret. Et duenēte igr nocte i domo
e dā tabnari in loco vbi portuacuerat se re-
cepit. dō grās mltas agēs. Hōzaro matu-
nali ad domū fratū minorū pges rogauit ut
p sua triblatōe deo grās agerēt. et deū lau-
da. canarēt. Scqnti die domū cuiusdā sui
emuli cū suis puulis iussu ē ingredi. arto si-
bi loco ibidē admodūz alligio. Que dū ab
hospite et hospita plimū guarēt pientibz vale-
fecit dicens. Libentibz vobz valefacere. si bñfi-
cos inuenire. Cōpūssa igr ad locū pōre rediit
et puulos suos ad loca diuersa alēdos trans-
misit. Dū vō p qndā viā striciz luto pfūdo
plenā. sup qdā lapides ibidē positos pgeret
et vetula qdā cū iā multa bñficia cōmulerat.
sup eosdē lapides trāsies eide cedere reculsit
ipā i lūm pfundū cecidit. et surgēs pestimētia
sua gaudēs et ridēs absterxit. Idōst hāuit
abbāssa ei materia ipi pauprati nūmūz
cōparēs ad epm Babēbergēs ipi auūcu-
lū eā dūnt. Qui eā honeste suscipiēs caute
retrinit. iēdēs ipāz scōis nuptijs copulare.
Qd cū acille q secū pñenā vouerāt didicis-
sent. et ex hē mltis lacris affligent. b. ely. ab.
cū gemitu hēulerūt. Que eas psonās aut
Cōfido i dño. p e amore pñenā vōi ppe-
tūā q meū ppositū firmū custodiet. et oēs vi-
olennā pteret et pñlū hūanū dissoluet. Et si
forte auūculū meū voluerit me alicui copu-
lare aīo dissennā et vñ pñ pñcā. Et si nullūz
aliud mibi euadēdi supellz remediū nāsum
mibi pprū dēuicārē ut me sic deformē qlibz
abhorreret. Cū igr de mādato ipi epī ad
qdā castz iuita fuissz deouera. moratā ibi
dē donec traderet in pūgiū. et ipā suā casti-
tatē dño cū lacris dīmedāliet. ecce dño dispo-
nēte ossa viri sui de pleramarinis pubz defe-
runt. Iussa ē igr ab epō reduci. ut ossibz vi-
ri sui deuota occurreret. Ipsa ergo ossa ab
epō cū bonozabili pcessiōe. et ab ipā cū mltā
deuotiōe et lacrimaz effusiōe suscepta sunt.
Que cōuersa ad dñm dixit. Dñs tibi ago

dñe q in susceptiōe ossiūz viri mei dilecti tui
me miserā solari digi es. Tu scis dñe qā
licz ipm te amāte mltū amauerim. tñ obtui
amorē eius pñia libent carui. et i scē tē tūe
subsidiū destināui. Et qzuis delectabile mi-
bi ēt adhuc cū eo viuere tali dōtōe ut cum
ipō pauprati mōm paupcula mēdica-
rē. tñ te teste pñuolūtātē vno crine ipm nō
redimerē. nec ad vitā mortālē itez reuocārē.
ipm at et me tūe grē recōmēdo. Et tñ
ne fructū centesimū pderet. q pfectiōe euā-
gelicā hūanb dat. q d sinistra miserie ad de-
xterā glie trāsferunt religiosūz habitū iduit.
vestes. s. griseas hūiles et abiectas. pñennā
p morē viri pperuā suās. obediētiā pfectā
custodiēs volūtariā paupratē ampleciēs.
Mendicando qz ire ostiā impoluūt. s. mgr
Cōradus nō pmisit. Fuit at bābū tam de-
speciē ut defaret palliū griseū panno colo-
ris alteri plongati. manicas enā tūnce ru-
pras alteri coloris panno bābū emēdatas.
Hater vō su rex vngarie audiēs filiā suāz
ad tantā deuēnisse inopiā. comitē quēdā ad
eā misit. ut ipā ad patna lumina reducere
pcuraret. Qui vidēs eā tali habitu ornā.
cernensqz hūilit sedenti et filantē. p cōfusiōe
et admiratiōe exclamans dixit. Hūnqz filia
regis tā vili habitu induta apparuit. n. lantā
aliqn filare visa fuit. Cū vō p sua reduciōe
vehement instisset nullaten acqēuit. cum
paupibz malēs in pauprate degere qz diu-
tius mltis cū diuimbz abūdare. ut vō eius
animū i deū totē trāsiret. et mēta ei deuotiō
nullū impedimētūz bñt rogauit dñz. ut oim
ipalū pemptū sibi infūderet. et filioz dile-
ctiōne a suo corde auelleret. et oēs pūmē-
as pemptū et pstantiam largirēt. Fusa vō
orōne audiuit dñm sibi dicēte. Exaudita est
orō tua. Que dixit ancillis. Exaudiuit dñs
vocē meam. qz et omia ipalia ut stercorea re-
puto. et de filijs meis nō plus qz de alijs pri-
mus curo. et mei pceptū et obprobria pūpen-
do. mibiqz aliū iā dilige vdeo. nisi deū. ma-
gister qz cōrad sepe sibi molesta et pñia im-
ponebat. et qz amplius diligere videbat ab-
eius cōsōno sepabat adeo ut duas fideles

De sancta Elizabeth

ancillas et dilectas que a iuuetute sua secum fuerat enutrite ab ea remoueri. multis effusis lacrimis hic inde. Nec autem faciebat vir scius ut ei voluntate frangeret. et ut ipsa suum affectum ad deum totum erigeret. et ne aliquis ancillis perennem gratiam ad eam monacham reuocaret. In his autem omnibus inuenerat et velox ad obedientiam et passim ad patientiam. ut per paucos annos sua possideret. et per obedientiam victoriam decoraret. Dicebat quoque. Si propter deum istum meo hominem mortalem. qui nunc timere debeo iudicem celestem. Non autem magis coram domino pauperum et medicorum non alicui diuino pro obedientiam facere volui. ut oculus occasi onem ipsam solatioris a me penitus abdicarem. Quodam vice dum claustrum rudem scilicet monialium ab eis obnoxie rogata intrasset. non bene licentia a suo magistro. sed etiam tamquam uerberari. ut post tres hebdomadas ita vestigia uerbera pareretur. Dicebat autem suis ancillis et illas solas. Sicut enim fluuius inundante depmit. et de creescere erigit. sic nos aliquis afflictio adueniens debemus per humilitatem submitti. cessante uero ad deum per spiritalem lenitiam eleuari. Tanta se humilitate depmebat. ut nullatenus pateretur quod ancille eam dominas appellarent. sed singularem tantum ad eam numero loquentem eo modo. qui inferioribus loqui solemus. Scutellas in super altaria coque prestantia lauabat. et ne ab ancillis prohiberetur. eas tunc ad loca alia transmittebat. Dicebat etiam. Si uiam aliam magis despectam inuenissem. ipsas ponere elegissem. **I**tem Ceterum ut cum maria optatam preter possideret sedule prelatam vacabat. In qua quod de prelatore speciale gratiam habuit lacrimas fundere. celestes visiones crebro videre. et ad amorem dei alios inflammare. Quod quidem magis cum da videbat tunc iocunde dei orationis lacrimas emittebat. nam ut lacrima de vultu eius iocunde tamquam de fonte serenissimo effluere viderent. ut si fletus videretur et gaudere. nunquam in deformitate per rugas vultum ex fletu perueres. Dicebat enim de his qui vultum ex fletu deformant. vident quod per deum deferre. Vnde ei domino quod habuit cum iocunditate et hilaritate. Visiones celestes in ipsa sui oratione et prelatore sepe videbat. Quodam vero die sacro quodagesimali tempore in ecclesia eius sic ad altare oculi defixis in terra manebat. ac si

ibi dei presentiam miraretur. ubi per magni spatium solata diuina et reuelata de refecta. Vnde domini reuerfa. dum se per debilitate facile gremium appropinquasset. illa per fenestram oculos ad celum defixos attolleret. tanta hilaritate vultus eius perfunditur. ut et risus mirabilis sequeretur. Que cum diuina iocunda visione lenificata fuisset. subito in lacrimas et puerfa. Rursus octos apertis presentia iocunditate perfruit. octosque claudens presentia lacrimis irrigat. Et sic usque ad completorium talibus et diuinis solatioribus immorata. Cum pro diuina tacens nullum verbum emisisset penitus. tamen de presentia per locuta est dicens. Ita domine tu vis esse mecum et ego tecum. et nunquam volo a te separari. Postmodum cum ab ancillis rogaret ut ad diuinitatem et ipsas edificaret quod videretur indicaret. illa ipsas impotuitate deuicta ait. Vnde celum aperit. et iesum se ad me benignissime inclinante. vultumque ad me sincerissimum ostendit. Ego vero de sua visione ineffabili iocunditate perfulsa. de suo recessu remanebam multo merore delecta. Qui mei miserere. iterum me sui vultus ostendit lenificans ait. Si tu vis esse mecum et ego ero tecum. Cum ego respondissem loquentem audistis. Cumque rogaret ut etiam visionem quas iuxta altare vidit exponeret. illa respondit. Que ibi vidit expedire enarrare. Ibi enim in gaudio multo fui. et dei miranda aspexi. Sepeque dum in oratione persisteret facies eius mire splendebat. et ex eius oculis instar solis radij perdebant. Sepe autem eius orationem seruans inueniebat. ut etiam alios inflammarer. Iuuenesque quendam seculariter indurum ad se vocans ait. Videris nimis dissolute viuere. cum deberes creatori tuo seruire. Elles ne quod pro te deum orare. Et ille Volo domine. et id vehementer exposco. Cum igitur orationem se dedisset et iuuenes fletu per se orationem incumbere monuisset. iuuenis alta voce clamauit. Cessate domine ab oratione iam cessate. Sed cum illa iam attentius oraret. iuuenis altius clamans dixit. Cessate domine. quia totus deficio et comburo. Ipse enim tanto calore fuerat succensus. ut totus sudans et fumans corpus et brachia velut amens iactaret. adeo ut plerique accurrentes et ipsum tenentes. vestes eius per nimio sudore madidas

De sancta Elizabeth

inueniret. et tunc ei⁹ manib⁹ ferre n⁹ possit ipso
cla⁹mate⁹ dicere. **L**or⁹ ardeo et sumor. Et
v⁹o b⁹ta elizabet o⁹des p⁹pleuit iuuenis estua
re cessauit. Qui redies ad seipm. et d⁹ina gr⁹a
illustrat⁹ o⁹rdine frat⁹ m⁹ior ingressuse. **I**l
la a⁹ i⁹stama⁹no sic o⁹isa. seruore o⁹rdi⁹ suaz
ignem dem⁹strabat q⁹ta valit⁹ extitit q⁹et fri
gidu⁹ i⁹stama⁹uit. **S**z ille carnalib⁹ assuetus et
sp⁹ualib⁹ nodu⁹ idone⁹ talia cape no⁹valebat
Il⁹ d⁹ sumu⁹vo cumulu⁹ p⁹fectiois p⁹pe ma
rie p⁹replatiois o⁹cu⁹ no⁹ deseruit. **A**ntibe of
ficiu⁹ laboriosu⁹ sic supra i⁹ ser opibus miscbie
est o⁹sum. **I**stabilom⁹ m⁹ postq⁹z religiosu⁹
habitu⁹ iduit. seculi pietatis opib⁹ defuuit.
Istac⁹u⁹ p⁹ dote sua duo milia marchaz rece
pisset. p⁹tes in paupes distribuit. et de reliq⁹ in
marburd⁹ magnu⁹ hospitale p⁹struit. **I**st⁹o
p⁹ q⁹ o⁹es ea reputabat dissipatrice et p⁹dig⁹a.
et cu⁹ appellabat ea insan⁹a. Et q⁹ o⁹es iniuri
as nouerat gaudent accipe impp⁹bat ei q⁹
nimis cito memoria⁹ viri sua cor de abiece
rat q⁹ talie exultabat. **I**st⁹o⁹q⁹z at hospitale co
struxerat fuicis paupes se t⁹q⁹z ancillabu⁹
m⁹le m⁹acipauit. **I**st⁹a paupib⁹ sollicita min
strabat vt eos ena⁹ balnearer. et in lectis collo
cans opieret. adeo vt ancillis g⁹ulabunda di
ceret. **Q**ua⁹ b⁹n nobiscu⁹ agit. q⁹z d⁹nm sic bal
neam⁹ et tegu⁹m⁹ in ipso at paupes obsequio
sic humil⁹ se habuit. q⁹ puerulu⁹ q⁹ndam mo
noculu⁹ et scabie p⁹fulu⁹z vna nocte sex vicib⁹
p⁹p⁹is brachis ad locu⁹ necessitatis deuult et
panos p⁹ius sedatos libent⁹ lau⁹it. **Q**uandaz
ena⁹ m⁹lier⁹ horribil⁹ leprosa sepe ablu⁹es i⁹ le
culo collocauit. vlcera terges et ligas medi
cameta adhibes. vnguesq⁹ p⁹ades e⁹ etia⁹ pe
dib⁹ p⁹strata corrigias calciametoz solu⁹es.
Ist⁹os at infirmos ad p⁹essionem et coicatonem
induc⁹es. p⁹cul⁹a q⁹nd⁹a penu⁹ renuentem bere
castigata induit. **E**u⁹ v⁹o a paupes vacabat
officio. filabat lana⁹ de q⁹da monasterio sibi
missas. et p⁹cu⁹ q⁹ ind⁹ accipiebat paupib⁹ di
uidebat. **E**u⁹ at p⁹ m⁹lt⁹a paup⁹ratem q⁹ngetas
marchas p⁹ dote sua receptas paupib⁹ diui
deret. et oib⁹ ordinate locans. ipa succincta
trahies m⁹straret posita e⁹ lex vt si q⁹ i⁹ alio⁹
paupes p⁹iudiciu⁹ locu⁹ mutaret. vt iteru⁹ acci

peret. capilloz suoz detricatio⁹ez aliqu⁹a su
stineret. Et ecce q⁹da puella noieradagudis
q⁹ mira capilloz pulcritudine pollebat inde
trahitura aduenit. no⁹ ad elemosynas. s⁹ vt q⁹n
da sorore sua infirma⁹ visitaret. **Q**ue cu⁹ tan
q⁹ legis p⁹uaricant. ad b⁹ta elizabet addu
cta fuisset ei⁹ capillos p⁹u⁹ detricari man
dauit. ipa flete et p⁹limu⁹ reluctate. **E**u⁹ v⁹o qui
da de astantib⁹ ea innocent⁹es assererent illa
ait. **S**alutem de cetero no⁹ poterit cu⁹ tanta capil
loz ambude ad choreas accedere. nec cu⁹ illis
vanitates aliq⁹as percerere. **I**nrogata v⁹o pu
ella a b⁹a elizabet viz aliqu⁹ salubris vite p⁹
positu⁹ p⁹cepisset. **R**ndit q⁹ ia diu habitu⁹ reli
giosis assup⁹isset. n⁹li tata fuisset i⁹ ea dilecto
in capill⁹. Et illa. **C**arr⁹ e⁹ mibi q⁹ capillos p⁹
dideris q⁹z si fili⁹ me⁹ fuisset in imperiu⁹ subli
mar⁹. **C**onnuo igit puella b⁹ta religiosus in
diuit. et in hospitali cu⁹z b⁹a elizabet degena
laudabile vita⁹ duxit. **E**u⁹ q⁹da paup⁹cula
fili⁹a peperisset. b⁹a elizabet filiam de sacro
fonte leuauit. et n⁹me⁹ suu⁹. **E**lizabet eidem im
posuit et mari necessaria ministravit. ita vt
de pellicio ancille sue manicas auferens ad
inuoluendam puellaz sibi tribueret. et calce
os p⁹prosedem donaret. **I**st⁹o⁹ tres aut se
p⁹umanas mulier dimissa puella latente cu⁹z
viro suo aufugit. **Q**u⁹ cu⁹ scie elizabet nun
ciatu⁹ fuisset. in orone se dedit. et vir et m⁹lt⁹ p⁹
tra p⁹gredi no⁹ valeres ad ipam coacti redie
runt. ab ea venia⁹ postulantes. **Q**uos vt iustus
erat de ingratitudine redargues eis puellam
nutrienda⁹ tradidit. et de necessariis eis p⁹u
dit. **R** **E**l⁹ p⁹propinque v⁹o tpe q⁹ d⁹ns dile
cta sua de mudi erga sculo vocare disposuit
vt q⁹ p⁹templerat regnu⁹ moralu⁹ regnu⁹ p⁹ci
pet angeloz. ipa sibi apparuit di. **G**lem dile
cta mea in p⁹para tibi eterna tabernacula. **D**u
igit febre correpta decubaret. et ad p⁹iet⁹ facie
v⁹faz teneret. audita est a circustantib⁹ dulcis
sum⁹a p⁹mere melodia. **Q**ue cu⁹ ab vna ancil
laz q⁹da⁹ h⁹eset p⁹ciata fuisset. **I**lla r⁹ndit.
Eluicula q⁹da⁹ inter me et pariete se ponesta
suauiter cecinit. q⁹ me ad canendu⁹z similiter
puocauit. **I**n ipa autem sui egritudie sem
per hilaris extitit. et nunq⁹z ab orone cessauit

De sancta Elisabeth

Ultia vobis die a nra trāsiū dicitur eis. qd actu
recessit si diabolus ad vos adveniret. Post
paululu vobis alta voce qd diabolus licēas. su
getribus vobis exclamavit. Deinde dicit. ecce
appropinquat media nox i qd rps nasci voluit
i psepore requirit. Elppropinquante vobis hora
sui trāsiū ait. Hātpasit i qd oipotēs deus
eos qd aīa sui iud ad celestes nuptias evoca
vit. Post paululu vobis ano dñi. Mcccxxvi. ad
extremā horā veniēs dormiuit i pace. Licz
ait ei venerabile corp⁹ inbiuati quorū dieb⁹
iacuerit. null⁹ tñ fetor ex eo pibat. s; qdam
odor aromatic⁹ cūctos reficiens exalabat.
Lcāt vīse sita uicē mlie sup cacumē ecclie
agregate qd nūq; aliq; pūpūdiat. qd tā sua
ui modulatiōe carabāt. tāta varietate mor
bos cātādī formabāt vt cūctos i admiratōz
adduceret. eo qd ex qas qdāmō agē vide
rēt. Mdule⁹ āt ibi fuit clamor pauper. mlia
deuono ppoz. na vt alij capillos capius de
trūcarēt. alij pnculas pānoy iaderēt. r; p
sumis reliqis refuaret. Et āt corp⁹ i mor
numeto ē positiū qd postmodū redundare
oleo est repū. Manifestū ē igr i ei⁹ trāsi
u qntē ipa brā elizabeb fuerit scitās. et h; q
ad auicē modulatiōz i demōis expulsiōz
Illā ei auiculā qd mē ipaz i pietē se posuit et
tā dulcit cecinit qd enā ipaz ad cātandū indu
xit. credim⁹ fuisse ei⁹ ageliū qd fuerat ad ei⁹ cu
stodiā deputat⁹. qd eide etnū gaudiū nuncia
uit. Sic ei reprobis iudū an suū trāsiū re
uelat etnā sui dānatio ad maiore sui pfuli
onē. sic electis iudū reuelat etnā sui saluatio
ad maiore sui pfolatōz. Ille āt cāt⁹ quē ipa
pūlu fuit imēsum gaudiū qd ex tali reuela
tiōe pcepit. qd qdē tā imēsum etnū qd i cordo
talit capī n potuit. s; sep suuūat vocē ma
nifestauit. Diabol⁹ i sup si fore aliqd ius
habeat ad scōs etnā monētes accedit. Sed
q; i brā elizabeb nil ius hūit. iō turpē licen
ciar⁹ aufugit. Ister h; igr ielligi dat qntē fue
rit scitās a qd diabol⁹ tñ fugit. i cui āge
l⁹ etnū gaudiū nūciauit. Manifestū ē scō
qntē fuerit mūdiciē i puritatē. i h; qd ad odo
ris exalatiōz. Quia ei corp⁹ ei⁹ oī mūdicia
i castitate i puritatē i more odorū sua

uitate fraguit. Manifestū ē etnū qntē fue
rit excellēte i dignitatē. i h; qd ad aūm iubilatiō
nē. Illas ei aues qd i cacumē ecclie iubilatiō
i cātantes apparuerit. credim⁹ fuisse agelos
qd a dō missi fuerit vt ei⁹ aīas i celū deferrēt. i
e⁹ corp⁹ celestib⁹ iubilatiōib⁹ honorarēt. Sic
ei ad reprobos monētes mliuudo pūit de
monū vt eos i rōib⁹ cruciat⁹ i eoz anias ad
tariara rapiat. sic ad electos decedētes mul
tudo pūit ageloz vt eos pforēt i eozum
aīas ad celestia reg⁹ pducāt. Manifestū est
qntē fuerit mūdiciē i pietatis. i h; qd ad
olei emanatiōz. De ei⁹ ei corp⁹ oleū emanat⁹
uit qd i vira mūdiciē opib⁹ iora redundauit.
Qntē pietatis viscib⁹ ei⁹ nūc affluit spūs
cui⁹ pūdi oleo inuēti est i puluere iacens
corp⁹. Manifestū ē qntē sit apd deū
piās i meriti. i hoc mlipli miracloz ope
ra iōe. Postq; ei de corp⁹ trāsiū dēat mli
pli miracloz glā illustrauit. qz qdā ifer⁹
sūt posita mliā vobis breuitatē grā intermissa.
L In pūb⁹ si qdē sarone i mōasterio q;
dā biden. dīoc. mōach⁹ qdā ordinis cister.
beinric⁹ noie. tāta fuit ifirmūate depūsua. et
gūib⁹ dolorib⁹ circūdāt⁹ vt oēs ad ppassio
nē iduceret. i clamorib⁹ inq̄taret. Quadā
igr nocte apparuit sibi qdāz venerabil⁹ dñā
vestib⁹ albis amicta. qd eū admonuit vt si sa
nitatē recipe cupet. bre Elizabeth deuone
ret. Seq̄nti nocte silita persuadēs apparuit.
Ille āt cū abbas i pōz deesset. d; silio sup
pōns votū emisit. Tertia nocte eide appa
rēs signū crucis sup eū edidit. ille pūu oī sa
nitatē recepit. Cū āt abbas i pōz redeuntes
hāudissent. mirari qdē de ei⁹ sanitate cepe
rūt. s; de von ad iplētiōe plimū dubitārūt. cū
nulli mōacho liceat aliq; vota emite. nec se
ad talia obligare. Adiecit qz pōz mōachos
sepe ad h; mōiū iacta sub specie boni demo
nū apparitiōe deludi. i iō ēet illi mōacho cō
sule dū vt mēte suā i stabili pessione firma
ret. Seq̄nti igr nocte eadē psona qd pūa sibi
apparēs dicit. Infirmit⁹ sp̄eris donec i pleas
qd vouisti. Stāti ē eadē ifirmūas ipm ar
ripuit. i eis dēz dolorib⁹ torq̄ri cepit. Qd cū
abbas audiss; ipm stāti licēciauit. i cerā p

De sancto Elisabeth

imagines facienda dari precepit. Qui mori sanitate recepta voti sui adimplere studuit. et illius infirmitatibus postmodum passus fuit.

Puella quodam nocte benigna magisterneficio. cum ab ancilla potum penitus illa promota potum porrexit dicens. Accipe et diabolus bibe. Usque puelle ut ardeat uicem per eam gemitur descendet. ab eo ut se collo pati clamaret. Et continuo igitur ueteris istar utrisque tumuit. et quodam ei ueteris per singula membra discurrere visum est. Illa uero gemitu miserabilem faciem et uoces in sanas emittens obfusa a demone fore credebat. In statu uero tali per biennium mansit. deducta igitur ad tumulum. sancta elizabeth. et ibidem per ea uoto emissio dum super tumulum posita fuisset. uelut exanimis ibidem apparuit. sed dum mortuum panis ad manducandum et aqua benedicta ad bibendum super eandem tumulum eide obtulissent mori cunctis stupentibus et mirantibus sanata surrexit. Vir quidam de dioecesi traractensi. Sede ricus nomine. cum in una manu peractum et plures penitus amisset. et sepulchrum beate elizabeth bis uisitas curatores mune recepisset. tertio illuc cum uxore sua cum multa deuotione accessisset. Quo dum sederet. senem quendam reuerendi aspectus habuit obuium. qui ab eo salutem et uisum requisivit. Dixit se de marburck ubi corpus sancte elizabeth requiescit uenire ubi de multis miracula operatur. Cum autem uir suam infirmitatem exponisset eide ille manu eleuata eum benedixit. Securum perge. quia sanitatem recipies. dummodo manu infirmam ad caput sepulchri in quodam fouea ibi facta sub lapide miseris. Quam quanto profundius miseris. tanto citius sanitatem obtinebis. Tunc autem sanctus nicolaus in memoria habebas quia sancta elizabeth tamquam comes et socius in suis miraculis cooperat ibidem. Abiecit etiam stultos esse qui piecibus oblatibus statim discedunt cum sanctis placeat ut cum perseverantia eorum suffragia postulent. Abhorque senex ab eis disparuit. nec ultra ipsum videre potuerunt. Super quod plurimum admirati pergebant plene sanitatis recuperande fiduciam obtinentes. Vir igitur iuxta senis presilium manu sub lapide monumentum posuit. et ipsas per unum retraxit oino sanata. Quidam de dioecesi colonien. hermannus nomine. dum in carcere

a iudice teneretur. ad deum se totum contulit. et beate elizabeth et magister contradium sui adiutorum deuotione quam potius iuocabat. Sequenti autem nocte ab eo insit cum multo lumine sibi appuerit. multipliciter ei solantes. Tunc de senia in eum data suspensum. et ad spacium unum miliaris ibeuitonici in partibus lo denet. Iudex autem excessu penitus ut ipsius obponeret et in tumultu sepeliret. Preparata igitur fouea cum esset depositus pater et patruus ceperunt promouere beate elizabeth precantia inuocare. Et ecce mirantibus et stupentibus uniuersis. qui fuerat mortuus surrexit uiuus. Scolaris quodam de dioecesi magunt. Guuwardus nomine. dum piscas non in minus caui insisteret et flumen lapsus ceciderit. Magno autem ipse spacio interiecto. dum ei corpus esset extraxit. adeo sine sensu et mortu rigidum e reperiit. quod nullo in eo signo uite inueniret. pere mortuus ab omnibus iudicatur. Tunc beate elizabeth ipsius merita. et cunctis uidentibus et admirantibus sibi restituit salus et uia.

Iuuenis quodam tres annos et dimidium habens de dioecesi magunt. bugolinus nomine. dum spiritus emisisset. et corpus ei per spacium quatuor miliarum. riu teutonico rigido et exanime iacuisset. mater ad iuocandam sanctam elizabeth tota deuotione se contulit et puer uiuum et sanum recepit.

Puer quodam quatuor annorum dum in puteum cecidisset. casu quodam ueniens aqua baurire amabat. uertit puer submersus iacere. quem postquam cum difficultate extraxit. ipse mortuus deprehendit. Qui quidem mortis erat indicia. ipse diuinitus corporis rigiditas. omnis et octidit horribiliter apertio. denigratio cunctis. uentris inflatio et oimoda sensus et motus puano. Pro ipso igitur suscitatio ad beatam elizabeth potius emittit. et continuo uite presertim restaurat. Quidam etiam puel la in flume submersa dum fuisset extraxit. beate elizabeth meritis panis et uite restituit.

Uir quodam nomine fridericus de dioecesi magunt. in arte natandi valde peritus. dum semper quodam aqua balneari. et pauperes quodam per beate elizabeth illam mianum dantes in eius faciem aqua acceptibiliter spargeret. alleluia uocat. Dixit. Beata illa sancta quam mihi gratias presertim. de te me vindicet. ita ut hic non creas nisi mortuus et submersus. Ille autem impetrans pauperis pauperis et

De sancta Elisabeth

equā la scire se imitēs. vrb⁹ pēt⁹ dñtut⁹
se iuuare nō potuit. s; i pñdū q̄ la pñs dñe
dñt. Ips⁹ mliū vō ipis reqñt⁹. De aq̄ mortu⁹ ē
delat⁹. Cūq; magn⁹ plāci⁹ fieret sup eū. qdā
e⁹ pñmā cepit. p eo ad b. elizabet⁹ votū fa
cere. et suffragia deuotissime iploare. Ita
iim iqr i eū spū srediit. et vñ⁹ et san⁹ surrexit.
Quidā noie iohes dñoc. magū. cū qdā
fure in oēi de pñb⁹ et suspēdiō cū ipō adu
dicit⁹. cūctos rogauit. vt b. elizabet⁹ oraret
q̄ fm merua sua iuuaret. Cū ē eēt suspēsus
audiuit vocē sup se dicēte. Cōfide et in scāz
elizabet⁹ fiduciā babe et liberaberis. Itaq;
alio remanēte ipō fūne fractio dñoco alto g
uissime cecidit. nullā tñ lēsiōne icurrit. s; no
ua q̄ idu⁹ erat camisia rūpēt. q̄ exilarat⁹
eū. Scā elizabet⁹ tu meliberafti. et i stratiū
mollem e cadē fecifti. Cū ei aliq̄ diceret ipm
uer suspēdendū. iudex ait. Quē dñs libauit
denūo suspēdiō nō pñmā. Cōuersus qdā
fuit i qdā mōa fterio dñoc. magū. volema⁹
noie ad modū religiosus. q̄ carnē suā sic af
fluxit. vt circa ānos. xx. loncā ad carnē porta
ret. et in lapides et ligia ceret. Ips⁹ manū dñi
molēdino eēt lapid molar⁹ casu apprehēsas
sic pñmū vt carnēz ad vitra q; pte auelleret.
ossa et neruos pñeret. ita vt i qdā mortuo
pñta qdā mō videt⁹. Qui tāto dolo aculeo
vigeat. vt rogaret q̄ man⁹ sibi pñaderet. Cū
igr. b. elizabet⁹ crebro i sin auriū iuocaret.
q̄ etiā i vna sua sibi familiari certuerat. qdāz
noctē sibi appuut di. Vis san⁹ fieri. Qui cū
rñderet libet⁹. illa manū appbēdēs. neruos
sanauit. ossa integuit. et carnē ab vitra q; pte
restituut. et pñte sanuati donauit. māe ātē cō
pfecte sanati se repperit. et totū pñtū ipsam
manū cūctis stupēb⁹ sanataz ostēdit. **II**
Quidā puer qñqñnis dñciet⁹ noie ma
gū. dñoc. cū cec⁹ nat⁹ cēt. meruit. b. elizabet⁹
lumē recepit. Ips⁹ dñs si qdē itē g sine pilis pal
pebraz. vt aliq̄ pell⁹ diuisiōe ocul⁹ supiducta
fuerat. a dñō vt totat⁹ oculos teget. nec subie
ocloz vllū idiciū appareret. Qdā ē igr. et ad
sepulcr⁹ b. elizabet⁹ ip⁹ dñcēs dñēra sepulcri
oclos ei⁹ linuit. et sup eū biē elizabet⁹ meri
ta iuocauit. Et ecce pell⁹ integ⁹ medū scidit

et ei⁹ oculi pñssimi tñbulē et fāgnolē videt⁹.
Sicq; puer. b. eliza. meruit suffragāb⁹ vñ⁹
bñficio ē potu⁹. Ips⁹ uella qdā m euis dñoc.
beatric noie cū dñi magnis et diuer⁹ fuisset
ifirmuab⁹ molestata. iadē gabbo i dorso et
struma i pectore excrefētib⁹ sic ē toto corpe
icuruata. vt nlla serōne erigeret. s; maib⁹ sup
genua posuit corp⁹ suū tali sustēaret. Cum
igr mat⁹ i qdā spota cā ad iumulū. s. eliza. d
portat⁹ et p decē dies pñmōtes ibidē nullū
potuisset sanuati remediū iuēire irata ma
ter ei⁹ p. b. elizabet⁹ murmurauit di. Dñb⁹
bñficia ipēdis. et memiserā nō exaudis. Be
uerēs igr oēs q̄s pñto a visitatōe tui auer
tere pcurabo. Cū igr irata recebet. et iā mī
liare et dimidiū pegall⁹. et ei⁹ filia doloribus
cruciata lugeret. iadē ipa puella obdormi
ens. vidit qdā pulcerrimā dñāz cū facie re
fulgēt. q̄ corp⁹ ei⁹ i dorso et pectore linēs di
xerit. surge et abula. Cū igr puella et se ab
oi dñomitate et curuitate penit⁹ sanati iue
nics. visionē matri retulit. et gaudiū et lēciā
generauit. Redētes igr ad sepulcr⁹ s. eliza
bet⁹ dñō et sibi grās egerit. et ibidē spota i q̄ pu
ella portata fuerat dimiserit. Mulier qdā
gerduis noie euis dñoc. p mltos ānos
viroq; crure pñta et toto corpe curua i som
nis admonet. vt ad scūz nicolai pñfiscens
ei⁹ debeat merita iploare. q̄ ad qdā ecclāz
scū nicolai ponari se fecit. et i vno crure sanu
tate iuēni. Iadē ad sepulcr⁹ b. eliza. pducta
et sup ei⁹ iumulū posita guissimis dolorib⁹
stimulata et velut amēs effecta. sana et inco
lumis excurrent. Mulier qdā scinrudis
noie euis dñoc. cū pñtū integ⁹ penit⁹ ceca
māsis et alioz spū auxilio duceret. ad rogan
dā. s. elizabet⁹ tota duotōe se pñtū et amil
lū lumē recepit. Vir qdā beinric⁹ magū.
dñoc. cū lue ocloz penit⁹ eēt puat⁹. sepulcr⁹
scā elizabet⁹ vñtās plene curatōis bñficiū
reponauit. Ips⁹ timot⁹ vō idē vir fluxu san
guis adō ē guat⁹ vt mouit⁹ a familia cre
deret. Accipies vō de ira sepulcri. s. eliza. et
ipaz pñfics aq̄ pñscunt. et bibēs plenā san
tate recepit. Ips⁹ uella qdā methildis noie
reuerēt. dñoc. dñi pñtū et audiū puata esset.

De sancta Cecilia

et loquendi et abulandi potentia amissis. pat su-
et mater ad b. elizabeth eadem deuouert. et perfecte
sanata di et elizabeth laudantes magistra rece-
perunt. **M**ulier quodam nocte belibingis treue-
ren. dioc. cum panu ceca peti? exiit. et p sua
curat de b. elizabeth merita iuocass. ad tu-
mulum ei? duci se facies vni? oculi lumē rece-
pit. **Q**ue ad ppa reuersa i alio gūit iorā se
sensit. **C**ū vō uey ei? merita iploass. appuit
ei di. **A**ccedens ad altare fac cū corpali tuos
oculos vtilari. et sic recipies salutē. q cū iul-
sa ppleuiss. salutē recepit. **U**ir quodam ibeo-
deric? nocte magit. dioc. i genib? et cruribus
dū gūissime ifirmat? uia vi n possz pge. nisi
ab alijs ponaret? potū fecit sepulcz. a. eliza.
cū oblatōib? uisitare. et cū loc? ei? a tumulto
tāni p decē miliaria distaret. vii i octo dieb?
ponit pūire. **C**ū vō ibid p qtuor septima-
nas māsiss. et nullū remediū ipetrasset. do-
mū redibat. **C**ūqz i loco quodam iuxta aliū i fir-
mū decubēs qesceret. vidit i somnis qndaz
ad se veniē. et aq totali pūidentē. **Q**ui eū
gilās p locū irat? ait. qreme aq tota p fū-
dist. **Q**ui ait. Ego te nō pfudi. sed credo q
illa pfusio erit tibi cā salut. **I**lle igr surgēs
et se sanant totali iueniēs. baclos sup buey
posuit. et ad tumulū scē elizabeth rediens et
grās agēs. leuē ad ppa remeaur.

CLXIII

De sancta Cecilia.

Cecilia quasi celi li

lia. vel cecis via. vel a celo et lya. vel
cecilia qsi cecitate carēs. **U**el d: a celo et leos
q dē ipsa. **F**uit ei celeste liliū p vgitas pūdo-
rē. vel d: liliū. qz hūit cādores mūdāe vā o-
rē pscie. odorē bone fame. **F**uit et cecis via
p ereplū i formātoz. celū p iugē ptemplatōz.
lya p assiduā opatōz. **U**el d: celū qz sic dic-
ysidor? celū pbi volubile rotundū et ardens
esse dixerit. sic et ipa fuit volubilis p opatōz
solicū. rotunda p pūerātiā. ardens p carita-
tē succēlāz. **F**uit enā cecitate carēs p sapien-
tē splēdoz. **F**uit et celū ipsi. qz i ipa tāqz i ce-
lo spūali ipsi ad imitandū inuēt solē lunāz
et stellās. sapie p pūerātiā. fidei magnā

mitatē. et vūitū pūerātiā.

Cecilia vgo pūerāssima et nobili
romanorū gne exorta. et ab ipis cu-
nabulis i fide xpi nutrita. abscondi-
tū spūāgelū xpi gerebat i pēcioz. et nō die-
bus neqz noctib? a colloquijs diuīs et orōe
cessabat. Ināqz vginatē pseruari a dño ex-
orabat. **C**ū āt cū dā iuueni nocte valeriano
despōsata fuisset. et dies nūptiaz istuuta cēt
illa subitus ad carnē cūcio erat induta et de
sup deauratis vestib? tegebat. **E**t cātantib?
organis illa i corde soli dño decantabat di.
Fiat dñe cor meū et corp? meū immaculatū
ut nō pfudar. **E**t bīduanis qz trīduanis et
iūnijs oās pmedabat dño quod timebat.
Venit aut nor in q suscepit vna cū sponso
suo cubiculi secreta silētia. et ita en alloquē.
O dulcissime atqz amātissime iuuenis est
mysteriū qd ubi pfitear. si mō i iurat? alle-
fas tota te illud obseruantiā custodire. **I**u-
rar valerian? se illd nulla necessitate detēge.
nulla pūere rōne. **L**uc illa ait. **A**ngelū dei
habeo amatoz. q nimio zelo custodit cor-
pus meū. **I**dic si leuiter senserit qm me pol-
luto amore ptingas. itā feriat te et amites
flōrētū gūssime iūuētū. **S**i āt cognouer-
it qme sincerō amore diligas ita qz diliger-
te sic me et oñdet tibi glāz suā. **L**uc valerian?
nutu di correct? ait. **S**i vis ut credā tibi. ipz
āgelū mibi oñde. et si vē pbauerō q āgelus
sit faciā qd honoris. **S**i āt virū aliu diligis
te et illū gladio feris. **C**ui cecilia dixit. **S**i in-
dei verū credideris et te baptisāz pūeris
ipm videre valebis. **U**ade igr in tertū mi-
liariū ab vbe via q apia nūcupat et paupe-
ribus qz illic inuenies dices. **C**ecilia me mī-
sit ad vos ut oñdāz mibi scitū senē vba
nū quonias ad ipm habeo secreta mādāta
q pferā. **I**hūc dum tu videris indica ei oīa
vba mea. et postqz ab eo purificatus fueris
et redieris angelū ipm videbis. **L**uc **V**ale-
rian? preit. et p m signa q acceperat sanctū
Urbanū epm intra sepulcra martirū las-
titantē iuenit. **C**ūqz ei oīa vba cecilie dixiss
ille man? ad celum pādēs cum lacrimis ait
Dñe iesu xpe seminator casti cōsiliū susape

De sancta Cecilia

seminū fructū q̄ i cecilia scīa st. Dñe ihu xpe
pastor bone cecilia famula tua q̄si ap̄is ubi
argumēto sa defuit. Hā spōsū quē q̄leone
ferocē accepit. ad te q̄ agnū māsueris simuz
destināuit. Et ecce subuo appuit fener q̄daz
nuis vestib⁹ indur⁹ tenēs libz aureis lris
scptū. Quē vidēs valeriā? p̄ nimio iore q̄si
moru⁹ cecidit ⁊ a sene leuat sic legit. vn⁹ dñs
vna fides. vnū bap̄ma. vn⁹ dñs ⁊ pat̄ oim. q̄
sup oēs ⁊ p oia ⁊ i oib⁹ nob. Cūqz h̄ legisset
dixit ei senior. Credidisti ita ēē. an adhuc dubi
tas. Tūc exclamauit dī. Hō ē alio q̄d veri
credi possit sub celo. stāiqz illo dispente. va
leriā a scīo vrbano bap̄ma suscepit. ⁊ redi
ens ceciliā cū āgelo loq̄ntē i cubiculo iuenit
Angel⁹ at duas coronas erof ⁊ lili⁹ i ma
nu bēbat. ⁊ vnā ceciliē ⁊ alterā valeriā tra
didit dī. Istas coronas immaculato corde ei
mūdo corpe custodie. q̄ de paradiso dei eas
ad vos attuli. nec vnqz marcescēt. n̄ odorē
amittēt. nec ab alijs nisi q̄b⁹ castitas placue
rit videri poterit. tu at valeriā q̄ vili p̄silio
credidisti. pete q̄d cūqz polueris ⁊ p̄leq̄. Cui
valeriā? Hūil mibi i hac vita erunt dulci
q̄z vnic⁹ fr̄is mei affect⁹. Idēo igr vt ⁊ veri
tate ipe meū agnoscat. Cui āgel⁹? Idacet
dño petuō tua. ⁊ abo cū palma martirij ad
dñm venies. E. Id⁹ h̄ gressus tūburci
frat valeriā. cū nimū rosas sensilz odorē
dixit. Alro? H̄ tēpe rose? h̄ odor ⁊ lili⁹ vn
respiet. Hā si ipas rosas vlt lilia i manib⁹
meis tenerē. nec sic poterat odoramēta tāte
mibi suauitas ifunde Confiteor vob̄ uia sū
refect⁹ vt putē metonū subito imuratū. Cui
valeriā? Coronas bēm⁹ q̄s i uodi vide nō
pualēt. Floreo colore ⁊ nūeo cādoze vnan
tes. ⁊ sic me ierpellāt odorē sensilz. sic ei si
credideris videre valebis. Cui tūburci? In
somnia h̄ audio. an i vitate ista loq̄r vale
riane. Cui valeriā? In somnia p̄qz modo
fui. Hā nūc i vitate manē. Ad quē tū
burci? vn⁹ h̄ nosti. Et valeriā? Angel⁹ dñi
me docuit quē tu videre potis si tu purifi
cat⁹ fueris. ⁊ oibus ydolis abrenūciaueris
Hūc miraclo de coronis rosaz Ambro.
testat in p̄fateo sic dī. Scīa cecilia celesti do

no repleta. vt martirij palmā a sūmeret. ip̄s
mōm ē cū i balamis erecraia. Testi ē vale
riani p̄uigis ⁊ tūburci. puocata cōfessio q̄a
dñe āgelica manu odorifer⁹ florib⁹ corona
st. Tūros vgo duxit ad gliaz. mūdo agno
uit q̄ntū valeat deuono castiaz. H̄ amh.

Tūc cecilia euidet oñdit ei oia ydola esse
isensibilia ⁊ muta. ita vt tūburci rīderet ac
diceret. q̄ ista nō crebit pec⁹ est. Tūc cecilia
osculāo pec⁹ ei⁹ dixit. H̄odie te fateor meū
ēē cognatū. Sic enī amor dei fr̄z tuū mibi
p̄uigē fecit. te michi cognatū p̄rept⁹ faciet
idolor. Glade igr cū fr̄e tuo vt purificat⁹
accipias. ⁊ āgelicos vult⁹ videre valeas. Bi
p̄qz tūburci fr̄i suo. Obsecro te frat vt mi
bi dicas ad quē me ducitur⁹. Eū valeriā
ad vbanū ep̄m. Cui tūburci? De illo vba
no dicas q̄ ionēs dānat⁹ ē. ⁊ adhuc i latebris
pmorat. H̄ic si iuenit fuerit cremabit. ⁊ nos
in illi flammis p̄ter iuoluem. ⁊ dū q̄rum⁹ di
uinuā latentē i celis icurrem⁹ furore exu
remē i fr̄is. Cui cecilia. Si h̄ sola ēēt vira. ita
ste h̄ā cpdere numerem⁹. Est at alia melior. q̄
nūqz amittit. quā nobis dei fili⁹ enarrauit.
Dia enī q̄ facta sūt fili⁹ ex p̄e genit⁹ p̄dit.
Vniuersa at q̄ vdua sūt ex p̄e p̄cedēs sp̄s
animauit. H̄ic igr fili⁹ dei i mundū veniēs
p̄bis ⁊ miracul⁹ aliā vira ēē nob̄ monstrauit.
Cui tūburci? Erre vnū deū ēē aliter. ⁊ quō
nūc tres ēē testaria h̄ndit cecilia. Sic i vna
bois sapia sūt tria. si genū. memoria. ⁊ itel
lect⁹. sic ⁊ i vna diuitatis essentia tres p̄sone
ēē p̄nt. Tūc cepit ei de aduēu filij dei et pas
sione p̄dicare. ⁊ mltas p̄gruitates ip̄i pas
sionis oñdere. Hā ido in q̄i fili⁹ dei ē tēnt⁹ vt
gen⁹ h̄uanū dimittat p̄cōdientū. H̄ndict⁹
maledict⁹ vt h̄o maledict⁹ b̄ndict⁹ p̄leq̄.
illudi se p̄ant. vt h̄o ab illusione demouū lū
beret. Spineā coronā accepit in capite vt a
nobis sniaz auferat capitalem. Sed suscepit
amaz. vt sanaret bois dulcē gustū. Expor
tat vt penū nrōz nuditatē opiat In ligno
suspēdit. vt ligni p̄uaricatōz tollat. Tūc tū
burci fr̄i suo dixit. Adiferere mei. ⁊ pduc
me ad bois dī vt purificat⁹ accipia. Du
aus igr ⁊ purificat⁹ āgelos dī sepe videbat.

De sancta Cecilia

et oia q̄ postulabat pun⁹ obinebat. **B**
 Valerian⁹ igr⁹ et tyburci⁹ elemosinis inli
 stebāt. et scior⁹ corpa q̄s almachi⁹ p̄fect⁹ occi
 debat sepulture tradebāt. Quos almachi⁹
 ad se vocā. cur p̄ suis scelerib⁹ dānatos se
 pelirēt in q̄s iuu. Cui tyburci⁹. Vinnā illozū
 serui essem⁹ q̄s tu dānatos appellas. Qui
 p̄p̄ferūt illud q̄d videt eē et nō est et inuene
 rūt illō q̄d nō videt eē et ē. Cui p̄fect⁹. Quid
 nā est illud. Et tyburci⁹. Q̄d videt eē et nō ē.
 est oē q̄d i hoc mūdo est. quod boīez ad nō
 esse p̄ducit. Q̄d vō nō videt eē et est. est vita
 iustoz et pena maloz. Cui p̄fect⁹. Non pu
 to q̄mēte tua loquar. Tūc iubet astare va
 lerianū dicēs. Quoniaz nō ē sani capitis
 frater tu⁹. tu saltē poteris sapienter dare r̄n
 sum. Cōstat plimū vos errare. q̄ gaudia re
 spuitis. et omia inimica gaudiis affectatis.
 Tūc valerian⁹ se vidisse ait. glaciali tēpe octo
 sos iocātes. et oparios agricolas deridētes.
 S̄ est tu o tpe dū aduenissent glōsi fructus
 laborz gaudenb⁹ illis q̄ putabāt vāni cēpe
 rūt flere q̄ videbant vrbam. Sic et nos nunc
 q̄des sustinem⁹ ignominia et laborē. in futu
 ro aut recipiem⁹ glām et eternā mercedem.
 Vos at nūc trāstionū habens gaudiū. i. fu
 turo at inueniens eternū lucū. Cui p̄fectus
 Ergo nos inuicissimū p̄ncipes etnū habe
 bim⁹ lucū. et vos p̄sone vilissime p̄petuum
 possidebim⁹ gaudiū. Cui valerian⁹ uas. Hō
 mūciones estis nō p̄ncipes. tpe nostro nan
 cius moriuri. et deo rōnem p̄ oib⁹ reddi
 turi. Cui at p̄fect⁹. Quid v̄boz circūtu i
 moram. Offerte dijs libamia. et lesi absce
 dere. Sancti r̄nderūt. Hos deo vō q̄ndie sa
 crificiū exhibem⁹. Quib⁹ p̄fect⁹. Q̄d est nō
 men ei⁹. Cui valerian⁹. Nōmē ei⁹ inuenire
 nō poteris. etiā si p̄nis volaueris. Idrefe
 cius dixit. Ergo iupier nomē dei nō ē. Cui
 valerian⁹. Nōmen homicide et stupratorz
 est. Q̄d quē almachi⁹. Ergo tot⁹ mundus
 errat. et tu cū fratre tuo vep̄ deū nosti. Vale
 rian⁹ r̄ndit. Hos soli nō sum⁹ s̄ innumera
 bilis multitudo hāc sanctuatē recepit. Tra
 dunt igr⁹ sancti i custodiaz maximi. Quib⁹
 ille ait. Dithuēntis flos purpure⁹. D̄ ger⁹

manus fraternitatis affect⁹. quō ad mor
 tem q̄si ad epulas festinans. Cui valerian⁹
 ait. q̄si creditur se p̄mūet. gliaz aniaz eoz
 post mores videret. Et marim⁹ fulminib⁹
 igneis p̄sumar. si nō illū solū deū confitear
 quē adorans si p̄ngat q̄d dicis. Ipse igr⁹
 maximus et omis eius familia ac vniuersi
 carnifices crediderūt. et ab vrbano qui illuc
 occulte veni baptisma susceperunt. **E**
 Igit dum auroza nocti finē daret Ceci
 lia exclamauit dicēs. Eya milites xpi abijci
 te opera tenebrar⁹ et induimini arma lucis.
 Quarto igr⁹ miliano ab vrbē sancti ad sta
 tuā iouis ducit. et dū sacrificare nollēt pari
 ter decollāt. Tūc marim⁹ cū iuramēto as
 seruit se in hora passionis eoz āgelos vidisse
 fulgētes. et aias eoz q̄i v̄gēs de thalamo ex
 euntes. q̄s in gremio suo in celū angeli de
 tulerūt. Almachi⁹ vō audies maximū xpi
 num effectū. euz plūbat is iādiu cedi fecit q̄
 usqz spūm excussit. Cui⁹ corpus sc̄a cecilia
 iuxta valerianū et tyburciū sepeliuit. Tūc
 almachi⁹ facultates amboz cepit inquirere
 et ceciliā itaqz valerianū p̄uigem corā se fecit
 astare. Iussitqz vt ydolis imolaret aut sen
 tentiā mortis incurreret. Cū aut ad hoc ab
 apparitōib⁹ v̄geret. et illi vebemēter flerēt
 eo q̄ puella iā decora et nobilis vltro se mor
 ti traderet. dixit ad eos. Hoc boni inuenies
 nō ē inuēntē p̄dere. s̄ mutare. dare lutū et
 accipe aurū. dare vile habitaculū et accipe
 p̄ciosū. dare breuē angulū. et accipe forū
 plūciū. Si q̄s p̄ nūmo solidos daret. nō
 ne veloci⁹ festinaret. De⁹ at q̄d accepit sim⁹
 plū reddet centuplū. Crediū bis q̄ dico. Et
 illi. Crediū⁹ xpm vep̄ eē deū q̄ talē possidet
 famulā. Vocato igr⁹ vrbano ep̄o. q̄d angeli
 et tamplū baptisā sūt. Tūc Almachi⁹
 sanctā ceciliā ad se vocās ait. Cui⁹ p̄mūis
 es. Et illa. Ingenua sū et nobilis. Cui Almachi⁹
 Ego te de religioe interrogo. Et ceci
 lia. Inrogano tua stulū sumit micū que
 duas r̄fisiones vna putat m̄q̄li de cōcludi.
 Cui almachi⁹. Vn tibi tanta p̄hipno r̄p̄de
 di. Et illa. De p̄cia bōa et fide nō ficta. Cui
 Almachi⁹. Ignoras cuius p̄tā sū. Et il

De sancto Clemente

Idcirco vna est q̄ p̄ter ventoreplet. quē si
 ācus pupugerit. oīs p̄m̄ rigor palleſcit. et
 q̄cūq̄ in ſe rigidi; b̄e cernit incuruat. Cui
 Almachius. Ab iniurijs cepiſti. et iniurijs
 p̄ſeueras. Ecce ſi ridet. Iniuria nō ē. niſi
 q̄d vbiſ fallentib; irrogat. Cū aut iniurias
 doce ſi falſa locuta ſum. aut teipm̄ corripe
 colūmā inferentem. S; nos ſcientes ſc̄m̄
 dei nomen. oīno negare nō poſſum; . Albe
 hui; eſt enī feliciter mori q̄ infeliciter viuere
 Cui almachius. Et q̄d cū tāta ſupbia loqr̄
 Et illa. Non eſt ſupbia ſ; aſtūa. Cui Al
 machius. Infelix ignora; q̄ viuificandi et
 mortificandi mibi ē tradita p̄a; . Et illa. Eō
 fra veritate publicā p̄bore nūc eſſe mentiu;
 Cuiā enī viuētib; tollē pote; . mortuis autē
 dare nō pote; . Es igr̄ mīſter mortis. nō vi
 re. Cui almachius. Nam depone amentiam
 et ſacrifica dijs. Cui cecilia. Nefcio vbi ocu
 los amiferis. Nam q̄m̄ deos dicis. omē
 nos ſara eſſe videmus. Alitte igr̄ manū. et
 tāngendo diſce quod oculis nō vales vide
 re. Tūc iratus Almachius. iuſſit eā ad do
 mum ſuā reduci. ubiq̄ tota die et nocte iuſſit
 eam in bulliente balneo concremari. Que
 q̄ſi in loco frigido mālū nec modicū ſaltem
 ſudo; p̄ſenſit. Quod cū audiſſet almachius
 iuſſit eam in ipſo balneo decollari. Quam
 ſpiculator tribus ſicubus i collo p̄cuſſit. ſed
 cū caput eius amputare nō potuit. Et quia
 decretū erat ne q̄nā p̄cuſſione decollā; ac
 cepit eā ſemiuuā cruentus carniſer dereli
 quit. Iſder̄ tridui aut ſupuiuēs. oīa q̄ habe
 bat paup̄ibus iradiuit. et oēs q̄s ad fidē con
 uerſerat vrbano ep̄o commendauit. dicens
 Triduanas michi inducias poſtulaui. vt
 hos tue beatitudini p̄mendare et hanc do
 mū meā in eccl̄az p̄ſecrarea. Sc̄iūs ā vrbā
 nus corpus eius in ep̄o ſepeliuit. et domū
 ſuā in eccl̄iā vt rogauerat p̄ſecrauit. Iſdaſ
 ſa eſt aut circa ānos dñi. cccxii. tpe Alexan
 dri imperatois. Alibi autem legi; q̄ paſſa
 ſit tempe marci aurelij. q̄ impauit circa an
 nos dñi. cccx.

CLXV

De ſancto Clemente.

Clemens dicitur a

cleos q̄d eſt gl̄a. et mens q̄t glorioſa
 mens. habuit enī glorioſam mentē. ſc; pur
 gata ab oī ſorde. ornatā oī v̄tute. et decora
 tam nūc oī felicitate. q̄ felicitas p̄ſiſtit i hoc
 ſic dicit Aug; in li. de trinitate. q̄ ubi eſſe nō
 ſtrū nō habebit mortē. noſſe noſt; nō habe
 bit erro; . amare noſt; nō habebit offeſſio
 nem. Vel b; a clementia. q̄ clemens et miſe
 ricors valde fuit. Vel ſicut b; i glosario. cē
 mens ē. dulcis. iuſtus. maturus. pius. Iu
 ſtus in actione. dulcis in ſermone. matur;
 puer ſarō. pius i intentōe. Cuius vna ipſe in
 ſuo itineralio inferuit marie vſq; ad illū lo
 cum in q̄ q̄l̄e b; p̄ero i p̄ſonatu ſucceſſit
 oſtendit. Cetera ex ei; geſtis q̄ cōter habē
 ſumunt.

Clemens ep̄s ex nobili romano; n
 plapia ortus eſt. Pater ei; Fauſ
 tianus mater vō eius macbiana
 nūcupata eſt. Habuitq; duos fr̄es. q̄m̄
 vnus Fauſtus alter Fauſtus dicebat. Et
 q̄ macbiana mater ei; mira corpis pulcra
 tudine polleret. fr̄e v̄ri ſui libidinoſo amo
 re eam vebemētē erarſit. Cum autē eam
 quondie moleſtaret. et ipſa ſibi nullatenus
 aſſentire vellet. viro; ſuo hoc reuelare tū
 meret. ne inter duos fr̄es inimiciā ſu
 ſcitaret. cogitauit p̄ aliquod tempus ſe a pa
 tria abſentare. donec illicitus amor cōquē
 ſceret. quē aspectus ſue p̄ſentis inſtamma
 ret. Et aut hoc a viro ſuo obtinere valeret
 ſomniū callide cōſingit. quod in hunc mo
 dum viro ſuo reuulit dicens. Ecce quidam
 mibi p̄ viſum aſtut. mibi p̄cipiens vt cōſe
 ſtum cū duob; geminis. ſc; Fauſtino et fau
 ſto ex v̄be diſcedere et iādiu abeſſe. donec
 ipſe mibi rediū imparet. Q̄ ſi nō facerem
 ſimul cū omnib; liberis interirem. Q̄d vir
 audies vebemētē expaui ac v̄ro; cum
 duob; liberis et familia multa arbenas mi
 ſit. vt i ibi maneret et filios faceret erupiri.
 Al̄ino; aut filii ſc; clementē cū eſſ; anno;
 rū q̄nq; ſibi pater in ſolacium reuulit. Cui
 aut mater cū filijs nauigaret. nocte quadā

E 4

De sancto Clemente

navis naufragiū p̄tulit. et mater sine filiis a fluctibus electa super quodā saxū euasit. quod duos natos p̄sile p̄sideras p̄ nimio dolore in mari fūdū se p̄cipuas; nisi quod salū eorum cadavera se repurā sperabat. Et vō ubi nec viuos n̄ mortuos se rep̄ire posse cognouit. clamores et plulat̄ maris dabat. mā suās morib⁹ lacerabat. n̄ vllā p̄solatōz ab aliq̄ reape vō lebat. Cūq; mlieres astatēt. q̄ sua ifortunia ei⁹ narrarēt. et illa ex h̄ p̄solatōz n̄ recipet. af fuit q̄dā mlier in cetas q̄ vix suū adolecē tē et nauā in mari p̄sile astatuit. ob h̄ sui amo re postmodū nubere recusauit. Recepta igr̄ q̄licūq; p̄solatōe ap̄d ip̄as māebat. et quidia nū viciū suis maib⁹ acq̄rebat. s; nō mliū p̄ man⁹ ei⁹ q̄s crebri morib⁹ lacerauerat. sine sēlu et mortue adō se effecit. vī cū ip̄is nulla; rē opari poss; illa n̄ q̄ ea suscep̄ palūm icurrit. et d̄ lecto surgē n̄ valebat. Sicq; ma cidiana mendicare p̄pellit. et ip̄a cū bospita erbis q̄ iuēre potat pascēbat. Cōpleto igr̄ āno q̄ macidiana cū liber⁹ discessit et patria misit aibēas nūcios vī ei⁹ vī ip̄os req̄rerēt et q̄d agerēt iūmarēt. S; illi q̄ missi fuerant nullatē redierūt. Deniq; cū alios misiss; et il li reuertētes se nullū inde vestigium rep̄isse narrarēt. clemētē filiū suū sub tutorib⁹ dēre liq̄t. et ip̄e ad q̄rēdū vīrore cū filiis nauē p̄scē du h̄ mīre rediit. Ugin igr̄ ānis clemēs o; bar⁹ stetit. nec d̄ p̄rē vī d̄ mīrē vī d̄ frīb⁹ aliq̄d idicū iūenire potuit. Ip̄e āt clemēs studio līrāz se p̄tulit et sumū phie apicē ap̄prehēdit. Desiderabat āt vebemētē et studiose q̄rebat q̄lī sibi aie imortalitas p̄suaderi poss; Ob h̄ phoz scolas sp̄ adibat. et si q̄dē q̄ imortal eēt obīeabat. gaudēbat. si q̄n vō q̄ mortal eēt p̄cludebat. tristis discēdebat. Et Deniq; cū barnabas romā vēss; et fidē xp̄i p̄dicar; phreū tāq; ifanū et amētē dēridebat. vī et q̄ dā q̄ sūm q̄dā fuit clemēs phis. q̄ eū p̄mo sic ali dēridebat et ei⁹ p̄dicatōez p̄tēnebat. talez q̄onēp dērisu barnabe fecit. Cū culex aial sit eriguit. q̄d est q̄d sex pedes h; et i sup̄ alas possidet. Elephas āt cum sit imane aial nec alas possidet. et tān q̄tuor pedes h; Cui bar nabas. stultetue q̄on i rēdere p̄facile posses

si vītais cā discēde q̄rere videris. S; nūc de creatur⁹ vob⁹ dicere aliq̄d absurdū ē. cū a vob⁹ creatur⁹ vīrore ignoret. q̄ ei creatorē nō cognoscit. iustū ē vī i creaturis errare. Hoc vībū cordi clemēs phis valde imbelit. ita q̄ fidē xp̄i istruct⁹ a barnaba recepit. et in iudeā ad petrū postmodū p̄perauit. Quēz ille de fidē xp̄i istruct⁹ et aie imortalitatem euidenter edocuit. Eo tpe Symon mag⁹ duos discipulos habebat. sc; Elquiaz et Ificē. q̄ ei⁹ fallacias cognoscētes eū reli q̄rūt et ad petrū p̄fugerūt. et ei⁹ discipuli sunt effecti. Cū āt petr⁹ clemētē d̄ sua iūrogas; seip̄genie. ille q̄d matri et frīb⁹ et patri accide rit p̄ ordinē enarrauit. addēs q̄ credebat q̄ mater cū frīb⁹ in mari p̄sile. pater vō aut merore aut sili naufragio iteriss;. Q̄d au; diēs Petr⁹ la crimas continere nō potuit.

Quadā autē vice petr⁹ cū discipulis suis antaradū et inde ad insulā p̄ sex miliaria di stantē in q̄ macidiana mater clemēs mor rabaē venit. ubi q̄dā colūne vīreemire ma gnitudis erāt. Quas cū petr⁹ cū ceteris mi rarēt. vidēs ip̄as mendicanē cur nō pon⁹ suis manib⁹ oparet increpauit. Quē rīdē specie tān dīne habeo manū. q̄ meis sic sui debilitate morib⁹ vī oīno sūi i sensibiles effecte. Et q̄z vīnā me i mare p̄cipuas; vī vītra nō vīuerē. Cui petr⁹. Quid ē q̄d loq; ris. Ifescas q̄ aie eoz q̄ se interimūt gūter puniūt. Cui illa. Utinā h̄ michi certū fieret q̄ aie post mōtez vīuāt. libēter enī me ip̄as occiderē. vī salū vīna hora dulces meos na tos videre posses. Cūq; petr⁹ ab ea causam tante tristitie iūrogasset. et illa ei ordinē ge; ste rei narrass;. au petr⁹. Est q̄dā adolecēs apud nos nomie Clementis q̄ h̄ q̄ refer⁹ ma tri et fratrib⁹ astatit accubisse. Q̄d illa audv ens nimio stupore p̄cussa corruit. Cūq; ad semen p̄as redisset cū la crimis au. Ego sum adolecēs mater. Et p̄cēdēs ad pedes p̄de trirogare eum cepit. vī sibi filiū suū festi nanter ostendere dignaretur. Cui Petr⁹. Cum adolecentem videris. paululum dis simula q̄līq; ab insula cum nauī egredias; mur. Q̄d cū illa se faciurā p̄misisset. clemēs

De sancto Clemente

petr^{us} manu^m est ipaz ad nauē ubi erat clemēs
ducebat. Unde^m vo clemēs petr^{us} manu mu
lierē ducere ridere cepit. Ador^{is} at vi mulier
iuxta clemēte fuit. se p^{er}uenerē nō potuit. s^{ed} sta
tim iⁿ amplex^{us} ei^{us} ruit. et crebro osculari cepit.
Quā ille tāq^{ue} iⁿ sanienē mulierē cū indignōe
repellebat. et aduersus petr^{us} indignōe nō mo
dica mouebat. Cui petr^{us} q^{uod} agis o fili cle
mēs. Noli repelle matrem tuā. Q^{uod} cū audis
set clemēs. lacris iⁿfulsus sup^{er} m^{at}rē iacere ce
dit. et ea^m recognoscere cepit. Tūc ad p^{re}ceptū
petri bos puta sua q^{uod} palinca iacebat adducit
et ab eo p^{er}nuo libat. Et mat^{er} clemēte d^{icit} p^{re}
inrogauit. Cui ille. Ad te q^{uod}rendū iⁿui. et v^{er}
tra nō rediit. Et illa audies solimō suscipi
u^{er}g^{it} de ei^{us} filio iūto gaudiuz b^{ea}ta reliq^{ue}
solabat merores. **B** Inieca cū iⁿficera
et aq^{ue}la deessent. et redeūtes mulierē cū petro
vidisset. q^{uod} nā sit h^{ic} mulier p^{er}uicacit^{as}. Quib^{us} cle
mēs ait. N^{on}ne mea ē. quā mibi d^{icit} redona
uit p^{er} d^{omi}ni meū petr^{us}. Post h^{ic} petr^{us} oia eis p^{ro}
ordine narrauit. Que cū audisset iⁿficera
et aq^{ue}la subito surrexerit. et obstupescit tur
bari ceperit dicētes. D^{omi}nor d^{icit} d^{omi}ne d^{icit} v^{er}a ne
sit h^{ic}. an somnii ē q^{uod} audim^{us}. Tūc petrus.
filij nō inq^{ui}erit nos iⁿsanim^{us}. s^{ed} h^{ic} v^{er}a sit. Et illi
faciē pficātes aiūt. Nos sum^{us} faustinus et
faust^{us}. q^{uod} mat^{er} n^{ost}ra est h^{ic} iⁿ mari iūisse. Et ac
curantes iⁿ p^{ro}plex^{us} m^{at}r^{is} ruiūt. et ea^m crebro oscu
lant^{ur}. Et illa ait. Quid vult h^{ic} ē. Ad quam
petr^{us}. Iⁿst^{itu}ti sūt filij tui faustini et fausti. q^{uod} in
mari p^{er}isse putabas. Hec audies mat^{er} p^{ro}ni
mio gaudiū velut amēs effecta corruit et p^{ro}
ad se reuer^{sa} ait. Obsecro vos dulcissimi fi
lij narrate mibi quō euasist^{is}. Qui r^{es}ponderūt
Cū nauis fuisset resoluta et nos sup^{er} q^{uod}ndaz
fabulā peberem^{us}. q^{uod}da^m pirate nos iuēntes
iⁿ suā nauiculā posuerūt ac mutas noib^{us} cui^{us}
dā nos honeste vidue iustine noie v^{er}iderūt.
q^{uod} tāq^{ue} filios suos nos habuit. et libalib^{us} ar
tib^{us} nos erudit fecit. T^u adē phie opaz dedi
m^{us}. et symon cui dā mago nobiscū educa
to ad h^{ic} sum^{us}. Cūq^{ue} ei^{us} fallaciā cognouisset
inua^{it} ip^{se} oīno delerum^{us} et petri discipuli p^{er}
zachei effecti sum^{us}. Seq^{ue}nti^{us} ar^{tem} die assūpn^{us}
petr^{us} trib^{us} trib^{us}. s. Clemente. aq^{ue}la. et nicera ad

q^{uod}ndā secretorē locū oīn^{is} grā descēdit. q^{uod}
venerand^{us} q^{uod}da^m sener s^{ed} tū paup^{er} alloq^{ue} cepit
di. Adh^{uc} ille eo^{rum} v^{er}ū frēs q^{uod} sub specie pietatis
vos g^{er}it errare p^{ro}sidero. Hecq^{ue} ei^{us} d^{icit} s^{ed} ē. neq^{ue}
cult^{us} h^{ic} aliq^{ue} ē. neq^{ue} p^{ro}vidēna iⁿ mūdo. s^{ed} for
tuit^{us} casus et genef oia agūt. sic et ego et me
ipso maifeste p^{er}petri iⁿ disciplina mathe^{us} p^{ro} cetē
ris erudit^{us}. nolite s^{ed} errare. siue ei^{us} orens siue
nō. q^{uod} v^{er}a genef p^{ro}met vob^{is} erit. Clemēs at
in eū respiciēs anio pullabat. et sibi se cū ala
vidisse videbat. Cūq^{ue} de mandato petri cle
mens aq^{ue}la et nicera cū eo diuinus disputā
sent et p^{ro}vidēna aptorationibus ostendit
sent. eumq^{ue} ob reuerentiā crebro p^{re}m vo
carent. dixit Aquila. Quid necesse est vt eū
p^{re}m vocem^{us} cū in mādatis habeamus ne
minē sup^{er} trā p^{re}s vocare. Et post h^{ic} respici
ens ad senē ait. N^{on} inu^{er}iole accipias p^{re}
q^{uod} frēm meū culpauit. q^{uod} te p^{re}s vocauit. ba
bem^{us} ei^{us} tale mādātū. ne aliq^{ue} iⁿto noie vo
cem^{us}. Cūq^{ue} aq^{ue}la h^{ic} dixisset. r^{es}it oīn^{is} astātū
cet^{us} vna cū sene et petro. Et cū ille cāz r^{es}us
inq^{ui}reret. dixit ad eum Clemente. Quia fac
it de q^{uod} alios culpas. senem patres vocando
Et ille negabat dicēs. Vere nescio si eū pa
trem vocauerim. T^u cū satis de p^{ro}vidē
na disputatū ēēt. dixit sener. Crederes v^{er}iq^{ue}
p^{ro}vidēna esse. sed a p^{ro}pa p^{ro}scia p^{ro}bibeor hunc
fidei accommodare p^{ro}sum. N^{on}ni eni meū
et p^{ro}uig^{is} mee genefum. et scio ea que v^{er}nicu
q^{ue} n^{ost}ry d^{icit} abbat genefis accidisse. Eludite
igitur cōiugis mee thema et inueniens sce
ma cui^{us} ex^{er}us accidit. N^{on}ni nāq^{ue} mar
tem cū venere sup^{er} centz. lunā v^{er}o in occasu
iⁿ domo maris et finibus saturni. quod sce
ma adulteras facit. et seruos p^{ro}ptos a mare
et p^{ro}gre. pficisci. et in aquis defangi. Quod
et ita faciū est. Inadit nāq^{ue} in amorē ser
ui et p^{ro}iculum atq^{ue} opprobriū metuens cum
ip^{so} aufugit. et in mari perijt. Nam sicut fr
ter me^{us} reuult. ip^{se} p^{ro}mo adamauit. S^{ed} cū
ip^{se} assenare sibi noll^{et}. in seruum sue libid
nis amorē reuoluit. N^{on}ne tamen ei imputan
dū est. q^{uod} eam genef hoc facere p^{ro}pulit. N^{on}ni
rauitq^{ue} quō somnii finerit. et quō cū libe
ris atbenas padens naufragio perierit.

De sancto Clemente

E Cūq; filij vellēt eū irruere & rē apire p
bibuit petrus. Quiesce q̄adusq; mihi pla
cuerit. Viriq; ei petrus. Si hodie iugē tuā
castissimā cū tribus filiis tuis pligero. credes
q; genes nūl sit. Cui ille. Sic ipossibile ē te
exhibere qd̄ pmisisti. ita & ipossibile est extra
genesim aliqd fieri. Dixit ei petrus. Ecce iste ē fi
lius tuus clemēs. & hī duo gemini tui Faustus
& faust. Tūc senex resolutus mēbris cecidit &
q̄i eranimis facit. Filij at irruētes i eū oscu
labāt. verētes ne spūz reuocare poss; Lādē
ab se rediēs oīa vt acciderāt p ordiem audi
uit. Tūc subito vxor aduēt & cū lacris cla
mare cepit. vbi ē vir me? & dñs me? Hec cū
illa q̄i amēs clamaret. senex cucurrit & cum
māis lacris āplecti & stringe eā cepit. Bū igr
sil manerēt aduēt qdā nūciās apionē & am
bionē faustianā amicissimos cū symone
mago hospitari. De qz aduētū faustianā
vald̄ gauisus ad eos vilitādos iuit. Et ecce
nūciū vēit q̄ diceret mīst̄ cesarē ānochiā ad
uēisse. vt magos oēs q̄reret & morte punir;.
Tūc simō magus i odiū filioz q̄ ipz reliqrāt.
vultū sui similitudinē i faustianū imp̄siit. vt
nō faustianus s; simō magus ab oib; putaret.
Hoc at fecit vt a mīst̄ cesarē loco sūteneret
& occideret. Ipse at symon d̄ p̄b̄ ill' abscessit.
Cū at faustianus ad petz & filios rediēs. ex
pauert filij vultū simonis. i eū intueres. vo
cē at p̄is sui audieres. Sol' at petrus erat q̄
vultū ei naturalē videbat. Cūq; filij eius &
proxi ei cū refugerēt & recrearēt. dicebat eis
Cur exetrami & refugis p̄z vestz. Qui rñ
derūt. q̄ iō eū fugiēt. qz in eo vult' simonis
magi appareret. Cōfecerat ei simon qdāz
vngentū. & faciē ei punxerat. & vultū suū ar
te magica imp̄sserat i eū. Ipse igr lamētaba
tur & dicebat. Quid mihi misero accidit vt
vna die recognit' ab vxore & filiis letari nō
potuerim cū eis. Vxor vō ē sparsis criminib;
& filij plim flebāt. S; Symon at magus
dñ adhuc eēt ānochie petz plimū ifamaue
rat. magū maleficū & homicidā euz diceo.
Beniq; irantū aduersus petrū ip̄m p̄cia
uerat. vt ip̄m iuenire plim affectaret. vt car
nes ei dēb' lanuaret. Virū g; petrus fausti

niano. Quoniā qdē simon magus eē videt.
p̄ge ānochiā & corā oī p̄lo me excusa a cēa
q̄ de me dixit simon ex persona sui retracia.
Ip̄s Ego ānochiā veniā & alienū hūc vult
tū a te effugabo. & p̄p̄iū vultūz corā oībus
reddā. Hoc in n̄llo mō credēdū ē q̄ b. petrus
mēuri mādanerit. cū b̄s nō idigeat nro mē
dacio. Iō umerari clemēs i q̄h sc̄pta sūt la
ber apoc̄rifus ē. nec vt q̄busdāz placet susci
piēs ei talib;. Clericū dicit q̄ petrus fidū
gēter vba sua p̄sideret nō sibi dixit vt simo
nē magū se eē diceret. s; vt ip̄lo effigies faciei
sup̄inductā oīdēns petz ex p̄sona simonis
p̄mēdaret & mala q̄ dixerat reuocaret. Et il
le dixit se eē simonē. nō q̄nū ad v̄tā ē s; q̄n
tū ad apparētā. Vñ q̄ ifra dixit Faustina
nus. Ego symō ē. sic debet accipi. q̄z nū ad
appareniā videor esse simon. Fuit ergo sy
mon sup̄le putant. Perrexit ergo fausti
nian' pater clemēs ānochiā & ip̄m p̄uo
cās dixit. Ego symon annūcio vobis & cō
fiteor oīa sefuisse de petro. Nequa qz enim
est seductor. vel magus. s; ad salutē mundi
missus. Quappter si de cetero aliqd d̄ ip̄m
dixero. me iāqz seductore & maleficū repel
lans. Hūc enī p̄nias ago. qz male me dixit
se cognosco. Adhūc igr vos vt ip̄i credat
ne vos & ciuitas vestra in sil' pereatis. Cū
qz h̄ omia q̄ petrus iusserat cōp̄lesset. & iā
in amorē petri ip̄m inuasisset. Petrus ad
eum venit. & orone facta effigie vultus Sy
monis ab eo penitus effugauit. Ip̄opul'
autēz ānochenus petrū benigne & cum
multo honore recepit. & ip̄m in cathedra
sublimauit. Quod audies Symon illuc
prexit. & ip̄m conuocās ait. Adiro q̄ cum
vos salubribus p̄ceptis instruxerim. et o
seductore petro vos cauere monuerim.
vos ip̄m nō solum audistis. sed enā ep̄scos
pali cathedra sublimastis. Tūc oēs cū su
rore aduersus eū dixerūt. Adonstro nobis
sitis es. Aduūsternus te peniuisse dicebat
& nūc te & nos p̄cipitare conaria. Et ip̄euz
in eū faciēs. cū ignominia eum p̄nus ex
pulerūt. Hec omnia Clementis in libro suo
de seipso narrat. & hanc historā ibidēz in se

De sancto Clemente

runt. **I**tem **P**etrus cum romam venisset
et sua passione imminere videret. clementem post se
episcopum ordinavit. **A**postolus igitur princeps apostolorum
petro. clemens vir pius et paterfamilias in futurum. ne. s.
per exemplum quibus vellet sibi in ecclesia successores
statuere. et beatitudine scilicet suorum deum possidere.
lino cessit. et postmodum deo. **N**onnulli asse-
runt quod linus et clemens non fuerunt summi pontifices. sed
tantum petri apostoli coadiutores. propter quod in carba-
logo pontificum meruerit annuerari. **P**etrus hos
autem clemens eligit. et possidere compellit. Qui ita
morem orationis pollebat ut iudeis et gentibus
et omnibus christianis populus placeret. Singulas in-
opes regionum nominatim scriptas habebat. et quas
baptismi sanctificatione mundauerat. non sinebat
publice fieri medicamentum subiectos. **C**um itaque
domicella virginem neptem domiciani imperatoris
sacro velamine preceperat. et theodora uxorem
sylinni alicuius imperatoris ad fidei conversionem
conversus. propositum manere promitteret. **S**ylinnius
zelo ductus ecclesiam per uxorem suam occulte intra-
vit. scire volens propter quod illa sic ecclesiam frequen-
taret. **E**t ubi a sancto clemente orationem fusa est. et apostolo
confessus est amicum. **S**ylinnius cecus et surdus penitus
effectus est. qui statim pueris suis dixit. **C**ito me
tollite et foras educite. **P**ueri autem per totam eccle-
siam eum girabant. et ad ianuam pervenire non po-
terant. **Q**uos cum vidisset theodora sic errantes
primo quod ab eis declinavit. priusquam quod vir suus
eam cognoscere possit. **P**ostmodum autem quod non
hessiterogavit. **Q**ui dixerit. **D**ominus noster
dum vult videre et audire quod non habet cecus et surdus
factus est. **T**unc illa in orationem se dedit deprecans ut
vir suus inde exire posset. **E**t post orationem dixit
pueris. **I**te modo et producite dominum vestrum ad do-
mum. **C**umque abissent sancto clemente theodora quod
acciderit indicavit. **T**unc sanctus rogavit theodo-
ram ad eum venire. et ipse invenit apostolus oculos nil
videntem et nil penitus audientem. **C**umque clemens
per orationem et ille auditum et lumen recepisset. vi-
dens clementem iuxta uxorem suam stantem
amens efficitur et se illi sum magis aribus
suspicat. **P**recepitque servis suis ut tenerent
clementem dicentes. **E**t ingredere ad uxorem meam
magis aribus me excavaui. **P**recepitque
ministros ut clementem ligarent. et ligatum trabe-

rent. **E**t illi ligantes columnas ecclesie et saxa pre-
tabant sic etiam sylinnio videbatur. quod sanctus Ele-
mens cum suis clericis ligaretur et traheretur. **E**t
clemens sylinnio ait. **Q**uia saxa deos dicunt
saxa trahere meruisti. **I**lle autem de eum ligatum
existimans ait. **E**go te interfici faciam. **E**lemens
autem inde abscedens theodora rogavit ne ab
oratione cessaret. donec virum suum deus visitaret.
Omnino igitur theodora **P**etrus apostolus apparuit
dicens. **P**er te vir tuus saluabitur. ut impleatur
quod dixit frater meus **P**aulus. **S**aluabitur vir
infidelis per mulierem fidelem. **E**t sic dicentes absce-
dit **S**tatus sylinnius uxorem suam ad se vocavit
obsecrans ut pro se oraret. et sanctum clementem
ad se vocaret. **Q**ui cum venisset. ipsum in fide in-
struxit. et cum cecis. de domo sua baptiza-
vit. **P**er hunc autem sylinnium multi nobiles et
amici nerue imperatoris domino crediderunt. **T**unc
comes sacrorum pecuniam multis dedit. et sanctum
clementem seditionem maximam excitavit.

Item **T**unc mamerinus virbis prefectus po-
puli seditionem maximam non ferens. ad se Ele-
mentem adduci fecit. **Q**uem cum rediret. et
ad se inclinare attemptaret ille ait. **O**portet
te ad rationem accedere. **N**am si canes multi
contra nos latraverint et morsibus attri-
tauerint nunquam hoc nobis auferre possunt.
quoniam nos sumus rationales homines. et ipsi sunt
irrationales canes. **S**ed mo autem ab im-
perio exorta. ostendit se nihil habere certum
vel verum. **T**unc mamerinus de eo traiano
imperatoris scribens responsus accepit. quod aut
sacrificaret aut transponi mare in beremo
quod adiacet civitati terrene ipsum in exilium mitteret.
Tunc prefectus Elementem cum lacrimis
ait. **D**eus tuus quem pure colis ipse te adiu-
vet. **P**refectus autem ei navem tribuit. et omnia
necessaria misit. **P**rofectus autem de-
ricta et laici ipsum in exilium sunt secuti. **P**rofectus
autem in insulam inveniit ibi pluresque duo milia
christianorum ibi deinde dudum ad secundum mare
mora damnatorum. **Q**ui sanctum clementem vi-
dentes. statim in fletum et lacrimas praeperunt.
Quos ille consolatus ait. **N**on meis meritis ad
vos me misit dominus vestre coronae pueri-
pem me fieri. **E**t cum ab eis didicisset. quod a legato

De sancto Clemente

miliario aqua suis huiusmodi deportaret dicit eis
 Quem omnes dominum ipsum christum ut confessores
 suis fontem in loco isto ac venas aquarum aperiat. Et
 qui percussit petram in deserto luna et fluxerit aqua in
 abundantia. ipse nobis lanceas affluere ipsa. ut
 de eius beneficiis gaulem. Cumque oratione facta
 bicinde circumspiceret. vidit agnum stantem qui pe-
 de erecto dextro qui locum episcopo ostendebat. Et in-
 telligens dominum ipsum christum esse quem solus ipse vide-
 bat. prexit ad locum et dixit. In nomine patris et fi-
 lij et spiritus sancti in isto loco puenit. Sed cum nullus
 in isto loco in quo agnus steterat ptingeret. ipse ac-
 cepto brevi sarculo leuiter locum sub pede
 agni percussit. et statim maris fons erupit et in
 fluuium creuit. Tunc vniuersi gaudentes sanctus
 Clemens ait. Flumis ipse sanctificat ciuitates
 dei. Et hoc fama multum fluxerunt. et vna die
 quingenti et amplius ab eo baptisma susceperunt.
 et ydolorum templa destruere per totam puincia in
 tra vnum annum. lxxv. ecclesias edificauerunt. Ipse
 tres annos ita in impatoris qui cepit anno
 domini. cxi. hoc audientes quando ducem illum misit
 Qui cum oes libenter mori aspiceret. multum
 diu cessit. et solus Clementem ligata ad collum
 et anchora in mare precipitavit dicens. Ita non
 poterunt ipsum pro deo colere christiani. Stante
 autem ois multitudo ad litus maris. Cornelius et
 Probus discipuli et oes orare preceperunt
 ut dominus corpus sui martyris eis monstraret.
 Statimque mari per tria miliaria recedente.
 omnes per siccum ingressi inuenerunt in mo-
 dum templi marmorei habitaculum a deo para-
 tum. ubi in archa corpus sancti Clementis. et
 anchora iuxta eum. Reuelatum est autem discipulis
 eius ne inde tolleretur corpus eius. Omni autem an-
 no tempore passionis septem dies ad tria miliaria
 mare recedit. et sic iter aduenientibus tribuit.

In vna autem solentia mulier cum filio
 suo puulo ad locum accessit. Et pater autem festi-
 uitatis solentia cum puer obdormiret. sonus
 inundantis aquarum subito factus est. Mulier
 autem territa et filij sui oblita. cum reliqua multitudine
 ne ad ripam aufugeret. Que postmodum filij
 memor cum euulatu maximo flebat. et usque
 ad celum lamentabiles voces dabat. ac pluri-
 torum clamores et euulsa discurrebat si forte filij

corpus a littonibus eiecitur videret. Sed cum in
 ea spes omnis deficeret ad domum rediit. et to-
 tum illum annum in fletu et merore duxit. Post
 annum igitur aperto mari omnes anticipans ad
 locum peruenit. si filio forte aliquod vestigium
 inuenire possit. Cum ergo ante tumultum sancti Ele-
 mens se in ordinem dedisset. Surgens vidit in
 fanie in loco ubi eum reliquerat dormientem
 Estimans autem eum esse defunctum accessit propter
 quod corpus collectura exanime. Sed cum eius
 dormientem cognouisset excitatum velociter spec-
 tans ipsis in columen in vlnis leuauit. et ubi
 nonnullum annum fuerit requiuit. Ille autem nescire
 se respondit. si annus integer pretererat. Et tamen vni-
 nocens spacio se suauiter dormisse putabat
 Ambrosius in prefatione sic ait. Cum in quodam
 persecutorum bium Clementem penis afficere a
 diabolo cogere. non ei tormentum intulit sed tri-
 umphum. Facta est ergo maris fluctibus ut
 mergeretur. et ex hoc puenit ad primum vnum. Pro-
 trus magister eius puenit ad celum. Ambro-
 rum ergo in fluctibus christus approbans me-
 tes Clementem ad palmam victorie de pro-
 fundo reuocat. Iterum ad celestia regna
 in eodem elemento ne mergeretur eleuat.

Refert Leo hostiensis episcopus tempore quo
 Michael impator noue romae regerat im-
 perium. sacerdos quidam nomine Probus philosophus
 qui ob summum ingenium a puericia fuerat sic
 vocatus. cum personam puenisset et de his qui
 narrant in historia Clementis habitatores
 interrogasset. quia aduene potius quam indi-
 gene erant se nescire confessi sunt. Si quidem mi-
 raculum marini recessus ob culpam inhabitantem
 num iam diu cessauerat. et ob incursum bar-
 barorum tempore marini recessus venien-
 tium templum destructum fuerat. et archa
 cum corpore marinis fluctibus obruta erat.
 exigentibus culpis inhabitantium. Super
 miratus prius et accedens ad ciuitaculam
 nomine georgiam cum episcopo et clero accessit ad que-
 rendum sacras reliquias ad insulam in qua est
 mabant esse corpus martyris. Ubi cum hym-
 nis et orationibus fodientes diuina reuelatione
 inuenerunt corpus et anchoram cum qua fuerat
 in mare preiectum. et deponauerunt personam

De sancto Crisogono

Deinde p[ro]phet[us] p[ro]ph[et]a c[on]p[er]c[us] dem[et]ri[us] r[os]
mā v[er]it[as] m[ul]t[is] o[mn]i[um] miracul[is] i[n] eccl[esi]a q[ua] nūc
d[icitu]r s[an]c[t]i dem[et]ri[us] bono[n]ifice corp[us] collocatū f[ui]t
u. In q[uo]dā t[em]p[or]e cronica leg[itur] q[uo]d mariab[ile] illo lo
co exccato a beato cirillo moranor[um] ep[iscop]o r[os]
mā m[ul]t[is] est.

CLXVI

De s[an]c[t]o Crisogono.

Crisogonus iussu

diocletian[us] i[n] carcere recludit[ur] ubi s[an]c[t]e
anastasia alimonis fouebat. E[st] i[n] s[an]c[t]a
s[an]c[t]a vir ei[us] aru[m] s[an]c[t]a custodiā posu[it] Criso
gono q[ui] e[st] erudit[us] italia se[pi]a dixerit. S[an]c[t]o
p[ro]fessor xpi crisogono anastasia. Sacilegi
iugū marin[is] suscepit. cur[us] deo miserāte t[em]p[or]e
m[er]ita i[n]firmat[ur] declinās. die noctuq[ue] d[omi]n[u]m
n[ost]r[u]m ihu xpi aplector vestigia. E[st] i[n] iste p[ri]mo
m[un]di mei ex q[uo] illu[m]inat. q[ui] i[n] d[omi]n[u]m ac turpib[us]
uolant[ur] exbauiat. meq[ue] velut magā atq[ue] sa
crileg[us] custodie i[n] q[uo] i[n] fine m[un]cipa[n]t. ut
me v[er]it[as] p[er]ale amite suspicer. I[n]hibile i[n] sup[er]
est m[un]di ut amissio sp[irit]u mori succubaz. In q[uo]
morte h[ab]et gl[ori]a. i[n] mea m[un]di valde p[er]it. quia
opes mee q[uo]d d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m a turpib[us] p[er]m[un]t
tur. Tale vir d[omi]n[u]m mem[or]oq[ue] mei. Cui cris
gono sic r[ati]o d[icitu]r. Quid e[st] n[on] p[er]turbar[is] i[n] h[ab]itib[us]
p[er]uenerit i[n]ferat aduersa. I[n] q[uo] ei decipieris
p[er]aria. E[st] i[n] ad te placu[it] i[n] p[er]s xps p[er]uertit.
q[ui] p[er] noct[em] tenebras f[lo]ridū d[omi]n[u]m lūmē asp[er]it
es atq[ue] p[er] glaciē frig[us] aurea tibi ip[s]a t[er]rena
succedat. Tale i[n] d[omi]n[u]m o[mn]i p[er] me. Deniq[ue] cū
biā anastasia sic i[n] custodia artaret ut vir ei
p[er]is q[uo]d anastasia daret. est m[un]di se mortuā s[an]c[t]o
crisogono epl[isto]l[is] i[n] b[ib]lia sepl[us] d[omi]n[u]m xpi
crisogono anastasia. Finis v[er]it[as] corp[us] me
m[un]di mei. ut egredieret[ur] aia; m[un]di ipe suscipit
atq[ue] p[er] cui[us] amore ista sustineo q[ui] ex ore b[er]o
ruler cognouerit. Cui ille resp[on]dit. Superst
ut lūmē tenebre a[n]cedat. sic enā p[er] i[n]firmat[ur]
t[er]sa p[er] reuerit[ur] t[er]ra p[er] m[un]di p[er]m[un]t. Ano
fine p[er]cludit[ur]. t[er]ra aduersa b[er]o m[un]di t[er]ra p[er]pa. ne v[er]
tristib[us] despano velleis elano d[omi]n[u]m. Unu[m]
mare ē i[n] q[uo] nauicla corp[us] n[ost]ri velificat. t[er]ra
vino corp[us] gubnatore aie n[ost]ri nauicla fun
gū officio. Quoniam d[icitu]r i[n]g[er] naues fortissimis
marinaz n[ost]ri b[er]o solidae crebros eq[ui]s p[er]na

tos fluci[us] ille se p[er]eunt. q[ui] r[ati]o i[n]o fragiles
i[n]te lignoz[us] i[n] t[er]ra q[uo]d i[n]o m[un]di p[er]ficiūt
cursu. Tu atq[ue] xpi famula cruc[is] tropheū to
ra m[un]di p[er]trige t[er]ra p[er]para ad opus dei
Igr diocletian[us] a gl[ori]e p[er]b[us] posu[it] cetos xpi
nos occidēs s[an]c[t]u[m] crisogonu[m] sibi p[er]itari i[n]st
sit. Cui cū diceret. accipe p[er]t[er] p[er]fecte me et
p[er]ulam gener[is] tui. t[er]ra sacrificia d[omi]n[u]m h[ab]uit cri
sogon[us]. Unu[m] deu[m] i[n] celo adoro. t[er]ra d[omi]n[u]m
tuas q[uo]d lūmē p[er]eno. Bata i[n]g[er] sup[er] eu[m] s[an]c[t]a ad
q[uo]dā locū ducit t[er]ra ibidem p[ri]mus decollat[ur].
Circa ānos d[omi]n[u]m. cclxxvij. Cui[us] corp[us] cū cas
p[er]te s[an]c[t]us Helus p[er]b[us] sepeluit.

CLXVII

De s[an]c[t]a katherina.

Katherina dicit[ur] a

ca[us]a q[uo]d ē i[n]muerit[ur]. t[er]ra i[n] q[uo] i[n]ni
uersalis ruina. De enī edificiu[m] diaboli i[n] ea
i[n]muerit[ur] corruit. I[n] q[uo] i[n] ea corruit edificiu[m]
sup[er]bie p[er] h[ab]ilitat[ur] q[uo]d b[er]it. carnal[is] p[er]cipit
scēne p[er] d[omi]n[u]m q[uo]d b[er]it. carnal[is] p[er]cipit
dane. q[ui] oia m[un]dāna despect. Tel katheri
na q[ui] catenula ip[s]a ei sibi p[er] b[er]a opa q[uo]dā
catenā fecit p[er] q[uo]d b[er]it ad celū ascendit. Que
q[uo]d catena siue scala q[uo]d b[er]it q[uo]d b[er]it i[n]
nocēna op[er]a. m[un]dāna cor[dis] despectio va
nitatis. t[er]ra locu[n]o vitans. q[uo]d p[er]b[us] p[er] d[omi]n[u]m
ponit d[omi]n[u]m. Quis ascendet i[n] m[un]di d[omi]n[u]m. Cui[us]
det. Innocēs maib[us] t[er]ra m[un]di cor[dis] q[uo]d n[on] acces
sit i[n] vano ania; suā nec iurauit i[n] dolo p[ri]o
suo. Quāt[us] aru[m] q[uo]d b[er]it q[uo]d b[er]it i[n] b[er]a katherina
fuerit p[er] p[er] legē sua.

Katherina cost[us] regi filia oib[us] lib[er]
raliū studiis erudita fuit. Cum at
q[uo]d d[icitu]r i[n] p[er]ator oēs i[n] diuites q[ui]
paupes ad alexandriā puocaret ut ydolis u
molarēt. t[er]ra xpianos imolare nolentes puni
ret. Katherina cū eēt āno[r]um xvij. i[n] palatio
diuitijs t[er]ra pueris pleno sola remāssit. audi
ens aialū diuersor[um] mugit[ur] t[er]ra cātāni plau
sus. nullo illuc nūcio m[un]di iussit celest[is] q[uo]d b[er]
eēt. Q[uo]d cū d[icitu]r i[n]st. assup[er]it aliq[ui]d b[er]o palacio
sig[us] crucis se m[un]di illuc accessit. ibiq[ue] m[un]
tos xpianos m[un]di mor[is] ad sacrificia duci
cōsp[er]it. Que p[er]b[er]m[un]dū dolore cordis saui

f

De sancta Katherina

quata ad impatorē se audacter ingessit et sic ait. Saluatōem tibi pferre impator et ordi-
nis dignitas et rōnis via p̄monebat si creato-
res celi agnosceres. et a dijs anim reuocares.
Stansq; a n̄ ianuā tēplij p̄varias p̄clūsōes
silogismoz allegorice et methonimice diser-
te et mystice mltā cū cesare disputauit. Dein
deredēs ad cōe colloquium dicit. Hec ubi
māq; sapiēti pferre curauit. Hūc at̄ q̄re ica-
sum p̄gregasti hāc multitudinē ad colēdaz
stulticiā ydolorū. Miraris hoc templū ma-
nu artificij opaiū miraris omamenta p̄cio-
sa q̄ velut puluis a n̄ facie uenit erūt. Mira-
re ponit celū et terrā mare et oia q̄ in eis sunt.
Mirare omamēta celoz. solē vicē et lunā et
stellas. Mirare famulatiū eoz q̄lit a mūdi
inmo vsq; ad finē nocte et die currūt ad oc-
cidente et redeūt ad orientē. nec vnq; sangāt
Et cū h̄aia duertens. interrogat et dilce q̄s sit
eoz potentior. Cū aut ipm ipo donante in-
tellereris. nec silez illi inuenire ualueris. ipm
ad ora. ipm glorifica. Ipse enī est d̄s deoz et
d̄ns d̄nantiū. Cūq; de filij incarnatiōe sa-
piēter plima disputasset stupefact̄ cesar nō va-
luit ad h̄ r̄ndere. Tandē ad se reuersus di-
xit ad eam. Sine o mulier sine nos finire sa-
crificiū. et post h̄ ubi r̄nsa reddem. Hecce
p̄it igr̄ eā ad palaciū duci et cū diligentia cu-
stodiri. admirās nimū eius prudentiam et
corpi pulcritudinē. Erat ei speciosa valde
et incredibili pulcritudine omniū oculis ad-
mirabilis videbat et graniosa. Clemens igr̄
cesar ad palatū dicit katherine. Eludui-
mus uā eloquentiā. et mirati sumus tuam
prudentiā. s; in deoz sacrificijs occupari ple-
nē oia intellige nequiuim. Hunc autē ab
initio p̄genē uā requirim. Et sancta ka-
therina ad hoc. Scriptū est. Hec te collau-
des. nec te culpaueris ipe. Hoc faciūt stulti
q̄s gl̄a uerat inanis. Confiteor in meā pro-
genē. nō timore iactantē. sed humilitatis
amore. Ego enim sum katherina. Costi re-
gis vnica filia. Que q̄uis in purpura na-
ta. et liberalib; disciplinis nō mediocriter i-
structa. Hec in oia p̄tempit. et ad d̄m ibm
ipm confugi. Si autem q̄s colis nec te nec

alios inuare possunt. Dignit̄ infelices tā-
lū numinū cultores. q̄b; aduocatus neces-
sitate nō assunt. in tribulatiōe nō succurrūt.
in piculis nō defendunt. Cui rex. Siua est
ut dicis totus mundus errat. et tu sola per-
dicas. cū tamen omne v̄bū in ore duoz v̄l
irū testū p̄firmet. Si angelus esses. si cel-
ca p̄ius adhuc tibi credere nemo deberet.
q̄nto min; cum femina fragilis esse p̄bans
Cui illa. ne obsecro cesar a furore tuo te vin-
ci p̄mittas. ut in sapientis anio nō stet tur-
batio dira. Sic nāq; poeta ait. Tu si anio
reueris rex eris. si corpe seru. Et rex. Ut p̄-
deo pestifera calliditate nos illaqueare dis-
ponis. dum p̄ exempla p̄boz sermonē pro-
trahere niteris. Videns autē cesar q̄ ei sa-
pientie obuiare nō posset. mādauit occulte
pl̄as ut omēs gr̄matici et rethores ad p̄-
torū Alexandrie festināter uenirēt. imensa
munera recepturi si p̄cionariē v̄gines su-
as afferrent. Suparent. Et adducti
sūt igr̄ de diuersis p̄uincijs q̄nāq; ginta orato-
res. q̄ oēs mortales in oī mūdāna sapientia
excelebant. Quib; interrogantib; cur tam
deremonis p̄b; euocari fuissent. Cesar r̄n-
dit. Est apud nos q̄dam puella sensu et pru-
dentiā incōpabilis q̄ omēs sapientes cōfu-
tat. et deos nostros demones esse affirmat.
quā si supaueritis. cū bonore magno ad p̄-
p̄ia redibitis. Et h̄ vn; indignatus stoma-
chant̄ uocē r̄ndit. O magnū impatoris cō-
siliū. q̄ ob vn; degenerē puelle p̄ficiū sapie-
tes mūdi deremonis p̄b; aduocauit. cum
vnus ex nostris cliētulis eam poterat laus-
sime confutare. Et rex. H̄diteram q̄des hāc
ut ad sacrificandū impellere. aut penis ex-
tinguere. sed meli; iudicauit. ut uestris argu-
mentis penitus p̄futeret. Cui illi dixerūt. Et
ducat̄ coram nobis puella. ut sua temerita-
te cōnuicia nunq; se sapientes uidisse cog-
noscat. Sed cum virgo certamen quod su-
bi imminēbat didicisset. totam se d̄no com-
mēdauit. Et ecce angelus d̄ni astitit sibi. et
ut cōstanter staret admonuit asserēs q̄ nō
solus ab his uinci non poterat. sed insup illa
iplos conuersos ad palmā martij delat̄

De sancta Katherina

nabit. Cū ergo corā oratorib⁹ adducta fuisset. dixit ipator. Quali iudicio p̄ vnā puellā q̄nq̄ginta oratores opponis. q̄s p̄ victoria remunerādos p̄misit. et me sine spe mercedis pugnare p̄pellis. Erit tū merces mihi dñs ihs xps. q̄ ē spes et corona. p̄le certāmi. Tūc cū oratores deū fieri boiez aut pati i possibile diceret. vgo etiā Ea gēnlib⁹ p̄dictū esse oñdit. Itā plato astruit deū arcūtorundū et decurratuz. Sibilla q̄s sic ait. Felix ille dñs ligno q̄ p̄det ab alto. Cū igr vgo cū oratorib⁹ sapientissime disputaret. et eos apertis rōib⁹ p̄futeret. stupefacti illi. q̄d diceret nō i ueniētes. muu p̄t̄ sūt effecti. Tūc ipator. eos nimio furore replet. icrepare eos cepit. cur ab vna puella tā turpi se uia p̄mitteret. Tūc vn⁹ m̄ gr̄ aliorū sic ait. Queris ipator. q̄ null⁹ vnq̄s aī nos stare potuit q̄n p̄mno p̄nceret. Hec at puella m̄ q̄ sp̄s dei loq̄s sic nos i amiratores p̄uauit. ut p̄ xpm aliq̄d diceret. aut oīno nesci⁹ aut penit⁹ formidem⁹. Tūc ipator. p̄stiter fatem⁹. q̄nli p̄babiliorē snia de dijs q̄s vlgis mō colum⁹. p̄tuleris. ecce oēs ad xpm p̄uerim⁹. Et uideat tyrannus nimio furore succellus. oēs i medio ciuitatis p̄cremari iussit. Et vgo ipos p̄foras ad martiriū p̄stares efficit. et de hie diligētē iussit. Et cū doleret q̄ sine bap̄mo decederet. vgo r̄ndit. Ne timeas q̄ effusio vā sanguinis vob⁹ bap̄m⁹ reputabit et corona. Cū ergo signo crucis munus flammis fuissent in lectu. ita aīas dñor reddiderunt. ut nec capilli nec vestimenta eoz ab igne i aliq̄ lederet. Cū atq̄ xp̄ianis fuissent sepulch. tyrān⁹ vginis loq̄uit dices. Vgo generosa iuueni tue cōsule. et post reginā i palacio meo scda vocaberis. et a magistra i medio ciuitatis fabricata a cūctis velut dea adoraberis. Cui virgo. Desine talia dicere. que scel⁹ etiā cogitare. Ego me xpo sp̄saz irabidi. Ille glia mea. ille amor me⁹. ille dulcedo et dilectio mea. ab ei⁹ amore nec blādmēta n̄. iomēta me p̄terit reuocare. Tūc ille furore replet⁹ iussit eā spoliata scorpiōib⁹ cedi. et celsa i obscur⁹ carcerē iradiuigz dieb⁹. xij. fame cruciari.

B Bege at p̄q̄busa causi instāb⁹ et

tra regiōis p̄inia p̄cedente regia ei⁹ nimio amore succella. cū p̄ncipe militū noie p̄dor. p̄bino media nocte ad carcerē vgis p̄pera uit. Quo cū regia introisset. vidit carcerē inestimabili claritate fulgēre. et āgelos plagas vgis p̄ungētes. Incipiesq̄ vgo etna ei gau dia p̄dicauit. et ad fidē p̄uerēs. martiri corronā ei⁹ p̄dit. Sicq̄ vlgz ad mediā noctez p̄monē p̄traxerit. Que cū oia p̄p̄biri aut distz ad pedes vgis p̄adu. et cū ducēs m̄ lib⁹ fidē xpi recepit. Quia vō p̄. xij. dies sine cibo tyrān⁹ eam ē iusserat. xps p̄ hos dies missa de celo candida colūba celesti eā abo refouebat. Deinde dñs cū militudie āgeloz et vginū ei⁹ apparuit di. Et gnosce filia creatore tuū. p̄cur⁹ noie laboriosū subijst p̄stictū. p̄stās esto q̄ tecū suz. Redies igr ipator eā sibi p̄ncari iussit. et vidēs eā splēdidiorē. quā tāto ieiunio estimabat afficiā. putauit q̄ eā aliq̄s i carcere sustēnissz. et furore reple tus custodes torq̄ri p̄cepit. Illa vō ait. Ego cibū ab boie nō accepi. sz xps me p̄ suū āgelū enutrit. Cui ipator. Recōde oro quod moneo in corde tuo et noli dubijs respōdes re sermonib⁹. Itō te q̄ famulā possidere cupim⁹. sz regina potēs et electa decore i regno meo triumphabis. Cui vgo. Quēde et tu oblecto. et iudicij examine veridica sanctiōe discernē quē maḡ elige debeo. In potēs etnū gliosū et decore. vel infirmū mortale ignobis le et deformē. Tūc impator indignatus dixit. E duob⁹ vbi vnū elige. aut sacrificare vt viuas. aut exq̄lita tormēta subire vt peas. Et illa. Quēcūq̄ tormēta potēs excogitare ne differas. q̄ carnē et sangnē meū xpo offerre desidero. sic et ipe p̄ me seipm obtulit. Ipe ei⁹ de⁹ mea. amator me⁹. pastor et sp̄s vni cus me⁹. Tūc q̄dā p̄fect⁹ furcū regi sualut vt infra tridūū quoz rotas ferris ferreis et clauis acutissimis circūsepias p̄pararet vt eaz tā horribile tormētiū dissecaret. et cetos xp̄ianos tā dire mortis exēplū terreret. Ordinas tūq̄ est vt due vno ordie polueret. due aut p̄rio ipetu agerent. vt ille deorsū laceraudo diraberet. ille repugnātes suis suz deuorādo ipungeret. Tūc brā vgo dñm exorauit vt ad

De sancta Katherina

laude sui nominis et conversione ipsi circumstantis
ipsam machinam dissiparet. Et ecce angelus domini
mola illa cum tanto impetu dinellendo percussit. quod
quatuor milia gentium interemit. Et Regia
autem quod desuper aspiciebat. et usque tunc se celauit
rat. Itaque descendens ipso die de tanta seueritate du-
ri increpauit. Rex autem furore repletus cum regu-
na sacrificare preneret. iussit eam extrahi pueris
mamillis decollari. quod cum ad maritimum duceret
reth Katherinam rogauit ut pro se dominum precaretur.
quod respondit. Ne timeas a deo dilecta regia. quia
ubi hodie per asironio regno commutabit eternum
et per mortali spolio ubi imortale acquires. Tunc
illa constans effecta torores horabat. ne quod
iussi fuerat facere morarentur. Adhuc ergo
extra ciuitates eam ducetes. ferreis bastilibus
mamillas ei euellunt. et post caput ei presci-
dunt. Cuius corporis porphiri rapiens sepeliunt.
Sequenti die cum de corpore regine questio fieret et
multos et hoc supplicium tyrannus pirabi iube-
ret. Porphiri prapensum medium exclama-
uit. Ego sum qui christi famula sepelium. et christi
de recepti. Tunc maxime amens effectus rugum
terribile emittens exclamauit. O me miserum
et oibis miserandum. ecce porphiri qui erat vni-
cus aie mee custos et totum laboris solatium
deceptus est. quod cum suis mulieribus referret. illi pu-
nus riderunt. Et nos christiani sumus et mori pa-
ram sumus. Tunc cesar furore ebulliens precepit oes
cum porphirio decollari. et corpora eorum canibus
dimitti. Deinde Katherinam aduocans ait. quod
uis arte magica reginam mori feceris. si tu re-
sponderis prima in palatio mea eris. Hodie
igitur aut diis sacrificia offeres. aut caput amitte-
res. Cui illa. Fac quicquid a deo precepisti. para-
ta enim me videbis ad omnia sustinenda. Data
igitur super eam signa. decollari iubet. Que cum ad
locum deducta fuisset. erectis in celum oculis
orauit dicens. O spes et salus credentium. o decus
et gloria virginum ihesu rex bone. obsecro te ut quicquid
passiois mee memoriam egerit. seu in eternu-
amie sue. vel in quicquid necessitate me inuoca-
uerit. tue propiciatōis consequatur effectum. Fa-
cta est vox ad eam dicens. Veni dilecta
mea. sponsa mea. ecce tibi celum aua est aper-
ta. Nam et his qui passionem tuam deuotis men-

tibus celebrauerit. optata subsidia promitto de
celis. Deinde cum decollata fuisset. de eius cor-
pore plaga et lac emanauit. Angelus autem cor-
pus accipiens. ab illo loco ad montem finem
itinere per quod dies viginti deduxerunt. et ibidem
honifice sepelierunt. Ex cuius ossibus inde
sineretur oleum emanat. quod cunctorum debui-
tibus membra sanat. Isidalla est autem sub Alaxenci-
cio siue Alaximiano uranno. qui cepit circa
annos domini. cccc. Qualiter autem Alaxenci per
hoc scelere et alijs que commisit punire fuit. in
historia de inuentione sancte crucis habetur.

Beata quod quondam moachus rothomagensis ad
montem sinai preerat. ibique per septem annos ier-
uino beate Katherine deuotus promansit. Quas-
cum instantius exoraret. ut aliquid de corpore
suo bene mereret. subito irrupit de manu illius
unus articulus digitorum. Qui donum dei
letus recepit et ad suum monasterium deporta-
uit. Feruit quod dum quidam beate Kathe-
rine deuotus existeret et eam crebro iussu ad
iutorum inuocaret. percessum ipsis mens in-
curia resolutus. et deuotioem mentis perdidit
et ab ipsius inuocatione cessauit. Qui in ora-
tione positus vidit multitudinem virginum
ante se transiuntium. Inter quas una erat
que ceteris splendidior videbatur. Que cum
sibi appropinquasset. faciem suam operuit. et
sic ante ipsam faciem velata transiuit. Cuius splen-
dorem cum ille nimium miraretur. et que esset iter-
rogaret. una ex eis ei respondit. Hec est Katherina
qua olim cognoscere solius eras.
nunc autem quia eam cognoscere non videris. cor-
ram te sic velata facie tamquam a te incognita per-
transiuit. **S** Notandum quod beata Katherina
mirabilis apparet in quatuor. Primo in sa-
pienna. secundo in eloquentia. tertio in casti-
tate. quarto in mundicia castitatis. quinto in puile-
gio dignitatis. Primo admirabilis apparet in
sapienna In ipsa enim sunt omnes species philosophie
philosophia enim siue sapienna diuiditur in
theoricam practica et logicam. Theorica de
videtur secundum quatuor in tres. scilicet in intellectualem. natu-
ralem. et mathematicam. Habuit igitur beata
Katherina sapientiam intellectualem in cogni-
tione diuinorum quam maxima usque est in disputatio-

De sancta Katherina

cōtra rethores q̄b' p̄mū solū deū vērē p̄ba-
uit. ⁊ de oīs oēs falsos et p̄uic. Scdō natu-
rālē in cōgnitiōe oīm īferior. q̄ marie v̄sa ē
ī disputatiōe p̄ impatoriē sic p̄zibē. Terna
maibemancā in p̄ceptū t̄renoz. Hēni scia
fm Boeciū speculat formas sine materia ī
abstractiōe. Hāc b̄n katherina habuit q̄n
aīm suū ab oī materiali amore abstractit
Hāc ei se b̄rē oñdit cū impatori īterroganti
r̄ndit. Ego ei sum katherina costi regī filia
q̄ q̄zui purpura nata. ⁊c. Hāc marie v̄sa
est cū reginā ad p̄ceptū mūdi ⁊ despectū sui
⁊ desiderii regni cū animauit. Hāc
ca āt diuidit in tres. scz ī et̄icā. yconomica.
⁊ publicā siue polincā. Prima docet mores
īformare. ⁊ se v̄tutibus exornare. ⁊ p̄niet ad
oēs. Scdō docet familiā b̄n p̄ponere. ⁊ p̄-
niet ad p̄fā familiā. Terna docet v̄bes et
p̄p̄os ⁊ rēpublicā b̄n regē. ⁊ p̄niet ad rectio-
res v̄biū. Hāc etiā triplicē scia habuit b̄n
katherina. Prima enī habuit cū se oī mor-
bonestate p̄posuit. scz cū familiā suā q̄ li-
bi mā ḡrelia fuit laudabiliter t̄rē. terna cū
ip̄atore sapiētē īstruit. Logica diuidit
ī tres p̄tes. scz ī demonstratiuā p̄babilē ⁊ so-
p̄histicā. Prima p̄niet ad p̄b̄os. scdō ad re-
thores ⁊ dyalecticos. t̄cia ad sophistas. Hāc
etiā triplicē scia habuisse videt cū ē ea scri-
bit. Hāc varias occlusiōes silogismoz alle-
gonice. ⁊ methonimice discrete ⁊ mystice m̄-
ta cū celare disputauit. Scdō fuit admi-
rabilis eloquētia. Hāc enī eloquētiā fa-
cūtilimā in p̄dicādo. sic p̄z ī suis p̄dicatō-
bus. V̄tilissimā in rationē reddēdo. sic p̄z
cū dicebat ip̄atori. Hāc enī b̄n manu
artificiū fabricatū. Sua v̄tilissimā ī attrabēdo
sic p̄z ī p̄p̄b̄io ⁊ reginā. quos eloqui sui
sua uirtute ad fidē attraxit. Efficacissimā in
p̄uincēdo. sic p̄z ī rethorib' q̄nā potētē cō-
uincit. Terno ī p̄stātia. Fuit enī p̄stātili-
ma ī minis illat. q̄z ip̄as p̄p̄sit. Vñ ip̄ato-
ri sibi minā r̄ndit. Quēq̄z tōmēra po-
tes cogitare. ne differas. q̄z carnē ⁊ sanḡnez
meū t̄pō offerre desidero. Hē. Fac q̄cūq̄z
oīo p̄cepisti. paratā ei me videbis ad oīa su-
stineda. Scdō ī domo oblat. q̄z ea respuit.

Vñ cū ip̄ator sibi p̄mittet q̄z cū ī palacio se-
cundā b̄rē r̄ndit. Desine talia dicere. q̄z sce-
lus ē etiā cogitare. ⁊c. Terno ī supplicio ir-
rogat. q̄z ea sup̄auit. sic p̄z cū fuit posita in
carcere ⁊ sup̄roia. Quarto ī iudicia ca-
stus. Seruauit ei castitatē in ea inē q̄ ca-
stus p̄dictari solet. Quinq̄z enī sunt in
q̄b' castitas p̄dictat. scz affluētia resoluētia
oportunitas iudicis. uirtutis lasciuies. libtas
effrenas. pulcritudo allicies. Vñ b̄n b̄n ka-
therina castitatē seruauit. Hāc enī mariaz
affluētiā rez. v̄tute q̄ tā dūllimis p̄nibus
succellit. Hāc enī oportunitatē. v̄tute q̄ sic
dñā tota die in suos famulos v̄sabat. Hāc
enī itezetate iuuenilē. Hē sui libertatē. q̄a
sola ⁊ libera ī palacio remansit. De his q̄ur
or̄ b̄ supra. Katherina cū ēēt ānoz. xviii. in
palacio diuinis ⁊ p̄uers' pleno sola remansit.
Hāc enī pulcritudinē. vñ b̄z q̄ erat spe-
cialis valde. ⁊ incredibili pulcritudine omniū
ocul' admirabil' videbat. Quino ī pul-
critudine d̄ictat. quēdā ei p̄uilegia specialia fue-
rūt ī aliq̄b' scia dū decederet v̄tutis v̄satio
q̄ fuit ī iohāne enī gelista. olei emanatio q̄
fuit ī b̄o nicolao. lacis effusio q̄ fuit ī b̄o
paulo. sepulcri p̄paratio q̄ fuit ī b̄o d̄eme-
te. p̄titionū exauditiō q̄ fuit ī b̄a margare-
tha q̄n orauit p̄ agēb' sui memorias. Hāc
enī oīa fuerūt ī b̄a katherina. sic p̄z ī legēda
Bubuanonē aut b̄z ap̄d aliq̄s v̄trum a
Maxencio vel a Maximiano martiriz-
ta sit. Tūc ei tres ip̄erū tenebāt. scz Constā-
tin' q̄ ex paterna successiōe ip̄erū sumpsit.
⁊ maxēci' maximianū fili' a p̄onanis mil-
itib' rome august' appellat'. ⁊ maximian' a
orientis p̄b' cesar effect'. Scdō aut cōni-
cas maxēci' rome. maximian' v̄o ī oriente p̄-
xpian' os tyrānidē exercebat. Tūc ergo v̄t
aliq̄b' placet q̄ v̄cio sc̄ptor' sit factus v̄t p̄o
maximiano maxenci' poneret.

CLXVIII
De sancto Saturnino

Saturnin' ab apo

stolor' discipulis ep̄s ordiat' ī v̄bē
ibolofanā direct' est. Cū aut t̄pō ingredit'.

De sancto Saturnino

demones a responsis cessarent. vnus genu
lū dicit. q̄ nisi saturninū occideret a dijs su
is nil penitus obtineret. Aspicientes igr
saturninū nolāre sacrificare ad pedes ibau
ri ligauerūt. eūq; stimulis aguentes a sum
ma arce p̄ gōus capitolij p̄cipuerūt. Sic
q; capite p̄fracto & cerebro excusso marty
rū feliciter p̄sumauit. Cui⁹ corpus due seie
rapiētes in p̄fundo loco p̄pter metū genu
lū p̄diderūt. quod postea successores eius
ad locū reuerentiorē transtulerūt. Fuit
et ali⁹ saturnin⁹ quē rome p̄fectus diu i car
ceremaceratū. in eculeū leuari & neruis fu
stib⁹ & scorpionib⁹ cedi fecit. Deinde lateri
bus adustus depositū de eculeo decollari p̄
cepit. circa ānos dñi. cclxxvij. sub maximia
no. Fuit et ali⁹ saturnin⁹ apud affricam
frater sancti satiri. q̄ cū p̄dicto fratre suo & re
uocato. & felicitate sorore dicit reuocari. nec
nō & cū p̄petua genere nobili martiriū pas
sus est. Quorū passio alio tpe potissimū re
colit. Cum ergo p̄consuleis dixisset vt ydo
lis imolarent. & illi nullatenus assentirent. i
carcerē missi sunt. Quod vidēs pater per
petue ad carcerem flens cucurrit dicēs. Fi
lia qd fecisti. Debone fecisti gen⁹ tuū. Nunq;
aliquis de genere tuo i carcerē missus fuit.
Cū aut audisset q̄ christiana ēēt. in eā ipen
cū digressus ad oculos irruit. & ei oculos erue
re voluit. & exclamāse gressus est. Vidit at
bñ perpetua bñ visionē quāz i crastino
focis enarrauit dicēs. Vidisti scalā aureā mi
rabili altitudine vsq; ad celū erectā. q̄ adeo
angusta erat vt nō nisi vn⁹ & puus ascendere
poterat. In dextera vō & leua erāt firi culiri
& gladij ferreiliman⁹ & era cū. ut vt ascēdes
circa vel infra se nullaten⁹ respicere poterat.
s; sp̄ ad celū eū erectū stare oportebat Sub
ea draco teterrim⁹ & ingēns forme iacebat.
& p̄ timore q̄libet ascendere formidabat. Vi
dienā satirum p̄eam ascendentes vsq; sur
sum. et respicientē ad nos & dicentem. Ne u
meatus hunc draconem. sed securi ascende
te vt mecum esse possitis. Nec audientes om
nes grās egerūt. quia se vocatos ad mariy
rium cognouerūt. B. Idem tamen igr

iudici cum sacrificare nollent fecit saturni
nū cū alijs viris a mulierib⁹ separt. et dixit
felicitas. Habes virū. Et illa. Habeo. s; cō
temno. Cui ille. Misere tui puella vt re
uas maxime cū infantem in utero habeas.
Eld quem ait. Fac de me q̄cquid vis. q; ad
volūtatē tuam nunq; me trahere valebis.
Parentes autēbē perpetue cum viro ac
currentes. infantē paruulū beate perpetue
qui adhuc lactabat adduxerūt. Et videns
eam pater stantem ante p̄fectū cadens i sa
ciēdit. Filia mea dulcissima misere me
& hui⁹ mestissime matris tue. & hui⁹ miserr
mi viri tui. qui post te vivere non valebit.
Perpetua vō immobilis stabat. Tūc pater
filium ad collū eius iaciuit. & ipse & mater &
maritus eius manus tenentes & flētes oscu
labantur eam dicentes. Misere nostri fi
lia & vive nobiscū. Et illa p̄ciēs paruulū.
et illos repellens ait. Discedite a me inimici
dei mei. q; non noui vos. Videns vō p̄fect⁹
eorū stantē diuissime vberatos in carcerē
reposuit. Sancti vō dum plurimūz mest
essent de felicitate q̄ octo iam mensib⁹ p̄eg
nans erat p̄ea orauerūt. et dolores partus
subito in eam irruerūt. peperitq; filiū viuū.
Quidāz vero de custodibus dixit ad eam.
Quid facies cum ante p̄fectum veneris.
si nunc iam grauitur crucians. Rōdit Fe
licitas. Hic ego p̄ me p̄noxi. ibi p̄ me deus
p̄noxi. Extraxi igr de carcere. ligat⁹ post ter
gum manib⁹. & nudans natis⁹ per plateas
ducunt. Et dimissis bestiis. Satur⁹ & perpe
tua a leonibus deuorant. reuocat⁹ & felici
tas a leopardis comedunt. Vñs vō satur
inus gladio capite truncat. Circa annos
dñi. cclvi. sub Valeriano et Valiano impe
ratoribus.

CLXIX

De sancto Iacobo intercalo.

Iacobus martir

cognomento intercalus. nobilis
genere. s; fide nobilior. ex regio

ne per laz & ciuitate elape orund⁹ fuit. Hic
et xpianissimis parentib⁹ oratus est. & proies

De sancto Jacobo iherci so

christianissimā habuit. Eratq; nobilissimus regi perfarz. et inter opumates pimus. Accidit autē ut a pncipe nimio amore seduceret. et ad colendū ydola flecteret. Hec autē mater et ppor audientes pnti sibi scripserūt ducentes. Obediēdo mortali deseruisti eum q̄ vita est. placēdo future cito putredini deseruisti sempiternū odorē. veritatē in mēdaciū cōmutasti. et mortali obtemperā ppor ac mortuorū iudicē reliquisti. Noueris igit nos amodo a te futuras extraneas nec tecū de cetero aliquē moraturas. Cum autē bas lras Jacob⁹ legisset amare flēs ait. Si mater mea q̄ me genuit. et yxor mea a me extraneae facie sunt. q̄nto magis a me extraneus est deus me⁹. Cum ergo per rōre suo se plurimū affluisset. nūc⁹ venit ad pncipē q̄ diceret Jacobū xpianū esse. Quem pncipē aduocans ait. Sic mihi si nazarenus es. Cui iacob⁹. Enā nazaren⁹ sum. Et ille. Ergo magus es. Cui iacobus. Absit a me magū esse. Cum ergo ei multa supplicia minaret. dixit Jacob⁹. Non me turbāt mīne tue quia tanq; ventus flans sup petras furor tuus aures meas cito pertransit. Cui pnceps. Noli impudenter agere. ne graui more peas. Cui Jacobus. Hoc nō mors sed somnus potius est dicendū. cum post modicū resurrectio tribuāt. Cui pnceps. Non te seducant nazareni dicentes morē esse somnū. q; magni imperatores timēt eā. Cui Jacobus. Hos morē nō timemus. quia de morte ad uitā transire speramus. Tūc pnceps de filio amicorū hāc sup Jacobum pulu sūam. ut ad terrorem aliorū membratim Jacob⁹ puniat. Cū autē qdaz ex his cōpassione sup eū fleret. ille ait. Nolite sup me flere. sed sup uos ipsos plangite. quia ego ad uitā pergo et uobis supplicia eterna debent. Tūc carnifices pollices manus eius dextre absiderūt. Et exclamās iacobus ait. Liberatoz nazarene suscipe ramū arboris miscdie tue. Nā a cultore vinee sarmētū abscidit uis. ut potius germinet et uberi⁹ coronei. Cui carnifices. Si assenti re vis adhuc nbi parco. at medicamentum

abhibeo. Cui Jacob⁹. Nōne pspicisti sarmētū uis. q; cum amputant sarmēta. ille nobis q̄ remanet. in suo pccū terra calefcere incipit p singula abscisionis loca pducere germina. Si ergo uitis putat uicissitudine tps ut germinet. q̄nto magis fidelis homo q̄ in uia uite xpo ppat⁹ est. Tūc accedens carnifer scdm abscidit digiti. Bñs autē Jacob⁹ dixit. Suscipe duos ramos quos plātaui dextera tua dñe. Abscidit et terciū. Et dixit Jacob⁹. De triplici tempore lūberatus bñdicam patri et filio et spū sancto. Et cū trib⁹ erepus de camino pueris confitebor nbi dñe. et i choro martirū psallaz nōmini tuo xpe. Abscisus est et q̄r⁹. Et Jacobus dixit. Proiecto filioz isrl. q̄ in quarta bñdictione pnuat⁹ es. suscipe a suo tuo pfectionē quarti digiti tanq; in iuda benedicti. Abscisio q̄nto digito dixit. Cōplēnū est gaudiū meū. Tūc carnifices dixerunt ei. Parce iam nunc anie me ne pereas nec tristeris si vnam manū amiseris. quoniam multae sunt vnam manū tantū habentes. et multis diuitijs et honoribus abundantes. Bñs iacobus dixit. Quando pastores incipiunt pecora tondere. nunquid dextrū tantū uellus auferunt et sinistruz dimittunt. Si ergo pecus quod animal brutū est totū uult uellus amittere. q̄nto magis et ego homo rōnalis nō dedignabor pro deo occidi. Accedentes igitur impij ad sinistram manū digiti minimū inciderunt. Et iacob⁹ dixit. Tu dñe cu; magnus es es minimus et paruus pro nobis fieri uoluisti. et idcirco reddo tibi corpus et animā quā creasti. et p pio sanguine tuo redemisti. Abscidit septimus digitus. et ait. Septies in die laudē dixi dño. Absciditur octauus et dixit. Octauo die circūcisus est iesus. et hebreus circūcidit octauo die ut transeat ad legales ceremonias. et mens serui tui domine transeat ab his incircūcis. et conquinatū habentibus prepuciū. ut ueniā et cōspiciam faciem tuam dñe. Inciditur etiā nonus digitus. et ait. Hora nona tradidit Eubustus in cruce spiritū. Unde et ego domine in dolore noni

De sancto Iacobo iterciso

dignu mibi piteor: et grās ago. Incipit decimus: et ait. Decimus numerus est i pceptis. et 10th pma lra ē nois ihu xpi. Tūc qdā de astribus dixerit. O dilectissime qndā noster. pfitetanti corā cōsule ut uiuere ualeas. Licet ei abscedere sint mā tūc. sūt tñ puillimi medici q tuis dolorib' ualeāt subuēire. Quib' iacob' dixit. Et ait a me hmoi nephandā simulatio. Nemo enī mutes manu suā ad arat' et respiciēs retro ap' ē regno dei. Tūc indigni carnifices accesserunt et pollicē pedis dextri abscedit. Et iacob' dixit. Pedes xpi pforat' est et sanguis exiit. Abscedit secund' pedis digiti: et ait. Quidā mibi dices h' est p oib' diebus. hodie quippe ad deū forē pueri' ibo. Abscederūt et tertiu et an ipz piecerit. Et subridēs iacob' dixit. Uade tercie digite ad socios tuos et quē admodū gnū truci multū fructū affert. ita et tu in nouissimis dieb' cum socijs tuis req̄sces. Abscedit quartus: et ait. Quare iustis co amia mea et qre pibas me. Spera i deo qmā ad huc pitebor illi salutare. uult' mei et dō me. Abscedit qu' et ait. Hūc incipia dicere ad dñm qmā dignū me fecit sociū suis suis. Tūc accedēs ad pedē sinist' digiti pui abscederūt. Et dixit iacob' digite pue pforare. qz magn' et pius vna bñt resurrectionē. Capill' caput n pibit qnto min' a socijs tuis mime sepaber' Abscedit secūdo. Et iacob' ait. Destruite veterē domū. qz splēndior parat Abscedit terci' et ait iacob'. Tūlionib' firmat incus. Abscedit et qrit' et ait. Cōforta me dō uiuāt qmā in te p̄dit aia mea. et i ymbra alay tuay sperabo donec nāseat iniquitas Abscedit et qrit' et iacob' ait. Ecce me tibi dñe imolo uicies. Tūc accedēs pedem dext' abscederūt. Et dixit iacob'. Hūc offerā mun' celest' regi p cui' amore h' panor. Abscederunt et pedē sinist' et bñs iacob' dixit. Tu es q facis mirabilia. exaudi me dñe et salua me Abscederūt dext' manu et ait. Misericordie tue dñe adiuuēt me. Et d' sinist' ait. Tu es de' q facis mirabilia Abscederūt dext' brachiū et ait. Lauda aia mea dñm. laudabo dominum in uita mea. psallam dō meo quādiu

fuero. Abscederunt et brachiū sinist' et ait. Circumdederūt me dolores mortis. et in nomine dñi vindicabor in eis. Tūc accedentes abscederunt suram dextri cruris scandentes usqz ad femur. Tūc bñs iacobus ineffabili dolore grauatur exclamās ait. Dñe iesu chris te adiuua me. quia circūdederūt me gemitus mortis. et ait carnificibus. Carne noua me domin' induet. quā uestra uulnera maculare nequibunt. Jam carnifices defecerāt. eo qd pma hora diei usqz ad nonam in eius inuisione subassent. Tūc iterum accedentes sinist' cruris suram abscedendo usqz ad femur extraxerūt. Tūc exclamans bñs iacob' dixit. Domine nator dñe exaudi me seminuū puorum et mortuorum domin'. Digito dñe non habeo ut ipso ad te porrigā. nec man' ut eas ad te extendam. Pedes mei truncati sunt. et genua mea demolita. ut tibi genua flectere non ualeam. et sum uelut calura domus ablans quib' sustentat columnis. Exaudi me dñe iesu chris te et educ de carcere aniaz meā. Hec cum dixisset vn' de carnificibus accessit. et caput ei' amputauit. Ebulliant igr occulte accesserūt. et corp' eius rapiētes honorifice sepelierūt. Idāllus est aut' qnto kal' decembris.

CXXX
De scio Pastore.

Alcoz in beremo

multis ante i abstinentia magna se affligēs multa sancruate et religione pollebat. Cū aut' mater ei' ipm et fratres ei' desideraret uidere sed non possz. obseruauit diē. et illis ad ecclāz euntib' pnn' se eis dē obtulit. Et illi fugiētes et cellā intrātes. in faciem eius clauferunt ostium. Illa aut' ante ostium stans cum nimio fletu clamabat. Pastor aut' ad ostium ueniens dixit ei. Quid sic clamas o uetula. Que audiens uocem eius amplius clamabat flens et dicebat. Olo uos uidere filij mei. Quid enī si uideā uos. Hūq dō ego sū mater uestra q lacraui uos. et iam canis tota sum plena.

De sancto Pastore

Cui fili? **B**icinos pias videre aut i alio sclo.
Que rudi. Si nō videro vos hic, videbo
vos illic fili. Qui ait. Si equimiferre va-
les vt nos h nō videas, illic pculubio nos
videbis. Que discessit gaudēs r di. Si vos
visura su illic, nolo vos vide h. Iudex p-
uincie cū abbatē pastore vide cupet h neq-
ret filii sororis sue iāqz malefactorē tenuit
r i carcere posuit dicēs. Si pastor venerit r
p eo inceserit, cū dimittas. Abbatē iā pueri
ad ostiū senis ploxas. Dū ille nihil sibi rīde-
ret ait. Et si viscera ferrea hēs, r illa ppassi-
one moueris salte miserano sanguis tui fle-
ctate, r q vni genit mibi existit. Ille at mā-
dauit ei. Pastor filios nō generauit r idcir-
co nō dolet, q cū dolore discedere dicit ei iu-
der. Salte vō iubeat r ego cū dimittā. Ille
at remādauit dicēs. Examia cā; fm legē
r si digni more bēt pūm monast. sin aut fac
quō tibi placeat. Dicebat at frē dicēs. Cu-
stodire r seipm plderare r discretōes habere
re opatōes sui aie. Idaupias, tribulatio et
discreto sūt opatōes solutane vite. Sepm ē
ei. Si fuerit bi res vni. noe, iob, r daniel. zc.
Iob psonā bz nihil possidēt iob tribula-
toz. Daniel discretōz. Si duas res oderit
mōach p ab h mūdo liber esse. Et querēt
frī q essent dicit. Carnalē repausano r vana
glā. Si vioreqz iuenire i h seculo r i fūto in
oi cā dic. Quis ego sū, r nō iudices quēqz.

Cū qdā frater de pgregatōe offendisset
abbas d p sūto cuiusdā solitarij euz expulit,
q cū q fūdo desperaret, abbas pastor eū ad
se adduci fecit, quem benigne p solās misit
ad illū solitariū dicēs. Audies de te videre
te desidero. Fanga iā te vsqz ad me. Qui
cū venisset dixit pastor. Duo homies erāt q
ābo habebāt mortuos suos. Reliqz at vñ
mortuū suū, r abiit ploxare mortuū alteri.
Qd solitari audies r intelligēs i fūto ei
ppūce est. Cū qdā frater pastori dixisset
se pūrbatū esse, r locū velle deserere, eo q q-
dā vba de qdā frē audiuisset, q cū nō edifica-
uerant, dixit pastor. ne h vba crederet, qz ve-
ra nō eēt. Ille vō vera esse asserbat, quia
frater fidelis ea sibi tenuit. Cui pastor. Iā

est fidel q tibi dixit, qz si fidelis eēt nequa qz ti-
bitalia diceret. Et ille Ego vidi oculis meis
Ille at interrogat de festuca r de trabe quid
essent r dicit de festuca q festuca esset, r dīra-
be, qz trabs esset. Et pastor. Idone in corde
tuo, qz peccata tua sūt sic h trabs, illi auz
velut h parua festuca. B Frater qdā
q peccatū grande fecerat volēs penitere tri-
ennio interrogauit abbatē pastore si mul-
tum esset. Qui dixit. Multū est. Et quesit
si annū iuberet aut. Multum est. Altantes
aut dicebant. Usqz ad qdā gūnia dies. Et
ille. Multū est. Et adiecit. Idcirco q si exi-
to corde bō penituerit, r peccatū nō ueraue-
rit, etiam pniām triduānam suscipiet dñs.

Interrogat de illo vbo, qui irascit fratri
suo sine causa zc. ait. Et omnire q te graua-
re voluerit frater tu, ne irascaris aduersus
eū, donec oculum dextz tibi extrahat, r si al-
ter feceris, sine causa sibi irascaris. Si at ali-
quis te voluerit separare a deo p h irascere ei

Dixit uex pastor, q querulus est, mo-
nachus nō est, q maliciā in corde suo tenue-
rit, monach nō est, q iracundus est, mona-
chus non est, q malū p malo reddit, mona-
chus nō est, q elatus r vbulus est, mōach
nō est. Qui vō vere est monachus semp
humilis, māsuet, charitate plen, r timorē
dei semp r vbiqz pze oculis bz vt nō peccet.

Dixit uex q si sūt tres in vñ, ex qbz vñ
bene quiescat, ali aūt infirmet r grās agat,
tertius vō mīster ei sūt ex sincera voluntate
bi tres filies sūt velut sūt vñ opia. Cū
qdam frater sibi pqueret q multas cogi-
tationes hīs in ipis pūtare eum sub acre
nudo eiecit dicēs. Expande sinū r apprebē
de veni. Qui ait. Iā non possū. Et ille. Nec
cogitōes pūbere potes ne introgr, h tuū
est resistere eis. Interrogat a qdam frē
qd de bere dūate sibi dimissa faceret, dixit vt
post tres dies ad se rediret. Qui cū redisset
ait illi. Si dixerō da eam clericis faciet inde
cōmūia, si dixerō da eam penib nō est tibi
merces, si dicā da eā paupib securus eris.
Quicq dēgo vis fac, ego cām non habeo.
Idec in pūaspaz.

De sancto Moise abbate

CLXXI

De sancto Iohanne abbate

Iohannes abbas

cū episcopi p̄anos. xl. i. hemo bitass; interrogauit eū q̄nū ex h̄ p̄fecisset. Et ille dixit. Ex q̄ cepi soluari? eē nūq̄ vidit me sol māducantē. Et iohes. Iā me irascētez. Sile fere legi ibi q̄ cū epiphanius epus abbat bylarioni daret carnes. ille ait. Ignosce mihi. q̄ ex q̄ accepibabū hūc nō māducaui q̄q̄ occisus. Tu ep̄s. Ex q̄ accepibitū hūc nō dimisi aliquē dormire q̄ ad uerū me aliq̄d biēt neq̄ dormire hūc aliq̄d aduersus aliquē. Tu ille Ignosce mihi q̄ melior es q̄ ego. Tūc iohes ad siliū: dū ē āgeloz nūbil opari. s; dō sine itermissio ne vacare. seipm expoliavit et vnam bebbō mādā i hemo fuit. Cū autē fame p̄clutaret et aculeis muscarū et velparū torp̄ vulneraret. reuersus ad ostiū fr̄is sui pulsauit. Ad quē ille. Quis es tu. Et ille. Ego sum iohanes. Frater at̄ dixit ei. Nequa q̄s. iohes ei āgel? fac? ē. et int̄ hoies vltia nō ē. Et ille. Vere ego sū. Et nō ap̄iens ei. dimisit eum affligi vsq̄ mane. postea ap̄iens dixit. Si bō es op? hēs itez opari vt pascaris et viuas. Si at̄ āgel? es qd̄ q̄ris intrare cellā. Et ille dixit. Ignosce mihi frater q̄ peccaui. Cū at̄ moraret̄ roga uerūt eū fr̄es vt aliq̄d vbi salutare et cōpen diosū loco bereduatū sibi relinq̄ret. Qui i gemiscēs ait. Nunq̄ feci p̄p̄iam volūtatē nec aliq̄d docui qd̄ p̄s ipe nō fecerim. Ith̄ in vna sp̄atrum.

CLXXII

De sancto Moyses abbate

Moses abbas

ru fratri petēti a se simonē. Sede i cella tua et docebit te vniuersa. Cum qdā senex infirmat? i egyptū ire vellet ne fr̄es nū mis gūaret. dixit ei abbas Moyses. Non p̄das q̄nā i fornicatōez casur? es. Qui cōtristat? dixit. Moyses ē corp? meū. et tu mihi ista dicis. Cū ergo iussit. et qdāz vgo ex deo iōe sibi seruiret. ille pugiles eā violat?

uit. Que cū filiū pepisset. senex puer i vltis accipies in die magno festiuitatis q̄ erat. in lux ecclā corā multitudīne fratrū intrauit. Cū at̄ oēs fieret dixit. Videt? infantem hunc Fili? est inobediēte. Cauete ergo vob fr̄es q̄ i senectute h̄ feci et orate p̄ me. Et p̄gēs ad cellā ad p̄stīnū statū reuersus ē. Alius q̄s senex cū dixisset alteri. mortu? sū. ille ait. Non p̄fidat? te donec exas de corpore. Ith̄ si dicat q̄ mortu? es. latbanas tū mortu? non est.

Cū frater qdā peccasset miserū ad abbatē moysen. Qui accepta sporta plēa arena venit ad eos. Quē cū fr̄es qdā h̄cēt introgarēt. dixit. Pctā mea sūt post me currēna et nō video ea. et veni bodie aliena iudicare peccata. Illi at̄ hoc audientes. fratri pepercit.

Sile legi de abbate pastore. Ith̄ cū fr̄es de qdā fratre culpabili loquerēt. ille tacebat. Cū ergo accepisset sacculū plēnū arena retro. et de eadē arena modicū an̄ se ferret. iter rogat? qd̄ h̄cēt dixit. Multa arena sūt pctā mea q̄ p̄ me ferēs ipsa nō p̄dero nec p̄ eis doleo. Mothica vō arena sūt pctā fr̄is ante me posita. q̄ semp p̄dero et ipa video. cum tū pctā mea an̄ me semp portare debere. et de ipsis cogitare. et pro ipsis deum rogare.

Cum abbas Moyses factus fuisset clericus et imposuissent ei sup̄umerale. dixit ei ep̄s. Abbas factus est candidat? Et ille. Affons domine purpura. vna intus. Volens autē ep̄s eum probare dixit clericis suis vt quando ad altare accederet ipm cum iurra expellerēt. deinde eum sequentes quid loqueret audirēt. Proiciētes autē eū foras dixerunt. Ex foras ethiops. Qui egrediēs dicebat. Bene h̄b fecerunt cinerate et cacabate. quia cum homo non sis quare te in medio hominū dare p̄sumpsisti. Ith̄c in vna sp̄atrum.

CLXXIII

De sancto Arsenio abbate.

Arsen? cū ad huc

in palatio consisteret. et vt ad salutē dirigeretur oraret audiuit. Ars? sen? fuge homines et salua bēna. Accedens

De sancto Arsenio

igitur ad monachale vitam et ibi de oratione audiuit.
 Arsenius fugit tace et quiesce. Legit ei ibidem de
 hac quiete appetenda. quod tres fratres cum sancti fuissent
 monachi. unus elegit discordantes ad pacem
 ducere. secundus infirmos visitare. tertius solitudi-
 nem quiescere. Primum igitur laborans propter lucum ho-
 minum non potuit omnibus placere. et tedio victus
 venit ad secundum. quem invenit animo deficiente et man-
 datum perficere non valente. Et percontantes ad ter-
 tium quod erat in solitudine venerat. Cui cum inbula-
 tiones suas narrassent ille missa aqua in cyphodi-
 nit. Et incedit in aquam. et erat pro more et tribulatio.
 Et rursum dixit. Et incedite modo quomodo quiescit et li-
 pida sancta est. Qui cum incederet et vultus suos vi-
 deret aut. Sic qui in medio hominum persistit. peribit
 non videtur peccata sua. Cum autem quiescerit tunc peccata sua
 videbunt. Quod etiam cum incedit quodam
 in homo velut bestia herbas manducare et nu-
 dit. currebat propter ipsum fugientes dicentes. Expecta
 me quod propter deum sequere te. Et ille. Ego propter deum
 fugio te. Cum autem perisset periculis. expectant eum
 dicentes. Quomodo materiam mundi percipisti a te ex-
 pectant te. Cum ille. Dic mihi quomodo salus effi-
 ciatur. Qui respondens ait. Fuge homines et tace.
 Patrona quodam et nobiliter fener venit ut
 abbatem arsenium ex deo oratione videret. Qui roga-
 tus a theophilo archiepiscopo ut se videri permu-
 teret nullatenus acquievit. Tandem illa ad eius cellam
 properans ipsa foras in hostium celle invenit. et se ad
 eius pedes prosternit. Ille autem cum indignatione nimia
 elevarit eam dicens. Si faciem meam videre vis
 vide illam faciem eius propter perfidiam et vecordiam non
 consideravit. Cui fener. Quomodo cum mulier sit tam
 tam navigatorem facere perspicisti. Ecce ei romam
 redibis et quod abbatem arsenium videris aliis mu-
 lieribus enarrabis. et ille sibi venit ut videret me
 Et illa. Si deo dante romam rediero. nullas
 huc venire permittas. sed saltem obsecro ut oras pro
 me. et mei memor sis spiritus. Cum ille. Pro deum
 videat memoriam tuam de corde meo. Et illa
 audies et bataba nimium venit in civitatem. et per in-
 stituta sequebatur cepit. Quod archiepiscopus audies
 ad eum solatium accessit. Illa autem dicebat. Ecce
 ego peristata moror. Cui archiepiscopus. Resciscis
 quod mulieres et inimice sanctos per mulieres im-
 pugnatur. et propter fener. Idcirco per istam via-

sporat. Et sic solatione recepta cum gaudio
 ad propria remeavit. De quodam alio prelegit. quod
 cum discipulus eius sibi diceret. sentisti abba.
 accedam parum iuxta mundum. Ille ait. Tibi
 non est mulier ibi eam. Dixit ei discipulus.
 Et ibi locus non habet mulierem nisi forte solitu-
 do. Et ille. Ergo in solitudinem me tolle.

Ille etiam frater cum matrem suam vetulam trans
 fluvium portare deberet. ille mater suam pallio
 involvit. Cum illa. Et quod sic operuisti man-
 tus filii. Et ille. Corpus mulieris ignis est. et
 ex eo quod te contingebat. aliarum fecit memora in
 meo animo veniebat. B. Arsenius autem per
 totum tempus vite sue ad opus sedes manuum
 suarum pannum habebat in sinu propter lacrimas
 quod crebro de oculis eius currebant. Totam no-
 ctem in somno ducebat. Quodane autem factum cum
 propter nature lassitudinem dormire vellet. du-
 cebat somno. Veni serue male. Et surripie-
 bat parum somni sedendo. et statim surgebat.
 Dicebat quod. Sufficit monacho si dormierit
 una hora. si est in pugnatore. Cumque pater
 sancti Arsenii nobilissimus senator vitam su-
 am et testamentum faciens magnam heredita-
 tem Arsenio dimisisset. Magister autem pro-
 prium testamentum ad ipsum devoluit. Quod ille acci-
 piens voluit illud scindere. Magister autem ac-
 eius pedibus revolutus rogavit ne hoc face-
 ret. quod caput eius percladeret. Cui arsenius. Idcirco
 mortuus sum quod ille. Ipse igitur cum modo mortu-
 us sit quomodo me fecit heredem. Et remisit testa-
 mentum nihil recipere volens. Quodam vice
 facta est vox ad eum. Veni et ostendat tibi
 opera hominum. Et exiit eum in quendam locum. ostē-
 ditque ei et ab opem incidentem ligna et faciem
 sarcinam grandem quam portare non poterat.
 Deinde iterum ligna incedebat et ad sarcinam
 addiebat. et hoc faciebat diutius. Ostendit
 quod et rursum hominem baurientem aquam
 de lacu. et effundente aquam in cisternam prusam
 quam aquam refundebat in lacum. et ipsam cisternam
 implere volente. Et ostendit ei iterum tem-
 plum. et duos viros sedentes in equis poran-
 tes lignum transversum. volentes autem introire
 in templum non poterant eo quod lignum in trans-
 verso poneretur. Et exposuit dicentes. Idcirco sunt

De sancto Agathon

q̄ potat q̄ iugū iusticie cū supbia. ⁊ nō bū
lāt. p̄p̄ q̄d remanēt for̄ a regno di. q̄ ligna
icidit. bō ē in p̄c̄is mlt̄. ⁊ p̄ eo ut agat p̄m̄as
nō subtrahit d̄ p̄c̄is s; addit inq̄tates inq̄
tanb̄. q̄ at aqua haurit bō est bona opa fa
ciēs. S; q̄ cū eis sūt p̄mixta mala p̄dit bōa
opa sua. Vesp̄e sabbati adueniēte die d̄nico
relinq̄bat p̄ se solē. ⁊ extēdebat mā̄ suas ad
celū. don̄ m̄aē die d̄nico sol ascēdēs faciem
ei illustrabat. ⁊ sic residēbat. **¶** i v̄italis pat̄

CLXXIII

De sancto Agathon abbate.

Agathon abbas

p̄ trēniū lapidē i os suū mittebat
donec taciturnitatē disceret. **¶** Aliq̄ fr̄at̄
cū irass; p̄gregatōz dixit ira se. Tu ⁊ alin̄
vni esto. Sic ḡ alin̄ vapulat ⁊ nō loq̄t. in
iurā p̄ant̄ ⁊ nō r̄ndit. sic ⁊ tu. **¶** Aliq̄ fr̄at̄
a mēsa expulsus nihil r̄ndit. **¶** Postmodū sup̄
b̄ interrogat̄ ait. **¶** Posui i cor̄ meo q̄ equal̄
sum cani. q̄ dū secat foras egredit̄. **¶** Interro
gat̄ agathon q̄ p̄t̄ plus b̄t̄ laboris. r̄ndit.
¶ Puto nō esse tale laborē q̄le orare deū. **¶** Iā
inimici ei sp̄ laborat̄ ei oīes intrūpe. **¶** Iā i
cētis laborib̄ bō aliq̄z rēq̄z possidet. orator
āt opus bz magni certaminis. **¶** Interrogatus
agathon a q̄dā fr̄e quō cū fr̄ib̄ bitare debe
ret ait. Sic i p̄ma die. ⁊ nō assumas fiducia
Iā ē ei p̄ior passio q̄ fiducia. genurir̄ ē ei
oim̄ passionū. **¶** Burt̄ uer̄. **¶** Iracund̄ si mor
tuos suscit̄ nō placet alicui vel dō p̄p̄ ira
cūdiā suā. **¶** Fr̄at̄ q̄dā iracund̄ ira se ait. Si
sol̄ bitarē. ad irā n̄ ita cito mouer̄. Quas
dā aut̄ vice cū viceolū aq̄ ipleret vsatus est
Secō iplerit ⁊ itez vsat̄ ē. Tercio iplerit ⁊
vsat̄ ē. **¶** Qui p̄mor̄ furore fregit vasculum
In se at̄ reuers̄ cognouit q̄ ab eod̄ demōe
iracundie sit illud. ⁊ dixit. Ecce sol̄ sū. ⁊ m̄ ira
me vicit. **¶** Reuertar ḡ i p̄gregatōz. q̄z vbiq̄
labor. ⁊ vbiq̄ p̄tia. ⁊ adiutorio dei op̄ est.

Ecō ira erat̄ duo fr̄es q̄ multis annis iui
cem p̄uersantes nūq̄z ad iracundiaz poterāt
puocari. quadā vice dixit vn̄ alteri. **¶** Facia
mus ⁊ nos lūc̄ sic boies de mūdo faciat̄. Et
ill̄ r̄ndit. **¶** Nescio q̄ uer̄ fiat lūc̄. Et dixit fr̄at̄.

¶ Dono in medio laterculū ⁊ di cō meuz est.
Tu at̄ dic nō. s; meū est. ⁊ inde fiet lūc̄ mūū.
¶ Posita est ergo testa in medio. dixit vnus
Nesci est. B. ⁊ alē dixit nō. sed meū est. Et ille
r̄ndit. Cū tū ē. tolle ergo ⁊ vade. Et discēs
serūt. nec in se p̄edere potuerūt. **¶** Erat at̄
abbas agathon sapiēs ad itelligendū. impu
ger ad laborandū. par̄ i cibo at̄z vestimēto.
Dixit at̄. Scōm volūtātē meā nūq̄z domi
ui. reuēsi cor̄ de aduersus q̄nq̄z dolorē.
¶ Nec dimisi dormire aliū b̄t̄ aduersus me
aliq̄d. **¶** Donum q̄z agathon trib̄ diebus
māsit imobil̄ ap̄ros tenēs oculos. Qui cūz
pulsaret̄ a fr̄ib̄ r̄ndit. In aspectu diuini ui
dici assisto. dicunt ei. ⁊ tu times. Et ille. In
custodiēdis mābas dei v̄uite q̄ potui labo
rari. s; bō sum ⁊ nescio v̄z placuerit opa
mea d̄no. dicite. Et nō p̄dis de opib̄ tui
is q̄ fm̄ deū sūt. Et ille. Non p̄sumo donec
venero a n̄ illū. **¶** Alii ei sūt iudicia dei ⁊ aliter
iudicia hoim̄. Cum at̄ ei abduc̄ interrogare
vellēt̄. **¶** Quidie caruatē ⁊ nolue loq̄ meū
q̄ occupat̄ sū. quo dicto statū sp̄z cū gau
dio emisit. **¶** Videbat̄ ei colligenē sp̄m̄ quē
admodum si quis saluet̄ amicos dilectos.
¶ Nec in v̄italis patrum.

CLXXV

De sancto Barlaam

Barlaam cui⁹ histor

am Iohānes damascen⁹ diligen
ti studio compilauit. operante in eo diuina
gratia sanctū Iosaphat̄ regem ad fidē con
uerit̄. Etenim cū vniuersa india xp̄ianis ⁊
monachis plena esset. surrexit rex quidam
prepotēs nomine Aluennir q̄ xp̄ianos ei p̄
cipue monachos plurimū p̄sequebat̄. **¶** Ac
cidit aut̄ vt quidam regis amic⁹ ⁊ in pala
cio suo p̄mus diuina cōmonitū gr̄a regā
aulam relinqueret. ⁊ monasticū ordinēz
int̄iret. Quod rex audiens p̄e ira insani
ens. eum p̄queq̄z deserta inquiri fecit. ⁊ vix
inuentū ad se adduci mandauit. **¶** Vidēq̄z
eū vili tunica coopertū. ⁊ fame maceratum
q̄ splēdis vestimētis ornabat̄. ⁊ mulus di
uinijs affligere cōsueuerat̄. dixit ei. **¶** Stulte

De sancto Barlaam

ac mēis pōte. cur bonorē in pumeliā com-
mutasti. tūc ludū puerorū fecisti. Cui ille Si
hui? a merōnes audire desideras inimicos
tuos pcul a te abijcias. Rege autē q̄ essent
bimōi inimici q̄rēte ait. Ira t̄ cōcupiscētia s̄
enī impediūt ne vīas videat. Elīdeat autē
ad audiētiā dicēdoz prudentia t̄ eq̄itas. Cui
rer. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Insipietes ea q̄ se
despiciūt q̄i nō sint. ea vō q̄ nō sūt q̄i sint app̄
bendere molunt. Qui at nō gustauerit eo-
rū q̄ sunt dulcedinē. nō poterit eoz q̄ nō sūt
addiscere vīatē. Multa at illo de mysterio
incarnatiōis t̄ fidei p̄seque te rex ait. Rēsi ubi
in p̄ncipio p̄misisses q̄ de medio silij irā re-
mouerē. nūc itaqz igni tuas carnes iraderē.
Surge igit̄ t̄ fuge ex ocul̄ meis ne vltra revi-
deā t̄ male te pōā. Vir autē dei tristis absces-
sit. eo q̄ maritūz p̄pessus nō esset. Intē-
rea dū rer. liberos nō h̄et. puer ei pulcerrū
m̄ nascit̄. t̄ iosephat appellat̄. Cōgregante
autē rege infimā multitudinē dijs p̄oau pu-
erū imolarēt. q̄nq̄ ginta q̄nqz astrologos cō-
uocauit. a q̄b? qd̄ futurū ēt filio suo diligen-
ter q̄siuit. Cūctis at̄ r̄ndētib? eū magnū i po-
tētia t̄ diuinit̄ futurū. vñ sapiētior ei ip̄is de-
xit. Iduer iste q̄ nat̄ ē ubi o rer n̄ i tuo erū re-
gno s̄ i alio incōpabit̄ melior. Itā ill? qm̄
p̄leq̄ris xp̄iane religiois vt estimo futur? est
cultor. Hoc at̄ n̄ a semētpo s̄ a deo inspirā
te dicit. Audiēs h̄ rex t̄ p̄mū erpauēscēs. in
cūmate seorsū palaciū speciosissimū p̄strui
fecit. t̄ ibi puez ad habitādūz posuit. ibiqz se-
cū iuuenes pulcerrimos collocauit. p̄cipiēs
ill̄ vt nec morē nec senectutē. nec infirmitatē
nec paupertatē. nec aliqd̄ qd̄ posset sibi afferre
tristitiā ei noiarēt. s̄ oia iocūda ei p̄ponerēt
q̄ten? mens ei? leuicis occupata nil de futu-
ris cogitare posset. Si quē vō mīstrānū in-
firmari p̄tinget. hūc p̄mū rex p̄cipiebat ei
t̄ aliu loco ei? incolumē subrogari. Idreces
puqz ne sibi de xp̄o aliquā faceret mentionē
B Eodē tēpore at̄ cū rege vir qd̄a xp̄ianissi-
m? s̄ occult? q̄ in nobiles regis p̄ncipes p̄-
mus erat. Hic cū aliquā cū rege ad venandū
uīssēt. boies q̄ndā paup̄e pedē lesū a bestia
bīnē t̄ in ira iacentē inuēit. a q̄ rogat vt se su-

scipere debeat. qz sibi in aliq̄ forsitan p̄desse
posset. Cui miles dixit Ego qd̄e te libet susci-
pio. s̄ in q̄ vñ mīstris ignoro. Et ille dixit
Ego sū bō medic? vboz. Si ei aliq̄s in vbi
ledat̄ p̄gruā scio adhibere medelāz. Miles
at̄ qd̄ ille dicebat p̄nibilo p̄pauit. p̄ p̄ deū
m̄ ip̄m suscipies ei? curāz egit. Cui at̄ qd̄az
inuidi t̄ maliciosi vidētes p̄dictū p̄ncipez in
tanta grā ēē regis. ip̄m apud rege accusaue-
rūt. q̄ nō solū ad xp̄ianorū fidē declinasset. s̄
in sup̄ regnū conabat sibi surripere turbā soli-
citans t̄ sibi p̄cilians. S̄ si s̄ inquit ita esse
o rer scire desideras ip̄m secreto aduoca. t̄
vīā hāc cito finiendā cōmemora. t̄ idcirco
gloriā regni te velle derelinq̄re t̄ monacho?
rū habitū assumere asseras. q̄s tū ignorāter
bacten? fueras p̄secut? Et tūc vidēbis qd̄ ti-
bi r̄ndērit. Que cū rex oia vt illi suaserant fe-
cisset. ille dolū ignar? p̄fusus lacrimis p̄posi-
tū regis laudauit. t̄ panuatē mūdi rememo-
rans q̄nton? hoc adimplendū p̄sultit. Qd̄
rex audies t̄ vix ēē qd̄ illi dixerāt credens. su-
roze replet? est. nūbū tū sibi r̄ndit. Vir autē p̄-
pendēs q̄ rex gūit p̄ba sua accepit. tremēs
abscessit. t̄ medicū sebrē vbozū recolens oia
sibi narrauit. Cui ille. Hōm sit ubi q̄ rex su-
spicat vt p̄p̄ hoc dixeris q̄ ei? regnū velis in-
uadere. Surge igit̄ cito. t̄ comā tuāz tonde.
t̄ vestimenta abijciens ciliciū indue. t̄ sumo
diluculo ad regē ingredere. Cūqz rer qd̄ su-
bi hoc vultu interrogauerit. r̄ndēbis. Ecce rex
parat? sū seq̄te. Itā t̄ si via p̄ quā cupis ire
difficil sit. tecū in existentiā facit mibi erit. Sic
enī focū me habuisti in p̄speris. sic habebis
parit̄ in aduersis. Itāc igit̄ p̄sto sum. qd̄ mo-
raris. Qd̄ cū ille p̄ ordine fecisset. rex obstu-
puit t̄ fallarios arguēs. virū āplon bonore
dotauit. Fili? at̄ ei? in palacio educat? ad
etatē adulta? puenit. t̄ in oī sapia plene edo-
ctus fuit. Admirās autē cur p̄flic eū redu-
xisset. vñ de suis sibi familiariorē secreto de
hac re interrogauit. dicēs sem multa mēsticia
posuim p̄ eo q̄ sibi foras egredi non liceret.
adeo vt nec sibi cibū sapere nec potus. Qd̄
pater audies t̄ dolēs. equos idoneos para-
rī fecit. t̄ choros plaudētes aū eūz mutes. ne

De sancto Barlaam

quod sibi fecerit occurreret diligenter prohibuit.
 Predictio igitur iuvene taliter procedere. quodam vi-
 ce videtur leprosus et unus cecus sibi obuiaue-
 runt. Quos ille videns et stupens. quod sint et quod
 nam habeant inquisiuit. et ministri dixerunt.
 Id est huiusmodi sunt qui hominibus punge solent.
 Et ille. Omnibus hominibus punge possunt bu-
 uis mori. Negantibus illis respondit. Non sunt igitur
 qui panem debent. an sic indefinire perueniunt. Et
 illi. Et quis hominum futura scire valens. Elalde igitur
 antiquus esse cepit. pueri consuetudine rei. Alia
 autem vice quendam valde senem rugosam habentem
 faciem et dorsum incuruatum. et cadentibus de-
 titibus balbutiendo loquentem inuenit. Stupe-
 factus igitur discere cupit visionis miraculum.
 Cumque didicisset quod propter annorum multitudinem
 ad tale statum venisset autem. Et quod esset huiusmodi finis.
 Dicitur ei. mors. Et ille. Est ne mors omnium vel
 aliquorum. Cumque didicisset de omni mori debere. inter-
 rogauit. In quantum annis huiusmodi superueniunt. Et illi. In
 octoginta vel centum annis senectus inducit.
 Deinde mors ipsa subsequitur. Hec igitur iuue-
 nis frequenter in corde suo recognoscens in multa de-
 solatione erat. sed coram patre letitiam predebat.
 plurimum desiderans in hominibus dirigere et doceri.
 Cum igitur quidam monachus vita et opinione
 perfectus habitans in deserto thessaloniarum nomine
 Barlaam. hic qui circa filium regis agebant per
 ipsum cognouit. et mercatoris habitum suum
 mens ad ciuitatem illam denuit. Elcedensque per
 dagogum filium regis locutus est dicens. Ego cum
 negotiator sum lapide pretiosum venales habeo
 quod cecis lumen tribuit. surdis aures ape-
 rit. mutos loqui facit. insipientibus sapientiam in-
 fundit. Hunc igitur duc me ad filium regis et hunc
 sibi tradam. Cum ille. Uideris homo mature pueri-
 tatis. sed uerba tua prudenter non procedunt. Ele-
 uatum enim lapidum noticiam habeam ipsum lapide-
 de mihi ostende. et si talis ut asseris fuerit co-
 probat. a filio regis honores multos conse-
 queris. Ad quem ille. Lapis meus insuper hanc
 habet uirtutem. Quia quod non habet sanam oculorum aciem.
 et quod non suam integram castitatem. si forte illius
 aspexerit. ipsam uirtutem quam habet uisibile perdit.
 Ego autem medicinalis arnis non expers ut
 deus sanos oculos non habere. Filium autem

regis audiui pudici esse. et oculos pulcherrimos
 et sanos habere. Cum ille. Si sic est nolite
 mihi ostendere. quod oculos sanos non habeo
 et in peccatis sordesco. Hincians igitur huiusmodi filio
 regis ipsum ad eum quoniam introduxit. Cum er-
 go introductus fuisset. et rex eum reuerenter susce-
 pisset. ait Barlaam. In hoc rex huiusmodi fecisti. quod
 de foris paruulum apparere non antedixisti. Huiusmodi
 rex quidam magnus in curru deaurato pro-
 cedens. cum quibusdam auratis vestibus indutus.
 et macie attenuatis obuiasset. puerum de cur-
 ru exiens ad pedes eorum prostratus ipse adorauit.
 et surgens in oscula eorum ruit. Proceres
 autem eius indigne huiusmodi ferentes. sed regem super Bargue-
 re formidantes. fratres eius retulerunt. quod rex
 magnificentie regali indigna fecisset. Frater
 autem regis super Bredargum. Erat autem regi pluri-
 tudo quod quoniam aliquis mortis iradendus erat. rex autem
 ei ianuam proferre cum tuba ad huiusmodi deputata mis-
 tebat. Despe igitur ueniens autem frater ianuam tu-
 baz sonari fecit. Quod ille audiens et de sua sal-
 uatione desperans. tota nocte in somno dixit
 et testamentum fecit. Adhuc autem facio indutus
 nigris vestibus cum prore et filiis ad fores pala-
 cii lugens accessit. Cum rex ad se ingredi fac-
 ens dixit. O stulte si preconem fratris tui cum
 nobile deliquisse cognoscas adeo timuisti.
 quod precones domini mei in quem adeo peccauisti
 mere non debeas. qui sonabilis mihi tuba mor-
 tem significant. et terribile iudicium aduentum
 mihi denunciant. Deinde quatuor capsas fieri
 iussit. et duas earum extrinsecus auro undique
 operiri. et ossibus mortuorum putridis impleri.
 duas pro pice liniri. et gemis et margaritis pre-
 ciosis impleri fecit. Et locansque illos magna-
 tes quos sciebat querimoniam apud fratrem depon-
 sisse. quatuor illas capsas ante eos posuit. et
 quod pretiosiores essent inquisiuit. Illi pro duas de-
 auratas magni esse pretij. reliquis pro uilis pretij
 esse iudicauerunt. Precepit igitur rex de auri-
 tas aperiri et continuo inde fetor intolerabilis
 emanauit. Quibus rex. Hec illis scitis sunt qui
 gloriosis vestibus suramicti. inter pro immunda-
 ticia uictorum pleni. Deinde alias aperiri fecit.
 Et ecce odor mirabilis inde exalauit. Quibus
 rex. Hec illis pauperibus quos honorauit

De sancto Barlaam

lites sūt q̄ si vili⁹ vestimētis operant. in:
tūmōi p̄tūi odore resplendent. Vlos autē
solū q̄ de foris sūt attēdina. z q̄ deint⁹ sūt nō
p̄sideratis. Scdm̄ igit̄ illū regē tu q̄ fecisti
bñ suscipies me. Incipies igit̄ Barlaam ce
piti de mōi creatōe. z hōis p̄uicacōe ac fi
lij dei incarnatōe. passiōe z resurrectōe. lon
gū s̄mōnē retere. necnō de die iudicij. z de
retributōe bonoz z maloz mltā p̄ferre. z s̄
uicēs idolis plimū exprobare ac de eoz fa
uitate tale exēplū ponere dicēs. **D** Sa
gitari⁹ qdā a uicula paruas nōie philome
nā capies. cū vellet eū occidere. vox data est
philomene. z ait. Quid tibi proderit o hō si
me occideris. Neq̄z enī vēnē mū de me im
plere valebis. S; si me dimittere velles tria
tibi mādāta dare q̄ si diligēt⁹ p̄suas ma
gnā inde vilitatē p̄seq̄ posses. Ille nō ad ei⁹
loquelā stupefact⁹ p̄misit q̄ eā dimitteret. si
hec sibi mādāta p̄ferret. Et illa. Illūq̄ rez q̄
apprehēdi nō pot. appbendere studeas. Be
re p̄dita irrecupabili nūq̄z doleas. Verbu
z incredibile nūq̄z credas. Hec tria custodi. z
bñ tibi erit. Ille autē vt p̄miserat eaz dimisit.
Philomena igit̄ p̄ aera volūās dixit ei. Te
tibi hō. q̄z malū p̄siliū habuisti. z q̄z magnū
thesaurū hodie p̄didisti. Est enī i meis visce
rib⁹ margarita. q̄ struccionis ouū suauitatē
magnitudine. Qd̄ ille audies valde tristita
tus ē q̄ eā dimiserit. z eā appbendere cona
bat dicēs. Veni in domū meam. z oēm tibi
hūanitatē exhibebo. z honofice te dimitā.
Cui philomena. Illūc p̄ certo cognoui tē fa
mū ēē. Illā ex his q̄ tibi dixi nullū p̄fecū ba
bui. q̄z de me p̄dita. s; irrecupabili doles.
z me tē p̄stī cape cū neq̄as meo itinere p̄ge
re. z insup̄ margaritā iam grandes in meis
viscerib⁹ credidisti esse. cū ego tota ad ma
gnitudinē ouī struccionis nō valeā p̄ungere
Sic ergo stula sunt illi q̄ p̄fidiūt in idolis. q̄z
plasmatos a se adorāt. z custoditos a se cu
stodes suos appellāt. Cepitq̄z p̄ira fallacē
mūdi delectationē z vanitates multa dispu
tare. z plura ad hoc exēpla adducere dicēs.
Qui corpales delectatōes desiderāt. z aīas
suas fame mori p̄mittūt similes sūt cuidam

homī q̄ duza facie vnicornis ne ab eo deuor
raret veloci⁹ fugeret. in q̄ddam barat⁹ ma
gnū cecidit. dū autē caderet manib⁹ arbustu
lam q̄ndam apprehēdit. z in base quadā lu
brica z instabili pedes fixit. Respiciens vero
vidit duos mures vñū albū z alium nigrū
incessanter radicē arbustule quā apprehē
derat corrodētes. z iam prope erat vt ipsam
abscederent. In fundo autē barati vidit dra
conem terribilem spirantē ignem. z aperto
ore ipm̄ deuorare cupientem. Sup̄ basem
vero vbi pedes tenebat vidit q̄ttuor aspidūz
capita inde p̄deuntia. Eleuans autē oculos
vidit exigū mellis de ramis illi⁹ arbustule
stillans. Oblitusq̄z periculū quo vndiq̄z po
situs erat. seipm̄ dulcedini illi⁹ modici mel
lis totū dedit. Vnicornis autē moris tenet
figuram. q̄ hominē semp̄ p̄sequit⁹ z apprehē
dere cupit. Baratrū vero mūdus est omni
bus malis plen⁹. Arbustula vero vniūscu
iusq̄z vita est. q̄ p̄ horas diei z noctis q̄si per
murem albū z nigrū incessantē cōsumit z in
falsioni appropinquat. Basilisio q̄ttuor aspi
dū corp⁹ ex q̄ttuor elemētis cōpositū. q̄b⁹ in
ordinatis corp̄is cōpago dissoluit. Draco
terribilis os inferni cunctos deuorare cupi
ens. Dulcedo ramusculi delectatio fallax
mūdi. p̄ q̄m homo seducit vt piculū suū mu
nime intueat. **E** Abdidit q̄z dicēs. Si
miles sūt itez mōi amatores homini q̄ tres
amicos habuit. quozū vñū plusq̄z se. secun
dū tantū quantū se. terciū min⁹ q̄z se. z qua
si nihil dilexit. In magno itaq̄z piculo posu
tus. z a rege curat⁹. cū currit ad primū amicu
ei⁹ auxiliū querēs. z qualiter ei dilexerit semp̄
commemorās. Cui ille. Nescio q̄s sis o ho
mo. habeo alios amicos cū quibus me ho
die letari oportet. q̄s z amicos a modo possi
debo. prebeo tamē tibi duo ciliola vt habe
as quib⁹ valeas operiri. Confusus igit̄ ad
secundū venit. z similiter ei⁹ auxiliū postulauit
Cui ille. Non vacat mibi tecūz subire ago
nē. curis etenim multas circūdoz. modici ta
mē vsq̄z ad ostiū palacij te sociabo. z statim
domūz reuertar proprijs vacans negocijs.
Tristis igit̄ z desperans ad terciū amicu

De sancto Barlaam

prent. sibi q3 facie demissa dixit. **N**ō habeo
os loquēdi ad te. qmā vt debui non amaui
te. Sed in tribulatiōe circundat3. 7 ab ami-
cis destitutus. rogo vt mibi auxiliū feras. et
mibi veniā prebeas. Et ille bilari vultu dixit.
Certe amicum charissimum fateor te esse. et
tui licet modici beneficij nō immemor. prece-
dam te. 7 apud regē interuenias pro te. ne in
manib3 iradat te inimicor3. **P**rimus igitur
amicus est diuinaz possessio. pro quib3 bo-
mo multis piculis subiacet. Veniente vero
inoris imino. nibil ex omib3 nisi viles acci-
pit ad sepeliendū panniculos. **S**ecundus ami-
cus est vxor. filij 7 parentes. q3 iamū vsq3 ad
monumentū secū pgentes ptn3 reuertunt.
suis vacantes curis. **T**ercius amicus ē fides
spes 7 charitas. 7 elemosyna. 7 cetera bona
opa quenos cū erimus de corpore possunt p-
cedere. 7 p nobis apud deum interuenire. 7
ab inimicis demonib3 nos liberare. **H**oc
insup addidit dicens. In quadā magna ci-
uitate paueru do fuit q3 hominē extraneum 7
ignotū omī anno in pncipes eligeant. Cui
omni potestate accepta quicqd volebat fa-
ceret licitū erat. 7 sine omni pstitutione terrā
regebat. Illo igit in omnib3 delicijs perma-
nente 7 semp sibi sic esse estimante. repente ci-
ues in eū insurgēbant. 7 p totā ciuitatez nu-
dum trabentes. in remotā insulā exulē trās-
mībant. vbi nec cibū nec vestimentū inue-
niens. fame 7 frigore vigebat. Tandē qdaz
alius sublimat3 in regno cū illoz ciuiū con-
suetudinē didicisset. infinitos ibelauros ad
insulā illā pmisit. vbi post annū in exiliū re-
legatus ceteris fame deficientib3 ille immē-
sis delicijs abundabat. **C**uius bec mund3
iste est. **C**uius tenebrar3 pncipes. q3 nos falsa
mū di delectatione alliciūt. nobisq3 non spe-
rātib3 mors supuenit. 7 in locū tenebrar3
demergimur. **D**iuinaz vō ad eternū locū
pmissiōis manib3 egenor3. **S** **I**git cū
barlaam pfecte filij regis docuisset. 7 ipe eū
iam relicto patre seq velle. dixit barlaaz. **S**i
hoc feceris. cuidaz iuueni filis eris. q3 cū qn-
dā nobilē noller desponsare vxorē. ipse renū-
ciens aufu git. 7 in qndā locū deuenies pginē

quandā cuiusdā semis paupis filiā laboran-
tem 7 ore deū laudantē vidit. **E**t quā ille.
Quid est qd agis mulier. **C**ū enī na paup-
lis. grās in agis deo ac si magna recepisses
ab eo. **E**t quē illa. sic parua medicina sepe
a mgnō lāguore liberat. sic grāz actio i par-
uis domis magnor3 efficit auxilij donoz.
Hec in q extrinsec3 sūt nrā nō sunt. s3 ea q in
nob sunt 7 nrā sūt. **E**t dō mag3 accepti. q3 me
ad suā imaginē fecit. intellect3 mibi debuit. ad
suā me gliaz vocauit. 7 ianuā regni sui iam
mibi aperuit. **P**ro tantis ergo 7 tā magnis
donis ipm laudare puenit. **E**t dēs iuuenis
ei3 prudentiā. cā a pēs suo i vxorē petijt. **C**ui
ille. **F**iliā meā accipe nō vales. q3 dinituz et
nobiliū fili3 es. ego ā paup sū. **S**3 cū ille oī-
no instaret. ait sener. **N**ō possuz eā tibi dare
vt in domū patris tui ducas eā. cū vica mi-
hi sit. **E**t ille. **E**t apud vos manebo. 7 vob3 me
in oib3 pformabo. **D**eponēs igit pciolos3 or-
namētū. habuū senis induit. 7 apud eū ma-
nens ipaz in vxorē accepit. **P**ostq3 vero se-
ner diu3 eū pbauit. in thalamū eū duxit. et
imē su3 pōd3 diuinaz qmū nūq3 viderat se
bi oīdū. 7 oīa sibi dedit. **D**ixit aut iofaphat
Couenient ista me tā git narratio 7 a te **H**or-
cū eē de me existimo. **S**ed dic mi pat quot
annor3 es. 7 vbi puerfarius. q3 a te nunq3 vo-
lo separi. **E**t ille. **A**nnor3 sū. xlv. in deserto re-
fenaar degēs. **E**t quē iofaphat. **A**mpli3 pa-
ter mibi appares. lx. annor3. **E**t ille. **S**i a na-
tuitate mea oēs ānos meos qris discere. be-
ne eos existimasti. **S**3 nllō modo a me i mē-
sura vite cōpurant. quōq3 i vanitate mūdi
expēs sūt. **T**ūc enī in interiore boie moru3
eraz. 7 ānos mortis nunq3 vite nominabo.
Cū igit iofaphat eū in desertū sequi veller.
dixit barlaam. **S**i pfeceris 7 tuo pfortio ca-
rebo 7 psecutōis srib3 meis autor existā. **S**3
cū oportuū tps videris ad me venies. bar-
laam igit filij regis baptizās. 7 in fide optis
me instruens. eū oscularus ē. 7 ad locū suū
reuersus est. **P**ostq3 aut rex filij
xpianū factum audiuit. in dolore nimio po-
litus est. **Q**uē quidā amic3 suus noie ara-
chis plolans ait. **C**ognosco rex senē qudaz

De sancto Barlaam

beremurā q̄ denrā secta ē. q̄ p̄ oīa barlaā filiū
est. Hic igr̄ barlaā se filius p̄mo xp̄ianorū fi
dē defendit. Deinde se sup̄ari p̄mittit. et oīa q̄
docuerat reuocabit. et sic filiū regis ad nos re
dibit. Illūpto igr̄ p̄dicto p̄ncipe magno ex
ercitu ad q̄rendū barlaā iuit. et beremurā illū
capies se barlaā cepisse dixit. Quēz filiū re
gis audies captū. scz magist̄r suū amare ste
uit. scz post modū p̄ dei reuelandōs hūc nō ēē
cognouit. Ingressus igr̄ pat̄r ad filiū ait. Si
lū in tristitia maḡ me posuisti. et meaz ca
niā in bono rasti. et lūmē oclorū meorū abstu
listi. Quare filiū b̄fecisti. et deorū meorū cultū
reliq̄stī. Cui ille. tenebras pat̄r fugi et ad lūmē
cucurri. erro ē deserui et vitā ē agnouī. Nō
li aut̄ frustra laborare. q̄niā nūq̄ a xp̄o po
teris me reuocare. Sic ei ubi ip̄sibile ē alit
rudinē celi māu t̄gē. aut marim siccare pe
laḡ. sic et istud ēē cognosce. Tū rex ait. Et
q̄ aborū mibi auctor ē malorū. nisi ego q̄ iam
magnifica tibi feci q̄ nūq̄ aliq̄s pat̄r fecit fi
lio. Quapp̄ p̄uitas voluntatis tue et p̄ntio
effrenata. aduers̄ caput meū te insanire fecē
Nō ideo astrologi in natiuitate tua dixerūt
te arrogantē. et p̄ntib⁹ inobedientē futurū.
Nūc p̄o si mibi nāc q̄eueris. a mea discedes
filia dē. et p̄p̄rē inimic⁹ effect⁹ illa tibi faciā q̄
necho sibi⁹ adhuc fecit. Cui iolaphat. Tur
rex iustis q̄ bonorū p̄nceps effectus sum.
Quis vnq̄z pat̄r in filiū sui p̄spuare iustis ap
paruit. Nō ergo iā p̄rē vocabo te. Et si mi
bi aduersariis sic a serpēte fugiā a te. Rex
igr̄ ab eo cū ira discedēs. arachi amico notā
fecit filiū duriciā. Qui sibi p̄suluit ut nō aspe
ris p̄bis cū eo p̄teret. q̄z blādis et lenib⁹ puer
meli⁹ traheret. Sequētē igr̄ die rex ad filiū
venit. et arcū plectēs osculabat̄ eū dicens. Fili
dulcissime bonora camicē pat̄ris tui. Vere
re filiū p̄rē tuū. An nescis quale bonū ē pa
tri obedire. et eū lenificare. sic ecōra malū est
ip̄m eracerbare. Quorūq̄z enī fecerunt male
perierūt. Cui iolaphat. Tps amandi et tps
odiendi et tps obediendi tps pacis et tps belli.
Nullo enī mō auertentib⁹ nos a deo obedi
re debemus. siue sit pat̄r siue sit mat̄. H
Quid enī igr̄ pat̄r ē? P̄stantiā ait. Et q̄ video

tuā p̄tinaciā. nec mibi obedire vis saltē veni
et ambo parit̄ vitati credam⁹. Barlaā enī q̄
te sedurit a me vincit⁹ tenet. Nōstrū igr̄ et vi
cū Barlaā pueniāt et p̄conē mutā. ut omēs
galilei sine timore veniāt. Et disputatōe ince
pta si vester barlaā obtinuerit vob̄ credem⁹
si aut̄ nri nob̄ cōsentiens. Qd̄ cū regis filio
placuisse. et illi cū simulato barlaā ordina
sent quō p̄mo deberet simulare se fidē xp̄ia
norū defendere. et postea se p̄mittere sup̄ari.
oēs in simul pueniūt. Conuersus igr̄ iola
phat ad nachor dixit. Nōstrū barlaam q̄lū
me docuisti. si igr̄ fidē quāz me docuisti de
fenderis in doctrina tua vsq̄z in fines vite p̄
manebo. Si autē sup̄at⁹ fueris. statim in te
meā p̄uinceliā vindicabo. et cor tuū et linguā
manib⁹ extrahēs dabo canib⁹ ne alij ampli
us p̄sumāt filios regū i errore mittere. Hic
auditis nachor tristis et p̄uid⁹ vehementer
fact⁹ est. vidēs sc̄pm in foueā quā fecit deci
disse. et laqueo suo de p̄bensis esse. Enim ad
uertens igr̄ cognouit melius esse filio regis
adherere ut piculus mors euadere posset.
Ber aut̄ sibi palā dixerat ut fidē suāz sine ti
more defenderet. Un⁹ ergo rethorū surgēs
di. Tu es barlaā q̄ filiū regis seduristi. Et il
le. Ego sū barl. q̄ filiū regis i errore misī. scz
ab errore liberaui. Et rethor. Cū enim et mi
rabiles viri deos nr̄os adorauerūt. quō tu
aduers⁹ eos audes insurgere. Et ille ridēs
ait. Chaldei greci et egyptij errātes creatas
deos ēē dixerūt. Nā chaldei elemēta deos ēē
arbitrati sunt. cū creata sint ad utilitates ho
minū ut eorū dñandū subiaceāt. et multis pas
sionib⁹ corūpanē. Greci q̄z nephandos ho
mines deos putāt. sicut saturnū quē aut̄ fr
lios suos comedis et virilia sua sibi absc
disse. et in mare picasse. et venerē inde natam
fuisse. et a filio suo q̄z ioue alligatū et in terra
rū p̄iectū ēē. Iupit̄ q̄z rex aliorū deorū esse de
scribit. Quē enī i aialia transformatū sepe di
cūt ut adulteria cōmitteret. Venerē q̄z deaz
adulterā ēē dicūt. Nā aliqui hūi mechiū mar
tē aliqui adonidē. Egyptij ar̄ aialia coluerūt
scz ouē vitulū porcū et h̄mōi. Crīstiani aut̄ fi
liū altissimi colūt q̄ de celo descendit et carnem

De sancto Barlaam

assumpsit. Cepit igitur nachor fidei christianorum
evident defendere. et robore munire. ita quod
ebore illi mun effecti nihil oim ridere sci
uerunt. Josaphat igitur vehementer exultabat. co
quod dñs p inimicū vitatis viates defendisset.
Rex autem furore nimio repletus. Iussit igitur cō
filium dissolui qñ de his sequenti die denuo tra
ciatur. Virque Josaphat patri. Sicut mēim
meū p mite meū bac nocte manere ut sit de
rñsonib⁹ fiendis crastino pferam⁹. et tu tu
ostecū assumas. et cū eis cōferas. Alitūq⁹
meū pmissis accipe meū. Alioquin iusticiā
sed violentiā exercebis. Quappē nachor si
bi pcessit spem adhuc hñs q eum seduceret.
Cū igitur fili⁹ regis cū nachor domū redisset
dixit ei Josaphat. He putes me ignorare qñ
sia. Scio te nō esse barlaam s; nachor astro
logū. Incipiensq; Josaphat viā salutis ei p
dicaui. et ad fidei puertēs mane ad heremū
misit. Ubi baptisimū suscipiens heremica
vitā duxit. **A**lphagus autē qdā nomi
ne theodas hec q gerebant audies ad reges
venit. et q filium suū ad leges patrias reducere fa
cere pmissit. Quirer. Si hoc fecero statim
pures tibi erigā. et ipse sicut dñs sacrificiū offe
rā. Et ille. Al filio tuo cūctos remoue. et mu
lieres decoras et ornatas introduci pcipe. ut
semper cū eo sint et ministrā ei. puer sent
rent cū eo. Ego autē vnū de spiritibus meis
ad eū dirigam q eū ad libidinem inflāmabit.
Nihil enī iuuenes sic potest seducere sic faci
es mulierū. Rex enī qdā cū filium viru babu
isset. dixerunt peritissimi medici q si infra de
cem annos solē vltimē viderit. lumine ocu
lorū pnuabit. Rex igitur in quadā peira spelū
ca excisa filium ibi vsq; ad annos decē mane
re fecit. Quib⁹ finitis iussit rex ut oim rerū
genera añ eum adducerent. ut oimū noia
et noticia m posset hē. Adductis igitur oñ eū
auro et argēto. lapidib⁹ pcosis. vestib⁹ splē
didis. equis regalib⁹. et oim rerū generib⁹.
cū de vnus cuiusq; rei noie interrogaret. mini
stri oimū sibi noia indicabāt. Cū autē no
mē mulierū discere anxie qreret. spatarius re
gis ludendo dixit. demones eas esse q boies
seducūt. Rege autē interrogante filium quid de

oimib⁹ q viderat plus amaret. qd inquit po
ter aliud nisi demones illos q seducunt ho
mines. In nullo enī sic in his sic exarsit aia
mea. Nō igitur aliter putesse filium tuū supare
nisi hoc mō. Berigit oimib⁹ ministris et ecia
puellas decoras ei sociāuit. q cū semper ad li
bidinem puocabant. nec habebat aliū ad qm
respiceret. aut cū quo loqrēt. vlt eū quo ver
sceret. **A**lalign⁹ vō spirit⁹ a mago missus
in iuuenē irruit. et magnū intus caminū ig
nis accendit. **A**lalign⁹ igitur s; ius in⁹ inflā
mabat. puelle autē exier⁹ dñū exercabant ar
dore. Qui se tam fortiter perari senties tur
babit. et deo se totū recomēdans. diuinā cō
solationē recepit. et oimē temptatio abscellit.
Deinde qndā puellā pulcherrimā cuiusdam
regis filiā s; paretēbat ad eum misit. Cur
cū vir dei p dīcāret. illa rñdit. Si me ab ido
lorū cultura saluare desideras. pūgere mi
hi nuptiarū copula. Nam et xpiani pūgia
non abbovent sed laudāt. q patriarēbe eo
rum et pphete et perus eorū aplūs cōiuges
habuerūt. **A**lboquaz ille. Inaniter mulier ista
mibi psequeris. **A**lbermutū qdē xpianus pro
res ducere. sed nobis q p miferū tpo pūgi
tate fuare. Et illa. Si ita ut vis. Sed si an
mā meā saluare desideras. vnā minimā pe
titionē mibi pface. **E**cōcibe me cū tantūz bac
nocte. et p muto ubi q summo diluculo effi
ciar xpiana. Nam si ut dicis gaudiū ē an
gelis in celo sup vno peccatore pñia; agente
ipi aucto; puerionis nōne mag merces des
bet. Semeltanūz mibi acquiesce. et sic me
ipam saluabis. Illa igitur turrem aie illi⁹ for
titer cōcutere cepit. **Q**d demon vidēs socijs
suis ait. Vidēs quō puella ista concussit
quē nos nō posuim⁹ pcutere. **V**enite ergo
et in eū fortiter irruam⁹. et q pgruū tpo mu
num⁹. **C**ernēs igitur scūs iuuenis se tam for
titer captiuū. q et pcupiscenna incuabat.
et salus vni⁹ puelle diabolo suggerente ipm
cōmouebat. lacrimis infusus orōm se dedit
In q orōne obdormies vidit se duci in qd
dam pratiū decoris florib⁹ exornatū. ubi fo
lia arborū dulce sonū reddebant. aura qdā
gratia agnata. et odorēz mirificū emanabat.

De sancto Pelagio

Ubi fructus visu spectiosissimi. et gustu sibi de-
rabiles. Ubi sedes posite erant auro et gemis
fabricate. lecti lucidi cum preciosissimis ornamē-
tis. a quibus lumbis illis perfluētes. Dehinc in ci-
uitate ipsam introduxerunt. et muri ex auro ob-
rigo erat quae claritate mirabili refulgebat. ubi
etherei quidam exercebant cāntes cāticū quod auris
mortalium nūquā audiuit. Viciturque ē ei. Iste ē
locus beatorum. Cui autem viri velle eum reducere. roga-
bat ut eum ibi manere pmitteret. Qui dixerunt
Cui labore multo peries huc si tibi tibum infer-
re poteris. Vande ad loca tetrima ipsam du-
xerunt omni feditate plena. Viciturque ē ei. Iste est
locus iniustorum. Cui autem euigilasset. pulcritudo
illi puellae et ceterarum stercore fetidior ei vide-
bat. Tunc cum maligni spiritus ad theodas redi-
issent. et ipse eos expharet dixerunt. Ipsi quoque si-
gno crucis ligretur super ipsam irruentes foris ip-
sum turbauit. ut autem seipsum signo crucis mun-
uit nos persecutus ē cū ira. Tunc theodas cū re-
ge ad eum intrauit. sperans quod ei persuadere possit.
Sed perdidit magis caput. et ab eo quē capere vo-
luit. et ab eo cōuersus baptisma suscepit. et lau-
dabilem vitam duxit. R. Berigis desperans di-
misit ei de filio amicorum medium regni sui.
Ille autem lē desit tota mente desideraret. tū p-
prie dilata non ē ad ipsam ipsam regnū suscepit.
ac in suis ciuitatibus templum et cruces erexit. et
omnes ad christum perueniunt. Ipsi autem tunc filij roib⁹ et
predicatoribus assensuque pbeas. fide ipsi recepit. et
baptismū suscipiens et totū regnū filio suo di-
mittens ipse miscōie opib⁹ vacabat. et per hoc
laudabilem vitam finivit. Iosaphat autem Bara-
chia regē pnuiciās plurimas fugere voluit. sed sp-
as ipso capto. vir tandem euasit. Cui ergo per des-
tū pgeret cuidā paupere regalē habitus dedit.
et ipse in pauprīma veste remansit. Diabolus
autem ei multas insidias parabat. Aliquē enim
gladio euaginato in eum irruerat. et eum pcutere
reminebat nisi desisteret. Aliquē in forma fe-
raz sibi apparebat frendēs et durū mugitum
emittēs. Ille autem dicebat. Vñs mihi adiutor ē
nō timebo quod faciat mihi bō. Quobus igitur
annis in beremo iosaphat vagabund⁹ mā-
sit. nec barlaas inuēire potuit. Tandem autem spe-
lyncā inuenit. et ante ostiū stans dicebat. Be-

nedic pater bñdic. Cui⁹ vocē barlaas ande-
ens foras egreditur. et osculātes se feruentissime
sefe alterutrum amplexib⁹ pstringebāt. nec sa-
tari poterāt. Retulit autem iosaphat barlaam
omnia quae acciderāt. et ille immēsas grās egit deo
transiit autem iosaphat ibidem multis annis in
abstinentia mirabili et virtute. Tandem cōples-
tus diebus barlaam in pace quieuit circa annos
dñi. ccc. lxx. Iosaphat igitur in anno. xlv.
regnū deserens. triginta quinq; annis heremi-
tici laborē subiit. Et sic multis clar⁹ virtutibus
in pace quieuit. et cū corpe barlaam posit⁹ fuit
Quod audiens rex barachias illuc cū mul-
to exercitu venit. et corpa reuerentē assumens
in ciuitate suam trāstulit. Et quorum tumulū
miracula multa fiunt.

CLXXVI

De sancto Pelagio.

Elagius papa mul-

te sanctitatis fuit ac in pontificatu
laudabiliter se gerens. tandem plenus
bonis opib⁹ in pace quieuit. Hic fuit autem
iste pelagius pdecessor sancti Gregorij. sed ali⁹
an ipm. Huius enim pelagius successit Ioban-
nes terci⁹. Iobani terci⁹ successit Benedic-
tus. Benedictio pelagius. pelagius gregorius.
Tempe igitur pmi pelagij longobardi in itali-
am venerunt. Et quia multi hui⁹ bystoria igno-
rare. pbant. ideo eā hic inferendā decreui. p-
ut in hystoria longobardorum quā paul⁹ lon-
gobardorum hystorograph⁹ cōpilauit. et in di-
uersis cronicis explanata habet. Vena-
etiam quēdā erat germanica plurimū popu-
losa. quae de litoribus oceanī parte septentrionali
egressa cū de insula scandinaria per bellorum
multa certamina diuersarūque terrarū circuitus
tandem pannoniā deuenisset. plura nō au-
dens pcedere. sedē sibi in ea perpetue habitati-
onis instituit. Hui⁹ pmo vniuersi. postea longo-
bardi sunt appellati. Cui⁹ autem adhuc i germa-
nia resideret. Elgimundus rex longobardo-
rum septē pueros in piscina a meretrice ad ne-
candū pietos inuenit. quos vno partu dicta
meretrice ediderat. Quos dū rex casu reper-
tos cū basta ammirās reuolueret. vn⁹ eorū

Incidentia

hastam regis manu tenuit. Quærer vidēs
 et stupens nutriti fecit. et la missione vocavit
 magnū eum futurū esse pñicians. Quitan-
 te pbitans eruit q̄ mortuo rege euz longo
 bardū regē fecerūt. Per idē feretps sc̄ an-
 no ab incarnatōe dñi. cccclxxx. dñi q̄ dazeps
 Elrian⁹ v̄ ait Eutropi⁹. quēdam nomie
 Barbam baptizare volēs diceret. baptizo te
 barba in nomie patris filii in spūs sancto.
 filii et spiritūs sancti minorē patre p hoc ostē-
 dere volēs. subito aqua disparuit. et baptizā-
 dus ad eccliam p̄fugit. Per idē feretps
 floruerūt sancti Aldeard⁹ et Silbard⁹ fra-
 tres p̄ rim vno die nati. vno die epi cōscre-
 ti. vno die mortui. vno die a xpo assumpti.
 Ante p̄o hoc tps p̄t in q̄dā cronica b̄. l. ar-
 ca annū dñi. cccq. dñi intra gallias atriāna
 heresis pullularet vnitas substantie triū p̄o-
 nariū eundē miraclo demonstrā. v̄ ait Si-
 gbert⁹. Bū enī in v̄be vasacensi. missas
 epi celebraret. vidit tres gūas clarissimas
 equalis magnitudinis sup altare emissas.
 q̄ simul defluētes in vnu cōiuncte gemmas
 pulcerrimā effecerūt. Quā cū in medio cu-
 iusdā crucis ante p̄posuisset. alie gēme q̄ ibi
 erant de ipa p̄n⁹ ceciderūt. Alibi dicit quoqz
 q̄ impijs obicura. et mūdīs clara videbat. et
 q̄ infirmis dabat sanuatē. et adorantib⁹ crucē
 augebat deuotionē. B. Post hoc autē
 longobardis his q̄dā rex p̄erat noīe Albu-
 nus vir quidē fortis et strenuus. Qui cū re-
 ge gebidaniōz p̄lū gerēs. et exercitū contri-
 uit et regē interfecit. Quap̄pter filius p̄dicti
 regis occisi. q̄ sibi in regnū successerat. in v̄l-
 onē patris sui p̄tra albuinū manu armata
 fortiter p̄cessit. Cōtra quē albuin⁹ exercitus
 suus mouit. et ipm supans interfecit. Filiūqz
 suū noīe rosimūndā capiuā ducens in v̄rore
 accepit. S. et de capite ipi⁹ regis sibi cupam
 parauit. quā argēto circūducens inde bibe-
 bat. In illis autē dieb⁹ iustan⁹ iunior imperi-
 um gubernabat. q̄ q̄ndā p̄ncipē eunuchū
 habebat q̄ dicebat narfes. virū quidē nobi-
 lē et strenuū. q̄ p̄tra gothos q̄ totā italiā inua-
 serant. p̄cedēs ipos supauit. et regē eozū attu-
 lam occidit. et p̄nuersā italiā pacatā reddi-

dit. Qui p̄ magnis bñficijs magnā multitu-
 dinē p̄tulit a romanis. Quap̄pter ap̄d im-
 peratores falso accusatus. a p̄fato impatore
 deposit⁹ est. Uxor quoqz impatoris nomie
 saphina hanc cōrumeliā sibi misit q̄ cū cum
 ancillis suis filare faceret et lanarū pensa de-
 uidere. Et d̄ hec v̄ba narfes rīdit. Et ego ita-
 lem telā tibi ordiri p̄curabo. quā donec vix-
 ris deponere nō valebis. Neapolim igitur
 narfes secedens. longobardis mandauit v̄
 paup̄ima pannome rura desererent. et ad
 italie ferule solū possidendū cōstuerent. Qd
 albuinus audies pannoniāz deseruit. et an-
 no ab incarnatōe dñi. d̄lxvij. cū longobar-
 dis irakam intrauit. Erat autē consuetudo
 eis longas valde barbas portare. Unde cū
 quadam vice v̄t auit exploratores ad eos
 venire deberent. p̄cepit albuinus v̄t omnes
 mulieres solutos crines circa mentē circū-
 ducerent. v̄t barbari homines ab explorato-
 rib⁹ crederent. Et inde longobardi a longis
 barbis postmodū sunt vocati. Warda enī
 in eozum lingua barbam sonabat. Alij di-
 cunt q̄ cum vinuli cum vandalis pugna-
 turi essent. et ad quendam qui habebat spiri-
 tum prophete accessissent. v̄t pro eozum v̄-
 ctoria exoraret et eis benediceret. de consilio
 v̄rons iuxta fenestrā in qua mane ad orien-
 tem orabat se posuerūt. et mulieres circa men-
 tem capillos circūducere de eiusdem consi-
 lio p̄ceperunt. Cum ergo ille fenestrā ap̄-
 riens eos vidisset exclamauit. Qui sunt isti
 longobardi. Et v̄ro: sua adiunxit. v̄t quib⁹
 nomen dederat victoriā condonaret. In-
 gressi igit̄ italiā omnes pene ciuitates cēt
 perūt cūctis habitatoribus interfecis. p̄da-
 piā autem tribus annis obsessam tandem
 ceperunt. Rex autem Albuinus iurauerat
 se omnes christianos occisurum. Unde cū
 papā intrare deberet. equus eius ante por-
 tam ciuitatis genua figens quantumcūqz
 calcantibus vigeretur surgere non valebat.
 quousqz ad monitionē cuiusdam christia-
 ni iuramentum mutauit. Al̄. ediolanuz
 ergo longobardi ingressi. totam pene ualē-
 am intra breue spacium temporis subuiga-

Incidentia

rum: pter romam et romaniam. Quero: manilia est vocata quasi altera roma. et eo scz qd ome semp adbesisset. **E** Cuius rex albius verone esset. et qdam magnus conuui ppasset. cyphus suus que de capite regis fecerat affari facies et edibit. et pro: et sua noie rosimum de eo bibere fecit dicens. Bibe cu pre tuo. Qd cu rosimum didicisset odiu magnu ptra regē pcepit. Erat aut regi dur qda q qndā domicellaz regine carnali cognoscebat. Et regina absente rege qdam nocte ancille sue cubiculu intras pdicto du ei ex persona ipsi ancille madauit vt ad se illa nocte deberet accedere. Qui cu venisset. regina pdicto duci vice ancille se supposuit. et postmodu dixit ei. Scis q sum. Cui cu ille esse tales amica sua diceret. illa ait. Neqz. s. sum rosimum. Certenale rem ppetrasti bo die q aut albius occides. aut albius gladiu interibis. Tolo igit vt de ipo viro meo q parit meū occidu. et de ei capite cupā sibi faciens. me in ea bibere fecit. me debes vindi care. Cui ille nō acquiescēs. aliu se inuenire pmisit q hoc negociu ppetraret. Unde illa arma subitabēs spatam illi q erat ad lectu li caput ne tolli aut euaginari posset foriter colligauit. Dum ergo rex in stratu dormiret homicida eius cubiculu intrare conat. Quod rex senties de stratu exiit. et spatam arripens. sed extrahere nō valens. cum sca bello se viriliter defendere cepit. Sed ille cu optime esset armat. in regem inualuit et occidit. Accipiens igit vniuersos thesauros palaci cu rosimum rauennā vt dicit auzig. Sed cu rosimum qdam iuuenes pulcerrimu pfectum scz rauenne vidisset. ipm i virum hie desiderans. venenuz viro in calice ppinauit. Cuius amari tudine ille presens iuberet proxi vt residuum bibat. Quod cu recusaret. ille euaginato gladio ea bibere coegit. et sic ambo ibidem perierunt. Tandē rer qda longobardoz noie ad alaoibba puzat est. et hie xpi suscepit. Sed et theudelina longobardoz regina xpianissima et deuota apud modocā pulcerrimu oratoriu constituit. Et quā reginā Gregori libros

dyalogoz transmisit. Que viri sui nomie agisulphii pmo ducē ibaurinēses. sed post modu longobardoz regē ad fidē puerit. et cu romano impio et ecclia ei paces hē fecit. Sicqz in festo sci oz gervasi et pabasi facta est pax inter romanos et longobardos. Et id Gregori in eodē festo carari instrui in officio misit. Loquei dñs pacē etc. In nanuitate qz sancti iohāis baptiste pdictoru par et puerio ampli cōfirmata fuit. Theudelina vō in beati iohāis speciale deuotionem habebat. Cui meritis gēis sue puerione ascribens. pdictu oratoriu apud modocā fabricauit. eiusqz gēis iohāis patronu et defensorē eē cu dā viro sciō reuelatu fuit. **B**

Ad huc duo Gregorio successit et abin. et abino bonifaci. tertius. et bonifacio tertio bonifaci. qrtus. Et cu pces focas impetator donauit ecclie xpi pantheon. circa annos dñi. dicit. Et ad pces tertij bonifaci pua statuit sedē romanā eē caput omniu eccliaru. Itā ecclia stanunopolis se pma omniu in eccliaz scribebat. Huius bonifaci tpe mortuo foca et regnante et radio circa annu dñi. dicit. machomet pseudo ppheta et enam magus. agarenos siue ismaelitas. i. saracenos hoc mō de cepit. sicut legit in qda hystoria ipsi. et i qda cronica. Eleric. qdam valde famulos cu in romana curia honorem que cupiebat asseq nō potuisset. indignat. ad partes plarum marinas confugiens sua simulatōe innumerales ad se attraxit. Inueniesqz machomet dixit ei q ipm illi populo preficere veller. Itā ueniesqz columba grana et alia huiusmodi auribz machomet ponebat. Columba autem sup eius humeros stans. de auribus eius sibi cibum sumebat. Sicqz iam adeo assuefacta erat q qz cunqz machomet videbat protinus sup humeros ei prosiuens rostru in eius aure ponebat. Predit. igit vir populu cōuocans dixit se illu sibi velle preficere quem spiritus sanctus in specie columbe mōstraret. Statimqz columbam secrete emisit. et illa super humeros machomet qui cum alijs astabat cyolano. rostrum in eius aure apposuit

Incidentia

Quod ipse videns spiritum sanctum esse credidit
 quod super eum descenderet. ac in eius aure verba dei in-
 ferret. Et sic machomet saracenos decepit.
 Qui sibi adherentes regnum per fidis ac orientis
 talis imperii fines usque ad alexandriam inua-
 serunt. Hoc quidem vulgare dicitur. Sed verum est
 quod inferum habet. Machomet igitur proprias
 leges fingens. ipse a spiritu sancto in specie co-
 lumbe quod sepe vidente ipso super eum volabat. se
 recepisse mentiebat. In quibus quodam de viro-
 rum testamentis inseruit. Nam cum in pameua
 etate mercimonia exercebat. et apud egyptum
 et palestina cum camelis pergeret. cum christianis et iu-
 deis sepe conuersabatur. a quibus tam novum quam
 veteris didicit testamentum. Unde finem iu-
 deorum circumcidunt saraceni. carnes porci
 nas non comedunt. Cuius rationem cum vellet ma-
 chomet assignare dixit quod ex fumo camelis por-
 cus post diluvium fuerit percreatus. et ideo tanquam
 immundus a mundo ipso est vitandus. Cum christi-
 anis autem convenit. quod credunt unum solum deum
 omnipotentem omnium creatorem. Et sicut enim
 pseudo prophetam vera quodam falsis imitans.
 quod moyses fuit magnus propheta. sic christus
 maior et summus prophetarum natus ex ma-
 ria virgine virtute dei absque semine hominis.
 Alii quoque in suo alcorano quod christus dum
 ad huc puer esset de luno terre volucres pro-
 creavit. Sed venenum immiscuit. quod christus
 non vere passum nec vere resurrexisse dixit.
 sed alium quendam hominem sibi similem mori egis-
 se. vel passum esse docuit. Et Quodam autem
 matrona nomine cadigan. quod perat cunctas pro-
 vincias nomine coroonia. videns hominem iudeo-
 rum et saracenorum contubernio vallari. exi-
 mabat in illo maiestatem divinam latere. Et
 cum esset vidua ipsum in maritus accepit. Et
 sic machomet totius illius provincie obtinuit
 et principatum. Ille autem suis prestigis non so-
 lum predicam dominam sed etiam iudeos et sara-
 cenos demum ad deum convertit. ut se messiam
 in lege promissum publice faterentur. Post hoc
 vero machomet cepit frequenter cadere epilep-
 tica passione. Quod cadigan cernens plurimum
 tristabatur. eo quod purissimo homini et epilep-
 tico nupsisset. Quare ille placare desiderans

talibus eam sermonibus demulcebat dicens ga-
 brielem archangelum frequenter mecum loquentem
 contemplantor. et non ferens splendorem vultus eius
 in me deficio et tabesco. Quod sic esse mulier
 et ceteri crediderunt. Alibi tamen legitur quod fuit
 dam monachus quod machometum instructum no-
 mie Sergi. Qui in errore nestorii incidens
 dum a monachis fuisset expulsus. in arabiam
 venit et machometo adhaesit. Licet alibi lega-
 tur quod fuit archidiaconus in partibus antiochie
 degens. et fuit ut asseruit iacobita. quod circula-
 one predicavit. christusque non dei sed hominem tantum iu-
 stum et sanctum de spiritu sancto conceptum et de virgine na-
 tum affirmavit. Que omnia saraceni affirmant et
 credunt. Predicitur igitur Sergi machometum
 de novo et veteri testamento ut tradit plura
 edocuit. Machomet enim utroque pariter or-
 bat. sub panui sui cura puericia nos age-
 bat. multoque tempore cum universa gente sua arabum
 idolorum cultum deservivit. quemadmodum in al-
 chorano suo testatur deus sibi dixisse. Quod pas-
 nus fuisti et suscepi te. in errore idolatrie dum
 mansisti. et inde eduxi te. pauperas et egulas
 cupiebam te. Universa ei gens arabum cum ma-
 chometo venerat dea colebat. et inde est quod
 huc sexta feria apud saracenos magna ve-
 neratione habetur. sic apud iudeos sabbatum.
 et apud christianos dies dominica colitur. Macho-
 metus igitur predicte cadigan locupletatus di-
 vitijs. in tantam pruripit mentis audaciam ut re-
 gnum arabum sibi usurpare cogitaret. Sed cum
 videret se per violentiam hoc assequi non vale-
 re. maxime cum a contribulibus suis quod eo maiores
 fuerant despicere. prophetam se fingere voluit.
 ut quos non poterat subiugare per potentiam
 saltem per sanctitatem attraheret simulacrum.
 Predicavitque Sergi viri valde prudentis co-
 silijs adhibere. Ipsum enim abscondite ma-
 nere faciebat. et ab eo omnia requirebat et po-
 pulo referebat. ac gabrielem archangelum
 eum nominabat. Et sic machometus totius
 usque gentis illius prophetam se simulando ob-
 tinuit principatum. omnesque sibi sponte vel
 timore gladii crediderunt. Et istud verum est
 quod illud quod supra dictum est de columba.
 Et sic est tenendum. S. Predicatus igitur

Incidentia

Sergius cum monachis esset voluit ut saraceni monachali habitu vterentur. sicut culla sine capuccio. et ut istar monachorum multas ordiatis genuflectentes faceret. et ordiatis valde oraret. et quod iudei versus occiderent. et christiani versus orarent. Quod oia ad huc saraceni observant. Multas autem leges machometus promulgavit. quas peritus sergius cum docuit. quas multas de mosaica lege accepit. Sepe namque saraceni se lauant et marie cum orare debent. Clerici sua man et brachia facit. et oia membra corporis abluunt ut mundi orare possint. Quod autem vni fuerit dei quod nulli esse vult filius. huiusmodi machometus promulgavit. In anno quo integrum meam ieiunant. Ieiunantes autem nocturno tempore comedunt. diurno vero ieiunant. ita ut ab ea hora diei quando ingruat ab albo distinguere possint usque ad solis occasum comedere et bibere aut se prois committit de fedare neque audeat. Post solis occubum usque ad sequentis diei crepusculum si licet eis cibo et potu et propriis prois vti. Infirmi autem ab hoc non obligantur. Semel autem per singulos annos eam cognationis ad domum dei que in mecha ire perperunt. et ibi a domare. eamque in conspectu regum mens circuire et lapides per media foramina per diabolo lapidando iactare. Quam domum dei autem adstruxisse. oibusque filiis eius. et abraam et ysmachii locum odis fuisse. demum machometum eam domum sibi cum suisque gentibus suis tradidisse affirmat. Omnes carnes propter porcinas sanguinem et mortuorum comedere prohibet. Quatuor legumina uxores infidelium et licet. et quamlibet usque tertio repudiare et rursus recipere. ita tamen ut quaternarium numerum non transcendat. Empuicis vero atque captivis quod volunt bene licitum est. et eas vendere possunt cum velint. nisi earum aliquam impregnassent. Cedeat eis de propria cognatione habere uxores ut sanguis plebis accrescat. et fortius in eos amicitie vinculum astringat. Circa possessiones repetendas observant. ut actor et subprobet et reus iuramento se coprobet innocentem. Cum autem duktura deprehensus cum ea parit lapidatur. Cum alia autem fornicat octoginta verberibus plectitur. Machometus tamen dixit sibi a domino angelo gabriele nuntiante fuisse coel-

sum. quod ab aliis uxores accedere posset. vixit rosarius et prophetas generaret. Quidam autem testis eius cum pulchra uxore haberet. et sibi ne cum domino suo loqueretur interdixisset. quodam die ipse cum eo loquente inuenit. et prius eam a se recepit. Quam machometus recipies in alias suas uxores connumeravit. Timens vero ex his murmur populi. carum de celo sibi delatum confirmavit. in qua timebat quod si aliquis uxorem repudiaret eius esset propter quam suscepisset. Quod saraceni usque hodie per lege observant. Fur prima et secunda vice verberibus plectitur. tertia man et abscidit. quarta pedis truncatione punit. Et vno semper abstinere iubent. S. Sergius uanitas huius et alia mandata promittit deus ut asserunt paradisi. id est omnium deliciarum aquarum perfluentibus irrigantur. in quo sedes habebunt perpetuas. nec frigore aut estu aliquo affligentur. oibus ciborum generibus vescentur quicquid pervenerint continuo invenient. sericis vestimentis omnicoloribus induentur. et virginibus speciosissimis coniungentur. in deliciis omnibus accubabunt. Quibus angeli pincernarum more cum vasculis aureis et argenteis. in aureis lac. in argenteis vinum afferentes dicunt. Comedite et bibite in leticia. Tria flumina scilicet lacus. mellis. et vini. optimi aromati eos hinc dicit machometus in paradiso et quod angelos pulcherrimos sunt visuri. et adeo magnos quod ab uno oculo angeli usque ad alium sit spatium unius diei. Non credentibus vero deo nec machometo erit ut asserunt infernalis pena sine fine. Quibus cumque autem peccatis quilibet obligatus fuerit. si in die mortis deo et machometo crediderit in die iudicii machometo interveniente ut asserunt saluus erit. Idunc pseudo prophetam saraceni tenebris involunt spiritum perbene super omnes habuisse affirmat. et decem angelos sibi fautores. et cum custodientes eum habuisse predicat. Ad dicit quod ante quod deus celum et terram creasset nomen machometi in conspectu dei astabat. et nisi ipse machometus fuerit virus fuisset. nec celus nec terra nec paradus fuisset. Abscuntur quoque de eo quod luna ad eum accessit. quare ille in sinu recipies in partes duas divisit. et verum parit. Elementum

Incidentia

in sup i carne agnina sibi oblatū fuisse dicūt. Elgn⁹ aut ei locut⁹ ē dicēs. Cauene me suas q⁹ i me bēo venenū. Et tū p⁹ ples annos veneno sibi dato interit. S⁹ iā nūc ad longo bardoz bistorā p⁹eqndā sūl⁹ se vīat. Lon⁹ gobardū gr⁹ romano impio plimuz molesti erāt. licz fidez xpi recepiſſent. **P**o⁹ h⁹ ai pipin⁹ pnceps maior regie dom⁹ frācor⁹ defūct⁹ ē. Cui successit karol⁹ fili⁹ ei⁹ q⁹ cundes appel labat. Qui mltas victorias facies. reliq⁹ duos filios eius bē aule regie pncipes scz karolū magnū z pipinū. S⁹ karol⁹ magn⁹ reliq⁹ta ſecti pōpa caſſinēſis monach⁹ effect⁹ est. **P**ipin⁹ ar aulā regiaz strenue gubernabat. S⁹ cū childeric⁹ rex cēt inuul⁹ z remiſſus. cōſuluit pipin⁹ zachariā papā an ille deberet eſſe rex q⁹ ſolo noie regio erat cōtēt⁹. Cui pa⁹pa rñdit illū debere regē vocari. q⁹ bñrē publicā gereret. Qua rñſione franca aian. Childericū in monasteriū recluſerūt. z **P**ipinū regē creauerūt. circa annos dñi. dcc. xl. **E**le⁹riū cū arſtulph⁹ rex lōgobardoz eccliaz ro⁹manā ſuis poſſeſſiōib⁹ z dominiſ poliaſſz **S**tephan⁹ papa q⁹ zacharie ſucceſſerat ad pipinū regē francie p⁹lōbardos auxiliū peti tur⁹ acceſſit. **H** **P**ipin⁹ aut copioſuz exercitū pgregāſ i italiā venit. z **A**rſtulphū regē obſedit. El q⁹ q⁹raginta obſides accepit ut ecclie romane oia p⁹dia q⁹ abſtulerat red⁹deret. apam ampli⁹ nō inq⁹etaret. ſed rece⁹dente pipino arſtulph⁹ totū q⁹d pmiſerat iur⁹ritū fecit. Qui tū p⁹ modicū dñi venatū pge⁹ret ſubito expirauit. z **B**elideri⁹ eidē ſucceſſit. **P**er idē ipſo dñi theodon⁹ rex gothorū iuſſu impatoris ualiaz regeret. z arriana hereti deprauat⁹ cēt. z boeci⁹ p⁹ſoſularis patric⁹ cū ſymacho patricio ei⁹ gener erat rempublicā illuſtraret z autontatē romani ſenatus ptra **T**heodonū deſenſaret. idē **T**heodoncus **B**oeciū papie in exiliū truliſt. vbi libū de pſolatōe cōpoſuit. z tandē eum eximuit. Cuiſ vxor **E**lpeſ noie. hymnū apoſtoloz petri z pauli q⁹ ſic incipit. **G**loria p om⁹nes ſectū mundi cardines cōdiſſe fert. **E**pi⁹taphiū q⁹ ſuū ipſa cōpoſuit ita dicēs. **E**lpeſ dicta fui ſicilie regionis alina. Quā pcul a

patria iugis egit amor. **I**ſdonic⁹ ſacris iā nūc pegrina quieſco. **J**udicis eterni teſti ficata thronū. **T**heodon⁹ aut ſubito defunctus. a q⁹dā ſcōberemita viſus eſt a iobāne papa z ſymacho. q⁹ſ ipſe occiderat. nudus z diſcalciat⁹ in ollā vulcani demergi ſicut ait **B**rego. in dyal. **C**irca annū dñi. dclxxv. **D**agobart⁹ rex francoz. vñ in q⁹daz cronica habet. q⁹lōge aū pipinum regnauerat. a ſua puericia ſancū dyoniſiū in magna venera⁹tione bñrē cepit. **I**ſā z q⁹n lothariū pās ſui uā meuebat ad eccliaz ſcū dyoniſiū pſugiebat. **C**ū ergo ſact⁹ iā rex morū⁹ eſſet cū idaz ſcō viro i viſiōe moſtratiū ē. q⁹ aia ei⁹ ad iudiciū raptā fuit. z mlti ſcū ſuaz eccliaz expoliatio nē obijciebāt eidē. **C**ū ergo mali angeli nam ad penas eā rape vellēt. affuit bñs dyoniſi⁹us z ei⁹ intēuū liberat⁹ eſt z penam euasit. **F**orte eni ei⁹ aia ad corp⁹ rediit. ibi pñiam egit. **E**lodou⁹ rex corp⁹ ſcū dyoniſiū m⁹ religioſe diſcoopiens. os brachij ei⁹ fregit. z cupidē rapuit. **Q**ui mor in ameniaz viſus eſt. **C**irca annū dñi. dclxxv. **B**eda vene⁹rabilis pſbyter z monach⁹ i anglia claruit. q⁹ licet in ſcōz cathologo cōputet. tñ ab ecclie ſia nō ſcñs ſed venerabilis appellat⁹. **E**t hoc duplici de cauſa. **P**rima ē. q⁹ cū p⁹ nimia ſe⁹neute ei⁹ oculi coligaſſent. habebat ut aut⁹ quēdā ductorē a q⁹ p villas z caſtella ſe duci faciebat. z vbiq⁹ vbi dñi p⁹dicabat. **Q**uadā vice dū p⁹ q⁹dā vallē magnis lapidibus plenam tranſirēt. ei⁹ diſcipul⁹ deriſiōis eā eidē dixit. q⁹ ibi cēt magn⁹ p⁹ſius pgregat⁹ q⁹ euſ p⁹dicatōne ſilent⁹ z auide expectaret. **T**unc ille ſeruēter p⁹dicare incipiens. cum in fine p⁹ omnia ſecula ſeculorūz concluſiſſet. morit⁹ aiunt alia voce lapides clamauerūt. **E**mē venerabilis pater. **Q**uia igit⁹ venerabilē euſ miraculoſe lapides vocauerunt. ideo vene⁹rabilis pater appellat⁹. **E**t ut alij aſſerunt ei⁹ angeli reſponderunt. **B**ene venerabilis pat⁹er dixiſti. **S**cōda cauſa ē. q⁹ poſt ei⁹ morē q⁹dā cleric⁹ ſibi deuor⁹ q⁹dā verſum edere cupiebat. quē in ei⁹ tumulto facere ſculpi volebat ita incipiens. **I**ſac ſunt in ſoſſa. volens ver⁹ſum taliter terminare. **B**ede ſancti oſſa **S**co

Incidentia

q: talē finē v'sus cōgruū nō patiebat. & se-
dula mēte reuolueret. nec cōgruū finē vide-
ret. dū qdā nocte multū sup b' cogitans. ma-
ne ad m'ulū p'p'asseret. manib' angelicis
v'sum talē sculptū reperit & finitū. Itac sunt
in fossa bedevenerabil' ossa. In die autē
ascēsiōis cū mori appropinquaret ad altare
ponari se facies. antipbonā p'rer gl'ie dñe
v'itū. vsqz ad finē duxit deuote. Qua finua
in pace dormiuit. ita usqz odo oēs pfudit
in paradiso se eē existimaret. Et corpus cū
deuotōe p'grua colit apud ianuaz. Idē
idē ip'se scz circa annū dñi. dcc. Racho-
dus rex frisonū cū baptizari deberet. & iā vni pe-
dem in lauacro intinisset atqz retrahēs in-
terrogauit. Vbi nā p'les maioz suoz eēnt. i
inferno an in paradiso. Et audies p'les esse
in inferno. unūcūqz pedē retrahēs. sancit' est
in q't plures qz pauciores seq. Et ita ludifica-
tus a demone p'mittēte q' die tertia ab hinc
in cōpabilia dona sibi daret. ip'e q'ra die su-
bita & eterna morte perijt. In cāpania ua-
lie frumētū & ordeū & legumina instar pluuie
de celo cecidisse refert. Idē idē ip'se. scz cir-
ca annū dñi. dcc. l. cū corpus sc'i Bñdici de
monte cassino ad monasteriū florentie. &
corpus sc'i scolastice sororis eius apud ceto-
manas fuisset trāslatū. Karol' magn' mo-
nach' cassinēsis corpus sc'i Bñdici ad castrū
cassinū trāsserre volebat. S; miracul'a deo
ostēsis & francis resistentib' p'hibu' fuit.
3 Eo tpe circa annū dñi septingētesimū
q'dragesimū tremor' magn' fact' ē q' vbes
alie sūt subuerse. alie a motanis ad subiecta
cāpestria cū muris et habitatorib' suis. in-
tegre & salue vltra sex miliaria vtrūqz trāsmi-
grarūt. Corpus sc'i petronelle petri apli filie
trāsfert. i c' sepulcro marmoreo ipi' Idē petri
manu scriptū legebat. Auree petronelle di-
lectissime filie ait Sigibert' Eo tpe Ty-
rij armenia infestā. in qz patria cū olim pe-
stilentia fuisset. suā xpianoz in modū cru-
cis sua capita toronderūt. & q' b' signū sa-
lus reddita ē. hūc tondendi retinuerūt ritū.
Idipino tādē p' mltos triūphos defun-
cto. karol' magn' ei' fili' eidē in regnū suc-

cessit. cū tpe in romana sede abrian' ponti-
fer p'sidebat. Qui ad karolū magnū lega-
tos misit. postulās ab eo auxiliū cōtra desi-
deriū regē longobardoz. q' more patris sui
Erstulphi ecclias plurimū infestabat. Cui
karolus obediēs. magno p'gregato exerci-
tu p' montē semlū italiā mirauit. & papā ci-
uitatē regiā potēt obseidit. & ibi desiderium
capiens cū vxore filijs & p'ncipib' ad gallias
in exilū misit. & omia iura ecclie que longo-
bardi abstulerāt sibi restituit. Erāt tūc m'x-
ercitu karoli amicus et amicus strenuiss-
mi milites xp'i. q'ruz miracus legunt. Qui
apud mortariā vbi longobardos karolus
superauit ceciderūt. Et hic terminant' est re-
gnū longobardoz. Itā deinceps illū regem
habebāt quē cesares sibi dabāt. Idōficu-
scenē karolo romā papa sinodū. cluij. epō-
rū p'gregauit. In q' sinodo papa ius eligē-
di pontificē romanū & ordinandi apostoli-
cā sedē karolo dedit. Archiepōs qz & epōs
p' singulas p'vincias ante p'secrationem ab
ipō inuestiuras accipere diffinuit. Filij qz
eius rome reges vngunt scz Idipinus sup
italiam. Ludouic' sup aquitanā Elcbu-
nus magister karoli tūc florebat. Idipinus
karoli fili' de iurātōe p'ra patrē cōiunctus
in monachiū cōsuras. Circa annū dñi. dcc.
lxx. tpe scz byrene imperatricis & filij sui noie
Constantini homo qdam in longis muris
tracie fodiens. sicut in qdaz cronica legat in
uenit archā lapideā. Quā cū expurgasset &
reuelasset virū iacentē ibi reperit. & l'ras talie
p'ntētes. Christus nascet ex maria virgine.
& credo in eū. Sub constantino & byrene im-
peratorib' o soluerū me videbas. Defun-
cto adriano leo in romanā sedē sublimatus
est. vir p' omia reuerend'. Cui' sublimatio-
nem p'p'inqui adriani egreferēs. cum lera-
nias maiores ageret. p'ra cum populo p'ci-
tato oculos ei eruerūt. & linguā p'ciderūt. S;
deus miraculose linguā sibi & visus restituit
Qui dū ad karolū cōfugisset ip'e euz in sede
sua collocauit & reos puniuit. Romani
igitur suadente papa anno dñi. dcc. lxxiij.
relicto imperio constantinopolitano. vno

Incidentia

omniū consensu impatoris laudes karolo ac
clamant. cuiq; p manu leonis impatorē co-
ronant. cesarē ⁊ augustū appellāt. Post cō-
stantinū enī magnū impial sedes apud cō-
stantinopolim habebat. p eo q̄ p̄dict⁹ p̄stā-
tin⁹ romanā sedē vicarij beati petri reliq̄t.
⁊ apud p̄dictā urbē sedē sibi ordiauit. Uerū
tū ppter dignitatē impatores romani nūcu-
pati sūt vsq; ad illud ip̄s q̄ impii romanū
ad reges frācorū irālatū est. Postea vō illi
grecorū siue p̄stātinopolitani. isti vō roma-
norū impatores vocati sūt. Hōc autē d tan-
to impatore valde mirabile fuit. q̄ nullā fili-
arū suā q; diu vixit voluit coniugio copula-
re. Dicebat enī se eaz p̄tubermō nō posse ca-
rere. Et vī alchūm⁹ ei⁹ m̄gr de eo scribit. licz
alias felix ēēt. in haduerse fortune maligni-
tate exp̄t⁹ est. sans declarās qd sup̄ s̄ dicere
vellet. Qd in ira impator dissimulauit ac si
de eo nulla suspicio haberet. q̄uis de s̄mul-
tus s̄mo fieret. Cū ⁊ q̄cūq; ibat sp̄ eas secū
ducebat. K. Hui⁹ karoli p̄e officiū am-
brosianū marie dimissus est. ⁊ gregorianū
solēniū diuulgatū est. impiali auctoritate ad
hoc plimū adiuuāt. Ambrosi⁹ nanq; vī te-
stat⁹ Aug⁹. in li. cōfess. cū a iustina impatrice
arriana pfidia dep̄uata p̄secutionē pate-
ret. ⁊ intra ecclia; cū plebe catholica iūdijs
p̄geret. iustituit hymnos ⁊ psalmos s̄m mo-
rē orientalū decātari. ne ip̄s meroris tedio
p̄tabelceret. Qd p̄ oēs fuit postmodū eccle-
sias deriuatū. Vex gregor⁹ postmodū su-
perueniēs plā mutauit. addidit ⁊ de iunca-
uit. Sancti ei p̄s nō statim oīa ad decorez
officij p̄uēna videre potuerūt. s; diuersi di-
uersa ordinauerūt. Hāz m̄sse incepto tres
varietates habuit. Qm enī a lectioe incho-
abat. sic adhuc in sabbato sc̄to fit. Postmo-
dū celestin⁹ papa psalmos ad introitū m̄s-
se cantari iustituit. Gregor⁹ vō introitum
m̄sse cū cantu ordiauit. ⁊ vnum vsq; de illo
psalmo q̄ tot⁹ cantabāt retinuit. Psalmos
olim circa arā in modū; corone circumstā-
tes p̄cordiē p̄cinebāt. ⁊ inde choꝝ dī. S; fla-
uiā ⁊ theodorū. q̄ alternatim cantarent
iustituerūt. ab ignacio s; b̄ntes q̄ sup̄ hoc di-

uini⁹ fuit edoct⁹. Hieronym⁹ q̄z epl̄as euā-
gelia ⁊ ex magna parte officia diurna ⁊ no-
cturna p̄ter cantū ordiauit. Ambrosi⁹. Be-
lasius ⁊ Gregor⁹ orōnes ⁊ cantus addide-
rūt. ⁊ lectōib⁹ ⁊ euāgelij coaptauerūt. Gra-
dualia tract⁹ ⁊ alleluia Belasi⁹ ⁊ Gregor⁹
ad m̄ssam cantari iustituerūt. Hyleri⁹. vel
s̄m q̄dam Symachus papa. vel s̄m alios
Thelephorus papa addidit ad Glona in
excellis. laudam⁹ te. ⁊ cetera que sequunt.

Hocerus abbas sancti Galli sequēnas
p̄neumis ip̄i altā p̄m⁹ cōposuit. sed Pico-
laus papa ad m̄ssas eas cantari concessit.
Hermann⁹ cōtract⁹ theuconic⁹ fecit. Bēx
oipotens Sanctisp̄s assit nob̄ grā. ⁊ Aue-
maria. ⁊ annpōnā Alima redēptoris mat̄.
⁊ Simon bariona. Idem⁹ vō de cōpostel-
la ep̄s fecit Salue regina. Sigibert⁹ in dy-
ci q̄ Robert⁹ rex francorū fecit sequentiā
Sanctisp̄rū assit nob̄ grā. Karolus
vī refert Turpin⁹ archiep̄us. erat corpe de-
corus. s; visu fer⁹. Statura ei⁹ pedū octo. ⁊ fa-
cies ei⁹ palmū ⁊ dimidiū in longitudie pos-
sidebat. barba vō ei⁹ palmū vniū. frons erat
vni⁹ pedis. Adilūē armatū sup̄ equū seden-
tē a vertice s̄it cū equo vno icu cū sp̄a sc̄m
debat. Quatuor ferraturas eq̄rū simul fa-
cile manib⁹ extēdebat. Adilūē armatū recte
stantē sup̄ manū suā a terra vsq; ad caput
suū; sola manu velocitē eleuabat. Leporem
integrū aut duas gallinas aut anserem ede-
bat. Adodicū vinū limbatū bibeat. Lā
parcus in bibendo erat q̄ semper in cena ra-
ro plus q; ter bibere solebat. Cenobia mul-
ta p̄struxit ⁊ laudabilē vitam finiuit. ⁊ in fi-
ne rez suā xpm̄ beredē fecit. Cui in im-
periū successit Ludouicus ei⁹ filius vir de-
mentissim⁹. circa annos dñi. dccc. xv. Cuius
tempore ep̄scoli ⁊ clerici cingula auro tex-
ta ⁊ exquisitas vestes ⁊ alia ornamēta secu-
laria deposuerūt. Theodolp⁹ aurelianē-
sis ep̄s falso apud impatorem accusat⁹. ab-
eodē est custodie antedegatus mancipatus.
Cū autē vī q̄dam cronica habet i die pal-
marū processio iuxta domū in qua custodie-
batur transiret. ille aperta feuellra. facioz

Incidentia

silento pulcerrimos illos vsus a se editos: scz gloria laus et honor tibi sit rex xperede: pcedi: et pite impatore cantauit. Qui intantū impator placuerunt q ipm avinculis mor absoluit et in suaz sedē restituit. Regem mi chadis impatoris stanunopolitaniū cetera munera detulerūt ludouico filio karo li magni liberos dionisij de gerarchia de greco in latinū translatis. Qui cū gaudio sunt recepti. et rix infirmū ipa nocte in ecclia ei⁹ sūt curati. **L**udouico ludouico Losibari⁹ imperiū tenuit. Cui frēs ei⁹ scz karo lus et ludouic⁹ bellū indicētes. itā virimqz facta ē strages. vt nlla etas meminerit itāz aliqñ fuisse in regno frācoz. Tandē pacto in: ito karolus regi in francia. Ludouicus in germania. Losbarius in italia et parte fran cie. q ab ipso losbario gūa dicta est. Qui post modū ludouico ei⁹ filio impiū derelinqns babini monachalē accepit. Hui⁹ tempe ut in alia qdam cronica dīerat papa Ser: gius natione romanus. q pmo os porci dī: ctus est. s; mutato nomie vocat⁹ est Sergi⁹. Elbillo tempe ordinatū est vt omnes pape nomina mutent. Tum quia dominus his quos in apostolatū elegit nomē mutauit. tum qā sicut mutant in nomine. sic mutari debēt in vite pfectione. tum ne ille q ad tam decoiū officii eligit aliquo nomine indeco ro turpet. Huius ludouici tpe. scz anno dñi. dcccvi. ut in cronica qdam habetur. in parrochia maguntina malign⁹ spūs parie tes domoū qñ malleis pulsando et manife ste loquēdo. et discordias seminando. adeo homines infestabat. vt quocūqz intrasset sta: tim illa dom⁹ exirebat. Ibiel byteris aut le tarias agēb⁹. et aqñ bīdictas spargēb⁹. inimic⁹ lapides iactabat. et multos cruenta bat. Tandē aliqñ pquiescēs pfessus ē se qñ aqua spargebat sub capa talis sacerdotis qñ familiaris suū lauisse. accusans eūz q cū filia pcuratoris in peccatum lapsus fuerit. Iper idē tempus rex bulgaroū cū gente sua ad fidem pueri sustante pfectionis fuit vt maior filio in regnū ordinato ipse babi: tum monachalē accepit. Sed cū eius filius

iuniliter agens ad gentilitatis cultum re dire vellet. resumpta militia persecut⁹ eum cepit. effossiqz oculis in carceres trusit. et in regnū statuto filio iuniorē habuit sacrum resumpsit. In italia apud bynam trib⁹ dieb⁹ et trib⁹ noctib⁹ sanguis de celo pluisse narrat. Iper idē temp⁹ locuste inuēra biles in gallijs apparuerunt. senas babenies alas. sex pedes. duos dentes lapidib⁹ durior res. vt castrorum acies turmatim volantes spaciū durni itineris qtuor aut qñqz mili bus extendētes. omia viridia in herbis et ar borib⁹ vastātes. q vsqz ad mare bytanicū p uenētes tandē flatu ventoz in pfundoma ris demerse sunt. Sed etu oceanū ad litus reiecte ex putredine sua aerē coruperūt. vñ monalitas maxima et fames pualida est se: cuta. ita vt fere tertia pars hoim interiret.

Deniqz pñ⁹ otto impauit. scz anno dñi dcccxxvii. Cū aut in solēitate pascali dī: ctus otto pncipib⁹ iunūū pparasset. ante qz federēt. cuiusdā pncipis fili⁹ more pueri ferulū de mēsa accepit. quē dapifer fustē g strauit. Qd carnens pedagog⁹ pueri ipm dapifer⁹ mor pemit. Quē cū sine audientia cesar pdenare vellet. ille cesarē ad terras des iecit suffocare cepit. Qui cū de ei⁹ manib⁹ vit erūt⁹ fuisse. ipm refuari iussit. se culpa: bilē clamans q festo honore nō deuulit. Cū ipm libere abire pmisit. Ad Ottoni pñ mo successit Otto secund⁹. Hic dum italici pacem sepr⁹ violarent. romam venit et omi: nibus proceribus magnatibus et pontifici: bus apud gradū ecclesie conuiniū grande fecit. Quibus epulātib⁹ latenter omēs qñ gi fecit armatis. Deinde de violata pace q: rimoniā mouens inbet in scriptis culpa: biles recitari. Quos statim ibides decollari fecit. alios vero epulari satagebat. Hic successit otto tertius circa annos dñi. dccc. lxxiii. Iste cognoscebat mirabilia mundi. Hic et in qdam cronica dicitur quandam uxorem habuit. q cuiusdam comitis se pstue: re voluit. Sed cū ille nollet tantum facinus perpetrare. illa indignata predictum comi: tem apud imperatorem adeo infamaui q

Incidentia

eum impator sine audientia decollari fecit. Qui anteq̃ decollaret rogauit uxore suam ut iudicio candens ferri p^o morte cu coprober innocentē. Et desit dies in q̃ cesar pupillis et viduis se assere iudiciū faciunt. Affuit tū duo mariti sui caput secū sua ponās in vlnis. Tūc q̃ suut ab impatore q̃ morte dign^o esset q̃ iniuste aliquē occidisset. Qui cū pua tione capitis dignū eū assereret. illa intulit di cerna. Tu es ille vir q̃ maritū meū ad sugge stione uxoris tue innocentē occidi mādasti. Et ut me p^o dicere coprobes. Et candens ferri iudicio coprobabo. Qd̃ cesar vidēs obstupu it. et in māu femie puniēdū se dedit. Intuēti tū pontificiū. p^o p^o inducias decē diez. dein de octo. tercio septem. q̃rto sex. et vidua acce pit. Tūc impator cāeram iata et veniate co gnita. uxore suā pcremāuit. et p redēptione sui q̃tuor castra vidue dedit. Que castra se in epāu lunensi. et vocant ab inducijs dieb^{us} x. vii. vi. Id^o hūc beatus Henric^o q̃ fu it dux bauaricāno dñi millesimo scdo impe riū sumptit. Qui stephano regi vngarie ad buccē illi sorore suā noie Salam in uxores dedit. et tā ipm regē q̃z totā ei^o genē ad fides xpī puerit. Qui stephan^o tāte religiōis fu it ut multoz miraculoz glia deus ipm illu strē redderet. Hic henric^o et vxor ei^o kune gundis ṽgines pmaferūt. et celibetū ducē tes in pace quieuerūt. Hūc successit Eō radus q̃dam dux francoz q̃ neptem sancti Henrici duxit in uxore. Hūc^o p^o p^o est in celo trabs ignea mire magnitudinis sup so lē tā ad occasum ṽgentē currere et ad trā ca dere. hic q̃dā ep̃os de italia in vincula cōiecit. Et q̃z mediolanēsis archieps de vinculis fu git. suburbia mediolani incēdit. Die ṽo pē thecostes cū impatore i pua ecclia sec^o ṽbez coronaret ad missaz tā gūia tonitrua fulgu raq̃z fuerūt. ut aliq̃ mente excederēt. aliq̃ spū ritū exalarēt. Bruno ṽo ep̃s q̃ missaz cantabāt et secretari^o impatoris cū alijs dixerūt se inter missaz solennia vidisse sanctū Ambro siū impatori cōmuniāte. Hūc^o cōradi rem pore. scz āno dñi. M. cxx. comes lupoldus ut in q̃dam cronica dicitur regis metuens cū

uxore sua in siluā fugiens in q̃dam tugurio latitabat. In qua filia dñi cesar venaret. no cie supuenit in eodem tugurio ipm opor tuit hospitari. Cui hospita pregnās vicina q̃z partui decent ut potuit strauit. et necessa ria ministravit. Eadē nocte mulier filii pe perit et vocem tercio ad se venientē cesar au diuit. Eōrde hic puer modo pgenius ge ner tu^o erit. Et hanc ille surgens. duos armi geros sibi secretarios ad se vocauit dicens. Ite et puerulū illū de manib^{us} matris violē ter auferite. et ipm p mediū scandētes cor eius mibi ponate. Eō nūc illi euntes de gremio matris puez rapuerunt. Quē videntes ele gantissime forme misericordia cōmoti ipm sup q̃ndam arborē. ne a feris deuoraret re poluerūt. et lepore scandētes cor ei^o cesari de tulerūt. Eodē die dñi q̃dam dux inde transi ret et puez vagientē audiret. cū ad se adduci fecit. Et dum filiū non haberet vxor attulit. et nutrire eū faciens se de uxore sua genitum esse fūgit. et Henricus vocauit. Cū igit iam creuisset. erat corpore pulche. n^o. ore faci dus. et omnib^{us} gratosus. Quē cesar iam decorū et prudentē vidēs a patre ipm penit. et in curia sua manere fecit. Sed cū videret puez omnib^{us} gratosum. et ab omnibus cō mendari. dubitare cepit ne post se regnaret. et ne iste sit ille quē occidi mandauerat. Elo lens igit esse secur^o. Irās manibus suis scri ptas p eū vxorū dirige in hunc modū. In quānū est tibi cara vita tua mori ut literas istas receperis puez hunc necabis. Dñi igit pergens in q̃dam ecclia hospitatus fuisset. et festus sup bancum quiesceret. et bursa in q̃ erat lre depēderet. sacerdos curiositate du cius bursam aperuit. et lras sigillo regis mu nias videns. ipas saluo sigillo aperuit. et les gens scelus abhorruit. Et radens subtiliter qd̃ dicebat. istum necabis scripsit. filiam no strā isti in vxorē dabis. Et q̃z regina literas sigillo impatoris munias videret. et de ma nu impatoris scptas eē cognosceret. conuo catis pncipib^{us}. celebrauit nuptias. et filiā suā amēdē in vxores dedit. Quē nuptie aquis granti celebrate sunt. Cum aut cesari a dicē

Incidentia

nb^o narraret. q³ solennit^{er} fuissent filie sue nu-
pue celebrate. ille obstupescit a duobus ar-
miger^{is} & duce & sacerdote virate p^{ro}pta dei or-
dina^{ti}o^{is} nō resistēdū esse vidit. & iō p^{ro} puero
mittēs eū esse suū genez approbavit. & p^{ro} se i
i^{per}io regnare instituit. In loco āt^{er} vbi puer
beinric^{us} natus fuit nobile mōasteriū edificā-
tū est. q^{uo}d vsq^{ue} hodie vsania noīatū ē. **I**n
Iste beinric^{us} oēs ioculatores a curia sua
remouit. & q^{uo}d bis dari p^{ro} sūeuerāt paupibus
erogabat. Iste i^{per}pe tantū salma i^{er}ecclā fuit
vt tres i^{er}sumos pōntificēs electi eēnt. Et q^{uo}d
tādē p^{ro}bytero noīet^{er} Graciano mag^{is} ill^{ud} data
pecunia eidē celsēnt. & i^{per}pe papā obtinuit
Et beinric^{us} dū p^{ro} sedādo salmāteromā p^{ro}get
Gracian^{us} ei obuiās aureā coronā sibi ob-
tulit vt p^{ro}piciū sibi b^{er}et. Ille āt^{er} cūcta dissimu-
lās sinodo puocato Gracianū de simonia
puicat. & alium subrogauit. In libro tū bo-
nizi quē misit ad comitissā mechtildim b^{er}.
q^{uo}d cū p^{ro}dict^{us} p^{ro}b^{er} simplicitate ducit^{ur} pōntificatū
sibi p^{ro} pecuniā acq^{ui}sierit vt salmāter omīnāret
i^{per}pe postmodū erro^{re} suū cognoscēs seipm
suadēte i^{per}atore deposuit. Iste hūc bein-
ricū terci^{us} beinric^{us} i^{per}erat. Iste i^{per}pe Hūno
in papā eligit. & leo vocat^{ur}. Qui dū ad cape-
scendam sedē aplicā romā p^{ro}get. audiuit vo-
ces angelor^{um} canentū. Vici dñs. Ego cogi-
to cogitātes pacē &c. Iste de mlt^{is} scīs can-
tus coposuit. Hoc tēpe p^{ro} Berengariū tur-
bata fuit ecclā q^{uo}d asserbat corp^{us} & sanguinē
xpī nō v^{er}ē s^{ed} figuratiue esse i^{er} altari. Contra
quē sc^{ri}p^{er}it egregie lanfrancus p^{ro} betens
nauone papiēsis. q^{uo}d fuit magister anshelmi
cantuariēsis. Deinde q^{uo}d beinric^{us} impe-
rat āno dñi. M^{il}.lvij. Cui i^{per}pe marie floruit
lanfrancus. Ad cui^{us} eximā doctrinā cōuo-
lauit de burgūdia Anshelm^{us} vir postmodū
mlta p^{ro}ute et sapiētia adomāt^{us}. & ei i^{per}ora-
tu mōasterij betens^{is} succēssit. Sub h^{uius} i^{per}pe
hierlm a saracenis capta a fidelib^{us} recupa-
ta est. Ossa beati Nicolai apud barensem
vrbem trās lata sunt. De q^{uo}d intēcta legitur q^{uo}d
dū in q^{uo}dā ecclā q^{uo}d b^{er} sancta crux subiecta
sanctē marie de caritate. nōduz b^{er} Nicolai
nova hystoria cantaret. frēs puorē vt eū sibi

cantare liceret ista n^{on} exorabāt. Qui nulla
ten^{er} acq^{ui}escēdū i^{er} congruū eē morē p^{ro}st^{er}
nū de nouitatib^{us} imutare. Cūz adhuc frēs
iltarēt. ille indig^{er} r^{er}idit. Recedite frēs. nūq^{ue}
a me licentia p^{ro}cedet vt noua cātica imo ioc^u
culato^{er}ia q^{uo}dā i^{er} mea ecclā decantent. Et due
niete v^{er}o festiuitate eiusdē. frēs cū q^{uo}dā trist^{er}
cia maritimar^{um} vigiliis pegerūt. Cūq^{ue} oēs
se i^{er} lectis recepissent. ecce nicola^{us} visibil^{is} p^{ro}
ri apparuit terribil^{is}. Quē p^{ro} capillos a lecto
abstrahēs dormitorij pauimēto collisit. In-
cipiēsq^{ue} antiphonā p^{ro} pasto^{er}: cēne p^{ro} singu-
las vocū differētiās v^{er}gis q^{uo}d in manu tene-
bat gūillimos ictus sup^{er} dorsū p^{ro}is igemi-
nās p^{ro} ordiez morose canēdo antiphonā ad
finē vsq^{ue} p^{ro}duxit. Qui cū oēs suis clamor^{is}
bus excitasset semiu^{er} ad lectū depozatur.
Tandē ad se rediēs ait. Ite & hystoriā nouā
scī Nicolai amodo decantate. Hoc tēpe
ex molinensi cenobio. xij. monachi cū abba-
te suo Roberto cistercij solitudinē adēntes
vbi regule sue p^{ro}fessionē distict^{er} obserua-
rent. nouū ordinem ex veteri instituerunt.

Hildebrand^{us} p^{ro} cluniacens^{is} facit^{ur} papa
Gregori^{us} ē vocat^{us}. Iste dū i^{er} minorib^{us} p^{ro}st^{er}
i^{per}legatōe fungeret apud lugdunū archi-
epm ebronens^{is} de simonia puicat miracu-
lose. Nam dū idem archieps omēs accusa-
tores suos corrupet. & puina nō posset. lega-
tus vt Glona patri & filio & spū sancto dice-
ret imperauit. Ille glā patri & filio expedite
dicebat. spū sancto vero dicere nō pote-
rat. quippe quia in spū sanctū peccauerat
Qui peccatū suū p^{ro}fitens mor vt deposu^{er} ē
clara voce spū sanctū noīauit. Hoc mira-
culū recitat Bonizo i^{er} libro ad comitissā
mechtildim. **P**ostmodū beinric^{us} q^{uo}d
to Spire. & cū alijs regib^{us} sepulto. in e^{pi}sc^{op}
thapbio v^{er}sus iste fuit in sep^{er} Filius hic. pa-
ter hic. auus hic. pau^{er} iacet istic. Huic suc-
cessit beinric^{us} q^{uo}d n^{on} āno dñi. M^{il}.xvij. Qui
papā cū cardinalib^{us} cepit. & eos dimittens i^{er}
uestiturā ep^{iscop}or^{um} & abbatū panulū & baculū
pastorale accepit. Sub h^{uius} i^{per}pe Bernard^{us}
cū frīb^{us} suis cistercij ingredit^{ur}. In parro-
chia legiēsi porca porcellū facie boīs habent.

Incidentia

tem enixa est. Idem galline quadrupes nat⁹ ē

Lothari⁹ successit henrico. Cuius tēpe mulier qdā in hispania monstris gemini corpus enixa est. auersis vultib⁹ et corpibus sibi coherens. Ante qdē effigies erat hois i tegro corpis mēbrozq³ ordine distincta. resto vō facies canis corpis et mēbroz ppetate integra. Idost hūc regit Conradus anno dñi. MDCXXVII. Eo tēpe Hugo de scō victore doctor excellēssim⁹. et in omni scia summus et religione deuot⁹ obiit. De q³ referūt q³ cum infirmitate vltima laboraret et nullū abū retinere possz. corp⁹ in dñicum sibi dari cum multa instantia postulabat. Tūc frēs ei⁹ turbatores sedare volentes simplicem hostiā instar corpis dñici sibi detulerunt. Qd ille p spūm recognoscēs ait. M⁹ sereat vestri dñs frēs. Cur me deludere voluistis. Iste enim nō est dñs meus quē deporastis. Mox illi stupefacti cucurrerunt et sibi corpus dñicum detulerūt. Sed ille videns q³ recipe non valeret eleuans in celus manibus sic orauit. Ascendat filius ad patrem. et spūs ad deum suū qui fecit illū. Et iter hec verba spūs exalauit. et corpus domini ibides disparuit. Eugenius abbas sancti anastasi papa constituit. Qui ab vbe expulsus. eo q³ senatores alium creauerunt gallias venit. et Bernhardum ante se misit q³ vitam dñi predicabat. et multa miracula faciebat. Gilbertus porretanus florebat.

Frederic⁹ nepos Conradi impauit anno domini. MDCLII. Eo tēpe floruit magister Petrus lombardus eps parisiensis. qui librum sententiarū glosas psalterij et epistolaz Pauli vtiliter compilauit. Id

Eo tēpe tres lune in celo vīse sunt. et in medio signum crucis. nec multo post vīse sunt tres soles. Tūc Alexander in papam canonice electus. Contra quē Octauianus Iohannes cremenensis tituli sancti Calixti. et Iohannes strumensis successiue in papam eliguntur. et fauore impatoris fulciuntur. Durauit hoc scisma annis. xviij. Infra qd tēp⁹ ibe nomen q³ apud ibusculanū pūmpatore morabatur romanos apd

montē porū inuadit. et tot a nona vsq³ ad vespertas occiderūt. vt nūq³ ex romanis tot milia sint occisi. Licet tpe Hannibalis tot occisi sint vt tres copinos anuloz q³ de digitis pcepz occisorū idēz Hannibal extrahi fecit cartaginē destinauerit. Quoz mlti apd sanctū Stephanū et sanctū Laurentiū sepulti sunt. Et hūc Hecuraphū. Alille decēz decies sex decies q³ leni. Impator Fridericus dum terrā sanctā visitasset et in flumine qdam lauari. ibidem necatus perijt. Vel vt alij asserunt equo suo impingēte in aquā cecidit. ibiq³ interijt. Huic successit heinric⁹ fili⁹ ei⁹ anno dñi. MDCX. Eo tēpe tāte pluuie cū tonitruis et fulmib⁹ et tēpestantib⁹ facte sūt. q³ nias nulla meminit hoim antiq³ tas. Lapides enī in q³ nitate ouoz qdā agulimurū cū pluuia de celo cadētes. arbores. vineas. et segetes destruxerūt. et multos homines occiderūt. Eozū q³ et q³ plures aues paera in hac tempestate volantes vīse sunt carbonēs viuos i rostris portare et domos incendere. Contra romanā ecclāz spū rā hūc beinric⁹ exercuit. et ido eo mortuo Innocenci⁹. in ne frater ei⁹ philipp⁹ pmoueret se opposuit et Ottoni filio ducis saxonie adhefit. reū aquisgram in regē alemanie coronari fecit. Eo tēp⁹ dū plures barones frācie plibera de terre sancte vltra mare pgerēt cōstaninopolim ceperūt. Hūc tēp⁹ porū ordines pōicatorū et minoz fratrum omī sunt. Innocētiū quartus legatos ad philippū regem francoz misit vt terrāz albigensium inuaderet et hereticos deleteret. Qui omēs capiens concremari fecit. Deniq³ Innocenci⁹ Ottonē impatores coronauit. et vt ecclesie iura saluaret ab eo iuras mentū eregit. Qui statim ipa die iura mentum fecit. et romipetas expoliari iussit. Unde papa eū excoicauit et ab imperio deposuit. Eo tēp⁹ fuit sancta Elizabeth filia regis vngarie. que fuit vxor lantgrauij thuringie. Que inter alia innumera miracula plures. i. xvi. mortuos vī scribit suscitauit. et cecū natiū illuinauit. De cui⁹ corpe vsq³ hodie oleū fluere pbiat. Otone depōsi

De dedicatiōe templi

to Frideric⁹ beinria fili⁹ eligi. et ab hono-
rio coronat. Leges opnas p libiate eccie et
pberencos edidit. Hic sup oēs diuinos et gla-
abūdaunt. et eis i supbia abusus fuit. Itaq
rāndē p ecclia: exercuit. duos cardiales vi-
culauit. platos q̄s gregorius. et ad p̄liū p̄uo
cauerat capite. et ab ipso excoīcat. Veni-
qz gregorius multis tribulatiōib⁹ p̄ssus monē
et Innocēti⁹ q̄r⁹ natiōe ianuēsis cōcilium
ap̄lugdunū p̄uocans ipm impatorē dpo
fuit. Quo depolito et defuncto sedes iperij
p̄sqz hodie vacat.

CLXXVII.
De dedicatiōe templi

Dedicatio eccleie in

ter alia festiuitates ab ecclesia cele-
brat. Et quā duplex ē ecclia siue tē-
plū. s. materiale et spūale. iō de h⁹ tēplū dupli-
cis dedicatiōe hic breuiter est agendū. Cur-
ca dedicatiōes aut tēplū materialia vidēda
sunt. p̄mo q̄re dedicat siue p̄secrat. sc̄do
qualit̄ p̄secrat. tertio p̄ q̄ p̄phanat. Et q̄ in
tēplo duo sunt q̄ p̄secrat. s. altare et ipm tem-
plū. iō p̄mo vidēdū est q̄re p̄secrat altare.
sc̄do q̄re tēplū. Altare aut p̄secrat ad tria
p̄mo ad sacramētū dñi offerēdū. Bēn.
viii. Edificauit noe altare dño et tollens de
cūctis volucrib⁹ et pecorib⁹ mundis obtulit
sup altare. Hoc aut sacramētū est corpus et
sanguis xpi. q̄ in memoriā passionis dñice
imolam⁹. iuxta qd nob⁹ p̄cepit dī. Hoc faci-
te in meā cōmemoratiōē. Habem⁹ cū triplex
memoriale dñice passionis. Unū in scripto.
sc̄z passio xpi imaginib⁹ figurata. Et h̄ habz
fieri q̄ntū ad visum. Ip̄a ei crucifixi imago
et alie unagies in eccia sūt p̄p̄t rememoratiō
nē exercitiandū deuotiōis et instructiōis. q̄ sūt q̄ si
libula ycor. Sc̄dm in vbo. s. passio xpi p̄di-
cata. Et h̄z fieri q̄ntū ad auditū. Tertū in
sacramēto. s. passio in h̄ sacramēto tā signat̄
exp̄ssa. in q̄ corp⁹ et sanguis xpi veraciter p̄u-
net et nob⁹ offert. Et h̄ memoriale h̄z fieri q̄ntū
ad gustū. Si ergo affectū nostrū accen-
dit passio xpi descripta et amplius p̄dicata.
m̄lio son⁹ inflāmare d̄z h̄ sacramēto tā si-

gnanter exp̄ssa. Sc̄do ad nomē dñi inuocan-
dū. Bēn. xij. Edificauit Abraam altare
dño q̄ apparuit ei. et inuocauit ibi nomen dñi
Hec aut inuocatio s̄m aplm. i. Abimo. ij. h̄z
fieri. aut p̄ obsecrandos q̄ sūt cū adiuratiōe
p̄ malis remouēdis. aut p̄ oīdes q̄ sūt p̄bo-
nis petēdis. aut p̄ postulatiōes q̄ sūt p̄bo-
nis cumulādis. aut p̄ granarum actiones.
que sūt p̄ bonis habitis cōseruandis. In-
uocatio aut q̄ sit sup altare p̄p̄tē d̄z missa eo
q̄ celestis missa. s. xps a patre mittit. q̄ ip̄az
hostiā p̄secrat. et p̄ eundē anob⁹ patri mittitur
ut p̄ nob⁹ intercedat. Unū Hugo. Ip̄a ho-
stia sacra missa vocari potest. q̄ transmissa
est. p̄mo a patre nobis p̄ incarnatiōem. sc̄do
a nobis patri p̄ passionē. Similiter in sacra-
mentō primo a patre nobis p̄ sanctificatiōis
qua nobiscū esse incipit postea a nob⁹ patri
p̄ oblatiōis q̄ p̄ nobis intercedit. Et nota q̄
missa trib⁹ linguis canit. s. greca. hebraica. et
latina. ad replendendū titulū dñice passionis
qui scriptus erat grece hebraice et latine. Itē
ad notandū q̄ omnis lingua debet dñi lau-
dare. que p̄ hanc triplicē linguam intelligit.
latina aut sunt euāgelia. epistole. orationes.
et cantus. Greca aut sunt kyrieleyson. chris-
teleyson. que nouē vicibus cantant̄ ut ad
societate nouē ordinū angelorū perueniam⁹
Hebraica sunt alleluia. amen. saba oib⁹. et osan-
na. Tertio ad cantandū. Eccl. xlvii. Be-
dit illi cira inimicos potentia. Et stare fecit
cira altare cantores. Et in sono corū fecit
dulces modulos. Et dicit modulos i plura
li. quia s̄m Hugones de sancto victore tres
sūt spēs sonorū q̄ faciūt tres modulos. Su-
enim son⁹ pulsus. flatus. et cantus. Ad cytharā
p̄inet pulsus. ad organum flatus. ad vocem
cantus. Assignari potest hec cōsonantia so-
norū p̄cordie mox. si referat ad pulsū cytha-
re manū opatio. ad flatus organi mēns de-
uotio. ad cantum vocis s̄monis exhortatio
Et infra. Quid p̄dest dulcedo oris sine dul-
cedine cordis. Frangis vocem frāge et volū-
tatē. Seruas p̄sonantia vocū. seruas p̄cordi-
am mox. ut p̄ exemplū p̄cordes primo. p̄
volūtatē dñi. p̄ obediētiā magistro. Hoc

De dedicatione templi

igitur triplex genus musicorum refertur ad triplicem
differentiam officii ecclesie. sic dicitur in murali officio
Nam ipsum officium ecclesie consistit in psalmis. in
cantu. et in lectionibus. Primum igitur genus musi-
corum est quod fit pulsu digitorum. ut in psalterio et
similibus. Et ad illud pertinet psalmodia. psal.
Laudate eum in psalterio et cythara. Secundum
est quod fit cantu sicut in voce. Et ad istud perti-
net lectiones. psal. psallite ei in vociferatione
Tertium quod fit flatu sicut in tuba. Et ad istud per-
tinet cantus. psal. Laudate eum in sono tube
B Templum autem seu ecclesia consecrat quantum
plurimum ratione. Primum ut inde diabolus et ei prae-
expellatur. ut refertur greg. in dyal. quod cum quedam
ecclesia arrianorum fidelibus reddita consecraretur. et
reliques sancti sebastiani et beate agathe illuc des-
cendere fuissent. ipsi ibidem congregati porcum sub-
ito intra suos pedes huc illucque discurrere sen-
serunt. Quis foris ecclesie repetens a nullo videri
potuit. omnesque in admirandum commouit.
Quid mirum si dominus ostendit ut cunctis patefieret
quod loco eodem in mundum habitator erit. Sequen-
ti autem nocte magnus ieiunio ecclesie tectus stre-
pitus factus est. ac si in balis terrarum discurre-
ret. Secunda nocte uex gurgoris sonus increuit.
Tercio vero forte terrena insonuit. ac si omnis il-
la ecclesia a fundamentis fuisset eversa. statimque
recessit. nec amplius illa annus hostis inquietu-
do apparuit. Sed perterrosis sonitus quos fecit
innouit. a loco quem diu tenuerat quod coactus
eribat. Hec Gregorius. Secundo consecrat ut ad
eam fugientes saluentur. Unde aliqui ecclesie per dedica-
tionem a principibus privilegia. ut quod ad eam per-
fugerint saluentur. Unde Canon. Rex sanguinis
defendit ecclesia ne vitia perdant et membra. Et ob
hoc Joab in tabernaculum fugit. et cornu alta-
ris apprehendit. Tercio consecrat ut ibi ora-
tiones exaudiantur. Quod signum est. iij. Reg. viij
ubi salomō dedicato templo ait. Quicunque ro-
gauerit in loco isto exaudies in loco habitacu-
li tui celo. et cum exaudieris propicius eris. Ado-
ramus autem ipsi ecclesie ad orientem. Quod fit tri-
plici ratione secundum Damascenum lib. iij. c. v. Primum
ut patriam nostram nos requirere ostendam. Se-
cundo ut ad christum crucifixum respiciamus. Ter-
tio ut venientem iudicem nos expectare mostre-

mus. Aut enim sic. Deus paradisum in eodem ad
orientem placuit. unde hominem transgressum exu-
lem fecit. et ante paradisum ex occidente habita-
re fecit. Antiqua igitur patria exquirentes. et ad
ipsam aspicientes. deum ad orientem adoramus. Sed
et dominus crucifixus ad occidentem respiciebat. et
ita adoramus ad ipsum respicientes. Et assump-
tus ad orientem sursum ferebatur. et uia ipsum
apostoli adorauerunt. Et ita veniet quod videri-
runt eum euntem in celum. Ipsum igitur expectantes
ad orientem adoramus. Hec Damascenus.

Quarto considerat ut ibidem laudes dei sol-
uantur. Quod quidem fit in septem bonis canonicis.
scilicet matutinis. prima. tertia. sexta. nona. vespa.
et completorio. Et licet in qualibet hora diei deus
esset laudandus. in quo ad infirmitatem nostram non sub-
fuit. ordinatum est ut his bonis specialiter deus
laudetur. eo quod beatorum ab alijs privilegiata sunt
in aliquibus. Nam in nocte media quam matutine ce-
lebrant christiani est captus et illus a iudeis
fuit. In hac itaque hora infernum spoliavit. Be-
atissimi enim in murali quoniam media nocte infernum
spoliavit large accipiendo. scilicet ante lucem. mane
surrexit. hora prima apparuit marie magda-
lene. In media etiam nocte ad iudicium ventu-
rus esset. Unde Hieronymus. Beor inquit
traditionem apostolicam permansisse ut die vigili-
arum pasce ante noctis medium dimittere non
liceat populos expectantes aduentum christi.
Et postquam advenit illud tempus securitate plenum
praefestum cunctos agere debet. In hac igitur ho-
ra laudes deo cantamus. ut ei de eius nominibus
te. captio. et pariter liberatio gratias agamus et
ei aduentum sollicitum expectemus. Adhuc etiam
matutinales laudes. quia in mane egiptios
in mari submersit. mundum creavit et surrexit.
In hac ergo hora laudes deo reddimus ne
in mari bui mundi cum egiptiis demergamur
ut per nostra creatio. et eius resurrectione gratias
deo reddamus. In hora prima christus ad templum
maxime conveniebat. et populus ibidem ad eum
manicabatur. id est. ad eum manifestabat. ut
dicitur Luc. xxi. Iherusalem perentat fuit. In hac
etiam hora resurgens mulieribus primo appa-
ruit. Hec etiam prima hora diei. Pro ergo in hac
hora in ecclesia deo laudes exolumus. per christum.

De dedicatione templi

imitem: et sibi resurgenti et apparere gratias agam: et ut deo itaque omnino principio ipsi die primas soluat. In hora tertia ipse sanguis iudeorum crucifixus est: a pilato ad colunam flagellatus est: et adhuc ut de iustitiam colunam exhiberet: fuit ut vestigia crucis ostendit: et hanc ad hanc spiritus sanctus missus est. In sexta in cruce clavis affixus est: tenebre per universum mundum facte sunt: ut in morte domini sui sol lugens se nigris vestibus pregeret: et ne dominum crucis signum lumine preberet: et in hac hora in die ascensionis cum discipulis discubuit. In nona hora ipse spiritus emisit: miles laqueus aperuit: et apostolorum ad orandum pervenire plenevit: et ipse in celum ascendit. Propter has per rogationes dei in his horis laudamus. In vespere ipsa cena sacramenti corporis et sanguinis instituitur: pedes discipulorum lavantur: et cruce depositus in sepulcro collocatus fuit: discipuli in biu peregrini se manifestant. Propter his omnibus in hac hora ecclesia ipso gratias agit. In plenitudo ipse sanguis neas guttas sudavit monumeto eius custodiam deputata fuit: et ibidem quiescit: resurgens pacem discipulis nuntiavit. Et per his gratias reddimus. Has autem laudes quibus deo exolvere debeamus dicit Bernardus. Fratres mei in molares horum stria laudis: in qua vobis sensus: sensui affectus: affectui exultationes: exultationi maturitatem: maturitati humilitatem: humilitati libertatem.

Quinto plecrat vobis de sacramenta ecclesiastica ministrat. Unum ipsa ecclesia efficit quatuor: berna dei in qua sacramenta continentur et ministrantur. Queda ei ministrat: et dant intrinsecus ut baptisimus: quodam exenit: scilicet extrema unctio: quodam commo: antibus: et horum quodam sunt ministrantes his dante ordo: quodam pugnatel: et horum quodam pugne succubunt: his dante pnia. Quidam insistent: et his confert audacia animi ut roborat: et per confirmat: dante cibum ut sustentent: et per eucharistie supponez: ut remonit impedimentum ne desistant: et per matrimonium quicquid. Secundo videntur dante quatuor plecrat: primo de altari: secundo de ecclesia. Et de plecrat: et altaris plecrat: primo ei quatuor cruces de aqua benedicta in quatuor cornibus altaris: figurat. Secundo ipsum septies circumit. Tercio aqua benedicta cum yfopo septies aspergit. Quarto in ipso

cremat. Quinto crismate iungit. Sexto mundis panis opit. Hec autem repetit ea que debent bene illi que ad altare accedunt. Debet enim primo bene caritate quod dupliciter per cruce acquiratur: ut scilicet diligant deum: seipos: alios: et inimicos. Et hoc signat quatuor cruces in quatuor cornibus altaris facit. Et de his quatuor cornibus caritatis dicit in Gen. xxvii. Dilatabens ad orientem et occidentem: septentrionem et meridiem. Vel id quatuor cruces in quatuor cornibus fuit: ad significandum quod ipse per cruce quatuor mundi partes salvavit. Vel id ad significandum quod cruce domini quatuor modis debet portare: scilicet in corde per meditaciones: in ore per confessionem: in corpore per mortificationem: in facie per assiduum impressionem. Secundo debet bene curam et vigilanti: quod significat per circum. Unum nunc cantat. Inveniet me vigilans etc. Debet et sollicitudine vigilare super gregem suum. Unum negligenti planum ponit. Silbertus in ridiculosa dicit. Ridiculosa an magis piculosa res est speculator cecus: percursor claudus: negligens plarus: doctor nescius: percursor murus. Vel per septem circum: circa altare significat septem meditationes et considera: id est quod circa septem plures virtutem humilitatis: ipse debet: et per ipsas frequenter circumire. Prima virtus est quod cum dives esset: factus est pauper. Secunda quod in plepio posuit. Tertia quod pennibus subditus. Quarta quod sub manu servi caput inclinauit. Quinta quod discipulum furem et proditoris sustinuit. Sexta quod in iniquum iudicem mansuetus: tacuit. Septima quod per crucifixionem clementer oravit. Unum per septem illos circum: significat septem vias christi. Prima fuit de celo in terram: secunda de terra in per sepium: tertia de per sepio in mundum: quarta de mundo in pambulium: quinta de pambulo in sepulchrum: sexta de sepulchro in lumbum: septima de lumbore: surgens in celum. Tercio debet bene dante passionis memoriam: quod significat per asperionem aque. Septem enim aque asperiores sunt septem sanguinis christi effusiones. Quarum prima fluxit in cruciacione: secunda in oratione: tertia in corporis flagellatione: quarta in capitis coronacione: quinta in manuum pora: sexta in pedum affixione: septima in lateris apertione. Unde autem sanguis asperiores facit fuerit cum yfopo humilis: et inestimabilis caritatis. Yfopus enim est herba humilis et ca:

De dedicatione templi

liba. Vel iō septies aspgit. ad significandū q̄ in baptismo septem dona spūscū dātur.

Quarto debēt habere oīdes feruentes et deuotā. q̄d significat p̄ cōcrematōē iburis. Tercius enim habet vītes ascendendi ex fūmilitate. p̄solidandi ex sua qualitate. constringendi ex glutinositate. p̄fortiādi ex aromanitate. Sic oratio ascendit in dei memoriā. aīas p̄solidat q̄ntū ad culpā p̄teritā impetrando medelā. p̄stringit q̄ntū ad futurā impetrando cautelam. p̄fortat q̄ntū ad p̄ntes impetrando tutelam. Vel potest dici q̄ deuota oratio p̄ ibus significat. q̄z bz ad deū ascendere Eccl. xxxv. Oratio humiliatis se nubes penetrat. Odoī deo reddere Apo. calip. v. Habētes singuli cytharas et psalteria aureas plenas odoramentorū. Ex cor de inflamato p̄cedere Apo. vii. Data sūt illi incensa multa. Et infra. Accipite angelus thuribulū et implemi illud de igne altaris. Quito debent habere nitorem cōscientie et odorē bone fame. q̄d significatur p̄ balsma quod conficit ex oleo et balsamo. Debent enī habere purā p̄sciam. ut possint dicere cū apostolo Gloria nostra h̄ est testi moniū cōscientie nostre. Bonam famam. Unde. j. Thimo. ii. P̄portet illū testimoniū habere bonum ab his qui foras sunt. Thysostom. Clerici nullas debēt h̄re maculam. nec in v̄bo. nec in cogitatu. nec in factō. nec in opinione. q̄z ipi sunt pulcritudo et vīus ecclē. et si mali fuerint totā deturpāt ecclē. Sexto debent habere mūdiciam operatōis bone. q̄d significat p̄ pānos albos et mūdicos quibus altare operit. Vīsus enim vestimentorū inuentus est ad tegēdū calefaciendū et orandū. Sic bona opera tegunt anime nuditates. Apoca. ii. Vestimenta albis induaris. ut nō appareat confusio nuditatis tue. Ornant animā ad honestatē Roma. xii. Induamur arma lucis. Calefaciunt inflammando. caritatem. Job. xxxvii. Nonne vestimenta tua calida sunt. Modicus enī valeret accedenti ad altare si b̄et dignitatem suā. mām in simā. Bern. Adonstruosa res est ledes p̄

ma et vita imia. grad⁹ suprem⁹ et stat⁹ istim⁹. vultus grauis. acutus leuis. sermo multus. fruct⁹ nullus. ingens auctoritas. et animi i. stabilitas. B Secūdo videndum est qualiter ecclā p̄secrat. et ad h̄ plura cōcurrūt. Episcop⁹ enī ipsam ecclē ter circuit et q̄libet vice veniēs ad ianuā p̄cutit baculo pastorali dicens. Aperite portas p̄ncipes vestras. Interior et exterior aqua b̄ndicta ipa ecclā irrigat. in pavimento fit crux et cinere et sabulo extranverso angulo oriētis vsqz ad angulum occidentis. et ibi iris grecis et latinis scribit alphabetum. In partibus ecclē cruce depingunt. et ipse cruce illuminant. balsmate inunguntur.

Prim⁹ ergo sc̄z triplex circuitus s̄gt triplicē circuitū que fecit x̄p̄s p̄p̄t ipsi ecclē sanctificatōem. Prim⁹ fuit q̄ de celo venit in mundū. secūdos q̄ de mundo descendit ad limbū. tertius q̄ de limbo rediens. et resurgens ascendit in celū. Vel triplex circuitus fit ad ostendendū quā ecclā consecrat ad honores trinuas. Vel triplex circuitus signat triplicem statum saluandorū de ecclā. qui sunt virgines. continentes. et coniugati. Hec enī designantur i. dispositione materialis ecclē. sicut ostendit Richardus de sancto victore. Nam sanctuarium signat ordinem virginum. chorus ordinem continentium. corpus ordinem coniugatorū. Sanctuarium est sanctuarium q̄z chorus. et chorus q̄z corpus. quia pauciores sunt virgines q̄z continentes. et continentes q̄z coniugati. Sanctior est enī locus sanctuarij q̄z chorus. et chorus q̄z corpus. quia dignior est ordo v̄ginū q̄z continentū. et continentū q̄z coniugatorū. Idē Richardus. Secundum sc̄z trina ad ostium percussio. signat triplex ius q̄d habet x̄p̄s in ecclā q̄re sibi debet aperiri. Est enī sua creatio. redemptio. et glorificatio p̄missione. De hoc triplici iure dicit Anselm⁹. Ecce dñe quia me fecisti debeo amon tuo meipm totū. quia me redemisti debeo amon tuo meipm totū. quia tanta p̄missio debeo meipm totū. imo tantū debeo amon tuo p̄ q̄z meipm. quā

De dedicatione templi

tu es maior mapso. p q̄ dediisti teipm. ⁊ cui
pmittis teipsum. Trina autē pclamatio. Et
tollite portas p̄ncipes vestras. significat trinā
eius potentia. scz i celo. i mūdo. ⁊ in inferno.

Terno interius et exteri⁹ aqua bñdicta
aspergit. qd̄ fit p̄plici de causa. Primo p̄p̄e
demonis expulsionem. Aqua enī bñdicta
habet p̄p̄iam virtutē expellēdi ip̄m diabo-
lū. Unde i exorcismo aque bñ. Et sis aqua
exorcizata ad effugandā om̄z p̄iā inimi-
ci ⁊ ip̄m inimicū eradicae. Itē autem
aqua bñdicta fit ex quatuor rebus. scilicet ex
aqua. vino. sale. ⁊ cinere. quia vix quatuor
sūt q̄ maxie inimicū expellūt. scz lacrimarū
effusio que p̄ aquā. sp̄ialis eructatio que p̄
vini. matura discretio q̄ p̄ sal. ⁊ p̄funda hu-
militatio q̄ p̄ cinerem designat. Secdo p̄pter
ip̄. eccle expiationem. Om̄ia enī terrena hec
p̄pter peccatū corrupta sunt ⁊ sedata. ⁊ ideo
locus ip̄e aqua bñdicta aspergit. vt ab om̄-
ni seduate ⁊ imundicia liberet purget ⁊ ex-
p̄iet. Hinc est etiā q̄ in lege om̄ia pene per
aquam mundabant. Tercio p̄pter om̄es
remouendā maledictionem. Terra enī a p̄n-
cipio cum fructu suo maledictionem accepit
ex eo q̄ ex fructu deceptio facta fuit. aqua
vero nulli maledictioni subiicitur. Hinc est
q̄ dñs comedit piscem. sed nō legitur come-
disse carnem noiatum. nisi forte de agno pa-
scali p̄pter p̄ceptum legis in exemplum. scz
abstinendi aliquando ab licitis. ⁊ aliquan-
do eadem comedendi. Et ergo om̄is ma-
ledictio remoueat⁹ ⁊ benedictio introdu-
catur. ideo aqua benedicta aspergitur.

Quarto in pavimento alphabetū scri-
bitur. quod quidem representat cōiunctio-
nem vtriusq; populi scz gentilis ⁊ iudei. vel
paginam vtriusq; testamenti. vel articulos
nostre fidei. Illud enī alphabetum ex lute-
ris g. ecis et latinis in cruce factis. represen-
tat vnionem in fide populi gentilis et iudei
per crucem christi factam. Unde ⁊ illa crux
ex transuerso augulo oriens vsq; ad angu-
lum occidentis ducitur. ad significandū q̄
ille q̄ p̄us erat dexter facit⁹ ē sinister. ⁊ q̄ erat
in capite factus est in cauda. et e conuerso.

Secundo representat paginā vtriusq; testa-
menti. quod per crucem christi adimpletū
est. Unde moriens dixit Consummatū est.
Et crux ex transuerso ducit⁹. quia vnum tes-
tamentum in alio continetur. Quia rota
erat in rota. Terno representat articulos fi-
dei. Ecclesie enī pavimentū est nostre fidei
fundamentū. Elementa que inscribuntur.
sunt articuli fidei. quibus rudes et neophy-
ci de vtroq; populo in ecclesia erudiuntur.
qui se pulueres ⁊ cinerem reputare debent.
iuxta illud qd̄ dixit Abrahā Genes. xviij.
Loquar ad dñm meū cū sum pulvis et ci-
nia. Quito cruces in eccle depingūtur.
quod siquidem fit triplici rōne. Primo p̄p̄e
demonū terrores. vt scz demones q̄ inde ex-
p̄lli sunt videntes signum crucis terreat⁹
⁊ illuc ingredi non p̄sumant. Timent enī
valde signum crucis. Unde Chrysostom⁹
Ubicūq; demones signum dñicum vides-
runt. fugiunt tūctes baculū q̄ plagam acce-
perūt. Secdo p̄pter triumphi ostensionem.
Cruces enī sunt vexilla xpi ⁊ signa ei⁹ triū-
phi. Unde vt ostendat q̄ locus ille xpi dñi
subiugat⁹ est. ideo ibidem cruces depingūt⁹.
Itē ⁊ apud impialem magnificentia ob-
seruat⁹. vt qñ aliqua ciuitas ei tradit. impe-
riale vexillū in ea erigit. In huius figurati-
one bñ. Gen. xviij. q̄ Jacob lapidem quem
supposuerat capiti suo erexit i titulum. vix
in titulū p̄conialem memoriales ⁊ triumphas-
lem. Terno p̄pter apostolorum representa-
tionem. Itē illa duodecim luminaria ante
cruces posita. significāt duodecim aposto-
los qui p̄ fidem crucifixi totum mundum
illuminauerūt. Itē igr cruces illuminantur
⁊ crismate unguunt. quoniam ⁊ apli fide pas-
sionis christi totū mundū illuminauerunt
ad cognitionē. inflamauerūt ad amorem.
vixerūt ad p̄sciēte nitorem. qd̄ p̄ oleum. et
ad bone vite odore qd̄ p̄ balsamū intelligit.

Et tertio scz p̄ quos p̄phana ē sciē-
dum q̄ ipsam domum dei p̄ res p̄phas
natam legimus scilicet p̄ Ieroboam. p̄ na-
bu sardan. ⁊ p̄ anibochus. Ieroboam enī
sicut legit. iij. i Regū. xij. duos vitulos fecit.

De dedicatione templi

ponēs vñū i Bethan. & aliū i bethel. q̄ dicitur dom⁹ dei. & p̄p̄t avariciā fec. ne scz regnū ad Ro boā rediret. Iſder ſignificat q̄ avaricia cleri corū mltū ecclāz dei p̄aminat q̄ i ip̄is clericis mltū regit. Iſdere. vii. El mīmo vſqz ad ma/ rimū oēs avariciā ſequūt. Bern. Quēda/ bis mibi de nūero platorū q̄ nō magi inuigi let ſubditoz euacuādis mar ſup̄ijs qz vicis extirpādis. Viruli ſūt nepotuli. q̄ in bethel .i. in domo dei ponūt. Ecclia etiā p̄ Ibero/ boā p̄phanat ſi ex avaricia vſurarioz vel raptorū edificat. Un legiſt q̄ cū q̄da; vſura/ ri⁹ ecclāz q̄ndā de rapinis & vſuris p̄ſtruxi ſet. ep̄m ad ei⁹ dedicatōz mlti p̄cib⁹ iuitauit Cū iſt ep̄s cū ſuo clero officiū p̄ſecratiois ager. vidit poſt altare diabolū ſtante in ka/ ſtedia i habitu ep̄ali. Qui dixit ep̄o. Qua/ re ecclāz meā p̄ſecraa. ceſſa iam. qz ad me iu riſdictio ei⁹ p̄inet. qz de vſuris & rapinis edi ficata ē. Cū ergo ep̄s inde cū clericis ſu⁹ ſu geret. diabol⁹ p̄nūo ip̄az ecclāz cū grandi ſtrepitu deſtruxit. Iſabulardan ſic legitur iiii. Reg. xxi. domū dei cōbuſſit. Iſabulardan at p̄nceps coquoꝝ ſignificat illos q̄ gule & luxurie dediū ſunt. q̄ de v̄tre ſuo den ſuū fecerūt. ſm q̄ dicit ap̄l. Quoz d̄s v̄ter ē. & Quat̄ at v̄ter de⁹ dicat. oñdit Hugo d̄ ſc̄to victore i ſuo clauſtrali dicens. Solent diſiēpla p̄ſtrui. altaria erigi. miſtri ad ſer/ uendū ordiari. imolari pecudes. ibura cō/ cremari. Deo ſi q̄dem v̄ntri tēplū ē coq̄nā. altare meſa. miſtri coqui. imolate pecudes carnes cocte. ſum⁹ incēſoz. odor ſaporum. Bexantioch⁹ q̄ fuit ſup̄biſſim⁹ & ambicio/ ſus domū d̄i polluit & p̄phanauit. ſic legit. i. Iſachab. i. Iſder quez ſignificat q̄ ſupbia et ambitio q̄ v̄gent in clericis q̄ non appetunt p̄deſſe ſz peſſe. mltū ecclāz d̄i p̄aminat. De qz ſupbia ambidē ſic dicit Bern. Iſdonorati incedūt de bonis d̄ni cui tñ d̄no honore nō deferunt. Inde is que q̄uidē vides meretri ciuſ nūto. biſtronic⁹ habitus. regius appa rat⁹. Inde auz in frenis & ſellis. & calcarib⁹ & pl⁹ calcaria qz altaria fulgēt. Et ſic p̄ tres p̄phanata extitit. ita palioſ tres dedicata et p̄ſecrata ſunt. Dedicatōz ei⁹ p̄mo fecit moy

ſes. ſecūdo ſalomon. tertio iudas machabe us. Per quod inſinuat q̄ in dedicatione ec cleſie debemus habere humilitatez que ſunt in Moſe. ſapiētiā & diſcretiōem q̄ fue/ runt in ſalomone. pere ſidei cōfeſſionem. que fuit in iuda. S. Secūdo viden/ dum eſt de cōſecratioe ſue dedicandē tēpli ſp̄ualia. q̄ d̄ tēplū ſummas oſcs cōgrega/ tio omniū fidelū. quod p̄ſtruitur ex lapidi/ bus viuīs. i. Bern. i. Tanqz lapides viuī ſup̄edificati. & ex lapidib⁹ politis. Un can tatur. Tū ſionibus preſſuris expolitū lapi des. & ex lapidibus quadris. Quatuor enim latera lapidis ſp̄ualis ſunt. fides. ſpe caritas. & operatio. que equalia ſunt. quia v̄t dicit Grego. quantum credis tantum ſpe/ ras. quantum credis & ſperas. tantum diligis. q̄num credis ſperas & diligis. tantū opera ris. In hoc quidem templo altare ē cor no ſtrum. Sup q̄d altare tria debent dō offer/ ri. Iſdmū eſt ignis dilectionis p̄petue. Les uici. vi. Ignis ſcs dilectiōis erit perpetu⁹. & nūqz deficiet in altari ſcs cordis. Scdm ē incenſum orationis oboffere. i. Iſdaral. vi. Alaron & filij ei⁹ adolebūt incenſum ſup al/ tare olocauſtomanis & thumiamatis. Ter/ cium eſt ſacrificiū iuſticie. q̄d ſacrificiū con ſiſtit in oblatiōe penitentie & in olocauſto di lectionis p̄fecte. & in vitulo carnis monifica te. De his Iſſal. Tu acceptabis ſacrificiū iuſticie obla. & olocau. tūc impo. ſup altare tuū vitulos. Templū at ſp̄uale q̄d ſum⁹ nos ad ſimilitudinē tēpli material⁹ p̄ſecrat. Iſmo enī ſumm⁹ p̄nifer ſcs x̄ps oſtū cordis clauſū inueniēs. ter circuit dū pecca tū ois cordis & opis ad memoriā ei⁹ redu/ cit. De ſ triplici circuitu d̄i Eſa. xxi. Su/ me cibaria. quo ad p̄mū. circuitu ciuitate cor dis ſcs q̄ ad ſc̄dm. meretrix obliuioni tradita. q̄ ad tertiu. Sc̄do ip̄m oſtūm cordis clauſum ter percutit v̄t ſibi aperiat. Iſdercia tit enī ip̄m cor icu beneficij conſiliū & flagel li. De q̄ triplici p̄cuſſione d̄i Iſdrouer. i. q̄n/ tū ad malos. Extendi manū meā. & q̄nū ad collata beneficia. Deſperit. omne con ſiliū meū. hoc q̄nū ad inſpirata conſilia.

De dedicatione templi

Et increpatōes meas neglexisti. hoc q̄ntū
ad illata flagella. vel ter p̄cunt dum rōnales
mouet ad p̄cū cognitiōem. p̄cupiscibiles ad
dolorē. irascibiles ad peccatū vindictā ⁊ dete/
stationē. Tercio ipm templū spūaliter ter
aqua intus ⁊ terra debet irrigari. Nec autē
trina irrigatio est trina lacrimarū interiorū
vel aliqui exteriorū effusio. Pensent enī scī vi/
ri ut dicit Gregori⁹. Dolorē afficiūt. p̄sideran/
do vbi fuit. vbi erit. vbi est. vbi nō est. Vbi
fuit in q̄t in peccato. vbi erit in iudicio. vbi ē
miseria. vbi nō est in glia. Qñ ergo interio/
res vel exteriores lacrimas fundit cōsiderā/
do. scz q̄ fuit in p̄cō ⁊ de ipō rōnem reddet
in iudicio. tunc istud templū iā semel aqua
aspergit. Quando autē p̄ miseria in qua est
ad fletū cōpungit. tūc secūdo aqua irrigat.
Quādo p̄ gloria in qua nō est lacrimas fū/
dit. tunc tertiā aquā aspergit. Huius autē aq̄
admiscent vinū sal ⁊ cineres. quia cum his
lacrimis debem⁹ habere vinū spūalis exul/
tationis. sal mature discretiōis. ⁊ cineres p̄ o/
fundebumiliandis. Vel p̄ vinū lumbaz
rum intelligit humilitas xpī quas habuit in
carnis suscepōe. Vinū ei lumbatū est ver/
bum humanatū. Iher sal intelligit sanctitas
sue vite. q̄ est omnib⁹ cōdimentū religionis
Iher cinerē intelligit e⁹ passio. His igr trib⁹
cor nōstr⁹ debem⁹ aspergere. s. beneficio in/
carnatiōis. p̄ qd̄ puocemur ad humilitatē.
exemplo sue p̄uersatiōis. p̄ qd̄ informemur
ad sanctitatē. ⁊ memoria passionis. p̄ quod
incitemur ad charitatē. Quarto scribit i
hoc tēplo cordis spūale alphabetū siue spū/
tualis scriptura. Nec autē scriptura q̄ ibi scri/
bit. triplex est. scz dictamina faciendorū. testu/
monia diuioz beneficiorū. accusatiōz p̄p̄ioz
delictorū. De his tribus Romanorū. Cu
eni gentes que legē non habēt. naturalit̄ ea
que legis sunt faciūt eiusmodi legē non ha/
bentes. ipi sibi sunt lex q̄ ostendūt op⁹ legis
scriptū in cordib⁹ suis. Ecce p̄mū. Testimo/
niū reddente illi cōsciētia ipsoz. Ecce secun/
dū. Et inter se inuicē cogitationū accusantis
um vel etiam defendentiū. Ecce tertium
Quinto debent pingi cruces. assumi pe

nitentie austeritates. Que quidem debēt in/
ungi ⁊ igne illustrari. qz non solū ferēde sūt
patienter sed etiā libent. qd̄ significat p̄ vnc/
tiōē. ⁊ ardētē qd̄ significat p̄ ignem. Unde
Bern. Qui morat in timore. crucē xpī por/
tat panēt. Qui p̄ficit in spe porat libenter
Sed q̄ p̄sumat in charitate amplectit iā ar/
denter. Item. Multi vident cruces nostras
sed non vidēt vnciones nostras. Qui ergo
in se bec habebit vere templū ad honorē dei
dedicatū erit. dign⁹ plane in q̄ xp̄s habuerit p̄
grāz ut andē in eo habitare dignet p̄ gloria
Qd̄ ip̄e nob̄ p̄stare dignet q̄ viuūt ⁊ regnat
deus p̄ oīa secula seculorū Amen.

Explicit legenda lombardica Jacobi⁹
poragine ordinis predicatorū ep̄i ianuenis
Impressa argēne anno dñi. M. cccc. xvi.
Finita circa festum ascensionis dñi.

Sequuntur additiones

De decem milibus martirū

Sequuntur quedam

legende a quibusdā alijs supradite. Et pmo
de decē milib⁹ martyz

CLXXVIII

Assio et memoria

Decē milū martyru venerat et colit
decimo kl. iulij. q̄ oēs pna die p̄pi
noie passi sūt sub adriano impatore alijsq̄
sex regib⁹ q̄ ei venerūt in adiutoriu. Hi san-
cti martyres cū ab impatore ad sacrificiū
idolis cōpelleret dixerūt. Sacrificium viuū
et imaculatū offerim⁹ nos in eis pos dño nrō
ihu xpo q̄ p̄ bñano genere nasci dignat⁹ ē et
descēdere de celis. multas mal⁹ affligi. et ad vl-
timū voluit etiā p̄ nobis crucifigi. quem tu
miser ignoras. Tūc irat⁹ impator iussit eos
diu torqueri et ad vltimū crucifigi. Et omia
tortura q̄ passus est dñs noster ih̄s xps for-
tissimē et fide firmissimā p̄ dño sustinuerunt.
Loc⁹ igit⁹ vbi passi sunt bñi martyres mons
est magn⁹ et vocat⁹ ararat. et distat ab alexan-
dria ciuitate q̄ngēns q̄li stadijs. Et quib⁹ at
passi sunt fuerūt exercit⁹ regū q̄ illi venerant
in adiutoriu triginta milia. Hora vō sexta
ill⁹ diei terremot⁹ fact⁹ est magn⁹. petrescūt
se sūt. sol obscurat⁹ est et oia siḡ q̄ in passione
dñi visa fuerūt. etiā ibi visa sunt. Tūc sancti
martyres fundētes orōem ad dñm dixerūt.
Dñe dñs memeto nostri i b̄ paubulo crucis.
et suscipe petros nostrā reā q̄ a te exposcim⁹
nobis pcedere digneris. vt q̄cūq̄ memoriā
nostri corde et ore cū ieiunio et deuotiōe cele-
brauerint mereant⁹ a te assequi fructuosam
mercedē tribuēdo eis sanitatē corporis. me-
dicamen aie. et in domib⁹ eoz inuis et foris
bonoz omnū vbertatē pcedere. Et si in p̄lio
fuerint. nō eis nocere p̄ualeant inimici. vili-
biles et inuisibiles. te p̄ eis pugnāte. sed sic pla-
cet tibi armistitius eos p̄tege. Diesq̄ vnus
ieiunii nr̄e passiōis vniū p̄niale annū cōple-
at obfuitib⁹ se deuoto cordē. Et b̄ dñator do-
mine a te poscim⁹. dissipa oēm occupatōz et
oēm inuidiū spūm. oēm q̄ infirmitatē eoz
expelle. q̄ gl̄iosū et laudabile ē nōmē tuū per

oia secula seclor. Et rēdēb⁹ oib⁹ amē. scia
ē vox d̄ celo dicēs. Que penitis dilectissimi
mei scitote vos ipetrasse. Gaudeat q̄z et leta-
mini q̄z orōes vr̄e corā xpo et imortalirege ve-
racit̄ sit exaudire. Et his dictis in p̄fessione
emiserūt spūm. veracit̄ pcepturi premia res-
gni celorum Amen.

CLXXIX

De visitatione beate virginis Marie ad
Elizabet.

Ecce uirgo

dei a suis p̄mordijs dō consecrata
ppter beneficia eius inaudita exbi-
bita populo inuocant. omnes in necessita-
te p̄statu ad eā confugūt tanq̄ ad singula-
re remediū. vbi humanū sublidū nō sufficere
requirit. Disposuit nāq̄ omnia inferiora
sua sapientia puidētia industria et gratia
propulsata. Vbi gubernatrix seculi et ter-
rene potentie. in maria. Vbi mater misicor-
die et impatris venie. in maria. Vbi mater
militantis ecclesie. in maria. Vbi aduocata
seculi. in maria. Hui⁹ rei cōsideratione vr̄-
banus roman⁹ pontifex sextus. dure ferēs
materiā scismatis occurrentē. perpendensq̄
animo p̄spicaci q̄ beata vgo sit permissima
aduocata delinquentiū viatorū. reparatrix
sagacissima discrepantiū aīmoz visitatrix
diligētissima errantiū singlor. p̄ dō graua
exinctionis scismatis impetrāda pie statu-
it. q̄ licet festū visitationis marie ad elizabet
illo tpe post annūciatōem dñicā debuerit ce-
lebrari. q̄ ipam elizabet visitauit. ppter ma-
ximas vntes inibi operatas. quia in ecclesia
illo tpe circa officium quadragesimale aut
passionem xpi specialiter occupatur. ne tan-
ta officij solēnnitas p̄termittat⁹ ad laudē et glo-
riam v̄gmis gloriose idē vrbānus sext⁹ pie
statuit visitationis p̄fati festi memoriā i tra-
stinum octauaz beati iohannis baptiste.
cum octauis sequētib⁹ de festo visitationis
marie a cunctis fidelibus celebrari. Et aut
ois fidelij multitudo ad memoriā p̄fate vi-
sitationis marie ad elizabet aru⁹ et deuoti⁹
exciēt. poluit idem vrbānus p̄ omnib⁹ pere-

De uisitatioe beate marie uirgis

pfellis et dicitur dictu festu uisitatioe marie celebrantib' cu octauis. loco distributionu materialiu. i. ecclesijs fieri p'fuer. d. i. b. s. a. u. o. spirituali uel idoulgete. sic i. festo corpis xpi futurus ipib' effectuat' largiret. Cu igr angel' nunciavit marie quicquid gratia apud dnm. et quod ea p'cipet filii dei ad salute omni populi q'zuo ipa credidit statim pcepit i. pro filio di. Et post gratias exhibitas de tanto beneficio sibi facto ex mag' caritate et pietate studuit sua cognata elizabeth i. a. ser. m'hib' guidat' i. bierlm salutare. et sibi p'parare et seruire. Un' de eadem. Exurgens maria abiit in motana cu festinatione i. ciuitate iude. et intrauit domum zacharie et salutauit elizabeth. El' b' i. igr. Maria i. motana cu festiatioe. q'z ab angelo i. itinere facti ductata fuit. sp'us sc'i i. flamaioe p'obu'pta motu ducet' q'z eund' sp'us motu de sua uel fuit agitata. B'ia igr maria i. dno p'fides bilare i. trasmitte sup cacumia montu sic passer. In asp'ate i. inner' p'gaudebat. p' p'ia suauitate colloq'z aspnabat. b'ia m'itum i. bierlm collaudabat. bierlm i. motanis celerime cupiebat. Noluit ibi i. ueniri i. publico uel uideri. s'z abiit festina. El' b' i. cu festiatioe i. ciuitate iude p' i. o. h' es p'curso' d'ni statim sc'ificaret i. p'ro ut xpi i. carnatio i. ciuitate magis publica p'aderet. et ut de illo loco ad fines t'etatoz misterioz declaratio p'leri' p'aderet. Et intrauit domum zacharie. et salutauit elizabeth. Ecce quo intrauit supior ad minorum. d'na ad seruam. regina celi et terre ad famulam et ancilla. ut sic laudando laudib' elizabeth uisitare. et laus ei' laudes reciprocas resonaret.

Leno: bulle p' Bonifacii papa. ix. tras. misse ad diuersas mundi p'ces sup festo uisitatioe b'ie marie uirgis ad elizabeth

Bonifacius eps seru' f' uoy di. ad p'petuam rei memoriam. Supni benignas p'p'os. humana natus ad similitudine sua creati misericordie pietate respiciens. et colapsas fore p'mi parietis lapsum p'siderans illa miro decreuit p'ilio releuare. ut scz vbi supnu q'd erat i. p'ncipio ea a mortis nexib' liberaret. Voluit igr p' p'p'as. f'is qua nos d'icant caritas. spe p'ueniens ple

nitudo vbum ipm supnu sub forma seruit carnem nostre mortalitatis assumere. ut ita dem more nostras moriendo destrueret. ac d'nat'is snas sunt et macula qua p' creatu p'mi hois generis h'iani posteritas incurrisse noscebat. demes vbi c'm bonitas aboleret. Quapropter de clara stirpe regia d'auinc' p'legit uirginem in cuius utero mystico spiramine vbum ipm carnem susceperet ut egredere iuxta vbum p'phetice uirga de radice iesse. et flos de radice eius ascenderet et regeretur sp'us d'ni sup eu. Idouecia regis nam inclua in matre eliges q' tanto regi digna fuit corpis b'alamu p'parare. de q'ia q'z sponso p' filijs hoim p'cederet speciosus locum in nazareth. q' flos siue sanctus de ad sua p'ceptum elegit. In q' p' angelica salutationis eloquia ipi' incarnati vbi myste ria mira q'z fuerut solemia celebrata. Ibi ei nostre sumptim' exordia redemptionis. ibi q'z p'mu dies sanctificatiois illuxit. q' nob' de salute spem intulit. et de c'mitate leniciaz. In hoc etenim tante fecunditatis loco uirgo regia. uenustissima a d'no p'secrata flos castitatis uas celestis gre mundissimu omniu uirtutu floribus redimita. cuius pulcritudine sol et luna mirant. redemptore gentiu uirgo concepit datura lucem gentibus sub m'otis caligine constitutis. Sane ipsa regina celorum i. cui' se clausit viscera dei filius fact' b' d' ex tantu bonis fastigio sibi p' angelu nunciato nequa q'z elanomis assumpsit sp'm. s'z ta' q'z ancilla b'ilis q'z uis effecta mater d'ni. humilitatis sue qua respexit d'ns erequens officiu. exurgens maria abiit i. motana cu festiatioe. Et que ad modum ab angelo b'illume salutationis suscepit oraculu. sic etia elizabeth humiliter salutauit. Elizabeth vero ut salutationem audiuit uirginis gloriose. repleta sp'us sancto. et incarnati uerbi misteriu in utero sentiens uirginali. uoce magna exclamauit et dixit. Benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui. Et unde h' m' b' i. ueniat mater d'ni mei ad me. Ecce enim p' facta est uox salutationis tue in aurib' meis. exultauit p' gaudio i. n'f'io uero meo.

De uisitatōe beate marie uirgis

Et bñ q̄ credidisti. q̄mā pficiet i te q̄ dicta sē
tibi a dño. Ad q̄ ugo uenerāda in būilitate
spū rñdēs. illud mirabile caniciū decātauit.
Magnificat oia mea dñs. Et exultauit spūs
me⁹ i deo salutari meo. Quia respexit būili
tateñ aille sue. Ecce ei ex bñas me dicet oēs
generatōes. Quia fec michi mag q̄ potēs ē
et scūm nomē ei⁹. Et misericōdia ei⁹ a pgenie ut
pgenies timentib⁹ eū. Magnū mysteriū. o
admirabile pmerciū. o ineffabile sacramētū
ut mres d pignorb⁹ q̄ gestabāt i uter⁹ i spū
pñtarēt. et enā ppharet. Et ut sacri euangelij
pādit hystoria. celi regia guida pñ psecran
da diuio p būilitatē ā plon sigulo pcurso
ris sui quē gestabat filij genitrici guide bu
manitatis ipedit obsequiū. q̄ ipenso ppletoqz
hmōi uisitatōis q̄itriū mēsiū ppei domum
suā ē reuerfa. Hec ē ei illa de q̄ sacra canit
eulogia Sole amicta. lunā bñis sub pedib⁹
stell coronari meruit duodena. Hē illa q̄ in
suis castis uiscerib⁹ celi tregz gestauit opifi
cē. et sola cūctas hereses iteremuit. et xpiano
iplo ut aduocata strenua et exoratrix pugil
ad regē quē genuit itercedit. Hē felix reco
darōis pban⁹ papa. vi. dignū reputās et de
bui ut festū uisitatōis. b. marie uirgis qñ ut
pferet uisitatit elizabet. i. die ecclā celebraret
q̄māz testonio scī suffultū euāgelij būanis
neq̄ rōnib⁹ denactari. Et antēdēs q̄ laudel
tate uirgis būana ligua nō sufficit expmēre.
Hec enā sancū iustitā in cui⁹ ille quēz celi
cape nō poterāt. se pūlit aula uirgali. dignū
laudū pconijs ad plenu efferre potuerit. Et
p̄siderās dic⁹ papa q̄ ex q̄ dñm i scīs suis
laudā⁹. q̄nto mag i ueneratōe bñe marie u
ginis matris ipi exultātib⁹ animis collau
dare et ei⁹ laudū augēdo nūlos grās iſerre
quē genuit filio debet⁹. Que enā exaltata
sup sydera. stellato p̄sedei sui solio genitorz
Hec enā diuie uisus fuisse resistere uolūtati
q̄ tā sibi qz alijs uiris deuot⁹ ad hmōi. scīz
festiuitatē celebrandā. ut pie idē papa credi
dit. digna fuit mēte iſpirare. Deliberatōe et
sup h̄ mātā p̄babua. De fratrz suor scīe ro
mane ecclē cardinaliū p̄silio ad exaltatōem
fidei catholice. digne et rōnabilē. vicz sexto

yo apl. pōnificat⁹ sui anno. xi. statuit ut festū
p̄fatū vicz uisitatōis. b. marie uirgis qñ ut pre
fert uisitatit elizabet. vi. nonas iulij annis
siugulū de ecclā cū laudū cāico. lence u
bilo. cordiqz tripudio sub duplici officio p
orbē uniuersū solēnt celebraret. Quasit et
p̄sultit idē uirgā ser⁹ ut ipi festi uigilia ut
uigilia nauitatis et assūptōis p̄dicte uirgis fe
stiuatū. enā i obſuarōe ieiunij deuoti⁹ ob
ſuaret. Et mādauit q̄ sit nō i duplex offi
ciū absqz alio scī p̄mōratōe. except⁹ p̄mis
uelpis an octauā aploz petri et pauli. et offi
cio ion⁹ diei octauē cū p̄mōratōe iñ eiusdē
nouī festi p̄ sepiē seq̄ntes dies i de ecclā cū
celebratōe debita cantaret. Et enā uolens
idem pban⁹ papa xpīfideles ad colendū iā
te festū uirgis et enā celebrandū. donis spūali
bus animare. ipsoqz mysticis de iherosolimis
militāns ecclē bñdictionū mūerib⁹ cupiēs
puenire. Omnib⁹ uē penitentib⁹ et cōfessis.
Qui matutinali officio festi eiusdē in ecclā
q̄ idem celebraret interessent centum. Qui
uo mille rōndē. Qui aut p̄mis ipi festi uel
sp̄is. sūt centum. Qui aut secūdis rōndez
Ille uo q̄ p̄metertie sextenone ac cōpleto
rij officiis interessent p̄libet horaz ip̄sariū
q̄draginta dies. Illis aut q̄ p̄octauas festi
p̄dicū matutinalib⁹ uel p̄eroraz mille ac p̄de
ctaz horaz officiis interessent centū dies suis
gulis octauaz ip̄az dieb⁹. de omnipotentis
dei misericōdia et bñdiz p̄petri et pauli aploz et
autoritate p̄suis. de iniunctis sibi peniten
tijs misericōditer relaxauit. Hec autem pro
eo q̄ ipsius Urbani p̄decessoris nostri su
perueniente obui lre apostolice sup p̄missis
p̄fectiōē extulerunt. hmōi p̄stiuo dicti pre
decessoris frustraret effectū. uolētes et auto
ritate apostolica decernentes q̄ hmōi p̄stiu
tuno a dicto die vicz sexto yo aplis p̄inde
format effectū ac si sup ea dicti p̄decessoris
lre sub ipi diei data p̄fecti fuissent prout su
peruenenarratur. Quodqz presentes lites
re ad probandū plene constitutōem huius
modi ubiqz sufficiant. Hecqz ad p̄p̄atōis
aliud adminiculum requiratur. Uniuers
los igit patriarchas archiepos episcopos

De uisitatione be. marie uirginis

et alios ecclesiarum prelatos monemus et hortamur
in domino publica eis scripta in uirtute sancte obediencie
districte precipiendo mandantes. et in remissionem
peccaminum iniungentes. Quatenus tam gloriosum
festum et celebre annis singulis. nonas iulij ut
presertim deuote ac solenne celebretur ac ieiunium
huiusmodi uigilie suadeant in augmentum meriti ob
seruari. Et faciant per uniuersas ecclesias suas ci
uitatium et diocesum celebrari ac officium pagi su
per adiciunt. ut pia eiusdem uirginis intercessio. ipsi
christifideles hic a noxijs protegat. et futuro sem
piterna psequatur gaudia mereant. Nulli ergo oino
hominum liceat hanc paginam nostre voluntatis. con
suetudinis. munitionis. bonitatis et mandati in
fringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis
autem contraire presumpserit. indignationem omnipoten
tis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se no
ueat incursurum. Datus rome apud sanctum petrum. v. idus
nouembris pontificatus nostri. anno primo. vic
tus anno domini. M. ccc. lxxix.

Ex sermone venerabilis Bede.

Beata dei genitrix uirgo sancta maria templum domus
sacrarum spiritus sancti cum ab angelo salutata fu
isset. sequens plebs grauidam cognosceret. confestim in
morum prout portans a qua portabat et apte
per uisionem angelus beata dei genitrix in morum
subit qui gustata suauitate supernorum ciuium. bu
militatis gressibus ad alta uirtutum se transtulit.
Intrat igitur domum zacharie atque elizabeth qui
fuit et percursor dominus putatur nouerat. Salutat
non quasi dubia sed oraculo quod acceperat. sed ut gen
titura de dono quod ipsam accepisse didicerat.
Non ut uirum angelus mulieris attestaret probaret.
sed mulieris pueri erat uirgo uirgula ministe
rii secula impederet. Et tunc audiuit salutatio
marie elizabeth exultauit ians in utero eius. et
repleta est spiritu sancto elizabeth. Et exclamauit uo
ce magna. Recte uoce magna. quia dei dona cognouit.
Recte uoce magna. quia illum quem ubique
pater nouerat et corporis adesse sciebat. Magna
ergo et uoce non tam clamorosa quam diuota intelli
gentia est. Neque enim modice uocis diuinitatem
laudare uoluit. qui spiritus sanctus plena flagrabat. qui
illum in utero gestabat. qui in natis mulieris maior
nemo est. Cum etenim aduenisse gaudebat. qui de
per ex carne miris uirginis filius altissimi uoca

ret et esset. Exclamaui autem uoce magna elizabeth.
et dixit. Benedicta tu in mulieres. Oue benedicta
in mulieres. qui sine exemplo mulieribus prouidit cum
decore uirginitatis gaudio es bonore parentis
Et benedictus fructus uentris tui. Non quia tu benedicta. id
benedictus fructus uentris tui. sed quia te puenit in ben
dictionibus dulcedis. id tu benedicta. Benedicta
tu in mulieres qui illam generale maledictionem
eualisti quam dicitur. In iusticia pries filios. Et
nihilominus illam secuta est. Maledicta sterit
in israel. Et singulare plectura es benedictionem
ut nec sterilis mancas. nec cum dolore partu
rias. Et benedictus fructus uentris tui. Nec ideo ge
nerali secundum morem benedictus. sed sic ait apostolus. quia
presertim quod ipse secundum carnem est super omnia deus
benedictus in secula. De huiusmodi fructus psal
mista mystico sermone testatur dicens. Et ad nos
dabit benignitatem et ira nostra dabit fructum
suum. Dedit quippe dominus benignitatem. quia gen
tibus manu a reatu purgationis per uirginem suam li
berare disposuit. Dedit benignitatem. quia ei
ingressu uirginis ueni templum sanctis per
gratia plectrauit. Et ira nostra dedit fructum
suum. Quia eadem uirgo que de ira corpus ha
buerat filium genuit. diuinitate quod de deo patri
coequalis. sed sibi carnis uirtute substantialis.
De hoc et Isaias templum huiusmodi redemptionis
intus ait. In illa die erit germen domini in ma
gnificencia et gloria et fructus terre sublimis. Ser
men namque domini fuit in magnificencia et gloria quam
supernus dei filius in carne ipsius apparuit ma
gnitudine uirtutum celestium mundo clarus effulsit.
Fructus quippe terre sublimis effectus est. quam car
ne quam de nostra natura mortale de suscep
perat uirtute uisandis immortalis iam redduam
ad celos subleuauit. Recte ergo dixit. Benedi
cta tu in mulieres. et benedictus fructus uentris
tui. Benedicta est incorpabilis. qui et diuini ger
minis gloriam suscepit. et coronam integritatis
fuaui. Benedictus fructus uentris illi. per quam et
semen incorruptionis superne hereditatis quam
perdidimus in adam fractum recipimus. Et uere ac
singulariter benedictus. qui non nostro more post
quam natus est gratiam benedictionis a domino precepit. sed
et ipse ad saluandum mundum benedictus uenit in
noie domini. Et unde hoc mihi ut ueniat mater

De uisitacione be. marie uirginis

domini mei ad me. Quanta in prebenisse mente
humilitas. quod uerbum primo dei quod dixit. Super
quod requiescit spiritus noster super humilem et quietum
per tremens uerba mea. Nam ante quod deus domini qui
ad se uenerat. mox ut uidit esse cognouit. Sed
nihil in se talis meriti repens qui digna fieret
a tanta uisitatione. Unde hoc mihi inquit
ut ueniat mater domini mei ad me. Qui nimirum
spiritus sanctus qui ei domini prebenisse primum munus pa-
ris humilitatis prebenisse. Idcirco benedictio repleta spiritu
genitrice ad se aduentasse saluatoris intelli-
git. Sed humilitatis spiritus circumspice minus di-
gnus se ei aduentum debere. Ecce enim ut facta
est uox saluatoris iuxta auribus meis. et uili gau-
dium infans in uero meo. Intellexit elizabeth eod-
em quod impleta erat spiritu reuelante quod exultatio il-
la sui significasset infantis. hoc est illi uenisse
materem cui ipse precursor ac demonstrator esset
futurus. Et quod miranda. quod cito spiritus operano
Nulla quippe in discedo mora est. ubi spiritus sanctus
doctor adest. Et in uno eodemque momento cum
pote saluatoris gaudium nascitur infans. quod domini
uox ad aures peruenit corporales. ut uisus spiritalis
cor intravit audiens. nec solum genitricem sed et
sobolem amore domini adueniens accendit. Unde
mox eadem precursoris domini genitricem ea quod in oculis
eo cognouerat. his qui sit aderat et audiebant
palam euangelizare curauit. Nam subdit. Et be-
nigna quod credidit. quoniam perficiet ea quod dicta sunt ei
a domino. Nam ex hoc quod per spiritum didicit. Eliza-
beth quod angelus ad mariam uerba protulit. quoniam illa
mox euangelizanti credidit quod bec diuina operan-
te potentia absque ulla essent dubietate comple-
da. Adhuc in modum idem spiritus cum imple-
uit presentium simul preteritorum et futurorum scientia
instruit. De presentibus namque se edocuit mon-
strauit. cum beatam mariam materem domini sui uocata.
quod redemptorem humani generis in uero ge-
stare indicauit. Unde etiam fructum uentris ei
singulariter benedictum esse professus est. Idcirco preterito-
rum se nuncia accepisse signauit. quod uerba ange-
li ad mariam et sensum marie credentis sibi
innotuisse prodidit. Sed et futurorum scientiam
sibi non negata innotauit. cum perficienda a do-
minio quod ei dicta essent aperuit. Quis autem
fides mei dicere quod estimare sufficiat que tunc

gratia spiritus dei genitricem repleuit. cum tanta in
matre precursoris lux domini celestis emicuit
Uerum audiamus uerba quod dixit. si forte et his al-
liquantulum ualeamus dinoscere quod intus habue-
rit. Et uideamus ergo ratione elizabeth quod ea beatam
tam in mulierem predicauit matrem domini
sui cognominauit. fidem fore laudauit ad-
cuius ingressum seipsum cum filio spiritu sancto re-
pleta esse signauit. non amplius tacere potuit
ut dona quod preceperat. sed quod semper antio gerebat
ubi apertum tempus inuenit. etiam deuota oratio per
fessionem patefecit. Nam quod ut uirginale decebat
pudore. acceptum diuinum oraculum aliquod diu
silentio regebat archanum mysterium celestis
in sui pectoris abdito uenerabat occultum. ex-
pectabat reuerentem donec ipse donorum distribu-
tor quod sibi domini specialis tribuisset. quod se-
creta reuelasset quod docuisset uellet ostenderet
Et postquam eadem quod sibi erant charissimata prebenisse
ta per alios spirituum reuelante esse patefacta cer-
nebat. mox etiam ipsa thesaurum celi quod in corde
suabat aperuit. Et ergo. Magnificat anima
mea dominum. et exultauit spiritus meus in do-
minio salutari meo etc. Quibus primo dona sibi spe-
cialiter concessa confiteatur. Deinde generalia dei
beneficia quibus generi humano in eternum con-
sulere non desistit enumerat. Eius autem anima
domini magnificat quod omnes interioris hominis
sui affectus diuinis laudibus ac seruiciis man-
cipat quod obseruancia preceptorum dei semper eius
potentiam maiestatem se cogitare demonstrat
Eius spiritus in deo salutari suo exultat. quod
nihil in tremis liber. nulla caducorum reza afflu-
entia emollit. nulla aduersitas fragit. sed so-
la illi a quo salus sperat eterni sui conditio-
nis memoria delectat. Que cum omnibus per-
fectoris uerba recte conueniant. maxime in ea bea-
ta genitricem preferre decebat. que meriti priuile-
gio singularis spiritali ipsius dilectione flagra-
bat. cuius corporali conceptione gaudebat. Que
inire in iesum id est in salutari suo speciali pre-
ceteris sanctis gaudio potuit exultare. quia
quod perpetuum saluus autorem nouerat hunc
ipsum temporali ortu de sua carne nasciturum esse
sciebat. quatenus in una eademque persona uera-
cter suus filius esset et dominus.

De sancto Arbogasto

CLXXX

De sancto Arbogasto.

Anticissimum sacer

bons xpi arbogasti exortu vlt co
uersatione ei? a puero ad puecti
one vsqz potificat? seu annqas oblitteraue
rit vlt scptoz rarias no declarauit qz scri
ptio no docet incertus habet. Et vo tan pns
insignia qb? in dieb? suis miracul? chorulca
tib? claruit no ex toto se silentio oppssa. q per
aures fidelu traseudo. posteris narantibus
aurib? nris se infusa. Et radit naqz eu i rpi
bus dagoberu regis. cu scia ecclia longe late
qz flores doctrine carbolice suauere dolentes
diffunderet i vbu dei vsqz qz p se curreret. d
aqtania pgressu. diuio nutu argennelis ec
clesie cathedra pcedisse. susceptuqz culmere
guminis felici gubernatione diu renisse. Iste
btus xpi sacerdos pfato regi amica familia
ritate adoe ineret? ut eo ira regalez aula asce
to illi? alloqo delectaret. plio vteret. Qua
iocunditate cu vterqz suo. rex in regno. eps in
epatu. psper se ageret. hostia buani general
inuidia res leta puerit in straria. Ita cu q
da die venatores regis more solito apz inle
qrent in saltu. regis etia fili? q erat cynicus
parit cu eis in eodez discursu festinauit. Cu
aut illi p deuia queqz et diuersos anfractus
cu canib? oberraret. sol? relic? singlari oc
currit incaut?. Quo viso sonipes in q sedit
pauescit. cursum reitroque in fuga vertit
Istuer vo cu eu freno rennere conaret. et al
tera parte habenas stricte? traheret deu nuni
um. pnus a sella eplapsus. Adhuc aut ba
bena quas in mau tenebat inheres pterram
trac?. calab? eq miserabilis est pnt?. Que
sui pedisseq diu qsiut? ita inueneres attritu
no sine maximo merore tolleres. et in eqs le
uantes. funere lugubri domu sunt reuerfi Cu
aut in palacio regis qd facuz fuit psonaret.
qnt? vndiqz pcurfus viroz ac miliez. qntus
plancet? qnt? ciulat? regales edes. vicos. ca
pos. vbicuzqz audiui? impleuerit. nemo va
let explicare. Interea puer lecto collocat?
altera die vita pni est exutus. Quid igr bu

in smor? pculsiotis facto opuasit. et quod regis
dolor? mingaret. cu secu qrent. tandem colu
lio inueto ut eps inuict regi suggerit. Qd
ille deuouissime amplectes. mor sine dilatoe
legatis directis. ut ad se eps cu festinania fan
gare se dignet exposcit. Nec mora iussa faci
unt. epm adait. cam inuentionis non sine lu
ctu exponit. Ille vo audito casu amictor?
spu turbat?. stens mltiqz gemes. statim p
perare no distulit. Nec min? interea rer ad
aduenu potificis impatiens egressus. lenem
emin? festinantem pspicit. fyllis lacrimis. ve
lato capite. mltis comitib? atqz lacriman
bus stipar? occurrit. Qui cu se inuices solu
to salutare pararent. p nimio cordis dolore
vorbesit i gutture. Quatu lacrimaz ex vtra
qz parte fluxerit. nlli cogniti ee poterit. La
de luctu sanati. cu nor aduenuit et omes so
por guisim? oppsisset. ad orone pcellit eps
Quo aut qb? ybis orauerit no patet. qd at
impetraverit no laet. Finita aut orone ac
cessit ad feret. cunctqz oib? ad ereqas vigi
lanib? stens genib? comitit se beate marie
patrocinijs. vlt illa q vna mdo genuit. vitam
puero impetraret a filio. Int oradum puer
surrexit. eruitqz funebrib? in dumentis qbus
an vltus e eps iussit indui regalib?. Igit qui
huic officio aderat clamore gaudij diuinus
cobibere no poterat qn libere eruptu atruz
oemqz aula regis vociferatu maxio imple
bant. Quo oes a somno excussi buc illucqz
discurrebat. cam tan sonit? ignorantes. Nec
no rex ipe q nuc pmi paz somni carpebat ex
terit. na nimiu tristis toia nocte iacebat in
somnia. cubiculu vbi iat? fragor exortus est
festin? erupit. Quata lencia cor ei? pullau
rit. fule p gaudio la crime testant cu reuul
cere vidit. p q lieti recipere ipe mor pcupiuit.
Locata mater ad sancti viri pedes festinat
qz cor ei? triste fili? viuus mulcebat. Nec no
oes q ad funus descendu cofluerant. gau
dio repleti. ad admiratione resurgens pue
ri. quiqz palis ure festinabant. Ver ergo ne
mora faceret. epo domu ne laudaret a ppo
festinanti plui cu regina duxit. quo sanctu
remuneraret q eis tanta bnificia a deo pnt?

De sancto Adolpho

isset. Aurum et argentum et quicquid cupisibilia
et regio dono honorabiliora in thesauris in
ueniri poterat. Gallime precepit offerri. humiliter
deprecans ut acciperet digressus. Que sanctus vir ac-
cipere deuiuit. Si aliquid per gratiam deo
offerret delectat. ad agendum dei suum in ec-
clesia beate matris christi. cuius meritis filium suum
recepisti. in mios et quod angustis sunt ad tantum fui-
tium dilatare aliquid per regnum tuum. ut sit in usufru-
ctu tuo. ibi fuerit deo. Si ita regie maiestatis
placet. poteris. quod hoc firmiter ac stabili-
ter est ad beatitudinem tuam. tuorumque et precedentium pa-
trium et sequentium posterorum promerendam. quod aurum.
quod oculos cum videt delectat. et cor cum potuit fu-
erit peristat. Quia propositio non pontificis rex
gulantem amplectens. ubi inquit inuenire poterim
locum tale quod congruat ad fundum matris celestis
regis cuius se vniuersa in celis et in terris. Cuiusque
secum voluerit. mentemque per omnia alfaciat. spar-
geret. sicubi forte talis locus inueniret quod tante donas-
tionis aptus foret. occurrit autem orubiacum opidum
cunctis viciis. i. agris. vineis. capis ac siluis.
aquis edificijsque opulentissimum. summe regie
in potestate puenire. Idcirco distulit rex. voto tandem
inuenire coram opumantibus suis assensum. tam bo-
no filio prebentibus testamentum facit. ut rubia-
cium cum omnibus appendicijs cōfinibusque ad se per-
tinentibus. etiam et cum villis totius et integre amodo
et deinceps sit sub domino sancte argemontensi ecclesie
fuerint genitrici dei marie. stabili et inextin-
cabili stipulatione subnixum. Idcirco nobili dona-
tione optat. valedicens regi ad propria remea-
uit episcopus. duocatoque clero miliumque cetui po-
puli que cōuentui. cunctis astantibus et aspicientibus
huius testamentum acceptus posuit super altare
cōsecratus in honore sancte marie. Postea
per multis annis vixit. pollens virtutibus sanctis.
E quibus vnum miraculum fidelibus valde prece-
ptum. huic opidum dignum durum inferendum. Fe-
runt namque eum circa flumen quod de saltu vola-
gi nomine vultusba mixtum cum alia flumino. qui
alio die per alfaciam eo usque decurrit oratorum li-
gnum paruum sibi fieri iussisse. quod nocturno si-
lenio fluminis transiens veniret. ut ibi secretus
in oratione noctaret. mentemque in diuina prem-
planatione lanquid excederet. Subinde vero cum na-

uigium non inuenit. sicca pedibus fluminis transi-
uit. completaque oratione rursus super vnda ambu-
lans repedauit. Ita ergo religiosus vna du-
cens. diuersis morbis oppressos curauit. de-
mones ab obsessis corporibus fugauit. discor-
dantes concordare fecit. quibus finem morbum necessi-
tatis commode exiit moderator. Cui autem sen-
tiret imminere sibi dies extremum in monticulo ve-
bi vicino extra ciuitatem ubi sancti michaelis est ec-
clesia. constituta sepultura sibi fieri precepit et co-
se ferri ac sepeliri iuuans saluatores christum que ex-
tra portam elegit sibi sepulchrum.

CLXXXI

De sancto Adolpho.

Actus adolphi me

tenis episcopi celebrat natal. quod decimum a
beato clemente quod primo eandem sedes
regenda a beato petro suscepit gubernauit.
Huius pater felix nomine de aquitania ori-
gitur. mater beatrix de nobili burgundiorum ge-
nere originem duxit. Huius in somno angelus
dei apparuit quod filium paritura esset annuntiavit.
et cuius nominis quod teque virtutis et meriti succeden-
te tempore foret innotauit. Huius ergo beatus adol-
phus et ablatus ecclesie disciplinis imbuen-
tus traditus. in quo ita profecit ut nulli videretur
esse secundus. Ad profectum igitur eruditus beatorum
fo auunculo suo merens episcopo traditus ut eius
bonis actibus persequeretur moribus ad bene viuendum
informaret. Beato autem rufo vicem suum de-
tauo episcopi sui anno defuncto. sanctus adel-
phus per ordinem voto cleri et populi episcopus eligitur. et licet
reluctante pastore merenti ecclesie preerat. Ad de-
pedit autem episcopatum. quod largus elemosynis. quod prius
in orationibus et vigiliis. quod assiduus in ieiuniis fue-
rit. nulli lingua ad laudandum enarrare poterit.
Cum autem eandem sedem decem et septem annos in or-
sanctitate rerisset de hoc seculo ad celestia regna
migravit. et iuxta beatorum rufum auunculum
suum in ecclesia sancti felicitis martyris sepul-
tus est. Et quoniam meritis apostoli dei videretur
miracula ostendunt. Post multa vero annorum
curricula anno videlicet dominice incarnationis
decem. sub ludouico impatore. drugone ve-
nerabili episcopo merens regem sedem paupum

De sancto Iodoco

lanfridi coepit⁹ eccie. et ton⁹ aggregatois
monasterij qd⁹ de noui valere clero q³ et po
pulo alfacie puincie id summa deuotione fieri
poscentib⁹ ad supra notatu cenobiu venera
bile corp⁹ sci adelphur⁹ slati⁹ e eo qd⁹ de loc⁹
metensi eccie subiect⁹ sit. Cu⁹ ai sacrasimū
corp⁹ de tumulto leuaret odore in se suau
rans astates pfusi s⁹. et h⁹ odor vsq³ ad de
stinatu locū puenit est a narib⁹ comitantib⁹
nō recessit. Silua enaz vofagie q³ ferebat
pugna se ob honore sacri corpis q³ salutan
do inclinauit. Cu⁹ aut de villis et agris oib⁹
q³ locis ad dei viri corp⁹ deducēdus mltu
do ppli pcurreret. qdā hō in agro occupat⁹
cū cetis occurrere noluit. insup etiā scō dei
uicia ingessu dices. q³ nō de scis eē s⁹ p
pter pecuniā aggregādas ei⁹ corp⁹ inferetro
deducere. Stā ergo vt blasphemie verba
ore prulit. ita febrib⁹ colligat⁹ ē vt ad ppriaz
domū nisi alioz manib⁹ deponat⁹ redire nō
posset. Ux⁹ at ab hac infirmitate cōualuerit.
p⁹ in sua infidelitate defecerit nob⁹ manet in
cognitū. Ali⁹ q³ mltotipe in mag⁹ infirmita
te depl⁹us accessit ad feret⁹ et se ad deponat⁹
dū submisit. statim sanitate quas desiderat⁹
bat accepit. Et aut ad locū sepe iā nominatū
puenit maxima cleri vel ppli turba eripit. et
cū magna glia in eccia sancti iohānis bap
tiste collocat. ibiq³ q³ cū xpo regnet manifestis
signoz indicis comprobāt.

CEXXXII

De sancto Iodoco.

Eat⁹ IODOC⁹ fuit

Iudabel regis buronū filius. Ith⁹
burq³ frēm maiore natu beatū
delictet Iudabelū q³ successit patri in regno.
Isti duo frēs imo due gēme celestes ptem
poranei fuerūt regis francoz dagobert. cū
q³ p⁹ gues inimicias ad inuicē pacificat⁹ ē
iper rex buronū iudabelus et magnis ab ipso
munerib⁹ honorat⁹. Regressus itaq³ in bu
rannā. cogitauit regnū terrenū p celestis
igno relinq⁹ et vna monachicā ducere frēm
suū iodoctū iuniorē corā se pueniri fecit desu
scipiendo regni gubernaculo p⁹ suū poss⁹ ad

implere ppositū et frui cobabitatiōe mona
choz. Būis at iodoct⁹ nō min⁹ feruēs in dei
dilectōe deliberādi inducias octidiez. vix a
frē impetravit. Interim die noctuq³ anni⁹
cogitare cepit. quō posset effugē regnū fil⁹ et
patriā et frīs sui circa se studiū decliare. Ipo
igit in monasterio qdā vbi lras dixerat cō
morāte. et oīni frēq³ti⁹ incubente. angit vn
decim illuc pegrinos venire q³ cā deuotiōis
lumina aploz petri et pauli visitare desidera
bant. Ihs secreto associat⁹ parsius pēit cū
eis. ac virū vltē⁹ cū eis dē pcederet dubitat⁹
uit. Consilium tandem a spū scō psecutus qui
gressus eius in oib⁹ dirigebat. ab hoc inue
re et a loqis iuneris declinavit. Et ad pontē
m⁹ p⁹ima q³ antiq³ plena nemorib⁹ erant. et
feris ac animalibus solūz habitabilia festina
uit. Delectat⁹ itaq³ loci illius vasta solitudi
ne disposuit habitatiōē ibi facere sup flumi
um albetā. S⁹ a duce bey mone illi⁹ tre dñō
p septe annos ab hoc pposito retardat⁹ est.
inter q³ annos lras magis didicit. et sacros
ordines suscepit. Tandē sacerdos effect⁹ iā
dicti ducis filiū qui cū in maximā veneratio
ne habebat de sacro fonte suscepit. Et lapso
septennio ad vna solitariā transiens in loco
albeti fluminis riuulis vndiq³ circūdato ibi
dem ecclesiā et domūculā edificauit. Ister
plura q³ p eū dñs opatus est miracula. hic ē
psiderandū q³ volucres et pisces diuersi gene
ris ad sacra et manu palpabiles receptis
ab eo alimentis veniebant et recedebāt q³ do
meltia. Quadā vero die dū ad vicinū quadiā
nū nō hēt panē nisi modicū. sibi et discipulo
suo dñs in specte paupis aduenit elemosy
nā petens. Uir dei iodoct⁹ panē diuidi iussit
in quatuor partes. et paup⁹ petenti vnā partē
de quatuor erogari. Uir egressus erat et ecce
dñs reuerit i forma egem⁹ deficientis media.
et secūdo panis quadrate satisfactū est ei⁹ pe
tuom. Nec mora regressus tertio q³ elur
ens et deficientis fame. donata est etiā ei⁹ ps pa
miseria. Cōsequē visus ē dñs i altera pau
peris effigie rogatur⁹ elemosynā sicut iā ter
cio fecerat aū nec erat vnde reficeret nisi de
residuo panis q³ orante. Uir itaq³ dñi Jo

De sancto Nodoco

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532

a 2nd printing
of 1771.

De sancto Iodoco

rabiles bulcedo diuini obons. Corp⁹ etiam ei⁹ q³ v⁹go fuerat et immunis a carnal⁹ comu⁹ gnominis magio. ita sanū p⁹māsit et integ⁹ v⁹sq³ ad ānos. et in tūmlo ac si spūs vite foret i eo. Et a custodib⁹ corp⁹ sibi vngues manū et vngues pedū et capilli capitis et barbe q³ v⁹ueret ex crescentes in adēbant et radebant oī sabbato q³ adūsq³ successore ducis bey moni⁹ min⁹ reuerent et p⁹sup⁹uose imemor se p⁹ure dicēns. nō tēptabis dñm. sacrariū violenter irupit cū satellitib⁹ suis. et intrauit vbi repo⁹ sitū erat corp⁹ scissimū. Et isoq³ miraculo statim cecitate p⁹culsus v⁹sus est in amennā. et exclamā g⁹ba. ha. s. Iodoco surd⁹ p⁹māsit et mu⁹ q³ adūsq³ die clausit extremū. Id⁹ volū⁹ tate aut miraculo x⁹ q³ p⁹ipm dñs exhibere dignat⁹ est suis fidelib⁹ in nostris t⁹pib⁹ vide mus. sicut de p⁹lib⁹ a morte resuscitatis v⁹l su⁹ spendio v⁹l alio mortis genere defunctis. siue in aq³ suffocatis seu etiā ip⁹ bñficia quo ad multiplicatione bonorū palū. nec calamo scribere nec f⁹monē enarrare sufficim⁹. Cūq³ i⁹soa⁹ deuon sibi filiū in cunabulis iacentē cū esset incendiū v⁹ndiq³ in domo circa puerū. bñs iodoc⁹ miraculose conseruauit. p⁹an⁹ n⁹is q³bus inuoluit⁹ fuit et ip⁹ cunabulis cū puer leuaret⁹ esset in fauillā et cinere penit⁹ res⁹ solutus. v⁹ oib⁹ pateret q³ edacitas flāme que lignorū a lapidū potuit duriciā p⁹sumere et nerū infante beati Iodoci custodie traditū nō licuit ledere. Qui postmodū fili⁹ in monasterio sancti Iodoci monach⁹ factus est. Quorū surdos claudos paraliticos et alios infirmos curauit nō est numero colligere. Unde est q³ de regio fastigio sibi voluit post mortē ramere. ne in loco vbi sacrū ei⁹ corp⁹ requiescit ali⁹ ardeat liq⁹ nisi liquor cere. Q³ infortunio suo exp⁹ sūt tres moachi. Qui in ecclia vbi corp⁹ eius fuit delatum de sep⁹ lucerna tēptauerūt accēdere nec aliquēnus potuerūt. Coniugit aut⁹ in signū temerarius sue duos ip⁹orū incontinēti decedere. t⁹cūq³ p⁹ero ois p⁹iracōne puniri. ac ita p⁹man⁹ sit omib⁹ dieb⁹ vite sue. Sunt aut⁹ befestiuitates beati iodoci. Id⁹uma videlicet in die bea⁹ti Barnabe q³ infra missaz solēniā manus

dñi sup⁹ ei⁹ apparuit. Q³ etiā miraculū sepi⁹ us p⁹alios scōs oñsum. v⁹us diuina ad p⁹eritatē illius v⁹er et sanctissimi sacrificij cōp⁹ bandā in cordibus fragiliū misericordie de⁹ monstrauit. Scda est in die sancti Jacobi apli fratris sancti Iohānis euāgeliste de in uentione sancti corp⁹ isei⁹. Tercia ē de morte ei⁹ in die scē Lucie v⁹ginis.

CLXXXIII
De sancto Othmaro.

Othmarus in pro

uincia alemannie nat⁹ atq³ nutrit⁹ ē. Bñ esset puer a fratre suo curia⁹ p⁹ducit et literis imbuit. v⁹unib⁹ tñ plus de l⁹q³ ut sciētia studuit. iuria illud sapie. Que i uentute nō p⁹gregasti quō inuenies ea in senectute. Elitōri comit⁹ cui⁹ s⁹de regis fac⁹ adolecēs fuit. Id⁹er cui⁹ p⁹uidentiā ac di⁹ lectionē integrā ad ip⁹m q³ vidit in eo indolē bonā ad sacerdotiū p⁹mouet nullo scē flōz in. Cogente p⁹fato comite p⁹elate⁹ ibi posuit⁹ est p⁹pter suā religionē sciētiā et famā volāntem de mūdicia vite sue valit⁹ am⁹ qui ex iurē hereditario dñs fuit heremū illi⁹ in q³ bea⁹tus gallus cellā sibi p⁹struxerat. obmuit a p⁹fato comite ut othmar⁹ p⁹esser illi celle in omib⁹ que ad ip⁹m p⁹tinere videbant. Insuper dūit ei⁹ ad pipinū regē ut auctoritate regia concedente. ip⁹m eiusdē loci abbate p⁹firmaret. Cui⁹ p⁹euonit tanq³ iustus rex cōsensuz p⁹buit. Et p⁹manū regis othmaro p⁹firmato in abbate valit⁹ am⁹ omia bona sua seu possessiones libere et integralit⁹ resignauit. Q³ dā⁹ dauit uaq³ rex ac p⁹prio ore iussit ibidē vitaz instituerē regulare. Rediēs igit othmarus locū reformauit infra annos paucos tam in possessionib⁹ q³ in religione valde diues effectus est. et in edificijs plurib⁹ p⁹firmatus. Beat⁹ igit othmarus abbas cū vidisset possessiones p⁹ales suo monasterio ex dei bonitate accrescere in immēsum. amens sue p⁹lō ne virtutū incrementa decrescere. a se ip⁹o in cepit. et parsimonie v⁹ebementius insistebat. ita ut etiā in p⁹cipuis ieiuniorū dieb⁹ de p⁹lue tudine biuio abstinētiā p⁹maneret. Id⁹ aut⁹

De sancto Othmāro

peritans et humilissimus amator pauperum et cum
his elemosynator magnus fuit. Ipse auptate
et illud ostendit quod crebris sine tunica sola tan-
tum capsa induit ad monasterium remeavit ex
emplo christi qui vilius panis in sua humanitate ob-
uoluit fuit. Et postea creuit in omnibus et pauper-
ibus ut nos super instans pecunia minime confu-
damus. In necessitate monasterii sui a seculo pro
equo frequenter utebatur. In misericordia et elemosyna
nullus fuit. Unde et pauperibus in propria persona
fuit. Leprosos non longe a monasterio habita-
culum fecit. Capita pauperum pedes in propria per-
sona lauit. Unde et pater pauperum a plerisque est ap-
pellatus nocte eos visitauit. et eis de vi dictum est
diligenter obsecutus est. Hospitale in super con-
struxit ubi ceteri pauperes recipiebant. quod curas
a deo sollicitudine gessit ut etiam de nocte monasterii
eum egredientes infirmitatem eorum multo obsequio
deserviret. In his marinus et rufinus qui tunc to-
tus a germanie curam administrabat diabolo sua
denique inanisimo morbo auaricie peruenit. res
ecclesiarum sub sua potestate suarum per vim sibi iniuste
vendicabat. Que mala loco sancti galli sunt in-
ferebant. Super quibus iniurijs beatus othmarus pro-
pior regem de ipsis quimoniam mouit dicens se
guissima incursum si eis dissilando presentaret
Quibus rex gratias suas intendit nulli monasterio
non restitueret omnia iniuste ablata Illud auaricia
vici regis preceptis nullatenus obsequarunt.
Sed in super beatus othmarus dum reuenter et a rege
captiuatus missis obsequiis milibus. vinculis ad-
se duca fecerunt. et lampas falsus fratrem cenobii
ipsius othmari. qui ab ipsis inducitur fuit ut abba-
tem suum falso et mendaciter de crimine accusaret et
nequit infamaret. adduxerunt. quam perditionem
per innocentem nequa ille monachus committere
nullatenus formidauit. Itaque concilio inique
procurato coram multis ipse Lampas beatus
Othmarus de femina accusauit. Unde ad penam
exilii ipsum perdenauerunt in insulam rem miseram
bilio relegantes. Ubi post multas quas patienter
sustinuit miseras in confessione christi. xv kal. de-
cembris bono fine quieuit. Idem autem lampas
iniquam machinationem quam suum platum innocentem
inuoluit. de iusto iudice sic puniuit. quod ipsum
monachum febribus a deo gratis arripuit ut re-

soluto vigore membrorum caput ipsius ad ter-
ram frequentius verteret. et more quadrupes-
dum cogeret ambulare. Unde etiam coactus de
uino iudicio eum purgentem ut se peccasse san-
ctum dei publice fateretur. Quiesce inquit san-
cta synodus nicena. et nolite persequi eos qui res-
cite deo famulantur. et sincera voluntate superna
dei mandata custodiunt. et vestris legibus sub-
iugantur. quod non decet ut carnales spirituales per-
sequantur Unde etiam Gregorius ait. Qui calumnia illa-
tam non probat penam incurere debet. quam si probat
set reus utique sustineret. Concilium autem illud
nequiter inchoatum nequit est finitum. Sepul-
tus autem beatus othmarus in exilio ubi hodie in
insula capella ostendit annis decem ibidem cor-
pus suum incorruptum permansit. Post decem
vero annos visum est discipulis ipsius ut cor-
pus sui abbatis ad sancti galli monasterium
cui secundum voluntatem dei presuit in spiritualibus et ter-
poralibus. deferre modis omnibus deberent
Idcirco itaque ad locum corpus tollentes na-
ui imposuerunt. Quorum deuotionem et corpo-
ris ipsius sanctitatem miracula crebra et plura
persequuntur. Tempestas enim multa ventorum
procellarum que per totam lacum constantensem tunc
tempore visa fuit. in omni via illa nulli eorum
impedimento fuit. Vasculum etiam modicum vi-
no plenum quod secum tulerant ipsis monachis ad
refectionem sedentibus quoniam sensum exbau-
stum huius liquoris vini nullum sensum detrimen-
tum. Beatus igitur Othmarus corpus ad mona-
sterium beati galli delatum multis ibidem prece-
dentibus et persequentibus miraculis felicitate et bonorum
fide requieuit.

CEXXXIII

De festo presentationis Marie ad tem-
plum in iherusalem.

Sul' episcopus

seruus seruorum dei ad futuram rei
memoriam. Ratoni congruit et co-
uenit honestati. ut ea que de romanis pontificibus
gratia precesserunt. licet ei superueniente obitu li-
tere apostolice desuper precepte non fuerint. suum consue-
tudinem effectum. Sane felicitas recordationis pro-
pape secundo predecessori nostro prope dilecti

De festo presen. ma. ad tem. in hierusalem

filij nobil' viri wilhelmi ducis saronie dudū
exposito quippe dñi et special' deuotionis affe-
ctu quē ad inclitā ppugnatricē nrām glorio-
sissimā vginē mariā seruēt aīo gerebat. ab
inimicis ppter ea desiderabat festū pñatōis
eiusdē bñissime vginis marie. qd. xij. die mēsis
nouēbris annis singul' in āris et dñijs suis de
psuetudine celebrat. etiā ex speciali sedis apli-
ce decreto et statuto ānis singul' ppetuis ip-
sius dicta die solēnt venerari. idē pdecessor
sincere deuotionis affectū quē p̄fāt' dux ad
ipm et romanā ecclīaz gerere cōprobat atten-
dēs et p̄siderās q̄ merita bñissime vginis p-
dicte erga gen' bñiū tātis honorib' cōpē-
sari neqbāt qm illa maiorib' indies et illustri-
onib' dignissima celeret. Idē fāt' q̄ ducis
ea p̄e supplicatōib' inclināt' vix sub dato
die nonas iunij pontificat' sui anno. vi. au-
toritate aplica sua perpetua et irrefragabili
sanctōe suaz si sup' p̄fecte fuisset l' rāz tenor
re statuit decreuit et ordinauit q̄ festū pñatio-
nis bñi mō licitū assūptōis vīuatōis et alia fe-
sta beate marie memorate. in āris et dñijs p̄fati
ducis dicta die ānis singul' ppetuis futuris
tēpib' de mādato sedis aplice dānceps a cū-
ctis xp̄ifidelib' solēnt celebraret. Adādam
nihilominus statuit et decreuit sua bñōi de
celebrādo festū pñatiū p̄ platos et alias eccle-
siasticas p̄sonas in dñijs et āris p̄dictis solē-
nt publicari. Itē āt de statuto decreto et mā-
dato p̄dictis p̄ eo q̄ sup' illis ipi' p̄ p̄decessor
saronie et sup'ueniente obitu l' rē aplice cōfe-
tendō extiterit possit qm oib' lib' hesitare vo-
lum' et dicta aplica auctoritate decernim' q̄
p̄ntes l' rē ad p̄bandū plenē statuit decretū
et mādātū p̄ p̄decessoris bñōi vbiq̄ suffi-
ciat nec ad id p̄batōis alteri' āmniculū re-
quirat. Nulli ergo oīno bōim liceat hāc pa-
ginā nostre voluntatis et p̄cessōis infringere
v' ei ausu temerario p̄irare. Si q̄s āt hāc
tēptare p̄sūperit indignōe oīpotēns dei et
bñōz p̄petri et pauli ap̄lorū ei' se nouerit in-
cursum. Bati rome apud sanctū petrum anno
incarnatōis dñice. M. cccclxiii. xvi. kal. oc-
tobris pontificat' nostri anno p̄mo.

Sequit' bulla indulgēnar' p̄fati festi.

Idāulus ep̄s seru' suor' dei. Vniuersis
xp̄ifidelib' p̄ntolrās inspecturis salutem et
apostolicā bñdictionē. Ad id maxime ver-
tur nostra intentio vt xp̄ifideles ad maiores
deuotionē et frequentiorē venerationē p̄ced-
se dei genitricis vginis marie que velut au-
rora cōsurgens pulcra vt luna electa vt sol
terribilis vt castropacies ordinata. vt so-
lem iusticie redemptores nostrū x̄sum xp̄m
q̄ illuminat abscondita tenebrarū in mūdo po-
testatis tenebris se sp̄s sancto coopante p̄ou-
rat que nec est vīsa p̄uinā similes nec habere
sequenti. modis p̄gredientib' excitem'. vt ex
inde fideles ipi' deuotionē et orōnib' p̄prijis
ac ipsius vginis intercessione adiuu. no-
strisq̄ inducti excitationibus reddant dñi-
nē grātie aptiores. Sane dudū felix reco-
danonis pio pape secūdo p̄decessor nostro
p̄ parte dilecti filij nobilis viri wilhelmi du-
cis saronie exposito. quippe dux et special' de-
uotionis affectu ab inimicis desiderabat fe-
stum pñatōis eiusdē vginis. qd. xij. die
mēsis nouēbris annis singulis in āris et do-
minijs suis de psuetudine celebrat. etiam ex
speciali sedis apostolice decreto et statuto
p̄petuis ipib' dicta die solēnt venerari.
idē p̄decessor p̄fati ducis supplicatōib' in-
clinatus auctoritate aplica statuit decreuit et
ordinauit q̄ festū pñatiōis bñōi licitū as-
sumptōis vīuatōis et alia festa beate ma-
rie memorate. in terris p̄fatis p̄petuis futu-
ris ipib' eadē die de mādato sedis aplice ab
ip̄is fidelib' solēnt celebraret. puti nostris
cū dicit' pius p̄decessor anteq̄ sue sup' bñōi
tere conficerent. reb' fuerit bñanis cōtemp-
tū. inde p̄fectis l' rē plen' cōtinet. Nos igit' cur-
pientes q̄ festū pñatiū in debita venerationē
habeat. et ad illud colendū et dēq̄ vginē fa-
mulandū fideles ipi' eo libent' animent' q̄
ex hoc dono celestis grē vberi' aspexerint se
refectos de omnipotēns dei miscdia et bñōz
petri et pauli ap̄lorū ei' auctoritate p̄fati omni-
bus p̄ere penitentiis et p̄fessis q̄ die p̄dicta
ad laudē et bonorē ipi' vginis i singul' eccle-
siis mōasterijs et alijs locis ecclesiasticis i f̄ra
dicta dñia existētib'. in q̄b' officiū eiusdē

De festo presen. ma. ad tem. in hierusalem

Virginis celebrari congerit diuinitus interfuerint. vel in vigilia eiusdem festi ieiunauerint. annua: iim. c. dies de iniunctis eis penitentis miseris cordis in dño relaxam? pñtib? ppetuis ipib? duraturis. Etolum? aut q? si alia si r? galis ieiunantib? vñ dñis bñmōi iueressentib? aliq? alia indulgentia in ppetuū vel ad certū tps nōdū elapsus duratura. p nos concessa fuerit. pñtes littere nulli? existat roboris vel momēti. Bani rome apud sctūm petz āno incarnationis dñice. M. cccclxiiij. xij. kl. februarii pñficat? nri āno pmo. Sequit? istu? tunc b? festi p archiep̄m maguntinēsem. Et dñolp? dei grā sctē magūne sedis archiep̄s sacri romani imperij p germaniā archiep̄ cellari? ac pñceps elector. ad futuram rei memoriā. ex special? deuotionis affectu qm ad iudicā ppugnāricē nrām glōsissimā sp virginē mariā dei genitricē feruenti aio gerimus. ab inimicis ppter ea desiderātes q? sctū pñtatiōis eiusdē beatissime v̄ginis. qdri celsima pma die mēsis nouēbris singulis annis celebrat? de cōsuetudine. deinceps annis singulis ppetuis ipib? dicta die solēnit veniret. ea ppter attendētes pñsiderātes q? merita beatissime v̄ginis pñdicte erga gen? bu? manu tātis honorib? repēdari nequeūt. qñ illa maiorib? indies et illustriorib? dignissimā censeat. hac nrā irrefragabili sancione statum? et decernim? ac ordiam?. q? festū pñtatiōis bñmōi sicuti festū pceptōis bñe v̄ginis marie memorate p nrās ciuitates et dioceces dicta die annis singulis ppetuis futuris ipib? deinceps a cūctis xp̄i fidelib? solēniter celebret? cū ppria hystoria de eodē festo pñtatiōis. et vbi ppria de illo nō habet hystoria. tūc hystoria de natiuitate eiusdē glōsissimē et intemeratē v̄ginis recipiat. sic qdri natiuitas habet pñtatiōis iherat. Et insup vñ xp̄i fideles ad maiore deuotionē et frequēti orōe venerationē dicte pñcelle dei genitricis q? velut auroza p̄surgēs. pulcra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castroz acies ordinata. verū solē iusticie redēptōis nostrz iesum xp̄m q? illūmiat abscondita tenebrarū in mōdo potestas tenebrosē spūsco coopante p̄duxit. q? nec

visa est p̄mā simlēt nec habere sequentem. modis p̄gruētib? excitem? vt exinde fideles ipi deuotionib? et orationib? ppriis ac ipi? virginis intercessionib? adiuti. nostrisq? in ducti excitationib? reddant diuie gratie apñtōres. nec non ad prefatū colēdū festū virginis iheratē eo libenti? animent. q? ex hoc dono celestis gratie vberi? conspexerint se refectos de omnipotēis dei misericordia ac beatorū p̄petri et pauli apostolorū et? nec non sancti Adarū confessoris patroni nostri auctoritate et meritis consili omnib? vere penitentib? et confessis q? die pñdicta ad laudē et honorem ipi? virginis in singulis ecclesiis monasterijs et alijs locis ecclesiasticis prefatū nostraz ciuitatū et dioceciū in quib? officii eiusdem v̄ginis celebrari congerit. diuinitus interfuerint. vñ in vigilia eiusdem festi ieiunauerint annuatim. quadraginta dies de iniunctis eis penitentis misericorditer in domino relaxamus. presentib? ppetuis tēporibus duraturis. In cui? rei testimoniu? secretū nostrū presentibus est appensus. Bani in ciuitate nostra Maguntina die penultima mensis Augusti Anno dñi. M. cccclxvii.

De eodem festo.

Que est illa puella mater et vgo sp̄s Maria frēs charissimi. que nūc mūdo onsa est. qñdeam gradus ascendens bodie i templo a parētib? deo pñsentat. Unde p̄cessit q? ascendit. et quāte v̄tinis existat videamus. Quid aut putas qualis olim fuerit vel nūc sit ista p̄sona q? sanctis omib? spectanda pponit? et imitanda. Hoc aut in p̄mis instruere phasē p̄aia et? et caro quas elegit et habitaculū sibi fecit sapia dei patris ab omī malicia et imūdia fuerit purissima. quādo i ea et d? ea verbum extitit caro factus dicente scriptura. In maluolā aiām nō irōibit sapia. nec habitabit i corpore subdito peccatis. Inter omēs itaq? sanctos bñi? beatissime virginis memoria eo frequētius agitur. quo maiores apud deum grām inuenisse crebit. Hec quidem virgo Maria priusq? nascere diuinitus est oraculis denūciata. et miraculis designata.

De festo presen. ma. ad tem. in hierusalem

Tandē vō nata a p̄genie diuinit̄ ordinata
 Plata siquidē est vī legim⁹ nazareno patre
 bethleemita matre. q̄s v̄bea ip̄i⁹ natiuitati
 vī p̄uerfatiōi dēstinatase ēnō tacuerūt pro/
 p̄bere. Descēdit āt de radice illi⁹ fide p̄clara
 abrae cui sup̄ne p̄missa fuerat oīs b̄ndictio
 gentiū in suo semie. Descēdit a stirpe dauid
 quē dē⁹ p̄p̄etia sibi p̄bitatē sublimauit di/
 cēns. Inueni v̄p̄m cor meū. De regali nā
 q̄z tribu sūt ⁊ sacerdotali duxit originē q̄ sum/
 mū erat paritura regē atq̄z pontificē. Qd̄/
 dā itaq̄z siderū micat in marie generatōne.
 vīz q̄longe aī p̄ib⁹ diuersimode celū est
 repromissa q̄er abrae semie ⁊ ex regib⁹ orta
 p̄etiā illi generatōi ob singlāre p̄uilegiū san/
 ctitas diuinit̄ agnoscat cōcessa. Hāc enī inē
 figurat⁹ vī dictū ē mystica sacerdotāl' v̄ga.
 dū sine radice floruit. Hāc gedeonis vellus
 dū in medio aree sicce maduit. Hāc in visio
 ne ezechielis orientāl' porta q̄ nulli vnq̄z pa/
 tuit p̄signabat. Hāc enī inē p̄phetas p̄ cete/
 ris. Hāc nūc ex radice iesse v̄rgā om̄iā.
 nūc euidēti⁹ v̄gā pariturāz p̄mutabat. De
 his autē de q̄bus cerū sum⁹ meritoz p̄oga/
 tiuis paulisper loquamur. ad edificatiōes
 nostrā ac diuini nominis laudē vt p̄ famul/
 latu religio conferuet. ⁊ pro affectu deuotio
 augeatur. Quis igit̄ nisi hec virgo que sola
 vniuersam p̄uirtatē berenicaz interemit. so/
 la p̄ter deū sit que nos in om̄i v̄tute confir/
 met. suisq̄z meritis cōmendet ⁊ auxiliē preci/
 bus. vt ⁊ ip̄i digni inueniamur i eius laudi/
 bus a quib⁹ siquidem humana moralitas
 non debet cessare. sed de illi⁹ gloria nec sile/
 re parit deuotio. nec dignum aliquid potest
 concipere cogitatio. vel inerudita paritur
 locutio. Hec est que totius mundi reparati/
 onē obtinuit. salutē oīm imperauit. Quis
 tandē o b̄ndicta misericordie longitudinē ⁊
 latitudinē sublimitatē ⁊ profunditatē inue/
 stigare possit. Longitudo enī ipsius vsq̄z in
 diem nouissimū subuenit vniuersis eam in/
 uocantib⁹. latitudo eius replet orbem terra/
 rū. vt quoq̄z sua misericordia plena sit om̄i/
 nis t̄ra. Sublimitas eius ciuitatis superne
 ruinas restaurauit. Profunditas q̄z seden

tibus in tenebris ⁊ vmbra mortis redēptōes
 obtinuit. Sic ergo tue pietatis o maria ip/
 sam quā apud deū grām inuenisti. notā fa/
 cis mūdo. sancis precib⁹ tuis obinēdo reis
 veniam. egis medelā pusillis corde robar.
 afflicis consolatiōes. periclitantib⁹ adiuto/
 rum ⁊ liberatiōnē. Qualis nanq̄z fuerit vi/
 ta bui⁹ v̄ginis marie expectantis in templo
 redēptiōnē generis hūmāni dicat Elmbroz
 sius. Sit itaq̄z vobis tanq̄z in imagine de/
 scripta virginitas marie. ex qua velut in spe/
 culo refulget species castitatis ⁊ forma viu/
 tis. Virgo erat mēte ⁊ corpore. corde hūilis.
 verbis grauis. animo p̄udēs. loquendi p̄e/
 ritoz. legendi studiosior. intenta operi. vere/
 cunda sermone. nō in incerto diuinarū sed
 in prece pauperis spem reponēs. arbitrum
 mentis deū non hominē querens. Nullum
 ledere. cūctas bene velle maioribus assurge/
 re. equalibus nō inuidere. iactantiā fugere.
 Quando illa lesit parētes. Quando fastidi/
 uit humilē. Quando derisit debiles. Quando
 vixit in opē. Hūilior in oculis. Hūil/
 ior in verbis. Hūilior in actu inuerecūdiū.
 Non gestus fractior. Non incessus soluti/
 or. Non vox petulantior. vt ip̄a species cor/
 poris fieret simula cruz mentis ⁊ figura p̄bi/
 tatis. Ip̄a nāq̄z est illa que celis gl̄iaz dedit
 terras deū pacēq̄z refudit. genibus fides. vi/
 ctijs finem. v̄tute ordines. morib⁹ disciplinam.
 Plena granariū. nō solum puero Ab̄rae.
 sed ⁊ camelis potius tribuens de superafflu/
 entia ydria tua. quia tu es vera puella p̄eclē/
 cta. et altissimū filio preparata. Offerent in/
 qui p̄pheta v̄gines regi. sed post eam. Hāz
 primarum ip̄a sola vendicat sibi. Et licet ad
 dei genitricē digne collaudandā nemo iue/
 niat idone⁹. tamē vōis omnib⁹ non debet
 cessare quilibet etiā peccator a laudib⁹ quia
 in laudib⁹ saluatoris est iter saluus nostre.
 In bonore igit̄ sancte genitricis eius a lau/
 dib⁹ nolite cessare. Ip̄a nanq̄z est virgo ma/
 ria que a nullo virumz genere vacabat. cui
 grāe plenitudinē inesse dei nūc⁹ asserbat
 Quis enī cū ammiratōe iocūda non specu/
 letur ipsius adolescēns nature formit̄ inē ⁊

De festo presen. ma. ad tem. in hierusalem

prudentiā ac fidē in angelico colloquio ubi
tam stant loquit. tam prudēt interrogat. tam
facile credit. Quis nō iusticiā meret. quā
sic vniuersa pcepta diuine legis adimplere sa
tagebat. ut nec ad se pūmētia qdā velut puri
ficationē legalē inexplēta relinqret. Ipse qz
tpāna satis emicuit qz vniuersa liliū in bu
miliana valle pducit. Depromebat itaqz v
tutes in cogitāōe et affectu cordis ei⁹ ineffa
bile armoniā quā ipa creatur et inhabitatrix
ei⁹ dei sapiētia delectabat audire. chorisca
bant foris qz in suplicie smones et act⁹ unde
possent boies glificare deus et salus exēpla
accipe. Etenim igitur inuenim frēs carissimī. et
pconsiderate qnto deuotiōis affectu mariā a
nobis honorari voluit qnto boni plenius
dine in ea posuit. ut pinde si qd in nob ē spei.
si qd ē grē vel salus ab ea nouerim⁹ redun
dare. qz ascēdit delicijs affluēs. or⁹ plen⁹ de
licia qz quē nō solū efflauit. s; pfluat sup
ueniens ille auster diuinus ut vndiqz fluant
a romata illi⁹. Tons ergo medullis cordiū
et vons oib⁹ veneremur mariā. qz sic ē volū
tas ei⁹ qz totū nos habere voluit p illā. Ipsa
est apud deū aduocata nostra qz nō p̄t susti
nere repulsas. qz apud deū inueni grāz. Idē
vidēs qzpe erat. nō sapiam⁹ salomon. non
diuinas. nō honores qrebat s; grām requi
rebat. Sola nimirū est grā qz saluamur. So
la grā indigemus. Quid aliud cupisc
mus. Queram⁹ igit grām. sed p inueniē
grāe mariā. qz qui qrit inueni et frustrari
non valet. Ceterū quicqd illud est qd offerre
paras deo. Marie commēdare memēto. et
qd offerre desideras. gratissimis illis et omī
acceptione dignissimis marie manib⁹ offe
rendum trade si nō vis repulsam sustinere.
Nec formides ad mariā accedere. qz tanta
grātia est repleta et spūscō p̄fusa ut fieret ce
lis sublimior. fastigijs pulchrior. sciūtate grā
tiosior. Deniqz si diligēt intēdas in mariā
singulas virtutes. in ea pro suis inuēies sin
gulares qz videbant esse cōmunes. Que et
enim p angelica puritas illi audeat virgini
tan cōparari. que digna fuit fieri sacrariū
spūscitū et habitaculū filij dei. Si rez p̄cia

pensam⁹ de raritate. sup omnes est illa que
prima pposuit angelicā in teris vias ducere
et ppositū virginitatis immobile seruare.
quia nec aliquatin⁹ turbauit angelo filij
um pmittente. Ascensionē namqz in corde
suo disposuit conuersatiōe pariter et oratiōe
Ascendit deniqz in momana ciuitate iherosolē
Dicamus pie ascendit paus in templū ut
ibi presentaret et pro redemptiōe generis hu
mani patrē suū in abscondito et cubiculo cor
dis oraret. Feruebat siquidē in qrenda gra
tia charitas. splendebat in carne virginitas
in obsequio eminebat humilitas. Adhuc
pinde cantor ille diuinus in ei⁹ ammiratio
ne p̄cinebat. Que est ista qz ascēdit plane su
per homines. ipos etia angelos transcendit.
Mirum sup angelos aqua viam necesse
est hauriat quā hominib⁹ refundat. Vbi
eta inueniunt grāe. genitrix vite. mater salu
tis fac ut te suscipiat nos. qui p̄tebatur est
nobis. Fac benedictia p grātiā quā inueni
tu. ut qz mediante iefieri dignat⁹ est p̄ceps
infirmis et miserie nostre. te quoqz inces
dente participes nos faciat glie et beatitudinis
sue. xps fili⁹ tuus dñs noster. qz est sup om
nia bñdixit de⁹ in secula amen.

CLXXXV

De sancto Conrado.

Inct⁹ conradus

De nobilib⁹ penib⁹ i alemānia ge
nit⁹ et educat⁹ est. Hic qz vir multe honesta
tis et bonozū mox fuit aduocatus a nobin
go ecclie stānēsis epō totū epātū auditor p
ficiat causari. Succedente autē tpe in p̄po
sitiū maioris ecclie eligi. Hothingo autē epō
piā vniuersē carnis ingresso. vocat⁹ sanctus
Udalricus ecclie Augustensis ep̄s et ab ipō
corpus defuncti ep̄scopi sepeli. Qui clero
et populo tribuānū indixit ieiunium ut be
nignitas dei illi ecclie daret placētē sibi ann
uitem. Statuto igit die quod ad electionē p̄
potius cōmunes inspirationem de epō pro
cedendū fuit. sanct⁹ ualric⁹ describit ipm p̄
positū beatū cōradū talē esse sic aut aplū ad
Lbymorhū et Luum. Dponet ep̄m esse

De sancto Conrado

inreprehensibile. vni⁹ vixit. sobriū. omnia
tū prudētiē. pudiciū hospitalē. doctorē. nō
violentiū. nō p̄cussorē. sed modestū. nō lu
giosum. nō cupidū. sue domui bñ p̄positū.
filios habentem subditos cū omī castitate.
Si q̄s domui sue p̄esse nescit. q̄modo ecclie
dei diligētiāz habebit. Itē neophitū nō in
supbiāz elatū. ne in iudiciū decadat diaboli.
P̄ponet autē testimoniū habere bonum ab
his q̄ foras sūt. vt in obprobriū nō incidat et in
laqueū diaboli. Itē ad Lūcā sic ait. P̄por
tēni ep̄m sine crimine ecclie dei dispensato
rem. nō supbiū. nō iracūdum. nō violentiū.
nō p̄cussorē. nō turpis lucrī cupidū. sed ho
spitalē. benignū. prudētiē. sobriū. iustū. san
ctū. continentē. amplectentē eū q̄ fm doctrinā
est fidelē sermonē vī potēs sit exhortationē in
doctrina sana. et eos q̄ p̄tradiciunt arguere.
Itē omnib⁹ corā militū dīne sancto Udal
rico de ip̄o recitans. omēs ibidē p̄senserunt.
Ubi ibidē rapit rabit et q̄uis plimū rem
tens ep̄s instruitur. Caibedali ergo insula
sublimat⁹ sanct⁹ Conrad⁹ p̄ncipalē sancte
dei matris ecclie dīcauit reliquis p̄ciosior
ornatu maximo. Insuper res cōstruxit ecclie
sias. vñā in ciuitate Astantiensi. duas extra.
In q̄rū vna scz in ecclia beati mauricij se
pulchrū dñi nostri iesu xp̄i simillimūz illi qd
est in hierlm cū multa diligētia p̄strui p̄cu
rauit. Ubi etiā duodecim p̄bendas clericis
ibidē ip̄o famulātib⁹ in p̄petuum instruit.
Fuit nūq̄m in canonicorū numez maio
ris ecclie cū alio dīo p̄prij patrimonij. Cupi
ens etiā idē vir sanct⁹ cū ap̄lo corp⁹ suū effi
caciter castigare. trib⁹ vicib⁹ itā sfretans hie
rū salē ciuitatē sanctā adiit in q̄ locū passiois
ebisti et sepulture et resurrectiois simul et as
censionis in deuotōe mariā visitauit. Itē ost
modū autē apud castrū louffen cū serō p̄dal
rico exstēs. cū vidisset in ip̄a turbine aq̄ pro
cellis binande spumantib⁹ duas aues intro
euntes mergi et exētes intellexit vir sanctus
in spū duas aias fore sub specie illarū auiū.
que ibidē ob scelez suoz aliqui p̄missorū mul
titudine suū purgatorū sustinerent. Itē aq̄
ambo piscib⁹ misericordie mon p̄daltic⁹

primā missaz p̄ defunctis celebrare nō distu
lit. Conrad⁹ autē ip̄a die scdaz missaz similiē
p̄ defunctis cōplere nō pigritat⁹ est. Et sic in
eoz deuotōe et solē altaris oblatōe. illarū
auiū species ampl⁹ nō viderūt. Itē bartho
oprimo adolescē q̄ casu sup ep̄i sedē p̄sede
rat p̄p̄betat corad⁹ dicēs. Itē mature sedēz
meā Itē barthe occupasti. mihi succedet q̄
p̄ore in hac cathedra sedebit vicz gamelon⁹
Itē corad⁹ infra missaz solēnia p̄
p̄secrationē corpis et sanguinis dñi nostri ie
su xp̄i in die serō pasce araneā la p̄laz in cal
cē cū sanguine dñi fiducialitē sumpsit. Cūq̄
terminans rite missaz solēnijs. put digniss
mū est. ip̄a die ad p̄adiū p̄sedisset. attenuat⁹
corpe p̄scām q̄oragesimā nō comedit. Itē
terrogat⁹ a suis cur non comederet au. Et
pecto hospitiē in primo venientē. Et inclina
to capite sup mēlaz exiit araneā p̄bz ap̄erto
ore. q̄nta de tali aduentu q̄n pon⁹ miraculo
inter cūctos ibidē existētes fuerit lenca. nul
lus sane mētis ignorat. Obiit autē brūs cora
dus ep̄s post multaz exercitia vñū. vi. kal.
decemb̄ anno dñi. dcccclxvi. ep̄at⁹ vñ. xlii
senex et plenus dierū.

CLXXXVI

De sancto Hilariōne.

Hilariō sanctus

monachus fuit. cui⁹ vitā vñūb⁹
plenā scripsit Hieron ym⁹. Itē
parētes idolis dedin ip̄e vt dī rosa de spūis
floruit. Alexander nam missus et ibi grāma
cam discens ibidē etiā baptizat⁹ est. Itē aq̄
illi volūtas in ecclie p̄gregatōib⁹ fuit. Itē vi
ens nomē anthony i egyptū prexit ad vidē
dū eū. Quē vt vidit statim habitū mutauit.
et duob⁹ mensib⁹ vit cū eo māsūt. Contēpla
tus est enī ordinē vite sue grauitate mox.
q̄z creber in orationib⁹. q̄z humilis in susci
piendis fratrib⁹. q̄z seuerus in corripiendis.
alacer in exhortandis. Talem etiāz habuit
continentiā vt cibi eius asperitatē nulla vñ
q̄z eius infirmas frangeret. Itē vñūb⁹
bilarion instructus rediit ad patriā cum q̄
bisdam monachis. Itē aremb⁹ suis iam

De sancto Hilarione

defunctis. parte substantie fratribus. parte etiam pauperibus dedit. sibi nihil omnino reservans. Erat autem annorum quindecim. et solitudine ingressus est sacco tantum coopertus. et sicut rusticus quod beatus anthimus ei dedit cum ab eo discessit secum tulit. Tantum quindecim caricas per solis occasum comedes habere poterat fuit. a. xv. usque ad. xx. etatis sue annum. Et post pluvias brevis turgurio quod iunco et caricibus tegerat declinavit. Deinde brevis cella paravit latitudine pedum quatuor. longitudine vero pedum quinque. ut sepulchrum ponere quod domum crederes. Capillos sepe in ano videlicet die pasce totondit. Super nudam terram in strato iunco usque ad mortem cubavit. Saccum qui selet fuit induit. nunquam lavas nec mutans altero nisi cum periculum scilicet esset. Scripturas sanctas qui memoriter tenens. per orationes psalmos qui deo prece cecinit. Et. xxi. anno usque ad. xxvi. annis primis dimidie letis scripturam mater facium aqua frigida comedit. alius fratribus sequentibus panem aridum cum sale et aqua sumpsit. Et. xxvii. usque ad. xxx. verbis a gressibus et virgultorum radicibus crudis sustentatus est. Et. xxx. vinctus panis et coctum modicum olus absque oleo comedit. Genua autem caligare oculos et totum corpus in impingine vitæ et punicea scabedine corrabat. ad superiorem cibum adieci parum olei. Et usque ad. lxiij. annum vite sue tali cucurru gressu. nihil gustans pomorum aut leguminum aut cuiusque alteri delectabilis rei. Hic dum videtur se corpore fatigatum et exitum crederet imminere. Et. lxiij. usque ad. lxx. pane abstinuit incredibili feruore mentis. ut eoque quasi non accederet ad fuitur deus. et ceteri solent remissi vivere. Stabat autem ei sobrius cula de farina et cum minimo oleo cubo et potu vir quinquaginta vinctus appendebus. Sicque complevit ordinem vite sue. Huiusque anni solis occasus. nec in diebus festis nec in gravissima inualitudine nunquam soluit ieiunium. Huiusmodi potentissimum in miraculis sanctitate incomparabilis octogesimo etatis sue anno cum absens esset elicius. qui eum semper familiariter dilexerat quasi in testimonium testamenti brevis carnis manu propria scripsit literarum omnes divinas ei dederunt. In quibus quod habuit. videlicet tunicam de sacco cucullam et palliolum. Jamque modicum calor in

pectore erat. et quasi iam vir vivebat apertis oculis hec loquebatur. Egredere quod times. egredere quod dubitas. lxx. fere annis christo servisti et mortem times. Inter hec verba exalavit spiritum. Stansque corpus eius humanum et obrutus est. Sicque et ipse omnes qui ad egrotantem venerant rogavit. ne quidem punctum hore post mortem eius corpus eius servaret. Postmodum. Et sic vir sanctus cum periculo vite post decem fere menses corpus eius furatus est et in palestina de ferens monachis erebris plequentibus laudibus monasterio condidit cum tunica cucullula et pallio toto corpore qui adhuc viveret integro et multo fragrante odore quasi optimis delibutus esset unguentis. in testimonium eius sanctissime vite ad laudem et insuperabilem ipsius dei gloriam. qui vivit et regnat etc. Festum autem ipsius recolitur. xij. kalendas novembrias. qui videlicet die undecim milium virginum et beate Ursule festum celebrat.

CLXXXVII

De historia karoli magni.

Wiprinus remensis

archiepiscopus socius karoli. xiiij. annis cum hispaniam galiciam a potestate paganorum liberasset qui videtur scribit leopran do decano Eligio gram. Idem quoque sanctus Jacobus apostolus apparuit karolo rogans ut locum sepulture sue purgaret. et vias ad locum sui sepulchri pararet ut multitudo peregrinorum ibi peccata deleteret. Idem promisit etiam se sibi fore adiutorem in omnibus. et cum hoc vitam eternam in premio. Conversus enim fuerat multum per predicationem discipulorum Jacobi. secundo recidit. passi sunt. et ides christi ibi deleta erat usque ad tempus karoli. qui hispaniam et galiciam christianam fecit per christum. Idem verba quia obsedit fuit pampilonia. tribus mensibus nequit eam capere. quia inexpugnabiles erant muri. Quare ergo. Domine iesu christe pro fide huc veni da mihi hanc urbem sancte Jacobe si verum est quod mihi apparuisti da mihi cape eam. Tunc muri collapsi fundi ceciderunt. Saracenos qui baptizari voluerunt vivere permisi. alios omnes occidit. Quo

Historia karoli magni

audito alie ciuitates miserunt tributum et se ei subiecerunt. Et facta est tota illa terra subtributo. Usurato sarchophagobean Jacobi venit petroni et ibi interfecit lancea in mari decens gratia. Et addidit. Idcirco nunquam nisi nunc venire possunt. Tunc subiugauit sibi omnem galiciam et hispaniam a mari usque ad mare. Hic ciuitatem vnam obtinuit in qua erant. xc. turres. Hic lucerna ciuitatem quatuor milibus obsedit. Quam capere non valens deum et sanctum iacobum inuocauit. Tunc ceciderunt muri eius. Et est deserta usque nunc cum aliis tribus ciuitatibus quas ipse dominus anathematizauit. ut olim hiericho. Omnia idola deleuit propter unum quod dicitur saraceni machometus quem ipsi colunt cum viveret in suo nomine fabricauit. et demonum legionem artem magicam ibi alligauit. quam tunc fornicarie illis fuerant quia nullo unquam frangi potuit. Cum enim aliquis christi animum ad illud appropinquasset. statim periret. Sed pagani cum oratione cum venerit. ille abiit. Huius qui super illud sederat statim moritur. Est etiam in maris margine lapis albus qui potest coruam volare sursum. infra latum et quadratum. super strictum. super quem est imago de auricalco opilio in effigie hominis fusa. super pedes suos erecta facie huius versus meridiem. in manu dextera huius clauem magnam quam cadet de manu eius anno qui regit in gallia natus fuerit quam tota hispaniam christianam faciet. Propter quam viderunt clauem lapidum. gazas suas in terra positis omnes fugientes. Ex auro quod reges et principes dabant karolo sicut quod pagani. ipse karolus fecit templum sancto iacobo. et ornamenta multa et canonicos instituit. Vnde aquilgram de illo edificauit. et multas alias ecclesias. Reuerso karolo pagani rex africanus byspaniam sibi subiugauit. christianos multos occidit. quos karolus rex terre custodes posuerat. Quo audito karolus rediit cum multis exercitibus et veniebat in urbem valencorum ubi romanicus moriens cuncta sanguineo eius sui equum et cetera sacerdotibus et pauperibus distribuenda commisit. qui super se audiuit demones quasi rugire leonum luporum et vitulorum rapti per diuersas quatuordecim ab exercitu karoli est inuentus. karolo iherastinum pugnaturo cum Aligolando qui hispaniam reacquisierat in sero parat se milites

karoli ut mane sint ad bellum prompti. hastas suas ante tentoria in pratis fixerunt in terra. quas mane inueniunt in cornibus et frondibus decoratas et in terra radicata absciderunt eas propter terram et de radicibus postea creuit magna silua. Idcirco haste floruerunt quam ipso die occidendi erant. et sanctorum martyrum numero inferendi. Sunt autem tunc occisa. xl. milia. et dux milo pater rotholandi et equus karoli. Tunc stetit karolus cum duobus tantum milibus. et spata quam dicitur gaudiola multos paganos occidit. In sero virique redeunt in castra. Crastino venerunt quatuordecim nobiles cum quatuordecim milibus pugnatore. Illi pagani fugiunt et karolus in galliam rediit. Postea rediens iterum cum quatuordecim milibus milium karolus et boni haste floruerunt. Qui leui et pmi pugnaverunt. et paganos innumerabiles occiderunt. et ipsi occisi sunt. et equus karoli. Ibi stans multos occidit donec fugerent pagani. Iterum mandauit argolando karolo bellum. unde karolus venit cum. cxxxiij. milibus. Tunc argolando et karolus multa sit locum sunt de causa belli et fide. Inter quem dicit Aligolando. Pugnemus pro fide. Si vincat baptizabor. Cladit ergo. xx. christianos et xx. paganos et occidit eos. Postea xl. et cecit ut prius. postea. c. et facti sunt. Iterum mille. s. s. christianos paganos occiderunt. Tunc datus reugis venit argolando ad karolum baptizandus. dices karolo. Rex iua sanctorum est. Et precepit omnibus paganis ut baptizarentur. Illi consenserunt. Tunc argolando vidit ordines in mensa et quasi quod essent. Respondit karolus. vos estis episcopi. vos monachi. vos canonicos. vos pauperes quos dicit esse nuncios dei. Cum ille male tractas nuncios dei tui. propter hoc nolo baptizari. Et abiit. Ibi notandum quod que peccatum sit male tractare pauperes. Propter hoc karolus tanta leticia baptizandorum est puerus. Crastino karolus pugnaturo habuit. cxxxiij. milia. argolando. c. milia. Ibi occisus est argolando et sua. c. milia. Victores in sanguine stabant usque ad bases ciuitatis. quam mox capta est. pagani omnibus occisi. Tunc mille christianos in nocte spoliauerunt mortuos karolo igno rante. Qui onusta auro et argento cum ad

Historia karoli magni

karolū redire vellēt. a pagani q̄ fugerāt sūt
occuli. et hoc fecit eis auaricia. Princeps na
uaroꝝ mādat karolo bellum. Qui orauit
dñm vt oñdat sibi illo bello monāos. Cra
stino armato exercitu karol⁹ vidit rubeam
crucē i hūeris montuoꝝ retro sup loncas.
Quos oēs i oratione suo retrulit ne occide
rēt. Peracto bello et occisis fere cētū milib⁹
paganor⁹ karol⁹ q̄s i oratione trulerat rep
perit mortuos. viz. d. Lūc karol⁹ expugna
uit totā patriā nauaroꝝ. Postea dñs ka
rolo q̄rrebabylonia miserat q̄ eū dñs iura. xx.
M. curruū. et ipe de genere goliath q̄ vulne
rari nō poterat nisi i umbilico. vires. xl. for
um habuit. Stata ei⁹. xij. cubitoꝝ facies ei⁹
lōga vni⁹ cubitū. digitib⁹ palmis. Qui oēs
p̄ se missos portauit i ciuitatē ottoꝝ. Idu
mo raynaldū. scōpōstānū regē romanor⁹
et alii comitēs. tres illos oēs sūt leuās q̄ si pue
ros dextra et leua tulit i carcerē. et. xx. pugna
tores q̄s sūt deportauit. Rotholand⁹ vō si
xit eū i umbilico. Cū clamauit machomet
iura. q̄ mortuor⁹. Accurrunt ergo pagani et
portāt eū i ciuitatē. Et sic xpiani cū eis mor
intrauerūt et p̄fati gigante occidūt et ciuita
tē capiūt. Rotholandus gigā p̄dicauit de
trinitate q̄reni. Abraam vidit tres. Itē in
cithara cū sonat tria sūt. ars man⁹ et corde.
In amigdalotria sunt coriū testa nucleus.
Sūt i sole cursus splēdor et calor. In rota
plaustrū. mediū brachia circū. In homine
corp⁹ aia vmbra. Sic vni⁹ ē tria. Ita in deo
tres p̄sone vni⁹ sūt. Itē q̄rit gigas. quō potu
it vgo pere. Vidit rotholand⁹. De⁹ q̄ fabe
gurgulionet arbor facit gignere vermes.
mītoq; pisces ex aq̄ pducit. vultures. a pes
serpētes sine masculino semine faci. plez gi
gnere. potuit idē de⁹ et vginē facere pere. De
ascēsiōe q̄rēt rñdit. Rota molēdini q̄rit ad
ima descēdit de lupi⁹. tantū ascēdit ecōuer
so. Eluis de mōte descēdes redit i altū. Sol
in oriente surgit et redit i occidentē. et iterū redit i
orientē. Ita et christ⁹ vnde descēdit iterū ascē
dit. Cui⁹ sigas. Alodo pugnem⁹ pro fide.
Lūc accidit q̄d i primo capitulo dictū est.
quomō exercit⁹ karoli facies equorū lun

tas operuit ne viderēt laruas hostiū. et ob
struxerūt aures equorū. ne audirent tympa
na p̄ q̄ prius fugati fuerant q̄n pagani fece
rant singlōs viros ante singlōs equos ince
dere laruos et tympana pcunētes. Unde
modo victoriā habuerūt. Lūc karolus i
rūpens vexillū i curru absidit. alā ei nūn
q̄ fugissent. Et tūc occidit octo milia paga
norū. vrbem cepit. et postea in hispania ne
mo karolus ausus est impugnare. Postea
venit ad sanctū iacobū et omia destructa ibi
re edificauit. Stetitq; ad bonorē sanctia
cobi omnes reges et principes p̄ites et futu
ros ep̄o sancti iacobi obedire. Lūc ego tur
pinus remēsis archiep̄s. sancti iacobi ecclē
siam et altare cui⁹. lx. ep̄s karoli rogatu kal
iunij. bonofice dedicaui. Et karolus tunc
dedit ecclē sancti iacobi in dorē totā galiciā
et hispaniā. vt quilibet possessor dom⁹ annu
atū q̄tuor denarios p̄solueret. et ab oi futu
tute regis et principum liber esset. et vt ibi sint
concilia. et virge ep̄iscopales. et corone rega
les p̄ manus ep̄ilo ei p̄beant. Et vt beatus ia
cob⁹ et iohannes cū matre penerant vt vn⁹
sedeat ad dexterā. alter ad sinistrā. christ⁹ ioh
bannes in oriente patron⁹ est apud ep̄belū
Iacob⁹ in occidentē. romā aplicam sedē pe
trus habet. merito. q̄ ip̄i erāt xp̄o p̄ ceteris fa
miliāres. principalis m̄ est petr⁹. q̄ xp̄s euz
voluit esse p̄ncipem ap̄loꝝ. Ante foritudi
nis fuit karol⁹ q̄ q̄tuor feraturas equi si
mul manibus facile extendebat. et miluē ar
matū stantē sup palmā suā a terra vsq; ad
caput suū facile leuabat. Ante largit⁹ q̄
in quattuor festis curiā p̄cipue habuit i his
pania videlicet in natiuitate xp̄i. in pasca. pē
thecostes et iacobi. Ider singulas noctes eū
custodiebat. cr. fores. Idera noctis vigi
lia. xl. ei astiterūt. x. ad caput. x. ad pedes. x. ad
dexterā. x. ad sinistrā. dextra spatā nudā. sini
stra candelā ardētē hñtes. hoc mō scōam
vigiliā. xl. sūt. et xl. terciā vigiliā fecerūt. Qui
plura de vni⁹ ei⁹ scire voluerit cernat q̄
modo romē impator fuit. ecclias multas et
abbas instituit. septulcz dñi vsitauit mul
toꝝ sanctoꝝ. corpa in argēto et auro locauit

Historia Karoli magni

Quo lignū cruci secū tulit vñ multas eccle-
sias donauit. Cū rediret karol⁹ de hispania
adhuc erāt duo reges pagani ap⁹ cesareā
augustā marlir⁹ et beligā⁹ frāt⁹ a rege ba-
bulome d⁹ pside i hispaniā missi. q karolo si-
ce subiacebāt. qb⁹ karol⁹ mādauit vt bapti-
saret vñ tribuñ sibi munit. Qui miser ei tri-
gita eqs oneratos auro argēto gazisqz by-
spanicis. et cccc. eqs vno dulcissimo onera-
tos pugionib⁹ ad portādū. et mille faracenas
seias formosas. Itāc vñ karoli gamaleo-
ni. et cccc. eqs oneratos auro et argēto et pallijs
dederūt. vt pugiones in man⁹ eoz iraderet.
Qd⁹ fecit. Itāc karolo mūera tulit. sed vi-
nū et mulieres accepit pugiones. Dixitqz
rex marlir⁹ qvāret baptizā⁹. Cui occurrit
karol⁹ cū qñqz gūa qñqz milib⁹. Cenerē et
pagani et boyz vigin milia occiderūt xpiani.
Sili et xpianoz vigin milia a paganis sūt
occisa ppter ebrietatē animi et fornicatōez eo-
rū. Vbi occisi sūt oēs pugiones pter roibol-
landū et alios qñqz. Et roibolā⁹ cū cenū
viris euasit et occidit marlirū. ipe sol⁹ quoz
lācia fix⁹ euasit. Et marmoreū lapidē in
no ictu i duas ptes diuisit a sumo vsqz de-
orsū gladio suo. quē voluit frange qñ vidit
se moritūz ne pagani eūdē gladiū acciperēt.
Comu suū sufflādo fregit et ceruicem colli
sullelit focos vocādo. Cū sufflā⁹ karol⁹
audiuit venire voluit. s⁹ pfar⁹ iraduoz eum
auertit dicēs eū i venatōe eē. Adhuc karol⁹
necē et iraduoz suoz ignorauit. Et obui⁹ ro-
ibolā⁹ vñ theodonē q vidit opūctōem et
oēs ei⁹. et vñ vñ carnē suā tenuit dicēs.
Et i carne mea videbo deū saluatōrē meū.
Sili tenuit et oculos dicēs. Quē visur⁹ sum
ego ipe x. Et ait. Admēto me dñe qz p bo-
nore tuo exul morior. Admēto esto sociorū
meoz sūt occisoz pte. Tūc signās se cruce
ait. Itāc videbo qd ocul⁹ nō vidit. x. Et sic
expirauit scīssim⁹ martir xpī roibolandus
Ego ut pū⁹ nesciēs roibolandū defunctū
ipso die obiit ei⁹ missā defūctoz pñte karol⁹
lo celebrauit. xvi. kal. iulij. et rapit⁹ i extasi au-
diuit choros celestib⁹ cāntēs. ignorās qd b-
ell⁹. Ipost b demōn audiu⁹ qñ pōa ducen⁹

tes. qb⁹ dixit. Quid feris. Rñderūt. Adhuc
rū ad inferna sic michael roibolā⁹ ad cele-
stia. Missa celebrata dixit b karolo. Cum b
dicere venit Baldwin⁹ sup equū roibolā⁹
di dicēs roibolā⁹ sereliqse i agonia. Et
to exercit⁹ vñ ad fun⁹. s⁹ karol⁹ pñ⁹ iuente
eū exanimatū. brachia sup pect⁹ posuerat i
formā crucis. Tūc karol⁹ irruit sup eum.
Quis placitū illi⁹ explicet Balsamo mirra
et aloē. x. Et cū eo ibi pñoctauit exercit⁹
tus. Tringit octo ānoz obiit. Et ratio arma-
ti vadūt ad locū certamias vbi cū aliq⁹ ami-
cū suū semiuuū reperit. aliq⁹ moruū. o. v.
uerū defūctū iuuenit quoz palis in terraz
fixis extēsi. restib⁹ retomis ligati a collo vsqz
ad vngues pedū et manū exconati. sagitt⁹
lācia. spans perforati. Totū nem⁹ clamorē
bus plet. qñbz suū aicū euadō. Et karol⁹
iurauit p oipotēte qcurrere nō cessaret do-
nec hostes inuēret. Et inuenit eos cenātes
quoz milia q occidit. Stent solimobil⁹ et p-
lōgata ē dies illa spacio trū diez. Et inuēto
iraduoz gamaleone pcepit cū karol⁹ qñqz
or eqs formissimis totū exercit⁹ alligari. et su-
per eos assessorēs agūtes contra quātoz
plagas orbis. Et sic digna morte interijt. dis-
cepit⁹ exemplo iude pñtor. Vñ odecim mi-
lia vñciāz argēt. et vigin milia talētoz auri.
vestes et cibaria data sūt paiaib⁹ defūctoz.
Roibolā⁹ i ecclā romana sepelit. gladiū
ei⁹ ad caput suspēdit. Omne terrā circa op-
dū blauiē. sex diez spacio vbi Roibolā⁹
sepult⁹ est canonici reglarib⁹ q⁹s ipe hāro-
lus restaurauerat iussit dari. vt annuatim
i anniuersario scū roibolādi. xxx. pauperes
oib⁹ necessarijs vestib⁹ induerēt. qbis refice-
rent. xxx. psalteria et tot missas p oim defū-
ctoz aiaib⁹ occisoz dicerēt. de reliqz ipi vñ-
rēt. Ipost b karol⁹ sanctū diuinitū honora-
uit. omne franciā ecclē ei⁹ i pñdio dedit. et pce-
pit vt oēs frāci pñtes et futuri enā reges pa-
stori ecclē obedirēt. et qñbz dom⁹ annuatim
quoz denarios daret ipi ecclē. Et itā ap⁹
corp⁹ beati diuinitū iorauit paiaib⁹ occisoz i
hispania. et p bis q libēter pñatos denarios
soluerēt. Hoc te pria regi dormiēt diuinitū

De conceptōe beate marie uirgis

apparuit ei⁹ exaltauit dices. Qui tuo exē
plo i hispania occisi sūt p̄l occidēt. oīm de/
lictoꝝ peniaz i petraui. Sūt de q̄uor dena/
rie guioꝝ sui vulnerē medianam i petraui
Hoc karol⁹ dixit oib⁹. Tūc karol⁹ aquis/
gram mira matri dei opar⁹ est. vñ puoca/
ti sūt etiā ad bona faciēda multi alij. Tunc
mibi turpino moꝝ karoli reuelata est hoc
modo. Cum apud piennā die q̄dā in extasi
raptus orōni vacarē. psalmū Deu sin ad/
iutorū dicerē. demonū agmina p̄cedebant
vñ lothoringiam. Cum oēs trāssissent vi/
di vñ q̄li ebiopē gressu tarbo sequentem.
Cui dixi. quous. Respondit. Alquis grani/
tollere animaz karoli. Cui dixi. Abiuro te
per christum vt redeas ad me dicens quid
actum sit. Tunc parum morati redeunt vt
prius ordinari. Dixi ergo ei cui prius dixe/
ram. Quid egistis. Respondit. Salician⁹
sine capite tor lapides et ligna ecclesiariū tu/
lit in statera q̄ plus appenderūt ei⁹ bona q̄
mala. et idō aiaz eius a nob̄ abstulit. Quo
dicio euauit. Et ego cognoui illa hora ka/
rolū esse defunctū. Ipse etiā q̄n ab inuicem
recessimus me rogante p̄misit mibi si fieri
posset nunciū moꝝ sue mibi mitteret. Si
militer ego sibi de mea morte p̄misi. Unde
egrotans ad mortem precepit cuidam mili/
ti alumno suo vt monē eius mibi nūciaret.
Quod et fecit. Qui ro haleū. februarij obiit.
Anno dñi. dcccxiij.

CLXXXVIII

De conceptione sancte Ma/
rie virginis.

Helmus cantua

riensis archieps. et pastor angloꝝ
et episcopis suis cūcūq̄ orationis salutes
et perpetuā in dño bñdictionem. Conceptio
veneranda dei genitricis et perpetue virginis
Marie. Dilectissimi frēs quēadmodum
p̄ multoꝝ signoz experimenta in Anglia et
francia ceterisq̄ conclumantibus celebrāda
sit olim declarata. me narrante audiat dile/
ctio pestra. Tempe nāq̄ illo quo diuie pla/
uit pietati angloꝝ genit̄ de malis suis cor/
rigere. sueq̄ seruutis officijs armitas astrin/
gere. gloriosissimo normānoꝝ duci Guil/
belmo eandē patriā debellando subegit. Et
regioꝝ Eraldo noīe impio et tyranno des/
riq̄ p̄secutori et bonis ecclesiastici subuer/
sori. redditu in bello pio meritis talionem.
Quo celo Guilbelmus factus de virtute
et industria sua angloꝝ rex tot⁹ ecclesiastice
dignans honores i melius reformatiuit. Cur/
ius pie intentōis operibus inuidēs ille bo/
noꝝ omnium inimicus diabolus. tum fas/
miliariū fraudibus. tum extraneoꝝ incur/
sibus. multotiens conatus est eius obistere
re successibus. Sed dño p̄egente ad nichil/
lum deductus est malignus. Audietes autē
tem Baci angliam subiectaz esse normānis
grauiter indignati se suo quasi hereditario
iure priuati. arma preparant. classes aptant
vt eos abeuntes a data sibi diuinitus pa/
tria expellant. Hoc comperio Guilhelm⁹
rex prudentissimus bellum quendam res/
ligiosum abbatē ramesienf cenobij ad Ba/
ciam dirigit vt inquirat veritatem hui⁹ rei.
Et ille vir admodū sagacis ingenij strenue
negociū regis exequitur. Quo fideliter per/
acto ad angliam reuertī cupiens mare m̄/
gredit⁹ et iam maximaz p̄tem maris p̄spero
cursu trāserat. cū subito densis surgentib⁹
vndiq̄ ventis horrida tempestas celū cō/
mouit et vndas. Fangans igr nautis. nec
plura valentibus obuii fractus remis. fune/
bus ruptis. cadentibus vels. spes salutis
amittit. et nihil nisi submersiois indicium
miserabiliter expectatur. Cūq̄ de salute
corpoꝝ desperat animaz curā solū modo
creatori suo magnis clamoribus cōmēda/
rent et beatissimā dei genitricē Mariā mi/
seroꝝ scz refugiu et desperatoꝝ spem deuo/
te inuocarent. subito quendam venerande
habitudinis virum pontificali infula deco/
ratum. quasi inter vndas nauis primum vi/
derunt. Qui aduocans ad se Helmū ab/
batem his verbis cepit compellari eū. Vis
inquit periculū euadere. vis ad patriā san/
ire. Cūq̄ ille cum fletu in toto corde deside/
rare et id solū expetere responderet Tunc ille

De conceptione beate marie uirgis

Scias inquit me ad te a dñā nrā dī genitrice maria ad quā dulciter reclamasti directū. et si dicitis meis obviare polueris san? cū comitibus immines euades piculū maris. Spōdet ille ilico se ei oib? obrepaturus si beuabebit piculū. Idem inquit mihi et deo qd die cōcep-
tionis et creatōis matris xpi celebrabis. et cele-
brādū pōicab. Et ille ut uir prudētissim? et
q̄s inquit mihi dies h̄ festo erit celebrād? Ser-
uato aut yd? decēbris h̄ festū tenebis. Et q̄ inquit
abbas officio premur i eccliaſtico obseq̄o.
De inquit officiū qd dī i nauitate ei? dicit i
pceptōe. excepto qd nomē nauitatis muta-
bit i nomē pceptōis. Hic dicit ille disparuit
et an? dictū sedata tēpeltate. abbas cū suis i
columnis p̄ceto statu applicuit anglis litor-
ib? et q̄ uiderat et audierat qb? potuit nouis-
cavit. Statuit itā idē festū i ramesseli cenō-
bio solēnē celebrari. et ipse q̄ ab uirū deuotis
obseq̄is solēnē celebrauit. Et nos q̄ frēs ka-
rissimū si ponū salus uolum? apprebēde dei
genitricis creatōis et pceptōis dignis officiis
celebrem? ut ab ei? filio dignē mercede retinu-
nerem? q̄ cū p̄e et spūscō uiuit et regit i sc̄la
sc̄lorū Elmen. Rursum h̄ solennitas alio
mō alibi declarā. T̄p̄b? nāq̄ karoli regis
frācorū cleric? qdā ordie leuita ungarie regis
german? biāz dī genitricē Albariā toto cor-
de dilige eusq̄ horas cātare solū. parentū
suorū p̄silio nubere uolēs cū qdā adoleſcen-
tula valde accepta a p̄sbytero nuptiali bñ-
dictiōe die qdā missa cñā iā celebrata recor-
dat? q̄ eusdēz bñe marie uirgis horas die illa
iuxta morē suūz nō cātauerat. oēs ab ecclia
exire coegit. spōsaz domū mittēs. et ipe iuxta
altare sol? remāuit. Cūq̄ sol? dñice matris
horas decātādo hāc anpbonā sc̄z p̄sbulcra
es et decora. cantaret. subito apparuit ei dñā
nrā et p̄petua dei gēnitrīx ygo maria cū duo-
bus angelis dextera ei? et leuā tenētib? dices
ei. Si ego sū pulcra et decora qd est q̄ me di-
misi? et aliā spōsaz accipi. Illū qd nō ego suz
pulcrior illa. nūq̄ nō ego sū optie formosa
nūq̄ nō ego sū valde decora. ubi uidisti iā
pulcrā. Cui ille. Bñā mea inquit claritudo
mea oēs pulcritudines mīdi excellit. Tu es

sup̄ thronos et choros āgelorū eleuata. tu es
sup̄ celos celoz exaltata. Quid ergo uis ut
faciā. Et illa. Si spōsaz inquit carnalē cui ad-
herere uis. amore mei dimiseris me spōsaz i
celesti regno habebis. Et si pceptōis mee fe-
sta ānuati seruo yd? decēbris solēnē celebra-
ueris. et colēda p̄dicaueris mecum i regno
unigeniti mei laurear? eris. Hic itaq̄ dicit
dñā nrā ab oculis se uidēns disparuit. Cle-
ric? p̄o domuz redire nolēs absq̄z parētum
suorū p̄silio ilico abbaciā qdā i gressus mo-
nachū habitu decorat. Ubi post exigūū t̄p̄s
meritis bñe marie sp̄ uirginis q̄ diligētes se sp̄
remunerat decorat et beatificat. aq̄le epius
patriarcha fact?. festū eusdē pceptōis die
p̄fato q̄z diu uirū annuam cū p̄p̄is eniaz
octauis diligēter celebrauit et celebrādū p̄o-
cavit. Itēz h̄ festiuitas aliē alibi declara-
tur. In pago gallico canonic? qdā ordine
sacerdos. solit? cātare bñe marie uirgis ho-
ras nocturnales a villa qdā ubi cū uxore cit-
iusdaz adulterat? fuerat rediēs ad opidum
ubi morabat tēdere curās. fluuium secane-
trāsineare cupiēs sol? nauim igressus. dñi-
ce matris matutinas nauigādo canere ce-
pit. Cūq̄z iuratorū Alue maria grā plena
dñs teat. diceret. et iā i medio flumis eēt. ecce
demonū turba una cū ei? nauicla eū p̄cipi-
tauerūt. et ei? aiaz sic p̄meruerat rapuerunt
ad tormēta. Die aut terno ad locū q̄ demōes
eāt tormētis afficiebāt uenit bñā ygo maria cū
sc̄lorū turba dices eis. Et qd mei familiares
aiaz i iniuste affici? Hos inquit eā debem?
bñe. qmā capta ē in nrō ope. Si illi? inquit uir-
go esse dīz cur? opa faciebat ergo nrā esse dīz.
qmāz matutinas nrās dñi uos eū pemistis
decātābat. Tū magis rei facti estis. q̄ erga
me iniq̄ egist. Hic itaq̄ dicit demōib? buc-
tilluc fugiētib?. sc̄tissima ygo aiaz reduxit
ad corp? et p̄brachiū boīez ab utroq̄z fune-
re resuscitatū arripies. aquā a dextis et a si-
nistris q̄i murū stare iubēs de p̄fudo fluuii
ad portū incolumē adduxit. Et ipe gauisus
pedib? ei? p̄stet? ait ei. O barissima dñā mea
et ygo gūssima qd ubi retribuā p̄tāz bñficiis
q̄ mihi fecisti. Idem inquit dei genitricis

De conceptōe beāte marie uirgis

ampli⁹ in adulterij pccā cabens pceptionis
mee festa sexto yd⁹ decēbris solēnē celebrares
et celebrāda denūcies. **M**ox ut ipa locuta ē
celoseo uidente ascendit. Et ipse heremita
uitam dūcēs. qđ sibi acciderat cūctis audi
re cupiētib⁹ enarrauit. et qđ diu uixit eadem
festa celebrauit et celebrāda pōcauit. Et nos
ergo frēs karissimī hīc nra auctoritate epi
scopali corrobora⁹. et pcpim⁹ ut nullus de
struata sit reb⁹ ipalib⁹ aut pprijs delictis oc
cupat⁹. qñ bte **M**arie uirgis uenerandā cō
ceptionē annuatim celebret. et ei⁹ horas per
pñūqueqz die excepto die dñico vel die no
uē lectionū decātet. **U**n enā notandū est qđ
si aliqz ppter pccōz suoz desperatōz dei offi
ciū facere noluerit dupli⁹ corā deo reus erit
Uno mō qđ peccatū fecit. alio qđ p peccato
suo deo seruire noluit. **I**hinc ad **P**etrū dñs
ait. Si te peccatorē pseras oportet ut a te
deū tuū nō repellas. Deū a se repellit qđ ppter
pccā bonū opus facere renuit. Si nos pec
catores eē recognoscim⁹ oportet ut dei geni
tricē apud filiū suū exoratrice et auxiliatrice
habeam⁹. Si enim aduersum nos summ⁹
iudex p nostris facinorib⁹ iratus fuerit. ipa
nobis pōt facere filiū placatūz qđ eū genuit.
Nullus erit tantus peccator in hoc seculo
si ipa filiū suū exorauerit. p eo. qñ recipiat
ueniā in futuro. Quicqđ denī a pio filio suo
penerit totūz ueracit⁹ obtinebit. **Q**uid de
Theophilo dicam⁹. **T**heophilus uicedo
minus cuiusdā epi cilioz exiuit. **I**hīc post
qđ accusatus apud dñm fuit. et a ppio offi
cio expulsus paup⁹ate p⁹itus cuiusdāz iu
dei p⁹ilio. qđ cum diabolo p⁹artem magicaz
p⁹lo loquebat. xpianitatem suā abnegās er
dem diabolo sēmenpsum in seruū cōmen
dauit. **U**n valde post exigūū ipa penitens
in qđam bte marie uirgis basilica p qđragin
ta dies ante ei⁹ imaginem p⁹orās uigilauit.
Cui p nimio labore et lassitudine p⁹cum dor
miēti apparuit bte uirgo **M**aria. et corripēs
eū reddidit ei cyrogphuz qđ diabolo p⁹fati
u dei dederat. qđ ipa dei genitrix ab ipso vi
abstulerat. **T**ūc theophilus euigilans sup
pecius suū cyrogphūm posuim⁹ inuenit. et

mor crastina die hīc epō cūctisqz ciuib⁹ enar
rauit. et statim idem epō data sibi pnia salu
tari et absolutōe facta. duxit illū ante altare
ad cōmunicandū. **C**um autem corpus xpi
de manu epi acciperet. descendit sup illū spūs
sanctus in specie solis. et refulsit facies ei⁹ ut
sol. **B**enīqz in p⁹fata basilica tribus diebus
tondemqz noctibus agens deo et beate ma
rie uirgini grates. insistens p⁹cibus et consi
lijs ut dies conceptionis beate uirgis **M**aria
rie ut p⁹dictum est solēniter celebret spūm
deo reddidit. **E**cce quia beata dei genitrix
Theophilum desperatū ad ueniam redi
xit. et p⁹fatus p⁹sbiret triduāū mortuū eiaz
a demonibus eripuit et ad uitaz reuocauit.
quanto ergo magis fratres karissimī bea
tos faciet illos qui eam assidue inuocabūt
si eos qui solo momento eam interpellauē
runt miserens iuuat. **S**anctionēles nanqz
et romani eius maturnas cū nouē lectioni
bus die sabbatoz bono more decātares gra
tiam eius acquirūt. **N**ulli ergo sit pigrum
nulli onerosum celebrare eius festa. **S**ciē
dum qđ sicut in sancta ecclesia colitur nati
uitas eius. sic debet ercoli pceptio eius. **S**i
cut enim ad saluandūz genus humanum
olim fuit necessaria natiuitas. sic fuit con
ceptio ipsi⁹. **N**isi conciperet mīme nascere
tur. **I**ussu dei cōcipit et nascit. **Q**ue nisi na
sceretur. mūdī redemptor ex ea nō nasceret.
Imo si diuina generatio p⁹spiciat. specialis
pceptionis eius forma maior esse approbat
qđ natiuitatis. **S**ic cōceptio beate uirginis
maior esse p⁹cludit qđ natiuitas. **M**aius ei
est sanctissimūz corpus uirginis cū beatissī
ma sui anima quā de nūbilo creauit de⁹ cō
cipi et cōiungi. qđ p natiuitatem in esse cōs
tinuari. **S**icut res maior est **A**dām a deo
creari qđ filios **A**dē de matre naturalit⁹ na
sci. **C**uius ergo natiuitas sancta est. ei⁹ con
ceptio nō immerito sancta erit. **Q**uisquis
igr p⁹esul abbas et prelatus es. recale diligē
ter eius solēnnia et cunctos iube eam colere
quia si eam toto corde amaueris nūqz a g
du tuo depositus fueris. **I**n memapso p
bati qđ ajo. **E**rybelcant omīno inlenan

De conceptione beate marie uirgis

q̄ tātū diē tātaq; sacramēta ac mīstera tene
b; igno:āne excecant respūit celebrare eo q
viri & mulier; copulatio i pceptōe v̄gis exti
uit. Si cōceptōes idcirco q carnalis extitit
stultis nō placeat bodie celebrare. tū diē illā
& noctē q̄uis sit mltis incognita. & ipsa & hora
spūalis pceptōis ei. s. bodie celebrare dele
ctet. q̄ ipse aīaz creator aīaz sue mris dignaz
scīssimo corpū v̄giali ei. āgel mīstrātib; co
pulaui. Quā enā diē p̄mā nrē reparandis et
salut; dispositoz nrē saluatōis int̄ cetos dī
es fec̄ p̄legit & scīficauit. Itā q̄ sūt due pce
ptōes hoīs oib; nouū ē p̄mā. Una spūal. alia
carnal. Una q̄dē q̄ carnal copulatio viri
& mulier; agit. alia q̄ spūal aīa noua & pura
do opante corpū diuū dat & adunat. Si nō
plac; illis celebrare solēma pceptōis carnal
dūce mris placeat eis colere aīe ei. spūales
creatorē & corpū aīeq; copulatōz. D̄ q̄ nra
ē dies illa q̄ nrē reparandis aīa diḡ creat et
p̄secrat & scīssimo corpū v̄mī. Itō est verus
amator v̄gis q̄ d̄spicit colere diē ei. pceptuo
nis. Et rubescat neq; ilam q̄ hāc diē colere nō
lūt idcirco q̄ alioz scōz pceptōes mīme co
lere p̄suevit ecclā. M̄daria q̄ppe rusticitas ē
cā alijs scīs i b̄ cōpare. in q̄ d̄s carnē assūm
psit. quā enā sup oēs scōs & archāgelos i ce
lis sublimauit. q̄uis ei ceter; scīs dies cōce
ptōis eoz nō sit cōcessum vt celebrēt. illi tū a
spūscō p̄cessū ē q̄ maior & excellēti; cūct; ē.
Ipsulere & digne hāc dīaīdēz sup cetos san
ctos illa d̄z h̄e. p quā oēs scī scīficāt & b̄nīf
cāt. Itē ei x̄ps scīs scōz & d̄z b̄ scā scōz.
Et sic sine mora sūm; rep̄ dispositoz sup oēs
scōs & scās illā dīgratē ei tribuit vt v̄bū ca
ro faciū v̄go cōcipet. & v̄go peret. & post p̄m
v̄go pmaneret. sic ipse p oib; absq; more hāc
dīgratē illi iuste p̄tulit vt pceptōis & natu
ritas ei solēma sacrosctā i scā celebrēt ecclā.
Quid lōgi. Cōceptōes dūce matris colere
ē x̄pi generatōz cōmemorare. Itā v̄gis ma
rie cōceptio x̄pi generatōis est linea. Qua
pp̄t euāgelū Liber generatōis hac diē sic i
nauitate dīi aī maturnas laudes bono
more decātam; & ad nullā legim; d̄derit
igr̄ colit & filij generatio & matris cōceptio. q̄

nā cōceptio & nativitas matris gñatio ē fili
Celebret; & dignis officijs ala crē v̄tāq; cō
ceptōes spūalē sc̄z & b̄nā. vt ip̄ meritis et
p̄cib; a sc̄larib; curis & a cūct; vicis merea
mur eripi & ad gaudia paradisi p̄duci. p̄stare
dīo nrō ihs x̄po filio ei. q̄ cū p̄r & spūscō &
matre sua maria v̄rgie v̄uit & regē deus p
infinita secula scōz Amen.

Ex sermone Anselmi.

Incipit q̄ sal; m̄dī p̄cessu mibi cōst
derare volē occurrit bodierna solēmnitas q̄
de pceptōe b̄nīssime mris dei marie mltis i
loc; recolit. Nec magni pōderas ē oē q̄d dī
gnū aut bonū ei. b̄nā laude defert. si
meritis illi. & iūstis p̄p̄at. Tātoz nāq; bo
noz p̄sumatio q̄ p̄ ip̄az dīi matre ioti crea
ture p̄uenerit videt admonere oēs mēz bu
manā pietatis affectu exordū suū p̄sidera
re. q̄z sublime. q̄z diuinū. q̄z ineffabile fuerit
Nec mīz fūdamētū siq̄dē & q̄ q̄dā sacra
rū ciuitatis & b̄nāculi sūm; boni i ea pone
bat. & māsiō luc; etne & i cōp̄at quā cōp̄at
ibabuerit ille i cōpore. & i cūct; sc̄p̄ & creā
sū & v̄mīficās oīa spūa. parabat. B̄nā igr̄ v̄
go maria v̄a m̄f di fuit sic cū q̄ supra oīa ē
i cōp̄e b̄nīssim; v̄p̄erat boīez & ineffabili mō
sui suba v̄go paritā. ac p̄ h̄i deuā ē illi. irāz
sicura. ita nō absurde credi p̄i p̄mordia cōces
p̄tōis ei. tāte dīgrans sublimitate p̄sīg; a vt
b̄nāz pceptio mēnū ea plene penetrare
nō valerz. Et iō eū d̄ pceptōis dies festiua
laudib; a cūctis fidelib; merito celebrēt. De
ip̄a q̄ppe mltis seculis aī oīū ei. ysaīam spū
scō afflatū dixisse p̄stat. Egrediet v̄ga d̄ra
dice iesse & flos d̄ radice ei. ascēdet. & requie
scet sup eū spūs dīi. Nec ita qz v̄ga q̄ talē ex
se p̄tulit florē nullo dissennēte virgo maria
fuit. Et flos q̄ de radice ei. ascēdit b̄nīdīc; fi
li; eius. sup q̄ & i quē oīs plenitudo dīnitat;
essentia lē requieuit. Nec igr̄ v̄go tān filij dīg
nissima parēs. cū in alio sue parēs natā
lege p̄cipet q̄s nō p̄cedat dī sapiāz a sine v̄s
qz ad finē p̄tingēt. cūcia i plenē. cūcia regē
tē. nouo q̄dā & ineffabili gaudio celū & terrā
& oīa q̄ i eis sūt. p̄fūdissima ac ineffabili iubi
latōe p̄ sua reītegratōe quā p̄ illā sibi euentū

De conceptione

ra diuina et occulta inspiratione prouidebant per
lustrasse. Sed cum ipsa perceptio fundamentum
fuerit bira culi summi boni si per alios ex pme
puaricationis origine macula irarunt. quod dicitur
musa. utique diuina voce dicitur ad Hieremiam. pul
qz te formare i pio noui te. et a nqz exres de
pate sanctificauit te. et pphaz in genibz dedit te.
Deiobane qz angelus qz eu nascitur pnuicia
bat asseruit qz spūs sancto replebit adhuc in
utero matris sue. Si igitur Hieremias qz i ge
nibz erat ppha futurus i pulua ē sanctificatus.
et iobanes dñm i spū et uiuere helye pcessur
spūs sancto est ex utero matris repletus. quis
differere audeat tonus seculi ppiationis et
vnicū filij dei oipotens rex et dulcissimū re
dinatōis mori sue pceptōis exordio spūs
sancti grā illustrandē destinū. Testate uo
sacra scriptura ubi spūs dñi ubi liberat a ser
uitute. Igitur ois peccan liberrima fuit qz om
niū pctor ppiationis aula in qz ex qz psona
liter bō fieret. spūs sancti psona et opatōe cō
struebat.

Ex decreto concilij basilienfis

Sacrosancta generalis synodus basilien
sis in spūs sancto legitime congregata. vniuers
salē ecclia et representas ad perpetuā rei memo
riam. Elucidantibz grē diuine mysteria mer
cedem gliosam repromisit eīna dei pīs sa
piēna dñi ait. Qui elucidant me vitā eīnaz
habebūt. Qdenā de gliosa virgīe qz ipaz pa
tris sapiam dei filiū eīnū in utero puiuit ac
mūdo pepit. sacrosancta legit ecclia. Nam
quicqd de dignitate et sublimitate vgis ma
tris educat in lucē. hoc non dubiū est ad lau
dem et bonorē filij sui punere. Et qz bonorē si
tant grām et sanctitatē matris honorificant
et elucidat gloriosum nomē filij eius qz ipaz
sanctificauit et repleuit grā. Vñ si in ceteris
rebus elucidano peruenit qz a dño deo ē p
clara merita paruit. in ea re specialitē fru
ctus vberimos inferre spectanda est qz san
ctificationē et dedicationē templi illi cōcer
nit. in qz aī secula anteqz ira fieret. et ab eīno
sibi mansionē ordinauit pma et eīna vitas.
Idqz maxie pgruit ut pax habeat in qstio
nibz pcermentibz scītatē illi p quā pax diffu

sa est in terris. Et ceteris vō difficilis qstio i dñi
uerbis mūdi pubz et corā hac scīa synodo su
per pceptōe ipi gliose vgis marie miris dei
et exordio sanctificationis ei facia ē. qbusda; dy
centibz ipaz virgīnē et eius aīaz p aliquō ipa
aut instans ipis subiactūisse actualitē origi
nali peccato. alijs aut econuerso dicētibz a
pncipio creatōis sue deū ipaz diligēdo grāz
eīdem pculisse. p quā a macula originali ul
lā bñssimā psonā liberans et pseruans sub
limiori sanctificationis genere redemit. cū hīs
daret eā ipa alissimū. et ipaz fabricaret filius
dei patris ut esset mater eius in terris. Nos
igitur vō diligenter inspectis autoritatibz et ra
tionibz. qz iā a pluribz annis in publicis rela
tionibz ex pte vtriusqz doctrine corā hac scīa
synodo allegate sunt alijsqz plurimus super
hac re visis et matura pideratōe pēfati. illā
doctrinā differentē gliosaz virgīnē dei gēur
cē pueniente et coopante diuini mūeris grā
singlari nūqz actualitē subiactūisse originali
peccatō. si imūne semp fuisse ab oī originali et
actualitē ruga. sanctitāqz et imaculatā tanqz
piā et psonā cultui ecclesiastico fidei catholi
ce recte rōni. et sacre scripture ab oibz catholi
cis approbandā fore tenendā et amplectendā
diffinim⁹ et declaram⁹. nulli de cetero licitū
esse in pñū pdicare seu dicere. Benouantes
p̄terea institutōem de celebranda eius cōcē
ptōe qz iā romanā qz alias ecclias. vi. yd⁹
decēbris annua et laudabili p̄suetudie cele
brata est. statum⁹ et ordinam⁹ eandem cele
bratē p̄fata die in oibz ecclesijs monaster
ijs et conuentibz xpiane religionis. sub no
mine pceptionis festiuis laudibz celebrandā
esse. Cunctisqz fidelibz vere penitentibus ac
p̄fessis eadē die missaz solēnis centū. p̄mis
aut et secūdis vesp̄is et matutinis tōndez
sermoni vero verbi de ea festiuitate interest
sentibus centum quinquaginta dies con
cessione perpetuis temporibz duratura de
iniūctis sibi penitentijs hec sancta sinodus
dargitur. Datū in sessione nostra publi
ca in maiori ecclesia basilienfi solēniter cele
brata. xv. kal. octobris. Anno a natiuitate
dñi. m. cccc. xxxv.

beate marie uirgia

Sequuntur miracula de conceptione bea-
tissime virginis Marie.

Ad informatōes deniq; b^o vitatis de co-
ceptione beatissime vrgis genitricis dei iue-
nunt plura sc̃pta miracula in libro q̃ d^r de
defensōni vrgis appenso cathenis pluribus li-
berarijs. fuitq; cōposit^o circa ānū dñi. M^o.
ccccc. Ubi sic scribit. Quidā baccalari^o for-
mar^o de ordine carmelitarū in qdā disputa-
tione facta parisijs in scolis. vni de ordine
p̃dicatoz reuultit quō ipe cancellari^o magi-
stri Jobānis de ioleo cū in puincia bobe-
mie i ciuitate cracouiesi qdā frater p̃dicato-
rū in ambone p̃dicall^o p̃lo vrgis gl̃iosaz i
p̃cto originali p̃cepti. subito corruit. et por-
tat^o ad locū habitatiōis sue paulo post obiit.
Hec asserebat referentib^o viris honorabili-
bus magistris in theologia. scz Henrico b^o
bassia. et magistro Henrico de hura. et ma-
gistro Jobāne de bolonia doctore in medi-
cina et baccalario in theologia. q̃ h̃ se vidisse
et iterfuisse dicebant. Et his p̃clusit dicit^o bac-
calarius q̃ credebatur istā opinionē de origi-
nali in virgine posttāta miracula esse suffici-
entem in fide. Item venerabilis doctor
Girardus de p̃dicarijs ordinis minorū hu-
ius pie p̃clusionis aduersari^o existens. cum
semel in sermone de conceptione p̃ra la crā vrgi-
nem diuin^o p̃dicasset. finit^o s̃mone missam
suā deuotissime celebrans. eleuatiōe corp̃is
p̃p̃facta. eadem virgine sibi p̃sentualuer ap-
parente correptus fuit. et sp̃b^o p̃amis ab al-
tari subleuans inq̃t virgo. Qua fronte corp^o
de me sumptū sumere vis frater inq̃. quez
hodie tam verbis q̃z factis volūtariē macu-
lasti. Ip̃o aut^o magnis gemib^o p̃esete veni-
am. eucharistia sibi reddita fuit. missaz fini-
uit. et immediate ascēdens puluū qd in p̃mo
s̃mone p̃ra virginem dixerat reuocauit. et
miraculū referens ad longum fecit s̃monez.
sicut ego ip̃e habui a pluribus fide dignis.
Item in ciuitate ydoni cum qdā frāc
ordinis p̃dicatoz wienens^o natōis de mate-
ria p̃cepti corā magistro odonij campa-
nen^o. ordinis beate Marie rōdere deberet. ma-
gno p̃lo p̃gregato in ecclā cathedrali mo-

nachordie ciuitatis. et cū posuisset suā di-
ctus frater dicere vellet a deo mirabiliter ta-
ctus q̃si mutus et amens factus est. Depo-
situs aut^o p̃fr̃es suos ad locū religionis eo-
rū octaua die eadē a menia p̃tinuata mor-
tu^o est. sic habui ab illis q̃ p̃ntial^o affuerunt.

Item in villa hune lemōicenis diocesis
qdaz lector de ordine p̃dicatoz istum articu-
lum p̃cepti ita odiosum h̃is vi nūq; ser-
monē faceret q̃n virgine p̃ceptū in origina-
li p̃cto diceret et h̃udaret i suo puētū. qdā die
solē in q̃ s̃mone de dicta materia fecit ip̃o
in fr̃es suos magno p̃lo p̃ntē ad diuinum
officiū exiit. qdā lup^o a filius veniens vsq; ad
puentiū istū secrete accedēs dimissis paruus
et magnis vsq; ad chorū ascēdit. et dictū fr̃em
p̃guitur arripies in fecit. sic parisi^o et in ip̃a
tra clara fama et publica attestat. Hec in di-
cto libro q̃ defensōni vrgis b̃i plen^o p̃mentē

Illud aut^o inē alia miracula merito mi-
randū venit. qd quidem alexander de ales
doctor in theologia famosissimus sibi acci-
disse referi in libro ab eodē cōposito. q̃ dicit^o
mariale. p̃nens sex libros p̃nales. in quib^o
diuersa capitula sunt. cui^o p̃mū caplin int̃-
tulat de genealogia beate vrgis. et incipit.
Sancta et sup̃laudabilis sp̃ virgo dei genit-
rix maria ab et̃no p̃uisa. Inē alia aut^o li. iij.
hui^o voluminis. ca. vii. quod int̃tulat de con-
ceptione beate vrgis. et incipit. Fiat lux. Ip̃o off-
r̃sione ad qdā inieciōes dicentiū virgine
p̃ceptū fore copula maritali sic. Nonne
possibile est vt talis actio ad inspirādes sp̃i-
rituū sc̃i p̃petrata. et sp̃ali p̃cepto completa
absq; oī p̃cto exerceat. Sequit^o post pauca.
Ego ip̃e q̃ h̃ scribo diū publice legerē i theo-
logia vebemēt^o errauit. asserēdo q̃ dies con-
ceptionis beate marie celebrandus nō esset
Unde et quolibet anno illa die legere decre-
ueram. sicut et in p̃fessis diebus consueue-
ram. Sed protesto solennissime quia re-
pentino morbo vexatus fui vix singu-
lis annis illa die. ita q̃ nullo modo illa die
susceptum magisterij officium exequi p̃a-
lerē. siue casus ageret. siue diuina voluntas
q̃lq; cōsiderare potest. Sed et p̃ri p̃udēcia

De conceptione beate marie uirginis

q̄ mēuic ip̄is i scolis audier̄ me secretē cor-
ripuer̄. eo q̄ ip̄u ḡre uelle uidebar diē festū
celebrātes p̄ceptis b̄e v̄gis Ego v̄o doceo
asser̄o & credo illos b̄n̄ uidisse & pon̄ i b̄ cō-
mēdādos fore. q̄ pie & d̄uote se p̄dictū festū
celebrare satagūt i bonorē p̄petue v̄gis ma-
rie. H̄ ille. Offert se p̄tea illd̄ p̄mō corādū
q̄ cū sup̄ hac māia d̄ scia p̄ceptōe b̄llime
v̄gis fieret publice disputatōes corā sc̄a sy-
nodo basilien̄. q̄z p̄les ex p̄b̄ infessib̄ res-
tuler̄ singlaria b̄nficia miraclosa d̄o rece-
pisse ob deuotōz quā b̄bāt ad celebratē d̄
bac sc̄a exceptōe b̄llime v̄gis. Inē q̄s at̄ re-
uerēd̄ i x̄po p̄r & d̄ns bernard̄ ep̄s mōis al-
ban̄ die sabbat̄. x̄i. apl̄. s̄ano a nat̄ate d̄ni
M̄ccccxxvi. q̄n̄ p̄ma allegatō sc̄a fuit pub-
lice d̄ hac māia reuult̄ q̄l̄t eo eq̄tate sup̄ p̄-
tē fluij q̄ est in ciuitate ebredinē. & opidū
s. culpini. i p̄e p̄os erat rup̄ i medio eo loco
sup̄ flumē ubi erat nauis pic̄. b̄n̄ p̄nū ma-
gnū foramē. & eo iaduertē eqū quē eq̄ra-
bat trās s̄es ex illa p̄te ubi p̄os rup̄ erat po-
sui duos pedes anteriores sup̄ d̄icū forā
mē vacuū. Cūq̄z rueret i p̄ceps ad aquā. &
iāq̄z caput eq̄ eēt q̄ i fra p̄tē. p̄culs̄ p̄auos
re magno iuocauit b̄llimā v̄ginē i auxilū
suū vouēs celebrare annuū festū d̄ sua sc̄a
p̄ceptōe. & nescibat referre q̄l̄t eruit. s̄ sta-
tim absq̄z lesiōe aliq̄ sui & eq̄ uidit se posuū i
seculo ab alēa p̄te foramis. Cūq̄z maio-
ri sp̄ cū deuotōe p̄nuauit celebratōez dicte
festiuitat̄. Itē m̄gr̄ ioh̄es roren canōic̄
aniciē. i p̄mōe ab eo facto d̄ hac celebratē
corā sc̄a synodo basilien̄. anno d̄ni. M̄cccc
xxxv. inē alia mirac̄a reuult̄ d̄ d̄no heylia d̄
lestrāgijs ep̄o dicte eccl̄e aniciē. p̄rie defū-
cto. q̄ cū d̄ict̄ reuerēd̄ p̄r i vniuersitate tho-
losana i die celebrat̄ p̄ceptōis b̄e marie v̄-
gis p̄ hac sc̄a p̄ceptōez p̄dicare decreuiss̄.
& p̄ulq̄z ascēderet ambonē solito more fun-
daret orōnez aū altare ad v̄ginē mariā. Et
eo ibi ext̄te oēs rōnes & p̄icta q̄ p̄ceptōez
v̄gis p̄cepat subito de sua mēoria euāue-
rūt opposit̄ & p̄rijs in eadē fixe p̄manēbua
Coacusq̄z ē ad p̄fusionē vitandā oppositū
sui p̄mi p̄posui p̄dicare. Quē casum p̄i sibi

duigerat ad exaltatōez v̄gis q̄z d̄ui v̄xit p̄u-
tum & publice frequē enarrauit. Item
aliū assertū ē q̄ barchinone i mōasterio b̄e
marie d̄ mercede p̄suetudo ē p̄ter q̄z i dieb̄
pasce & paucis marimis festiuitatib̄ oī die
tribui frīb̄ panes recētes coctos eadē die
sūmo mane. Quādāat̄ vice cū i die b̄ui festi-
uitat̄ d̄ sc̄a p̄ceptōe v̄gis pisto p̄parass̄
massā uelletq̄z ex ea p̄as formare discoope-
rēs reput̄ eā q̄ eēt coagulāt̄ sanguis. res p̄sa
nigredie. aut̄ lutū ad modū ceni. B̄uulga-
taq̄z postea nōcia mirac̄i b̄ publice ordi-
natū ē p̄ ciuitatē suo municipali statuto q̄
ea die p̄ceptōis nō icēdant̄ furni. & ita i eadē
ciuitate obfuit p̄nuē p̄sq̄z i b̄odiernū diē.
Id̄reter h̄at̄ i p̄e ioh̄is reḡ arrogoniē bo-
nē mēone q̄ circa annos d̄ni. M̄cccc. regnū i
regno arrogoniē. habita p̄mo corā ip̄o solē
ni & publica p̄ p̄les dies disputatōe inē def̄
fores v̄ginē in ocūe & assertores mac̄e on-
ginal̄. reḡ ordiatōe statuta ē solēis cōfra-
ternas deuotōz b̄mōi festiuitatē de p̄cep-
tōe b̄llime v̄gis celebrānū. q̄z p̄m̄ p̄frat̄
fuit i p̄er arrogonū. Et ordiatū fuit q̄anz
nuam ea die fieret solēis p̄cessio ad lau-
dē & gl̄a b̄ festiuitat̄. Demū d̄ano d̄ni. m̄.
cccc. cū ip̄o die b̄e v̄gis i eccl̄a genūdiē. p̄-
dicasset de p̄seruatōe ab originali macula
frater ioh̄es de rota ordinis minor̄ sacre
theologie p̄fessor. obq̄z b̄mōi f̄mōne in qui-
sitor q̄dā herence p̄auat̄ de ordine p̄dica-
tor̄ detulisset eū i iudiciū fidei ext̄te i p̄dicta
ciuitate barchinonē. successore immediate
d̄ici ioh̄is martino rege arrogoniē. habita
fuit inē p̄dictos d̄ mādato ac i p̄ntia reḡ solē-
is ac publica disputatio. Qua finita p̄e-
fat̄ rex i signū victorie posuit sup̄ caput p̄e-
dici ioh̄is scriū v̄nde v̄nannū folior̄. sicq̄z
ilignū v̄na cū tubicinis fuit hononfice as-
sociat̄ p̄dictā ciuitatem aliasq̄z ciuitates &
opida circūiacēta p̄conereḡ clamātē q̄ne
mini d̄ ceto i oib̄ regnis suis & d̄nijs liceret
asserere p̄dogmāzare p̄ hac doctrinā de
sc̄a & pura concepiōe b̄e v̄gis. cōnuēq̄z i
mūnente b̄mōi festiuitate fuit postea obf̄
uat̄ ac p̄t̄ cōmūne obf̄uat̄ de die in dies.

De sancta Döllia

In basilica die lune sexto mese octobris anno a nuntate dñi. MCCCXXXVII. i. maius uir-
dici fidei deputan p scijs sinodu fuit testifi-
can. enā cū iuramēto q. ix. die mēf septebr-
anno dñi. MCCCXXXVII. i. ciuitate minonisse
q. dā fācile. milien canonic. eccle collegiate di-
cie ciuitas viciē. dioc. cū in extremis ager z
iā q. si mortu. appareret. sic postq. fuerat in
agonia z extasi. magno cū suspuro clama-
uit i. h. vba D. vgo maria. Ita igr. q. p. p. b.
ego erā p. dēnat. Tu scis q. ego a me ipo nō
habui. Statioq. vocas ad se p. o. ē. p. d. i. c. a. t. o. r.
z p. f. e. s. s. o. r. e. s. m. o. n. i. a. l. i. u. m. s. c. i. e. c. l. a. r. e. d. i. c. i. t. p. u. b. l. i. c.
c. o. r. a. p. d. i. c. i. t. z. a. l. i. s. a. s. t. a. n. b. q. p. b. u. r. e. t. c. e. r. t. a. s.
p. c. l. u. s. i. o. e. s. z. v. n. i. i. t. r. a. c. t. a. n. i. d. a. c. e. p. t. i. o. e. v. g. i. s. i. n.
p. c. t. o. o. r. i. g. i. a. l. i. q. u. e. i. p. e. a. u. d. i. e. r. a. t. cū eē. s. t. u. d. e. f.
I. n. i. l. i. f. u. i. s. s. z. a. l. i. a. s. d. e. u. o. r. v. g. i. n. i. m. a. r. i. e. e. t. i. p. s. a.
e. i. d. e. s. u. b. u. e. i. s. s. z. o. b. h. e. r. a. t. p. d. e. n. a. t. i. d. i. u. i. o. u. i. r.
d. i. c. i. o. I. d. e. q. i. p. e. f. i. r. m. i. e. c. r. e. d. e. b. a. t. e. ā. f. u. i. s. s. e. p. c. e.
p. r. a. a. b. s. q. z. o. r. i. g. i. a. l. i. p. c. t. o. F. u. e. r. u. t. p. r. e. a. c. o. r. a.
d. i. c. t. a. s. c. i. a. s. i. n. o. d. o. b. a. s. i. l. i. e. n. s. i. a. m. l. i. k. p. a. t. r. i. b. o. i.
e. x. c. e. p. t. i. o. e. m. a. i. o. n. i. b. q. s. p. l. a. a. l. i. a. d. e. h. a. c. s. c. i. a. c. o.
c. e. p. t. i. o. e. n. a. r. r. a. t. a. m. i. r. a. c. l. a. e. n. ā. i. f. m. o. i. b. p. u. b. l. i.
c. i. s. f. a. c. i. t. d. b. a. c. s. o. l. e. m. n. i. t. a. t. e. s. z. n. o. i. ā. c. u. r. a. a. t. t. e. n.
d. e. r. e. f. u. i. t. a. d. i. l. l. a. n. e. c. r. e. d. i. g. e. r. e. i. s. c. p. t. i. s. I. l. l. u. d. ā. t.
f. i. d. u. c. i. a. l. i. c. i. e. t. a. s. s. e. r. e. r. e. q. cū d. e. a. n. o. dñi. M. C. C. C. X. X. X. V. I. I.
v. i. g. e. r. e. t. g. u. i. s. s. i. m. a. p. e. s. t. i. s. i. n. c. i. u. i. t. a. t. e.
b. a. s. i. l. i. e. n. s. i. v. b. i. d. i. c. t. a. s. c. i. a. s. i. n. o. d. o. c. e. l. e. b. r. a. b. a. t. e. o.
i. p. s. o. q. f. u. i. t. f. a. c. t. a. d. b. a. c. m. a. t. i. a. s. i. n. o. d. a. l. d. i. f. f. i. n. i.
t. i. o. p. f. a. c. t. z. p. c. l. u. m. d. e. c. l. a. r. a. d. o. i. s. u. a. s. o. l. e. m. n. i. a. c.
p. u. b. l. i. c. a. s. e. s. s. i. o. d. e. d. o. c. i. r. i. n. ā. i. s. t. a. d. i. s. s. e. r. e. t. e. g. l. o. f. a. z.
d. e. i. g. e. n. u. r. i. c. e. m. a. r. i. ā. nūq. a. c. t. u. a. l. i. s. u. b. i. a. c. u. i. s.
s. e. o. r. i. g. i. a. l. i. p. c. t. o. s. i. m. u. n. e. s. p. f. u. i. s. s. e. a. b. o. r. i. g. i. n. a.
l. i. z. a. c. t. u. a. l. i. c. u. l. p. a. s. a. n. c. t. a. q. z. i. m. a. c. u. l. a. t. ā. t. a. n.
q. z. p. i. ā. z. p. s. o. n. ā. f. i. d. e. i. c. a. t. h. o. l. i. c. e. r. e. c. t. e. r. o. n. i. z. s. a.
c. r. e. s. c. r. i. p. t. u. r. e. a. b. o. i. b. c. a. t. h. o. l. i. c. i. s. a. p. p. r. o. b. ā. d. ā. f. o.
r. e. t. e. n. e. d. ā. z. ā. p. l. e. c. t. e. d. ā. n. u. l. l. i. d. e. c. e. t. o. f. o. r. e. l. i. c. i. t. u. z.
i. n. p. r. i. u. p. d. i. c. a. r. e. s. i. u. e. d. o. c. e. r. e. i. m. e. d. i. a. t. e. p. r. e. s. q.
e. r. ā. t. i. p. c. l. i. o. a. c. t. o. t. a. c. i. u. i. t. a. s. e. x. p. i. m. e. t. o. p. a. l. p. a.
b. i. c. e. l. e. s. t. i. q. s. i. m. i. r. a. c. l. o. s. e. n. s. e. r. t. a. u. r. i. l. i. u. d. i. u. i. n. e.
m. i. s. e. r. i. c. o. d. i. e. q. d. e. r. e. m. i. s. s. a. ē. a. c. c. e. s. s. a. u. i. t. s. t. a. t. i. m. q.
p. l. u. r. i. m. u. a. n. t. e. v. e. r. a. b. a. t. a. c. e. r. b. i. s. s. i. m. a. p. e. s. t. i. s.

Præterea cū de hac sinodali diffinitione q. z.
plurime bulle expeditæ fuerāt. z. ad diuersas
mūdō p. res d. e. s. t. i. n. a. t. e. p. l. r. ā. s. f. i. d. e. d. i. g. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a.
t. i. ē. i. g. e. n. e. r. a. l. i. p. g. r. e. g. a. t. i. o. e. q. i. p. n. c. i. p. a. l. i. p. u. e. n. t.

ordinis cluniacensiu tpe q. inibi pñtata fuit
vna ex dictis bullis tam d. religiof. q. z. alijs p. so-
nis d. i. c. i. t. p. u. e. r. i. n. f. i. r. m. a. b. a. n. t. d. i. c. t. a. p. e. s. t. e. q. i.
x. x. p. l. o. n. e. E. t. s. t. a. t. i. cū d. i. c. t. a. b. u. l. l. ā. r. e. c. e. p. e. r. i. t. p.
c. e. s. s. i. o. n. a. l. i. t. m. a. g. cū d. e. u. o. r. d. e. a. g. e. t. e. s. g. r. ā. s. d. o.
p. i. p. a. d. e. c. l. a. r. a. t. i. o. e. a. d. l. a. u. d. e. p. p. e. r. u. ā. v. i. r. g. i. n. i. s.
g. l. i. o. s. e. q. i. f. i. r. m. i. t. u. c. e. r. ā. t. p. u. a. l. u. e. r. i. t. c. e. s. s. a. u. i. t. q. z.
a. m. o. d. o. i. d. i. c. i. o. p. u. e. n. t. p. i. l. l. o. a. n. n. o. p. e. s. t. i. l. e. n. n. e.
m. o. i. b. M. u. l. t. a. e. n. ā. a. l. i. a. m. e. r. i. t. o. d. i. g. a. d. m. i.
r. a. t. i. o. e. a. d. g. l. i. a. z. v. g. i. s. q. p. d. i. c. t. ā. v. i. t. a. t. e. p. f. i. r. m. ā. t.
s. i. t. d. e. h. a. c. d. i. c. t. a. f. u. e. r. e. s. i. t. e. n. t. i. o. s. f. u. i. t. nō o. i. a.
s. z. e. r. m. l. t. i. s. d. i. c. e. r. e. p. a. u. c. a. E. t. s. i. c. o. i. b. p. s. t. a. t. q. z.
s. i. n. g. l. a. r. i. s. s. i. m. e. d. s. f. i. l. i. v. g. i. s. b. r. i. s. s. i. m. ā. g. e. n. u. r. i. c. e.
s. u. ā. m. a. g. n. i. f. i. c. a. r. e. d. i. g. i. t. e. f. r. e. q. u. a. n. t. i. s. m. i. r. a. c. u. l. i. s.
q. d. e. v. i. t. a. t. e. s. c. i. e. p. c. e. p. t. i. o. s. s. u. e. s. u. t. t. e. s. t. i. m. o. n. i. u.
dñi fidele sapias pñtās puulis Amen.

CLXXXIX

De sancta Döllia

Dollie virginis pa-

ter adalric. siue asbie. mater vero
beibsuindis siue plinda vocabat. ex nobilis
sumo frācor. gñe om. Elbrie. eni ton. burgū
die siue alsacie sub E. b. l. d. e. r. i. c. o. r. e. g. e. p. n. c. i. p. a.
tū hēbat. in cui. enā finib. mōasteriū sanc. t.
mōialū in honore scē marie sp. v. g. i. s. i. s. i.
m. u. a. t. e. m. o. n. i. q. v. o. c. ā. t. b. o. b. e. b. u. r. g. a. d. d. i. f. u. m. u. i.
p. a. g. e. d. i. u. m. a. g. i. o. s. u. p. e. r. i. z. o. r. n. a. t. u. p. s. t. u. r. i. t. I. d. e.
p. r. o. p. l. i. n. d. a. f. i. l. i. ā. c. e. c. ā. p. e. p. i. t. I. d. e. ā. r. p. p. e. n. i.
m. i. ā. v. e. c. i. d. i. ā. i. p. a. z. o. c. c. i. d. i. u. i. s. s. i. t. s. z. m. a. t. e. r. i. p. a. z.
c. u. i. d. ā. a. n. c. i. l. l. e. s. u. e. a. l. e. d. ā. p. m. i. s. i. t. q. e. ā. p. ā. n. i. u. i. t.
t. r. i. u. i. t. z. p. o. s. t. e. a. i. u. b. ē. r. e. m. r. e. p. p. e. m. u. r. m. u. r. p. l. i.
l. o. g. i. s. s. i. m. e. cū p. u. e. r. o. f. u. g. i. t. a. d. l. o. c. u. m. q. d. p. a. l.
m. a. v. b. i. cū i. p. a. z. p. u. e. l. l. ā. n. u. t. r. i. e. t. dñs i. b. s. x. p. s.
e. p. o. e. r. a. r. d. o. d. e. p. u. b. b. a. u. a. r. i. e. a. p. p. a. r. u. i. t. d. i. c. e. s.
Q. u. a. d. e. a. d. q. d. d. ā. mōasteriū q. d. d. i. p. a. l. m. a. i. b. i.
i. n. u. e. n. e. s. p. u. e. l. l. ā. a. n. a. u. u. a. t. e. c. e. c. ā. q. u. ā. b. a. p. t. i.
s. a. b. i. s. n. o. m. ē. D. o. l. l. i. a. i. m. p. o. n. ē. s. e. i. z. m. o. r. p. s.
b. a. p. t. i. s. m. i. u. i. s. t. i. r. e. c. i. p. i. e. t. q. f. a. c. t. o. cū o. c. t. o. s. e. i.
c. r. i. s. m. a. t. e. l. i. n. i. e. t. v. i. s. i. d. a. r. i. s. s. i. m. e. r. e. c. e. p. i. t. I. d. e. c.
a. b. i. n. f. ā. n. a. s. e. d. e. i. s. e. r. u. i. t. o. s. u. b. d. i. d. i. t. v. i. g. i. l. i. s. e. t.
o. r. o. i. b. i. e. i. u. n. i. y. s. z. e. l. e. m. o. s. i. n. a. d. i. e. n. o. c. t. u. q. z. u. i.
s. i. s. t. e. s. I. d. a. b. u. i. ā. r. v. g. o. f. r. ē. m. i. d. o. m. o. p. r. i. s. c. u. i.
s. c. p. s. i. t. e. p. l. a. z. g. l. o. b. o. c. o. c. c. i. n. e. o. i. u. o. l. u. i. ā. z. p. q. n.
d. ā. p. e. g. r. i. n. u. s. i. b. i. m. i. s. i. t. v. t. e. a. m. p. r. i. r. e. c. o. l. i. a. n. s.
r. e. u. o. c. a. r. e. t. E. t. cū f. r. a. t. e. r. d. e. h. o. c. p. a. l. o. q. u. e. r. e. t.

De sancto Thimothæo

Precepit ei ut de cetero non plus de hoc cogitaret
Sed iuuens eam vocauit pre ignorare. Dicitur
quod duriciacumie moris sedes videret currum
veniens qui sunt quod fecit. Cui filius Odilia filia
tua. Sed beatus per iracundiam mori cum baculo quem
manu tenebat filium tantum verberibus castigauit
quod infirmus fuit. Sed quod est egrediente obiit. Idcirco pro
super immanitate criminis perueniens de cetero in modum
steris permansit. Tunc iussit filie tantum die stans
pedum vni acille dari. Cum sic Odilia multis diebus
in miseria preteriret per misericordiam mori super eas
iudicium magisterium cum omnibus appedunus suis illi
tradidit. et per pauco ipse super iuuens defunctus est.
Odilia scies preter suum in purgatorio vni late
mori ubi nunc claustrum suum est. tantum et in lacrimis
bilit orauit quod celum super eam aperiret. et lux magis
circumfulsit eam. et vixit ei. Idcirco per te libat est
per tuum. et in choro patriarcharum collocandus ab an
gelis dicitur. Et ostendit quod ad eam perueniens nobiles
non paucos. quod spiritualis mater effecta. et super adicio
monasterio ad exemplum sui deo hunc instituit. ha
buit ei sub regimine. et in moniales. Inuita
uit angelos per eam. et quod ad deo postulauit. si
ne mora perire meruit. Nec bene propter dies fe
stos nihil coedit nisi panem ordeaceum et legu
mina. Idcirco vni fuit plecto. lapis pro percussio
no. quod mors alibi per cenobium Odilie suum est fecit
pauperes quod erentes elemosinam et perueniens nimis
laborare. fecit iterum monasterium per hospitali. quod
locus sororum tantum placuit per eam perueniens insti
tueret. In nocte peris et filij et spiritus sancti perueniens ma
nu tres nias platur. quod vix nunc valde viles
sunt in calore. Quando vas omnino vacuum impleuit
vino. cum quod sororum inter diuina officia vasa esse
vacua vidit. Tunc quod in baptismo viliu recepit.
specialiter beatus iohannes baptista. venerabat Qui iohannes
nes baptista. et in visu apparuit sibi quod oratorum fie
ri precepit. Odilia autem quod nocte se dedit oroni
supra petram. ubi nunc magis crux lignea locat
ob memoriam tantum miraculi. ubi iohannes rogabat
quod daret sibi modum edificij. quod fecit. Iohannes
ei in forma quod christum baptizauit. in maria clara
te sibi apparet ecclesie locum longitudinem et latum
dine ostendit et structura dedicauit. Quod vidit
vna soror lucem videt. sed iohannes non vidit. Cui
Odilia ibi vixit neque ante ipse obiit alicuius visionem

manifestaret. In inchoatione claustrum sancti Iohannes
habet boues cum plastro lapidum cadunt de
more. quod beatus in laudibus. lxx. pedes et illesi obuiant
suis ascendendo uerz onerant. Venerat ei seruus
cum gaudio ipso occidit. ut si eent cibum vniu
s hominum. et inuenerunt illos. Habebat autem fratrem quod
tres filias habuit. eugenia. antala. et gundeli
na. quod etiam in modum reliquit. Odilia sua nurrice
perueniens maibus sepeliuit. Et post lxx. annos se
pulcro apertio dextra manilla nurricis quod eam la
ctauerat iterum quod vni dicitur inuenta est reliqua cor
poris incinerato. Idcirco plima viuunt insignia odi
lia scies finem sibi adesse puocans ad se soror
ribus apud sanctum iohannem predicauit eis. et rogauit
eas orare pro se et pro suo. Idcirco precepit eis ut
irerent oratorium marie di marie et legerent psal
terium. Interi dum huius fieret ipsa obiit sola. tantum
quod odor ibi fuit quasi omnes domus plene eent
aromatibus. Rediens sorores cum viderent ma
trē suam sine eucharistia defunctam abdo institer
orauerunt quod morte suscitata eis dicit. Cur
me in quatuordecim lucie puicta fui et illud gaudium
habui quod oculis non vidit. nec auris audiuit. nec
in cor hominis ascendit. Respondit. Idcirco huius fuit co
fusio omnia si absque coione sacra obijisset. Tunc
Odilia calicem allatum in quod erat corpus et sanguis
christi perueniens maibus percretauit et coicauit. et om
nibus cernens emisit spiritum. Tunc autem calix iohanne
burg ob memoriam venerabilis factus acten per
manet. Celum ei credit illuc peruenisse. Tunc cor
pus eius ante altare sancti iohannis honorifice sepelitur. et
odoris fragrantia vixit octidit die ibi mane
bat. Idcirco in lucie id puicta fuit. quod ipsa odi
lia duobus modis martir fuit voluntate et car
nis maceratione.

CLXXX

De sancto Thimothæo.

Sancti thimothæi

rome celebrat natalis quod ab antioch
chia romam veniens. sub melchiarde papa a fili
uestro perueniens quod postea episcopus vrbis effectus est
suscepit est hospitio. quod facere tunc ipse enas
ipsi pontifices formidabat. Siluester vero non so
lum hospitio eum recepisse gaudebat sed et amo
re abiectio in vna quod doctrinam eius laudabat.

De sancto Fabiano

Qui p[er] vnu[m] añu[m] 7 mēses tres docēs xp̄i vī-
tate. cū mlti p[er] eū p[er]li fuissent. dignus
martirio. tē[ra] a p[ro]p[ri]o paganor[um] tradit[ur] tarq[ui]-
nio vrbis p[re]fecto tormēs plagaz ac carceris
lōga custodia macerat[ur]. cū sacrificare nō
luis[set] i[bi] dō[minus] q[ui] bon[us] athleta dei. cō celsus inē
bomicidas dēcollat[ur]. ē. quē sciūs siluester no-
tē ad domū suā tulit. ubiq[ue] scūz melchias dē
ep̄m vīre fecit. q[ui] cū oib[us] p[ro]bis 7 diaconib[us] p[er]
totā noctē i laudib[us] p[er]manēs. martirū de-
dicauit. Quedā itē xp̄ianissima mlier noie
theone i orō suo iuxta sepulcr[um] pauli apli
rogauit mēoratu[rum] papā ut suo sūp[er] sepul-
crū edificā[re] sc̄i theobei corp[us] exciperet. Qd
factū placuit oib[us] xp̄ianis ut h[oc] nomis mar-
tir. i. theobei paulo aplō p[ro] eo q[ui]a disci-
puli q[ui]dā habuit i sepulcra adbereret.

CLXXXI
De sancto Fabiano.

Sanctus Fabianus

rexit romanā eccl[esi]ā mlt[is] añis 7 tā-
dē ip[s]e decij pass[us] ē. Iste dū elige[re]t ad pōn-
ficatū vrbis rome spūscūs i spē colūbe mlt[is]
v[er]is 7 apparuisse. Iste passioēs scōz q[ui] negle-
cie fuerat a notarijs fecit excipi 7 scribi 7 mul-
tas basilicas p[er] cimiteria scōz fabricari fecit
q[ui]s 7 dīcavit. h[oc] i[st]itu[it] ut calima vet[er]e cema-
ret. 7 nouū oī añō i cena dñi p[re]saceret. Alia
regre i festo bñ fabiani 7 sebastiani martir[um].

CLXXXII
De scō Bonifacio martire

Vita sancti boni

facij martir[us] sub diocleciano 7 ma-
ximiano ap[osto]l[us] ibar[um] ciuitate passi. s[ed] rome i
via q[ui] latia nūcupat sepult[us]. Qui cū eēt p[er]-
rator rex cuiusdā nobil[is] matrone noie Al-
laes. 7 cū ea i stupro misceret. tādē vterq[ue] de
uino nutu p[ro]p[ri]u[m] p[er]siliū habuerit ut ad req[ui]-
rēdū corp[us] martirū bonifaci[us] mueret. si quō
fuētes atq[ue] obsequētes eis p[er] cor[por]is oides salua-
ri mererēt. Iperuenēs i[gitur] p[er] dies aliq[ui] ibar-
sum ciuitate dicit ad eos q[ui] cū eo erāt boni-
faci[us]. Cur eūtes req[ui]te nob[is] hospitiū. ego
ā[utem] i[bi]o videre eos q[ui]s palde desidero marty-

res certātes. Festinās itaq[ue] ad locum vrbis
bi[ss]imos martyres aliū suspēsus p[er] pedes
igne supposito. aliū maib[us] absclū. aliū stupi-
tē i collo bñc affixū. 7 a trā elenatū. 7 sic per-
diuersa supplicia martirio ab ip[s]o carnifice
disposito. cū emīn[us] feruēs 7 ipse amore xp̄i
respiceret. magnū dei scōz martir[um] clamare
cepit. 7 accures p[er] pedib[us] eoz deosculat[ur]
vincula ac dices. Certātes martires xp̄i cal-
cate diaboli. modicū p[er]seuerate. paru[m] q[ui]dē
labor s[ed] mltā reges 7 ieffabil[is] postmodū sa-
cietas. Ista ei tormēta q[ui] p[er]diuitat[is] amore
patim[us]. p[er]palia sūt 7 q[ui] i momēto trāseunna.
Post breuissimū tñ tēpis spaciū ad p[er]petue-
felicitan[ti]a v[ost]rā t[ra]smittet gaudia vbi reg[is] ve-
stri v[ost]rōs gaudētes. allicq[ue] celestū caniano
nū laudes inē choros āgeloz imortalitatis
decore vestra referētes i eterne calamitatis
abyssō ip[s]issimō v[ost]rōs videbitis cruciat[us] tor-
tores. Aspiciēs at[que] simplici[us] iudex iussit eum
applicari ad tribunā. atq[ue] dicit. Quis est tu
Sciūs bonifaci[us] dicit. Xpian[us] sū 7 bonifa-
ci[us] vocor. Tūc irat[us] iudex iussit eū suspēdi 7
tādū corp[us] ei[us] p[er] vngul[as] radi don[us] ossa ei[us] ap[er]-
pareret. Deinde calamos acutos sub vngul[is]
manuū ei[us] affigi. Cūq[ue] sciūs dī martir[us] ces-
lū aspiciēs a lacrim[is] dolores toleraret. vidēs i[us]-
pius iudex iussit ap[er]ire os ei[us] 7 plūbū bulliēs
i[st]udi. Sciūs at[que] martir[us] dicebat. D[omi]ne ago n[on]
bi dñe ihu xp̄e fili dī vni. Deinde iudex iussit
afferi ollā 7 eā pice impleri. atq[ue] v[ost]ro capite san-
ctū martir[us] in bulliē pice mittere. s[ed] cū nichil
lesus eēt iussit iudex ut gladio caput ei[us] ab-
scideret. Quo facto tremor[is] fact[us] ē magn[us]
ita ut multi infideles v[er]itē xp̄i i martire cer-
nētes crederēt. Cōserui v[ost]ro martir[us] bonifa-
ci[us] circubāt vbiq[ue] req[ui]rētes eū 7 nō iueniētes
ad iuicē dicebāt. Ille mō i adulcō aut i ta-
berna posu[it] epulā. Cū g[er]m[en] se colloqrēt cō-
tigit ut obuiaret ei vn[us] de cōmētariensibus
quē i[n]trogat. vidisti aliquē v[est]r[um] pegrinū ro-
manū. Ille ait. H[est]erna die vir pegrinus
absclusus est capite in stadio. Et ille i[n]trogat
q[ui]lis erat aspect[us] eius. Et illi dixerūt. Vir q[ui]
dratus 7 crassus robusto capillo. coecinea
armilla i[n]du[it]. Et dicit ille. quē queritis

De sancto Bonifacio

apud nos hesternam die martirio est finis. Et il-
li. Moies quem nos quimus adulem et ebriosum.
Dicit eis ille. Venerunt et videte eum. Cumque ostendisset
eis humilissimi maritus corpus et preciosum caput eius
dixerunt ei. Iste est quem quimus penum ut des
nobis eum. qui respondit. Ego quis corpus vestrum dare
non possum. Illi autem dantes ei solidos quingentos.
acceperunt corpus sancti maritus et vinctes eum aro-
manibus involuere fecerunt linteamentibus preciosis. posue-
runt illud in basteria. et sic reueriebantur gaudentes
et glorificantes deum. Angelus autem domini apprensus
domine cuiusdam ipsius re faciamus maritus indicavit.
qui profectus cum omni veneranda obuiauit sancto corpori
et edificans ei domum dignam. reposuit illud in ea
ab urbe romana spacio stadium quingens.
Martirisat est autem bonifacius. xiii. die mensis
mai. apud ibarsum metropoli alie. et sepultus
est in nonas iulii. Vnde vero aglaes abienus
ciauit mundo et populo eius. distribuens vniuer-
sa que possidebat egenis ac monasteriis. rela-
xans vniuersam familiam suam a iugo seruitutis
et ipsa sine intermissione pacis orationibus et ieiuniis
tantam gratiam a domino habens promeruit ut ei noie
viri clarificeret signis. Supra autem in bitu
sancti moniali anima. et sepulta apud prefatum mar-
tiris opibus pie summata.

C LXXXIII

De sancta Scolastica sorore
sancti Benedicti.

Propter beatam

benedictam scolasticam noie omnipotentem
domino ab ipso puericie sue ipse dedicata. ad eum
semel pannum venire pluerat. Ad quam vir-
dei non longe extra ianuam in possessione monaste-
rii descendeat. Quibus diebus venit ex more
atque ad eam cum discipulis venerabilis et descendit
frater. qui eum diei dei laudibus sacrisque collo-
quiis ducens. incubens iam noctis tenebris
simul acceperunt cibos. Cumque adhuc ad me-
sam sederent et in se sacre eloquia narrassent
tardiorque se hora piraret. eadem sancti monialis
feia soror eius eum rogauit dicens. Quisote
ne ista nocte me deferas ut postquam mane aliquod
de celestis vite gaudijs loquamur. Cui illeris-
dit. Quid est quod loquaris soror. Manere extra

cellam nullatenus possum. Tanta vero serenitas cel-
li erat ut nulla in aere nubes appareret. San-
cti monialis autem feia cum ista frater negaret aus-
disset. insertas digitis manus supra mensam
posuit. et caput in manibus omnipotentem do-
mini rogaturam declinauit. Cumque leuaret et
mensa caput tanta choruscatione et tonitruo
virtus. tantaque inundatio pluuie erupit. ut
neque venerabilis pater Benedictus neque fra-
tres qui eo aderant extra loci lumen que coser-
derant pedem mouere potuissent. Sancti
monialis quippe feia caput in manibus de-
clinans. lacrimarum fluuios in mensam fuderat.
per que serenitate aeris ad pluiam irruit. Nec
paulo tardius post orationem inundatio illa secu-
ta est. et tanta fuit puericia orationis et inun-
dationis ut et mensa caput iam cum tonitruo leua-
ret. quatenus vniu idem esset momentum et leuare
caput et pluiam deponere. Tunc vir dei inter
choruscationes et tonitruos atque ingens pluuie
inundationes. videns se ad monasterium non posse
remare. cepit queri stratas dicens. Idar-
cat ubi deus omnipotens soror. quod est quod fecisti.
Cui illa respondit. Ecce te rogavi et audire me
noluisti. rogavi dominum meum et exaudivit me.
Adhodo ergo si potes egredere. et me dimis-
sa ad monasterium recede. Ipe autem extra
tectum non valens. qui manere sponte noluit in lo-
co mansit inuicem. Sicque factum est ut tota noctem
pugile duceret atque per sacra spiritualia vi-
te colloquia sese vicaria relatione sanaret. qui
dere dixit voluisse aliquid sed mime potuit
se. quod si venerabilis viri mentem aspiciunt. Cui
biu non est quod eandem serenitatem voluit in qua
descenderat permanere. sed contra hoc quod vo-
luit in virtute omnipotentis dei ex se petuere mi-
raculum inuenit. Nec mirum quod per illa feia que
dum fratrem videre cupiebat. in eodem tempore valuit.
quod ei iuxta votis vocem. de caritas. iusto val-
de iudicio illa per potuit que amplius amauit.
Cumque die alio eadem venerabilis feia ad
cellam propriam recessisset. vir dei ad monasterium re-
dijt. Cum ecce post triduum in cella persistens. ele-
uatus in aera oculis vidit eundem sororis sue
atque de corpore egressam in colube specie celi se-
cretis penetrare. Qui tunc ei glorie communi gaudens

De sancto Ruperto

oipoten do i hymnis et laudibz grās reddis
 dit. eiusqz obitu frīb? dñiciant. qd ē pñ?
 misit ut e? corp? ad mōasteriū dferet atz i se
 pñcro qd sibi ipe ppaueat pderet. Quo scō
 cōguit ut qz mēs vna spī deo fuerat eoz qz
 corpa nec separet. Eod qz āno q d hac vita
 bis bñdix? erat exiit? qbus dīscipul? secū
 puer sūb? qbus dā lōgemantēb? scīssimū
 sui obit? dñicia uit dīe pñb? idicē. ut audi
 ta p silētiū tēgent. absēb? idicē qd l? qle eis
 signū fieret qñ e? aia d corpe exiret. An sēxiū
 pō exi? sui dīe apur sibi sepēz iūbet. q mor
 correp? febribus acri cepit ardore fangari.
 Cūqz p dies singlōs lāguor in guesceret ser
 to die portari sei oratorū a dīscipul? scābi
 qz exiū suū dñici corpis et lāguis pceptiōe
 muniuit. atz int dīscipul? mā? ibecilia mē
 bra sustēns erect? i celū manib? stetit vln
 mī spūz int vba ordīs efflauit. qz sedie duo
 b? deo frīb? vni i cella pmoatū. alā āt lōg?
 posito reuelatio vni? atz idicē pñb? ap
 paruit. Eliderē nāqz qz strata pallis atz in
 numer? choruscās lāpadib? via recto onēt
 tramite ab ei? cella i celū pñb? rēdebat. Cui ve
 nerādo bñi vñ dīscipul? afflētēs cui? esset
 via quā cernerēt inq?siuit. Illi āt se nescire p
 fessi sūt. qb? ipe ait. Nec ē via q dīlect? dñi be
 nedict? celū ascēdit. Tūc itaqz scī vñ obitū
 sic pñb? dīscipul? viderē. ita absētes ex signo
 qd eis pñb? fuerat cognouert. Sepultus
 pō ē in oratorio bñ iohis bap. qd destructa
 ara apollinis ipe pstruit.

CLXXXIII

De scō Ruperto.

Dierna festiui:

tas scīssimi ac bñssimi pñs nri ru
 perti q ei? nob? i patibz trāsitū exultabile red
 dit. pñs mēb? mystica gaudia exhibz. q dñ
 ānoz cur? inde voluit. i nris cordib? sp res
 tēta iocūditate inouat. Cū ei dicat scptā In
 mēoria etna erit iust? digne i mēoria vñit
 hoīm q ad gaudiū trāsit angeloz. Cūqz dī
 cat. Bñ pñs ē fil? sapiēs. qñte b? sūt glē qui
 tot barbaricas nādes ad agnitiōz dñi xpo
 abū penāgelū regenerauit. Tpe nāqz hy

loperu reg? francor? anno scz regni eius. aī
 scīus pñssor xpi i wormacia bēbat ep? q ex
 regali pñapia frācor? nobilitat? nobilit? si
 de et pñate fuit. Erat ei māsuer? et castus sim
 plex et prudēs. i laude dei deuot? plen? spū
 scīo. pñd? i pñlio iust? i iudicio. a dextris et
 a sinistris vñitū armis munit? gregi suo for
 ma bñ agēdi facit. qz qd vñb? monuit hoc
 opez pñogauit pñfirmat. Hic enī frēqñ
 b? se exercebat vigilijs. inde pñuuar? mace
 rabat in dijs. op? suū mīscōia ornabat. quā
 ibesauos dīspit. ut sepe egēte paupes dūe
 sceret. q suū solūz hē credidit. qd nud? aut
 iops accepit. Cū igr pñcellēssima fama
 b? vñi i orbē tēz exiit? qz pñmī illustres vñ
 ri nō solū a vicinis s; et ab extēis nātōib? ad
 ex? scīssimā pñfluxerūt doctriā. ut vel illi? sa
 crāssimo alloqō iusticia cuiuslibz anxie
 tat? pñsolatōz suscipent. vel ecclīastice religio
 nis ab eo purā vitatē audiret. Cū et multa
 illi? benigna deuotiōe a laqueis host? antiq
 liberati sūt et vias pñpue vite igrediebātur.
 S; iñdeles q pñmī crāt i regiōe wormaciē
 s; illi? scītatē nō ferētes. mlti eū supplicijs af
 fecerūt et vñg? celū. a ciuitate cū mag? eiecerūt in
 iuria. Igr eod tpe i theoda durbauaroz
 audies bñ vñi scītatē et miracū q faciebat.
 desiderauit illū vñde. et missis optimatib? su
 is obnixe eū postulabat qñ? regiōes baua
 roz vñitare dīgrēt. et eis salūtere credulū
 tis vñāsimaret. Scīus pñ ep? vñi tantē le
 gatōis postulatiōe pceptū. scīēs bñmōi cām
 ex diuina dīspēsatiōe pcedere. grās celestī cle
 mēne agebat q sedētes in tenebris et ymbra
 mort? aurore vite lumē vñt pñmī agno
 scere optaret. Itaqz cū eis dī legat? sacerdotes
 suos q i radios fidei ad eū dē dūcē pñmisit et
 ipe nō lōgo tps spacio ierposuo post coā i
 bauaroz iter aggredit. Qd dum pñar? dur
 audiss; magno pñsua gaudio cū pñcū
 pñez suoz obuiā pñperauit. et i vñberanlbo
 na cū summa alacritate illū excepit. Tē ibidē
 scīus rupert? idicō ieiunio celestib? myste
 rijz dūcē i formauit et in fide vña roborauit. et
 idolor? culūb? abrenūciare fec. et i noīe scē et
 iduī due trinitat? baptizauit. Baptizati sūt

De sancto Ruperto

tū eo optimates sui et ipsa nō modicē nobis
 lūi ac ignobiliū. redemptōez mūdi laudan-
 nū. q̄ eos de tenebris i admirabile lūmē suū
 vocare digt⁹ est. Beatū p̄fessorē xp̄i p̄ cui⁹
 p̄ba irradiata sūt corda tenebrosa. et infide-
 lūi arēna pectora fontē vīe sivebant. Bap-
 tizato itaqz duce et p̄plo q̄ diuina illustrante
 grā sacramētū salutaris lauacri suscepit
 obsecrat⁹ a theodone sc̄to rupert⁹ nauī a scē-
 la p̄ aluēū danubij descēdendo viciis et ca-
 stellis libera voce euangelij xp̄i p̄dicauit. et
 p̄ terminos noncoz vsqz ad inferiōrē pāno-
 nias ip̄a clara lucerna sup̄ cādelabz posita
 lūmē fidei mīstrādo puenit. Undeqz p̄ trā re-
 uersus lauriacēsiū vrbē intravit i q̄ mltos aq̄
 baptizmas regenerādo ab idolorū cultū cō-
 uertit et plures varijs lāguab⁹ oppressos in
 noīe dñi sanauit. Lauriacō nāqz digressus
 in q̄cūqz loco āpl⁹ feruere gētilians errorē
 cognouit. illic īrepit⁹ accessu d̄struēs ydo-
 la. diminuēs simulacra cōmendans vbiqz
 dñi nri iesu xp̄i diuinitatē puer et sacra eius in
 carnatōez. vt vn⁹ idēqz d̄s esse crederet. et hō
 aū lucifex a p̄re deo per⁹ d̄s genu⁹ in fine tē-
 porū p̄būana salute ex v̄gine matre v̄bū dei
 per⁹ hō nat⁹ q̄ illuīat oēs hoīez veniētē i hūc
 mundū. S; cū iā vir dñi fm postulādoz
 duc⁹ et ip̄li sibi locū ad ep̄alē sedē elige aptuz
 meditare. sec⁹ stagnū in alarij lacū v̄it. vbi
 ecclāz i bonore p̄ncipis ap̄loz p̄detti p̄stru-
 xit et dedicauit. Exiit inde ad iunay fluiū
 vbi olim iunano ciuitas fuit. q̄ annqz mi-
 rabilit̄ extructa tp̄ib⁹ inē bauaricas v̄bes
 eminebat nobilissima s; iūc raro incola ība-
 bitate pene v̄la p̄sa et v̄gulus erat cooperta.
 Quē locū fu⁹ dei ad cathedrā ep̄ales p̄side-
 rās eē ydoneū. q̄ppe inē mōtana a populari
 tumultu semotiū. p̄petate h⁹ a duce sibi tra-
 dita cū sumo studio renouauit. p̄struēs ibi
 basilicā quā i bonore bñi p̄detti ap̄loz p̄nci-
 pis dedicauit et clericoz officijs rebusqz ne-
 cessarijs munificētia theodonis magnifice-
 dotauit. postea rō delegato sacerdoti of-
 ficio oēs ibidē quodīe cursū p̄gruo ordine fe-
 cit celebrari. Sc̄tis itaqz vir dñi cupiēs
 augmētare loca q̄ p̄fatio duce aliquē filij

suū vocabulo dictū p̄digen. ant̄ aurū et ar-
 gēūz cū millenis cōparauit solidis. et sic de-
 inceps deo auxiliāte ex iradiōe regum siue
 ducū siue fidelūz viroz loci res accrescere
 ceperūt. Idoro dieb⁹ qdā p̄bables viri
 biō p̄ncipi cū mag⁹ admiratōe narrauerūt
 q̄ ip̄i in beremo q̄ iūc ip̄is v̄bo appellatōis
 cauit. nūc i vngobi d̄s celestia p̄digia ardē-
 tiuz lucernay ter q̄terqz v̄bissent et mirifice
 suauitatis odorē ibi redolere sensissent.
 Mirantibus aut̄ cunctis qui aderant sup̄
 talibus p̄digijs. sc̄tis ep̄s domningū p̄sb⁹
 tez suū ad eundē locū misit. p̄cipiēs vt veri-
 tatē h⁹ signi diligēt̄ approbaret. ponendo
 in eodē loco crucē lignēā quāz ipe sc̄tis sua
 manu b̄ndixit et illic direxit. Domning⁹ v̄o
 cum illuc puenisset statim p̄mo nocens exor-
 dio cum religiosi qui secū aderant. celitus
 emissas aspiciēbat claras lucernas d̄scēde-
 re et totam illā regionē loci instar solaris ra-
 dij irradiare. et hanc visionem p̄ires noctel-
 cuz suauitate mirifici odoris ibi viderat ra-
 diare. Tunc ipse in eodē loco benedictiaz
 crucē erexit et sup̄ fabricato iugurio ad san-
 ctuz Rupertū regressus est p̄orem assensio-
 nem certā relatione cōfirmās. Sancus
 Rupertus qz cōcāns p̄silio cū theodone p̄
semetipsum eandē beremū adiit. et v̄dēs lo-
 cum b̄ianis habitātōib⁹ posse fieri ap̄tum
 annosa robora exurpare. siluarūqz d̄densa
 in planiciem campū redigere a ecclāz cū
 habitaculis seruoz dei edificare cepit. Hic
 dem temp̄ib⁹ theodo aduersam incidit va-
 ludinē. Quqz sibi vite terminū appropinq-
 re sentiret. vocauit ad se theobertum filium
 suū et ducē noncoz illū constituuit. p̄cipiens
 ei obedire sc̄to Ruperto ad xp̄ianuatē suā
 et ad opus diuinū illū diligēt̄ adiuuare s̄m
 cūqz locū iuuaniē ecclē amore et bonoz
 bus et dignitatib⁹ iugiter sublimare. Cūqz
 huiusmodi mādans et oib⁹ q̄b⁹ voluerat
 filiū instruxisset. vltimū diē clausit migrans
 ad dñm. Post h⁹ v̄o theobertus cū optima
 lib⁹ suis ad sanctū Rupertū visendi grā re
 prexit. et veniens ad illum in sup̄dicta be-
 remo locū pio venerabatur affectu. d̄s ad

De sancto Floziano

eccl'as quā sc̄s r'p'ibi p'struxit. ac ip̄o bu/
ce p'ite i bonore sc̄i mariniā d'dicauit tria
miliaria vndiq; de ead' silua. ⁊ villā albina;
cū certis donarijs i alimoniā mōachoz q's
sc̄s p'nter ibi dō fuedū posuerat. Ihs uā
q's g'el' vidēs vir dī bavarice d'g'at' culmē
iugo xpi sese subdidisse. sed gēuitans errore
ples iuoluitos supesse ad patriā suā repeda
uit. ⁊ ide cū. xij. ad p'dicandū sibi socijs electis.
int' q's erat c'rimij crisian'. c'islar'. ābo p'bi
ābo v'ri sc̄i. ⁊ secū v'gine xpi sc̄as erudidē
nepiē suā adducēs q' cū tot lūarib' ad v'z
bē iuaniēse; regredir' tūc i supiori castro
eiusd' ciuitat' p'struxit i bonore d'ni nri iesu
xpi ⁊ sue sc̄e gēuit' p'petue v'g'is marie mo
nasteriū. ⁊ ibid' p'gregatōz sc̄i monialū po
suit sc̄am erudidē ad hūmū celestis regis
atq; cū iubeob' duc' astipulatōe q' possessio
nes ad illud cenobiū tradidit i finitas eaz
p'uersatōes p' oia rōnabilē disposuit. Ihs
itaq; expleis. iste vir b'is iceptū p'dicandis
op' cū sumi opific' adiutorio studēs ad p'
fectōz p'ducere. nouica reg' disciploz suoz
comūne cātua circūire destituit. ⁊ ab v'be
egredies iuaniēsi gētes q'b' nōdū fidei lū
mē resp'ēduerat. viliuauit. ⁊ eis truciū credu
lūis. lolio p'uitē sc̄iauit. Ihs a cordib' eoz
barbaric' b'olpib' diabolice d'ceptōis p'fu
gar'. illuc i'romilū fidē. ca'itatē misc'iam
b'ulūatē. p' q's pacificos b'itatores xps oim
bonoz largior ⁊ ongo hūanemēs domici
lū iurare solet. Cūq; sic bavaroz terminos
circūirēt. ac oēs ad fidē p'uerillz. eos vt in fi
de stabiles p'manerēt admonuit. ⁊ dimissis
p'bus q' ip̄m ad dina misteria p'suaserent.
ipe ad v'be iuaniēsem remeare studuit. qz
spū p'phico replet' diē vocatōis sue i'stare
p'scūit quē discipul' suis p'nuiciant. Illi tali
⁊ tā tristi iudicio p'sternati cur eos ⁊ tā nouel
lā xpianitat' plebē desereret. lacrian' sē. Ille
spe erecta ad xpm v'be iuaniēse; ⁊ ip̄s no
ricoz oipōtē dō p'mēdauit. ⁊ v'uale virum
sc̄i; ⁊ oī ip̄o acceptū sibi fieri successore ele
git. Cū v'o dies q'dagelimal' ob'vāne age
rēt febrū ardore vir dei fangari cepit Cūq;
sc̄issima dies resurrectōis xpi illurillz solen

nia missay celebrauit. ⁊ mūn' sacrosan' cor
p'or xpi vianco p' dulces paterne pietat' ad
monitōes. ⁊ p' extrema caritat' v'ba frēs cō
firmātia. int' sc̄as man' lacrimantiū voces
int' pios plāgēnū singulē. cet' āgelici q'bus
dā religios' viris i celo audiebāt. q' voce ca
nora aiaz sc̄as ferebāt ad etnā felicitatē.

CLXXXV

De sc̄o Foriano.

Empore dioclesi

ani sc̄s flozian' pnceps officij mili
tie fuit. d' q' xl. milites credideri xpo. q' ab aq;
lino p'fecto ad p'ces noncoz. i. bavaroz de
stinat'. ap' lauriciū suplicij affectu carce
rāt. Tūc sc̄s flozian' vltro se xpianū p'fitei. Ec
cū flecti nō possz ad culū idoloz bis durē
cel' ē. ⁊ acut' fustib' scapule e' p'fodiūt. Tū
dē iubz a q'lin' v' a pōre i flūie anili p'cipuef.
Orat sc̄s. stupēt licitores. s; v'n' alijs a iroci
or sc̄i; p'cipuat. cui' oeli statū vident' oib'
crepuert. Al' d'ar n' ascēdēs p' fluxū flūij in
magno saxo. El' q'la aduolat expās alis in
modum cruc' tegit corp'. maitone deuote
sc̄s apparuit. Fugit illa aialia ⁊ corp' v'gul
tis iuoluit ne a p'ecutorib' videat'. s; cū est
aialia deficerēt. ad p'ces fēie fons erupit qui
p'qz bodie fluit. Clementes ergo boues ad
locū maturi patū vltra se mouere nō potēs
rāt ibiq; sepulē miracul' mltipl' choruscāt.

CLXXXVI

De sancto Erasmo

Acta est persecu

no xpianoz a diocleciano ipatore
vt si q's iuer' fuisset nō sacrificare dijs multis
suplicijs iueret. Studiēs h' b'is Erasim' fu
gēs ex ābiocbia ciuitate kemū perijt. ⁊ has
bitauit i ea ānis septē. vbi i mōtelibano die
ac nocte d'ni de p'cās. multa mirabilia egit
Ihs esca ei de celo veniebat p' conuū. enā an
geli loq'bāt cū eo Diuerse etiā fere veniebāt
i cellā ei' ⁊ p'sternebāt se ad vestigia ei'. ⁊ fa
cia ē ad eū vox de celo dī. Erasme descende
ad tuā ciuitatē. Et statū surrexit ⁊ descendit
ad ciuitatē. Cūq; descēdissz. multū q'dē vera

De sancto Erasmo

hāc a spirib⁹ imūdis & occurrebāt ei. Tūc
bīs erasm⁹ ipōebat eis mā⁹ i noie dñi & sta-
tim salui ficbāt. Alios ēi p bāp mū puer te-
bat ad dñm. Hoc audies dioclenā⁹ ipator
iussit. b. erasmū teneri & pñari sibi. Cūq; in-
trodūceret sedēte ipatore pēbūali. mīroga-
uit eū dī. Quid vis ēē. aut dī q̄ gñe es. Tūc b.
erasm⁹ dixit xpīā⁹ sū & ip̄s pñeoz. Erat bīs
erasm⁹ nō solū spū s̄ ēt corpe pulcer. Ulul⁹
ēt ei⁹ āgelic⁹. oclī ei⁹ tāq; radij sol. loq̄la eius
sine vlla offēsiōe. secur⁹ rñdebat. nō trepida-
bat. Et ait ipator. acq̄esce. & sacrificā dñs me
is nē male monar. Dīc ei. b. erasm⁹ Hoc i-
pator nūq; ero faciur⁹. vt lapidib⁹ & sculpi-
lib⁹ q̄b⁹ iupse siliis es. ego sacrificē. s̄ ego sa-
crifico dō vīuo q̄ fecit celū & trā mare & oīa q̄
i eis sūt. ipi soli fuio. & aīa mea. nā ubi nunq;
plēno. Tūc ipator furore replet⁹ iussit minis-
tros plūbas iudi laīa ei⁹. q̄ dñi cedēt respexit
i celū & dixit. Brās ubi ago iesu xpe q̄ es ma-
iute credētiū. q; pueni ad qd̄ desiderat aīa
mea. adiuua fūi tūū vt non me absobeat
abyssus mortis. Tūc ipator dixit. Erasme vi-
deote iuuenē & pulcr⁹. plūle aīe tue & sacrifi-
ca dñs meis. & dabo ubi auz & argētū vestē
inestimabilē. & faciā te nobilē in palatio meo.
Dīc ei b. erasmus. Lupe rapar seductor
aiay. nō pñia tua sepent me a caritate xpi.
Hā auz & argētū & vestē tue inestimabilē
sint tēcū i dies pñitōis tue. ego āi habeo lo-
ricā fidei quā ifern⁹ corūpe nō pñ. tu vō cū
pñ tuo diabolo eris i ignē etñū arsur⁹. Im-
pator furore replet⁹ iussit. b. erasmū fustib⁹
maciari & ter binos murās. & i dorso ei⁹ nul-
la macula videbat. Cū uersa vō plebs cla-
mabat dī. Vere magn⁹ ē dñs xpīanoy q̄ tan-
tā vīuē opat in illo. Impator dixit ad pplm
Erratī. artes maleficoy opat iste. Dixit. b.
erasmus. Hōne & tu diabol⁹ es siliis illi q̄ p-
mū pñoplastū d̄ padiso piec. Imple carni-
fer draco iniquitāt. dur maleficoy. maleficia
mea xps ē fili⁹ dī vīuū quē vgo genuit. Ma-
ria ex vbo pñis. quē pñbe vētūz pñcauerit.
q̄ soluit pñā mūdi. illumināstenebras igno-
rāte nrē. q̄ te pñuet in etñū. cū tu rōez red-
ditur⁹ es. Impator furore replet⁹ iussit bea-

n erasmi carnes vngulis ferris effodi. gēu-
lās psallēs ppheticū psalmū dō canebat dī.
Idosuerūt i rlm vt pomoy custodiā. polue-
rūt morticina suoy tuoy bestiis ēre. Tūc i-
perator furore replet⁹ iussit ministris plūbū.
picē. sulphur & resinā cū cera & oleo solui. &
beati erasmū pñidi. Stabat āi āgel⁹ dñi cū
eo q̄ ei refrigeriū pñabat. Tūc bīs erasmus
dixit ipator. Ubi sūt mine tue & furoz tuus
magn⁹. ecce corpi meo pñstisti magnū re-
frigeriū. Vniuersa vō plebs clamabat dī.
Dimite hominē istūz & ep̄m ciuitatē sue. q;
dñs xpīanoy opat in illo. Et ecce subito factis
est tremotus magn⁹. tonitrua choniscatio-
nes. ua vīpene eterna pñ ppli morēt. Elige-
lus vō dñi cum scitō erasmo stabat. & cecos
boies ad xpī lumē deducebat. Impator āi
fugiēs q̄ i mēs ciuitatē ab ira dei pñe. locu-
tus ē ad pplm & dixit. Iste quē vidistis deuz
blasphemauit iō talis ē pñurbatio. Tūc im-
pator replet⁹ furore iussit beati erasmū
in carcerē introduci. & sexaginta pōdera fer-
ri in ceruicē vel in manibus eius poni. Et p-
cepit ministris vt si q̄s inuētus fuisset panē v-
l aquā ei dare morte moreret. Et fecerūt mi-
nistri sic impauit eis. Impator autē anulo
suo ligauit ostiū carceris. Et circa mediā no-
ctem exclamauit bīs erasmus ad dñm dī.
Dñe iesu xpe accelera & eripe me ne gloriē
inimicus in seruus tuus. ne dicāt gētes vbi ē
dñs eoy. Et ecce subito carcer illuxit & fragra-
uit q̄i fuisset aromabus plenus. & vīsa sūt
velut. xij. candelabra ardentia ante beatū
Erasmi mariem et ep̄m. Angelus dñi in-
gressus fuerat ad eum dī. Erasme ecce ego
veni ad te. & statim liquefactū est ferrū tan-
q̄z cera. & in medio eoy stabat psallēs & bñs
dicebat deū dī. Benedictus es dñe qui feci-
sti celū & terrā cui astant angeli & archange-
li cū tremore & numerus marūz q̄ passi sūt
ppter te. qui fecisti misericordiā cū suo tuo
& liberaisti animā meā d̄ manibus inimicoz
rū. sic liberaisti sydrac misac & abdenago de
medio fornacis ignis ardentis. et de manu
nabuchodonosor regis. & sicut Danielem
seruū tuū de laqu leonū. et oblato prandio

De sancto Erasmo

pabachue pphaz saraſti. ⁊ ſuſanna de falſo
crie libaſti. ita ⁊ meū ſeculiſti miſcōiaz. et ecce
āgel⁹ dñi dixit ad eū. Eraſme exurge ⁊ ābur:
la meū vſq; i iſtaliā tibi dñs emā viā trū
buet i ſclm ſclm. Et q̄ colūba xpi plaudeſ ſic
i lugrido dpoſuit. alia vō die curſes ad car
cerē ſigū anuli ſui iuēt. Cūq; dñs gl̄s p̄cepit
miſtr̄s. adducite magū q̄ dōs meos p mib⁹
lo ſcē. i greſſi āt carcerē nūq; eū iuenerit. ſer
rū vō ſic cinis iuētū ē. Et faci⁹ ē clamor ma
gn⁹ dicētiū. hoies nō iueni⁹. nā ⁊ ipm ferrū
nob cinis videt eē. Qd vī auduit ipator ſi
bialapā iſtōte pculſit dī. Tū mibi deluſū ē
regnū meū q̄ dicitur ero pplō meo. Tūerit
ei q̄ ſi. el. milia viroz ⁊ miliez ad ſpectaculū
milis xpi. t̄babaſ tota ciuitas i tremore gñ
di poſita. xpi anū xpianū q̄rebāt. vidue ⁊ or
phā ep̄s p̄q̄rebāt dī. qd feciſti hōi iuſto. Tū
ipator i ore p̄tū dixit. q; a dō e⁹ i celū rapt⁹
fuīſ. ⁊ p̄mū magnū ſe redemiſſi. Et cū
b. eraſm⁹ i lugrido vāſſi mltos in xpi noie
baptizās oia vīuūt⁹ d̄pabaſ. nā iſtirmos et
cecos orōnib⁹ ſaluabat. Itā erat ibi qdā no
bil⁹ p̄mari⁹ ciuitas noie anastaſi cui⁹ fili⁹
mortu⁹ fuerat. ⁊ corp⁹ ad ſep̄c̄z ducebat.
iūſſi ei fuerat a dño bō eraſmo vī eū reſuſ
citaret ⁊ redder̄ p̄tib⁹ ſuis. ⁊ app̄hēdēs. b.
eraſm⁹ corp⁹ deſcendi dixit p̄tū. Anastaſi ſi
credidiſi dño ihu xpo q̄ nat⁹ ē d̄ ſp̄ſcō ex ma
ria v̄gie recipies filiū tuū ſaluū. Itā enī
ēba ppli mirabaſ ad ſ v̄ba. Anastaſi dixit.
⁊ tu potes filiū meū reſuſcitare. Bis eraſm⁹
dixit. Itā ego ſ dñs ihs xps cui ego ſeruo.
Anastaſi dixit. Si filiū meū ſaluū mibi red
dideriſ. credo ego ⁊ dom⁹ mea ⁊ ppl̄s vīuuer
ſus. Tū bis eraſm⁹ iūſſi corp⁹ deponi ſe
creto. p̄t̄s ⁊ m̄rēm iūſſi ſtare. ſtens genub⁹
ſup corp⁹ dixit. In noie ihu xpi ſurge. Cū
q; ſurrexiſ clamauit voce maḡ. v̄e q; ma
gn⁹ ē d̄ xpianoz ⁊ pueri⁹ ad p̄t̄s ait. Itā
vſq; nūc erraui⁹. dū ei q̄s colebā nūc ſūt.
p̄t̄s ei eos i inferno nō h̄re req̄s a tortorib⁹
De⁹ vīu famuli eraſmi magn⁹ ē. Et cre
didit anastaſi ⁊ tota dom⁹ ⁊ ppl̄s vīuuer
ſus. q̄ illa hora fuerit baptizati. q̄ ſunt q̄. xl.
milia hōim. Tū b. eraſm⁹ exclamauit voce

maḡ dī. Grās ago tibi dñe iſu xpe. q̄ agre
gaſti pplm tuū i via viarū. Tu ei dixiſti eū
gelica voce. Vēnte ⁊ accipiens. q̄rite ⁊ inue
niet. pullate ⁊ ap̄iet vob. V̄ndic pplm tuū
hūc quē acq̄liſti. Et ſcā ē ad eū vox d̄ celo dī.
Eraſme fue bō ē q̄ p̄ me laboraſti i ſra oia
q̄cūq; p̄t̄eris dabunt tibi. Et b̄ndixit dñs
pplm hūc q̄ crediderit. In illa hora oia ydo
la q̄ colebāt v̄iebāt. It̄er. vii. āt dies. b. eraſ
m⁹ docēs pplm ⁊ xpianū i doctrina xpi dice
bat. Cuſtodite mādātā e⁹ q̄ auditiſ. ⁊ maḡ
lia dī q̄ ſcē i vob. iudiciū fide enī f̄. deſeſ eſto
te. Audies h̄ maximā ipator q̄ ſcā fuerit i
lugrido ciuitate a p̄bō iūq̄ſſimo hōie et ſa
crilego. q̄ dixit. Tu dī p̄t̄ ipator q̄ ſcā ſcīn ci
uitate tua. Regnū tuū deluſū ē. ⁊ dī noſtra
neſcio q̄ hōie anthioceno ſubuerſi ſc. q̄ p̄t̄
tē illū ihm xpm q̄ crucifig⁹ ē ab hōib⁹ i iu
dea dei eē. Quo audio ipator iūſſi beatū
eraſmū teneri. ⁊ p̄t̄iū tribunali ſcēdit. ⁊ in
greſſus ē. b. eraſm⁹. Tū quē ait ipator. Dic
tu ſclerate bō q̄ tibi ē religio. Tū b. eraſm⁹
tacuit. ſ. oclis ſuis reſpexit i celū. Impator
dixit. Nihil loq̄ris. ⁊ iūſſi maxillas ſuas cō
tōdi. Tū bis eraſm⁹ dixit. Tu pe rapax. ple
nus iniquitate malefice qd p̄ſeq̄ris ſuum dei
Impator dixit. Nōne h̄ ipē ē q̄ crucifig⁹ eſt
ab hōib⁹ i iudea. Scīus eraſm⁹ r̄ndit. Ego
ip̄i ſu ſu. Itā maximā dixit. Tū ſiſ q̄lis ⁊
ille. ⁊ ſic monaris. Tū b. eraſm⁹ ſubridens
ait illi. Op̄t̄e ipator b̄ndixiſti mibi vīnā il
lī ego merear veſtigia ſeq̄. q̄ reſuſcō ſāgnia
ip̄i n̄rā illuiano eſt. quē ſi velis agnoſcere
⁊ in illū crede. ſalu⁹ eris. Impator dixit. Tu
in illū credas ⁊ gen⁹ tuū. Beat⁹ eraſm⁹ dixit
Op̄t̄e dixiſti mibi plane q̄ ſic credim⁹. Itā
ſtaſ h̄iūluans ⁊ tribulatiois m̄era offeri⁹
ei q̄ ſaluauit pplm ſuū a p̄ciis eoz. Impa
tor dixit. Cōſule tibi ⁊ accede ⁊ ſacrifica dijs
meis. Scīus eraſm⁹ r̄ndit. Quib⁹ dijs me
iubeſ ſacrificare. Impator dixit. Si tibi di
xero plēns. Bis eraſm⁹ dixit. Si videro for
te facio. Tū gaudio reple⁹ ipator cū vīuuer
ſo pplō vſq; ad ſc̄plū iouis iūſſi hōiez dei de
duci ad ciuitatē ſirmā anā ⁊ p̄cepit organa
⁊ oē gen⁹ muſicoz i ſc̄plo p̄ari. Et hoc vidēs

De sancto Erasmo

bñs erasm⁹ ingemuit corde ⁊ oculos suos
 ad celū dixerit dī. Xp̄e fili dī esto pñs in ista
 hora ⁊ mite āgelū tuū q̄ mibi auxiliē ⁊ cō-
 firmet me ī ista hora a puḡ diaboli quā mi-
 hi p̄pauit. Cūq; p̄uēisset ī tēplū bñs erasm⁹
 dixit. Ubi ē d̄s quē iubes me adorare. Im-
 pator at̄ apprehēdens manū ei⁹ īgressus est
 tēplū ⁊ ondit ei statuā erēā magnūdis ei⁹ cū
 buoz. ij. ⁊ dixit. Ecce d̄s me⁹ cui ego seruo
 Stāti ut diabol⁹ asperit faciē mairis xpi ce-
 cidit statua ⁊ in cinerē īsa est. exiit ⁊ draco
 magn⁹ ex illa ⁊ occidit pene tenā p̄m ppli.
 impator ut vidit se eē delusū. ascēdit equū et
 ad palatū p̄gebat. pcutēs peci⁹ suū dixit
 Ue mibi delusū ē regnū meū. nescio a q̄ bo-
 mine anibioceno. Adāḡ at̄ p̄s ppli clama-
 bat. Serue scē dī ora p nob̄ ut nō peamur
 ab isto dracone. Tūc b. erasm⁹ ipauit draco-
 ni ut quēq; hoīez nō p̄amaret. Tūc d̄s aut̄
 p̄uier sus ppl̄s firmitanorū q̄ntas v̄tutes p
 suū suū opabat ceperunt oēs credere xpo.
 Bñs at̄ erasm⁹ dixit. Ecce q̄les v̄tutes opat̄
 d̄s ī eos q̄ credūt ī illum. ⁊ baptizant se q̄st. xl.
 milia hoīm. Erat ei gaudiū in celo ⁊ specta-
 cula angeloz. ⁊ quō p̄s diaboli p̄ḡbat ad-
 uersus electos dī. ⁊ nō valebāt mētes eoz a-
 uerte a cogitā (de dī. Tūc āgelū voce maḡ cla-
 mabāt. Glā ī excels̄ do. ⁊ ī tra p̄at hoīb⁹ bo-
 ne volūtat. Qui sic fuerāt ad dñm cōuersi
 rñderūt. Tūc. Cōturbata ē oīs firmitana.
 Cōterit⁹ vō ipator milit̄ armatos ei iussit
 oēs q̄ ad dñm p̄uersi sūt gladio p̄uiri. Adar-
 tur; auert enā trecētos. xxx. hoīes p̄mēdātes
 se oīb⁹ scīi erasmi martiris. q̄b⁹ aut̄. Ite in
 noīe dñi felicit̄ ad sc̄as ciuitatē quā p̄pauit
 vob̄ dñs. ⁊ ego p̄ modicūz tps subsequor.
 Erāt at̄ angeli currētes p̄ nubes celi suscipi-
 entes aīas eoz. ⁊ triūphātes martires vsq;
 ad celū p̄duxerūt. Et audita ē vox psallentiū
 ⁊ dicētiū alleluia. Quia iustoz recta facia ē. ⁊
 ier sc̄oz p̄pauit ē. Qd̄ audīēs b. erasm⁹ ḡ-
 tulauit v̄ bon⁹ pastor sup̄ oues suas q̄stra
 didit xpo. Tūc impator furore replet⁹ iussit
 b. erasmū teneri ⁊ diuersi supplicijs torqueri
 ⁊ iussit militib⁹ tunicā erēā aduersus statū
 rāe⁹ ⁊ ignē fontē ei⁹ p̄sturi dī. It̄ n̄c video si

deus tu⁹ eripiet te de manib⁹ meis. Tūc bñs
 erasm⁹ dixit. Carnifex plen⁹ iniquitat. fili⁹
 diaboli. p̄cūdiā tuā laudo q̄ deterior es ca-
 ne. Dixi tibi ⁊ nūc dico. n̄ timeo minas tuas
 si āphora facias. cor meū non trepidabit. et
 signās se siḡ crucis p̄stuit se tunica ignea
 psallē app̄bentū psalmū dicēs. Trāsiūm⁹
 pignē ⁊ aquā ⁊ eduxisti nos ī refrigerium.
 It̄e tanq; auxi⁹ fornace p̄basticos q̄ ī te cre-
 dunt. ⁊ sic holocaustū hostiā suscipis. Stāti
 tunica ignea q̄ induit⁹ fuerat. facta ē frigida
 sic n̄c ut nlla macula sup̄ ei inuēta fuisset. Tūc
 b. erasm⁹ dixit. Ecce ipator p̄fus⁹ es. cū pa-
 tre tuo diabolo eris ī ignē et̄nū arsur⁹. nam
 dñs ihs xps fili⁹ dī liberauit me. Ip̄ opulus
 at̄ clamauit. Vere q; magn⁹ ē d̄s xp̄ianorū.
 q̄ tātas v̄tutes opat̄ in illo. Tūc impator ait
 Aries sūt maleficorū ut igni imparet ⁊ d̄os
 nr̄os deludat. Tūc b. erasm⁹ dixit. Stulte ī-
 perator q̄ putas maleficia. mecū ē xps fili⁹
 dei. ipe q̄ impat̄ igni d̄os tuos deludit. la p̄-
 des ⁊ eramēta furda ab hoīb⁹ p̄stata. q̄bus
 tu sitis es. It̄ā dñs me⁹ ihs xps viu⁹ ē ⁊ v̄n-
 tibus vincit. Impator dixit. q̄z diu iniurias
 tuas tolerare possum⁹. Tūc b. erasm⁹ dixit.
 Enā ⁊ ego miror p̄cūdiā fr̄ons tue q; non
 erubescis. Tūc impator furore replet⁹ iussit
 militib⁹ suis ollā pare v̄maz. ix. plūbi picis
 sit cum cera ⁊ resina ⁊ oleo solui. ⁊ repleti et
 succēdi. Et fecerūt mistri sic p̄cepit eis fuerat
 ⁊ feruēs facta ē olla. ⁊ fluctuās sic mare. Et
 dixit ei ipator. It̄ā qd̄ ⁊ hars tua p̄t p̄uale-
 re. Tūc b. erasm⁹ dixit impatori. Ista olla
 meū ē refrigeriū. Et factū siḡculo crucis de-
 scēdit ī eā. Stātiq; vox dñi sup̄ aq̄s de⁹ ma-
 iestas inonuit. ⁊ effudit v̄nā v̄ndā ex olla
 ⁊ v̄stulauit ipatores. Qui clamauit ardeo.
 bō dei ora p̄me. Tūc b. erasm⁹ dixit ipatori
 Ue mibi luperapax. ⁊ gebēne ignis quē nbi
 p̄auit d̄s sit cū p̄e tuo diabolo ⁊ militib⁹ ei⁹.
 Scio q̄ cor iūi obduratū ē. s; p̄t pplm istū
 circūstantes erit tibi bñ. ⁊ quieuit illi dolor.
 It̄ vltū at̄ s; v̄dētes ī illa hora crediderunt.
 Impator at̄ vidēs se delusū ē. iussit marty-
 rē dei recipi ⁊ in arta custodia haberi. et in-
 gēs ferro pōderi colligari. Cūq; oras ap̄

De sancto Riliano

paruit ei iuuenis sicut filio dñi. vocāse eū ⁊ dī-
cēs illi. Ego sū Michael āgel⁹ missus ad te
ut te ducā in cāpaniā pūciā. q̄ vocat forma
na ad docendū pplm. El p̄p̄ebēs eū et cie-
cit eus de ciuitate firmicāna. veniēq; natū-
culā a dño patā inuēit. ⁊ trāsmiguit ⁊ pūit-
ciā cāpaniā. Elia p̄o dīcē t̄bat⁹ ē ip̄ator q̄ nō
iucābāt eū dīq; dō ēripuit eū. Seru⁹ āt dī
⁊ marur dñi v̄ēt ⁊ sedū ⁊ ciuitate formāna.
⁊ vij. ānis docēs pplm vias vias. Angel⁹ āt
dñi panes ei q̄ndiē mīstrabat. P̄postea ora-
bat ad dñm. vt ⁊ ciuitate sua etnāl⁹ q̄sceret.
⁊ fca est ad eū vox de celo dī. Erasme veni ⁊
req̄sce in ciuitate quā parauit de frīb⁹ tuis
martyrib⁹ ⁊ p̄bens ⁊ recipelaborē tuum
p̄der te ei honorificat⁹ sū ⁊ celo ⁊ t̄ra. Tūc
berasme⁹ p̄viduis ⁊ orphaniā de p̄cabatur.
Dñe v̄nigen⁹ de p̄is q̄ me fecisti req̄scee
re illoco isto. p̄cede vt q̄ in Bloco habuisti
mee p̄ suis necessitatib⁹ p̄ces effuderit sic in-
de t̄ralet exaudir⁹ vt tu sis ei⁹ ⁊ in furo pla-
catus. Et respectu⁹ tu⁹ Erasme⁹ in celū. vi-
ditq; coronā inenarrabilē ⁊ occursum sibi
de choro ap̄loy ⁊ p̄barū. ⁊ inclinauit caput
suū ⁊ dixit. Dñe suscipe animā serui tui. Et
cōpleta orōne sanctū reddidit sp̄m. ⁊ visā
est anima ei⁹ candida m̄q; nīc qm̄ ab angel⁹
deducebāt eum glā māg. ⁊ cum illis celum
p̄nētrabat. tertio nonas iuniay. regnante
dño nostro iesu xpo.

CXCVII
De ſcro Hilano.

Illan' scotozū ge

nere nobilib⁹ pennib⁹. diuine in grē
 facit⁹ e nobilitate clarissim⁹. Sconā q̄ et hū
 bernia dē isula ē mar⁹. secūda q̄ dēs glebiā. s³
 scriissimis clario⁹ viris. Ex q̄b⁹ columbano
 gaudet italia. Gallo dicit⁹ alemania. Julia
 n⁹ theuonica nobilitat⁹ frācia. Qui dē dū
 mus nobili. p⁹apia edic⁹. a puericia libera
 lib⁹ studii tra dū⁹ sū⁹ cū l⁹ay i⁹remet⁹ dilige
 ter cepit idagare viā vitay. Lādē pueniente
 se grā dei. sprensū hūanay l⁹ay studiū. oib⁹
 q⁹ hūmō illecebrū. mōdasteriū p⁹u⁹it. abnega
 uit seipm. iulūq⁹ crucē suā. i⁹ secut⁹ est xp̄m.

Igitur in monasterio posuit? quante obedientie.
 quante frugalitatis. quante fuit vigilia? et oratio
 non instantie. vite primis terminis? declarauit.
 quibus etenim martiris palma per gratias magis? quam
 per meritis? confer. bonis in adimplet? opibus.
 Videntes itaque fratres monasterium in ipsum per
 fectioribus? beati viri pleuerant? primo cum per ec
 clesiasticos gradus ad officium presbyteratus
 peruenisset? ascendere. Deinde eiusdem monasterii regis
 minis curam sumere coegerunt. Ille autem sciens
 perfectioribus? carnis sine dilectione primi perfectie
 stare non posse. passus est in propriis se aliquan
 tulum minorari? ut frater? posset? posset? multa
 titimur? apostolum cupientes? ananibema fieri a
 christo per fratres? et cognantes? in carne. Quoniam
 cum fama beati viri longe lateque crebresceret.
 metuentes? ne fauor popularis macule sibi ru
 gam ingereret. cepit meditari qualiter notos? et
 proprios? relinqueret. petereque longe se posita
 terras. ubi obscurus? fama. et vilis genere pos
 set haberi? quilibet? diuis? culibus? vacare vale
 ret. Deliberatione itaque recepta? pacta. col
 lectis fratribus? in quibus idem seruorum? ardebat. ab
 vicinis? scote baraniam? deuenit. Deinde galliam
 attingit. Qua per meam in puincia? germanie
 deuenit. quod ab incolis terre ipsius? orientalis? fra
 tia? vocat. ibique in vrbem? bipoli? se morari
 disposuit. non veritus incredibile genus? ferua
 re? exire. eo quod in episcopus coronam optaret
 martiris. sed in apostolice? verbo interum abste
 nuit? donec romano se pontifici? preberet. que
 nus? apostolice? romanam? et integre? christiane re
 ligiosis? dogma? et licentia? predicandi? acciperet.
 Tunc cum perat? romanam? ecclesie canon? ponere
 bilianis? diuinis?que? lris? polles? pontificali? offi
 cio? pergruus. et irrebus? ecclesiasticis? ydoneus?
 Qui audita fide beati hilarii caritatis? gen
 tibus? illigata. deo gratias? reulit? eius? sese? carna
 lis? amore? impartuit. exultans? semina? diuine
 eloquii? ab infidelibus? ac longe? posita? docto
 ribus? augeri. Erat enim apud egregium? ponti
 ficem? non modica? exultatio? quod? cernebat? pau
 latim? euacuari? fructum? annu? hostis? cre
 scentibus? ministris? diuine? operantis. Tunc
 ex consensu? totius? patris? beati viri? in pre
 sbyteratus? officium? promouit? quod? et in?ma? conficere. et

De sancto Kiliano

ecclesias dedicare. et sacros ordines dare irrep-
bēbilit̄ valeret. Huiusmodi pacis dimisit eū
ut cepit op̄i iſtiter. p̄ato ſibi a dñō p̄mio et
ne retribuitis. B̄ta itaq; kiliā? v̄bē egreſſ?
pacto inire cū colūbano p̄b̄o et tornano le-
uita ad locū ſibi deſtinaū p̄uēit. Colūbāo in
ualis relicto. nā romā p̄gēs galli i alemoia
febre gūatū dimiſit. H̄ernemēs igr̄ ad p̄du-
cū v̄bē herbipoli. nē q̄e i ead̄ puīcia du-
cē reliq̄rat iuēit. ſz aliū noīe goſbū. H̄oro
venerabil̄ vir paulan̄ cepit pabula dñi v̄bi
i credul̄ ip̄lis miſtrare. tāq; ei gr̄as dñs cō-
tulerat. ut i breui tpe gēs loq̄lā p̄diſceret. et ſz
q; p̄p̄o ſimōe ſeia v̄uat̄ erogar̄. Mirabāt̄
at̄ oēs n̄ ſolū nouitatē doctrine. ſz et eruberā-
tiā eloq̄ntie. faciū dñi q; ſimōis comitabat̄ ef-
ficacia v̄itū. Impleū ēi illo qd̄ v̄itū aplis
p̄mittit dī. Ego dabo vobis os et ſapiaz. Et
itez. Opa q̄ ego facio et vos faciēs. Sz cū
ia; ſeia dñi eloq̄i ſucceſſerēt et plebs ḡdān̄
minuerēt ab errore gētilitat̄ v̄ſz ad p̄ncipes
p̄pli ſcī viri fama p̄uēit. ut ducē q; puīcie n̄
laſet. Qui eū ſcīz v̄z ſibi p̄uari uoluit. ex-
p̄ri cupiēs q̄ eēt h̄ doctrina bacēt̄ ſibi inco-
gita. Erat at̄ ipe p̄nceps nat̄ali igēio p̄dit̄. ſz
gētilitat̄ errore fedat̄. Et d̄ quē. b. kiliā? pue-
mēs p̄ſtāt̄ de religiois dogma inſinuare ce-
pit. docēs p̄z et filiū et ſp̄m ſcīz v̄nū ēē dēū
incomutabilē. viſibilū et inuiſibilū oīm crea-
torē. H̄o defat̄ v̄o p̄nceps admirat̄ tāā b̄n̄
viri p̄ſtāā et ſimōnū iſupabile v̄uatē. q; na-
turali ut dixi? pollebat̄ igēio. v̄r̄ ſe ſentētijs
ſupant̄. ad e? diſtulit̄ audiūz volēs fr̄q̄nti
ap̄d ſe tractatu rumari. v̄z quē kiliā? doce-
bat̄ an diane cult̄ p̄ponēd̄ foret. Diana nā
q; ap̄d illū ſūma venerat̄ de bēbat̄. Verūm
vir egregi? iugū ſtāna laborabat̄ ut dō red-
deret̄ aīas q; diaboli? p̄de conabat̄. H̄oro
p̄noiat̄ dur̄ cernēs p̄ſtāā p̄dicatōis. b. kilia-
ni ſecreto v̄it̄ ad eū cupiēs doct̄is ſuis in-
ſtrui. q̄tē? agnito trāne v̄uat̄. abige valeret
anfract̄ error̄. Sz a b̄n̄ſimo viro catholi-
ce fidei documēt̄ diligēt̄ iſtruit̄ p̄rio die
dñice reſurrectiois cū mult̄ alijs dato noīe
aq̄ loc̄ bapt̄m̄. abſolutos p̄ſtmi p̄meruit
error̄. Sicq; ſac̄i ē p̄p̄eſſor̄a puīcia. or̄

ental̄ fr̄acie relicto ſimōnū cultū dñe religi-
oni opaz dare. H̄o dicit̄ dur̄ goſb̄? mōnu
aſſiduo. b. kiliā ad meliora d̄ die i die p̄ficie-
bat̄. Erat at̄ illi p̄iū ſm̄ gētilitat̄ ritu. q̄ q̄n-
dā fr̄is ip̄i? iugio fuerat̄ copulata noīe ge-
lana. Sz vir diuſarco in inuio fidei tale no-
luit iugū p̄hibere. ne i penitentiā creduli-
tat̄ gūitate i oib̄ p̄libat̄. p̄nceps duceret̄. et
h̄e qd̄ apl̄s nodū i ſiſ p̄fect̄ d̄t. Tāq; puul̄
i p̄o lac vob̄ ponū dedit̄. n̄ eſcā. p̄fectoz ei ſo-
lid̄ ē ab? iō qd̄ nouerat̄ gū? diſſit̄ i futurū.
ſilq; dīno ruelare ſp̄i ſcīes i bac̄ re ſibi et ſo-
cis cāz p̄ſtare martirij. ut mlt̄ inſea p̄deſſz
uerim obmiſit̄ tale dānare iugū. ſz cupet
diſſolui et eē cū p̄o. imitat̄ apl̄m q̄ i ſporta
a fr̄ib̄ p̄mūz dimiſſ̄ ē. n̄ ut morē t̄eret. ſed
ut mlt̄ aī mōnē p̄deſſz. Verūm cū qdā die
b̄s p̄ſul ducē ſaſt̄aric alloq̄ret̄. diſſe inſe ce-
tera fert̄. Filii mi quē p̄ euāgelij genui gau-
deo vald̄ i p̄fectu fidi tue. ſz mlt̄ memouet̄
q̄ illic n̄ nuptijs dīner̄. et vereor̄ nimis q̄ a
recto uieretal iugio retard̄. Le? ei b̄o
iacoſo dicēte. q; q̄ totā legē ſua uerit̄. offen-
dat̄ at̄ i vno ſac̄? e oīm re? p̄p̄et̄ea i bapt̄-
mate inouat̄ b̄o. et n̄ ex p̄e ſz tot̄. ut at̄ tot̄
inonari poſſit. nihil p̄ſtmi reuere d̄z error̄is
ſtudies at̄ p̄nceps p̄mo beſit̄ ſtupore. De-
inde alta ſuſpiria trahēs. valde ei diligebat̄
eā quā bēbat̄ vxorē. tale deide fert̄ de diſſe r̄n̄
ſū. Eludui p̄z te docēte q; dñs i h̄s p̄cepit̄ n̄
bil ſuo amoz p̄ferēdū. nō p̄z. nō mat̄rē. nō
filios. nō vxorē. et d̄arco q; ſuis v̄nce diligā-
tiā mibi vxorē. p̄pono tñ diuini amoz.
Sz nūc nō adest̄ mibi oculi inq̄rendi q̄l̄ eā
dimittā. q; p̄hoſtes nr̄e republice feſtio. cū
at̄ reuerſus fuero i uēta oportunitate dimi-
tēdi ſepabo? ab illa. H̄oc v̄o cum ad aurea
gelane p̄uēiſſz. q; ei fallere poſſet amāte; ḡ
ui in cādut̄ ira ceu rap̄s catulis leena. Dū
q; ſecū bac̄hara exco cepit̄ q̄rere q̄io ſcīos
viros erigueret̄. Nulla ei beſtia in ſmūdo
ſilis ē mulieris male. ſic h̄ mulier ne p̄bāda
callida meduat̄ de p̄q̄rebat̄ q̄l̄ ſine popula-
ri ſtrepitu et vulgi cogitōe ſcīos viros p̄bet̄.
armabat̄ nāq; impaciētia ire et libid̄is furo-
re. Et q; diaboli? iniqua cupiēs? fomenia

De sancto Henrico

malicie submisit. ita se dno mlti crudeli
lucis q pmitent se satisfactos gelane bñde
rñs. dat sibi mñebz mñime executiois. so
lebat itaqz bisculu. p pua dormit. necel
suar. ad studiu vigilare pteceqz orationis.
Quada vno nocte cu leues sonos caper ita
p nec dormire uegre n vigilat. a pie. appa
ruit ei vir bitu formaqz pulcheri. d. illu
aice surge. nolo te diu in laborare. vno d
taxat certamie tages. sic sp mecu eris. Hñs
dicit abscessit. Eugilas at egregi vir intelli
ges dina sibi adesse vñtaros. puo casz frñb
au frēs vigilare. cito aderit dñs. p pulsabit
ianua. cauēbz ē ē ne nos dño torpētes iue
nat. Elodā olei lapidibz dñps ē. ne si for
te dñecerit tñcicipu. qñre qñ nō potim
in uēre illis itaqz media nocte oñi vacābz
carnifices strick gladijs locū in q orabāt pe
uerari. Qd cū sacerdos th iuu. ēē au Eli
ad qd pñstis. iplebz pceptu. pñmabit. cur
li. bisdictz infecti s. libiqz tñe mābat. ne qñ
scire possit qd de ill factū foret. Vestimēta
qz cū qb. dñna officia pgebant sacroz libz
sñ cū eis dñfossa s. ne qd indicū nec. eoz de
pñedi possz. s. dñ biscessisse putarē. cā solite
pegñatōil. Erat tñ qdā nobil mñ. burgūda
noie q a pñcipio pñcatōis eoz scñs ad hē
rat viris bñs cellulā iuxta oratoriu scñoz. q
facil. dñis laudibz mñesse valeret. Hec in
tēta vigilijs q facta fuerāt diligēt studio in
uestigauit. Recebēbz qz carnificbz li. colo
mūdo fulu sñgñē scōz collegit ac tñe diligēt
ifodu. vigilijs. r oñibz vacās vbi scōz cor
pora obvita nouerat. Excolebat loca vene
ratōē q potat. lucz silēt. ne sic postea factū est
gelane illius remoueret. Ead nāqz scelerā
tissima mulier strax qz plāns stabulū equz
i loco vbi scñ martires hñan erāt fieri iussu.
ne q indicio sacra corpa pderē. Serunt tñ
abbis q tñc fuere postez relati. q aialia ibi
stabulata sup sepulcra martiz nec stercoza
nec yrina tacerēt. honozē martiribz exhiben
tia. vt qd de capite popbz vaticinab. ē hñc
mēbz repree. Cognouit inqñs bos possē.
suū. zē. Hñt āt nō cognouit me. Aliqz mō
vt dicū est scōz corpa boibz pene ignota fo

ret. nisi p̄fata burgūda i terrō vite posita. q̄
burgōa fidelib⁹ vbi posita ēent reuelass⁹. Et
tūc aut̄ vbi dux pacta milia reuertēt ad lo
cū vbi scīos viros dimiserat. q̄s cū nō inue
niss⁹ cepit studiosē p̄q̄rere. q̄n̄ t̄q̄ cā recessis
rūt q̄ue abierit. Et vō vixit veneno malicie
febata. aliq̄n rubore p̄fusa. aliq̄n pallore de
pressa. aliq̄n p̄fēda robōrata. vueros am
fract⁹ neq̄ue scitē fraudib⁹ p̄tēdebat. Iñ
se eoa custodisse. neq̄s custodes adhibuisse.
q̄n voluerit vāsse. q̄n sibi placuit recessisse q̄
pēgnatōis sue morē p̄uarēt. Quē feminea
vba nō emolluit. quē a statu rectitudinē re
trahit. Creoul⁹ itaq̄ vbiis pugis p̄nceps
aliq̄ntulū cepta ab inq̄nitōe q̄euit. S⁹ quia
iuxta dñicā vocē. nihil opū ē. qd nō reuelēt
t̄ occultū qd nō sciat cū cā q̄ facta fuerant
paulat̄ obliuio t̄radent. vñ⁹ eoz q̄ scōs vi
ros gladio inuasēt. subito demonio arri
pit. t̄ p̄p̄ose se dēb⁹ lamāsa p̄nū mīguit in
et̄nā penā. Et vō i rabie p̄fus gladio semet
ip̄m appēnit. effusiq̄ viscerib⁹ p̄toxmēta p̄
femis ip̄is ab et̄na p̄uenit. Iñ mltio p̄ t̄ ipsa
belua de q̄ loq̄mur demōib⁹ arrepta voce
magis clamabat. Iussit tozq̄ q̄ scis viuis
torozes adhibui t̄ cūz magno cruciatū ad
cruciatū diabolo patū p̄uenit.

Cxcviii

De scō theinrico ipatore

Quo ab incarnas

itōe dñi millesimo. i. ab vrbē ar cōp
 ta millesimo septingētesimo qñq̄gesimo se
 cūdo. Et tōne tērio rōmē defictō vacante
 regnī folio. cum dē pñcipe agēt subrogādo
 oīm vora. nūti dīno ad eū dīnāt. q̄ tūc rē
 gno possim? bēbat. Fuit nāq̄ cōtipe q̄
 dā dūr bauaroz noīe beinnr. beinnr cūl
 dē gēt ducis filius. cui? ipib? sc̄ts wolfgāgus
 raul bonensii p̄fuit ep̄s in bōitate q̄ nobis
 litate regia sp̄picuū. et p̄nuersa mox bone
 litate p̄clar. Hic inuitū sapietimo iē dñi ple
 nitur est secur. q̄ erat oīm lraz studio pñci
 paltribur? et tōne sane fide rā tione catholi
 cus. Hic ergo ab oīb? pari vore et cōi cō
 sensu oīm a sc̄lsc̄. diuig p̄ngs dīspōnētē dē

De sancta Barbara

metia. ut p[ro]p[ri]a regni fastigia ad culmē res-
gni celestis p[er]uget. Cūq[ue] p[ro]dic[us] rex bēric[us] nec
dū celas[us] v[er]o ipator[is] obueret dignatē appuit
ei rasilbōe. b. wolfgāg[us] ep[iscopu]s tali visioe. Visū
nāq[ue] ē ei q[uod] manēs i[n] eccl[esi]a sc[ilicet] emmerāmi ep[iscopu]s
et marur[us]. accēdet orād[us] grā ad b[ea]tū wolfgā-
gū sepulcr[um] i[n] ead[em] basilica suū. Cūq[ue] ibid[em] d[omi]n[us]
et sc[ilicet] wolfgāg[us] i[n] m[en]s p[re]cib[us] conaret[ur] ero-
rare. ibid[em] videbat ei i[n] p[re]s[entia] wolfgāg[us] a stare
eūq[ue] b[ea]tū v[er]bis appellare. Innuere diligēt[er]
l[et]as i[n] muro q[uod] ē sec[us] tumulū sc[ri]ptas. Erat at[que]
sic sibi videbat sc[ri]ptū solūmō. post sex. Cūq[ue]
l[et]as at[que] rex retracatōne diuina secū reuoluit
pauallima b[ea]t[us] visiois sc[ri]pta. In p[ri]mis gar-
burat[ur] q[uod] post sex dies eēt moritur[us] m[en]s di-
sp[er]sat paup[er]ib[us]. Cūq[ue] diez sex nūer[us] p[re]teriss[et]
et nihil i[n] se rex molestie corp[or]is fessiss[et]. putauit
p[ro]dicā visio[n]ē ad sex mēses p[re]iere. Trāfact[us]
v[er]o sex mētib[us] cū nihil i[n]firmat[is] i[n] se p[er]cēt ar-
bitrat[ur] ē hūc nūer[us] ad sex ānos p[re]iere. idq[ue] q[uod]
et sup[er]a cepit i[n]mere. Cūq[ue] sex ānoz nūer[us] ē
teger p[re]teriss[et] et septimi āni dies reuoluit[ur] ve-
niss[et]. ip[s]o die p[ro]p[ri]a b[ea]t[us] d[omi]n[us] suscepit celsi-
t[us] dignatē. Et tādē senēs q[ui]s eēt sua visio
grās eg[re]ss[us] d[omi]n[us] sc[ilicet] wolfgāgo ep[iscopu]s q[uod] sibi ta-
lē reuolare dig[ne] est dignatē. Inc[un]ct[us] i[n] regē
b[ea]tissim[us] d[omi]n[us] famul[us] beinric[us] ip[s]al[is] regni nō cō-
tēt[ur] angustia p[ro]p[ri]a p[re]dicā imortalit[er] co-
rona sumit[ur] reg[is]. cui fuisse regē ē. militare di-
sp[er]s[us] fuit. Sumā ei[us] diligēt[er] i[n] aplificando
cultu religionis adhibuit. eccl[esi]as dei ditare
possessio[n]ib[us] et i[n] m[en]s ornatib[us] auge cepit. Se-
des q[ue] ep[iscopu]s hildensheim vic[us] vbi a puero
fuerat enutrit[us] et l[et]is edoc[us] magdeburget
argēnnā. Alinā et mersenburg q[uod] barbari-
ca immanitate adiacētū sclauoz vastate fue-
rāt restaurauit. et tā ip[s]is q[uam] alijs ep[iscopu]s p[ro]
vniuersū regnū possessio[n]ib[us] et ornatib[us] i[n]u-
mera dona distribuit. Beiq[ue] p[ro]sumans b[ea]t[us]
vne laborib[us] postq[ue] b[ea]t[us] opiois odorē lōge
lateq[ue] f[er]re fecerat. locūq[ue] sibi dilectū et ceta
mōasteria dūcō et omādo et excolēdo ad
p[er]fectū adduxerat. ad p[er]cipiēdā i[n]marcessibi-
lē coronā a d[omi]n[o] vocat[us] ē ab ergastio carnis
Qui cernēs diē mori sibi i[m]minere. vocatis
ad se p[er]enib[us] b[ea]tissim[us] ip[s]ar[um] hūnegundia.

necnō et q[uod]busdā regn[is] p[ro]p[ri]is manu eā ap[er]t[us]
p[re]buit et p[re]medauit eā illis b[ea]t[us] v[er]bis me-
mona dig[ne]ssimis. Hāc ecce inq[ui]t mib[us] vob[is]
imō a ip[s]o p[ro]p[ri]a ip[s]i ip[s]o d[omi]n[o] n[ost]ro et vob[is] re-
signo v[er]gine i[m]maculatā. In ei[us] v[er]bo trāitu ter-
ra plorante celū exultauit. sic enā d[omi]n[us] p[ro]p[ri]a
milditiaz reuelauit. In ip[s]a et[er]i hora ex[er]it
ill[us] cūda suo dei i[n] solitudine p[ro]mōu diabo-
lus i[n] buana sp[er]ferē appuiss[et]. Quē vir d[omi]n[us] p[ro]
sp[iritu]s p[ro]p[ri]a agnouit et ait ad eū. Quo p[ro]p[ri]a.
Et ille r[es]p[on]dit. Ad e[ss]e q[uod]as ipator[is] p[ro]p[ri]a. Cui il-
le ait. Et ad e[ss]e p[ro]p[ri]a negociū tuū q[ui]n a d[omi]n[o]
tibi p[ro]mittit. Verū i[n] p[ro]sumato officio tuo
adiurat[ur] p[ro]p[ri]a v[er]uū ad me reuerēte. ut per te
ra ex[er]it possim cognoscere. Post modicū
v[er]o reuersus corā seruo dei gemebund[us] aflu-
it. et voce q[ui]rula cū ingenuit[er] eulam d[omi]n[us]. bea-
heu delusi sum[us]. iuanuz laborauim[us]. q[ui]n et
ab angel[is] dei p[ro]fusi discissim[us]. De Brequeim
legēda sc[ilicet] Laurēij martiris.

CLXXXIX

De sancta Barbara

Rat tempore ma-

rimiani ipatoris vir q[uod]dā gētilis i[n]
nichomedia nobilitate generis p[er]clar[us] ac tē-
poralū rex abū dātia sum[us] noīe dioscorus.
cui erat filia speciosissima nomie barbara.
Ip[s]a at[que] corpe pulcherrima. eā p[ro]p[ri]a plu-
rimū diligebat. q[uod] p[ro]p[ri]a reclusit eā i[n] t[er]ra alutū
ma quā ei[us] edificari fecerat. ne ab aliq[ui]s hoīe
videt[ur]. Erat at[que] b[ea]t[us] barbara i[n]geniosa. et a te-
nera etate p[ro]p[ri]a cogitationes relinq[ui]ns. ce-
pit diuina cogitare. Cū ei semel tēplū i[n]traret.
vidēs simulacra penib[us] suis ait. Quid sibi
volūt be similitudines hoīm. R[es]p[on]det p[ro]p[ri]a.
Laceas nō hoīm. s[ed] deoz sunt et volūt ad-
orari p[ro] illud q[uod] nescit et q[uod] non videt. Bar-
bara dixit. Fuerūt q[uod]dā hoīes q[ui] nūc colit[ur]
mus. R[es]p[on]dent. ita. Ex hoc b[ea]t[us] barbara die
noctūq[ue] replicabat[ur] acua dicens. Si hoīes
fuerūt dii n[ost]ri. ergo nā sūt v[er]i hoīes. mor-
tui sūt v[er]i hoīes. Si dii essent nec nati fuisse
nec morui. quia deitas v[er]i michi videt[ur] nec
cepit nec desinit esse. Homo enāz habet ori-
ginē terre. q[ui] terra est materia ei[us]. Si ergo

De sancta Barbara

hō de ira ē. et hō dō ē. gāliq̄ p̄cessit eū qd̄ ei
 ongo dī. sic ap̄t dicerē? irā deū. S; q; nec
 ira a se ē. nec celū a se. nec aer a se. nec aq̄ a se
 Et q̄b; quorū elemēt; stat hō. s; creatē sūt.
 necesse ē bis ēē creatorē. Ecce q̄nta sapia i tā
 iuuenili puella. Tādē tradita studiis libali
 b; alia trāscēdebat. s; d̄fuit ei noticia veri dī
 vanos autē deos occulte sperant. Et cū vidit
 dijs scz lignis et lapidib; flectē genua sensibi
 lia insensibilib; mūt; aio vald; correxit. Id;
 circo vēit rumor laudis nichomediam cla
 māns. sapientissimū viroz alexandrie fore. s. on
 genē. cui faciū dia totā irā pfunderē q̄ ver; in
 dicij; daret cognoscere verā deitatē. et volo
 rū pfunderē vanitatē. Nec audiret bā Bar
 bara multū gauisa ē i domo p̄cios; sui. et ce
 pit sedule tractare q̄ genere poss; eum adire
 Erat ei p̄t; nobil; et valde potēs. s. myste
 rii sui ei nō reuelauit. Cū neminē curato
 rē b̄tē recurrat ad h; p̄siliū vt lrās eidē sapiē
 tissimo origeni diriget et secretū ei pateface
 ret in h; vba. Quid alexandrie nobilitate at lō
 gelateq; p̄pso origeni Barbara nichome
 die tua ancilla. Dec; et honore desiderij mei
 accepi fore te v̄e diuinit; ostēdē. Al p̄ma enī
 scintilla igenij mei cū toto corde cupiui. vt
 ad veri dei noticiā puenirē. mēte p̄cepi nul
 lā deitatē i seeligis et lapidib; q̄ hūana ar
 te p̄posita sūt q̄ nō recipiūt sensibilitatē. et nō
 loq̄ nec audire p̄t. vñ sp; p̄tractauit esse fal
 sos deos. nec hoies posse ēē deos. q; hō inci
 pit et desinit esse. d̄s at̄ aī tpa fuit. nō ē vnq;
 deos credere potui q̄s hoies mortales cog
 noui. In multis tā monib; posui sp; deū nob
 ignotū pculdubio ēē putauit. q̄ sol; cūcta fe
 cit. quē sp; amauit. hūc me sp; deuouit. a q̄ sū
 id qd̄ sū. nisi me snia fallit. cur; spū animatā
 me sentio. nec desistā donec ad eū ptingam
 Qua pp̄t fame tue tumultu pculsa. pat̄ ve
 nerabil; mentē meā bis ap̄t voluere censui
 Illū deū solimodo vestigare cur; cogitōz
 ap̄tē ēē cognoui. Quā si ita ē vt fama refert
 supplices offero p̄ces q̄ten; discute digneris
 nocē ignorāne chaos pfusionis ab ancilla
 tua. et inducere solē iusticie lumenq; discre
 tior. Al p̄to ei p̄p; dei scire q̄ fecit p̄sibilia

et inuisibilia. et vix v̄e vn; sit vt ip̄a iā nūc dū
 dū me cū argumētiata sū. Et hāc eplā; dire
 xit alexandriā ad origenē p̄sbyter. q̄ ē i pub;
 affrice caput regiōis illius lōge distās a ni
 chomedia. Hāc at̄ puaret legatōe quā lega
 uerat. ad deū quē nouerat i cubiculo cordis
 sui lacrimas fudit dicēs. Vñ firma pedes
 eius quē ad famulū tuū misi. ne aut me aut
 illum mors pueniat. vsq; relegatio veniat.
 Huius et alij; postulatōib; q̄b; deuote potat
 nūcius alexandriā ingredit. Origēne repe
 rit i palatio. Hāc mee matris alexandrie ce
 saris. vbi occupat in docēdo xpianā religi
 onem. Qui lencia magistrās Barbare acce
 pit. laudās deū q̄ h̄mōi semen suscitabat et
 talia opat. Et statim origenes doctor p̄stā
 tissim; accelerat et edidit desiderij Barba
 re in hūc modū. Origenes veri dei indign
 sacerdos et vt possibile ē ostēsor eius. adhuc
 etiā alexandrie nūc degēs Barbare barba
 rice gēt; adop̄tōem filioz dei et iesu xpi verā
 salutē. Sic sc̄p̄eras scire te velle verū deū
 q̄s sit. Scire debes q̄ vnus est ver; deus in
 suā et trīn; in p̄sona. scz pater et fili; et spū
 sc̄s q̄cūq; h; oia credit oino bz q̄ ad deū
 ptinge possit. Tu at̄ h; intellige et intellecta cre
 de. et si quid defuerit ad plenitudinē deside
 rij i legatio require quite legē sanctā erudit
 et libros q̄s secū defert tibi leget. Itā etiā dū
 bites te pro noie xpi multas tormētis irabit.
 Ip̄e em dicit voce euangelica. Qui perdis
 derit aīā suā in hoc mūdo p̄pter me. i vñ
 eternā custodiet eam. Origenes misit vnū
 ex pluribus cū nūcio Barbare ad barbarā
 qui modū magno desiderio ei; daret. P̄o
 cessit nūcius Barbare et nūciauit nūciū
 viri dei adesse. fecit et p̄misit eum foris stare
 vix pueniēs eū cū mirare. Tūc illa hoīem
 aduocari fecit. Qui ingressus offerēs salu
 tatōz in xpo. Illa assurgēs inclināt. et tā dei
 nomen q̄s hoīem venerat. Pater eius grā
 visitationis ad eā venit. videns virū igno
 tum iremēs inquit. Quis h; et cur h;. R̄ndit
 alexandrin; medēdi arte p̄t. q̄ sp̄det ma
 gistr; se b̄tē alexandrie. qui p̄ vñs medicorū
 etiā q̄nūq; curat. Pater audiens recessit

De sancta Barbara

et processit fieri cum ea colloqua. Tunc valeat? sacerdos et barbara pferunt in se sua mysteria. Ibi tunc plebs epla et bñ docta qd dñe eple ad pletudiez dñerij a legato qñuit et ad libum inuēit. Cognito at quo pñ et fili et spūs scis su sol? dñs et quio fili? miss? sita pñ et pñu scepiā bñanuatē boiez pñu reuocass? capnuū redemiss? et pñu lauac? et pñu lauifet. accelerauit ad bapñsmi grāz et ab eodez pñu ualecio quē origenes ad eā misit bapñizata ē i turri i qā pñ posuerat. Ampli? qñ deierat qñuit et qñ sursum se cupiēs libros qñ ei origenes misit frequē legi et ualō creuit in scia diuioz et sine mēro et i sapia diuia. Le et dñe qñ pulcra fuit qñ dñ opñant? et il li? pñ et locuti sē ut pñ sibi accipet. Ipe uo accedēs ad eā in trīm pñuadebat ei dñ. Filia mea qñ dñ pñetib? pñeozant? sibi dñe ut accipent te i pñugio qñ dñ uis dñ. Ipe uo i turri pñez cū ira dixit. ne cogas me. Hage pñ. Et ipe secessit ab ea. Descēdēs qñ istuū mltitudiez artificū qñ facerēt lauac? pñuū quō fieri debuit. tribuēs singulū mercedē iūegrū. pñet? qñ ē i regione lōginquā. Descēdēs qñ famula dei de trī uide qñ facit ē. uidit pñepiē trionē duas solūmō fenestras dixit artificib? qñ duas fenestras istuū. Bicit ei. pñ tu? disposuit. qñ illa. Facite et mibi aliā fenestrā. Qui dixit. amem? dñe ne idigne pñ tu? pñ nos. Bicit eis famula dñ. Facite mibi fenestrā. ego dñ hac qñ secrete faciā pñez meū. Ipi uo fecerūt aliā fenestraz. Iperambulās uo barbara i natatono pñozetē. istuū in marmorib? et digito pñolā crucē. De post ascendēs in trīm uidit simulacra qñ colebat pñ et? suscipiēs spūm sanctūz inspuū i faciez eoz et dixit. Sileas pñ fiat qñ faciūt pos et oēs qñ pñdūt i uob. Finuoz qñ ope reuersus ē pñ et? de pñgnatōe et pñeplat? ires fenestras. dixit artificib? Quare ires fenestras istuū. Bicit ei. Filia tua sic nob pñepit. Ipe uo ait filie. Tu iperastu ires fenestras fieri. Et illa. Enā. Ete bñ feci. Ipe ires fenestre illuz mināt totū boiez. Et assumēs eā pñ et? descēdēs i natatono et dixit ei. Quō abūdānuā illumināt ires fenestre dyabys. Illa rñdit.

Tres sūt mundū illuminātes et stellaz cur sū regulātes. pater scz fili? et spūs scis. et hij tres unū sūt in essentia. Et furore repletus pñ tulit spātā suā ut eā occideret. Ipe aut ora bat ad dñm et absclsa ē petra et suscepit eā in tuā. et eiecit eā sup montē. in qñ duo pastores erāt pascētes oues suas. Et illi pñiderauerūt qñ bñ barbara a facie pñis extra petrā fugēt. Iper autē eius queruādo discurrez uenit ad pñdicos pastores inquiredo uirū uidi sent Barbarā filiā suā. Unus autē eoz pñiderās iram patris iurauit se nescire eaz. aliter uo digito eā pñdidit. Bñ aut barbara pñuoz suo maledixit. et subito ipe pñsus est i statuā marmoreā. et uel ē i locustal muta te sūt. Hoc apocrifus ē. Et pater eā replens flagellauit et coma traxit. eaz caibenis et clauereclusit ut nō aperiret ei quisqñ. cōstituit qñ custodes pñsqz dum abiēs nūciaret pñdici. Ipernuciano. Audies ergo pñes iussit eam pñnari. Iperes aut uidens mirā pulcritudinem eius dixit ei. Quod uis. parce tibi ipsi et sacrificia dijs aut acerrimis tormētis traheris. Cui illa. Ego habeo sacrificare deo meo iesu xpo qñ fecit celū et terrā et mare. et oia qñ in eis sunt. De demonib? uis dicit pñha. Iper sal. crui. Os bñ et nō loqñt. oculos bñ et nō uidebunt. Siles illis fiant qñ faciunt ea et oēs qñ pñdūt in eis. Tunc pñes furore replet? iussit eā expoliare. et carnes ei? neruis ibaurinis sine misericōdia discerpere. ita ut omne corp? eius inqñaret sangne. et iussit eam carceri recludi qñen? tractaret qñ pena eā cōsumeret. Iperedia nocte circūfultit eā sol dñ celo in qñ apparuit ei xps dicens. Cōfōnare filia quoniā copiosum sit gaudiū in celo et iterz ra sup passione tua. Non ergo metuas minas tyranni. ego enī sum tecū ut cruā te ab oib? plagis qñ inferunt tibi. Et statim omēs plage nūsqz apparuerūt. Gaudebat autē et exultabat scā barbara sup exhortatōe dñi. Iperae factō iussit pñes afferri eā. Et intus qñ illata et tormēta nūsqz cōparuerunt dicit ei. Ecce quō repopiciant sunt tui dii tibi et diligunt te. qñ plagas tuas sanauerūt. Iper dñ barbara. Similes sunt tibi dii tui surdi. cecī. et

Miraculū de sancta katherina

muti. Et quō plagas meas curare poterūt
q̄ sub ip̄is remediū p̄ferre n̄ p̄nt. Ad eā q̄ cu
rauit ē x̄p̄s fili⁹ dei viui quē tu n̄ vidē. q̄ idu
ratū ē cor tuū a diabolo. Tūc p̄les vt leo fre
mēs iussit carpe lata ei⁹ et lāpades ardētes
applicari ei. et malleo caput ei⁹ cedi. Ip̄a at ū
tuita i celū dixit Tu nosti cordis cogito: dñe
q̄ amoris tui occasiōe patior. me q̄ ne dere
linq̄s. Ip̄ote vō has plagas foris sustinui
Tunc iussit ip̄s p̄les gladio abscedi mamul
las ei⁹. Que aspiciēs in celū ait. Ne p̄icias
me a facie tua dñe. et sp̄i. san. tu. ne au. f. a. me.
Tū at hāc plagā foris sustinere. iussit eā nu
dā circūire regione illā. et plagis iherēb⁹ sta
gellari. Et martir x̄pi vidēs in celū ait. Dñe
dē q̄ operis celuz nubib⁹. adiutor. et p̄ceptor
me⁹ esto. et egenudatū corp⁹ meū. ne vidat
ab oculis impioꝝ viroz. Hec dicens descendit
angel⁹ dñi. oprensā eā stola cāvida. Hoc cū
videret ip̄s p̄les. p̄cepit eā gladio trucidari.
Tūc fur ore replet⁹ pat̄ ei⁹ suscepit eā a p̄sice
et p̄dixit eā in mōte. Et vō ip̄sa gaudēs sup
b̄ festinabat vt p̄fecte uite eēne b̄ramū acciperet
Et adducta in mōte orabat ad dñm dicens.
Dñe ihu x̄pe cui oīa obeduī. p̄sta mihi hāc
penitiōē. vt si q̄s memor fuerit noīis tui et fa
muletue facies memoriā passiōis mee. Dñe
ne memieris peccōꝝ ei⁹ i die iudicij. s̄ p̄pici⁹
esto ei. tu ei⁹ scis q̄ caro sum⁹. Et facta ē vox
d̄ celo ad eā dicens. Tūc pulcherrima mea. re
q̄sece i cubilib⁹ p̄is mei q̄ ē in cel⁹ qd̄ postula
sti donatū ē tibi. Quo scō martir x̄pi ad lo
cū supradictū vēit. et ibi martiriū suū finiuit.
a p̄po ei⁹ p̄re decollata ē. Ip̄dē e⁹ de mōte d̄scē
dēte. ignis de celo descendit et p̄bussit eā. ita vt
nec puluis ei⁹ inuēret. Finita ē at sc̄a mar
tir x̄pi barbara cū sc̄a iuliana q̄rta die men
sis decēbris impante marimiano. et p̄sidente
marciano. Fuit vir nobil̄ comes saxonie
q̄ inimicū suū captiuauit quē statim iurris
recludi fecit et faille sue sub p̄ea maḡ mādauit
ne sibi aliq̄s cibū v̄l potū mīstraret. vt sic eo
cui⁹ morerēt fame. Cūq̄ p̄ aliquē t̄ps sine ci
bo et potu māsisset. custodē iurris voce lugu
bri et lamēabili rogauit. vt ei modicū daret
de pane obreuerētā gliose v̄gis barbare ne

sic fame morerēt. Custos nec clamorē nec p̄
ces aduertebat. et sic p̄ aliquē t̄ps iacebat et ne
mini r̄sum dabat. Custos vō estimabat il
lū iā mortuū. Rogauit q̄ dñm vt illū extra
bi p̄mitteret p̄usq̄ corp⁹ mortuū exalaret feto
rē. Iniecerūt igit̄ funē in collū dēcē. et ad su
mmitatē d̄du cētes sic eū de alto p̄iecerūt. Qui
cū ad t̄rā puenisset. statim se erexit. et oēs qui
aderāt b̄ vidētes in fugā cōuersi sūt. Quos
ille dulciter monuit. accip̄t dēū rogauit ne fu
gerent. s̄ vt p̄p̄ accederēt. Et cū accessisset
ad eū interrogauerūt eū quōdā fieret aut q̄
mō viuere posset. Quib⁹ illa r̄d̄it. B̄rā vir
go barbara me in oib⁹ angustijs meis cus
todiuit. et in electiōe turris suis sanctissimis
manib⁹ me sustētauit et mori n̄ possum nisi
p̄fessus et sacra cōione munū et munice. In
terrogat⁹ vñ hāc gr̄as b̄rēt dixit. Ieiunijs et
orōib⁹ oī die. oī āno honorauit eā. et hāc gra
tiā mihi apud deū obtinuit. vt mori n̄ possū
absq̄ sacramētis. Quib⁹ p̄ceptis statim sp̄s
exalabat. Aliud exēpluz legim⁹. T̄p̄esere
nissimū adolfi regis romanorū accidit vt q̄
dā comes ex mādato regis in pub⁹ orōtaliz
bus p̄sideret. Labāte vō t̄pe famul⁹ qdā de
p̄sapia miluari. q̄ v̄ginē violauerat inculat
Qui capē v̄nculū inclusus quib⁹ cogitaret
de p̄silio nobiliū ac ciuiū q̄ d̄ eū esset snia
facienda. Et t̄pe statuto oēs p̄uenerūt. et iu
uenis adduct⁹ ē. q̄ int̄rogauit vt p̄fiteretur.
Locat⁹ p̄fessor. audies eū. innocētē ip̄m
inuēt. Tūc p̄fessor eū induxit. vt b̄rē barbare
p̄petuū suū v̄oueret nec ad domū veniret
et rediret nisi p̄us locū antiquūz culmen in
p̄silia uisitare. Qd̄ et iuuenis fecit. Inie
rea mlier clamās iudiciūz imploꝝat. Iuue
nis ille ad iudiciū ducit. Iudex q̄rū defenē
na. Iuuenis iā de vita sua desperās. qdā ig
nor⁹ accessit quē nemo nouit. exborās iue
nē vt iudicē rogaret ipsuz suū v̄bū loq̄. Qd̄
factū est. Tūc tota vniuersitas cucurrit. que
et qualis ille despect⁹ p̄ellet fari. Et rationa
bilit̄ ostēdens platā sniam. Iuuenē esse nullā
et p̄stantē p̄bans q̄ omēs iā nobiles q̄s cū ea
q̄ omēs qui aderant illud v̄ez esse dicebant.
et sic sententiā reuocauerūt. q̄ v̄lra hūanūz
ad

De sancta Brigida

sensum prout q null⁹ cōtradicere potuit. Et
cū pōia⁹ iuuenis aū tribunal exstebat. p m
mio gaudio psterne se volēs casu accidit
vt colluz iudicis amplecteret. Qd videntes
serui iudicis hostilit uruerūt in eū. Hoc pa
ter et amici vidētes despati flētes et lamētātes
qū moriū eū reliqūt. Qd intelligēs pfeſſor
su⁹ pſident aicis suis ait. Neqz sic de bñfi
cijs b. barbare diffidētis. qz p acie scio q san
est. et nullā panē corpis molestā. Accedētes
pat⁹ et aic⁹ cū festinatōe nullū vestigiū vul
neris inuenerūt i eo. Bratū labāt illi d mē
tis et bñficijs b. barbare ei pſtins. et magis
eā laudauerūt. et sic iuuenis eadē in fuit ob.
barbare pūā suā finiuit. CC

De sancta Brigida.

Sancta Brigida

vgo religiosa vidēs sibi instare
ipsa despolatōis. dñm rogauit
vt aliqū deformitatē sibi imitteret. vt saltē
mō pcep instānaz vitaret. Tūc vn⁹ oclis ei⁹
crepuit et liqfact⁹ ē in capite suo. Excepto er
go sacro velamēte brigida cū alijs vginib⁹ sa
cris velans et dō de orōis i opido mediexti
ti. vbi dñs ei⁹ orōe plima digi⁹ ē facere mi
racula. Hos pūe qndā marcū noie sana
uit. Dece⁹ et octo ecclesijs de vno modio
ceruisti a cena dñi vsqz in fines pasce suffici
enter misit. Leproso cui dā peten lac. cū
nō brēt aquā frigidā porreret. s; in lacā cō
uerſa ē. eo qz hausto puella qdā sanata est.
Deinde leprosum curauit. duos cecos illu
minauit. Cōgit vt eā cogente iter faciēs
in vadū fluuij laberetur. et fracto capite san
guis emanauit. q mulieres due murelūte
vocē receperūt. Ipost⁹ vā pcioluz regis a
manu rustici lapsuz dissiluit et ne rustic⁹ dā
naret a brigida integz restituit est. Cūqz
mulier qdā leproso poma negaret. Brigide
pob⁹ pomeriū fundit⁹ exaruit et poma no
uiter un⁹ relicta penit⁹ euauuerūt. Hinc iter
faciēs in curru vidit paupes qndāz cū famē
lia sua mēto sudore ligna ferentes. et miseria
dedit illi eqs suos. Et illa cū puellis suis
iuxta piā pſedit et qz fodit sub celspue ppin;

quo. vt aq. pūpat ppe pegrinantea. mor ces
spue electo sona pſiliēs emanauit. Hoc sciō
dux indetrāliēs brigide duos equos dedit.
Appropināte die pasce dixit brigida puel
lis suis. q lauabit firmas nras sorores. Cū
qz ille vt pote inuēcule oēs recusat. brigida
intrauit māb⁹ illas lauāset ab infirmitate
sanauit. qz vna erat palitica. alia demōiaca
alia leprosa. In domo qndāz aliena scā
brigida manēte. casu pugit vt oēs exirēt. ve
nerūt qdā petētes panē. et brigida circūspici
ens dixit puero ppe cubā palitico et muiro.
qd in ipā ignorabat. puer scis vbi sit clauis.
et illeridit. scio. dixit ei brigida. surge et mi
stra ill. et faciū ē uia. In domo vna. xij. iſur
mos curauit. In palio magno mli qdāz
vni epō crimē sui p⁹ iposuit. cū cū biā brigi
da os signo crucis signaſſ. illa inuuit a v
tice capitis vsqz ad plāā pedis. nec tñ vūatē
pſeſſa ē. Dixit. dic infantule qd ē pat⁹ tu⁹. Et
illeridit. Eps pat⁹ me⁹ nō ē. s; qdā i extrema
pte palii vltim⁹ et turpis et vilis. In dieb⁹
illis pēt ad scāz brigidā qdā vgo qrens ele
mosinam ab illa. Cui brigida dixit. Elcepe
vaccā meaz et abduc. Cui illa ridit. Elacca
mibi nihil pſest. veniet ergo latrones et au
ferēt eā mibi. Brigida dixit. Elcepe angulū
meū et eo aq intincto sparges et sanabis iſur
mos. Quo arrepto leta abiit et ab infirmis
sanata lucra mliā p⁹ et paupib⁹ xpi distri
buit. In tpe famis brigida pēxit ad epm
ibonū vt ab eo pēiet fruges. Ille tpe qdāz ge
sime cū alijs nō brēt panē duruz cū lardo p
posuit. et illa cū epō comedit. Due autē illi⁹
puelle nolētes carnes comedē abscondērūt. s;
ille vſe ſe in duos serpētes. vñd graui a brigi
da corā epō increpate ſūt. Tūc eis penitenti
b⁹ illis orāib⁹ serpētes mutati ſūt in panem
Ipost⁹ mliā talia admirāda brigida migra
uit ad dñm. CCC

De sancto Hangolfo.

Hangolfus ex nobi

li genere burgundie oriundus fuit.
Qui qdā vice in cāpania ad fontē veniēs et
de aq bibēs. pēt dñs loq vbi fons emanauit

De sancto Wualrico

et ei fonte venale exhibuit. Scitis vobis memor
illi vbi dñici. Si dixeritis huic mñ tolle te.
et eme fonte centū solidis. Cū autē p̄ron do
mū venies narraret. et ab ea derisus baculū
quē māu tenebat solo isit. q̄ retracto statū
fons erupit. sic ille quez emerat. et in loco vbi
in cāpama fuerat nūq̄ pl' emanauit. Er
or at ei? a qdā clerico nepharo polluit. ita qd
de hoc eā sup his inēpellaret. et ipa instanter
negaret. Immitte inq̄ manū in fontē ut dñs
q̄ cūcta videt vītate oñdat. Illa impetrata
imisit. statū carnes vsq̄ ad ossa dependebāt
Tūc ille. morte qdē diḡ es. s; ei q̄ cūcta iudi
cat referuo te. Cleric' vō mlieri adberēs q̄
dā vice ceruicē gangolſi abscondere volens.
ipm in corā vulnerauit. Qui post aliq̄s die
es sup̄a cōione addñm miguit. q̄ miracul'
mñlis claruit. Cleric' vō vt iudas mortuus
crepuit medi'. Eror at gangolſi cū audiuit
q̄ marit' ei' egros sanaretur. Sic fac v'
tutes gangolſus. sic anis me'. statim a pie
illa turpis son' p̄iit. Taliq̄s demceps sub
iacuit obp̄no. vt oi vita sua eodē die. sc; ser
ta feria q̄t verba p̄iulit. tot turpes sonos ab
illa parte emisit.

XXXII

De sancto Wualrico.

Wualric' ex nobili

alemanoz genere or' i mōasterio
sancti galli enunrē. vbi dū habitū vellet acci
pere ab inclusa p̄hibet. dicēte sibi q̄ futurus
ēet ep̄s in augusta. Qd p̄cedēte tpe factus ē
Quadā vō die cū scō corādo stannensi
ep̄o ad mēlāz p̄edit. a q̄ cōsurgēs ter missāz
celebrauit. qd dū corādo inoruit dixit. Iſcō
illi hodie saturio: ad missāz accessit credens
eū comedisse. Iſder oleuz in cena dñi ab eo
p̄secratū mñli sūt sanati. et oculi p̄tū illumi
nati. Quodā tpe in die sc̄i ioh̄is bap. gūi
infirmitate opp̄ssus duo iuuenes astiterunt
ei. q̄z vñ? ait. Quare n̄ surgis. debes enī ad
sanctū ioh̄ez missā hodie celebrare. Qui sur
gēs bis eodē die celebrauit. Iſpost mñra mira
cula āno dñi nō gētesimo. etatis sue octoge
simoter cio. ordinatōis sue qnq̄gesimo mig
uit ad dñm. Cui' corp' cū ad lauandū fuit

denudatū tāta fragrātia de eo emanauit ut
cūcta pectora astāna replerent. Iſdonat' igr
ad eccliam. supuenit wolgangus rāus boni.
ep̄s. et ipm in ecclia sc̄te affre honorifice sepe
liuit.

CCIII

De sancta Elſira.

Elſira filia bilarie

cui' p̄genitores a cypro venerūt
cū ēent cului veneris dedit. ipa cū ancill' su
tis meretricio se dedicauerat. Iſdaz p̄stibulū
narcissus ep̄s cū felice dyacono p̄secutionez
dyodeciani deuitās agnorās ingress' ē. Et
p̄mo p̄urp̄iamatore suscep' ē. postea xp̄ia
noz ep̄s cognit'. Elſira pedib' ep̄i aduolui
tur et statū p̄uertit. De manex p̄iani q̄runt s;
affra sub lim fasciculis eos abscondit. Tunc
affra ep̄m ad bilarā matrē suā ducit. q̄ etiā
aduoluta pedib' ei' efficit xp̄iana. Tūc cla
mat demon sup ep̄m se inuiste a suis habita
tōib' expelli et recusat abscedē. nisi aliq̄ aia
sibi i p̄iāe det. Iſat ergo ei draco magn' ab
ep̄o in faucib' alpū quē statū demō occide
bat. Tūc narciss' domū bilarie i ecclāz cōse
cravit. et dionisiū auunculū affre ep̄m ordi
nauit i augusta. Elſira vō cū solita exercere
negligit. gayo iudici accusat. Cuiuz iudex
pagan' diceret deū xp̄ianoz meretrices ab
horere. et xp̄m habuare in talib' non posse.
Elſira r̄ndit. Christū p̄ p̄ciōib' venisse. Ju
bet in insula lici flumis cremari. mat' at et an
cille dū eā sepelissent. ibidez cōp̄benſe in igne
cremanē.

CCIII

De sancto Wualdo.

Wualdus rex an

gloz fili' achie. sororis sc̄i admi
direg' q̄ et p̄p̄o occubuit. fuit vir magnari
elemosinaz. In die pasce ab aydano lund'
frānc̄is diuina audies. et cū linguā ignoraret
rex ip̄lo interpretabat. Et die dū paupes p̄flue
rēt. et iā oia victualia ēent distributa. discum
argētēū fecit p̄fringi. et dari egenis. Cui ep̄s
p̄gratulās manu et osculabat dicēs. nūq̄z
iueteralcat h̄ man' et factū ē ita Iſdermanet
ei vsq̄z hodie Quētiā die ac nocte vacabat

W 2

De sancta Tecla

diuino. et aut supmis aut fletis genib⁹ gra-
nas agebat. Fratre suo camfrido ab impijs
pempto. ducēbatur cū mltis sup se venien-
tē ipse erecto crucis vexillo. fletis genib⁹ su-
perauit. Nono aut regni sui anno etatis vero
xxxviii. rex mericioz q̄ antecessorē suūz peme-
rat. ipm in plio occidit. et caput cū manib⁹ et
brachijs ignominiose stipiti suspēdit. q̄ p̄ ea
mltus claruit miraculis. Ecolastic⁹ qdā bo-
na dicēs et mala faciēs ad extrema pduc⁹.
vidit se ad inferos duci. inuocat auxilium os-
ualdi. et allata sibi pncula pali in q̄ caput os-
ualdi cū mltib⁹ pepēdit. et in aq̄ bñdicta po-
sita. et eo potato vitā obinuit et salutē.

De sancta Tecla.

CCV

Tecla sponsa tba

miri. sedēs in fenestra sua audiuit
paulū q̄ yconū venerat de vngaria
te p̄dicantē. illi adbesit. Tunc sibi p̄cesse-
rat et paulū sic desēpserat. Statura breuis. ca-
pitū robusto. supelias iūctis. naso aquilino.
grā plen⁹. Tūc mat̄ teclē filiā cū ap̄lo accu-
sauerat. vñ ambo ad p̄cōsulē irabūt. matre
p̄tra filiā clamāte. qz sp̄suz suū p̄tenu et bu-
ic adberet. Tūc paul⁹ expellit. et tecla igni in-
iecta illesa eruit. et inuenit paulū p̄ se orantē
et statū sequit̄ antiochiā. Ibiqz a qdā p̄cipi-
scit. s; vidēs se p̄tenu p̄ sacilega iudici tradit̄
Sequū die tecla in leones et leonas et v̄s os
p̄iciat. s; oēs se inuicē interficiūt. et v̄go illesa
p̄māsit. Tūc in aquā in feras p̄iciat. et dixit.
In noīe p̄is filij et sp̄s sc̄i sit mibi h̄ aqua
fons bñ p̄mi et oēs fere statū moriebāt. Itey
in ap̄biteatro in feras p̄ici crudeliores iu-
beī. s; p̄ie matrone p̄stuit. et odouera qdā
apiāt vt fere dormiāt et mungēt. qb⁹ statim
soporans. tauri ferocissimi adducūt. q̄bus
ignita ferramēta ad genitalia ligāt. vt maḡ
seuiāt. v̄go ligata in illos p̄iciat. s; illesa et cō-
bustis vinculis absoluit. Deinde itez cū ap̄lo
suironā p̄git tādē a paulo recta bñdictione
sumpta yconū rediit. et sp̄suz mortuū repe-
rit. Et dater ei⁹ in sua nequicia p̄māsit. Ipsa
vero multaz v̄ginūz mater exiit. et orās ad
dominū migravit.

CCVI

De sancta Kunegunde.

x nobilissimo pa

rentū magnoz vicz angustoz san-
guine duo immarcellibil⁹ gl̄e flores emicue-
rūt. scdō vicz henric⁹ romani impij gl̄iosiss-
simū dec⁹. eiusqz digl̄issima collectalis pie me-
more kunegūdis impatit. Eadez v̄o bñ et
deo dilecta kunegūdis t̄reno impatori cor-
poralit̄ nō carnalit̄ p̄iuncta. celesti regi v̄gan-
tatē suā p̄secrauit. quā vsqz in finē casti cōi-
gis p̄sensu dō teste p̄stinauit. Qd postmodū
diuinitas testimonium ne lumen in tenebris
lateret ostēdit. dū cā ad p̄fundendūz v̄ginita-
tis hostē et obstruendū os mendaciū p̄v̄g-
nē xpi loq̄ntiū. sup ignis vomeres incede-
re. et illelāz p̄cedere dedit. In fastib⁹ itaqz cō-
stancia cōtinēne sue gl̄iam sub t̄reni clamore
impij sara gebat abscondere. vt t̄to p̄p̄si⁹ qn-
to efficac⁹ poterat p̄moueret. q̄ dō inligā-
te illo qz adiuuātē ad laudē ipi⁹ cogitabat p̄-
ficere. Deiqz postmodū nouellā fecūditū
me plantatōis sue ecclesiā quā cum illo suo
studiosissimo cooperatore henrico in loco
bambergēsi venustissime sic bacten⁹ cernit̄
fabricauit. sub paruo cūo p̄ncipis ap̄loz be-
ati petri et sancti georgij martyris monaste-
riū sub reglā beati bñdici ad aq̄lonarē pla-
gā in honore sancti michaelis arch̄ageli extru-
xit. nō m̄iori studio p̄diorqz ac diuerforū
donarijs ornamētis. Tercia demū versus
meridie sub ordine canonicorū sub titulo be-
ati p̄bomartyris stephani. paruo q̄des sce-
mate s; maiori op̄a de suo matrimonio ec-
clesiā dedicauit. ad quā dedicādā bñdiciūz
papā quē p̄fat⁹ dō dign⁹ impator henric⁹
ad p̄firmādū bābergeles pontificatū aduo-
cauerat. v̄ire rogatur. ipa qz illud p̄saluig-
pbi secū decantās. Bñe dilexi decore dom⁹
tue. Diuersa eidē eccleie iuxta impiales ma-
gnificentiā munera p̄tulit. in diuersis eccleie
ornamētis. q̄ oīa ipse dñs ap̄lic⁹ vt sp̄ me-
monia fundatricis ipi⁹ illic floreat. ne qn p̄
fraudē aut violentiā vel furro subiraberet.
tur inde. dura banni sui inmodauōe sepiuas

De sancta lunegunde

ginta q̄s duoz ep̄oz q̄ illic aderāt autoritate
ip̄o die p̄firmavit. Itē mōasteriū ad hono
rē sc̄i saluatoris n̄ri iesu xp̄i et ei⁹ vicē: osi
sime crucis. in loco q̄ p̄fugia d̄r. maḡifice cō
struxit. et ancillaz dei ibidē dō s̄m regulā bea
tū b̄ndicti sui iennū aḡegatōz decēssime de
clinavit. p̄doro coopante ei in oib⁹ impia
li maiestate. idē mōasteriū omni ornatu de
coravit. an p̄ncipale altare yconā de auro et
lapidib⁹ p̄ciosissimis statuit. calices aureos
et argēteos. carnos aureos. aureos p̄ceos.
pallas et casulas. vela et coronas. cappas au
ro et gēmis p̄ciosis intertas. et cetera p̄tensilia
sive vasa ad misteria r̄ato studio et ita sup̄er
osia exp̄sis eidē eccl̄ie p̄tulit. ut q̄cūq̄ ea in
ent regā munificētā et mirā p̄viusq̄ impa
toris vicē et impatris deuorōz in deū ma
gnope mirari non cessent. p̄deter bas p̄nci
pales sue op̄atōis. et p̄maris eccl̄ias. q̄ p̄uē
tial eccl̄ia q̄ mōasteria illoz donauit non
gl̄ianē se aut in p̄ois dilatatas aut decora
tas ornāmens. Elias ei annūate colla p̄las
re edificauerūt. q̄ d̄a enā destructas et ad mi
bilū redactas in p̄stinū p̄lēt in meliorē statū
institurauerūt. Et sic in p̄uētes v̄gines o
lēū sue miscē in diuersos effuderūt. ut me
rito dicere possint. xp̄i bon⁹ odor sum⁹ in oī
loco. p̄uigū nō voluptate s̄ bonavolū
tate copulati. p̄scūm mirimoniū vbi vna
fides inuolūt castitatis. vbi vn⁹ sp̄s misē
ricordie et vitas. vbi idē velle in v̄tutib⁹. idē
q̄s nolle in vicis. vbi nec p̄m⁹ nec alē discer
imponit dū alē q̄d p̄m⁹ voluit. vbi par an
im⁹ in m̄l̄sariis ope p̄fectib⁹ pares i duo
b⁹ oñdit affect⁹ q̄les bas nuptias dixerit ne
scio. vnum scio. q̄ n̄rā mō nescit regio tales
dū p̄p̄i regnū celoz se castrantes. nec p̄l̄e fr̄e
ne fecūditatis expectātes. celibē a deo genera
tionē recipent. a q̄z ore laus dei nūq̄ deficit
et. Idē ē generatio q̄rentiū d̄m. q̄ v̄uētes i
xp̄o mēbra sua mortificātes p̄pter xp̄m. sup̄
frā morientū. modo regnātes cū xp̄o. bona
d̄m sui vidēt in regiōe v̄uētū. Quonā
de v̄ua et miracul⁹ p̄i henrici xp̄ianissimi im
peratoris et miseratōib⁹ variis q̄s fecit i do
mo d̄m. de signis q̄s et miracul⁹ q̄ posttransi

tū ip̄i p̄cū fecit de⁹. satis ac digne sc̄pta sc̄a
recepit eccl̄ia nūc animū p̄pugnat in men
tē penit v̄uā memorāde v̄gines n̄rē breuē ex
plicare. et memorie sc̄pto cōmēdare. ut ad ex
plū ei⁹ se inuētes q̄cūq̄ v̄gines q̄cūq̄ vere
vidue p̄fecte vite nomā arbitrent⁹ p̄uersant
onē illi⁹. Indignū enī nob⁹ et magis ope p̄ci
um digne durū. ut illi officiū subtraham⁹
oris. cur⁹ p̄mōdē q̄ndie alimēta p̄cipimus
corpis. Henrico itaq̄ suo sue castitatis pa
tentiissimo sp̄ custode. vbi eā suis v̄gines v̄n
nā duxerat. in xp̄o resignauit. ad celestia q̄
iugis suspirabat gaudia translato. illa se ad
deū. ut sp̄ totā p̄tulit ip̄m sue castitatis. necessi
tan. ac saluti adesse illū suis eccl̄ias. illum fi
liis q̄s et in ip̄o aggregauerat p̄nē affore. ad
uocare. vigils orōib⁹ instare. die p̄acticam
cū martha noctu p̄eplatiū cū maria vitaz
agere nō cessabat. Quāta v̄o elemosinarū
largitate. q̄nta orōis instātia. p̄ beat p̄uigis
defunctia deludauerūt. in subscripta pagi
na quā ip̄a p̄ se. nā l̄rā et aruū aliarū distun
guere auro gēmisq̄ sacras pestes parantissi
ma fuit. cōposuit et sc̄p̄it q̄cūq̄ voluerit ag
noscere poterit. Kunegūdis diuina disp̄
sanone solo impatris nomie. specialit̄ dilecte
agregandū in p̄fugia. q̄cūq̄ iuste p̄uenit dile
ctonū. p̄p̄ie aduersus farnā facili⁹. velu
ti estimo. tolerare. si p̄as res saluas in colu
mēsq̄ cr̄stere viderē. Quāuis enī menē p̄
cellosiq̄ curaz fluctib⁹ v̄ndiq̄ quatit. v̄rē
i⁹ recordatōis anchora a cordis p̄fundas
te nō euellit. Et licet longere mon ab oculis.
ab aīo tū nunq̄ recedētis. q̄s nos sepabit a
caritate xp̄i. calus doloris an longinq̄as re
motōis. Quimenā si amisse facultatis vsus
p̄cederet. volūtas h̄ op̄is exhibuōne cōpro
bare. p̄m̄ iū modicū q̄ad buc dō volente
reliquū tenem⁹. vestre coroni alienū esse no
lum⁹. ut participatiōe paruatis reuelent
magnitudo deuorōis. Aliter nāq̄ si paz
babuerit paru⁹ filijs tribuit. Ecce h̄ modica
sumpt⁹ munuscula ad refectiōē vob⁹ inue
tunt carnis. ut aīa; seniois patris v̄i conuē
nua orōis alimonia reficiat. q̄mā tot uir
toz p̄ces v̄namur p̄nuate apud deum.

De sancta lunegunde

multū possit perficere. iacobo attestare multū
 valz de pcano iusti assiduā. Ille etiā atz etiā
 iustus dñs q iusticias dilenti equitate suppli
 cationis exaudire non respuit. sed vobis in
 defessis intercessoribz supradicti cari memo
 riā facientibz. salua dabit premium. qd ipse
 pmitit dices. q pseuerauerit vsqz in finē sal
 uus erit. Etqz bonū op⁹ in ppectu etiā dei
 placuū esse cernit si nō solū p illis q in hac
 vita positi. multa vobis dona. sed q nulla fe
 cerit oraueritis. Obsecro ergo vt euz a cor
 dibz vestris nunqz abiciatis. q vos itaqz p
 prias amauit. atqz hūc locū vestra seruitu
 re florere voluit. Estote qz meē necessitas
 memores. semp in bilaritate cordis miseri
 cordes. fm illud apli. dilectio sine simulatio
 ne. Nec non vestre mentes in quadā mutue
 charitatis soliditate magis ac magis cōcre
 scant. quatenus in die tribulationis clamores
 destruz ipsi aures exaudiant. qui dicit. vbi
 duo vel tres congregati fuerint in nomie meo
 in medio eorū sum. Qd vos omni modo p
 mereri bonorū eodē pstante qui cum patre
 et filio et spū sancto viuūt et regnat p omnia se
 cula seculorū amen. Deniqz conado sibi
 succedente in regno. ipa curis secularibz su
 ciet iā dū desiderauerat exonerata iā in ipso
 annuuario die transiit sancta lūegunda. ar
 chiepōs cū episcopis ad dedicationē confu
 gientis ecclie puocauit. vbi inter missarū so
 lennia imperiali decenissime omni ornatu
 culta ante pncipale aliare virgo deo deuor
 ta pcessit. ibiqz thesaurū incōparabiles ligni
 videlicet dñi crucē. parūā quidez in mate
 ria. sed maximā in vīte dñi obtulit. Et vbi
 lectio euangelij in qua sup arborem crucis
 ascēdens aspicientē se iesum suscipe. et ab eo
 benedictionē pusillus meruit accipere lecta fu
 it regalē purpuram eruens. tunicā fusciorēz
 quā ipa sibi manibz suis operata fuerat. sa
 cerdotali benedictione data. vestem religio
 nis induit. et multis quidez p se stentibus. pro
 illa aut gaudētibz que iam seculū dānasset
 in vestibz. capillis qui buculqz in eodē mo
 nasterio. p veneratione seruati pccis. im
 posito sibi ab epō velo angulo fidei subarra

ta. gratulabūda succinuit. Idosunt signū in
 faciē meam et anulo suo subarrauit me dñs
 meus iesus xpūs. Ita sponsa xpo psecrata
 pū filiaz suaz se sanctissimo cōiubermio ap
 plicuisset. nō vt mater filiabz se pferbat. sed
 omnibz inseruiens. seruilē psonā se ostende
 bat. ita tamē vt cū omnia faceret ostensio
 nē fugeret singulorū. nē recipet in pñu secu
 lo mercedē suā. Operabat manibz suis sci
 ens scriptū esse. qui nō operat nō mādūcet.
 Sponso suo aut orans loquebat. aut psal
 lens ad ecclie lumina pene inuisa pperabat.
 nihil seueritate illius iocundū. nihil iocūdi
 tate seuerius. tristis in risu. in tristitia suauis
 breue vite spaciū eterna memoria cōpensat
 bat. Idem illi orōnis loc⁹ et quies fuit idē
 semp habuit. inculū corp⁹ et quies fuit rei
 das delicias corpis qd paulo post permibz
 exarandū fuit semp cā legere aut legemē au
 dire vidisses. multa illi circa gubernales de
 uotio. frequēs decubantiū vīstano sollicita
 pauperū solatio. Intererea cā fecisse plu
 ra miracula credim⁹. sed q gloriā hūanam
 et oleū adulationis sp fugeret. illa voluit esse
 suppressa. aut incurie hominū seu reuolutio
 ni tempoz nō defectui deputandū virtutū.
 Unde etiam tantē maiestati digna scriben
 di minor materia fuit. pauca tantū q in scri
 ptis reperim⁹. vel peridica sanctorū maluz
 vbi illa p xpo militabat relatiōe cognouim⁹
 hic inserere dignū duxim⁹. Cū post orōnis
 frequentā inter lectionis lassitudinē an cilla
 xpi in lecto non plumis extructo. sed cilicio
 strato membra sopore gūata remisisset. pu
 ella sacra q de more illi assidebat. sacros co
 dices legens. cū fere ad mediū noctis lecto
 nē extendere caligātes oculos clausit. lumē
 qz e manibz elapsū. paleas corripientis sui
 fragore circūiacentes sorores excitauit. clā
 more ex pculsu facio virgo xpi de somno ex
 cussa. dum colluctātes in se flāmas circa se
 aspexit. ad orōnis arma se cōuertit. et signo
 crucis adustionē illā absqz omni suaz lesio
 ne vestīū auerit. Quia hec xpe opa q baby
 lonie regē in suo furore pfudisti. et babylon
 os ignes p pueriū liberarent illesi. Ali

De sancta lūnegunde

no miraculū tam timēdū q̄ mirandū hūc
placuit subscribere. in q̄ animi illi⁹ ostantiā
et rigoris seu eritū dūcere poteris. Hābuit
secū sororis sue filiā iutam nomie. quā a pu
mis annis educatā. oī disciplina seculari
q̄ lūz sciētia instruerat. Hec materiam
nō minus religionis q̄ dilectōis amore in
monasterio secuta et p̄secrata fuit. Hanc in
omnib⁹ plene instructā. ut ei⁹ in oīb⁹ vi
gilis ac ieiunijs p̄seuerantiā et a dño p̄sentiā
p̄sperit. oīm assensu et rogatu p̄mā in ip̄o
cenobio eā abbatissā p̄fecit. Cū igitur ma
filiā suscipies iuxta cōmonitiones sciāz iā dū
dū habuā. p̄cedentiū patrū repetens alloq̄a
monet ob salū affectū vilia ac deo placū
ta sepe dicere. frequenter audire. solas religio
si iuniorias nō deferere. magis magisq̄ erro
rū deuia. et diaboli calcare figmēta. nullā lu
ci ac tenebris vitā atq̄ mēda cio. turpiudi
māz honestati. apud discipulos docet eē cōio
nē. solite cauere ne vana sciēdo desineret
eē iēplū dei fieret bitano tenebrarū. fieret de
monis monumētū lumina sua in deidefigi
re aspectū. Hūmāq̄ docet facere v̄fructūz
doctrinē sue ip̄a in ill⁹ do adiuuante possit in
uenire. Hec et b̄mōi utq̄z utq̄z in aīno stu
dio ei inculcās. q̄ in oīb⁹ iā p̄fectā et ip̄a ma
gistrāz venerari cepit. Illa ubi in matūra lu
bertate posita ē paulatim rigore suo deficere
meliorē cultū. lauroz cibū. viciozū alimēta
desiderare. pluma in cibo. p̄ma in puino.
puellaz fabul⁹ inieresse et in oīb⁹ lani⁹ se age
re cepit. Hec b̄mōi leuitatib⁹ dū eas sciā dei
puam in se. publice corā oīb⁹ argueret. se
pius obsecraret. increparet. nō illa velut ma
tertere patrocino aut familiaritate vane cō
fisa emēdarat. q̄dā oīe cū ip̄a cū puente cru
cē. nā dies dñic⁹ erat. sequit. abbatissa defuit
quā illa inq̄rens et repulārē cū coeuis in p̄cla
ui regiēns zelo pietatis armata cū v̄bo cor
reptōis dextrā marillā ei⁹ p̄cussit. q̄ q̄ sigil
lū q̄dā formā diguorū accepit. q̄ oī tpe vite
sue nō caruit. De q̄ nimis facto p̄stat. q̄ nō
tantū p̄ se s̄ alioz amēdatione hoc p̄tulit. ut
huius visio alijs p̄ficeret et ad melioris vite
statiā a vicijs suis retorq̄ret. Fone et illud

detraitorib⁹ fabulosum et infidelib⁹ videre
ridibile putabit. q̄ scitātē illi⁹ quā grā b̄nū
tatis ip̄a hoies latere voluit elemēta loquūt
Demq̄z cū p̄ lectionē euangelij suo solenni
more ad altare sacrificiura accederet. dexte
ra man⁹ sue circūbecāz detrahēs. cū null⁹
q̄ recipet adesset. a se reiecit. quāz radi⁹ solis
p̄ fenestre rimulas intrās suscepit. et tādū q̄
famulādo sustinuit. donec illa p̄ sacrificiūz
redies eā recipet. Tācētā q̄d in beati veste
goaris aliq̄n diuiniūte oīsum fuisse legit.
q̄ dūz a sede rusticā treuerēsis pontificis de
spiciat. a sumā maiestate p̄ maiors lumina
famulātū honorat. Diuina itaq̄ capax erat
meritorū. q̄ iudicē cūctaz meruit b̄e viriū
Quindecim in scō p̄posito sup̄uuit ānos.
tam b̄nūlatis grā q̄z p̄ religiōis reuerentia
oīb⁹ admiranda. Tandē p̄ nimia ciboz ab
stinētia. oīōnis et vigiliāz incredibili p̄seue
rantia cepit corpore languescere. et ingraue
scēte morbo paulatim deficere. s̄ dū mem
bra dolore piraberent exteri⁹ in spū q̄ laus
dei in ore ei⁹ semp. p̄sonabat interi⁹. Toca
bat sanctos angelos quoz hic vita illic nūc
p̄socio fruit. apostolos et cōfessores quozū
fidem semp et cōfessionem tenuit interpella
bat. v̄ginū cūstū in suo exitu inuabat cho
rum quaz emulatoz in carne dū p̄ter carnē
viueret. immaculatū x̄pō cōsecrauerat. cho
rum. omniū deo famulantiū sibi adesse sibi
occurrere orabat auxiliū. Elere q̄d scriptū
est. amētib⁹ deus omia coopant in bonum.
in obitu tante v̄ginis vidim⁹ comprobātū.
necdū spūm exalauerat. necdū x̄pō debitāz
reddiderat viam. et iam fama volans tanta
p̄nuncia lucus non tantum sacras v̄gi
nes aut diuersi ordinis viros. sed et totius v̄
bis populos ad exequias cōgregabat. Sor
nabant psalmi. et totā domū vbi sacrum cor
pusculū in medio sup̄ illo nobili sui cūcio
p̄positum iacebat. i sublimē resonās letania
pro exunte anima quanebat. Interim ex
more regales tanquam imperatrici. non ut
paupercule debentur sorori parantur obse
quia. aurea feretro obtendenda proferunt
velamina. Cum illa pallentes pultia quoa

De sancta lūnegunde

ante vt sponſo venienti leiſos videres ad os
reſtorquere. manu annuere. amictus iſte ait.
nō eſt me⁹. auferte hinc. **Q**uar⁹ h alien⁹ eſt
his treno ſpōſo. iſtis celeſti ſuz copulata. nu
da de vtero matris mee egreſſa ſuz. nuda re
grediar illuc. his miſere vilē carnis materiā
inuoluere. ⁊ corpuſculū meū iuxta tumuluſ
fr̄is mei ac dñi henrici impatoris qm me vo
cantē video in ppo locello reponite. **H**is di
ctis in manu dñi ſpūm cōmedās carnis ſar
cina abiecta. ad ſuū aīa reuolauit autoē. ⁊ ī
antiquā poſſeſſionē diu pegrinata p̄ſcendit
t̄is m̄rē cōem ſe amuſiſſe flēb⁹. cel⁹ at p̄ci
uē in ſuū p̄ſonū ſe ſuſcepſiſſe gauḁēb⁹. **I**ta
demū ſacro illo corpe feretro ſuppoſito no
bilū ordie p̄eunte. m̄lis hinc inde p̄fluēb⁹
nūrmis cū illo ſibi ſp̄ familiarīſſimo paupe
rū p̄ubernio. ad locū p̄deſtinatū ſepulture
felices exēq̄vſq̄z delate ſunt. **L**ū vō relictas
p̄bes. vacua rura. deſolatas ciuitates. vñ di
q̄z cūcurrere p̄p̄os videres. m̄rēſ paruulos
ſuos in brachio geſtātes. infirmoſ ī ḡbans
iacētes. ſanians grā ſpare. felicē ſe credere
ſicut aut feretro iūgl. aut ab ip̄o p̄giſſet ob
umbrari. **L**ādē in ecclia z bñ petri corp⁹ ſi
nelabore depoſituz. r̄duanas ibi merina
ſuis ac bñficijs p̄dignas habuit ereq̄as. filij
q̄s ip̄a illic in xp̄o aggregauerat. de m̄ris pa
ceat ſecuri. p̄ ſe aut ſoliciu i ceſſant p̄ſallebāt.
dñi eā ſibi ad boā ſubtraciam ſine timore a
miſiōis in ſpe p̄petue in cēſſionis recepſiſſe
plaudēbāt. mat̄ de celo filioz p̄ſpectās affe
ctū gauḁebat. **I**ta velatū ſacr⁹ cor⁹ p̄ ſacris
veſtib⁹ dyademate xp̄i ſuppoſito. ſuo oculo
in dextero late ſic bacen⁹ venerat̄ reſpoſituz
eſt. **B** felix bāger gēlis ecclia. recepſiſti theſau
rū quē amiferas. p̄car ⁊ malefica lingua de
tractoz occultoz teſtimonio p̄ſutata eſt. dñi
p̄ginitas et̄ reb⁹ approbata. ſc̄itās clareſcē
tib⁹ ſignis videt̄ teſtificata. p̄ xp̄m dñm no
ſtrū. **C**riſtiane religio. p̄ficiēs fidei ecclia.
qm euāgelio voce dñi teſtante dei mater ⁊ fi
lia p̄ grām noīat̄. **A**l dater. q̄ ſc̄itē op̄ationia
exemplo filios dñi generat. **F**ilia. q̄ p̄ginitas
filio p̄ ſalute mūdi incarnato. eruditōe ſan
ctioz patrū q̄ndie generat̄. ſolūtem miſſam

a dñō celeſtis archiatri. effectibus medicine
plenā tam corp̄is auribus animaduētiat.
Al dū dāne machine cōduor hūano ge
neri p̄ inobediētiā lapſo p̄doleno. vt eterne
vite fructus facientē nouā plantationem. ſc̄z
p̄mūuā ecclia infereret. patriarchas ⁊ p̄
phetas in mundū mittere dignatus ē. **Q**ui
creditum ſibi officiū quinq̄z corp̄is ſenſib⁹.
ſerto quoq̄z q̄ eſt ſpūs p̄p̄betū. myſteriū in
carnanomis c̄biſti. ⁊ oīa q̄ de ip̄o annūcian
da erant p̄dicātes. alij a ſperitate vite. alij de
uerſis penariū monib⁹. ip̄i quē p̄p̄betabant
famularū ſuū fidelit̄ impleuerūt. **H**ozum li
mes c̄biſt⁹ eterni patris conſilio. p̄liberanz
dis hominib⁹ de intemperate p̄ginitis vtero p̄
ceſſit. vt tam inchoate plantationi miſſis per
orbem apoſtoliſ atq̄z de ſuo corpe ſuſo cru
ore fabricatā. nouellam ſup̄edificaret ecclia
am. que ſancie trinitatis fide imbuta. ⁊ mū
data baptiſmi grā. martyres. p̄ſeſſores. et
infirmi ſeruis virgines. animo tamē cōſtan
tes p̄minas obuiat̄. **I**nter q̄s beata lūne
gundis ſlos bambergēſ ecclie cūz ſanto
henrico qui romanū tenuit imperiūz ſub
p̄uſgi ſpecie. immortalis ſponſo caſte virgi
nūatis bonore deſeruiuit. vñdē iam ei⁹ ſan
ctitatis merita p̄ orbem manifeſta declara
tione a p̄parent. q̄ in loco vbi ſancnū corp̄is
eius quieſcit. infirmi quacunq̄z laborantes
egruudine ſanitatē recipiūt. **E**t aut̄ ad om̄
nia cautiffimi teſtes ſum⁹. veritatis amato
rib⁹ et̄ au noſtre ſuccedētib⁹ de bis q̄ ſcri
bimus curioſe indagantib⁹. ſc̄z q̄ tpe curant̄
onum op̄ationes meritis p̄fate impatris
inuium habuerūt. largiente dñō. put poſſu
mus explicare volumus. **A**lno domini
ce incarnationis milleſimo centeſimo octoge
ſimonono. **I**nditione. ij. **E**thimone tercio
decimo bābergēſ ecclie ep̄o q̄rto pontifica
tus ſuāno. ad vincula ſancnū petri. ne d̄ ſan
ctitate p̄dicē p̄ginitis ambigerem⁹ ſignoz
experiētia certifican ſum⁹. **I**lā dñi ſolito mō
re p̄p̄s ad p̄dictū locū orationū ⁊ vigiliariū
cauſa cōueniſſet. aſſuit̄ etiā quidam demo
niacus d̄ villa q̄ d̄ beyrreut. qui nec p̄tera tē
agnosceſcens nec ſcelus abhorreſcens. filij ſuum

De sancta lunegunde

igne cremauerat. hic duris funib⁹ astrictus
ad sepulcrum sceleris egredis ut m⁹ s⁹ elecere
cepit. ut furiali morbo absolut⁹ deu⁹ oipoten
telandaret. ei⁹ cur⁹ patrocina⁹ meritis
accidisse cognouit. cu⁹ casua q⁹ p⁹ns eruerat
debutas laudes declamaret. Igit⁹ dñs cū
solēnitare chon⁹ et p⁹li deu⁹ oideagerent. q⁹da⁹
cōtra⁹ in suburbio de hospitali scē egidij
adducit⁹ sanitatē postulabat. et misericordiē
eraudit⁹ q⁹ p⁹cabat obmuit. Tū signorū
fama totū bābergēse locū respisser. p⁹ de
domo cōadi p⁹posui maioris ecclie sanitatē
affectās. et q⁹uis nātā in mēbris ei⁹ oberrat
set. n⁹ put potuit veloci⁹ reptās. venerabili se
pulcro se ing⁹lit. ubi a dño saluē op⁹atā in
uenit. Audies⁹ enā p⁹ d⁹ domo oironis
in eadē ecclia canonici. v⁹it q⁹ntorū ad locū
sepulcri sperās sibi ex bñficio gr⁹ sic ceteris
subueniri. cui sine mora subueni⁹ ēē in xpo re
stamur.

CCVII

De sancta dorothea.

Florola uirgo et

martir dorothea. ex p⁹re doro et ma
tre thea fuit. p⁹genita. et nobili sang⁹ne senato
rii. Illis epib⁹ viguit p⁹secuto xpianorū i⁹ra
romanoz. Qu⁹pe dorus spernēs idola. ro
mana dēlinq⁹ns p⁹dia cū possēssōib⁹. agris
vineis. castris ac domib⁹. transfretaui. cum
prore sua et duab⁹ filiabus Cristen et Cal
sten. preit in regnū capadocie. v⁹itq⁹ in ciui
tatē cesareā. ibiq⁹z babuās genuit filiā d⁹ cui⁹
vita nūc mēdū⁹ loq⁹. Et ipa gēta fm mo
rē xpianoz occidebaptizata ē a q⁹dā epō scō q⁹
nomē ei imposuit ex p⁹re m⁹re p⁹posuit. Do
rothea at ipa puella repleta ē spū scō. v⁹it
b⁹ et oī pacis disciplina imbuta formosa val
de sup oēs puellas regionis illi⁹. Qu⁹ mūd⁹
serpēs inuic⁹ castitas diabol⁹ n⁹ sustinēs.
fabriatū ēre p⁹fectū in amorē v⁹ginis dorothee
stimulās. ut ipa carnali deu piscēna appetet
Qui mūtēs p⁹ ea spōdēs thesaur⁹ et res absq⁹
cōpon dēstinau⁹ p⁹ dore p⁹dere ipam legim⁹
in oī thoro p⁹cedā. Audies⁹ s⁹ dulcis doro
thea q⁹ lūez ēre despiciēs t⁹renas diuinas et
an⁹ repida se p⁹ dēspōsā fātebat. Qu⁹ au⁹

diēs fabriat⁹ furore succēsus. morē ē i⁹ dolū
plēnū seruēns olei m⁹ti iussit. Ipaz adiu
torio p⁹illela manēs. ac si balsamo vngēt.
Audia⁹ at paganoz vidēs B⁹miracū ira
se ad xpm pueriūt. Fabriat⁹ v⁹o credēs hoc
magicis artib⁹ fieri. ipaz in carcerē reclusit.
nouē dieb⁹ absq⁹ ciboz alimētis. q⁹ nutria a
scīs angel⁹. duz p⁹ducit ad iudicial pulcrior
q⁹ nūq⁹z visa fuerat apparuit. cunctiq⁹z mira
bant⁹ q⁹ tot dieb⁹ absq⁹ cibo tā formosa vide
rēt. Fabriat⁹ v⁹o dixit. Illi deos in p⁹ni ad o
res ecclie penas nō euades. Dorothea r⁹
dit. Deū adoro nō demonē. dñi ei tui demonē
scē. et p⁹strata in t⁹ra. eleuant⁹q⁹z in celū ocul⁹
orauit ad dñm ut oñderet omnipotētiā suā
et q⁹ ipse sit solus d⁹s et n⁹ alius p⁹ter euz. Erere
rat nāq⁹z fabriat⁹ colūnā et desup idolū. et ec
cemilitudo angeloz cū impetu veniēs cōie
rit idolū. q⁹ nec particula colūne inueniret.
Et audita ē vox demonū p⁹ aera clamantiū
Dorothea cur nos sic deuastās. et m⁹ta m⁹
lia paganoz ad xpm māfeste pueriebant. q⁹
enā martir palinā ingressi sūt. Ipā at do
rothea eculeo est suspēsa. pedib⁹ eleuant⁹. v⁹
ciolacera⁹. corpus eius v⁹gis castigat. flagel
lis flagellat. Deinde ad māmillas virgineas
facule ardēs applicare sunt. et ipa semimor
tua vsq⁹ ad crastinū reclusa est. De mane p⁹
ducta nec vlla macula. nec vlla lesio apparu
it. De q⁹ enā cū ipse p⁹eses miraret⁹ dicit ei. Ad
huc reuertaris o amena puella. scis nāq⁹z ca
stigata es. et misit eam ad duas sorores suas
cristen et calisten q⁹ meru⁹ mortis a xpo recel
serāt. ut ipse dorothea sorore suā a xpo auel
lerent. dorothea autē lenit alloquens p⁹edis
cras sorores auferens ab eis cecuatam cor
dis. et eas ad chustu⁹ conuertit. Qu⁹ audies
fabriat⁹ ambas sorores dorso ad dorsum
ligari fecit. et in ignem prouocet cremari. Et
dixit dorothee. Quou⁹q⁹z maledica nos pro
trahis. aut sacrificia et viuas. aut sentētia ca
piali plecteris. Illa leta vultu rīdit. Quic⁹
q⁹ vis passura sum p⁹ chusto dño et sponso
meo in cui⁹ orio letu⁹et rosas cū pomis col
ligā. et letabor cū ipso in eternū. Hoc audies
tyrannus in seipsum infremuit. p⁹cepitq⁹z ut

De sancto Wolfgango

pulcritudo ei? et facies ei? bacul? et fustib? ce-
deret. et ut torores sanguaret. et qn? vestigia
faciei in ipsa apparet et carcere puata in cra-
stinu. De mane vo pducit illela a saluatore
nrō curata snia capiali iudicat. Et dñ extra
muros ducit videt ea theophil? pibonota-
ri? regni. qñ illu sonerosas de viridario spō-
si sui petēs sibi mitti. Qd illa pmisit. Cū aut
venit ad locū decollationis. rogauit dñm p
oib? q ad honore sui nois sue meōrā passio-
nis pagent. vt in oib? saluaret tribulatioib?
et pēpue a viciūdia. paupiate. et a falso crimi-
ne liberaret. et in fine vite pūdoz et remissio-
ne oim pctōz obtineret. mlires vo parietes
nomē ei? iuocātes scelerē sennāt i dolorib? p-
fecit. Et ecce vox d' celo audita ē. veni electa
mea oia q penisti i petra st. Dorothea vo in-
clinata ad icū spiclaris appuit puer pur-
pura indur? discalciat? crispo capitei c? ve-
ste auree stelle fuerit. ferēs in manu oxariū. i.
spozulā cū trib? rosas. et tot mal. Cui doro-
thea. Obsecro te dñe mi. feras eas theopbil?
lo scribe. et decollata ē. et ad xpm suū spōsū fe-
licet collocata ē. Passa ē at glōsa vgo et mar-
tir dorothea āno dñi. cclxxvij. id? february
a fabrizio pside sub dyocleciano et maximi-
ano impatorib? romanor. Theophil? aut
stās in palacio pdis. et ecce puer apparuit
circa eu et sustulit eu in pēdicēs. Has rosas
cūz pomis mittit tibi soror mea dorothea de
paradiso spōsi sui. Puer vo disparuit. Tūc
theophil? prupit in voces laudādo et glorifi-
cādo xpm deū dorothee. q mēse february
dñi magna frigora trā cogebāt. n? aliqd vir-
gultū frōdib? vestit rosas et poma qb? vult
mūte potēs ē. cui? nomē subndictū. Et illi?
affirmatōe et pōdicāde feretota trā puerit.
Quidēs hñrān? plib? generib? tormentorū
qz dorothea cruciauit. Olamū vo in pncu-
las minimas succidi iussit. et volatilibus ad
manducandūz piciat. Theophil? vo sacro
baptismate mystico corpe et sangne xpi cor-
cat? ē. Perrexit ad xpm q glificat scōs suos
et glorificat ipe in eis. q patri scōqz spm con-
substantial? et coetern? viuū et regnat de? in
secula seclōz amē.

CCIII

De sancto wolfgango.

Wlfgang? natōne

qdē aleman? genere vo ingenuus
ab ipis ifanti erudimētus deū fontē vite suū
eno. et scis pūa grā illustrat. qzuis mōi ama-
torib? videt? pēpabil mag meritor? proga-
tua emunere cepit. Nam reuera necesse ē vt
quē mūd? odit dilgatā dō. Scōs viros in
hoc seclō stat pegrinos ēē et hos pūes. Cūz
rephēdit petr? q tabernaculū in mōte fieri
cogitauit. qz scis in h mōdo tabernaculū nō
est qb? patria et dom? in celo ē. Sancti viri
fundit? seclō renūciātes. na hñc mūdō mo-
riunt. vt soli dō viuere delectent. Quāroqz
ab h? seclō puerfatōe se subrahūt. tāto inter-
ne mēns acie. pñā dei et angelice societatis
freqntā pēplanē. Qui ei renūciat reb? su-
is sua abnegat. q vo renūciat moribus pra-
uis semetipm scz abnegat. Hoc adimpleuit
beat? wolgāg? Pdmū int canonicos lau-
dabilē et castā viā duxerat. Deinde arrior-
bus regul? implicari desiderās. i. suena apō-
cenobitas. q solitarij vocāt monachice vite
normā pfessus ē. In q qnto rigore qualiqz
obfuāna vixerit. et vtutū suaz exit? et ostense
sibi diuinū? vñsōis patefecit pueni. Nam
cū bñs wolfgang? ad huc in paterno solo
positus. pegrinari p amore diuio affectaret
et hñmōi desiderijs sanctor? se suffragijs iugi-
ter cōmendaret. beati chñsti pfessorē. Eth-
marum. cui se suaqz frequentissime cōmen-
dabat. sibi in somnis a stare videbat quē ius-
sus intēdere. ab eo huiusmōi accepit verba.
Quia rogatus a te. rogauit dominū pro te.
manifesto tibi nūc futura quedam. Pdmū
per et in ops de hac puincia egredieris. sz in
alia in qua p amore dñi exulabis. epātū ca-
ducis reb? satis locupletē pdestināde diui-
na susceptur? eris. Cui? in administratōe
si fidelē te exhibueris expleis. xxi. ānis vias
trāsitorā eris exitur? et eternaz ingressurus.
Et hoc pculdubio scire te volo. q aiām tuā
pdoni redditur? esi loco vbi sub noie chñ-
sti a christianis memoria mea venerat et co-
luur. Quo me in hora exitus tui de egypto

De sancto Wolfgango

huius mundi spero aduētur. cū ceteris quibusdā
 bus sup̄nis ad tēp̄uros solatores hūc me
 ruera. Scīus igit̄ wolfgangus hac vīdē p
 cepta eo apli q̄ certū mēdebat acie mēns i
 speculū dīne prēplatiōis. reputās iugit̄ secuz
 q̄lū in salute aliorū sibi. cessū duplicaret talē
 tū. Cui rei grā mōdasteriū monachū dese
 rēs. imo sū aplm̄ maiora emulari carisma
 ta cupiēs p̄ alemāniā deuēterul in nouiciū.
 ad cuius orientālē p̄tē cū hūili comutatu p̄ten
 dēs. p̄diciōi grā p̄anome petijt cōfima. e q̄ p
 piligrinū parauitēz ep̄m euocat. p̄ie ut de
 cuit hūanitas ab eo suscipiē. f̄ fouet officio
 Apud quē enā rogat. ē. r̄ uisus māsit aliq̄
 dieb. Hoc int̄ cetera p̄uidē secū traciās mē
 te. q̄re p̄hibet. sit ab adducēda ad deū p̄ano
 mior gēte. Quo cōmōratōis p̄ende ep̄s op̄
 time vltus. v̄ipote q̄ erat appime eruditus. r̄
 genere nobilissim. clādestina r̄ māsifesta di
 uini fuit obfuarōe ac assidua sacre sc̄ptū
 re indagatōe sans p̄bauit hūc qm̄ suscepit
 p̄grinū nō ēē ḡyrouagiū. s̄ stabile r̄ p̄fidei
 domesticū. p̄n r̄ q̄bā de suis familiarē p̄eo
 alloquit̄ di. Q̄z felix ecclia q̄ deo volēte isto
 donabit sacerdotē. Ergo necessariū valde
 p̄idei mibi. v̄ile. ut hūc famulo dei p̄etā re
 gimē r̄ans bonēfīs ep̄i. q̄ optie puenit sicubi
 abūdat bona volūtas. ut enā ad bōa op̄a
 p̄cedere faciat bñ collata facultas. Bonū
 q̄ppe q̄b̄ vir seminare voluit. induratis cor
 dib. paganor. r̄ salus obsequiū q̄b̄ repu
 lit cecit̄ illoz. q̄nqz foras h̄eod agz dñi
 cū excolēte dabit fructū suū in p̄lis p̄piano
 noz. Ad h̄ q̄dā r̄nōdēs dixerunt. Quō fieri
 p̄t ut iste paup r̄ ignoz ad bonorē accedat
 t̄nē ep̄at. cū iā aliq̄ alii sanguis p̄sone. hūc
 apud impatorē p̄dijz r̄ pecūia cōpensantes
 sibi p̄ctarū acq̄escere. Quib. illereferēba
 p̄dērosa. s̄ n̄ adeo morosa. Diuina r̄ bñā
 na valde inter se p̄banē distare iudicia. S̄z
 scrutator cordiū r̄ renuz. ab imio mōi degit
 p̄p̄nibilia r̄ ignobilia ut cōfunderet forma.
 Et cōtrario mōs q̄b̄ suū est sup̄be ad bōā
 extollit. ac ibi cū p̄fusiōe distollit. Unde
 op̄ep̄cū censeo. q̄ mūtā ad marchicomites.
 cū p̄silo m̄lta soler facere impator. ut sugi

gereret ei. ne p̄ abinōne aut simonia cābere
 sim. quēqz ep̄alē sinat. accipe dignatē. sed ob
 emā remuneratōez. quē hūile r̄ modestus ac
 eruditū inuenerit. necnō officij eccl̄asticis
 ap̄iū ēē p̄bauit hūc cū uiscūqz p̄diciōis vel
 parētele p̄moueri faciat ad culmen eccl̄esie.
 Idē legatōez igit̄ ep̄i ac suggestiōne p̄sila
 r̄ impator. sue ac eccl̄astice vilitate adimoz
 nit. imo q̄b̄ veri ēnūti dei ē in māu ē cor
 regis. Idē p̄nceps bon. onto sc̄ba aio mutat
 oēs q̄ p̄ eodē ep̄atu ad p̄scēdo laborabant.
 auerit. r̄ se totū ad electiōne p̄enerādi viri cō
 uerit wolfgangi. Sicqz legatos p̄ eū cele
 riē mittit. Qui ut missi fuerat p̄gētes. iuene
 rit eū cū p̄noiaro ep̄o cōmōratē. s̄ iā ad p̄a
 triā rep̄edare cogitātes. Bñs at wolfgang
 ignar. erat legatōis impatoris r̄ ceteraz rerū
 p̄ se gestaz. r̄ idcirco anūm mēdebat alioz
 sum. Cūqz legatū q̄re p̄enerint ei indicarent.
 p̄mū recurrat ad secretariū cordis. se suaqz
 deo cōmēdāns in m̄m̄is. Deinde ep̄o p̄lis
 grino cui caritate ibi detent. erat causam
 suā exponēs. ad q̄ grauabat temperamento
 leuiabat simplicitas colūbine. ac prudēte
 serpentine. atqz in hūc modū ploquit̄ dicēs
 Hoc nouū q̄b̄ mibi p̄nuncios impatoris
 dñi Ottonis secūdi venit caritas tua efficit
 cui premium bone voluntatis absqz dubio
 erit. sed mee paruitati timorē incutit. q̄a ne
 scio si voluntas dei sit. Et q̄ m̄idus sub spe
 cie religionis multos ad vicia trahit. Cui re
 spondēs ep̄s dixit. Q̄ dicastē timere. s̄ men
 tis est p̄uide. Sed hanc in bonā spem erigit
 p̄sal. qui dicit. Innuiz sapie timorē dñi. Et
 iterū. Timorē dñi sc̄nis p̄manēs in seculū se
 culi. Talia q̄z pontifice ploq̄nte. vir vene
 rand. wolfgang. p̄ mēns speculanōne. di
 spensatōis diuine inuēs moderamē. subseq̄
 tur di. Ecce hūc dñi fiat mibi sūm verbū tuū.
 Tūc arrepto iunere euz bis qui missi fue
 rant ab impatore. tetendit in partes occiden
 tales bavarie. Cūqz p̄uentū esset ad regiaz
 ciuitatem. clerus r̄ p̄lis sūm morem eccl̄ia
 sticum vnamini ut impator. petijt. sanctū
 wolgangum elegerunt. atqz cum vniuersa
 li electiōne ad curiam euz regiam miserunt.

De sancta Barbara

Cūq; in pūtiā cesaris eēt delat⁹ aū pedes e⁹
pstrat⁹. se dixit indignū. indoctū. ignobilem
sub mōachali p̄fessioe degere sine licētia sui
abbatis nibil accipe debere. Ipdostremo ne
locū sanctūz p̄litate violaret iplozauit. Im-
pator at vidēs eū desicere renuente. mag⁹ de p-
bitans e⁹ dignitate cert⁹. q̄zuis reluciatū. mltū
q; gemētū epātū p̄mēdauit. Bēnd cū comi-
tatu fidelū mltōz remiss⁹ rans bonā ē igress⁹
ibiq; cū cāticis lenicie suscipit. at; more pon-
tificū inornat⁹ a clero r iplo sumo pastori
cōmēdat. necnō a friderico archiepō. illi⁹ q;3
suffragāis p⁹ aliq̄ dies i sacerdotē aplicūz
ibid cōsecrat. Igr p⁹ mltā pietatis r eq̄tatis
opa. q̄b⁹ dō suire studebat febricitare cepit.
quā corpis molestiā illi q̄ nescit occasū sedu-
lis p̄cib⁹ vite sue p̄mēdauit excursū di. De⁹
misereri dignet⁹ r mibū misero p̄cōr. montes
nūc subeūnt cuiq; cā nimide ac būlī aspici-
ent. Hec cū dixisset reuerentē oculos clausit.
ac velut i somno paulans p̄die kat̄ nouem
brūi in pace q̄euit.

COIX

Admiraculū de sancta katherina.

Pūs quidaz me

e biolanēsis Sabini⁹ noīe. vir vite pe-
nerabil⁹ sic refert petr⁹ rauennēsis i
lib⁹ p̄ gestoz notabiliū. post m̄rēm dñi v̄ginē
katherinā in p̄cipua deuotione bēbat. hanc
enā ab infātia sponsaz libi elegerat. r ipam
oib⁹ sacris v̄ginibus p̄ferre solebat. v̄pote
adiutricē fidelissimā. Cū igit p̄dicit⁹ p̄sul v̄l-
tra mare nauigasset cū abbate theodoro de
monte cassino. r duob⁹ capellāis r militib⁹
bus. r xp̄. suis. r sepulcrū dñi visitasset mon-
te syna sil⁹ adierūt. Et ecce dux q̄daz turcorū
ferocissim⁹ hostis xp̄ianoz a soldano redit-
ens cū multis armatis epō in pede monis
occurrit. cui⁹ comitūā v̄l v̄dit atrocit⁹ mor-
pemit dices Sicut feci familie sic faciā dñis
Qd cū dicit⁹ ep̄s r abbas v̄dissent. ceperūt
ducē rogare dicentes. Liceat q̄sum⁹ nobis
monē ipsi⁹ pūs ascendere r gl̄iose v̄gis tum-
bā visitare. Deinde q̄cqdūbi placuerit susti-
nebū⁹ patientē. Quib⁹ r̄ndit. Necesse ē hac
vice v̄l mea nō p̄ā polūtas fiat. r p̄fessum p̄-

cepit v̄l lingua. oculis. aurib⁹. naribus. ma-
nuū ac pedūz sumitātib⁹ v̄terq; p̄uaret. sic
q;3 adhuc semiuui in iumētis ad iumulu⁹
veberent. dixitq;3. Hūc qd vob⁹ valet hui⁹ se
pulcri v̄sitano. Et adiecit. Cū mēbra vobis
renascunt qd impossibile ē. nūc absq;3 dubio
dei v̄stri legib⁹ adberebo. Cū ergo ad ium-
bam v̄ginis venissent. abbas p̄tinuo expira-
uit. Ep̄us v̄o sicut potuit p̄ces fudit. Et ecce
circa notus mediū monastor⁹ vebement⁹ cō-
tremuit. tanulq;3 terror ac p̄uor dūcē inua-
sit cū suis v̄l inde fugere vellēt nec valerent.
Ip̄ostea v̄o p̄ tria horaz spacia a tāta lumis
redūdantia ibidē resp̄lēt. v̄l nō solū vici-
ni sed etiā saraceni a remonū partib⁹ p̄stia-
ti. hora eadē vigilātes diē clarā crederēt ē fa-
ctā. r ip̄m monē syna in solē p̄uersū estima-
bāt. Interea v̄go katherina de tumulto pro-
cessit. r triste caput sui amatois tactu blan-
do p̄mulcēs p̄mo oculos. aures. nasi r lūi-
guā. deinde mēbra oīa dolorosa p̄ungēs p̄-
stiterestituit sanitati. Cū vir dei gl̄iosaz v̄gi-
nē corpālib⁹ cerneret oculis. ineffabili gau-
dio replebat⁹. s; fulgorē pulcritudinis ei⁹ fer-
rendō valēs ad pedes ei⁹ cecidit. quē ipsa sta-
tim p̄cipiens eleuari. Hāz duo pulcerrime
iuuenes iuxta eam stabāt. ip̄m de tra eleua-
bāt. cui v̄go. Scire debes mi care q̄ amator
me⁹ r sp̄sus me⁹ idāz p̄s hic r in futuro te
r oēs bonozas me paratus est honorare.
Et q;3 p̄didist p̄pter me linguā tuā vir in p̄-
prio ydeomate exp̄ditā. ecce cōmōdauit t̄-
bi meā in greco r latino p̄uissimāz. Ip̄stēa
oēs aīas familie tue noueris esse i sinu abrae
Facto in sup̄ die crastina cū missaz solēma
celebraueris. lecto euāgelio singla mēbra
abbatis de oleo qd sudat d̄ tumulto meo p̄-
unges. sicq;3 suscitabit⁹. r anteq;3 diuinū offi-
ciū cōpleas ad vigore r statū p̄stinūz refoz-
mabit⁹. Hāz dicens v̄go beatissima dextram
p̄cificas app̄bēdit dñs q;3 illi anulū p̄ciosūz
r cartulaz aureis lris septam r disparuit. et
miri odoris ibidē fragātia remāsit. Cartu-
la v̄o tres v̄boz lineas habebat. r l⁹ p̄ ordi-
nē p̄inebat prima linea. Sabine be lre sunt
inter me r teligna dilectōis p̄petue. Scōa

De sancto Ludouico rege francoꝝ

Fecit tibi meruū ī gēis doloꝝ. faciet tibi gau-
diū pebēmēs amor. Terna. Duce baptiza-
bis san' ad pꝑria remeab. sicqꝫ decennio ex-
plero laudabili meū eris in celesti palatio
Luc vir unēlas grās ⁊ laudes dō reddidit
pīā ineffabili solatōe quā ei exhibuerat pī-
na vīgīs gliose. Facto īqꝫ die dur mōrē asce-
dit. ⁊ cū epꝫ ad altare pcedēte. vidēte. loqūte.
⁊ oīa mēbra iūgēlī hūīe aspiceret. obstupuit
pebēmēt. Luc lecto euāgelio pīte duce epꝫ
mēbra abbas qꝫ ī medio posuit erat vīgēs
pordinē. abbas oibꝫ vidētibꝫ rediit. appa-
ruit. Sicqꝫ mēbris oibꝫ renascētibꝫ. aīqꝫ di-
uinū officii pīficē plenissime sanat. ē. qꝫ vi-
sō miraclo dur lacris pīfūdī. corde opūgī.
⁊ āplectē fide. ⁊ cū mltis nobilibꝫ pīfete cre-
dētibꝫ ab epō baptizat. qꝫ cū hereditꝫ careret
sectō renūciat. trā suā vēdidit. ⁊ bonā por-
tionē hībꝫ ī mōrē suā degētibꝫ tradidit. ro-
mā cū epō ⁊ abbate ⁊ alijs mltis deuotiōis
grā vēr. mltā auri pōdera secū deferēs pau-
peribꝫ tribuit. Deinde ad pīlū scī fabianī. fa-
mosissimū mōasteriū vīgini qꝫ dꝫ aula dī
honore. a kaiberne fūdauit. qꝫ ī mltis pos-
sessiōibꝫ ⁊ diuinis apliauit. ī dōstrēo ī mōrē
castino mōdābalē hīū suscepit. ibidēqꝫ epō
regi sueqꝫ mīrī. ⁊ b. kaibe. qꝫ diu vixit deuoti-
sime militauit. Scīus vō fabianꝫ cū pꝫ decē-
niū ad extēmū veīss. dignū dō spūz efflauit
sꝫ cū lingua eiꝫ ore mīme apperet. nllī du-
biū qn vgo gliosa eā tulit. qꝫ suo duoro eā p
decēniū mutauit. In hꝫ qꝫ gliosi epī memo-
riā anulꝫ ⁊ cariba apō mediolanū vsqꝫ bo-
die fuanē.

CCX

De scīo Ludouico rege francoꝝ.

Ludouicꝫ dicitur

qū lucē donās. seu lucis dator. In-
terprat eū qm ad vltimā nois pꝫ
tē custos. Icos ē grece dꝫ custos latine. Su-
it ei seuerꝫ custos vbi dꝫ. vter eiꝫ gestis dīmō-
strat. Fuit enā pūgil custosererēt sui ī tra-
⁊ mari. ac enā ipō pīficiu certamīs. Cū de
eo in ecclia canit Ludouicꝫ ex nomie lucis
dator exprimit. ⁊ custos in certamine pīfē-
ns vne ponit

Eatꝫ Ludouicꝫ qndā rex frācoꝝ illu-
stris. pīem habuit xpianissimū regē
noīe ludouicū. h. de albigesio ⁊ coꝫ

mutatu tholosano hereticos dꝫ bellaui ⁊ be-
relesertur paut. Et cū reueriet in frāciā mi-
guit ad xpm. Iduer īqꝫ scīe indolis pīe stre-
nuissimo sic orbaui. sub tutela matris vīc-
blāche regie qndā regis castelle filie remāsit
Quē ipa tenerime diligēs sub custodia spe-
cialis mīri ⁊ pīlii religiosū marie ordīa
fratꝫ pīdicatoꝝ ⁊ mīnoꝝ ī mōrē ⁊ scīa līrāz
tradidit imbuedū. Et tūpe velut alē salomon
puer ingeniosus. ⁊ bonā formā aiām. sup co-
etaneos suos pīfē vald laudabilē vīrīqꝫ.
Cūꝫ sanctitātē pgaudens pia matꝫ plurimā
dicebat eidē. īpīlꝫ velle fili carissimē te mor-
tem icurrere ipalē. qꝫ p aligꝫ pīciū mōrā
le te tuū offendere creatorē. Qd vbi duorꝫ
filīꝫ ī aīo sic firmavit q diuīa comitāte grā
a vīcīs abstīnēs ad culmē vīrū pūcīssē ab
oibꝫ cēleret. Dehinc diuīa pūdētia ne tā no-
bile regnū regali successiōe careret vīrōe dū-
xit. dꝫ qua suscepā sobole generosā. vīr sū-
cius sumope studuit educare. docēs eos su-
per omnia nūmere deū ⁊ ab oī pīcō iugit ab-
stīnere. Sertā qꝫ dꝫ rosīs seu alios capellos
eos portare sēris ferijs pībēbat pꝫ corō-
nā spīeā tali die iposuiam capiti saluatoris
Ipe vō exēplo aplī corꝫ suū castīgās ⁊ ī sꝫ
vīrū redīgēs castīgatiōe multiplici suo spū-
ritui fūire cogebat. multo ipe cūcū ad car-
nem applicās. Ieiunabat qꝫ oī ipe sexus fe-
rijs ⁊ marie ī aduētū ⁊ qdā gesima. ī qꝫ bus
a piscibꝫ ⁊ fructibꝫ abstīnebat laboribꝫ vīgi-
lijs ordibꝫ ⁊ alijs secreis abstīnēijs ⁊ disci-
plinis iugit se affīgēs Quolibet et sabbato
pīueuerat ī loco secrenissimo qꝫ undā pau-
perꝫ pīpīis mambꝫ abluere pedes ⁊ deinde
tergere. ac hūiliter osculari. sūt ⁊ manꝫ cūl-
bet certā summā pecunie tribuendo. īpīlū
es enā centū vīgini paupibꝫ qꝫ ī curia sua
oī die reficiebāt abūde ⁊ vīgilis solēnibꝫ ac
qꝫ bus dā certis diebꝫ pannū dūcēt paupꝫ
bus aīqꝫ ipe comederet manu pīpīa feru-
la mīstrauit. Sēp ei ī prandio ⁊ cena pī-
pe se ī res scīes paupes recūbentes habebat

q̄b⁹ de cibis sibi appositis caritatiue mīstra
bat. r̄p̄s paupes i suis paupib⁹ venerādo. de
q̄z reliquis comedere n̄ horrebat. Scarleto
enā seu bruncto aut viridi lalia veste p̄po
sa vni solebat. nec pellib⁹ varijs aut nimis
sup̄tuoſ. maxie p̄ q̄z d̄ pub⁹ n̄ al marinis re
dunt p̄mavice. dilatacōz v̄o fidei ardēt d̄ fide
rio cupiebat. Un̄ tāq̄z per amatoz fidei ze
latoz r̄ fr̄es s. p̄ milites ac maioreſ regni ba
roes milites secū ducēs cū exercitu maxio
applicuit i egyptū. vbi mlti a se i suis mala p
pellus. dehinc ab hostibus capti ac carceri
mācipat⁹ modico tādē p̄cio q̄d mirabile est
redēpt⁹ fuit r̄ libat⁹. Eouē itaq̄z d̄ carcere
p̄ q̄nq̄z ānos i siria remāsit mltos saracēos
ad fidē puerēs. accipiuos xpianos redi
mēs q̄z corpa plerūq̄z p̄p̄ijs m̄ab⁹ sepelie
bat. Ubi q̄nta p̄ f̄idē xp̄i i bac pegrinatōe ac
enā i alia q̄ scōo trāsfretantē sustinuit nisi q̄
affuit. aut maiora volūta isperit. nēo suffi
ciē mēte p̄p̄edit. Que q̄z i historiali circa fi
nē s̄anis diffuse narrat vincēt. vbi n̄ de au
dine relatu. s̄ suo tpe gestis fidē fac. breuita
tis grā dimittit. Id⁹ modū v̄o audita mor
te regie mris sue baronū suoz p̄silio redire
in frāciā acq̄uit. Et dū ēēt i mari. nauis ip̄z
deferēs bina ip̄ullidē adrupētā fontē col
lisa q̄a nauis r̄ alijs p̄tura crederēt. Tāta
igr̄ p̄cullidē p̄riti sacerdotes clici r̄ alij sc̄i
regē iuenerūt orātē corā sacro corpe ihu xp̄i
Et fuit eoz oim firma fids q̄ e⁹ meritis r̄ p̄
cib⁹ eos omp̄s d̄s a morte p̄cto liberasset
Beuerf. itaq̄z i frāciā. cū ineffabili gaudio
ab oib⁹ ē recepit⁹. ac exn̄ic d̄ v̄ute i v̄ute p̄fi
ciēs ad oimodā vite p̄fectōz p̄ueit. Tūc enī
cepit sūbare hospuales. domos paup̄z. re
ligioſoz edificare mōasteria. claustra. doz
minoria. eccias. loca r̄ alia edificia oportūa
Ecclis beguinis. filiab⁹ deſere i oī ciuitate
regni cū certis elemosinis d̄ locis r̄ domib⁹
sibi p̄perētib⁹ p̄uidit. Idē ē monasteria d̄
uēsoz ordinū ab ip̄o fūdata extoto magnis
dotauit reddub⁹. anē q̄ abbatā regal mōn
cisterciēs odis magifice fūdauit r̄ dotauit.
in q̄ sel. q̄d mirabile ē dictu cū dā mōacho
lep̄so i q̄dā p̄adio flexis genib⁹ cibū r̄ ponū

i os ei⁹ imitēdo hūilr mīstrauit. abbatē q̄
aderāt i lacrial p̄p̄etib⁹ ac p̄ honore vir vi
dere volētib⁹ p̄recepua ē d̄ uorōe sc̄iās ve
nerabat reliq̄as. r̄ d̄ clīū r̄ honore iugit au
gmētabat. Id̄ aris⁹ siq̄dē i regali palatio
capellā speciosissimā p̄struxit i q̄ sacrosctām
coronā d̄ni sp̄icaz r̄ mariaz p̄ie sc̄e crucis. fer
rūq̄z lāce q̄d lat⁹ apuit saluatoris cū plib⁹
alijs reliq̄is digl̄ie collocauit. q̄s a p̄statūo
politano ip̄atore recepat cū imēſ laborib⁹ r̄
expēs. Obp̄ona v̄o f̄idē xp̄iane audire n̄ po
terat. s̄ zelādo zelū d̄i gūit p̄uebat. Un̄ q̄n
dā ciuē p̄isēlez q̄ t̄p̄it iurādo r̄p̄s blasphema
uerat. i p̄ci penaz r̄ alioz t̄rore ferro cadēt i
labijs suis cauterisari p̄cepit d̄i. Velles q̄d
vixero i labijs meis talē idēcēnā sūſtere. dū
mō h̄ pessimū iurādois vicinū d̄ reg n̄rō pe
nit⁹ tollēt. Sili. saracēis p̄etētib⁹ i paciōe de
soluēdo pecuniā p̄ se r̄ suis adde q̄ f̄idē xp̄i ne
garz si paciū n̄ tenēz facere p̄statō negauit
Et p̄sua dētib⁹ q̄ aderāt q̄ h̄ sine p̄ciō facere
posſz r̄ndit. Tāū horreo v̄bū d̄ negāda fide
et subp̄dide audire. q̄ n̄ posſe m̄l d̄ exp̄me
re ſono vocis. Abidē ē q̄ndā nobilē saracē
nū q̄ recēt soldanū occidiat facere milite res
culauit dicēs. q̄ nec p̄ morte nec p̄ vita i fide
lē quēq̄z insigniret balibeo militari. In tāta
ē veneratōe bebat sigculū sc̄ie crucis. q̄ d̄ su
per calcare nolebat. r̄ a plib⁹ religioſ exegit.
vt in claustris eoz in tūbis cruces n̄ inscul
perēt r̄ insculpte penit⁹ raderēt. In regimie
v̄o ua prudēt se gerebat q̄ absq̄z p̄sonaz ac
ceptōe iusticiā reddēbat vnicuiq̄z. Timens
v̄o ne cause paup̄z vir ingrederēt ad iudi
ces. bis i bebdomada audiēdū p̄grēs i lo
co patēti se ponebat. r̄ eos celerit q̄ntū potat
exp̄diri faciebat. Et q̄n negociū fidei p̄ pla
tos seu inq̄stiores deferēbat ad eū. omnib⁹
alijs p̄positis faciebat q̄z n̄ exp̄diri. Du
ella v̄o tāq̄z a iure p̄hibita cuiusq̄z instāna n̄
admittebat. s̄ p̄ alia viā iuri p̄sonā enā ma
gnatū maleficia puniebat. Statuit insuper
ad abolendum p̄suras vt obligatos iudeis
aut alijs publicis p̄surarijs null⁹ iudex cō
pelleret ad soluendū. Et q̄z pacē opat iusti
cia dedit sibi de⁹ pacē r̄ regno i r̄a quillitatez

Legenda sancti Thome de aquino

Ad ep^m mltorū anoz spacia audies de
solatōz tre scē. mala xpiane gēns ferre nō
valēs cū filius suis a regni comitib^z mag^z
ab^z scēdo trāstretare disposuit. In q^o trāstret
tatoe diē suū vltimū appropinqre vidēs. filius
os suos admonebat. vt peccia dei z defensio
ne tre scē vt ipse faciebat oī vīte inlisteret.
Currēte igr nauigio v^o tunicū z exercitu
suo libe capite porū i affrica. cartagis ca
strū z adiacētē regnōz vt armoz cepert. De
indine cartaginē z tunicū frētāt tēona. ab
aliq^z diu moraturi. Illic g^o. b. ludouic^o p^o
tot laudabilia vīutū opa p^o tot laboriosos
agones q^z p^o fidē xpī idēfesso aīo tolerauerat
disponēte dō q^o labores suos voluit feliciter
psūmare. z laborz suoz fructū retribuere. le
cio dēcubuit febre pūna fangat^o. Inualefē
te igr morbo. sana mētē integro aspectu atq^z
audiu oīas ac scōs in oīas dūore suscepit
oīa ecclesiastica sacramēta. Demū ad extremā
bonā veniēs z sup strati cūctū recubēs. v^o
ba pferēs vīna pte. i. mā^o. t. d. cō. sp. m. An
no dñi. m. cclxx. bora. ix. felicit miguit ad xp^z
Corp^o vō illi dñi fuit ad sepulcz parz suo
rū apd scāz diomisi i frācia. vbi z et alibi
diuersi mōi pub^z crebris conulcat miracul^z
In die sepulcē ei^o qdā mlier sagies dyoces.
vīlū quē pūspōdrat recupauit oīno meri
tis z pab^o pū reg^o. Quidā iuuis dūburgū
dia furd^o z mū^o a natūate cū alijs veniens
ad sepulcz ei^o pū vīdēbat alios facere mūz
b^o extōib^z scā suffragiū iplozabat. Et cū ibi
aliq^z diu pūmāfīz. apre sūt aures ei^o z solū
vinculū ligue e^o. Et q^o nūq^z gallicū audierat
pure gallicū loqbat. Et cū audiuit pmo cā
panas pulsari. mario tūore pū^o. putabat
torā eccia; sup seruutū. Linno q^o bñs lū
douic^o fuit ascē^o scōz catbalago i diuersi p
nib^z ad iūcatōz ipi^o mltā pgerūt miracū
Eboicis nāq^z puez qndā ppe qdā mole
dūm sūmer sū pētes mltis scōz suffragiis
pmēdauērūt. Elēz oīpotē dō mīscōt dī
ponēte murificare scūm suū vox inonuu vt
puer pūat^o bñs ludouico deuouērēt. Quo
lūatū ad ecclia; frāz pūcatōz nup in bono
rēbri ludouici fūdatā cū solis oblatōib^z b

lato pfectum viuis apparuit.

CCXI

Legēda scāi thome de aqno.

Thomas interpre

ta^o abys^o v^o gemin^o v^o diuisus v^o
figē^o siue psūmat^o. Fuit siq^z dē b^z san
ct^o doctor thomas velut abys^o pūdiūssima.
Scia ei^o z sapia pūdiūssim^o extit. Iq^z nō
imēro aqnas ex noīe patrio dicit^o e. qnam
doctrie celestis aq^z nāc^o ē abūdāssima ap
pter qd^o illō Eccl. xv. scptū dēo dicit^o. Elīq^z sa
piēte salutaris potauit illū dā. Et Apō. xxi.
Vīdit angel^o fluuiū aq^z vīue splēdidiū tāq^z
cristallū. pcedēs dē sede dī z agni. Et puez. rē
Elīq^z pūda psūm i corō vīri. Aut certe aq^z
ex eo dicit^o p. q^z ex aq^z mūdane vanitatis z p
pūenatūitatis educ^o p religiosam vīā re
stuit^o ē mri ecclie moyli figura. Fuit et ge
min^o deu oīdis decore z itelligēte claritate
In sup diuisus fuit a mūdais cupiditātib^z
z pōpis. z religiois vīā sacerrimāz ducens.
Veniq^z fuit siq^z aut psūmat^o oīm vīutū
splēdore. q^z pū bñ nūcupat^o ē thomas. qd^o p
uerptari qūbau mēū. i. signū mēū l^o psūma
tio mea. Dē ei^o tānsēū illustrauit atq^z pū
dit grē domis vt vīz dī signū atq^z psūmat^o. i.
pfecta dei opatio eēt. Et hīstoria z vīā qdāz
ēpsalodōnē pscptū Festiuas at ei^o celebra
tur nonis marti. q^o die migrauit ex hūmōdo
ad ppetuā glām

Incē^o thomas de aqno oīdis pū
catōz doctor egregi^o. nobilibus oz
tūis pgenitōib^z landolpho pūe de
domo ac illustri sapia comitū aqnoz cōfī
nib^z cāpanie z regni cecilie. matre theodora
de neapolitana stirpe extite duxit originem.
Quip sanctū beremūā bonū noīe mri sue
fuit pūnciat^o ex noīe nascitū^o magn^o i oz
be. Iparūq^z fuit anno dñi. m. ccc. xv. Ilic
extēs infantul^o cum a cūniap balneo sol
uerēt. nūu diuio cartulā qndā humi tacen
tem. in q^o salutatio āgelica pūnebat brachiū
nemie iuūare extēdēs accepit cui vir mater
eripe potuit. Ilic puer qnq^z annoz extēns
mīssus fuit a genitib^z ad monasteriū mōnē

Legenda sancti Thome de aquino

castit. eruditio in primis libris elementis et moribus imbuetus. Cum autem septem annorum esset missus est neapolim ad studium artium libalius. Qui tanta celeritate naturalis ingenii omnes artes didicit in septem annorum spacio. et percellens omnes ingenio et laboribus cunctis erat admirabilis. Cum autem esset annorum viginti electus a domino intravit ordinem sacralissimum fratrum predicatorum. Hic est eodem anno quando intravit ordinem cum per fratres ordinis predicari fuisset romanus perducitur et de roma per iusticiam perducitur et a suis collegarum penitibus rapitur et captus fuit in itinere per germanos suos carnales et viabatur fratribus et missus ad mare suum in castrum montis sancti iohannis ubi dicitur et custoditur et clauditur in carcere sicut qui biennio in huius ordinis. qui assumptus nunquam deseruit. nec ad deserendum aliquatenus flexu potuit. Dedit vero ibi omni et prelatum in ac studio scripturarum. tanquam in scola summi magistri plurimum profectus. Et vehementer libidinis suae gastrum esse a carcere cum stupore ignis fugavit. Unde ex hac victoria tale donum a deo persecutus est per nullum stimulum voluptatis veneree per ea senserit. Postquam autem reddidit ordinem. missus est colonia. ubi docebat philosophiam et theologiae doctor. Illi ubi magnus eius ordinis professor. Et qui plurimum eruditus est spacio annorum. Cum vero attigisset annorum viginti annis sue permissus quod baccalarius in theologia suscepit. Qui cum laudabiliter legisset sententias. et omnibus esset venerabilis propter admirabiles questionum solutiones assumptus est ad magistrum sacre theologie anno sue etatis. xxx. Qui viues durat postea annos. xx. maritimos et pulcherrimos libros composuit. Qui libris fere complent centenarium nomen. Habuit autem tantam a deo gratiam ut dubia alijs occulta per revelationem dei apparentibus ab his petro et paulo cognosceret. Incendebat ei dei amore. tanta rapiebat in contemplatione mysteriorum divinorum. ut etiam comedendo circa illa cogitaret. et extis in mensa sancti ludovici regis pararet se esse in studio et cella sua. Specialiter etiam adiutorio divino fretus questionem difficultatibus de sacramento corporis christi omnibus magistris philosophis ignorat declaravit. Hic doctor egregius in extrahi et alienatione perit sensuvarum mente frequenter apparuit in dei elevatus. cor

porre etiam visus est in ordine existens vno cubito et aliquando duobus a terra sursum levare.

Quoniam autem vir sanctus disputare. legere. scribere vel dicere aliquid vellet. prius ad orationem accedens. iuvenebat sicut impetrans quod querebat. ac si in libro legeret. Fuit ille perit a maioribus sapientie ut archiepiscopus neapolitanus ad quem eum volebat promovere dominus demetrius papa quartus recusaverit. et omelias christophori misit super mattheum perlegerit cum in parisiensi. et eodem reddens dixit fratribus. civitas beci si esset mea propter curam regimini. mihi eriperem. plationem divinorum et solatium animi impediret. quam scriptura sancta donat. Tandem vero iste doctor egregius flores scientie et doctrina emittens vocatus per gregorium papam decimum ad generale concilium quod celebratum fuit lugduni in kalendis maii. Anno domini. m. ccc. lxxviii. obiit in itinere in monasterio fosse noue cisterciensis. ordinis erracensis diocesis nominis marie etatis sue anno quinquagesimo inchoante.

In obitu autem eius non defuerunt signa admiranda. quia sancti doctoris indicaret exitum ex huius mundo et eterne sue felicitatis demonstraret initium. Nam stella quedam ad modum comete tribus diebus ante doctoris obitum super idem monasterium visa fuit etiam in die. que sanctio doctore migrante disparuit. Dominus etiam albertus magnus colonie in mensa extis. cepit subuo lacrimari. dixitque assistentibus. frater. Thomas de aquino filius meus in christo qui fuit lumen ecclesie et hac luce bodie migavit. Supponitur etiam fosse noue panes in oculis fere omnimodam cecitatem. emissio voto. adductus ad sepulcrum sancti corporis. et orans dei meritis sui sancti visus beneficii recepit et clamavit coram toto conventu. benedixitque deus qui meritis sancti Thome clare me videre fecit. Et logo ipse post viues umbrantem ecclesie facit est episcopus. Manifestum quod miraculum in duabus translationibus sacri corporis beati thome apparuit. Ex eo enim prodigio odor suavis et fragrantissimus. quod signum fuit scientie sue diffundende per totum orbem. et ipse dum viveret redoluisse omnibus virtutibus. Nullus ei stimulus superbie. nec aliquis fetor cuius cuiusque peccati mortalis eo vivere exiit. Quartus

Legenda sancti Thome de aquino

decimo et anno ab eius felici obitu. cum preciosa
 ibelaurum sacri corporis parefaceret. in eum eorum
 pro regibus mebus et panis subiectum. solaque nasi
 summas paululum diminuta visa est. Odoresque
 tamen emanauit. ut oes monachi in exercitatu su-
 as cellas exirent ad videndum tantum miraculum.
 Eiusdem sacri corporis manu dextra domini ibe-
 odores comissa penitit ab abbate monasterii
 non fuisse noue. quam non potuit euellere leuit a
 corpe. quousque anima. cuiusque in terra. et co-
 pullum efferro derrucauit. quod mirandum odorem eam
 venerantibus duodecim effundebat. Tunc cum quodam viri
 magne fame anno ab obitu sancti thome. cuiusque
 preciosa reliqua ad reponendum in quodam capella
 sancte crucis quam edificari fecerat apud salernum
 et uenisset in capella castri sancti leuerm salerni
 tane dyocesis. et sibi omnia fuisse manum predictam. et
 despensum stantem remore magno totum corpus
 egrotari cepit. videbaturque sibi quod haberet caput
 grossum ad modum vini. et tunc nimis potenter
 sum. In se autem reuerens. et penitus accitit duri-
 reuerentia facta. cum reuerentem illam adorasset. a re-
 more illo et infirmitate corporis liberatus est. Quam cum de-
 osculari eum. odorem maximam ex ea percipere sensit
 quod et quanta nunquam se meminerat percipisse. Odores
 autem ex ea cum sacre manum sibi et capucio quod
 in collo gerebat multo tempore sic adhaesit quod ipse et
 capucium ad odorabilem illam in quodam pueri labat
 quod plures interrogantibus quod secum ferret odoriferum
 propelebat miraculi serie sepe recitare. Et tunc
 ut asseruit tantum duodecim ad aibo. et confidenciam
 accepit. quod quies aliquid reprobatio sibi adueniret. et
 periculum inuenerat recomendans se meritis sancti
 thome. et inuocans nomen eius se sensit ab ipso gra-
 tione et periculo stantem liberatum. Et uenerendum autem est quod
 odorabile propelebat a membris viri miraculosum
 est. quod non sennit quies ad odorabile membra. nec ab oibus
 quod ea adorantibus. quod in placet. et personarum duodecim pro-
 meret. Et quod manifestum est quod in odoribus huiusmodi
 genio procurat. quod diuina existit virtute concessus
 nec ulli rei naturalis odoribus illis illi reperiunt. Et autem
 apostolus glificet deus in sancto suo quem mirificauit
 pauca de multis miraculis ad augmentum boni
 omnis fidelium subditum. Quod arte cyrur-
 gicis. et per decem infirmitate podagricis. nec
 ualens per se ambulare se deo et benedictione thome duodecim

intra eiusmodi in cubiliis odoribus facta san-
 filius laudans deum et sanctum eius. Alter quidam
 propter horribile fantasmatis visionem omni vir-
 tute destituit. et mortuo similis videbatur. ad
 virgine mebus eius ad motum nullatenus sentit.
 quod ponat. ad tumultum sancti thome. pro mortu-
 la liber et san- oino a sepleto surrexit. Ad-
 uerter quodam cum filium suum duodecim mensium in cunis de-
 cubantem pictari formidaret propter presertim quod
 pro meles quatuor ex suis duodecim a deo quanta esset
 decies exclamare vagientem etiam puerum virauit
 diuit. viri sui inducit quod melle. una cum illa
 comitibus filii piculo prodebat. pro dicto viro dei ut
 eam ab eadem infirmitate eriperet obniti. de uouit
 emissioque voto eius nocte secuta dormisset in
 crastino se liberatam sancti meritis reperiit opera-
 bat. Idem illa gutturi sui fauces squin-
 tie huiusmodi infirmitate prostratas intantum ut neque
 sumere quicquam posset. neque respirare. Tunc duo-
 te se beato viro a meritis persuasa comendat. du-
 ctusque fuisse in crastinum ad predictum monasterium
 fuisse noue. suppositis gutturi suo sanctis re-
 liquis. et factum meliorata se sensit. panem cor-
 medum. profectusque sanata rediit. Quidam puer
 suus fuisse noue a deo quod in brachio dextro et
 spatulo dolore patiebatur. ut illud defertus suspen-
 sum ad collum et penitus ei inutile atque dolore ve-
 hementer afflicti. quod neque medicorum auxilio re-
 medium inueniens. amodo apud dolore quodam di-
 dicto sancti pro sua sanitate se humiliter comen-
 dasset. a somno surgens se penitus liberatum cor-
 gnouit. Infans quodam quatuor annorum tumo-
 rem et ruborem in costis et crure usque ad pedem
 patiebatur a deo afflicti. ut nec a matre sua.
 vel alio tamen sine lesione et clamore aliquatenus
 potuisset. neque se mouere poterat. Tunc puer
 et pro mensem in tanto dolore et anxietate fuisse.
 et a medicis spes curandis sine incisione pueri
 ruli non inueniret. deficere natura artusque sus-
 fragio non mueto. recursum est ad deum et sanctum
 suum thomam. Adhuc enim infanti libidinis thome
 ipsum duodecimissime commendauit. ut a dicta infir-
 mitate absque incisione suis meritis puerum libe-
 raret quod delat. ad monasterium et posuit super
 tumulum post aliquam morulam sanus deo
 surrexit. Idem prope bec et alia testimonio multa

De sancto Marcello parisiensi episcopo

q̄d b̄ viro iusto moralib⁹ credibilia p̄ deū
facta sūt nimis. dñs iobes papa. xxi. ap̄d au
monē p̄ficat⁹ sui āno. vii. xv. kal. augusti
Elino vbi incarnati. M. ccc. xxi. a felici vō
trāsitu b̄ vni b̄i ex b̄ m̄do āno q̄nq̄gesimo
decurrēte. illū scōz p̄fessor cathalogo adiū
xit ad laudē gl̄iaz dñi nri ihu xp̄i q̄ b̄ic san
ctū aduoc̄i trās p̄uēre. iā ad celos trāslatū
m̄ltas fec̄ coruscare miracul⁹ fideles ip̄m i
uenerēt ap̄d deū benignissimū patrōnū. et
veligia imitātes. regna celestia p̄seq̄ possent

QQLII

De sancto Marcello parisiensi ep̄o.

Castissim⁹ marcell⁹

antistes nat⁹ parisi. s̄z ciues p̄diti
terris humiliteret⁹ i celis mediocriū penib⁹
s̄z meritis celsus. Cui b̄ fuit nobilitatis lumē
insigne xp̄o sine culpa seruire. Non de gene
ris inuulnescēs supbia. s̄z b̄is demonib⁹ or
namēta. Nec sumēs de parēte laudāciā
tiā. s̄z grām possidēs i vniū exēpl⁹. Intra se
luos ibelauos retinēs. deū mūdo cor̄ cō
plectēs. S̄z cū xp̄o paup̄ ite regnū. q̄ in b̄i
litatis puerlatōe. i charitatis p̄bertate. i casti
tatis lūe. in ieiunioz pinguedine. ita se totū
tradidit discipline vt ab ip̄a infantia manu
rus ascēderet. et posu⁹ i corpe q̄ nihil de car
ne portaret. Idic itaqz b̄issimā institutione
succinct⁹ et venerādis opib⁹ pene p̄s sacer
dos eruit⁹ q̄z cleric⁹. Itā dudū dign⁹ q̄ susci
peret dignatē. an p̄parat⁹ ad id q̄ erat sine
mora futur⁹. Calcata mūdi pōpa vt crimi
nib⁹. cū diuis armis immanis accingeret ad
spem. felicē palmā d̄ hoste publico relaturus
in milia xp̄i exercitūdo lector effect⁹ est. ac se
ip̄m tēplo xp̄i p̄mū offerēs. velut abel
lis sacrificiū hostia p̄cte carnis et pure men
tis effect⁹ est. Qui clario: mercede q̄z noīe et
merito maior q̄z gōu. sine offendiculo suū
gerēs officiū cepit i milite crescere. qd̄ accepit
a rege. Deniqz cū adhuc clericali tyroci
nio celaret. miracul⁹ p̄dit. et signis celestibus
illustrat⁹. Cū qdā vice ad officinā accessit fa
bri calē. q̄ despect⁹ ab artifice cogit vt extra
ctis d̄ ardēt camino ferri massa candēs ma

nu sua ferrū accessū attolleret. q̄nti pōderis
esset enarraret. Tūc vir b̄issim⁹ n̄ ignarus
totū de xp̄o p̄sumere. et q̄nte vniū cā sit i re
b⁹ nō turpib⁹ obedire. mox supposita manu
ferrū alit⁹ eleuauit di. De calore calet. sed no
uē pōdera b̄z. Qd̄ postea tām ad stateram
inuentū est. q̄ntū ei⁹ vt librare p̄dixerat.

Itaqz cū subdyaconah misterio fungē
ret in die epiphanoz hauriēs aquā de flu
uio secane dū b̄o prudētio ep̄o manib⁹ ab
luendis aquā offerret. mutatis elemētis vt
in saporinū. i. Quo viso obstupescēs pon
tifer. iussit ex ip̄o p̄ceolo i calicē sac̄z defūdi.
Cū vniuersus ip̄s missa celebrata et cōd̄z
accepit. et ip̄m pas cū ad plebis multitudines
suffecisset. ac si nō tacitū et integrū plenū p̄
māsit. Cū vni mystico b̄ificio postea m̄ltis
sanati sūt. Cū vir sc̄issim⁹ qdā vice ex fuit of
ficii future aquā manib⁹ p̄fatis venerabile
ep̄o porreriss. mox inde balsama ceperunt
fragrāre. Et dūz vnda curreret visa sūt crisi
mata respirare. vt pene pōntifex credet se ma
n⁹ magis vngere q̄z lauare. et altas aq̄s q̄re
ret. vt pōres vndas ablueret. Quo viso sa
cerdos venerabil⁹ obstupescēs dō grās d̄ cō
p̄to mūere reulit. et b̄o marcello reuerēt
am d̄ religiōe suauit dñi cū nō talē q̄ fuisset.
s̄z pōt⁹ cui fuisset agnouit. Matrōna qdāz
p̄fata nobil⁹ s̄z opione vilis maculās crimi
ne qd̄ fulgebat ex genere. postq̄z dies fugi
ue p̄te rapta luce cōclusa. ad tumulū popa
comitātē. s̄z nō p̄futura p̄cessit. Qua p̄dua
horresco referēs b̄ pugille p̄ funera. qdā dū
plex nascit lamētano de defuncta. Ergo ad
sumēdū ei⁹ cadauer cepit sp̄s immanissim⁹
freq̄nare. Et vt dicā clari⁹ mlieri c⁹ mēbra
bestia deuorabat. ipe draco fact⁹ septura. q̄
viso p̄tini boīes d̄ suis sedib⁹ migrauerūt.
Itūc igr marcell⁹ uelligēs se d̄ cruēro hoste
trūphū acq̄rere. collecta plebe de ciuitate p̄
gredit⁹. et relicis ciuib⁹. i p̄spectu ip̄i sol⁹ xp̄o
duce ad locū pugnatur⁹ accessit. Et cū co
luber de silua rediret ad tumulū obuiantes
sibi inuicē dante ordē beato marcello. ille
capiti supplicat cepit veniā blādiere cauda p̄e
cari. Tūc p̄cedere pōntifex bestia fere tribus

De sancta Genouefa

milib⁹ oēs psecuti sūt. reddētes dño grās et
soluētes eregas inimico. Deind⁹ icrepās eū
bear⁹ marcell⁹ dixit. Ab hac die aut defra te
ne aut i mare te demerge. Ador dimissa be
tha nulla ei⁹ vltim⁹ iudicia sūt iuēra. Ecce p
pugnacim parie i vno p̄sistere sacerdote q
fragili bacto form⁹ hostē edomuit. qz sibalv
ste trāssissent. Si igr scōz viroz ex facis
merua p̄ferat murel marcellū gallia duz ro
ma siluestz. nisi s̄ disteri ope qd draconem si
gillauit ille. iste ia crauit. Hic uaqz opib⁹ san
ce marcell⁹ sp̄m̄t. puer latōe clar⁹ p̄sūma
tiōe p̄cipu⁹. b̄nū die gl̄iosus. remūeratōe di
tar⁹. cū p̄petuo dño regitur⁹. vicēs mōi p̄a
gū. mūd⁹ miguit ad xp̄s die kalēday nouē
būi regnie dño nr̄o ihu xpo cui est honor
gl̄ia. v̄r⁹ p̄a.

CCXIII

De sancta Genouefa

Genouefa dicitur

a genos qd ē nata. et efa qd ē mēsu
ra q̄ b̄n̄s naturalia ad mēsurā seu
plenitudinē. Ip̄a enī ex boīs natālib⁹ q̄ b̄n̄t
facile dī grā comūare sup̄naturalia ē affecuta
Et dī a genos qd ē barba seu virilitas et efa
effusio seu plenitudo. q̄ effusa et plēa opatō
nib⁹ virilib⁹ et formib⁹. Ip̄a ei⁹ v̄r⁹ ei⁹ gestis
colligit. et dēa i eccl̄ia canit. ip̄s ei⁹ v̄r⁹ aliq
ten⁹ inuāda atqz eq̄panda ē.

Eata v̄go genouefa. honestis pen
tib⁹. p̄leuero noie. m̄rē v̄o geron
cia ora. ap̄o nametodoz opidum
baud lōge a p̄sili v̄be extruū p̄genia. Duz
at sc̄us german⁹ anib̄siu dōrē eps qd̄am
die ap̄o basilicā i ip̄o opido suā. orādī grā se
p̄tulit. occurrēte ei⁹ dē loci p̄p̄i mltitudine
sūt genouefa affuit. Quā tūc i sp̄u sanctū
german⁹ magnimē genouefā ad se deduci
p̄cipēs. circūstāti p̄p̄o elecā a dō sp̄osam p̄
dixit i ei⁹ nauuare āgelos cecūisse denūcia
uit. ac felices iāre sobolis p̄genitores p̄dica
uit. mltosqz ei⁹ exēplis a via sua mala p̄ueriē
dos affirmavit. Que dū ab eo accersit. et de
v̄ginuare celesti sp̄oso p̄seruāda amonet. id
se p̄ons omib⁹ sp̄ desiderasse r̄ndit. Cui ille.
Conside filia. p̄siliē age et qd corde credis et

ore p̄fueris. opib⁹ cōprobare stude. Dabit ei
dñs formidīnē et v̄rū dē con tuo. Cūqz se
quēti die genouefam itez sibi p̄uiri fecisset.
dixit ei. Elue filia genouefa. Remisceris qd
besterna die d̄ corpus iūtegrate mibi sis
pollicita. Cui illa. Remiscor pat̄. Tūc ille
nūm̄ ereū dei nutu allatū b̄ntem signū cru
cis a trā colligēs inq̄r ad eā. hūc trāsforanūp
memoria mei ad collū suspēsū semp habero
nullū. qz metallū aut margaritay ornamēto
collū. digitosqz tuos ornari panaris. Et va
ledicēs. ca p̄utqz ei⁹ de osculās abiit. Cū ma
ei⁹ die solēni ad eccl̄ias p̄geret et genouefam
reclamāre domi remanere p̄cipet. p̄festum v̄t
sibi alapā ma in faciem dedit lumen amiser
Sicqz fere p̄b̄nū diuinā irā p̄pella p̄cip⁹
filie tandē p̄stine sanuati ē restituta. Illa
vice dū genouefa cū duab⁹ sacris v̄gibus
eate p̄uectionib⁹ loco nouissimo incederet.
obuiare carnorē si ep̄o uulro statim inceden
di euerfus ē ordo. Itā illa q̄ seq̄r aut ep̄s. an
ponat. q̄nā ip̄a celū iam est sanctificandē
a dep̄a. Ip̄d̄arēb⁹ ei⁹ sublati de medio.
cū in parisiū v̄be trāssisset. tā palis p̄ v̄rū
batur infirmuare dēcta est. v̄rū corp⁹ ei⁹ laxa
tis v̄ndiqz artub⁹ ac dissolutis cōpagib⁹ i
duo exanime crederet. Que cū denuo est sa
nuatē affecuta. aiebat se in sp̄u ab angelo in
gl̄iam sanctorū et sup̄plicū impiorū fuisse de
duciam ac ex tūc secreta cōscienay in non
modicā admirandem cepit reuelare ac ma
nifestare. Sancto aut germano redeunte
cū parisiū intrass̄ p̄festz d̄ genouefa v̄būā
esset et qd ageret inq̄rēs. in ei⁹ bospitiū descē
dit. ac male de ea colloquētib⁹. deridebat ei
tūc v̄rū plerūqz fū iūsti simplicitas. terraz suis
lacrimis irrigatā oīdit. sicqz eā astannū p̄p̄o
cōmendās discessit. et ad ip̄s os loquētiū
inīq̄ obstruit. Itēz post obuiū b̄n̄i germani
cū amila bunoz rex gallias ac p̄cipue v̄bez
parisiōz inuadere. ac sue diuini minaretur
subicere. singulis pene ad tūnos v̄t sibi v̄
debat v̄beofacultates dēfētib⁹. genouefa
orōnib⁹ et vigiliis insistebat. Itēz cū q̄bus
degebat ita facere exhortans non esse p̄m̄
mescēdo s̄ hostē dicebat. quinimo ciuitatē

De sancta Genouefa

illefam fore predicabat. Quāobrem nōnulli
ciues insurgētes dicebāt pseudo p̄p̄benfīaz
suis t̄p̄ib⁹ aduenisse. ac in ei⁹ morē ceperūt
p̄spirare. Eodē t̄p̄e venit ab antihiodorēse
vibe archidiacon⁹ q̄ h̄ audīēs. ita ciues ad
osus ē. Nolite o ciues h̄ admittēre facinus
q̄ h̄ac de cui⁹ uerū tractatus didicim⁹ nar
rāte scīo germano anstīte nr̄o ex vtero ma
tris a dō sp̄sām electā. Et ecce eulogias ab
eo sibi derelictas exhibeo. Quas ilico p̄legē
tes ab inceptis destiterūt. Hūmī autē pinus
abierūt. Eluturiscēse vibe venit mlier q̄
dam parisi⁹ q̄ post p̄secrēdēm violata fue
rat v̄t genouefam alloqueret. Que mor in
terrogata a Genouefa. an scīmonial aut
vidua esset. p̄festum v̄t se virginē asseruit. v̄t
rū q̄ eā violauerat. t̄ locum t̄ t̄p̄us exposuit.
Cū ad p̄cūdiā puocata. supplex genouefe
venīā postulauit. Aditronē cuiusdā fili⁹
etatis ānoꝝ q̄tuor. cū i p̄uēu cecidiss̄. ac p̄
tres horas moru⁹ idē subtraci⁹ nr̄i lacri
mas p̄uipete. ac crines dilacerāte. genouefe
oblat⁹ fuiss̄. ad oīdēm recurrēs. pallio suo
sup corp⁹ ei⁹ appposito p̄uēz viuū p̄festi mīrī
reddidit. Cū ob diuinaz obliuionē ciui
tas parisiē in media affligeret. genouefa pau
perib⁹ p̄dolēs. nauum sup secānā ad emēdā
annonā ingredī. dū autē ad quēdā locū in
q̄ erat arbor iuxta quā naues sepi⁹ p̄icturē
tur adueniss̄. p̄festum arborē incidi p̄cipiēs
ad oīdēm p̄uerfa. duo horribilia mōstra ex
illo loco egredi sunt visa. El bīllo autē die il
lic nauis nō perit. s̄ p̄spo cursu ceptum iter
trāsfretauit. Bediēs autē v̄go panes paupe
rib⁹ iuxta necessitates suas distribuit. Dum
quādā vice ciuitatē irēcass̄ aduiss̄et pronū
occurrēs ei multitudo ppli. numeros v̄trius
q̄z serus diuersis infirmantib⁹ affictos ob
tulit. Inē q̄s enā oblat⁹ est ei homo quidez
quē dīnico die opantē v̄lno diuina excecāue
rat. nec nō puella ab annis fere duodeci ce
ta. q̄s illa b̄ndicēs. sine dilātōne incolumes
reddidit. In ciuitate meloēsī. puella q̄dā
adolescēt cū dā p̄missa. v̄t genouefe v̄tutes
p̄perit. pestem sibi imitari aci p̄ubernio v̄
gūm ānūmerari a genouefa expēit. Unde

indignat⁹ adolescēs sp̄sām cū furore p̄leg
tur. Qd genouefa audīēs. eam ad eccliam
que prima erat secū duxit. t̄ fores ecclie que
clausē erāt diuina v̄tus mirabilē referauit.
t̄ puellā a furore adolescētis h̄baui. Au
reliamis dñi cū dāz patrifamilias p̄seruo q̄
aduersus eū deliquerat genouefa venīā ex
peteret. ille v̄o oīno renucret. p̄festi v̄t domū
ingredī. v̄ebementi febre corrept⁹ non p̄us
sanitan restituit q̄z genouefe venīā postulā
famulo miscōiaz elargit. Ecclia s̄cī mar
tim turonē v̄go scīa ingressa q̄z plurimof
a demone obfessos oleo p̄us inunctos libe
rauit. Dū autē vellet semel q̄sā inungere ac
oleū in ampulla. ponūfēt enā q̄ oleū b̄ndice
ret deesset mor terre recubās in oīde posita.
ampulla in manib⁹ ei⁹ oleo q̄ postmodum
sanati sūt egroti est impleta. Beet⁹ absti
nētia ac enā v̄rūtib⁹ inter alia multa sic dicit
Cincenn⁹ in speculo. El decimo q̄nto etatis
sue anno vsq̄z q̄nq̄ gesimū esca erat ei panis
ordeace⁹ t̄ faba. Quā p̄ duas aut tres he
bdomadas i olla recōmiscēs edebat. El die
dīnico vsq̄z in q̄nta feria ieiunabat t̄ a quīta
feria vsq̄z i die dīnico. Unū autē t̄ q̄dlibet in
ebriās nūq̄z potauit. Idost q̄nqua gesimūz
v̄o annū su adēntib⁹ epis p̄pter obediētiā
piscem t̄ lac cum pane ordeaceo edere cepit.
Adulta at veneratōe catulacēm v̄ciuz
in quo beatus dyonisi⁹ passus ē dilexit. cui
enā deuotio erat in honore illi⁹ basilicā con
struere. Suadebat p̄sbyteros v̄t facerz v̄n⁹
quisq̄z collarōz ad h̄ edificū. Qui r̄ndērūt.
Erūt forsitā p̄uian nr̄e v̄res edificādi. sed
cōq̄nde calcas copia deest. El illa sp̄sctō re
pleta p̄ancinās ait. Egredimini q̄s ad pon
tem ciuitatis. t̄ q̄ audieritis nunciate mibi.
Qui egressi in platea stabāt attoniti. Et ec
ce duos custodes porcorū sermocinātes. q̄z
v̄n⁹ ad alēz ait. Dū suis. i. porce vestigium
ob parti⁹ pagānis legerē. inueni furnum cal
cis mire magnitudinis. El r̄ndit. Et ego in
ueni i silua subradicib⁹ arboris a v̄ro euul
sefurnū calcis. de q̄ nūbil sublatū credo v̄n⁹
q̄z fuisse. Qd audīētes p̄sbyteri. grās agētes
reuerfi sūt. El v̄dēs enā h̄ scīā. lachrymis p̄

De sancta Genouefa

gaudio sinu impleuit. Laceravit itaqz gene-
su phycerū ut i bonore poicū martyris ba-
silica pstrueret. sicqz oibz ciuibz illa iplo:an-
te pstruca ē. In cui⁹ ope collectis carpēta:
rui. cū por⁹ deficeret accipies sancia cupā
seorsum pstrata cū lacrimis orauit. Deind
surgēs facto signo crucis sup vas vsqz ad
sumū poculo impletū est. ex q oparij vsqz ad
psūmanōz basilice pbertime potātes grati-
as egerūt. Quadā nocte sabbati circa gal-
licanū egressa est brā genouefa ad basilicaz
sancti dionysij. Cere⁹ vo q an ferebat extin-
ctus ē. Quo turbans vginibz q cū ea erāt p
honore noctis. cereū sibi dari pcepit. Quez
vtenuit statim illuminat⁹ est. Sili eodē tpe
cū in ecclesia diu pstrata in oratione surgeret
cere⁹ nodū igne ptiatus. diuino nutu accē-
sus est in manu eius. De q plures infirmi
paululū in fide auferētes sanati sūt. Que
dā mulier furata est calciāmēta ei⁹. q vtdo-
mū vnit ercecata ē. Deinde pstrata ad pedes
ei⁹. penā petens signans ab ea oculis visus
recepit. Hilderic⁹ enā frācor rex valō di-
ligēs eā tūmē ne vincios qz interimeie cogi-
tabat sancta eripet ingredies vrbē parileoz
portā claudi pcepit. Qd audies scā. statim
ad liberādas aias prexit. Inter cui⁹ manus
iplo pora se sine clauē referauit. z sic regem
psecuta. ne vincioz capta amputarent ob-
tinuit. Fuit enā eodē tpe bea⁹ simeon in
colūna. quē negociatores eūtes z redeuntēs
ferūt de illa interrogasse. z eā veneratōe pfu-
sa saluasse. z se i orōibz ei⁹ memorē esse po-
posisse. Idarisi enā oblati sūt ei energu-
mini. qbz in basilica brā dionysij ipa orāte
vociferabāt clamātes ppe iā esse qz sibi i so-
lano venire beata Genouefa pcebat forsi-
tan angeli vel martyres. Que surgens z si-
gnans vniūquēqz curauit a spū immundo
vtfatoz grauissim⁹ astantiū nates attingerz
Et die enā epiphaniē vsqz ad cenā dñi brā
genouefa in cella reclusa. soli deo vacabat i
orātibz z vigilijs. Audies aut puella qdā
religiosa ad fores eius magis curiositate qz
fide pmoia. quid sancta in cella sua agebat.
scire volens statim lumen amisit. Quā san-

cta psummata qdā gelima egredies. orōne
z signo crucis illuminauit. In eccia enā
beati marini tironens cum in angulo qdā
oraret vnus de psallentibz arreptus a dmo
nio ppios arrept⁹ lacerabat. Cūqz brā genoue-
fa spūm unimūdi exire iuberet. z ille poclm
pgredi se minaret imperāte illa fluru vēris
eieci⁹ est. sedā relinquēs vestigia. Idē idē
ipsa stās in aditu dom⁹ sue vidit puellā i ma-
nu ampullā gestantē. quā paulo anemerat
z interrogata qd esset. vidit demonē sedētem
in ore ampulle z minās insufflauit in eam.
statiqz pde ore ipi⁹ ampulle cecidit. In
terruono meloēli cū ppiā mellei meteret
valde turbati sūt oparij. ppe umbrē iminētes.
Et illa igressa tenorū. qd sine iermissione
facere pfueuerat cū lacrimis pstrata orōne
obtinuit. ut cū i circuu oēs segetes pluuia
rigaret. nec mellez nec ei⁹ mellores gutta ali-
qua pingeret. Tāta et scūrate pollebat qd
spū pphēne plena oēs qz morbos ab huma-
nis corpibz expellebat. Egenibz panes inie-
gros dabat. adeo vt ei⁹ puelle sepe pte paia
quā in cibano posuerāt nō iuenirēt. Eluxit
aut pl⁹ qz octoginta annis. Hui⁹ aut natale
celebrat tertio nonas ianuarij. Hec Vincē-
tiua. Reliq autē qz i inferunt ex ceruissimis
ac pbanissimis ecclie in qua beata vgo pte-
det codicibz. qz enā nōnulla ipse Vincē-
testat extraxit lunt. Idostiranū vō bea-
tissime vginis lampas ei⁹ sepulcro apposita
est. in q pter olei psumptioz ignis pmane-
bat. cui⁹ cōtactu infirmi sanabant. lampas
videlicet mutata in fontē. oleo in medicinas.
Homo qdā lingue z oculoz pūatus of-
ficio. ad sepulcrū vginis accedēs. z visum z
loquēdi vsum recupauit. Mulier qdam
in visione admonua filiū a nauitate cecūz
ad pstate vginis locū detulit. Cūqz in ecclesia
miraculum recitaret. quō dñs ihs xps oclōs
ceci nati aperuit. diuino apulit ei⁹ oculi.
Reuelat euidam a nauitate muto vt ad se-
pulcrū vginis se trāferat. vocis illic bñficiū
pceptur⁹. Cūqz i hō reuelatōis die domini
co illuc peruenissz. statim lingue illius vin-
culum est solutum. z loquebatur magnis

De sancta Genouefa

cans deus. Interrogat ergo ab abbate qd post indultū sibi vocis beneficiū agere velut rñdit qd a loco illo recedere nolit. nolit ad p: pna redire. nolit oib' dieb' vite sue sine p'sen tia v'ginis viuere. Cui' potū leu animo am plectēs abbas. vite sue necessaria iubz mini strari. Cū latro quidā carceri mācipatūf custodis negligētia de carcere erisset. fugien temqz ad sepulcrū v'ginis p'ses insequeretur. v'ginēqz latro auxiliū implo:ādo acclama ret. p'ses v'o in eius blasphemā prumperet. subito casu laps' p'ses. latrone liberato mi serabiliter expirauit. Cū alio tpe fluui' se cane vltra modū intumesceret. ⁊ ad capellā virginis quā ppe ecclesiam scū Jobānis ba p'ulste v'go p'struxerat. ad mediū vsqz edificij p'ingeret lectul' in q' decesserat q' ibidē sua bas flumie infusus. aq's diuue descēdēbul atqz discedēib'. ab illis inuac' est inuētus.

Id' aliq' v'o dies. cū cenobio a norman nis incēdio p'sup'to corp' v'gis a fratrib' ad ategias villā suā deponaret. in his etiā ibidē claruisse miracul' p'probat. Si qdē altare ec clesie cui assessoria erat v'go. scā cruce scōz qz reliquis v' mox est ad domatū tāqz eius aduētū p'gratulas mouebat. cui supposita qd cupierat se adeptū demonstrās. firmum nec āpl' moueri p'probatū est. In cui' qdē deponatōe cere' v' dū viueret uex atqz ue ri miraclose ē accessus. Cū āt abbas q' nūc p' erat. denē a corpe v'gis paucis p'scis extra bea apō se ad sui tumonē suare vellz. diuuo sūma egritudine corrept' dēre teca cristallina inclusum qz cito potui restituere curauit.

Ludua v'o int' parisiōs ⁊ normānos cō cordia corpe v'ginis ad ecclesiam suā deferen tes nō eo loco vñ educta fuerat in cripta sed sup mar' altare vbi nūc cernit. frēs honori fi ce collocauerūt. Corp' aut' v'ginis cum suo capite integri in capla p'sistere p'senub' nō nullis bui' regni epis postmodū inuētū est atqz cōprobatū. Tpe Ludouici forissu mi regis francoz illustrissimi. diuina v'nde membra q' miseri hoies exhibuerāt seruire iusticie ⁊ iniquitatē ad iniquitatē. cepit morib' igneus quem p'bisici sacri ignem appellant

consumere. Multorū igit' sanctorū egrotia suffragia deposcentib' nec impetrantib' re cordatus est religiosissimus parisiōnū ann' stes stephanus. qualiter beata virgo genouefa p'satam vrbem a multis olim pericul' liberauit. ac exinde solēnes p'cessionēs in q' bus consulto abbate atqz puenti p'sata v' go ad ecclesiam beate v'ginis marie depona ret instituit. Ordinata itaqz fin mozem cas nomici processioe ingrediēteqz sancta v'gie ecclesiā beate v'ginis marie. diuuo ad tractus feretri. oēs male habētes irib' exceptis sūt sa nati. Cū vero sequēti anno felicit' recordati onis Innocenti' papa gallias trāsmearēt. de tāto instruct' miraculo. grās agens deo ac sancte v'gini. annis p'petuis solēni memo ria celebrādū miraculū condonauit. Verū cum p' singulos annos p'dici miraculi me mozia solēniter vt dictū est venerat. conu gu semel p' absentia capicerij exp'las formi dantiis. sine ornamentis ac luminaribus q' habebat ministrare. celebrari. Cū accidit vt sequenti die ecclesie sanctuariū ascendēs diuinam exp'itus virtutē. subuo lapsus si ne voce miserabiliter expirauit. Exp'iti sunt igit' atqz indies exp'iant qz plurimi qn' to cum tremore xpi virginē oporreat venera ri. vbi cū humilitate recipit cecitas visus. de biluas gressum. ac e diuerso obstruere infir mitate mētes p'cipiūt interitū. Nos tris igitur qualibuscūqz laudib' genouefam venerē mur. s; cū tremore venerātes ei' suffragia i plorem'. s; cū fid'. Et reuera dignū est genouefam laudib' honorari. q' p'seoz in diuam vrbem regni xpianissimi p'capuam stabilissi mūqz columen. totiusqz xpianitatis in fide ⁊ doctrina magistrā eruditissimā totiens a tantisqz periculis libauit. ab inimicis bo stili cede dimicantib' eripuit. in undantium fluctus aquaz restrinxit. ignis bonēdū mē bus humanis incēdū p'sumpit. cecitas visus claudis gressum. furorisqz auduū reddidit. ab obsessis demoniū p'ibus effugauit. Et nō solū p'ab'. v'p' etiā marima dñs p'sumbuas vestimenta genouefe sibi dilecte virginis su per egrotos ac varijs detentos languonib'

Dominica in ramis palmarū

oñdere sepi⁹ dige⁹ e sanitati remedia. Un
merito i pñij celli mōis vñce extit collocat
ta. vbi bonafice sblumata ac mirifice ado
nata n cessat iugifanitati ⁊ gāp emute flu
mia. bis q i fñs depolcūte largitōes. Un ⁊
oz illi nozota mēas du oide amūte. qñiam
ipā ēq assidue orat p pto sibi duoto. ⁊ pio
ta xpianitate. Hos igr suosñ mirabilu bñc
pōmūculā mēozātes ac ē venerātes cū cele
berimo illo venerabilij religiosoz cetui suo
gliosā xpī spōsaz nobile vgnē debins glifice
m⁹ genouesā laudib⁹ postulatē vt eadē sup
plicare pñui padili mereamur glia p secula
amen.

CCXIII.

Dominica in ramis palmarū.

Doie sancta ma:

ter ecclia duas pcessiōes solēne re
colit. Pñia fuit q iudei a monte oli
ueti vsqz i bierlm cū ramis palmarū ⁊ olua
rū ⁊ cū magnis cūctis xpī associauerūt. Et
ista pcessiō fuit magne reuerēcie ⁊ bonons
Et bñc repñiat ecclia i bodiemo euangelio.
Scda pcessiō fuit q iudei xpī bierlm i mō
te caluane cū magnis obpajis ⁊ irrñsibul
deduxerūt. Et ista fuit ignomie magnez do
loris. Et bñc repñiat ecclia i euāgelio passio
nis bodiemo. Circa pñā pcessiōz qñuoz fuit
vidēda. Pñio a qb⁹ ista pcessiō sit factā. qz nō
est factā a magnis aut diuñb⁹. s; a pueris et
paupib⁹. Un dñi euāgelio bodiemo. Pñli
ma āi turba strauerūt velumēta sua in via
qñ ei pñeri ⁊ paupes xpī pcessionalitē dñu
cebāt. pharisei ⁊ pñapes xpī morē tractabāt
simplices ei ⁊ paupes xpī adhibebāt. vñd
xpī dñi oib⁹ diuñb⁹ vñu solū. s; iacheti habu
it aicū. Un Lu. xix. Xps dñi oib⁹ potentibus
vñu solū scz centurionē bñit. Un Mt. xxi.
De oib⁹ sapiētib⁹ vñu solū. s; nicodemū bas
buit. Job. ij. Un j. Co. j. videte vocatōz ve
strā frēs. qz nō mlti sapiētes s; m carnē. n mlti
potētes. n mlti nobiles. s; q stultia sūt mundi
elegit dñs vt pfūdat sapiētes Scdo vidē
dū est qz xps vadēs ad morē tāñ honores
reape voluit cū alā honores ⁊ regnū respu
it. vñd: Jo. vi. Vñc dicēdū qz xps hñ fecit qz il

le q pfūtur⁹ est i bononb⁹ magnis. d; habes
re moris mēozā vt n supbiat. liā qz b; ma
gnas diuinas. cogitet qz vadit ad morē ⁊ qz
dñi oib⁹ suis diuñs nihil nisi vile sudariū se
cū portabit. Un dicebat Job. xxi. Qui fuit
magn⁹ saccū pñi sup curē meā ⁊ opui cines
re carnē meā. Itē eu. ioc. j. Vñd⁹ egrediens sū
dñi oia. mee. nud⁹ illuc reuertar. Si qz ē i
magnis bononb⁹ pfūtur⁹ cogit qz vadit ad
morē. vñli erat i gdu supmo ponet i loco
infimo. qz sub tra Si sup alios ascēderit do
minādo. spēs ⁊ bestie sup ei⁹ foueā ascen
dent pculcādo eū. Jo. Ec. x. Etz morē
hñ hēduabū spēs bestias ⁊ ymes. Itē eu
aliqs nutrit corp⁹ suū diuers⁹ delicijs. diuers⁹
colomb⁹ pñu ozando. voluptates carnis
exercēdo. cogitet qz vadit ad morē. vñl ymel
corp⁹ suū delicate nutritū comedēt ⁊ lacera
būt. Job. xxi. viscera ei⁹ plena sūt adipe et
medullis ossa illi plena irrigant. ⁊ n in pul
uere dormiēt ⁊ ymes opient eos. Hugo de
scō victore il. d claustro aie sic ait. Cur car
nē tuā pñof reb⁹ impinguas. quā post pau
cos dies ymes comesturi sū i seplero ⁊ aiaz
tuā pñof opib⁹ nō adomas. q dñi ⁊ angelis
ei⁹ pñāda est i iudicio Cur aiam tuā mlpē
dis. ⁊ ei carnē pñonis. ancillā dñari ⁊ dñam
ancillari magna abusio ē. Terno vidēdū ē
quare xpī iāto honore sibi impēlo voluit la
crimas emittere. Vñc eni Luc. xix. Xps cū
veniss; bierlm cum tāto honore fleuit super
eam. In hoc ipe voluit ostēdere qz gaudia ⁊
honores bui⁹ seculi lacrimis ⁊ dolorib⁹ sūt
pñia. In celo omnia sūt pura. in mūdo
oia mixta. in inferno oia sūt fetulēta. Un d
Aug⁹. in li. de triman psona xpī dicit. Quid
est illud. Ero illoz de mñero oia quecūqz
desiderant. s; vna. sal⁹. victus. copia. glia. bo
noz ⁊ par. Ista in celo omnia sūt pura. in
mūdo mixta. in inferno fetulēta. Videamus
p ordinē. Vñā in celo est pura. qz ibi est sine
timore. prout est in mūdo est mixta. qz ibi est
vita cum morte. prout est in inferno est fetu
lēta ⁊ corrupta. qz ibi est mors sine vita. Sa
lus pur est in celo est pura. qz ibi est sal⁹ sine
egitudine. pur est in mūdo est mixta quia

Dominica in ramis palmarū

ibi est al⁹ et egritudo. put⁹ ē i inferno. ē fetulēta
et corrupta. q⁹ ibi ē egritudo sine salute. Et
c⁹. i. i. sanetas. put⁹ ē i celo ē pura. q⁹ ibi ē sa-
tas sine esurie. put⁹ ē i mdo ē mixta. q⁹ ibi ē sa-
nitas et esuries. put⁹ ē i inferno ē fetulēta et cor-
rupta. q⁹ ibi ē summa esuries sine sanetate. Co-
pia. i. diuine. put⁹ sūt i celo sūt pure. q⁹ ibi sūt
diuine sine paup⁹ate. put⁹ sūt i mdo sūt mixte
q⁹ ibi sūt diuine et paup⁹as. put⁹ sūt i inferno
sūt fetulēte et corrupte. q⁹ ē summa paup⁹as si-
ne diuinitis. Etia et pleritudo. put⁹ ē i celo est
plera. q⁹ ibi ē pleritudo sine deformitate. put⁹ ē i
mdo ē mixta q⁹ ibi ē pleritudo cū deformitate
put⁹ est i inferno ē fetulēta et corrupta. q⁹ ibi ē
deformitas sine pulcritudine. Honor. put⁹ ē
i celo ē pur⁹. q⁹ ibi ē honor sine indignitate. s⁹ p⁹
ut est i mdo ē mixt⁹. q⁹ ibi ē honor cū indigni-
tate. put⁹ ē i inferno ē fetulēte et corrupt⁹. q⁹ a
ibi ē de dec⁹ sine honore. Idcirco put⁹ ē i celo ē
pura. q⁹ ibi ē par sine p⁹batōe. put⁹ ē i mdo
est mixta. q⁹ ibi ē par cū p⁹batōe. put⁹ ē i infer-
no ē fetulēta et corrupta. q⁹ ibi ē p⁹ua p⁹ur-
bano sine pace. Dia bōa put⁹ sūt i celo sūt pu-
rissima. q⁹ ibi sūt oia bōa sine malo. s⁹ ut sūt i
mdo sūt mixta. q⁹ ibi sūt mltia bōa p⁹mixta ma-
lis. put⁹ sūt i inferno sūt fetulēta et corrup-
ta. q⁹ ibi sūt oia mala sine m⁹nde alic⁹ bōi
Ista oia d⁹ p⁹pha d⁹. Calix i mān dñi vini
meri plē⁹ mixto et idinauit et h⁹ i. v. x. p⁹ fer-
et⁹ n⁹ ē exinanita. bibēt ex eo oēs p⁹iores frē.
Ex his bibis bēt q⁹ d⁹ b⁹ tres calices. vn⁹ est
plē⁹ vino mero. In illo bibēt oēs i celo. Iste
ei calix plē⁹ ē vita. sanitate. copia. diuinitis. bo-
nore etc. Ali⁹ calix ē plē⁹ mixto. et d⁹ isto bibūt
boies i mdo. q⁹ calix iste plē⁹ ē salute cū egi-
tudinē. sanetate cū esurie. diuinitis cū paup⁹as-
te etc. Terc⁹ calix ē plē⁹ fece. et d⁹ isto bibūt dā-
nati i inferno. et iste plen⁹ egritudinē. mone.
paup⁹ate. deformitate. et oib⁹ alijs. Quar-
to vidēdū ē q⁹ xps noluit sedēre super equum
s⁹ sup⁹ asinā. h⁹io fecit. q⁹ n⁹ sedet i cordib⁹ super-
boy. s⁹ bñlū et māsuetoy. Eb⁹ yf. Iñō sedet
xps i curru aureo purpure fulgēs. nec ascē-
dit super mōdū equū discordie amatorē. sed
sup⁹ asinā tranquillitatis et pacis amicū. Idcirco
equū sup⁹ b⁹ p⁹ asinū bñlū designat istā equ⁹

si tāg⁹ recalcitrat. a sin⁹ vō māsuetudinē mo-
rat. Sic sup⁹ b⁹ i rep⁹ bēdū. ipanēt ferūt. mā-
sueti patient audūt. Quedā aīalia sūt q⁹ nō
p⁹mittūt se tāg⁹. v⁹ q⁹ arrogāna sūt sic leo vel
numis siluestria domesticari n⁹ p⁹nt. sic lupus
v⁹ q⁹ sūt p⁹guina sic erici⁹. Sic sūt tria
genera boim q⁹ nolūt rep⁹ bēdū. Idcirco sūt su-
perbi. De q⁹ b⁹ p⁹pha d⁹. tāg⁹ mōtes. et sup⁹ boy
mōtes. et fumigabūt p⁹panētū etc. Et Eccli.
xii. diues iuste ager et fremebit. paup⁹ aut le-
sus tacet. Alij sūt i malis induran. q⁹ ad in-
star lupi nō p⁹nt domesticari. nec ad bonū i-
ducit. d⁹ q⁹ b⁹ Eccli. j. Difficile dēs comigūt nō
lūt corrip⁹. Iñō Eccli. xxiij. Iñ estifer bō vna:
bū correctōz. Tercij sūt boies astuti. q⁹ si tan-
gūt. a. corrip⁹at. sic erici⁹ statim excusationib⁹
mltis se abscondūt. Idcirco. xxiij. Qui abs-
condit scelera sua nō dirigēt. q⁹ aut⁹ p⁹essus fu-
erit viuet et nō moriet⁹. Circa scōdam p⁹cessi-
onē notāda sūt duo. Idcirco q⁹ ista p⁹cessiōe
fuerūt varietates p⁹sonaz. Quidā ei fuerūt
boni. q⁹ fuerūt facti mali. et nūq⁹ recuperauerūt
bonitatē. sic iudas. Quidā boni q⁹ sp⁹ p⁹seue-
rauerunt. sic beata v⁹go maria. Alij vō boni
et postea mali. postea iñ suā recuperauerūt
bonitatē. sicut apostoli qui fidē i passionē p⁹-
diderūt. s⁹ i resurrectionē recuperauerūt. Ista
loz sunt due differētie. Quidā enī fuerūt ma-
li q⁹ postea facti sūt boni sic latro a dextris pē-
dens et longin⁹. Alij fuerūt mali q⁹ semp⁹ i
malicia p⁹seuerauerūt. sicut latro a sinistris
et iudei qui crucifixerūt. Iñ ista p⁹cessiōe q⁹
dam fugerūt corpe et mēte. sicut apli q⁹ fuge-
runt corpe paliter et fidē p⁹diderunt. Iñ alijs fu-
gerūt nō corpe sed corde. sic maria magda-
lena. et cetera mulieres que iuxta crucem cor-
poraliter steterunt. sed iñ fidem amiserunt.
Alij fugerūt corpe. sed nō corde. sic credit de
iacobo frē dñi. De quo Hiero. in li. de viris
illustrib⁹. q⁹ iñ passionē vorum vout non se
comesturum donec videret xpm resurrex-
tem. Alij sunt qui nec corde nec corpe fu-
gerunt. sicut beata v⁹go que iuxta crucem
stetit et fidem integraliter seruauit. Scōm
q⁹ iñ ista p⁹cessiōe ostendit. est magna i iu-
deis voluntas multiplicata. In p⁹ma enī

De cena domini

preffio iudificet xpo ser magnos honores
In scda vo ser mag vutopia. In pma cum
mag ipz reuerena sup asellu posuerit. q via
vestimenta strauerit. In scda cu magis mia
ipz paublo posuerit. et cu suis vestib spolia
uerit. In pma rāos palmarū et oliuarū sibi
portauerit. i scda spias acutissimas caput
suo affixerit. In pma regē eū appellauerit. i
scda ipz negauerit. In pma appellauerit eū
saluatorē dicēs. olāna. i. salua obsecro. i se
cūda negauerit ipz saluatorē dī. Saluos ali
os fecit. leipz saluū facere n pē In pma dixerit
eū bñdīcī i noie dñi. i scda maledicī et ma
lefactorē eē. et crucis pambulo eū figēdū dicē
tes. Tolle tol. et crucifige eē. **CCXV**

De cena domini

Cena facta cū oia

bol' missi sī cor' ut traderet cū iudas
scarioth. surrexit a cena et posuit ve
stimenta sua. Job. xxi. Elidē ei q qñ amici
separē ab iuicē solent pmo iuicē epulari. sic
scies xps q cū a suis aplis separi debet p
cū ipis cenare voluit. **Luc. xxi.** Deside
rio desideravi h pascā mādūcare vobiscuz
anqz panar. In hac ergo cena xps assūpit
psonā amīci. psonā sui. psonā epi. **Iher.**
sonā siqdē amīci accepit i h q tā familiariter
comedit. In hac cena comedit agnū pasca
lē. Et qñ debet comedi habet. **Exo. xii.** **1180**
comedens ex eo crudū qd nec coctū aq. sed
tantū assū igni. **1181** hic aliq phibēt. s. ut n come
dat crud' nec aq coct'. et q sit igne assatus.
Caro ei cruda nō est igne cocta. caro vō elu
ta licet sit cocta. nō tñ est adō lapida. Illi er
go comedit cruda. q bñt cor' crudū. i. nō co
ctū igne amoris. Illi comedit elixū. qñ bñt
in corō sapore deuoiōis. Illi comedit assa
tū igne. q bñt cor' coctū igne amoris et sapi
dū. **Scdo** dī comedit ei' caput cū pedib' et v
testinis. Caput ist' agnū ē et diuital. **1182** **1183**
Cor. xj. Caput ei' dñs ē. pes ei' bñanitas q ē
infirmā i nata. Intestina sūt ei' aia. ista oia
debēt comēde. **1184** fuerit qdā hēici q dixerūt
xps nō ēē vēr den. isti caput nō comedebāt.
Alii dixerūt ei' nō ēē pēz hoīes. nec hē pēz

carne hēfantastica. isti pedes nō comedebāt
Alii dicebāt cū nō habuisse aiam rōnālē. h
loco aie solā diuitalē. isti intestina nō comedē
bāt. **1185** **1186** **1187** **1188** **1189** **1190** **1191** **1192** **1193** **1194** **1195** **1196** **1197** **1198** **1199** **1200**
ergo fideles caput et pedes cū inte
stinis comedāt. **1201** **1202** **1203** **1204** **1205** **1206** **1207** **1208** **1209** **1210** **1211** **1212** **1213** **1214** **1215** **1216** **1217** **1218** **1219** **1220**
et aia et carne
fidelis fennā. **1221** **1222** **1223** **1224** **1225** **1226** **1227** **1228** **1229** **1230** **1231** **1232** **1233** **1234** **1235** **1236** **1237** **1238** **1239** **1240**
Tercio dī comedit cū lactucis
agrestib'. i. cū amaritudine dolēdō pēcia
oib'. **1241** **1242** **1243** **1244** **1245** **1246** **1247** **1248** **1249** **1250** **1251** **1252** **1253** **1254** **1255** **1256** **1257** **1258** **1259** **1260**
Notā dī q qdā sūt q comedūt istas
lactucas iēgras. qdā pūras. qdā succū ipa
rū. Sūt et qdā q bñt dī suis pēis supficiales
dolore q amaro pē dī. isti sumunt istas la
ctucas iēgras. **1261** **1262** **1263** **1264** **1265** **1266** **1267** **1268** **1269** **1270** **1271** **1272** **1273** **1274** **1275** **1276** **1277** **1278** **1279** **1280**
al' amaro nō iustificat pēo
rē plene. **1281** **1282** **1283** **1284** **1285** **1286** **1287** **1288** **1289** **1290** **1291** **1292** **1293** **1294** **1295** **1296** **1297** **1298** **1299** **1300**
Iher. v. **1301** **1302** **1303** **1304** **1305** **1306** **1307** **1308** **1309** **1310** **1311** **1312** **1313** **1314** **1315** **1316** **1317** **1318** **1319** **1320**
Iher. v. **1321** **1322** **1323** **1324** **1325** **1326** **1327** **1328** **1329** **1330** **1331** **1332** **1333** **1334** **1335** **1336** **1337** **1338** **1339** **1340**
Iher. v. **1341** **1342** **1343** **1344** **1345** **1346** **1347** **1348** **1349** **1350** **1351** **1352** **1353** **1354** **1355** **1356** **1357** **1358** **1359** **1360**
Iher. v. **1361** **1362** **1363** **1364** **1365** **1366** **1367** **1368** **1369** **1370** **1371** **1372** **1373** **1374** **1375** **1376** **1377** **1378** **1379** **1380**
Iher. v. **1381** **1382** **1383** **1384** **1385** **1386** **1387** **1388** **1389** **1390** **1391** **1392** **1393** **1394** **1395** **1396** **1397** **1398** **1399** **1400**
Iher. v. **1401** **1402** **1403** **1404** **1405** **1406** **1407** **1408** **1409** **1410** **1411** **1412** **1413** **1414** **1415** **1416** **1417** **1418** **1419** **1420**
Iher. v. **1421** **1422** **1423** **1424** **1425** **1426** **1427** **1428** **1429** **1430** **1431** **1432** **1433** **1434** **1435** **1436** **1437** **1438** **1439** **1440**
Iher. v. **1441** **1442** **1443** **1444** **1445** **1446** **1447** **1448** **1449** **1450** **1451** **1452** **1453** **1454** **1455** **1456** **1457** **1458** **1459** **1460**
Iher. v. **1461** **1462** **1463** **1464** **1465** **1466** **1467** **1468** **1469** **1470** **1471** **1472** **1473** **1474** **1475** **1476** **1477** **1478** **1479** **1480**
Iher. v. **1481** **1482** **1483** **1484** **1485** **1486** **1487** **1488** **1489** **1490** **1491** **1492** **1493** **1494** **1495** **1496** **1497** **1498** **1499** **1500**
Iher. v. **1501** **1502** **1503** **1504** **1505** **1506** **1507** **1508** **1509** **1510** **1511** **1512** **1513** **1514** **1515** **1516** **1517** **1518** **1519** **1520**
Iher. v. **1521** **1522** **1523** **1524** **1525** **1526** **1527** **1528** **1529** **1530** **1531** **1532** **1533** **1534** **1535** **1536** **1537** **1538** **1539** **1540**
Iher. v. **1541** **1542** **1543** **1544** **1545** **1546** **1547** **1548** **1549** **1550** **1551** **1552** **1553** **1554** **1555** **1556** **1557** **1558** **1559** **1560**
Iher. v. **1561** **1562** **1563** **1564** **1565** **1566** **1567** **1568** **1569** **1570** **1571** **1572** **1573** **1574** **1575** **1576** **1577** **1578** **1579** **1580**
Iher. v. **1581** **1582** **1583** **1584** **1585** **1586** **1587** **1588** **1589** **1590** **1591** **1592** **1593** **1594** **1595** **1596** **1597** **1598** **1599** **1600**
Iher. v. **1601** **1602** **1603** **1604** **1605** **1606** **1607** **1608** **1609** **1610** **1611** **1612** **1613** **1614** **1615** **1616** **1617** **1618** **1619** **1620**
Iher. v. **1621** **1622** **1623** **1624** **1625** **1626** **1627** **1628** **1629** **1630** **1631** **1632** **1633** **1634** **1635** **1636** **1637** **1638** **1639** **1640**
Iher. v. **1641** **1642** **1643** **1644** **1645** **1646** **1647** **1648** **1649** **1650** **1651** **1652** **1653** **1654** **1655** **1656** **1657** **1658** **1659** **1660**
Iher. v. **1661** **1662** **1663** **1664** **1665** **1666** **1667** **1668** **1669** **1670** **1671** **1672** **1673** **1674** **1675** **1676** **1677** **1678** **1679** **1680**
Iher. v. **1681** **1682** **1683** **1684** **1685** **1686** **1687** **1688** **1689** **1690** **1691** **1692** **1693** **1694** **1695** **1696** **1697** **1698** **1699** **1700**
Iher. v. **1701** **1702** **1703** **1704** **1705** **1706** **1707** **1708** **1709** **1710** **1711** **1712** **1713** **1714** **1715** **1716** **1717** **1718** **1719** **1720**
Iher. v. **1721** **1722** **1723** **1724** **1725** **1726** **1727** **1728** **1729** **1730** **1731** **1732** **1733** **1734** **1735** **1736** **1737** **1738** **1739** **1740**
Iher. v. **1741** **1742** **1743** **1744** **1745** **1746** **1747** **1748** **1749** **1750** **1751** **1752** **1753** **1754** **1755** **1756** **1757** **1758** **1759** **1760**
Iher. v. **1761** **1762** **1763** **1764** **1765** **1766** **1767** **1768** **1769** **1770** **1771** **1772** **1773** **1774** **1775** **1776** **1777** **1778** **1779** **1780**
Iher. v. **1781** **1782** **1783** **1784** **1785** **1786** **1787** **1788** **1789** **1790** **1791** **1792** **1793** **1794** **1795** **1796** **1797** **1798** **1799** **1800**
Iher. v. **1801** **1802** **1803** **1804** **1805** **1806** **1807** **1808** **1809** **1810** **1811** **1812** **1813** **1814** **1815** **1816** **1817** **1818** **1819** **1820**
Iher. v. **1821** **1822** **1823** **1824** **1825** **1826** **1827** **1828** **1829** **1830** **1831** **1832** **1833** **1834** **1835** **1836** **1837** **1838** **1839** **1840**
Iher. v. **1841** **1842** **1843** **1844** **1845** **1846** **1847** **1848** **1849** **1850** **1851** **1852** **1853** **1854** **1855** **1856** **1857** **1858** **1859** **1860**
Iher. v. **1861** **1862** **1863** **1864** **1865** **1866** **1867** **1868** **1869** **1870** **1871** **1872** **1873** **1874** **1875** **1876** **1877** **1878** **1879** **1880**
Iher. v. **1881** **1882** **1883** **1884** **1885** **1886** **1887** **1888** **1889** **1890** **1891** **1892** **1893** **1894** **1895** **1896** **1897** **1898** **1899** **1900**
Iher. v. **1901** **1902** **1903** **1904** **1905** **1906** **1907** **1908** **1909** **1910** **1911** **1912** **1913** **1914** **1915** **1916** **1917** **1918** **1919** **1920**
Iher. v. **1921** **1922** **1923** **1924** **1925** **1926** **1927** **1928** **1929** **1930** **1931** **1932** **1933** **1934** **1935** **1936** **1937** **1938** **1939** **1940**
Iher. v. **1941** **1942** **1943** **1944** **1945** **1946** **1947** **1948** **1949** **1950** **1951** **1952** **1953** **1954** **1955** **1956** **1957** **1958** **1959** **1960**
Iher. v. **1961** **1962** **1963** **1964** **1965** **1966** **1967** **1968** **1969** **1970** **1971** **1972** **1973** **1974** **1975** **1976** **1977** **1978** **1979** **1980**
Iher. v. **1981** **1982** **1983** **1984** **1985** **1986** **1987** **1988** **1989** **1990** **1991** **1992** **1993** **1994** **1995** **1996** **1997** **1998** **1999** **2000**
Iher. v. **2001** **2002** **2003** **2004** **2005** **2006** **2007** **2008** **2009** **2010** **2011** **2012** **2013** **2014** **2015** **2016** **2017** **2018** **2019** **2020**
Iher. v. **2021** **2022** **2023** **2024** **2025** **2026** **2027** **2028** **2029** **2030** **2031** **2032** **2033** **2034** **2035** **2036** **2037** **2038** **2039** **2040**
Iher. v. **2041** **2042** **2043** **2044** **2045** **2046** **2047** **2048** **2049** **2050** **2051** **2052** **2053** **2054** **2055** **2056** **2057** **2058** **2059** **2060**
Iher. v. **2061** **2062** **2063** **2064** **2065** **2066** **2067** **2068** **2069** **2070** **2071** **2072** **2073** **2074** **2075** **2076** **2077** **2078** **2079** **2080**
Iher. v. **2081** **2082** **2083** **2084** **2085** **2086** **2087** **2088** **2089** **2090** **2091** **2092** **2093** **2094** **2095** **2096** **2097** **2098** **2099** **2100**
Iher. v. **2101** **2102** **2103** **2104** **2105** **2106** **2107** **2108** **2109** **2110** **2111** **2112** **2113** **2114** **2115** **2116** **2117** **2118** **2119** **2120**
Iher. v. **2121** **2122** **2123** **2124** **2125** **2126** **2127** **2128** **2129** **2130** **2131** **2132** **2133** **2134** **2135** **2136** **2137** **2138** **2139** **2140**
Iher. v. **2141** **2142** **2143** **2144** **2145** **2146** **2147** **2148** **2149** **2150** **2151** **2152** **2153** **2154** **2155** **2156** **2157** **2158** **2159** **2160**
Iher. v. **2161** **2162** **2163** **2164** **2165** **2166** **2167** **2168** **2169** **2170** **2171** **2172** **2173** **2174** **2175** **2176** **2177** **2178** **2179** **2180**
Iher. v. **2181** **2182** **2183** **2184** **2185** **2186** **2187** **2188** **2189** **2190** **2191** **2192** **2193** **2194** **2195** **2196** **2197** **2198** **2199** **2200**
Iher. v. **2201** **2202** **2203** **2204** **2205** **2206** **2207** **2208** **2209** **2210** **2211** **2212** **2213** **2214** **2215** **2216** **2217** **2218** **2219** **2220**
Iher. v. **2221** **2222** **2223** **2224** **2225** **2226** **2227** **2228** **2229** **2230** **2231** **2232** **2233** **2234** **2235** **2236** **2237** **2238** **2239** **2240**
Iher. v. **2241** **2242** **2243** **2244** **2245** **2246** **2247** **2248**

De cena domini

Secundo lauit pedes i documentum ad omnes
dñi q̄ plaudite lauare subditos. Tunc aut nō
bñ lauat. aut q̄ man⁹ emiā. aut q̄ ēbida ⁊
imūda. Eccl. xxiiij. Ab imdo q̄s mūdabunt
Breg⁹. p̄ oꝝ te mūdari si aliū vis mūdare. sa
piēte pus fieri. ⁊ sic alios facere sapiētes. Lu
mē fieri. ⁊ sic alios illuare. Accede ad deū. ⁊
sic alios adducere. sc̄ificari ⁊ sic alios sc̄ifi
care. Itē man⁹ bñ rectas. ⁊ sic ēē recti philij.
ut puta rectū dare philij. Secundo qñ aq̄e im
mūda. aq̄ imūda ē amor mōi. Hier. ij. Quid
tibi i via egypti vi bibas aq̄m turbidā. Lat
et aq̄ nō lauat s̄ conūnat. Aug. Quisq̄ les
i mōdo ad te venit q̄ fecit mundū. ut eripiat te de
mōdo. q̄ si aliq̄ delectatio te delectet i mōdo. sp̄
pus ēē imūdo. si nō aliq̄ necessitas te reuinet. mū
dos s̄c̄s dñs bitat i te. q̄ mūdāt mundos ⁊ eris
mūdo. Terno qñ ip̄a macula pedū ex nimia
frēgnatōe efficitur nimis tenax ⁊ inueterata.
Eccl. xxiiij. Qui baptizatus a mortuo. i. q̄ la
uat a mortali peccatō. ⁊ itē ⁊ agni mortuū qd p̄
fuit lauano ei⁹. Tñ. ij. Idē. ij. Facta sunt po
steriora deteriora priorib⁹. puenit illis illō. Ca
nis reuersus ē ad vomitū suū ⁊ sus lota itē
in volutatos luti. Terno lauit pedes sp̄uali
ter aq̄ sui sanguis. Be q̄ d̄. Elpoc. ij. Laue
runt stolas suas i sanguine agni. ⁊ dealbaue
runt eas. Et q̄ maḡ sanguis xp̄i dealbare d̄
videt q̄b⁹ p̄uit lacris ⁊ n̄ sanguis. Laceni
est sanguis i vberib⁹ excoc⁹. sanguis at xp̄i
fuit excoc⁹ i corpe suo ⁊ i corde nostro. In
corpe suo fuit excoc⁹ igne amoris sui. i. a ve
hementer i corpe suo ebullit. q̄ apto latere
cū impetu emanauit. i. corde aut nostro sūt
duo vbera. intellect⁹ ⁊ affect⁹. Dicit aut ex
coqui i vberē intellectu⁹ p̄ mediatioē ⁊ vberē
affectus p̄ deuotiōem. ⁊ sic sanguis xp̄i i suo
corpe ⁊ i nostro corde p̄ mediatioē ⁊ affectō
nem venit in albedinē. ⁊ aias nr̄as dealbat
⁊ mūdāt. Elpoc. ij. Laui nos a peccatis nostris
i sanguine suo. Terno accepit xp̄s p̄sonā
ep̄i qñ s̄c̄s panē ⁊ vinū i corpe suū irāsmuta
uit. ⁊ aplis p̄tēre p̄ficiēdi dedit. Et ista ē ma
ior p̄tās q̄ vnq̄m hōi data fuit. Est enī p̄tās
dei maḡ facere aliq̄ de aliq̄. sic qñ fecit boies
de terra. ⁊ euā de casta ade. Est ⁊ alia p̄tās

dei maior. sic de nibilo aliq̄ facere. sic fecit ces
lum ⁊ terrā. Est ⁊ terna maria. sic d̄ creatur
ra creatorē. Itā potestate nō dedit angelis
s̄c̄ solis sacerdotib⁹. q̄ diuina viuit i corpe ⁊
sanguine sp̄m panis ⁊ vini puerit. Tñd̄
eusebi⁹. Inuisibilis sacerdos. i. xp̄s p̄ mini
stros suos visibiles creaturas i corpe ⁊ san
guine suū sacra p̄tēre puerit vbo suo. s̄c̄
illo. Hoc ē ei⁹ cor. ⁊c. Tñ nō d̄ aliq̄s attēdre
ad visum suū. q̄ visus putaret se videre cor
lore panis. nec ad gustū. q̄ putaret se sentire
gustū panis. nec ad olfactū. q̄ putaret se sen
tire odorem panis ⁊ vini. s̄ attendere d̄ ad
auditiū. q̄ cū audit p̄secratioē vba. ita est p̄
oīa sicut audit. Hoc est ei⁹ cor. ⁊c. Qd̄ signifi
catū est. Beñ. xxv. in ysaac. q̄ cū bñdixit ia
cob fuit decept⁹ ei⁹ visus. q̄ oculi sui caliga
uerūt. ⁊ ip̄m nō agnouit. fuit ⁊ decept⁹ olfa
ctus. q̄ credidit se sentire odore vestimētōrū
esau. fuit enī decept⁹ gust⁹. q̄ credidit se co
medere de penatōe esau. ⁊ comedit de pena
tione iacob. fuit ⁊ decept⁹ i tactu. q̄ puta
bat se tāgere man⁹ esau ⁊ tāgebat man⁹ ia
cob. S̄c̄ audir⁹ q̄ vocē iacob audiuit nō fuit
decept⁹. amo dixit. vob̄ qd̄ iacob est. Sic ē
i isto sacramēto oēs alij sensus decipiuntur
p̄ter auditiū. Et iō oēs fideles q̄ audiūt vba
p̄secratioē. firmiter ⁊ veraciter credere dñi
q̄ corpe xp̄i est ⁊ sanguis eius.

Explicit quorundā sanctorū legē de ad
iuncte post Lombardicā historiā. Impres
se Argentine Anno dñi. M. cccc. cxi. Sum
te circa festū ascensionis dñi.

declamationibus omnium opinionum celeberris, histo-
riarum quoque non contemnendis scriptor et au-
gustinus voluminum ita studiose ut de paucis oia
memoria teneret: utriusque instrumenti divina bo-
lamina primis omnium in Italica lingua su-
ma fide ac diligentia transfudit. Claruit te-
poribus Adelphi Imp. 1290. Eius sermones de
sanctis suis loco editi 1484. in fol. habent
Ulmanium ad S. Joannem.

Confrater noster Arnoldus vander Lingus Jely
habet de eorum Legendis pulchram litteram exen-
sam 1552. correxit a patre Claudio de Ro-
ta ordinis predicatorum.

Baptista Mantuanus poëta promagister in domo Log.
ad Roriam ad potius Rumburg in prefatione patheueris
2. lib. 2. de S. Catharina fol. XCII. ubi de vocis
Catharina, utrum disputat; ait. Deinde ille vir id
minutius omittit quod ad imperitiam non pertinet, vel po-
tius aliquid consuleret sicut prudentem virum doceret,
vel prius dicere quam docere: ut dicitur ordinis proma-
gistro vel esse magister antequam discipulus nunci-
bus nomen incurret: sed fortasse putas errorum
intelligentiam pro voluntatis vambat promulgat:
falsum est in utroque rebus, et intellectu et voluntate
deficient; sibi ignominiam, sanctis iniuriam, fidei
iacturam, simplicibus ignorantiam, doctis nauseam
paraverunt res.

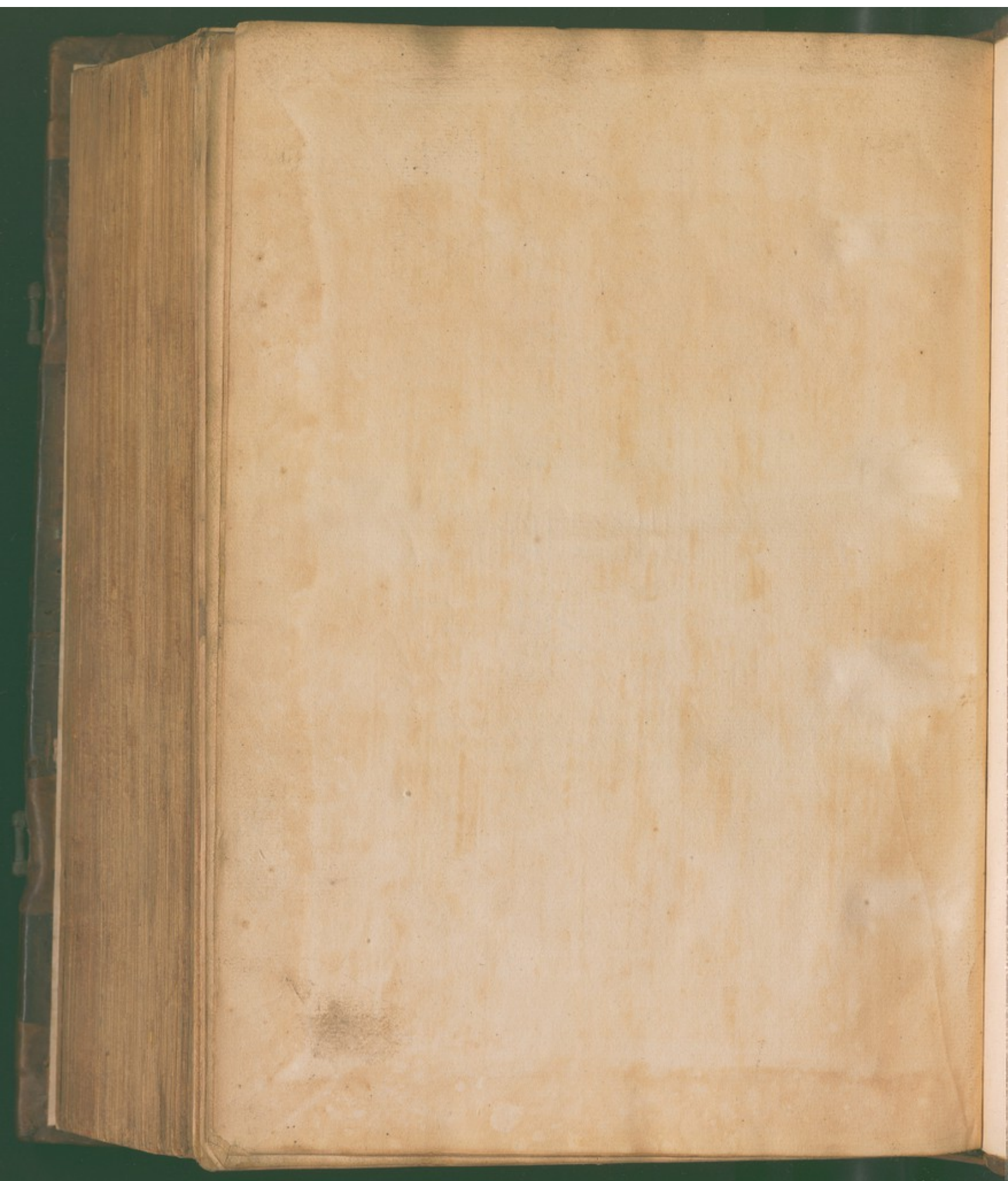
Vidit Laffius et duas alias huius operis editiones:
hanc priorem ad nonnullis sanctorum Legendis in
fina super additis impressa S. Conradus Winters
de hominibus Colonia civitatis ab anno 1481. desinit in
vita hypersti Loderus epi. appendix incipit a vita D.
Barbara. prius partis finis est in D. dicit. eccles.
Apud boetium novum Advocatum. Alena

impressa & expensis circa-spaci Viri Joann. J.
Hyn-may de Oringau Arcebibliopola in offi-
cina Indusstry H. v. rici GRAY imperial. oppidi
Bagenowitoy civis a. M D XVI. Caput VL
linus & CCXV. De cana dōi.

Adrianus Vossius professor publicus in Gymnasio
Amstredam. Lib. 2. cap. LX.
De historicis Latinis. Wicelius in ha-
siology sui prefatione agnoscit istos o-
perum ob tam multa incerta atq; etiam fa-
bulesas, quod haud optimus de ecclesia
necitatus sit: atq; id ait vel exco pariter.
Et ipse ea apud omnes cordatos tantum in
contemptum venisset: ac nimis saepe pa-
rius de cathodas personuisset. & y.
Imo Lud. Vind. dicere non dubitat Le-
gendam illam autem scriptam esse
ab homine oris ferret, cordis p. l. mbei.

Martialis Cratius in Tübingen Academia Prof.
Cor. Lib. 1. p. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 21

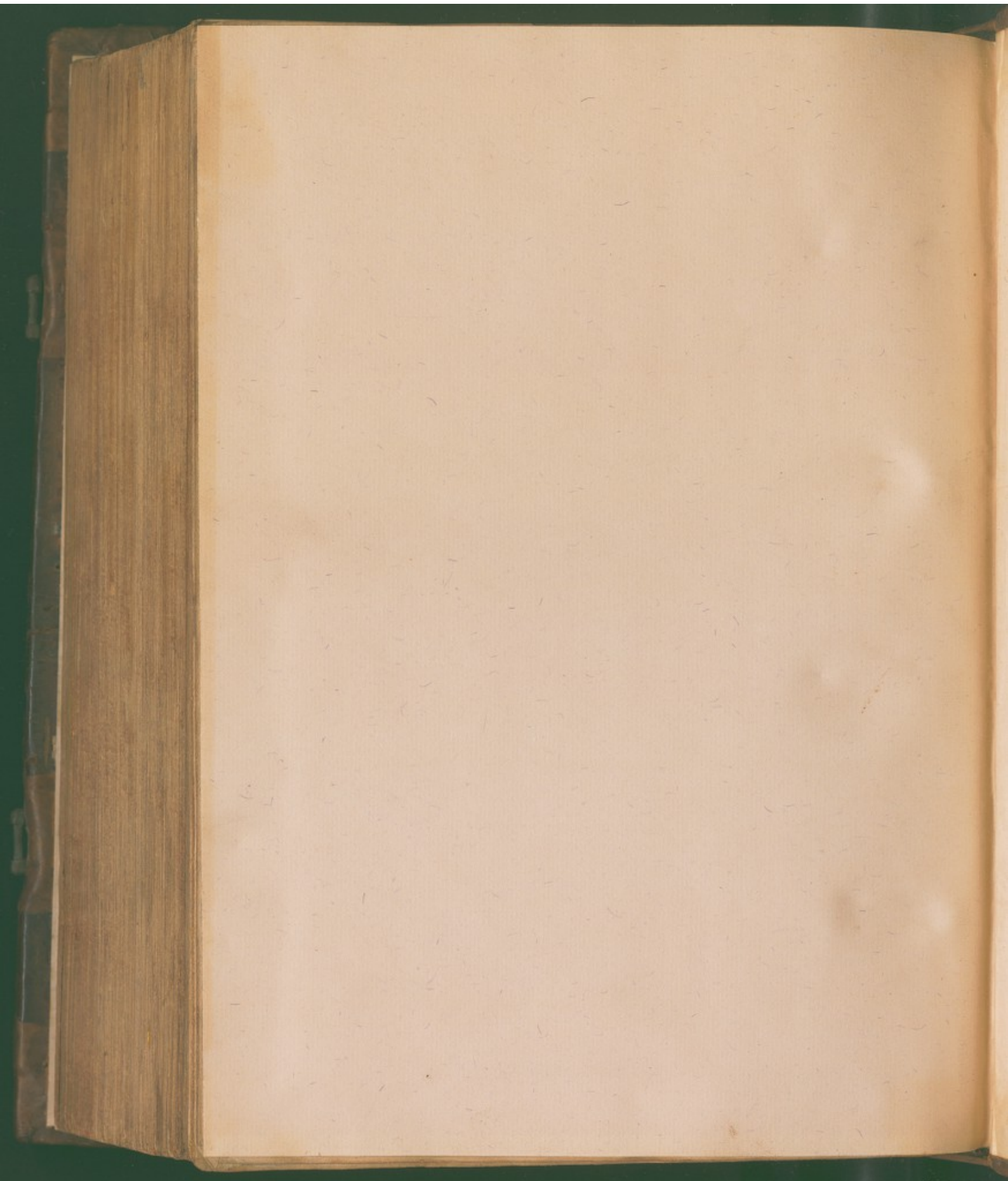
685

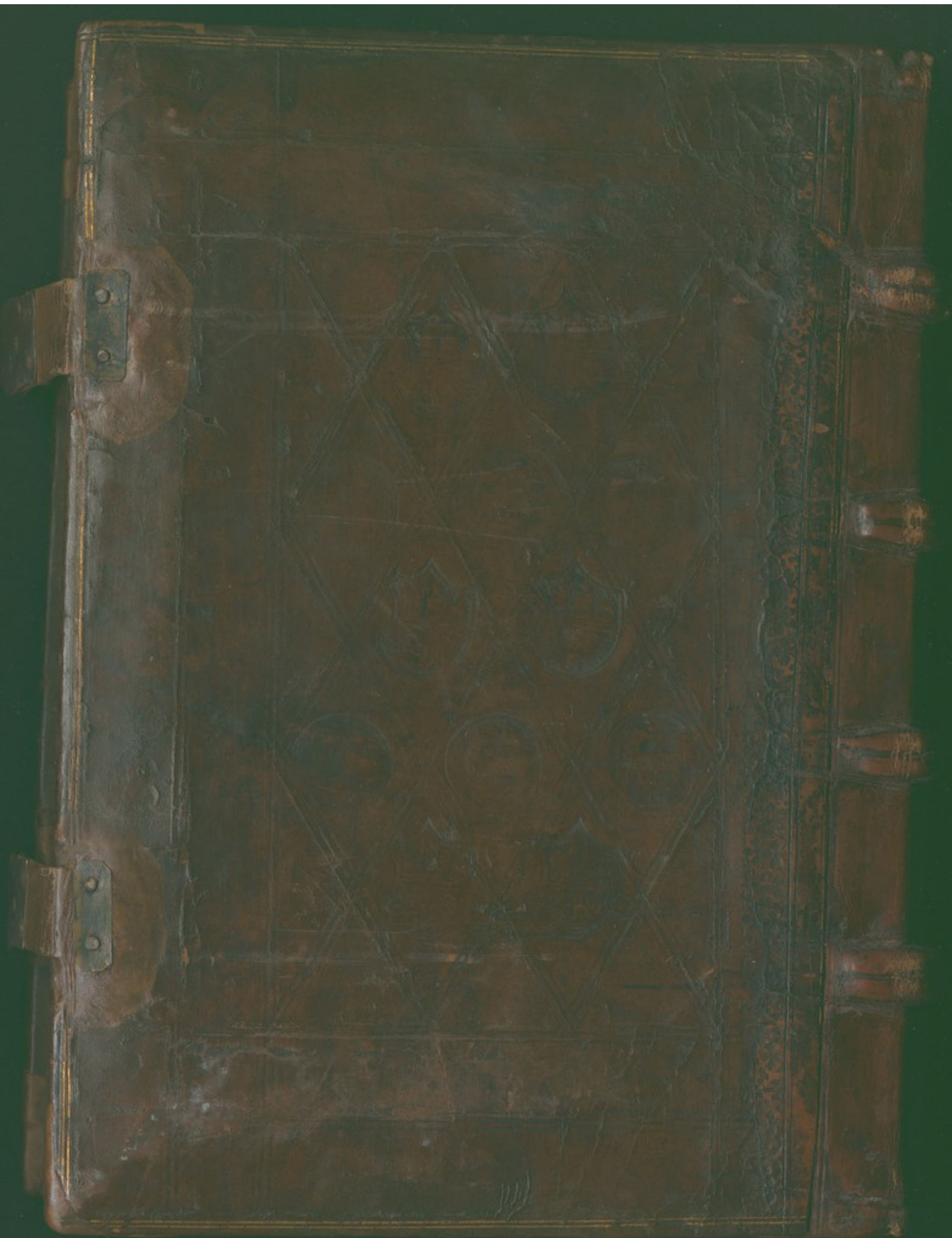

VORAGINE

LEGENDA AUREA

1496

